

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Φ Λ Α Β Ι Ο Υ Ι Ω Σ Η Π Ο Υ
Ι Ε Ρ Ο Σ Ο Λ Υ Μ Ι Τ Ο Υ Ι Ε Ρ Ε Ω Σ
Τ Α Ε Υ Ρ Ι Σ Κ Ο Μ Ε Ν Α .

FLAVII IOSEPHI
HIEROSOLYMITANI
SACERDOTIS

Opera quæ extant, nempe

ANTIQUITATVM IVDAICARVM LIBRI XX. Sigismundo Gelenio interprete.
DE BELLO IVDAICO LIBRI VII. (interprete, vt vulgò creditum est, Rufino
Aquileiensi) quibus Appendicis loco accessit liber De vita Iosephi.
ADVERSUS APIONEM LIBRI II. ex interpretatione Rufini à Gelenio emendata.
DE MACHABÆIS, seu de imperio rationis LIBER I. cum paraphrasî Erasmi Rote-
rodami.

*Quæ Græcolatina editio Græcorum Palatina Bibliothecæ manuscript. Codicum
collatione castigatio facta est.*

CVM INDICE LOCVPLETISSIMO.



*Ioann. van Lestich
I. V. Doct. &
Devett. Profess.*

AVRELIE ALLOBROGVM,
Excudebat Petrus de la Rouiere.

CID IDC XI.

P. Castellanus



Handwritten text at the top of the page, mostly illegible due to fading and bleed-through.

Handwritten text in the middle-left section of the page, appearing as a list or series of notes.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a concluding note.



ILLVSTRISSIMO PRINCIPI
FRIDERICO V. COMITI PALA-
TINO AD RHENVM, ELECTORALIS
DIGNITATIS ET PALATINATVS HEREDI,
Bauariæ Duci, &c.

Domino meo Clementissimo.



LAVII Iosephi Hellenistarum Iudæorum cùm eru-
ditione, tum eloquentia facilè principis historica
monumenta prælo meo excusa, Princeps illustrissi-
me, ad T.C. humiliter adfero. Sicut enim scripto-
rum est quæ honesta sunt & seculis profutura literis
prodere: ita & in immenso aliorum super alios acer-
uatorum librorum cumulo typographorum inter-
est laudabiles & bonæ frugis scriptores in lucem mit-
tere rediuiuos, & aduersus Zoilos potentium patro-
norum tutelæ committere. multiplex verò mihi cau-
sa fuit cur ad T.C. noster confugeret Iosephus: namque primùm tota operis
de rebus est quæ à Principe cognoscantur dignissimis; ipsa nem-
pe Mundani Systematis diuina constitutione, humani generis ortu & propa-
gatione, Patriarcharum vita, Mosaica Legislatione, politia Hebraica, monar-
chiarum, quæ olim orbem rexerunt, imperio; & aliis, quæ quatuor millium
annorum historiam implent auctoris & eo nomine apud Principes gratiosi,
quòd non ex infimis literatorum subselliis ad hæc scribenda prodierit terræ
filius; sed ex regio Hasmonæorum sanguine oriundus, & primaria sacerdo-
tum inter Iudæos familia, cùm in adolescentia ad miraculum vsque in lite-
rarum studio profecisset, iuventutem rebus gerendis & bello, quod cum
Romanis gessere Iudæi, internecino exercuit Galilææ præfectus, consilio &
manu æquè promptus; ætate verò prouectiori otium Romæ nactus ea literis
mandauit, quæ literarum cognitione & vsu didicerat, vir cæteroquin Impe-
ratoribus Vespasiano, Tito, Domitiano ob præclaras animi dotes acceptissi-
mus. Verùm accessit & alia causa cur Iosephum coram T.C. sisterem, benefi-
cium quod tuæ C. debeo, ob manuscriptorum tuæ electoralis Bibliothecæ
codicum Iosephi liberalem vsu, quem annuente primario nostræ ætatis
Philologo Iano Grutero, Bibliothecæ præfecto, impetrauit singulari sua
humanitate nobilissimus & eruditissimus IC^m Marquardus Freherus tuæ
C. Consiliarius. Sed quia in hoc autore excudendo longiùs processeram
cùm membranas consecutus sum, & multi assidua interpellatione vt

quàm primùm Iosephum Græcè, publici iuris iterum facerem efflagita-
bant, quòd editionis Basiliensis quæ ante LXVII. annos vnica prodiit,
nullum exemplar superesset; hortantibus cessi, quorundam virorum do-
ctorum notas, & varias lectiones eius qui manuscripta excussit studio
collectas propediem peculiari volumine editurus. Cùm itaque T. C.
tuorùmque beneficio sim adiutus C. T. patrocínio Iosephum historicum
Principe non indignum iure meritòque dedico, demissè rogans vt quem-
admodum Titus Imperat. autorem libros suos *πρὸς ἀνάγνωσιν* offerentem
benignè admisit, probauit, & Bibliothecæ suæ inseri iussit; ita Iosephum
nòstrum clementi vultu T. C. accipiat; & in sua perinsigni Bibliotheca
quæ nobis calamo exarata exemplaria suppeditauit, vt emendatior prodi-
ret, locum obtinere patiatur. Ipse interim Deum Opt. Max. à quo est omnis
antistatus in terris, supplex orabo vt det T. C. vitam prolixam, Principa-
tum securum, & quæcunque boni Principis vota sunt.

Tuæ Celsitudinis seruus addictissimus

PETRVS ROVERIANVS

Typographus.





DE IOSEPHO, ET EIVS SCRIPTIS VETERVM TESTIMONIA.

EVSEBIVS PAMPHILI ECCLESIA-
stica historia lib.3. cap.9.

ΙΩΣΗΦΟΣ ματθαίου παῖς, ὃς ἱε-
ροσολύμων ἱερεὺς. ποτὶς ὃ ῥωμαῖς παλαι-
σας τὰ ἑσθλὰ καὶ τοὺς ὕστερον ὄψατυ-
χων ὃς αἰσῆς, μάλιστα ὃ τῷ κατ' ἐκεί-
νο καλεσθὲν ἱουδαίων. ὃς ὄψα μόνος πῖς ὁμοειδίῃσι, ἀλ-
λα καὶ ὄψα ῥωμαῖοις γέγονεν ἀπὸρ ὁπιδόξιας, ὃς
αὐτὸν μὲν αἰσῆς ἀδριανὸς ἐπὶ τῷ ῥωμαίων τιμη-
θῆναι πολέως, πῖς ὃ ἀνδραδύτας αὐτῷ λόγους βι-
βλιοθήκης ἀξιοθῆναι. ὃς δὲ ὄψα τῷ ἱουδαϊκῷ
ἀρχαιολογίῃ ἐν ὅλοις εἰκοσι κατὰ τῆς συγγραμμά-
σι. τῷ δὲ ἱεροῦ τῷ κατ' αὐτὸν ῥωμαίων πολέμων,
ἐν ἐπὶ ἀλόγους. ὃς οὐ μόνον τῇ ἀλλήλων, ἀλλὰ καὶ τῇ
πατρίῳ φωνῇ ὄψαδύων αὐτὸς ἑαυτῷ μῆρτυρε. ὃ-
ξίος γὰρ ὃς τὰ λοιπὰ πτωχεύει. καὶ ἔτι καὶ αὐτῷ
φίρεῖ ἀνδρὸς ἀξία, δύνει, τὰ ὄψα ὃ ἱουδαίων ἀρχαιο-
πτος. ἐν οἷς καὶ ἀπὸρ ῥίος ὄψα ἀπὸν τὸν γραμμα-
τικὸν καὶ ἱουδαίων φωνῆς ἀπὸν τῷ λαῷ πτωχί-
ται. ὃς ὄψα ἀλλοις, ὃς ὄψα ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὰ ὄψα
ἃ ἱουδαίων ἱερεὺς ἐπὶ ῥωθῆσι. Πτωχίῃ ὃς ἀλλοι
ἀγῆς, ἀπὸρ ῥίος τῷ ἀπὸρ ὄψα ἀπὸρ ῥίος ῥω-
γισμῷ, ὃς πῖς μακαρῶν ἐπὶ ῥωθῆσι. τῷ τοῦ ἀγῆ-
τας τῷ ἐν τοῖς οὐτοῖς καλοῦντο μακαρῶν τοῖς συ-
γγραμμάσι, ἀπὸρ ὃς τὸ δύνει δὲ ὄψα ἀπὸρ ῥίος
τῷ ἱεραῖῳ ὄψα καὶ ὄψα τῷ τῷ ὃς οἰκοςῆς
ἀρχαιολογίῃς ὄψα μῆνι. ὃς αὐτὸς, ὃς αὐτὸς ῥωθῆ-
τος ἐν τῷ ὄψα συγγραμμάσι βιβλίου καὶ τῷ πατρίῳ
δύει καὶ τῷ ἱουδαίων, ὄψα δύνει ὃς ὄψα αὐτῷ, ὃς
τῷ ῥίος, ὃς τῷ κατ' αὐτὸν τῷ μῆρ, ὃς τῷ ὄψα τῷ
ὃς καὶ αὐτῷ. καὶ ἀλλὰ αὐτῷ ἀνδρὸς ἀπὸρ ῥίος ὃς
ἐν τοῖς ἱεραῖοις αὐτῷ μῆρ ὄψα λόγους.

in extremo vigesimo libro de Antiquitate, ille ipse aperte indicat quo pacto patrias Iudæorum sen-
tentias & opiniones de Deo, de eius essentia, & de legibus etiam, quamobrem essent quædam ex earum
prescripto libera & soluta ad agendum, alia autem verita & interdicta, quatuor libris completi in-
tuisset. Itemque in suis ipsius scriptis alia opera à se studio & industria elaborata memorat.

HIERONYMVS IN LIBRO DE SRI- PTORIBVS ECCLESIASTICIS.

ΙΩΣΗΦΟΣ ματθαίου παῖς, ἐκ Hierosolymis sacerdos, à Vespasiano captus, cum Ti-
berio filio eius relictus est, hic Romam veniens, septem libros Iudaicæ captivitatis impe-
ratoribus patri filiisque obrulit, qui & bibliothecæ publicæ traditi sunt, & ob ingenij
gloriam statum quoque meruit Romæ. Scripsit autem & alios viginti antiquitatum li-
bros, ab exordio mundi vsque ad decimum quartum annum Domitiani Cæsaris, & duos
ἀντιπῶντες aduersus Apionem grammaticum Alexandrinum, qui sub Caligula legatus missus ex parte

IDEM IN EPISTOLA AD MAGNUM
ORATOREM ROMANVM.

HERMIAS SOZOMENVS SALAMINIYS HISTORIÆ
Ecclesiasticæ libro primo, cap. i.

Γνώσῃτες ὁ ματὰ τοῦτον ὁ ἱερὺς, αὐτὸν ἐν τῇ παλαιότητι,
καὶ ῥωμαίοις ἐπιδοξότατος ἡγεμόνῃ, ἀξιόχρεως
ὡς ἐστὶ μέρους τῆς ἐκείνου ἀληθείας.

Πολλὴν ἰαώπτες ἐξαίαν ἰσορίας ῥησάδῃ οἷς
ἀπαντα τυχαίους.

 ΝΕΓΝΩΣΤΗ Ἰωσήφῳ ἰουδαίου πα-
 τὴρ ἰουδαίους πάντη, ἐν οἷς ἦτε ὁ Ἰερου-
 σαλὴμ ἐπὶ τέλει τῆς λόγου ἀλωσις, καὶ
 ἡ τῆς μασάδας πολίτης. καὶ ὅτε πέτυεν, ἡ
 τῆς ἰωταπέπαιον, ἐν ἧς καὶ αὐτὸς Ἰωσήπος ἦλθον, ἐπὶ τῇ Γε-
 γάλασι ἀλωσις· καὶ ἄλλων ἰουδαϊκῶν φερύσαν ἱερ-
 μίαι. ἔτι ὅτε αὐτὸ τὸ συνῶμα, ἐν λόγῳ ἐπὶ τῷ. καὶ θα-
 ρὸς τῷ φράσι, καὶ ἀξίωμα λόγου μετ' ἀκροῦσας καὶ
 ἡδονῆς διπλὸς ἐμφύων· πιδανὸς τε τῶς δημιουργίας,
 ὁ δὲ πᾶσι, καὶ ἐπὶ ταινατῶν ὁ καθεὶς καλῇ χρῆσι-
 μι καὶ λόγῳ διζῶς ὁ γόνιμος ἐδυμμεύεται ἐφ' ἡ-
 γάπρασ. καὶ γνωμελογικὸς ὅ, ὡς εἶπε ἄλλος, καὶ πάντη
 τῶς λόγῳ ὡς εἰρησῆται ἰκανότατος, καὶ ἐνύφῳ πάθος, ὁ
 φερύων διακμῶτατος.

AVTO.

AVTORES QVORVM POTISSIMVM

TESTIMONIO PARTIM COMPROBATO,

partim confutato Iosephus historiæ
suæ fidem facit.

Acusilaus Argiuis
Agatharchides Gnidius
Alexander Polyhistor
Andreas
Apion grammaticus
Apollonius Molo
Apollodorus
Ariphanes
Aristæus
Aristoteles
Berosus Chaldeus
Cadmus Milesius
Castor Chronographus
Chæremón
Chœrilus poëta
Conon histo.
Demetrius Phalereus
Dios histo.
Ephorus
Eftius
Euhemerus
Eupolemus
Hecææus Abderita
Hellanicus
Hermippus
Hermogenes
Herodotus

Hesiodus
Hieronymus Ægyptius
Homerus
Isidorus
T. Liuius
Lyfimachus
Manethon
Menander Ephesus
Mnaseas Damascenus
Mochus
Nicolaus Damascenus
Pherecydes Syrius
Philon senior
Philostratus
Polybius Megalopolitanus
Polycrates
Posidonius
Pythagoras
Strabo
Thales
Theodorus
Theophilus
Theopompus
Theophrastus
Thucydides
Timæus
Zopyrion.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΠΡΩΤΩ ΛΟΓΩ, ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ
ιστορίας τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

[illegible]

HÆC IN PRIMO IOSEPHI ANTIQVITATVM
Iudaicarum libro continentur.

Proemium causam ſcriptionis & ſcopum eius complectens.	CAP. I.
Mundi creatio & Elementorum diſpoſitio.	CAP. II.
De poſteritate Adami & decem tribubus uſque ad diluuium.	CAP. III.
De diluuiō: & quomodo Noë in arca cum familia ſeruatus habitauit in campo Sennar.	CAP. IV.
De turri Babylonica, deque linguarum mutatione.	CAP. V.
Quomodo Noë poſteri per totum tetraſtrum octam ſedes ſibi occupauerint.	CAP. VI.
Quodd gentes ſingulæ à ſuis autoribus nomina traxerint.	CAP. VII.
Quomodo Abrahamus generis noſtri autor è Chaldeorum terra profectus habitauit regionem Chananæam, quæ nunc Iudæa dicitur.	CAP. VIII.
Quodd fame Chananæam premente in Ægyptum eſt profectus: & ibi aliquantiſper commoratus, terra vnde venerat eſt reuerſus.	CAP. IX.
Sodomitarum clades ab Aſſyriis accepta.	CAP. X.
Quomodo Abrahamus Aſſyrios aggreſſus tam captiuos quàm reliquam prædam victor reduxit.	
CAP. XI.	
Quomodo Deus Sodomitarum gentem excidit flagitiis eorum offenſus.	CAP. XII.
De Iſmaële Abrahami filio, eiùſque poſteris Arabibus.	CAP. XIII.
De Iſaco legitimo Abrahami filio.	CAP. XIV.
Saræ Abrahami vxoris obitus.	CAP. XV.
Quomodo è Cherutâ Abrahamo nupta Troglodytarum gens prouenit.	CAP. XVI.
De obitu Abrahami.	CAP. XVII.
De Iſaci filiis Eſau & Iacobo, & natiuitate eorum.	CAP. XVIII.
De Iacobo metu fratris in Meſopotamiam profugo.	CAP. XIX.
Mors Iſaci & ſepultura in Hebrone.	CAP. XX.

• LABIOT



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER PRIMVS.

Προοίμιον τῷ αἵτιναι τῆς συγγραφῆς καὶ τὸν
σκοπὸν αὐτῆς σχεῖλον.

Κεφάλαιον α'.

PROOEMIUM CAUSAM SCRIP-
TIONIS & scopum eius complectens.

CAPVT I.



ΙΩΣΗΠΟΣ τὰς ἰσραήλ
πυλῶν ἐν βασιλεί-
αις, ἡ μὲν ἑστὶ τὴν
ἐν τῷ ὄρει ἡ σαρ-
δῆς γομφίον αἵ-
τιαι, ἀλλὰ πολλὰς,
καὶ πλείους ἀλλή-
λων διαφρεσύναι.
πῶς μὲν γὰρ ἐπιδι-
κνύμενοι λόγων δι-
νόηται, καὶ τὴν αἰ-
τίαν ἀποφραδύνει δόξαν, ἐπὶ τῷ τοῦ παιδείας τὸ
μέγεθος ἰσχυρῶν. ἄλλοι δὲ χάριν ἐκείνοις φέροντες, πε-
ρὶ ὧν τὴν ἀσφαλίαν ἢ συμβεβηκέναι, τὸν εἰς αὐτὴν
πῶς καὶ ὡς δὴ δύναμις ὑπῆρξεν. εἰσὶν δὲ αἱ πᾶσι ἐ-
κείνοις ὡς αὐτῆς τῆς ἡμετέρας αἰτίας ἀσφα-
λείας ἀσφαλίαν παρὶ τῶν, ταῦτα γενομένη δὴ
λαοὺς ἀεὶ λαβεῖν. πολλοὶ δὲ καὶ χρησίων μέγιστος
ἀσφαλείας ἐν ἀγνοίᾳ καὶ μὴ ὡς, ὡς ἔστι τὴν
ἐν αὐτῇ ἰσραήλ εἰς κοινὴν ἀφίλειαν ἐξενεχθῆναι.
ποῦται δὲ ἡμετέρας ἀσφαλείας αἰτίαν, αἱ ταύταις
δύο καὶ μὲν συμβεβηκέναι. πῶς μὲν γὰρ πᾶσι τοῖς Ῥω-
μαίοις πόλεμος ἡμῶν τοῖς Ἰουδαίοις γομφίον, καὶ τὰς
ἐν αὐτῇ ἀσφαλείας, καὶ τὸ τέλος οἷον ἀπὸ τῆς, πῶς μα-
θὼν ἰσραήλ ἐκδηλώσασθαι, δὲ τὴν ἐν τῇ γομφίᾳ
λαοκρατορίας τὴν ἀλήθειαν. ταῦτα τὴν ἡμετέραν
ἐκείνῃ ἀσφαλείᾳ ἀσφαλείας, νομίζοντες ἅπαντες φα-
νερῶς τοῖς Ἕλλησι αἴτιαν ἀσφαλείας. μάλιστα γὰρ ἀφί-
λειαν ἀσφαλείας τὴν παρὶ ἡμῶν ἀσφαλείας, καὶ τὴν ἀφί-
λειαν τὴν πολιτείαν, ἐν τῇ ἑβραϊκῇ μὲν ἰσραήλ
ἐκείνῃ ἀσφαλείᾳ ἀσφαλείας. ἡ δὲ μὲν οὐ καὶ ἀσφαλείας
ἀσφαλείας ὅτι τὸν πόλεμον συνήγαγον δηλώσαι,



V. I. ad scriben-
das historias se
conferunt, non
unā neque ean-
dem sui proposi-
ti causam habe-
re mihi vident-
ur, sed plures,
easque multas
inter se differē-
tes. quidā enim
ostentanda elo-
quentia causa, gloriaque ex ea captanda, ad hoc
studiorum genus se applicant. alij quo gratiam il-
lis referrent, quorum res gestas scribendas sibi
sumpserunt, nulli labori quantum in se fuit, pe-
percerunt. Sunt quos res ipsa compulsi, ut quibus
gerendis interfuerant, ea scripto complexa in vul-
gum proderet. nec defuerunt, qui res insignes co-
gnitisque dignas in obscuro latere non ferrent, at-
que ideo narrationem earum in communem uti-
litatem proferrent. Ex iam dictis causis postrema
duae me quoque ad idem permoverunt. Bellum
enim quod cum Romanis habuimus, & res utrin-
que gestas, ac demum euentum, quae omnia praesens
ipse meo periculo didici narrare coactus sum
propter quosdam qui scriptis suis veritatem de-
prauarunt. Praesens vero opus aggressus sum, ratus
Gracis omnibus cognitu non inuicundū fore. Com-
plectetur enim uniuersam nostrae gentis antiqui-
tatem, formamque reipublicae, ex Hebraicis lite-
ris translata. Cogitaueram equidem & antea,
iam tum cum historiam de bello scriberem, de-
A

cere, unde primum oriundi Iudaei, quam varia fortuna usi, sub quali legistore ad pietatem ceterasque virtutes instituti, quibus bellus per tot secula gestis, inuiti ad postremum contra Romanos bellum sint pertracti: sed quoniam prolixius erat hoc argumentum, seorsim illud proprie dicato opere exorsus usque ad finem suum perduxit. Procedente dein tempore, sicut usu venit his qui res arduas aggrediuntur, cunctatio quadam ac segnicies mihi incesit, tantam materiam in alienam ac peregrinam linguam traducturo: sed fuerunt qui cupiditate cognoscendi ad opus me adhortabantur, & praecunctis Epaphroditus, vir cum omnis generis disciplinarum, tum vero rerum gestarum peritia cum primis audius, ut qui ipse in maximis negociis & variis fortuna casibus versatus, in omnibus eximiam naturae indolem praese tulisset, inconcussamque virtutis studium perpetuo retinisset. Huic igitur morem gerens, assiduo cunctorum utile aliquid ac honestum molientium fautori, cum me mei iam suppuderet, si viderer ignaviam speciosissimo labori antepone-re, vires animi meque resumpsit: simul hac quoque reputatione non leuiter permotus, quod & maiores olim nostri exteris sua benigne communicauerunt, & Gracorum nonnulli vehementi res nostras cognoscendi studio flagrauerunt. Itaque in memio literis proditum, quod Ptolemaeus secundus eius nominis rex, totus disciplinis colligendisque libris deditus, magnopere contenderis legem nostram, eiusque instituta, & viuendi formam praescriptam, in Gracum eloquium transferri. Eleazarus autem pontifex nostrorum nemini secundus, regi hanc utilitatem non inuidit, reclamaturus omnino, nisi consuetudinem haberemus à maioribus acceptam, res bonas & honestas celare neminem. Proinde mihi quoque conuenire duxi, ut & pontificis nostri imitarer magnanimitatem: & hodie quoque regis illius multos persimiles putarem, duntaxat quod ad discendi cupiditatem attinet. neque enim totam scripturam occupauit ille, sed legem solam ei tradiderunt interpretes, qui ob hoc Alexandriam misisti fuerant. Sunt autem innumera sacris literis prodita, ut quae quinque millium annorum historia in se complectantur, in qua diuersi sunt inopinati casus, varia belli fortuna, multa imperatorum praeterea facinora, multa rerum publicarum mutationes. In uniuersum autem ex huius potissimum historia lectione cognoscere licet, quod his qui Dei voluntati obsequuntur, & leges bene latas transgredi verentur, omnia prospere succedunt supra quam credi possit, & felicitas illis praemium à Deo proponitur. quod si ab illarum diligentis obseruatione discedant, neque consilia eorum existum inueniant, & boni ipsorum opinione conatus in calamitates immedicabiles desinunt. Quapropter iam nunc lecturos hac volumina adhortor, ut Deo mentem adhibeant, & legistorem nostrum pro-

A πῶς ὅπως ἔξ ἀρχῆς οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πῶς χρησάμενοι τύχαις, ἐπὶ τῷ παιδευθῆναι τοιοῦτον τὸ πρὸς διαθεῖναι καὶ τῷ ἄλλῳ ἀσκησὶν ἀρετῆς, πόσους τε πολέμους ἐν μέγεθος πολέμησαντες χρόνους, εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκόντες πρὸς Ῥωμαίους κατέστησαν. ἀλλ' ἐπὶ μείζων ἢ ἡ τῆς τοῦ λέγου ὁδὸς ἐβόλη, καὶ αὐτὸν ἐκείνον χρηρῆσαι ταῖς ἰδίαις αὐτοῦ ἀρχαῖς καὶ τῷ τέλει τὴν γραφὴν συνειμένοντα. χρόνους δὲ πρὸς ὅσον, ὅπερ φιλεῖ τοῖς μεγάλων ἀπὸ τοῦ ἀνομιώδους, ὅπως μοι καὶ μέλλουσιν ἐξήκοντο τηλικαυτῶν ματηνῶν καὶ ὑποθέσεων, εἰς ἀλλοδαπὴν ἡμῖν καὶ ξένῳ δὲ γὰρ πῶς συνιθῆναι. ἦσαν δὲ πῶς οἱ πόδες τῆς ἰστορίας ἐπὶ αὐτὴν μετὰ πρῶτον. καὶ μέγιστα δὲ πάντων Ἐπαφροδίτου, αὐτὸν ἀπασαν μὲν ἰδίαν παιδείαν ἡγενητικῶς, διαφροσύνης δὲ χάριτον ἐμπνεύσας πρὸς γράμματα. αὐτὸν δὲ μεγάλους μὲν αὐτὸς ὁμιλήσας πρὸς γράμματα καὶ τύχαις πολυτρόποις, ἐν ἁπασιν δὲ θαυμαστῇ εὐσυνείδητι ἐκπαιδευμένος ἰχρὶν καὶ πρὸς ἀρετῆς ἀμειψόμενον. οὗτω δὲ πεπονημένος ὡς αἰεὶ τοῖς εἰς χρησὶμον ἢ καλὸν τι ἄγεον δυναμῶν σὺμφιλον καλοῦντι, καὶ ἡμαυτὸν ἀρχιμετρώμενος, εἰς ἡμῶν βαθυμῆα πλέον ἢ τῶν ὅλων τὰ καλλίστα χαίρειν πῶς, πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν ἐπαρρησιάζων. ἐπὶ καὶ κείνῃ πρὸς τοῖς ἐπιμελῶσι λογισάμενος ὅτι παρὶς, παρὶς τε τὸν ἡμετέρον πρὸς γόνων, ὅτι μετὰ τὴν ἐξ ἡμῶν τῶν ἡμετέρων ἡμῶν, καὶ παρὶς τῶν Ἑλλήνων, εἰ πῶς αὐτῶν γινώσκων τὰ παρ' ἡμῶν ἰσχυρότατα. εὐρεῖν ὅτι, ὅτι Πτολεμαῖος μὲν ὁ δεύτερος βασιλεὺς παρὶς παιδείαν καὶ βίβλων σπουδαγῶν ἀποδίδεται, ὅτι καὶ πῶς ἐπιμελῶν τὸν ἡμετέρον νόμον, καὶ τὴν κατ' αὐτὴν ὁδοῦ τῆς πολιτείας εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ βαλὼν. ὅτι τῶν παρ' ἡμῶν ἀρχαῖων ἐθῶς ἀρετῇ δύναται Ἐλεάζαρος τὰς πρὸς ἐκπαιδὸς βασιλεῖ ταύτης ὑπολαύσας τῆς ὁφειλίας οὐκ ἐφθόνησιν, πάντας αὐτῶν αὐτὸν, εἰ μὴ πάριον ἢ ἡμῶν τὸ μὲν δὲ εἶναι τῶν καλῶν ἀπόρρητον. καὶ αὐτὸν δὲ πρὸς ἐπιμέλειαν, τὸ μὲν ἀρχαῖως μιμνήσκων τὸ μεγαλόψυχον, τὸ δὲ βασιλεῖ πολλοὺς ὁμοίως ὑπολαβεῖν καὶ νῦν εἶναι φιλομαθεῖς. οὐδὲ γὰρ πᾶσαν ἐκείνος ἐφθῆ λαβεῖν τὴν ἀναγεφθῆναι, ἀλλ' αὐτὰ μόνον τὰ τῶν νόμων παρὶς δοσῶν οἱ πεπονημένους ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν πρὸς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. μυρία δὲ ὅτι δηλοῦν μὲν δὲ τῶν ἰσχυρῶν γενομένων, αὐτὸ δὲ πεντακχιλίων ἐπὶ ἰστορίας ἐν αὐτοῖς ἐμπεριλαμβανόμεναι. καὶ παντοῖα μὲν εἰσὶ πρὸς ἐκπαιδὸς ὁδοῦ, πολλὰ δὲ πῶς πολλοῖς. ὅτι ἐστὶν ὅτι αὐτὰ ἀναγεφθῆναι, καὶ πολιτευομένων μετὰ βολαί. τὸ σῶλον οὐδὲ μέγιστον πῶς αὐτὸν ταύτης μέγιστον τῆς ἰστορίας ἐβόλησας αὐτὴν ἐξήκον, ὅτι τοῖς μὲν τοῦ γινώσκον κατακολουθεῖσιν, καὶ τὰ καλῶς νομοθετηθέντα μετὰ λαμῶν πρὸς ἐξήγησιν, παρὶς κατὰ τοῦ πῶς καὶ πῶς, καὶ γινώσκον δὲ δυνάμει πρὸς πᾶσαν πᾶσαν θῆ. καὶ ὅσον δὲ αὐτὸν ὅσον τῆς τούτων ἀρετῆς ἐπιμελίας, ἀπὸ πρὸς μὲν γινώσκον τὰ πῶς, ὅτι εἰς σὺμφερον αὐτῶν ὅτι πῶς αὐτὸν ἀγαθὸν εἶναι συνιδέσθωσιν. ἢ δὲ τῶν τοῖς ἐν τῷ ὁμοίῳ τοῖς βελτίοις πρὸς ἐκπαιδὸς τὴν γινώσκον πρὸς πρὸς ἐκπαιδὸς, καὶ δυνάμει τὸν ἡ-

μὲντοι νομοθέτῳ, εἰ πᾶν φέρον ἀξίως αὐτῷ κατα-
 τίσειν, καὶ τῇ δυνάμει ἀρκετούτως αἰετὰς ἀρε-
 ξεῖς ἀνατιθεῖσθαι, καὶ οὕτως καθεστῆναι τὸν θεὸν αὐτῷ ἐν-
 λαΐας λόγον τῆς παρ' ἄλλοις ἀρχιμότητος νομο-
 θίας, καὶ τοὶ γε ὅσοι ἐπὶ μὲν χρεῖται καὶ παλαιό-
 τῃ πολλῶν ἔχον ἀδυνατοῦν πάλαι μάλιστα. γέ-
 γνηται γὰρ πρὸς τὴν διχαλίαν, ἐφ' ὅσον πληθύνει αἰώνος
 οὐδ' αὐτῶν οἱ ποιεῖται τὰς ἀρετὰς τῶν θεῶν, μήποτε
 τὰς ἀνθρώπων ἀρετὰς ἢ τοὺς νόμους ἀντιγράψαι ἐ-
 τόλμησαν. τὰ μὲν οὖν ἀρετὰς τῶν θεῶν ἐν ταῖς ἀναγρα-
 φαῖς ἐροῦν ὁ λόγος, καὶ τὴν οὐκ αἰσίων ταῖς σημα-
 ρεῖ, τοῦτο γὰρ δὲ ταύτης περὶ τῶν ἀνθρώπων ἀρετῶν
 ἐπιγράψαμεν, οὐδὲν ἀρετῶν οὐδ' αὖ ἀνθρώπων
 πῶν. ἐπειδὴ ὅτι πάντα ἔχον ἐν τῇ τῷ νομοθέτῳ σο-
 φίας ἡμῶν ἀνθρώπων Μωυσέως, ἀρχιμότητος βρα-
 χέα περὶ ἐκείνης ἀρετῶν, ὅπως αὖ μὴ τῶν ἀνα-
 γραφῶν ὁμοιωθῇ, πόθεν ἡμῶν ὁ λόγος περὶ
 λόγον καὶ ἀρετῶν ἔχον τὴν ἀναγραφὴν, ἐπὶ τοσού-
 τῳ φυσιολογίας κακοῖν ὄντων. ἴσμεν οὖν ὅτι πάντων
 ἐκείνης ἀναγραφῆς ἡγήσατο, τῶν τὸν αὐτῷ μέλ-
 λον πρὸς οἰκονομίαν καλῶς, καὶ τοῖς ἄλλοις νομο-
 θετῶν. οὗτω φέρον φύσιν κατανοῶνται, καὶ τῶν ἔρ-
 γων τῶν ἐκείνης θεῶν τῶν γὰρ ἀνθρώπων, οὕτω φέρον
 ἀνθρώπων τὸ πάσῃ ἀρετῇ μιμεῖσθαι καὶ ὅσον οἶον
 τὴν καὶ ἀρετῶν κατακολουθεῖν. οὕτω γὰρ αὐτῶν
 ποτ' αὖ ἀνθρώπων νοῦν ἀγαθὸν τῶν νομοθέτη ταύτης
 ἀπολαύσας τῆς θείας, οὕτω τῶν ἀνθρώπων εἰς
 ἀρετῆς λόγον οὐδὲν ἀποδείξασθαι τοῖς λαβοῦσιν, εἰ
 μὴ πρὸς πάντας ἰδέσθαι διδασκῆναι, ὅτι πάντων πα-
 τέρ τε καὶ δασκῆς ὁ θεὸς ὢν καὶ πατέρα διδάσκειν,
 τοῖς μὲν ἐπομένους αὐτῷ διδάσκειν διδάσκοντα βίον,
 τοῖς ἔξω ὅτι βαίνοντες ἀρετῆς, μεγάλας δευβάλλει
 συμφορας. τὴν δὲ παλαιότητα βελθεῖς τὸ πα-
 ρεῖν τοῖς αὐτῷ πολίταις, καὶ τῶν νόμων θείων οὐκ
 ἀπὸ συμβολῶν καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους διακρί-
 νησάτω τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις. ἀλλ' ἐπὶ τὸν
 θεὸν καὶ τὴν τῷ κόσμῳ κατασκευῇ τὰς γυν-
 μας αὐτῶν ἀναγὰν, καὶ πᾶσας ὅτι τῶν ὅτι γὰρ ἔρ-
 γων τῶν θεῶν τὸ καλλίστον ἐσμέν ἀνθρώποι, ὅτι πρὸς τὴν
 ἀρετῆς ἔχον ὑπακούοντας ῥαδίως ἢ δὴ περὶ πα-
 τῶν ἔπειθαι. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι νομοθέται τοῖς μύθοις
 ἐπακολουθήσαντες, τῶν ἀνθρώπων ἀμνηστῶν
 εἰς τοὺς θεοὺς τῶν λόγων τὴν αἰχμὴν μετέδωκαν, καὶ
 πολλῶν ἐπὶ ταῖς εἰς κακίαν τοῖς ἀνθρώποις ἔδωκαν.
 ὁ δὲ ἡμέτερος νομοθέτης ἀρετῆν καὶ καθεστῆναι τὴν
 ἀρετῆν ἔχοντα τὸν θεὸν ἀποφύλας, φησὶ δὲν τοῖς ἀν-
 θρώποις ἐκείνης ἀρετῆς μεταλαμβάνειν. καὶ τοῖς
 μὴ ταῦτα φρονούντας, μηδὲ πεινούντας ἀνθρώπων
 τοῖς ἐκείνης. πρὸς ταῦτα ἔν τῇ ἀρετῇ ποιεί-
 σθαι τὴν ἐξέτασιν, τοῖς ἀνθρώποις ἀνθρώπων ἀνθρώπων.
 φανερὴται γὰρ σκοποῦμενοι οὕτως, οὐδὲν ἔτι λόγον
 αὐτοῖς, οὕτω πρὸς τὴν μεγαλειότητα τῷ θεῷ καὶ τὴν
 φιλοθεσμῶν ἀνάμνησιν. πάντες γὰρ τῇ τῶν ὅλων
 φύσιν, συμφωνοῦν ἐχὼ τὴν ἀρετῆν. τὰ μὲν, αἰνῶντος
 τῷ νομοθέτῳ ἀξίως, τὰ δὲ, ἀλλοτρίως μὴ συμ-
 νόητος. ὅσα δὲ ἐξείκτως ἀνθρώπων συνίφρην, ταῦ-
 τα ῥητὴς ἐμφανίζοντες. τοῖς μὲντοι βυλομάχοις καὶ
 τὰς αἰτίας ἐκείνων σκοπεῖν, πολλὰ γήμον' αἰετὰς

A bene, si naturam, ut dignum est, considerant. &
 virtuti eius convenientes semper operationes as-
 signavit; puramque suam narrationem ab omni,
 qualis apud alios est, fabularum vanitate conser-
 vavit: tamen quantum ad longitudinem temporis,
 verumque vetustate attinet, improprie poterat qualibet
 mendacia consingere. Natus enim est ante annos
 bis mille, cum ad tot retro secula est poeta ne Deu-
 rum quidem suorum nasales; nedum mortalium
 leges aut res gestas referre ausi fuerint. Sed hac
 omnia procedens oratio accurate suo quaque or-
 dine docebit, ita ut nos facturos sumus polliciti;
 neque subtrahendo quicquam, nec addendo. Ca-
 terum quoniam ferme omnia pendent a Mosis le-
 gislatoris sapientia; necesse habeo paucis de illo
 praefari, ne quem forte cogitatio subeat qui factus
 sit, ut qui operis inscriptio res gestas polliceatur;
 tam multa ad naturae cognitionem spectantia scri-
 ptis nostris inseruerimus. Scire igitur oportet,
 quod vir ille ante omnia necessarium existima-
 vit, vel vitam suam recte disposituro, vel aliis le-
 ges posituro; ut in primis naturae Dei cognitionem
 habeat, atque ita consideratis eius operibus egre-
 gium illud exemplar imitari, quantum in suis vi-
 ribus est, & sectari conetur. alioquin absque hac
 contemplatione neque legislatorem ipsum unquam
 bonam mentem sibi paraturum, neque scripta eius
 villum momentum ad virtutem auditorum alla-
 tura, nisi ante omnia discerent, quod Deus cum sit
 parens omnium ac Dominus, omniaque contine-
 tur, eis quidem qui se sectantur, felicem vitam
 donat: qui autem a virtutis tramite digrediuntur,
 illos maximis calamitatibus involvit. Hanc do-
 ctrinam ciues suos docere volens, non a patris aut
 conuentis & mutuo circa hac iure leges est auspi-
 catus, quemadmodum alij solent: sed ad Deum &
 mundum ab eo conditum erectos mente, & per-
 suasos, quod in terris pulcherrimum Dei opus si-
 mus homines, cum iam ad pietatem haberet obse-
 quentes, facile deinceps de reliquis omnibus edo-
 cuit. Itaque alij leges praefatas fabulas sequen-
 ti, pudenda hominum peccata in deos suos verbis
 transfulerunt, atque hoc pacto hominibus malis
 magnum incitamentum ad maliciam addiderunt:
 at noster legislator posteaquam puram virtu-
 tem habere Deum docuisset, censuit pro se quem-
 que admitti oportere, ut in partem eius aliquam
 pervenire possit: in eosque qui neque sapiunt hac,
 neque credunt, seuerè admodum animaduerit.
 Ad hoc igitur praescriptum volo lectorem hac no-
 stra examinare. namque sic considerantibus nihil
 vel absurdum, vel Dei magnificentia indignum
 esse videbitur. omnia enim summa concinnitate
 iuxta uniuersi naturam sunt disposita, partim ita
 ut dignum erat a legislatore subindicata, partim
 decetissimis allegoriis conuicta: partim et diseretè
 expressa, nimirum quaecunque absque ambagibus
 erant proferenda: quorum causas si quis singilla-

[illegible]

Genesi 2.
 Fixit Deus hominem humo telluris sumptâ, im-
 misitq; in eum spiritum & animam: homo autē
 hic vocatus est Adamus. significat autem hoc He-
 bræorum lingua rufum: quandoquidem ē rufa hu-
 mo fermentata est factus. talis enim est inrasta ter-
 ra & vera. Statuit autem Deus coram Adamo di-
 uersa animalium genera tam masculina quā
 fœminina ei ostendens: qui eis nomina indidit,
 quibus hodie quoque nominantur. Videns autem
 Adamum carentem societate & conuictu fœmi-
 næ (nondum enim erat) mirantēq; quidd reliquæ
 animantes ita se haberent: sopito illi costa vna e-
 xempta, mulierem ex ea formauit: moxque vt est
 adducta, ex se productam Adamus agnouit. Issa au-
 tem Hebræorum lingua vocatur mulier. huius au-
 tem nomen erat Eua, id significat matrem omnium
 viuientium. Narrat præterea Deum hortum ad O-
 rientem plantasse omni virenti planta: & in his
 fuisse arborem vitæ, & aliam scientiæ, per quam
 dignosceretur bonum à malo. in hūc hortum cum
 introduxisset Deus Adamum cum vxore, iussit eos
 plantarum eam habere. Rigatur autem hic hor-
 tus ab vno amne, vniuersam in circuitu terram lu-
 strante, qui in quatuor diuersos alueos finditur.
 Horum qui Phison nominatur (ea vox multitudi-
 nem significat) ad terram Indiā delatus, in illud se
 pelagus exonerat, Græcis Gangēs appellatus. Eu-
 phrates autē & Tigris in rubrū mare exeunt: quo-
 rum Euphrates vocatur Phora, id significat vel di-
 spersionem vel florem. Tigris autē Diglath, quod
 interpretatur angustus simul & velox. Geon autē
 Ægyptum mediam fecat: id nobis ab Oriēte exor-
 tum signat, quem Græci Nilum appellare solent.
Genesi 3.
 Porro Deus Adamum & vxorem de cæteris plâ-
 tis gustare iussit, vna arbore scientiæ solum illis in-
 terdixit, præmonitis si attigerint, confestim exitū
 eis affuturum. Cū autem per id tempus nullum
 esset inter animalia dissidium, & serpens familiari-
 ter cum Adamo ac vxore degeret, inuidebat eis fe-
 licitatem venturam, si iussis Dei parere perseuera-
 rent: & ratus in calamitatem caluros, si mandata
 neglexissent, maliciosè persuadet mulieri vt de ar-
 bore scientiæ gustaret, assuerans inesse ei vim di-
 gnoscendi boni ac mali: de qua si gustassent, bea-
 tam nihilōque deteriorem quā Deum vitam a-
 cturos. atq; hoc pacto mulierem subuertit, vt man-
 datum Domini contemneret: quæ gustato arboris
 fructu, cibōq; hoc delectata, etiam Adamo vsuri
 eius persuasit. iamque se nudos esse sentiebant,
 & de tegmento sibi despiciabant. arbori enim acu-
 minis & cogitandi vis incrat. Foliis igitur ficulneis
 sese texerunt, atque ita conuclatis pudendis, vide-
 batur sibi feliciores, qui inuenissent quo prius ca-
 rebant. Mox cum Deus in hortum venisset. Ada-
 mus antea familiariter cum Deo colloqui solitus,
 conscius sibi iniustitiæ secedebat. Deus autem mi-
 raturus causam scitabatur, quid ita prius delectatus
 sua cōsuetudine, nūc fugitaret ac latitaret. Illo ve-
 rō tacente præ conscientia non seruati præcepti,
 Deus ita inquit: Equidem prospexerā vobis, quomo-
 do vitam felicem omnisq; mali expertē viueretis,

& patriam absque seditione incolebant, in perpetua felicitate vitam exegerunt. & sideralem scientiam ac celestium rerum cognitionem excogitauerunt. ne autem inuenta sua ex hominum notitia dilaberentur, & prius petirent quam pernosceretur, scientes Adamum vniuersalem rerum interitum præcecinisse, vnum incēdio, diluuiū alterum, excitatis duabus columnis vtrique sua inuenta inscripserunt: vt si lateritiam diluuiū deleti contingeret, lapidea superstes hominibus discendi copiam faceret, & quæ inscripta continebat, spectanda exhiberet. aiunt enim lapideam illam ab ipsis dedicatam, quæ & nostris temporibus extat in terra Syria.

CAP. IIII.

De diluuiō. & quomodo Noe in arca cum familia seruatus habitauit in campo Senaar.

Genes. 5. 6.

IN hūc modum per septem generationes perfectauerunt vnum Deum colentes omnium rerū Dominum, semperque virtutis respectum habentes. Procedente dein tempore à patris institutis degenerarunt, neque humana iura seruantes, neque Deo consuetos honores persoluentes. & qui prius certatim virtutem exercuerāt, postea duplo maiore studio malitiam confectabantur: atque ita Deū infensum sibi reddiderunt, nam multi angeli Dei cum mulieribus congressi progeniē procreauerūt insolentem, & fiducia roboris omne ius & fas cōtemnētem: quorum facinora nō absimilia his quæ de gigantib. Græci memorant, posteritati sunt tradita. Noë autem facta eorū molestē & indignē ferens, suadebat vt in melius voluntates ac opera sua transmutarent: verum cum videret illos sibi non parere, torosque viciorum dulcedini succumbere, veritus ne & se & familiam suam interimerent, sedcēdens cum suis in aliam regionem migrauit. tum Deus viri iustitia delectatus, non eius solum seculi homines extremæ malitiæ damnauit: sed cum decreuisset vniuersum humanum genus extinguere, aliudque nouum & à viciis purum instaurare, primum vitam eorum breuiore spatio circūscripsit, & abrogata longæuitate intra centum & viginti annos coërcuit, dein continentem terrā in pelagi faciem transmutauit, atque ita genus illud aboleuit vniuersum. Noë autem solus est seruatus, diuino oraculo viam euadendi & rationem edoctus talē. Arcam quatuor contignationum exstruxit longitudine cubitorum ccc. latitudine l. patētem in altū cubitos xxx. in eam cum matre liberorū suorū, eorūmq; coniugib. conscendit: impositis prius quæ ad vitam sustentandam forēt vsui, & omne genus animantib. ad seminariū cōseruandum iugatim pro sexus ratione introductis, & quibusdam ex his septenarium vsq; numerum. erat autem arca tam tecto quàm lateribus firmis contra omnem vim tempestatum, & vndarum insultum. In hunc modum seruatus est Noë cum familia, gentis successionē ab Adamo decimus. nam Lamecho est genitus, cui pater fuit Mathusala. hic autē Enochī fuit filij Jaredi, Malahelo geniti, qui eū plurib⁹ fratrib⁹ ex Cainane progenerat⁹ fuerat Enosī filio. Enos⁹ verō Sethi filius erat, Adami nepos. contigit autem hæc vastitas anno gratis Noë sexcētesimo, mēse secūdo,

κλύζουσα, μηδὲ ἡττάσασθαι τὸ τοῦ ὕδατος βίαι. καὶ ὁ νόμος μὲν οὕτως μὲν τῶν οἰκείων διασωθήσεται, ἢν δὲ αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἀδάμου δίκαιος λαμβάνου γὰρ ἐστὶν ἡρὸς, οὗ πάτηρ ἦν μαθουσαλάς. οὗτος δὲ ἦν τοῦ ἐνάστου τῆς ἰαφὲθου, μεγαλήθου δὲ ἰαφὲθος ἐγγόνου, ὃς ἐκ ἡρώος τέκνον Ἰφὲ ἐνάστου σὺν ἀδελφαῖς παλείσιν. ἐνωστος δὲ σθέης ἡρὸς ἦν τοῦ ἀδάμου. σὺν ἰβὲν δὲ τοῦτο τὸ πάθος καὶ τὸ ἐξακοσιεπὶ ἑτος ἦδη νόμος τὸ ἀρχαῖον, ἐν μὲν δὲ διευτέρῳ,

γῆν τὴν αὐτὴν ἀσπείασαι κατακλῆσαντες, διδάμνησαντες μὲν αὐτοὺς ἀχρεὶς τελευτήσας. δυσκόλου φρονησόντες. σοφίαν τὴν ἐπὶ ταῖς ἐξουσίαις καὶ τὴν πύκναις διακρίσεσιν ἐπινόησαν. ὡς δὲ τὴν μὴ διακρίσιν τοῖς ἀνθρώποις τὰ δὲ ἀνθρώπων, μὴ δὲ τῶν εἰς γῆν ἐλθόντων φανερῶν, θεωρηκότες ἀφανισμὸν ἀδάμου τῶν ὄλων ἴσασθαι, τὸ μὲν κατ' ἰσχυρὸν πυρὸς, τὸ ἑτέρου δὲ κατὰ βίαν ἐκ πλῆθος ὕδατος, σήλας δὲ δύο ποταμῶν, τὸ μὲν ἐκ πλίνθου, τὴν δὲ ἑτέραν ἐκ λίθου, ἀμφοτέρωθεν ἐπέγραψαν τὰ δὲ ἀνθρώπων. ἵνα καὶ τῆς πλινθίνης ἀφανισμοῦ ὑπὸ τῷ ἰσχυρῶν καὶ λίθου μείνασθαι ὡς ἀρχὴν μαθὼν τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἐγγεγραμμένα δηλοῦσαι. καὶ πλινθίνην δὲ ὑπὸ αὐτῶν ἀναστῆναι. μένει δὲ ἀρχὴ τῶν δύο καὶ τὴν συνείδησιν.

Κεφάλαιον δ'.

Οἱ ἐκ κατακλυσμῶν ἰσχυροὶ καὶ τὸ πρῶτον νόμος συνδεδεμένοι μὲν τῶν ἐγγόνων κατακλυσμῶν ἐκ τῆς αἰσῆς πείθονται.

ΚΑὐτοὶ μὲν ἐπὶ τῇ γῆν αἰσῆς διέμειναν θύοντες ἡνῶν καὶ διασωθῆναι τῶν ὄλων καὶ πάντα πρὸς ἀρετὴν ἀποβλέποντες. εἴτα φρονοῦντες τὸ χρόνον, μεταβάλλοντες πρὸς τὸ χεῖρον ἐκ τῶν παλαιῶν ἐπισμύρῃ, μήτε τοὺς νομισμένους τιμὰς ἐπὶ τῶν θεῶν παρέχοντες, μήτε τὸ πρὸς ἀνθρώπους δικαίως ποιούμενοι λόγον. ἀλλ' ὡς πρότερον εἶχον τῆς ἀρετῆς ζήλωσιν, διπλάσιον αὐτοῖς τὸ θεῶν ἐξεπολίμωσαν. πολλοὶ γὰρ ἄγγελοι θεῶν γυναιξὶ συμμιγνύσας, ὑβρισταὶ ἐγένοντο πάντας, καὶ πάντος ὡς ἀνθρώπων καλῶν, ὅς ἐστι τῇ δυνάμει πεποιδισιν. ὅμοια τοῖς ὑπὸ γυναικῶν πολλῶν ληρομένοις ὑφ' ἐλλήνων, καὶ ἐπὶ δράσας ὡς ἀνθρώπων. ὁ νόμος δὲ τοῖς ὑπὸ αὐτῶν ὡς ἀνθρώπων καλῶν ἐκ ἐκείνων αὐτοῖς ἀλλ' ἰσχυρῶς ὑπὸ τῆς ἡδονῆς τῆς κακῆς κατακλυσμῶν, δίστας καὶ μὴ φρονέουσιν αὐτὸν μὲν γυναικῶν καὶ τέκνων, ἐκ τῶν τοῦτοισι σωσάμενοι, ἐξελθόντες τῆς γῆς. ὁ δὲ θεὸς τοῦτον μὲν τὸν διακρίσιν τῆς ἡγάθησιν. κατακλυσμῶν δὲ ἐκ ἐκείνων μόνον τὸ κακίαι, ἀλλὰ καὶ πάντες ὅσοι ἦν ἀνθρώπων τὸ τὸ δόξα αὐτῶν ὡς ἀνθρώπων καὶ ποιῶν γῆς ἑτέρον πονηρίας κατακλυσμῶν ἐκείνων αὐτῶν τὸ βίον, ἐκ ποιῶν ἐκ τῶν ὅσα πρότερον ἔζων, ἀλλ' ἐκείνους εἰκοσιν, εἰς θάλασσαν τὴν ἡπειρον μετέβαλε. καὶ οἱ μὲν ἑταῖροι ἀφανίζονται πάντες νόμος δὲ σωθήσεται μόνον, ὑπὸ τῶν μὲν μηχανῶν αὐτῶν ἐκ πόρον πρὸς σωτηρίαν τοῦ θεοῦ, τοιχύνει. λάρνακα τῆς ἀσπείρας κατακλυσμῶν, τὸ μήκος πηχῶν ἑξακοσίων, πέντε κόντα δὲ τὸ πλάτος, καὶ ἑξάκοντα βάθος, εἰς ταύτην σὺν τῇ μητρὶ τῶν παιδῶν ἐταῖς τοῦτον γυναιξὶν ἐπέβη, τὰ τε ἀλλὰ ὅσα πρὸς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπικεκυρήσθαι ἐμελλεν εἰς θάλασσαν, ζῶντα τε παντοῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ γένους αὐτῶν, ἀρρηνά τε καὶ θήλια σὺν εἰσβαλλόμενος, ἀλλὰ τε τῶν ἐπὶ τῇ πλαστικῇ ἀριθμῶν. ἢν δὲ ἡ λάρναξ τῆς τε τοῖχος καὶ τῶν ἐκ τῶν ὁροφῶν, ὡς κινεμένη ἐπὶ

A qui Dius à Macedonibus vocatur, ab Hebræis
Marfonane. sic enim Ægyptij distinxerunt annum.
Moses autem Nisan qui est Xanthicus; mensent
primum in suis fastis ordinauit; quod per hunc
Hebræos ex Ægypto eduxisset. eundem etiam om-
nium quæ ad rem diuinam pertinerent, exordium
fecit: alioqui quod ad nundinationes rerum ven-
tium, reliquamque dispensationem anni attinet,
nihil de pristino ritu innouauit. Vim autem in-
brium cœpisse ait vigesima septima iam dicti mē-
B sis, post annum ab Adamo primo homine bis mil-
lesimum sexcentesium quinquagesimum sextū.
hoc spatium temporis relatum est in sacros codi-
ces, diligenter annotantibus priscis illustrium vi-
torum tam natales quàm obitus. Adæ siquidem
qui nongentos & triginta vixit annos, cum esset
triginta & ducetorum annorum, Sethus filius na-
tus est: Sethus autem ducentesimo & quinto anno
genuit Enosum. qui dum quinque & nongentis
vixisset annis, Cainano filio suo rerum curam tra-
C didit, quem genuerat anno centesimo nonagesi-
mo. hic vixit annis decem & nongentis. Cainan
cum vixisset decem & nongentis annis, Malalehes
lem filium dereliquit, quem genuit anno ætatis
centesimo septuagesimo. iste Malalehel cum vixis-
set quinque ac nonaginta & octingentis annis, de-
functus est, laredum filium derelinquens, quæ ge-
nuit quum sexaginta duorum & centum esset an-
norum. cui nouem & sexaginta & nongentis annis
viuenti, Enochus filius successit, natus cum sexa-
D ginta duorum & centum annorum pater eius exi-
steret. qui exactis trecentis sexaginta quinque an-
nis, discessit ad Deum: vnde finis eius non inueni-
tur esse conscriptus. Marusala autem Enochii filius,
quinto ei & centesimo natus anno, Lamechum fi-
lium habuit quum esset annorum octoginta septē
& centum: cui tradidit principatum, quem ipse te-
nuerat annis nongentis sexaginta & nouem. La-
mechus autem cum habuisset principatum annis
septingentis & septem, Noë filium suū rebus præ-
E fecit: qui de Lamecho natus est agente annū ætatis
secundum & octogesimum supra centesimū. quique
quinquaginta & nongentis annis rerum admini-
strationi præfuit. Hi anni in vnā summam con-
tracti superscriptum tempus consiciunt. Non sunt
autem disquirendi obitus virorum illorum: cum
liberis enim suis agebant vitam eamque vsque ad
ipsorum nepotes extendebant: sed natales tantū co-
rum in hac ratione sunt spectandi. Cæterum Deus
signo dato imbres emisit: qui cum nonaginta con-
F tinuis diebus ruerent, ad quindecim cubitos aqua
super terram exitit: quæ causa omnem salutē ade-
mit, non habentibus quod se in tutum reciperent.
centesima autem & quinquagesima die postquā
pluere desuit, tandem cœperunt aquæ sidere, mense
septimo, vicesimo septimo die mensis. destituta de-
inde arca in verrice montis cuiusdam in Armenia,
sentiens hoc Noë, aperuit eam: & vidēs circa ipsam
aliquantulum terræ, meliore spe concepta pauli-
F sper quieuit. mox post paucos dies magis receden-
te aqua, emisit coruū, cupiens cognoscere si qua
G alia parte terrarum aquæ decessissent, vt tunc ex-
scendere posset. at ille comperto totum adhuc sta-
gnare, ad Noë est reuersus. is post septem dies co-

ratus fore ut homines ad se deficerent à deo, si se A illis ducem præberet, opem suam offerens contra nouum aliud diluuium intentantem. Turrim enim se exædificaturum, excelsiorem quàm quod aqua ascendere posset: & insuper maiorum suorum interitum ulturum. Vulgus autem facile Nabrodis placitis obtemperabat, ignauum ratus deo cedere: atque ita structuram turris occæperunt, nulli labori parcentes, nihilque sibi ad summam industriam reliquum facientes. Cùmque ingens esset operarum numerus, surgebat opus suprà quàm B sperauerant. Crassitudo enim erat tanta, ut proceritatem obscuraret. Struebāt autem lateribus coctis, ad firmitatem bitumine ferruminatis. Hanc eorum vāsaniam videns deus, delere quidem omnes noluit, quando ne priore quidem clade ad meliorem mentem profecerunt: sed dissidium in eos immisit, linguis eorum variatis, ita ut ob diuersitatem sermonis mutuo se non intelligerent. Locus verò turris nunc Babylon vocatur, propter confusam linguam quæ prius omnibus ex æquo clara C fuerat. Nam Hebræi confusionem nominant Babel. De turri autem hac, deque linguis hominum mutatis, meminit & Sibylla his verbis: Cùm vniuersi homines vno eloquio vterentur, turrim ædificauerunt excelsissimam, quasi ad cælum per eam ascensuri. Dij verò procellis immisissis turrim subuerterunt, & suam cuique linguam dederunt: quæ causa fuit ut vrbs ea Babylonis vocabulum acceperit. De loco autem qui Senaar in Babylonia nominatur, meminit Hestizæus hoc modo: Aiunt sacerdotes cladis eius superstitēs, Enyelij Iouis sacra ferentes, in Senaar Babyloniæ peruenisse.

CAP. VI.

Quomodo Noe posteri per totum terrarum orbem sedes sibi occupauerint.

Cons. 10. Illo ex tempore dispersi sunt passim, propter diuersitatem linguarum coloniis nusquam non deductis, & quo quenque fors & deus tulit, eam terram cum suis occupauit, ut tam maritima quàm mediterranea cultoribus replerentur. Nec defuerunt qui conscensis nauibus ad insulas habitandas traicerent. Porro gentium quedam adhuc seruant deriuatam à suis cōditoribus appellationem, quedam etiam mutauerunt, nonnullæ in familiarem accolis & notiores vocem sunt versæ, Græcis potissimum talis nomenclaturæ autoribus. Hi enim posterioribus seculis veterem locorum gloriam sibi vsurpauerunt, dum gentes nominibus sibi notis insigniunt, dūmque tanquam ad suum ius attinerent, mores quoque proprios in illas inuehant.

CAP. VII.

Quod gentes singula à suis autoribus nomina traxerint.

Cons. 10. Erant autem Noë filiorum liberi, in quorum honorem gentibus nomina imponebant, ut quisque terram aliquam occupauerat. Siquidem Iapheto Noë filio filij fuerunt septem. Horum sedes à Tauro & Amano montibus incipientes, per-

Hæσι δὲ τῶν γένων πάντων υἱοὶ ὧν ἔστιν ἡμῶν τοῖς ἔθνεσι τὰ ὀνόματα ἐπέθηκεσαν, οἱ γὰρ πάντα καταλάμβανοντες. ἰαφὲ δὲ μὲν οὐκ ἔστιν υἱὸς τοῦ γένους, ἦσαν ἑπτά υἱοί. κατακοῦσι δὲ οὗτοι ἀπὸ ταύρου καὶ

in Asia

μὲν ὡς ἔπος τομίζων ὑποστήσιν τοῖς αὐθιγότοις ὡς τῶν τοῦ θεοῦ, εἰ χρονοῖμοι τῇ αὐτῇ συνάμει δὲ καταλῶν, ἀμυνεῖσθαι τε πρὸς θεὸν πάλιν ἡπείλει τὴν γλῶσσην ἐπιμαλύνεσθαι διελίσσασθαι. πύργον γὰρ οἰκοδομήσιν ὑψηλότερον ἢ τὸ ὑδάρ ἀναβλῶναι δυναθῆναι. μεταλλοῦσθαι ἢ καὶ τῆς τῶν προγόνων ἀπολώσεως. τὸ δὲ πλῆθος προόθυμον ἢ τοῖς ναθεσθῶν διγμοσιν ἐπιδοῦναι, διελίσσιν ἡγροῦμενοι τὸ εἶπεν τῶν θεῶν. καὶ τὸν πύργον οἰκοδομῶν, οὐδὲν ἀπολίποντες ἀπεδῆς οὐδὲ πρὸς τὸ ἔργον ἀνησῶς ἔχοντες. ἐλθόμενοι δὲ θάλασσαν ὑψος ἢ περὶ σελήνης αἰσθῶν αἰσθῶν ἀπολιπόντες. τὸ μὲν τοῖς πύργοις ἢ ἰσχυρὸν ποσὺν, ὡς ὑπὸ αὐτῶν μενοῦσθαι τοῖς ὅσοι τὸ μήκος. ὡκοδομήσαντο δὲ ὅτι πλῆθος ὅτις ὁσφάλας σιωδιδιμένης, ὡς αἰ μὴ ὡς ἔρροι. οὕτως δὲ μεμνησθῶν ὅσον αὐτοῖς ὅτις, ἀρνήσιν μὲν ἐν παντὶ καὶ ἔκρινεν. ὅτι μὴ δὲ ὑπὸ τῶν προγόνων ἀπολωλῶν σφραγισθῶν. εἰς τῶν ἢ αὐτοῖς ἐπέβαλεν, ἀλλοτρίως ἀπαρασάμους, καὶ ὑπὸ πολυφωνίας ποιήσας ἑαυτῶν ἀσυνέτους ἔθνη. ὅτι τὸ πρὸς ἐν τῷ πύργῳ οἰκοδομήσαν, νῦν βαβυλῶν καλεῖται, δὲ τὴν σύγχρησιν τῶν θεῶν τὴν δὲ ἀλάστον ὡς ἔσθαι ἐκ τῶν. ἰβραῖοι γὰρ τὴν σύγχρησιν, βαβὶλ καλεῖσθαι. καὶ τὸ πύργον τοῦτο καὶ τῆς ἀλλοφονίας τῶν ἀνθρώπων, μεμνησθῶν καὶ σελήνης, ἀλτρουσιν οὕτως. πάντων ὁμοφώνων ὄντων τῶν ἀνθρώπων, πύργον οἰκοδομήσαν τῶν ὑψηλότερον, ὡς ἐπὶ τὸν ἔργον ἀναβλῶναι διὰ αὐτῶν. οἱ δὲ θεοὶ αὐτοῖς ἐπιπέμψαντες, αἰετῶν τὸν πύργον, καὶ ἰδὼν ἐκαστὴν φωνὴν ἔδωκαν. καὶ δὲ τὸ βαβυλῶνα σιωδιδιμένην καλεῖσθαι τὸ πλῆθος. καὶ τὸ λυρομένου σινναρ, ἐν τῇ βαβυλωνίᾳ χρονομηνόμενοι ἐσθῶς, λέγων οὕτως. τῶν δὲ ἰβραῖων τοῖς ὡς ἔσθαι, τὰ δὲ ἐν σινναρ τοῖς βαβυλωνίᾳ ἐλθῶν.

Κεφάλαιον ε'.

Ὡς οἱ γένων ἐκ τῶν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐπὶ ἡμῶν.

Σκίδνα δὲ τὸ λοιπὸν ἐν τῷ πύργῳ, ὑπὸ τῆς ἀλλοφονίας τῶν ἀποικίας τοιοῦτοι, πάντα καὶ καὶ γὰρ ἐκαστος καταλάμβανον τὸ ἐκ τῶν γένων, καὶ εἰς ἡμῶν αὐτοῖς ἡγρὸς ὅτις. ὡς πλεονάζουσαν πᾶσαν αὐτῶν ἡπύργον μισοῦσαν τε καὶ ὡς ἔσθαι. εἰσὶ δὲ καὶ πρᾶσις τοῖς ναυτοῖς τὰς πᾶσαν καταλήσαντες καὶ τῶν ἐθνῶν ἕνα μὲν ὡς ἔσθαι τὰς ὑπὸ τῶν καταλήσαντων κειμένας περὶ σελήνης. ἕνα δὲ καὶ μετέβαλεν. αἱ δὲ καὶ πρὸς τὸ σφάλλεσθαι ὅτι δόκου τοῖς παρακοῦσι ἔσθαι ἔλθον. ἄλλως δὲ εἰσὶν οἱ τοῦτο καταλήσαντες αἱ τοῖς ἰσχυρῶν γὰρ ἐν τοῖς ὑπερὶ ἰδῶν ἐπιπέσαντο καὶ τὴν πάλαι δόξαν, καλλωπίσαντες τὰ ἔθνη τοῖς ὁμοῖσι πρὸς τὸ σιωδιδιμένην αὐτοῖς, καὶ κασμιον διελόμενοι πολυφωνίας ὡς αἰ ἀφ' αὐτῶν γένον.

Κεφάλαιον ζ'.

Ὅτι τῶν ἐθνῶν ἕνα ἐν τῇ οἰκουμένην περὶ σελήνης.

ἀμάρτη τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενοι. Ἐπερὶ ἡλθον ἐπὶ μὲν Α
 ὁ ἀσπας ἄρχει παπαμὲ-τανωδης. ἐπὶ ὃ ὁ δὲ ὁρῶντες,
 ἴως γὰρ ἔρχοι γῆν, καὶ ἔτιχον καταλαμβαίνοντες, Ἐ
 μεθ' ὧς πορευομένησαντες, τὰ ἔθνη τοῖς αὐτοῖς ἐκά-
 λουεν ὄνομα π. τοῖς μὲν γὰρ ἰουδ. ἢ ἑλλήνων γαλα-
 τας καλουμένους, ἡμαρῆς ἢ λεγομένοις, ἡμαρῶς
 ἔκαστ. μαζάκης ὃ τοῖς ὑπ' αὐτῆς μαζάκης ὄνομα-
 δὲ τὰς αἰκῆς σκιδας ἢ ὑπ' αὐτῆς ποροσπορο-
 μένους. τῆς ἢ ἰαφθου πᾶσι, ἰαυαίς καὶ μάδου, B
 ὅπου μὲν ἢ μαδῶσι γίνονται, ἔθνος δ' ὁ πρὸς ἑλλήνων
 μέθοι ἐκκλινεται. ὅπου ἢ ἰαυαίου ἰωνία καὶ πάντες
 ἑλλήνες γίνονται. κατοικίζει δὲ καὶ δοθήλοισι δο-
 ῆλος. οἱ πῖες ἐν τοῖς νῦν ἔθνεσι καλουῦται. Ἐ με-
 γαλοὶ ὃ ὑπὸ μέγαν κηδύντας. καππαδόκας μὲν
 γὰρ ἀπὸ κέκλινεται. τῆς δὲ ἀρχαίας αὐτῆς ποροσπο-
 ρίας σημείον δεικνύται. πόλις γάρ ἐστι παρ' αὐτοῖς ἔ-
 τι καὶ νῦν μαζάκη, δηλοῦσα τοῖς συνειναι διυνα-
 μένοις οὕτως ποτὲ ποροσποροῦσιν τὸ ἔθνος. θύρης C
 ὃ θύρας μὲν ἐκάλειν ὦν ἦρξεν. ἑλλήνες ὃ θρα-
 κας αὐτοῖς, μετὰ ἡμαρῶν. καὶ ποσάυτα μὲν ἔθνη ὑπὸ
 τῆς ἰαφθου πᾶσι κατοικίεται. ἡμαρῶν ὃ ξιδῶν
 ἡδὲ ἡμαρῶν, ἀρξάκης μὲν ἀρξάκης αἰκῆς αἰκῆς, οἱ
 νῦν ἔθνεσι ὑπὸ τῆς ἑλλήνων καλουῦται, ῥιπάκης
 ὃ ῥιπαδαίοις τοῖς παφλαγόσι λεγομένοις. θυραί-
 μης ὃ θυραμμοῖς. οἱ δὲ ἔα ἑλλήνοσι φρύγας ὠνο-
 μένους. ἰαυαίς ὃ ἢ ἰαφθου, ξιδῶν αὐτῆς πᾶσι
 ἡμαρῶν, ἀλίστας μὲν ἀλίσταίς ἐκάλειν ὦν ἡ-
 ρα. αἰολοί. ὃ νῦν εἰσὶ θύρας ὃ, θύρας. οὕτως γὰρ D
 ἐκάλειν τὸ παλαιὸν ἢ κλημία. σημείον ὃ, θύρας
 γὰρ παρ' αὐτοῖς τῆς πόλεως ἢ ἀξιολογώτατη καλεῖται
 μαζάκης οὕτως, τὸ καὶ πρὸς τὴν κλησίαν, ἀπὸ τοῦ
 θῆτος μεταβαλλόντων. ἡμαρῶν ὃ ἡμαρῶν τῶν ἡσόν
 ἔχον, κύριος αὐτῆς νῦν καλεῖται. Ἐ ἀπ' αὐτῆς νῆσοι
 τε ποσά καὶ τὰ πλείω τῆς ὁδοῦ διαλάσαντες, ἡμαρῶν
 ὑπὸ ἑβραίων ὀνομαζέται. μὲν τὸς δίκου ἢ λεγοῦ, μία F
 τῆς ἐν κύριον πόλεως, ἑξίσταται τῶν ποροσπορίας
 φυλάξαι. κήπος γὰρ ὑπὸ τῆς ἑλλήνων ὀνομα-
 ζεται, καὶ εἰ οὕτως ἔχει λεγοῦσα ἢ ἡμαρῶν τὸ ὀ-
 νομα. ἰαφθῶν μὲν πᾶσι τε καὶ ἡσόν, ποσά ἔχον
 ἔθνη. ὃ δὲ ἴσως ἢ ἑλλήνων ἀγ. οὕτως, ἢ το προει-
 πὼν ἑξίφομαι πρὸς τῶν ἀφῆρσιν ὦν κατέλειπον.
 τὰ γὰρ ὀνόματα ἔχει τὸ ὁ γραφῆς ὁ πρὸς ἑλλήνων
 πρὸς ἡδὲ τῶν ἑλλήνων. καὶ γὰρ ὁδοῦ ἡμαρῶν
 ἡμῶν ὁ τοῖς αὐτοῖς τύπος. ἀλλ' ἐν τε αὐτῇ ἡμαρῶν
 καὶ τῶν ἡμαρῶν γένοι, καὶ καλεῖται. καὶ ἢ τὸν ἢ
 τύπον ἐπὶ παντός τῆς ἡμαρῶν. οἱ ὃ ἡμαρῶν πᾶ-
 σις, τῶν ὅτι συρίας καὶ ἀμάρῶν καὶ λεβαίου τῆς ὁδοῦ
 γὰρ κατέχον, ὅσα πρὸς διαλάσαντες αὐτῆς ἐπὶ ὁδοῦ
 καταλαβόντες, Ἐ τὰ μίχελ ἢ αἰκῆς ἑλλήνων ὀνομα-
 ζεται. καὶ μὲν τοῖς ποροσπορίας, τῆς μὲν καὶ παντοῦ ἐ-
 ξίσταται γίνονται. ὅτι ὃ μεταβαλλόντων Ἐ με-
 ταρῶν ὀνομαζέται πρὸς ἡμῶν ὀνομαζέται τυγα-
 κουσι. ποσά γὰρ γὰρ ἡμαρῶν πᾶσι ἡμαρῶν,
 ποσά γὰρ μὲν οὐδὲν ἐβλάψεν ὁ χρόνος. αἰδίστας
 γὰρ ὦν ἦρξεν ἐπὶ καὶ νῦν ὑπὸ ἰαυτῆς τε καὶ τῆς
 δὲ καὶ μεσσηνίας ἢ κατὰ τῶν ποροσπορίας μόνιμα
 ἀρξάταις ἀπαντες οἱ πάντες αἰκῆς καλουῦται
 ὅτι αὐτῆς καλίστας τοῖς ὀδοῦ. ἔτι δὲ καὶ πο

in Asia ad amnem vsque Tanaim, in Europa vsque Gades, in terris hæcenus vacuis occupatz: quo factum est, vt ipsorum nomina gentibus imponerentur. Quos enim nunc Græci Galatas vocitant, Gomarenis olim dictos, Gomor condidit. Magoges vero Magogatum à se denominatorum fuit autor, qui ab ipsis vocantur Scythæ. Ex aliis Iapheti filijs Iauanè & Mado, ab hoc Madæi descendunt, Græcis Medi nominati: à Iauane vero Ionia, totumque Græcorum genus. Quin & Thobelus Thobelis sedem dedit, qui nunc sunt Iberi: & Melchini à Melcho aurore appellantur. Cappadocum enim appellatio noua est, veteris autem vestigium adhuc superest. Vrbs enim est apud eos hodie quoque Mazaca, satis indicans intelligere volenti, hoc priscum fuisse genti nomen. Thires autem Thiras de se vocant, quorum fuit princeps, eos Græci Thracas dicere maluerunt. Et tot gentes à Iapheti filijs sunt institutz. Gomaris autem, trium liberorum parentis, vnus filius Afchanaxes originem Afchanaxis dedit, qui nunc Rhègines à Græcis nominantur: Rhiphates vero Rhiphatæis, nunc Paphlagonibus: & Thygrammes Thygramæis, quos Phrygas Græcis libuit vocare. Iauanis item trium filiorum vnus Alifas Alifæis vt originem ita nomen dedit, qui hodie sunt Æoles: patique modo Tharsensibus Tharsus. Sic enim olim appellabatur Cilicia: cuius rei signum est Tarsus vrbius eius celeberrima cæterarumque princeps, prima nominis litera in tau mutata. Porro Chethimus insulam occupauit, tunc Chethimam, nunc Cyprum: quo factum est vt tum insulas omnes, & pleraque loca maritima Hebræi gentili voce Chethim significant. attestatur mihi vna è Cyprii vr-bibus, quæ adhuc nomen retinet. Citium enim vocatur ab his qui in Græcum sonum vocabula detorquent, ne sic quidem abludens à Chethimi nomine. Tot gentium fuere principes Iapheti filij nepotésque. Cæterum quod Græci fortassis ignorant prius dicam, deinde ceptam narratione prosequar. Nomina ista decoris causa in Græcam formam mutari ad auriũ voluptatem: nostrates enim huiusmodi forma non vniunt: sed eandem apud nos perpetuo speciem obtinent, nec terminatione variant. Adamus certè nobis Adam vocatur, & Noë qui Græcis Nochos diceretur, eæque forma nullam variationem admittit.

Chamæ verò filij Syriam & regionem Amanoe Libanòque montibus herentem obtinuerunt, quicquid eius ad mare vergit occupando, & Oceanum vsque ditionis terminos proferendo. vocabula tamen partim omnino euauerunt, partim ita deprauata sunt in diuersū, vt haud facile agnoscantur. ex quatuor enim Chamæ liberis Chusonihi detrimenti tēpus attulit. Ethiopes enim quibus præfuit, nunc quoque tam à seipsis, quàm ab Asianis omnibus Chusæi nominantur. Mæseis etiam sua mansit appellatio. Egyptum enim Mæren, & Mæseos Egyptios vocamus quotquot eam regionem incolimus. Quin & Libyæ colonos dedit Phutes, de suoque nomine Phutos, dici voluit. extat & flumen in Mauritania hoc nomine:

ἐν τῇ αἰᾷ πάντων χυσιᾶνι χαλοῦνται. ἐπὶ ἡδὲ
τῶν γὰρ αἰγυπῶν, μέσρην, καὶ μέσρην τοῦ
γ. ἔκπον δὲ καὶ φούτης τῶν λιβύων, φούτης
ἄλλος ἐν τῇ μαυρῇ χερσὶ, τοῦτο ἔχει τὸ ὄνομα.

& complures apud Græcos historici eius mentionem faciunt, sicut adjacentis etiam regionis, quæ Phutæ dicitur. mutavit autem præsens nomen ab vno filiorum Melchæ qui vocabatur Libys. cur autem Africa sit dicta, paulo post docebitur. Quartus Chamæ filius Chanaanæ ludæam nunc vocatam habitavit, gentemque suam Chanaan nominavit. Hi quoque liberos genuerunt, & in his Chusus filios sex. quorum è numero Sabas Sabæorum author fuit, & Euilas Euilæorum, qui nunc Getuli appellantur. Sabathes verò Sabathenos, qui Græcis dicuntur Astabarræ: Sabactas quoque Sabactenos instituit. Romus item Romaos condidit, & duos filios habuit. alter Indas genti ludæoram inter Occidentales Æthiopes originem dedit & nomen, Sabæus alter Sabæis. Nabrodes autem manens apud Babylonios tyrannidem arripuit, sicut iam ante diximus. Melchæi verò filij numero octo quantum terrarum à Gaza Ægyptum usque patet possederunt, sed solius Philistini nomen ipsius regio servavit. Palæstinam enim Græci eius portionem vocant. reliquorum, Lumæi, Enamizæ, Labimi, qui solus colonis in Libyam ductis regionem à se denominavit, cum Nerhemi, Phæthrosimi, Cheslæmi, Chephthomi, tam res quam nomina sunt in obscuro. Bello enim Æthiopico, de quo suo loco dicitur, vrbes eorum sunt eversæ. Chananæo quoque filij fuerunt hi: Sidonius, qui & urbem sibi cognominè condidit in Phœnice, Sidonè à Græcis vocatā. Amathus verò Amachen habitavit, quæ adhuc extat, & ab accolis Amathe vocitatur: tametsi hanc Macedones Epiphaniam ab vno è Regum successoribus denominauerunt. Arudæus Aradum insulam obtinuit, Arucæus Arcen urbem in Libano sitam. cæterorum septem, Euzi, Chettæi, Iebusæi, Eudæi, Sinæi, Samaræi, Gergesæi, præter nomina nihil in sacris codicibus superest. nam Hebræi vrbes eorum exciderunt, quæ clades causam habuit hanc.

Genes. 9.

Postquam terra finito diluvio in pristinam naturam est restituta, Noë cœpit eam colere: quam cum vitibus consecuisset, iuvôque tempore vindemiasset, inuento vini vsu, sacris prius operatus epulabatur: ebriusque factus ac sopore grauatus, parum decore nudatus iacuit, id conspicatus filiorum natu minimus, per ludibrium fratribus indicavit: illi reueriti parentem operuerunt. Sensit hoc Noë: & precatus aliis filiis felicitatem, ne Chamam quidem diris deuovuit, respectu sui sanguinis, sed tantum eius posteros: quas cum cæteri euassissent, Chananæi liberos vltio diuina est consecuta. sed de his rebus dicemus postea.

Genes. 11.

Semæ verò tertio Noë filio filij fuerunt quinque, qui Asiam usque ad Indicum Oceanum incoluerunt, ab Euphrate propagandæ ditionis initio facto. Nam Elymus posteros reliquit Elymos, à quibus Persæ originem traxerunt. Assuras urbem Ninum condidit, & subditos de se Assyrios denominavit, quorum opes præ cæteris effloruerunt. Arphaxades eos qui nunc Chaldæi sunt Arphaxadæos nominavit, imperio gentis potitus.

οἱ δὲ ἀπὸ διφραγίου τῶν ἀρχῶν πεπονημένοι. ἔλυμος μὲν γὰρ, ἰλυμαίοις περισσὴν ὄντας ἀρρηχίτας κατέλειπον. ἀσούρας δὲ, ἵνον οἰκίζει πάλιν, καὶ τοὺς ὑπηκόους, ἀσσυρίους ἐπαρμόμηναν, οἱ μάλιστα διδαμύνησαν. ἀρφαξάδης δὲ τοὺς νῦν χαλδαίους καλουμένους, ἀρφαξάδαίους ἀνόμασαν, ἀρξας αὐτῶν.

ὅθεν καὶ τοὺς πλείους τῶν ἡλληνικῶν ἱστορημάτων ἐπὶ δὲ τῇ μεσημβρίῳ τῇ ποταμοῦ ἐκ τῆς ἀφ᾽ ἡμῶν ἀπὸ χύσεως, πύτης ληγομένης. μετὰ ταῦτα δὲ οὗ τῶν ἐστὶν αὐτῇ ὄνομα, διὸ τῶν μετ᾽ ἐμὸν ὑδανένος, λίβρος λεγομένης. μετὰ οὐ πολὺ δὲ ἐρεῦμεν τῶν ἀγίων δὲ τῶν αὐτῶν καὶ ἀρεῖαν προσσηγορεύσθαι συμβέβηκεν. χαναναῖος δὲ τῆς πατρὸς ὅντος χαναν, τῶν νῦν ἰουδαίων καλεσμένων, οἰκίστας ἀπὸ αὐτοῦ τοὺς χαναναὶ προσσηγορεύσθαι γίνονται καὶ πάντες οἱ αὐτοῦ, χούσου μὲν ἐξ ὧν σαβας μὲν σαβαίους, δὲ ἱλας ἢ δὲ ἱλαίους ἐκποιν, οἱ νῦν γότυλοι λέγονται. σαβαῖος ἢ σαβαθίους, ὁνομάζονται ἢ, ἀσαβάρροι παρὰ Ἕλλησιν. οἰκίζει ἢ καὶ σαβακτας σαβακτίους. ῥώμης ἢ, ῥωμαίους ὠκισε, καὶ δύο πάντας ἔχον. ὡς ἰουδαίους μὲν ἰουδαίους ἀφ᾽ αὐτοῦ ἰδὼν ἔθνος, τῶν ἰσχυρίων οἰκίστας ἐπώνυμον αὐτῶν κατέλιπε, σαβαίους ἢ, σαβαῖους. ναβροδης ἢ χούσου ὑπὸς ὑπομνήσεως ὡς βαβυλωνίοις ἐπυρανησεν, ὡς καὶ περὶ τῶν διδόντων. τῶν ἢ μετὰ τοῦ πατρὸς ὡς ἀπὸ ἡμομένων, οἱ πάντες τῶν διὸ γὰρ τῆς ἰσχυρίας αὐτοῦ κατέλιπον. μὲν δὲ φυλισσιν τῶν ἐπώνυμων ἢ χύσεως διδόντες. παλαιστοὶ γὰρ οἱ ἐν ἡμῶν αὐτῶν τῶν μόνων καλεῖσθαι γὰρ οἱ ἐν ἡμῶν αὐτῶν τῶν μόνων κατεκρίσαντος ἐν λιβύῃ, καὶ τῶν χύσεως ἀπὸ αὐτῶν κατέλιπον, κατέλιπον τε καὶ φαίδροσμον καὶ χρυσόμου καὶ χρυσόμου, αὐτοῦ τῶν ὀνομασθέντων, ἐδὼ ἰσχυρίας. ὁ γὰρ αὐτοῦ πύλης, αὐτοῦ οἱ δηλώσαντες ὡς ἐστὶν, ἀσάτοις αὐτῶν τὰς πόλεις ἐπώνυμον. ἰσχυρίας ἢ καὶ χαναναίου πάντες, σιδωνίους, ὡς καὶ πόλιν ἐπώνυμον ἐκποιν ἐν φοινίκη, σιδωνίαν δὲ ὑφ᾽ ἑλλήνων καλεῖται ἀμάρδος ἢ ἀμάρδιον κατέλιπον, ἢ τις ἐστὶ καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν ὀνομασθέντων ἀμάρδιον καλουμένη μακαδὸν δὲ αὐτῶν ὀνομασθέντων ἀπὸ ἑνὸς τῶν διδομένων ἐπώνυμων. ἀρουδαίους ἢ ἀρουδῶν τῶν νῦν ἔχον. ἀρουδαίους ἢ, ἀρουδῶν τῶν ἐν τῇ λιβύῃ. τῶν ἢ ἄλλων ἐπὶ τῇ, δαίου, κατέλιπον ἰβουσαίου, δαίου, σιναίου, σαμαραίου, πάλιν τῶν ὀνομασθέντων ἐν τῇ ἰσχυρίας βίβλοις ἐστὶν ἰσχυρίας. ἰβραῖοι γὰρ αὐτῶν ἀνέστησαν τὰς πόλεις ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ἐν συμφερόντι ἡμομένων, ὡς καὶ τῶν ἐπώνυμων τῆς γῆς καταστάσεως εἰς τῶν αὐτῆς φύσιν, ὡς ἔργα χειρῶν, καὶ καταφυτεύσας αὐτῶν ἀμάρδιον, κατέλιπον καὶ πολλοὺς φοινίκας καὶ ὡς ἐστὶν ἰσχυρίας, καὶ παρὰ εἰς χρῆσιν οἶνος, θυσας ἐν δαίμονι ἐν μεθυρίας ἢ, εἰς ὑπὸν καταφύονται. καὶ γογγυσιμῶς ὡς ἀσσυρίους ἔκτιστο. διασάμωρος δὲ αὐτῶν ὁ πᾶσι τοῖς τῶν πατρὶν, τοῖς ἀδελφοῖς ἐπὶ τῇ ἐν δαίμονι οἱ δὲ ὡς ἐπὶ ἄλλων τὸν πατέρα. καὶ ὡς ἀπὸ ἀμάρδιον, τοῖς μὲν ἄλλοις πατρὶν, δαίμονι οἱ δὲ ὡς ἀπὸ τῆς γῆς, ὡς τὴν συγχύσας αὐτῶν μὲν ἐκτελεῖται. τοῖς δὲ ἐκ γῆς αἱ. καὶ ὡς ἄλλων ἀπὸ τῆς γῆς τῶν ἀπὸ, τοῖς χαναναίου πάντες μὲν οὖν οὗτος. καὶ αὐτοῖς μὲν τούτων, ἐν τοῖς ἔξῃς ἐρεῦμεν. σήμα ἢ τῶν ἔξῃς τῶν ὡς ἔχον, πᾶσι γίνονται πάντες. ἐν τῇ μὲν τῶν κατὰ ἡμῶν οἰκιστῶν κατεκρίσαντες ἀ-

ἀρα-

terram mutauit Chanaan: quam & ipse habitauit, & posteris reliquit: vir sapiens ex æquo & eloquens, & in coniectando sagax. Cumque ob virtutem eximiam sapiens esset præ cunctis habitus, ausus est vulgo receptam de Deo persuasionem conuellere, & in melius vertere. Ergo primus omnium clara voce prædicauit, vnum esse Deum rerum vniuersitatis conditorem: de cætero si quid ad felicitatem conferat, non nostris nobis viribus, sed illius voluntate contingere. Hoc verò ex terræ ac maris obseruatione colligebat, tum eorum quæ circa solem ac lunam & reliqua sidera videbat accidere: esse nimirum potentiam quandam quæ horum curam gerat, & omnia decenter administret, qua cessante nihil nostris vtilitatibus seruiturum, cum nihil suapte virtute polleat, sed vniuersa omnipotenti ipsius voluntati obsecundent. quapropter huic vni honorem deberi, huic gratias agi oportere. Quamobrem cum Chaldaei Mesopotamiaeque cæteri contra se insurgerent, consilium migrandi cœpit, & voluntate ac fauore Dei fretus terram Chananeam tenuit: vbi sedibus positus Deo struxit aram, & hostias macrauit. Meminit autem patris nostri Abrahami Berosus quoque, non tamen cum nominans, his verbis: Post diluuium autem decima ætate apud Chaldaeos erat quidam iustitiæ cultor, vir magnus, & sideralis scientiæ peritus. Hecateus verò non meminit tantum obiter, sed libro in hoc conscripto res eius posteritati tradidit. Nicolaus autem Damascenus in quarto historiarum sic scribit: Abrahamus regnauit apud Damascum aduena, vt qui cum exercitu venerat è regione supra Babylonem sita, quæ Chaldaeorum dicitur. nec ita multo post hinc quoque migrans cum suo populo, sedem transtulit in terram tunc Chananeam, nunc verò Iudæam nominatam: cuiusque posteritas ibi creuit in ingentem numerum, quorum res alibi sum narraturus. Abrahami verò nomen etiam nunc est apud Damascenos celebre, & vicus ostenditur, quem vocant Abrahami domicilium.

CAP. IX.

Quòd fame Chananeam premente, Abrahamus in Ægyptum est profectus: & ibi aliquantisper commoratus, retro unde venerat est reuersus.

Gen. 12. 13.

Fame deinde Chananeam terram inuadente, Abrahamus audita Ægypti vbertate, proficisci illuc decreuit, tum vt copiis eorum frueretur, tum vt sententiam sacerdotum de diuinitate cognosceret: aut secuturus illorum opinionem si modo melior esset, aut ipse rectiora eis commonstraturus. Cæterum cum & Saram secum duceret, veritus Ægyptiorum libidinem, ne fortè ob excellentem vxoris formam à rege interimeretur, artem commentus est talem. Fratrem eius se finxit, monita prius, vt ob præsentem necessitatem simulationi suæ subseruiat. Vt autem ventum est in Ægyptum, id quod suspicatus fuerat euenit:

τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας τῶν αἰγυπτίων, μὴ δὲ τὴν διμορφίαν τῆς γυναῖκος ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνίλη, τῆρῳ ἐπινόησε τοιαύτην. ἀδελφὸς αὐτῆς εἶναι φερεσπαίσατο. κακείνῳ τὸ ὑπερένασθαι, συμφίρον γὰρ αὐτοῖς, εἰδὼς. ὡς δ' ἦκεν εἰς τὴν αἰγύπτου, ἀπέβαινε τῷ ἀβραάμ καὶ τοῖς ἐπινόησε.

A καλῶσαντος εἰς τὴν χαναναίαν μεταλθεῖν. ὃ ἦ καὶ κατόκησε, καὶ τοῖς ἀπογόνους κατέλειπε, δεινὸς ὡς σιωπῶν τὸ πρὸ πάντων, καὶ πιθανὸς τοῖς ἀρεσμένους. ὡς τε ὡς εἰκασμένην ἔδεικνυτο. δὲ τὸ τοῦ φερεῖν ἐπ' ἀρετῇ μίξιν τῶν ἄλλων ἡγεμονίας, καὶ τὸ ὡς τε διὰ δόξαν ἢ ἀπασιν σιωπῶνται, καὶ νικῶσαι καὶ μεταβαλεῖν ἔργον. ὡς τε ὡς ἐλμα θύον ἐποφύασθαι δὴ μιν ἔργον τῶν ὄλων ἵνα. τῶν ἡγεμονίας, εἰκαίη πρὸς δὴ δαιμονίας σιωπῶνται, καὶ φερεσπαίσατο τὴν τοῦτου παρελθὼν ἔχασον καὶ ἔκατ' οἰκίαν ἔχον. **B** εἰκαζέτω ταῦτα, τοῖς γὰρ καὶ θαλαττῆς παθήματα, τοῖς τε ὡς τὸν ἥλιον καὶ τὸ σελήνῳ καὶ πῶσι τοῖς κατ' ἕραν συνβαίνουσι. δυνάμεις γὰρ αὐτοῖς παρεγούσης καὶ φερεσπαίσατο τῆς κατ' αὐτὴν ἀταξίας. ταύτης δ' ὑπερβολῆς φαινομένη γίνεται μὴ δὲ ὅσα φησὶ τὸ χρησιμώτερον ἡμῖν σιωπῶνται καὶ τὸ αὐτῶν ὁρμήσας, ἀλλὰ καὶ τὸ καλῶσαντος ἔχον ὑπερβολῆς, ὡς καλῶς ἔχει μόνον τὸ πρὸς καὶ τὴν ἀρετήν αὐτῶν. **C** ἐπινέμειν. διὰ ἀπὸ χαλδαίων τε καὶ τῶν ἄλλων μισοποσμενίας τῶν φησὶ αὐτῶν, μετακίαν δὴ κινέσας, καὶ βούλησαν καὶ βοήθειας τῶν θεῶν, τὴν χαναναίαν ἔχει γὰρ. ἰδὲν δὲ τὸ αὐτῶν διὰ βούλησιν ὡς δὴ καὶ, καὶ θυσίας ἐπέλυσεν τῶν θεῶν. μνημονεύει γὰρ τὸ παρὸς ἡμῶν ἀβραάμ βραχάσας, ὡς ὁνομαζόμενον λίγων οὐτως. καὶ τὸν κατακλυσμὸν, δικάστη γὰρ, ὡς χαλδαίοις τὸς ἢ δίκαιος ἀνὴρ μάχας καὶ τὰ ἕτερα ἐμπνεύσας. ἐκείνους γὰρ, ὡς τὸ μνημονεύει πλείον. **D** πὴν ποίηκεν. βιβλίων γὰρ αὐτῶν σιωπῶνται ἀβραάμ κατέλειπε. γὰρ ὡς ὁ δαμασκηνὸς ἐν τῇ ταύτη τῇ τῶν ἰσορῶν, λίγων οὐτως. ἀβραάμ ἐβασίλευσε δαμασκου ἐπὶ τῆς σιωπῶν ἀφ' ἡγεμονίας ἐκ τῆς γῆς τῆς ὑπερβολῆς χαλδαίων λεγομένης. καὶ οὐ πολὺν γὰρ χρόνον μεταναστὰς καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας σιωπῶν σιωπῶν λαβὼν, εἰς τὸ τότε μὴ χαναναίαν λεγομένην, ὡς ἰουδαίαν μετακίησε, καὶ οἱ ἀπ' ἐκεῖνου πληθύνσαντες, ὡς ὡς ἐν τῇ τῶν λόγων διέξομαι τὰ ἰσορῶν. τὸ γὰρ ἀβραάμ ἐπὶ καὶ τὸν ἐν τῇ δαμασκηνῶν, τὸ ὄνομα δὲ δὲ, ὡς καὶ ἀπὸ αὐτῶν δὴ καὶ, ἀβραάμ οἰκιστὴς λεγομένη.

Κεφάλαιον Θ'.

Ὁπ λημὸς τὴν χαναναίαν καταλαβόντος, εἰς αἰγύπτου ἀπῆ-
γεν, καὶ δὲ τῆς γῆς ἐν αὐτῇ πρὸς χεῖρον
ὅπως φησὶ ὁ ποιητής.

Λημὸς γὰρ ὑπερὸν τὴν χαναναίαν καταλαβόν-
τος, ἀβραάμ αἰγυπτίους δὴ δαμνέων πυθό-
μνος, διαίρεσιν φησὶ αὐτοῖς ἢ πρὸς θυμὸν, τῆς τε ἀ-
φρονίας τῆς ἐμείνων μαδίξας, καὶ τῶν ἰσχυρῶν ἀφρο-
νίας ἰσχυρῶν, ὡς λίγων τε ὡς τε. ἡ γὰρ κρίσις
σοφίᾳ ἀρετῆς κατακολουθήσῃ, ἢ μετακοσμήσῃ
αὐτοῖς δὴ τὸ βέλπον αὐτοῖς ἀμεινον φρονεῖν. ἡπα-
γνῶμνος δὲ καὶ τὴν σάρκα, καὶ φοβούμενος
τὸ τε

[illegible]

Κεφάλαιον ι'.

ἡ δὲ πόλις ἡμεῖς ἐκείνην ἡμέραν ἀποτίναξεν αὐτοὺς
ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἱερουζαλὴμ.

[illegible]

iam enim coniugis pulchritudinem fama diuulga-
uerat, quam ob rem Pharaotes gentis rex audita o-
culis suis cognoscere, ac mulierem etiam potiri con-
cupiuit. Huic malæ libidini Deus obstat, pestilencia
& seditione res regis infestans: consuli quoque de
remedio sacerdotes, quove modo placandum esset
numen, hanc mali causam responderunt, quod ho-
spitis matrimonio iniuriam inferre parauisset. Rex
territus primum scitatur, quænam sit quisve eius
comes. cognita deinde rei veritate, Abrahamo sa-
tisfecit: sororem se putasse non vxorem, & affinita-
tem contrahere, non iniuriam inferre, voluisse: do-
natoque magna pecunia, potestatem fecit congre-
djendi cum præstantissimo quoque Ægyptiorum
ac doctissimo: quo factum est vt virtutis nomine
in maximam exultationem veniret. nam cum ea
gens in diuersos ritus & opiniones scinderetur, &
per mutuum contemptum atque infestationem
insensilis inter se animis ageret, collisos inter se
eorum de religione sermones & à seipfis confuta-
tos vanissimos esse nihilque prorsus veritatis ha-
bere declarauit: ob has dissertationes in precio ha-
bitus, vt qui magnam tam intelligendi, quàm elo-
quendi docendique facultatem præ se ferret, & nu-
miorum scientiam & de siderum benignè illis
communicauit. nam ante Abrahami ad se aduen-
tum Ægyptij rudes erant huiusmodi disciplinarum:
quæ à Chaldeis ad Ægyptios profectæ, hunc ad
Græcos tandem peruenerunt. Reuersus inde in Cha-
naanem, agros cum Loto diuisit. orta verò inter
ophiões contentione de iure ac terminis pascuo-
rum, arbitrium & optionem Loto permisit: ipse
contentus relicta sibi portione agri submontani,
domicilium elegit in oppido Hebrone. id septem
annis est antiquius quàm vrbs Ægypti Tanis. Lo-
to verò campi cesserunt, & planities Iordani fluuij
contigua, non longè à Sodomorum vrbe: quæ nūc
bona & magna, nunc diuina vltione ac ita, vt ne
vestigium quidem supersit, est deleta: cuius rei cau-
sa mox suo loco dicetur.

С а р. X.

Sodomitarum clades ab Assyriis accepta.

Eodem tempore cum Imperium Asia penes Assyrios esset, & Sodomitarum res tam opibus quam numerosa iuuentute florebant, ut à quinque *Genes. 14.* regibus administrarentur. hi erant Ballas, Barcas, Senabarus, Symoborus & Balin, suo quisque regno prepositus. Hos Assyrij bello petierunt, diuisisque quadrisariam copiis sub quatuor imperatoribus, regionem illorum oppugnabant, commisso tandem praelio victores Assyrij Sodomitarum regibus tributum imperauerunt. cumque per duodecim annos imperata fecissent, & tributa soluissent, decimo tertio defecerunt: quo factum est ut noua in eos Assyriorum expeditio fieret, ductu & auspicijs Marphedis, Ariochi, Chodollogomori, & Thargali. Hi & Syriam uniuersam rapinis vastauerunt & gigantum posteros perdomuerunt. cumque in agrum Sodomorum esset verum,

ΥΠὸ δὴ τῶν τὸν κατὰ οἱ σοδομίται πλούτων καὶ μεγάλῃ χρημάτων ἡσφρονοῦντες εἰς τὴν ἀ-
 θροπὴν ἵσαν ὑβρίσαι, καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀστυβίης, ὡς μήκεν μεμνησθαι τοῦ παρ' αὐτοῦ γη-
 οῦ. B 4

ἀπὸ πατρὸς. ἀλλ' ἄνθρωπον δὲ ἡ νικητὴς ποιεῖται. γήριος Α
 ὤ: δ' ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα. κτίζει δὲ αὐτῷ, ὃ μὲν
 μὲν αἰετὶς μέγιστος ὄντας ἐπὶ χειρὶ νῦν ἔσθως. ἀμμανί-
 τας δὲ ὁ τῆρος. συρίας τῆς κοίτης ὅτι ἀμφοτέρω. κ
 λώω μὲν, τοιαύτῳ συνίστημι ἐκ συνδομῶν αἰα-
 χου. πῶν γήριος. ἀβραμὸς δὲ ματοίκισεν εἰς γέρε-
 ρα τῆς παλαιστίνης, ἐν ἀδελφῆς ἐπαγούριος γή-
 ρας τῶν σάρρων, ὁμοία ταῖς ὡρὶν ὑποκρινάμενος
 ὅτι τὸν φόβον. ἐδίδει γὰρ ἀβιμέλεχος πέν βασιλεία τ
 ὅτι πᾶσι τοῖς καὶ αὐτὸς ἐρεσθῆς τῆς σάρρας, φθί-
 ρειν οὐκ ἐπὶ τῷ εἶργῳ δὲ τῆς ὁπιδυμίας ὑπὸ νόσου
 χαλπίης ἐπὶ τῷ περσιστοῦσης ἐκ θεοῦ, κτὴν ἰα-
 ξαν αὐτὸν ἀπεγνωκόταν, ὑπνώσας, ὅταν ὅρα μηδὲν
 ὑβρίζειν τῷ τῷ ξίτε γυναικα. καὶ ῥαὶν ὁχρεῖται,
 φερεῖται πρὸς τοὺς φίλους ὡς ὁ θεὸς αὐτῷ ταύτῳ ἐ-
 παγούρι. τῶν νόσον ὑπὸ ἐκδικίας τῷ ξίτε, φυλάσσει
 αὐτὸν ὑβρίζον αὐτῷ τῷ γυναικα. μὴ γὰρ ἀδελφῶν οὐ-
 σαν ἐπὶ γένεσιν, νόμῳ αὐτῷ συννοοῦσαν. ἐπαγού- C
 ρισαί τε παρὶξεν αὐτὸν διμῶν, τὸ λοιπὸν ἀδελφῶν ἐ-
 κείνου ὅτι τῷ γυναικα γήριος. ταῦτ' εἶπεν, με-
 ταπέμνηται τὸν ὑβρίζον, συμβουλῶν τε τῶν φί-
 λων. κτὴν μηδὲν ἐπὶ ὅτι τῆς γυναικὸς αὐτὸν ὡς πιστο-
 μῶν τῇ τῇ αἰσθῶν ἐκίλινε διδόναι. θεὸν γὰρ αὐ-
 τῷ κηδεσθαι, καὶ τῷ συμμετρίως τῷ ἐκείνῳ με-
 μνηκῶν αὐτὸν ἐκίλινε. τῷ δὲ θεοῦ μῆντες
 ὄντες κτὴν τῆς γυναικὸς: σιωπῶντες, ἔλαττα μηδὲν α
 ὅρεται ὡς τῷ ἀρχῇ εἰς γαμῶν οὐσαν ἡπίστατο.
 ὡς δὲ ἀδελφῶν ἀγούριος ἐκ ἀδικίᾳ. ὡς ἀγαθῇ
 ἡ ὡρῶν ἔχει πρὸς αὐτὸν, κτὴν τὸν διμῶν πε-
 ρειν. παρ' αὐτῷ τε μὲν βελούριος, πᾶσι ἀφθονίαν
 ὑπάρξεν. ἀπὶ αὐτῷ τε περσιστοῦς, τῷ ξίτε πομ-
 πῆς, κτὴν πᾶσι ὅσον κτὴν ἔχει πρὸς αὐτὸν ἀφίκοιτο.
 τῷ τ' εἰπόντος, ἀβραμὸς ὅτι τῷ συγγένῳ τῆς γυ-
 ναικὸς ἐκίλινε ἰσχυρῶς. ἀδελφῶν γὰρ αὐτῷ ἔῃ πᾶ-
 ρα. κτὴν ἔλαττα τῆς ὑποκρίσεως οὐκ ἀσφαλῆ τῷ E
 ὁπιδυμίας ὑπολαβεῖν. ὅταν δὲ τὸ μηδὲν αἶπος
 τῆς νόσου γένεσιν, περσιστοῦς δὲ αὐτῷ ὅτι τ
 σιωπῶντες ἐπὶ τῷ περσιστοῦς ἔχον, κτὴν παρ' αὐτῷ μέ-
 τῃ. ὅτι ἀβιμέλεχος τῷ τε γῶν πρὸς αὐτὸν νίμῳ κ
 τῷ γήριος, κτὴν σιωπῶντες ἀδελφῶν πολιτεῖται,
 ὑπὸ τῆς φερέας πεινούμενος τὸν ὅρον, ὃ βηροῦς
 καλοῦσιν. ὅρον γὰρ φερέα λείγει αὐτῷ. αὐτῷ δὲ ἐπὶ καὶ
 νῦν ὑπὸ τῷ ὁπιδυμίας ὡς μέγιστος. γήριος ἡ ἀβραμ
 μετ' ἐπὶ πολὺ κτὴν πᾶσι ἐκ σάρρας, ὡς αὐτῷ ὑπὸ τῷ θεῷ
 περσιστοῦς. ἐν ἰσχυρῶν ὡς μέγιστος. τῷ γὰρ τῷ σημαί-
 νει. ὁχρεῖται τὸ τῷ σάρραν μετρίως τῷ ξίτε φή-
 σαντος αὐτὸν τῷ θεοῦ, μὴ περσιστοῦς ἡδὲ τῷ
 τῷ περσιστοῦς οὐσαν, τὸν μὲν οὐτως ἐκάλειν. αὐ-
 τῷ μὲν γὰρ ὑπὸ τῷ ὁχρεῖται ἔχον ἐπὶ. ἔχον τῷ ἀβραμ.
 πᾶσι ἡ πᾶσι ἔχον τῷ ὑπὸ τῷ ὅτι. ἐν δὲ τῷ
 μετ' ὁχρεῖται ἡ μέγιστος ὅτι τῷ οὐσί, καὶ ἐκείνου μὲν
 τῷ οὐσί, ὅτι τῷ ἰσχυρῶν οἱ ἰσχυροὶ ποιεῖται τῷ πε- G
 ριστοῦς.

niori Ammanus, quod nomen significat filium generis. Horum alter Moabitarum fuit autor, magnæ gentis etiam nostra ætate. alter verò Ammonitarum. vtrique Syriam Cœlen incolunt. Et in hunc modum Lotus reliquit Sodoma.

Abrahamus autem migravit in Gerara Palæstina, Saram ac si sororem secum ducens, eadem arte qua quondam, nimirum insidiarum metu, timebat enim Abimelechum eius loci regem: qui & ipse amore Saræ captus, ea potiri cupiebat. eam cupidinem morbus grauis impediuit diuinitus immisus: atque ira medicorum ope destitutus, in somnis admonetur, abstineret se ab iniuria coniugis hospitis. mox cum meliusculè habere cœpisset, indicat amicis, quòd Deus sibi hunc morbum immisisset vindicans ius hospitis, & vxori eius ab iniuria cauens. non enim sororem esse, sed vxorem legitimam. Hæc locutus Abrahamum de consilio amicorum accersitum, securum esse de pudicitia coniugis iubet, Deum enim eius curam habere, cuius auxilio nihil turpe passam se illi restituere: idque ita esse Deum testabatur, & mulieris conscientiam, ac ne expetiturum quidem eam fuisse, si nuptam esse sciuisset. ad hæc rogabat, vt æquo animo in se esset, Deumque propitium redderet. Er siue apud se maneret, nihil ei de fore: siue abire mallet, deductores est pollicitus, & omnia quorum causa ad ipsum venisset. Hæc locuto Abrahamus nec omnino fictam consanguinitatem aiebat: esse enim fratris filiam: & sine hac simulatione parum tutam peregrinationem credidisse. ac ne morbi quidem causam ei se fuisse excusabat. Quin & salutem regis sibi curæ futuram, & mansurum quoque cum illo libenter. tum rex tam agri quàm pecuniarum partem ei cessit: & conditiones pacis bona fide vtrinque seruandas dixit, fœdere cum eo super puteo quodam icto, qui Bersube vocatur. ea vox iuramenti puteum significat: & id nomen & hodie locus seruat. Nec ita multo post Abrahamus filium è Sara suscepit, iuxta promissa Dei, quem Isaacum nominauit. Sic risus Hebræis significatur. siquidem risus Saræ, dum proles ei iam natu grandi præter expectationem promittitur, in causa fuit huius appellationis. ipsa enim erat nonagenaria; Abrahamus verd annorum centum, ipso anno quo Isaacus est natus. cum octaua mox die circumcidunt, qui mos adhuc Iudæis durat, vt post totidem dies circumcisionem celebrent.

С л р. XXIII.

*De Ismaele Abrahami filio, eiusque po-
steris Arabibus.*

A Rabes verò post decimumtertium annum *Genes. 24*
id faciunt. Ismahel enim gentis eorum autor
Abrahamo è concubina natus, post tantum tem-
poris est circumcisis, de quo iam dicendum. A-
mabat Sara Ismahelem ab initio, è famula Agare
natum, non secus ac si ex se esset genitus. alebatur

Κεφάλαιον η'.

Περὶ ἰσχυρίας τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτῶν ἀνέχον.

Αραβες ἤ μὲν ἴσως ἔρριπαι δίκαιον ἰσχυρότερος καὶ ὁ κτήσης αὐτῶν ἔθνη, ἀβραάμου γένετον ἐκ τῆς παλλακῆς, καὶ τούτῳ φερέμεται τῷ χροῶν, φερέ οὐ τὸ πάντα λόγον ἐκθέσιναι μὲν πολλῶν ἀντι-
θέτας. σάρα γὰρ ἔσθιναι τὸ ἰσχυρότερον ἐκ τῆς δουλίας αὐτῆς ἀγάτης, τὸ μὲν φερέται ἔσθιναι, οὐδὲν ἀπολείπειται

enim in spem successioneis. verum postquam ipsa A
Isaacum peperit, non amplius æquum censebat Is-
mahelem cum hoc educari: quippe qui natu ma-
ior, defuncto communi patre iniuriam ei facile
inferre potuisset. Suasit igitur Abrahamo ut cum
vnâ cum matre aliquò ablegaret. Ille verò pri-
mum non aduertebat mentem ad Saræ consilium,
rem atrocem ratus, puerum nondum adultum &
mulierem egenam ablegare. tandem verò appro-
bante Deo, Saræ voluntati paruit: puerumque ma-
tri commisit, nondum per se peregrinationi aptû: B
& dato eis vrre aquæ ac panibus iussit ite quò eos
necessitas duceret. & cùm defecisset comineatus,
in anxietate erat mater. cùmque nihil aquæ super-
esset, deposito sub abiecti pueri animam agente,
ne spectatrix esset expirantis vltius pergebat. cui
occurrrens angelus Dei, & fontem in propinquo
indicauit, & curam educandi pueri habere iussit.
sperandam enim illi eximiam felicitatem è salute
Isinahelis. tum verò mulier meliori spe concepta,
cùm incidisset in pastores, eorum benignitate mi-
seriam euasit. Postquam autem ad virilem ætatem
peruenit, vxorem ei coniunxit Ægyptiam genere,
vnde & ipsa erat oriunda: ex qua Isinahel duode-
cim suscepit liberos. hi erant, Nabæorhes, Cedarus,
Abdeel, Edumas, Massamus, Mæmassus, Masinesus,
Chodamus, Themanus, Ieturus, Napheus, Calma-
sus. hi quicquid terrarum est Euphratem inter &
subrum mare habitant, Nabatææ nomine regioni
indito. Sunt autem hi à quibus Arabes gentem
suam eiúsque tribus denominauerunt, tum pro-
pter ipsoꝝ virtutem, tum propter Abrahami
autoritatem. C

CA P. XIV.

De Isaco legitimo Abrahami filio.

Genes. 22. **I** Sacum autem Abrahamus supremum amabat vt vnigenitum, & quē in senectute Dei dono susceperat. hunc affectum & beneuolentiam parentum puer ipse magis ac magis accendebat, omni virtuti deditus, & tam parentes quā Deum colens: quo successore omnium fortunarum relicto Abrahamus haud grauati vita excessurus videbatur: id quod ipsi Dei benignitate contigit. Volens tamen pietatis eius periculum facere Deus, apparuit ei: enumeratisque omnibus beneficiis in eum collatis, vt victoriam illi de hostibus olim concesserit, vtque præsenti felicitate suo fauore frueretur, filium Isacum poposcit vt sacrificium & victimam sibi offerret. iubebat autem vt in montem Morium subductum holocaustum faceret. sic enim pietatem eius illustriorem fore, si vel filij salutem voluntati diuinæ posthaberet. Abrahamus verò nefas ducens quauis in re Deo morem non gerere, quin potius per omnia parendum ei per quem omnes viuerent, celans uxorem tam Dei mandatum, quā suam de pueri cæde sententiam, ac ne famulorum quidem vlli rem indicans, ne fortè aliquis sibi obstaculo esset, assumpto Isaco

[illegible]

Κεφάλαιον ιδ'.

Περὶ ἰσάκου ὅς ἐμ' ἐποίησεν ἀξίμεν πάντες.

Ισακον ὃ ὁ πατὴρ ἄβρααμ ἐκτρέφει μοναχῶν
 ὄντα, καὶ ὅτι γήρας ἐκείνου αὐτῷ τῷ Θεοῦ γη-
 νόμουν. προσεκαλεῖτο ὃ εἰς δόξαια, καὶ τὸ φιλεῖσθαι
 μᾶλλον ὑπὸ τῆς γενεῶν, καὶ αὐτὸς ὁ παῖς ὅλην τὴν
 ὡν πᾶσαν ἀρετὴν, καὶ τῆς τε τῆς πατέρος διδασκαλίας
 ἐχόμενος, καὶ ὡς τὴν τῆς Θεοῦ ἀποσκευῆς ἰσχυρῶς
 ἄβρααμ τὴν ἰδίαν δίδαιμενίαν ἐν μένῳ τῷ
 τῷ ὑφ' ἡμετέρας, ὅθεν ἐκείνῳ τῆς ζῆλον ἐπέθετο. οὕτως μὲν
 οὖν καὶ τὴν τῆς Θεοῦ βούλησιν ἐπύχευ. ὅς δ' ἐκείνῳ
 αὐτὴν βελόνην λαβεῖν τῆς ὡς αὐτὴν ἀποσκευῆς,
 ἐμφανισθεὶς αὐτῷ, καὶ πάντα ὅσα εἶναι παρεχόμενος
 καταβιβασάμενος, ὡς πολέμῳ τῷ κρείττονι ποιή-
 σαι, ὅτε τὴν πατρὸς δίδαιμενίαν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπο-
 δῆς ἔχη τὴν ὑπὸ ἰσακον, ἥτις τῆς αὐτῆς δύμης καὶ ἰε-
 ρεῖον ὡς ἐκείνῳ. ἐκέλευε δὲ εἰς τὸ μᾶλλον ἔρος ἀνα-
 γαγόντα, ὅλον αὐτῷ δοῦναι. οὕτως μὲν ἐμφανισθὲν τὴν
 ἡμετέρας ποσειδῶν τὸν δὲ Θεὸν καυχώμενον. ἄβρααμ δὲ
 τῷ δὲ ὑποβλεπὴν ὡς ἐκ τῆς ἐκείνου ἀπονοίας ἀπόντων
 Θεοῦ περὶ ἑρρίσθη, καὶ ἡμετέρας αὐτὸς γενόμενος ὡς τῆς
 ἐκείνου ὡς αὐτῷ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τῆς Θεοῦ, λαβὼν τὴν ἰσακον
 μὲν

[illegible]

cum duobus seruis, impositisque in asinum rebus ad sacrificium necessariis, proficiscebatur ad montem. ac biduum quidem comitati sunt cum serui. tertia vero die cum iam in prospectu esset mons, relictis aliis in campo cum solo puero ascendit in montem, in quo post Dauid templum constituit ferebantque secum quicquid ad sacrificium pertinet, absque victima. Illico vero qui tum vigesimum quintum annum agebat, aram apparante, percontantemque quidnam nectaturus esset nullam habes hostiam: tum ille Deum daturum aiebat, qui potens esset hominibus & quæ non habeant largiri, & quæ habeant adimere, si in illis fiduciam collocent. daturum ergo sibi quoque victimam, si quidem propitius esset his sacris interuenturus. postquam autem structa ara ligna imposuerat, omnibus apparatis sic inquit, Fili, mille votis te expetitur, postquam in hanc vitam venisti, summa cura ac sollicitudine educaui, nihil bearius existimans quam si te virum videre daretur, & tandem hæredem meæ ditionis relinquere. Sed quoniam Deo visum est ut te susciperem, ac nunc rursus ut te amittam, fer generosè hoc sacrificium. Cedo enim Deo, qui è nobis hunc honorem reposcit, pro perpetuo favore quo nos belli ac pacis tempore est profecutus. Nunc lege naturæ natus cum sis ut moriaris, non vulgarem habebis vitæ exitum, sed à proprio patre patri vniuersorum Deo sacrificio ritu oblatum, ipso ut credere par est indignum te censente qui aut morbo, aut bello, aut alia quapiam humana calamitate de vita decedas: sed inter precamina & sacra animam tuam exceptam apud se collocabit: vbi memor cur te potissimum educauerim senectutem meam sustentabis, non quidem per teipsum, sed Deum mihi curatorem tuo loco relinquens. tum Ilacus haudquaquam à tanto parente degener, libenter hæc verba accepit, negans se dignum qui vnquam natus esset, si tam Dei quæ patris decreto reluctans, non alacriter se præberet vtriusque placitis: quandoquidem etiam si pater solus ita veller, nefas esset non obsequi. iamque minimum aberat quin perpetraretur facinus, ni Deus obstitisset. Inclamat enim nomine Abrahamum, neci pueri intercedens. non enim cupidine sanguinis humani, pueri cædem imperasse, neque ut quem patrem ipse fecerat, liberis per impietatem orbaret, sed ut probaret eius animum, an etiam talibus iussis pariturus esset. nunc cognita eius propititudine ac præcellenti pietate, ratum se habere quicquid illi se hætenus concesserat, non futuram autem nec in posterum suam providentiam, tam ipsi quam eius generi. hunc quoque filium longissimo tempore victurum, vitæque felicitæ exacta filiis germanis & probis magnum principatû relicturum. prædixit etiam fore ut genus eorû in multas gentes cresceret, nec minus opibus quam numero augetetur: ipsorum etiam autorum eius generis memoriam fore sempiternâ. regione quoque Chananæ bello quæsitâ, vsque ad iudiciam omnium exterarum gentium fortunatos fore. Hoc oraculo reddito, Deus illis arietem ad victimam ex improviso præsto esse voluit. At illi ex insperato

υπότακτον, πασιν ἀνθρώποις καὶ γηϊνοῖς ᾠκεianoῖς
ἔστιν πολλὰ καὶ πλουτοὶν ὁπιδιοσιν καὶ μνημεῖον αἰώνιον
κατακτησάμενος, ζήλωτος ἔσται πάντων ἀνθρώπων.
εἰς τὸ ἱερουργεῖν αὐτὸν παρ' ἐλπίδας αὐτὰν σπασοσμένοι,

sibi redditi, auditæque tantæ felicitatis promissio-
ne, mutuo se complectebantur: maclata deinde vi-
ctima incolumes ad Sarā se receperunt: vixeruntq;
beati, omnes eorum conatus Deo prosperante.

CAP. XV.

Sara obitus Abrahami coniugis.

Genes. 23. **S** Ara autem non multo post moritur, cum vi-
xisset annis vigintiseptem supra centum. Se-
pulta est in Hebrone, Chananæis publicè ius se-
pulchri offerentibus. Abrahamus tamen maluit
sepulturæ locum quadringentis siclis emere de
Ephremo quodam Hebronensi ciue: vbi monu-
menta eius & posterorum sunt exedificata.

CAP. XVI.

*Quomodo è Chatura Abrahamo nuptia Troglody-
tarum gens provenit.*

Genes. 24. 25. **P**ost hæc duxit Chaturam, ex qua nati sunt ei
filij sex, viri prudentes & industrij, Zembra-
nes, Iazares, Madanes, Madianes, Lufubacus, Suus:
qui & ipsi filios habuerunt, Suo Sabacanes natus
est & Dadanes. huic Latufimus, Asurus, Luures.
Madanis verò fuerunt, Ephra, Ophres, Anochus,
Ebidas, Eldas. His omnibus filiis ac nepotibus
Abrahamus deducendi colonias fuit autor, occu-
paueruntque Troglodyticam regionem, & Ara-
biæ Felicis quicquid ad rubrum mare pertinet.
Fertur etiam quoddam hic Ophres cum exercitu pro-
fectus occupavit Libyam, quam postea nepotes e-
ius tenuerunt, Aphricam ab ipso denominatam.
Attestatur huic opinioni & Alexander Polyhistor
sic scribens: Cleodemus, inquit, propheta, cognomine
Malchus, qui ad imitationem Mosis legilla-
toris Iudæorum historiam cōtexuit, narrat Abra-
hamum è Chatura aliquot filios suscepisse, tres
nominatim recensens, Aphram, Surim, Iaphram. à
Suri appellatam Assyriam. Ab Aphra verò & Ia-
phra urbem Aphrem & regionem Aphricā nomi-
natas, hos enim ductu Hertulis in Libya militasse
contra Antzum. Herculem etiam ex Aphræ filia
genuisse filium Dedorum, ex hoc Sophonem pro-
gnatum; à quo Sophaces barbari habent nomen.

Isaco autem iam fermè quadragenario Abraha-
mus pater coniungere volens uxorem Rebecam
Nachoris fratris sui neptē, mittit maximum natu
famulorū ad sponsalia, prius accepta fide obligatū.
modus verò deuinciendi fuit talis: Subditis alter
alteri manib. sub femora, Deū ita testē inuocabant
eorum quæ destinauerant. Misit etiā dona ad illos,
vel rara illic vel nunquā antè visa. Profectus autē
famulus diuturnum iter faciens, eo quoddam difficilis
esset transitus per Mesopotamiam, hyeme propter
cæni altitudinem, æstate ob aquarum inopiam, ad
hæc propter latrocinia quæ vitari non poterant
nisi à cautis, tandem peruenit ad urbem Carras. &
cū venisset in suburbium, incidit in cōplures puellas
euntes aquarum: mōxque intra se precatur, si Deo
grata forent hæ nuptiæ, vt inter illas inueniretur
Rebecca, ad quam filio desponsandā Abrahamus

ροις δὲ ὑπὸ ἀνδρίας, ἐπὶ δὲ καὶ ληστρίων ὄντων ἐν αὐτῇ, ἀδελφώγειν οὐκ ἐπὶν μὴ ποροποιῇ
τούτου τοῖς ὁδίοις, εἰς πόλιν ἀπικνεῖται κάρραν. καὶ ἡνὺμνος ἐν τοῖς προαεσίοις, παρδύνοικ
ἐντυγχάνει πλείοσιν, ἐφ' ὅδωρ βαδίζούσας. εὐχεται οὖν πρὸς θεὸν, ῥεβέκκην ἢν τῇ παυδί ἀβραμὸς
μνηστύ-

καὶ πριούταν ἀγαθῶν ἀγγελίας ἀκηκοῦντες, ἡσυχάζον-
το ἀλλήλους. καὶ θύσαντες, ἀπενέστησαν πρὸς τὴν
σάρραν. καὶ διήγον ἐν δαμμέναις, ἐφ' ἅπασιν οἷς ἐθε-
λήσαν τοῦ θεοῦ συλλαμβάνοντες αὐτοῖς.

Κεφάλαιον η'.

Περὶ σάρρας τῆς ἀβραμῶν γυναικός, καὶ πρὸς τὸν
βίον καὶ τέκνη.

ΚΑὶ σάρρα μὲν ἡ πολὺ ὕστερον ὑποθήσκει,
βιώσασα ἐπὶ ἑπτὰ καὶ εἰκοσι ἔτη πρὸς τοὺς ἱκανοὺς.
θνήσκουσι δὲ αὐτὴν ἐν χεερῶν, συγχωρεῖν αὐτὴν μὲν
τῷ χαναναίῳ ἐδαιμόσια αὐτῆς τὸν τάφον. ἀβρα-
μὸς δὲ ὡς παμύμνος τὸ χωρίον, σπλῶν τετρακοσίῳ,
παρ' ἐφ' ὅμους πρὸς ἐκ τῆς χεερῶνος. καὶ τὰ μνημεῖα
ἀβραμὸς τε καὶ οἱ θνήσκοντες αὐτῇ ταύτῃ κατασπιδά-
σαντο.

Κεφάλαιον ις'.

Ὡς ἐν χαπούρῃς ἀβραμὸς χαμηδαῖος τὸ πρὸς τὸν γαλαδ-
νὴν ἀβραμὸς ἔδωκεν ἐχθροῖς.

ΓΑμὲν δὲ αὐτὴς χαπούρῃς ὕστερον, ὅτε ἦς αὐτῇ
πᾶσις ἐξ ἡνιγνῶν, πρὸς τὴν πόλιν καρτιροὶ καὶ
δικοὶ σπυρίναι, ζευθεῖντες, ἰαζάρης, μεδανῆς, μα-
διάνης, λουσοῦ βακος, σοῦος. φθονταὶ δὲ καὶ τοῦτοις
πᾶσις. καὶ σοῦος μὲν, σταβακῆνης γένεται καὶ διαδα-
νῆς. τοῦτοις δὲ, λαπούσιμος, ἄσυρος, λουέρης. μαδάνου
δὲ, ἡφάι, ἀφρῆς, ἀφρῆς, ἐβιδας, ἐλδᾶς. τοῖσις ἅπασιν
τοῖς πασι καὶ τοῖς ἡγνοῖς ἀβραμὸς ὑποκαίειν εἰς τοὺς
μηχανῶν, καὶ τήν τε γαλαδνὴν καταλαμβάνουσι, καὶ
τῆς ἐδαιμόνος ἀραβίας ὅσον ἐπὶ τὴν ἐρυθρὰν θά-
λασσαν κατέκει. λέγεται δὲ ὡς ἔπος ὁ ἄφρῆς, στρα-
τῶντας ἐπὶ τὴν λιβύην, κατέχευεν αὐτὴν, καὶ αἱ ἡγνοὶ
αὐτῇ κατακίεσαντες ἐν αὐτῇ, τὴν γῆν δὲ τοῦ ἑσπέρου
ὀνόματος, ἀφρῆαν πορροσηγρόσαν. μύρτυρε δὲ
μὲν τὰ λόγια καὶ ἀλέξανδρος ὁ πολυῖστωρ, λέγων
ἔπος. καὶ ὁ δὲ ἡμὸς φησὶν ὁ ποροφῆτης ὁ καὶ μαλχός, ὁ ἰ-
σορῶν τὰ ὅσα ἰκαίειν, κατὰ καὶ μανθῆς ἰσορῶν
ὁ νομοθέτης αὐτῇ, ὅτι ἐν τῇ χαπούρῃς ἀβραμὸς
ἐχθροῖς πᾶσις ἱκανοί. λέγει δὲ αὐτῇ καὶ τὰ ὀνόμα-
τα ὀνομάζων ἑαῖς. ἀφρῆαν, σουρεῖμ, ἰαφρῆαν. δὲ σου-
ρεῖμ μὲν, τὴν ἀσσυρίαν καλεῖσθαι. δὲ τῇ δὲ οὐκ ἀ-
φρῆτι ἐκ ἰαφρῆς, πόλιν τε ἀφρῆν καὶ τὴν χεερῶν ἀ-
φρῆαν ὀνομαδὴν αὐτῆς καὶ ἡρεβλεῖ σπυρατῶ-
σαι ἐπὶ λιβύην καὶ αἴπειν. γῆμαντά τε τὴν ὄρεαν
θυγατέρα ἡρακλῆα γῆνῃσαι ἡνὸς ὅτε αὐτῆς δίδω-
ρον. τέκνη δὲ γῆνῃσαι σοφῶν, ἀφ' οὗ τοῖς βαρβαροῖς
σφραγῆς λέγεται. ἰσάκω δὲ ὅτε πιασάρακος ὅν
ἔτος γηρόν. γυναικα γνοῖς ἀγαλῆσαι ὁ πατὴρ ἀ-
βραμὸς ῥεβέκκην ἡχῆς παυδὸς θυγατέρα. ἡ δὲ δι-
φῶ, τὸν ποροβύ(τατον) πέμπει τῇ οἰκῇ τῇ ἐπὶ τῇ μνη-
στύῃ, ἐλθὺσάμενος μετὰ λαῖς πῆσαι. γίνονται δὲ αὐ-
ταὶ τὸν πόντον ἔσπον, ὑπὸ τοῖς μύροις ἀλλήλους τὰς
χεῖρας ἐπαγαγόντες, ἐπὶ καλουμέναι τὸν θεὸν μύρτυ-
ρα τῇ ἐσομένην. ἐπεμπε δὲ καὶ δῶρα τοῖς ἐκεί, ὅτε
τὸ σάκιον ἡ μετὰ λαῖς ἐπὶ χεῖρας οὗτος ἀπὸ τοῦ
μύρος χεῖρας ὅτε τὸ ἐπὶ χεῖρας οὗτος ἀπὸ τοῦ
σποταίμην, χεῖρας μὲν ὑπὸ πηλῶν βάδους, θῆ-
μις.

A spicionem aliquantisper secesserat, veritus ne-
quando apud eum plus recens offensa quam
pristinæ amicitix memoria valeret, néve iniu-
riam acceptam vlcisceretur, profectus ad illū
amiciriam cum eo renouat, vno è suis amicis
arbitrio adhibito. cumq. Isaacus pro naturæ bo-
nitate iniurias suas paternæ amicitix libenter
donaret, voti compos domum est reuersus. Al-
ter autem filiorum Isaci, in quem pater erat
propensior, quadraginta annos natus, duxit A-
dam Helonis, & Alibamen Esauonis, dynasta-
rum inter Chananæos filias, idque autoritate
propria, ne patre quidē consulto. neque enim
ille permissurus erat, si filius sententiam ipsius
expectasset, quippe qui non delectabatur
affinitate eius regionis Horthinum: nolens ta-
men molestus esse filio, iubendo cum vt mu-
lieres missas faceret, decreuit rem totam silen-
tio transmittere. Sed cum esset senex, & visu
orbatus, accito filio, præfatusque ætatem, per
quam etiamsi cæcitatē calamitas non accessis-
set, non liceret sibi amplius Deum solito cul-
tu venerari, iussit eum venatum ire. Cura, in-
quit, vt quod poteris capias, & para mihi cœ-
nam: qua sumpta precabor Deum, vt tibi di-
gnetur esse auxiliator & adiutor per omnem
vitam tuam. nam meæ finis quàm longē absit
incertus sum: qui prius quàm me opprimat, æ-
quum est vt meis precibus Deum tibi faciam
propitium. Vadit Esau venatum: interim Re-
becca malens Iacobo Deum propitium, etiam
præter Isaci mentem, iubet eum hædis iugula-
ris cœnam instruere. ille obsequitur matri, ius-
su ipsius omnia faciens, cœna verò parata, cir-
cumuolutis hædino exuuiis brachiis, vt conta-
ctis pilis Esau crederetur: nam cætera omni-
no similis vt gemellus, hoc solo differebat: so-
licus ne maturē in malo dolo deprehensus
pro faustis precaminibus diras imprecationes
reportaret, apponebat cœnam patri. at Isa-
cus sentiens in voce non nihil peculiare,
aduocat filium. illo verò protendente bra-
chium hædina pelle amictum: voce, inquit,
propior es Iacobo, attamen ob pilositatem E-
sau mihi videris. nec quidquam doli suspi-
cans, iam cœnatus ad Deum precibus inuo-
candum se vertit. Domine, inquit, omnium se-
culorum, & conditor omnium creaturarum,
tu patri meo maxima bona pollicitus, etiam
mihi præsentem felicitatem es largitus, meis
quoque posteris propitium te fore, & maiori-
bus beneficiis eos cumulaturum promissisti.
F hic tuus fauor perpetuus sit precor, néve me
propter hanc debilitatem despicias, quæ fa-
cit vt magis etiam ope tua egeam. Serua
puerum hunc propitius, & ab omni cala-
mitate illæsum custodi. da ei vitam felicem,
& possessionem bonorum quæ in tua sunt
potestate. fac eum formidabilem inimicis,
apud amicos gratiosum. Sic ille Deum in-
uocabat, putans se Esau bene precari. vix ab-
soluerat preces, cum Esau à venatu reuer-
G tit, & Isaac intellecto errore nihil tamen

A spicionem aliquantisper secesserat, veritus ne-
quando apud eum plus recens offensa quam
pristinæ amicitix memoria valeret, néve iniu-
riam acceptam vlcisceretur, profectus ad illū
amiciriam cum eo renouat, vno è suis amicis
arbitrio adhibito. cumq. Isaacus pro naturæ bo-
nitate iniurias suas paternæ amicitix libenter
donaret, voti compos domum est reuersus. Al-
ter autem filiorum Isaci, in quem pater erat
propensior, quadraginta annos natus, duxit A-
dam Helonis, & Alibamen Esauonis, dynasta-
rum inter Chananæos filias, idque autoritate
propria, ne patre quidē consulto. neque enim
ille permissurus erat, si filius sententiam ipsius
expectasset, quippe qui non delectabatur
affinitate eius regionis Horthinum: nolens ta-
men molestus esse filio, iubendo cum vt mu-
lieres missas faceret, decreuit rem totam silen-
tio transmittere. Sed cum esset senex, & visu
orbatus, accito filio, præfatusque ætatem, per
quam etiamsi cæcitatē calamitas non accessis-
set, non liceret sibi amplius Deum solito cul-
tu venerari, iussit eum venatum ire. Cura, in-
quit, vt quod poteris capias, & para mihi cœ-
nam: qua sumpta precabor Deum, vt tibi di-
gnetur esse auxiliator & adiutor per omnem
vitam tuam. nam meæ finis quàm longē absit
incertus sum: qui prius quàm me opprimat, æ-
quum est vt meis precibus Deum tibi faciam
propitium. Vadit Esau venatum: interim Re-
becca malens Iacobo Deum propitium, etiam
præter Isaci mentem, iubet eum hœdis iugula-
ris cœnam instruere. ille obsequitur matri, ius-
su ipsius omnia faciens, cœna verò parata, cir-
cumuolutis hœdino exuuiis brachiis, vt conta-
ctis pilis Esau crederetur: nam cætera omni-
no similis vt gemellus, hoc solo differebat: so-
licius ne maturē in malo dolo deprehensus
pro faustis precaminibus diras imprecationes
reportaret, apponebat cœnam patri. at Isa-
cus sentiens in voce non nihil peculiare,
aduocat filium. illo verò protendente bra-
chium hœdina pelle amictum: voce, inquit,
propior es Iacobo, attamen ob pilositatem E-
sau mihi videris. nec quidquam doli suspi-
cans, iam cœnatus ad Deum precibus inuo-
candum se vertit. Domine, inquit, omnium se-
culorum, & conditor omnium creaturarum,
tu patri meo maxima bona pollicitus, etiam
mihi præsentem felicitatem es largitus, meis
quoque posteris propitium te fore, & maiori-
bus beneficiis eos cumulaturum promissisti.
F hic tuus fauor perpetuus sit precor, néve me
propter hanc debilitatem despicias, quæ fa-
cit vt magis etiam ope tua egeam. Serua
puerum hunc propitius, & ab omni cala-
mitate illæsum custodi. da ei vitam felicem,
& possessionem bonorum quæ in tua sunt
potestate. fac eum formidabilem inimicis,
apud amicos gratiosum. Sic ille Deum in-
uocabat, putans se Esau bene precari. vix ab-
soluerat preces, cum Esau à venatu reuer-
G tit, & Isaac intellecto errore nihil tamen

καὶ παμφήτας ἐν τῇς φεραστίοις λαβάν, καὶ παῖδας
 ἑκατόν, καὶ παρθένους, ἑκατὸν πέντε ἰδρυμένους φρέα-
 τος, συνδιέτριβον αὐτοῖς χρῆζον ποτῆ. εἰς τὰ λόγους
 αὐτοῖς ἀρχινομήνους ἀνέκρινεν αὐτοῖς, εἰ τυγχάνουσι
 λαβάνον πῦρα παρ' αὐτοῖς εἰδότες ἐπὶ φερόντα. οἱ δὲ,
 πάντες ἐπίστασθαι ἔωσαν. οὐ γὰρ ἔτι τοιούτον ὡς τὰ ἀ-
 γνῶσθαι καὶ συμποιμαίνεν αὐτοῖς θυγατέρας αὐτῆς, ὡς
 δουμάζον ὅτι μὴ πῶ παρέιν. ὡς γὰρ ταύτης μαμα-
 θήκης ὡς ἀκρίβειαν ὅσα φεῖ αὐτῇ ἀκούσθαι πο-
 τῆς ταῦτα εἰ αὐτῇ ἐπὶ λείονταν, παρὶν ἢ παῖς συν-
 τοῖς δάκρυα ποῦσι τῇ ποιμνίῳ καὶ δεικνύουσι τὸ ἰακώβον
 αὐτῇ λείοντες, ὡς ξένος ὅδε ἦκε τὰ φεῖ τὰ πατρὸς
 αὐτῆς ἀπαυθιανόμενος. ἡ γὰρ ἡδύτατα ὑποσηπότητος
 τῇ παρσία τὰ ἰακώβου, ἀνέκρινεν αὐτὸν, τίς τε αὐτῇ, καὶ πό-
 θον ἦκει, φεῖ αὐτοῖς, καὶ ὑπὸ πνοῆς χρεῖας ἡγούμενος. ἡ-
 γὰρ ὅτι ἔτι δύναται αὐτοῖς παρέχειν ὡς ἀφαιρῆναι δόμο-
 νοι, ἰακώβου γὰρ ὑπὸ τῇ συγγένει, ἐδὲ τὸ δὲ τῶ
 τῶν δόμοις, ἀλλ' ἔσθ' ἡ τῆς πατρὸς ἡ τῆς θυγατέρας, ἐκπλη-
 κτο τε τὰ καλλὰ, ὅσον οὕτως ἔχουσιν, ὡς ὀλίγαι τῇ
 τῇ γυναικὶν ὡς δουμάζον καὶ φησὶ. ἀλλ' ἐμοί, φεῖ σὲ καὶ πα-
 τέρα τὴν σὸν εἴπερ λαβάνε παῖς τυγχάνεις οἰκειότητος ὅτι
 φεῖ σὺ τῆς τῆς ἐμῆς καὶ σὲ γυναικὸς. ἐκ θάρρους
 γὰρ ἀδελφὸς ἀδελφῆς καὶ ναχὸς ἦσαν ἑοῖ. ὡς βα-
 θύνηται ὁ σὸς παππὸς ναχὸς γίνεταί παῖς, ἀδελφὸς
 καὶ τῆς ἀφαιρῆς σάβρας, ἰσακὸς ἐμὸς πατήρ. ἐγὼ γὰρ ὅτι
 καὶ τῶν τῶν τῆς ἡμεῖς τῆς συγγένειας ἐμὴν δόμα πρὸς
 ἀλλήλους ἔχουμι. ῥέει καὶ γὰρ μήτηρ ἐμὴ, λαβάνου πα-
 τὸς τῆς σὺ ἀδελφῆς, πατὸς τῆς αὐτῆς καὶ μητρός. ἀ-
 νειμὶ εἰ ἐμὸν ἡμεῖς ἐγὼ τε ἐσὺ. καὶ νῦν δὲ ἔσθ' ἡ
 ἀσπασμένης τῆς ὑμῶν, ἐπὶ τῶν φεῖ πῦρα ἡμῶν συγγέ-
 νειας ἀσπασμένης. ἡ γὰρ ὑπὸ μνημὸς ὅσα φίλοι συν-
 τυγχάνειν τοῖς νέοις φεῖ σὺ τῆς πατρὸς φεῖ πατὸς
 τα φεῖ τῆς ῥέει καὶ τῆς γυναικὸς εἰδύλα ποδοῦντας
 αὐτῆς τὸ οἶμα, ὑπὸ τῆς φεῖ τῆς πατρὸς δυνάμει ἐνδα-
 κῆς ἡμῶν. φεῖ σὺ τῆς τῶν ἰακώβου καὶ κατασπασ-
 μένη, τῶν εὐκατατοῦ καὶ μερίστη ἡδονῶν αὐτὴν κομῶ-
 σαι τῶν πατρὶ καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀπασιν ἐλθῶν, ἐπὶ
 τῇ μνημῇ τῇ μητρός αὐτῆς καὶ μὴ καὶ φεῖ σὲ τῆς
 τυγχάνοντι. φεῖ σὺ αὐτῆς πατὸς αὐτῆς ἐξ ἡ-
 γὰρ. χωρεῖν τε ἐκείλθεν ἡδὲ φεῖ σὲ τὴν πατέρα καὶ ἐπὶ
 φεῖ σὲ αὐτῆς ἡ γυναικὸς, καὶ τῆς ἡδονῆς καὶ ἀφαιρῆς
 τὸ πλεον αὐτῆς βεβαδύοντα. τῶν εἰπῶσα παρήγαγον
 αὐτῆς πρὸς τὸν λαβάνον. ἐπὶ τῶν φεῖ σὲ τῆς μητρός,
 αὐτῆς τῆς ἀδελφῆς ὡς ἐφίλῃς γυναικὸς, καὶ κείνοις πολ-
 λῶν ἡδονῶν παρήγαγον ἀδελφότητος ἐπὶ τῶν φεῖ σὲ τῆς
 λαὸς ἡμεῖς ὁ λαβάνος χρεῖας μὲν ἐπὶ αὐτῆς παρῶντι με-
 ζόνως ἡ ὡς τὰ λόγῳ ἀφαιρῆς ἐλθῶν. τῶν εἰπῶσα δι-
 ὡς ἀφαιρῆς καὶ πατέρα πρὸς βύτας καταλι-
 πών, ἐπὶ τῶν φεῖ σὲ παρ' αὐτῆς διομένους, ἀσπασμένης
 παρήγαγον γὰρ αὐτῆς καὶ φεῖ σὲ ἀσπασμένης ἀσπασμένης χρεῖας.
 ἰακώβου γὰρ πᾶσαι τῆς αὐτῆς αὐτῆς διηγεῖτο. λείοντες ἰσά-
 κῳ γυναικὶ παῖδας διδύμους, αὐτὴν τε καὶ ἡσάκῳ. ὃν ἐ-
 πὶ τῇ φεῖ σὲ πατὸς ὡς ἐπὶ τῇ σφίρει σοφία τῇ μητρός εἰς
 αὐτῆς γυναικὸς, ἀποκτείναν τῇ αὐτὸν, ὡς ἀφαιρῆς
 τῆς φεῖ σὲ τοῦ θεοῦ βασιλείας καὶ ἀφαιρῆς ὡς ὁ
 πατὴρ ἡσάκῳ. ταῦτά τε ἔτι τῶν αἰπῶν τῆς ἐνθάδε παρουσίας, καὶ κατὰ τῶν τῆς μητρός ἐ-
 ὅλῳ. πᾶσι τε γὰρ ἡμῶν ἀδελφοὶ τυγχάνουσι, καὶ πλεον τοῦ κατ' ἐμὸν συγγένους ἢ μήτηρ
 φεῖ σὲ λαμβάνει. ἐμὸς δὲ τῆς ἐμῆς φησὶν ἀποδημίας σὲ τε καὶ τὸν θεὸν ποιοῦν μένος, φεῖ σὲ τοῖς παρῶσι.

A & cū pastores offendisset in suburbio, & ado-
 lescentes ac puellas ad puteū quendam sedētes,
 poposcit potum. hinc orto sermone percontat-
 us est an nossent quendam Labanum suum po-
 pulatē, si fortē adhuc sit superstes. aiunt om-
 nibus sibi notū. neq; enim talem esse ut igno-
 tus esse possit. quin & filiam eius unā pascere,
 demirarique se quod nondum adsit. ex ea faci-
 le quæ cuperet cogniturum. vix hæc verba fi-
 nicunt, cū puella accedit comitantibus suis
 pastoribus. ei iacobum ostendunt, dicentes ho-
 spitem de ipsius patre sciscitari. quæ puellarit-
 ter gaudia iacobi aduentu, rogabat quisnam &
 unde ad eos veniret, & cuius rei causa: addens
 optare se ut possent illi gratificari, quacunque
 re opus haberet. iacobus verò non tam cognat-
 ione aut huius affectu quā insigni puellæ for-
 ma captus, obstupuit, ut qui per paucas viderat
 pulchritudine huic conferendas. Mihi, inquit,
 tecum & cum tuo patre, siquidem Labani es
 filia, antiquior intercedit necessitudo, quàm sit
 vel tua ætas vel mea. Tharro enim Abraha-
 mus, Aranes, & Nachores fuerē filij, ex his Ba-
 thuelus tuus auus Nachoris fuit filius: Abrah-
 ami verò & Saræ Aranis filia Isaacus meus pa-
 ter. est & propinquior ac recentior necessitu-
 do, qua sumus mutuò deuincti. Rebecca enim
 mater mea, Labani patris tui soror est eodem
 patre ac matre genita. itaque cōsobrini sumus
 ego & tu. & nūc venio salutaturus vos, cognat-
 ionisq; officia, ita ut par est, renouaturus. At
 illa memor eorum quæ de Rebecca ex patre,
 ut sit, audierat, sciensq; parentes desiderare a-
 liquid de ea cognoscere, præ amore patris la-
 chrymabunda ruit in collum eius, complexo-
 que iuuenē: optatissimam, inquit, & maximam
 voluptatem affers patri cū tota familia, qui nū-
 quam matris tuæ obliuiscitur, crebram illius
 mentionem faciens: eumque nunciū cum quā-
 tavis felicitate non permutaret. tum iubet ut ē
 vestigio se ad patrē sequatur, neve diutius cum
 hac voluptate fraudet. His dictis adduxit eum
 ad Labanū: & agnitus ab auunculo, tū ipse tui
 securus iam apud suos. tum illis inexpectato
 aduentu magnā voluptatē attulit. Post aliquot
 autem dies Labanus gaudere se quidem eius
 præsentia magis quam verbis exprimere posset
 aiebat: rogabat tamen quamobrem venisset reli-
 ctis parentib; etate cōfectis, & qui ipsius obsec-
 quis ægrē carerent. pollicebatur etiam beni-
 gnitatem & operam suam in quacunque re o-
 pus haberet. iacobus verò totam ei causam re-
 centuit. Isaco esse filios geminos, se & Esau:
 cum quia fraudatus sit patris fausta impreca-
 tione per matris artem in se translata, cupere
 se interimere, quasi raptorem principatus à
 Deo destinati, & reliquorum votorum pa-
 ternorum. hanc esse causam sui aduentus, &
 mandata matris, præsertim cū omnes sint
 inter se consanguinei, sed propiore gra-
 du mater. Sperare se in rebus angustis post
 Deū præliū maximum in auunculo reperiatur.

Labanus contra omnem illi humanitatem A
prohibetur, tum propter communes avos, tum
etiam ut affectum forori absentis debitum et ga
ipsum præsentem declararet, velle se cum
gregum suorum magistris præficere: & quan
do ad suos reuerti libuerit, nec indonatum
nec inhonoratum abiturum, quemadmodum
tam propinquè cognatum deceat. ad hæc Ia
cobus, se verò libenter accipere conditionem
quantumvis laboriosam, sed æquum esse mer
cedis loco sibi dari Rachelis coniugium, quam
& ipsius virtutis causa diligeret, & quia eius
opera in tale hospitium sit introductus, amor
enim puellæ cogebat eum hanc mentionem
iniicere. ibi Labanus ipso vultu lætitiæ præ
ferens, eius petitioni annuit, negans sibi opra
torem generum potuisse contingere: sed opus
esse ut aliquandiu secum maneat. In Chana
næam enim non missurum filiam: quin & so
roris in tam longinquam regionem nuptum
datæ propemodum prænitere. His assentiente
Iacobo, de septem annis est conuentum. tot e
nim voluit seruire mercede apud focerum, ut
dato virtutis specimine, magis cognosceretur
quinam vir esset. cæterum elapso præstituto
tempore Labanus epulum nuptiale apparat.
noctu verò non sentiente Iacobo inducit in
thalamum alteram filiam Rachele maiorem
natu, facièque non admodum liberali. at ille
vino & tenebris fallentibus, congressus est cū
ea. luce deinde cognito errore exposculauit
cum Labano. ille veniam petebat necessitati,
qua compulsus hoc fecerit. non malitiosè, in
quit, Liam supposui, sed consuetudine regio
nis huius cogente. nihil tamen hoc oberit Ra
chel's coniugio, sed dabo eam tibi videnti ac
scienti post alterum septennium. Passus est
hoc sibi persuaderi Iacobus: nec enim aliter fa
cere poterat amore puellæ deuinctus: & exa
cto altero septennio Rachelem duxit. Erant
autem ambabus famulæ additæ à patre, Zelpha
Liz, Racheli Bala, nequaquam ancillæ, subdi
tæ tamen. sed Liam malè habebat amor mari
ti, quo sororem prosequeretur, expectabatque
post partum se fore in pretio: idque assiduis
precibus à Deo contendebat. cūque puer
masculus natus esset, & maritus ob hoc pro
pensior in eam factus, Rubelum nominauit,
quia sibi miseratione diuina contigisset. Sic e
nim interpretatur hæc vox. Aliquanto post
nascuntur ei tres alij: Simeon, quod significat
exorabilem ei fuisse Deum: Leui, quod est fir
mator societatis: Iudas, quod est gratiarum a
ctio. Rachel autem verita ne propter fecun
ditatem sororis deteriore apud maritum con
ditione esset, iubet famulam suam Balam cum
Iacobo cubare. ex ea nascitur puer nomine
Dan, quasi dicas, Dei iudicium: & aliquanto
post alter nomine Nephthalim, ac si dicas ar
tificiosum: quoddam mater arte certauerit cum
sororis fecunditate. Idem mox & Lia fa
cit, sororis arte contra eam ipsam vsa. deducit
suam famulam in sui mariti accubitus. ex ea
quoque nascitur filius Gadas, fortuitum signi
ficante nomine: & post eum Aser, quod sonat

Genes. 30.

λαβανος, ὃ καὶ δὲ τοὺς ἀδελφούς ὑπαγείναι πάντας
αὐτοὺς μεταδόσθαι φιλανδραπίας, καὶ δὲ τὴν μετέ
ρα πρὸς τὴν δυνάμει δὲ τῆς αὐτῆς ἀποδοῖς
ἐν δυνάμει καὶ καὶ παρὰ τοῦτος. ποιμαίνον τὴν γὰρ αὐτὴν
ἐπιμελῶν τὴν κατὰ τὴν ἐφασκα καὶ ἀποδοῖας τῆς
τούτων ἀξιώσεν. καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους ἀπαλλάσσεται
γονεὶς βυλόμενος, μὴ δάσθαι ἐπαυξάνει, καὶ τιμῆς δὲ
εἰκός ἐστι τυχεῖν πρὸς οὐτὸν συγγενῇ. Ιακώβου δὲ ταῦτα
ἀκούσαντες, καὶ φήσαντος ἡδύως πάντα μὲν τὸν παρ'
αὐτῶν πένοντες ἐπὶ δὲ τὴν ὑπομένειν τὴν ἐκείνου. μετὰ
δὲ ἡδὲ τούτου λαβεῖν ἀξιοῦντες, τὸν ῥάχηλος γάμον
δὲ τὴν τὰ ἄλλα τιμῆς ἀξίας παρ' αὐτῶν τυχευόμενος,
καὶ ὅτι δέχομαι τῆς πρὸς αὐτὸν ἀρίστως γένεσθαι. ὃ γὰρ
τῆς πατρὸς ἔρος αὐτὸν ἠγάπησεν ποιήσασθαι πρὸς
ἐλπίδι τούτου λόγου. λαβανος ὃ ἡδὲ τῶν τούτων, ἐπὶ δὲ τὸν
γάμον αὐτῶν τῆς πατρὸς, οὐκ ἄλλοι ἀμείνων γαμβροὶ ὑ
ξάμενος ἐλθεῖν. εἰ μὲν τὸ παρ' αὐτῶν μὲν ἴσα χεῖρος,
τὸ τοιοῦτον. εἰς γὰρ χαναναίους οὐκ αὖτε πᾶσι τὴν
C θυγατέρα. μεταμύλει γὰρ αὐτῶν καὶ τῆς ἀδελφῆς
κῆδος ἐκείνου ἀφ' ὧν τῶν. τὴν δὲ Ιακώβου τούτοις συ
χωρῶντος, ἵνα ἐν τῷ χρόνῳ συνήθισται. τοιαῦτα γὰρ
αὐτῶν κέκεται θητεῖται τῶν πενθερῶν, ἵνα τῆς ἀρετῆς
πύργον διδοῖ, ἐπιτηδεύει μάλιστα τῆς ἐπὶ. καὶ πρὸς δὲ
ἐξ αὐτῶν τὸν λόγον, λαβανος χεῖρας διελθόντες, ἀφ' ὧν
τὴν δυνάμει τῶν γάμων. νικτὸς δὲ ἐπιτηδεύει, ἐπὶ δὲ
περὶ τὴν μὲν τῶν Ιακώβου, ἀφ' ὧν ἀκατακλίνει τὴν ἐπὶ
ἐπὶ τῶν θυγατέρας τὴν ἀφ' ὧν τῶν τῆς ῥάχηλος,
D καὶ τὴν ὅλην καὶ ἀφ' ὧν τῶν συνήθισται. ἐκείνος ὑπὸ μέ
θης καὶ σπότης, εἴτα μὲν ἡμέραν γυνὴς ἀδελφῆς ἐπιχάλα
λαβανος, ὃ γὰρ συγγενῶν ἡτῶτο ὃ ἀδελφῆς, ὃ γὰρ τῶν
τὰ ἀφ' ὧν τῶν καὶ κακουρίαν αὐτῶν τῶν λείαν ἀφ' ὧν
χρῆν, ἀλλ' ὃ γὰρ ἐπὶ τῶν μείζονος νικητῶν. τὸ τοιοῦτον
γὰρ ἐπὶ ἐμπεδίζον πρὸς τὸν ῥάχηλος γάμον, ἀλλ' ὅσον
πρὸς τὴν ταύτην μετ' ἄλλων ἐπὶ τῶν. πύργον δὲ ὃ
Ιακώβου. οὐδὲν γὰρ ἐπὶ αὐτῶν ποιεῖν ὃ τῆς κόρης ἔρος
E ἐπὶ τῶν καὶ διελθόντες ἄλλης ἐπὶ τῶν, τὴν ῥάχηλος
παρέλαβον. ἡσσαν δὲ ἐκείνου ἀφ' ὧν τῶν τῶν πα
τρὸς δόντος, ζήλῳ μὲν, λείας ῥάχηλος ὃ, βάλαν. δι
λαι μὲν οὐδαμῶς, ὑποταγμένα ὃ αὐταῖς. καὶ τῆς
λείας ἡτῶτο δυνάμει ὃ πρὸς τὴν ἀδελφῆς ἔρος ἀδελφῶν,
περὶ τῶν καὶ πᾶσι γαμήσιον ἐπὶ τῶν τιμῶν. ἐπὶ
καὶ ἡμέτεροι τὸν δυνάμει δυνάμει. καὶ γαμήσιον πατρὸς
ἀφ' ὧν, καὶ δὲ τὸ πρὸς αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀφ' ὧν
ἀφ' ὧν, ῥούβην οὐνομάζει τὸν ὄνον. δὲ ὅτι κατ' ἐλ
F αὐτῇ τῇ θεοῦ γένετο. τὸ γὰρ σημαίνει τὸ ὄνομα. τα
κνοῦνται ὃ αὐτῇ καὶ ἔως ἐπὶ μὴ χρόνον. συμαίνον,
ὑποσημαίνει ὃ τὸ ὄνομα, τὸ ἐπὶ τῶν αὐτῇ τὸν δυνάμει
γονεῖται. εἴτα λείαν κοινῶν οἶον βεβαιότης. μὲν δὲ, ἰού
δας, ἀφ' ὧν τῶν τῶν δυνάμει. ῥάχηλος ὃ φοβημένη μὲν
δὲ τῶν δυνάμει τῆς ἀδελφῆς ἡτῶτος ἀφ' ὧν ἀδελφῶν μὲν
ρας τυχεῖται. ἀφ' ὧν ἀκατακλίνει τῶν Ιακώβου τὴν ἰαυτῆς
ἀφ' ὧν τῶν βάλαν. γίνεται ὃ πατρὸς δὲ αὐτῆς,
G δυνάμει. ἀφ' ὧν τῶν ἀφ' ὧν ὃ κατὰ τὴν ἑλλην
των γλῶτταν. καὶ μετ' αὐτὸν τῶν ἀφ' ὧν, ἀφ' ὧν
χάμητος οἶον δὲ τὸ ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν πρὸς τῶν οὐ
κῆς τῆς ἀδελφῆς. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ λείαν πρὸς τῶν
τὸ τῆς ἀδελφῆς ἔρος ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν ἀφ' ὧν
κλίνει γὰρ τὴν αὐτῆς ἀφ' ὧν τῶν. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τῆς
ζήλῳ ὃ γὰρ γάμος. τυχεῖται δὲ τῆς καλίστης αὐτῆς,
καὶ μετ'

Ἰωσήπου ἱσραὴλ τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Παῖς ἦσται καὶ Ἰακώβος ἰσάκου παῖδες ὄντες, δειλάντο τὴν οἶκον. καὶ ἦσται ἐν τῇ ἰδουμαίᾳ κατὰ τὴν
 ἰακώβου τὴν γυναικά. Κεφ. α'.
 Ὡς ἰωσήπος ὁ νεώτερος τῶν ἰακώβου παίδων, ὁ νεώτερος αὐτῶν παρεδουλεύετο τῇ μάλλουσαν ἀδελφῇ
 ἡ, καὶ τῶν ἀδελφῶν ἰφθονίῳ. Κεφ. β'.
 Ὡς αὐτὸς ἔως εἰς αἴγυπτον παρεθῆκε καὶ τῶν ἀδελφῶν, ὅτε τὸ πρὸς αὐτὸν μῖσος, καὶ γρόμμος ἐπέσηκε
 ἐν αἰσὶ λαμπρὸς, τοῖς ἀδελφοῖς ἔχεν ὑποχείριον. Κεφ. γ'.
 Ἡ δὲ πατρὶς αὐτῶν μὴ τῆς γῆμας πάσης πρὸς αὐτὸν μεταβάσας, ὅτε τὸν γρόμμον λιμὲν. Κεφ. δ'.
 Ὅσα τοῖς ἱσραῖοις ἐν αἰγύπτῳ συνέβη κακοπαθεῖν, ἐπ' ἐταυτοῖς ἀκούσα. Κεφ. ε'.
 Ὡς μωσὴς αὐτοῖς ἠγνυμένον, τὴν αἰγύπτον ἐξέλιπον. Κεφ. ς'.
 Ὡς ἡ θάλασσα τοῖς ἱσραῖοις διωκομένοις καὶ τῶν αἰγυπτίων ἀποκτείναντα, φυγῶν δὲ αὐτῶν παρὰ τὴν Κεφ. ζ'.

HÆC IN SECUNDO IOSEPHI ANTIQVI-

TATVM IVDAICARVM LIBRO
 continetur.

Quomodo Esau & Iacobus filij diuiserunt habitationem, & quod Esau Idumæa, Iacobo Chanaanæ
 contigit. CAP. I.
 Quomodo Iosephus Iacobi filiorum natu minimus propter somnia futuræ suæ felicitatis prænuntia
 in fratrum inuidiam incurrit. CAP. II.
 Quomodo Iosephus in Ægyptum venditus à fratribus illustris ibi factus est, & fratres tandem in sua po-
 testate habuit. CAP. III.
 Quomodo Iacobus cum tota progenie ad filium migravit. CAP. IIII.
 De afflictionibus Hebræorum in Ægypto per annos cccc. CAP. V.
 Quomodo Moysæ duce Ægyptum reliquerunt. CAP. VI.
 Quomodo mase scilicet Hebræis Ægyptios fugientibus viam aperuit. CAP. VII.



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER SECVNVS.

CAP. I.

*Quomodo Esau & Iacobus Isaci filij dimiserunt
habitationem, & quod Esau Idumæa, Iaco-
bo Chananaea contigit.*



Defuncto autem Isaco, filij
partiti sunt inter se habi-
tationem, nec ambo pa-
ternam retinuerunt: sed
Esau Hebrone fratri con-
cessa habitavit in Saira, &
Idumæa dominatus est à
seipso denominatæ. Adomus

Genf. 3. mus enim cognominabatur ob causam talem. Olim adolescens etiam tum reuerfus à venatu famelicus offendit fratrem coquentem sibi ipsi in prandium lenticulam rubentem colore, quo magis etiam excitatus, rogauit vt expetitur sibi cibum traderet. at ille adiuuante fratris fame ius primogeniti pro cibo dare cum compulit: coactus enim inedia cessit ei suum ius, interposito iureiurando. Ob eius cibi colorem à collusoribus adolescentibus Adomus est per ludibrium cognominatus. Adom enim Hebræis significat rubens. id nomen post in regionem ipsius ditionis est deriuatum, quod Græci in mollius deflexerunt, Idumæam

Genf. 36. dicendo. Genuit autem filios numero quinque. ex his Isus, Isalamus, & Coreus eadem matre Alibama nati: ex reliquis duobus Aliphazem Asa, Raguelé Mosametha ei peperit. Hos filios habuit Esau. Aliphazem item quinque legitimi filij fuere, Themanus, Omerus, Ophus, Iorhamus, Ocanasus. Nam Amalecus erat nothus, è Thamna concubina genitus. Hi habitauerunt Idumææ regionem quæ Gobolitis dicitur, & eam quæ de Amaleci nomine Amalecitis est appellata. Quondam enim latè parentem terram Idumææ nomen complectebatur, cuius partes à primis colonorum inducto-ribus denominatæ appellationes eas postea re-
tinuerunt.

Κεφάλαιον α'.

Πότε ἡσάυ καὶ ἰακώβος ἰσακὺν ἠκούσας ὅτι τις διέλειπτο πλεῖν αἰμα-
σιν, καὶ ἡσάυ μὲν ἰδουμαίαν κατέσχεν, ἰακώβος
ἢ πλεῖν χαναναίαν.



ΕΤΑ ἡ τὴν ἰσακὺν τελευτήν, οἱ
πάντες αὐτῷ μεριστάμενοι τὴν αἰ-
μασιν πρὸς ἀλλήλους, ἐχλὺ ἡ-
λαβον ταύτην κατὰ τὸν. ἀλλ' ἡ-
σάυ μὲν, τῆς χερσονήσου πόλεως
ἐκαχερήσας τῷ ἀδελφῷ, ἐν σαιί-
ρα δηλαδὴ, καὶ τῇ ἰδουμαίᾳ ἦρχεν, οὕτως καλίστας τλεῖν
χώραν ἀπ' αὐτῷ. ἀδωμος δ' ἐπονομάζετο, καὶ τοιαύτην
αἰτίαν τυχὼν τῇ ἐπικλησίᾳ. διὰ τὸ θῆρας πρὶν καὶ πρὶν
τῷ ὄρεϊ τῷ κυνηγίῳσιον λιμώτῳ ἐπαυλῶν, ἐπὶ πᾶσι
ὡς τῇ ἡλίκῳ. ἐπὶ τυχὼν ἡ τῷ ἀδελφῷ φακλῷ ἰσάκ ἀκόπῃ
πρὸς ἀρεῖαν αὐτῷ ξανθὴν σφόδρα τὴν χώραν, καὶ ὅτε
ἐπὶ πολλὸν ὀρεχθεὶς, ἤξεν ὡς ἀρχεῖν αὐτῷ πρὸς βοφῆν.
ὁ δ' ἀποδιδόναι τὸ πρὸς βεῖον αὐτῷ τῷ φακλῷ, σιωπηρῶς
χρησάμενος τῇ πύτῃ τῷ ἀδελφῷ καὶ ἀγκασσῇ. καὶ κείνος
ἐκ τῷ λιμῷ πρὸς ἀρχεῖς, ὡς ἀρχεῖ τῷ πρὸς βεῖον
αὐτῷ μὲν ὅρκειν ἐν τῷ ὅτε τῷ ξανθῷ τῷ βεφῆματος,
ἐκ τῷ ἡλίκῳ τῷ ἀδωμος καλεῖται, καὶ παλαιὰ ἐπικ-
κληθείς. ἀδωμος γὰρ ἰσραὴλ τὸ ἱερὺ ἐκ καλοῦσι. τὸ δ'
χώραν ὅπως πρὸς ἀρχεῖν. ἑλλένες γὰρ αὐτῷ ἐπὶ τῷ
σημνότερον. ἰδουμαίαν ἀνόμασαν. γίνεται ἡ καὶ πατὴρ
πάντων πάντων τῷ ἀρεῖ μόν. ὡς ἰσάυ μὲν καὶ ἰσάμμος, ὁ κό-
ρμος, ἐκ γυναικὸς μιᾶς ἀλιδάμης τοιαύτης. τῷ δ' ἰσ-
πῶ, ἀλφάβητος μὲν, ὅς ἀσπης. βαρυνῆτος δ', ἐκ μοσα-
μήθης ὑπῆρξαν αὐτῷ γηγόνες. καὶ ἡσάυ μὲν οὗτοι
πάντες ἦσαν. ἀλφάβητος γὰρ γενεὴ γηγόνες πάντες,
θῆματος, ὁμοῦ, ὁμοῦ, ἰσάμμος, ὁσάναζος. ἀμείλικος
γὰρ νόθος καὶ ἐκ παλλακῆς αὐτῷ γηγόνος. θαντάκης ὁ-
νομα. ἡ δὲ κατὰ τὴν ἰδουμαίαν τὴν βοβολίτην λιγο-
μίση, καὶ τὸ ἀπὸ ἀμαλῆκας κληθείσας ἀμαλῆκας. πολλὰ
γὰρ ἡγεμονία πρὶν ἡ ἰδουμαία, τότε πύσης αὐτῷ ἀπίστη-
ζεν ὄνομα, καὶ τοῖς μέρεσι τὰς ἀπὸ τῷ οἰκητῶρον πρὸς ἀ-
ρχεῖς δηρὺν ἔχον.

Iacobus autem ad tantam felicitatem peruenit, ad quam vix alius quisquam. nam & opibus excellebat inter eius regionis homines, & propter filiorum virtutes beatus erat ac conspicuus. nihil enim eis deerat, sed industrij fuere omnes, & generosa quadam fortitudine simul ac prudentia præditi. Tantam autem ipsius felicitatis curam gerebat cœleste numen, ut etiam ex rebus, sicut tum videbantur, aduersis maximorum bonorum occasionem præberet, & per ipsum eiusque liberos parentibus nostris viam ad exitum ex Ægypto præstrueret ac præmuniret. Iosephum è Rachele sibi natum pater tum ob corporis præstantiam, tum ob animi virtutē (erat. n. prudentissimus) præ cæteris liberis amabat. is parentis affectus odium & inuidiam fratrum in eum prouocauit. accefferunt eò somnia, quæ sibi visa patri ac illis indicauit magnæ felicitatis prænuncia, quæ res etiam coniunctissimos ad æmulationem faciliè concitat. Visiones autem Iosephi fuere tales. Missus cum fratribus à patre ad colligendas fruges messis tempore, visionem vidit, quæ non poterat existimari vna ex istis vulgaribus quales in somnis obuersari solent: eam expectectus fratribus interpretandam narrauit, dicens visum sibi præterita nocte suum tritici manipulum stare loco, illorum verò manipulos accurrētes adorare eum, quod videbatur & amplam fortunam ipsi prænunciare, & fratres quoque in eius potestate futuros. At illi nihil tale Iosepho sunt interpretati, dissimulantes se intelligere: sed taciti precabantur irritum fieri præsagium, ipsumque maiore etiam odio prosequabantur. Deus autem aduersus eorum inuidiam contendens, alteram visionem Iosepho immitit, priore magis mirabilem. Vidit enim solem cum luna & vndecim stellis descendere in terram, & adorare ipsum. Hoc somnium in præsentia fratrum, nihil mali de illis suspicatus, patri indicauit, rogans ut interpretari dignaretur: quod ei non mediocri fuit voluprati. Præsagium enim somnij colligens, & sapienter euentum coniiciens, gaudebat, eo quodd ingens filio felicitas portendi videretur: euentum olim tempus quando tam à parentibus quam à fratribus adoratione dignus haberetur. Intelligebat per solem ac lunam patrem & matrem, quodd altera augeret omnia & aleret, alter formam rebus & vim inderet. Porro stellarum nomine fratres accipiebat, tum quodd numerus non discreparet, tum quia vim à sole & luna habeatur. Et Iacobus quiddem talem interpretationem non imprudenter attulit. Fratres autem Iosephi valde contristauit id præsagium, haud aliter quam si alieno cuiuspiam hæc felicitas portenderetur, ac non fratri, cum quo pariter omnibus fortunis frui possent, tam felicitatis quam generis socij:

decreueruntque adolescentem tollere: & hoc A consilio comprobato, frumentis iam collectis, contulerunt se cum pecoribus in Sicima agrū paucis percommo- dum, nō pramonito patre. atque ibi pastoricias curas obibant. At ille nemine à gregibus veniente, nec certi quicquam nunciante, de filiis sollicitus ac mœrens, mittit Iosephum ad greges cogniturum res fratrum, & quid agant renunciaturum.

CAP. III.

Quomodo Iosephus in Egyptum venditus à fratribus illustris ibi factus est, & fratres tandem in sua potestate habuit.

Genes. 37. **I**lli autem viso fratre aduentate gauisi sunt, non ob aduentum germani à patre missi, sed tanquam inimico in manus suas à Deo tradito: volebantque confestim cum interimere, neque præsentem occasionem elabi sinere. Rubelus autē inter hos natu maximus videns cos conspirasse, conabatur impetum eorum remorari, docens quantum facinus molirentur, & quantam inuidiam pariturum. Nefariam rem haberi tam Dei quàm hominum iudicio cædem hominis vel non cognati, sed longè sceleratius esse necis fraternæ reos deprehēdi, quo sublato etiam in patrem eam iniuriam redundaturam, & matrem quoque in luctum ac di- zam orbitatem coniecturos. hos respicerent, reputantesque quantam eis calamitatem allatura sit mors filij tum probi tum natu minimi, abstinere à tam nefario scelere. Deum quinetiam vererentur spectatorem ac testem consilij contra fratres initi. hunc si à cœpto desistant, accepturum eorum pœnitentiam atque resipiscentiam: sin pergāt, fieri non posse quin exigit ab eis parricidij pœnas, cum nihil ipsius prouidentiam latere possit, siue in solitudine admittatur, siue in ciuitate. Vbicunque enim sint homines, existimandum ibi Deum quoque adesse. Sed & propriam conscientiam post tantum scelus illis aduersariam fore, eam nunquam abire, siue bona sit, siue talis qualis ipsorum foret si fratrem interfecerint. Addebat, ne læso quidem fas esse germanum occidere. Sati- us esse dare veniam amicis, sicubi non fecisse officium videantur. Iosephum verd ne peccasse quidem in illos, cuius ætas miserationem potius mereatur, & illos ipsos tutores ac protectores. Causam etiam cædis facinus eorū grauatam, si videantur ob inuidiam futuræ felicitatis ei vitam ademisse, qua felicitate propter cognationem ipsis quoque frui licebat. De- bere enim ita existimare, ipsorum esse quicquid Iosepho largitus fuerit. proinde cogitandum eo grauiorem fore indignationem Dei, si cum quem ipse omni bona fortuna dignum iudicasset interimendo, materiam diuinæ beneficentiæ subtraxerint. Hæc Rubelus & his plura commemorans conabatur eos abstergere à parricidio.

τὸ ἴσον ὁπολαύσουσι κοινοποιούτες αὐτῷ τῆς μαλίσσιας, οὐκ ἀλλοτρίων ὄντων ἀλλ' οἰκείων. ἰδίᾳ γὰρ ἦν αὐτῷ λαμβάνειν ὅσα θεὸς ἰωσήφῳ δώσῃ. προσκλίνου δ' ὀργὴν καὶ δὲ τὸ καλῶς εἶναι, χαλεποτέραις ἰσοτάξιν τομῇ. εἰ δ' ἔτι αὐτῷ κεκλιμένον τ' ἐλπίζομένων ἀγαθῶν ἀξίον ὁποκτείναντες ἀφικνέσθῃ. τὸ δὲ ὅτι αὐτῷ ἡμεῖς ἀφ' ἑαυτῶν ἀγαθῶν αὐτῷ τὸ ζῆλον ἀγαθῶν διεγρηγόρευον. ὡν ὁ μὲν ῥέβηλος ταῦτα λέγων καὶ πρὸς τοὺς ἑταίρους, καὶ ὁ δὲ ἰωσήφ, ἐπ' ἑαυτῷ τοῖς ἀδελφοῖς τῆς αὐτῆς ἀποδοῖς ἐπέφθον.

ἀδελφοὶ καὶ ὡν συναπολαύσουσι αὐτῷ εἰς τὸ κοινῶνους τ' ἡμεῖς αὐτῷ, καὶ τῆς δωδαιμονίας ἰσομέτρως. αὐτῶν τε ὡρμήκεσαν τὸ μετρώμενον, καὶ ταύτῃ κυρσοῦντες τὴν βελῶν, ἐπειδὴ τὸ συγκομιδῆς αὐτοῖς πλείους ἔχει, ὅτι σικμῶσι ῥαπύντες, χέρσας δ' ἐστὶν αὐτῷ βόσκειν ἀγαθῇ θρίμματα καὶ ἰομάς ἐκείνῃ φεῖν, αὐτῷ δι' ἧς ποιμνίων ὅπμι μάλου, μὴ προσδιδωσάντες τῷ πατρὶ τὴν ἐκείνῃ ἀφίξιν. ὃ δ' ἔτι, ὑπὸ τῆς ἀγνοίας, ἔτι ἐπεὶ δὲ τὸ ποιμνίων πρὸς αὐτῷ ἀφικνέσθαι πᾶν πρὸς ἧς πατρὸν αὐτῷ τ' ἀλλοτρίως σημαίνειν δυνάμενον, σκυθεροπότρεον τὴν πρὸς αὐτῷ δεικνύον λαμβάνων, καὶ ὡς ἰωσήφ, ἐπ' ἑαυτῷ ἰωσήφον εἰς τὰ ποίμνια μαθησόμενον τὰ πρὸς ἧς ἀδελφῶν, ἔτι πρὸς τοῖς, σημαίνοντα.

Κεφάλαιον γ'.

ὡς ἰωσήφος ἔτι εἰς ἀγυπτον πρὸς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τὸ πρὸς αὐτοὺς μῖσος, ἔτι ἡμῶν δὲ πῶς ἐκείνῃ καὶ λαμβάνειν, καὶ ἀδελφοὶς ἔχειν ὑποχρίναι.

Οἱ γὰρ πρὸς ἀδελφὸν ὡς εἶδον πρὸς αὐτοὺς ἀφικνέμενον, ἔδοσαν μὲν, ἀλλ' ὡς ἐπ' οἰκείας παρεσίᾳ, καὶ πατρὸς ἀπειθαλκοῦτος, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἐχθροῦ, καὶ ταῖς χερσὶ αὐτῶν καὶ θείαν βούλησιν ὡς προσδιδόντες αἰμαρῆν τῇ δὴ καὶ μὴ τὸν ἐπὶ πρὸν ὑποδιδόντες καμῶν ὡρμήκεσαν. οὕτω δ' αὐτοῖς ῥέβηλος ὅσον ἔχοντας ὁ πρὸς βούλητος αὐτῶν καὶ πρὸς τὸ πρὸς ὁμονοηκώτας, ἐπεισάτο κατὰ τὴν ὑποδιδόντες τὸ μέγεθος τ' ἐλπίμας, καὶ τὸ πρὸς αὐτῶν μῖσος. ὡς πρὸς μὲν ἔτι δὲ τὸ πρὸς αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς δόκοι, καὶ τὸ μὴ συγκληρῶν αὐτῶν χερσὶν ἡσυχίαν φόνον. πολὺ μὲν τοῖς μαρτύροις τὸ, σφαγῆναι ἀδελφὸν δράσαντας ὁφθῆναι ὡς πατὴρ αἰμαρῆμα συναδικεῖ, ἔτι μὴ τὸν εἰς πᾶντος καὶ παιδὸς ὁποκτείναν οὐ κατ' αὐτῶν πρὸς ἡμῶν νόμον συγκληρῶν αὐτῶν. τούτων οὐκ αὐτῶν αἰδῶ λαβόντας, ἔτι δὲ λογισμῶν πρὸς καὶ πλείον τὴν ἡμεῖς αὐτοῖς παιδὸς ἀγαθοῦ καὶ νεότητος ὡς προσδιδόντες, ὁποκτείναντες τὸν ἐλπίμας παρεκάλει, καὶ τὸν πρὸν δίδοντες ὡς διατῆς ἡμῶν καὶ μὲν τῶν ἡδὴ καὶ τὸ βελῆς αὐτῶν τῆς ὅτι τὸ ἀδελφὸν συγκληρῶν. ὁποκτείναντες μὲν τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀγαθῆς μετανοίας καὶ τῶν σφραγῶν εἰς αὐτοὺς. πρὸς αὐτοὺς δ' ὅτι τούτων οὐκ ἐστὶν ἡμῶν οὐκ εἰσάγει τῆς ἀδελφῶν ἐκείνῃ δίκην μείναντας αὐτῶν τὸ πανταχοῦ παρῶσαν πρὸς αὐτοὺς, καὶ μὴ τῶν ἐπ' ἐρημίαις πρὸς αὐτοὺς ὡς ἐπ' αὐτοὺς μὴ τῶν καὶ τῶν πόλεως, ὅτι τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν, καὶ δόκειν ἐπ' αὐτοὺς παρῶναι καὶ τὸ δέον. τὸ πρὸς αὐτοὺς αὐτοῖς τὸ ἰδὲν ἔχειν ἔχον ὅτι τῶν τολμηθῶν ἐλαχίον, ὁ μὴ τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν ἔχουσι, μὴ τῶν τοῦτον ὁποκτείναντες αὐτοὺς σιωποῦντες τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν, ὅτι δὲ πρὸς αὐτοὺς. πρὸς αὐτοὺς τῶν ταῦτα τοῖς πρὸς αὐτοὺς, ὡς ἀδελφὸν οὐδὲ ἀδικῶσαντα κτείναν ὑποκτείναντες, καὶ τὸ μὴ μετανοῶντες οὕτω φίλοις, ὡς ὡν αὐτῶν ἐδόκειν. ἰωσήφον. ὃ οὐδὲ πρὸς αὐτοὺς αὐτοὺς συγκληρῶν, ὡς τὸ δὲ ἡλικίας αὐτοῖς μὲν ἔχον καὶ τὸ παρ' ὑμῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς καὶ δὲ αὐτοὺς. ἢ τῶν αὐτῶν τῶν αὐτῶν, πολλὸν χέρσας τὸ πρὸς αὐτοὺς τῶν πρὸς αὐτοὺς, ὡς αὐτοὺς αὐτοὺς ἀγαθῶν αὐτῶν τῶν ζῆλον ἀγαθῶν διεγρηγόρευον. ὡν ὁ μὲν ῥέβηλος ταῦτα λέγων καὶ πρὸς τοὺς ἑταίρους, καὶ ὁ δὲ ἰωσήφ, ἐπ' ἑαυτῷ τοῖς ἀδελφοῖς τῆς αὐτῆς ἀποδοῖς ἐπέφθον.

A Postquam autem nihil se proficere vidit, sed omnino ad eadem accensos, consulebat ut saltem modum necis mitiorem eligerent. Dissuasisse quidem se primum pro virili, sed quandoquidem semel decretum sit fratrem tolli, minus mali futurum si suo consilio pareant: Sic enim voluntatem eorum habiturum effectum, leuiorem tamen ac minus malum, si ad eadem conferatur. Sarius esse temperare à manibus, & proiectum in proximum puteum
B illic extingui sinere, ut saltem manus puras seruant. In hanc sententiam itum est, abductumque adolescentem Rubelus fune religatum demisit sensim in puteum: erat enim satis siccus. Quo facto abiit pascua quæsiturus. Iudas autem vnus è Iacobi filiis, conspiciatus negotiatores Arabas Ismaelitici generis, aromata & Syriacas merces deferentes in Ægyptum è Galadena, profecto iam Rubelo consilium dedit fratribus ut extractum Iosephum venderent
C Arabibus. & illum enim hoc pacto ablegatum apud exteros moriturum, & se impollutos permansuros: quo approbato, eximunt eum, & negotiatoribus vendunt viginti minis annos septemdecim natum. Rubelus autem noctu ad puteum veniens insciis fratribus seruare Iosephum voluit. quo frustra inclamato suspicatus per suam absentiam interemptum, fratres incusabat: cognitumque quid accidisset, lugere desist. his perpetratis fratres consultare ceperunt, quomodo patris suspicionem à se alienarent. placuit tandem tunicam qua indutus Iosephus ad eos venerat, quamque demittendo in puteum detraxerant, laceratam prius sanguine hircino inficere, atque ita patri allatam ostendere, ut à feris deuoratum putaret. quo facto venerunt ad senem, non ignarum de infortunio filij. aiebant autem Iosephum quidem neque vidisse se, neque scire quid illi accideret: tunicam tamen hanc inuenisse laceram & cruentatam. quamobrem suspicari beluarum
E incursum perisse, si tamen eam indutus domo exiuerit. Iacobus autem qui hæcenus leuius malum sperauerat, captiuum aliquod abductum puerum, opinionem hanc iam abiicit, euident argumentum necis tunicam ratus: agnoscebat enim eam esse qua indutum miserat: iamque haud aliter quam extincto se afflictans, lugebat tanquam vnicum, aliorum consolationem non admittens, quod nihil dubitaret in itinere à feris deuoratum. Sedebat ergo sacco amictus, & neque filij consolando quicquam proficiebant, nec ipse luctum satietate remittebat. Iosephum autem de negotiatoribus emptum Pethres vir Ægypti, qui Pharaonis coquis præerat, habuit liberaliter, quem & disciplinis ingenuorum erudiendum curauit, & victu commodiore quam pro seruili conditione uti præcepit: denique totius domus curæ præposuit. ille verò fruebatur concessis, nec tamen innatam virtutem propter hanc sui status mutationem amisit:

ἡ πωλούμενον ὑπὸ τῶν ἐμπορέων, αἰσθητὸς αἰσθητῶν
 ἔχον ἐν ἀπάσῃ τιμῇ· καὶ παροῦσαν τὴν ἐλδοῦσαν
 τυχὸς ἐπαύρειν· ἐγχαίρει τὴν τῶν κατὰ τὸν οἶκον ἀφῶ-
 ρει αὐτὸν, οὐδὲ ὑπὸ τῆς μεταβολῆς ἐγκατέλειπε.

Genes. 40.

ἰαν οἱ α φιλεῖ καὶ κοπωνίαν τῆς ἑμῆας συμφορᾶς
 κατακειθεῖν ἀναπνυθατομόν, οἷοχρ. το
 διδιδυμός καὶ συνωδχαφρῆσι τῇ ἰασηπῶ τὰς πίδας,

& quia prædentem existimavit, visum somnium ei exposuit, orans indicaret si quod subesset prælagium, deplorans suum infortunium, cui non satis erat regis indignatio, nisi per quietem etiam somniis diuinitus turbaretur. Aiebat enim se in somnis vidisse trium palmitum vitis vuas è singulis enatas pendere grandes iam & vindemiæ tempestivas: easque se exprimere, subdente rege phialam. Colatum deinde mustum se obtulisse regi, illumque libenter bibisse. Narrato hoc somnio rogabat ut si quid scientiæ datum à Deo haberet, interpretis visionis esse dignaretur. Ille verò bono animo hominem esse iubet, & expectare intra triduum solutionem à vinculis, rege ipsius ministerium requirente, ad quod ei denovo sit redeundum. Interpretabatur enim vitem fructum mortalibus in bonum usum afferre, quandoquidem eo conciliante fides ac amicitia inter ipsos fanciatur, & inimicitia dissolvantur, adhæc molestia mærorumque visu eius discutiantur, pro quibus lætitia succedat. Hunc ais, inquit, manibus tuis expressum accepisse regem. Scito igitur bonum tibi somnium oblatum, & significare miseriæ huius remissionem intra tot dies, ex quot palmitibus fructum vindemiasti in somniis. Tu verò memento mei postquam euentus hanc faustam prædictionem non falsam approbaverit: & iam liber ne despexeris nos in hac miseria, in qua relinquitur te ad prænuntiata hanc felicitatem discedente. neque enim fontes in hæc vincula sumus compulsi, sed ob virtutem ac modestiam quasi malefici punimur, quod potiore habuerimus honorem domus in qua versabamur, & eius qui nos huc contrusit, quā propriam voluptatem. Atque ita pincerna, ut par erat, lætus hoc interpretamento euentum expectabat. Alius verò quidam servus pistori regis præpositus, in eisdem vinculis degens cum pincerna, ex tam fausta Iosephi interpretatione spe concepta, quia & ipse somnium viderat, rogat cum quidnam sibi quoque præteritæ noctis visio portenderet: erat autem huiusmodi. Tria canistra, inquit, supra caput baiulare mihi videbar. ex his duo panibus erant plena, tertium carnibus & variis eduliis, qualia regibus apparari solent. Devolantes autem alites absumpsisse omnia. ipso licet arcente nihil deterritas. His dictis simile priori prælagium expectabat. Tum Iosephus coniectura somnij facta, præfarusque quod mallet ei lætiora prænuntiare, quàm quæ somnium portenderet, dicit duos omnino dies vitæ ipsi superesse. Hoc enim significare canistra, tertia verò cruci suffixum ab alitibus deuorandum, quæ à se arcere non posset. Nec aliter euenit utrisque, quàm ut Iosephus prædixerat. Ad præscriptam enim in somniis diem rex natalitium epulum celebrans, præpositum pistorum in crucem egit: pincernam vinculis exemptum ministerio pristino restituit. Iosephum autem post biennij tempus in miseria carceris exactū, nihil interim ab ingrato pincerna adiutum, Deus eripuit tali via ad libertatem præ-

συνηθισσας αὐτὰς μᾶλλον ἐγχεῖν. καὶ σιωπῶντες γὰρ αὐτὸν ἐδόκει προσχεῖν, ὅναρ ἰδὼν, ἐξείδοντο τῶν χαλῶν δηλοῦν, εἴη σημεῖον, μεμφομένους ὅτι τοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ κακοῖς ἐπὶ τὸ θῆλον αὐτῶν καὶ τὰς ἐν τῇ ὀνειράτῃ φρενιπιδας προσέειπον. ἔλεγε δὲ οὐκ ἰδίῳ καὶ τοῖς ὑπνοῖς, εἶδὼν κλημάτων πεφυκυίας ἀμπέλου βότρυς ἐξ ἑκάστου ὑποκειμένης μεγάλους ἥδη καὶ πρὸς ξυμῆτον ὡς αἶκας, καὶ τοῖς αὐτοῖς ὑποθλίβειν εἰς φιάλλην ὑπὸ χροῦν τῇ βασιλείᾳ. διηθῶντας τὸ τὸ γλυκύος, δυνάμει τῇ βασιλείᾳ πίνειν, καὶ κτεῖν διδασκάλου καχερωμένους. τὸ μὲν οὐκ ἔωρα μὲν ἐδῶκεν τοῖς τὸν ὄν. ἔξιν δὲ ὅτι μισοῖα σιωπῶντες, φράζειν αὐτὰς τὴν προσέειπον τὴν ὀφείας. ὅσῃ, παρρῆν τὰ παρεκάλει, καὶ προσδοκᾶν ἐν ξίπῃ ἡμέρας ὑπολυθῆσθαι τῇ δισμῶν, τῇ βασιλείᾳ ποθῆσαντος αὐτὰς τὴν ὀφειλόμεναι, ἔτι πάλιν εἰς ταύτην αὐτὸν ἐπαυλῆσεν καρπὸν γὰρ ἐσθμῶν ἀμπέλου ἐπὶ ἀγαθὸν αἰθερόποις τῶν χαλῶν, ὅσα αὐτὰς τὰ ἐκείνην ἀνένδεται, καὶ πῖσι αἰθερόποις καὶ φιλίαι ὁμωδῶν, δαλύνων μὲν ἔχθρας, τὰ πάντα ἡ καὶ τὰς λύπας ἐξαιρῶν τοῖς προσφθεμένους αὐτῶν, καὶ πρὸς ἰδὼν ἰσχυροῖς. τὸν ἐν φῆς ἐν ξίπῃ ὑποθλίβειντα βοτρυῶν, χροῖ τὰς σαῖς προσέειπον τῇ βασιλείᾳ. καλῶν τοῖς τὸν ἰδίῳ σου τὸ ὄφιν γοητῶν μὲν, καὶ περιμύκταν ἀρεσιν τὴν παρέσης αἰδέας, ἐν τοσαύταις ἡμέραις, ἐξ ὅσων κλημάτων τὴν καρπὸν ἐφύλασας καὶ τοῖς ὑπνοῖς. μέμνησο μὲν τοῖς τῶν περὶ τῆς τῇ προκαταγνῶν τὸς σοὶ τὰ ἀγαθὰ. καὶ γνῶναι ἐν ἐξουσίᾳ, μὴ πρὸς ἡμᾶς ἐν οἷς κατὰ λείψεις, πρὸς αὐτὸν διδασκάλου ἀπαρῶντος. ἐπὶ γὰρ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐν δισμῶν γοητῶν, ἀλλ' ἀρετῇ ἐν καὶ σωφροσύνης τὰ τῇ κακῶν ὑπομὲν κατὰ τὴν μὲν, ἐπὶ μετ' οἰκίας ἡδονῆς τὴν ταύτῃ ἡμᾶς ἐργασάμενον ὑβρίσας διελήσαντες. τὰ μὲν ἐν οἰνοχῶν χαίρειν καὶ τὰ ἐκὸς ἀκούσαντι τοιαύτης τῇ τῇ ὀνειράτος ἐξηγήσας ὑπὸ χροῦ, καὶ πρὸς αὐτὸν τῇ διδασκάλου τὴν ταύτῃ. δυνῶν δὲ πρὸς τῇ σιτοπικῶν παταγμένους. τῇ βασιλείᾳ, συνδιδόμενος τῇ οἰνοχῶν, τοιαύτην ποταμῶν τῇ ἰώσηπος πρὸς τὸ ὄφιν ἐκείνη τὴν ὑποθῶν διελπίς αὐτῶν γὰρ αὐτὸς ὅναρ μὲν πηθιόμενος, ἡξίως τῇ ἰώσηπον, φροσύνη τὴν κακῶν δηλοῦν βέλει τὰ ὄφιν τὴν παρελθόντος νικτὸς ὀφθῶντα. μὲν ἡ ταύτα. εἶα φησὶ κατὰ φέρειν τῇ τῇ κεφαλῇς ἐδῶκεν. δύο μὲν ἀρτῶν πλῆρα, τὸ ἡξίως ὄφιν τὴν ποπύλων βρομῶν οἷα βασιλεῦσι σιτοπικῶν τῇ κατὰ τὴν αὐτῶν οἰωνὸς ἀπαντα διαπαύσας, μεθ' ἡμᾶς λόγον αὐτῶν ποιημένους ὑποθῶντος, καὶ ὁ μὲν ὁμοίως τὴν προσέειπον εἰσάγει τῇ τῇ οἰνοχῶν προσέειπε. ὁ ἡξίως, συμβαλὼν τῇ λογισμῶν τὸ ὄφιν, καὶ πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, ὡς ἐβούλετο αὐτῶν ἰρμυδῶν αὐτῶν γοητῶν, καὶ ἐχ' οἷον τὸ ὄναρ αὐτῶν δηλοῦν, λίγα δύο τὰς πᾶσας ἐπὶ τῇ τῇ αὐτῶν ἔχ' ἡμέρας. τὰ γὰρ κατὰ τῇ σημαίνει τῇ εἰρήνῃ δὲ αὐτὸν αἰστανθεῖντα, βροθὸν εἰσάγει τοῖς πετινοῖς ἐδῶν αἰμύνειν αὐτῶν δυνάμενον. καὶ δὴ ταῦτα τέλος ὁμοίον οἷος ὁ ἰώσηπος εἰπὼν, ἀμφοτέρους ἔλαβεν τῇ γὰρ ἡμέρα τῇ προειρημένῃ, γνῶναι τὸν πετινοῦς ὁ βασιλεῦς, πέν μὲν τῇ τῇ σιτοπικῶν αἰστανθεῖν. τὸ ἡξίως τῇ δισμῶν ὑποθῶντος, τῇ τῇ αὐτῶν ὑπὸ χροῦ κατέστησιν. ἰώσηπος δὲ διὰ τῇ γοητῶν τοῖς δισμῶν κακοπαθόντων, καὶ μηδὲν ὑπὸ τοῦ οἰνο-

χρῶ καὶ μνήμῃ τῇ προειρημένῃ ὡφελούμενον, ὁ θεὸς ἀπέλυσεν τὸν εἰρητῆ, τοιαύτην αὐτῶν τὴν ἀπαλλαγὴν μηχανήσας.

A. *frustra. Pharaorhes rex cū eadem nocte in somniis duas visiones vidisset, pariterque interpretationem carum: hanc oblitus, sola somnia retinuit, nihil lātum vt coniecere poterat significantia: cōuocatisque prima luce doctissimis Aegyptiorum, interpretationem requirebat. Illis verò nihil explicantibus tanto magis rex turbabatur. Quo viso pincernam subit recordario Iosephi, eiusque in hoc genus coniecturis prudentiæ: & adito rege, indicauit ei de Iosepho, & de visione in carcere agenti sibi oblata, cuiusque euentu iuxta illius interpretationem: quodque eadem die pistorum præpositus cruci iussus tanto magis fidem prædictionibus eius astruxerit. vinctum autem à Petephre coquorum præfecto, cuius esset seruus. ipsum autem dicere, apud Hebræos se genere ac parentibus cum primis claris narum. Hunc, inquit, euocari iubero, nève contempseris hominem propter præsentem miseriam: clarè enim significata somniorum ex eo discere poteris. Confestim igitur accersitum rex, manūque apprehensum comiter his verbis alloquitur: Bone iuuenis, quandoquidem te prudentem indicio famuli mei cognoui, enarra somniorum meorum præfagia, quemadmodum & illi enarraſti, rem gratissimam mihi facturum, caue autem vel metu quicquam suppressas, vel ad gratiam ac voluptatem loquaris, sed vera omnia, etiamsi fortasse non admodum læta. Visus sum mihi secundum flumen inambulare, videreque boues bene pastas & bene magnas numero septem à fluentis ad paludes progredi: & alias totidem à paludibus obuiam eis factas, vehementer extenuatas macie ac visu fœdas, quæ cū deuorassent septem illas saginatas & magnas, nihil tamen profecerunt, miserè à fame vexatæ. Post hanc visionem expectatus è somno turbatusque dum mecum agito quidnam sibi velint species per somnum obuersatæ, obrepente sensim sopore grauatus iterum obdormiui: iterumque somnium vidi priore prodigiosius, quod me magis etiam turbat ac terret. Spicas septem videbam ab vna radice enatas, fruge grauatas & vertice pronas, meisque iam maturas: iuxta quas totidem alias spicas languidas & præ toris inopia deficientibus similes: quæ cū illas alteras ingentes ac pulchras absumpſissent, atronitum miraculo me reddiderunt.*

F. *Ad hæc Iosephus, Somnium hoc Rex, duplici licet specie visum, vnum tamen & eundem euentum significat. Namque & boues animal aratro & labori natum, visæ ab exilioribus deuorari, & spicæ à deterioribus absumptæ, famem Aegypto & sterilitatem ad totidem prænunciant annos, ad quos priores vbertatis felicitatem: horumque fertilitatem à totidem sequentium sterilitate absumendam. huic inopiæ non facile videtur prospicere & occurrere: id quod inde coniicio, quia mactæ boues deuoratis pinguibus, satiari non potuerunt. Sed ista Deus, non vt terreat & contristet, prænunciat hominibus: sed vt præmoniti sibi prouideant, quo leuius imminenti malo*

πρὸς γυναικὸς, καποτίρας αὐτὸς ποιεῖ) τὰς παῖδας

D 4

A. *frustra. Pharaorhes rex cū eadem nocte in somniis duas visiones vidisset, pariterque interpretationem carum: hanc oblitus, sola somnia retinuit, nihil lātum vt coniecere poterat significantia: cōuocatisque prima luce doctissimis Aegyptiorum, interpretationem requirebat. Illis verò nihil explicantibus tanto magis rex turbabatur. Quo viso pincernam subit recordario Iosephi, eiusque in hoc genus coniecturis prudentiæ: & adito rege, indicauit ei de Iosepho, & de visione in carcere agenti sibi oblata, cuiusque euentu iuxta illius interpretationem: quodque eadem die pistorum præpositus cruci iussus tanto magis fidem prædictionibus eius astruxerit. vinctum autem à Petephre coquorum præfecto, cuius esset seruus. ipsum autem dicere, apud Hebræos se genere ac parentibus cum primis claris narum. Hunc, inquit, euocari iubero, nève contempseris hominem propter præsentem miseriam: clarè enim significata somniorum ex eo discere poteris. Confestim igitur accersitum rex, manūque apprehensum comiter his verbis alloquitur: Bone iuuenis, quandoquidem te prudentem indicio famuli mei cognoui, enarra somniorum meorum præfagia, quemadmodum & illi enarraſti, rem gratissimam mihi facturum, caue autem vel metu quicquam supprimas, vel ad gratiam ac voluptatem loquaris, sed vera omnia, etiamsi fortasse non admodum læta. Visus sum mihi secundum flumen inambulare, videreque boues bene pastas & bene magnas numero septem à fluentis ad paludes progredi: & alias totidem à paludibus obuiam eis factas, vehementer extenuatas macie ac visu fœdas, quæ cū deuorassent septem illas saginatas & magnas, nihil tamen profecerunt, miserè à fame vexatæ. Post hanc visionem expectatus è somno turbatusque dum mecum agito quidnam sibi velint species per somnum obuersatæ, obrepente sensim sopore grauatus iterum obdormiui: iterumque somnium vidi priore prodigiosius, quod me magis etiam turbat ac terret. Spicas septem videbam ab vna radice enatas, fruge grauatæ & vertice pronas, meisque iam maturas: iuxta quas totidem alias spicas languidas & præ toris inopia deficientibus similes: quæ cū illas alteras ingentes ac pulchras absumpſissent, atronitum miraculo me reddiderunt.*

F. *Ad hæc Iosephus, Somnium hoc Rex, duplici licet specie visum, vnum tamen & eundem euentum significat. Namque & boues animal aratro & labori natum, visæ ab exilioribus deuorari, & spicæ à deterioribus absumptæ, famem Aegypto & sterilitatem ad totidem prænunciant annos, ad quos priores vbertatis felicitatem: horumque fertilitatem à totidem sequentium sterilitate absumendam. huic inopiæ non facile videtur prospicere & occurrere: id quod inde coniicio, quia mactæ boues deuoratis pinguibus, satiari non potuerunt. Sed ista Deus, non vt terreat & contristet, prænunciat hominibus: sed vt præmoniti sibi prouideant, quo leuius imminenti malo*

πρὸς γὰρ τὸν θεόν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους τὰς ψαῖδας

D 4

A
eis distractus iam per ætatem faciei lineamen-
ta mutauerat, ac de tanta dignitate ne suspica-
ri quidem poterant, tentare eos decreuit qua-
li mente essent præditi. nam & frumenti e-
mendi potestatem eis negauit, & pro specu-
latoribus comprehendere uoluit, dicens conue-
nisse è diuersis regionibus, & cognationem
simulare. qui enim fieri posse ut vir priuatus
tot tam insignes filios educauerit, quæ felici-
tas vel regibus raro contingeret. Id faciebat
B
ut de patre cognosceret, quòve in statu per
suam absentiam res eius interim fuerint,
quidve de Beniamine sit factum. sollicitus e-
nim erat ne & eum quemadmodum se de me-
dio sustulerint. at illos magnus pavor occu-
pat, imminens periculum reputantes, & frus-
tra se tantum iter emensos existimantes: cum-
que crimen amoliendum viderent, Rubelus
natus maximus sic communem causam agere
cepit. Nos neque speculatum huc venimus,
neque regi damnum aliquod allaturi: sed dira
C
fames cuius effugium querimus, venire huc
compulsi fratres vestra humanitate, quos non
ciuibus solis, sed exteris quoque salutem vobis
debituris frumentum venale proposuisse audi-
uimus. Quòd autem fratres sumus & ex eodem
sanguine, vel facies nostræ argumento sunt,
non admodum inter se variantes. Pater nobis
est Iacobus vir Hebræus, qui nos duodecim è
quatuor mulieribus suscepit, qui donec omnes
essent incolumes, res nostræ satis prosperè fue-
D
runt. Cæterum vno, cui Iosepho fuit nomen,
absumpso, domesticæ fortunæ in peius labi
ceperunt. Pater in perpetuo luctu est, cuius la-
mentatio non minus nos afficit, quàm olim
suauissimi fratris immaturus interitus. nunc
frumentatum venimus, patris cura Beniamini
nati minimo commissâ. Hæc ita esse, potes ali-
quo ad nostram domum misso cognoscere.
Hæc Rubelus pro se ac fratribus, quò falsam
Iosepho suspicionem eximeret, qui cognito
E
patrem ac fratrem esse incolumes, iubet eos in-
cludi in carcerem, quasi per otium quæstioni
admodum. Post triduum deinde productis,
quoniam, inquit, asseueratis vos in detrimen-
tum regis ac regni non venisse, fratresque esse
ex patre quem nominastis, facietis mihi fidem
hæc ita se habere, si relicto interim vno ex vo-
bis apud me nihil durius passuro, cum frumē-
to ad patrem profecti, rursus ad me reuertā-
mini, adducentes vobiscum fratrem quem aieba-
tis illic relicto esse. hoc enim erit argumentū
F
vos nihil fingere. His verbis perculsi, ratio iam
extremam calamitatem iustare, lamentabantur
fortunâ suam, crebro iactantes, adesse diras vl-
trices fratris per summâ inhumanitatem oppres-
si. Rubelus insuper increpabat seram & inuti-
lem eorum pœnitentiam, fortiter fetenda ma-
la dictitans quæ Deus innocentiz vindex in
impios fratres immitteret. Talibus se inuicem
alloquebantur, credentes linguæ Hebrææ gna-
rum interesse neminem: mœrebantque omnes
G
tacti verbis Rubeli, & scelus perpetratū dam-

eis distractus iam per ætatem faciei lineamenta
 mutauerat, ac de tanta dignitate ne suspica-
 ri quidem poterant, tentare eos decreuit qua-
 li mente essent præditi. nam & frumenti e-
 mendi potestatem eis negauit, & pro specu-
 latoribus comprehendi voluit, dicens conue-
 nisse è diuersis regionibus, & cogitationem
 simulare. quî enim fieri posse vt vir priuatus
 tot tam insignes filios educauerit, quæ felici-
 tas vel regibus raro contingeret. Id faciebat
 vt de patre cognosceret, quòve in statu per
 suam absentiam res eius interim fuerint,
 quidve de Beniamine sit factum. sollicitus e-
 nim erat ne & eum quemadmodum se de me-
 dio sustulerint. ac illos magnus pavor occu-
 pat, imminens periculum reputantes, & fru-
 stra se tantum iter emensos existimantes: cum-
 que crimen amoliendum viderent, Rubelus
 natus maximus sic communem causam agere
 cœpit. Nos neque speculatum huc venimus,
 neque regi damnum aliquod allaturi: sed dira
 fames cuius effugium querimus, venire huc
 compulit fretos vestra humanitate, quos non
 ciuibus solis, sed exteris quoque salutem vobis
 debituris frumentum venale proposuisse audi-
 uimus. Quòd autem fratres sumus & ex eodem
 sanguine, vel facies nostræ argumento sunt,
 non admodum inter se variantes. Pater nobis
 est Iacobus vir Hebræus, qui nos duodecim è
 quatuor mulieribus suscepit, qui donec omnes
 essent incolumes, res nostræ satis prosperè fue-
 runt. Cæterum vno, cui Iosepho fuit nomen,
 absumpro, domesticæ fortunæ in peius labi
 cœperunt. Pater in perpetuo luctu est, cuius la-
 mentatio non minus nos afficit, quàm olim
 suauissimi fratris immaturus interitus. nunc
 frumentum venimus, patris cura Beniamini
 nati minimo commissâ. Hæc ita esse, potes ali-
 quo ad nostram domum misso cognoscere.
 Hæc Rubelus pro se ac fratribus, quò falsam
 Iosepho suspicionem eximeret, qui cognito
 patrem ac fratrem esse incolumes, iubet eos in-
 cludi in carcerem, quasi per orium quæstioni
 admodum. Post triduum deinde productis,
 quoniam, inquit, asseueratis vos in detrimen-
 tum regis ac regni non venisse, fratresque esse
 ex patre quem nominastis, facietis mihi fidem
 hæc ita se habere, si relicto interim vno ex vo-
 bis apud me nihil durius passuro, cum frumē-
 to ad patrem profecti, rursus ad me reuertā-
 mini, adducentes vobiscum fratrem quem aicba-
 tis illic relicto esse. hoc enim erit argumentū
 vos nihil fingere. His verbis perculsi, ratio iam
 extremam calamitatem iustare, lamentabantur
 fortunâ suam, crebro iactantes, adesse diras vl-
 trices fratris per summâ inhumanitate oppressi.
 Rubelus insuper increpabat seram & inuti-
 lem eorum pœnitentiam, fortiter fetenda ma-
 la dictitans quæ Deus innocentiz vindex in
 impios fratres immitteret. Talibus se inuicem
 alloquebantur, credentes linguæ Hebrææ gna-
 rum interesse neminem: mœrebantque omnes
 facti verbis Rubeli, & scelus perpetratū dam-

nabant, ac si non ipsi essent autores facinoris, A
cui tum iustissimam poenam à Deo iudicabant
infigendam. In hac anxietate constitutos vi-
dens Iosephus, dissimulare fratrem ulterius
non valens, quòd lacrymæ iam prorumperent,
quas etiam tum celari volebat, subduxit se de
medio. Nec multo post reuersus, retento Si-
meone qui interim obses esset dum fratres ad
se redirent, frumentum emere permittit abire
iussit, quum prius vni è suis mandasset, vt pec-
unia quam pro frumento attulerant, clam in
sarcinas indita, potestatem abeundi eis faceret. B
pereggit mandata famulus. Iacobi verò filij re-
uersi in Chananæam, renuntiauerunt patri
quicquid eis in Ægypto acciderat, & quòd pro
speculatoribus regni fuerint comprehensi:
quumque dicerent fratres se esse, & vndeci-
mum domi relictum apud patrem, noluisse il-
los credere. relictum etiam Simeonem apud
præsidem, donec Benjamin illuc profectus,
verbis eorum fidem astrueret: postulabantque
vt pater nihil sollicitus iuuenem cum eis mit-
teret. Iacobo verò filiorum factum displicuit,
& cum ne Simeonem quidem illic relictum
probarer, morte durius putabat etiam Benia-
mine priuari. ac ne Rubelo quidem rogante,
filiis que suos dedente, vt si quid Beniamini ac-
cidisset in itinere, in illos auus saeuiret, Iacobo
vt assentiret persuaderi poruit. ac illos quid a-
gendum incertos magis etiam terruit pecunia
reperita in saccis frumentariis. Cæterum defi-
ciente iam tritico, urgente fame compulsus Iac-
obus deliberauit Beniaminem vnà cum reli-
quis mittere. non enim licebat eis in Ægy-
ptum reuerti, nisi seruato pacto. Cumque in-
dies maior necessitas incumberet, & filij roga-
re non desinerent, adhuc tamen hæsitabat.
Tandem Iudas vir natura vehemens cæpit li-
berius arguere patrem, quòd nimis de fratre
solicitus esset, cui nihil præter voluntatem Dei
posset accidere siue foris siue domi. se verò in
certam perniciem tradi, dum ob inanem de
puero curam vnicum à Pharaone præsidium
adimitur. habendam etiam rationem Simeonis
incolumitatis, ne dum Beniaminem peregrina-
tioni committere cunctantur, interim ille
ab Ægyptiis occidatur. crederet Deo salutem
filij: se certè aut eum saluum reducturum, aut
illic vnà periturum. ac tum demum Iacobus
cedens tradit eis puerum, & duplex frumenti
pretium: addit & dona ferenda Iosepho ex
prouentu Chananææ, balaninum vnguentum,
itaçten, terebinthum & mel: atque ita multis
vtrinque fufis lacrymis à patre digrediuntur,
sene miserè timente salutem filiorum, illis con-
trà sollicitis ne per suam absentiam mærori pa-
ter succumberet. in hoc dolore integrum
diem exegerunt. mox pater afflicto le do-
mi subsistit, illi in Ægyptum tendentes præ-
sentem tristitiam spe melioris fortunæ le-
niebant. quòd postquam est peruentum, a-
pud Iosephum diuertunt, non parum soli-
citi, ne calumnia sibi intenderetur, quasi do-
lo malo prioris frumenti pretium secum ab-

Genes 47

ματόμαλς, ὡς περ οὐκ αὐτῶν ταῦτα ψυφισμῶν, ἐφ'
οἷς δίκαιον ἔκρινεν τὸν θεὸν κολαζόμενος. βλέπων δὲ
οὕτως ἀμνημονεύτας αὐτοὺς ἰωσήφης, ὑπὸ τῇ πατρὶς
εἰς δάκρυα προέπιπτε, καὶ μὴ βυλόμενος τοῖς ἀδελφοῖς
ῥηϊδίᾳ καταβαινὸς, ὑπὸ χερεί, καὶ ὀφθαλμοῖς, πάλιν ἤ-
κε πρὸς αὐτοὺς. καὶ σιμῶνα καταχρὼν ὄμμεν τῆς ἐ-
πανόδου ἣν ἡ ἀδελφὴν ῥηυσόμενος, ἐκείνους μεταλα-
βόντας τῆς ἀγοράσας καὶ σίτου, προσητάξεν ἀπέναι,
καλούσας τὸν ὑπηρετήν, ἀργύριον δὲ πρὸς τὴν ὥνελ
εἶεν τῇ σίτου κακομηκότες, κρύφα τοῖς φορτίοις ἐκείνῃ,
ὑπολέων καὶ κείνο κομίζοντας. καὶ ὁ μὲν τὰ ἐπιταλόμενα
ἐπείθετο. οἱ δὲ ἰακώβου παῖδες, ἐλθόντες εἰς τὴν χανα-
ναίαν, ἀπήγγαλλον τὰ πατρὶς τὰ καὶ τὴν αἰγυπτιὸν αὐτοῖς
συμπεσόντα. καὶ ὅτι κατὰ σκοποὺς διέβη ἀρχὴ τῆς βα-
σιλείας. καὶ λέγοντες ἀδελφοί τε ἔειπεν καὶ τὸν ἐν δίκαιον οἴ-
κοι καταλιπεῖν ὡς τὰ πατρὶς ἀπὸ σιτηνῶν. ὡς καταλεί-
πειν τε σιμῶνα ὡς τὰ πατρὶς σπαραγμῶν μέχρι βενιαμὴν
ὡς αὐτὸν ἀπὸ πᾶσι αὐτοῖς ἣν εἰρημῶν παρ' αὐτῶν
ῥηϊστα. ἡξίου τε τὸν πατέρα μηδὲν φοβηθέντα, πέμ-
πειν σὺν αὐτοῖς τὸν νεανίσκον. ἰακώβω δὲ οὐδὲν ἤρεσκε
ἣν τοῖς υἱοῖς πεπρωμένον. καὶ πρὸς τὴν σιμῶνα δὲ
κατοχλῆ, λυπηρὸς εἶχε. καὶ λυπηρὸς εἶχε, θάνατον
ἡγήσατο, προσητάξεν ὅτι βενιαμὴν. καὶ ὁ μὲν πατὴρ ἐδὲ
ροβήσαντο διόμους καὶ τοὺς αὐτοὺς παῖδας ἀντιδιδόντας, ἵν'
εἴη πᾶσι βενιαμὴν καὶ τὴν ὑποδημίαν ὑποκτείνεσθαι
αὐτοῖς ὁ πάππης, πᾶσι τε τοῖς λόγους. οἱ δὲ ἡπόρευον
ὅτι τοῖς κακοῖς, καὶ πολλὸν αὐτοῖς ἐπείθετο τὰς γυμνασί-
σας, καὶ οἱ σίτου κατακαρυμμένον ὄρεον. τῇ δὲ σίτε
κομίζοντος ὑπὸ αὐτῶν ὅτι λείποντος, καὶ τῇ λιμῇ μέλ-
λον ἀποδιδόναι, βιαζόμενος αὐτὸν ὁ ἀδελφός, ὁ ἰακώ-
βος ἐκπέμπειν ἠνώσκει τὸν βενιαμὴν, μὴ ἣν ἀδελφῶν.
οὐ γὰρ ἔτι αὐτοῖς εἰς αἰγυπτιὸν ἐλθεῖν, μὴ μὴ ἣν ἐπιγ-
γελμένων ἀποχρῶν. καὶ τῇ πατρὶς οὐκ ἔμενος
καὶ ἐκείνη ἡμέρᾳ γινώσκου, καὶ ἣν ἣν διόμους, ἐκ
εἶχε ὅτι χρήσιμοι τοῖς πατρὶσι. ἰούδα δὲ, τοῖς πατρὶσι
E τὰλλα δὲ φύσιν ἀνδρὸς χρησιμῶν πρὸς αὐτὸν παρρη-
σία πρὸς τὰ ἀδελφῶν διδοίνα, ἐδὲ τὰ τυχόν δι' ὑποψίας
λαμβάνειν. προσητάξεν ὅτι οὐδὲν ἣν πρὸς τὸν ἀδελφόν
ὅτι μὴ παρέσαι ὁ θεός, τῇ δὲ συμβήσεσθαι πάντως καὶ
παρ' αὐτοῖς μένοντι. φαιερὸν δὲ οὕτως ἀπάλειψαι αὐτῶν
μὴ κατὰ δίκην, μηδὲ τὴν ἐν φαραώδου ὁ φοβὸς δι-
πορίας αὐτοῖς ἀπαρτίδης ἀλόγως πρὸς τὴν πατρὶς φρον-
τίζοντα. φροντίζεν ὅτι καὶ σιμῶνα σιωπῆρας, μὴ φει-
δοῖ τῆς βενιαμὴν ὑποδημίας ἐκείνος ὑποκτείνεσθαι. περὶ
F σιμῶνα δὲ πρὸς αὐτὸν τὰς διὰ παρανομιῶν, καὶ αὐτὸν, ὡς ἡ
σῶν ἐπανάξιος τὸν ἥν αὐτὸν, ἡ συγκαταστρέφοντος
ἀμὰ ἐκείνῳ τὸν βίον. πᾶσι δὲ ἰακώβος παρὶ δὲ τὸ
βενιαμὴν, καὶ τῇ πᾶσι τῇ σίτε διπλασίονα, ἣν τῇ πρὸς
τοῖς χαναναίοις ῥηυσμένων τὸ τε τῇ βαλάνῳ μέρει καὶ
σακκῆς περίβον τῇ δὲ μέλι δωρεῖται ἰωσήφω κομίζεσθαι.
πολλὰ δὲ ἔτι ὡς τὰ πατρὸς ὅτι τῇ ἣν πατρὶς ὅτι ὁ
δὲ δάκρυα καὶ κείνων αὐτῶν. ὁ μὲν γὰρ τοῖς υἱοῖς ἐκ
G μείν) σῶν ἐκ τῇ ὑποδημίας ἐφροντίζεν. εἰ δὲ οἱ τῇ πα-
τέρᾳ καταλάβον ἥρῳ μένοντι καὶ μηδὲν ὑπὸ τῇ ἐπ' αὐ-
τοῖς λύπης κακωθέντα. ἡ μὲν ὅσον ὅτι αὐτοῖς ἡνῶσθαι τὸ
πᾶσι. καὶ ὁ μὲν πρὸς αὐτοῖς κοπῶν, ὑπὸ μέρει. οἱ
δὲ ἰωσήφω τὴν ἐπ' αἰγυπτιὸν, μὴ κρείττονος ἐλπίδος τὴν ὅτι τοῖς παρῶν λύπῃ ἰωσήφω. ὡς δὲ ἦλθον εἰς
τὴν αἰγυπτιὸν, κατὰ γὰρ τὴν μὴ πρὸς τὸν ἰωσήφω. φόβος δὲ αὐτοῖς οὐχ ὁ τυχὸν διαταραχῇ μὴ πρὸς τῆς τοῦ
οἴτου

non quodd nescirent in eius sacco latere cyphum, sed vt accuratè officium facere viderentur. itaque ceteri iam secuti de se, de vno Beniamine adhuc nonnihil erant solliciti. sperabant tamen ne ipsum quidem in maleficio deprehendendum, adeò vt iam liberius indignarentur persecutoribus, per quorum importunitatem sterisset ne bonam partem itineris iam confectam haberent: vt verò Beniaminis sarcinam scrutari cyphum prorulerunt, ad lamenta & ploratus continuò versi, tum fratrem deflebant mox furti supplicium daturum, tum suam ipsorum vicem, qui fidem de Beniaminis salute parenti datam præsenti casu fallere cogerebantur. augebar etiam dolorem eorum, quod cum maximè euasisse omnia pericula videbantur, fortunæ inuidia peruenerint in tantam calamitatem. atque huius tam fratris quàm parentis infortunij se autores fatebantur, qui inuitum ac reluctantem ad puerum simul mittendum precibus importunis compulissent. Et equites quidem comprehensum Beniaminem ducebant secum ad Iosephum, sequentibus & reliquis fratribus. Tum ille videns fratre in carcerem contruso ceteros lugubri habitu adstare, Itane, inquit, scelestissimi omnium vel meam humanitatem vel Dei providentiam contempsistis, vt tam nefarium facinus contra hospitem ac benefactorem vestrum auderetur? at illi vicarios se pro Beniamine ad supplicium offerebant: rursumque Iosephi crebra mentio, felicem eum qui morte à vitæ calamitatibus sit exemptus, si tamen esset mortuus: quodd si uiuat, qui dignus sit habitus ob cuius iniuriam Deus tam seuerè in ipsos vindicaret, patris quoque se pestem esse & infortunium maximum, cui ad veterem luctum recentem hunc afferrent. nec desinebat Rubelus denuò illis scelus eorum exprobrare. Iosephus verò negabat se alios morari, quorum innocentiam compertam haberet, contentus vnus pueri supplicio. nam neque hunc dimitti in gratiam infonitium æquum esse, neque illos alieni peccati pœnas persolvere. abirent quò vellent, se curaturum vt tutum iter facere liceat. his verbis grauiter iectis, ceteros præ dolore vox defecit: Iudas verò qui patri adolentem mittere persuaferat, vir alioquin etiam strenuus, decreuit se pro fratris salute periculo obicere. Faremur, inquit, Præses, grauiter à nobis peccatum, suppliciumque commeritos, quod parati sumus omnes luere, licet non omnium sit culpa, sed vnus natu minimi. sed quamuis salutem eius penè pro deplorata habeamus, vnica tamen effugij spes in clementia tua bonitaterque superest. quamobrem oramus vt non tam nostri commissi rationem habeas, quàm tuæ naturæ, & in hac causa non indignationem iustam, sed naturam tuam bonitatem in consilium adhibeas: iramque magno animo comprimias, cui vulgares homines in magnis iuxta ac paruis rebus succumbere solent. dispice quæso num ex tua dignitate sit eos occidere, qui ipsi se dedunt ad pœnam, & salutem nonnisi precario tibi debere cupiunt, quam non nunc primum tuæ benignitati sunt

οὐδὲ νῦν σφεῶν αὐτῶν ἡμῖν παρέξει. ἀλλὰ

ἔρδναι, ὅτι τὸν τελευτῶν βνιαμὴν ἦσαν. οὐκ ἀγνοοῦντες, ὅτι εἰς τὸ ἐκείνου σακκίον τὸν σκύφον ἐναποκακροφότους, ἀλλ' ἀκριβῶς τὴν ζήτησιν ποιῆσαι βουλόμενοι δοκῶν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι τῷ κερδ' αὐτοῖς ἀπηλλαγμένοι δόκουν ἐν τῇ φει τὸν βνιαμὴν φρενίῃ τὸ λοιπὸν ἦσαν. ἰθαὺρρου δὲ οἷς οὐδὲ ἐν ἐκείνῳ τῆς κερουρίας δρεθησομένης, ἐκκαλύζον τοὺς ὅτι διαφύσσας, οἷς ἰμποδίζοντας αὐτοῖς τὴν ὁδὸν διυραμένοις ἦδη σφεκακοφῆναι. οἷς δὲ τὸ τοῦ βνιαμὴν φορτίον ἐρδνόντες λαμβάνουσι τὸν σκύφον, εἰς οἰμωγὰς καὶ θρήνοις διδύς ἐφάπησαν. καὶ τὰς σολὰς ἀποκαταρρίξαντες, ἐκλαβόν τε τὸν ἀδελφὸν ὅτι τῇ μελλούσῃ κολάσῃ τῆς κληπῆς, αὐτοῖς τε δρεψοσάμενοι τὸν πατέρα φει τῆς βνιαμὴν σωτηρίας. ἐπέντη δὲ τὸ δυνὸν αὐτοῖς καὶ τὸ δόξαντας ἦδη δρεφύζῃν τὰ σκευῶν δρεψὰ δρεψομένην. ἦν δὲ φει τὸν ἀδελφὸν κακῶν, καὶ τῆς τοῦ πατρὸς ἐπ' αὐτῇ λύπης ἰσομέτης αὐτοῖς αἰτίας ἔλεγον βιασαμένοις ἀκούει τὸν πατέρα συναποσῆλαι οἱ μὲν οὖν ἰππύς, ὡδραβάτης τὸν βνιαμὴν, ἦσαν σφεδρὸς ἰωσήπου καὶ ἦν ἀδελφὸν ἰποδύμεν. ὁ δὲ, τὸν μὲν ἰδὼν ἐν φυλακῇ, τοῖς ἑπὶ πόμοις χήμασι, τί δήσῃσιν ὡς χέουσι φρενίσαντες ἢ φει τῆς ἡμῖς φιλανδρεπίας, ἢ φει τ' θου τῆς πρεπίας, τοιαῦτα σφεάτειν εἰς ἀνγῆτῳ καὶ ξείνῳ ἰδολήσας; ἦν δὲ ὡδραδιδόντων αὐτοῖς εἰς κολάσιν ὅτι τὸ σάξαι βνιαμὴν, καὶ πάλιν ἰωσήπου αἰαμυποκομῶν. κακῶν ἀποκαλύπτονται μακροτέρων, εἰ μὲν τίθηται ὅτι ἦν καὶ τὸν βίον ἀπηλλακτῶ σκευῶν. εἰ δὲ πρεπῶν, ὅτι τῆς ὡδρῆς τ' θου κατ' αὐτῇ ἐκδικίας τυγχάνει ληρόντων δὲ αὐτοῖς ἀληθείας τ' πατρὸς ὅτι τῇ λύπῃ ἡ ἐπ' ἐκείνῳ μάχῃ νῦν ἔχει καὶ τὴν ὅτι βνιαμὴν σφεδρῶσιν. πολὺς δὲ ἡ καὶ ταῦτα ὁ ρούβελος, αὐτῇ κερδωπόμενος. ἰωσήπου δὲ τοῖς μὲν ἀπολύοντες, οἱ δὲ ἦν αὐτοῖς

E ἀδικῶν, ἀρκεῖται ἡ μὴσῃ τῇ τ' πατρὸς τιμωρία λήγοντος. οὗτοι γὰρ τ' τὸν ἀπολύειν δρε τὸς οὐδὲν ἐξαρμῶντας σφῶν ἔλθῃ, ὅτι συγκολάζει ἐκείνους τῷ τὴν κληπῇ σφῶν μῆνῃ. βαδίζουσι δὲ παρέξεν ἀσφάλῃ ἐπὶ παγυλλομένου. τὸς μὲν ἄλλους, ἐκπληξίς ἔλαβι καὶ σφῶν τὸ πάθος ἀφανία. ἰώδας ἡ ὁ καὶ τὸν πατέρα πύσας ἐκπῆλαι τὸ μετῶν, καὶ τὰλλα δρεσῆρος ὡν αὐτῇ, ὡδρ τῆς τὰ δελφῶν σωτηρίας ἔκειν ὡδραβλῆσαι. καὶ διὰ μὲν εἶπῳ ὡς σφῶν γετολμῆκα μὲν εἰς σφῶν, καὶ τιμωρίας ἀξία, καὶ τ' κολάσιν ὑποχρεῖν ἀπῶντας ἡμῖς διχῶν, εἰ καὶ τὸ ἀδικῶν μὴ πάντων ἡμῶν ἀλλ' ἐνὸς τ' νῶτάτου γέγονῃ. ὅμως δὲ ἀπῆναικόσιν ἡμῶν τὴν δὲ αὐτῇ σωτηρίαν, ἔλθῃς ὑπολείπῃσιν ὡδρ δ' σφῶν χρεσῶντες ἰγνυμένη τὴν τ' κηδύνου φυλῇ. καὶ νῦν μὴ σφῶν τὸ ἡμῶν ἀφορεῖν, μὴ δὲ τὸ κερδῶν μα σκοπῶν, ἀλλὰ πρεπ τὴν σκευῶν φύσιν, καὶ τὴν ἀρετῇ σύμβουλον ποποσάμενος αὐτῇ τῆς ὁρῆς, ἡ αὐτῇ τὰλλα μαροὶ πρεπ ἰγνός λαμβάνουσι οὐκ ὅτι τοῖς μεγάλους μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τοῖς τυχοῦσιν αὐτῇ χρεσῶν, γῆν πρεπ αὐτῇ μεγαλέφρεσι. καὶ μὴ νικῶνς ὑπ' αὐτῆς ὡς ἀποκτεῖναι τοῖς οὐδὲ αὐτοῖς ὡς ἰώδας ἐπὶ τῆς σωτηρίας ἀπῆποιουμένους, ἀλλὰ ὡδρ σφῶν λαβεῖν αὐτῇ ἀξιοῦντας. καὶ γὰρ

G

τὴν

τὴν δὲ πορείαν τῆς τροφῆς ἐχέουσιν, οὐδὲ ἀποκομίζουσιν
 καὶ τοῖς οἰκείοις ὅσα κερδισθόντας αὐτοῖς ὑπὸ λυ-
 μοῦ διαφραγίσαντες ἐξείμαρται. διαφέρει δὲ οὐδὲν
 ἢ μὴ ἐξείμαρται ἀπολλυμένων ὑπὸ ἐσθίας τῆς ἀ-
 ναγκαίας, ἢ μὴ κολῶσαι δόξαντας ἀμύρτων καὶ πε-
 ρὶ τὴν διαφράξιν τὴν ὑπὸ τοῦ λαμπρῶν γυμνα-
 σίου φθορησάντων. ἢ δὲ αὐτὴ χάρις, ἀλλὰ μὲν τοῖς
 ἑσθίονσι διδιδίμη. σῶσις γὰρ οὐκ εἰς τὸ καὶ ἔστιν,
 καὶ ψυχὰς αἱ ὑπὸ λιμοῦ καμῶν οὐκ εἰσὶν πρή-
 σεις ταῖς ἑαυτῶν θύραις, αἷς θανμασθὲν ἄμα καὶ μέ-
 γα διώκει τὸ ψυχὰς ἡμῶν καὶ ὡδραστὴν δὲ ὅτι αὐ-
 τὰ μέρουσι ἀπορρυμένους, οἷμά τε τὸν θῶν, αἷμα
 ὡδραστῶνται βουλόμενοι, εἰς ἐπιδίξιν τῆς καὶ τὴν
 ἀρετῆς ἐξείμαρται, ἡμῶς δὲ τὸ ἐξείμαρται συμφορῆς.
 ἵνα καὶ τῶν εἰς αὐτὴν ἀδικημάτων συζητήσων φα-
 νῆς τοῖς ἐπιταμοῖς, ἀλλὰ μὴ πρὸς μόνους τοὺς καὶ
 ἀλλὰ πρὸς ὅσους διωμένους ἐπικουρίας φιλοφρο-
 νος δοῦναι. αἷς μέγα μὲν καὶ τὸ ποιῆσαι πᾶσι τὸ κα-
 τὰ τὴν εἰς χάρις, ἡ γὰρ κοινότητα διδιδίμη τοῖς
 ὑπὸ τῆς εἰς ἑαυτὸν τοπολημμένων δὴ τὴν ὁφείλουται. εἰ
 γὰρ τὸ ἐξείμαρται ζήμωμασθαι, ἀρῶναι τοῖς πᾶσι
 λήσαντας ἔπαροιμίας τοῖς ὑπὸ τῶν, τὸ γὰρ ἐξεί-
 μαρται ἀρῶναι, ὑπὸ τὸν ζῆλον ὑπὸ τῶν τοῦ κο-
 λῶσαι γίνονται τῆς ἡδονῆς, τοῦ φύσει πρὸς τῆ-
 σιν. καὶ ἔγωγε εἰ μὴ πατὴρ ἡμῶν καὶ τῶν παίδων
 ἀποβολῆς παλαμπῶς δὲ τῆς ἐπὶ ἰουσήπου τολύμης
 ἐπιδιδίμη, οὐκ αἱ τῶν καὶ ἡμῶς ἔτι καὶ ἐξεί-
 μαρται τῆς σωτηρίας λόγους ὑποποσάμην, εἰ μὴ ὅσον τῆς σφί-
 χας ἐξείμαρται ἡ εἰς σφίχας αὐτῶν καλὰς ἔχοντι. καὶ τοῖς
 οἱ λυπησονται τῶν πᾶσι οὐκ ἔχοντες, παρῶν-
 μὲν αἱ αὐτοῖς πεισομένους δὲ καὶ διδιδίμη. νυνὶ δὲ,
 οὐ γὰρ ἑαυτοῖς ἐλπίοντες, εἰ καὶ νῦν καὶ μὴ πᾶσι καὶ
 τὸν βίον ἀπολαύοντες τῶν ἐξείμαρται, τὸ δὲ τῶν πατρῶν
 λογισμοῖς καὶ τὸ γῆρας οἰκτιρῶντες τὸ ἐξείμαρται, τῶν
 οἱ τῶν διδιδίμη πρὸς τῶν, καὶ παραποσάμην
 ψυχὰς ἑαυτῶν αἱ οἱ τὸ ἡμῶν κακούργημα πρὸς
 τιμωρίας παρῶν. ὅς οὐτε ποσὶς αὐτοῖς, οὐτε τοῖς
 οἱ εἰσομένους ἐλπίοντες, ἀλλὰ χρῆσθαι, καὶ πᾶσι
 ἐξείμαρται τοῖς οὐκ ἔχοντες. καὶ νυνὶ μὲν ἀπο-
 διδιδίμη, τῶν ὑπὸ τῶν φροσίν κακοπαθῶν. πυ-
 θόμενος ὅτι ἀπολαύοντες, καὶ τὴν αἷμα, ὑπομένει δὲ
 τῶν πολλῶν μᾶλλον τὸν βίον καταλιπὼν, καὶ τὸ ἀδὲ
 ξοῖ αὐτὸν τῆς ἡμῶν κατὰ τῶν ὁφείλουται δὲ
 χρῆσθαι, καὶ καλῶς αὐτῶν ποιῶν τὴν εἰς τοῦ ζῆλον
 ἀπαλλαγῶν, πρὶν εἰς ἄλλους φοιτῶν τὰ καὶ ἡμῶς
 ἀποσῶν αὐτὸν εἰς ἀγαθῶν μεταγαλῶν. γῆ-
 μένος οὐκ εἰς τὸ τῶν λογισμῶν, εἰ καὶ ἡ κακία σὺ
 παρῶν νυνὶ ἡ ἡμῶν, τὸ κατὰ αὐτῆς δίδιδίμη χά-
 ρισι τῶν πατρῶν. καὶ θυμῶν πᾶσι ὁ πρὸς ἐκείνους
 ἔλεος, τῆς ἡμῶν ποσὶς. καὶ γῆρας εἰς ἡμῶν βί-
 σόμενοι, καὶ τῶν ἐξείμαρται ἡμῶν ἀπολαύοντες αἰδ-
 σῶν, τῶν πατρῶν ὁφείλουται τῶν καὶ ἐξείμαρται τῶν
 πατρῶν. εἰ γὰρ τῶν καὶ τὸν σὺ οὐσαν τῶν καὶ
 αὐτῶν δίδιδίμη, ἀπολαύοντες μὲν ἡδὴ τῆς πρὸς τῶν, ἀ-
 παθῶν δὲ εἰς αὐτὴν συλαχθῶντες ὑπὸ τοῦ θῶν τῶν
 πᾶσι πατρῶν, εἰς δὲ καὶ κοινῶν καὶ αὐτὸν τοῦ ὁφείλουται
 λαβῶν, εἰς οἱ πᾶσι τῶν πατρῶν γυμνασίου. οὐκοῦν

acceptam laturi, ne committas ut illud benefi-
 cium tibi percat, dum fami creptis, & frumen-
 to liberaliter adiutis, etiam ad familiam eo-
 dem periculo laborantem domum alimenta
 perferendi potestatem fecisti. Eiusdem enim
 bonitatis est, servare fame de vita periclitantes,
 & mortem meritis culpam condonare, quibus
 fortuna tuam beneficentiam invidisse visa est:
 eadem planè gratia est, diuerso modo collata.
 Seruabis enim quos pauidi, & vitam quam
 B prae fame deficere non es passus, denuo dona-
 bis, quò commendabilior sit tua clementia,
 dum & vitam donas, & per quæ vita retine-
 tur. Quin etiam Deum ipsum existimo tibi
 hanc virtutis exercendæ materiam suppeditare:
 ut appareat te proprias quoque offensas bene-
 faciendi voluntati posthabere, & non in solos
 innoxios egenos liberalem esse. Quantumuis
 enim magna laus est opem ferre in rebus an-
 gustis, non minus tamen principem ornat clem-
 entia, præsertim in causâ quæ ad ipsius iniu-
 riam priuatim attinet. Si enim parua peccata
 remittentes merita laus sequitur, quid in capi-
 tali crimine iram cohibuisse, an non diuinæ
 clementiæ proximum videri debet? Quod nisi
 Iosephi interitu compertum haberem quàm
 molestè ferat pater orbari filiis, non ad eò pro
 salute nostra laborarem, nisi quatenus tibi cle-
 mentiae laudem conciliatura videtur: & si non
 haberemus quibus mors nostra luctu ac mœ-
 rorem sit allatura, æquo animo supplicium per-
 ferremus. Nunc verò quando non tam ne-
 sti nos miseret, tametsi iuuenes adhuc non
 multum fructum aut voluptatem vitæ perce-
 pimur: quàm parentis miseri, ætate curisq. con-
 fecti, has tibi preces illius quoque nomine of-
 ferimus, & vitam nobis donari oramus, suppli-
 cia per hodiernum malefactum obnoxiam. il-
 le certè vir bonus est, nòsque ut similes esse-
 mus genuit, dignus qui nunquam talem cala-
 mitatem experiatur, qui nunc ob nostram ab-
 sentiam curis ac mœrore discrucietur. quod si
 talem nostri interitus nunciū acceperit, simul-
 que eius causam, non sustinebit amplius viue-
 re: nostræ mortis infamia illius mortè appro-
 perabit, hoc ipso infeliciorem, quia ne nostri
 dedecoris rumorè sentiret, è viuis excessisse vi-
 debitur. His igitur perpensis tametsi ad iustam
 indignationem hoc scelere permotus, patri ta-
 men vindictæ gratiâ facito: & plus illius mise-
 ratio apud te valeat, quàm nostra iniquitas. De-
 fer hoc honoris senectuti eius, quæ si nobis or-
 betur, superstes durare nec volet nec poterit,
 defer tui parentis memoriæ, defer ipsi patris
 vocabulo quod tibi iam contigit, ita ti-
 bi Deus omnium pater hoc felix faxit ac
 perpetuum. quem & ipsum honorabis hac
 pietate propter commune nomen, si te cala-
 mitatis senis patris miseret, quam orbatum
 manere est credibile. Nunc tuum est, quæ
 nobis Deus dedit, cum iure possis non aufe-
 rendo iterum dare, & hoc pacto Dei benigni-
 tatem imitari, & hac parte similem ei heri.

ἀποβῶν δὲ τῶν καὶ ἡμῶν πατρῶν οὐκ ἔστιν
 ἀπαρῶν ἡμῶν ὁ θῶν τῶν ἐξείμαρται

Cum enim tantundem ad vtrunlibet valeas, A
præstat bene facere quàm malè, & potestate
contentum sui iuris non meminisse, sed tan-
tùm ad seruandos homines potentiam tibi da-
tam existimare, & quo pluribus salutem dede-
ris, hoc te ipsum illustriorem fore, potes autè
fratri erroris venia dara nos omnes seruare. ne-
que incolumes esse possumus nisi hoc incolumi,
neque domum absque hoc ad patrem re-
dire licet, sed hîc ferendum est. quicquid frater
tulerit. neque enim aliam gratiam à te Præses
petimus, si hanc non impetramus, quàm vt
nos eodem afficias supplicio, non secus ac sce-
leris socios. hoc enim satius fuerit, quàm si præ-
mœore nobis ipsi manus inferamus. Non ad-
dam iuuenem esse, & per ætatē nondū satis sa-
pere, & talibus nō grauati veniā dari solere:
sed hîc finem dicendi faciam, vt siue damne-
mur, mihi imputeretur non satis diligēter huic
causæ patrocinator: siue absoluiamur, in solidū
hanc gratiam tuæ clementiæ ac bonitati de-
beamus, cuius laudi hoc quoque accedet, quod
non solum nos seruaueris, sed plura etiam quā
nos ipsi in causa nostra quæ pro nobis faciant
videris. Siue igitur plectere vis hunc, me vica-
rio ad supplicium accepto, patri cum remitti-
to. Siue ad seruitium addicere mauis, ego tuis
ministeriis magis sum idoneus, & ad vtrum-
uis vt vides magis paratus. His dictis ludas
promptus ad quiduis pro fratrîsalute libenter
iubeundum, accidens Iosepho ad pedes, quan-
tum in se erat mollire ac placare itā conatur.
parique modo & cæteri prosterantur, pro
Beniamine sese offerentes. Iosephus autem pie-
tate victus & iam ægrè personam irati susti-
nens, ablegat alios qui tum aderant, vt sine ar-
bitris à fratribus agnosceretur, cumque soli es-
sent, aperit seipsum & inquit: Pietatem vestram
& amorem quo fratrem prosequimini nō lau-
dare non possum, quem maiorem comperio,
quàm expectaram, coniecturam faciens ex his
quæ mihi olim acciderunt: in hoc enim hæc
omnia feci vt fraternæ beneuolentiæ caperem
experimentum. cuius quoniam egregium spe-
cimen edidistis, ne illud quidem in me com-
missum vestræ naturæ imputare libet, sed Dei
potius voluntati totum ascribo, qui vobis in
præsentia commoda procurauit, & maiora est
largiturus, si nobis propitius fauorem suum
non subtraxerit, quando igitur & patris incolu-
mitatem optatam magis quàm speratam co-
gnoui, & vos tales quales cupiebam erga fra-
trem comperi, libenter iniuriæ olim mihi fa-
ctæ obliuiscor, malens vobis vt ministris di-
uinæ prouidentię in hoc tempus communi
nostræ vtilitati prospicientis gratiam habere,
quàm vestræ, vt tum videri poterat, malitiæ
meminisse. Vos quoque temporis illius im-
memores iubeo bono animo esse, & mali
consilij bonum euentum libenter ferre, ne-
que pudore præteriti errati quicquam con-
tristari. quid est enim cur vos malè ha-
beat iniquæ quondam vestræ sententiæ pœ-
nitentia, quam frustratam esse iam videtis?
Laeti igitur hac diuina dispensatione ite feli-

Gen. 45.

χαίροντες οὐδ' ἐπὶ τοῖς ἐν θεοῦ γοητημείοις, ἀπὸ ταῦτα δηλώσωτες τῇ πατρὶ, καὶ ἀφ' ὧν ἡμεῖς

λίσσασθαι δοῦναι, καὶ μηδὲν ἐκείνου διατηρεῖν τῇ χάριτι.
τὸς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρω διωόμεως τετυχηκότα, καλὸν
ταύτῳ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ἐπιδιδύναι. καὶ παρὲν καὶ
ἀπολαύειν τῆς μὲν καὶ τῆς ὀξυνοῦσας ὡς καὶ ἐν ὑπαρ-
χούσῃ, ἐπιλαυνόμενος, μόνον δὲ ὅπῃ τὰ ἐκείνου τὸ σῶ-
ζειν ὑπολαμβάνει, καὶ ὅσα πρὸς ταῦτα παρέξει
μᾶλλον αὐτὰ φαίνεται διδόντα. οὐ γὰρ πάντας ἡμᾶς
στούς τὰς ἀδελφὰς συγγήνους, ἐὰν ὦν ἡ τυχὴν. οὐδὲ γὰρ
ἡμῶν βίωσις, τοῦτο κολαδύνει, οἷς γὰρ πρὸς τὸν πα-
τέρα μὴ ἔστιν αἰστωθῆναι μόνους, ἀλλ' ἐνθάδε δὴ
κοινωνήσῃ τῆς αὐτῆς καταστροφῆς τῆς βίης. καὶ τοσούτου
δυσπόδια σρατηγὴ κατακρύπτει τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν
ἀποθανεῖν, συγκολλᾷ καὶ ἡμᾶς ὡς τῷ ἀδελφῆματος κα-
κοινωνηκότας. ὃ γὰρ ἀξιώμεθα ἡμεῖς ὡς ἐπὶ λυπῇ τε-
θυηκότος ἑαυτοῦ ἀφελὲν ἀλλοίως, ἀλλ' ὁμοίως αὐτῷ
πνευρὶ γονοτότε ἀποθανεῖν ἔπος. καὶ ὅτι μὲν καὶ νῦν ὡς
ἡμῶν καὶ καὶ τὸ φρονεῖν ἐπεισμῶρος, ὡς ἀνθρώποι-
νοι τοῖς τοῖς συγγράμμι νῦν σοι, καταλελειπὸν
παύσαι περὶ αὐτῶν λέγειν. ἵν' εἰ μὲν καὶ τὰ κρύπτειας ἡ-
μῶν, τὰ μὴ λεχθέντα δόξῃ βεβαιῶσαι πρὸς τὸ σκεθρῶ-
πότερον ἡμᾶς. εἰ δὲ ἀπολύσῃς κακὰ τῇ σωτῆρι
χρηστέῃ σωτῆρι ἀπὸ τῆς νόμοθης, ὃς σῶσαις μέ-
νον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ὡς διακρίνεται μᾶλλον φανερὰ
τῶν χειρῶν ἡμῶν, καὶ πλεον ἡμῶν αὐτῶν ἐὰν τῆς ἡ-
μαρτίας νοσήσας στατήριας. εἰ τ' οὐκ ἐπὶ αὐτῶν θέ-
λοις, ἐμὲ τιμωριστάμενος αὐτὸν τοῦτο, τῷ πατρὶ τοῦτον
ἀποπνεύσει. εἴτε καὶ κατέχευε σοι δοκεῖ δούλον, ἡ γὰρ πρὸς
ταῖς χρεῖαις σοι ὑπηρετικώτερος, ἀμείνων, ὡς ὅρος, πρὸς
ἐκείνους τῶν πατρῶν ὑπάρχον ἰσθῆς μὲν οἷν πάντ' ὑ-
πομῶν ἐὰν τῆς ταδελφῆ σωτηρίας ἡδῶς ἔχων, ῥί-
πει πρὸς τῶν ἰσοτήτων ποδῶν ἑαυτῶν, εἴπως ἀμαλᾶξαι
τῶν ὀργῶν αὐτῶν, καὶ κατασφραγίσαν ἀγωνίζομενος. πρὸς
ποσὸν γὰρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντας καὶ ἀφ' ὧν διδόντες ἑαυτοῖς
ἐὰν τῆς βανιμῶν ψυχῆς ἀπολουόμενος, ὃ γὰρ ἰσότης ἐ-
λεηρομένης ὑπὸ τῶν πατρῶν, καὶ μηκέτι διωόμενος τῶν
ὁ ὀργῶν φέρειν ὑποκρίναι, καλῶς μὲν ἀπελθεῖν τοῖς
πατρῶν ἵνα μόνους ἑαυτῶν τοῖς ἀδελφοῖς. ποσὸς φα-
νερῶν ἀναρχομένων τῶν γὰρ ποσὸν πρὸς αὐτῶν τοῖς ἀ-
δελφοῖς, καὶ φησὶν. τὸ μὲν ἀπὸ ἡμῶν καὶ δυνάμεις ὁ πρὸς
τὸν ἀδελφὸν ὑμῶν, ἐπαινὰ καὶ κρηττόνας ἡ πρὸς αὐτῶν
ἐν τῇ πρὸς ἐμὲ βίβλῃ δυνάμει δύνανται, πάντα ταῦτα
ποσὸς ἐπὶ ταῖς ὑμῶν φιλανθρωπίας. φησὶ γὰρ
ἐὰν πρὸς ἐμὲ ἰομίζω ποσὸν γονοτῆτος, διὰ τὴν βουλῆ-
σθ' αὐτῶν ταῦν πρὸς ἀγαθὰ τοῦ μὲν τῶν ἀγαθῶν ἀπὸ λα-
σιν καὶ τῶν ἐς ὑμῶν ἀδελφῆς ἡμῶν ἀφ' ὧν πρὸς πα-
τέρα τῶν στατήριον ἰσθῆς καὶ ἐλπίσιν, καὶ τοιαύ-
ταις ὑμῶν ὅσον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἐὰν εἰς ἐμὲ δοκῇ
τὸ ἀμῶν ἐπὶ μνημονίαν παύσαι γὰρ τῶν ἐπὶ αὐτοῖς
μυσοπνηρίας, ὡς συμπαροῦς τῶν τῶν θεῶν βουλομένων
μένων εἰς τὰ παρὲν χάρις ἔχον. ἐμελεσθῶ ἑρῆς
τὸ βούλημα καὶ αὐτῶν. ληθῆναι ἐκείνων. λαθόντες
ἡδῶναι μᾶλλον, τῆς πε ἀβυλίας εἰς τοιαύτων ἐλ-
δοῦσας τέλος. μὴ διαφορῶν ἀγαθωμένων ἐπὶ τοῖς
ἡμῶν μόνους. μὴ αὐτῶν δόξῃ λυπῆς. ὑμῶν τὸ κατ'
ἐμαυτῶν ψῆφον ἐνταῦθα ποσὸν, καὶ τὸ πρὸς αὐτῇ
μετάστασις καὶ καὶ πρὸς ἀγαθὰ τῶν βουλομένων.
φρον-

φερειν οσησιν αι αλλαθνης ζοιμασθη μεσο και λησους της ευ-
 δαιμωνιας φερειν εις οσην ελθουν την εναντιον. οσοι παλα-
 βουν την παρυστων αγαθων διαστανων. αυτον δε τον
 και γεωμικας υματερας και την και, ποσων την συ-
 γρησιας μωρην αταλαβοντας εδωκεν μετ' αυτων. ου γν
 υποδημιος εη την αγαθων διητην ηματερας τοις ε-
 μοι φιλαδελφους, ολλως τε και τε λημου λογιων. ητι παν-
 ταειναι υποσφοντες. ταυτ ειπον ιωσηπος, περβαλ-
 λει τοις αδελφοις. οι δε εν διακρυσει ησαν και λυπη, ην
 δε επ αυτω βεβυλδουμωρον πικρωσαν εν αυτοις υπο-
 λειπειν εδοκει το δυνωμον ταδε λημου. και τότε λημ
 ησαν εν διακρισει. βασιλευς δε ακουσαις ηκουσας προς
 ιωσηπον τοις αδελφοις, ηδη τε μεγαλως, και ως επ
 οικειων οχρεωτης αγαθων, παρειχεν αυτοις αμαξιας σι-
 του πληρεις, και αργυριον και χρυσον υποκομιξεν τα
 παρ. λαβοντας η πλειον ωρθη ταδε λημου, τα μωρ τα
 παρ. εις, τα δε αυτοι δωρεας εχεν εκαστος ιδιαις
 πλειονων ηξιωμεν υ βινιαμιν παρ αυτοις απισαν. ως
 δε ακουσαις ην παρ αυτων ιακωβος τα δε τον ιωση-
 πον εκαστον, οτι μη μινον εις τον θανατον διαπεφυκας
 εφ' ο πανθεν διητην, αλλα και ζητη λαμωρας διδαι-
 μονιας βασιλει περδιεπων την αυγυπτον, και την α-
 πασσαν σχεδον ηγεχειριστος αυτης επιμελειαν, απ-
 σον μωρ εις εδοκει ην επηγελημεν, λογιζομενος τε
 του την μεγαλουργιας η την προς αυτην δυναμιας, ει η
 τα μετ' αυτω γρηγορ διελεπεν. ωρμητο δε διδους προς η
 ιωσηπον.

Κεφάλαιον δ'.

Ἡ τῇ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῆς ἡμέρας πάσης, πρὸς αὐτὸν μεταβα-
σις, ὅτε τὸν ἡρώδημον λιμὸν.

Ως δὲ κατέχεν ὅπτι τὸ ὄρκιον φρέαρ, θύσας αὐτόθι
ταῖς θεαῖς, καὶ φοβούμενος δεξιῶν διδαιμονίας
τῶν ἐν αἰγυπτῷ, τῇ παύσῃ ἐμφιλοχρησάμενος τῇ
οικήσει τῇ ἐν αὐτῇ, μὴ οὐκ εἶπ. εἰς τῶν χερσαίων οἱ
ἐκχρόνοι μετὰ δόντες κατὰ χροσπ. αὐτῶν ὡς ὁ θεὸς ἐν
ὑπὸ γῆρας, ἅμα τε μετὰ διχα βουλήσεως θεοῦ ἡρμομέ-
της τῆς ἐκ αἰγυπτῶν ἀφόδου δεξαομένη τὸ γῆρας αὐτῆς,
πρὸς δὲ τοῦτοις διδιδῶς μὴ προεξέλθῃ τῆ βίου ὥρῃ
εἰς ὅταν ἰωσήπου ὠδῶσθαι, καταφέρεται σφίρων
ἐαυτῇ τῆτον τὸν λογισμὸν εἰς ὑπνον. ὅστις αἰς ὁ θεὸς
αὐτῶν, καὶ δις ὀνομασί καλίστας, πτωχνομένη πῆς
ἔστιν. ἀλλ' οὐ δίκαιον εἶπ. ἰακώβω θεῶν ἀγοῶναι τὴν
αἰὲν ὠδῶσά τινι καὶ βοηθὸν προσηγοίς τὴ ποίς σοίς, καὶ
μετ' αὐτοῖς σοι ἡρόμυρον. σερυμένω τε γὰρ σοι τῆς ἀρ-
χῆς ὑπὸ τῆ παύσεως, ἐγὼ παρῆχον. καὶ κατ' ἐμῶν δύνοισιν,
εἰς τῶν μεσοπτοαμίαν μόνος σελείς, γάμων τε ἀγα-
θῶν ἐτυχεῖς, καὶ πᾶσαν ἐπαγούριον πλῆθος, καὶ χρημα-
των ἐνόςησας. παρέμενέ τε σε γῆρας πᾶσι τῇ ἐκῇ προ-
νοία, καὶ ὅτ' ἀπολαλῆται τῇ ὑπὸν ἰδοῦναι ἰωσήπον, τῆτον
εἰς ἀπολαυσιν μεζόνων ἀγαθῶν ἡγχαρῶν, καὶ τῆς αἰγυπτῆς
ἐκχρόνου ὡς ἀλίγα δεξοίμεν τῶ βασιλείᾳ ἐποίησα ἵκαντε
πᾶν ὅδου τὰ ταύτης ἡ γῆρας ἰσομυρος, καὶ βίῃ σοι τελευτῇ
ἐν τῇ ἰωσήπου χροσπ. ἡρμομένην ποροδηλῶν, ἔμαχριν
αἰσθῆναι τῶν ἐκχρόνων ἐν ἡγεμονία ἔδδξῃ καταγὰν-
λῶν, κατὰ σῆσιν τὴ αὐτῆς εἰς τὴ γῆν ἐν ὀπίσθη. τού-
τα δὲ διδαιμόνας τῶ ὀνοείσθῃ, ποροδύμπερον εἰς τὴ ἀγῶνισιν

A. **Q**uos parci hæc redemptiarii, ne forte illo con-
sumpto immodica de vobis sollicitudine, præ-
cipuus felicitatis meæ fructus intercidat, prius-
quam ille in conspectum meum veniat, & ho-
rum bonorum fiat particeps. quamobrem &
ipsum & vxores ac liberos vestros totamque
cognitionem assumentes migrare vos huc vo-
lo. Non enim decet mihi charissimos ab hac
mea felicitate abesse, præsertim fame quinque
adhuc annis duratura. Hæc locutus complecti-
tur fratres. illi verò in lachrymis erant ac mœ-
nore, tanto maiore pœnitétia quòd in tã boni
fratrè peccauissent. mox conuiuium est secu-
tum. Rex autem cognito fratrum Iosephi ad-
uentu, quasi sibi ipsi aliquid boni accidisset, læ-
tatus est, donauitque eis currus onustos fru-
mento & aurum ac argentum, munera ad pa-
trem deferenda. qui pluribus etiam à fratre ac-
ceptis, partim patri, partim in singulos dona-
tis, sed præcipuis Beniamini, reuersi sunt ad
suos.

Iacobus autem postquam ex filii statum Iosephi cognovit, quod non solum mortem ef-
fugit, quam tandiu luxerat, sed etiam in splen-
dida fortuna viuit cum rege administrans Æ-
gyptum, & penè totam illius regionis gubernationem commissam habens, facìle ista credidit, cogitans tum magnificentiam Dei, tum
erga se fauorem, tametì aliquantisper vt videbatur intermissum: nec diu moratus iter aggressus est ad Iosephum properans.

C A P. IV.

*Quomodo Iacobus cum tota progenie ad
filium migravit.*

Gene/48

VT verò ventum est ad pureum iuramen-
ti, oblatō Deo sacrificio, cūm timeret ne
filiis propter vbertatem Ægypti cupiditate hā-
bitandæ regionis captis, posteritas sua non re-
dideret in Chananaā occupatura eam iuxta pro-
missa Dei: néve inconsulto Deo migratione
præsentī facta genus ipsius clade aliqua ferire-
tur: ad hæc ne fortè ipse antequam Iosephum
aspicere contingat, ex hac vita eximatur: talia
volutanti in animo & somno grauato Deus
per visionem astitit, cūmque bis nominatim
inclamauit. Quo rogante quisnam esset, an nō
agnōscis, inquit, Iacob? e, Deum perpetuum tam
tuum quàm tuorum maiorum protectorem
simul & auxiliatorē? qui contra patris tui pro-
positum principem familiæ te constituit, & cū
solus in Mesopotamiam profectus esses, effeci
vt coniugium nactus fortunatum redires & li-
beris multis & facultatibus auctus: incolu-
mem etiam progeniem tuam seruaui, &
quem amississe videbaris Iosephum; ad tam su-
blime dignitatis fastigium euexi, vt non mul-
tum à rege Ægypti differat. Nunc quoque
in hoc veni vt me ducem huius itineris ha-
beas, vtque tibi prænunciem inter manus Io-
sephi te è vita exiturum, & posteritatem tuam
per multa secula potentem fore simul & illu-
strem, occupaturamque terram cuius ditio-
nem ei sum pollicitus. Hoc somnio fretus
eo libentiùs in Ægyptum cum filiis ac nepo-
tibus properabat, qui erant in vniuersum LXX.

E 2

Eorum nomina cum sint duriora, non eram A
adscripturus, nisi propter quosdam qui nos
Ægyptios contendunt esse non Mesopotame-
nos. Ergo Iacobi filij fuere duodecim, ex qui-
bus Iosephus iam antea venerat. recensendi
sunt nunc reliqui, cum sua quisque progenie.
Rubeli fuerunt quatuor filij, Anoches, Phal-
les, Elifaron, Charmifus. Simeonis sex, Iumi-
lus, Laminus, Puthodus, Iachenus, Zoar, Saar.
Levis quoque tres fuerunt, Gelsemis, Caathus,
Mararis. Iudæ item tres, Sala, Phares, Zara, &
duo filij Pharæ Efron & Amyrus. Issacharæ
quatuor, Thulas, Phyras, Iobus, Samaron.
Zabulonitis tres, Saradus, Elon, Ianc. & hoc
quidem genus è Lia, quæ secum ducebat fi-
liam Dinam, quorum numerus trigintatres.
Rachelis autem filij fuerunt duo, quorum al-
ter Iosephus filios habuit Manasse & E-
phraïmen. alteri verò Beniamini fuerunt decem,
Bolossus, Baccharis, Afabel, Gela, Nema-
nes, Ifes, Aros, Nomphtis, Optais. Sarodus. i-
sti quatuordecim superioribus additi, fiunt nu-
mero. quadraginta septem. & legitimus qui-
dem Iacobi genus hoc fuit. è Bala verò famu-
la Rachelis fuerunt Danus & Nephtholim,
quem quatuor sequebantur filij, Eleinus, Gu-
nes, Sares, Hellimus: Dano verò vnicus erat
filius nomine Vfis. his ad iam dictos additis,
quingenta quatuor numerus expletur. Ga-
des autem & Asserus nati fuerunt è Zelfa
Liz famula. ex his Gadem sequebantur filij
septem, Zophonias, Vgis, Sunis, Zabros, Æri-
nes, Erodes, Ariel. Asserum verò vna filia, &
mates numero sex, quorum nomina Iomnes,
Elfus, Iubes, Baris, Abarus, Melmiel. his quin-
decim adiectis ad prædictos quingenta
quatuor supradictus numerus completur, an-
numerato etiam Iacobo. Iosephus autem co-
gnito patrem aduentare (etenim Iudas præcur-
rens id significauerat) profectus obuiam ad
Heroum oppidum illi occurrit: qui præ ni-
mia lætitia minimum abfuit quin expiraret.
sed Iosephus eum refouit, quamuis & ipse
præ gaudio periclitaretur, non tamen æquè
ac pater. deinde iussu eo paulatim progredi,
ipse assumptis quinque fratribus properauit
ad regem, nunciaturus adesse cum familia Iac-
obum. quo audito lætus ille percontatus est
Iosephum quibusnam studiis potissimum de-
lectarentur. ait, pastorem artem callere, &
nihil aliud exercere: idque eo consilio re-
spondit, ne forrè distraherentur, sed vt vnà
degentes curam patris haberent: tum ne qua
emulatio cum Ægyptiis interueniret si cir-
ca eadem cum illis studia versarentur. Nam ei
genti non erat licitum greges aut pascua cura-
re. Iacobo autem salutatum ad regem perdu-
cto, post faustas ominationes acceptas, roga-
uit cum Pharaò quantum temporis vixisset. &
cum audisset triginta supra centum annos na-
tum, admiratus est hominem tam longæuum.

Gen/47.

ἐκείνοις ἀγροπίοις γὰρ ἀπυρρημένον ἦν φεῖνομαί· ἀσπρίφει δὲ ἡ ἰακώβου ὡδασήματι πρὸς τὴν βασιλείαν,
ὅτι ἀσπρίφει τὴν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτῆς ὁ φαραὼ ἐπὶ θάνατον πόσον ἔδει βεβιωκὸς εἶναι
χρόνον. τοῦ δὲ ἰακώβου ἵπτι καὶ τελέοντα γονόντα φησίν, ἰθαύμαστον τὸ μήκος τῆς ζωῆς τῆς ἰακώβου
εἶπεν.

ἦσαν δὲ οἱ παῖτες ἐβδμήκοντα. τὰ μὲν οὐκ ἐνόματα
δηλῶσαι τοῦτον, ἐκ ἰδοκίμαζον, καὶ μέγιστον δὲ τὸ
δυσκολίαν αὐτῶν ἵνα μὴ τοῖς ὡδασήματι τοῖς ἐκ ὑπο-
λαμβάνουσιν ἡμᾶς ἐκ τῆς μεσοπταμίας ἀλλ' ἀγροπίοις
ἐξ ἀγροπίων ἡμετέριον μνησθῶμεν τῶν οἰκιστῶν. ἰα-
κώβου μὲν οὐκ παῖδες ἦσαν δώδεκα. πύτων ἰώσηπος
ἦδη ἀποφθάνει. πύτων μὲν αὐτὸν καὶ τοῖς ἐκ τοῦ πύ-
τωνότοις δηλώσομεν. βεβήλην μὲν ἦσαν παῖδες τῶ-
B παρες, αἰώλης, φάλλης, ἰσάφρων, χάριμος. σεμάνος δὲ,
ἐξ ἰάμλος, ἰάμινος, πύθουδος, ἰαχνης, σάφρος, σάφρος
ἔεις ἡ λυφ γονόσιν υἱοὶ γήλοισι καὶ σάφρος, μερῶ-
ρος. ἰθὺδα δὲ παῖδες ἦσαν ἔεις, σαλῶς, ἑαφίς, ζάφας. οἱ δὲ
δύο γονότοις ἐκ σαφίσης, ἑσφον καὶ αἰωρῶς. ἰσάφρων δὲ
τῶσφρος, δουλῶς, φερεφῶς, ἰαβῶς, σαμῶσφρον. ἔεις δὲ
ζάφας, ἰσάφρων, ἰσάφρων, ἰσάφρων, ἰσάφρων. τῶσφρος
τὸ ἐκ λείας γῆρας, αὐτὴ συναιεῖ καὶ θυγάτηρ αὐτῆς
δύο. ἔεις οὖτοι καὶ ἑσφώντα. βεβήλην μὲν ἦσαν
δύο. πύτων ἰώσηπος καὶ γονόσιν υἱοὶ, μεσάφρος καὶ
C ἰσάφρων. βεν. αἰωρὶ δὲ τῶσφρος δὲ σαλῶς, βεβήλην
εἰς ἀσφῶν καὶ γῆρας, ναμῶσφρος, ἰσφῶν, ἀρῶς, νομῶσφρος, ὁ-
πταῖς σαλῶς οὗτοι τῶσφρος καὶ σαλῶς πρὸς τοῖς πρῶ-
τερον κατὰ γῆρας οἱ, εἰς ἑπτά καὶ τρεσάκοντα γον-
τα τὸν ἀριθμὸν. ἐκ τῶν γῆρας ἰακώβου γῆρας, τὸ
μὲν ἐκ βάλως δὲ αὐτῶν γῆρας. ἰσάφρων δὲ τῶσφρος
D ἰσάφρων, δάφρος, νεφθαλῶς. ὁ τῶσφρος εἶποντο παῖδες, ἰ-
λῆνος, γονῶς, σάφρος, ἑλῆνος. δάφρος μὲν, μεσάφρος
νῆς μὲν παῖδες, οὗτοι τῶν μεσάφρων μὲν τοῖς με-
σάφρων, πενήκοντα καὶ τῶσφρων πενήκοντα ἀριθ-
μὸν. γῆρας δὲ καὶ ἀσφῶς, ἐκ ζεφῶς μὲν ἦσαν. ἡ λείας
δὲ αὐτῆς μεσάφρων. παῖδες δὲ ἰσάφρων, γῆρας μὲν, ἰ-
πτά, ζοφῶνιαν, οὐγῶν, σφῶν, ζάφρων, ἀφῶν, ἰσάφρων,
ἀφῶν, ἀσφῶς. οἱ δὲ μὲν θυγάτηρ, καὶ ἀσφῶς ἀριθ-
μὸν ἐξ οἷς ὀνόματα, ἰωμῶς, ἰσάφρων, ἰσάφρων, βεβήλην, ἀσφῶς
E καὶ μελῶνιλος. τούτων ἐνδεκά ὄντων καὶ πεσφῶνι-
μων τοῖς προσεφῶνις πενήκοντα καὶ εἰσὶν ὁ προσεφῶνι-
μὸς ἀριθμὸς πληροῦται, μὴ συγκαταλεχῆτος αὐτοῖς
ἰακώβου. μεσάφρων δὲ ἰώσηπος ὡδασήματι μὲν πύ-
των, καὶ γὰρ προλαβὼν ἰούδας ὁ ἀδελφὸς ἰσάφρων
συν αὐτῶν τῶν ἀφῶν, ὑπαντησάμενος ἐξῆλθεν καὶ φῶς ἡ-
φῶν πύτων αὐτῶν συνίβαλεν. οἱ δὲ ὑπὸ τῆς φῶς ἀ-
προσδοκῆται καὶ μετὰ τῆς γῆρας, μικροῦ δὲ
ἐξῆλθεν. ἀλλ' αὐτῶν πύτων αὐτὸν ἰώσηπος. οὐδὲ
αὐτῶν μὲν κατὰ τῶν δυνάτεως, ὡς μὴ αὐτὸ παθεῖν
ὑπὸ ἡδονῆς. οὐ μὲν τοῖς τὸν αὐτὸν ἔσποντο τῶν πατρὶς γ-
ονόσιν ἡ ἴων τοῦ πατρὸς. ἑπτά πύτων μὲν ἡ ἰωμῶς κα-
λῶσας ὁ δέειν, αὐτῶν δὲ ὡδασήματι πύτων τῶν ἀφῶν
φῶν, ἐπὶ γῆρας πρὸς τὴν βασιλείαν, φῶσιν αὐτῶν ὡδ-
γῶν μὲν μὲν τοῦ γῆρας πύτων ἰακώβου. οἱ δὲ τούτου γῆ-
φῶν ἡκουσε, καὶ τὸν ἰώσηπον ἐκέλευεν αὐτῶν λίγην, πύ-
νι βίω δὲ μετὰ πύτων, ὡς αὐτοῖς δὲ τελευτῶσι τὸν ὅτι
τῶν φῶν δὲ γῆρας. οἱ δὲ, ποικίλας αὐτοῖς ἀγῶνας ἔλε-
γε, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἡ πύτων μόνον προσανέχετο,
G τῶν μὴ δὲ γῶνι μόνον, ἀλλ' ἐν ταῦτα τυγχάνοντας
ὅτι μελεῖται τῶν πύτων προνομήματα, τῶν τοῖς ἀ-
γροπίοις τῶν προσφῶνις, μετὰ τῶν φῶν τῶν αὐτῶν

E 3

λυθροσφύρον, χαλκίτην αὐτοῖς, καὶ δυσωδύρα ἔσθην. Α
 ἑταίρας τὴν συμφορὰν, καὶ οἱ ῥηθ' ἦσαν ἐν τούτῳ τῇ κα-
 κῇ. κρητήσι δ' αὖ ἐδίδετο τῷ θυμῷ γράμματα δὲ παλαιὰς
 τέχης ἐπὶ τοῦτο μηχανησάμενος, ὅτε γὰρ πᾶς ἐν πορο-
 ῖππῳ ἀεὶ ὀρεζαμμεταίς, ἔφειται λαθὼν τὴν τῷ βασι-
 λείῳ φυλακὴν, καὶ ἀλκήσις ἐπὶ τοῖς ὅς αὐτῇ γρηγορη-
 σάμενος ὁ ποροῖππὸν εὐρίσκει. ἀμφοτέρω, ἣν ὁ γρηγό-
 ρων ὥρῳ τοῖς ἑβραίοις, διδούς ὑπὲρ τῷ παντός ἱθύνους
 μὴ ἀφ' αὐτοῦ τῆς ἐπιφοροσφωμένης νεότητος ἐπαλείπει, καὶ Β
 χαλκίτην, ἐν αὐτῇ φέρον, ἐκείνῳ γὰρ αὐτῷ τὸ γυμνόν, ἐν
 ἀμφοτέρωσι λυθρῶν καὶ πορῶν ἰκαίαν τῷ θυμῷ ἔφειται, ὥρῳ
 χαλκίτην οἰκτον ἥδη πάλαι ἔδιδεν αὐτὸν ἀπορῶσαν ὑπὸ
 τῆς εἰς αὐτὸν διανοίας ὥρῳ ἀβδικοῦ. δουλεύει τα ἀ-
 παλλαγῇ αὐτοῖς ὧν παρ' ἐκ τῶν ἐκακοπείδου τὸν
 πορῶν, καὶ τῆς ἐπ' ἀπολείπει τῷ γρημῷ αὐτῷ ἐλπίδος.
 ὁ γὰρ πορῶν ἐλπίδας αὐτὸν, καὶ πορῶν τὴν ἰκαίαν ἐπικλα-
 δούς, ἐφίσταται καὶ τοῖς ὑπνοῖς αὐτῷ καὶ μήτε ὑπογνώ-
 σκειν αὐτὸν πορῶν ἣν πολλὰν τὴν παρὲξ αὐτοῦ. τὴν τε ἐν- C
 σέβειαν αὐτῷ ἐλπίδα ὥρῳ ὑπὸ τῷ ἔχειν. καὶ τὴν ὑπὲρ
 ταύτης ἀπολείπει αὐτὸν παρὲξ ἐκείνῳ, ἥδη μὲν καὶ τοῖς πορο-
 τοῖς αὐτῷ δαποσάμενος τὸ γρημῷ τοσοῦτον πληθύνει
 αὐτοῦ ὥς ὀλίγων, καὶ ἀβδικοῦ μὲν μόνον ἐκ τῆς μεσο-
 ποταμίας εἰς τὴν ἡρακλείαν ὥρῳ γρημῷ δίδαι-
 μόνῃσαι, τὰ τε ὅλα καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῇ πορῶν γο-
 τὴν ἀκρότης ἐχούσης πορῶν, ἔπειτα καὶ τὴν αὐτῇ D
 βέλπειν ὡραίας πορῶν τῷ γρημῷ περὶ αὐτῇ πᾶ-
 ρας, καὶ ἡρακλείαν μὲν, ἰσχυρῶν καὶ τοῖς ὅς αὐτῇ
 ἐλπίδα ἀφίστην πορῶν, τοῖς δ' ἐκ χαλκίτην τὴν ἑωρῶ-
 ῖππῳ, ἰσχυρῶν ὅτε τὴν ἡρακλείαν. ὅσα τε πολέμων καὶ τὴν
 ἐλπίδα πορῶν συμφορῶν λυθροσφύρον, καὶ ἀπολείπει ὥρῳ
 πορῶν καὶ ὥρῳ κομῆς ἐχούσης. ἰσχυρῶν δὲ, καὶ τοῖς
 οὐχ ὁμοφύλοις γοτῶν ὥρῳ συμβέβηκεν, ὅτι τε με-
 γάλῃ τῆς ἀβδικοῦ μὲν ἥς ἐβίωσε, καὶ πᾶσι τοῖς αὐ-
 τῇ ἡρακλείαν, οὐ μὲν ἐβδικοῦ ὥρῳ πᾶσι εἰς αἰ-
 γυπτιὸν ἀρικομῶν, ὑπὲρ ἐξήκοντά περ μυριάδας ἥδη Ε
 γρημῶν. καὶ ὅτε τὴν κοινῇ συμφορῶν ὥρῳ ἔσθ
 ποροσφύρον, καὶ τῆς σῆς ἀκρότης, ὁ πᾶς γὰρ ἐβδικοῦ, ὅτε τὴν
 γρημῶν αἰγυπτιοὶ διδόντες ἡρακλείαν ἀπολλύειν τὰ
 ὅς ἰσχυρῶν πᾶσι μὲν, ὥς ἔσθ. καὶ ἡρακλείαν μὲν τοῖς
 ἐπ' ὀλίγων ὥρῳ φυλάσσοντας. ἡρακλείαν δὲ ὥρῳ
 ἡρακλείαν, τὸ μὲν ἑβραίων γρημῷ τοῖς παρ' αἰγυπτιοῖς ἀβδικοῦ
 ἀπολλύει. μνήμης δὲ ἐπ' ὅσον μένει ἡρακλείαν τὰ σύμπαν-
 τα πᾶσι τῇ ὥρῳ ἀπορῶν, οὐχ ἑβραίοις μόνον, ἀλλ-
 ὥρῳ καὶ ὥρῳ τοῖς ἀλλοφύλοις, ἐκ τῇ τῇ ἡρακλείαν
 σοὶ τε καὶ τοῖς ἐκ σὺ γρημῶν. ἔσθ δὲ αὐτῇ καὶ ὁ
 ἀβδικοῦ τοσοῦτος, ὥς τε τὴν ἐλπίδα ἔσθ ἡρακλείαν,
 αὐτὸν τε καὶ τοῖς ἀκρότης αὐτῇ ὥρῳ παντὸς τῇ ἡρακλείαν.
 ταῦτα τῆς ἀκρότης αὐτῇ ἡρακλείαν, ὥρῳ γρημῷ ὁ ἀ-
 μφοτέρω, ἐπὶ τῇ ἡρακλείαν γρημῷ δὲ λυθρῶν. καὶ
 τὸ πορῶν ὥρῳ μὲν ὥρῳ τὴν ὥρῳ πορῶν αὐτοῖς
 σφύραται, οὐ γὰρ ὥς πορῶν μόνον ἀβδικοῦ ἦσαν,
 ἀλλὰ ὥς ὥρῳ μνήμης τοσαύτης ἀβδικοῦ ἡρακλείαν
 μνήμης. τοῖς μὲν τοῖς πορῶν γρημῷ μνήμης ὥρῳ
 πορῶν ὁ πορῶν παρὲξ ἡρακλείαν τοῖς φύλακας ὥρῳ
 ἐλπίδα ὥρῳ ἀπολλύειν ὥρῳ, καὶ τὸ μὲν βιαίας αὐτῇ προ-
 ποσῶν τῆς ἀκρότης. καὶ ὥρῳ μὲν μνήμης παρ'
 αὐτοῖς ὥρῳ, ἡρακλείαν. ἔπειτα δύσας ἀμφο-
 τῷ βασιλείῳ ὥρῳ αὐτοῖς τὴν ἀπολείπει μὲν τοῦ πα

& ipsis patentibus non multo post erat mē-
riendum: atque ita in extremo infortunio con-
stituti sibi videbantur. Sed nemo potest Exod. 2.
voluntati resistere etiam si infinitas artes in hoc
commisceatur. nam & puer de quo sacro-
rum scriba prædixerat, elusis regiis observato-
ribus clām fuit educatus, & varem non fuisse
vanum euentus rei comprobauit. Amarames
Hebræus vir inter suos nobilis, sollicitus tum
publico periculo ne gens defectu iuuentutis
ad nihilum redigeretur, tum priuatim quod
domi prægnantem vxorem haberet, inopia
consilij laborabat: & ad implorandum diui-
num præsidium conuersus, orabat vt tandem
miseraretur homines à quibus vnus perpetuo
cultus fuerit: darētque finem præsentis affli-
ctionis quæ toti generi perniciem minaretur.
Deus autem precibus supplicis ad misericor-
diam flexus, astitit ei per somnum, iussitque
in futurum bene sperare. Memorem se esse
pietatis eorum a maioribus acceptæ, nec ipsis
defutura præmia, sicut nec progenitoribus de-
fuisse. Se enim illorum progeniem ad tam nu-
merosam multitudinem auxisse: suo fauore A-
brahamum solum è Mesopotamia in Chana-
næam profectum præter reliquas felicitates ex
vxore antea sterili liberos suscepisse, & suc-
cessoribus amplas regiones reliquisse, Ismahe-
li Arabiam, Chæturæ filiis Troglodytidem, I-
saco Chananzæam. Res etiam bello meis au-
spiciis feliciter ab eo gestas nunquam sine im-
pietatis & ingratitude nota non meminisse
potestis. Iacobi verò nomen etiam apud ex-
teras gentes celebre est, tum ob eam felici-
tatem in qua ipse vixit, tum ob eam quæ posteris
eius quasi hæreditario iure obligit: qui à se-
ptuaginta viris patrem in Ægyptum comita-
ris oriundi iam ad sexcentorum millium nu-
merum creuerunt. nunc quoque scito mihi
cordi esse & publicam vestram incolumita-
tem, & priuatim tuam gloriam. puer enim i-
ste cuius natiuitatis metu Ægyptij factus ve-
stros ad necem damnauerunt, tibi nascetur. hic
neque deprehenderetur ab observatoribus, &
postquam euaserit præter opinionem educato-
res nactus, suo tempore Hebræos ex Ægyptia
seruitute liberabit, memoriāque sempiter-
nam hoc præclaro facinore consequetur non
apud suos tantum, sed & apud extreros, me i-
stud beneficium in te tuoque posteros conse-
rente. fratrem quoque talem habebit, qui di-
gnus sit meo sacerdotio ipse & posteris eius in
omne æuum. His per visionem cognitis A-
marames expectatus narrauit hoc Iochabeli
uxori, quæ res vtrisque sollicitudinem auxit.
iam enim non puero tantum timebant, sed ne
quo pacto promissa felicitas intercideret. sed
mox oraculo fidem fecit mulieris partus, quæ
tam facile est enixa vt observatores sefellerit,
nihil sentientes eorum quæ in vulgaribus
puerperiis sentiri solent. hunc infantulum per
tres menses clām nutrierunt. deinde Amara-
mes veritus ne te deprehensa ira regis incur-
reret, ac mox & ipse vnà cum puero sublatus
è medio promissionem Dei faceret irritam,

καὶ μεζόνων ἤν' ὑπ' ἀνδρὸς γημοσύνων ἐπαγαλίας
 εἶχε πα τὸτα παρὰ τὸ μὲν καὶ ἔκτε μὲν αὐτὸν γημη-
 ρόμον, θαυμαστόν ὁ θεὸς τὸ τῆς ἡλικίας ἐξῆρ' αἰ ἀση-
 μα πρὸς ὃ καὶ ἄλλος οὐδὲν ἀφιλομήθεος ἔω οὐτως, ὡς
 μωυσῆϊ. θαυμάσιος μὴ ἐκπαγλῆναι τῆς δόμορφίας.
 πολλοὶς τε σὺν βίαν καὶ ὁδὸν φερόμεν στυγ-
 χάνουσι, ὅπως ἐξιδῶν μὲν ὑπὸ τῆς ὀφθαλμοῦ τῆς παιδός.
 ἀφ' ἑνὸς δὲ τὰ φουδαζόμενα καὶ τῇ θεωρίᾳ παρὰ
 φιλίᾳ αὐτῆς. καὶ γὰρ ἡ χάρις ἡ παιδικὴ πολλὴ καὶ ἀ-
 κρεστὴ ὡς αὐτὴν οὐσα, κατεῖχετο τοῖς ὁρῶντας. ὅντι
 εἰ αὐτὸν τοῖον, ἡ θερμοῦς παιδοποιεῖται, γοῆς
 γησιᾶς οὐ μωμοισμένη. καὶ ποτε κομίσασα τὸν μω-
 σῆ παρὰ τὸν πατέρα, ἐπεδύκνυτο ἔτι, καὶ ὡς φερ-
 πῆς δ' ἐξιδῶν εἰ καὶ βουλήσ' αὐτῆς μὴ τύχοι παιδός
 γησιᾶς. πρὸς αὐτὴν τε ἔλθον. αἰ ἀφ' ἑνὸς μὲν παρὰ
 μορφῇ τε σὺν καὶ φερνύματι γησιᾶς, θαυμαστός δὲ
 αὐτὸν καὶ παρ' αὐτῆς ἔτι ποτ' αὐτῆς λαβούσα χείρτος,
 ἐμαυτῆς μὲν ἡγεμονίᾳ παρὰ ποιήσασα, τῆς ὅς
 βασιλείας ἐξιδῶν. ταῦτα λήγουσα τῆς ἔτι παρὰ
 χερσὶν ἐπὶ δὴσι τοῖς βρέφους. ὁ δὲ καὶ λαβὼν καὶ περ-
 σισμένης, καὶ φιλοφροσύνῃ καὶ τῆς θυγατρὸς ὅτι
 πῆσιν αὐτῇ τὸ δ' ἐξιδῶν. καταφέρει εἰς ὁ μωυσῆς εἰς
 τὴν γλῶσσαν, ὡς ἐλθόμενος αὐτὸ καὶ ἡπτόμενος δὴ δειν, ἐπὶ
 βινεῖ τε ἀπὸ τοῖς ποσὶ. καὶ ἔτι τὸ ἐδοξ' οἷον ὅτι τῇ
 βασιλείᾳ φέρειν. θαυμάσιος δὲ ὁ ἐρογερματῆς ὁ
 καὶ τὴν γλῶσσαν αὐτῆς προειπὼν ὅτι ταπεινώσ' τῆς αἰ-
 γυπτίων ἀρχῆς ἐσομένης, ὡς ἡμῶν δόξα, καὶ δι-
 νόν αἰετῶν εἶπε, βασιλεῦ, πᾶς ἐκείνος ὃν κτείναν
 ἡμῶν ἐδηλώσεν ὁ θεὸς ἀφ' ὅς ἐστι μὲν τῇ προα-
 γορῇ καὶ γαροτότος, ὅτι βίβλητος ἡγεμονία τῇ σῇ καὶ
 πατρί τὸ δ' ἐξιδῶν. ἔτι αἰετῶν, αἰγυπτίοις μὲν τὸ αὐτῶν
 αὐτῶν δὲ αἰετῶν. ἑβραίοις δὲ τὴν ἐλπίδα ἔτι αὐτῶν θάρ-
 σους ἀρετῶν. φθάνει δὲ αὐτὸν ἡ θερμοῦς ἐξαρπάσα-
 σα, καὶ πρὸς τὸν φόνον ὀκνηρὸς ἔω ὁ βασιλεῦς, τοιοῦτον
 αὐτὴν ἔτι τοῦ ὡς ἀσπασάμενος, ὡς πρόνοια τῆς μω-
 σῆς τῆς σωτηρίας ἔω. ἐτρέφοντο οὖν, πολλὰς ὅτι
 μελείας τυγχάνων. καὶ τοῖς μὲν ἑβραίοις ἔω αὐτῶν
 παρὰ δι' ἑλπίσιν ἔτι ὡς ἔτι ὅλων. δι' ὑποψίας δὲ
 εἶχον αἰγυπτίοι τὴν αἰσχροφίᾳ αὐτῶν. μηδὲ ἐνὸς ὃ ὄν-
 τος φανερῶν, καὶ ἀπὸ κτείναν αὐτὴν ὁ βασιλεῦς, ἡ συγ-
 νοῖς δ' ἐκ τῆς εἰσαποήσεως, ἡ ἔτι ἄλλων πνός, ὡς πλεονύ-
 πος ἀρετῆς ἔτι αἰγυπτίων ἐκ τῶν παρὰ εἶναι θάρρῃν
 παρὰ, ἀπείχοντο τῆς αἰσχροφίᾳ αὐτῶν. μωυσῆς μὲν
 οὖν τὰ προειρημένῳ τρόπῳ γηνηθείς καὶ τρεφείς, καὶ
 παρὰ εἰς ἡλικίας, φανερῶν τοῖς αἰγυπτίοις τὴν ἀρε-
 τῇ ἐποίησε, καὶ τὸ ὅτι ταπεινώσ' μὲν τῇ ἐκείνων, ἔω
 αὐτῶν δὲ ἔτι ἑβραίων γεροντίων, πιαύτης ἀφορμῆς
 λαβόμενος, αἰγυπτίους, παρὰ οἱ εἰς τοῖς αἰγυπτίοις,
 ἐμβαλόντες εἰς τὴν χεῖρα αὐτῶν, ἔφερον καὶ ἡγῶν τὰ
 ἔτι αἰγυπτίων. οἱ δὲ ὄργῃ στρατεύουσιν ἔω αὐτοῖς, ἀ-
 μυνόμενοι τῆς κατὰ φροσύνης. καὶ τῇ μάχῃ κρατῇ
 δύναντες, οἱ μὲν αὐτῶν ἔπεισαν, οἱ δὲ αἰσχροφίᾳ εἰς τὴν οἰ-
 κίαν ἐπιστάθην φυγόντες. ἐπηκολούθησαν ὃ δὴ ὡ-
 κόντες αἰγυπτίους, καὶ μαλακίας ὑπολαβόντες τὸ μὴ κρα-
 τῇ ἀπὸ τῆς αἰγυπτίους, ἡ χεῖρας ἐπιπλεόν ἡπτόντο, καὶ
 γενομένοι ἔτι ἀγαθῶν, οὐκ ἐπὶ αὐτῶν ἀπείχοντο. ὡς
 δὲ τὰ γενησάντα μὲν παρὰ αὐτῆς ἐπερχομένων οὐκ ἐτόλμων ἀπὸ στρατεύειν, προύβησαν ἀχρεῖ μέγα-
 φρας, καὶ τῆς θαλάσσης, οὐδὲ μὲν ἔτι πολλῶν αἰσχροφίᾳ δὴ δύναντες. τὰ ὃ καὶ παρὰ οἱ, πρὸς γε-

A res magnas olim gerendas prae se ferebat, post
 tertium verò annum ætatis admirandam gra-
 tiam ei Deus addidit. nemo enim erat adeò
 tetricus, ut visa Moylis pulchritudine non ob-
 stupeficeret: & peritæpe accidebat ut dum gesta-
 tur ac circumferebatur, obuios quosque in se cõ-
 uerteret, ita ut relictis feriis negotiis mallet
 præcellenti eius forma oculos pascere. Tanta e-
 rat puerilis gratia, ut inuiti homines ab hoc
 spectaculo discederent. quo factum est ut
 B Thermuthis hunc sibi filium adoptauerit, cum
 alioquin germanis liberis careret: allatúmque
 patri ostentabat, dicens de successore se cogi-
 tare, etiam si Deus illi nullum filium gignere
 dederit. Hunc puerum, inquit, ego educaui
 non minùs indole quàm pulchritudine diui-
 na excellentem, quem Nilus ipse in sinum
 meum tradidisse videri potest, quem decreui
 adoptare mihi filiù, tibi verò in principatu ac
 imperio successorẽ. & cum dicto patri in-
 fantem in manus imposuisset, at ille postquam
 C acceptum ad pectus appressisset, filii gratifica-
 turus comiter diadema suum eius capiti im-
 posuit. Moylis verò capiti pueriliter detra-
 ctum prolabi in humum passus, pedibus etiam
 calcauit, id quod mox ominosum est visum, &
 regno nihil boni portendere. nòxque ille sa-
 ctorum scriba qui natiuitatem eius Ægypto
 cladem allaturam prædixerat, occidere puerù
 volebat, vociferans: Rex, puer iste per cuius ne-
 cem nobis securitatem Deus pollicetur, vati-
 cinium iam confirmauit, insultando tuo re-
 gno & diadema calcado. Hoc interempto tam
 Ægyptiis metum quàm Hebræis spem & fidu-
 ciam adime. Thermuthis verò confestim eum
 eripit, rege quoque non inuito, cui Deus talem
 animum indiderat, Moylis saluti prouidens. i-
 taque educabatur quàm accuratissimè. Quam-
 obrem Hebræi quidem felicitatem suo generi
 sperabant, Ægyptiis verò suspecta erat hæc e-
 ducatio. sed cum nemo exaret vel è cognat-
 is regiis vel ex aliis optimatibus, qui etiam si
 Moyles sublatus esset, magnopere videretur
 procuraturus Ægyptiorum commoda, absti-
 nuerunt ab eius cæde.

Itaque sic natus, & sic educatus, postquam a-
 X. doleuit, breui suæ virtutis specimen edidit, &
 quantum momenti vel suis vel Ægyptiis esset
 allaturus, occasionem nactus talem. Æthiopes
 qui supra Ægyptum incolunt, agebant & fere-
 bant facultates Ægyptiorum. illi moti indi-
 gnatione ducunt in eos exercitum, contume-
 liam cum iniuria coniunctam ulturi: mox præ-
 lio commissò, partim in acie ceciderunt, par-
 tim in fugam turpiter compulsi retro ad suos
 se receperunt. quo successu elati Æthiopes fu-
 gientibus instabant, & ignauum rati si fortu-
 na non vterentur, concepta spe subiugandæ
 Ægypti, latè eam populabantur: degustataque
 prædæ dulcedine, non temperantes sibi ad
 G maiora audenda accendebantur. cumque vi-
 cinas regiones peruagantibus nemo cum ar-
 mis obuiam iret, pergebant ulterius Mem-
 phim usque. & mare, nulla ciuitate resistere va-
 lente. Quibus calamitatibus Ægyptij pressè,

προέβησαν ἀχρεῖ μέγα-
 φρας, καὶ τῆς θαλάσσης, οὐδὲ μὲν ἔτι πολλῶν αἰσχροφίᾳ δὴ δύναντες. τὰ ὃ καὶ παρὰ οἱ, πρὸς γε-

mittunt qui remedium ab oraculis petant. cumque responsum esset, Hebræum in auxilium aduocandum, rex à filia postulat Moysen qui vniuersis copiis cum imperio præsit, paruit illa, sed prius rege iurciurando obstricto, nihil in perniciem iuuenis machinaturum, pro magno hoc auxilium imputans, & sacerdotibus probro dans quod non puderet nunc eius opem implorare, quem prius vt hostem occidendum esse monuerint ac iusserint. Moyses verò Thermutidis simul ac regis rogatu libenter hoc negotium suscipit. quod factum gentis vtriusque vatibus lætitiā attulit. Egyptij post partem eius virtute de Aethiopibus victoriam, occasionem sibi per dolum tollendi non defore sperabant: contra Hebræi, Moyses copiis præposito, adfore sibi facultatem euadendi ex Ægyptia seruitute. Ille verò volens hostem opprimere priusquam de aduentu suo cognosceret, non per fluminis ripam, sed per interiora terræ expeditionem fecit. qua in re satis declarauit quantum ingenio polleret ac prudentia. cum enim hoc iter difficile esset præ multitudinem serpentum (nam hic tractus plurimos gignit, aliquet etiam genera quæ nusquam alibi reperiuntur, noxios omnes & ipso aspectu horrendos, & in his quosdam volucres, vt non solum humi latentes insidientur, sed & sublimes ex improviso noceant) cōmentus est ad securum iter exercitus stratagemā dignum admiratione. vasa enim plexilia non pauca è papyro in arcæ formam fieri curauit, quæ complera ibibus secum deferrebat. est autem hoc animal infestissimum serpētum generi. quapropter fugitant earum insectationem, & inter fugiendum sicut à ceruis trecti deuorantur, sunt autem mansuetæ alites, & contra solos serpentes feroces. de quibus nunc desino plura, vt pote apud Græcos non incognitis. postquam igitur ventum est in terram venenosis bestiolis scatentem, ibes illis immisit, quarum bona opera vsus, itinere impune peracto nec opinos Æthiopes inuasit: commissioque prælio fusos ac fugatos, & spe occupandæ Ægypti frustratos retro in suam regionem compulit. nec hoc contentus oppida illorum euertebat, & vbique magna cædes hostium patrabatur. quo factum est vt post hæc auspicijs Moysis feliciter gestatantam alacritatem exercitus præ se ferret, vt nihil non laboris toleraturus videretur, iamque aut excidium aut captiuitas Æthiopibus immineret. ad vltimum compulsi in Saba regiam eius gentis, quam postea Cambyſes Persarum rex de sororis suæ nomine Meroen appellauit, obsidione sunt cincti. erat autem penè inexpugnabilis, vt pote Nilo circumquaque cincta, accedentibus ad eius munitionem & aliis fluuiis Astapo & Astoborra, qui obiectu suo difficiliorem traiectionem facerent. itaque sita in insula, & muro valido inclusa, non fluminibus tantum arcebat hostem, sed aggeribus, qui mœnia inter & flumina ad eorum inundationes prohibendas, instructi, ad hoc quoque tū proderant quod hosti etiam post superata flumina aditum ad urbem oppugnandum negabant.

ὡς ἀπὸ πλημύνους φερομένων, ἅπαν καὶ τοῖς περὶ αὐτὴν τοῖς ποταμοῖς ἄπορον ἵπποις τὸ πόλιος τὸ ἄλλωσιν.

A σμοῖς αἰγυπτίω καὶ μακρότατοι εἰσίν. συμβαλὲν
σαντες ὃ αὐτοῖς τὸ θεοῦ συμβαλὲν χρησάμενοι τῷ
ἑβραῖω, καλεῖται ὁ βασιλεὺς τῶν θυγατέρων ὡς ἀρχὴν
τὴν μωϋσῶν, στρατηγὸν αὐτῶν γινώσκοντες. ἡ δὲ ὁρκὸς
πιστοῦ μωϋσῶς ὡς τὸ μωϋσῶν δὲ αὐτῶν πρὸς αὐτὸν, ὡς ἀρχὴν
αὐτῶν μωϋσῶν μὲν ἀρχαίας κένουσα τῶν
συμβαλῶν. κακίζουσα δὲ τοῖς ἑβραῖοις ἐκτείναντες ποτα-
μὸν αὐτῶν ὡς πολέμους, οὐκ ἔδωκεν αὐτοῖς νικῶν χρη-
στῆς αὐτῶν τῆς ἐπιχειρήσεως. μωϋσῶς δὲ, ὡς τὸ τῆς
B θρησκείας ὡς ἀρχαίας, καὶ ὡς τὸ βασιλείας, ἡ-
δὲ ὡς ποταμὸς αὐτῶν τὸ ἔργον. ἔχοντες δὲ οἱ ἑβραῖοι
μακρὰ ἀμφοτέρωθεν τῶν ἑβραίων. αἰγυπτίω μὲν, ὡς τῶν
τῶν πολέμους τῶν ἐκείνου κρατήσαντες ἀρίστη, καὶ τῶν
μωϋσῶν τῶν αὐτῶν ὅλῳ καταστρέφοντες. οἱ δὲ τῶν
ἑβραίων, ὡς φυγῶν αὐτοῖς ἐσθλῶς τοῖς αἰγυπτίοις
δὲ τὸ μωϋσῶν αὐτῶν στρατηγὸν. ὁ δὲ φθόσος ὅτι
ἡ πυθμένη τοῖς πολέμοις τῶν ἑβραίων αὐτῶν, τὴν στρατὸν
ἀναλαβὼν ἡ γῆ, οὐ δὲ τὸ ποταμὸν ποιοῦσιν αὐτῶν τῶν
C ἐλασίαν, ἀλλὰ δὲ γῆς. ἔνθα τῆς αὐτῶν συνέσεως
θαυμαστῶς ἐπιδείξιν ἐποίησαν. τῆς γὰρ γῆς χαλε-
πῆς οὐσῆς ὁ δὲ αὐτῶν δὲ πᾶσι εἰσπύει (παμφο-
ροτάτη γὰρ ὅτι, ὡς καὶ τὰ παρ' ἄλλοις τοῦτον οὐκ
ὄντα μὲν εἶδεν, διωάμεται καὶ κακία τῶν τῆς οὐσίας
ἀσυνήθει δὲ αὐτῶν, πᾶσι δὲ αὐτῶν ὅτι καὶ πεπνυ-
μένους ἀδικεῖν ὡς περὶ τὴν γῆν αὐτῶν) νοεῖ πρὸς ἀσφα-
λείαν καὶ ἀβλαβὴ πρὸς τὴν στρατὸν ποταμὸν στρατηγῆ-
D μα θαυμαστῶν. πλεῖστα γὰρ ἐμφερῆ κῆρυκες ἐκ
βίβλου κατασφάσσας, καὶ πληροῦσας ἰβίων, ἐκρί-
ψε. πολέμοις αὐτῶν δὲ ὅτι ὅτι τὸ τὸ ζῶον. φέ-
ρουσιν τε γὰρ ἐπιχειρήσαντες, καὶ ἀριστάμοι κατὰ τὴν
ὡς ἐλάφων ἀπαζόμενοι καταπίονται. χειρὸς δὲ
δὲ εἰσιν αἰβείας, καὶ πρὸς μόνον τὸ τῶν ὅτι γῆς
ἄγριοι. καὶ ὡς μὲν τοῦτον, παρὶν αὐτῶν γῆς
οὐκ ἀγνοοῦσιν τῶν ἐλλείπων τῆς ἰβίδος τὸ εἶδος. ὡς
E οὐκ εἰς τῶν γῆς εἰσβαλεῖ τῶν θρησκείας, ταῖς αὐ-
τοῖς αὐτῶν, τῶν τῶν ἐπὶ τῶν φύσιν ἐπαφείας αὐτοῖς, καὶ
προπολεμίουσας χροῖας. τῶν οὐκ ὁδύσας τὴν
ἑβραίων, οὐδὲ προμαδοῦσι παρὶν τοῖς αἰθίοσι. καὶ
συμβαλὼν αὐτοῖς, κατὰ τὴν μάχην, καὶ τῶν ἐλπίδων αὐ-
τοῖς ὅτι τοῖς αἰγυπτίοις, ἀφαιρείται. ταῖς πόλεις
αὐτῶν ἐπὶ καταστρέφοντες, καὶ φόνος πολλὸς τῶν αἰ-
θίοπων ἐπὶ τῶν. καὶ τῆς δὲ μωϋσῶν ἀρχαίας
F γινώσκοντες τὸ τῶν αἰγυπτίων κράτιστα ποιεῖν οὐκ ἔ-
χοντες, ὡς ὡς αἰθίοπων ποταμὸν καὶ παρὶν αὐτῶν
σῶν τὸν κίνδυνον ἐπὶ τοῖς αἰθίοσι. καὶ τέλος, συ-
νισθάντες εἰς σάβα πόλιν βασιλείαν οὐσας τῆς αἰ-
θίοπων, ὡς ὡς καμβύσης μετὰ ἀνέμασεν, ἀ-
δελφῆς ἰδίας τῆς χαλουμενῆς, ἐπολιτοποιῶν. ὡς
δὲ δυαπολόρητοι σφόδρα τὸ χεῖρον, ὅτι τοῖς
ὡς αὐτῶν καὶ κυκλουμενῶν, ποταμὸν τε
ἄλλων ἀσάπου καὶ ἀσποβόρρα δυσμάχων τοῖς πυ-
G ρομένοισι δὲ αὐτῶν τὸ ρῆμα ποιοῦντων. ἡ γὰρ πόλις
ὡς οὐσας νῆσους οἰκεῖται, τῶν τε αὐτῶν κατὰ τὴν
ὡς αὐτῶν, καὶ πρὸς μὲν τοῖς πολέμοις πρὸς βλη-
μα τοῖς ποταμοῖς ἔχοντες, χροῖας τε μεγάλα με-
ταξὺ τοῦ τῶν, ὡς τε αἰθίοπων ἐπὶ βλαπτόντων
φύσιν

A Hic cum Moyses desiderare exercitum ociosum
agere ferret, hoste non audente manus confere-
re, interim tale quiddam accidit. erat Aethio-
pum regi filia nomine Tharbis. hæc Moysen
mœnibus exercitum admoventem & egregie
dimicantem conspicata, virtutemque viri ad-
mirata, qui & Aegyptiorum fortunam laban-
tem in integrum restituisset, & Aethiopus mo-
do victores in extremum periculum adduxis-
set, vehementi eius amore est correpta: quo in
dies crescente, mittit ad eum è servis fidissimos
coniugium suum offerens. assensit ille hac con-
ditione iureiurando firmata, post urbem sibi
traditam ducturum se eam uxorem: ac mox di-
cta factum sequitur. Scutum est nihilominus
in hostem, & actis Deo gratiis nuptiisque ce-
lebratis, Aegyptiorum exercitus victor domum
est redactus. illi verò accepta salute odium pro
gratia Moysi reposuerunt, & maioribus stu-
diis insidias contra eum machinabantur: suspi-
catque ne rebus feliciter gestis elatus res no-
uas in Aegypto moliretur, apud regem eum
cædis accusauerunt. iam enim & ipse suspectum
hominem habere cœperat, partim invidia mo-
tus ob bellum fortiter ac prudenter admini-
stratum, partim etiam metu alicuius cladis, sol-
licitantibus huc & irritantibus indefinenter
scribis ac sacrificis. Vt iam Moyses minimo
minus abesset à perniciē, opprimendus dubio
procul, nisi rem olfaciens in ipso temporis ar-
ticulo se clam subduxisset. & cum vias obser-
uari intelligeret, per solitudines fugam arri-
puit, quā euasurum inimici minimè suspica-
bantur: & quamvis alimenta nusquam inueni-
ret, in ediam patientia superabat. cumque ad
urbem Madienam peruenisset, in rubri maris
litore sitam, denominatam ab vno ex Abraha-
mi & Chæturæ filiis, sedens ad quandam pu-
teum lassitudinem ex laborioso itinere contra-
ctam recreabat. Erat enim tempus meridianū,
& urbem iam in prospectu habebat. Hoc loco
ei negotium incidit natum ex incolarum vi-
uendi ratione, per quod & virtutem suam de-
clarauit, & melioris fortunæ occasionem in-
uenit. cum enim ea regio laboret aquarum in-
opia, pastores operam dabant ut primum pu-
teos occuparent, ne fortè exhausta aqua ab al-
liis, ipsorum pecora potu carere cogerentur.
Veniunt igitur ad puteum septem virgines so-
rores, Raguelis sacerdotis filiæ, qui in magno
honore ab eius loci habitatoribus habebantur.
quæ patris gregum curam gerentes, id quod
etiam per feminas apud Troglodytas ex more
fit, hausta aqua quantum satis videbatur,
gregibus eam potandam in lacunas ad hunc
vsum factas diffundunt. cumque pastores su-
peruenissent, & repellendo puellas aquam sibi
vsurparent, Moyses iniquum ratus non ferre
opem iniuriæ patientibus virginibus, & se
inspectante vim virorum plus pollere quam
ius puellarum, ab actis vsurpatoribus auxilium
eis ita ut decebat præbuit. at illæ accepto bene-
ficio postquam ad patrem venerunt, & pasto-
rum iniuriam, & quomodo ab hospite adiuu-
tæ fuerint, ei retulerunt: rogabantque ne illi hoc

XL.

γλῶσσοις πίπτον ὡς ὑπάρχοντα λαμβάνειν. καὶ ποι-
 σάντος, δράκοντος ἔρπον, καὶ συνεκλυόμενος σπειροδόν,
 ὡς δεικνύοντι ἂν ἀμύνῃ τὴν κεφαλὴν ἐπ' ἀνέστην. ἔ-
 τα πάλιν βίβλον ἰδὼ. καὶ τὸ ὅτι καὶ τὴν τὴν δέξιν
 εἰς τὸν κόλπον παρεστῆξεν. ὑπακούσας ὁ λαὸς καὶ
 πταίνοντες τὴν γλῶσσαν ὡς κομίσαντες. καὶ εἰς τὸ συνέ-
 σθαι κατέστη. καὶ δὲ εἰς δὲ καὶ τὴν πλησίον ὕδατος λα-
 βὼν ἔπι τὴν γλῶσσαν ἐκχεῖν, ὅρα τὴν χεῖρα αἰματωμένην
 γηρυδέν. θυμαίνοντα δὲ ἔπι τούτοις, θάρρειν παρ-
 κληθεῖτο, καὶ βοηθὸν εἶδεναι μέγιστον αὐτοῦ συνεκτομέ-
 μῃν, καὶ σκυμνίους πρὸς τὸ πτενέσθαι ὡς αἶμα πᾶσι
 χεῖρας, καὶ πτερυγίας ὑπ' ἑαυτοῦ πάντα κατὰ τὰς ἑ-
 μάς ἐντολὰς ποιῆς. καὶ δὲ ὅτι μὴ ἐν πτερυγίαις
 σπένδειν εἰς τὴν ἀγρὴν, καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐ-
 πυνδύμενος, καὶ μὴ εἶδοντα τὸν χεῖρον, πτεῖν ποιῆν
 τὰ πτερυγίους ἐν δουλείᾳ κακοπαθοῦσιν. μωϋσῆς δὲ
 οὐκ ἔφη. ἀπεστὶν οἷς ἐπηγγέλλετο τὸ θεῖον διατίς τι
 ποιῶνται βέλαιμα καὶ ἀερατὸς γηρυδέν, δι-
 ξάμενος αὐτοῦ, καὶ πτερυγίαις τῆς ἀνὰ
 μακρῆς αἰγρῆς ἀνδρὸς, ὡς πτερυγίαις μὴ δόματος
 αὐτοῦ γινώσκοντες τὸν φθόνον, φωνῆς δὲ αὐτοῦ με-
 τεχρόν καὶ ὅπως ἐπὶ τὴν παρεστῆξεν εἰπὼν,
 ἰδοὺ ὁ θεὸς ὁμοιωθεὶς αὐτὸν παρῆναι τοῖς ἱεροῖς πα-
 ρεστῆξεν. καὶ ὁ θεὸς αὐτοῦ σημαίνει τὴν ἑαυτοῦ πα-
 ρεστῆξεν, οὐ παρεστῆξεν εἰς αἰδομένους παρὰ τοῦτον,
 καὶ ἡς οὐμοῖς θεῖας εἰπὼν. μωϋσῆς μὲν τὰ σημεῖα παύ-
 ῃ, οὐ τότε μὲν δὲ παντὸς δὲ ὅτε δεινὴ συμ-
 νυχάνειν. καὶ ὡς ἔπειτα πτεῖν καὶ τῆς ἀληθείας. καὶ
 πτερυγίαις, καὶ τὸν θεὸν ὁμοιωθεὶς αὐτὸν ἔξεν π-
 τεῖον, τοῖς τοῖς οἰκείοις σπένδειν ἡλπίζειν, καὶ τοῖς ἀγρ-
 πίοις κακοῖς καὶ δόματος. καὶ πτερυγίαις τὸν θεὸν ἀγρ-
 πίοις πτερυγίαις βασιλέα φαραὼν, ἐφ' οὗ πρὸς αὐ-
 τὸς ἔφη, δίδται βασιλέως συγχρόνως καὶ ὡφί-
 λειας αὐτοῦ τὸν συγχρόνως εἰς ἀγρῆν ἀπλῆν, καὶ
 ὡφίλεις τὴν σπένδειν, ὡς γαμῆται τὸ βασι-
 λου θυγατέρα, καὶ τοῖς αὐτοῖς πτεῖν γινώσκοντες καὶ
 ἐλεάζοντες, ὡς μωϋσῆς εἰς τὴν ἀγρῆν. τὸν δὲ νομίζοντες
 τοῦτον γινώσκοντες καὶ σημαίνει κατὰ ἱεροῖν δόματος,
 ὅτι εἰς ξένου γλῶσσαν, ἐλεάζοντες δὲ, συμμῆται τὰ πα-
 ρεστῆξεν. καὶ ὡς ἔπειτα αὐτὸν ἀγρῆν δόματος.
 γηρυδέν δὲ αὐτοῦ πλησίον τὸν ὅτι ὁ αἰδομένος ἀ-
 ρεστῆξεν. ὑπενόησεν τὸ θεῖον καλὸς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ὅτε
 σημαίνει τὰ ἐν τῇ παρῆναι καὶ τὸν θεὸν τὰς
 ἐντολὰς. πτερυγίαις δὲ αὐτοῖς ὑπενόησεν ἱεροῖν
 οἱ ἀξιολογεῖται τὴν παρῆναι αὐτοῦ μεμαρτηκότες,
 οἱ μωϋσῆς τὸν σημαίνει, ἐπὶ πτερυγίαις οὐκ ἔφη, παρ-
 χιν τὴν ἑαυτοῦ. οἱ δὲ ἐπ' ἐκπληξίως τὸν ὡφίλεις δό-
 ξαν αὐτοῖς γηρυδέν ἀνιδρόνως, καὶ καὶ τὸν ὅ-
 λων ἦσαν διλπίδας ὡς θεῖον προνομίζοντες τῆς ἀ-
 σφαλείας αὐτοῦ. ἐπὶ δὲ κατὰ πτεῖν εἶχεν ἡ δὲ τοῖς
 ἱεροῖς ὁ μωϋσῆς, καὶ οἱ αὐτοῦ καλὸς τούτοις ἀκολου-
 θήσαν ὁμολογεῖται, καὶ τῆς ἐλεάζοντες ἱεροῖς,
 ὡφίλεις εἰται πρὸς τὸν βασιλέα τὴν ἡγεμονίαν νωστὶ
 παρῆναι. καὶ ὅσα τι ὡφίλεις αἰγρῆν αὐτοῦ
 αὐτοῦ κατὰ πτεῖν, καὶ δόματος αὐτοῦ
 τὸν τὴν χεῖρα ἐλεάζοντες, σπένδειν καὶ πτεῖν γινώσκοντες
 ὡς καὶ εἶπεν. τὰς ὅτι κινδύνοντες ἔπι τούτοις ὑπ' αὐ-
 τοῦ ἀμολαῖ αὐτοῦ δεικνύειν νομίζοντες ἀνιδρόνως.

A vt virga in terram proiecta fidem promissorū
 acciperet. quo facto, draco humi repebat, & in
 spiras se conuoluēs caput erigebat quasi repu-
 gnaturus si quis insequeretur: ac mox denud
 in virgam est mutatus. post hoc manū in sinū
 mittere iussus cū paruisset, albam & colore
 calci similem exemit, quæ mox in pristinū col-
 lore rediit. iussus deinde aquam ē propinquo
 hauſtam humi effundere, vidit in colore san-
 guineum versam. Ad hæc stupentem vt confidat
 horratur, cū sciat maximum sibi adiuto-
 B re affore. vtque apud omnes his prodigijs vrē-
 do fidem illis faciat a Deo se missum, eiusq; ius-
 su omnia facere. iter sine cunctatione, & festi-
 nus in Ægyptum properaret, neq; die neq; no-
 cte iter intermittendo, neve diu tēpus terendo
 longiorem Hebræis seruitutem & afflictionē
 redderet. Moyſes autem nihil amplius dubitās
 de promissionibus, quarum certitudinem tor
 argumētis auditis & visis satis colligebat, pre-
 catus vt eandem potentiam in Ægypto, cū
 C exerta opus fuerit, experiretur: supplex illud et-
 tiā rogabat vt quem conspectu ac colloquio
 suo dignatus fuerat, ei nomen quoque suum
 volens ac libens indicaret, vt rem diuinam illi
 aliquādo facturū nominatim eū ad sacrificiū
 inuocare posset. tū Deus aperit ei suum nomē,
 nunquam antea hominum vlli auditū aut co-
 gnitū, quod mihi eloqui nec ius nec fas esse ar-
 bitror. Moyſi verò non tunc tantū, sed quo-
 tiescunq; opus esset talium prodigiorū facultas
 aderat, atq; ita nihil dubitās de oraculi ex igne
 redditū veritate, deq; Dei adiutoris fauore, ma-
 gnam spē concepit fore vt tandem & sui libe-
 rantur, & Ægyptij insigni aliqua clade affi-
 cerentur. Cūque cognouisset Pharaohē Æ-
 gyptiorū regem sub quo ipse fugerat, esse de-
 functum, a Raguele commeatum rogat, vt sal-
 ua eius pace ac gratia liceat sibi in Ægyptū ob
 publicam cognatorum ac tribuliam suorū v-
 tilitatem proficisci, quo impetrato & assumpta
 quam ibi duxerat Raguelis filia, liberisq; com-
 munibus, Gerſo & Eleazaro, iter in Ægyptum
 arripuit: quorū nominū prius peregrinū signifi-
 ficat, posterū, Dei auxiliū, qd diuina ope insidias
 Ægyptiorū euasisset. cūq; ita nō longē a limitib.
 abessent, Aarō frater venit obuiā Deo sic iubē-
 re: cui mox indicauit quicquid in monte vide-
 rat, & omnia mādata quæ diuinitus illic acce-
 perat. mox vltorius progressus obuios inuenit
 præstantissimos quosq; Hebræorum, qui aduē-
 tum eius præsentant: & mox ne quid ampli-
 F de fide Moyſis dubitarent, prodigia diuinæ vo-
 luntati attestantia sunt eis ob oculos exhibita:
 quibus præter omnem opinionem visis atto-
 niti, sperate iam cœperunt prouidentiam Dei
 securitati illorum & incolumitati non defu-
 turam. Atque ita obsequentiores natūs
 Hebræos, & in potestate ipsius se futuros
 pollicentes, accensos nimirum libertatis a-
 more, ad nouum regem se confert. Ibi post-
 eaquam commemorasset operam suam pro
 Ægyptiis contra Æthiopas contempnim a-
 gros eorum vastantes nauatam, laborésque
 exhaustos dum non aliter quàm pro suis po-
 pularibus bellum administraret, adiicit ma-
 lam gratiam pro tot beneficiis sibi redditam.
 oraculum deinde in Sina monte acceptum re-
 F

XIII.

Exod. 5. 7.

gi aperit nec non prodigia quibus de voluntate Dei confirmatus omnem hæsitacionem posuerit, singillatim enumerat. addit deinde preces ne per incredulitatem Dei decretis obstituto esse velit, cæterum cum à rege contemptum audiri se animaduertit, exhibet illi specimen prodigiorum quæ in Sina viderat. Rex verò iratus sceleratū cum appellat, qui Ægyptiorum olim fugitiuus, nunc magicis præstigiis instructus ad reliquos decipiendos venerit. Habere se quoque sacerdotes qui eadem ostenta representare nossent, non minùs peritos huiusmodi artium: nec esse cur se Moyses iactare debeat, quasi solus diuina præ cæteris virtute polleat, atque ita apud rudem multitudinem quasi supra mortalem conditionem positus se vendiderit: confestimque cum & ipsi suas virgas proiecissent, in dracones sunt verisæ. Tum Moyses nihil his motus, ne ipse quidem, inquit, ignoro aut contemno artes Ægyptiorum, attamen quæ ego operor, tanto præstantiora esse aio, quàm istorum magiam, quanto interuallo res diuinæ humanas post se relinquunt. iamque manifestè declarabo non esse hæc præstigias veritatis specie parū cautis imponentes, sed ipsissimam Dei virtutem, argumentum omnipotentis illius voluntatis apud incredulos futuram: & cum dicto virgam in terram mittit, iubens vt fiat draco, quæ mox dicto parens Ægyptiorum virgas quæ draconum specie reptabant, vnam post aliam aggressa omnes ad vnam deuorauit. ac mox in pristinam speciem reuersam Moyses rursus iussulit. Rex autem ad indignationem magis quàm admirationem hoc facto commotus, cum nihil acturum respondisset, neque quicquam Ægyptiacis artibus profecturum, mandat operarum exactori qui Hebræis erat præpositus, vt de labore nihil eis remittat, sed grauioribus etiam quàm antea operum difficultatibus premat. at ille prius paleas eis ad lateres fingendos præbere solitus, posthac id facere desistit: sed interdum detentos in opere noctu ad comportandas paleas dimittebat, pristini laboris onus cōduplicaturus. Moyses autem neque minis regis à proposito deterrebat, neque assiduis suorum querelis vt à capto desisteret vel minimum flectebatur: sed obfirmato contra vtrunque animo, in hoc totus erat, vt suos in optatissimam libertatem restitueret. Itaque denuo regem accedit, suadens vt dimittat Hebræos in Sina montem, illic Deo sacrificaturos. hoc enim ipsum iussisse, nec posse quenquam eius voluntati resistere. quapropter dandam operam ne fauorem eius contemnere videatur, vtque populo potestatem exeundi faciat, ne fortè contrà moliendo posthac culpam in se transferat, si quid ipsi tale acciderit, qualia Dei voluntati resistentibus euenire solent. Nam necessariò calamitates eos comprehendere, qui diuinam iram in se prouocauerint: & tum terram tum ætrem illis infestum existere, tum procreationem filiorum parum feliciter procedere, elementis etiam ad vindicandum in eos concitatis. atque hæc mala non posse euitare Ægyptios, etiamsi Hebræos regionem, eorum exire contingat, nisi hanc profectiōnem bona pace ipsorum impetrauerint.

Exod. 6.

τά τε κ' τὸ σινᾶν ὅρος αὐτῶν σινηχόντα, καὶ τὰς τῆ
 θεοῦ φωνὰς καὶ τὰ πρὸς πῖπν ὧν ὁδεῖ αὐτῶν πρε-
 σταξεν ὑπὸ αὐτῶν διηχθέντα σημεῖα καὶ ἔχασον
 ἐξετάστω. παρεκάλει τὴν μὴ ἀπιστοῦντα τοῦτοίς ἐμ-
 πιδὼν ἵστασθαι τῇ τῆ θεοῦ γνώμῃ. χλιδάσαντος ὃ
 τῆ βασιλείας μωϋσῆ; ἔργον παρέχον αὐτῶν βλέπειν τὰ
 σημεῖα τὰ κατὰ τὸ σινᾶν ὅρος γινώμενα. ὁ δὲ, ἀ-
 γανακτήσας πονηρῶν μὲν αὐτὸν ἀπαλάσει, καὶ πρὸς
 B πρὸν φωνῶντα τὴν παρ' αἰγυπτίους δουλείαν, καὶ νυνὶ
 ἐξ ἀπάτης αὐτῶν τὴν ἀρετὴν πισποτημένην, καὶ πρε-
 στυργίας καὶ μαγίας καταπλήξεν ὀπκιχαρηκό-
 τα. καὶ ταῦθ' αὖτε λέγων, τοῖς ἱερεῖς τὰς αὐτὰς ὀ-
 ψεις αὐτῶν ὡδραχὲν ὄραν, ὡς αἰγυπτίων σοφῶν ὄν-
 των καὶ τὴν αὐτῶν τούτων ὀπισθήμην, καὶ ὅτι μὴ μό-
 τος ἐμπιερος ὧν αὐτὸς εἰς θεὸν δύναται. τὸ γὰρ ὑπὸ
 αὐτῶν ὡδραχὲν αἰαφίερον, πιδανὸς ὡς παρ' ἀπα-
 δυντοῖς ὑπάρχειν. καὶ θυμῶν βακτηρίας δράκον-
 C τες ἦσαν. μωϋσῆς δὲ οὐ καταπλαγίς, οὐ δὲ αὐ-
 τὸς μὲν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, τῆς αἰγυπτίων σοφίας κατα-
 φρονῶ. τόσῳ μὲν τοι κρείττονα τὰ ὑπὸ ἐμοῦ πρεσβύ-
 τω τῆς τούτων μαγίας καὶ τέχνης ἐπιμύσσω τὰ θύια
 τῶν αἰθεροπνίων δαδέρει. δίδω δὲ, οὐ κ' γρηγοῖας
 καὶ πλάσω τῆς ἀληθοῦς δόξης τὰ μέγ, κ' δὲ θεοῦ
 πρέσβεια καὶ δυνάμει φανώμενα. καὶ ταῦτ' εἰπὼν
 μαθησιν ὅτι τῆς γῆς τὴν βακτηρίαν, καλῶσας αὐ-
 τὴν εἰς ὅσον μεταβαλεῖν. ἥ δὲ ἐπὶ τῷ καὶ τὰς τῶν
 D αἰγυπτίων βακτηρίας οἱ δράκοντες ἐδοκίμου ὡρεῖοντα
 κατήσθην, μέγας πᾶσας ἀνέλωσεν. εἰς τὸ αὐτῆς ἡ-
 μα μεταπισσοῦσαν κομίζεται μωϋσῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς
 οὐδὲν τι μᾶλλον τούτῳ πρεσβύτην καταπλήττεται.
 πρεσβυτέρους δὲ καὶ μηδὲν αὐτῶν πρεσβύτην εἰ-
 πὼν ἐκ τῆς κατ' αἰγυπτίων σοφίας καὶ δυνατοῦτος, κα-
 λῶσαι τὸν ὅτι τῶν ἱεραίων ταταγμένων μηδὲ μίας αὐ-
 τῶν αἰσιν παρέχον τὸ πονεῖν, ἀλλὰ πλείους τοῖς πρὸς
 E πρὸν κακοῖς αὐτοῖς καταναγκάζειν. ὁ δὲ, ἄχρην
 αὐτοῖς παρέχον εἰς τὴν πλυνθῆναι πρὸς τὸν οὐκ ἔ-
 τι παρέχον. ἀλλ' ἡμέρας μὲν ὅτι τῶν ἔργων τῶν λα-
 πωρεῖν ἵπποις, νυκτὸς δὲ συνάγειν τὸ ἄχρην, καὶ τοῦ
 διανοῦ διπλασίου αὐτοῖς καὶ τῆς ταλαιπωρίας δι' ἐ-
 κείνων χαλεπωτέρας γινώμενης. ὁ δὲ οὐτε πρὸς
 τὰς τῆ βασιλείας ἀπειλὰς ἔχαιεν, οὐτε πρὸς τὸς
 τῶν ἱεραίων μύμψεις ἐπιδίδου. τὴν τε ψυχὴν ὡδρα-
 σσάμενος πρὸς ἑκάτερον ὅτι τὸ πονεῖν καὶ τοῖς οἰ-
 κείοις ἐμπορίζεν τὴν ἐλδοθερίαν ἱππῆσαν. καὶ πα-
 F ρεσβυτέρους πρὸς τὸν βασιλεῖα ἔπειθεν αὐτὸν ἐπο-
 λύνειν τοῖς ἱεραίοις ὅτι τὸ σινᾶν ὅρος, ἐκεῖ θύσον-
 τας τῶν θεῶν, τοῦτο γὰρ αὐτὸν κεκλεῖσθαι, καὶ μη-
 δὲν αὐτοῖς πρὸς τοῖς ἐκείνους βούλειται. τὴν δὲ δι-
 μύειαν αὐτῶν αὐτῶν πάντες ποιοῦμεν συγχαρεῖν
 αὐτοῖς τὴν ἐξουσίαν, μὴ καὶ λῶσθαι τούτων κωλυτικῶς
 γινώμενος αὐτὸν αἰπάσασθαι πάχων ὅσα παθῶν
 εἰκὸς τὸν αὐτοῖς πρὸς τὸν θεοῦ πρεσβύτην. τοῖς
 G γὰρ χρόνον ἐφ' αὐτοῖς κινήσας θείων ἐξ ἀπαίων φύ-
 ασαι τὰ θύια. καὶ ἔτι γὰρ τοῖς, οὐτε ἀνὴρ φίλος, οὐτε
 γοναί τέκνων κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἐχθρὰ πάντα καὶ
 πολέμια. πειραθῆσθαι τὴν τούτων αἰγυπτίους ἔ-
 φασκεν, μετὰ τοῦ καὶ τῶν ἱεραίων λαὸν ἀπαλ-
 δεῖν ἐκ τῆς γῆς; αὐτῶν, ἀκόντων ἐκείνων.

τῷ δὲ βασιλεὺς ἐκτραυλίζοντος τοὺς μαυσιώτας λό- A
 γους, καὶ μηδὲ μίαν ὅττι σφοδρῶς ἐπὶ ποιοῦντο, πᾶσι
 διὰ τοὺς αἰγυπτίους καταλάμβανεν. ὣν ἕκαστον ἐκδή-
 σμας, ὅτι τὸ μὴ πλεονεξῆσαι τὸν συμβαίνει τὸ τε τοῖς
 αἰγυπτίοις εἰς πῦρ ἐλθεῖν, καὶ ὅτι τὸ βέλεσθαι μαυ-
 σιῶν μηδὲν ὡς περὶ αὐτοὺς ψεύσασθαι ὅτι δὴ
 ξα. καὶ ὅτι συμφέρει τοῖς αἰθιοπίοις, μαυσιῶν φυ-
 λᾷ τῇδε αὐτὰ ποιεῖν ἐφ' οἷς μὴ δυσαρνήτη τὸ
 εἶναι, μηδὲ εἰς ὅτι πᾶσι ἀμυνῆται τῆς ἀ-
 νειίας αὐτοῖς. ὁ γὰρ ποταμὸς αὐτοῖς ἀμυνόμενος διὰ
 καλὸν ὄντα ἔρπον, πίνεσθαι τε καὶ διναμῆναι, καὶ
 πηγῶν ἔνθεν ὕδατων οὐκ ἔχουσιν. οὐ γὰρ τὴν
 χεῖρα μόνον, ἀλλὰ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τοῖς πικροῖς
 ἀλγύμασι καὶ πικρῶν ὀδυνῶν πρὸς ἑαυτοὺς. καὶ δὲ
 τοιοῦτος μὲν αἰγυπτίοις, ἑβραίοις δὲ γλυκύς καὶ πό-
 τμος, καὶ μηδὲν τοῦ κατὰ φύσιν παρηλαττομένου.
 πρὸς οὗτο τοῦ ὅτι δὴ ἀμυνόμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ
 δίδας πρὸς τῶν αἰγυπτίων, συνεχέει τοῖς ἑβραίοις ἀ- C
 πίναν. καὶ τῷ κακοῦ λωφίσαντος, πάλιν τὴν γῆ-
 νιν μεταβάλλει, οὐκ ὅτι ἐπὶ τὴν γῆν ἐξοδὸν αὐτοῖς.
 ὁ δὲ θεὸς ἀγνωμονοῦντος, καὶ μὴ τὴν ἀπαλαγνῶ-
 τῆς συμφορᾶς, οὐκ ἐπὶ σαρκεσὶν ἐθέλοντος, ἀλλὰ
 τοῖς αἰγυπτίοις ὅτι ἐρεῖ πηγῶν. βαρύνων πλῆθος
 ἀπειρεσι τὴν γῆν αὐτῶν ἐπαβόσκειτο. μετὰ δὲ τού-
 των καὶ ὁ ποταμὸς, ὡς δὴ ἀμυνόμενος τὸ ποτὶν τῶν
 τῶν ζώων ἡ γῆ καὶ κακοῦ μὲν λαμβάνει, ἐκπονη-
 σκόντων καὶ σωδὸν ἀμυνόμενων τῶν ὕδατι. ἢ τε χέ-
 ρα μετὰ κακῆς καὶ ἰλῦος, γῆρας μὲν τε καὶ ὀπονη-
 σκόντων, τὰς τε κατ' οἶκον αὐτῶν δίδας ἡ φαιζόν
 ἐν βροτοῖς ἀμυνόμενοι καὶ ποτοῖς, καὶ τῆς δύνα-
 αὐτῶν ὅτι πλεονεξόντες. ὡς τε χαλεπὴ καὶ δυσά-
 ντης ὀπονησκόντων τῶν βαρύνων καὶ ἐν αὐτῇ δι-
 φθαρμένων. ὡς δὲ τούτων τῶν κακῶν ἐλαττωμέ-
 νων τῶν αἰγυπτίων, τὴν μαυσιῶν ἐκείλδουσαν ὁ βασι-
 λεὺς οἰκίσθαι τοῖς ἑβραίοις λαβόντα. καὶ ὡς χρῆμα
 τῶν εἰρηνοῦς ἡρᾶν τῶν βαρύνων τὸ πλῆθος, καὶ ἢ τε
 γῆ καὶ ὁ ποταμὸς εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν κατέστησαν.
 φαραώης δὲ ἅμα τοῦ πᾶσι ἀπὸ πλῆθους ἡ γῆ, καὶ
 τῆς ἀγίας ἐπιλήψου, καὶ τοῖς ἑβραίοις κατέστη. καὶ
 ὡς πλεονεξῶν πασημάτων φύσεις βουλόμενος με-
 θύνει ἐπὶ ἐφίει τοῖς πρὸς τὴν μαυσιῶν τὴν ἐξοδόν,
 φόβῳ μὲν ἢ φρεσὶσι ταύτην αὐτοῖς ὅτι ἐπὶ.
 πάλιν οὐκ ἄλλου κακοῦ πρὸς βολὴν μετὰ τὸ εἶναι
 αὐτῶν τὴν ἀπάτην. φθίρει γὰρ τοῖς αἰγυπτίοις ἐξελ-
 ὄντων ἀπὸ τῆς πλῆθους ἰσθμὸν ἀναδιδόμενων, ὅφ' ὧν
 κακοὶ κακῶς ἀπόλλυντο, καὶ τε λουξοῖς καὶ τε χρίσ-
 σι φαρμάκων ἀφ' οὗ τὸ γῆρας αὐτῶν διναμῆναι.
 καὶ πρὸς τὸ τὸ δινόν ὁ τῶν αἰγυπτίων βασιλεὺς τα-
 ραχθεῖς, καὶ δίδας ὁμοῦ τὸν ἀδελφὸν τοῦ λαοῦ, καὶ
 τὴν ἀγνῶν δὲ τῆς ἀπαλίας λογισάμενος, ὅτι ἡμί-
 σους ὡς φανόσητος ὡς ἀπαλίας σαρκεσὶν. τοῖς
 μὲν γὰρ ἑβραίοις αὐτοῖς ἐξοδὸν τὴν ἐξοδόν. καὶ πρὸς
 τῶν πᾶσι λωφίσαντος, τίκτα καὶ γυναικας δι-
 ρα τὸ ὡς σαρκεσὶν αὐτῶν καταλυπεῖν αὐτοῖς, ἢ ὡς σαρ-
 κεσὶν ἀμυνόμενος, ἀλλὰ ἐκ ἐκείνης πικρῶν τῶν αἰγυπτίων ὡς τῶν ἑβραίων. θνήσκον γὰρ παντοίαν καὶ πολυ-
 ξόπον ὧν εἰς ὅτι οὐδὲς ἀπὸ τῆς, πρὸς τὴν τὴν χεῖρα αὐτῶν ἐγείμην. ὅφ' ὧν αὐτῶν ἀπόλλυντο,

Rege verò nihili faciente verba Moysis, neque
 vel tantillum ad eius preces aduertente, gra-
 uissima mala in Aegyptios incubuerunt: quæ
 singulatim recensere tum propter eorum no-
 uitatem, tum ut eo magis appareat non vanas
 fuisse vatis nostri prædictiones: postremo quia
 hominum interest talia cognoscere, quo ma-
 gis ea caueant, quibus irritatus Deus ad in-
 gendas pœnas commoueri solet. Primum
 amnis sanguineis fluentis prolapsus, ad potus
 Binopiam eos redegit, cum præterea nullum
 fontem habeant. nec coloris tantam id erat
 vitium, sed si quis siti coactus gustaret, confe-
 ctum acri dolore corripiebatur: eratque talis
 Aegyptiis solis. Hebræis verò dulcis ac potabi-
 lis, & omnino pristinam naturam retinens.
 quo miraculo rex inops consilij, timens inco-
 lunitati gentis, permisit Hebræos abire. cum-
 que malum cessasset, rursus ad pristinam
 mentem rediit, sententiam suam reuocans.
 Deus autem morus hominis ingratitude, qui
 nec à periculo liberatus veller sapere, aliam
 plagam Aegypto infligit. Ranatum vis im-
 menſa terram eorum populabatur, refertus
 & fluuius, ut aqua inde non nisi sanie ha-
 rum viciata hauriri posset, immorientibus ea-
 rum plerisque & imputrescentibus. plena erat
 & terra turpi limo ex quo enascebantur, rur-
 susque in eundem resoluebantur: quin & do-
 mesticum victum fœdabant in cisculentis at-
 que poculentis nusquam non repertæ: & in
 cubilibus quoque passim oberrantes: ita ut om-
 nia fœterent putore è ranis mortuis exha-
 lante infecta. His malis cum exagitarentur
 Aegyptij, rex iuber Moysen cum Hebræis abire
 quod velit: & quamprimum hoc dixit, euane-
 runt ranæ, terræque simul & flumen in pristi-
 nam naturam sunt restituta. vix dum hoc ma-
 lum cessauerat, cum Pharaotes denuò muta-
 tus, priorum oblitus retinere populum cœpit:
 & quasi aliarum etiam afflictionum naturas
 experiri veller, negabat exitum quem prius cō-
 cesserat timore magis compulsus quàm ex ani-
 mi sui sententia. Rursus igitur Deus alia
 clade in hominem fraudulentum viudicat. pe-
 dunculorum enim magna vis è corporibus
 Aegyptiorum scatebat, à quibus mali malè
 perdebantur, neque lauacris neque medica-
 mentorum inunctionibus extinguere eos va-
 lentes. Qua noua peste turbatus rex, &
 non magis ipso periculo quàm eius fœdi-
 tate ac turpitudine territus, nequam cum
 esset, ægrè dimidiata ex parte reliquit. He-
 bræis enim exire permissis, ac mox malo
 cessante, liberos & vxores rebus obſides
 ab eis exigebat. quo facto magis etiam
 Deum exasperat, putans se prouidentiam ei-
 us circumuenire posse, quasi Moyses & non
 potius Deus pœnas de Aegypto Hebræo-
 rum oppressoribus lumeret. Varias ergo &
 multiformes bestiolarum species immittit,
 quales nemo ante eā diem vnquam viderat, tā-

Exod. 7.

Exod. 8. 9.

ta copia, vt tota regio malo hoc repletur: pre-
 quarum frequentia & homines plurimi extin-
 guiebantur, & terra nullo pacto coli poterat: &
 qui presentaneum exitium euadebant, infecti
 tamen eorum veneno à morbis corripiebantur.
 Rege verò ne tum quidem resipiscente vt vol-
 untati diuinę cederet, sed mulieres quidem cū
 viris dimittente, pueros verò retinere volente,
 non defuerunt Deo varię prioribus etiam gra-
 uiores pœnæ, quibus ob regis malitiam in v-
 niuersam gentem seuerè animaduertetur: sed
 exulceratis intus in cute corporibus miserabi-
 lera in modum non mediocris numerus absum-
 mebatur. Et cū ne sic quidem rex respiceret,
 grando nunquam antè in Ægyptio cœlo visā,
 tunc verò maior quàm apud alios hiberno tē-
 pore, aut in septentrionali regione, verè iam a-
 dulto supernè rucens omnes eorum fructus cō-
 triui: & si quid intactum grando reliquit, nu-
 bes locustarum superuenientes ita absumpse-
 runt, vt fructuum colligendorum spes Ægyptiis
 omnibus omnino sit adempta. Quod si rex
 stultus tantum, & non etiam malus fuisset, po-
 terat vel iam dictis cladibus admonitus resi-
 piscere, vt tandem de aliquo tot malorum re-
 medio cogitare inciperet. at Pharaotes tamen
 non ita insaniebat vt causam non intelligen-
 ret, tamen tanta malitia peccus eius obfederat,
 vt adduci nullo modo posset quin Deo quasi
 per contentionem repugnare, & in publica cō-
 moda sciens volensque peccare pergeret. ita-
 que tandem Hebræis pueros etiam vnā cum
 mulieribus concedit, sed iussit vt bona sua Æ-
 gyptiis tanquam prædam relinquerent, eo
 quod ex ipsorum bonis nihil post tot calami-
 tates superesse conquerebantur. Moyse verò
 negante æquum postulari, alioqui non habitu-
 ros vnde sacrificarent, atque hac controuersia
 diutius durante, tam densæ tenebræ omnisque
 luminis expertes Ægyptiis sunt circumfusæ, vt
 prospectu in vniuersum priuari alij alio casu
 absumeretur, illo quoque metu imminente, ne
 fortè penitus ab ea caligine absorberentur. de-
 inde his discussis, post tres dies ac totidem no-
 ctes, cū nondum flesteretur Pharaotes vt li-
 berum exitū permitteret, his verbis eum Moy-
 ses aggreditur, Quousque repugnabis Dei vo-
 luntati, qui omnino vult ac iubet Hebræos di-
 mitti, nec est aliud præter hoc remediū aduer-
 sus mala quibus affligimini. Rex verò iratè fe-
 rens hanc dicendi libertatē, minatus est cū ca-
 pite plectendum, si posthac de hac re molestus
 esse pergeret. Respondit Moyse, se non ampli⁹
 hac de causā verba facturum, sed ipsum cum o-
 ptimatibus Ægyptiis vltro Hebræos rogaturum,
 vt quamprimum inde proficiscantur. atq;
 his dictis abiit. Deus autem cū decreuisset ad-
 huc vna plaga ictos Ægyptios cogere ad di-
 mittendos Hebræos, iussit Moysen edicere po-
 pulo vt paratum habeant sacrificium, præpa-
 ratum tertiadecima Xanthici mensis in quar-
 tadezimam, qui apud Ægyptios Pharmu-
 thi vocatur, idem Hebræis Nisan, & Ma-
 cedonibus Xanthicus: vtque ipse Hebræos
 educat omnia sua secum portantes. ille ve-
 rò instructos prius ad profectionem, & per
 fodalitia distributos in vno loco continebat.
 ξιας, cō αὐτοῖς συναχθῆναι. ἐν τούτῳ δὲ τῆς πιασάμενης καὶ δεκάτης, πάντες πρὸς ἔξοδον ἔχοντες, ἔθυσον.

Exod. 10.
11. 12.

καὶ ἡ γῆ τῆς ὀπιμλείας τῆς ὧρ᾽ ἧς γενομένη ἀπὸ
 σῆθ. εἰδήθη καὶ διέφυγον τὴν ὥρ᾽ ἐκείνην ἀπὸ τῆς
 γῆς τῆς καὶ ἧς αἰθροῦσιν ὑπομύοντων ἰδαπανῶ-
 πο. τὸ δὲ φαραώδου μὴδὲ ἕως ἐκείνου τοῖς τῆ θιού
 βελημήσιν, ἀλλὰ τοῖς μὴ γυνήκας συναπαρῆν τοῖς
 αἰθροῦσιν ἀξιοῦντος, καὶ τῶν πιδάς, οὐκ
 ἠπόρει τὸ θιόν τὴν πικρίαν αὐτῆς ποσίλοις κακοῖς καὶ
 μύζοσιν ἐν δειμηκῶσι μεταχόμενοι βασιλείᾳ. ἀλ-
 λὰ γὰρ διηκῶς αὐτοῖς ἐξηλοῦντο τὰ σέμματα ἧς
 ἐν τῷ δὲ φαραώδου, καὶ τὸ πολὺ ἧς ἀργυπίων ἔ-
 πως ἀπώλυν. μὴδὲ ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς πληγῆς
 σωφρονισμοῦ τῆ βασιλείας, χάλαζα μὴτε φρότι-
 ρον τῆ κατ' ἀργυπίων αἰετος ἔτο πικροῦτος, μὴτε
 οὐσία τῆ παρ' ἄλλοις ὅρα χιμαῖος καπούση, μεί-
 ζων δὲ τῆς ὧρ᾽ αὐτῶν τὰ βόρεια καὶ τὴν ἀφῆτον τι-
 μομήσις ἔαρος ἀκμάζοντες κατηνθίσαν, τοῖς κα-
 ποῖ αὐτῶν κατέκλασιν. ἔπειτα φύλοι/ἀκρίδων ἐ-
 πινέματα τὴν ὑπὸ τῆς χαλῶζης μὴ καταβλεψέσσαν
 αὐροῦν, ὥστε πρὸς ἀκρίβεις πύσσας τοῖς ἀργυπίοις
 τῆς ὑπὸ τῆς γῆς ἧς κατὰν ἰλπίδας διολέσσαν. ἤρ-
 κει μὴ οὐκ τὴν διχαιοφροῦς αἰσῆτον καὶ τὰ φροει-
 ρημῆα ἧς κακῶν ἐς σέμειν καὶ ἔ συμφύροντος τὴν
 ὀπιμῶν ὠφελῆσαι. φαραώδης δὲ οὐ τοσούτον ὑπὸ
 ἀφροσύνης, ὅσον ὑπὸ κακίας, ἀφρόμῶς τῆς ἀγίας,
 ὅπως ἀντιφροσύνης τῆς θιού, καὶ τοῦ κρείττονος ἐ-
 κείνῳ φροσύνης ἐχέμετο. καὶ καλῶς μὴ πὺν μωῦ-
 σίῳ, κατὰ τὴν γυναικῶν ἀπαγαγῆν τοῖς ἰβραῖοις.
 τὴν δὲ λείαν αὐτοῖς κατελπίν ἐφθαρμένης αὐτῆς
 τῆς οἰκίας. τὴ δὲ μωῦσῶς οὐκ ἐδίχα φήσαντος
 αὐτὸν ἔξοιμ. δὴν γὰρ αὐτοῖς τῆς θιού τὰς θυσίας ἐκ
 τῆς λείας ἐπινέμειν. καὶ ἔβρομῶν δὲ τῆς αὐτῆς πῆ
 αἰτίας τοῦ χροῦ, σκότος βαδὺ καὶ φήγους ἀμφοῖν
 φέρεται τοῖς ἀργυπίοις, ὅφ' οὐ τὰς τὴ ὄφεις ὑπο-
 κλειόμενοις ὑπὸ παχύτης οἰκῆς τὴν ἀποθήσκειν,
 σιωβῶν καὶ διδόναι μὴ κατὰ πιδάσιν ὑπὸ τοῦ
 νίφου. εἴτα τούτου δὲ σκεδανόντος, μὴ ἔχῃς ἡμέ-
 ρας καὶ τσοαίτας νύκτας, ὥς cū ματινῶι πρὸς τὴν
 ἔξοδον ἧς ἰβραίων ὁ φαραώδης, φροσελθὼν ὁ
 μωῦσῶς φησὶν. ἄχρῃ πότι ἀπυθῆς τῇ τῆ θιού γυν-
 μη; καλῶς γὰρ ὅτι ἐπολύειν τοῖς ἰβραῖοις, καὶ οὐκ ἐ-
 πινέφρος ἀπαλλαγῶν ἧς κακῶν ὑμῶς μὴ ταῦ-
 τα ποιεῖσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς ὀργισθεὶς ἐπὶ τοῖς
 φροειρημῶις ὑπάλησεν αὐτῆς τὴν κεφαλὴν ἀπα-
 τεμῆν, εἰ πάλιν φέρεται τούτων ἐνοχλῶν αὐτῶ φροσελ-
 θοι. μωῦσῶς δὲ αὐτῶς οὐκ ἐπὶ ποιεῖσθαι φέρεται τού-
 των λόγους, ἔφησεν. αὐτὸν δὲ ἐκείνους σιω καὶ τοῖς
 φροῦτοις ἧς ἀργυπίων φῶς καλῶς τῶν ἰβραῖοις ἀ-
 παλθῶν. καὶ ὁ μὴ ταῦτ' εἰπὼν ἀπαλλάσσεται. ὁ δὲ
 θιός δηλώσας ἐπὶ μὴ πληγῇ τοῖς ἀργυπίοις καταναγ-
 κᾶσιν ἐπολύειν τοῖς ἰβραῖοις, ἐκείλῳ μωῦσῶν πα-
 ραγῶναι τῆ λαφ' θυσίας ἰβρίμην ἔχειν, φῶς σκεδ-
 σμῶν τῇ φροειρημῶι τῆ θιού μῶν ἐκείνους εἰς τὴν
 πιασάμενης καὶ δεκάτης. ὡς φῶς μὴ ἀργυπίοις φαρμ-
 διὰ καλῶς τῶν φροειρημῶν δὲ πρὸ ἰβραῖοις. μακαδὸν δὲ αὐ-
 τὸν ξανθικὸν φροειρημῶν. ἀπαγῆναι τοῖς ἰ-
 βραῖοις πᾶσα ὀπιμῶν καὶ ὁ μὴ ἐπὶ τοῖς ἰβραῖοις
 ἦδη τοῖς ἰβραῖοις πρὸς τὴν ἔξοδον, ὡς φῶς τῶν
 καὶ

que rogantes qua tenerem, rapini anque-
bantur, tametsi per viam difficilem non solum
exercitibus, sed expeditis quoque viatoribus.
Moyſes autem hac Hebræos ideo duxit, vt si
Egyptij mutata sententia persequi eos vellent,
pœnas malitiæ violatique pacti persolverent.

*Quomodo mare scissum Hebrais Aegyptios fu-
giensibus viam aperuit.*

Hæc effatus ad mare eos *Ægyptiis* spectantibus ducebat. Habentes enim eos sub oculis, quodd essent persequendo defatigari, pugnam in sequentem diem differre consultius putabant. vt verò ad extremum littus ventum est, tum *Moyſes* sumpra virga Deum in auxilium supplex inuocat, dicens, Tu domine scis ipse quodd nec viribus nec artibus humanis vllum hinc nobis patet effugium: superest vt ipse salutem huic populo expedias, qui *Ægypto* relicta huc est delatus, tuam volùtatem tuamque fidem secutus. ad te solum omni alia spe, omni consilio, destituti confugimus: ad tuam tantum prouidentiam respicimus, quæ sola nos iratis *Ægyptiis* eripere potest. succurre igitur properè, & potentiam tuam exere, & populum iam conclamatae salutis ad fiduciam & spem excita, in difficultatibus constituti sumus, sed nostris non tuis. tuum est Domine hoc mare, tuus & mons qui nos claudit: & hic potest te iubente aperiri, & illud in terram verti. possumus & per aërem sublimes effugere, si ita nos seruari tibi placeat. hæc precatus, mare virga percutit: quo ictu repente scissum, & retrorsum se recipiens, nudum solum *Hebræis* ad fugam capessendam relinquit. *Moyſes* autem videns adesse Deum, & mare de suo solo celsisse, primus progreditur, horratur *Hebræos* vt alacriter sequantur per viam diuinitus datam, & læti præterito periculo gratias agant ob tam incredibilem salutis rationem tam subito exortam. illis verò impigrè subsequen-
tibus nimirum diuina ope fretis, *Ægyptij* primum insanire eos putabant in manifestam perniciem ruentes. postquam verò viderunt eos longè processisse, & impune absque omni impedimento iter facere, imperu facto persequi eos cœperunt, quasi & ipsi tutum per mare iter habituri: & præmissis equitibus à litore descendebant: iamque in aduersum littus euaserant *Hebræi*, hostibus à tergo relictis, quos armis graues ipsa etiam miraculi nouitas nonnihil est remorata: sed cum incolumes illos terram tenere viderent, sibi quoque eundem euentum pollicebantur. Verum fefellit eos hæc opinio, nescientes non quorumuis talem
F viam esse, sed *Hebræorum* tantum, & fugientibus tantum ad salutem parere, non hostibus qui eos perdendi animo insectarentur. ergo cum iam vniuersus exercitus introgressus esset, refunditur iterum mare, & *Ægyptios* fluctibus inuoluit, ventis etiam eodem impellentibus: accesserunt & imbres de cœlo, & aspera tonitrua fulguribus simul intermicantibus:
G fulmina quoque deferebantur, & nihil omnino deerat eorum quæ ab irato Deo hominibus ad perniciem immitti solent: nam & nox eos caliginosa nimis ac tenebrosa comprehendit. atque ita totus ille exercitus est deletus, vt ne nuncius quidem cladis domum reuertere-

tur. Hebræi verò vix sui compotes erant præ A
gaudio ex tam inopinata salute concep-
tæ, accedente huc etiam hostium interitu, quo ma-
ior esset libertatis securitas, nemine superstitæ
qui eos in seruitutē vindicare cuperet, & Deo
ex professo illis auxilium submittente. quapro-
pter tum sua salute, tum inimicorum supplicio
 læti magis quàm vlli antehac homines in hy-
mnis & hilaritate totam noctem exegerunt: &
Moyſes carmen laudes Dei & ob præſentem
favorem gratiarum actiones continens hexa-
metro versu composuit. Hæc ego ut in sacris B
codicibus inveni, ita sigillatim conscripsi. Ne-
mo autem mirari debet tanquam incredibilia,
si priscis hominibus & ad malitiam etiam tum
rudibus, de salute periclitantibus via per mare
paruit, siue Dei voluntate, siue naturæ sponte:
quandoquidem heri & nudius tertius Alexan-
dri ductu Macedonibus Pamphyliū mare cef-
ſit, & aliam viam non habentibus illac iter a-
peruit, cū Deus eius opera ad destruendum
Persarum imperium uti decreuisset, id quod C
omnes testantur qui res gestas illius regis scri-
pro prodiderunt. Sed de his ut cuique libet ita
ſentiat. Postera verò die cū æſtus & ventus
arma Ægyptiorum in littus expulisset, in quo
tum Hebræi castra posuerant, Moſes id quo-
que diuina prouidentia factum interpretatus,
ne posthac inermes eſſent, collecta viritim di-
ſtribuit: atque ita iam probè munitos ad Sina
montem duxit, ſacrificaturus ibi Deo, & mu-
nera pro ſalute populi oblaturus, quemadmo-
dum iuſſum eſſe iam antè dictum eſt.

Exod. 15. 9.

ψα. τοὺς δὲ ἱβραῖους ἐδὶ καταρτίει ἦν ὅτι τῇ χαρᾷ τῇ
ὡδὸς αὐτῶν σωτηρίας καὶ τῇ τῷ πολέμῳ ἀπὸ λείας,
βιβαίως νομίζοντες, ἡ λυθιζομένη τῷ ἀναγκάζοντι
δουλίᾳ διηρθεμένον, καὶ τὸν θεὸν οὕτως ἐπαρῶς ἔ-
χοντες βρονθοῦντα καὶ οἱ μὲν αὐτοὶ τὸν κίνδυνον οὐ-
τως ἐκφυγόντες, καὶ προσέτι τοὺς ἰβραῖους ἐπιδόντες κα-
κολασμοῖς, ὡς οὐκ ἄλλοι τὸς μνηστρούοντα τῷ
πρόσθῳ ἀνδρόπαιον, ἐν ὕμνοις ἦσαν καὶ παιδίας ὅλῳ
τῷ νύκτα καὶ μεῖσθαι ὡδὴν εἰς τὸν θεὸν ἐγκομίζοντες καὶ τῇ
δουλίᾳ ἐνχαριστῶντες ἀφελόντων, ἐν ἑξαμέτρῳ τὸν
συνήθησιν. ἰγὼ μὲν οὐδὲν ὡς εἶπον ἐν τῇς ἱεραῖς βίβλοις,
ἐγὼς ἔγραψον τούτων παρέδωκα. θαυμάσιον ἡμεῖς τῷ
λόγῳ τὸ ὡδὸς αὐτῶν, οἱ ἀρχαῖοις ἀνδράποικος καὶ σωτη-
ρίας ἀπὸ τοῦ ἐνρίθῃ σωτηρίας ὁδὸς καὶ ὁδὸς θαλάσσης,
ἐπὶ καὶ βούλησιν τοῦ θεοῦ, εἴτε κατ' αὐτομάτην, ὅποτε καὶ
ὡδὲ τὸν ἀλῆξανδρον τὸν βασιλεὺς τῆς μακεδονίας χθὲς
καὶ ὡδὲν γιγνόντων ἐν γένεσιν τὸ παμφύλιον πύλα-
ρος, καὶ ὁδὸν ἄλλῳ οὐκ ἔχουσιν, παρέχον τῷ δὲ αὐτῷ
καταλύσας τῷ πρώτῳ ἡγεμονίαν τῷ θεοῦ διελίσσαν-
τος. καὶ τὸ πάντας ὁμολογοῦσιν οἱ τὰς ἀλῆξανδρου
ὡδὲς ἐν συγγενεῖσιν. ὡδὲ μὲν οὐδὲν τούτων ὡς ἱ-
εραῖοι δοκοῦν ἔλαμψαν. τῇ δὲ ὑπεραίῳ τὰ ὅπλα
τῷ ἀγγέλῳ προσενεχθέντα τῷ στρατοπέδῳ τῷ ἱβραῖον
ἐπὶ τῷ καὶ τῆς βίας τῷ πνέματι ἐπὶ αὐτοῖς ἐνδύ-
σας, ὁ μεῖσθαι καὶ πεῦτο ἐκείνας τῇ τοῦ θεοῦ προνοίᾳ
γιγνόντων, ὅπως μετὰ ὅπλα ἐπὶ ἀπυροὶ, σπυαζον-
τες καὶ τούτοις σπυαζοντες τοὺς ἱβραῖους, ἡγῶν ὅτι τὸ σπυα-
ζοντες δύσταν ἐπὶ τῷ θεῷ, καὶ τὰ σπυαζοντες τῆς πληθύος
ὑποδύσαντες καὶ αὐτοὶ καὶ προσήκοντες.

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΤΡΙΤΩ ΛΟΓΩ ΤΩΝ

Ιωσήφ του Ισραηλιν τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Πῶς Μωϋσῆς τὸν λαὸν ἐξ αἰγύπτου πρὸς τὸ σιναιτικὸν ὄρος ἐξήγαγεν.	Κεφ. α.
Περὶ τῆς τῆς ἀμαλεκитῶν καὶ συμμέγχων ἡττικῆς, καὶ ὅσων ἐκ τῆς ποταμικῆς λαίας ἰσχυρίσθηται ἀντήσαντο.	
Κεφ. β.	
Πόας συμβουλὰς βασιλεὺς καὶ γαμβροὶ Μωϋσῇ ἔδωκεν.	Κεφ. γ.
Πῶς Μωϋσῆς αἰσθασὶν εἰς τὸ σιναιτικὸν ὄρος, ὅτε λαὸν ὡς οὗτος πρὸς τὴν δίκην λαῶν πλάσας, τῇ λαῶν αὐτῶν παρέδωκεν.	Κεφ. δ.
Περὶ τῆς σκηνῆς ἡ Μωϋσῆς ἐποίησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὅτι μεταφθερόμενα αὐτῷ εἶδεν διέφθαι.	Κεφ. ε.
Περὶ τῆς κίβωτος, ἐν ᾗ Μωϋσῆς τὰς νομικὰς πλάσας ἐπέθηκεν.	Κεφ. ς.
Περὶ τῆς ἀπὸ τῆς καὶ λυχνίας χρυσῆς καὶ βασιλῆος τῆς ἐν τῇ σκηνῇ.	Κεφ. ζ.
Περὶ τῆς τῆς ἱερῶν καὶ τῆς ἀρχιερέως στολισμοῦ.	Κεφ. η.
Περὶ τῆς ἀρῶν ἱεροσυνίης, καὶ ὅτι πᾶσι τοῖς ἱεροῦ καὶ ἱερουργίαν νόμιμαί.	Κεφ. θ.
Νόμοι τοῖς θυσιῶν καὶ τοῖς καθαρισμοῦ.	Κεφ. ι.
Νόμοι καὶ ὅτι πᾶσι πολεμικῶν.	Κεφ. ια.
Στάσις καὶ Μωϋσῆος δι' ὁποίας, καὶ τῆς στασιαστικῆς κόλασις.	Κεφ. ιβ.
Περὶ καταστροφῆς ὅτι ἐξορήσαντες τὴν χαναανικὴν γῆν, καὶ ἐπανελθόντες τοῖς ἰσραηλῖταις ἐξοφόδισαν.	
Κεφ. ιγ.	

Quomodo Moyses populum ex Aegypto in Sina montem eduxit.	CAP. I.
De Amalecitarum & Isocorum clade, & praeda quae Israelitis inde obtrigit.	CAP. II.
Raguelis consilium quod genero suo Moyfi dedit.	CAP. III.
Moyfes consensu Sina monte acceptas à Deo decem praeceptorum tabulas ad populum reportat.	
CAP. IV.	
De tabernaculo per Moysem in terra deserta facto, quod similitudinem templi portalis referebat.	
CAP. V.	
De arca in qua tabulas legis Moyses collocauit.	CAP. VI.
De mensa & candelabro aureis, deque altaribus tabernaculi.	CAP. VII.
De pontificali ac sacerdotali ornatu.	CAP. VIII.
De Aaronis sacerdotio, & quae leges ad festa ac sacrificia spectent.	CAP. IX.
Leges de sacrificiis & purificationibus.	CAP. X.
Leges belli & consuetudines.	CAP. XI.
Seditio contra Moysem propter egestatem, & seditionum poena.	CAP. XII.
De speculatoribus, qui explorata Chanaanorum regione reuerſi Israelitis terrorem hostium inculserunt.	CAP. XIII.



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER TERTIVS.

CAP. I.

A

Κεφάλαιον α'.

*Quomodo Moyses populum ex Aegypto in
Sina montem eduxit.*

Πώς μωϋσῆς τὸν λαὸν ἐξ αἰγύπτου πρὸς τὸ σινᾶ
ὄρος ἐξήγαγεν.



ECENTEM hanc lætitiā ex
insperato acceptę salutis of-
fuscauit nonnihil itineris
molestia, quo per deserta in
Sina montem ducebantur:
quodd emergenda esset regio
difficilis propter ciborum
& aquarum extremam inopiam, & ne brutis
quidem aliendis, nedum hominibus idonea. e-
rat enim tora squalida, & nihil omnino hu-
moris habens, vnde fructus prouenire solent.
talē autem viam necessariō sunt ingressi, cū
aliā non possent: deferēbantque secum a-
quam priusquam desertum intrarent haustam,
duce ita præmonente. qua absumpsa puteos
magno labore propter duritiem terrę fodien-
tes aquabantur: ac ne sic quidem vel satis bo-
nam, vel quantum sufficeret inueniebant. in
hunc modum iter facientes perueniunt prima
vespera in locum quendam, cui propter aquas
vitiosas nomen fecerunt Mar, amarorem vo-
cabulo significante: ibique lassī de via & com-
meatu quoque iam absumpto inopiam senti-
re incipientibus, diuertere placuit. inuitabat ad
manendum puteus forē repertus, qui tametsi
tantis copiis non posset sufficere, nonnihil tam-
en solatij propter naturam regionis præbe-
bat. audiebant enim nihil aquę in progressu
se inuenturos, hæc ipsa quoque amara fuit &
nulli potabilis, non homini solū, sed ne iu-
mento quidem. Moyses autem videns eis ani-
mum cecidisse, nec habens quod diceret, non
enim erat res cum hoste quem virtute repelle-
re posset, sed & viri & imbellis mulierum ac
puerorum multitudo ex equo periclitabantur,
ægrē expediebat consilium populi miseriam
ad proprium infortunium referens. ad hunc
vnum enim concurrebant, mulierculę infan-



ΑΡΑΔΟΞΟΥ ἢ τοῖς ἑβραίοις ἡ
σωτηρίας ἔτα γηρομνή, διηλθὲς ἐ-
λύπει πάλιν αὐτοῖς ἀγομνούς ἐπὶ
τὸ σινᾶ ὄρος ἡ χώρα τελείως οὐ-
σα ἔρημος, καὶ τῷ τε πρὸς ἑορλὴν
αὐτοῖς ἄπορος, ἀσπίζουσα ἢ καὶ ἡ

δατος εἰς τὸ ἔλατοι, καὶ μὴ μόνον αἰθερώποις πᾶσι
χεῖν ἐν δυνάμει, ἀλλὰ μηδὲ ἄλλοι πᾶσι ζῶσιν ἰκανή βο-
σκεν. ἡ γὰρ ἐξ ἡμετέρας καὶ νοτιῶν ἐξ αὐτῆς οὐδὲν, ὅτι
καὶ φύσας καρπὸν δύνατο. τοιαύτην ἦσαν ἡ χώρα
ἐξ ἀνάγκης ὠδυνον, ἵνα ἔσαν ἀπελθεῖν ἐκ ἑρποντες. ἐπι-
φέροντο δὲ ἐκ τῆς ἀποδοτικότητος ἡδυνῶν ἑσπρη-
τοῦ κεκαλυμμένου, καὶ τοῦτου διαπανθεντός, ἐκ φρεσὶ
τοῦ ἐποιοῦντος τὴν ὑδρείαν, ἐπιπίνωνας δὲ σκληρότητα ἡ
γῆ, καὶ τὸ ἀεισκόμνον ἢ πικρὸν ἢ ἄλλ' ἐπὶ πόνον, καὶ
ἐπὶ ἡσυχίαν. ἀφικνέει ἢ τὸν ὁδόντες τὸν ἑσπρον
ὡς δὲ δύναντο ὡς εἰς μὴ τὸ πόνον, ἔτι δὲ τὸ ὕδατος
κακίαν ὀνομάσαντες. μὴ γὰρ ἡ πικρία λέγει, καὶ αὐτό-
τι τεταλαιπωρημένοι τῶν σικκῶν ἢ ὁδοπορίας καὶ τῇ
ἡ ἑσπρῆς ἀπορία, καὶ γὰρ τὸ αὐτοῖς τελείως ἐπιλείπει,
κατὰ τὴν ἡσυχίαν γὰρ μὴ, διὸ καὶ μᾶλλον ἔμεναν, ἐπὶ
αὐτὸ μὴ ἐξαρκεῖν δύναμιν ποσὺ τῶν σπρητῶν, βρα-
χείας μὴ τοι παρέχον αὐτοῖς δύναμιν, ἐκείνοις δὲ
ρεθὲν τοῖς χερσίν. καὶ γὰρ ἡκούον ὡς ἡ γῆ ἐξασούντων
μηδὲν ἐμφορῶν βαδίζουσιν ἐπὶ πικρὸν ἢ ἐκείνο τὸ ὕ-
δαρ καὶ ἄποτον ἐπὶ, οὐκ αἰθερώποις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς
ὑποζυγίοις ἀφόρητον ἔσθον ἢ ὁ μωϋσῆς ἀδύμως διακυ-
μνούς, καὶ τὸ πρὸς γματος τὸ ἀσπίζοντο, οὐ γὰρ ἐχθρὸς
μὴ σπρητῶν, ὡς τε τῶν βιαζομένων τῆς ἀνάγκης ἀπὸ τῆς
ἐξαι τὸ αἰθερῶν, ἀλλὰ διαφθέρετο τότε γηνοῦν πᾶ-
σι τῇ καὶ γυναικῶν ὄχλος ἀδυνάστερος, τῆς ἐκείνων
διδασκαλίας ἐν χαλεπότητι μὴ, τὸ συμφορὴν τῶν
ἀπᾶντων ἰδὲν αὐτῶν ποιούμενος. καὶ γὰρ οὐδὲ ἑπ' ἄλ-
λον πᾶσι συνέβη, ἀλλ' ἐπ' αὐτὸν, αἰτιολογῶντες γυ-
ναῖ

End. 15.

ταια μὲν ἔσθ' ἡπίων, οἱ δ' αὖθρ' ἐκείνων, μὴ
 φερόμεν, ἀλλ' ἐκπορεύεσθαι αὐτοῖς ἀπορρέων πηγάδα
 πηγάδα. ἰατρικὴν οὐδ' ἐπιταγὴν τὸν θῖον, μεταβάλλειν τὸ
 ὕδωρ ἐκ τῆς παρ' οὐρα κακίας καὶ πότμον αὐτοῖς ὡς
 χεῖν, καὶ καταδύσαντες τὴν θῖν τὴν χάριν, λαβὼν δὲ
 τομὴς τὸ ἀκρον ἐν ποσὶν ἐρριμωμένης, διαρεῖ μέσσω,
 καὶ καὶ μήκος τὴν τομὴν ποτισάμενος, ἐπειτα μεθίς
 εἰς τὸ φέαρ, ἐπειθε τοῖς ἑβραίοις τὸν θῖον ἐπήκουσθαι
 τῆς ὁρχῆς γαρονίνας, καὶ ὑπερῆδαι τὸ ὕδωρ αὐτοῖς πα-
 ρέειν ὡς ἐπιθυμοῦσιν, φέρεται τὰ ἐπ' αὐτὴν καλὸν ὄμμα
 μὴ ὁκνηθεὶς ἀλλὰ ποροθύμως ὑπερῆδαι. ἑσπερίων
 δὲ αὐτῶν τὴν ποιούμεναι αὐτὴν μεταβάλλοι τὸ ὕδωρ, κε-
 λούει τοῖς ἐν ἀκμῇ φερόμενοις ὡς αὐτὴν, λέγων τὸ
 ὑπολειπόμενον ἐσθαι πότμον αὐτοῖς ποροκινωθέντος
 τῆς πλείους. καὶ οἱ μὲν ἐπὶ οὐκ. τὸ δ' ὑπὸ τῇ σωτηρίᾳ
 πληθύνον γαρονίνας μὲν καὶ κεκαταρμένον ἤδη πότμον
 ἔω. ἀρτίως δὲ ἐκ τῆς εἰς ἰλὺν ἀφικνουμένη, πόρρωθεν
 μὲν ἀγαθὴν ὁρᾶσθαι. ὅτι φωνικόντος ἔω. πλησιάζου-
 ζα δὲ ἀπὸ λίγης ποταμῶν. ὅτι οἱ φοίνικες ὄντες οὐ
 πλείους ἐβδουμήκοντα δυσαξέας τὴν ἵσαν ὅτι χαμαί ζήλοι
 δὲ ὕδατος ἐπορεύει φερεται τὸ παντὸς ὄντος χωρίον. ὅτι
 ὅτι ἐκ τῆς πηγῆς δὴ δὴ οὐκ ὄντων τὸν ἀριθμόν νοτιέειν π
 καὶ φέρεται ἀρτίως αὐτοῖς δὲ ἐλπίδα χεῖσι μιν. ἀλλὰ μὴ
 δυσαμύνων ἐκβλύσαι μὴδ' ἀναχεῖν, ἰκμάδες ἵσαν
 ὀλίγαι. καὶ ὡς μὲν μὲν τὴν φάσμα οὐδὲν ἀπλῶτα.
 καὶ πὶ τὴν ἐλπίδα εἰς χεῖρας, ἀχρηστον ὄντων ὑπὸ
 τῆς δουλείᾳ. φερεται τὸ φέρεται ἔω. ἀδινῇ τὰ δένδρα
 δὴ αὐτῶν τῆς ὡς ὕδατος εἰς τὸ ἀπορρέειν καὶ ὡς
 κλησέως. ἔχον οὐκ ἐν αἰπῇ τὸν σπαστήρ, καὶ κατεβό-
 ων αὐτῶν, τὴν ἀλαμπύριαν καὶ τὴν πύραν τῆς κακίας
 δὲ αὐτὸν πάχυν λείποντες. φερεται ὅτι ὁ δύνωντες ἡ-
 μέρας, ὅσα ὡς ἐπὶ φέρεται πάντα ἵσαν ἀναλωκότες.
 μὴδὲν δὲ φερεται λείποντες δυσαμύνει ἵσαν φέρεται τῆς
 ὄλων. φερεται δὲ τὸ παρ' οὐρα κακίας τὴν δὴ φέρεται ὄντες,
 καὶ ἐν μὴ μὲν τῆς ὑπερῆδαι αὐτοῖς ἐκ τῆς θῖν
 καὶ τῆς μὴ μὲν ἀρετῆς καὶ σωτῆρος καλὸν ὄμμα, δι-
 ὁρχῆς τὸν σπαστήρ ἔχον, καὶ λίθοις βαλεῖν αὐτὸν ὡς
 μήκιστον ὡς αἰπώτατον τῆς ἐν ποσὶν συμφορῆς. ὅτι
 οὕτως αὐτῶν μὲν τῆς πλῆθους καὶ πλεονῶν ἐπ' αὐτὸν
 κεκινημένου τῆς θῖν φερεται, καὶ τῆς συμφορῆς τῆς φέρεται
 τοῖς ὁμοφύλοις πλεονῶν, πλεονῶν εἰς μέσσω καὶ κατα-
 βόοντων καὶ τὰς χεῖρας ὅτι τῆς λίθοις ἔχοντων. ὁρᾶσθαι
 ναὶ τὴν κεκαταρμένον ὡς, καὶ πλῆθους ὁμοφύλοις πλεονῶν
 ταῖς, καταπαύσειν ἡξάτο τῆς ὁρχῆς καὶ τῆς παρ' οὐρα
 αὐτοῖς δυσαμύνων μὴ μὲν ἔχον τῆς ὑπερῆδαι
 προδὲν ὡς φερεται ὡς φερεται. μὴδὲν ὅτι νῦν ποιοῦ-
 σι, τῆς δὴ φέρεται ἐκβαλεῖν τὰς τῆς θῖν χάριτας ὅτι δὴ
 ρεαί, ὡς μὴ μὲν καὶ ἐκ ὡς φερεται ὡς φερεται γαρονί-
 νων. προσδοκᾷ δὲ καὶ τῆς παρ' οὐρα ἀπαλαμύνει ἀ-
 μαχανίας ἐκ τῆς τῆς θῖν κηδεμονίας. ὅτι ἐκὸς δοκι-
 μάζοντα τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, πῶς τὴν κατερίας ἔχοντων
 καὶ μὴ μὲν τῆς προὑπηρμένον, εἰ μὴ πρὸς ἐκείνα γαρονί-
 να, ὡς τὰ ἐν ποσὶν κακίας, γαρονίνας αὐτοῖς τοῖς ἀρ-
 λεποῖς. ἐλπίδα δὲ αὐτοῖς ἐκ ἀγαθῶν, ὅτι φέρεται τὴν
 ὑπομονὴν οὐκ ὡς τὴν μὴ μὲν τῆς ὡς γαρονίνας, ὅτι
 τῶς μὴ τῆς θῖν καὶ τῆς ἐκείνου γαρονίνας καὶ ὡς ἐκ-
 λείπονται τῆς ἀγνοίας καὶ φερεται, ὅτι πρὸς αὐτὴν
 τῆς ὑπερῆδαι αὐτῶν δὴ φερεται, καὶ ταῦτα μὴδὲν αὐτοῖς δὴ
 φερεται ὡς φερεται, καὶ ταῦτα μὴδὲν αὐτοῖς δὴ φερεται ὡς φερεται

A tibus opem implorantes, viri verò mulieribus, ne se despiceret, utque salutis remediū aliquod quæreret, ad preces igitur versus orat ut De mu-
 tata aqua ex vitiosa potabile reddat: quo annue-
 te hanc gratiam, atripit frustū ligni fortè ibi ia-
 cens, & medium per longitudinem scissum in
 aquam mittens, docet Hebræos Deum exaudi-
 tis precibus pollicitum daturum se aquam de-
 siderantibus, si gnauiter iussa peragerent. qui-
 bus rogantibus quid facto opus sit ut aqua
 mutetur, iubet robustissimum quemque certa-
 tim puteum exhaurire, dicens, maiore parte e-
 uacuata reliquum potabile fore. quo facto aqua
 agitatione continua purior reddita, porum
 iam non aspernandum multitudini exhibuit.
 Hinc castris motis peruenerunt Ilym, agrum;
 ut primo aspectu è longinquo videbatur, non
 malum, ferebat enim palmas. ut verò propius
 est ventum, fefellit omnium expectationem.
 C palmæ enim non plures erant quàm septua-
 ginta, eæque non admodum proceræ propter
 loci ariditatem. nam ne à fontibus quidem ri-
 gabantur, qui duodecim eo loco erant, sed non
 ita largi ut emissis riuulis humiditatem terræ
 subministrarent. quate ad egerendam hære-
 nam versi in nullas venas incidere poterant, &
 si quid modicum distillaret, fossione turbat-
 um inutile ad porum reddebatur. arbores quo-
 que non multum fructum ferebant propter
 eandem aquarum inopiam. quamobrem exort-
 um est murmur multitudinis contra ducto-
 rem, omnem miseræ suæ causam in vnum
 illum conferentis. triginta enim dierum itine-
 re confectis, commeatum omnem quem secum
 extulerant iam absumptum desiderabant, & cū
 nihil alimentorum in terra deserta inuenirent,
 minimū à desperatione aberant: atque ita præ-
 sente egestate præteritorum tam Dei quàm
 Moysis beneficiorum memoriam excutiente,
 E in itam concitati videbantur iam iam corre-
 ptis faxis in imperatorem suum inuasuri, auto-
 rem interitus sibi clamitantes. at ille irritatam
 multitudinem & tam acriter in se concitatam
 animaduertens, fretus Deo & conscientia rei
 bona fide administratæ, prodit in medios vocifer-
 antes & saxa intentantes. cūque singularem
 quandam gratiam in vultu præferret, popula-
 rique facundia cum primis polleteret, exorsus est
 iram eorum mitigare, obsecrans ne in præsen-
 tem necessitatem intenti omnium præteritorū
 beneficiorum memoriam abiicerent: utque
 à difficultate tunc premente animum ad Dei
 gratiam ac dona verterent, quibus toties præ-
 ter opinionem cumulati fuissent, nunc quoque
 expectarent cum bonum exitum procuraturū,
 quem verisimile sit ad probandam eorum for-
 titudinem, patientiam & gratitudinem, utque
 apparcat præteritane an præsentia plus apud
 eos possint, hanc rerum angustiam immisisse.
 cauendum igitur ne ob intolerantiam atque
 G ingratitude diuino fauore indigni deprehen-
 dantur, qui & voluntatem ipsius quam secuti
 Egyptum reliquissent, contemnant, & se mi-
 nistrū eius iniquis odiis persequantur, præser-
 tim cū hæctenus in nullo eorum quæ Dei iussu
 gerenda susceperat deceptos se queri possint.

Exod. 16.

κίττα καὶ τὴν ἡδονὴν ἱμῶν. ὁμοίον δὲ τῇ γῆν αὐ-
 ρομαται βόλλῃ. τὸ δὲ μέγεθος τῶν κοριάνδρων
 αὐρμαπ. καὶ ὡς συλλογὴν λίαν αὐτῶν ἐσθλὰ κα-
 σαν. ὡς γὰρ λέγεται εἰς ὅδε ἵστος ἀσάρονος, τὸ δ'
 ὅδε μέγεθος, εἰς ἡμέρας ἡμέρας συλλέγειν. ὡς οὐκ ἐπι-
 λείψιν τοῖς αὐτοῖς τὰ βρώματα, ἵνα μὴ τοῖς ἀδυνατοῖς
 ἀποροῇ τὸ λαμβάνειν, δι' ἀλλὰ τῇ διωπατιέσθαι
 πλουησιούτων ὡς τὴν ἀνείρεσθαι. οἱ μὲν τοὶ πλείον
 τὰ ποροματῶν μέγεθος συναγαγόντες οὐδὲν ὡς
 οὐτοῦν εἶχον τὰ κοροματῶν. ἀσάρονος γὰρ οὐδὲν
 πλείον ὡς εἶχον. τὸ δ' ὑπολειφθέντος εἰς τὴν ἐπιού-
 σαν, ὅστις οὐδὲν μὲν ἡ διωπατιέσθαι ὑπὸ τῶν σκαλῶ-
 νων καὶ πικρίας οὐκ ἐστὶν ἡ τὸ βρώμα καὶ ὡς ἀπο-
 ζον ἀμύνει τῇ τοῖς ταύτην νεμεσίοις τὴν ἐκ τῆς ἄλ-
 λων ἀπορίας. ἐπὶ δὲ καὶ τὴν νύκτα παρ' ἐκείνους ὁ τόπος,
 κατὰ τὴν καὶ τότε μωσὴν χαρίζομενον τὸ θεῖον κατέ-
 πεμψε τὴν ὄρεσιν. καλοῦσι τὴν ἑβραϊοὶ τὸ βρώμα
 τὸ τοῦ μάννα. τὸ γὰρ μάν, ἡ πρεσβυτεία, τὴν ἡμετέραν
 διαλέκτῳ, τὴν τὴν ἐστὶν ἀνακρινόμενα καὶ οἱ μὲν χαίρον-
 τες ἐπὶ τοῖς ἀποροματῶν πεμψέντες αὐτοῖς διπύ-
 λω. τῇ δὲ ἑσπέρῃ ταύτῃ πεσάρωντα ἔπειθ' ἐχρή-
 σαστο, ἐπ' ὅσον χρόνον ἦσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ. ὡς δ' ἐπεὶ
 ἀφῆκεν εἰς βασιλεῖν ἡκοντα λαοὺς παρὰ τὸν ὅδε
 ἡμετέρας εἰς ἡμέρας, ἵνα τε ταῖς πόρεσιν ἡμέρας πίδαξ
 ολίγαις ἐπιγχαίροντες, καὶ τότε παντάπασιν αὐτοῖς δι-
 πύλῳ τὴν γῆν ἐκ κακοῖς ἦσαν, καὶ πάλιν δι' ὅρας
 τὸν μωσὴν ἐπορεύετο. ὁ δὲ, τὴν ὁρμὴν τῇ πλείον
 πορὸς μωσὴν ἐκκλίνων, ἐπὶ λαοῖς εἴπεται τῷ θεῷ,
 ὡς καλὸν ὡς ὅρα τὴν αὐτοῖς ἔδωκεν ἀποροματῶν,
 οὕτως καὶ αὐτοῖς ὡς καλὸν ὡς ὅρα τὴν αὐτοῖς, καὶ τῆς
 ἐπὶ ἑσπέρῃ χαίροντες πορὸς μὴ παρὰ τὸν ὅδε. ὁ δὲ εἰς μω-
 σὴν τὴν δωρεάν ἀνέβλεπε, τῇ τῇ μωσὴν παρῆεν
 ὑπακούοντα πηγὴν, ἐκ τῆς πηγῆς ὕδατος, ὅθεν οὐ πορὸς
 κήσῃ καὶ καλὸν τῇ βασιλῇ πηλὸν τὴν πύργον,
 ἡ δὲ ὡρὸν αὐτοῖς ὡς καλὸν ὡς ὅρα τὴν αὐτοῖς λαμβά-
 νει τὴν ἀπορίας ὡς εἶπεν. πρηγίξεν γὰρ καὶ τῇ μὴ σὺ
 πόνω μὴδ' ἐργασίᾳ τὸ ποτόν αὐτοῖς φανίωαι. Ἐμω-
 σὴς ταῦτα λαβὼν ὡς τῇ τῇ θεῷ ὡς καλὸν ὡς ὅρα τὸν
 λαόν, ὡς καλὸν ὡς τῇ εἰς αὐτὸν ἀποροματῶν καὶ γὰρ ἡ δὲ
 καὶ ὡς ὅρα τὴν αὐτοῖς τὸν ποτόν τῆς σκοπῆς ὁρμώμενον. ὡς δ'
 ἡκον, ὅπου ἔστιν αὐτοῖς καὶ ταύτης τῆς ἀπ' ἀρχῆς τὸν θεόν
 ἐλθόν, καὶ κατὰ τὴν στήθειαν οὐδ' ἐλπίσιν, ἐκ
 τῆς πύργου ἀπορίας αὐτοῖς ῥησιμαζὶν λέγων. τῇ τῇ
 πορὸς τὴν ἀκοῇ κατὰ τὴν πηγὴν, εἰ ὑπὸ τῇ τῇ
 καὶ τῆς ὁδοπορίας τατα λαμπωμένοις ἀνάγκη γῆμοι-
 το κόπῃ τὴν πύργον, ὡς μωσὴς; πλήττει τὴν βακτη-
 ρίαν, καὶ χαλῶντες ὡς ἐβλυσεν ὕδωρ πολὺ καὶ διαγύστα-
 τον. οἱ δὲ τῇ ὡς καλὸν ὡς τῇ γαργότος κατὰ τὴν πηγὴν
 ὡς πορὸς τὴν ὅρα ἡ δὲ τὸ δῖος αὐτῶν ἐλθόν. ὡς πηγὴν
 ἡ δὲ καὶ γλυκύτατον ὡς, καὶ ὅθεν αὐτῶν εἶναι τὸ ὕδωρ
 δῖος. τὸν τε σὺ μωσὴς ἐπὶ τὴν μαζὶν οὕτως ὑπὸ τοῦ
 θεοῦ τετακταιμένη, καὶ θυσιᾶς ἡ μαζὶν τὴν τῇ θεῷ πε-
 ρὶ αὐτοῖς πορὸς. δι. καὶ τῇ τῇ τῇ ἀνακρινόμενα χα-
 ρὴ τῇ θεῷ μωσὴς πορὸς τὴν οὕτως ἐκ τῆς πύργου ἀ-
 νελὲν ὡς ὅρα τὴν ὕδωρ.

A Quæ verò ad aromatis similitudinem quod bdel-
 lium dicitur, magnitudine coriandri semine si-
 milis: eumque pro se quisque certatim colli-
 gebant. sed mox edicto admonentur, ut ex æ-
 quo assaronis mensuram quotidie colligerent:
 non enim defore hoc cibi genus. quod ed fa-
 ctum est ne infirmioribus deesset, dum robu-
 stiores per auaritiam plus satis colligunt. quod
 si quis contempto edicto ultra præscriptum mo-
 dum collegisset, plus defatigatus nihilo plus
 habebat quam ceteri. quicquid enim ultra assa-
 ronem sequenti die supererat, inutile redde-
 batur, amaritudine ac vermibus corruptum: a-
 ded diuinus & incredibilis erat hic cibus: cu-
 ius hæc natura est, ut qui hunc habet, alium
 non desideret. Quin & nostris temporibus to-
 ta ea regio genere hoc compluitur, quemad-
 modum olim in Moyſis gratiam Deus id ali-
 mentum demisit. hoc Hebræi manna vocant:
 nam hæc vox man in nostra vernacula est per-
 contatiua, quid hoc est interrogans. atque ita
 perpetuum gaudium ac securitatem per hunc
 cibum sunt adepti, quo per annos xl. deinceps
 sunt sustentati: tantum enim temporis in deser-
 to hæserunt. Sed ex loco in quo hæc primùm
 contigerunt castris motis, postquam in Raphi-
 dim peruenerunt extrema iam siti laborabatur
 eo quod & præcedentibus diebus raros fontes
 inuenire datum est, & tunc in regionem omni-
 no aquis carentem inciderunt. Rursum igitur
 Moyſi irascebantur. ille verò declinato aliquā-
 tis per turbæ furore, ad deprecandum vertitur,
 rogans ut qui cibum in egestate dederat, nunc
 potum quoque in extrema necessitate largire-
 tur tantum non siti deficientibus, quandoqui-
 dem solus cibus in hoc rerum statu nihil pro-
 derat. Deus verò nihil cunctatus promittit
 Moyſi daturum se fontem & aquarum abun-
 dantiam vnde minimè sperarent: iubetque ut
 virga feriens petram in conspectu sitam, inde
 peteret ea quæ desiderabant. velle se ut per o-
 tium & absque labore potum adipiscantur. His
 acceptis à Deo Moyſes reuertitur ad populum
 præstolantem & intentis oculis se spectantem.
 iam enim videbant à specula descendentem.
 qui postquam reuersus est, ait Deum eos ex
 hac etiam necessitate liberaturum, & inspe-
 rato modo salutem largiturum, fluuiio de pe-
 tra illa prorumpente. quo audito territis, si las-
 titudine ac siti enectis petra esset excidenda;
 F Moyſes ferit eam virga, quæ euestigio dehis-
 cens aquam euomuit copiosissimam simul ac
 limpidissimam. illi verò inopinato spectaculo
 attoniti, vel aspectu ipso recreabantur: mōx-
 que magna cum voluptate bibebant, quod esset
 dulcis & qualem diuinitus datam esse conue-
 niebat. quapropter & Moyſen plurimi faciebāt
 quem Deo tam carum viderent, & Deo pro ac-
 cepto beneficio quas poterant per sacrificia
 gratias referre. Testantur autem sacræ lite-
 ræ in templo dedicatæ, quod Deus Moyſi præ-
 dixit petram ex se aquam profluentem esse
 edituram.

A tum ille selectis è reliqua multitudine ad pugnam idoneis Iesum præficit Naueci filium è tribu Ephraimitide , virum manu ac consilio iuxta promptum, & pietate insignem & à Moyse præceptore hac parte non degenerantem. aliquot etiam cohortes ita disponit ne ab a- quatione intercludi possit, plures etiam ad præ- sidium castrorum & imbellis multitudinis re- linquit. Per noctem deinde ad prælium se expediunt, & armis simul ac corporibus cu- ratis, intenti signum classico per Moysen dari expectant: qui & ipse pernox cum Iesu consul- tabat , cùmque de instruendis ordinibus ad- monebat , appetente verò iam die , hortatur ducem vt spci de se conceptæ respondere stu- deat, & re feliciter gesta exultationem sibi apud milites comparare. similiter Hebræorum optimum quenque priuatim , ac mox om- nes armatos verbis ad fortitudinem accen- dit. atque ita instructos & animatos Iesu & Deo committit, ipse montem ascendit. iam- que ad manus ventum erat. pugnabaturque strenuè, nec adhortationes mutæ deerant : & quandiu Moyses erectas manus tendebat, Ama- lecitæ deteriore conditione præliabatur. Moy- ses verò extensione manuum lassatus, cùm ob- seruasset quotiescunque manus dmitteret, to- ties suos non ferentes hostis impressionem ce- dere, iubet fratrem Aaronem , & sororis Ma- riames maritum Vronem , vtrinque astantes, manus sibi indefinenter sustinere, neque per- mittere vt per lassitudinem deferrentur. quo fa- cto egregiè vicerunt Hebræi , fuissentque in- ternecione deleti Amalecitz, nisi interuenien- te nocte fuga & latebris quidam eorum salu- tem sibi quesissent. qua victoria non alia vel magnificentior vel magis opportuna maiorib. nostris contigit. nam & occurrentem exerci- tum fuderunt ac fugauerunt, & omnibus cir- cumquaque degentibus magnum terrorem in- cusserunt , & laboris præmium prædam opi- mam reportauerunt. nanque castris etiam ho- stilibus expugnatis publicè & priuatim sunt ditati, qui ad eam diem vix quotidianum vi- ctum sibi parare poterant. nec in præsens tan- tùm ea victoria profuit, sed in futurum etiam. non solum enim corpora aduersariorum , sed animi quoque eo prælio sunt fracti : & omni- bus circumquaque gentibus ex illo tempore facti sunt formidolosi. ipsis verò opulentia non mediocris accessio est facta. multum enim auri & argenti in castris fuit repertum, multa eramenta vel escaria vel coquinaria, ma- gnus etiam pecuniæ signatæ numerus : ad hæc textilia & armorum ornatus , aliæque supellex castrensis & varia præda iumentorū & impedi- mentorū quæ exercitū sequi solent. quin & au- daciores multo successus hic Hebræos reddidit , & fortitudinis ac industriæ magis studiosos, nihil nō sibi pollicētes si virtutē strenuè cole- rēt. Et hoc quidē præliū talē exitū est sortitū. Se- quēti verò die Moyses cæsorū cadauera spolia- uit, arma quæ fugiētes abiecerāt collegit, & illis quorū opera insignior fuerat præmiadi distribuit, Iesumq; ducē pro cōcione collaudauit, milite per acclamations laudem viri comprobante.

G 2

adeoque inuenta fuit hæc victoria vt ne vnus quidem ex Hebræis desideraretur, cum hostilium cadauerum numerus præ multitudine incertus manserit. Mactatis deinde pro gratiarum actione victimis, aram DEO VICTORI posuit: prædixitque internecione delendos Amalecitas, vt ne vnus quidem eius generis relinqueretur, quòd Hebræos ultro armis aggressi essent, idque in deserto & inopia laborantes. postremò ducem exercitus victorialis epulo excepit. hoc fuit primum prælium post exitum de Ægypto, quo hostem laceffentem fortiter reiectum magna clade affecerunt: post quod per dies aliquot festis epiniciis celebratis, & quiete viribus reparatis, instructo agmine iter continuabant. iam enim creuerat armatorum numerus, & ad hunc modum paulatim procedentes, tertio mense postquam ex Ægypto mouerant, ad montem Sina peruenerunt, in quo Moyse visionem ardentis rubi viderat, vt iam antè commemorauimus.

C A P. III.

Raguelis consilium quod genero suo Moyse dedit.

in.
Wed. 18.

CVM autem rei feliciter gestæ fama ad Ra-
gueleum quoque peruenisset, gratulabun-
dus occurrit Moysen & Sepphoram & eorum
liberos salutaturus. Is lætus soceri aduentu sa-
crificium instaurat, & populo epulum præbet
prope rubum qui flagrationem illæsus euase-
rat. dum vèrò multitudo per suas quisque co-
gnationes epulatur, Aaron cum suis assumpto
& Raguele laudes diuinas concinebant, auto-
rem salutis ac libertatis celebrantes: ducem
quoque suum faustis carminibus prosequébā-
tur, cuius virtute omnia sibi ex sententia suc-
cessissent. Raguel quoque priuatim multa in
populi laudem, multa in Moysis eius seruato-
ris cecinit, cuius auspiciis tot viri boni ac for-
tes regerentur.

III. tes regerentur. Sequenti autem die Raguel videns Moysen multitudinem negotiorum obrui (sinebat enim lites quorum opus erat, omnibus ad ipsum deferentibus. & alio arbitro ius suū tenere se posse non existimantibus, & his etiam qui causam sub tali iudice perdebant æquo animo sententiam ferentibus) tunc quidem siluit, neminem volens impedire quo minus iustitia viri frueretur. vbi verò tandem à negotiorum tumultu absolutum vidit, seductum seorsum quid facto opus esset docuit: consuluitque ut minores causas aliis cognoscendas cederet, ipse verò tantum reipublicæ negotia tractaret, non deesse enim Hebræis & alios diiudicandis litibus idoneos: curam verò tot milium salutis sustinere posse neminem, nisi Moyse similem. itaque cum non ignores, inquit, tuas dotes, quæ toties populo periclitanti fuerunt vsui, tibi ipse parcens, permitte aliis ut ipsi inter se lites ex iure dirimant, tu verò diuino tantum cultui deditus esto, quo facilius populum præsenti necessitate eximas. Quin & illud pro virili cōsulerim, ut lustratis ac recensitis copiis eas in dena milia distribuas singulis huiusmodi legionibus. suos duces præficiendo: easque rursū in cohortes millenarias quingenarias, centenarias & quinquagenarias partiaris

A ἀριστῦσι τὴν πρῶτον ἐδίδου, καὶ τὸν στρατηγὸν ἰκνούων ἐγ-
κλωμιάζει, κλυττοεθύμῳρον ἐφ' οἷς ἔπαρξεν ὑποπαντὶς
τ' στρατῷ ἀπέθανεν ἢ ἑβραίων μὴ οὐδ' αἰγυπτιῶν. ἦν δὲ πολυ-
μίων ὅσοις οὐδ' ἀριθμῶν γινώσκαι δύναται ἡ ψή. θύσας δὲ
χαριστήρια βωμῶν ἰδρύεται νικητῶν ὀνομαστας τ' θεῶν,
προεφίπται τε παναλθιρία τοῖς ἀμαλκίταις ὑπολου-
μίοις, καὶ μηδὲνα αὐτῶν ὑπολειφθεῖσθαι εἰς αἰῶνας,
ὅτε τὸ ἑβραίοις ἐπιστρατεύσασθαι, καὶ ταῦτα ἐν ἐρήμῳ τε-
ρῇ, καὶ θαλασσι μὴ οἷς. τὴν τε στρατηγὸν εὐαχέως ἀνι-
στρέφεται, καὶ ταύτην μὴ τ' μάχῃ προφύγειν μαχιστάμο-
νοι πρὸς τοὺς κατατολμήσαντας αὐτῶν μὴ τ' αἰγυπτιῶν
γυμνασίῳ ἐξοδόν, ἅπως ἐπολέμησαν. ἐπὶ δὲ τ' ἦν ὅτι
νικῶν ἰορτὴν ὁ μαυσιῆς ἤγαγεν, ἀναπαύσας ἐπ' ὀλίγας
ἡμέρας τοὺς ἑβραίους, μὴ τ' μάχῃ προῦναι σιωπῆσαι
μὴ οἷς. πολὺ δὲ ἡ ψή τὸ ὀπλητικὸν αὐτοῖς, καὶ ποροῖαν
κατ' ὀλίγον ἐν βυμίνῳ μὴ τ' ὅτε αἰγυπτιῶν κίνησιν πα-
ρῇν ὅτι τὸ σπαῖον ὅρες, ἐν ᾧ τὰ τε φεῖ τ' θάμνον αὐτῶν
καὶ τὰ λοιπὰ φαινόμενα σιωπῆσαι προεφίπται.

C

Κεφάλαιον γ'.

Παίς συμβουλὰς ῥαθυλὸς τῷ γαμβρῷ μουσὴ ἔδωκεν.

ΚΑΙ ῥαζουήλος ὁ πωτιρὸς τίτω αὐτῇ πωυθαίμο-
νος ἐνθεξίαι, ἀσμένως ἀπῆντα, τὸν τε μωυσῆν
ἔτ' σπφώσαν διχόμορος ἔτι πᾶδας αὐτ'. ἡδὲ ἡ
μωυσῆς ἐπὶ τῇ τ' πωιθεῶν ἀρίζει. καὶ θύσας ἐνχαί τὸ
πλήθος τ' θάμνω πλησίον, ὃς δὲ παφεί γὰ τῇ πυρὸς τὴν
φλόγῳσι. ἔτ' μὲν πλήθος καὶ συγγημείας ὡς ἔχαστοι
τῆς δυνάμεως μεταλῶμεθα. ἀπὸν ἡ συν τοῖς παρῶν-
σι ῥαζουήλιν προσλοβόμορος ὕμνοις τε ἔδον εἰς τ' θεόν,
ὡς τ' σπατηρίας αὐτοῖς καὶ τῆς ἐλδοπαρίας ἀπῆν, καὶ ὥτε-
σπὴν γογγυμῶσι καὶ τὸν σπατηρὸν ὀφῆμου μὲν ὡς καὶ ἀρ-
πὸν ἐκείνους πάντων αὐτοῖς καὶ νομῶ ἀπῆντακότων. καὶ ῥα-
ζουήλος πολλὰ μὲν ἐγκώμια τῇ πλήθους ἐποίητο,
ἔπειτα πρὸς τὸν μωυσῆν τῆς ἐπὶ τῇ σπατηρίᾳ ἡμῶν φίλων
ἀνδραγαθίας. τῇ δὲ ὕστερα δὲ πασάμορος ὁ ῥαζουήλος
τ' μωυσῆν ἐν ὄχλῳ ἐπεγαμῶσι ὄντα (διέλυε γὰρ τὰς
δίχας τοῖς θεομένοις πάντων ἐπ' αὐτὸν βαδίζουσιν, καὶ
μόνον αὐτὸν τῇ διχαίᾳ τυχεῖν ἡγουμένων, εἰ διατητῆς
αὐτοῖς ἔδωκε γῆμον, καὶ ὥστε τοῖς ἡτομόμοις κούφον ἐδί-
κει τὸ λείπειν, καὶ διχαροσύνῃ καὶ πλεονεξίᾳ αὐτὸ
πάχυν νομίζουσιν) πῆτε μὲν ἡσυχῆς ἡγε μὴ βελάμο-
νος ἐμπέδισεν αἰς ἀρετῇ χρῆσθαι τῇ σπατηρῇ θέλου-
σιν. πωυθαίμον ἡ τῇ θορυβῇ ὥστε λαβὼν, καὶ συμμο-
νωτῆς ἀντιδιδασκεῖν ἀχρη ποιεῖν. καὶ συνεβέβηκε τῆς
μὲν ἐπὶ τοῖς ἡτομοῖς ἀλαμπυρίας ἐπὶ τοῖς ἐκείνῳ. ὥτε
ἡ τῇ μειζῶσι καὶ τῆς σπατηρίας τῇ πλήθους ἔχον τὴν
πρόνοιαν αὐτὸν. διχάσαι μὲν γὰρ ἀγαθοῖς καὶ ἄλλοις ἐ-
βραύων ἐνδεδῆναι. φροντίσαι ἡ τοσούτων μεριάδων σπα-
τηρίας, ἐκ ἄλλον πινά δύνανται, μὴ μωυσῆν γῆμον.
ἀνδρανόμορος οὐκ ἔτ' ἀρετῇ φησὶν αὐτῇ ἔοικος γῆμονας
ἐπὶ πέν λαόν ὑπερῶν τῇ θεῷ σάξεν, τ' μὴ τῇ ἐκκλη-
μῶσι δὲ διατῶν ἐπὶ τῇ φησὶν αὐτοῖς ποιεῖν, ἔτ' ἀλ-
λήλων. σὺ ἡ πρὸς μόνῃ τῇ τῇ θεῷ θεοπαῖα κατέ-
χων σαυτὴν δὲ τέλει ζητῶν οἷς ἀν τὸ πλήθος ἀπαλ-
λάξεται τῆς νῦν ἀπορίας. ὑποθήκας δὲ ταῖς ἐμάς
τῇ ἀνθεοπαῖων χρῆσάμενος, τὸν σπατὴν ἐξιστασεῖς
ἀκριβῶς καὶ κατὰ μετρίους πύτων κεκριμένους ἀ-
νδρῶν δὲ μετ' αὐτοῖς εἰς πωτῆκοσίους, καὶ πάλιν εἰς ἐκαστόν.

Cæterum Hebræi visa insolita tempestate, cuius A
que horrendo strepitu aures feriente, supra mo-
dum turbabantur. nam & rei nouitas terrebat,
& rumor vulgaris de monte, quoddam crebro
Deus eum inuisceret. quamobrem continebant
se intra tabernacula mœsti, putantes actum de
salute Moyſis, & illo per iram Dei sublato, se
quoque simile exitium manere. In tali rerum
statu ecce tibi Moyſes exultans lætitia, vultu-
que ipſo animum gaudio geſtientem præfe-
rens. quo conſpecto repente metus omnis abi-
it, inque locum eius ſpes magni alicuius boni
ſuccellit: nam & aër ad eius aduentum priſti-
nam ſerenitatem recepit. Mox igitur concio-
nem aduocat, audituram quæ mandata à Deo
reſerat. quam vbi conuenillit animaduertit, è
ſuperiore loco, vt ab vniuerſis audiretur, in
hunc modum eſt affatus: Viri Hebræi, Deus
optimus maximus, quemadmodum numquam
antea vota noſtra eſt aſpernatus, ita hoc quo-
que tempore me legatum veſtrum benigniſſi-
mè excepit, & iam in caſtra veſtra præſens ac
propitiuſ adeſt, præſcripturus vobis viuendi
rationem, qua nulla beator ne cogitari qui-
dem poteſt. quare per ipſum perque eius ma-
gnifica opera vos obſecro, ne contemnatis quæ
vobis dicturus ſum, meam mediocritatem in-
tuentes, quodque humanam linguam auditu-
ri eſtis: ſed expèdentes mandatorum bonitatem
ac vtilitatem, agnoſcite eius maiestatem, qui
vt veſtra commoda prouehat, me internuncio
ad vos vti non eſt dedignatus. Non enim Moy-
ſes Amaram & lochabelis filius, ſed is qui
pro veſtra ſalute Nilum ſanguineis fluentis la-
beſecit, & Egyptiorum contumaciam tam va-
riis calamitatibus ſtegit, qui per mare viam vo-
bis muniuit, qui omnium egenis cibos cælitus
excogitauit, qui potum deſiderantibus è petra
ſcatere iuſſit, à quo Adamus terræ ac maris v-
ſum fructum accepit, per quem Noë diluuium
effugit, per quem Abrahamus noſtri generis
autor ex errone poſſeſſor Chanaanæ terræ eſt
factus, per quem Iſacus conſectis ſenio paren-
tibus eſt natus, per quem Iacobus duodecim
honeſtiſſimis filiis eſt ornatus, per quem Iose-
phus in Egyptiorum præſidem euolit: is in-
quam vobis hæc præcepta largitur, ego nihil al-
liud ſum quàm tanti numinis interpres. ea vo-
bis ſacroſancta erunt, & coniugibus ac liberis
antiquiora. illis enim parendo beatam vitam a-
getis, fruētēs terra fertili, mari tranquillo, pro-
genie iuxta naturæ leges felici, eritiſque hoſti-
bus veſtris ſemper formidoloſi. ego enim cum
Deo coram collocuſus, immortalẽ eius vo-
cem audiui: aded illi cordi eſtis vos & generis
veſtri incolumitas. His dictis adducit populum
cum liberis & coniugibus vt Deum loquentẽ
eis audiant, & quid agendum docentem, ne di-
cta minus auctoritatis haberent, ſi per huma-
nam linguam in animos eorum illaberentur. ita-
que omnes audiebant vocem è ſublĩmi deſcẽ-
dentem, vt nemo non intelligeret. Præcepta au-
tem quæ Moyſes duabus tabulis inſcripta reli-
quit, non eſt fas totidem verbis euulgare, ſentẽ-
tias tantũ eorũ indicabimus. Docet enim nos,

Exod. 16.

Primum præceptum, Deum eſſe vnum, & hunc
ſolum colendum.

Deinde, Nilius animalis ſimulacri adolandi

ταὺς γε μὴν ἑβραῖοις τὰς τε ὁρμαῖς, καὶ ὁ τῆς ἀνοῆς
προσβάλλων φόρος διηκῶς ἐπέεργεν. ἀνθρῖς το γὰρ
ἦσαν αὐτῶν. καὶ ὁ πρὸς τοῦ ὄρους δὲ πεφοβηκὼς λόγος,
ὡς εἰς αὐτὸ τὸ το φονήτορος τὸ θεοῦ, σφόδρα τὴν δὲ
νοῖαν αὐτῶν ὀξείηνηεν. κατεῖχον ἡ αὐτοὺς φόρος ταῖς
σπληναῖς ἀγρόμοι, καὶ πέντε το μωσὶν ὑποκωλύειναι
τομίζοντες ὑπὸ ὀργῆς τῷ θεῷ, καὶ πρὸς αὐτῶν ὁμοῖα προσ-
δοκῶντες. ἔπειτα δὲ αὐτῶν δὲ ἀφ' ἑμῶν ὁπαραντῶν μωσὶς
γαῦρος τὴν καὶ μέγα φρονῶν ὁφθαλμοῖς τὴν αὐτῶν ἀπαλλάσ-
σθαι τὰς δόξας αὐτοῖς, καὶ πρὸς τῶν μελλόντων κρήτιστας
ὑπετίθετο τὰς ἐλπίδας, αἰθρίας τὴν καὶ καθεαῖρος αἰρτῶν
αὐτῶν ὀλίγου παθῶν τὴν μωσὶν τὸν δὲ ἀφ' ἑμῶν ὁφθαλμοῖς
τῶν τοῖς οὐκ συγκαλεῖ τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν, ἀκου-
σόμενον ὡς ὁ θεὸς εἴποι τορὸς αὐτόν. καὶ σωμαδροιδόν-
των τὰς δὲ ὑπὸ τοῦ πρὸς ὅτιν ἐμελλοι ἀπαντας ἀκού-
σασθαι. ὁ μὲν θεὸς εἴπεν ὡς ἑβραῖοι καθεαῖρος καὶ πορτο-
ροι, δὲ μωσὶς προσεδίδετο μα. καὶ βίον τε ὑμῶν διδά-
μονα καὶ πολιτείας κόσμον ὑπαγορῶντας παρῖσι καὶ
αὐτοῖς εἰς τὸ στρατὸν πεδοῖ. τορὸς γε μὲν αὐτῶν καὶ τῶν ἑρ-
γῶν, ἀδὲ ἐκκῖνον ἡμῶν ἡδὴ πῶς περὶ ταῖς, μὴ κατὰ φρο-
νήσῃτε τῶν λογομῶν, εἰς ἐμὴν πέντε λέγοντα ἀφορῶντες,
μὴ δὲ ὅτι γλῶττα ταῦτα αἰθεροπῆται τορὸς ὑμῶν λέγει.
τὴν δὲ ἀρετὴν αὐτῶν κατενοήσαντες ὁπρηνόσασθαι καὶ
τὸ μέγαδος τὴν πορκότος, καὶ ὅτι συμφύρονται τὰς ἡμετε-
ροι πρὸς ἐμὴν μὴ φρονήσαντες εἴπεν. καὶ γὰρ μακρὸς ὁ ἀ-
μῶν καὶ ἰσχυρὸς ὁρὸς, ἀλλ' ὁ πέντε νείλον αἰαγκά-
σας ἡμετερομῶν ἰσχυρὸς ὑμῶν ὑμῶν καὶ ποικίλους δα-
μάσας κακοῖς τὸν ἀργυρίων φροῖμα, ὁ δὲ θαλάσ-
σης ὁρὸς ἡμῶν ὁρὸς ὁρὸς, ὁ καὶ τὴν ὁρὸν ὁρὸς ὁρὸς
μεγαλοπῆματος ἐλθῶν ὁρὸς ὁρὸς, ὁ πορὸν ἐκ πῆρας
αἰαδλῶντας ἀπαίξουσιν, δὲ ὁ ἀδαμος τῶν δὲ τορὸς τὴν
καρπῶν καὶ θαλάσσης μεταλαμβάνει, δὲ ὁ νείρος ἐκ
τῆς ἰπορῆρας διέφυγον, δὲ ὁ ἀδαμος ὁ ἡμετέρος
πρηνότος ὁρὸς ἀλῆν τὴν χανανῶν κατῆχον γλῶν, δὲ
ὁ ἰσχυρὸς γρηαῖς ἐπὶ τῶν γονάων, δὲ ὁ ἰσχυρὸς δὲ
δὲ καὶ πῆρας ἀρετῆς ἐκοσμήθη, δὲ ὁ ἰσχυρὸς ἐκ
ἀπὸ πρηνότος τῆς ἀργυρίων δυνάμειος, ὁρὸς ὑμῶν τῶν τορὸς
καρπῶν καὶ τῶν τορὸς δὲ ἐμῶν ὁρὸς ὁρὸς. σὺ βῆσμοι δὲ
ὑμῶν γρηαῖς καὶ τῶν τορὸς ὁρὸς ὁρὸς καὶ γρ-
νηαῖς. διδάμονα γὰρ δὲ ὁρὸς τὴν βίον τῶν τορὸς ὁρὸς, καὶ
γῆς ὁρὸς τῶν τορὸς καρπῶν, καὶ θαλάσσης ἀρχομῶν,
καὶ τῶν τορὸς γῆς καὶ φύσιν κατῆχον. καὶ πορὸς
ἰσχυρὸς φοβροῖ. τὸν δὲ τὸν εἰς ὁρὸς ἐλθῶν, ἀπορῶν
ἀφ' ὁρὸς τορὸς ὁρὸς ὁρὸς. ὁρὸς ἐπὶ τῶν γῆς
ὑμῶν καὶ τῆς τῶν τορὸς μέλει δὲ κατῆχον. ταῦτ' ἡμῶν, πρηνό-
σασθαι τὸν λαὸν γρηαῖς ὁρὸς καὶ τῶν τορὸς αἰαδλῶν τῶν
ὁρὸς δὲ κατῆχον πρὸς αὐτοῖς, πρὸς τῶν τορὸς ὁρὸς, ἵνα
μὴ βλαβῶν τῶν λογομῶν ἡ ἀρετὴ ὑμῶν αἰθεροπῆτης
γλῶττης, ἀδὲ τῶν ὁρὸς αὐτῶν ὁρὸς δὲ κατῆχον.
πάντες τὴν ἡκούον τορὸς ὑμῶν ὁρὸς ἀφ' ὁρὸς
πάντες, ὁρὸς δὲ κατῆχον κατῆχον. καὶ τῶν τορὸς ὁρὸς
τῶν τορὸς δὲ κατῆχον γρηαῖς κατῆχον. οὐ καὶ θιμῶν
ὁρὸς ἡμῶν λέγει παρῶν πρὸς λέγει, τὰς δὲ κατῆχον αὐ-
τῶν δὲ κατῆχον.

Διδάσκαι μὴ οὐδὲ ἡμῶν ὁρὸς τορὸς λέγει, ὁρὸς
ὁρὸς εἰς, καὶ τῶν τορὸς ὁρὸς κατῆχον.

ὁ δὲ ὁρὸς κατῆχον, κατῆχον ἐκ τῶν ζῶν πορῶν
οἰκῶν πρηνότος.

Ορῖ.

A *Tertium, Non temere iurandum.
Quartum, Septimi dici ferias nullo opere profu-
nandas.
Quintum, Parentes honorandas.
Sextum, A cede abstinendum.
Septimum, Non adulterandum.
Octavum, Non committendum furtum.
Nonum, Non deponendum falsum testimo-
nium.*
B *Decimum, Nihil alienum concupiscendum.*

Hęc vbi multitudo læta ex ipso Deo sicut Moy Exod. 11
ses prædixerat audiuit, dimissa est concio. Se-
quentibus autem diebus sapius ad ducis ten-
torium ventitantes postulabant vt etiam leges
eis à Deo deportaret. ille & in hoc eis gratifica-
rus leges tulit, & quid quòve modo agendum
esset per idem tempus præscripsit, sicut suo lo-
co dicitur, sed maiorem legum partem in aliud
tempus differo, priuatim de his commentaturus. Eodem ferè tempore Moyses rursus in Si- Exod. 12
na montem ascendit, præmonito anrè populo:
nam & spectare eos ascensionem suam voluit.
cùmque diutius moraretur, per xl. enim dies
absuit, cœperūt solliciti esse, ne quid grauius illi
accidisset. neque in tot ærumnis aliud quicquā
eos sic contristauit, vt interitus Moysis opinio.
variabant enim rumores, dum alij deuoratum
à bestiis iactant, maxime qui minus eum ama-
bant. alij raptum à Deo videri malunt. qui verò
prudenteriores erant, inter vtrunque senten-
tiam ancipites, quodd alterum ab humanis casibus
non alienum, alterum viri illius virtuti cō-
uenientius videbant, ipsius sortem satis æquo
animo ferebant: suam autem vicem dolebant,
quodd tali præside ac patrono essent orbat, qua-
lem alium inueniri credebant impossibile: &
neque sollicitudo sperare eos sinebat, neque spe
adempta non dolere poterant. ac ne castra mo-
uere quidem audebant, reditum expectare iussi.
tandem xl. diebus totidēque noctibus elapsis
reuertitur, nullo interim humano alimento de-
gustato: aduentūque suo tota castra ingenti
gaudio repleuit, diuinam prouidentiam illis a-
desse significans, & rationem bene ac beatè vi-
uendi se per eos dies didicisse. postulareque Exod. 16
Deum vt tabernaculum ei faciant, quo descen-
deret quoties placeret, quod etiam migrantes
secum circumferre possent, vt non sit opus am-
plius in Sina ascendere, sed interuisiis cre-
bro & tantum non cohabitans præsid sit voris
eorum ac deprecationibus. mensuram quoque
& formam tabernaculi sibi præmonstratam,
nihilque superesse nisi vt ad eius fabricam quā
primū se accingerent. His dictis profert
duas tabulas continentes decem præcepta in-
scripta, in singulis quina. erat autem Dei ma-
nus ea scriptura. Illi verò præsentia sermonē
que Moysis læti pro se quisq. certatim ad stru- Exod. 25
cturam tabernaculi conferebant, aurum, argē-
tum, cuprū, materiam lignēā elegantē & cōtra-
cariam firmam, pilos caprarum, & ouium pel-
les partim hyacinthina partū punicea tinctura,

G Aurum tabernaculi conferebant, aurum, argē-
tum, cuprū, materiam lignēā elegantē & cōtra
cariem firmam, pilos caprarum, & ouium pel-
les partim hyacinthina partē punicea tinctura,

quasdam etiam candidas colore, & alias pur-
puræ flore infectas. adhæc lanas eisdem colo-
ribus tinctas, & l. num byssinum, lapillos quo-
que pretiosos, qui ad ornatum auro includi so-
lent, atque insuper vim magnam odoramento-
rum. nam huiusmodi erat materia tabernaculi,
quod nihil ab ambulatorio tēplo & portatili
differbat. ergo posteaquam istæ species ambi-
tiosè sunt collatæ, viritum contribuentibus,
nonnullis etiam plura quàm pro domesticis
facultatibus, architectos operi propheta præfi-
cit ex mandato Dei, sed tales vt non alij deli-
gendi fuerint, etiam si populi suffragiis res cō-
missa fuisset. Eorum nomina etiam nunc in sa-
cris codicibus extant: Beselel ex tribu Iudæ, V-
ronis filius & Mariammes, quæ erat ducis so-
ror: & Eliabus Isamachi, tribus Danidis. plebs
autem tanta alacritate operam & impensam
offerebat, vt edicto coercendi fuerint, & præ-
conis voce admonendi non esse opus pluribus:
ita enim fabricatoribus est visum, atque ita stru-
cturam tabernaculi aggrediuntur, Moyses &
mensuram & magnitudinem designante, sicut
in monte ex Dei colloquio didicerat, tum quā-
tum instrumentum capere deberet ad vsum sa-
crificiorum & sacrorum ministerium, ritè ac or-
dinate præscribente. nec minor fuit largitio
mulierum circa vestes sacerdotales, & cetera quæ
vel ad tabernaculi ornamentum, vel ad diuinum
cultum attinere videbantur.

Exod. 36.

CAP. V.

*De tabernaculo per Moysen in terra deserta
facto, quod similitudinem templi por-
tantis referebat.*

Exod. 36.

VII.

OMNIBVS autem paratis, & vasis aureis,
æramētis ac textilibus, Moyses indicto
testo & sacrificio pro cuiusque opibus, taber-
naculum erigit hoc modo. Atrium primo dimē-
sus latitudine l. cubitorum longitudine c. val-
los æreos statuit altos quinque cubita per lon-
giora latera vicenos, & in postico latere x. In
vno quoque incrant anuli, & capitella argentea,
bases verò auratæ mucronatæ, imæ hastæ simi-
les, ex ære factæ & in terram defixæ. anulis inne-
debantur funes, qui ab altero capite clauis æ-
reis cubitalibus humi confixi singulos vallos
firmabant, & contra ventorum vim tabernacu-
lum muniēbāt. Linteam deinde byssinum mol-
lissimum circumtendebatur à capitellis ad ba-
ses dependens, totumque eum locum sepiens, vt
nihil à pariete differre videretur. atque hoc mo-
do se habebant septi tria latera. quartū verò la-
rus l. item cubitorum totius operis erat frons,
cuius ianua viginti cubita patebat, vtrinque ha-
bens geminatos vallos instar postium. ex argē-
to hi quoque constabant præter bases, quæ e-
rant æneæ. ab vtroque autem latere stabāt tres
valli bene firmati. erat autē & illi linteo è bys-
so contexto circumducti. ad ianuā vero pende-
bat velum viginti cubita longum, & quinque altum
ex purpura byssōque & hyacintho contextum

τὰς δὲ φοίνικας αἰ ἔ, πορφύρας αἰθρας, ἑπτα δὲ λω-
πλὼ παρέχον τὴν χεῖρα. ἑλὰ τε τοῖς ποροειρημένοις
αἰθραις μεμολυσμένα, καὶ λίνου βύσσον. λίθοις τε οὖς
ἐν διδιδυμένοις χρυσίῳ καθεργαζόμενοι, αἰθραποὶ κόσ-
μοι χροῖται πολυτελεί. θυμιαμάτων τε πλῆθος συνέ-
φρον. ἐν γὰρ τοιαύτης ὕλης κατισκεύαζεν τὴν σκηνὴν.
ἢ δὲ οὐδὲν μεταφρεσμένου καὶ συμπαθὲνος οὐδὲτος ναὶ
διέφερον. τούτων οὐκ ἔ, αὐτοδὴν συγκομιδέντων ἐ-
κείνου καὶ ὡς δὲ δὴ αὐτὰ μὴ φιλοτιμησάμενοι, τοῖς ἀρ-
χέταις τῶν ἐργῶν ἐφίστησιν κατ' ἐπιτολὴν θεοῦ,
οὓς καὶ τὸ πλῆθος αἰ ἐπὶ ἐξέτατο τῆς ἐξουσίας ἐπ' αὐτῶν
ἡρμοσμένης. τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν, καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἱεραῖς βί-
βλοις ἀναγέγραπται, ταῦτα λέω. βασίλειος μὲν οὐρὶ πάν-
τ' ἰοῦδα φυλῆς, ὅς ἐστι μαριάμης τ' ἀδελφῆς τῆς στρα-
τηγῶν. ἐλθεῖς δὲ ἰσταμένην δανιδος φυλῆς. τὸ δὲ πλῆ-
θος οὕτως ἐπὶ ποροθυμίας τοῖς ἰγχεσμένοις ὑπὴλ-
θεν, ὡς τε μουσῆς ἀνείρεν αὐτοῖς, ὑποκνηρξάμενος
ἀρκύν τοῖς ὄντας. τὰ το γὰρ οἱ δημοεργοὶ ποροειρήνασι.
ἐχέοντες οὐκ ὅτι τὴν τῆς σκηνῆς κατισκευὴν, καὶ μου-
σῆς αὐτοῖς ἕκαστα φέει τῶν μένων καὶ τὴν ἐπιτολὴν
τοῦ θεοῦ καὶ τῆς μεγέθους ὅσα τε δι' ἰσχυρὰν χωρεῖν αὐ-
τὴν ἀνέδιδάσκοντες πρὸς τὸς θυσίας ὑπηρετήσαντα. ἐφιλο-
τιμοῦντο δὲ καὶ αἱ γυναῖκες φέει τὰς σολὰς ἱεραρχίας, καὶ
φεί τὰ ἄλλα ὅσων ἐχρηζεν τὸ ἔργον, κόσμοι τε καὶ λει-
τουργίας ἐνεκα τῆς θεοῦ.

D

Κεφάλαιον ε'.

Πεὶ τῆς σκηνῆς λέω μουσῆς ἐποίησεν ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἢ ἰδὼν
ναὶ μεταφρεσμένῳ διέφερον.

Πάντων δὲ ἐτοίμων ἡρμοσμένων χρυσίῳ τὸ καὶ χαλ-
κοῦ, ἔ, τῶν ὑφαστῶν, προετίθη ἰορτὴν μουσῆς καὶ
θυσίας, καὶ τὴν ἐκείνου δύναμιν, ἵστα τὴν σκηνὴν.
φρόντον μὲν αἰθραῖν δὲ καθεργαζάμενος, τὸ μὲν ὕψος
πεντήκοντα πήχων, ἐκείνου δὲ τὸ μήκος, καίμακας ἐποίησε
χαλκίας πενταπήχεις τὸ ὕψος, καὶ ἐπὶ ἑκάστη πλάττει
ἐκκοσι τῶν ὅπμων ἐκείνων. δέκα δὲ τῶν ἐν πλάτει κειμέ-
νων τῆς κατόπιν. κείνοι δὲ τῶν καμάκων ἐκείνη προσή-
σαν κινάκερα μὲν ἀργυρεῖα, βάσεις δὲ χρυσῆς, σαιρα-
τήσιν ἐμπερεῖς. χαλκοὶ δὲ ἦσαν ὅτι τῆς γῆς ἐρημισμέ-
νῃ. ἐξ ἡπτόν δὲ τῶν κείνων καλώδεα τὴν ἀρχὴν ἔχον
χαλκῶν πηχίων τὸ μέγεθος ἐκ διδιδυμένα. οἱ καὶ ἐ-
κείνων καίμακας παρίητες καὶ τ' ἐδάφους ἀκίνητον ὑπὸ
βίας ἀνίμων τὴν σκηνὴν ἑμμελῶς παρέξεν. σινδῶν δὲ
ἐν βύσσῃ μαλακώτατη δὲ πασῶν ὅτι ἐπὶ τῆς κινου-
μενου καὶ περὶ τὰς μάκρας τῆς βάσεως πολλὰ περὶ μῆτι,
ὡς φερεῖται αὐτὰ ἐν κύκλῳ τὸ χωρίον, ὡς ἂν μηδὲν
δοκῇ τείχεος δὲ φέρειν. καὶ οὕτως μὲν ἔχον αἱ φεῖς
πλάταις τῆς ὡς βόλου. τ' δὲ τῆς τῆς πλάτης, πεντή-
κοντα γὰρ οὐσα πηχίων ἢ ἑτέρα μέτωπον τῆς παντὸς ἦν,
ἐκκοσι μὲν πήχας ἀνέωσαν καὶ πύλας, ἐν αἷς ἀνὰ δύο
καίμακας ἐπέκεισαν καὶ μύκων πυλώνων. ὅλη δὲ αὐτῆς
ἀργυρῆς λέω ὅτι χαλκοῦ καὶ χρυσῆς τῶν βασίων. χαλ-
κοὶ γὰρ ἦσαν. ἐκείνη δὲ τοῦ πυλῶνος φεῖς καί-
μακας ἦσαν ἐστῶσαι, οἷς πυλῶνοι ἐμπερὶ κείνων
ἐρημισμένοι. καὶ κατ' αὐτῶν δὲ βύσσινον ὕψος σιν-
δῶνος λέω ὡς ἐκείνη. τὸ δὲ καὶ τὰς πύλας μήκοις
πορφύρας φοίνικας συνὺκίνηθαι καὶ βύσσῃ πεποιημένων,
πολ-

καὶ ὅντας πηχίων ἐκκοσι, πάντες δὲ βάσεις, ὕψος λέω πορφύρας φοίνικας συνὺκίνηθαι καὶ βύσσῃ πεποιημένων,
πολ-

[illegible]

A variè picturatum exceptis animantium for-
mis. intra ianuas autem erat aspersorium æ-
nëum, basi ex eadem materia superpositum,
vnde sacerdotes manus abluerent, & pedes per-
funderent. Hunc in modum septum atrij se ha-
buit. Tabernaculum autem statuit in eius me-
dio versum ad Orientem, vt sol surgens radios
in illud mitteret: eratque longum cubita tri-
ginta, & latum duodecim. alter parietum e-
rat australis, alter ad septentriones obuersus.
B tergum ad occidentem spectabat, attollebatúr-
que tantum, quantum in latitudinem patebat.
Erantque tabulæ lignæ vicinæ ex vtroque
latere, quadrangulæ, crassitudine quatuor digi-
torum, latitudine vnus & dimidij cubiti, intus
& extra laminis aureis contextæ: & singulis ta-
bulis inerant cardines bini immissi per duas
bases quæ erant argenteæ, & in suis foramini-
bus tabularum cardines suscipiebant. Parietis
C verò Occidentalis tabulæ sex erant, intus &
extra deauratæ, inter se omnes ita compagina-
tæ, vt vnus paries esse videretur. Ex lateribus
autem tabulæ erant vicinæ, quarum latitudo
habebat mensuram vnus & dimidij cubiti,
crassitudo tertiam partem palmæ, & ita trigin-
ta cubita adimplebant. posterioris verò parie-
tis nouem cubitos sex tabulæ faciebant: quibus
coniunctæ sunt aliæ duæ tabulæ, ex medio cu-
bito sectæ, quas angulares posuerunt ad instar
D maiorum tabularum. Singulæ verò tabulæ
anulos habebant aureos, per exteriores frontes
eminentes, velut quibusdam radicibus confi-
xos per ordinem, ad inuicem per circuitum re-
spicientes: & per eos deaurati vectes immissi,
singuli cubitorum quinque, tabulas coniunge-
bant: intrabátque caput vectis vnus cuiusque
in alio capite, in modum pyxidis: & post
E tergum parietum in longitudine positorum, v-
nus erat ordo, per tabulas omnes vadens,
quo per vncinos vtriusque parietis latera con-
tinebantur, in castrationibus factis & immixtis
ad inuicem. atque ita cautum est tabernacu-
lo contra ventorum vim alióve impetus, vt se-
curum & immobile consisteret. Intus autem
diuisa in tres partes longitudine, post decem
cubita intima, statutæ sunt columnæ quatuor
eodem opere & ex eadem materia factæ, simi-
F libus basibus impositæ, paribus interuallis
per transversum diffusæ: vltra has fuit adytum,
reliquum verò tabernaculi sacerdotibus pate-
bat. atque hæc tabernaculi trifariam diuisio, v-
niuersitatis naturam referebat. nam tertia pars
quæ intra quatuor columnas continebatur, sa-
cerdotibus inaccessa cælum Dei quodammo-
do representabat: viginti verò cubitorum
spatium, tanquam mare & terra hominibus in-
accessibilis, solis sacerdotibus concedebatur. à
G fronte verò quæ aditus patebat, columnas sta-
tuerunt quinque æreis basibus innixas. post
hæc vela sunt per tabernaculum expansa, è bysso
contexta, & purpureo, hyacinthino, pu-
niceo coloribus distincta. horum primum

quæ totum complexa rursûmq; supra futu-
ram nodata, deorsum propendere sinebatur. om-
nes autem simbriz quibusdam oris fistulosis
vtrinque includebantur. Porro pilco quali cæ-
teri sacerdotes utebatur: super quem exibat al-
lius consutilis ex hyacintho variatus. hunc aurea
corona triplici ordine circumdabat, in qua
spectabantur calyculi aurei, quales videmus
in herba quæ apud nos vocatur daccharus, &
apud Græcorum herbarios hyoscyamus. quod
si quis aut visam aliquando non satis animad-
uertit, aut nomine tenus auditam de facie non
nouit, huic etiam describere eam non grauabor.
herba est tres palmos sæpe in altitudinem
excedens, nâpo similem radicem habens: vix
enim hac parte est alia similior: folia verò ap-
pio. hæc è ramis emittit calyculum ipsis in-
hærentem. vestiturque tunica quadam, quam
exiit fructu ad maturitatem tendente. calycul-
us autem est quantus articulus minimi di-
giti, circumferentiam habens crateri similem.
quod ipsum clariùs faciam propter ignoran-
tes. ima sui parte circa fundum dimidiato glo-
bo est rotunditate similis, mox in processu
paulatim coarctatur, donec in extremitate
rursum dilatatus in labrum exeat mali puni-
ci vmbilico incisuris simile, cui operculum
orbiculare inhæret, quasi de industria torna-
tum, eminentes habens incisuras quas dixi,
ut in malo punico, aculeatas & in acutos mu-
crones delinentes. continet autem sub oper-
culo fructum per totum calyculum, herbæ si-
deritidis semini similem. florem verò fert qui
papaueris videri possit. eiusmodi corona ab
occipitio circum tempora vtraque procedebat:
nam frontem isti calyculi non ambiebant:
sed ceu lorum quoddam larum aureum, quod
sacris characteribus Dei nomen incisum
habebat. atque hic erat pontificis ornat-
us. Proinde mirari succurrit, quomodo ho-
mines odio nos prosequantur propter perpetuam
opinionem de nobis conceptam, quali per
impietatem numen contemnamus quod ipsi
assiduo cultu venerentur. Nam si quis tab-
ernaculi fabricam contempletur, & sacer-
dotis ornatum, & vasa quibus inter sacrifi-
candum vtitur, comperiet legistatorem no-
strum diuinum quandam virum fuisse & falso
nobis impietatis calumniam impingi. in his
enim omnibus repræsentatam quodammodo
vniuersitatis rerum naturam inuenire licet, si
quis non ociosè sed prudenter singula con-
sideret. Nam & tabernaculum longitudine
xxx. cubitorum trifariam partitus, & dua-
bus partibus sacerdotibus permixtis, quasi pro-
fano loco, terram & mare significat. hæc en-
im ab omnibus promiscuè calcantur, ter-
tiam verò partem soli Deo adsignauit, eo quod
cælum hominibus sit inaccessible. itidem
per duodecim panes in mensa dispositos, an-
num significauit in duodecim menses diuisum.

A ἡ ᾠδιοδύσατα, δῶτα πάλιν ἐπὶ τῇ ῥαφῇ, καὶ κα-
τακρημᾶται. τοῖς δὲ θυσαύου χυσοῖσι συνέργας
καθ' ἑκατέρω ἀκρὰ ἐκλαδοῦσαι πάντας ἐμθελί-
χουσι αὐτάς. πῶς δὲ λυμὴν ὁ καὶ πρὸς πρὸν αὐτῶν,
ᾠδοπλησίως εἰργασμῶν τοῖς πασιν ἱερῶσιν. ἡδὲ
αὐτῶν δὲ συνισαμῶν ἔπερος ἐξ ὑακίνθου πεποι-
χιλμῶν. ᾠδέρχεται δὲ σῆμα χυσοῖσι, ἐπὶ
ῥιστοχίω καχαλκευμῶς. θάλλει δὲ ἐπ' αὐτῶν, κα-
λυξ χυσοῖσι, τῇ θακχάρω βοτάνῃ παρ' ἡμῖν λεγο-
μῆν ὀπομομμημῶς. οὗς δὲ πύαμοι ἐλλήνων οἱ πε-
ρὶ τομας ῥιζᾶν ἐμπείρους ἔχοντες ᾠδοσαστορδίου-
σιν. εἰ δὲ τις ἡ διασάμμος τῶν βοτάνων ἀμαθία
τοῦτο ἀγνοεῖ τῶν φύσιν αὐτῆς, ἡ τῶν κλησιν ὀπιστά-
μμος σὺκ ἰδὼν ἀαγνώσεισι, τοῖς οὐτῶν δὲ ἔχουσι
σημαῖα τὸν ῥόπον τῶν. βοτάνη μὲν ὅστις ἡδὲ ῥίς
σπισαμαῖ πολλὰς αὐξανομένην τὸ ὕψος, τῶν δὲ ῥί-
ζων ἱμφορὸς βουναῖα. ταύτῃ γὰρ οὐκ ἀμαρτοί τις
εἰσάγων αὐτῶν. τὰ δὲ φύλλα τοῖς δὲ ζώων. ἐκ μὲν
τοῖς ῥίσι κλάδων ἀνίστη καλυκτα ᾠδοσιστῇ τῇ κλωνί.
ᾠδίστοι δὲ αὐτῶν ἔλυτον, ὅπερ ᾠδοκρίνεται καθ'
αὐτὸ πρὸς τὸν καρπὸν μεταβάλλειν ἡργμῶς. ὁ δὲ
καλυξ μεγάλους ὅστις στυταλίδος τῇ μικρῷ θακτύ-
λου, κατὰ δὲ ἱμφορὸς τῶν ᾠδοσιστῶν. σημαῖα
δὲ καὶ τῶν τοῖς οὐ μαμαθηκόσι. σφάρις εἰς δύο μέ-
ρη τετμημῶς ᾠδὲ τῇ πυθμῶν, τῶν ἑτέρων τομῶν
ἔχει φουόμῶν, ὅπο ῥίξης ᾠδοσιστῇ. εἴτα σπινθῶν
κατ' ὀλίγον ὑποκοιλαινούσης ἀπὸ πρὸς τῆς ὑπο-
χωρήσεως, ἀδύρμυται πάλιν ἡμέα καὶ χυλοῖς ἐ-
μῶς ὀμφαλῶ ροαῖ τετμημῶς. ἐπὶ θεμα δὲ ἀ-
τῇ ἡμοσφάριον ᾠδοσιστῇ. κακὸς αὐτῶν εἰποι
τῆς τετορδμῶν, ᾠδοσιστῇ ἔχον τὰς ἐντομας
αὐτῶν τῇ ροαῖ ᾠδοπλησίως βλασταίνειν, ἀκρινθῶ-
δης καὶ εἰς ὅξυ παντελῶς ᾠδοπληρούσας τὴν ἀκρῶν.
E φυλάττει δὲ ἐπὶ τῇ ἐπὶ θεμα τὸν καρπὸν ὀδοπαν-
τὸς τῇ καλυκος, ὅντα βοτάνης ἀνέμα τῆς σιδη-
ρίδος ὀμοιον. ἀφίστη δὲ αὐτῶν τῇ τῇ μηχανῶν
πλαταγῶν δυνάμῶν ὀδοκὴν ἱμφορὸς ἔπ. ἐκ τού-
του μὲν σῆμα ἐκκαχαλκευται ὅσιν ὅπο τῇ ἡνίου
πρὸς ἑκάτερον τῇ κατὰ φων. τὸ δὲ μάταιον, ἡ μὲν
ἱμφορὸς οὐκ ἔπεισι, λεγέτω γὰρ οὕτως ὁ καλυξ. τε-
λαμῶν δὲ ὅστις χυσοῖσι, ἐς ἑκατὶ γράμμασι τοῦ
F τοῦ τῶν ᾠδοσιστῇ ἐπὶ τετμημῶν ὅστις. καὶ
τοιοῦτος μὲν τῇ ἀρχιρίως ὅστις κόσμος. θαυμαστέν
δὲ αὐτῆς τῇ ἀπὸ φων τῶν πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ φων,
ὡς ὅς ἐκφυλίζονται ἡμῶν τὸ πρὸν ὅπερ αὐτοὶ σῆ-
μα ᾠδοσιστῇ ὀδοπλησίως ἐκκαχαλκευται. εἰ γάρ
τῆς τῆς σπινθῆς κατανούσει τῶν σπινθῆς, καὶ τοῦ
ἡνίου ἰδοὶ τῶν σπινθῆς, τὰ τε σπινθῆς ὅς ᾠδὲ τῶν
ἡνίου γὰρ χυσοῖσι, τὴν τε νομοδῆ τῶν δὲ φων
πρὸν ἀπὸ φων, καὶ κατὰ φων ἡμᾶς ὑπὸ τῇ ἀλ-
λων τὰς βλασφημίας ἀκούοντας. ἔχουσα γὰρ
τούτων, εἰς ὀπομῆσιν καὶ ὀδοπλησίως τῇ ὀ-
λων, ἔστις ἀπὸ φων ἐπὶ φων καὶ μετὰ σπινθῆς

σκοπεῖν, ὁρήσει γενεότα. τίνι τε γὰρ σκηνῶν τεύκοντα πηχὺν οὖσαι, τείμας εἰς βία, καὶ
 δύο μέρη πασιν αἰεὶς τοῖς ἱερεῦσι, ὥσπερ βίβηλον πνᾶ καὶ κοινὸν τύπον, τίνι γλῶ καὶ τίνι
 διαλάσσειν ὑποσημαίνει. καὶ γὰρ ταῦτα παῖσι ὅζιν ὁπίεσθαι. τίνι δὲ τείτλω μοῖραν, μῆ-
 ρον ἀφείλεται πρὶ θυφί, ὅζα τὸ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνέπιεσθαι εἶναι ἀνθρώποις. ὅτι το τῇ τε-
 πίζη τοὺς δώδεκα θύεις ἀρτοὺς, ὑποσημαίνει πὺν ἐνιαυτὸν εἰς πεσούτους μῶας διηρημένον.

τὴν δὲ λυχνίαν ἔξ ἑβδομήκοντα μορίων ποιήσας
 συγκειμήνῃ, τὰς τῆς πλακῆτος δωδεκαμορίας ἡνί-
 ξατο. καὶ λύχνους ἑκάστης ἐπὶ αὐτῆς τῆς πλακῆτος τὴν
 φορεῖν, τοσοῦτοι γὰρ εἰσὶ τὸν ἀριθμὸν. τὰ τε γὰρ φάρσι
 ἐκ πιασάρων ὑφανθέντα τὴν τῆς σοιχείας φύσιν δη-
 λοῖ. ἢ τε γὰρ βύσσινον τὴν γῆν ἀποσημαίνειν εἰκοι, ὅθεν
 τὸ ἔξ αὐτῆς ἀνιέσθαι τὸ λῖνον. ἢ τε πορφύρεα τὴν θά-
 λασσαν, τῇ παφονίχῃ τῆς κόχλου τῇ αἵματι. τὸν δὲ
 αἶμα βούλειται δηλοῦν ὁ ὑάκινθος. καὶ ὁ φοινῖξ δὲ
 αἶμα ἐπὶ τεκμήριον τῆς πυρός. ἀποσημαίνει δὲ καὶ ὁ τῆς
 ἀρχιερέως χιτὼν τὴν γῆν, λῖνος αὖν. ὁ δὲ ὑάκινθος τὸν
 πόλον, ἀστραπὴς μὲν καὶ τοῖς ῥοίσκοις ἀπικασμένη,
 βροταῖς δὲ καὶ τὸν τῆς καὶ δάκνουν ψόφον. Ἐπὶ τῇ ἐφα-
 πίδῃ τὴν παντὸς τὴν φύσιν ἐκ πιασάρων χυμένης, δι-
 χροῖσιν τῇ διὰ χρυσοῦ σιμυφασμένη, καὶ ἑπὶ τοῖς
 οἰμαῖς τῆς περιουσίας ἀπασιν αὐγῆς. καὶ τὸν ἐσὺν ἀ-
 ταμίαν ὅτι τῆς ἐφαπίδος ἐν ὅπῳ γῆς ἐταξί. καὶ γὰρ
 αὐτῇ, τὸν μεταίτατον τόπον ἔχει. ζώνη τε περιεδύσα-
 σα τὸν ὠκυανὸν ἀποσημαίνει, ἢ γὰρ οὗτος ἐν περιείλη-
 φε τὰ πάντα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην
 τῇ σαρδούρειον ἐκαστες, οἷς ἐντορπύσσει τὸν ἀρχι-
 ερέα. τὴν δὲ δωδεκάδα τῆς λίθων, εἴτε τοῖς μύαις ἐ-
 διλήτοις τίς νοεῖν, εἴτε τὸν τοσοῦτον ἀριθμὸν τῆς οἰκίας
 ὅν ζώοντων κύκλον ἐλλυκε καλοῦσι, τῆς κατ' ἐκεί-
 νο γυναικὸς οὐκ ἀάμαρτοι. καὶ ὁ πῖλος δὲ μοῖρα δοκεῖ
 τῇ οὐρανῷ τεκμήριον, ὑάκινθος παπονημένη, οὐ γὰρ
 ἀλλ' ὡς ἑστῶς ἐπὶ τῇ αὐτῇ τὸ ὄνομα τῇ θιού, τῇ τε
 σελήνῃ καὶ γὰρ ἡσυχία, καὶ ταύτῃ χρυσὴ δὲ τὴν αὐ-
 γῆν, ἢ μάλιστα χαίρει τὸ θεῖον. Ἐπὶ ταῦτα μὲν ὅτι το-
 σοῦτοι μοῖρα διδελώδω, πολλὰ καὶ ἐν πολλοῖς τὴν ἀ-
 ριτὴν τῇ νομοθέτῃ παριζόταν ἡμῶν διελθόν τῇ
 ἀναγκάτων.

Κεφάλαιον 6

Περί τῆς τοῦ ἀαρὼν ἱερουσύνης, καὶ ἅπαντα ὅσα ἐστὶν καὶ
 ἱερουργίαν τεύοντα.

Ὡς δὲ τὸ προσήκον πύρας εἶχε, τῇ αἰσθημα-
 τὴν μήπω καὶ διερρηγμένων, ὅπως αἱ οὐδὲ μω-
 σῆ τῶν ἱερουσύων ἀαρόν. Ἰαδελφὸς προσέταξε δὲ ἡ-
 να, ὡς ἀπάντων δὲ ἀρίτων τῆς τιμῆς διαχωτῆρυν-
 χῆν. καὶ συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος, τῶν τε
 ἀρίτων αὐτῶν καὶ τῶν δυνάμεων διεξίει, καὶ τοῖς κινδύνοις
 οἷς ὑπομείνειν ἑκάστῳ αὐτῶν. μὴ τυρωμένον δὲ ἐφ' ἀ-
 πασιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὅτι αὐτὸν προσέθυμον ἐν δικυ-
 μῶν, ἀλλ' οἷς ἐπὶ ἱσχυρίσται, τὸ μὲν ἔργον ἡδὴ τέ-
 λειον ἔχει, οἷον αὐτῶν τε τῇ διὰ ἡδίστον ἔχει, καὶ δυνα-
 τὸν ἡμῶν. ἐπὶ δὲ εἰδότες τῶν τῇ σελήνῃ κατὰ δὲ χ-
 ροῖ, δὴ τὸ αὐτὸν ἡμῶν τῇ ἱσχυρίσται μόνου καὶ ὑπηρε-
 τήσουτος ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἑσπέραις ἡμῶν δὲ χαίρει. καὶ
 ἔγνω ταύτης μοῖρας τῆς σκίπῳς ἐπιβραβεύσεως, ἐμαυ-
 τὸν αὖ τῆς τιμῆς ἀξίον ἔχειν, ὅθεν τε ὁ φύσει πάν-
 τας ἐφ' ἐφελκόμενος, καὶ ὅτι πολλὰ ἑμαυτῷ κέρμοντι π-
 ρὸς σωτηρίας τῆς ὑμετέρας συνόδοι. νῦν δὲ αὐτὸς
 ὁ θεὸς ἀαρόν τῆς τιμῆς αὐτῆς ἀξίον ἔχειν, καὶ τῇ
 τῇ ἡρηται ἱερέα, τὸν διακρίτερον μάλλον ὑμῶν. εἰ-
 δὼς ὡς οὗτος ἐνδύσεται σολῶν τῇ διὰ καὶ θωσω-
 μένῃ. Ἐβωμὸν δὲ τιμῆς ἐξεί καὶ περιόνοια ἱ-
 ερέων. Ἐπὶ τῇ ὑμῶν δὲ χαίρει ποιήσας τὸν θεόν,

A & cum candelabrum è septuaginta partibus
 composuit, duodecim signa per quæ planetæ
 feruntur subindicavit: & per septem lucernas
 impositas totidem planetarum cursum. vela
 quoque è quatuor coloribus contexta elemen-
 torum naturam designant. nam byssus terram
 referre videtur, ex qua lini hoc genus proue-
 nit: purpura verò mare, eo quod conchylij
 cruore sit fucata. æreem verò hyacinthus re-
 presentare videtur: sicut puniceus color ignem.
 quin & pontificis tunica cum sit lintea, terram
 similiter significat: hyacinthus verò polum, per
 mala punica fulgetra referens, sicut tonitrua
 per tintinabulorum strepitum: è pomis etiam
 vniuersi huius naturam indicat è quatuor co-
 loribus contexta, quibus aurum accessit, sicut
 ego interpretor, propter adiunctam rebus om-
 nibus lucem. effen quoque in eius medio est
 insertus, non aliter quàm terra medium mun-
 di locum obtinet. Zona item qua cingitur, O-
 ceani similitudinem habet, qui vniuersa cir-
 cumplectitur. duos præterea sardoniches in ves-
 titu pontificis pro fibulis additi, solis & lunæ
 significationem habet. gemmarum etiam duo-
 denarium siue ad menses retuleris, siue ad pa-
 rem partium numerum eius circuli quem Gre-
 ci zodiacum vocant, nequaquam à verà coniec-
 tura aberraueris. pileus item cæli significatio
 videtur esse, cum sit ex hyacintho confectus: a-
 lioqui non sustineret Dei nomen: & corona il-
 lustratur aurea propter splendorem quo maxi-
 mè Deus delectatur. atque hæc in hunc mo-
 dum interpretati sumus per occasionem, ne la-
 tentem in his legislatoris sapientiam vltro dis-
 simulare videremur.

CAP. IX.

De Aaronis sacerdotio, & leges quæ ad festa
 ac sacrificia spectant.

E

Hls ita peractis, priusquam dedicarentur
 apparuit Deus Moyſi, iussitque vt sacer-
 dotium Aaroni fratri suo conferret, ea virtute
 prædito vt merito præ cæteris eius ratio ha-
 benda videretur. qui aduocata concione, recen-
 suit virtutes illius, & quàm studiosus esset pu-
 blicorum commodorum, pro quibus toties in
 salutis etiam discrimen venire non dubitasset.
 Cumque omnes dicta eius comptobarent, &
 fauorem Aaronis vultibus ipsis præ se ferrent,
 Viri, inquit, Israëlitarum, opera iam sunt absolu-
 ta, qualia vel Deus poposcit, vel nostræ facul-
 tates præstare valuerunt: & quoniam scitis
 cum in hoc tabernaculo excipiendum, ante om-
 nia prospiciendum est quis sit idoneus sa-
 cerdotio, qui sacra curet, & pro vobis vota
 faciat. quod si res arbitrij mei fuisset, mihi ip-
 si honorem hunc adiudicasset, tum quod
 ita natura comparatum sit vt quisque sibi o-
 ptimè velit, tum quod mihi conscius sim la-
 borum pro republica susceptorum, quibus ta-
 le præmium iure meo reposcere possem. Nunc
 Deus ipse cuius est sacerdotium, Aaroni hunc
 honorem deferendum decreuit, eique sui
 calculi prærogatiuam contulit, vt qui iustitia
 in toto populo præmincat: cui iam ante ve-
 stem sacratam & curam sacrorum altarisque sui
 destinauit. is pro vobis vota faciet apud Deum,

XII.
 Exod. 28.
 29. 30. 40.

Exod. 45.

μιλίᾳ τὴν σκηνὴν ἀφαιρῶσι, καὶ παύτ' ὅσα φεῖ αὐτὸν σκόλη υἱοὶ διδύλωτα. ἐπιδείξει δὲ αὐτὸν ὁ θεὸς
 ἡρώτα τῶ ἔργῳ ἧν ἰδράσιον, ἔ μὴ μόνον αὐτοῖς ποιήσασιν ἡδονῆς τῆς χηρῶς, ἀλλ' ἐ-
 πιξωμένη ἔ κατισκώσῃ τῶ ἱερῶ τούτῳ, τὴν ᾗ παρενύσαι οὕτως ἐποίησιν. ὁ μὲν οὐρανὸς καὶ ἀπὸ
 ἦν, ἡδὲ δὲ τὴν σκηνὴν μόνον ἤχλυσεν, οὔτε βαθεῖ πάντῳ ἴφει καὶ πυκτῶ φελαβῶν αὐτὴν, ὡς-
 τε εἴη δόξει χαιμείον, οὔτε μὴν λιπῶν οὕτως, ἔς τε τὴν ὅφιν ἰχθύων πρὸς αὐτῇ κατατοῖσιν.
ἡδεῖα

[illegible]

A iucundūq; eos distillabat ab ea, præsentia Dei fidem populo astruens. Moyſes autem distribu-
tis prius in fabricatores tanti operis pro cuius-
que merito premiis, victimas mactabat in atrio
tabernaculi iuxta præscriptum, taurum & arie-
tem, hædūq; pro peccatis. Sed quo ritu hæc
fieri soleant, dicam dum de sacrificiis tractabo,
& quæ victimæ solide tradantur conflagratio-
ni, & quæ iuxta legem in epulas cedāt. Deinde
sanguine victimarum ornatum Aaronis & fi-
liorum eius asperſit, purificans eos fontanis a-
quis ac vnguento, ut Dei fierent sacerdotes. at-
que hoc modo per septem dies ipsos & vestes
eorum curabat; tabernaculum item & eius va-
sa vnguento sicut iam dixi confecto, & sangui-
ne taurorum & arietum alternis diebus iuxta
genus suum mactatorum. octaua autem die
æſtium indixit, & sacrificare vnumquenque
pro facultatibus imperauit. at illi dicto pa-
rentes certatim & ambitiosè victimas offere-
bant. quibus super aram impositis subito spon-
te sua ex illis ignis fulguris in morem emi-
cuit, & inspectante populo omnia flamma
absumpsit. Per idem tempus accidit Aaroni
quædam calamitas, paterno animo grauis,
quam tamen generosè pertulit. erat enim vir
fortis, & intelligebat hoc non sine Dei vo-
luntate factum. Ex quatuor filiis quos dixi
seniores duo Nabadus & Abius, cum in a-
ram inulessent victimas non iuxta præscri-
ptum Moyſi, sed quales antea solebant, com-
busti sunt flamma in eos conuersa, & vultus
ac pectora eorum depascente: nec succur-
ri potuit quin ita occumberent. Moyſes au-
tem iussit patrem eorum ac fratres subla-
ta cadauera extra castra deferre, atque ibi ho-
norificè sepelire: totūque populus inopina-
tam hanc eorum mortem luit: solos fra-
tres ac patrem Moyſes voluit à mœnore ab-
stinere, & potiorē Dei honorem quàm
suam tristiā habere. iam enim sacrum à-
miſtum Aaron gestabat. Cæterum Moyſes
recusatis omnibus honoribus à p̄pulo sibi
oblatis, totus cultui diuino erat deditus: &
in Sina quidem non amplius ascendebat, sed
in tabernaculum ventitans arcula quoties o-
pus erat à Deo referebat, cultu & habitu pri-
uari hominis vti perseverans, neque quid-
quam præter recip. curam præ aliis sibi vindic-
ans. Leges præterea scribebat & viuendi ra-
tionem, quam seruantes & Deo placere pos-
sent, & ipsi inter se socialiter pacatęque viu-
re: atque hæc omnia Dei monitu faciebat. Di-
cam autem & de illis legibus suo loco, nunc il-
lud succurrit, quodd in mentis sacerdotalis
ornatus omiſſum non oportuit. nam ea vestis
omnem sub prophetiæ prætextu imposturaru
occasionem ademit his qui illa utebantur: libo-
rūque Deo vel adesse sacerdotibus vel non, o-
mnibus & popularibus demonstrauit, & exte-
ris, si qui forte huic spectaculo interuenirent,

θιού σωσάτω. διότι ἐμὴ μὲν οὐκ ἔστι τῆς πο-
 λίς παρὲς λίπον. διὰ τὴν βούλειαν οὐ δύνασθαι
 τοιοῦτοι γήρουντο παρὰ χερσὶν τῶ τοῦ ἀξιώ-
 ζε ἱερεὺς κατὰ λίπον, ὅπως θελήσειεν, καὶ μὴ παρὲς-
 τιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκείνων τοῖς ἄλλοις χαίνουσιν.

[illegible]

Nunc pauca tantum commemorabo, quæ ad purificationes & sacrificia pertinent: quandoquidem in sacrificiorum mentionem incidimus. Duo sunt sacrificiorum genera, priuatum & publicum. horum utrunque duobus fit modis. Aut enim tota victima igni absumitur, quod ideo vocatur holocaustoma.

B aut pro gratiarum actione persoluitur, & in epulum sacrum facientium vertitur. De priore prius sum dicturus. Vir priuatus holocaustoma facturus, mactat bouem, agnum & hædum: & hos quidem anniculos, bouem verò licet mactare etiam grandiore. Sed opus est ut sint omnia mascula quæ solida concremantur. his iugularis sacerdotes aram circumquaque sanguine horum tingunt: deinde munda membra trita dissecant, & sale conspersa in aram imponunt, strue lignorum iam ardente. deinde pedes & intestina omnia diligenter primum repurgata ad reliquum accruum adiciunt: tergora vero sacerdotibus cedunt. & holocaustomata quidem ad hunc modum fiunt.

Quoniam verò pro gratiarum actione sacrificant, eorundem generum animalia mactant, sed quæ vitio careant, & anniculis sint maiora, & mascula feminis copulata. his iugularis primum sanguine aram imbuunt, deinde renes & omentum & omnem pinguedinem cum fibra iecoris, & insuper caudam agni aræ inferunt. pectore verò ac dextro crure sacerdotibus concessa, reliquis carnibus per biddum epulum instruunt, & quæ superfuerint igni comburunt. idem ritus seruatur & in sacrificio pro peccatis. Sed qui victimas maiores non habent, par columbarum aut turturum offerunt, quarum altera fit holocaustoma, altera sacerdotibus in cibum datur. Accuratiùs autem de his in libro de sacrificiis disseremus. Nam qui per ignorantiam peccauit, agnum & hædum feminam eiusdem ætatis offert: sacerdosque sanguine non ut ante aram, sed cornua eius sola imbuunt: renesque & reliquam pinguedinem cum fibra iecoris in aram inferunt. Sacerdotes verò tollunt sibi & pelles & carnes eadem die absumendas in fano. nam lex verat quicquam in postera diem reliquum facere. Qui autem sciens peccauit, nemine conscio, arietem offert lege ita iubente: cuius carnes in fano similiter sacerdotes eadem die consumunt. Principes quoque cum pro peccato sacrificant, eadem quæ plebei offerunt, hac tantum differentia, quod victimas adducunt taurum & hædum masculum. Iubet etiam lex ut tam in priuatis quam in publicis sacrificiis farina afferatur purissima, cum agno assaronis mensura, cum ariete duorum, cum tauro trium. hanc consecrant in altari oleo subactam. nam & oleum sacrificantes afferunt, cum boue hini dimidium, cum ariete tertiam partem, cum agno quartam,

ca est mensura prisca Hebræorum, duos choas Atticos continens, qua oleum ac vinum metiuntur. nam vinum circa altare libant. Si quis autem non sacrificans ex voto similam offert, eius primitias pugillum vnum in aram coniecit. reliquum eius sacerdotes in cibum sumunt, aut coctum: nam oleo subigitur, aut panibus inde confectis. quantumcunque autem sacerdos offert, totum comburi oportet. Vetat etiam lex offerri eadem die natum animal vnà cum genitrice, & aliàs quoque non nisi octauo à partu die admittit. Fiunt & alia sacrificia pro recuperanda valetudine, aut alia de causa, in quibus liba cum victimis insumuntur, ex quibus nihil in posteram diem relinqui fas est, sacerdotibus quoque partem suam inde sumentibus. Publicis verò impensis lex iubet quotidie agnum anniculum mactari mane ac vespere. septima autem quaque die duos iugulant, eodem modo sacrificantes: & nouilunio præter quotidianas victimas duos boues cum agnis anniculis septem, & arietem: hædum verò pro peccato, si quid fortè per obliuionem omissum fuerit. Septimo item mense, quem Macedones hyperberetæum vocant, præter iam dicta taurum & arietem & septem agnos mactat, & hædum pro peccatis. decima deinde luna eiusdem mensis ieiunant vsque ad vespertam: sacrificantque eadem die taurum & arietes duos & agnos septem: & pro peccato hædum. adducunt autem duos præter hunc hædos: quorum alter viuus extra fines in desertum emittitur, in quem si quid mali propter peccata populo immincat auertatur. alterum verò in suburbani in locum purissimum educitur cum ipsa pelle exurunt nihil omnino purgantes. & cum eo simul exurit taurus, non à populo adductus, sed sumptu pontificis. quo mactato, & sanguine eius simul & hædi in fanum illato, aspergit digito tectum septies, totiesque pavimentum, rursusque toties interiora fani circum altare: reliquum deinde circum altare maius, quod est sub diuo in atrio. deinde extremitates & renes & adipem cum fibra iecoris inferunt altari: pontifexque adiicit arietem de suo, solidum Deo conflagraturum. Eiusdem mensis decimaquinta tempore iam in hibernum vergente tabernacula compingere iubentur per singulas familias contra ventura frigora quæ annus senescens afferre solet. quin & in patria tandem constituti, accedere in eam urbem quam propter templum caput regionis sint habituri, & octo dies festos ducere, victimasque Deo solidas incendere, & simul pro gratiarum actione sacrificare, manibus interim gestantes ramos myrti, salicis & palmæ, ex quibus mala per se dependeant. prima die sacrificium debet esse holocaustoma ex tredecim bubus, & agnis vno pluribus, & arietibus duobus, addito hædo pro peccato. Sequentibus diebus idem numerus agnorum & arietum vnà cum hædo mactatur, sed per singulos dies vnum de numero bouum detrahunt, donec ad septenarium perueniatur.

Num. 28.
29.

Exod. 23.
Leuit. 23.
Deut. 31.

οικος ποιημὸν, τὸ μάλον τὸ πῶς πιστὰς προσόντος. ἢ δὲ τῇ πρώτῃ τῇ ἡμέρῃ τῆς ὀλοκαυτώσεως θυσιῶν, ἐκ τῆς αὐτῆς βουλῆς, καὶ ἀριῶν ἐνὶ πλειόνων, καὶ χειρὶν δύο, καὶ ὡραίων ἀνθρώπων ἐξ ὧν προσεδιμήν. τῆς δὲ ἑξῆς ἡμέρας ὁ μὲν αὐτὸς ἀριθμὸς τῆς ἀριῶν ἔστω καὶ τῆς ἐξ ὧν, θυσιῶν ὡραίων.

Διὰ ταῦτα δὲ δύο χρόας ἀντίκοι ποίηται. π' δ' αὐτὸ μέγας τῶν ἐλαίων καὶ ἵενου παρῆγον. προσδίνουσι δ' αὖτ' ἐν βωμῶν τὸν εἶνον. εἰ δὲ τις θυσιῶν ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἐπιτήρηται κατὰ δὴν ἐμίσθην, ταύτης ἀπαρχὴν μίαν ἐπιβάλλει τῶν βωμῶν δ' ἐλάχεια, τὴν δὲ λοιπὴν εἰς ἱερεῖς πρὸς ἑορτῶν λαμβάνουσιν, ἢ ἐν τῇ ἐκείνῃ, ἐλάχεια γὰρ συμπεφύεσθαι, ἢ γρηγορήσας ἀρτῶν. ἱερίως δὲ κομίσασθαι καὶ ὁποσούτω, ὅλοκαυτῶν ἀναγκάσθαι. καλῶς δὲ ὁ νόμος θύειν ζῶον αὐθιμεινὸν μὴ τῷ γρηγορήσας ἐπὶ ταυτέ. οὐδ' ἄλλως δὲ πρὶν ἐγδοῦναι ἡμέραν γρηγορήσας διελεῖν. γίνονται δὲ ἄλλαι θυσιῶν ὡς πρὸς τὰς ἐξουσίας, ἢ κατ' ἄλλας αἰτίας, εἰς αὐτὰς πύματα συνῆς ἱερείας αἰαλίσκονται. ὧν εἰς τὴν ὕστεραν οὐδὲν ὑπολιπὴν ἐστὶ νόμος, τῇ ἱερίῳ ἴδιον λαβόντων. ἐκ δὲ τῆς δημοσίου αἰαλώματός νόμος ἐστὶν ἀρῖα καὶ ἐκείνη ἡμέραν σφάττεται τῇ αὐτοῦ, ἀρχομένης τῆς ἡμέρας καὶ ληγομένης. κατὰ δὲ ἐβδόμην ἡμέραν ἥ τις σάββατα καλεῖται, δύο σφάττουσι, τὸν αὐτὸν ἑορτῶν ἱερογυμνῶν. τῇ δὲ νομολογία τὰς ταυθιμεινὰς θυσιῶν ἐπὶ τῶν πλοῦσιν. καὶ δύο βίας συνῆς ἀρῖας ἐν αἰσῶν ἐπὶ αὐτῶν, καὶ χειρὶν. ἑξῆς δὲ ἐπὶ ὡραίων ἀνθρώπων ἀμύρταδων, ἐπὶ κατὰ λίθων γίνονται. τῇ δὲ ἐβδόμῃ μὲν ὁ μακεδόνες ὡς ἐκείνοι καλοῦσι, πρὸς ἐκείνους τοὺς ἐρημώσας ταύτην καὶ χειρὶν καὶ ἀρῖας ἐπὶ αὐτῶν, θύουσιν. καὶ ἑξῆς ὡς ἀμύρταδων. δεκάτη δὲ τῷ αὐτῷ μὲν κατὰ σελήνην ὡς ἐκείνους ὡς ἐκείνους, θύουσιν δὲ ἐπὶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ χειρὶν δύο καὶ ἀρῖας ἐπὶ αὐτῶν. καὶ ὡς ἀμύρταδων ἑξῆς. πρὸς ταύτην δὲ δύο πρὸς τούτοις ἐξῆς. ὧν ὁ μὲν ζῶον εἰς τὴν ὡραίων ἐρημίας πύματα, ὡς ἐκείνους καὶ ὡραίων τῶν πλοῦσιν πύματα ὡς ἀμύρταδων ἐπὶ αὐτῶν. τὴν δὲ ἐν τοῖς πρὸς ταύτην ἐκείνους καλοῦσι, αὐτῶν συνῆς καὶ ταύτῃ ταύτῃ καὶ ὡς ἐκείνους. συγκαταχέεται δὲ ταύτῃ, οὐχ ὑπὸ τῇ δὲ μὲν πρὸς ταύτῃ, ἀλλ' ἐκ τῇ ἰδίῳ αἰαλώματι τῶν ἀρχομένων ὡς ἐκείνους. οὐδ' ὡς ἐκείνους, εἰς κομίσας εἰς τὸν ναὸν τῶν ἀμύρταδων καὶ τῶν ἐξῆς, ῥάγει τῶν δακτύλων τῶν ὡραίων ἐπὶ αὐτῶν, τῇ δὲ αὐτῇ καὶ τῶν ἰδίων, καὶ πρὸς ταύτῃ καὶ εἰς τὸν ναὸν καὶ πρὸς τὸν χειρὶν βωμῶν, καὶ τὸ λοιπὸν, πρὸς τῇ μίλῳ κομίσας εἰς τὸ αἶθερον. πρὸς τούτοις τὰς ἐξουσίας καὶ τοὺς ἱερεῖς, καὶ τὴν πύματα συνῆς τῶν λαῶν τῶν ἡπατος, ἐπιφέρει τῶν βωμῶν. παρέχεται δὲ ἑκείνῳ ὁ ἀρχιερεὺς, ὅλοκαυτῶσι τῶν θυσιῶν. τῇ δὲ πύματι τῇ αὐτῇ μὲν καὶ δεκάτῃ, ἑπομένη τῶν λοιπῶν τῶν καμῶν πρὸς τὴν γημῶν ὡς ἐκείνους, σελήναι πύματα καλεῖται καὶ οἰκίαν ἑκείνους, τὸ πρὸς ὑποεμῶν ἐπὶ φυλακῇ τῇ ἑκείνους. ὅταν τῇ παρῆσιν ἐπιτύχῃ, ὡς ἐκείνους εἰς ἐκείνους τὴν πόλιν καὶ ὡς τὸν ναὸν μὴ ἐκείνους ἑκείνους, ἐφ' ἡμέρας ὡς ἐκείνους ὡς ἐκείνους, ὅλοκαυτῶν τῇ καὶ θύειν τῇ θυσιῶν τῇ καμῶν φέροντας ἐν ταῖς χερσὶν ἐκείνους μυστήρας καὶ ἱερείας συνῆς καὶ τῇ φοί-
ὑφαι-

Leuit. 8.
Num. 3.

Leuit. 7. 17.

Leuit. 12. 13.
14. 15.

estque demensum eius farinae assaron vnus, huius dimidium mane, tantundem vespere, in ignem infert. Sed de his haecenus, quorum rationem aliàs diligentius explicabimus. Ceterum Moyses tribum Leuiticam à cætero populo exemptam, vt Deo sacrandam, fontanis aquis perennibus & solenni sacrificio purgauit: eique tabernaculum cum sacris vasibus factum tectum curandum commisit, iubens vt ad præscripta sacerdotum sacrum ministerium capessent: atque eo tempore sacri & Deo dicati sunt habiti. Post hæc animalia discreuit, quæ ad cibum essent pura, & quibus vesci non liceret: de quibus aliquando per occasionem differeremus, quam ob causam aliorum esum permiserit, aliorum interdixerit. Sanguinis certe ideo vetuit, quod hunc animam & spiritum putaret: neque animalis non occisi carnem ad cibum concessit. ad hæc reticuli & adipis caprini, ouilli & bubuli abstinentiam indixit. Eiecit etiam è cætu & consuetudine hominum leprosos, & feminis profluuiis laborantes: mulieres etiam quæ naturaliter purgantur versari inter homines vetuit, nec nisi post septimam diem puras haberi voluit, eum quoque qui cadauer curasset, per totidem dies à cætu arcuit. si quis autem vltra hunc dierum numerum diuturniore pollutione teneatur, sacrificare iuberetur agnas duas: quarum alteram sanctificare oportet, alteram sacerdotes accipiunt, eodem modo & pro gonoroico sacrificari mos est. qui vero per somnum genituram emisit, si se mergat in aquam frigidam, vt solet fieri post legitimæ vxoris congressum, pro puro habetur. Leprosos autem in perpetuum relegauit, tãquam nihil à cadauere differentes. quod si quis pristinam valetudinem à Deo precibus impetrauerit, & in cutem sanitatis color redierit, hic variis sacrificiis Deo gratitudinem suam attestatur, de quibus aliàs dicemus. Quod magis ridenda est illorum fabula, qui dicunt, Moysen propter lepram ex Ægypto profugum, turbam eodem morbo laborantium in Chananæam duxisse. Nisi enim vanus ille rumor esset, nunquam Moyses in suam ignominiam talem legem tulisset, qualem etiam alio ferente, probabile erat ipsum reclamaturum: præsertim quum inter multas gentes leprosi versentur, & in pretio sint: & aded nec relegentur, nec contemptim habeantur, vt & in expeditionibus militares dignitates, & in administratione reipublicæ ciuiles illis committantur, ac ne à templis quidem & fanis arceantur. Quid igitur vetabat, si tali vitio fuit infectus, quo minus apud multitudinem sibi parentem eas leges statueret, quæ ipsi honorem potius quàm detrimentum afferrent? Qua re manifestum sit quod hæc per inuidiam de nobis fingantur. Moyses enim purus ipse & inter puros degens, ad honorem Dei talium legum autor esse voluit. Sed hæc quisque ita vt libitum fuerit accipiat.

αἱς ἐχόντων εἰσέναι. αἷς τ' οὐδὲν ἐκώλυε καὶ μουσὴν, εἰ ποιοῦντι πνὶ συμπτῶματι θεὸς τὴν χροῶν
 ἡν, τῶ συν αὐτῶ πληθεῖ εἴλετο αὐτὸν νομοθετῆσαν θεὸς αὐτῶν τὰ κράτιστα, καὶ μηδὲ μίαν ποιεῖ-
 τὴν δεινὰν ζημίαν. ἀλλὰ δὴλον ὡς ταῦτα μὲν θεὸς ἡμῶν λέγουσιν ὑπὸ βασιλείας θεογεγενημένοι.
 μουσῆς δὲ τούτων καθαρός ὢν ἐν καθαρόις τοῖς ὁμοφύλοις, θεὸς τῶν νοσησάντων ἐνομοθέ-
 τει, κατὰ πᾶν τοῦ θεοῦ τούτου ποιῶν. ἀλλὰ θεὸς μὲν τούτων ἔκτος ὡς αὐτῶ δοκεῖ σκοπεῖται.
 τὰς ἡ

A καὶ εἰς μὲν ὅτιν ἀσπαρῶν τ' ἀλάδ' εἶναι. τούτου ἡ τὸ μὲν
 ἡμῶν τὸ πρῶτον, τὸ δὲ ἑπὶ τὸν δαίμονος ὁππότερ τῶ πυ-
 ρὶ. τὸν μὲν οὐκ ἔστι τούτων λόγον, ἀκριβέστερον αὐ-
 θὶς δηλώσομεν. ἰκανὰ δὲ μοι δοκεῖ καὶ νῦν θεὸς αὐ-
 τῶν θεοειρηθεῖν. μουσῆς δὲ τὴν λαοὶ πᾶσι φυλῶν
 τῆς πρὸς τὸν λαὸν κοινωνίας ὑπεξέλετο, ἵνα ἱεράν ἐ-
 σομένην, ἡγνίζῃ πηγαίοις ὕδασι καὶ ἀννάοις, καὶ θυ-
 σίαις αἷς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις νομίμοις παρέχονται τῶ
 θεῷ. τὴν τε σκηνὴν αὐτοῖς καὶ τὰ σκεύη τὰ ἱερά,
 καὶ τ' ἄλλα ὅσα πρὸς σκηνὴν τῆς σκηνῆς ἐπαποῖη-
 το, παρέδωκεν, ὅπως ὑφ' αὐτοῦ τῶν ἱερῶν ὑπη-
 ρετήσωσιν. ἡ δὲ γὰρ τῶ θεῷ κατεῖχοντο. καὶ θεὸς τῶν
 ζώων δὲ διακρίνει ἕκαστον ὅτι ἔφοιτο, καὶ οὐ πά-
 λιν ἀπ' αὐτοῦ δὲ διακρίνει. θεὸς ὢν ἐν οἷς αὐτῶν
 ἀφορμὴ τῆς γενομένης γήνηται, διελθούμεθα, τὰς
 αἰτίας θεωροῦντες, ἀφ' ὧν κινήσῃς, τὰ μὲν αὐτῶν
 βροχίματα ἡμῶν ἐκείλδον ἐπὶ, τῶ δὲ θεωροῦμεν
 ἀπ' αὐτοῦ. αἵματος μὲν τοι πάντος εἰς ἑσθλὴν ἀπη-
 γόρευσε τὴν χροῶν, ἡ γὰρ αὐτὸ καὶ πνεῦμα νομί-
 ζων, καὶ πρὸς τὸν πνευμάτος αὐτομάτως ζῶν
 τὴν βροχὴν διακρίνει. ἐπὶ πᾶσι τὴν καὶ σέας αἰ-
 γαίου καὶ θεωροῦμεν, καὶ τὴν τῶν βοῶν, ἀπ' αὐτοῦ
 θεωροῦμεν. ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ τοῖς λείον
 τὰ σάματα κακώδυντα. καὶ τοῖς θεῶν τὴν γοῶν
 ροῦμῶν. καὶ τὰς γυναικας δὲ αἷς ἡ τῶν κατὰ φύ-
 σιν ἐκκρίσεις ἐπὶ, μετέστησε πρὸς ἡμέρας ἐξ ὁ-
 μῶν. μὲν ἢ ὡς ἡ δὲ κατὰ τῆς, ἐν δὲ μὲν ἐφίση. ὁ-
 μῶν δὲ καὶ τοῖς κηδεύουσι νεκρῶν, μετὰ τῶν
 τὰς ἡμέρας νόμιμον τὸ ἐν δὲ μὲν. τὸν δὲ ἑσθλὸν τὸν α-
 εἰδῶν τούτων τῶν ἡμερῶν ἐκείλδον ἐπὶ μᾶ-
 σματι, θύειν νόμιμον ἀμνάδας δύο. ὢν τὴν μὲν ἱ-
 τέραν, κατὰ τῆς δὲ. τὴν δὲ ἑπὶ τὸν οἶον λαμ-
 βάουσιν. ὁμοῖως δὲ θύουσιν καὶ θεὸς τὴν γοῶν ρο-
 μῶν. ὅς δὲ αὐτὰ τοῖς ὑπνοῖς ἀποκρίνοι γοῶν,
 κατὰ τῆς αὐτοῦ εἰς ὑδρὸς ἡ γοῶν ὁμοῖως τοῖς κατὰ
 νόμον γυναικας πλησιάζουσιν ὁμοῖως εἶχει. τοῖς δὲ
 λείον, εἰς τὸ πᾶσι εἰς ἡμέρας τῆς πόλεως, μη-
 δὲ σκευῶν μὲν, καὶ νεκρῶν μὲν ἐκείλδον
 τὰς. αὐτὰ δὲ πρὸς ὁμοῖως τὸν θεὸν ἀπολαύει τῆς νό-
 σου, καὶ τὴν ἑσθλὴν κομίσεται χροῶν, ὅς δὲ ποι-
 οῦτος περικύβητος ἀμνάδας θύουσιν τῶν θεῶν, θεὸς ὢν
 ὑπὸ τῶν ἐσθλῶν. ὅς δὲ καὶ κατὰ γὰρ πρὸς πρὸς λεί-
 ον τῶν μουσῶν λείον κακώδυντα, αὐτῶν τὸ ἀπ'
 αἰγυπιοῦ φυγῶν, καὶ τῶν ἐκπαιδόντων δὲ ταῦτα
 τὴν αἰτίαν ἡγεσάμενον εἰς τὴν χροῶν ἀγαθὴν αὐ-
 τοῖς. εἰ γὰρ τὸ τοῦ αἰγυπιοῦ, οὐκ αὐτὸν μουσῆς ἐπὶ τῇ
 αὐτῶ ἀπὸ τῶν αὐτῶ ἐνομοθέτησεν, οἷς δὲ λείον
 αὐτὸν καὶ ἑπὶ τῶν ἐσθλῶν αὐτῶν ἀπὸ τῶν. καὶ
 ταῦτα ὅσα πολλοῖς ἱστοῖσιν ὄντων λείον, καὶ π-
 μῆς ἀπολαύοντων, καὶ οὐ μόνον ὁμοῖως καὶ φυ-
 γῆς ἀπὸ λαγμών, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπὶ σημεῖα-
 τας γενομένης γενομένην, καὶ τὰς πολιτικὰς
 ἀρχὰς πνευμένων, καὶ εἰς ἱερά καὶ ναοὺς ὁμοῖως
 αἱς ἐχόντων εἰσέναι. αἷς τ' οὐδὲν ἐκώλυε καὶ μουσὴν, εἰ ποιοῦντι πνὶ συμπτῶματι θεὸς τὴν χροῶν
 ἡν, τῶ συν αὐτῶ πληθεῖ εἴλετο αὐτὸν νομοθετῆσαν θεὸς αὐτῶν τὰ κράτιστα, καὶ μηδὲ μίαν ποιεῖ-
 τὴν δεινὰν ζημίαν. ἀλλὰ δὴλον ὡς ταῦτα μὲν θεὸς ἡμῶν λέγουσιν ὑπὸ βασιλείας θεογεγενημένοι.
 μουσῆς δὲ τούτων καθαρός ὢν ἐν καθαρόις τοῖς ὁμοφύλοις, θεὸς τῶν νοσησάντων ἐνομοθέ-
 τει, κατὰ πᾶν τοῦ θεοῦ τούτου ποιῶν. ἀλλὰ θεὸς μὲν τούτων ἔκτος ὡς αὐτῶ δοκεῖ σκοπεῖται.
 τὰς ἡ

[illegible]

Κεφάλαιον ιβ΄.

Στάσις καὶ μυστικὴ δι' ἑσπερίαν καὶ ἡ σπομένη-
ται καὶ αὐτὴ.

Κ αὶ βεβαυ ἐξαλπαίν, ἀπανίσταται τοῦ σπασίου ὄρου. καὶ τῶπος πρὸς αἰεσίφας ἐπὶ ὧν δηλώσω-
μον, εἰς τε χωρίον εὐσηρημαθ ληγρόμον παρὲν. κα-
καὶ τὸ πλῆθος πάλιν στασιάζειν ἀρχεται, καὶ πὺν μων
σὺν ἀπᾶσιν τῶν τε κῆ τὴν ὑποδημίαν αὐτῶν πεπυ-
ραμίτων, καὶ ὅτι γὰρ αὐτοῖς ἀγαθῆς πέσιαντος ἀπα-
νασίωται, τὴν μὲν ὑπολίσειαν. ἀντὶ ἧς ὑπᾶρχτο πα-
ρέξειν διδωμοῖαι. ἐν ταύταις αἰσῶται ταλαπορείας,
ὑδατος μὲν ἀνιζόντες. εἰ ἢ καὶ τὴν μάραν ὀπλι-
πὴν συμβαῖν, τέλειον ὑπολόνουμοι. πολλὰ μὲν εἰς πὺν
σῶρα καὶ δινὰ ληγόντων, εἰς δὲ τις αὐτοῖς παρὲν,
μῆτε μωσῶς καὶ τῶν πεπονημένων αὐτῶν ἐπὶ τῆς
κοπῆς σταπρίας ἀμνημονεῖν, μῆτ' ὑπογνώσκων τῆς
ἐκ τοῦ θίου βοηθείας. τὸ ἢ πλῆθος ἐπὶ τῶ μάλλον
ἐκπνιγτο, ἢ θορῆσται. ἢ μάλλον ἐπὶ τῶ μωσῶν ἐ-
πνιγντο, μωσῆς ἢ ἐπὶ τῶ παρὲν αὐτοῖς ἕως ἀπα-
ρῶκοτας, ὑπᾶρχτο, καὶ παρὰ τῶς ὑπ' αὐτῶν ἕως πε-
ρυβελισμένων, πλῆθος αὐτοῖς παρέξειν κραδί, οὐκ
εἰς μίαν ἡμέραν ἀλλ' εἰς πολλόνας. ἀπεσύντων
δὲ ὅτι τούτῳ, καὶ πρὸς ἐσθμίου πόθιν ἀν το-
σαύταις διπορήσει μωσῶσι τῶν ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν.

A Forum quoque rerum venalium est positum, & merces suo quaque loco disposita: adstantque opifices omnium atrium in suis officinis, ut planè ciuitas videretur, huc atque illuc commeans. Loca autem tabernaculo proxima sacerdotes occupabāt, ac deinceps Leuitæ. Eorum (nam & hi scorsum sunt recensiti) numerus erat viginti tria millia, octingenti octoginta, maribus tantum, & qui trigessimum à natiuitate diem excederent, in hunc censum venientibus. Et quandiu nubes super tabernaculum perseverabat, tantisper velut præfente Deo castra eodem loco manebant: quoties verò se aliud mouebat, tum etiam ipsi migrabant. Inuenit autem & buccinæ speciem ex argento factā talem. Canna erat tibia paulò crassior, longitudine paulò minus cubitali, cuius os tantum patebat, quantum ad inflandum sufficeret, desinebatque in extremitatem campanulæ similem, quemadmodum ruba. A sōfra vocatur hoc genus apud Hebræos. Duas tales fecit, quarum vna plebs ad concionem vocabatur, altera principes ad consultandum de re publica exciebantur: vtrisque verò clangentibus vniuersus populus conuocabatur. Quoties verò tabernaculum moueretur, hic modus seruabatur. Primo signo canente qui in Orientali parte castrorum tendebant, excitabantur: secundo verò, qui à tergo tabernaculi tentoria sua fixerant: deinde tabernaculum dissolutum medium portabatur inter sex tribus præcedētes, & alias sex ponē sequentes. Leuitæ verò tabernaculum circundabant. Ad tertium autem signum pars castrorum meridionalis mouebatur, & ad quartum septentrionalis. His buccinis vtebantur etiam in sacrificiis, in quibus victimas cædi mos est, tam sabbatis quàm cæteris diebus. Tunc etiam primum pascha solennibus victimis est celebratum ex eo tempore quo in libertatem vindicari, Ægyptiorum dominationem effugerant.

*Seditio contra Moysen propter egestatem, &
seditiosorum poena.*

Non multò pòit à Sina monte castrà mò-
uentur:& post aliquot mansiones, de qui-
bus dicemus, ventum est ad locum qui dicitur
Iseremoth: vbi denuò populus seditionib. agi-
tari cœpit, & laboriose peregrinationis culpam
in Moysem cōferre. Illius suasu se reliquissè rē-
gionem fertilissimam, & nunc non solum eius
vbertate carere, verum etiam pro sperata felici-
tate in extremis miseriis huc & illuc oberrare,
aquarum inopia laborantes: & si manna quoq;
aliquo casu deficiat, proculdubio fame interitu-
ros. His addebant multa conuitia, quæ in virū
opitihē meritum passim iactabatur. exortus est
interim vnus ē populo, qui admonitos præteri-
torū Moyfi beneficiorum, bonam spem habere
hortabatur, ne tum quidem opem diuinā fru-
stra requisituros. Vulgus autem his verbis vehe-
mentius concitatum, magis ac magis cōtra pro-
phetam tumultuabatur. Qui videns ita despera-
tos, iubet æquo animo esse, pollicendo se quā-
uis grauib. contumeliis immeritò petitem,
copias tamen carniū eis exhibiturum, non in
vnum tantū diem, sed in plures etiā. Illis verò
credere nolentibus, quodam etiā rogantē,
vnde tot hominum millibus providere possit:

Deus, inquit, & ego, quātumvis malè apud vos A
audientes, nunquam tamen desinemus vestri
curam gerere: idque breui estis visuri. Vix hæc
dixerat, cum tota castra coturnicibus complen-
tur quas acervatim venabantur. Deus tamen
non multo pòst in Hebræorum insolentiam ac
maledicta animaduertit, non paucis è populo
desideratis. Nam & hodie locus ille nomen ex
eo casu indicum retinet, vocaturque Cabrotha-
ba, quasi dicas concupiscentiæ monumenta.

С А Р. XIII.

De speculatoribus, qui explorata Chananaorum regione reversi Israelitis terrorem hostium incusserunt.

XVII.
No. 13. 14.

Moyſes autem poſteaquam abductos
inde adduxiſſet in locum huma-
næ habitationi parum aptum, non longè à
finibus Chananæorum ſitum, qui dicitur Fau-
ces, in concionem populum aduocat. Cùmque
in mediis conſtitiſſet, Duo bona, inquit, Deus
nobis dare decreuit, libertatem & felicitis terræ
poſſeſſionem: quorum alterum ex ipſius muni-
ficentia iam habetis, alterum quoque mox ha-
bituri. Sumus enim in Chananæorum finibus,
à quibus adeò nulla ciuitas, nulluſve rex nos
arcebit, vt ne vniuerſa quidem gens ceſſatis in
vnum viribus efficere hoc valeat. Ergo parati
ſumus ad rem fortiter gerendam. neque enim
ſine prælio regione ſua nobis ſunt ceſſuri, ſed
poſt magna certaminis victoriæ præmium erit.
ante omnia mittendi ſunt ſpeculatores, qui &
terræ vbertatem, & habitatorum potentiam ex-
plorent. Nos verò in primis concordia ſtudere
oportet, & Deum adiutorem ac auxiliatorem
noſtrum debito cultu proſequi. Hæc vbi locu-
tus eſt, populus collaudato Moyſis conſilio, ex-
ploratores eligit, duodecim nobiliſſimos, ex v-
naquaque tribu vnum. qui exorſi à partibus ad
Ægyptum vergentibus, totam Chananæorum
regionem perluſtrauerant, donec ad Amathen
vrbem & Libanum montem peruenirent: ex-
ploratæque terræ ſimul & incolarum natura,
reuerſi ſunt ad ſuos, quadraginta diebus in hoc
negotium inſumptis. Et fructuum quidè pul-
chritudo quorum ſpecimen erat allatum, vber-
tæſque regionis quam audiebant, animos mul-
titudinis ad bellum ſuſcipiendum erigebat.
contra deterrebantur narratibus difficilem fore
eius acquisitionem, quòd flumina ſuperanda
eſſent magna ac profunda, & montes ardui traſ-
cendendi, & vrbes mœnibus firmiſſimis cin-
gantur. Apud Hebronem verò etiam gigantum
progeniem ſe reperiſſe aiebant, atque ita explo-
ratores cùm omnia maiora apud Chananæos
inueniſſet, quàm quæ hæcenus poſt exitum ex
Ægypto viderant, ſuo timore reliquam etiam
multitudinem data opera impleuerunt. Qui ex
eorum narratione impoſſibile rati talem terram
acquirere, ſoluta cõcione domum reuerſi cum
vxoribus & liberis lamentabantur, dicentes
Deum verbis tantum multa polliceri, re autem
omnino nihil auxilij præſtare. ruſſumque Moy-
ſem inculſantes, in eum ſimul & fratrem eius
Aaronem pontificem vociferabantur: atque ita
totam noctem inquieti exegerunt, in vtrunq;
coniicia iactando. mane verò ad concionem
concurrunt hoc animo, vt lapidatis Moyſe ac fra-

A ὁ θεὸς, εἰπε, καὶ γὰρ καὶ τοὶ κακῶν ἀκούοντες πρὸς ὑμῖν,
ἐκ αὐτῶν ἀποσταλέντων κέκοντες ὑμῖν, καὶ πάντες οὐκ
εἰς μακρὸν ἔσται. ἀμα ταῦτ' ἔλαλε, καὶ πέμπεται τὸ
σρατιόπαιδον ὁρτύγων ἅπαν, ὃ δ' ἐραζόν αὐτοὺς ὀφείλει
εἶναι, ὁ μὲν τοὶ θεὸς οὐκ εἰς μακρὸν μετέχεται τοῖς ἰ-
δράμοις τῆς εἰς αὐτὸν θεοστυχίας καὶ λαιδρείας. ἀπύ-
θαι γὰρ οὐκ ὀλίγον πλῆθος αὐτῶν. καὶ νῦν ἔπ' ἡμέ-
ραν πᾶσι τοῖς ὁρτύξιν ὀνομαζέται καθεσθαι, ὃ ἐστὶν ὁπ-
B θυμίας μημεῖα.

Κεφάλαιον η'.

Περὶ τοῦ χατσακόπου, οἱ ἐξ ἰσχυροῦσαντες πλὴν χατσακίων
 γλῶ, ἐπανελθόντες τοῖς ἰσχυροῦσιν
 ἐξέφιδου.

[illegible]

Questões

τῶν ἡ κατασκοπεῖν ἰπποὺς ὅτε ναυήχου παῖς φυλῆς ἐ-
 φραμίποδος, καὶ χαλβεὸς τῆς δα φυλῆς, φοβηθέντες, χρο-
 εῖον εἰς ματοῖς. ὁ δὲ πλῆθος ἐπετίχον διαρσεῖν διό-
 μοι. καὶ μήτε ψάλλοιεν καὶ κλέωνται. καὶ οὐκ ἔστι, μήτε
 πιστεύειν ὅτι ἐκ τῆς μητρίδος ἐστὶ τῶν χαναναίων εἰρη-
 κῆται καὶ ἀπὸ τῶν ἀμύμων, ἀλλὰ τοῖς ἐπὶ τῶν δόλων μο-
 νίαν καὶ τὴν πῆσιν αὐτοῖς τῶν ἀγαθῶν παρορμῶσιν. οὐτε
 γὰρ τῶν ὁρῶν τὸ μέγεθος, ἔτι τῶν ποταμῶν τὸ βάθος, τοῖς
 ἀρετῶν ἡσυχαστῶν ἐμποδῶν ἐστὶν αὐτοῖς πρὸς τὰ ἔργα. καὶ
 ταῦτα τῶν συμφορῶν καὶ τῶν μαρτυριῶν αὐ-
 τῶν ἰσχυρὸν οὐκ ἔφασαν ἐπὶ τοῖς ποταμοῖς, μηδὲν ἔχοντες
 δι' ὑποψίας, ἡ γὰρ μήτις τῶν θεῶν πιστευκότες καὶ ὁδηγῶ-
 σι ἡμῶν ἱπποὶ. ὁ δὲ μὲν ταῦτα λέγοντες ἐπετίχον τὴν
 ὁρῶν καὶ ἀπερῶν τῶν πλῆθους, μωυσῆς δὲ καὶ ἀαρὼν, πα-
 σόντες, ἐπὶ τῇ γῇ, τῶν θεῶν ἰκέτην, οὐκ ἔσθ' ἡμεῖς αὐτῶν
 σωτηρίας, ἀλλ' ὅπως τῶν ἀμαρτιῶν παύσῃ τὸ πλῆθος, ὁ
 κατασῇ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὑπὸ τῶν ἀμαρτιῶν τῶν πα-
 ρασηνῶν αὐτοῖς πάσας τὰς ἀμαρτίας. παρὼν δὲ
 ἡ νεφέλη, καὶ ὅσα ἔσθ' ὁ σκηνώων, ἐσημαίνει τὴν ἐπιφά-
 νειαν τῶν θεῶν. μωυσῆς δὲ διαδήσας, παρέειπεν ἐπὶ τὸ πλῆ-
 θος, καὶ τῶν θεῶν ἐδήλωσεν αὐτοῖς τὸν ὅτι ὑβρεῖς αὐτῶν
 λήψεται τιμωρίαν, οὐκ ἀξίαν μὲν τῶν ἐξ ἡμετέρων, ἀλλὰ
 οἷον ὅτι οἱ πατέρες ἐπὶ νεφείᾳ τοῖς τέκνοις ἐπιφέρουσι.
 παρελθόντα γὰρ εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῶν, ὁ δὲ τῶν μαλλού-
 σης ὑπὲρ αὐτῶν ἀπαλείψας ἀποκαλομήν, τῶν θεῶν ὑπο-
 μνήσας μὲν ὅσα παδόντες ἔξ' αὐτῶν, καὶ πηλίκων διερ-
 γασίων μάλα βόσκοντες, ἀχάριτοι πρὸς αὐτὸν ἤμουντο. ὅτι
 ταῦτα τῶν κατασκοπεῖν ὑπαχθέντες διὰ τὴν τοῖς ἱ-
 κίων λόγους ἀληθείας, οὐκ ὑποβόσκοντες ἡγήσαντο τῶν
 αὐτῶν καὶ ἐξ' αὐτῶν τὴν ἀγίαν, οὐκ ἀπολείψαντες πάντας
 οὐδὲ ἐξαφανίσαντες τὸν ὅτι αὐτῶν, ὁ δὲ πάντων μάλλον ἀ-
 θεσπῶν ἐξ' αὐτῶν τῶν θεῶν. τῶν τοι χαναναίων οὐ παρέξει
 γῆν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν δόλων μοιαν. αὐτοῖς
 δὲ ποιήσῃ καὶ ἀπολύσας ἐπὶ τῶν ἐρημίας ἐπὶ τὴν τσαρά-
 κοντα καὶ βίον, τῶν ἀγαθῶν ποιήσας τῶν θεῶν ἐκτί-
 νοντας. πᾶσι μὲν τοῖς ἡμετέροις ὡς ἀδύνατον τῇ γῇ
 ὑπῆρχετο. καὶ αἰνοῖς τῶν ἀγαθῶν, ὡν ἑαυτοῖς ὑπὸ ἀρε-
 σίας ἐφρονήσαντα μεταχέειν, ποιήσας διασώσας. ταῦτα
 ὁ μωυσῆς καὶ τῶν θεῶν γνώμην ἐλαβεχθέντος, ἐν λυ-
 πῇ ὁ συμφορὰ τὸ πλῆθος ἐχρῆστο. καὶ τῶν μωυσῆν παρηγά-
 λει καταλάττων αὐτῶν γηέσας πρὸς τὸν θεόν, καὶ τῶν
 ἀμύμων τῶν καὶ τῶν ἐρημίας ἀπαλάξαντας, πόλεις
 αὐτοῖς ὡς ἀχρῆν. ὁ δὲ οὐκ ἔφασεν τὴν θεὸν τοιαύτην
 πύεον πρὸς τοῖς ἀμύμων γὰρ καὶ καφότητα ποροαχθῆναι
 τῶν θεῶν ἀνθρωπίνῃ εἰς τὴν ὁρῶν τὴν πρὸς αὐτοῖς. ἀλλὰ
 γνώμην καταψηφισάμενον αὐτῶν. οὐδὲν ὅτι ἀπιστεῖν ἢ
 μωυσῆς ἢ ἀαρὼν, ποσάυτας μεριάδας ὀργισμένους
 ἐπὶ αὐτοῖς, καὶ μαθήσαντες εἰς τὸ ἡμετέριον. ὁ γὰρ θεὸς
 αὐτῶν συμπαρῶν, τῶν αὐτῶν τοῖς λόγοις αὐτῶν τὸ πλῆθος
 παρεσκιάζει. καὶ πολλὰς ὡς ἀκούσαντες, ἀσύμ-
 φορον αὐτοῖς τὴν ἀπίθειαν ἐπὶ γνώσαν ὑπὸ τῶν συμ-
 φορῶν ὡς ἀπιστεῖν. θάυμαστος δὲ τῶν ἀρετῶν ὁ ἀνὴρ, καὶ τῶν ἱ-
 χύος τῶν ἐκ τῶν πιστεύοντων πρὸς ὧν ἂν εἴποιεν, ἢ παρ' ὧν ἔζη
 χρόνον ὑπῆλθε μόνον. ἀλλὰ καὶ νῦν ὅτι οὐδὲν ἔβραμον
 ὡς οὐχὲν κατὰ πρὸς αὐτοῖς αὐτῶν καὶ κολάσαντος ἂν
 ἀποσπῇ. περὶ ταῦτα τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ νομοθετηθεῖ-
 σιν καὶ λατρεῖν δύνανται. καὶ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα
 τεκμήρια, τῶν ὡς ἀνθρώπων αὐτοῦ δυνάμεις ὅτι,

A Quem euentum metuentes dubio ē speculatori-
 bus, Iesus Nauechi filius ex tribu Ephraimitide
 & Chaleb ex tribu Iudæ, procedunt in me-
 dium, & populum compescunt, orantes vt bo-
 na spe sint, neve Deum insimulent mendacijs,
 temere fidem habentes quibusdam, qui vanis
 sermonibus de rebus Chananæorum vulgaris
 multitudinem credulam terrarent: quin po-
 tius eos sequerentur, qui illis regionem tam fe-
 licem acquirendi autores ac duces se præbe-
 rent. neque enim montium magnitudinem,
 neque amnium profunditatem obitaturam vi-
 ris fortiter rem gerere paratis, præsertim
 auspice Deo, & pro illis in acie præliaturo. I-
 te, inquit, posito omni timore alacres,
 Deoque freti, quâ vos ducimus sequimini. Ta-
 libus verbis conabantur sedare tumultuantem
 populum: Moyses interim & Aaron protiden-
 tes in faciem supplicabant. Deo, non pro
 sua salute, sed vt insanientem multitudinem
 ad sanam mentem reduceret, tot præsentibus
 & instantibus necessitatibus turbam: cum
 subito nubes super tabernaculum ex-
 orta, adesse præsentem Deum signifi-
 cat.

XVIII. Quo viso Moyses animatus infert se in tur-
 bam, & ultro pœnam eis à Deo tanta insolentia
 prouocato minatur, non tamen quantam
 peccati enormitasmerebatur, sed qualis esse so-
 let paterna castigatio. Sibi enim tabernaculum
 ingresso, & internecionem populi cum lachry-
 mis deprecanti, commemorasse Deum, quot &
 quantis beneficiis affecti ingrati esse pergerent
 & quod nunc speculatorum ignauia seducti,
 eorum verbis plus veritatis inesse putarent,
 quàm suis promissionibus. quomobrem non
 deleturum quidem totum illud quod cæteris
 mortalibus omnibus paritisset: attamen ter-
 ram Chananæam eiusque vbertatem illis non
 concessurum, sed sine late & sine vrbe in de-
 serto quadraginta annis erraturos, quo peccati
 pœnas exsoluant. Liberis tamen eorum terram
 illam daturum, cõsque commodorum quibus
 patres se per intemperantiam indignos redde-
 rent, dominos esse constituturum. His denun-
 ciationibus vulgus attonitum, totum se mœstia
 dedit, Moysenque obsecrabant, vt depre-
 caretur Deum, quo reconciliatus peccatisque
 condonatis, vrbes hostiles eis traderet. Ille verò
 negabat Deum laturum talibus se tentari pre-
 cibus. Non enim temerè aut humano more ad
 hanc indignationem esse commotum, sed ius-
 tam hanc sententiam protulisse. Nō est autem
 incredibile, Moysen vnicum virum innume-
 ra penè hominum millia concitata sedauisse,
 quandoquidem Deus illi præsens placabilio-
 rem faciebat multitudinem, sæpe iam suo ma-
 lo expertam, conducibilis esse non repugnare
 diuinæ voluntati: & alioquin etiam vir ille di-
 gnissimus est admiratione, tum ob singularem
 virtutem, tum ob fidem non tantum à seculi sui
 hominibus, sed à posteris etiam impetratam:
 quandoquidem hodie quoque nemo est He-
 bræorum, quin etiam si latere possit, quasi præ-
 sentem reuecreatur, & quasi pœnas exacturum, si
 quid præter decorum ab ipso præscriptum gesse-
 rit. Autoritatis eius plusquam humanæ argumē-
 ta sunt plurima, & in his illud non minimum,

quodd quidam ex regionibus vltra Euphratem A sitis ad honorem nostri templi quatuor mensium iter magno sumptu, nec sine periculo cemensi, sacrificioque peracto, non potuerunt tamen partem aliquam de victima consequi, existente aliqua causa, cur per leges nostras id minus liceret. Et quidam ne sacro quidem facto, alij semiperfecto sacrificio relicto, nonnulli ne templum quidem adire permitti, re infecta rediuerunt, malentes Moysis legibus quam suo proposito obsequi: idque nemine redarguente, nisi propria conscientia. Tantum valet semel concepta de hoc viro opinio, vt maior homine habeatur qui leges à Deo acceptas hominibus tradidisse creditur. Nuper etiam non longè ante Iudaicum bellum principatu Claudij, pontificatum apud nos Ismaele obtinente, cum tam valida fames regionem nostram premeret, vt assaron quatuor drachmis veniret, & in festiuitate azymorum allati essent cori septuaginta, hoc est medimni Siculi triginta & vnus, Attici verò quadraginta & vnus: nemo tamen sacerdotum ausus est micam vnā inde comedere, tanta egestate premiente, legem tantum & iram diuinā veritus, quæ in ocula etiam peccata grauiter animaduertere solet. Quare non est cur aliquis miretur quæ illo tempore sunt gesta: quando quidem etiam scripta posteris ab illo relicta tantam vim & auctoritatem obtinent, vt vel inimici nostri fateantur quodd talem viuendi rationem Deus per Moysen instituerit. Sed de his quisque vt videtur sentiat.

ἡ δὲ πλεονεξία καὶ τὸ ἴδιον ἡμετέρας, μέλλων ὁδὸν περὶ αὐτῶν ἐλθόντων καὶ τῶν παλαιῶν παρ' ἡμῶν ἱερῶν μὴ πολλῶν κινδύνων ἔσσι ἀλλομενῶν, καὶ θύσαντες, οὐκ ἔχουσιν τῶν ἱερῶν μεταλαβῆναι μανυσίας ἀπηγορεύοντες, ὅτι τῶν ἱερῶν οὐ νομιζόμενων, οὐδ' ἐν τῶν παλαιῶν ἡμῶν αὐτοῖς τοῖς συντυχόντες, καὶ οἱ παλαιῶν, μηδὲ θύσαντες, οἱ ἡμέτεροι τὰς θυσίας καταλιπόντες, πολλοὶ δ' ἐπὶ ἀρχῇ εἰσέλθοντες ἕως τοῦ ἱεροῦ θύσαντες, ἀπῆλθον ὑπακούοντες τοῖς μανυσίαις προστάγμασι πολλῶν, ἢ ποιῆναι τὰ κατὰ βούλησιν τῶν αὐτῶν προσηνῶν, ἔτι ἐλθόντων αὐτῶν αὐτοῖς, οὐ διδόντες, ἀλλὰ μόνοι τὸ συνεισδόντες ὑποφύμενοι. οὗτοι ἡ νομοθεσία τῶν θεῶν δοκῶνται τὴν ἀστέρα πεποιθῆκε τῆς αὐτῆς φύσεως κρείττονα νομίζοντες. οὐ μέν, ἀλλὰ καὶ τῶν πολλῶν μικρὸν ἔμπροσθεν κλαυδίου ῥωμαίων ἄρχοντας, ἰσχυροῦ ἢ παρ' ἡμῶν ἀρχιερέως ὄντος, καὶ λιμῶν τῶν χειρὸν ἡμῶν καταλαβόντες ὡς περὶ αὐτῶν δραχμῶν πωλεῖσθαι τὴν ἀστέρα, κομμενῶντος ἀλλοτρίου καὶ τῶν ἱερῶν τῶν ἀζύμων εἰς πόρην ἐσθλημένην (μέθυμοι ἢ οὕτοι σκελετοὶ μὲν εἰσὶν ὡς ἔχοντες, ἀπὸ τοῦ ἢ περὶ αὐτῶν ὡς) οὐδὲς ἐτόλμας τῶν ἱερῶν κείνων ἐν φανερῶν, ὅσων τῶν γῆν κατεχούσης, διδόντες τὸν νόμον καὶ τῶν ἱερῶν, ἢ καὶ ὅτι ἀντιλήπτως αὐτοῖς τὸ θεῶν τοῖς ἀδικήμασι ἔχοντες. ὡς τ' οὐδὲ θάνατον ἔχοντες τῶν τότε περὶ αὐτῶν, ὅπου μέχρι καὶ νῦν τὰ καταλειφθέντα ὑπὸ μανυσίας χράμματα τηλικαύτως ἰσχυρῶς ἔχοντες, ὡς καὶ τοῖς μανυσίαις ἡμῶν ὁμοιοῦν ὅτι τὴν πολιτείαν ἡμῶν ὁ καταστραφέντος ὅτι θεός, ὅς ἐστι μανυσίας καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνης. ἀλλὰ καὶ μὴ τούτων ὡς αὐτῶν πρὸς ἀλλήλους φηται.

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ ΤΩΝ ΙΩΣΗΠΟΥ
 Ισραήλ τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Εβραίων δὴα τῆς μανσῆος γένεσις, μέχρι πρὸς χαναναίους καὶ ἡττα.	Κεφ. α.
Στάσις κορυβὲς καὶ πληθοὶς πρὸς μανσῆα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἰερουσαλῆς.	Κεφ. β.
Ὡς αἱ μὲν τῆς γένεσις καὶ τῆς ἀποστάσεως διαφθάρουσιν καὶ βάλουσιν τὸν δαυὶδ, τὸν δὲ ἰερουσαλὴν ἀπορῶν ὁ μανσῆος ἀδελφὸς κατὰ καὶ οὐκ ἔχοντι αὐτῶν.	Κεφ. γ.
Τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἱσραήλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἕως ἀπὸ τοῦ Ἰακώβ.	Κεφ. δ.
Ὡς στήλην ἐστὶν τοῖς αἰμοφράται βασιλεὺς παύσας μανσῆα, καὶ τὴν στρατὸν ἀπώσας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἐρημίας, κατελύνουσιν αὐτῶν τὴν χώραν δυοὶ φυλαῖς καὶ ἡμισίᾳ τῆς ἱσραήλ.	Κεφ. ε.
Περὶ βαλῶν καὶ μανσῆος.	Κεφ. ς.
Ὡς ἡττὰ καὶ κατὰ τῆς ἱσραήλ στρατεύσαντες, ἐκέρχονται αὐτῶν.	Κεφ. ζ.
Ἡ μανσῆος πολιτεία, καὶ πῶς αὐτὸς ἀποθνήσκει ἐν ἡραβῶν.	Κεφ. θ.

HÆC IN QVARTO IOSEPHI HISTORIARVM DE
 Antiquitate Iudaica libro continentur.

Hebræorum infans Moyses cum Chanaanis pugna & cædes.	CAP. I.
Seditio per Corem adversus Moysen & fratrem propter sacerdotium excitata.	CAP. II.
Quomodo seditionis concitatoribus divina ultione extinctis sacerdotium Aaroni & filiis est confirmatum.	CAP. III.
Quæ Hebræis in deserto per annos xxxviii obtulerunt.	CAP. IV.
Quomodo Moyses devicit Sechonem & Ogem Amorrhæorum reges, deleuitque eorum copias, & in sortem dedit eorum regionem duabus Hebræorum tribubus & dimidiæ.	CAP. V.
De Balamo varc.	CAP. VI.
De victoria Hebræorum adversus Madianitas.	CAP. VII.
Moyseis leges, & quomodo ex hominibus est sublatus.	CAP. VIII.

numen humanis dolis purant circumueniri A ὅτι τὴν ἰσχὺν τῆ θεῆ νομίσαντες ἀπατάσθαι δύνανται. posse.

CAP. IV.

Quæ Hebrais in deserto per annos xxxviij. obuenierunt.

Nam. 17. **P**ost tam evidens argumentum cum iam satis constaret, non ambitu, aut fratris gratia, sed diuino iudicio sacerdotium ad Aaronem peruenisse, sine vlla controuersia posthac illud tenuit: nec tamen ob hoc diu cessatum est à seditione, imò penè grauior priore est infecuta. nam ex talibus causis ortum habuit, vt facile apparetur longo tempore duraturam. Cum enim semel animos hominum occupasset hæc persuasio, nihil sine Dei voluntate geri, arbitrabantur Deum in gratiam Moysis ista facere. huic igitur imputabant omnia, tanquam non peccatorum odio Deus sciret, sed à Moysæ sollicitatus: ægrèque ferebant quòd non solum impune tot optatum morte populum multasset, sed præmium etiam auferret confirmatum iam fratris pontificatum: quandoquidem nemo posthac eum affectaturus erat, cum aliis id malè cessisse videret. adhuc cognati extinctorum agebant apud populum, rogantes vt superbx & nimix Moysis potestati modum aliquem statueret. facile enim hoc illi esse. Tum ille maturè sentiens excitari turbas, veritus ne qui rursus res nouas molirentur, vnde magnum aliquod malum accidere posset, concionem aduocari iubet. & auditis postulatis nihil respondens ne magis irritarentur, hoc tantum principibus tribuum mandauit, vt virgas afferrent tribuum nominibus inscriptas. eius enim fore sacerdotium, in cuius virga Deus signum ostenderit, quod vbi placuit, inscriptas attulerunt, cum alij, tum Aaron, inscriptam habens in sua Leuiticam, eas Moyses acceptas in Dei tabernaculum deposuit. sequenti verò die omnes protulit, quæ facile agnoscebantur, quòd essent & à principibus qui attulerant, & à cætero populo notatæ: videbantque alias eadem specie manere, qua erant pridie, cum eas Moyses acciperet, ex Aaronis verò ramos & germina esse exorta, & quod magis mirum ligno constaret. hac nouitate spectaculi vulgus attonitum, omissis odiis quibus tam Moysen quàm Aaronem prosequeretur, totum in admirationem diuini iudicij versum, amplius Deo repugnare desinit, ratumque Aaroni sacerdotium esse voluit: atque ita tertio Dei calculo confirmatus nemine posthac contradicente fuit pontifex, & Hebræorum populus longis seditionibus agitur hoc modo ad quietem tandem peruenit. Moyses autem postquam Leuiticam tribum diuino cultui dicatam, immunem à militia fecisset, ne fortè in parandis ad vitam necessariis occupati, negligentius sacra tractarent, mandauit vt post armis ac Dei fauore quæ sitam Chanaanem ex oppidis eius quadraginta octo bona & pulchra Leuitis distribuerentur, cum agro mœnibus eorum contiguo duum millium cubitorum, & insuper à toto populo de-

III.
Num. 13. 35.
Leuit. 14. 38.
26.

Κεφάλαιον δι'.

Τὰ συμβαίνα τῇς ἱσραήλ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτι περὶ οὗτω καὶ τριάκοντα.

KΑὶ ἀπαρὼν μὲν, ἐκ τῆ μαουστίας χεῖρι τὴν ἀρ-
χειροσωμὴν ἔχον δοκῶν, ἀλλὰ τῇ τῆ θεοῦ κρίσει
φανερὰ ἡ μομφή, καὶ ἡ ὑπὸν ἡδὴ βεβαίως ἀπὸ λαοῦ
τῆς. τὴν μὲν τοῖς σάσιν οὐδ' οὐτως συνίβη παύσατο.
πολλὰ δ' ἢ μάλλον αὐξεν καὶ φέρεται χαλεπωτέραν. ἐ-
λάμβανεν ἡ τῆς θεοῦ τοῦ χεῖρον χειροκτῆς αἰτίας, ὅφ' ἡς
οὐδὲ ποτε λήξεν τὸ δεινὸν εἰκὸς αὐτῶν, ἀλλ' εἰς χρόνον πα-
ραμείνεν. οἱ γὰρ αἰθεροποι πεπιστευκότες ἡδὴ μηδὲν γί-
νεσθαι δίχα τῆ θεῆς προνοίας, ἐκ ἐβούλου τοῦ ταύτης
χεῖρος τῆς εἰς μαουστὴν χεῖρι, τῆ θεῆς περὶ ἀρχαί, κα-
τηγόρου μὲν δι' αὐτῆς τὴν ὁργὴν τῆ θεοῦ γίνεσθαι τοσαύ-
την, οὐχ οὐτως δὲ τῇ καλαδόντων ἀδικίᾳ, ὡς μαου-
στίας χειροκτῆς αἰτίας, καὶ τοῖς μὲν διεσπάρταται μη-
δὲν ὁξυμύρτανοντες, ἡ ὅτι αὐτῶν τὴν τῆ θεῆς θρησκείαν
ἰσχυροποιῶν. τὸ γὰρ τοιοῦτον αἰθερὸν ὁξυμύρτανον καὶ πάντων
ἀρίστον ἐξημερωκότες τὸ λαὸν πρὸς τὸ μηδὲν αὐτο-
χειρὶ δίκην ἐπὶ καὶ τὴν ἱεροσωμὴν αἰαμφίλεκτον τὰ δι-
φὰ ὁξυμύρτανον. οὐδ' ἵνα γὰρ ἐπ' αὐτῆς ἄλλοι αἰτιολογῶ-
σαι, καὶ τοῖς περὶ τοὺς ὁξυμύρτανον κακῶς ἀπολογώμενοι, ἐπὶ γε-
μῶν καὶ ὁξυμύρτανον οἰκίων τοῖς διεσπάρταται δίκης
ἐχέοντο πολλὰ καὶ πλήθους μειώσασθαι τῆς μαουστίας με-
γαλυνίας. ἀσφαλὲς γὰρ αὐτῶν τὰ τῆ θεῆς. μαουστίας, καὶ γὰρ
ἐκ πολλῶν συνιστάμενον ἡ καὶ αὐτὸ πέν θύρον, διούσας μὴ
πνευματώσας πάλιν, καὶ ἡμῶν πῆμα καὶ χαλεπὸν,
συνήγαγε τὸ πᾶν εἰς ἐκκλησίαν. καὶ αὐτῶν ἡ
κερὰ εἰς ἀπολογία οὐ κατιστάμενος, ἵνα μὴ παρεξέ-
νη τὸ πᾶν. αὐτὸ γὰρ μόνον τοῖς φυλάχουσιν περὶ πᾶν,
κομίζον τὰ τῆ φυλῶν ὀνόματα βακτηρίας ἐπιγεγραμ-
μένα. λήγεσθαι γὰρ ἐκείνον τὸν ἱεροσωμὴν, οὐ περὶ αὐτὸ
θεὸς ἐπισημῶν τῇ βακτηρίᾳ. δόξαν οὖν, κομίζουσιν,
οἱ καὶ ἄλλοι καὶ ἀπαρὼν, ἐπιγεγραμμένης λαοῖν ἐν τῇ βακτη-
ρίᾳ, καὶ ταύτας μαουστίας ἐν τῇ σκηνῇ τῆ θεοῦ καταπίπτει.
τῇ γὰρ ἐπιτοῦση περὶ ἐκείνου τὰς βακτηρίας, γινώσκοντες δ'
ἦσαν ἡμῶν τότε αἰθερὸν καὶ ἀποσημῶν αὐτῶν, οἱ περ
ἐκείνου, καὶ τῆς πᾶν. καὶ τὰς μὲν ἄλλας, ὅφ' ἡ περ
αὐτῶν γήματος μαουστίας παρέλαβεν, ἐπὶ τοῦτο μεμε-
νηκίαι ἐβλεπον. ἐκ τῆς ἀπαρῶν, βλαστῶν τε καὶ κλά-
δους αἰαφιώτας ἐώρουν. καὶ καρπὸν ὡραῖον, ἀμύγηδαλα
δ' αὐτῶν, ἐκ τοῦτο τῆ ξύλου τῆ βακτηρίας κατιστάμενος
τῆς. ἐκ πᾶν ἡμῶν δι' ὅτι τῶν ὁξυμύρτανον τῆς θεῆς, ἐκ καὶ
πᾶν μίσην αὐτῶν οὐ μαουστίας καὶ ἀπαρῶν, ἀφέντες τὸ θαν-
μαζεν ἡρξαστο τῆ θεοῦ αὐτῶν κρίσιν, καὶ τὸ λοι-
πὸν ἐπὶ τοῖς τοῖς διεσπάρταται τῶν θεῶν συνιέ-
ρουσιν ἀπαρῶν καλὰς ἔχον τὸν ἀρχιερωμὴν, καὶ ὁ μὲν, ὅφ' ἡ
αὐτῶν τῆ θεοῦ χειροκτῆς αἰτίας, βεβαίως εἶχε τὸ πᾶν. ἡ γὰρ
τῆς ἱσραήλ σάσις πολλὰ ἀκμήσασα χρόνον, τῶν ἐ-
παύσθη τῆς ὁξυμύρτανον. μαουστίας δι' ἐπὶ πολέμῳ καὶ στρατιᾷ ἡ
τῆς λαοῖν ἀφέντες φυλὴν, διεσπάρταται τῶν θεῶν, ἵνα μὴ
δὲ ἀπορίαν μηδὲ ζήτησιν τῆς εἰς τὸ βίον αἰαφιώσαν ἀμα-
λοῖν τῆς ἱσραήλ, καὶ βέλησιν τῆ θεοῦ τὸν χαναναῖαν ἐπισταμέ-
νοις τοῖς ἱσραήλ, ἐκείνους κατανέμει τοῖς λαοῖς οὐκ ὅτι
καὶ πρὸς ἀρκούντα πόλεις ἀγαθὰς καὶ καλὰς. τὰ περὶ
αὐτῶν γὰρ ἐπιγεγραμμένα εἰς διακρίσεις πᾶν τῶν
τῶν αὐτοῖς ἀφέντες, καὶ περὶ τοῖς τῶν θεῶν τῶν λαοῖν ὁξυ-
μύρτανον

ταξίς ἤντι παταίσαν καρπῶν διενάτω αὐτοῖς τε τοῖς λε- A
 γίταις, καὶ ἱερῶσι τελεῖν. καὶ ἡ μὲν ἡ φυλὴ ὡς δὲ τῇ
 πλῆθους λαμβάνει, ταῦτ' ὅτιν. ἀναγκασθὲν δὲ ἡ ἡγεσία μὴ
 αὐτοῖς ἱερῶσι δίδωκε ὡς δὲ πάντων γίνεσθαι, δηλώσας. ἤντι
 μὲν πρὸς ἀράκοντα καὶ ὅκτω πόλεων, ἔξισκαί διενε πα-
 ρεχόμεναι τοῖς λαοῖς αὐτοῖς παροσέταξε καὶ τῆς δι-
 κῆς τῆς ἡς ὡς δὲ τῇ λαοῦ κατ' ἕτος λαμβάνουσι, διενε-
 τὴν αὐτοῖς ἀπομεινέειν. ἐν ᾧ ἀπαρχὰς τὸν λαὸν δι-
 κῆσιν πρὸς τῶν πρῶτων ἤντι ἐκ τῆς γῆς τοιοῦτων καρπῶν B
 ὅππῃ εἴεν. καὶ ἤντι τῇ ἀποδοῦναι ᾧ ἤντι εἰς τὰς θυσιὰς
 νομισμάτων τὸ γινώσκον παρῶν αὐτῶν ἢ ἀρῶν ἢ καταδύ-
 σαι ὡς δὲ καὶ τοῖς ἱερῶσι, ὡς τε αὐτοῖς πανοικί σιτι-
 σται ἐν τῇ ἱερῶσι πόλει. ἤντι δὲ οὐ νομισμάτων ἐδίειν
 παρ' αὐτοῖς καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις, τοῖς διαδοτάς ἤντι
 νομισμάτων σίκλων καὶ ἡμισυ αὐτοῖς ἀντιδέρειν, ἀντιδέρ-
 πων ᾧ παρῶν τοῦκου πέντε σίκλοις. ἤντι δὲ ἀπαρχὰς αὐ-
 τοῖς καὶ τῆς ἤντι παροσέτασαν κουράς. τοῖς τε πεπύοντας
 τὸν σῖτον καὶ ἀροποποιουμένοις, ἤντι πεμμεγμένων αὐτοῖς π- C
 νάχρησθαι. ὅπου δὲ αὐτοῖς καὶ παρῶν δι' ἡν π-
 ποσιν μὲν, ναζαράς δὲ καὶ λαοῦται, κομίζονται καὶ οἱ-
 νον οὐ παροσφειρόμενοι, τούτων ὅταν τὰς εἰσάδας ἀφ-
 ῶσθαι ὅππῃ θυσιὰς τε ἀρῶσι τὰς κουράς νέμεσθαι παρῶν
 τοῖς ἱερῶσι. καὶ οἱ κορβῶν αὐτοῖς ὀνομάσαντες πρὸς τῶν,
 δώρον ᾧ τῇ σιμαίνει κατὰ ἐλλήνων γλώττας, βα-
 λαμῶν αὐτοῖς τῆς λειτουργίας τοῖς ἱερῶσι κατα-
 βάλλειν ἀργύριον, γυναικῶν μὲν ξιάκοντα σίκλους,
 ἀνδρῶν δὲ πεπύκοντα. ὅπου δὲ ἂν ἐνδεέστερα ἤντι ὡς
 σιμαίων ἔχοντι χρημάτων, τοῖς ἱερῶσι ἐξείναι παρῶν
 τούτων ὡς βούλονται δοκίμασαι. ἤντι δὲ καὶ τοῖς κατ'
 οἶκον θυσιῶν δώματα ἐνέειν τῆς αὐτῶν ἀλλὰ μὴ θρη-
 σκείας ἀνάγκη κομίζειν τοῖς ἱερῶσι ἐνυσφόν τε καὶ
 χαλκίον καὶ τὸν διείναι βεβαίοντα ἢ θυμάτος, καὶ τοῖς
 μὲν ἱερῶσι μουσῆς τοσαύτην παρίξων, καὶ ὡς α-
 μέρτημα τῶν θυῶν ὁ λαὸς δίδωσιν αὐτοῖς ὡς ἐν τῇ
 παρῶν τῆς βίβλου διηλώκαμεν, ἀπορία ἐπὶ νό-
 σε. πάντων ᾧ τοῖς ἱερῶσι τελοῦμένων, κοινανέειν δι-
 τάξαι καὶ τοῖς οἰκετῶν καὶ θυγατέρας καὶ γυναικῶν, ἐ-
 ξω ἤντι ὡς α- μέρτημα τῶν ὅππῃ παρῶν θυσιῶν.
 ταῦτα γὰρ ἐν τῇ ἱερῶσι μένοι διαπαντός οἱ ἄρῶν ἤντι
 ἱερῶν αὐτῶν παρῶν ὡς ᾧ ταῦτα μὲν τὴν εἰσάδα μουσῆς
 διέταξεν, ἀρῶν μὲν πάσης τῆς στρατιᾶς, ὅππῃ τοῖς τῆς ἰ-
 δομαίας ὁμοῖς ἡλῶν, καὶ παρῶν παρῶν τὸν βασιλέα
 ἤντι ἰδομαίων πέμψας, ἡξίου ᾧ ὅδον αὐτῶν ὡς δὲ καὶ ἐν
 ἔργων αὐτῶν ἐξείναι λαβῆναι, ὡς ᾧ μὴ δὲ ἀδικη-
 σήσονται, δώσθαι ὁμοῖον, ἀρῶν τε πρὸς στρατῶν ἰχο-
 ρησῶν, καὶ πᾶσι τῶν ὅδων αὐτοῖς καλῶς τε καὶ
 βαλεῖν. ὁ δὲ οἱ ἐκ παρῶν τῆς μουσῆς ἐκ ἀρεσκόμενος,
 ἐπὶ συγχωρεθὲν τὴν δόδον, ἐνοπλῶν τῶν στρατῶν ἀγα-
 γῶν, παρῶν πᾶσι τῶν μουσῆς καλῶν αὐτοῖς εἰσά-
 δας βίβλου παρῶν καὶ μουσῆς ἀρῶν γὰρ παρῶν ἐ-
 σιμαλῶν οὐδὲν ὁ θεὸς χρῶμενος, τὴν δύναμιν ὑπαπ-
 γα δὲ τῆς ἐρήμου ἐκ τερατων. τότε δὲ καὶ τὴν ἀδελ-
 φῶν αὐτῶν μὴ δὲ μὴν τελεῖται ἢ βίου κατὰ λαμβάνει,
 παρῶν παρῶν ὡς πεπύκοντα, ἀρῶν τὴν αὐτῶν καὶ
 παρῶν δὲ αὐτῶν δημοσία πολυτελῶς, ὡς παρῶν
 κοινὰ ἡμέρας τὸν λαὸν, ἐκ παρῶν μουσῆς τούτων πρὸς
 ἐν, ὅλοκληρον δὲ ξαμῶν παρῶν, μὲν ἀπὸ τῶν τοῦ

cimas annui fructus exegit Leuitis simul ac sacerdotibus conferendas: atque hi posthac eius tribus solennes redditus fuere. Nunc dicendum quæ sint sacerdotum propria. ex quadraginta octo oppidis iussit vt Leuitæ concederent eis tredecim, & decimarum à populo quotannis acceptarum decimas penderent: præterea vt populus Deo primitias omnium fructuum è terra prouenientium offerret, & ex quadrupe-
 dibus quæ mactare fas est, primogenitum si masculum fuerit, sacrificandum sacerdotibus adducat, vt eo cum familia vescantur in vrbe sacra. pro eis verò quibus patria lex vesci verat, dominus fœtus siclum cum dimidio dependat, pro homine verò primo genito quinque siclos deberi eis etiam primitias tonsuræ ouium. & qui panes coquant liba aliquot eis præbere. Num. 6.
 Qui verò ex voto se consecrant, Nazaræ dicti capillum alentes, & vinum non gustantes, cum capillum consecrant victimas eorum sacerdotibus cedere. Item qui Corban seipsum nominant, hoc est Dei donum, si velint à ministerio ad quod se vltro obligauerunt dimitti, sacerdotibus pecuniam numerare, mulierem triginta siclos, virum quinquaginta. qui verò tantum pecuniæ non habuerint, hos sacerdotum arbitrio relinquendos. quin & si quis domi mactet ad priuatum epulum, non ob cultum diuinum offerendum tamen sacerdotibus pecoris pectus & brachium dextrum. Tantum est quod sacerdotibus Moyses attribuit, præterque quicquid pro peccatis populus offert, vt in proxime præcedente volumine diximus. Quicquid autem à populo sacerdotum ordini contribuitur, ex eo tam vxores quàm filias & famulos etiam participes esse voluit, exceptis quæ pro peccatis offeruntur. hæc enim in fano soli sacerdotio fungentes mares eodem die absument. Num. 20.
 His ita post seditionem dispositis castra mouit, & cum omnibus copiis ad Idumææ fines peruenit, legatis primùm ad regem præmissis. petebat ab eo tantùm liberum transitum, paratus ipsius arbitrio si idem dare, sine cuiusquam iniuria iter se facturum: præterea forum rerum venalium suis exhiberi poscebat, persolurus etiam aquæ precium, si rex ita iuberet. ille verò legatis re infecta dimissis, negotioque transitu, armatus cum exercitu est obuiam profectus, prohibiturus Moysen si viam aperire conaretur, at propheta consulto prius oraculo, & Deo non permittente vt ipse pugnæ principium faceret, retrorsum abduxit exercitum, per desertum iter facturus. Eodem tempore sorori eius Mariamæ vltimus vitæ dies aduenit, quadagesimo anno ex quo Ægyptum reliquerat, mensis Xantici lona prima: sepultaque est publico sumptu magnificè, super quodam monte qui appellatur Sein: & post menstruum luctum lustrauit
 G Moyses populū hunc in modum: Iuuecā laboris & aratri expertē, colore toto corpore rufam, Num. 19.

ἀτάλπα. μιλῶς ὅξαι δικαῦς ταμῶν καὶ σὺν αὐτοῖς.
 ὅρα, ὁ καλῶς, σὺν. καὶ πινυμένῳ ὅτι τεί-
 πα. μόνον θηλείας, ἀρῶν μὴ καὶ γυναικῶν ἀπυ-
 στρατοπέδου ποταμῶν εἰς χερσὶν καὶ παρὰ τοῦτον,
 K

[illegible]

Amoræus contrā vt vidit aduentantes oblitus
pristinæ ferociæ, tum ipse est territus, tum mi-
lites animos quos ante visum hostem præ se fe-
rebant, præ timore demiserunt. Itaque vix pri-
conflictu excepto terga vertunt, in sola fuga
spem salutis reponentes. confidebant enim mu-
nitis vrbibus, quæ tamen nihil prorsus eis pro-
fuerunt. Nam Hebræi vt primum animaduer-
terunt hostes cedere, acriter institerunt, turba-
tisque eorum ordinibus, in extremam formidi-
nem illos coniecerunt. Iamque totis campis
sparsi effuso cursu alij alias vires petebant, nec
alteri persequendo fatigantur, imperfectam vi-
ctoriam relinquere nolentes, sed cum essent
funditores optimi, & eius pugne generis, quod
omni telorum genere eminus geritur in primis
periti, & expeditiores quam vt armis grauaren-
tur, aut pedibus fugatos assequebantur, aut gla-
dibus & iaculis, si quos celeriores timor fece-
rat. Itaque magna strages editur: & si qui effu-
gerant, cum vulneribus & siti confictabantur.
erat enim estas. Cumque desiderio potus ad flu-
uium agmine magno ferrentur, ab insequenti-
bus circumuenti eminus sagittis ac iaculis sunt
confixi: & inter cæteros Schon rex cecidit. He-
bræi verò cæsos spoliabant, prædas agebant,
magna rerum copia fruebantur, quod fructus
nondum ex agris collecti essent. & milites to-
tam regionem percurrerant impunè diripien-
do, captiuosque abducendo. nemo enim re-
sistebat. robore eius regionis in pugna absum-
pto. Talis clades Amoræis accidit, qui nec
consilio prudenter, nec armis fortiter sunt v-
si. Hebræi verò terram eam occupauerunt,
inter tres amnes insulæ modo sitam. Nam Ar-
nonis ripæ meridionale eius latus terminant,
Iobacchus verò septentrionale, qui in Iorda-
nem influens nomen amittit: Occidentalis tra-
ctus Iordane amne alluitur. In hoc rerum statu
exoritur Israelitis nouus hostis Oges Galadinæ
& Gaulanitidis regionum rex, in auxilium Se-
honis amici & socij veniens: cuius res quum
iam perditas videret, nihilominus victoriam
sperans, virtutis suorum ac hostium periculum
facere decreuit. Qua spe frustratus & ipse in
prælio periit, & exercitus ad vnum est deletus.
Moyses verò Iobaccho fluuiio superato, regnum
Ogis ingressus urbem vnā post aliam sub-
uertebat, habitatores internecione vastans, qui
omnes eius terræ homines diuitiis & agrorum
fertilitate superabant. Oges etiam vir heroica
specie corporis, ne viribus quidem ac virtute
fuit inferior: cuius roboris & staturæ argumē-
tum exstabat in expugnata regia vrbe Amma-
nitidis regionis, dicta Rabatha: lectus erat
ferreus quatuor cubitorum latitudine, nouem
longitudine. Huius viri casum non solū præ-
sēs Hebræorum felicitas est insecuta, sed in fu-
turū etiā maiorum successuū illis causa est facta.

[illegible]

Hoc prodigioso aſinæ ſermone dum ille turba-
retur, apparuit ei angelus, obiurgās verberato-
rem, quòd iumentum non eſſet in culpa, ſed ip-
ſe obſtaret iter contra Dei voluntatem faciē-
ti. Tum vates terriſus volebat retro abire : ſed
Deus iuſſit eum pergere quòd inſtituerat, modò
ne quid aliter agat quàm diuinitus admonere-
tur. His mandatis percepſis ad Balacum perue-
nit: exceptuſque à rege honorificentiffimè, vo-
luit ad quēdam montem deduci, vnde Hebręo-
rum caſtra contemplari poſſet. Balacus verò ip-
ſe cum regio comitatu deducit vatem in mō-
tem proximè imminentem, qui à caſtris ſtadia
ſexaginta aberat. quibus conſideratis iubet re-
gem ſeptem aras extruere, & totidem tauros ac
arietes exhibere. Id vbi celeriter iuſſu regis eſt
factum, maſtar victimas, vt victoriam præſagi-
re poſſet. deinde ſic fatur : Felices vos quibus
Deus largam bonorum præbet copiam, & pro-
videntiam ſuam perpetuam ducem & adſilia-
tricem annuit. quoniam nullum eſt hominum
genus, cui non innocentia morum, virtutiſque
ac probitatis ſtudio ſitis anteferendi, liberos
præſtantiores etiam ſucceſſores habituri, quā-
doquidem Deus vos ſolos hominum comple-
ctitur, & vt omnium ſub ſole feliciffimi ſitis
proſpicit. quamobrem obtinebitis terram ad
quam vos miſit, & poſteris veſtris in perpetuū
poſſidendam relinquetis : & gloria veſtri no-
minis implebitur vniuerſa terra ſimul & mare,
adeoque multiplicabitur gens veſtra, vt nulla
non orbis regio veſtri ſanguinis homines ad-
mixtos ſit habitura. Beatus vos exercitus & ad-
miratione digniffimus, ex vno parente in tan-
tum auctus. nunc vobis parum amplum pro
dignitate ac numero domicilium Chanaan cō-
tinget, ſed totum olim terrarum orbem habi-
tationi veſtræ deſtinatum ſciote, vt tam in in-
ſulis quàm in continente ſit vobis degendum
præ multitudine iſtis cæli ſtellis numero æ-
quiparanda. Cūmquetam innumeri futuri ſitis,
nihilominus nihil vobis ad ſummam rerum
copiam deefſe patietur in pace, & in bello vir-
tutem viris addet. inimicis noſtris in mentem
veniat, vt hoſtes veſtri eſſe, & in vos arma ſu-
mere velint. non enim reuertetur è tali prælio
victor, qui lætitiā coniugibus ac liberis aſſe-
rat. Tanta vobis fortitudo diuino favore conti-
git, qui ſolus poteſt & quod ſupereſt detrahare;
& quod deefſe addere. Talia vates faridica voce
canebat, extra ſe raptus, & numine totus corre-
ptus, rege indignè ferente, & pacta non ſeruare
clamitante, licet magnis muneribus ab amicis
conduſtum: veniſſe eum ad execrādum hoſtes,
quos nunc maſtos virtute ac pietate caneret.
Ad quem vates: Puras, inquit, quoties ſita ſunt
aperienda, in nobis ſitum eſſe quid dicamus
aut taceamus aſſati diuino ſpiritu? ipſe vo-
ces quales vult proferat & oracula, nobis
nec ſcientibus nec cogitantibus. Equidem
ſatis memini ad quid precibus Madianitarum
ſim adductus; cāque cauſa veni vt voluntati tue
mōrem gererem. Sed potentior eſt Deus quàm
mea voluntas, qui contra Dei voluntatem

temptu, sed compescendis prauis cupiditatibus fortes viros declarent. absurdum præterea dicebat, quod cū in deserto modestè vixissent, nunc in bona regione ita baccharentur: & quæ per inopiam quæsiuerant, nunc per affluentiam perditum irent. Talibus dictis conabatur iuuentutem corrigere, & ad saniozem mentem reducere. Tum Zambrias insurgens: Tu, inquit, Moyses, tuis legibus vttere, quibus iam longo vsu robur addidisti: quod ni fecisses, sæpe iam pœnas dedisses, & tuo malo non esse Hebræis imponendum didicisses. me certe nunquam ad tua tyrannica iussa obstrictum habebis, neque enim aliud hæcenus, quàm sub legis ac religionis prætextu nobis seruitutem, tibi principatum malitiosis artibus adstruis, voluptatem nobis ac vitæ licentiam adimens, quæ liberorum sunt, & sub nullius imperio degentium. hoc enim vel Egyptiaca seruitute fuerit grauius, in quemuis tuis legibus pro tuo libitu animaduertere, cū ipse multo dignior sis qui puniaris, quandoquidem abrogatis quæ omnium consensus approbat, plus tua quàm ceterorum mortalium placita valere postulas. ego quæ nunc facio, quia benefacta iudico, ac fatenti quidem in hoc cœtu grauabor, mulierculam alienigenam me duxisse. audis à meipso mea facta, vt ab ingenuo. neque enim latere cupio. Sacra etiam diis facio præter consuetum, quia id æquum censeo, ex multis mihi veritatem querere, & non sicut sub tyrannide viuere, de vnus tantum fiducia pendentem. nemo mihi rem gratam fecerit, qui in rebus meis meipso plus arbitrij habere voluerit. Hæc Zambria prole & quibusdam sui similibus afferente, populus quiectus expectabat quoniam audacia hæc esset euasura, maxime quod videret legillatorem amplius nolle contendere, ne hominem insolentem irratatorem redderet. verebatur enim ne plures talis in loquendo impudentiæ imitatores facti, turbas in populo excitarent. Atque ita tum concio dissoluitur. ac fortasse vltius malum hoc serpsisset, ni Zambrias maturè sublatu esset talem ob causam. Phinees tum aliis rebus, tum patris dignitate, iuuentutis facilis princeps, Eleazari pontificis filius, & Moysen magnum partium habens, ægerrimè tulit Zambriæ contumaciam: cuius impunitate ne legum contemptus cresceret, vindicare in flagitiosos decreuit, non ignarus quod exempla primarum in vtramuis partem plurimū valeant. Cūque tanto esset animi & corporis robore, vt non temerè aliquid arduum aggrediretur, quod non etiam perficeret, ad Zambriæ tentorium vadit, & eodem ictu ipsum vnā cum Chosbi transfigit. quo exēplo iuuentus ad pulcherrimam virtutis æmulationem accēsa, certatim in eiusdem criminis reos facit impetū, & bonā illorū partē ferro cōficiūt, reliquos insecuta pestis sustulit, per irā nūminis inflicta & ne illis quidem pepercit, qui cū iure cognationis talem suorum petulantiam cohibere deberent aut dissimulare aut accendere etiam maluerūt:

A τὴν αὐδραδίαν ὑπολαμβάνουσιν ἐκ ἐπὶ βιάζεσθαι τοὺς νόμους, ἀλλ' ἐν τῇ μὴ ἔκλειν τῆς ἐπιθυμίας ἐξ. πρὸς τοῖς οὗτοι δὲ οὐδ' ὀλοθρον ἔρασι συνεσθνήσαντες αὐτοὺς ἐπὶ τῆς ἐρήμου, νυνὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ὄντας παραινέειν, μηδὲ τὰ κτηθέντα ὑπὸ τῆς ἐξουσίας δι' ἀπορίας αὐτῶν ἀπαλίσθαι. καὶ ὁ μὲν ταῦτα λέγων, ἐπὶ ἑαυτὸν τοὺς νέους ἐπαγορεύει, καὶ εἰς μεταβολὰς ἀγῶν ὡς ἐπαγείλονται. ἀναστὰς δὲ μετ' αὐτὸν ζαμβρίας, ἀλλὰ οὐ μὲν, ἔπειτα, ὡς μουσῆς, ἔρχεται νόμοις, οἳ αὐτοὺς ἐστὼ δακτύλος ἐν τῇ συνουσίᾳ τοῦ πᾶν τοῦ βίβαντος αὐτοὺς παρηγορητός. ἐπεὶ μὴ τῶν αὐτῶν ἔχοντων τὸν νόμον, πολλὰ αὖτις αἰσθῆναι κακολασίαν ἐξ ἡρώων ἀνὰ τὸν ὄχλον ὡς ἐβόλῃσιν ἐβραίοις. ἐμὲ δ' οὐκ ἀνὰ ἀλόγιστον οἷς συστροφίῃς τυραννικῶς λαβείοις. καὶ ὅτι ἀλλὰ πᾶσι μὲν νυνὶ ἡ τροχὸς ἀπορρήματα ὁμῶν ἐξ ἑαυτῶν δουλείας μὲν ἡμῶν ἀρχὴν ἡ στασις κακουργίας, ἀραγε οὐδὲν ἡμῶς τὸ ἡδὺ καὶ τὸ καλὸν ἐβίον αὐτοῦ οὐσίον, δὲ τῶν ἰδίων δόξων ἐστὶ καὶ διαποτίλλω ἐκ ἔχοντων. χαλεπῶς δ' ἂν ὄσθ' αἰγυπτιῶν ἐβραίοις γήνοιντο τιμωροὶν ἀξίων καὶ τοῖς νόμοις ἐξ ἑαυτῶν πρὸς τὸ κακουργεῖν αὐτοὺς πείσονται. πολλοὶ δ' ἂν διακρίνοιν αὐτοὺς τιμωροὺς ὑπομνήσας, τὰ παρ' ἐκείνων ὁμοιογενήματα καλῶς ἔχον ἀφαιρῶν τροχὸν μὲν, καὶ τὸ ἀπάντων δόξης ἰσχυροὶν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀποδοκίμας. ἀλλὰ ἐπεὶ τῶν νυνὶ κρίναι ἀγαθὰ, ταῦτα ἔπειτα ἐπὶ αὐτῶν ὁμολογῶν ἐν τοῖς οὐκ οὐκ ἴσμεν μὲν γὰρ αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν ὡς φησὶ ἡ γῆ. παρ' ἑμαυτῶν δὲ ἀποκίς τὰς ἑμὰς ἐπεσκέψας ὡς παρ' ἐλδοῖν. καὶ ὅτι οὐδὲ λαθὼν ἐπὶ ἀνέμῳ. θύω τε θεοῖς οἳ θύω μὴ νομίζονται, δίκαιον ἡγοῦμαι ὡς πολλὰν ἑμαυτῶν ἐπεσκέψας τὴν αἰδέσθαι, καὶ οὐχ ὡς ὡς ἐν τυραννίδι (ὡς ἐξ ὅλων ὅς ἐστις ἐλπίδα ἐξ βίου πάντες ἀνθρωπότητα. χαλεπὴ) ἀν' οὐδὲν κρινομένην αὐτῶν ἐπὶ ὡς ἐξ αὐτῶν γνῶναις τὸ ἑμὲν ἀποφαινομένης. καὶ ἡ ζαμβρίας ταῦτα ἐπὶ αὐτοὺς τὰ ὅτι καὶ τῶν ἄλλων πρὸς ἐπιστάτας, ὁ μὲν λαὸς ἡσύχαζε, φόβῳ τε καὶ μέλλοντας, καὶ τὸν νομοδότην ἡ ὄσθ' μὴ παραγίγῃ τὸ ἀπάντων αὐτῶν τροχὸν γαλῶν ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐξ αὐτῶν διελέσσαντα. ἐπὶ τῷ τῷ μὴ πολλοὶ δ' ἐπὶ λόγων ἀσφαλῆσαι αὐτοὺς μνηστῆς γήνοιντο ταράξας τὸ πᾶν. καὶ ἐξ αὐτῶν) μὲν ἐπὶ τούτοις ὁ σύλλογος. προελθὼν δ' ἂν ἐπὶ πλείονι ἢ τῷ ἑαυτοῦ πρὸς μὴ φθάνοντος ζαμβρίου τολμήσας ἐν ποιανίαις αἰπῶν. φησὶς ἀνὴρ πᾶσι ἄλλα τῶν κακῶν κρείττων, καὶ τῶν κατὰ ἀξίωματι τοῖς ἡλαινίαις ὑπὸ τῶν, ἔλαττον δὲ τῶν ἀρχαίων ὑπὸ τῶν, μυστικῶς ἡ ἀδελφῶν ὑπὸ, ἐπὶ ἀλλήλους τοῖς πνευματικῶν ὑπὸ τῶν ζαμβρίων, καὶ ἐπὶ ἰσχυροτέρων γήνοιντο τὸ ὕβριν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν, ἔργον δὲ δίκαιον αὐτῶν εἰσαγεῖν ἔαδαι δόξων, καὶ καλυπτοὺς ἐξελθῶν τὸν ὄχλον οἷς πλοῖναι τῶν ἀρχαίων οὐ πολλοὺς οὐδὲν. τὸ λῆμα ἡ καὶ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνδρείας τοσούτων προύχων, ὡς μὴ πρὸς τῶν πνιυστῶν τῶν διπλῶν ἀπαλλάττεσθαι πρὸς ἡ καὶ ἀναίστασθαι καὶ ἵππων τὸ ἐπ' αὐτῶν λαβεῖν, ἐπὶ τῶν ζαμβρίων οὐκ ἔστιν ὡς ἀλλήλους αὐτῶν τὰ παλαιὰ ῥομφαία καὶ τὴν χρυσίαν ἀπικτήτων. αἱ δὲ νῦν πάντες, οἳ ἀρετῆς ἀντιποιήσιν, ὡς καὶ τῶν φιλοφροσύνων, μνηστῆς γήνοιντο τὸ φησὶν πολέμους, ἀνέμῳ τοῖς ἐπὶ τοῖς ὁμοίαις ζαμβρίων τὴν ἀντίαν εἰληφότας. ἀπὸ αὐτῶν αὐτῶν αὐτοῖς ἐπὶ ταῦτα, ἀδ-

μὲν οὖν καὶ ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀνδραγαθίας πολλοὶ τῶν ὡς ἀναμνηστικῶν. ἐφ' ὧς οὐκ ἔστιν ὡς πάντες καὶ λαμβάνειν αὐτοῖς ἐπὶ ταῦτα, ἀδ-

Madianitæ verò intellecto hostium ad-
uentu, & quoddam iam non longè abessent,
& ipsi copias in vnum contrahunt, & quā in re-
gionem suam irrupturos putabant, munite pro
E tempore aditu, præsto erant, impetus eorū pro
viribus propulsaturi. Sed mox primo congressu
tanta multitudo Madianitarum est cæsa, vt nu-
merus cadauerum iniri non posset, ne regibus
quidē seruatis. Hi fuere Ochus, Suras, Robeas,
Vbes, & quintus Recemus, à quo deductum
nomen primaria vrbs Arabum & hodie reti-
net, Receme dicta, quam Græci Petram vocare
malunt. Fusis hostibus, Hebræi regionem sunt
populati, prædas abigendo, & incolas vnā cum
F mulieribus interimendo, solis parcentes vir-
ginibus: hoc enim Phinees à Moysē mandatum
acceperat. qui reducto incolumi ac illeso exer-
citu, prædam quoque memorabile retulit, bouū
quingenta duo millia, & insuper sexaginta
septem, alinorum sexaginta millia, vasorum au-
reorum & argenteorum magnū numerum,
quibus in domestica suppellectile utebantur. Er-
enim pro opibus lauciore victu delectaban-
tur. Abductæ sunt etiam virgines circiter tri-
G ginta duo millia. Moyses autem partitus præ-
dam, quinquagesimam eius partem Eleazaro
dedit & sacerdotibus, & Lemitis alterius quin-
quagesimam: reliquum verò populo distribuit.
quo factum est vt deinde suauiter vincerent, o-
pibus virtute quæsitis, otium quoque ad fruen-
dū nacti. Moyses autem iam admodum senex
Iesum designauit, qui sibi in Prophetæ & ducis
(si opus foret) muniis succederet, Deo ita iu-
bente vt hunc principatus successorem faceret.

Numb. 33.

Erat enim totius diuini atque humani iuris peritissimus, Moyses præceptore doctus. Per idem tempus duæ tribus, Gadæ & Rubeli, & dimidia Manassitis numero pecudum & aliis rebus abundantes, de communi consilio rogant Moysen, ut sibi extra sortem traderet Amoritidem terram, quæ non multò antè bello capta fuerat. esse enim pascuis vberem. Ille verò suspicatus eos prælia contra Chananæos metu detrectare, & curam pecudum ignauia prætexere, conuittio viros excipit, meticulosos simulatores dicitans: Velle eos in otio luxuriamque terram communi Marte quæsitam possidere, & nolle arma cum cætero exercitu ferentes, terram ultra Iordanem à Deo promissam capere, deuictis gentibus quas ille pro hostibus haberi iusserat. Qui videntes eum iratum, ne meritò irasci videretur, respondent se neque per ignauiam pericula, neque per delidiam labores fugere, sed hoc tantum agere, ut præda in locis commodis relicta, expeditiores ad certamina fierent: paratiorque se aiebant, si oppida ad tutelam liberorum & coniugum ac facultatum ipso dante acciperent, reliquum exercitum armatos quocunque ducerentur sequi, & communibus militare auspiciis. Tum Moyses comprobata eorum voluntate, aduocatōque Eleazaro pontifice & Iesù, cæterisque magistratibus, concedit illis Amoritidem hac conditione, ut simul cum cognato populo aduersus communem hostem bellum gerant, donec omnia ex sententia confecta fuerint, atque hoc pacto accepto quod petierunt, & extructis munitis oppidis, liberos & vxores atque impedimenta in illis deponunt. Moyses quoque in eadem regione decem vrbes condidit, in illum quadraginta octo numerum computandas, in quarum tribus asyla fanciuit, illis tantum profutura, qui cæde non sponte commissa eo confugissent. statuitque talibus exilij tempus, tantisper dum pontifex viueret sub quo cedes accidit. post cuius obitum redire in patriam permisit. Exilij verò tempore licere cuiusvis cognatis interempti homicidam impunè occidere, duntaxat extra urbem refugij deprehensum: idque ius solis cognatis esse voluit, aliis non item. Cæterum oppida refugij fuerunt hæc: ad fines Arabiæ Bosora, in Galadena regione Arimanum, in Batanade Gaulademan. & post captam Chananæam totidem ex Leuiticis oppidis iussu Moysis destinata sunt, ut hoc genus exulibus refugium & habitationem præberent. Eodem tempore cum defunctus esset quidam è primatibus Manassitidis tribus nomine Salpades, liberis deterioris tantum sexus relictis, tribules eius viri insignes Moysen consulunt, an filiarum eius in diuisione & sortitione agrorum ratio haberi debeat. Is respondit, si in domum tribulis nuptum darentur, sortem dotalem fore: sin mallent in aliam tribum elocari, sortem in sua tribu relinquerent. atque hac occasione instituit, ut cuique tribui suæ sortes perpetuò manerent. Quumque iam de quadragelimo migrationis anno triginta tantum dies superessent, aduocata concione ad Iordanem eo loco ubi nunc oppidum Abila visitur, agrum

Numb. 33.
Deut. 4.
29.
Ios. 20.

Numb. 37. 36.

VI.
Deut. 4.

A ὁ ἰησοῦς, πᾶσαν ἐπεπαύθη τὴν πρὸς τοὺς ἰσραηλῖταις, καὶ τὸ θῆναι μωυσέως ἐκδοξάζοντος. καὶ πύτω δύο φυλαὶ γὰρ οὗ τὸ καὶ ῥουβὶλου καὶ τῆς μαλασσίπιδος ἡμισία, πληθύνει τὰς ἀπόδων διδαιμονοῦντες, καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, κοινολογησάμενοι παρεχόμενοι τὴν μωυσίῳ ὅς αἰρεται αὐτοῖς τὴν ἀμορίτιν ὡς ἀρχεῖν, δορίκτιον οὖσαν. ἀγαθὴν γὰρ ἐστὶν βοσκήματα εἶφειν. ὁ δὲ ὑπολαβὼν αὐτοὺς δίσταντας τὴν πρὸς χαϊναναίους μάχην, πρὸφρασι δὲ πρὶν τὴν τῆς βοσκήματων ὅπτη μίλειαν εὐρησθαι, κακίους τε ἀπαχέλει, καὶ δειλίας ἀρχήματα πρὸφρασι δὲ πρὶν ὅπτην ὄντας. αὐτοῖς μὲν βούλει δὲ τὴν φυλὴν δαπάνως ἀρχόντας πάντων τεταλαιπωρηκότων ἑαυτὸν κτήσασθαι τὴν αἰτουμένην ὑπ' αὐτῆς γλῶσση. μὴ θέλει ἢ συναραμέοις τῆς ὁπλιτοῦ ἀρχόντων, γλῶσση δὲ ἀρχόντων αὐτοῖς τὸν ἰσραὴλ ὁ θεὸς ὡς ἀδίδωσεν ὑπάρχοντα τούτῳ λαβεῖν κατὰ σφραγίδας οὐ καὶ ἐκείνος ἀπέδειξε ἡμῖν πολέμιους. οἱ δὲ ὁρῶντες ὁρῶντες αὐτὸν καὶ διπλάσις ἡρδίαται πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτῆς ὑπολαβόντες, ἀπολογουέτο, μὴ δὲ φόβον κινδύνων, μηδὲ δὲ τὴν πρὸς τὸ πρὸν μαλακίαν πεποιθεῖσθαι τὴν αἴτησιν. ἀλλ' ὅπως τὴν λέειαν ἐν ὁπτησίαις κατὰ λήπνους, εὐζωνοὶ πρὸς τοὺς ἀγῶνας χαρεῖν δύναντο. ἰσραηλῖταις τε ἔλεγον αὐτοῖς κτίσαντας πόλεις εἰς φυλακὴν τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ κτήσεως αὐτῶν διδόντος συναπτεῖν τὰς σφραγίδας. καὶ μωυσὴς ἀμείβετο τὰς λόγους, καλίστας ἐλεάζων τὸν ἀρχιερέα, καὶ ἰησοῦν, καὶ τοὺς ἑτέροις πάντας, συναρχεῖν τὴν ἀμορίτιν αὐτοῖς ὅτι τὰς συμμαχίαις τοῖς συγγενέσι εἰς καταστροφὴν τὰ πάντα. λαβόντες οὖν ὅτι τούτοις τὴν χάριν, καὶ κτίσαντες πόλεις κατὰ τὰς τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὰ ἅλα ὅσα συμαρτίον ἐκ μέλλουσιν αὐτοῖς ὡς αὐτοῖς ἐκ τῆς πρὸν ἀπιδύωτο εἰς αὐτοὺς. οἰκοδομῶν δὲ καὶ μωυσὴς τὰς δέκα πόλεις τὰς εἰς τὸν ἀεὶ δὲ μὲν τῆς οὐκ καὶ πρὸς ἀράκοντα ἡμισυμίας. ὡς εἰς ἀπέδειξε τοῖς ἐκ τῆς ἀκουσίως φόνος φέρομένοις. καὶ χρόνον ἔταξεν ἐπὶ τῆς φυγῆς τὸν αὐτὸν τὰς ἀρχιερεῖς, ἐφ' ᾧ δρᾶσαι τις τὸν φόνον ἔφυγε. μὴ δὲ συγγενεῖς τελευτήσαντες ἐκδοθῶν, ἔχοντων ὅξουσιν τῆς πρὸς πρὸν δὲ μὲν συγγενεῖς κτείναν, εἰ λαβόντες ἔξω τῶν ὁρῶν τῆς πόλεως, εἰς τὴν ἔφυγε, πρὸς πρὸν δὲ μὲν, ἔταξεν οὐκ ἐπετρεπότο. αἱ δὲ πόλεις αἱ πρὸς τὰς φυλάς δαπέδων γυναικῶν ἦσαν αἱ δὲ. βόσκει μὲν, ὅτι τοῖς ὅροις τῆς ἀραβίας. ἀρίμανον ἢ τὴν γαλαθιανὴν γῆν, καὶ γαλαθιανὴν δὲ ἐν τῇ βατανιᾷ. κτισσάμενων ἢ αὐτῶν καὶ τὴν χαϊναναίαν γῆν, εἰς ἔταξεν πόλεις ἑξακτον ἀνατεθήσεται τῶν λαβόντων πόλεων, τοῖς φυλάσιν εἰς κατακτισθῶν μωυσέως ἐπιστάλματος. μωυσὴς ἢ, πρὸς σφραγίδας αὐτῶν τῶν πρὸς τῆς μαλασσίπιδος φυλῆς καὶ δὲ ἡμισυμίας τῆς φυλῆς πρὸς τῶν φυλῶν ὁπλισμός αὐτῶν σταλαπάδης ὄνομα, παῖδας μὲν οὐ καταλιπὼν ἀρσενας, θυγατέρας μὲν τοι, καὶ πρὸς μὲν οὐκ ἐπὶ τῶν ὁ κληρὸς ἰσοπῆ, φησι, εἰ μὲν μάλιστα πρὸς τῶν σιωοικῶν τῶν φυλῶν, μὴ δὲ κληρὸς πρὸς αὐτοὺς ἀπιδύω. εἰ δὲ ὅς ἄλλης γαμοῖντο πρὸς φυλῆς, τὸν κληρὸν ἐν τῇ παρῶν φυλῇ καταλιπὼν. ὅτε μὲν ἐκείνου τὸ κληρὸν ἐν τῇ φυλῇ ὁπλισάτο. τῶν ἢ πρὸς ἀράκοντα ἔταξεν ὡς εἰς κοινὴ ἡμισυμίας συμπεπληρωμένων, μωυσὴς ἐκκλησίαν, ὅτι τῇ ἰσραὴλ σιναγαγῶν, ὅτε νῦν πόλις ἐστὶν ἀβίλη,

[illegible]

A scripsit, nos generatim in suos ordines digesti-
mus: qua de re lector admonendus erat, ne si
quis forte ex contribulibus in hæc nostra in-
ciderit, ealuminiæ temere struar, quali parum
sincere scripta Mosæica tractantibus. Enume-
rabo autem eas potissimum leges quæ ad pu-
blicam institutionem, ritûsque gentiles perti-
nent: quæ verò ad priuatam consuetudinem
aut contractus vel cum exteris vel cum no-
stratibus spectant, in eam commentarium di-
stulimus, quem de moribus & sacrorum cau-
sis Deo fauente scribere est animus. Postquam
acquisita Chananæa terra, urbibusque condi-
tis, victoriæ fructus securi carpere cœperitis,
hæc mandata obseruando rem Deo gratam fa-
ciatis, & partam felicitatem constabiletis. Vrbs
sacra sit vna in regione Chananæa, in loco illu-
stri & fertili, quam Deus per oraculum elegerit:
& templum in ea sit vnum, & altare vnum
ex lapidibus non politis, sed collectitiis con-
structum, qui inducti tectorio, decoram &
mundam, speciem præ se ferant: ascensûsque sit
ad illud non per gradus, sed terra leniter per
accliuæ aggesta: in alia verò vrbe nec altare sit
vllum, neque templum. Deus enim vnus est,
& Hebræorum genus vnum. Qui conuiuium
Deo fecerit, lapidatus per diem pendeat, deinde
ignominiosè & obsecrè sepeliatur. In sa-
cræ vrbe & templum ter in anno conuen-
tus fiat Hebræorum ex vniuersæ eorum ditio-
ne, vt Deo pro acceptis beneficiis gratias a-
gant, & in futurum precibus eum demercentur,
& per conuersationes ac conuiuia mu-
tuam beneuolentiam alant. Expedit enim vt
inter se noscantur, quibus idem est genus,
quique eisdem studiis delectantur. Id verò ex
huiusmodi congressibus facillè contingit, dum
aspectus & colloquia pertinaciter in animis
hærent: sicut contra qui nunquam con-
ueniunt, eos alienissimos à se inuicem esse
oportet. Sint præterea decimæ fructuum
seorsum ab illis quæ sacerdotibus ac Leui-
tis debentur, quibus in patria venditis, pec-
unia inde redacta in sacra vrbe insumatur
in sacrificia & conuiuia. Equum enim est
ex prouentu terræ à Deo datæ in ipsius ho-
norem hilariter agere. Ex mercede merceti-
cis non est sacrificandum. neque enim quic-
quam Deum delectat cum iniuria coniun-
ctum: neque maior est turpitudine, quàm quæ
corporibus infertur. Similiter si quis merce-
dem pro admissura canis venatici aut pastora-
lis acceperit, nec inde quidem Deo sacrificare
est licitum. Diis alienis nemo malè lo-
quatur. Fana externa non sunt spolianda, ne-
que sacra donaria tollenda. Nemo veste è li-
no & lana contexta utatur. est enim solorum
sacerdotum. Septimo quoque anno, quan-
do per Scenopegiæ festa apud Sanctam vr-
bem sacrorum causa conuenitur, pontifex
est sublimi suggesto, vnde à tota multitudine
exaudiri possit, legem pro concione le-
gat: & neque mulieres neque pueri ab auscul-
tando arceantur, imò ne mancipium qui-
dem. Nam bonum est vt inscriptam in ani-
mis nunquam delendam memoria retineant.

Exod.21.

Dent. 5.

L

μυρταρῶν δὲ ὡς τὰς πεντήκοντας, καὶ τοὺς μω-
 υσὶς τολίσει νόμοις, ἀποσάδω τὸν θεὸν δὲ μὴ καὶ
 ἰλίου ἀποδῶ δὲ παντὶς ἐστὶ, καὶ κοινὴ πᾶσι ἰσχυρίαις
 δὲ μὴ ἐν, φυλάττωτα μὲν ἂν ἰδωκεν αὐτοῖς ἀγαθὰ,
 ποροσπύσσει δὲ ὅσα δύναται χαρίζεσθαι. γαμή-
 τισαν δὲ ἐν αὐτῇ γάμου γυναικῶν, παρθένοις ἰλδο-
 θήσας γυναικῶν ἀγαθῶν. ὁ δὲ μὴ μάλλον ἀγαθὰ παρ-
 θένον, μὴ ζῶντος συνοικοῦσιν ἄλλω, μὴ ἢ λυ-
 πῶν τὸν ποροσπύσσει αὐτῆς ἀδελφῇ. Δούλας δὲ, μὴ γα-
 μῆται τοῖς ἰλδοθήσας, μηδὲ αὐτῇ ἑσθλὸς πορὸς
 τὸ τοῦ ἐκδιδόντος, καὶ τῶν δὲ τῆς ἐπιθυμίας τὸ
 ἀπορεπῆς, καὶ τοῖς ἀξιώμασι ποροσπορεῖ. Ἐπὶ μη-
 δὲ ἡταιρημένης ἐστὶ γάμον, ἥς δὲ ὕβρις τὴν σῶματ-
 τὰς ἐπὶ τῇ γάμῳ θυσιᾷ ὁ θεὸς οὐκ αὐτῇ ποροσπύ-
 νοιτο γὰρ αὐτῇ τῇ παύδων τὰ ποροσπύματα ἰλδοθ-
 εῖα, καὶ πορὸς ἀντιπῶν ὁρῶν, εἰ μὴ τὴν οὐκ ἐκ γά-
 μου φυνῶν ἀγαθῶν, μηδὲ ἐκ ἐπιθυμίας οὐκ ἰλδο-
 θήσας συνοικουμένην. Ἐπὶ ὡς παρθένοις μνηστευ-
 ῶν, ἔπειτα μὴ τοιαύτῳ εὖρε, δὲ λυλὴ λαχὼν αὐ-
 τὸς μὲν κατηγορεῖται χροῦ μὲν εἰς ἀποδιδόναι οἷς αὐ-
 τῷ τοῖς πικρῶν. ἀποδογὰς δὲ ὁ τῆς κόρης πατὴρ,
 ἢ ἀδελφός, ἢ ὅς αὐτῇ τούτοις ἐγγυτέρω δοκῇ τῇ γ-
 νοῖς. καὶ κελύσας μὲν ἡ κόρη μὴ ἀδικεῖν, συνοικεῖ-
 ται τῇ κατηγορεύσασα, μηδὲ μίαν ἐξουσίαν ἔχοντος
 ἐκείνου ἀποπέμπεται αὐτῇ, πλὴν εἰ μὴ μεγάλας
 αἰτίας αὐτῇ ὡρῶν, καὶ πορὸς αὐτῇ οὐδὲ ἀποπύ-
 δυναι. τῇ δὲ τοῖς πορὸς καὶ ποροσπύσσει ἐπιγ-
 κείν αὐτῇ καὶ ἐκβολῇ ποροσπύσσει ἐκπύσσει πύρας
 πύσασακοῖτα μίαν λοπούσης λαμβάνει, καὶ πύ-
 τήκοῖτα οἰκῶν ἀποπύσσει τῇ πατρί. αὐτῇ δὲ ἰλδοθῇ
 τῇ πατρί τῇ ἐπιθυμίας, δηλώσας μὲν οὐσα τῇ
 μὴ ποροσπύσσει ποροσπύσσει τῇ πατρί τῇ ἀχαιομίμων
 γάμον καταλύνει. αὐτῇ δὲ ἐκ ἐρίων ἢ γυναικῶν,
 καὶ τῇ ὡρῇ. δὲ οὐ γυναικῶν οὐσῶν πύρ, ὅς τῇ μὲν
 ἐπύρας ἐπὶ τῇ σφόδρα καὶ δυνάει καὶ μὲν ἢ δὲ ἑσθ-
 τὰς ἐκ γάμῳ ἢ κατ' ἄλλῳ αἰτίας, τῇ δὲ ἐπύρας ὅς
 ἐκ τῇ μὲν μύρα τυγχάνουσης, αὐτῇ δὲ ἐκ τῇ ἀγαθῇ
 τῇ πύρας γυναικῶν, πύσας ὡς τῇ ἐκ τῇ ἐπύρας
 πορὸς, ἀξιοῖ δὲ τῇ πορὸς τῇ μητρί τῇ πατρί
 εὐνοῖαν τῇ ποροσπύσσει τυγχάνει ὡς τῇ διὰ τοῦ τῇ
 μύρας τῇ πατρί οὐσίαι λαμβάνει, τῇ τῇ ἐκ τῇ
 νόμοις διὰ τῇ μὲν, μὴ συγκαταρῶν. ἀδικον γὰρ
 τὸν τῇ γυναικῶν ποροσπύσσει, ὅς τῇ τῇ μὲν αὐτῇ
 πύρας ὡρῇ τῇ ἀγαθῇ τῇ πατρί τῇ ὁφειλομένη
 αὐτῇ εἶρεται. ὁ κόρην ἄλλω κατηγυνημένην πορ-
 εας, εἰ μὲν πύρας καὶ πορὸς τῇ ποροσπύσσει συγκατα-
 νοῖ λαβὼν, ἀποπύσσει συνοικεῖται αὐτῇ ποροσπύσσει γὰρ οὐσίαι
 ἐκ τῇ, ὁ μὲν τῇ ἀχαιοῖς πύρας ἐκ οὐσίαις ὑπομ-
 ναι ὅς ποροσπύσσει τῇ τῇ ἰλδοθῇ γάμῳ τῇ κό-
 ρην. ἢ ὅς ὡρῇ αὐτῇ πύρας δὲ ἰδὼν ἢ ὡρῇ
 κέρδος πορὸς τῇ ὕβρις. εἰ δὲ πύρας μύρα ποροσπύ-
 βιδόσται μηδὲ βονδοῦ ποροσπύσσει, μύρας ἀποπύ-
 σκίται. ὁ πορὸς παρθένου μύρα κατηγυνημένην,
 αὐτῇ γαμήται. ἢ ὅς τῇ πατρί τῇ κόρης μὴ δὲ συν-
 οικεῖται αὐτῇ, πύσας οἰκῶν τῇ πύρας τῇ ὕ-
 βριος καταβαλλεται. γυναικῶν ὅς συνοικεῖται βουλόμηνος ἀγαθῇ καὶ αὐτῇ ἀποπύσσει αἰτίας, πολ-
 λαὶ δὲ αὐτῇ ποροσπύσσει τοιαύται γίνονται, γαμήται μὲν πορὸς τῇ μὴ πορὸς συνοικεῖται ἰσχυρίαις ἀ-
 γοῖ γὰρ αὐτῇ οὐσίαις ἐξουσίαις συνοικεῖται ἐπύρας. ποροσπύσσει γὰρ οὐκ ἐκ τῇ. ὅς καὶ πορὸς ἐκείνου κακοπύσει,

A testatúsque decimas se iuxta Moysis legem sol-
 uisse, precetur Deum, ut tum sibi priuatim, tum
 Hebraeis publicè propitiis & quæ bona hæc-
 tenus dedit, conferuet, & pro sua potentia ac be-
 nignitate augere etiam dignetur. Vbi ætas ma-
 turuerit, vxores ducant virgines ingenuas ex
 honestis parentibus prognatas. qui autem non
 ducit virginem, ne sibi coniungat alteri mari-
 tatam, nève priorem eius virum contristet. An-
 cillas ne ducant ingenui, ne adamas quidem,
 decet enim cupiditatibus imperare, & ad reti-
 nendam dignitatem id magnopere conducit.
 Neque meretrici sit ius nuptiarum, cuius pro-
 pter iniuriam suo corpori factam, nuptiale sa-
 crum Deus non admittit. atque hæc ita obser-
 uari valde interest, ad hoc ut proles nascatur
 ingenua, & ad studium virtutis erecta, si non
 è turpi aut illiberali matrimonio sint prognati.
 Si quis aliquam pro virgine desponsam
 postea talem non inuenerit, in ius vocatam
 accuset, afferatque argumenta quæ habet:
 puellæ verò causam agat pater, aut frater, aut
 qui post hos genere videtur proximus. Et si
 quidem puella fuerit absoluta, degat in accu-
 satoris coniugio, isque nullum posthac dimit-
 tendi eam ius habeat, nisi talem ipsi causam
 præbuerit, quæ contradictionem non reci-
 piat. cæterum temeritatis & petulantia qua in-
 fontem detulit, pœnas luat quadraginta vna
 minus plagis acceptis, & quinquaginta siclos
 puellæ patri multæ nomine numerare cogat-
 ur. Quod si vitiata fuisse coarguatur, si qui-
 dem plebeia fuerit, eo quoddam parum sollicitæ
 pudicitiam vsque ad nuptiarum tempus ser-
 uauerit, lapidibus obruatur. quod si ex sacer-
 dotibus prognata fuerit, viuens exuratur. Si
 quis duarum vxorum maritus propter amo-
 rem, aut formam, aut aliam quamuis cau-
 sam, alteri plus beneuolentiæ honorisque de-
 tulerit, alteri verò minus: si filius dilectæ iu-
 nior quàm ille ex altera natus, propterea quodd
 sua mater in maiore gratia patris fuisset, po-
 stulet ius primogenituræ, ut duplicem facul-
 tatum paternarum partem iuxta meas leges au-
 ferat, non permittatur. iniquum enim est eum
 qui sit natu grandior propter matrem negli-
 gentius à patre habitam suo priuilegio fraudari.
 Qui virgini alteri desponsatæ stuprum ob-
 tulerit, si quidem persuasit ut se præberet, si-
 mul cum ea capitalis esto. fontes enim sunt
 ambo: hic quia puellæ persuasit ut liberali
 coniugio rem turpissimam anteponeret: hæc
 verò quia lucro aut voluptati succubuit. quodd
 si solitariam alicubi nactus, vi oppresserit, so-
 lus det supplicium. Qui virginem nondum de-
 sponsatam constuprauerit, ipse ducat. quodd
 si pater puellæ nolit hanc ei nuptum tradere,
 quinquaginta siclos iniuriæ precium neme-
 ret. Qui à coniuge quacunque de causa, ut sæpe
 hominibus vsu venit, disungi postulat, scripto
 ei securitatem faciat, quodd eam nolit amplius
 repetere. sic enim habebit potestatem alterius
 coniugis quærendi: alioqui diuortium non
 permittitur. Quodd si & alterum offenderit,

Dem. 141

Dem. 11.

Dem. 12.

Dest. 25.

aut post eius mortem prior reducere eam vo-
luerit, non licet vt ad eum redeat. Si cuius ma-
ritus nondum susceptis liberis defunctus fue-
rit, frater mariti eam ducito: & filium ex ea na-
tum defuncti nomine vocatum, sortis hære-
dem nutrito. nam hoc è republica erit, dum nec
familix deficiunt, & possessiones apud cognat-
os remanent, mulieri quoque leuior fit cala-
mitas, cum prioris mariti coniunctissimo vi-
turæ. quodd si frater nolit eam ducere, mulier
senatum accedens testetur, quodd volentem eam
in familia manere, & ex ipso liberos gignere,
cum iniuria defuncti repulerit. Rogante verò
senatu causam, siue magnam siue paruum affer-
rat, huc tandem res euadit: vxor fratris soluto
viri illius calceo, & conuictura eius facie, me-
rito hæc illum pati dicitur, qui fratris defuncti
memoriæ iniuriam fecerit. arque ita ille qui-
dem è curia discedet, in omnem vitam nota-

Draw 21.

denique curia ducet, in omni vita nota-
tus ignominia: mulier vero cui vult nubito.
Si quis vel virginem vel maritatum captiuam ab-
duxerit, eique legitime coniungi voluerit, non
ante ius esto cubile eius tangere, quam raso
capite sumptoque lugubri habitu cognatos &
amicos in bello amissos deplorauerit, ut ira
mœrore fatiata tum demum ad nuptiale con-
uiuium veniat. Bonum enim & iustum est, vt
qui mulierem ex qua liberos gignat accipit,
morem gerat eius affectibus, & non suæ tan-
tùm voluptati indulgens, illius desideria negli-
gat. Elapsis autem luctus triginta diebus, tor-
enim sapienti ad deplorandos caros sufficiunt,
tunc nuptiis dare operam liceat. Quod si fâti-
ta concupiscentia pro coniuge eam habere de-
dignatus fuerit, nec pro serua quidem eam tra-
ctare ius habeat: sed quocunque mulier abire
maluerit, liberam hoc faciendi potestatem ha-
beat. Quicumque è iunioribus parentes suos
contempserint, & debitum honorem præ pu-
dore aut contumacia reddere eis neglexerint,
& insuper contumaces ac proterui in eos fue-
rint, hos primùm verbis parentes moneant.
nam hos natura fecit idoneos iudices. dicant-
que non voluptatis causa in matrimonium se
conuenisse, neque vt collatis in commune fa-
cultatibus opulentiores fierent: sed vt liberos
acquirerent, qui se in senectute nutrant, &
necessaria sibi suppeditent. Accepros autem à
Deo cum gratiarum actione ac gaudio, sum-
ma cura educauissè, nulli rei parcentes quæ
ad eorum salutem & institutionem pertinere
visa sit. nunc quoque quando iuuentutis erra-
tis ignoscendum est, satis sit quod officij ha-
ctenus oblitus es. proinde resipisce & cogita,
quod etiam Deus læsis parentibus offenditur,
qui & ipse humani parens est generis, & ad
se pertinere iniuriam existimat, quæ inferitur
hominibus cum quibus illi communis est ap-
pellatio. quin & lex talibus pœnam inclemen-
ter infligit, cuius absit vt tu facias periculum.
His verbis si arrogantia iuuenum emendata
fuerit, per inscitiam commissis debetur venia.

Draw. 21.

πολλομένοις χαλιπῶς ἔχουσιν, ὅτι καὶ αὐτοὶ ὁ πατήρ τοῦ παντός αἰδεσθῶσαν ἡρώς ἐξεί, καὶ σωαπαρῶ-
 σιαι δοκεῖ τοῖς τέλει αὐτοῖς αὐτῇ θεωρηθῆσαι ἔχουσιν, οὐχ ὡς θεωρηκοὶ αὐτοῖς ὡς ἴσιν παύσαι τῶν
 χαλόντων. καὶ νόμος καλῶς γίνεταί ἴσιν ποιούτων ἀεὶ ἀλάτῃτος, οὐ σὺ μὴ πειραθείης. καὶ μὲν τοῦ-
 τοις θεωρηθῶσιν τὸ τῶν ἰσῶν αὐθιγῶς, ἀπὸ λατῆς αὐθιγῶς τῶν ἐπὶ τοῖς ἡγεμονίαις ἀνείδων
 οὐτῶς

A ἡ τελευτήσας αὐτὴ δειλὴν γαμῖν ἔφερόπερος,
μὴ ἔξῃναι αὐτῇ ἵπανισίαι. τὴν ἀπικιον αἰδρὸς αὐ-
τῇ τελευτήσας, ὁ ἀδελφὸς ἐκείνου γαμῖν, καὶ
τὴν παῖδα τὴν γυρόμυρον τὴν τεθνηῶτος καλέσας ὀνό-
ματι, ἔειπεν τὴν καλῆς δὲ δόξης. τὴν γὰρ καὶ πῆς
δημοσίους λυσιστελήσει γυρόμυρον, ἣν οἶκον εὐκ ἐλ-
λειπόντων, καὶ ἣν χρημάται τοῖς συγγενέσι μερόν-
των. καὶ ταῖς γυναιξὶ κουφισμὸν οἶσιν τῆς συμφο-
ρᾶς, τοῖς ἔγχεσι ἣν περὶ τῶν αἰδρῶν συνοικουσας.
B εἰ δὲ μὴ βούληται γαμῖν ὁ ἀδελφός, ὅτι τὴν γε-
ροσύαν ἐλθούσα ἡ γυνὴ μὲν τυχεῖα τῆς ὅτι βου-
λεμένη αὐτῷ ὅτι τῆς οἴκου μέλει καὶ τεκνοῦν ἔξ
αὐτῆς μὴ περὶ δ' ἄλλοις ὑβρίζει τὴν τοῦ τεθνηῶτος
ἀδελφοῦ μημίλῳ. ἐξουδυνῶν δὲ τῆς γεροσύας δὲ
ποίας αἰτίας ἀλλοξίως ἔχει περὶ τὸν γάμον, αἰτε μί-
κραν αἰτε μείζονα λήγη, περὶ ταῦτα ῥησάν. ὑπολύ-
C σασα δὲ αὐτὸν ἡ γυνὴ τὰ δὲ ἀδελφοῦ τὰ σάδαια καὶ
πύουσα αὐτῇ εἰς τὸ περὶ σπονδῶν, ἄξιον ἔστι παρ' αὐτῆς
λεγάτω συγγενέσι ὑβρίσας τὴν τῇ κατοικίᾳ μη-
μίλῳ. καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς γεροσύας ἀπίπτον τὸν ἔχον
διδόσκει περὶ ἀπαντα τὰ βίον. ἔστι δὲ περὶ αὐτὴν
D ὅτι περὶ δειλῶν, γαμῖν. αἱ δὲ ἀντιμέτωποι
τῆς λάβῃ παρ' αὐτὸν, αἰτε καὶ γαμῖν, βουλο-
μένη συνοικεῖν μὴ περὶ τὸν ἔξῃναι αὐτῆς ἀπὸ τῆς
E κοινότητος, ὅτι ἡ ξυνοικίᾳ αὐτῷ ἔστι πᾶσι
ἀντιμέτωποι, ἀπὸ τῆς πύουσα συγγενέσι καὶ φέ-
λῃς τοῖς ὑποπλάτῃς ἐν τῇ μάχῃ, ὅπως τὸ ἔσθ' αὐ-
τοῖς κορέσασα λυπηρὴν, ἐπὶ τῇ οὕτως ἔσθ' αὐτῆς
F ἔσθ' αὐτῆς καὶ γάμον. καλὸν γὰρ ἔστι καὶ δίκαιον παρ' αὐτῆς
ὅτι λαμβάνονται διὰ τῆς αὐτῆς τὸ βουλητὴν, ἀλ-
λὰ μὴ τὴν ἰδίαν ἡδονὴν διὰ τῆς μίαν τὸ κατ'
αὐτῷ ἀμελεῖν καὶ χαλεπὸν. ἔστι καὶ τὸ δὲ ἡμερῶν
ὅτι τῇ πᾶσι διὰ τῆς αὐτῆς, αὐτῆς γὰρ ὅτι πῆς δι-
κῆς αὐτῆς ἣν φιλοτάτων πῆς φρονίμοις, αἰτε χω-
ρεῖν ὅτι τὸν γάμον. εἰδὲ ἡμερῶν τῆς ὅτι τῆς αὐ-
παραφύλασιν αὐτῷ γαμῖν ἔχειν, μὴ κατ' ἔξου-
σίαν ἔχειν κατὰ δουλοῦ αὐτῷ. ἀλλ' ἔστι βούλε-
ται χωρεῖν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐλθὲν ἔχουσα. ὅτι δὲ
αὐτῇ ἡμερῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς τοῖς γονεῖς, καὶ πᾶσι αὐ-
τοῖς μὴ ἡμερῶν ἡ δὲ ἀντιμέτωποι ἡ δὲ συνέσθιν, ἔξῃναι
F ζῶντας εἰς αὐτοῖς, ὅτι τὸν μὲν λόγους αὐτοῖς συνδέσ-
τῃς οἱ πατέρες. αὐτῆς γὰρ ἐπεφύλασιν αὐτοῖς δι-
κῆς. συνελθὲν μὲν ἀλλήλοις, οὐχ ἡδονῆς, εἰτε λα-
γῆς, οὐδὲ τῆς ἣν χρημάται αὐτῆς. κοινὴ ἣν
ἡμερῶν ὅτι τῆς αὐτῆς γυρόμυρον. ἀλλ' ὅπως παρ' αὐτῆς
πύουσα, οἱ γεροσύας αὐτοῖς, ἡ δὲ αὐτῆς αὐτῆς
παρ' αὐτῆς ἔχουσι. γυρόμυρον δὲ γὰρ μὴ χαλεπὸν καὶ τῇ
τῇ δὲ τῆς αὐτῆς εἰδὲν αὐτῆς μίαν τῆς αὐτῆς ἡ δὲ
G ὅτι αὐτῆς αὐτῆς, μὴ δὲ φειδῶ ποιούμενοι τοῦ ἔξ
δὲ αὐτῆς εἰς σπονδῶν τὴν σὺν καὶ παρ' αὐτῆς ἣν αὐ-
εἰσὶν ἔστι χρησίου. ἡ δὲ συγγενέσι γὰρ δὲ τῆς
ἐφ' ἀντιμέτωποι σπονδῶν, ἀπὸ τῆς αὐτῆς εἰς ἡμερῶν
μὲν ὀλιγώρησαι. καὶ μεταβαλὼν περὶ σπονδῶν
εἰς, λογισάμενοι καὶ τὸν δὲ τῆς αὐτῆς εἰς πατέρας
πατὴρ τοῦ παντὸς αὐτῆς γυρόμυρον ὅτι, καὶ σπονδῶν
αὐτῆς, οὐχ ὅτι περὶ αὐτοῖς ὅτι τῆς αὐτῆς συγγενέσι
αὐτῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς, οὐδὲ μὴ περὶ αὐτῆς. καὶ μὲν τοῦ
ἀπὸ τῆς αὐτῆς αὐτῆς ὅτι τῆς αὐτῆς ὀλιγώρησαι
οὕτως

B

C

I

1

11

A hoc enim & ad legillatoris clementiā laudē, & ad parentum felicitatem pertinet, si nec filium nec filiā legibus dare pœnas videant. quodd si hi sermones & præcepta nihil profecerint, sed cōtumacibus in parētes ausis pergat leges sibi infestas reddere, ab ipsis extra urbem sequēte turba productus obruatur lapidibus, & per totum diem omnibus ad spectandum propositus, nocte demum sepeliatur. Similiter & qui quomodocunque legibus damnati dant supplicium.

B Quin & hostes sepeliantur, nec mortuus quisquam expers terræ iaceat, vltra quā iustum est, pœnas exsoluens. Mutuum dare ad vsuram *Deut. 23.* Hebræorum nemini liccat, neque cibum neq; potum. non enim iustum est reditus captare ex fortunis tribulium, sed præstat opem ferre illorum necessitatibus, & ad lucrum imputare eorum gratiarum actionem, & Dei retributionē, quæ huiusmodi beneficentiam solet consequi.

C Qui verò acceperint mutuum siue pecuniā, siue fructum aliquem aridum aut liquidum, ubi Deo fauente ex sententia fruges ipsorum provenierint, alacres restituant eis qui mutuauerunt, quasi sua reponentes, & vsuri denud si opus fuerit. Quodd si non pudeat eos non reddere, non sunt e domibus auferenda pignora, nisi iussu iudicum. & pignus foris est expectandum. is verò qui asserit debet, nihil cōrradicat ei qui cum legum auxilio ad se venit: & si quidem nō inops fuerit, qui oppignerauerit, retineatur pignus, donec reddatur mutuum. sin autem pauper, restituat id creditor priusquam sol occidat, maxime si vestimentum pignus fuerit: vt habeat iturus cubitum. quandoquidem Deus à natura erga pauperes est misericors. Molam & instrumentum quod ad hanc pertinet non esto ius pignus capere: ne carentibus his si desit cibum parandi facultas, ob inopiam grauius aliquid accadat. Plagium qui commiserit, mulctator capite: qui verò aurum aut argentum *Deut. 24.* subtraxerit, duplum restituito. Qui in furto deprehensus, aut parietem perfodientem occiderit, impune esto. Pecudem qui furatus fuerit, quadruplo mulctator, excepto boue. pro hoc enim quincuplum numerandum est. Qui verò mulctam soluere non valet, in seruitutem vindicetur. Qui tribuli in seruitutem est venditus, sexennio seruiat, septimo anno manumittatur. Quodd si in herili domo prolem e conserua susceperit, & propter suos affectus seruire maluerit, anno iubileo, is est quinquagesimus, liber esto, vnā cum filiis & vxore. Si quis aurum aut argentum in via inuenerit, quærat eum qui perdidit, per præconem indicato loco in quo inuenit: reddatque sciens non esse bonum ex alieno damno lucrum facere. Sic & de pecudibus, in quas errantes in deserto *Deut. 22.* inciderit, si ignoretur Dominus, statim apud se referuet, Deum testatus quodd aliena vsurpare nō cupiat. lumentum per tempestatem in luto hærens præterire non licet, sed subleuandum est non secus quā proprium. Viam ignorantem monstrare oportet, non per ludibrium risum captando alienas utilitates impedire.

παριστάται πτωχὸν καὶ χακοπαθούτων ὑπὸ χει-
ρὸν πότον οἰκέων ἡρησάμενον βοηθεῖν. Μιλῶν δὲ
εἰς αὐτοὺς ἐμποδίζει πλῆθη τῶν ἰσχυρῶν ἁγίων.

μισήσῃ οὐκ ἀποστρεφόμενος ἀνδρὸς πάντος μισ-
 θέν, εἰδότες ὡς αὐτὴ γῆς καὶ ἔρῃ ἄλλων κτημάτων ὁ
 θεὸς αὐτῇ τέτοιον εἶναι παρὶχναίς. ἀλλὰ μηδὲν αἰσ-
 θαλλέειν τὴν ὑπερβολήν, ἀλλ' ἐν ὁρίεσσιν ἐκπίνειν,
 ὡς οὐ βουλομένη τὴν θεοῦ τῆς ὅλης ὅτι πεπότηται χη-
 σίας, ὑπερβαίνει τὸν εὐργασμὸν. παρὶχνας ἡμεῖς ἀδικίας
 πατήρα μὴ κολλῶμεν, ἀλλὰ ὅλα τὰ ἐκείνων αὐτῶν
 ἀντίτῳ, οἷον τοῦ μᾶλλον ἀξιοῦν, ὅτι μοχθηρῶν ἐργ-
 νοτο πατήρα, ἢ μίσηται φιλίας ἐκ φιλίας. Οὐδὲ
 μὲν παρὰ τὴν ὑπερβολὴν λογισθῶν, ἔρῃ νῦν πολ-
 λὰ ὡς τὰ ἡμετέραν διδασκαλίαν ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τῇ
 πόλει ἡμετέρας τῆς διδασκαλίας. Γάλλοις ἐκεί-
 νῳ, καὶ συμβόλῃ φιλίας τὴν μὴ αὐτῶν, ἀφί-
 λοφίους αὐτοῖς τὸ ἔρῃ καὶ τὸν τῆς παιδοποιίας καρ-
 πόν, ὃν ἀνθρώποις ἐπὶ ἀξίῳ τῇ γῆς ἡμεῖς ὁ θεὸς
 παρὶχνας. ἐλάνειν δὲ οὕτως, ὡς ἐπὶ τέχνῳ σφα-
 γῇ, καὶ πρὸς τοῦτον ὑπερβαίνει τὸ ἐκείνων ἀξί-
 ον. δὴλον γὰρ ὡς τῆς ψυχῆς αὐτοῖς τῇ πηλυσίᾳ,
 μετακομίσαντο πρὸς τὸ καὶ τὸ σῶμα. ὁμοίως δὲ
 καὶ πρὸς τὸ νομιζόμενον τίνας εἶναι ὁ θεός. Μὴ ὀφείναι
 ποιεῖν ἐκτομίαν, μὴτε ἀνθρώποις, μὴτε ἔρῃ ἄλλων
 ζώων. Αὕτη μὲν οὐκ ὑμῖν εἰρηλικήν ἔρῃ νόμον καὶ τὴν
 πολιτείαν ὁρίσας ἔστω. καὶ ὁ θεὸς ἀνδρὶ ἀσασί-
 ας αὐτῆς τὸν κόσμον παρὶχνας. γῆροισι δὲ χερσὶ
 μηδὲ εἰς ὃς χερσὶ τοῦτον καὶ πρὸς τὸ ἐκείνων με-
 ταβάλλοι. ἐπεὶ δὲ ἀνὰ τὴν τὴν ἀνθρώπων καὶ εἰς ἀ-
 βουλήτοις ἢ καὶ πρὸς τὴν ταράχην καὶ κινδύνους
 ἐμπέσῃ, φέρεται καὶ τὴν βεβήλα πρὸς ὁρί-
 τὰς μὲν, ὡς αὐτὸς ἐκείνων ἀξίῳ ποιεῖν, ἐν τῇ γῆς
 ἔρῃ σωτηρίᾳ ἀπορεῖται, καὶ μὴ τότε ἀπὸ τοῦ ποιεῖν ἐ-
 πιζητουμένη ἀπαρσιπείας τοῖς χερσὶ ὡς πείσῃ-
 τε. γῆν μὲν ὑμῖν ὁ θεὸς ἔδωκε, πόρων καταφρονούντων
 καὶ ψυχῆς πρὸς ἀντίτῳ ἡσυχίᾳ ἀπόλοιτο ἡμῶν
 οὐκ, κατημέριον αὐτῶν μὴτε ἀλλοφίῳ εἰς αὐτῶν ἐ-
 πί χερσὶν σπαρυσάντων, μὴτε γαστρὶς ἐμφυλίου
 πρὸς χούσης ὑμᾶς. ὅφ' ἡς τὰν νότον παρὰ τοῖς ἰαν-
 ῶν πρὸς τὸν, ὑπελπίτε τὰ ἐκείνοις νομιζόμενα.
 γῆροισι τε ἡμῶν οὐκ ἀγαθὸν δοκίμασθαι ὁ θεὸς
 ὡς ἐκείνων ὁρίσας. ἔργον δὲ ὅτι αὐτὸν πολυμῶν,
 ἡμῶν ὅφ' ὑμῶν ἡμεῖς ἐπὶ τῇ πόλει ὑμετέρων γῆν-
 τας, ὡς τῇ θεοῦ ἡμεῖς πρὸς πρὸς. μέλλοντας
 δὲ πολέμῳ πρὸς βίαν καὶ κέρους πείμην ὡς
 τοῖς ἐκείνοις πολέμοις. πρὸς γὰρ ἔρῃ ὅλων, καλὸν
 ἔρῃ καὶ λόγους πρὸς αὐτοῖς, διανοῦντας ὅτι καὶ
 σπαρὰ πολλὰ ἔχοντες καὶ ἴππους καὶ ὄπλα, ὡς
 τούτῳ ἀνδρὶ τὸν θεὸν καὶ σύμμετρον, ὅμως ἀξιοῦ-
 τε μὴ ἀναγκάζεσθαι πολέμῳ αὐτοῖς, μηδὲ τὰ ἐκεί-
 νων ἀφαιρῶν ἀβουλήτων αὐτοῖς κέρους πρὸς
 λαμβάνειν. καὶ πρὸς μὲν καλὰς ὑμᾶς ἔχον
 τὴν εἰρηλικὴν φυλάττειν, φρονούντας ἐφ' ἑαυτοῖς ὡς
 ἔρῃ ὁρίσας. εἰ δὲ ἀδικίᾳ ἐδίωκται, σπαρὸν ἐπὶ
 αὐτοῖς ἀγῶνται, σπαρὸν μὲν αὐτοκράτει γῆροισι
 τῇ θεῷ, ὑποσπαρῶν δὲ χερσὶν ὡς τῇ ἐν ἑαυτοῖς
 ἀπὸ τῇ πορῶν. πολυαρχία γὰρ πρὸς τοῖς ὅλοις
 τῇ πρὸς αὐτῶν ἀγῶνται ἐμφυλίου ἐπὶ, καὶ βλά-
 πται ἐπὶ φονα τοῖς χερσὶν. σπαρὸν δὲ ἔργον κα-
 ταρῶν ἐκ παλαιῶν ἔρῃ ῥώμῃ σπαρῶν, καὶ ψυχῆς ἀπολῶν
 ὁρίσας. μὴ τοῖς πολέμοις ὡς τῇ πρὸς τῇ πρὸς οὐκ
 οὐκ, μὴ τοῖς πολέμοις ὡς τῇ πρὸς τῇ πρὸς οὐκ

A Cauendum ne quis virum pauperem mercede
 sua defraudet, memor quod is vice agri & fa-
 cultatum hoc à Deo sortitus sit. proinde non
 procrastinanda solutio, sed eadem die reddenda,
 cum constet Deum nolle ut operarius
 laboris sui fructu careat. Liberi ob parentum
 iniquitatem puniendi non sunt, nimirum pro-
 pter suam virtutem digniores miseratione,
 quod è talibus nati sint, quam odio propter
 illorum vicia. Neque patribus peccata filio-
 rum sunt imputanda, qui contempta paren-
 tum disciplina multa sibi permittunt facere.
 B Spadones abominare & auerfare, qui virilitate
 & genitura se ipsi priuauerunt, quam nobis
 Deus ad incrementum & multiplicationem
 addidit. Procul arcendum est hoc genus, quod
 non modò posteritatem quantum in se est, sed
 multò antè propriam innocentiam ac purita-
 tem perdidit. Satis enim constat, quod effe-
 minato primum animo etiam corpora habent
 muliebria. similiter abhorrere oportet quic-
 quid inter portenta ducitur. C Castrare nec ho-
 minem licet, nec vllum aliud animal. Hæ pa-
 cis leges & instituta sunt, & Deus propitius
 inconcussam eam & imperturbatam conser-
 uabit. absit autem ut vllum tempus veniat
 quod hæc innouet & in contrariam formam
 transferat. Quoniam autem necesse est homi-
 nes vel sponte vel inuitos in turbas ac peri-
 cula incidere, age etiam de his pauca præci-
 piamus, ut scientes quid opus facto sit, cum
 vsus erit in promptu habeatis salutaria consi-
 lia, nec sitis hac parte imparati in ipso tem-
 poris articulo. Faxitque Deus ut terram quam
 vobis pro labore vestro ac virtute dedit, in pa-
 ce & tranquillitate colentes possideatis, nec
 hostibus incurstantibus, nec domestica sedi-
 tione turbante, quæ abrogatis patrum legi-
 bus & institutis, in contrariam disciplinam
 vos inducat: ut quæ in perpetua legum à Deo
 comprobaturum obseruatione permaneatis.
 D Bella verò vel vobis vel vestris posteris geren-
 da, extra fines Deus auertat. Cæterum cum
 bellum instabit, caduceatores primum ad de-
 stinatos hostes sunt mittendi. decet enim ante
 arma verbis ad eos vri, docendo quod quam-
 nis & copiarum vobis adsint numerosarum, & equi,
 & arma, & super omnia Deus auxiliator pro-
 pitius, mauultis tamen non cogi ad bellum, ne-
 que ex rebus illorum direptis ingrata lucra qua-
 rere. Et si quidem quod æquum est persuaderi
 sibi patiantur, præstat pacem inuiolatam serua-
 re: quod si plus suis viribus tribuentes ius in ar-
 mis reponant, exercitum contra eos educite,
 imperium Deo committentes, creato vno ali-
 quo forti viro qui vicarius illi sit, & quasi pro-
 imperator. multorum enim imperium non
 modò moram affert rebus strenuè gerendis, sed
 non raro plus nocet quam prodest. Delectus
 autem habendus est virorum tantum robore tam
 animi quam corporis præstantium: ignaui ve-
 rò minimè admiscendi, ne dum res armis geri-
 tur, in fugam auersi hostium conditionem po-
 tiores faciant. Immunes autem sint à militia,

qui ædificata noua domo nondum integrum annum illa sunt vñ : tum qui plantata vinea nondum ex ea fructus perceperunt : & præter hos qui desponsata vxore nondum eam domum duxerunt : ne harum rerum desiderio sibi parcentes , & seruantes se relictis voluptatibus , in gratiam vxorum parum fortiter rem gerant. Castris autem positis caute ne quid asperè ac crudeliter faciatis : & oppugnaturi urbem si desit materies ad machinarum fabricam , ne deglabretis terram frugiferas arbores excidendo : sed parcite , non ignorantes in vsum hominum ista creata , & si vox eis daretur expositulatura vobiscum , quod cum ipsa belli causa non fuerint , iniuste affligantur , mutatura domicilium si liceat , & aliò migratura. Victores in prælio facti eos qui in aduersa acie steterunt cædere , cæteros tributarios futuros seruate , excepta Chananæorum gente. Hi enim cum totis familiis sunt delendi. Caveat autem , maximè in bello , vt neque mulier habitu virili vratur , neque vir stola muliebri. Hæc sunt instituta quæ Moyses reliquit. Leges verò antè quadragesimo anno conscriptas tradidit , de quibus in aliis commentariis dicemus. Sequentibus deinceps diebus , nam continenter conciones aduocabat , faustis eos precationibus Deo commendauit , sicut contrà diris imprecationibus eos deuouit , qui neglectis legibus aduersus earum præscriptum agent. deinde carmen hexametrum eis recitauit , quod scriptum reliquit in sacro volumine , continens prædictionem futurorum , iuxta quam omnia facta sunt , atque fiunt , euentis nusquam non congruentibus. Hæc volumina & arcam sacerdotibus tradidit , in qua decem illa præcepta in duabus tabulis scripta reposita , & præter ea tabernaculum. populo etiam mandauit , vt occupata terra & fixis sedibus , non obliuisceretur iniuriæ ab Amalecitis acceptæ : sed expeditione in eos suscepta pœnas repoleret pro damnis in deserto sibi illatis. Capta autem Chananæa , & plebe eius vt par est deleta , aram erigere iussit ad solem Orientem obuersam , non procul à Sicimis vrbe inter duos montes , dextrum Garizeum , sinistrum Gibalem : diuisasque copias in senas tribus super duobus montibus consistere , & vnà cum illis Leuitas ac sacerdotes. & primum illos in Garizeo precari omnia fausta leges Dei & religionem seruantibus , & Moyſis constitutiones non violentibus , alteros verò acclamationibus hoc approbare : & rursùm his precantibus illos acclamare. deinde pari modo transgressoribus execrationes inferre , succincentes sibi inuicem , ab alteris dicta comprobantes. & tam faustas ominationes quàm deuotiones in literas retulit , vt in perpetuum cuius eas discere liccat : quæ tandem huic aræ inscriptæ sunt ex utroque latere , quâ populus iussus est stare , & holocaustomata offerre , & post eam diem nunquam alias victimas imponere : neque enim fas esse. Hæc sunt quæ Moyses præcepit , & quæ Hebræorum gens inclinenter obsecrat.

Deut. 22.

Deut. 30. 31.
32-33-34.Deut. 27.
28.

σας τὴν καὶ ὁλοκαυτῶσαι , καὶ μετ' αὐτῶν τὴν ἡμέραν οὐκ ἐπιτηγὰν ἱερῶν ἰστέον· οὐ γὰρ εἶναι τό-
μοι. ταῦτ' οὐκ μωσῆς τὸ δίδαξει , καὶ τὸ ἰδεῖναι ἴδιν· ἀπόλυσθαι τοῦτοίς ἀποκινῶν ὄχρα τελεῖ.
τῇ δὲ ὑ-

A οἷς οὐκ ἔστιν ἀπολαύσας αὐτῶν ἐμῶσι· ἔ-
φυτυσάσθαι , οὐκ ἔστιν καρπὸν μοσχακτότας , ἴσιν
καὶ χόρμαι. καὶ τοὺς μνηστυσσάμενοι δὲ , καὶ νύμφη γα-
μακτότας , μὴ πύθων τοῦτον φοιδόμενοι τὴν ζῶν καὶ
τηρῶντες ἑαυτοὺς εἰς τὴν τοῦτον ἀπολαύσιν ἰδὲλο-
κακίῃσιν ἀπὸ τὰς γυναικας. στρατοποδυσσάμενοι
δὲ , περὶ οὗτοι μὴ τῇ δουχευτέῃ ἐργάσθαι. πο-
λορκοῦντας ἢ καὶ ξύλων ἀπορυσσάμενοι , εἰς πόλιν
B μαχακῶν , μὴ κείρῃ τὴν γῆν , ἡμεῖς δὲ ἴσιν
κόπῃσθαι· ἀλλὰ φοιδέμεν λεγόμενοι ἐπὶ ἀπο-
λαύσας ταῦτα τῇ ἀπορῶν γαροκῶν , ἔσθῃς ἀπὸ
πορῶντα διαμολογῶντα ἀπὸ ὑμῶν ὡς οὐδὲν
αἴτια γαροκῶν τὴν πόλιν παρῶν κακῶν ὡς δὲ
C καὶ , εἰ δύναμις αὐτοῖς ἢ καὶ ματοκῶντα ἀπὸ
ἀπὸ ἀλλῶν μεταβάσθαι γῆν. κατὰσπιντες ἢ τῇ
καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς ἀμῶν κατῶν , τοὺς δὲ ἄλλους , εἰς
το τέλος ἡμῶν φέρεται σφίσι , πλὴν τὴν κατῶν
D θῶν , τοῦτοι γὰρ παρῶν κατῶν ἀφῶνται. φυλάσ-
ται δὲ μέγιστα ἐν ταῖς μέγας , ὡς τὴν μὴ γυναικας
ἀπὸ τῆς σφῶν κατῶν , καὶ τὴν ἀπὸ τῆς γυναικας
πολὺται μὲν οὐκ τοιαῦτα μωσῆς κατῶν. νέμει
E δὲ ἴσιν περὶ τῶν παρακῶν ἴσιν γαροκῶν
κατῶντα , ἀπὸ τῶν ἐν τῶν γαροκῶν λέξομεν. ταῖς
δὲ ἴσιν ἡμέρας , σφῶν γὰρ ὡς κατῶντα , ἀπὸ
F γῶν αὐτοῖς δίδωσι καὶ κατῶντα ὅτι τοὺς μὴ καὶ τοὺς
νόμους ζῶντα , ἀλλὰ κατῶντα νόμους τὰ ἴσιν αὐ-
τοῖς διωρῶντα. ἴσιν πόλιν ἐξ ἀμῶν αὐτοῖς
αἰγῶν , ἢ κατῶντα ἐν τῶν βιβλῶν τῶν ἴσιν
κατῶντα ἴσιν τῶν ἴσιν , κατῶντα ἢ γῶντα παρῶν
καὶ γῶντα , κατῶντα ἐκείνου διαμολογῶντα τῶν ἀπῶν
D τῶν . ταῦτ' οὐκ τὰ βιβλῶν κατῶντα τοῖς ἴσιν
καὶ τὴν κατῶν , εἰς ἢ καὶ τοὺς δὲ γῶντα γα-
E ροκῶν ἐν δυοῖν παρῶν κατῶντα καὶ τὴν σφῶν.
τῶν τὴν κατῶντα κατῶντα τῶν γῶν , ἔσθῃς
κατῶντα , κατῶντα τῶν ἀμῶν τῶν ὡρῶν· ἀλλὰ
στρατῶντα ἐπὶ αὐτοῖς , πμῶντα ἀπῶντα , ὡν
ὅτι τῶν ἴσιν τῶν γῶντα ἐπῶντα κατῶν . ὡς
κατῶντα ἢ τὴν κατῶντα γῆν , καὶ πῶντα ὡρῶντα
ταῖς τὴν ἐν αὐτῇ κατῶντα κατῶντα , τὴν βωμῶν
τὴν ἀπῶντα ἀπὸ ἡλῶν ἀπῶντα τῶν κατῶν , οὐ
F πόρῶν τῶν σφῶν πόλιν κατῶντα δυοῖν ὡρῶν , γα-
ρῶντα τὴν ἐκ δὲ κατῶντα κατῶν , τὴν δὲ ἐκ κατῶντα γα-
ρῶντα κατῶντα κατῶντα . κατῶντα ἢ τὴν σφῶν
κατῶντα ἢ σφῶντα ὅτι τὴν δυοῖν ὡρῶν ἀπῶντα , καὶ
σφῶντα αὐτοῖς ἀπῶντα τὴν καὶ τοὺς ἴσιν . καὶ κατῶντα
κατῶντα ὅτι τῶν γαρῶντα γῶντα κατῶντα τὰ κατῶν-
τα τοῖς ἀπὸ τὴν κατῶντα γῶντα κατῶντα τὰ κατῶν-
τα τοῖς ἀπὸ τὴν κατῶντα τὴν κατῶντα τὴν κατῶντα
φυλάκῃν ἀπῶντα κατῶντα , ὡς τὴν μωσῆς ὅτι μὴ κατῶν-
κατῶντα κατῶντα , ἀπῶντα ἢ τῶν κατῶν , καὶ τοῦτον παρῶν
κατῶντα τῶν κατῶντα κατῶντα κατῶντα , ἀπῶντα
κατῶντα ἀπῶντα κατῶντα κατῶντα κατῶντα . ἀ-
πῶντα δὲ τῶν κατῶντα κατῶντα κατῶντα αὐτοῖς , ὡς
κατῶντα κατῶντα τὴν κατῶντα αὐτοῖς ἀπῶντα τὴν κατῶν-
του· ἀπῶντα καὶ τῶν βωμῶν τῶν κατῶντα κατῶντα κατῶντα
κατῶντα κατῶντα , ἢ καὶ κατῶντα κατῶντα τὰν λαὸν κατῶν-
τῇ δὲ ὑ-

A Postridie populo cum vxoribus & libetis in
concionem collecto , ne mancipiis quidem
exclusis , iureiurando eos ad legum custodiam
adstrinxit : vr̃que Dei voluntatem diligenter
expendentes , neque cognationis gratiam , ne-
que periculorum metum , neque vllam aliam
causam tanti facerent , vt eam potiore legi-
bus ducentes , ab earum præscriptis discede-
rent : sed siue consanguineorum vnus aliquis ,
siue vrbs quæpiam , circa eas turbare aliquid
aut statum earum labefactare conerur , priua-
tim & publicè illis periclitantibus auxilium
ferrent . quam si vicissent , à fundamentis vt de-
sertricem reuellerent , & ne solum quidem ip-
sius si fieri possit superesse paterentur . sin ve-
rò id efficere non valerent , nec pœnas meri-
tas exigere , saltem testarentur se impietati a-
lienæ non consentire . hæc populus in foro iu-
reiurando firmavit . Post hæc docebat eos quo-
modo sacrificia Deo gratiora fierent : & quo-
modo expeditiones suscipiendæ , capto signo
ex lapillis de quibus iam diximus . Sed & Iesus
superstite etiam tum & præsentè Moyse vari-
cinatus est quicquid pro salute populi gestu-
rus erat , vel foris bello administrando , vel do-
mi ferendis legibus : & ad viuendi rationem
recens institutam eos præparans , diuino mo-
nitu se prælagire aiebat , quòd si patriam reli-
gionem violarent , clades non effugerent . nam
& regionem ipsorum armis exterorum op-
plendam , & vrbes diruendas , & templum in-
cendendum , & ipsos sub hasta victoris venun-
dandos , seruituròsque gentibus quæ afflicto-
rum nulla miseratione tangerentur : ac tum de-
mum seram atque inutilem erratorum pœni-
tentiam acturos . Deum tamen ipsorum condit-
orem , & vrbes suis ciuibus & templum popu-
lo redditurum . Hæc autem fore , vt non semel
tantum amittant , sed sæpius . Deinde Moyses
exhortatus Iesum vt in Chanaanos exercitum
duceret , affuturumque cœptis eius Deum pol-
licitus , & populo omnia fausta ominatus : Quo-
niam , inquit , ad patres nostros abeo , & Deus
hanc mihi diem abitus præfinit , gratias il-
li viuens adhuc & vobis præsentibus ago pro
cura ac prouidentia quam de rebus vestris ha-
ctenus habuit , non solum depellendis aduer-
sis , sed commodis etiam largiter exhibendis :
& quia laborem meum ac sollicitudinem dum
vestrum statum in meliorem fortunam redu-
cere conor , propicius semper adiuuit : imò
verò ipse & exorsus est rem & absoluit ,
me ministro vsus & vicario in obcundis quæ
ad vestram felicitatem pertinere visa sunt .
Quapropter æquum est , vt priusquam dece-
dam , eius potentix , qui & in posterum vo-
bis non deerit , dignas laudes rependam , me-
que hoc debito exoluam , vestræque memo-
riæ commendem , quòd hunc solum colere
& venerari conuenit : & leges eius habere in
precio , vt quæ omnibus reliquis donis iam
acceptis , aut in posterum à propicio conferen-
dis , longè sint anteponendæ . Grauis enim
aduersarius est vel homo legislator , si consti-
tutionibus suis auctoritatem adimi sentiat . Dei
verò indignationem absit vt experiamini ,
quæ legibus ipsius contemptis excitari possit .

Dear Sir,

Den. 33-34.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΠΕΜΠΤΩ ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΙΩ-
σήπου ίσοριών τῆς Ιουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Ως ἰησοῦς ὁ στρατηγὸς τῆς ἰβραίων πολυμίας πρὸς χαναναίους, καὶ κρατύντας αὐτῶν, τοὺς μὲν διέφθαρει, τὴν δὲ γῆν κατακληρήσας, δίδωμι ταῖς φυλαῖς.	Κεφ. α.
Ως ὑποθαυρόντος τῆς στρατηγίας, καθ' ἡγεμονίας οἱ ἰσραηλῖται τοὺς πατρῴους νόμους, μεγάλων ἐπιτεράθησαν συμφο- ρῶν, καὶ κατασπέντων ἢ βενιαμὶς διεφθάρη φυλὴ χεὼς ἀδραὶν ἐξακοσίων.	Κεφ. β.
Πῶς μὲν ταύτην τὴν κακοπραγίαν ἀποβήσαντες αὐτοὶ, ὁ θεὸς ἀστυχείοις ἐδούλωσεν.	Κεφ. γ.
Ἡ δὲ κρίξις αὐτοῖς ἐλδοθῆναι γημονίαν.	Κεφ. δ.
Ὅτι πάλιν ὁ λαὸς ἡρῶν ἐδούλωσε μοαβίταις καὶ ὑπὸ πρὸς ἰεδούς τὴν δουλείαν ἀπαλλάγη.	Κεφ. ε.
Ως χαναναίων αὐτοὺς καταδουλωσαμένων ἡλδοθῆναι ὑπὸ βαράκου ἐδιδώρεας.	Κεφ. ς.
Ὅτι πολέμισαντες ἀμαλιταῖς τοὺς ἰσραηλῖταις ἐνίκησαν, καὶ τὴν γῆν οὐκ ἔχοντες ἀνάκωσεν ἐπὶ ἑπτά.	Κεφ. ζ.
Ως γεδων αὐτοὺς ἡλδοθῆναι ὑπὸ ἀμαλιταῖς.	Κεφ. η.
Ὅτι μετ' αὐτὸ πολλοὶ ἡντιμῶντες ἐξέδωκε τοῖς πᾶσι τὴν ἐπολέμειαν ἰκατὸν χρόνον.	Κεφ. θ.
Περὶ τὴν σαμψώνος ἀδρίας ἐστὶν ἡ κακὴ ἀποπαλαίστης ἐργασία.	Κεφ. ι.
Ως οἱ υἱοὶ ἡλὶ τῆς ἰερῆως ἰσφάγησαν, ἐν τῇ πρὸς παλαίστης μάχῃ.	Κεφ. ια.
Ως ὁ πατὴρ αὐτῶν ἀκούσας τὴν συμφορὰν, βαλὼν ἑαυτὸν ὑπὸ τὴν θρόνον ἀπένεικεν.	Κεφ. ιβ.

HÆC IN QVINTO IOSEPHI HISTORIARVM DE
Antiquitate Iudaica libro continentur.

Quomodo Iesus Hebræorum imperator debellatis ac cæsis Chananæis terram eorum forte diuifit tri- bubus.	CAP. I.
Quomodo post mortem imperatoris Israelitæ neglectis patriis religionibus in extremas calamitates in- ciderunt, & exorto ciuili bello ex vniuersis Beniamitis dec. tantum fuere superstites.	CAP. II.
Quomodo propter impietatem in Assyriorum seruitutem à Deo populus Israelitarum est traditus.	CAP. III.
Libertas per Cenizum reddita.	CAP. IV.
Quomodo populus rursus à Moabitis est subiugatus, & per Iodem è seruitute exemptus.	CAP. V.
Quomodo sub Chananæorum imperium reducti, & per Baracum in libertatem sunt repositi.	CAP. VI.
Quomodo Amalecitarum deuictis Israelitis regionem eorum per septem annos vastauerunt.	CAP. VII.
Quomodo Gedcon populum liberauit.	CAP. VIII.
Quomodo aliquot successores Gedeonis cum gentibus circumquaque finitimis bella gesserunt.	CAP. IX.
De Sampsonis fortitudine, & quanta mala Palæstinis fecerit.	CAP. X.
Quomodo filij sacerdotis Elisà Palæstinis in prælio sunt cæsi.	CAP. XI.
Quomodo Elis audita filiorum cæde, & arcæ amissione prouolutus de throno exspirauit.	CAP. XII.



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QUITATVM IYDAICARVM
LIBER QVINTVS.

C A P. I.

*Quomodo Iesus Hebraeorum imperator de-
bellatis ac caesis Chananæis terram
eorum forse diuisit tribubus.*



Ost Moysen, quemadmo-
dum dixi, ex hominibus su-
blatum, officiâque memo-
riæ viri exhibitum, sedato
luctu, Iesus iubet copias ad
expeditionem instrui: mit-
titque exploratores in Hiet
chantem, quo mentem eorum & vires cognos-
ceret: castra deinde mouet maturè Iordanem
traiecturus. mox conuocatis Rubelidis & Ga-
didistribuum principibus, atque etiam Manaf-
seridis: nam & huic tribui dimidiata Amora
habitare permissum erat, quæ fuit Chananæa
pars septima: reuocauit eis in mentem quid
Moyse fuissent polliciti: rogauitque vt in eius
gratiam qui ne vltimo quidem vitæ tempore
prospicere eis defatigatus est, & propter com-
munem vtilitatem, alacriter præstarent quæ
promiserat. illis verò imperata haud grauati
facientibus armatis quinquaginta millibus, ab
Abila ad Iordanem sexaginta stadia castra pro-
mouit: quæ postquam metatus est, commodum
speculatores adierat, omnibus apud Chananæos
exploratis. ignoti enim à principio, totam illo-
rum urbem per ocium considerauerunt, & mœ-
nia qua parte magis aut minùs erant munita,
& portarum quænam assultum minùs ferre
possint, & capi essent faciliores. nec quisquam
obuiorum spectantibus singula fuit molestus
dum curiositatē hospitū consuetam interpretā-
tur, nec hostile adhuc quicquam suspicatur. vt
verò sub vesperam secesserunt in quoddam di-
uersorium non longè à mœnibus, in quod
primùm fuerant deducti, iamque cœna petacta
de reditu cōsultabāt, indicatū est regi cōstanti,
venisse speculatū quosdā è castris Hebræorum,

A

Κεφάλαιον α΄.

Ὡς ἰσχυρὸς ὁ στρατὸς τῶν Ἰβραίων πολέμους ποιεῖ. χαλκαίαις, καὶ
κραπίαις αὐτοῖς, τοῖς μὲν δὲ φέρουσιν, τὰ δὲ γὰρ κατὰ
ἐκείνην δυνάμειν διέμεναι.



ΩΤΣΕΩΣ ὅτι τὸν περὶ τὴν Ἰερουσαλὴμ
ῥόπον ἐξ ἀνθρώπων ὑποταγμένους,
ἰσχυρὸς ἀπὸ πάντων ἡδὲ τῶν ἐν αὐτῇ
τοιοῦτον τέλος ἔχοντων, καὶ τὰ
πένθος λελογισμένους, παρὶν γὰρ
ἐπὶ στρατὸν ἔτιμον ἐπὶ τὸ πλῆθος.
πᾶσι δὲ κατασκόπους εἰς ἰεροσολῶν, τὴν τε δύναμιν
αὐτῶν, καὶ τὰ δυνάμεις ἔχουσιν αὐτοὶ γνωστὸν ἔμεναι.
ὡς δὲ ὁ στρατὸς αὐτῶν, καὶ ὁ στρατὸς ἰεροσολιτῶν.
ἀναγκασμένους ὅτι τῆς τοῦ βουβήλι-
δος φυλῆς ἀρχοντας, καὶ τοὺς τῆς γαδιδίδος καὶ μανασσή-
πιδος περὶ τὴν πόλιν, (ὅτι ἡμῶν καὶ τῆς τοῦ φυλῆ
ἀμορίας κατοικίαν ἐπὶ τῇ πόλει τῆς χαλκαίαις γῆς ἐ-
δομον οὖσαν μένει, ὑπὸ μάλιστα αὐτῶν οὐκ ὀκνη-
σάντων) καὶ παρὶν αὐτοῖς τῆς πόλεως ἐκείνης περὶ τὴν
μολὴν ὅτι ἀπὸ τῆς πόλεως αὐτοῖς καμύσῃ, τὰ τε κοι-
νὴ συμφέροντι, παρέχον αὐτοῖς εἰς τὰς πόλιν γαλλόμα-
να φορτίμους, τῶν δὲ ἰεροσολιτῶν ὅπως πυντακισμ-
εῖον, ἀπὸ τῆς ἀβίλης ἐπὶ τὴν ἰορδάνην ἐξείκει σιδηρο-
ῖον. καὶ στρατοπεδύσαντος διδύς οἱ κατασκόποι
παρῶν, μὲν δὲ ἀγνοήσαντες τῶν ὅρων τοῖς χαλκαίοις.
ἀφ' ὧν καὶ τὸ πρῶτον, ἀπασιν ἐπ' αὐτοῖς τὴν πό-
λιν αὐτῶν κατασκόπων, τῶν τε τοῦ στρατοῦ, ὅσα καρτεία, καὶ
ὅσα μὴ τῶν ἔχει πρὸς τὸν πόλιν αὐτοῖς ἀσφαλές, καὶ τῶν
πυλίδων αὐτῶν πρὸς εἰσόδον τῶν στρατοπέδων δι' ἀδινείας
συνέφερον. ἡμῶν δὲ τῶν ἰεροσολιτῶν οἱ ἐπὶ τῇ πόλει
καὶ ἰσορίας ξένους προσέκειον, ἀκριβῶς ἔχοντες πο-
λυπλοκαίμων ἐπὶ τῇ πόλει νομίζοντες, ἀλλ' οὐκ
ἔχοντες πολέμους. ὡς δὲ ἡ δημοκρατία οὐκ ἔχοντες
εἰς τὴν πόλιν αὐτοῖς τῶν τείχεων πλῆθος, εἰς ὃ καὶ ἐπὶ τῇ πόλει
συνέφερον. διπλοκαίμων, καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς πόλεως αὐτοῖς
τοῖς πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῖς, μὲν δὲ τῶν βασιλείων ἐπὶ τῇ πόλει
ὅτι, κατὰ τὴν πόλιν αὐτοῖς τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς πόλεως
εἰς τὴν πόλιν αὐτοῖς.

[illegible]

A & nunc diuertētes apud Rachabē hoc tantū
curare quomodo latenter se subducant. Ille
verō confestim mittit qui eos comprehendant
quæstioni admoendos vt causā aduentus
sui aperiant. quos vbi aduentare Rachabē co-
gnouit, fortē enim lini manipulos siccabat in
mœnibus, speculatores his contexit. missis au-
tem à rege dixit, hospites quosdam ignotos
paulō ante solis occasum apud se cœnatos
discessisse, qui si suspecti essent regi, quasi detri-
mentum aliquod reipublice allaturi, paruo ne-
gotio posse ab insequentibus de via retrahi.
Tum illi decepti à muliere, quam seridū loqui
putabant, ne perscrutari quidem diuersorium
abierunt, & excurrentes per vias quibus verisim-
ile erat eos discedere, & quæ ad flumen du-
cebant, vestigio nullo inuento, frustra laborare
destiterunt. Sedato autem tumultu Rachabē
deductos de mœnibus, & admonitos quanto
suo periculo salutē eorum consuluisse, vt quæ
in dolo deprehensa pœnā capitis cum tota
familia regi erat datura, rogatōque vt occupa-
ta terra Chanana memores beneficii gratiam
sibi rependerent pro accepta salute, iussit vt
bono animo abirent: iureiurando prius delato,
quod expugnata vrbe, & aliis iuxta ipsorum
decretum internecioni traditis: mulieri salus
manebit incolumis. hunc enim euentum sibi
Deum iam antē significasse. illi & in præsens
ei gratias agunt, & in futurum abundē relatu-
ros iureiurando confirmant, & hoc consiliū
dant, vt cum præsenserit urbem expugnandam
contractis facultatibus & propinquis intra di-
uersorium, vestem coccineam pro foribus ex-
pandat. imperatorem enim edicto inhibitu-
rum, ne quis eam domum lædere audeat, quō
datā sibi salutis gratiam recipiat. quod si ali-
quis ex eius propinquis in pugna caderet, ipsi
culpam fore non suam: neque se ad eius incol-
umitatem præstandam iureiurando teneri vel-
le. His conditionibus discessum est, cum se fu-
ne de mœnibus demississent: reuersique ad suos
rem totam vt erat acta narrauerunt. Tum
Iesus pontifici Eleazaro cum senatu indicat
quid exploratores Rachabæ iurauerint: eorū-
que autoritate iusiurandum ratum est habitum.
Imperatore autem sollicito de traiectu: amnis
enim auctus aquis fluebat, & cum pontem non
haberet, ne fabricari quidem hostis passurus vi-
debatur, nec naues vllæ præsto aderant: Deus se
illis transiitum procuraturum promisit, fluen-
tiscus imminutis. Itaque Iesus postquam duos
dies expectasset, copias omnes ad hunc mo-
dum in vltiorem ripam traduxit. Sacerdotes
cum arca agmen præcedebant, post eos ibant
Leuitæ portantes tabernaculum & vasa sacri-
ficiis destinata. Sequebatur deinde totum agmen
in suas tribus distinctum, receptis in medium
mulieribus ac pueris, quo tutiores essent ab
impetu fluminis. Vt verō sacerdotibus primis
ingressis vadabile est visū, & aqua decreuisset,

ἢ νεκρῶν ἢ πόλεως αὐτῶν, καὶ διέφυγον οὐδέν. A
 τὴν δὲ πόλιν ἐνέκωρσαν ἅταςαν καὶ τὴν χώραν. καὶ
 τὴν ῥαχάβην σὺν τοῖς οἰκείοις εἰς τὸν ἑλκυστὸν συμ-
 φυγεῖσαν ἵστασαν οἱ κατασκοπεῖται. καὶ πρὸς αὐτὸν ἰη-
 σὺς ἀχθείσῃ, χεῖρ ἔχων ὠμολόγη τῆς σωτηρίας τῆς
 κατασκοπεύων. καὶ μὴ τῆς διεργασίας ταύτης ἔλεγον ἐν
 ταῖς ἀμοιβαῖς οὐχ ἥτιονα φανίσανται. διωρεῖται δὲ
 αὐτὴν δι' οὗτος ἀρχαῖς, καὶ δέχεται μὴς εἰς τῆς ἀπόσης.
 τῆς δὲ πόλεως, ἐκείνη παρελθούσα τὸ πύρ, κατέσκαπτε. καὶ
 καὶ τῶν οἰκησόντων εἰς τὴν περὶ τὴν πόλιν ἐλθόντων
 σφην ἀράς ἐθετο, ὅπως, θεμελίους μὲν ταύτων βαλλόμε-
 νος, σφηνῶν τὴν περὶ τὴν πόλιν, τελευτῶντας δὲ τὸν νεώ-
 τατον τῶν πύργων ὑποβάλλει. τῆς δὲ ἀράς τὸ θεῖον οὐκ ἠ-
 μάλησεν, ἀλλ' ἐν τοῖς ὕστερον ἐρῶν τὸν περὶ αὐτὴν
 πύργον ἡρώδης. ἀπὸ τῆς δὲ πύργου ἐκ τῆς ἀλώ-
 σης συνεθερίσθη, ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ, καὶ πρὸς
 ἢ ἡ χαλκοῦ, μηδὲν δὲ δαδὸν τὰ διδόνον, μηδὲ
 εἰς ἰδίαν ὠφέλειαν αὐτὰ διαπραγματεύων. καὶ ταῦτα
 μὲν ἰησοῦς τοῖς ἱερεῦσιν, εἰς τοὺς θησαυροὺς δαδίδω-
 σιν κατατίθει. καὶ ἱερεῖς μὲν, τὴν ἀπώλειαν τὸν
 φόβον ἀχέοντες, ἡ δὲ δίδου πῶς ὦν, ἐκ φυλῆς ἰούδα,
 δὲ πρὸν χαλμύδα βασιλεῖον, ἐκ χρυσοῦ μὲν πᾶσαν ὑφα-
 σμύλιν, μέλαινα δὲ χρυσοῦ σατμὸν ἔλκουσαν σίκλοις
 διακοσίαις, καὶ διὰ τὸν ἡγεσάμενος εἰς ὁ κινδυνώσας
 πύργον κέρδος τὸ τοῦ ἰδίου χρεῖας ἀρελόμενος, δὲ
 ναὶ φέρονται τὰ θεῖα καὶ μὴ δεινὰ, ὡς γὰρ βαδὺ
 ποιήσας τῇ αὐτῇ σκηνῇ κατέρυξεν εἰς τὸ τοῦ, λήσῃ νο-
 μίζων ὡς τοῖς συναπῶντας οὕτως καὶ τὸν θεόν. ἐκλήθη
 δὲ ὁ τόπος ἐν ᾧ στρατόπεδον ἐβάλον ἰησοῦς χαλμύδα. ση-
 μαίνει δὲ τὸ τοῦ ἐλδιδέοντος ὄνομα. διαβάντες δὲ τὸν πο-
 ταμόν, ἐλδιδέοντες αὐτοὺς ἡδὴ ὑπὸ τῶν ἀγχιπύργων καὶ
 τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ τραυματίας ἐγνώσκον. καὶ δὲ ἡμέ-
 ρας ἑλθούσας τῆς ἱεραρχίας συμφορᾶς, πᾶσι ξιφί-
 λιοις ὀπλίταις ἰησοῦς εἰς αἶναν πόλιν ὑπὸ τῆς ἱερουσα-
 λὴν κειμένην. οἱ συμβαλλόντες αὐτοῖς τῶν αἰνῶν τῶν
 πάντων, ὑποβάλλουσιν αἰδρας ἐξ καὶ ξιφίοντα. τὰ δὲ ἀγ-
 γαλὴν τοῖς ἱσραηλῆταις, λυπῶν τε μεγάλῃ καὶ δι-
 νῶ ἐποίησεν ἀδύμην. οὐ καὶ τὸ οἰκεῖον τῶν ἀπολωλό-
 των, καὶ τοῖς πάντων ἀνδρῶν ἀχάδων καὶ αὐτοῦ ἀ-
 ξίων διεσπαρμένων, ἀλλὰ κατὰ ὑπόγνωσιν. περὶ οὗτος
 δὲ ἡδὴ τῆς γῆς ἐκκεῖται, καὶ σὺν ἔξεν ἐν ταῖς
 μέλαινας τοῖς στρατὸν οὕτως τὸ θεῖον περὶ τὸν πόλιν, τε-
 διαβρηνκότες δαδίδεως ἐώρουν τοὺς πολεμίους. καὶ
 σάκκοις ἱπποδύντες, δὲ ὅλης τῆς ἡμέρας ταῖς σολαῖς
 ἐν διακρούς ἦσαν καὶ πᾶσι, φοφῆς οὐδὲ μίαν ὀπιζήθη-
 σιν ποιούμενοι. μεζόνως δὲ τὸ συμβεβηκός εἶχον ἀ-
 χροῖμοι. βλέποντες δὲ οὕτως ὁ ἰησοῦς τὴν τε στρατὸν κα-
 ταπεπληγῆαι, καὶ περὶ τῶν ὁλων ποτηρῶν ἡδὴ τὴν ἐλ-
 πίδα λαμβάνουσιν, παρρησίαν λαμβάνει πρὸς τὸν
 θεόν. ἡμεῖς δὲ εἶπεν, οὐχ ὅτι αὐθαδείας περὶ τὴν πόλιν
 ὡς ταῦτα ὑπάρχει τοῖς ὀπλοῖς τῶν γῶν, ἀλλὰ μαν-
 σέως τῶν σου δούλου πρὸς τὸν θεόν ἡμεῖς ἐπεγινώσκοντες ὅς
 δὲ πολλὰν τεκμηρίων ἐπηγάλλου κήσασθαι πα-
 ρέξεν ἡμῖν τὴν δὲ τὴν γῶν, καὶ τὸν στρατὸν ἡμῶν αἰ-
 τῶν πολεμίων ἀποκίον τοῖς ὀπλοῖς κρείττονα. πᾶσι μὲν
 οὖν κατὰ τὰς ὑποσχέσεις ἡμῶν ἀπλώθηκε τὰς σάς.
 νῦν δὲ τὸ δαδίδεω ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τῆς διωά-
 νως πᾶσι ὑποβαλόντες, ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς οὐ βιβάμεν
 τῶν δαδίδεω σου, καὶ ὡς περὶ τὴν μανσῆς ἀπὸ τῶν πό-
 λιν.

repletaque trucidatis vrbs & postremò incen-
 sa rogam defunctis præbuit, in agros quoque
 pari sauiente incendio. Rachaben verò cum
 domesticis qui in diuersorium confugerant,
 exploratores periculo exemerunt: ac mox ad
 Iesum adducte, gratiæ sunt ob seruatos specu-
 latores actæ, dicente se meritis illam præmiis
 remuneraturum. moxque agris donatam, in
 honore postea semper habuit. Reliquias au-
 tem vrbs quæ incendio supererat, ferro di-
 ruit, diris execratus quisquis semel vastaram
 inlaurare aggredieretur: nimirum vt prima
 fundamenta iaciens orbaretur filio primoge-
 nito, & absoluto opere natu minimum è libe-
 ris amitteret. Nec irritam esse voluit Deus im-
 precationem, sicut suo loco dicitur. E dire-
 ptione autem ingens vis argenti ac auri, atque
 etiam æris in vnum aceruum est redacta, ne-
 mine edictum non obseruante, aut sibi prædam
 ac lucrum inde quærente. Eas manubias Iesus
 sacerdotibus in thesauros reponendas tradidit.
 Ac Hierichuntis quidem excidium in hunc
 modum se habuit.

Achar autem quidem Zebediæ filius ex tri-
 bu Iudæ, naetus paludamentum regium totum
 ex auro contextum, & massam auri trecento-
 rum siclorum pondo, & iniquum iatus si nul-
 lum periculi precium ad se rediret, sed obla-
 tum à fortuna lucrum Deo nihil talibus rebus
 opus habenti offerret, intra tentorium in ca-
 uum profundum defodit, putans sicut commi-
 litones ita & Deum se posse fallere. Erant tum
 castra in loco qui vocatur Galgala, voce liber-
 tatem significante. transgressi enim fluuium,
 tandem se & ab Ægyptiis & ab ærumnis in de-
 serro exantlatis liberatos existimabant. Paucis
 autem post diebus quàm Hierichus est excisa,
 mittit Iesus tria millia militum ad urbem Ai-
 nam supra Hierichuntem sitam: qui cum Aina-
 tis prælio congressi, & in fugam versi, triginta
 sex è suis desiderauerunt. Huius incommodi ac-
 cepti nuncius postquam in castra peruenit,
 maiorem quàm pro cæsorum numero mœsti-
 tiam attulit: non tam propter amissos, tamen
 omnes viri fortes & honore digni fuerant, quàm
 propter desperationem. Credentes enim se iam
 ea regione potitos, & illæsum exercitum habi-
 tuos vt Deus promiserat, nunc mirum in modum
 elatos hoc successu animos hostium videbant. Ita-
 que saccos induti per totam diem hoc habi-
 tu in luctu ac lacrymis perseuerabant: nullâ-
 que interim corporum curandorum ratione
 habita, totos se dolori dediderant. Iesus autem
 videns exercitum sic affectum, & nihil læti ampli-
 us sperantem, cum fiducia Deum alloquitur
 Nos, inquit, non nostra temeritate adducti su-
 mus, vt terram hanc armis subigere conare-
 mur, sed Moyse seruus tuus ad hoc nos exci-
 uit, cui multis attestantibus prodigiis pollici-
 tus es, traditurum te nobis hanc terram possi-
 dendam, & exercitum nostrum ope tua fre-
 tum semper in conflictu aduersariis fore
 superiorem, atque harum promissionum e-
 uentum non semel iam sumus experti.
 Nunc autem præter opinionem clade accepta
 & militibus aliquot desideratis, hoc casu
 territi, & de promissis tuis ac Moyse hæsitantes,
 τῶν δαδίδεω σου, καὶ ὡς περὶ τὴν μανσῆς ἀπὸ τῶν πό-
 λιν.

& à præliis abstinemus, & post talia belli exordia nihilo feliciores progressus sperare possumus. Tu ergo Domine, potes enim, fer opem, & præsentem mærorem victoriam largitus adime, desperationemque in futurum attonitis exime. Talibus exorabat Deum Iesus, in faciem humi prolapsus. Responsum deinde accipit, surgetet & lustraret exercitum pollutum sacrilegio & violata religione. hanc enim causam esse præsentis calamitatis: inquisitione autem facta & pœna à sacrilego exacta, Israelitarum fore victoriam. hoc oraculum Iesus populo indicat, & vocato Eleazaro pōrifice ac magistratibus sortem per singulas tribus mittebat. cumque fors in Iudæ tribum cecidisset, rursus per cognationes eius mittebatur. & cum in Zachariæ cognatione maleficio esset inuentum eam rursus viritim examinantes, Acharem deprehenderunt. qui videns non esse locū tergiversandi contra diuinum indicium, furtum falsus res furtiuas in medium protulit: mōxque affectus supplicio, noctu ignominiosæ sepulturæ traditur, quemadmodum solent damnati iudicio publico. Iesus autem lustratum exercitum ad Ainam ducit, & noctu dispositis circa urbem insidiis, diluculo hostem ad certamen prolicit. illis verd̄ audacter ob proximam victoriam irruentibus, simulata fuga procul eos ab oppido abstrahit, fusum hostem existimantes, & quasi victoria iam parta insolentes. postquam autem subito conuersis copiis in faciem illis obstitit, & aliis qui in insidiis latebant ex composito signum datum est, coorti celeri cursu ad Ainā feruntur, & auersam eius portam occupant, plerisque ciuium ē muris suorum vt tum putabant victoriam spectantibus: urbemque ingressi sine discrimine cædem ingentem edunt. Interim alia parte Iesus obuios in fugam vertit: qui urbem petentes integram adhuc rati, vbi hanc quoque ab hoste captam ac cum vxoribus ac liberis incensam animaduenterunt, per agros dispalati, cum sibi inuicem præsidio non possent esse, alij aliis in locis sunt oppressi. Post hanc Ainatarum cladem magna multitudo puerorum & mulierum atque mancipiorum capta est, & suppellex sine numero: pecudum item greges non modici, & insuper signata pecunia multa: erat enim ea regio prædiues. atque hæc omnia Iesus inter milites partitus est in eis castris quæ habuit ad Galgalā. Cæterum Gabaonitæ qui non longè à Hierosolymis habitant, cognito Hierichuntiorum & Ainatarum casu, iamque in se iturum hostem suspicati, Iesum quidem precibus fletere non tentauerunt, frustra eas fore putantes apud eum qui internecinum bellum cum Chananzis gereret: sed maluerunt vicinos Cephertæ & Cathieremitas in societatem asciscere, dicentes nec ipsos posse euadere periculum nisi maturè prouiderent: quodd si suum consilium sequantur, non deesse remedium. Quod vbi persuaferunt, mittunt legatos ad Iesum de fœdere, quos

II.
N. 9.

καὶ χεῖρον ἢ τῷ μαλδόνταν ἐλάτεις ἡμῶς αἰῶ, τῇ περὶ
τη πύρρα τοιαύτη συντοχόντας. ἀλλὰ σὺ δὴ σωσέ, δύ-
ναμις γὰρ σοι τοῦτον ἴασθαι δύνει, τότε παρὲν ἡμεῖς λυ-
πηρὸν ἴκλυ ὡς ἀχαιῶν, καὶ ὅτε τῷ αἰῶνι δύστυ-
χης ἀχαιῶν οὕτως τῆς ἀχαιῶν ἐξέλα. ταῦτα μὲν
ἰησοῦς ἐπὶ σῶμα πρὸς τὸν θεόν. χρηματιστὴς
δὲ αἰῶνι δαΐμονος, καὶ καθελεῖν τὸν στρατὸν, μισθω-
τος ἐν αὐτῷ γινόμενος, κλοπῆς τὴν τῷ καθελεῖν
B αὐτῷ χρηματιστὴν πεπολημένους. δὲ γὰρ ταῦτα τῷ
νῦν αὐτῆς ἦσαν συμποσύν, αἰσθηθέντες δὲ τῷ
δράσαντος καὶ κολυδόντος, ἴκλυ αὐτοῖς αἰῶνι πορίζεται
τῷ πολεμίων. φερέει ταῦτα περὶ τὸν λαὸν ἰησοῦς,
καὶ καλέσας ἐλεάζαρον τὸν ἀρχιερέα, καὶ τοὺς ἐν τῇ
λαὶ κατὰ φυλὴν ἐκλήρεν. πύτου ἡ τὸ πεπολημένους
ἐκ τῆς ἰουδα φυλῆς δηλωῖται, κατὰ φερέει πάλιν
φερέει τὸν κληρὸν ταύτης. τὸ δὲ αἰσθηθέν τῷ κα-
C κουργήματος, ὅτε τῷ σαχαρίου συγγενὴς διε-
σκετο. κατ' αἰῶνι τῆς ἐξέτασως γινόμενος, λαμ-
βαίνουσι τὸν ἀχαιῶν. ὅτε οὐκ ἔχον ἔξαρκος τῷ δυνά-
αὐτὸν τῷ θεῷ ἐκαστὸν δύνει, ὡς λόγος τῷ κλο-
πῇ, καὶ τὰ φέρεει παρὴν εἰς μέσον καὶ ὅτε μὲν
δύνει ἀχαιῶν, ἐν νυκτὶ περὶ αἰῶνι καὶ κατὰ δι-
κῶν φερεοκούσης τυγχάνει. ἰησοῦς δὲ ἀγρίως τὸν
λαὸν, ἐκλήρεν ἐπὶ τῷ αἰῶνι αὐτοῦ, καὶ νυκτὶ τὰ πε-
D εἰ τῷ πάλιν ἐνέδρας φερεοκούσης, ὑπὸ τὸν ἄρδρον
συμβάλλει τοῖς πολεμίοις. τῷ ἡ μὲν φερεοκούσης
δὲ τῷ φερεοκούσης ἴκλυ ἐκαστὸν, ὑποκαρπὸν φε-
ρεοκούσης, ἴκλυ τῷ φερεοκούσης τῷ μακρὸν αὐτοῖς
τῆς πόλεως, δύνει οἰαμένους, καὶ ὡς ἐπὶ νυκτὶ κατὰ
φερεοκούσης. ἐπὶ δὲ ἀναρίφας τῷ δυνάμει κατὰ
φερεοκούσης αὐτοῖς ποιεῖ, σημαίνει δύνει ἀφ' ὧς τῷ
ἐν τῆς ἐνέδρας συντίττατο, καὶ αἰῶνι ἐπὶ τῷ μά-
E χῶν ὡς αἰσθηθέν. οἱ δὲ εἰσπηδὸν εἰς τῷ πάλιν τῷ ἐν-
δον ὅτε τῷ αἰῶνι, εἰσὶν ἡ καὶ φερεοκούσης τῷ ἐ-
ξω τῷ γινόμενος φερεοκούσης. καὶ οἱ μὲν τῷ πό-
λεν ἡξερν, καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ φερεοκούσης ἐκαστὸν. ἰη-
σοῦς δὲ, τοὺς φερεοκούσης εἰς χεῖρας βιασμένους
φερεοκούσης ἐκαστὸν. συνλαμνόμενοι δὲ ὡς εἰς ἀκέραιον
τῷ πόλεν, ἐπὶ καὶ ταῦτα ἡξερν ἰησοῦς, ἐκαστὸν
F πμπερεοκούσης ὁμοῦ γινόμενος καὶ τῷ φερεοκούσης
δὲ τῷ ἀχαιῶν ἡξερν σκελετῶν, ἀμύνει αὐτοῖς
ὑπὸ μισθῶν μὴ δυνάμει. τοιαύτης δὲ τῆς συμ-
φερεοκούσης αἰῶνι κατὰ φερεοκούσης, πάλιν τῷ ὅλως
ἐάλω, καὶ γινόμενος, καὶ φερεοκούσης, καὶ τῆς ἀλλῆς ἀπο-
σκελῆς ἀμύνει τῷ πάλιν. ἀγρίως τῷ βροχημένους ἐ-
λαβὸν οἱ ἰβραῖοι, καὶ χρήματα πολλὰ. καὶ γὰρ πλού-
σιοι ἦν τὸ χεῖρον. καὶ ταῦτα πάντα τοῖς στρατιώταις.
ἰησοῦς δύνει, γινόμενος ἐν γαλγῶνι. γαλγῶνι
ἡ κατὰ φερεοκούσης ἐκαστὸν τοῖς ἰερεσὶν, τὰ τῷ τοῖς
ἰερεσὶν συμπερεοκούσης πάλιν, καὶ τῷ τοῖς αἰῶνι
G ὅτε φερεοκούσης, καὶ φερεοκούσης μεταβίβεται τὸ δύνει ὑπο-
καρπὸν, ἰησοῦς μὲν ὡς καλεῖν οὐ δύνει. οὕτως
γὰρ τῷ φερεοκούσης τῷ φερεοκούσης, ἐπὶ ὅλως
δύνει τῷ φερεοκούσης τῷ φερεοκούσης. καὶ γὰρ πάλιν
κατὰ φερεοκούσης καὶ κατὰ φερεοκούσης γίνονται ὅντας αὐτοῖς
ἐπὶ συμπερεοκούσης κατὰ φερεοκούσης, καὶ αὐτοῖς φερεοκούσης
κατὰ φερεοκούσης. φερεοκούσης δὲ τοῖς λόγους αὐτοῖς, πμπερεοκούσης φερεοκούσης φερεοκούσης φερεοκούσης
φιλίας

κύνειν λίγους εἰ φερεοκούσης αὐτοῖς ληφθέντες ὑπὸ τῷ ἰσραηλῶν. συμπερεοκούσης ἡ αὐτοῖς, δύνει φερεοκούσης
δύνει τῷ δύνει αὐτοῖς. φερεοκούσης δὲ τοῖς λόγους αὐτοῖς, πμπερεοκούσης φερεοκούσης φερεοκούσης φερεοκούσης

M 4

10/11.11.

creuisse autem eam diem ultra consuetum, extat relatum in sacra volumina quæ in templo sunt asseruata. De bellatis in hunc modum regibus qui Gabaonitas inuasérant, Iesus in Chananæ montana ducit exercitum: & magna in ea regione cæde edita, prædæque abacta, exercitum reducit in Galgalā. cūnque latè per circunquaque sitas regiones rumor de rebus Hebræorum fortiter gestis spargeretur, deque stупenda multitudine cæforum, excitati sunt in eos reges Libani accolæ, & ipsi Chananæi generis: & quantum Chananæorum campestria colit adscitis Palæstinis castra posuerunt ad urbem Galilææ Berotham non longè à superiore Cædese, quæ etiam in Galilæorum agro sita est. erantque omnes hæ copiæ, peditum trecenta millia, equitum decem millia, curruum viginti millia: quæ tanta hostium multitudo, adeo tam ipsum Iesum quàm ceteros Israelitas terruit, ut præ metu minimum à desperatione abessent. Sed cūm Deus exprobrasset eis formidinem, & quod eius præsidio se non tam tutos putarent, pollicitusque victoriam, equos captiuos enervari & currus incendi iussisset: concepta ex his promissis fiducia, ducit in hostem: quem die quinto adeptus pugnandi copiam facit, sitque conflictus validus, & strages maior quàm ut facile credi possit est edita. in fuga quoque plurimi ceciderunt, ut præter paucos totus hostilis exercitus interierit. reges etiam ad vnum omnes sunt cæsi, adeoque sæuitum est in victos, ut hominibus sublati in equos ferrum excercerent, & currus exurerent. Totam deinde regionem peruagatus est, nemineque audente congregari, expugnabat oppida, & quotquot ad manus suas perueniret interfecit. Iamque quinto huius belli anno exacto Chananæorum nemo supererat, nisi si qui in loca munitissima confugerant. Iesus autem castris è Galgalis in montana translatis sacrum tabernaculum in vrbe Silunte fixit: quod is locus propter pulchritudinem visus sit idoneus, in quo tantisper maneret, dum maior commoditas ædificandi templi se præberet. Inde cum omni populo profectus versus Sicima, altare ita ut Moyses præceperat statuit: & diuiso exercitu, in Garizao mōte dimidium eius collocavit & in Gibale alterum dimidiū, in quo altare erat cum Leuitis ac sacerdotibus. ubi mactatis victimis, execrationibusque peractis & in altari insculptis, in Siluntē sunt reuerſi. Iesus autem iam senex, cūm videret Chananæorum vrbes penè inexpugnabiles, tum propter situm natura tutum, tum propter munitiones ad frustrandos hostium conatus arte additas: nam cognito Israelitarum ex Ægypto exitu, & quod ad suum excidium properarent, toto illo tempore in muniendis oppidis occupati fuerant: conuentu populi in Siluntē indicto concionem aduocat. cūnque frequens concursus factus esset res hæcenus fortiter ac feliciter gestas recensuit, quales par erat Dei auspiciis à populo religiosissimo geri:

III.
10/13.14.
15.

(καὶ γὰρ ἐπὶ ὁλέθρῳ τῶν ἰσραηλῶν οἱ χαναναῖοι μαθόντες, τὸν ἰσραηλῆα ποιησομένους τὸ ἐξέρχον τὴν αὐτῶν αἰγυπτιαν, πρὸς τὸ τὰς πόλεις κερτιρεῖν ποιεῖν ἐκείνων ἅπαντ' ἥσαν τὸ χεῖρον) συναγαγὼν τὸ λαὸν εἰς τὸ σιλουὴ ἐκκλησίαν παρὴν γαλαζὴν, ἀπὸ δὲ σιλωαμῶν, τὰ τε ἡδὴ κατορθωμένα καὶ τὰς γρηγορηθείσας πράξεις ὡς εἰς αὐτῶν, καὶ τὸν θεὸν ὡς ἀρχόντος αὐτὰς ἀξίαι, καὶ τῆς ἀρετῆς τῶν νόμων οἷς κατέκολουθεσαν εἰσελθόντες, βασι-

A ὅπ δὲ τὸ μήκος τῆς ἡμέρας ἐπέδωκε τί τε ἔφ' σιμῆ-
δου ἐπλεόνασε, δηλοῦται δὲ τῶν ἀνακειμένων ἐν
τῶν ἱερῶν γραμμάτων. κερτιρεῖν δὲ οὕτως τῶν
ὡς τὰς βασιλείας, οἱ τοὺς βασιωνίτας πολέμους
ἐστράτευσαν, ἐπαίθει πάλιν τῆς χαναναίας ἐπὶ τὴν ὁ-
ρενὴν ἰησοῦ. καὶ πολλοὶ τῶν ἐν αὐτῇ φόνον ἐργασάμε-
νος, καὶ λέγει λαβὼν, παρὲν οἷς τὸ ἐν γαλιλαίᾳ στρα-
τόπεδον. τοῦ δὲ ὡς τῆς ἐβραίων ἀρετῆς λόγου πολ-
λοῦ φοιτῶντος εἰς τοὺς ὡς οἰκοῦντες, κατὰ πόλεις ἐστὶν τοὺς
ἀκούοντες τὸ τῶν ἀπολαύσεων πλῆθος. καὶ στρατύ-
B ουσιν ἐπὶ αὐτοῖς οἱ ὡς λίβανον ὄρεος, βασιλεῖς ὄντες
χαναναῖοι. καὶ οἱ ἐν τοῖς πεδίοις τῶν χαναναίων πα-
λασίνους πορολαβόντες στρατοπεδίουσιν ὡς ἐν
ἐσθρὴ πόλει τῆς γαλιλαίας τῆς αὐτῶν κατὰ πόλιν οὐ πέρ-
ρω. γαλιλαίων δὲ ἐστὶ καὶ τοῦτο τὸ χωρίον. τοῦ δὲ
στρατὸς πάντες, ὅσοι τῶν μὲν ἦσαν μυριάδες ἑξάκοντα.
μύριοι δὲ ἵπποι καὶ ἄρματα δυσμύρια. κατὰ πόλιν
C ἵσταντο. καὶ ὡς τὴν ἐλπίδα τῆς κρείττονος δι-
λυσίως ἐστὶν δι' ὡς ἐβραίων τῆς δυνάμεως. τὸν δὲ
ἐξενειδισάντος αὐτοῖς τὴν φόβον, καὶ ἐπὶ πόλιν τῆς παρ'
αὐτῶν βοηθείας ποδοῦσιν, ὑποχωροῦν τὸν τοὺς ἐχθροὺς
νικήσιν, καὶ καλῶντος τοὺς τὸ ἵππους ἀχρήστους
ποιῆσαι, καὶ τὰ ἄρματα πυρρῶσαι θύρασι τοῖς ὡς
τὸν ὑποχέουσιν τῆς θύρας γυμνοῦν, ἐξώρμησιν ἐπὶ τοὺς
πολεμικοῖς. καὶ δὲ πᾶσι τῆς ἡμέρας ἐπὶ αὐτοῖς ἐλ-
θὼν, σιωπῶν. καὶ κερτιρεῖ μὲν γίνεσθαι, καὶ φόνος
D κρείττων πίστεως ὡς τὸν ἀπερωμῶν. διώκων τ'
ἐπὶ πόλιν ὡς ἐλθόν, καὶ πᾶν τὸ στρατὸν τῶν ἐχθρῶν
πᾶν ὁλόντων διέφθινον. καὶ οἱ βασιλεῖς πάντες ἐπέ-
σιν. ὡς τε τῶν ἀνδρῶν ἐπιλεγομένων πρὸς τὸ
ἐκτείνεσθαι, τοὺς ἵππους ἰησοῦ αὐτῶν αἰρεῖ, καὶ τὰ ἄρ-
ματα ἐκτείνεσθαι. τὴν τε χεῖρα ἐπὶ ἀδίκαις διανο-
ρῶν, μηδὲν ὡς ἐλθόντος εἰς μέγαν ἐπελθόν, ἀλ-
λα πολιορκίᾳ τὰς πόλεις ἄρσιν, καὶ πάλιν ὅτι λαβόντες
E φονδύων. ἐπὶ δὲ πᾶσι τῶν παλαιῶν, καὶ χα-
ναναίων οὐκ ἐπὶ οὐδὲν ὑπολέλειπτο, πᾶν εἰ μὴ π-
τες εἰς ὅλως τὸν πᾶν διέφυγον. ἰησοῦς δὲ ἐν τῶν
γαλιλαίων ἀσπαστοπεδίουσιν, εἰς τὴν ὄρεον ἐστὶν
τὴν ἰερεὴν σιλωῶν, κατὰ σιλωῶν πόλιν. ἐπὶ τῇ δυνάμει
γὰρ ἐδίδκεν τὸ χωρίον δὲ καλῶς, ὡς οἰκοδομῶν ναὸν
αὐτοῖς τὰ ὡς ὡς καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
F ἐπὶ τῶν σιμῶν σιμῶν ἅπαντ' ἐπὶ λαφύροις, βωμόντες ἵσταν-
σιν ὅπου ὡς ἐπὶ μωσῆς. καὶ ἰησοῦς τὴν στρατὸν,
ἐπὶ μὲν τῶν γαλιλαίων ὅρεον τὴν ἡμισίαν ἵσταν. ἐπὶ δὲ τῶν
γαλιλαίων τὴν ἡμισίαν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βωμὸς ἐστὶν, καὶ τὸ
λαβόντες καὶ τὴν ἱερείαν. δύσαντες δὲ καὶ ἀπὸς ποιο-
σάμενοι, καὶ ταύτας ἐπὶ τῶν βωμῶν γρηγορηθείσας
καταλείποντες, εἰς τὴν σιλωῶν ἀνέβησαν. ἰησοῦς δὲ
ἡδὴ γηραιὸς ὢν, καὶ τὰς τῶν χαναναίων πόλεις ὄρεον
οὐκ ἀδύνατον ὑπὸ τῶν χαναναίων ἐν οἷς ἦσαν ἰχυ-
ρότερος, καὶ τῆς τῶν τυχῶν ἰσχύος, ἀτὴ φυσικῇ τῶν πό-
λεων πλεονεξία ὡς ἐβραίων πορολαβόντων τοὺς πε-
λαγίους ἀφίξεσθαι πολιορκίας δι' ἀπόγνωσιν τῆς λαβόν
βασι-

βασιλεὺς τὰ ῥέγαντα καὶ ἑνὰ πολυήταντας αὐτοῖς εἰς
 χιόρας ἐλθὼν κακοαπιδεῖται δηλῶν, καὶ στρατὸν ὅσην
 ποτὶ κατελπίσασα τῆς αὐτοῦ δυνάμεως εἰς μάχην
 σπῆναι ἀπαρτίζονται, ὡς μηδὲ γυναι αὐτοῖς
 ὑπολείπεσθαι. ἤν δὲ πόλεων, ἐπειδὴ περὶ αὐτῶν ἐα-
 λώμεται, πρὸς αὐτῶν δὲ χρόνου καὶ μεγάλης πολιορ-
 κίας διὰ τὴν τῶν τοιχῶν ὀχυρότητα, καὶ τὴν ἐπὶ ταύ-
 τη τῶν οὐκ ἐπὶ τὸν περὶ τῆς οὐκ ἐπὶ τῆς περιείας
 τοῦ Ἰορδάνου συνεισφορμήσαντας αὐτοῖς, καὶ τῶν κιν-
 δυνῶν συμπαράμειναι, ὅτις συγγρηγνῶν ὑπολύειν ἤδη
 πρὸς τὰ οἰκεία, χάριν αὐτοῖς ὡς συνεισφέρειν ὀφλο-
 ζομένης. ἵνα τε κατὰ θυλὴν ἀρετῇ πρὸς ὅσον μὲν-
 τυρηθῇ ταπεινῶν. εἰ τὴν γὰρ ἐκμετρησάμενοι πι-
 στω, καὶ μηδὲν κακοῦργήσαντες δηλώσουσιν ἡμῖν ἀδελ-
 λῶς αὐτοῖς τὸ μέγεθος. καὶ ἵππους μὲν τοῖς ποιησά-
 μενος τοῖς λόχοις, συγκαταίνομεν ἐξ ἑνὸς τοῦ πληθους. καὶ
 αὐτοῖς τοῖς ἐκμετρησάμενοις τὴν χάριν αὐτοῖς ἐξεί-
 πεμψε, ὡς αὐτοῖς αὐτοῖς πᾶσι γεωμετρίαις ἐπισήμα-
 νας, οἷς ταῖς οὐκ ἐπὶ ἡμετέρας λήσονται διὰ τὴν τῶν
 ἐν πολλῶν δυνάμειν ἀπαρτίζονται τῆς τοῦ δαδαιμῶνος διὰ τῶν
 γῆς, καὶ τῆς ἡσίων ἀγαθῆς. ἡ γὰρ φύσις τῆς χαναναίων
 γῆς, τοιαύτη τις ἐστίν. ὡς ἴδωι τις αὐτῶν περὶ αὐτῶν
 καὶ καρπὸν φέρειν ἱκανώτατα. καὶ συγκαταίνομεν αὐτῶν
 ἑκάστη γῆ, πανδαιμῶνα νομοθετοῦμεν. τοῖς ἡμετέ-
 ρων γῆς, ὡς αὐτοῖς ἀπαρτίζονται, καὶ τοῖς ἡμετέροις
 μὲν, τὸ μὲν αὐτοῖς ἀπαρτίζονται, καὶ τοῖς ἡμετέροις ὅλ-
 γην αὐτοῖς ἐπὶ τὴν γῆν συμβέβηκε, καὶ ταύτης ὅρε-
 τὴν τὴν πόλιν, ἀλλ' ὑποβολὴ εἰς καρπὸν ἐκφο-
 ρῶν τε καὶ κάλλος οὐκ ὑπολείπειν ἴσους. καὶ διὰ
 τοῦτο πᾶσι μὲν ἡμετέροις τοῖς κληροῖς ἐπὶ δὴν
 ὑπέλαβε, πολλὰς ἐνὸς πλείονος καὶ γῆς αὐτῶν
 ἐξίου γῆς. οἱ δὲ αὐτοῖς εἰς πᾶσι τῶν, δὴ καὶ ἡ
 ἡσίων, ἀπαρτίζονται τε καὶ πᾶσι τῶν αὐτῶν τὴν γῆν
 ἐπὶ αὐτῶν μὲν παρῆσαν πρὸς αὐτοῖς εἰς σιλουῦτα πό-
 λιν, ἐνθα τὴν οὐκ ἐπὶ ἐστάνησαν. καὶ ἵππους ἑκάστη
 ἐπὶ τε καὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ σὺν τοῖς φυλάχοις πα-
 ρεσθῶν, ἡμετέροις ἐνὸς φυλῆς, καὶ τῆς χανανασι-
 τῶν τῶν ἡμετέροις, κατὰ μέγεθος ἐκάστη τῶν φυλῶν
 τὴν μέγεθος ποιησάμενος. κληρονομήσαντες δὲ αὐτοῖς, ἡ
 μὲν ἰουδαία λαχούσα πᾶσαι ἀρεταί τὴν κατὰ τὴν
 ἰουδαίαν. ὡς αὐτοῖς αὐτοῖς μὲν, ἀρετῇ τῶν ἡμετέ-
 ρων. τὸ δὲ εὖ οὖν, ὡς τῶν σοδομῶνδος λίμνης κα-
 θήκουσας. εἰ δὲ τῶν κληρῶν τούτων πόλεις ἦσαν, ἀσά-
 λων καὶ γάζα. συμμιανίς δὲ, διπλῆς γὰρ ἡ, ἑλκε-
 τῆς ἰδουμαίας τὴν αἰγυπῶν τε καὶ τῆς ἀραβίας πρὸς οὐ-
 ρον οὖσαν. βηαιμάται δὲ, τὴν δὲ ἰορδάνου ποτα-
 μὸν ἑλκετον. ἀρετῇ θαλάσσης μὲν τὸ μήκος. τὸ δὲ πλά-
 τος, ἡμετέροις οὐκ ἐπὶ τὴν καὶ βηαιμάταις. τῶν οὖν
 δὲ ὁ κληρὸς ἐπὶ τὴν γῆν διὰ τὴν τῆς γῆς ἀρετῆς. ἡμε-
 τῶν γὰρ γὰρ, καὶ τὴν ἡμετέροις πᾶσι ἑλκετον. ἡ δὲ
 ἡμετέροις φυλῆς, τὴν ἀρετῇ γὰρ αὐτοῖς ὑπὸ ἰορδάνου
 ποταμοῦ μετρησάμενοις ἑλκετον. εὐροίας δὲ, ὅσον δὲ
 βηαιμάταις εἰς τὸ μέγεθος τελευτῶν πεδίον. τῆς χανανα-
 σῆδος εἰ ἡμετέροις, ὑπὸ μὲν ἰορδάνου μέγας δώρον
 πόλεως, πλάτος δὲ ἐπὶ βηαιμάταις, ἡ γὰρ οὐκ ἐπὶ πο-
 λιν, καλεῖται. καὶ μετὰ τοῦτο ἰσάχασα, κατὰ τὴν
 λὸν τὸ ὄρος, καὶ τὸν ποταμὸν τοῦ μήκος ποιεσάμενην τέρμονα. τὸ δὲ ἰσάχασα ὄρος, τοῦ πλάτους.
 ζαβουλωνίτης δὲ, τὴν μέγας γῆς ἀρετῆς, κατὰ τὴν δὲ ἀρετῇ κατὰ τὴν θαλάσσης ἑλκετον.

reges triginta & vnum ausos manus conferere
 deuictos, exercitūque potentissimos praelio su-
 peratos, internecione caesos, vt ne reliquiae qui-
 dem generis superessent. ceterum quoniam ex
 vrbibus aliae captae essent, aliae munitiores &
 ob hoc obstinatiores longa oppugnatione o-
 pus haberent, censuit eos qui ex regione ultra
 Iordanem sita in communem expeditionē pro-
 fecti fuerant, & propter cognationem socios
 periculorum se adiunxerant, gratiis prius actis
 ad proprias sedes remittendos. deinde ex singu-
 lis tribubus singulos testatae probitatis viros e-
 ligendos, qui regionem totam permenſi bona
 fide & absque dolo magnitudinem eius re-
 nunciarent. In eam sententiam itum est ab v-
 niuerso populo: moxque eos viros misit ad me-
 tiendam terram adiunctis ad eos quibusdam
 geometriae peritis, qui propter hanc scientiam
 errare ac falli non poterant: hisque mandata
 dedit, vt aestimationem agrorum iuxta bonita-
 tem terrae facerent. nam Chanaanæ natura ta-
 lis est, vt videre liceat campos magnos & fru-
 gum ac fructuum feracissimos, qui collari ad
 aliam terram admodum vberes videri possent:
 quod si iidem ad Hierichunrinum aut Hiero-
 solymitanum agrum conferantur, iam non
 magni pretij videbuntur: cum tamen hi agri
 parui sint & bona ex parte montani, sed quan-
 tum ad fertilitatem attinet, nullis aliis secundi
 hanc ob rem voluit iuxta aestimationem po-
 tius quam iuxta mensuram sortitionem fieri,
 quod nonnumquam vnum iugerum pro mille
 aliis valeat. Decemuii autem huic negotio de-
 stinati perlustrata regione & aestimatione ter-
 rae peracta, septimo mense reuersi sunt ad eum
 in Siluntem, vbi tum tabernaculi sedes erat.
 Tum Iesus assumpto Eleazaro cum senatu ac
 tribuum principibus diuisit regionem nouem
 tribubus & Manassitarum dimidia parti cuius
 que tribui pro eius magnitudine agrum ad-
 metiens. cumque ad sortes ventum esset, tribui
 Iudae obuēnit tota superior Iudaea pertinens
 vsque Hierosolyma. latitudo verò eius Sodo-
 miticum lacum attingebat. in hac sorte vrbes
 erant Ascalon & Gaza. Secundo loco Simeo-
 nis sortita est Idumaea partem Aegypti & Ara-
 biae conterminam. Bemianitae deinde regio-
 nem sorti sunt, quae à Iordane amne vsque
 mare protenditur. latitudo verò eius pater
 Hierosolyma inter & Bethela. angustissima
 autem hac fors fuit, propter agri boni-
 tatem. Hierosolyma enim & Hierichun-
 tem acceperunt. Ephraemi autem tribus
 terram à Iordane vsque Gadara in longum
 protensam sortita est, in latum patentem à
 Bethelis vsque magnum campum. Manas-
 setidis item dimidia pars agrum à Ior-
 dane vsque Dora urbem, latitudine vs-
 que Bethlana, quae nunc Scythopolis vocatur.
 Post hos Issacharis in longum patentem à
 flumine vsque Carmelum montem, latitu-
 dinis verò mons Iabarius fuit terminus.
 Zabulonitae vsque Genesareth lacum ter-
 ram Carmelo & mari contiguam sunt sortiti.

Lb.4.
cap.7.

Quæ autem regio post Carmelum sita est con-
uallis ex re nomen habens tota Aferitis cessit
quæ ad Sidonem est obuersa. In hac portione
fuit vrbs Arce, alio nomine Actipus. Quæ verò
ad Orientem spectant vsque Damascum urbem
& superior Galilæa Nephthalitis obtigit, vsque
Libani montem & Jordanis fontes qui ex hoc
monte oriuntur, quæ fines sunt Arces vrbs ver-
sus septentriones sitæ. Porro Danitæ adepti sūt
quicquid vallis ad Occidentem solem vergit,
Azoto & Doris terminari. horum est Iamnia
& Gitra, & totus ager qui ab Acarone perti-
nit vsque montem à quo Iudæ tribus initium
fecit. Ad hunc modum sex gentium à filiis
Chananei denominatarum regionem Iesus di-
uisit, & nouem cum dimidia tribubus habi-
tandam dedit. Amoræam enim & ipsam ab
vno ex filiis eius dictam Moyse iam ante dua-
bus cum dimidia tribubus diuiserat, vt supra
diximus. Sidoniorum autem, Arucæorum, A-
marthæorum & Aritheorum agri nihil ad hanc
diuisionem pertinuerunt. Cæterum Iesus ætate
iam defecta cum non valeret consilia sua per
se exequi, & qui vicem eius gerebant, negli-
gentius rempublicam administrarent, præcepit
vnicuique tribui, vt ex sua sorte Chananzæ-
orum reliquias tolleretur. In hoc enim consistere
& ipsorum securitatem, & disciplinæ ac reli-
gionis incolumitatem: idque eos non ex Moy-
si tantum monitis, sed suomet experimento di-
didicisse: deinde vt Leuitis triginta octo destina-
tas vrbes redderent, iam enim decem in Amo-
ræa trans flumen acceperant. ex his in tribus
profugis receptacula sunt instituta. nihil enim
magis erat curæ, quàm vt nusquam à Moyse
præscriptis recederetur. hæc fuerunt, in tribu
Iudæ Hebron, in Ephraim Sicima, in Nephtha-
litide Cedesis, quæ est in superiore Galilæa. post
hæc quod de præda in reliquum erat diuisit: su-
pererat enim permultum. vnde non mediocri
diuitiarum accessio & publicè & priuatim fa-
cta est. tantum erat auri & vestimentorum ac
reliquæ suppellectilis, tantum etiam iumento-
rum æ pectus, vt numero comprehendi
non possent. Post hæc aduocato in concionem
exercitu, ad eos qui ex regione ultra Iordanem
sita vnâ militabant numero quinquaginta mil-
lia, in hanc sententiam locutus est: Quoniam
Deus & pater qui est dominus Hebræorum ge-
neris, terram hanc & æquirere dedit, & in per-
petuum mansuram nobis promisit: vósque o-
pem vestram indigentibus ex mandato Dei
alacriter & impigrè præstitistis, æquum est
cum iam nihil arduum supersit, missionem
vobis dari & promptitudinē vestra non aburi:
quandoquidem certi sumus, si in poste-
rum sit opus, nihilo segnius operam ve-
stram nobis paratam fore. Itaque gratias
vobis agimus quod socij periculorum esse
voluistis, rogāmusque vt in hac mutua
bene uolētia perseueretis, memores amicorum
& quod vos quoque vestras possessiones nostris
auxiliis paratis, sicut nos ad hanc felicitatem
Deo fauente & vobis adnitētibus peruenimus,

A nec id sine vestra opera præmio : quandoquidem ex hac militia ditati, estis, multumque prædæ, auri, & argenti referetis, & super omnia nostram beneuolentiam ad referendam vicem nunquam non promptam ac paratam. Nam & Moysis mandatis satisfecistis, non contempta autoritate mortui, & nihil vobis ad nostram gratiam promerendam reliquum fecistis. Latros igitur vos ad vestras possessiones

B dimittimus, hoc vnum rogaros, vt nullum terminum existimetis cognationem nostram dirimere : nè propter flumē medium alios nos putetis quàm Hebræos. Omnes enim Abraham stirps sumus, qui vel hanc vel illam ripam incolimus, vnus Deus tam nostros quàm vestros maiores in hanc lucem protulit: cuius leges ac religio per Moysen instituta diligenter obseruanda sunt. hoc enim pacto futurus est adiutor & propicius: sicut contrà si in alienos

C ritus degenerauerimus, & ipse nos auersabitur. Hæc locutus & singillatim primatibus populoque in commune dicto vale, ipse quidem eodem loco restitit: reliqua autem multitudo vniuersa cum lacrymis eos deducebat, & ægrè à se inuicem diuellebantur. Itaque traiecto flu-
uio Rubelis tribus & Gadis & quorquor Ma-
nassitarum eos sunt secuti altare super ripam
Iordanis erigunt, monumentum posteris & signum coniunctionis cum reliquis qui ultra
D Iordanem incolunt. Quo audito apud ceteros Israelitas, cum altare exstructum scirent, non etiam quo animo, putabant eos nouata religione alienorum numinum cultum velle introducere: & temerè hac suspitione violatæ religionis moti, arma corripuerant vindicaturi patrios ritus, & pœnas à violatoribus exacturi. existimabant enim non tam cognationis ac dignitatis eorum qui in hoc erant crimine, quàm diuinæ voluntatis rationem habendam. atque

E ita irati ad expeditionem se accinxerunt. Iesus verò & pontifex Eleazarus cum senatu cohibebant eos, dicentes verbis prius quàm armis re aggrediendam, & scitandum qua mente id fecerint: & si fortè malo animo factum deprehensum sit, tum demum armis impetendos. mittunt igitur eò legatos, Phineesem filium Eleazari & cum eo decem honoratos in populo, qui cognoscant quid sibi volentes altare in ripa construxissent. Vt verò traiecto flumine, & conuentu aduocato Phineesces in concione constitit: Maius, inquit, vestrum delictum est quàm vt verbis tantù castigari debeat. attramen non culpæ magnitudine moti repente ad arma conclamauimus vt pœnas sumeremus, sed respectu cognationis, & ea spe quoddà fortasse admonitione ad sanitatem reduci possitis, legationem ad vos suscepimus, vt cognita causâ constructi altaris, nō temerè armasse nos in vos videamur, si piis rationibus adducti id fecistis: sin autem in culpa sitis, iustam vltionem violatæ pietatis inferamus. Vix enim credere potuimus, vos qui perspectam Dei sententiam habetis, & legum eius auditores estis, disinctos à nobis & in vestram possessionē reuersos,

quam Deo ferre acceptam debetis, cuius providentia vobis contigit, beneficiorum ipsius oblitros, & relictis tabernaculo, arca, & altari patrio, externos deos complecti, ac Chananæorum impietati accedere. Sed venia dabitur, si resipiscatis, & non ad maiorem insaniam prolabamini, ad domesticarum legum reverentiam reducti. Quod si in malè cœptis obstinate persistatis, non gravabimur vllum laborem pro legum defensione suscipere, sed ad has simul & Dei honorem tuendum flumine traiecit, pro Chananæis habitos, non secus atque illos exterminabimus. Cavete enim putetis quia extra limitem nostrum estis, extra potestatem etiam Dei vos evasisse: ubi estis, omnia sunt illius, nec licet ius eius ac iudicium effugere. Quod si putatis locum vobis ad rectè sapiendum esse obstaculo, præstat novam agrorum divisionem facere, & hanc regionem pecoribus compascuam relinquere. Sarius est igitur ut resipiscatis, & à novitatibus mutato proposito desistatis: rogamusque vos per salutem liberorum ac coniugum, & quicquid habetis carissimum, ne nobis belli suscipiendi necessitatem imponatis, contra quos minimè volumus. In hac enim concione & consultatione situm est, utrum pace nostra & vestris affectibus perpetuò frui malitis, à nobis persuasi, an vos & vestra omnia belli periculis exponere. Postquam hæc Phinees dicere desinit, qui concioni præerat, pro communis causæ defensione hæc attulerunt: Viri fratres, nos neque è cognatione deficere volumus, neque in religione cuius nequaquam prænit, quicquam innouare. Vnum Deum novimus Hebræis omnibus communem, & altare eius æreum quod est ante tabernaculum, nec aliud unquam nostras excipiet victimas. Nam hoc quod nunc ereximus, quodque vestræ suspicioni ansam præbuit, non ad Deum sacrificiis placandum extructum est, sed ut perpetuum argumentum exister nostræ necessitudinis, nosque patriæ religionis admoneat, non ut vos suspicamini, violandæ religionis sit initium. & hanc fuisse nobis extruendi causam, Deus ipse testis esto idoneus. quapropter meliorem posthac de nobis opinionem habere, absitque ut nos affines existimeris ei crimini, cui quisquis ex Abrahæ posteris se obnoxium fecerit, & à patriis moribus ac ritibus degeneraverit, absque capitali pœna expiari non valeat. His auditis Phinees, collaudatæque eorum constantia, reversus ad Iesum, rem totam apud populum exposuit. qui lætus quod nec delectu opus esset nec civili sanguine, gratias egit Deo per sacrificia: moxque soluto conuentu, reuertis ad sua singulis, ipse apud Sicima elegit domicilium. Anno autem pōt vigesimo iam decrepitis, accitis oppidatim honorationibus, & cum senatu magistratibus, tum ex plebe quotquot erat commodum, ubi vidit omnes adesse: primum Dei beneficia in memoriam illis revocat plurima, per quæ ex rebus afflictis in tantas opes tantamque gloriâ peruenierat hortatur deinde ut dent operam ut Deum in posterum æquè habeant propiciū, cum sciant eius benevolentiam nō aliis retineri posse quàm pietatis artibus.

24. 23-24.

A ὁ κατὰ χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν προνοίας ἐλάττω, λιθίνω λαβὼν αὐτὰ, καὶ τὴν σκεπὴν καὶ τὴν κιβωτὸν καταλιπόντας, καὶ βωμὸν δὲ ἡμῶν παῖς, ξηνοὺς θεοὺς ἐπαφύρειν τοῖς χαναναίοις προσκεκλημένους. ἀλλ' οὐδὲ ἀδικαίᾳ δέξι-
 τε μετανοήσαντες καὶ παρατρεῖν μὴ μαίνετε, νόμων ἢ πατρῴων αἰδῶ καὶ μνήμην λαβόντες. αὐτὸς δὲ ἐπαμείβε-
 τε τοῖς ἡμετέροις, οὐ παραποιεῖς μὲν τὸν ἑσπέρῳ νόμῳ πίνον. ἀλλὰ παρασιμῶν τὸν ἰσραήλ τοῦτο
 B βοηθήσομαι, καὶ πρὸς αὐτὰς τῆς Θεοῦ, μὴδὲ ὑμᾶς χαναναίων διαφύρειν ὑπολαμβάνοντες, ἀλλ' ὁμοίως ἐκείνοις διαφύεσθαι. μὴ γὰρ νομίσαιτε τῶν διαφύεσθαι τὸν ποταμὸν, καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ δυναμείας ἔξω γερῶναι, πενταχοῦ δὲ ἐν τοῖς τοῦτου ἐσὶ καὶ ἀποδραῖμα τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς δύναμιν, ἀδύνατον. εἰδὲ εἶδα τὴν ἐνθάδε παρουσίαν ὑμῶν ἡμῶν ἐν τῇ σφοδρῇ, οὐδὲν κωλύσει πάλιν τὴν γῆν ὑμᾶς ἀναδικαίωσαι καὶ ταύτην ἀείναι μελεῖσθαι.
 C ἀλλ' ἀποκρίσασθε σφοδρῶς, καὶ ἐπὶ καρδίαις μεταδίδωμι τοῖς ἀμαρτήμασι. καὶ ὡς κελεύω ὑμᾶς πρὸς πατέρων καὶ γυναικῶν, μὴ ὡς ἄλλοι ὑμῶν ἀνὰ γῆν ἀμυνάσθαι. ὡς οὐκ ἔστι ὑμῶν αὐτῶν σωτηρία, καὶ τῇ φιλικίᾳ ὑμῶν ἐν τῇδε τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ μὴ, ὡς βουλόμεθα, λόγος ἡ τῆς δυνάμεως συμφύρειν ὑπολαμβάνοντες, ἢ πᾶσαν ἔργον καὶ πόλιν ἐμελεῖσθαι. ποταμὸς δὲ τῆς προνοίας ἐκείνου, οἱ φοροῦντες τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ πλῆθος αὐτῆς πᾶν ἡξάντο ὡς τῇ ἐκκλησίᾳ αὐτοῖς ἀπολογεῖσθαι, καὶ μετὰ συγχρημάτων πρὸς αὐτοὺς ἀποκρίσασθαι, μήτε ἑνὶ πνεύματι αἰσθῆσαι πῶς βωμὸν ἔλαβον. ἀλλὰ θεὸς τὸ ἔα γνῶσκον τὸν ἰσραήλ, ὅτι πᾶσι κοινόν. καὶ πῶς τῆς σκέπης βωμὸν χάλκεον, ὃς τῆς θυσιᾶς ποιῶν. τὸν μὲντοι γε νῦν ἀναστάντα, δι' ὃ καὶ ὑποπτοὶ γινώσκουσιν, ὅτι θεοποιῶν ἰδρῶσαι, σύμβολον ἢ ὅπως εἴη, καὶ ταμῆται εἰς πᾶν αἰῶνα τῆς πρὸς ὑμᾶς οἰκωότητος, καὶ ἀνάγκη τὴν σφοδρῶς καὶ τοῖς πατρίοις ἐμμένειν, ἀλλ' οὐκ ὡς ἄλλοι σφαιρῶς ἀρχῆς ὑπονοεῖτε. μῆντις δὲ ἡμῶν τῇ ἐπὶ ταύτῃ τὸν βωμὸν αἰτία καὶ σκευάσει γινώσκον ὁ θεὸς ἀξιοχρεῖς. ὅθεν ἀμείνονα ὡς ἡμῶν ἔχοντες ὑπόληψιν, μὴδὲ καταγνώσκοντες τοῦτον, ἵφ' οἷς ἐξώλες εἶναι δίκην πᾶσι ὅσοι τῷ ἀβραάμ γένους ὄντες πατέρους ἐπαχρεῶν ἔδει, καὶ τοῦ σωτηρίου ἔργου παρακληθῆναι. ταῦτα εἰπόντες ἐπαμείνονας ὁ φησὶς, παρὲν πρὸς ἱστορίαν, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἀνήγαγεν ἐκ λαβῆς. ὃ καὶ ἡμεῖς ὅτι μελεῖται ἀνάγκη ἀπολογεῖν αὐτοῖς μέλλει μὴ εἰς αἷμα καὶ πόλεμον ἐξαγαγεῖν καὶ ἀδρανὴ συγχρῶν, χρησιμῶς ὑπὸ τούτων τῆς Θεοῦ θυσιᾶς ἐπιτελεῖται καὶ δαλύσας μὴ ταῦτα τὸ πλῆθος εἰς τὰς ἰδίας κληρονομίας ἱστοῖς αὐτοῖς ἐν σκέπῃς διηγεῖται. εἰ δὲ ὑπερὶ εἰκοσὶ ἑξαχθῶν ὄν, μεταπηλάμμενος τοῖς ἐπ' ἀξιώματος μέλυσαι τῇ πόλει, καὶ τὰς ἀφ' ἑαυτῶν γαρύσιαι, καὶ τοῦ πλῆθους ὅσον ἡ ἐφ' αὐτὸν αὐτὰς συναγαγόν, ἐπὶ παρῶν, τὰς τε ἐργασίας τοῦ θεοῦ ἀνέμνησκον αὐτοῖς. πολλὰ δ' ἦσαν τοῖς ἐκ πατρὸς γένους εἰς τοῦτο δόξης ὡς ἐλευσῶν προελθόν. φυλάττειν τὴν τῷ θεῷ προαίρεσιν, ἐχρυσον οὕτως πρὸς αὐτοὺς, παρακάλει, καὶ ὅτι εὐσεβείᾳ γε μὴν φίλοι αὐτοῖς διαμένον τὸ θεῶν αὐτῶν.

αὐτὰς γὰρ καλὰς ἔχον ἀπὶ νῆα μάλιστ' ἐπὶ τὴν παραίν-
 σιν αὐτοῖς τοιαύτῃ καὶ ἀλιπῇ. καὶ κείνοις ἡγεῖον δὲ
 μνηστῆρας ποιεῖσθαι τὴν ὡς ἀκέλευσιν. καὶ ὁ μὲν, το-
 σαῦτα πορὸς τοὺς παρόντας ἀγαλῆθεις, τελευτᾷ, βίους
 ἕκαστον ἐπὶ καὶ δέκα ὧν μωυσεὶ μὲν ἐπὶ διδασκαλίᾳ τῆς
 χρησίμῃ συνδίδειν πεσάρωντα. στρατηγὸς δὲ μὲν
 τὴν ἐκείνῃ τελευτῇ γένε', πάντ' ἐπὶ εἰκοσι. αὐτὸς δὲ μήτε
 συνώσεως ὧν ἐκείνῃ, μήτε τὰ τὰ νουθετῶντα πορὸς τοὺς
 πολλοὺς σαφὲς ἐξηγεῖται ἀπὸ τοῦ, ἀλλ' ἐν ἀμφοτέροις
 ἄκρος. πορὸς τὰ τὰ ἔργα ἐπὶ τοὺς κινδύνους διψύχως καὶ μα-
 γαλότολμος, ὡρτα εὐσά τὰ τὰ καὶ τὴν εἰρήνῃ διζω-
 ῶντος, καὶ πορὸς ἀπαντὰ καμρὸν τὴν ἀρετὴν ἡμερομύθος.
 θάπτεται δὲ ἐν πόλει θαμνῇ τῆς ἐφραΐμ φυλῆς. θνή-
 σκει δὲ κατ' αὐτὴν πέν καμρὸν καὶ ἐλεάζαρος ὁ ἀρχιερεὺς,
 φησὶν τὸ πατρί τὴν ἀρχιερωσύνην καταλείπων. καὶ
 μνηστῆρας αὐτὰς ἐπὶ τὰς ἐν γαβαθᾷ πόλει τυγχάνει.
 μὲν δὲ τὴν τούτων τελευτῇ φινέσκης πορὸς φησὶν καὶ τὴν
 τὴν τοῦ βούλησιν ἐπὶ ἐξωλείᾳ τὴν χαναναίων γένους
 τῇ ἰουδαίᾳ φυλῇ ὡς ἀγαθὴν τὴν ἡγεμονίαν. καὶ γὰρ τὸ
 λαὸς δὲ ἀποσπᾷ ἢ καμρὸν τὴν καὶ τὸ δὲ καὶ πορ-
 λαβοῦσα τὴν συμαονίαν, ἐπὶ ὧν ἐξυμνεῖται τῇ
 ἐκείνῃ ὑποταγῇ, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κληρονομήσας τὸ
 ποιῶσιν.

Κεφάλαιον β'.

Ως ἀποδυνάστευται ὁ στρατὸς ὡς ἀγαθὸν οἱ ἰσραηλῖται
 τοῖς πατρίσις ἡμεῖς μάλιστ' ἐπὶ τὴν συμαονίαν, καὶ τὰς συμα-
 ονῶν ἢ βενιαμὶν διεδόθη φυλὴ χωρὶς αὐτῶν ἐξακοσίων.

ΧΑΝΑΝΑΙΟΙ δὲ ἀκαμρὸν αὐτοῖς κατ' ἐκείνους
 τὸν καμρὸν τῇ πορὸς μάχῃ, στρατὸς μάλιστ'
 καὶ ζεβεκὺ αὐτοῖς ὑπὸ τὸν βασιλῆα τῇ ζεβεκ-
 νῶν ἀδωνβεζεκὺ τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῇ φυλῇ. τὸ δὲ
 νομα τὸ σημαίνει, ζεβεκὺ ὁ κύριος. ἀδων δὲ τῇ ἐ-
 βραΐων γλώττῃ, κύριος λέγεται. ἡ ἀπὸ τὸν καμρὸν
 τῇ ἰσραηλῖτῃ, δὲ τὸ τὸ θναῖαι ἰσραηλῖται. συμμῆσαι
 δὲ αὐτοῖς ἰσραηλῖται, τὰς δυοὶς φυλῇς αἷς πορ-
 πον, ἐμμελῆσαντο λαμπερῶς. καὶ κτείνουσι μὲν αὐτῇ
 ὑπὸ μωυσεὶ. φησὶν αὐτοὶ δὲ τὸ λοιπὸν καὶ διώκοντες αἱ-
 ρεῦν τὸν ἀδωνβεζεκὺ. ὅς, ἀκροπολεῖται ὑπὸ αὐτῇ
 φησὶν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ πᾶν ἀρὰ λήσεσθαι τὸν ἐμμελῆ
 τὰς πεπορτοῦς ἀ καὶ δυοὶς καὶ ἐβδμήκοντα βασιλέων
 πορὸς πορὸς οὐκ ἐκείνῃ. καὶ ζῶντα μὲν κομ-
 ζουσιν ἕως ἰεροσολύμων. τελευτῇ τῇ, γὰρ θάπτεται.
 καὶ διζέσθαι αἱρεῖται τὰς πόλεις. πλείους τὴν λαβόν-
 τας ἐπολιόρκου ἰεροσολύμων. καὶ τὴν μὲν ἑλάν λαβόν-
 τας συνὺ γένον πάντας ἐκτείνου τοὺς ἐνοικοῦντας. χαλε-
 πὴ δὲ ἡ καμρὸν αὐτοῖς ἀρεθῆναι, τερχὼν ὅχι-
 ρότη καὶ φύσις τὸ πεδίου. ὅθεν μεταστρατῶντες εἰς
 χεβερὸν, καὶ ταύτῃ ἐλόντες, κτείνουσι πάντας. ὑπελεί-
 πον δὲ τὸ τῇ γένον ἐπὶ γένος, εἰ δὲ σωματῶν μα-
 γίστη, καὶ μορφαὶ οὐδὲν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις πα-
 ραπλησίαις, ὡς ἀδὸξον ἦσαν θεία, καὶ δεινὸν ἀκουσ-
 μα. δύνωται δὲ ἐπὶ καμρὸν τούτων ὅς, μὲν τῷ
 ὑπὸ πίπῃ ἐρχομένοις εὐκότα. καὶ τοῦτο μὲν τῷ
 λαοῖτας ἐξαιρέτον γένος ἰδοῦσαν μετὰ τῇ διχι-
 λῶν πηχῶν. τὴν δὲ γλῶσσαν χαλῆβω δωρεὰν ἰδο-
 σαν, κατὰ μωυσέως ἐντολῆς. εἰ δὲ ἡν τῇ κατα-
 σκόπων εἰς, ὧν ἐπὶ μὲν μωυσῆς εἰς τὴν χαναναίαν.

A Suum enim fuisse ut priusquam decederet, il-
 los officij commune faceret. postremo rogavit
 ut hanc admonitionem boni consulerent, es-
 sentque eius perpetuo memores. post hac con-
 cionem naturæ debitum exoluit anno vitæ cē-
 telimo decimo: quorum xl. sub Moyse magi-
 stro minister ipsius exegit, & post eius obitum
 vigintiquinque reipublicæ præfuit, vir incom-
 parabili tum prudentia tum eloquentia, adhuc
 in re imperatoria fortis & impiger, nec minùs
 in pace bonus & utilis: denique in quavis vir-
 tute eximius. Sepultus est in oppido Thamna
 tribus Ephraimitidis. per idem tempus moritur
 & Eleazarus pontifex, Phinees hereditarium
 relinquens sacerdotium. sepulturæ & eius mo-
 numentum impositum extat in vrbe Gabatha.
 Post horum obitum consultus Phinees à po-
 pulo de voluntate Dei, cuiusnam foret impe-
 rium in bello Chanaanæ, respondit iubere Deū
 ut Iudæ tribus ductu bellum gererēt, quæ mox
 assumpta Simeonide, his conditionibus rem
 aggressa est, ut sublatis è sua ditione hostium
 reliquiis, tum tributariis, in alterius tribus ex-
 tirpantibus huius generis reliquiis, vicem re-
 penderet.

CAP. II.

*Quomodo post mortem Imperatoris Israelita
 neglectis patriis religionibus in extremas calami-
 tates inciderunt, & exorto civilis bello ex vniuer-
 sis Beniamitis Decem tantum fuer e superstites.*

AT Chanaanæi quorum restum erant sa-
 tis integræ, cum magno exercitu apud
 Bezeccam urbem eos expectabāt, ductu loci re-
 gis Adonibezeci. id nomen Bezeccenorum do-
 minum significat. Adoni enim Hebræorū lin-
 gua dominus dicitur. Hi spem victoriæ repo-
 nebant in hoc, quod Iesus Dux Israelitarum es-
 set defunctus. aduersus hos quos dixi, duæ tri-
 bus egregiè pugnaverunt: & cæsis decem mil-
 libus, dum reliquos fugientes insequuntur, A-
 donibezecum ceperunt. qui manibus ac pedi-
 bus truncatus, agnouit diuinam iustitiam, sep-
 tuaginta & duos reges antea in hunc modum à
 se multatos confectus. sic affectum detulerunt
 non longè à Hierosolymis, vbi fato functum
 terræ mandauerunt. deinde circa oppida bellū
 circumferebāt: quorum bona parte capta, Hie-
 rosolyma sunt adorti. Et capta inferiore eius
 parte, omnes habitatores terræ contrucidave-
 runt, at superior natura loci & munitionibus
 est defensa. quare oppugnatione in Hebronem
 translata, vtræque vi capta, in oppidanos om-
 nes sequitur. apud hos in eam diem super-
 stites erant quidam è gigantum genere, statura
 & specie cæteris mortalibus dispares, visu si-
 mul & auditu horribiles: quorum ossa adhuc
 ostenduntur, qualia vix credant qui non
 viderunt ipsi. Hoc oppidum Leuitis hono-
 ris gratia concessum est cum illis duobus
 cubitorum millibus: reliquum eius agrum
 Chalebo dono dederunt, iuxta mandatum
 Moyse. fuerat hic vnus è speculatoribus,
 quos Moyses in Chanaanem præmiserat.

N

Habita est ratio Iethrae quoque Madianitae, olim Moylis soceri, cuius posteris ager est attributus, quia relicta patria comites se adiunxerant, & in deserto arumnatum loci fuerant. expugnatis montanis oppidis, in campellia & maritima descendentes praedictae duae tribus Ascalonem & Azotum de Chananaeis ceperunt. Euasit autem eos Gaza & Accarō, quod in planicie sitae & abundantes curribus, iauadentes se malē mulctatos facile reiciebant. Arque ita haec duae tribus magnis opibus bello acquisitis domum se receperunt, & arma deposuerunt. Beniamitae verō in quorum sorte erant Hierosolyma, tributo imposito habitatorib. eius pacem dederunt: & in posterum alteri a caedibus, alteri a periculis feriat, ad culturam agrorum utrique se contulerunt. Beniamitarum exemplo motae reliquae tribus & ipsae idem fecerunt, & tributis cōtēti pacem Chananaeis dederunt. Ephraemi verō tribus cū assidēdo Bethelis multo tempore a labore impēso nihil proficeret, in coeptis tamen pertinaciter durauit. tādē cōprehēso vno ciuiū qui in urbē importabat necessaria, fide data & accepta, & iureiurādo firmata, intromissos clam ipsum cū familia seruaturus prodicione eius facti sunt voti compotes: & ceterisque reliquis omnibus praeter hos quibus salus ex pacto debebatur, ipsi posthac urbis dominium habuerunt. Omisso deinde bello Israelitae omnes agriculturae tantum operam dabant: atque ira pace longa emolliti, voluptati magis quam honestati studebant, disciplinae ac legum diuinarum immemores. qua iniuria Deus commotus per vatem admonet eos non ē sua sententia hosti Chananzo parcere, quamobrem fore ut aliquando per occasionem pro intempestiua clementia crudelitatem eis repōnerent, at illis, tametsi territis oraculo, bellum tamen non libebat suscipere, cum quod multa ē Chananzo perciperent commoda, cum quod ob luxum ad laborem non essent idonei: deprauata iam reipublicae forma, & autoritate optimarum inualida, dum nec senatus ut ante legitur, nec magistratus solemnes creantur: dumque relicta cura status publici, omnes priuatis tantum lucris sunt dediti. In tanta licentia perturbatio grauis incidit, & qua mox bellum ciuile exortum est, quod hanc causam habuit. Vir ē plebe Leuitica, in Ephraemitarum ditio-
ne habitans, duxit vxorem natam in oppido Bethlemis, quod ad tribum Iudae attinet. hanc cū vehementer ob formam amaret, parū respondere in amore aegre ferebat. hinc orto dissidio, mulier continuas expositulationes non ferens, relicto marito mense quarto ad parentes reuertitur is coactus desiderio, & ipse venit ad soceros, quorum opera missis querelis cum vxore in gratiam reuertitur. eo loci quatuor dies exegit, comiter à puellae parētib. habitus. quinta cū decreuisset domum repetere, post meridiē iter ingreditur. cū cū tātē parētes filiā dimiserunt, nec nisi meliore diei parte transacta. comes erat vnus famulus, & mulier vhebatur

ad. 19

δρα, πρὸς τοὺς γονεῖς ὡς γὰρ ἦν, μὴ τὴν τῶν χαλκῶν ἢ φέρον ὁ αὐτὸς πρὸς τὰς πνευματικές, καὶ δαλυσταίους τὰς μέμψεις, καὶ ἀλλὰ τῆς πρὸς αὐτὴν, καὶ πᾶσας μὲν ἡμέρας πρὸς αὐτὸς διαταῖται, φιλοφρονούμενος αὐτὸν γονεῶν. τῇ δὲ πέμπτῃ, δόξα ἀπὸ τῆς πνεύματος πρὸς αὐτὸν, ὡς δὲ ἰδὼν ἔχεισι. βράδυνον γὰρ ἀπὸ τῶν οἱ γονεῖς τὴν θυγατέρα, καὶ τῆς ἡμέρας ἐβίβω ἐπιουῶ. διερχόμενος δὲ αὐτοῖς εἰς ἐπιτο-

Α διδάσκει δὲ καὶ τοῖς ἰερεῶσι τῆς μαδιαίτου λαογό-
νοις, μωυσέας γὰρ ἡ γαμβρὸς, γὰρ ἵνα ἱερέωτο,
τὴν γὰρ πατέρα καὶ ἀδελφὸν τῶν ἱεροδιδασκάλων ἐκεί-
νοις καὶ συνῆσαν αὐτοῖς ὅτι τῆς ἐρήμου. ἡ δὲ ἰουδα
φυλὴ καὶ σιμαωνίτις, τὰς μὲν κατὰ τὴν ὁρεσίαν τῆς χα-
ναναίας πόλεις εἶλον, ἣν δὲ ἐν τῇ πεδίῳ καὶ πρὸς
θαλάσσην ἀσκάλανα το καὶ ἄλυσεν. διαφύγει δὲ αὐ-
τοὺς γὰρ καὶ ἀπερῶν, πιδὼν γὰρ ὄντων καὶ πολλῆς
ἀρμάτων διπορίας κακῶς ἐποίησαν πρὸς ἐπιδόοντας.
Β καὶ αἶδε μὲν αἱ φυλαὶ μεγάλως ἐκ τῆς πολέμου διδά-
μονήσασιν, αἰχμαρῶσαν εἰς τὰς αὐτῶν πόλεις, καὶ κα-
τέτιθενται τὰ ὅπλα. βνιαμίταις ὅ, τοῦτον γὰρ ἡ ἱε-
ρόσυλμα, τοῖς οἰκητορσιν αὐτῶν συνεχάρησαν φόροις τε-
λεῖν. καὶ οὕτως παυσταίμοι πάντες, οἱ μὲν τῆς κτίσεως, οἱ
ἢ κινδυνεύον, ἢ γὰρ ἐκείνῃ τὴν γὰρ ἡρόλου. πρὸ δὲ αὐ-
τῶν καὶ λοιπῇ φυλῇ, τὴν βνιαμίτην μιμησάμενοι
ἐποίησαν, ἐ τοῖς τελευτήμοις ἀρκούμοις φόροις ἐπι-
ξέπον πρὸς χαναναίους ἀπολέμοις ἢ ἢ δὲ ἐφῆκε πο-
λιρκούσα βνιθλα τέλες οὐδὲν ἄξιον τῆς χροῦ καὶ τῆς
C πόνων ἡύρισκε τῆς πολιρκίας. οἱ ὅ καὶ παρ' ἀχθόμενοι,
τῇ κατεδρα ποροσεκρίτερον ἔπυτα συλλαβόντες π-
να τῆς ἐν τῇ πόλει ποροσελδόντα ὅτι κομὴν ἢ τῆς ἀ-
ναγκῶν, πρὸς πρὸς ἰδοῦν αὐτῶν ὡς ἐλδόντα τὴν πό-
λιν, σέσσην αὐτὴν τῆς συγγενεῖς αὐτῆς. καὶ ἐκείνος
ὅτι πύτοις αὐνοὺς τὴν πόλιν αὐτοῖς ἐχάρη. καὶ ὁ
μὲν οὕτως ποροδὲς, σέζεται μετὰ τῆς οἰκείων. οἱ ὅ,
ἀποκρίναντες ἀπαντὰς τοῖς ἐνοικοῦντας, εἶχον τὴν πό-
λιν. Ε μετὰ ταῦτα πρὸς μὲν τῆς πολεμίας, μαλα-
κῶς εἶχον οἱ ἰσραηλίται, τῆς δὲ γῆς καὶ τῆς ταύτης ἐρ-
γων ἐπιμαλύντο. τῆς δὲ κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῖς
D ἐπιδιδόντων, ὑποφύνης καὶ ὑδότης τῆς κόσμου ὀλιγώ-
ρου, καὶ τῆς πολιτείας τῆς νόμων οὐκέτι ἦσαν ἀκρι-
βεῖς ἀκεραταί. παροξυνθέντες δὲ ὅτι τοῦτοις τῆς θείας,
ἀναγρεῖ πρὸς μὲν ὡς φέσαντο ὡς τὴν αὐτῆς γὰρ
μὲν τῆς χαναναίων. ἐπὶ δὲ ὡς ἐκείνοις χηρῶντο πολ-
λῇ κατ' αὐτῶν ἀμύνη καμῶν λεβόμενοι. οἱ ὅ, καὶ
E πρὸς τὰ ὡς τῆς θεοῦ, δουδύμως εἶχον. καὶ πρὸς τὸ πο-
λεμῶν, ἀνδρῶς, πρὸς τὰ ὡς τῆς χαναναίων λεβό-
τες, καὶ πρὸς τοῖς πύτοις ἡδὴ δὲ τὴν φυλὴν ὀλιγώ-
λυμοί. καὶ συνίβαινεν ἡδὴ τὴν ἀριστοκρατίαν δια-
φθάρθαι, καὶ τὰς χερουσίας οὐκ ἀπεδίκνυσαν, οὐδὲ
ἀρχὴν ἄλλῃ οὐδὲ μίαν τῆς πρὸς τὸν νομομῶν.
ἦσαν δὲ ἐν τοῖς ἀκερῶς ἡδὴ τῆς καρδίας πρὸς δι-
δωμένοι. καὶ δὲ τὴν πολλὴν ἀδύα, εἰς αὐτοῖς
F πάλιν κατελάμβανεν διπλῇ, καὶ πρὸς τὴν αὐτῆς τὸ πο-
λεμῶν ἀλλήλοισ ἐκ τοιαύτης αἰτίας. λεβίτης αὐτῆς τῆς
δημοκρατίας τῆς ἐφῆκεν κληρονομίας ὡς, καὶ ἐν
ἐκείνῃ καποικῶν, ἀγρῶν γύνασι ὑπὸ βνιθλαμῶν. τῆς ὅ
ἰουδα φυλῆς τῆς ὅτι τὸ χερῶν. ἐρῶν ὅ σφόδρα τῆς
γυναικός, καὶ τὴν καλλοῖς αὐτῆς ἡ τῆς μορφῆς, ἡ τῆς
παρ' ἐκείνης οὐχ ὁμοῖον πρὸς μὲν. ἀλλοφίως δὲ
αὐτῆς ἐχούσης, καὶ δὲ τὰς μὲν ὀλιγὸν ἐκκαμῶν τῆς
πύθαι, σκέψεις συνίχαις αὐτοῖς ἐγίνοντο. καὶ τέλες, ἡ
γυνὴ πρὸς αὐτὰς βαρυνόμενῃ, καὶ ἀλπίστῃ τὸν αὐ-

καὶ ὁ-

ὁρῶντες κατήκοντοσαν, ὥς τε πάντας ἀφ' ὧν ἡ
 πλὴν ἐξακοσίαν οὐτοὶ δὲ συσπράφοντες καὶ πυκνώσαν-
 τες ἑαυτοὺς, καὶ δὲ μύστον ὡσάμηναι τῶν πολεμίων, ἐ-
 φυγον ἐπὶ τὰ πηλοῖον ὄρη, καὶ κατασχόντες ἰδρύθησαν.
 οἱ δὲ ἄλλοι πάντες ἀπὸ δισμυρίου ὄντες, καὶ πανταμ-
 χιλίοις ἀπέθανον. οἱ ἃ ἰσραηλῖται, τὴν τε γὰρ ἀνι-
 πτωσαν, καὶ τὰς τε γυναῖκας καὶ τῶν ἀρρένων τοὺς μὴ
 ἐν ἀμυνῇ διεσπείσαντο. τὰς τε ἄλλας τῶν βενιαμινῶν
 πόλεις ταῦτα ὄρασαν, οὕτως ἦσαν παροργισμένοι, καὶ
 ἰάβισον τῆς γαλαδίου οὐσαν, ὅτι μὴ συμμάχησιν
 αὐτοῖς καὶ τῶν βενιαμινῶν, πύκνυντες μυρίους καὶ δι-
 χιλίοις ἐν τῇ ταξικῇ ἐπὶ ἀλδύσαν ἀελεῖν, καὶ φοιδύου-
 σι τὸ μέγιστον τῆς πόλεως οἱ πεμψόντες σὺν τέκνοις
 καὶ γυναῖξιν, πλὴν τῶν ἐξακοσίων παρθένων. ἐπὶ τούτων
 ὅρῃς ἐπεσκήθησαν πρὸς τὴν τὴν γυναῖκα παῖδι
 παροργισθέντες καὶ τὸ κατὰ τὴν ἀμυνῇ τῶν ὀπλιτῶν.
 μετανοοῖα δὲ αὐτοὺς λαμβάνει τῆς τῶν βενιαμινῶν συμ-
 φορῆς. καὶ ἰσχυροὶ ἰσχυροὶ αὐτοῖς ἐπεσκήθησαν, καὶ τὴν δι-
 κησιν παῖδων αὐτοῖς ἀξιουῦντες εἰς τοὺς νόμους ἐξαμύρ-
 τήσαντες. καὶ τοὺς δὲ ἀνιόντας αὐτῶν ἐξακοσίους, δὲ
 ἀριστοὺς ἐκείνους ἐκάλουν. καὶ διδρυντο ἃ ἐπὶ πύργῳ πρὸς
 ῥοᾷ καλουμένης, κατὰ τὴν ἔρημον. οἱ δὲ ἀριστοί, ὡς
 οὐκ ἐπὶ νόμοις τῆς συμφορῆς μένοις γαλαδίου, ἀλ-
 λα καὶ αὐτοῖς τῶν συγγενῶν ἀπολαύσαντες, ὁδουμένοι,
 ἀρτίως ἐπιπύοντες φέρον, καὶ σὺν αὐτοῖς εἰς ταῦτα, καὶ μὴ
 παντὶ τῆς βενιαμινίδος φυλῆς ὁλοθρον τὸ γὰρ ἰσ-
 αὐτοῖς καταψηφίσασθαι. συγγενῶν δὲ ὅμῳ ἔλα-
 ζον, τὴν ἀπάσης τῆς φυλῆς γένε, καὶ λέγει ὁ δὲ α-
 πώγειν δινηθῆναι. οἱ ἃ τῶν κατὰ ἑαυτοὺς τοῦ ψήφου
 γαλαδίου κατὰ ἀδελφὰς τὴν αὐτῶν γυναικαὶ ἡσυχασ-
 τες, κατὰ τὴν εἰς τὴν πύργῳ φυλῇ, πύργῳ τοῖς
 παροργισμένοις. οἱ δὲ ἰσραηλῖται γυναῖκας αὐτοῖς
 τῶν ἐξακοσίων ἰσχυροὶ παρδύσαντες τὴν ἰαβίτιδα. ἀπὸ
 τῶν δὲ ἀνιόντων ἰσχυροὶ ὅπως ἀκακοὶ γυναῖκων δι-
 ῥήσαντες, παρδύσαντες. γαλαδίου δὲ αὐτοῖς ὅρασαν
 ὡς τε μηδὲν βενιαμινῆ σὺν αὐτοῖς θυγατέρας παρ-
 τὴν πολεμίου, οἱ μὲν ὁδουμένοι σὺν αὐτοῖς τῶν ὁμω-
 μωσίων ὡς ἰσχυροὶ ὡμώσαντες οὐ γυναικὶ καὶ κεί-
 σι, τὰ δὲ τῶν μηδὲν ἐναίτιον ποιήσαντες εἰς φυλῇ ἄλλῃ πα-
 ρδύσαντες ἀπολαύσαντες σὺν αὐτοῖς δινηθῆναι, τὰς τε θυγα-
 τῆς οὐκ ὅταν ὑπὸ ἀνάγκης γίνονται, γαλαδίου τῶν καὶ
 ἐπὶ παλαιῖς, ἀλλ' ὅταν ἐν κακουρίᾳ ὁλοθρον. τῆς ἃ
 γαλαδίου παρδύσαντες τὴν θυγατέρα ἀπολαύσαντες,
 ἔφη τῆς τούτων γυναῖκων δινηθῆναι ἔχοντες εἰπὼν καὶ τηρή-
 σαι τὸν ὅρκον. ἰσχυροὶ δὲ τὴν ἐπὶ αὐτοῖς, ἡμῶν, εἶπε,
 εἰς τὰ ἔτοιμα εἰς σπλῶ σὺν αὐτοῖς ἔπονται καὶ παρ-
 γυναικας αἱ γυναῖκας καὶ αἱ θυγατέρας. τούτων κατὰ
 ἀρπαγὴν ἰσχυροὶ γαλαδίου βενιαμινῆς αἱ δὲ δινηθῆναι,
 ἡμῶν οὐτε παρδύσαντες οὐτε κωλύοντες. παρδύσαντες
 τοὺς πατέρας αὐτῶν διληθῆναι, καὶ τῶν αὐτῶν λαμ-
 βάσαν ἀξιουῦντες, φέροντες αὐτοῖς αἰτίους φυλακῆς ἀ-
 μαλίσσαντες τῶν θυγατέρων. ὅτι τὸ δὲ τῆς ὀργῆς ἐπὶ
 βενιαμινῆς ἰσχυροὶ γαλαδίου αὐτῇ καὶ σὺν αὐτοῖς ἀ-
 μάσας. καὶ οἱ μὲν τούτοις πύργῳ, ἡμῶν, τῶν
 δὲ τῆς ἀρπαγῆς γαλαδίου τοῖς βενιαμινῆς. ἐπὶ
 σης δὲ τῆς ὀργῆς, οἱ μὲν δὲ ἀνιόντες, κατὰ δύο καὶ ἑοῖς
 παρδύσαντες τὴν πόλιν παρδύσαντες τὰς παρδύ-
 νους ἢ τε ἀμπαλῶσι καὶ γαλαδίου ἐν οἷς λίσαν ἡμῶν.

A circumdatis expeditioribus qui eminus pugna-
 re assueverant, telis ferarum in morem sunt cō-
 fixi. Sexcenti tantum euaserunt incolumes: qui
 conglobati & facto cunco, ferociter per mo-
 dios hostes eruperent: & in montem quendam
 fuga delati natura loci se tutati sunt. reliqui
 omnes ceciderunt, numero circiter viginti-
 quinque millia. Israelitæ verò Gabam incende-
 runt, & mulieres atque impuberes contruci-
 daverunt. pari modo & in alias Beniamitarum
 vrbes scuitum est: adeoque indignatio iusta
 eos efferauerat, ut ad expugnandam etiam Ia-
 bithum Galaditidis urbem quæ auxilium con-
 tra Beniamitas negauerat, duodecim selecta
 millia mitterent. qui potiri vrbe occiderunt
 tam viros quàm mulieres & pueros, seruatis
 tantum quadringentis virginibus. Tantus erat
 dolor ac furor ob perpetratum in mulierem
 scelus, recentibus etiam cladibus exasperatus.
 qui postquam resedit, subsecuta est poenitentia
 dum vna se tribu diminutos reputat. & quam-
 uis iustis armis oppressos censcerent, ut qui cō-
 tra leges diuinas peccauerant, ieiunium tamen
 indixerunt ob eorum exitium. Sexcentos quo-
 que illos qui effugerant, missis legatis reuocat.
 hi petram quandam, quæ Rhoea dicitur, in de-
 serto occupauerant. Legati verò apud illos
 tam ipsorum quàm suam cladem conquesti,
 quod infectum esse non poterat, suaserunt æ-
 quo ferrent animo, & ad sui generis reliquos
 aggregarentur, nève quantum in se esset, vni-
 uersam tribum Beniamiticam irent perditum.
 Licere enim illis pace sua tribus totius agros
 recipere, & prædam insuper quantam possent
 abigere. At illi agnoscentes suam iniustitiam
 iusto Dei iudicio damnatam, reuersi sunt in
 suæ tribus ditionem, parentes suorum hortati-
 bus. Israelitæ verò dederunt eis in vxores qua-
 dringentas illas virgines Iabithicas. de reliquis
 verò deliberabant vnde illis vxores ad sufficiē-
 dam prolem parari possent. cum enim ante ini-
 tium belli iureiurando cautum esset ne quis fi-
 liam in Beniamiticam tribum elocaret, non de-
 cerant qui negligendum id sacramentum con-
 sulerent, quòd ab ira profectum esset, non à iu-
 dicio. Nò ingratam rem Deo fore si quomodo
 prouideatur, ne integra tribus pereat: & peri-
 ria non quando necessariò fiunt periculosa esse
 ac grauias, sed cum ausu malitioso committun-
 tur. Cum verò senatus succlamatione periurij
 mentionem abominaretur, extitit quidam qui
 diceret habere se consilium, quomodo saluo
 iureiurando Beniamitis vxores possent contin-
 gere. Proferre deinde id à senatu iussus: Singu-
 lis, inquit, annis nobis mos est apud Siluntem
 ad celebritatem conuenire, in quo comitatu
 sequuntur & coniuges & filie. Harum quot-
 quot potuerint rapere Beniamitis impune sit
 vobis nec iubentibus nec prohibentibus. quod
 si patres earum ægrè tulerint, & vindictam po-
 stulauerint, dicem' ipsos in culpa esse, qui filias
 negligenter custodiuerint: & qd nò oportet iræ in
 Beniamitas nimis indulgere, quia ià ante plus sa-
 tis cōtra cōsanguineos sint vli. In hac sētentia
 concessum est, decretumq. ut liceat Beniamitis
 vxores rapto quærere. Instate autē festo ducēti
 illi bipi trinitive ante urbē insidiabatur aduēt-
 tibus virginib. inter vineta & per alias latebras.

VIII.
Iud. 18.

ille verò nihil suspicantes lufitando securè iter faci- bant. iuvenes autem coorti dispersas corripiebanturque hoc pacto quæsitis nuptiis, agriculturæ insudantes, dederunt operam ut ad pristinam felicitatem aliquando redire possent. Quo factum est ut Beniamitarum tribus quæ minimum ab intereptione abfuit, prudētī hoc Israelitarum consilio seruaretur: moxque magnis incrementis tam numero quàm opibus est aucta. Hic finis fuit belli Beniamitici. Nec felicio: per idem tempus fuit Daniana tribus, tali fortuna vfa. Israelitis iam defueris armorum exercitio, & in colendis agris tantum occupatis Chananæi in contemptum gentis collegerunt copias: non quod sibi timeret, sed ut illata Hebræis aliqua memorabili clade, securius in posterum suas vrbes habitarent. & coniuratione facta, magnoque numero peditum armato, adiūctis etiam curribus, Asclonem & Accaronē in forte ludæ sitas in partes suas traxerunt, & alias plerasque campestres ciuitates ita ut Dinitæ in montana compellerentur, ne pedē quidem vbi ponerent in campestribus habentes. qui cum nec bello essent pares, nec pro numero satis agrorū haberent, miserūt ex suis quinque viros in mediterranea, dispecturos nunquam locum inuenirent deducendis colonis idoneum. illi à campo magno Sidonis iter vnius dici progressi, non longè à Libano & minoris Iordanis fontibus inuento agro bono ac fertili, rem totam suis renuntiant. qui mox cum exercitu illo profecti condiderunt urbem Dana, cognominem vni è Iacobi filiis, & à sua tribu denominatam. Israelitarum autem res in deterius prolabeantur, quod neque ad laborē se exercerent, neque pietatem colerent. luxu enim reip. statu, magna licentia pro suo quisque libito vivebat, ut domestica Chanæorum vitia iam totam gentem impunè inundarent.

CAP. III.

Quamodo propter impietatem in Assyriorum seruitutem à Deo populus Israelitarum esse tradatus.

Iud. 3. **H**anc ob rem irato Deo, felicitas populi multis laboribus acquisita, per luxum ac voluptatem breui disperiit. Bello enim à Chusarte rege Assyriorum petiti, & in acie multos amiservunt, & oppidatim infestati, aut vi aut deditione in potestatem eius venerunt. Tributis deinde iniquioribus grauati, & alias varias iniurias ferre sunt coacti per annos octo, quibus exactis in hunc modum sunt libertati restituti.

CAP. IV.

Libertas per Cenizum reddita.

Ibid. **E**rat in tribu Iudæ Cenizus vir industrius & magnanimus, hic oraculo monitus ne pateretur Israelitas diutius tales miseras perferre, sed ut ad audendum pro libertate accenderetur, ascitis paucis quibusdam periculorum sociis, quos præsentis status tædebat, & mutarū

αὐτῶν εἰς ἰσραηλῖταις αὐτοῖς ἐξαιρέτως ὁμιλῶν, ὡς οὐκ ἀποσταλμένος συλλαμβάνειν τὴν κινδυνὴν πιναι αὐτοῖς

A αἱ δὲ ματὰ παιδίας οὐδὲν ὑποφρονέουσι δὴ αὐτῶν τῶν μεγάλων ἀνυλάττωσιν ὁδόν. οἱ δὲ σπουδαίοντες εἰ-
χοντο ὁξαναπάντες. καὶ οὐτα μὲν οὕτως χαίροντες,
ἐπ' ἔργα τῆς γῆς ἐχάρησαν, καὶ φρόνοιαν ἐποιήσαν-
το πάλιν εἰς τὴν περὶ τὴν ἀδελφικὴν ἐπαγγελίαν.
Βενιαμὴν μὲν οὐκ ἦν φυλὴ κινδυνεύουσα τελείως ἐκ-
φρατῆναι, τὰ φερεφηνόμενα ἔσονται καὶ τὴν ἰσραηλι-
τῶν σφίον σφίεται. ἡ δὲ οὐκ ἔστιν ὡς ἀρχὴ, καὶ τὰ
χρῆμα εἰς τὸ πλεόνος καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐποίησαν τὴν
ἐκείνην. ὅθεν μὲν οὐκ ὁ πόλεμος, οὕτως παύεται. ὁ-
μοια ἢ τοῖς παλαιῶν καὶ τὴν δανικὴν συνίβη φυ-
λῶν, ὅς αἰτίας διαμάχης εἰς τὴν περὶ τὴν ἀδελφικὴν ἐπαγγελίαν
ἐκλειπομένην ἦδη τὴν ἐν ταῖς πόλεμους ἀ-
σκησιν καὶ περὶ τῆς ἔργου ὅταν τῆς γῆς, χαλαροὶ κα-
τα δεινότητα αὐτῶν, συνεπικύσαντο δύναμιν. οὐδὲν
μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν ἀποσταλμένην, ὡς ἢ βεβαίως τὴν
ποιήσει κακῶς τοῖς ἰσραηλῖταις ἐλπίδι λαβόντες, ἐπ' ἀ-
δύας λοιπὸν οἰκῶν τὰς πόλεις ἡξίουν. ἀρμάτα τε συμ-
παρασφάλλοντο, καὶ τὸ ὅπλιτικὸν συνεπύκνωσαν. αἱ τε
πόλεις αὐτῶν συνεπύκνωσαν, καὶ τῆς ἰουδα φυλῆς τὴν
ἀσφάλωνα καὶ ἀκκέρωνα παρασφάσαντο, ἄλλας τε
πολλὰς τῶν ἐν τῇ πεδίῳ. καὶ δυνάμεις εἰς τὸ ὅρος ἡ-
γάγχεσαν συμφυγῶν, οὐδὲ ὀλίγον αὐτοῖς ἐπὶ βίῳ τῶν
πεδίων καταλιπόντες. οἱ δὲ οὐτα πολέμῳ ὄντες ἰκανοί,
γλῶ τὸ οὐκ ἔχοντες ἀρκέουσαν, πέμπουσιν εἰς αὐτῶν πᾶ-
σι ἀνδράς εἰς τὴν μεσότητα, καὶ τοὺς ὁμιλοῦντες γλῶ, εἰς ἡμῶν
ματαικίσαντο. οἱ δὲ οὐκ ἔβαν τὴν λυβαιοῦ ὄρεος καὶ ἐ-
λασάτος ἰσραηλῖταις τῶν πηγῶν καὶ τὸ μέγα πλεόνος
ἐκείνης πάλιν ὅθεν ἡμέρας μίαι φροιλόντες, καὶ κα-
τασφάλλοντες γλῶ ἀγαθὴν καὶ σφόδρα, σημαίνου-
σι τοῖς αὐτοῖς. οἱ δὲ ὁρμηδόντες στρατὸν κίχουσαν αὐ-
τῶν πόλιν δύναν, ὁμῶντες τῇ ἰακὰβου πατρί, φυλῆς
δὲ ἰσραηλῖταις τῆς αὐτῆς. τοῖς δὲ ἰσραηλῖταις φροιλ-
σαν ὑπὸ τὰ ἀσφάλων τὴν ποιῶν τὰ κακὰ καὶ τὴν
ἐκείνην τὸν ὄλγονος. μετακινηδόντες γὰρ ἀπὸ τῆς
κόσμου τῆς πολιτείας, ἐφ' ἔπειν τὸ πρὸς τὸ κατὰ ἡ-
δονὴν καὶ βούλησιν ἰδίας ἐβίουν, ὡς καὶ τῶν ὁπλησια-
ζόντων ὡς τῶν χαλαροῖς ἀναπύμασθαι κακῶν.

Κεφάλαιον γ'.

Πᾶς μὲν τῶν τῶν κακοφρονέων ἀσκήσαντες αὐτοῖς ὁ
δὲ ἀσκήσαντες ἰδύναντες.

Ορχίζονται πᾶσι αὐτοῖς δὲ καὶ ἡ σὺν ποίον
μερὲς ἀδελφικὴν ἐπαγγελίαν, τῶν τῶν ἀπὸ
βαλὸν δὲ ἡ φυλῆς. στραπύσαντες γὰρ ἐπ' αὐτοῖς χου-
σάδου τὴν τῶν ἀσκήσαν βασιλείας πολλοῖς τὴν τῶν
ὡς τῶν ἀμύμων ἀπὸ τῶν καὶ ἀπολιπομένων καὶ
κατὰ τὴν ἡμέραν. εἰσὶ δὲ οἱ δὲ τῶν ἐκείνης αὐτῶν
προσφάλλοντες, φέρει τὴν δύναμιν μίχουσαν ὁπλησια-
ζόντες ἰδύναν, καὶ ἡ τῶν πατρίων ὑπὸ τῶν καὶ ἡ τῶν
μὲν αὐτῶν κακῶν ὡς ἡ τῶν ἀσκήσαν.

Κεφάλαιον δ'.

Ἡ δὲ καὶ αὐτῶν ἐλευθερία ἡμερῶν.

Τῆς ἰουδα φυλῆς τῆς, κινιάζος ὄνομα, δραστήριος
αὐτῶν, καὶ τὸ φερέμα ἡμερῶν, χρεῶν αὐτῶν καὶ π-
ειράν ἐν διαύτη τοῖς ἰσραηλῖταις ἀγάθῃ κινηδόντες,
ὡς οὐκ ἀποσταλμένος συλλαμβάνειν τὴν κινδυνὴν πιναι αὐτοῖς
ὡς οὐκ ἀποσταλμένος συλλαμβάνειν τὴν κινδυνὴν πιναι αὐτοῖς

τὸν τε ὑετὸν καὶ πρὸς ὅσους ἠλκυε τῶν χαναανίων ἀ-
νεμους τῶν δὲ ψισιν αὐτὸν ὀπισκοῦν, ὡς τὰς περὶ αὐτὸν ἀχρή-
στους αὐτοῖς εἶναι καὶ τὰς σφινδύνας, εἴτε ὅπλῳ ἢ δὲ τὸ κρύ-
ος καὶ οὖν τοῖς ξίφεσιν οὐκ εἶχον, τοῖς δὲ Ἰσραηλῖταις
ἦσαν τε ἐβλαπτεῖν καὶ ὅπῃ γινόμενοι ὁ χεῖμα, καὶ πρὸς
τὴν ἐννοίαν τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ θάρσος ἐλαμβάνον.
ὡς τε εἰς μέσους ὡστάμους τοῖς πολεμίοις, πολλοὺς αὖ-
τῶν ἀπέκτειναν, καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, οἱ δὲ
ὑπὸ τῆς οἰκείας ἵππου ταραχθέντες ἔπαυον, ὡς ὑπὸ
τῶν ἀρμάτων πολλοὺς αὐτῶν ὀλοφάνειν, σπάρης δὲ κα-
ταπηδήσας τὸ ἄρματος, ὡς εἶδε τὴν τροπὴν γινόμε-
νῳ, φυγὴν ἀκινεῖται, ὡς ἔβλεπε τῶν κατεπίδων γυναι-
κα ἰαλὼν ὄνομα. ἡ κρύψις τε ἀξιώσαντα διήγαγε. ὁ
πρὸν αἰτήσων γὰρ αὐτὸν διεφθόρος ἦν, ὁ δὲ πρὸν
τὸ μέγαν διαφλέεσθαι, εἰς ὕπνον ἔειπται. ἡ δὲ ἰάλη
κοιμωμένου σιδή, τοῖς ἡλὸν ἐλάσασα σφύρη δὲ τὸ κρο-
τάρου αὐτῆς διέπειρε τὸ ἔδαφος, καὶ τοῖς ὡδὲ τὸν βῆ-
ρακον μικρὸν ὕστερον ἐλδοῦσιν ἐπεδείκνυε τῇ γῇ πρὸς
σπλωμένον. καὶ οὕτως μὲν ἡ ἰάλη αὐτὴ ὡδεῖσιν καὶ τὰ
ὑπὸ δειώρας ἐμμελῆς, εἰς γυναικα. βραχκος δὲ σπα-
τεύσαις ἐπὶ ἄσπερον, ἰαβὶνόν τε ὑπαντάσασα κτείνει, καὶ
τὴν σπατηρὸν πεσόντος, καὶ τῶν εἰς ἔδαφος τὴν πόλιν
σπατηρῶν τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπὶ ἐπὶ τὴν τεσάρωντα.

Κεφάλαιον ζ.

Ὅτι πολεμήσαντες αὐτὰ καὶ τοῖς Ἰσραηλῖταις ἐνίκησαν τε
καὶ τὴν χώραν ἐκατέστησαν ἐπὶ ἐπὶ αὐτῶν.

Τὸ ἐλδοῦσιν αὐτὸν καὶ βραχκος καὶ δειώρας, καὶ τὴν
αὐτὴν κατέστησαν τὰ μαδλὴνται ὡς ἀκαλί-
σαντες ἀμαλκιτὰς τε καὶ ἀραβας, στρατεύουσι δὲ
τοῖς Ἰσραηλῖταις καὶ μάχῃ νικῶσι τοῖς συμβαλόντας.
καὶ τὸν καρπὸν διώσαντες, τὴν λείαν ἀπήγοντο. ἔτο δὲ
ποιοῦντων ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ αὐτῶν, εἰς τὰ ὅρη τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀ-
νίσταται τὸ πλῆθος, καὶ τῶν πεδίων ἐξέρχονται. ὑπονό-
μοις τε καὶ ἀνὴλαια πωπσάμμοι, ὡς ὅτι τοῖς πολε-
μίοις διέφυγον, καὶ οὕτως εἶχον φυλάττοντες, οἱ δὲ μα-
δλὴνται, καὶ ὡς ἔβλεπον στρατεύοντες, καὶ χεῖμα ἡ γυναι-
κα τοῖς Ἰσραηλῖταις ἐπεφάνον, ὅπως ἔχον πωπσνιό-
των αὐτῶν εἰς ἀβλαπῶσι. λαμὸς δὲ καὶ ὡς ὡς
φοβῆς, καὶ τρέποντο πρὸς ἱεσοῖαν τὸν Θεοῦ σωζέτω αὐ-
τοὺς ὡς ἀκαλίαντες.

Κεφάλαιον η'.

Ὅτι γεδεὼν αὐτοὺς ἠλευθέρωσεν.

Γεδεὼν δὲ ἰάου πῆς, μαγασσιπῆδος φυλῆς ἐν ὀλί-
γοις, δράγματα σαχίων φερόμενος κρυπτός εἰς
τὴν λῆδον ἐκοπτε. τοῖς δὲ πολεμίοις ἐδίδει φανερῶς
ἔτο ποιεῖν δὲ τῆς ἀλώος. φαντάσματος δὲ αὐτῶν
ὡς ἀνάντος κανίσκου μορφή, καὶ φήσαντος δὲ δει-
μονα καὶ φίλον τῶν θεῶν. ὑποτυχὼν τοῦτο γουὸ ἐφῆ
τοκμήριον τῆς δόξαιμονίας αὐτῆς μέγιστον, τῇ λῆδῳ
καὶ ἀπὸ ἀλώος χρῆσασθαι. θαρσεῖν δὲ ὡς ἀκα-
λδοσαμῶν, καὶ περᾶσαι τὴν ἐλδοπερίαν ἀνα-
σώζειν, ἀδυνάτως ἔχειν ἐλεγε. τὴν τε δὲ φυλὴν
ἐξ ἧς ὑπῆρχε, πλῆθος ὑστερεῖν, καὶ νέον αὐτὸν εἶναι,
καὶ τὴν λῆδον ὡς ἀκαλδομάτων ὀπνοίας ἀδυνέστερον.
ὁ δὲ θεός, αὐτὸς ἀναπληροῦν τὸ λῆπτον ἐπηγγέλλετο,

A flos Chanaanorum vultus ingerens, & prospe-
ctum adimens, inutiles eorum iaculatores as-
funditores reddidit: atque etiam scutati mani-
bus rigentibus præ frigore gladios vix retine-
bant. Israelitas verò tempestas à tergo immi-
nens non solum minus offendebar, sed alacrio-
res etiam faciebat, manifestatio Dei præsentis
ac faventis ligno accensos, itaque rupta aduer-
sa acie, turbatisque ordinibus, ingentem ho-
B stium stragem ediderunt, atque ita pars talis Is-
raeliticis cedebat, pars à suomet ipsorum equi-
tatu ac curribus proterebantur. Syfates verò
ut vidit suos terga vertere defiliens à curru, fug-
a delatus est ad quandam mulierem Ceneridē
nomine Ialen, quæ latebras petentem excepit,
& potum poscenti lac acidum exhibuit: quod
ille cum audiuisset ingurgitasset, in somnum est
solutus, quem tale aggreffa, ferreum clauum so-
pito per tempora adegit malleo, moxque Bara-
C cianis superuenientibus, solo affixum ostendit.
atque ita mulier iuxta Deborah prælagium au-
tor fuit victoriæ. Baracus autem ducens ad Alo-
rum, labinum obuiam factum interfecit: & ce-
lo rege, ac vrbe solo æquata, quadraginta annis
imperium Israelitarum tenuit.

CAP. VII.

D Quomodo Amalecitis deuictis Israëlitis re-
gionem eorum per septem annos
vastauerunt.

D Efunctis autem Baraco & Debora codē ^{ind. 6.}
ferè tempore, paulo post Madianitæ so-
ciis Amalecitis & Arabibus expeditionem cō-
tra Israelitas fecerunt: & cōgredi ausos magno
prælio vicerunt: vastantisque frugibus prædam
abegerunt. cumque idem per continuos septem
annos facerent, Israelitas in montana compul-
E sos campestri solo cedere coegerunt, qui spelū-
cis & subterraneis edificiis excauatis, quicquid
hostium violentiam euadere poterat, intro re-
ceptum asseruabant. Nam Madianitæ per æ-
statem facientes expeditionem, hyeme agros
colere Israelitas permittebāt, ut possent denuò
labores eorum vastare. Itaque in perpetua fame
ac egestate vivebant, nec iam vllum supererat
præsidium nisi in precibus ad Deum & suppli-
cationibus.

CAP. VIII.

Quomodo Gedeon populum liberauit.

P Et idem tempus Gedeo Iali filius, vnus ex ^{ibidem}
primatibus tribus Manassetidis, manipulos
frugum clam in torcular comportatos flagella-
bat, non enim ausus est propter hostem propa-
lam hoc in area facere. cumque spectrum ei a-
dolescentis specie se obtulisset, & felicem ac
Deo charum appellauisset, respondens, Hoc, in-
quit, meæ felicitatis argumentum est maximū,
quod torculari nunc vtor pro area. illo contrā
iubere ut bono esset animo, & de libertate vi-
dicāda cogitaret, negabat fieri posse. nam & tri-
būm suam cuius alteri cedere numero, & se iu-
uenē esse, & tam arduis negotiis imparē. Deus
aut quicquid deesset se suppleturū pollicebatur,

πρὸς τὰς 7 διημέρας ἀποϊσταμένους ἐκπαρηγόμιμος.

κατηγόρησας ὡς μαλακῶς πορὸς τοὺς ἀβιμελίου
 στρατῶντες ἀγωνισαίτο. ἀβιμελὴς δὲ πυθόμενος
 ἐξελθὼς μετὰ τοῖς ἀνδράσι κατὰ τὴν γῆν τοῖς σικιμίαις,
 ἐνέδρῳ περιεσφίγγεται τὰ πρὸς τὴν πόλιν, καὶ περι-
 δύντων, ἢ μὴ ἔστι μοῖρα τῆς στρατῆς καταλαμβάνει
 τὰς πυλῶν ἀραιεσομένη τὴν εἴσοδον τοῖς πολίταις.
 οἱ δὲ ἄλλοι σκεδαινομένοι μεταδίδουσι πανταχοῦ τὸ
 φόνοισιν. καὶ κατὰ τὴν πόλιν, οὐ γὰρ αἰτέει πορὸς πολλοὶ καὶ, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐκπύον
 ἀνείρας πορῶν. καὶ σικιμίται πάντες οὕτως ἀπέ-
 λοντο. οἱ δὲ κατὰ τὴν γῆν σκεδαινομένοι διέφυ-
 γον τὸν κίνδυνον, οὗτοι συλλεγόμενοι ἐπὶ πᾶσι πύλαις ὁ-
 χοράν, ἐπὶ αὐτῆς ἐδύνοντο, τὴν γῆν τὴν ταύτην πα-
 ρισκιάζοντο. ἔφθι τὴν τὴν δὲ γῆν αὐτῆς ἀβιμελ-
 ῆς μετὰ, ἐλθὼν ἐπὶ αὐτῇ μετὰ τῆς δυνάμεως.
 καὶ φαλαγγίᾳ ἐξῆς ἐπεβάλλων τὰς χειρὰς δι-
 ατὰ φέρων ταῦτα ποιεῖν τὴν στρατὸν παρκαλῶσα-
 το. καὶ τὰς ἐπεβαλόντας τῆς πύρας τοῖς ξύλοις,
 ἐν κύκλῳ πυρὶ ἐμβαλόντων, ὅσα τε μέλλον ἐξάπτε-
 φθῆναι ἔχει, καὶ μετὰ αὐτοῖς φλόγα. καὶ ἐξαρύχ-
 ῶν ἐπὶ τῆς πύρας οὐδεὶς, ἀλλ' αὖτε γυναιξὶ καὶ τέ-
 κνοισι ἀπέλοντο, ἀδελφοὶ μὲν πρὸς τὸν πατέρα καὶ χε-
 λίοις, τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἐκείνῳ. καὶ σικιμίταις μὲν τοῖς
 αὐτοῖς συμφορᾷ συνίπασαν μείζωνος, καὶ τῆς ἐπὶ αὐτῇ
 λύπης ἡμιμέρας, πλεονεχία κατὰ δίκην ἐπ' αὐτὸς
 ἀντὶ τοῦ συμποσίου κακὸν τηλικούτων. ἀβιμελὴς δὲ
 τοῖς σικιμίταις κακοῖς κατὰ πόλιν τοῖς ἰσραηλῖταις,
 μετὰ τὸν ἐνέδρῳ δῆλος ὡς, καὶ μετὰ τοῦ ἐπεβα-
 λῶν τὴν βίαν, εἰ μὴ πάντας ἀποκτείνειν. ἡλαυνῶν
 ἐπὶ τῇ πόλει. καὶ τὴν μὲν πόλιν ἐξ ἐπιδρομῆς αἶρε-
 σεν, οὐ γὰρ ἐν αὐτῇ μεγάλου, εἰς ὃν πᾶς τὸ πλῆθος
 συνίπασαν, πολλοὶ καὶ τὸν πατέρα κατὰ πόλιν. ὁ αὐτὸν
 παλαιὸν ὁρμῶντα τὴν πόλιν, γυνὴ θεαύσματος μύτης
 βαλοῦσα κατὰ τῆς κεφαλῆς τυγχάνει. πρὸς τὸν ὁ ἀ-
 βιμελὴς ὑπασιζήν παρκαλεῖ κτείνων αὐτὸν, μὴ τῆς
 γυναικὸς ὁ θάνατος αὐτῇ δοξέειν ἔργον. καὶ ὁ μὲν τὸ
 πορῶν ἐπὶ ποιεῖ. ὁ δὲ ταύτην ὡς τῆς εἰς τοὺς ἀ-
 δελφοὺς ἀφαιρῶναι ποινὴν ἐξέπει. ὁ δὲ εἰς σικι-
 μίαις αὐτῇ τὸν δολοφονητήν. τοῖς δὲ κατὰ τὴν πόλιν
 αὐτοῦ μαρτυρίας ἢ συμφορᾷ συνίπασαν. τὸ μὲν τοῖς
 ἀβιμελίου στρατῶντες, πρὸς αὐτὸν σκεδαινομένοι ἀν-
 χόρουν ἐπὶ τὰ οἰκεία. τὴν δὲ ἰσραηλῖτῶν τὴν ἡγε-
 μονίαν ἰαείρης ὁ γαλαδῆνός ἐν τῇ μαλασσίπιδος φυ-
 λῆς ἐπεσφίγγει, αὐτὸς τὰ ἄλλα δυνάμει, καὶ
 πᾶσι τοῖς ἀνδράσι παροισμένοις. ἔτι αὖτε μὲν τὸν ἀ-
 ρεθμὸν, ἵππῶν δὲ ἀρίστους καὶ τὴν κατὰ τὴν γαλα-
 δηνίαν πόλιν ἀρχαῖς ἐγκαταλείποντας. ὅτε δύο καὶ
 ἑκατὸν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν καταχρῶν, τελευτᾷ γηραιός.
 καὶ ταύτης ἐν καμῶν πόλει τῆς γαλαδηνῆς ἀξιοῦται.
 πᾶσι δὲ τὰ τὴν ἰσραήλ εἰς ἀκοσμίαν καὶ ἔβαν τὴν
 νόμον ἐφίρειτο. καὶ καταφρονήσαντες αὐτῶν ἀμμε-
 νίται καὶ παλαγῆνοι, στρατὸν μεγάλῳ διήρπαζον τὴν
 γῆν. καὶ τὴν παλαιὰν ἀπασαν καταχρῶντες, καὶ
 ἐπὶ τὴν τὴν λοιπὴν ἡδονήσαν δαβάνεον ἐτόλμων.
 ἰσραῖλοι δὲ σκεδαινομένοι ἐπὶ τὴν κακὴν εἰς ἰκατίας ἐ-
 ξάπτοντο τῷ θεῷ. καὶ θυσιάς ἐπέδιδον τῷ θεῷ καλῶντες αὐτὸν μετὰ ἰσραήλ, καὶ πορὸς τὴν δόξαν αὐτῶν ὑ-
 παχθίντα παύσαντα τῆς ὀργῆς. ὁ δὲ θεὸς μετὰ βαλλόμενος εἰς τὸ ἡμέρῳ ἐργῶν, ἐμὲλλεν αὐτοῖς βοηθεῖν. ἀμ-
 μενῶν δὲ στρατευόμενοι ἐπὶ τὴν γαλαδηνίαν, ὑπὸ τὴν οἱ ἐπὶ τὴν πόλιν πορὸς τὸν θεόν, οἱ δὲ θεοὶ τὸν θεόν, οἱ δὲ θεοὶ τὸν θεόν, οἱ δὲ θεοὶ τὸν θεόν.

A calione, calūniatus eum quasi volens malè pu-
 gnasset, effecit ut vrbe pelieretur. ceterum Abi-
 melechus cognito quod Sicimitæ ad vindemiæ
 reliquum exituri essent, insidias circa urbem
 disponit. cumque prodissent, tertiam suorum.
 partem occupare portas iubet ne civibus redi-
 tus in vrbe pateret, ceteri verò dispersos circū-
 veniunt. Itaque vbique plurima cædes patra-
 batur. & vrbe capta primo impetu ac solo æ-
 quata, salēque in ruinis eius seminato, tum de-
 mum militem inde abduxit. atque ita Sicimitæ
 sunt deleti. Quotquot autem per regionem dis-
 palati periculum euaserant. collecti denuo, pe-
 tra quadam occupata, locum natura munitum
 muro insuper cingere volebant. Sed hoc con-
 silium præuenit Abimelechus, qui quàm pri-
 mum id cognouit, exercitum eò adduxit. & ar-
 repto falce arido, iussisque ceteris idem facere,
 breui petram strue lignorum circūdedit: sub-
 iccōque igne, & fomentis ingestis flammam
 ingentem excitauit, ita ut nemo euaderet, sed
 vna cum vxoribus & liberis absumerentur. nu-
 merus virorum fuit circiter mille quingentos,
 præter imbellem turbam satis magnam. Tale
 fuit Sicimitarum exitium, dolendum sanè, nisi
 quod meritas pœnas dederūt ingratitude erga
 virum optimè de se meritum. Abimelechus
 autem Israelitis Sicimitarū internecione per-
 territis, videbatur non fore præsentī fortuna
 contentus, neque prius conquiēturus quàm
 vniuersos perderet. mox enim exercitum ad
 Thebas duxit: & capto ex incurſu oppido, circa
 turrim quandam restitit, quæ quoddam esset non
 mediocris, populo fuit receptaculum. hanc ex-
 pugnaturus cū propius ianuam accessisset, mu-
 lier fragmine molæ demisso caput subeuntis
 ferit. ad quem iccū humi collapsus rogauit
 armigerum ut se occideret, ne mulieris manu
 periisse diceretur. quo facto fratribus debitas
 impietatis pœnas exsoluit simul & crudelita-
 tis, qua in Sicimitas usus est: quæ quidem cla-
 des iuxta Iothanis præſagium illis accidit. cæ-
 terum exercitus duce mortuo, miles in suas
 quisque domos reuersus est.

E Israelitarum deinde gubernacula Iairus Ga-
 ladenus de tribu Manassæ suscepit, vir tum
 rebus ceteris, tum numerosa prole felix. triginta
 enim filios habuit, equites egregios, & Gala-
 denæ oppidorum principes. is cū viginti &
 duos annos in principatu vixisset, iam senex de-
 functus, in Camone vrbe Galadenæ est sepultus
 Res autem Hebræorum rursus in peiore statu
 erant, legibus auctoritatem suam non amplius
 obtinentibus. qua occasione arrepta Ammani-
 tæ & Palæstini cum valido exercitu regionem
 eorum ingressi, omnia rapinis vastabant: & oc-
 cupatis locis vltra Iordanem, traicere flumen
 & reliquam regionem inuadere parabant. He-
 brai verò calamitatibus castigati supplices opem
 diuinā implorāt: & victimis numē placare co-
 nati, rogabāt ut irā finiret, aut certè moderatius
 exerceat. Deus autem iam propitius, auxilium
 eis non negauit. Igitur Ammanitis Galadenam
 cū exercitu ingressis, incolæ eius regionis obuiā
 illis cū armis veniūt: sed imperatore carebant.

καὶ δύνανται ῥα πάντας φορολογεῖν μέρει τινὶ φοροαπο- A
 τικυμῶν τοῦ ἰορδάνου τὰς δεξαβάσεις, κτῆναι δὲ δι-
 χιλίους καὶ τετρακισμυρίους γροινότας. αὐτοὺς ἡ ἀρ-
 ξας ἐξ ἑστέ, τελευτᾷ καὶ θάπτεται ἐν τῇ αὐτῇ πατρὶδι
 στίβῳ τῆς γαλαρυῆς δι' ἣν αὐτὴ. τελευτήσαντος
 δὲ ἐκφύει, τὴν ἀρχὴν ἀΐψαντος παρελαμβεύει, φυλῆς
 ὡν ἰούδα, βηθλεέμων δὲ πόλεως. τοῦτο δὲ παῖδες ἦ-
 σαν ἐξηκόντη. τελευτῶντα μὲν ἄρρως, αἱ λοιπαὶ ἡ θυ-
 γατέρες αὐτῆς καὶ παῖτας ζῶντας κατέλιπε. τὰς μὲν ἀν- B
 δράσιν ἐκδοῦς, τοὺς ἡ, γυναικας ἡ γυνὴς. προσέειπε
 δι' οὐδὲν ἐν τῇ ἰσραήλ γυναικὶ χρόνον λόγου καὶ
 μνήμης ἄξιον, γυναικὸς ὡν ἀπέθανε. καὶ ταύτης ἐν τῇ
 πατρὶδι τυγχάνει. ἀφρατοὺς δι' οὗτους ὑποθανόντος,
 οὐδὲ ὁμοῦ αὐτὸν παρελαβὼν τὴν ἡγεμονίαν ἤλων
 ἐπ' ἑστέ δέκα κατεχρόν αὐτῷ, φυλῆς ὡν τῆς ζα-
 βουλῆς ἰσραὴλ ἡσραὴλ ἄξιον. ἄβδων δὲ ἡλωνος
 πᾶς, φυλῆς μὲν τῆς ἰσραήλ, πόλεως ἡ τῆς φα-
 ραωνιτῆς γροινός, αὐτοκράτωρ ἡγεμὼν ὑποδουλοῦν
 μετ' ἡλων, ἡσραὴλ ὡν τῆς ἰσραήλ μνημονοῦσιν, δεξά- C
 μεν εἰρήνην καὶ τὴν ἀδελφὴν τῆς ἰσραήλ, λαμ-
 βρόν μετ' αὐτὸς μετ' ἡσραὴλ ἡσραὴλ, ἡσραὴλ δι' ἣν
 αὐτὴν προσάρακοντα, καὶ τούτων τὴν ἡγεμονίαν κατελει-
 πόντες ἐξήκοντα ἡλθον ἐν τῇ αὐτῇ οὐσιν ἰσραήλ
 ἡσραὴλ, πᾶσιν ἰσραήλ ἀρίστοις γροινίοις, καὶ πάντα
 ἰσραὴλ ὑποδουλοῦν. θνήσκει γὰρ γυναικὸς, καὶ ταύτης ἐν φα-
 ραωνιτῇ τυγχάνει.

plurimisque in confictu cæsis, & postquam in
fugam versi sunt, præmissis qui vada Iordanis
occuparent. intercluso effugio, circiter quadra-
ginta duo millia hominum peremit. ipse exple-
tis sex principatus annis defunctus sepelitur in
patria sua Sebei, quæ sita est in regione Galade-
na. Huic in principatu successit Apsanes, natus
è tribu Iudæ, ex Bethlemis oppido. huic liberi
fuère lxx. mares xxx. totidem deterioris sexus,
quos omnes superstites reliquit, has nuptas, il-
los vxoribus cura & opera sua coniunctos. cū-
que nihil memorabile in principatu septenni
gessisset, admodum senex diem obiit, in patria
sua sepultus. Helon post hunc assumpsit prin-
cipatum, tribu Zabulonita: quo per decennium
functus, nec ipse quicquam gessit memoratu
dignum. Qui deinde successit Abdon Elielis fi-
lius tribu Ephræmita, ex vrbe Pharathone, ni-
hil præter numerosam prolem habet memora-
bile, alioqui per summam securitatem & pa-
cem quæ sub eo floruit, nulla data est ei rerum
fortiter & gloriosè gerendarum occasio. Filios
habuit quadraginta, nepotes triginta: atque e-
gregiis equitibus septuaginta comitatus cir-
cumuectabatur, quos omnes superstites reli-
quit. Mortuus est iam senex, & in Pharathone
magnificè sepultus.

С а р. X.

D *De Sampsonis fortitudine, & quanta mala Pa-
lastinis fecerit.*

Κεφάλαιον ι.

Παύλὸς τῶν ἀποστόλων ἀδελφοί, ἐγὼ ἔσται κατὰ αὐτοὺς
παλαιστοὺς ἐχθροὺς.

ΜΕΤΑ ὃ ἦτον παλαιστοὶ τελευτήσαντα κρατῖσι
 ἡν ἰσχυροτέρῃ. καὶ φόρου παρ' αὐτῇ ἐλάμβανον ἐπ' ἐπὶ τοὺς ἀρότους. Ἐκείνης δ' ἐλάμβανον τῆς ἀνάγκης, τοῦτω τῷ ἔργῳ. μοναχῆς τῆς διακονίᾳ ἐν ὁλότῳ ἀρίστου καὶ τῆς πατρίδος ὁμολογητὴς ἑστῶς, εἶχε γυναικὸς ἐν διωροφίᾳ ἐμβλεπτοῦ, καὶ ἦν κρατὶ αὐτὸ δακρυερόν. παύσαν δ' οὐ γινόμενων αὐτῇ, δυσφασίᾳ ἐπὶ τῇ ἀπαθείᾳ, πὺν θιόν ἐκέλευε, ὅτι τὸ προάστυον σωτηρῶς φοιτῆς μὴ τῆς γυναικὸς, διωκοῦ δακρυχέλι αὐτοῖς γηοσίαν. μέγα δὲ ἐστὶ ἔθ' παύσαν. ὡς ὃ καὶ μοναχῆς ὑπ' ἑρωτος ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ δακρυτο ζηλοτύπος ἀκρατῶς. μοναχῆς δὲ τῇ γυναικί, φάντασμα ἐπιφανέται ἄγγελος ἔθ' θιόν παύσαν καλὰ παρρησία καὶ μακάριον, καὶ διαγλαυζόμορος αὐτῇ παύσαν γυναικί καὶ θιόν ὑποκίαν, καλὸν τὸ καὶ ρόμιν ἐπιφανοῖ, ὑφ' ἃ ποτήσαν παλαιστῶν ἀνδρῶν μόνον, παρρηστεῖ τῆς κόμης αὐτῇ μὴ ὑποκίαν. ἔστι δ' αὐτῇ πρὸς ἄλλο μὲν πᾶν ποτὶν ὑποστροφή, τοῦ θιόν τοῦτο πρὸς ἄλλο τῶντος, πρὸς ὕδωρ δὲ μόνον οἰκιστῆς. καὶ ὁ μὲν ἑαυτ' οἶπῶν, ἄχτο, κρατὶ βούλησιν ἐλθόν τοῦ θιόν. ἡ δὲ τῶνδ' παρρησιῶν τὰ ὡς ἔθ' ἀγγέλου ἐκδηγῶντο, ἐκδημῶντο καὶ τὸ πρὸς τὸν τὸ ἑλλός καὶ τὸ μέγατος, αἷς ἐκείνους ἐκ τῇ ἐπαύσαν εἰς ἐκπληξιν κρατὶ ἐκπληξίαν ἐκείνους καὶ ὑποκίαν τῶν ἐν τοιούτοις πᾶσις ἐκπληξίαν. ἡ ὃ βελόμενη ἔθ' ἀλογοῦ τ' ἀνδρὸς λυπηρὴ στυλῶναι, ἔθ' θιόν ἐκέλευε πάλιν πᾶσις καὶ ἀγγέλου, αἷς καὶ τῇ ἀνδρὶ αὐτῇ ὡραία. καὶ παρρησίᾳ πάλιν καὶ χρίαν ἔθ' θιόν ὁ ἀγγέλος ὄντων ἐν τῇ πρὸς τῶν.

Post huius mortem Palæstini superauerunt XIII. l. 13.
Israelitas, & tributa ab eis exegerunt per
annos quadraginta. Ab ea miseria liberati sunt
in hunc modum: Manoches quidam vir inter
Danitas optimus, patriæ suæ sine controuersia
princeps, vxorem habuit eximia pulchritudine
suspiciendam supra omnes eius ætatis fœmi-
nas: ex qua cùm nihil liberorum susciperet, æ-
grè ferens orbitatem, in suburbano suum
quod erat in campo magno cum vxore viti-
tans, crebris precibus sollicitabat Deum, vt da-
ret sibi liberos. Insaniebat autem in vxorem
præ amore, erâque vehementer zelotypus.
Cùmque aliquando sola ageret mulier, spectrū
se illius oculis obrulit angelus Dei specie iuue-
nis pulchri & magni, lætum nuncium afferens
fore vt fauore Dei nascatur eis filius, pulcher &
F insigni robore: qui vbi ad virilem ætatem per-
uenerit, cōpescendam esse ab eo Palæstinorum
insolentiam. iussitque ne capillitium ei detōde-
retur, vtque Deo sic volente ab omni alio potu
abstineret, sola aqua contentus. postremò addēs
à Deo se missum abiit. illa marito reuerso an-
geli verba indicat, mirè prædicans iuuenis sta-
turam & pulchritudinem, ita vt vir tali lauda-
G tione motus ad zelotypiam, nonnihil de vxō-
ris pudicitia male suspicari inciperet. quæ vo-
lens hunc marito stultum mœrorem adimi, sup-
plex Deum rogauit, vt iterum angelum mittere
dignaretur. quod ille à coniuge etiam posset
cōspici: & impetrata hac gratia, rursum in subur-
bano versantib. apparuit angelus soli mulieri.

καὶ τῇ γυναικὶ φαίνεται ὁ ἀνὴρ μεμονωμένη.

κατὰ οὐκ ἔτι τὴν ἐβδμήν ἡμέραν, καὶ ὡς ἴδω τὸν A
 προβληθέντα λόγον αὐτῷ δέξαται, πρὶν ἢ δύναται
 τὸν ἥλιον συνελθόντες, φασὶ, οὐτε λείοντος ἀνδρείου
 πῶς στυγερῶς οὐτε ἡδὺν μάλατος χρωμέ-
 νοις. ὁ στυγερὸς εἶπεν, οὐδὲ γυναικὸς εἶναι πρὸς
 λείοντες, ἥ τις ὑμῖν ἐκφέρει τὸν ἡμέτερον λόγον. κα-
 κίνοις μὲν δίδωσιν ἃ ὑπέχετο, λείαν ποισάμενος
 ἀσκαλωνίτῃ τοῖς κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῷ στυγερῶ-
 νοις. τὸν δὲ γάμον ἐμύενον παρατεῖται, καὶ ἡ πᾶς B
 ἐμφανίσταται τῆς ὁρῆς αὐτῆς, συνελὼν αὐτῇ φίλῳ
 συμφορῶν γονόπ. πρὸς δὲ τὴν ὕβριν ταύτην,
 στυγερῶν παρὰ τὴν αἰσθησιν, ἀπανταῖς ἐγὼ σὺ αὐτῇ πα-
 λαίσι, μετὰ χαρῆς. θέρους δὲ ὄντος, καὶ πρὸς αἰμη-
 τὸν ἡδὺν καὶ ἀνδρείου ἀνδρείου, συλλαβὴν ξυνο-
 σίας ἀλλήλων, καὶ τῷ οὐδὲν ἔξαιρας λαμπράδας ἡμ-
 μένας, ἔξαιρουν εἰς τὰς ἀρούρας τῷ παλαίσι, καὶ
 φθείρεται μὲν οὕτως αὐτοῖς ὁ κερπός. παλαίσι δὲ
 γόντας στυγερῶν τῷ τῷ ἔργον, καὶ τὴν αἰσθησιν δὲ C
 ἰσορροπία, πᾶσι πάντες τοῖς ἀρχαῖς εἰς θάμνα, τὴν γο-
 νομῶν αὐτῇ γυναικὶ καὶ τοῖς συγγενεῖς ζῶντας κα-
 τὰ τὴν αἰσθησιν, ὡς αἰσθησιν τῷ κερπὸς γονόπ. στυγερῶ-
 νος δὲ πολλοὶ ἐν τῇ πεδίῳ τῷ παλαίσι ἀποκτε-
 νῶνται ἀπὸν κατὰ τὴν αἰσθησιν, ὡς αἰσθησιν τῷ κερπὸς
 λῆς. παλαίσι δὲ ἐστὶν αὐτοῖς ὅτι τὴν φυλὴν. τῷ δὲ
 οὐδὲν ἀνδρείου ἀνδρείου αὐτοῖς ἐκφέρει τὸν λόγον
 καὶ τῷ στυγερῶν ἀνδρείου ἀνδρείου, φέρει αὐτοῖς τε-
 λωντας, εἰ βούλονται μὴ ἔχειν αἰσθησιν ἔφασαν, ἀν-
 δρείου ὑποχρεῖται στυγερῶν ἀνδρείου. οἱ δὲ, ἀνδρείου
 στυγερῶν ἀνδρείου ἀνδρείου, παρὰ τὴν αἰσθησιν
 ξυνοσίας ὁπότε. καὶ κατὰ τὴν αἰσθησιν τῷ ἡμ-
 μένους αὐτῷ τετολημῶν ἀνδρείου ἀνδρείου τῷ γο-
 νομῶν τῷ ἐβδμήν. συμφορῶν ἐπὶ τὴν γυναικὶν δυνάμει, ἡ-
 καὶ τὴν ἀνδρείου ὅπως αὐτὸν λαβόντες ὑποχρεῖται
 δύνανται αὐτοῖς, ἡξίον ἐκφέρει τὸν λόγον. ὁ δὲ
 λαβὼν ὅμοιος παρὰ αὐτῷ μὲν τούτων ποιήσειν πα-
 λαιοτέρων. ἀλλὰ τοῖς ἐκφέρει ἐκφέρει μόνον, κα-
 ταβάς ἐκ τῆς πᾶς αὐτὸν ἐν τῇ τῷ φυλῇ τῷ πᾶσι
 ἐξουσία. καὶ αὐτοῖς δύνανται αὐτὸν δυνάμει καλῶν, ἡ-
 ἔργον ἐκφέρει αὐτοῖς παλαίσι. καὶ γυναικὶν
 κατὰ τὴν αἰσθησιν, ὁ στυγερὸς καλῶν τῷ τῷ
 στυγερῶν ἀνδρείου ἀνδρείου ἐπὶ αὐτῷ γυναικὶν, πα-
 λαί δὲ ὡς αἰσθησιν, οὐκ ἀποδίδει ἰσχυρῶς αὐτοῖς
 τῷ παλαίσι, ἀλλὰ ὑπαντάτῃν μὲν καλῶν καὶ
 βοήθειας ὅτι κατὰ τὴν αἰσθησιν οἱ ἐβδμήν, ὁ δὲ
 τὰ δυνάμει στυγερῶν, ἀνδρείου ἀνδρείου ὅπου στυγερῶν πα-
 λαίσι οὐκ οὐκ εἰς τοῖς πολέμοις ὡς αὐτοῖς. καὶ πᾶσι
 αὐτοῖς, καὶ αὐτοῖς εἰς χιλίοις, τοῖς δὲ ἄλλοις ἐκφέρει
 τὰς ἀνδρείου. στυγερῶν δὲ μὲν ἡ καὶ ἐπὶ τούτῳ
 φερῶν, οὐ κατὰ τοῦ στυγερῶν ἔργον τὸ συμ-
 βῆναι, τὴν δὲ ἰδὼν ἀνδρείου ἐκφέρει τῷ γονόπ,
 στυγερῶν τῷ στυγερῶν τοῖς μὲν πᾶσι, τοῖς δὲ εἰς φυ-
 λῇν ἐκφέρει αὐτῷ τῷ αὐτῷ δυνάμει αὐτῷ. δυνάμει δὲ
 αὐτὸν ἰσχυρῶς κατὰ τὴν αἰσθησιν, κατὰ τὴν αἰσθησιν
 αὐτῷ ἀνδρείου ἀνδρείου, τῷ αὐτῷ αὐτῷ αὐτῷ ἀνδρείου
 καὶ κατὰ τὴν αἰσθησιν μὲν τῷ στυγερῶν πρὸς ἀν-
 δρείου λαβόντες, τοῖς πολέμοις αὐτὸν ἐκφέρει
 αὐτῷ ἀνδρείου δὲ βοήθειας αὐτῷ τὸ δυνάμει καὶ ἰσχυρῶς
 τῷ καλῶν. αὐτῷ οὐκ οὐκ ἰσχυρῶς ἀνδρείου ὁ δὲ, πᾶσι κατὰ τὴν αἰσθησιν
 πᾶσι κατὰ τὴν αἰσθησιν πᾶσι κατὰ τὴν αἰσθησιν πᾶσι κατὰ τὴν αἰσθησιν

& lacrymans gratam se illi negaret, tandem
 nihil suspicans rem totam de leone aperit, &
 vnde tres illos fauos nactus fuerit. illa iuue-
 nibus prodir omnia. ergo cum praefinita soluē-
 dae questionis dies adesset, ante solis occasum
 conuenientes: Neque leone, inquit, quic-
 quam occurrenti immitius, neque melle gu-
 stari suauius. Ibi Sampson subiecit, neque mu-
 liere dolosius, quae vobis questionem nostram
 aperuit. Nihilominus illis persoluit quae pro-
 miserat, spoliatis quibusdam Ascalonitis, quos
 forte per viam inuenit obuios: sed iratus mu-
 lieri remisso nuncio res suas sibi habere iussit
 ac gerere. at puella contempta ut vicissim illi
 moueret stomachum, nupsit eius sodali qui
 priores nuptias conciliauerat. Hac contume-
 lia commodus Sampson decreuit de tota gente
 poenas sumere: & commodum maturis segeti-
 bus tempus iam messis aderat. ergo compre-
 hensis trecentis vulpibus, & facibus ad caudas
 earum annexis, per arua Palaestinos omnes
 dimisit, quibus passim discurrentibus totus fru-
 gum prouentus momento fere temporis
 concrematus est. Quo cognito gentis princi-
 pes, & quid Sampsonem ad perpetrandum fa-
 cinus moueret, missis in hoc Ihamnam facelli-
 tibus, uxorem quondam eius cum cognatis,
 damni dari reos prius factos, viuos exusserunt
 publice. Sampson autem in Palaestinos lares
 grassatus caedibus, ad habitandam Atram se
 contulit, ea est petra bene firma, ni tribu Iudae
 sita. At Palaestini totam tribum bello imperunt:
 quibus bellum deprecantibus, quod nec Sam-
 psonis culpa essent affines, nec de solenni tri-
 buto quicquam diminuerent, responsum est
 non absoluentos ab hoc crimine ni Sampsonem
 deditionem facerent. Illi volentes hanc sus-
 picionem a se amotam, armatis tribus millibus
 ad petram veniunt, & expostulantes quod suis
 facinoribus Palaestinos Hebraeis infensos red-
 deret, qui irritati facile possent toti genti ma-
 gnam aliquam cladem rependere, dicentesque
 in hoc se venisse ut comprehensum illis dede-
 rent, postulabant ut consensu ipsius facere hoc
 sibi liceat. qui iureiurando accepto nihil praeter
 ea molituros, sed hosti tantum deditionem
 faciendam, descendens de petra in cognatae ge-
 tis potestatem se permisit: & illi vincum prius
 duobus funibus, Palaestinis tradendum duce-
 bant. cumque ventum esset ad locum, qui ob-
 scurus ante nunc ex Sampsonis facinore incla-
 ruit, Maxilla nominatus, nec procul abesset a
 castris hostium, procurrentibus obuiam Palae-
 stinis, & laetitiam re ex sententia gesta clamo-
 re testantibus: Sampson abruptis repente vin-
 culis, arreptaque maxilla asini quae forte iace-
 bat praepedibus, in medios hostes irruit: quae fe-
 riens quotquot affequi potuit, circiter mille in-
 terfectis ceteros metu dare terga compulit. quae
 victoria plus satis elatus, & opis diuiniae imme-
 mor, cum totum sibi tribueret, quod maxilla tan-
 tum armatus fudisset ac fugasset hostiles copias
 ingenti siti oborta, confessus nihil esse quaeas li-
 bet vires humanas, Deo victoria accepta reculit,
 supplicatque rogauit ut arroganti data venia, suc-
 curreret & periculo se eximeret. nec irritae fue-
 re preces, sed copiosus fons subito e quadam petra
 O 3

Iud. 18.

prorupit. loco Maxillæ nomē Sāpſon impoſuit, A quod in hodiernū vſque durat. Poſt hoc præliū iam Palæſtinos contemnens venit Gazam, & in publico diuerſorio egit. quo audito Gazzorum magiſtratus, ne clām abire poſſet, ſtationes pro portis collocat. Sampſon verò qui inſidias mature ſenſerat, circa mediam noctem ſurgens, portas cum iſtis clauſtris ac veſtibus. cæterò que paratu reuulſas, & humeris impoſitas, in montem qui eſt ſupra Hebronem perſeſas depoſuit. paulò verò poſt à patriis inſtitutis deſciſcere, & in peregrinos mores degenerare incepit, quod ei omnium malorum fuit principium. cum enim meretricem quandam Palæſtinam adamafſet, nomine Dalalen, cōſuetudine eius delectabatur. Quamobrē qui apud Palæſtinos rerum poriebantur accedunt eam, & magnis pollicitationibus inducunt vt eliciat è Sampſone cauſam tanti roboris, propter quod inuiſtus haberetur ab hoſtibus. Aſſenſit illa, & cum prima occaſio data eſt inter compotationem & muliebres blanditias extollens eius reſgeſtas, omni aſtu utebatur vt cognosceret cur tantopere virtute excelleret. Sampſon verò adhuc mentis compos eiſdem artibus cōtra mulierem vtens: ſi ſeptenis, inquit, vitibus flexilibus reuinctus fuero, ſiam nihilo aliis fortior. Tacuit illa, rem ita ſe habere putans: communicatòque ſuper hoc cum magiſtratibus conſilio, incluſaque in penitiorē domus parte manu militum, bene potum ac ſopitum accuratè vt ab ipſo didicerat vinxit. deinde excitato indicat adefſe quosdam qui illum vellēt aggredi, ille ruptis virgeis vinculis ad reſiſtendum ſe expedit. Mulier tunc fruſtrata paulò poſt aliam opportunitatē naſta, grauibus querelis aggreſſa eſt virum, quòd amanti non ſatis fidens, celaret eam id, quod maximè ſcire cuperet, ac ſi neſciat tacere, quicquid alios ſcire amaſio ſuo non expedit: ruſſumque ſimili figmento eluſa eſt, cum ſeptem funibus alligatum perditurum ſe vires diceret. experta enim hoc quoque nihil effecit: cumque vrgere non deſiſteret tertio mulierem ludificatus eſt, dicens capillos ſuos oportere implecti licio, atque ita parari vincula, ac ne hoc quidem verum experta, poſtremò adhibitis omnibus artibus non priùs rogandi finem fecit, quàm fatali iam neceſſitate inſtante

viſtus importunitate Sampſon in gratiam mulierculæ ſuum ipſe ſecretum prodidit: Deus, inquit, mei curam habet. & eius prouidentia natus hanc comam alo, cuius conſuram ipſe mihi interminatus eſt. nam in eo capillitio toras ſibi vires conſiſtere. Hoc cognito, neſcienti comam deraſit, & hoc pacto imbecillem factum inimicis prodidit, repugnare amplius non valentem. illi orbarum oculis & vincitum abduxerunt. Procedente deinde tempore cum iam capillus repullularet. cumque ſolenne Palæſtinis adefſet epulum, confidentibus optimatibus in quodam ſano cuius tectum duabus columnis ſuſtinebatur, accitus eſt & Sampſon vt miſero inter compotandum illuderent. qui hoc extremum malum exiſtimans, quòd illuſores vlcifci non quiret, iubet puerum à quo manu ducebatur, vt ad illas columnas ſe acclinat, iam, vt tum ſimu-

δὲν ὁ ſαμψώνης ἐκάλει τὸ χωρίον ſαγόντα. καὶ μάχρη τὴν δυνεὶ τῷ λέγεται. μὲν δὲ ταύτῃ τῷ μάχρῳ ſαμψώνης, καὶ φερόμεν τῇ παλαιῇ ἀνείρε, εἰς γὰρ ἀφικνέται, καὶ ἐν τῇ φερόμεν διέξεται. μαθόντες ὅτι γὰρ γὰρ οἱ ἀρχόντες τῷ αὐτίθι παροῦσαι αὐτῇ, τὰ πρὸς τῷ πυλὸν ἐνέδραις καταλαμβάνουσιν, ὅπως ἐξίεν μὴ λάθῃ. ſαμψώνης δὲ, οὐ γὰρ λαθόνουσιν αὐτὸν ταῦτα μηχανοσάμενοι, ἀλλὰ μεσοῦσαν ἡ δὲ τὴν νύκτα αἰσάς, τὰς πύλας σὺν αὐταῖς τὴν φλῆγος καὶ μοχλοῖς, ὅση τὴν ἄλλῃ ἀλλὰ αὐταῖς μὲν ξύλοις, ἀράμενος κατέμαδον, εἰς τὸ ὑπὲρ ἔβροτος ὅρος φέρον καταπίπτει. παρίβαιεν δὲ ἡ δὲ τὰ πάγια, καὶ τῷ οἰκίᾳ δίδεται παρεχόμενος ξενικῶν μισήσας ἐνδομῆς. καὶ τὴν ἀρχὴν αὐτῇ κακοῦ γίνεται. γυναικὶς γὰρ ἐταρξέμενος ὡς τῷ παλαιῇ εἰσάδῃς δαλάλης σὺν αὐτῇ. καὶ τῇ παλαιῇ εἰς τὴν κοινὴν πρὸς αὐτῇ πρὸς αὐτῇ, πύπτουσιν ἐπαγχαλίας μαθὲν ὡς τὴν ſαμψώνος τῷ αὐτίθι τῆς ἰσχύος, ἐφ' ἧς ἀληπῆς ὅτι τοῖς ἐχθροῖς. ἡ δὲ ὡς πύπτου καὶ τοιαύτῃ σπουδαίᾳ θαυμάζουσα τὰς πράξεις αὐτῇ, ἐταρξέμενος μαθὲν τῇ ἐφ' ὅπως τοῦ πρὸς αὐτῇ κατ' ἀντίκῳ. ὁ δὲ ſαμψώνης, ἐπὶ γὰρ φερόμεν ἰσχυρὸς μὲν, ἀντιπᾶσι τῷ δαλάλῃ φάμενος, εἰ κλήμασιν ἐπὶ δὲ δίδωμι ἀμπελίοις, ἐπὶ καὶ ἀντιπᾶσι δίδωμι ἀμπελίοις, ἀδυνάστεος ἀπὸ πάντων ἴσους. ἡ δὲ, τότε μὲν ἡσυχάσας. ὅσοις μὲν αὐτῇ τοῖς ἀρχοῖς παλαιῇ, ἐνέδραις τῇ ἑταρξέμενος ἐνδὸν πύλαις, καὶ κατέδιδον μὲν τα, κατὰ τοῖς κλήμασιν κατὰ τὸ ἰσχυρότατον. ἡ δὲ αὐτῇ ἀντιπᾶσι, ἐπὶ δὲ παρὲν αὐτῇ ἐπ' αὐτῇ. ὁ δὲ, ῥήξας τὰ κλήματα βουδὲν ὡς ἐπαρξέμενος αὐτῇ πᾶσι ἐπύπτου. καὶ ἡ γυνὴ σιωπῶν ὁμιλοῦντος αὐτῇ τῇ ſαμψώνος, δυνάως ἔχον ἔλκεν, εἰ κατὰ πᾶσι ἀντιπᾶσι τῆς πρὸς αὐτῇ μὴ λέγει ταῦτ' ἀπὸ δυνάως, ὡς οὐ σιγησομένης, ὅσα μὲν γυναικὶς συμφίρειν οἶδον αὐτῇ. τῇ δὲ πάλιν ἀπατῶντος αὐτῇ καὶ φησάντος, ἐπὶ δὲ ἑταρξέμενος τῷ ἰσχυρῷ ὡς πᾶσι. ἐπὶ καὶ τῷ πᾶσι, οὐδὲν μὲν τα, ῥήξας ἐνφύλαι τὰς κόμας αὐτῇ ἰμῶν. ὡς δὲ οὐδὲ τούτου γυναικὶς ἀληθῆς πύπτου, ὁμομένης ταλάτῃς ὁ ſαμψώνης, ἔδει γὰρ αὐτῇ συμφορᾷ παρεπιπετὴν χαρίζεσθαι βουλόμενος τῇ δαλάλῃ, ἐμοῦ φησὶ ὁ θεὸς κηδεταί, καὶ κατὰ τῷ ἐκείνου πρόνοιας γυναικὶς, κόμην ταύτῃ ῥήξας παρεπύπτου τῇ μὴ ὁποκείρειν τῇ θεοῦ. τῷ γὰρ ἰσχυρὸς εἶναι μοι κατὰ τῷ ταύτης αὐξήσει καὶ ὡς πᾶσι. ταῦτα μαθόντες, καὶ τερήσας τῆς κόμης αὐτῇ, ὡς πᾶσι τοῖς πολέμοις, οὐκ ἔτ' ὅσα ἰσχυρὸς ἀμείνασθαι τῷ ἑταρξέμενος αὐτῇ. οἱ δὲ, ἐκκόμενος αὐτῇ τοῖς ὀφθαλμοῖς, δίδωμι ἀντιπᾶσι παρεπύπτου. φερόντος δὲ τῇ γυναικὶς, ἡσυχάτο ἡ κόμη τῇ ſαμψώνῃ. καὶ ἑορτῆς οὐσης τοῖς παλαιῇ δημοτατοῖς, καὶ τῇ ἀρχόντων καὶ γυναικῶν ἐπὶ αὐτῇ δυνάμενος, οἶκος δὲ μὲν δυνάμενος ἐταρξέμενος αὐτῇ τὸν ὅσον, ἀγεται μεταπύπτου ὁ ſαμψώνης εἰς τὸ συμπόσιον ὅπως ἐν βέλῃσιν αὐτῇ πᾶσι. ὁ δὲ δυνάμενος τῇ κακῇ ὑπολαμβάνειν τὸ μὴ δυνάμενος ὑβρίζομενος, φερόμενος ἀντιπᾶσι γυναικὶς ἐπὶ κόπου, τοῖς

κίον

Ruth.3.

Ruth.4.

XV.
I. Reg. 2.

Ruthe verò acceptam ab eo polentam seruauit focui, & vespere cum frugibus collectis simul attulit: sed & Naamis seruauerat sibi quasdam partes ciborū, quos ei vicini contulerāt. narrat deinde focui, quid ei Bozus dixerit: auditoque ex ea quoddam cognatus esset, & propter pietatem forsā curam earum habiturus, exiuit etiam sequentibus diebus ad spicilegium cum Bozi ancillis. post aliquot dies iam hordei tritura peracta venit Bozus in suum rus, & cubabat in area. hoc cognito cogitauit Naamis in rem ambarum fore si Ruthe cum eo cubaret: misitque eō Ruthem dormituram ad pedes eius. quæ nefas rata non parere focui, fecit quod iussa est. ac primò non sensit hoc Bozus altum dormiēs, sed circa mediam noctem experrectus, sentiētiſque eam vnā cubare, quæſiuit quānam esset, edidit illa nomen, & famulam se in eius potestate dixit. Tacuit ille tum, sed mane summo priusquam famuli ad opus surgerent, excitatam iussit hordei quantum ferre posset capere, & priusquam aliquis eam ibi dormisse videat, ad focum redire, cauendos enim tales rumores, maximè si non de nihilo oriantur. Cæterum meum, inquit, consilium est hoc. rogabis eum qui tibi propinquior est quàm ego, an te vxore opus habeat. quod si aiat, sequeris eum: sin minus, mea legitima coniux eris. Hæc verba vbi renunciauit focui, bonam spem habuerunt, Bozo res earum curæ futuras. circa meridiem verò reuersus ille in oppidum, senatum coire fecit: ac mox Ruthem & cognatum illum acciuit. Qui postquam venit, Abimelechi, inquit Bozus, & filiorum sortem possides. falsus est alter possidere se, idque iure propinquitatis. Tū Bozus, ergo non ex parte iurum legum meminisse oportet, sed omnia iuxta præscriptum earum facere. ecce adest mulier, quam si vis possessionem agorum retinere, lex te ducere iubet. ar ille Bozo & sortem & mulierem cessit, quandoquidem & ipse defunctorum esset cognatus. Sibi enim iam & vxorem esse & liberos. Id Bozus apud senatum contestatus iussit mulierem accedere illum, & iuxta legem calcem ei detractum in faciem incutere. quo facto Bozus duxit Ruthem, & anno elapso natus est illis infans masculus. hunc Naamis nutricans Obedem de consilio mulierum nominauit, sibi in senectute constitutæ inseruiturum. nam ea vox Hebræis inseruientem significat. ex Obede prognatus est Isaius, ex hoc Dauid rex, qui posteris suis regnum reliquit per viginti & vnam ætates duraturum. Hæc necesse habui de Ruthe narrare, volens Dei potentiam ostendere, cui facile est etiam vulgares homines ad amplissimam dignitatem perducere, sicut perduxit Dauidem ex mediocribus maioribus oriundum. Porro Hebræi per hoc tempus rebus suis iam labantibus, bellum Palæstinis inferunt ob causam talem: Eli pontifici duo filij fuerunt, Ophnes & Phineces.

γαμονίαν, ὅτι μίαν καὶ εἰκοσι γυναικας ἀνδρῶν. τὰ μὲν αὐτῆς ῥούθην, ἀναγκάτως διηγησάμεν, ὅτι διέξαυ βυλόμενος ἦ ἦ θύε δύναμιν, ὅτι τούτω ὡδὸν ἐφαιτόν ὅτι εἰς ἀξίωμα λαμφορὸν καὶ τοῖς ἐπιτυχόντας, εἰς οἷον ἀνέγχα καὶ δαβίδην ἐκ ποικίλων γυνάμερον. ἑβραῖοι ἦ ἦ ὡραζόμενοι αὐτοῖς ὑπὸ γένειαν, πάλιν πόλεμον ἐκφύευσαν παλαγενοῖς, ὅτι αὐτῶν αἰτίαν. ἡ δὲ τῶν ἀρχαῶν δύο πῦλεις ἦσαν, ἀφῆς τὸ καὶ φινείσης.

αὐτῶν

A ῥούθην ἡ ἀλφειά λαβοῦσα παρ' αὐτῆς ἐρύλαξε τῇ ἐκύρῃ, καὶ παρ' αὐτῇ κομίζουσα μετὰ ἧς ἐσχεύοντο. ἐπιπρὶναι δὲ αὐτῇ καὶ ἡ νααμὶς ὑπὸ μύερος βρομῶντων πρὸν οἷς αὐτῶν ἐπολυώρευν οἱ γειτόνδόντες. διηγεῖται δὲ αὐτῇ καὶ τὰ ὡδὸν τῆς βοόζου πρὸς αὐτῶν εἰρημνία. δηλωσάσης δὲ ἐκείνης ὡς συγγενὴς ὅτι, καὶ τὰ αὐτῇ δι' ἐστέρειαν πρὸς αὐτῇ, ἐξήκει πάλιν ταῖς ἐχρημύσας ἡμέρας ὅτι καλῶντος συλλογῶν σὺν ταῖς τῆς βοόζου θροναπαισίον. ἐλθὼν τε B ματ' οὐ πολλὰς ἡμέρας καὶ βοόζος, ἥδη τῆς κραιπνῆς λευκηνυμένης, ὅτι τῆς ἀλώος ἐκείνου. τὸ πρὸς μὲν ἡ νααμὶς, πρὸς αὐτῇ ὡδὸν κατὰ κλίαν τῶν ῥούθην αὐτῇ, καὶ ὅτι ἐστὲν αὐτοῖς ὁμιλήσαντα τῇ πατρί. καὶ πρὸς τῶν κόρην ὑπνωσομένην αὐτῇ ὡδὸν τοῖς ποσὶν. ἡ δὲ πρὸς οὐδὲν ὅτι αὐτῇ πρὸς ἧς ὑπὸ τῆς ἐκύρας καλῶντος, ὅσον ἡ γῆ, ὡδὸν γίνεται, καὶ παρ' αὐτῇ μὲν λαμβάνει τὸν βοόζον βαδίζων κατὰ πρὸς αὐτῇ. C ὡδὸν γάρ τῆς ἡ δὲ μὲν τῶν νύκτα, καὶ ἀδύμενος τῆς αὐτῇ πρὸς ὡδὸν κατὰ κλίαν, αὐτῇ τῆς εἶπ. τῆς δὲ εἰπούσης τ' ὄνομα, καὶ φαιδρὴς ὡς αὐτὸν διασώτῃ συγχωρεῖν, τὸ μὲν ἡ συγχωρεῖν ἀνέδρεος δὲ πρὸς ἡ τοῖς οἰκίταις ἀρξάμεναι κραιπνῇ πρὸς τὸ ἔργον, ὡδὸν γάρ τῆς αὐτῇ, καλῶντος ἧς κραιπνῇ λαβοῦσαν ὅτι καὶ διώγειν, πορδῶντος πρὸς τῶν ἐκύρας πρὸς ὅδῳ πρὸς αὐτῇ πεκοιμημένην. φυλάττειται δὲ σὺν πρὸς τῶν ὅδῳ πρὸς αὐτῇ, καὶ D μάλιστα ὅτι γυναικός. ὡδὸν μὲν τοῖς πάντες οἷον φησὶν εἶναι, ἐστὲν τὸν ἔργον ἐμὸν τῇ γῆ καὶ συγχωρεῖν, εἰ σὺ χρεία γυναικὸς ὅτι αὐτῇ. καὶ λέγονται μὲν ἀκολουθήσεις ἐκείνη. παρ' αὐτῇ μὲν ὅτι, νόμος σὺ σὺν οἰκοῦσαν ἐξομαι. ταῦτα τῇ ἐκύρῃ δηλωσάσης, ὡδὸν κατὰ κλίαν αὐτῇ ἐν ἐλπίδι, ἦ πρὸς αὐτῇ ἐξεν αὐτῇ βοόζος. κατὰ κλίαν ἥδη μεσοίσης τῆς ἡμέρας κατὰ κλίαν εἰς τὴν πόλιν, τῶν τε γυναικῶν σὺν γῆ καὶ μεταπημνυμένης ῥούθην, ἐκάλει καὶ τὸν συγγενῆ. καὶ ὡδὸν γυναικῶν φησὶν, ἀδύμενος καὶ ἧς ὑπὸ αὐτῇ κλίαν κατὰ κλίαν; ὁ μελογῶντος ὅτι, συγχωρεῖν αὐτῇ νόμον καὶ ἀγχεῖαν. οἷον οὐδ', φησὶ ὁ βοόζος, ὅτι ἡ μυστίας δὲ μεμνημένη τῇ νόμον, ἀλλὰ πάντα ποιῇ κατ' αὐτοῖς μέλλον. ἰδοὺ δὲ δι' ἡ γυναικῶν, ὅτι εἰ δὲ τῆς ἡ γυναικῶν κατὰ κλίαν, γυναικῶν σὺ δὲ καὶ τῆς νόμου. ὁ δὲ βοόζος καὶ ἡ κλίαν καὶ τῆς γυναικῶν κατὰ κλίαν, συγγενῆ μὲν ὅτι καὶ αὐτῇ ἧς τῆς κλίαν κατὰ κλίαν, ὅτι ἡ γυναικῶν λέγον αὐτῇ, καὶ πρὸς ἡδη. μὲν πρὸς αὐτῇ οὐδ' ὁ βοόζος τῶν γυναικῶν ἐκάλει τῇ γυναικῇ ὑπὸ αὐτῇ αὐτῇ πρὸς αὐτῇ καὶ τὸν νόμον καὶ τῇ πρὸς αὐτῇ πρὸς αὐτῇ καὶ τῇ γυναικῇ τούτου, βοόζος γυναικῇ τῶν ῥούθην, καὶ γῆ τῇ κατὰ κλίαν αὐτῇ μετ' αὐτῇ, ὅτι. ἦ ἦ ἡ νααμὶς πρὸς αὐτῇ καὶ συμβουλεύει τῇ γυναικῇ, ὡδὸν γῆ κατὰ κλίαν ὅτι γυναικῇ τῆς αὐτῇ φαιδρῆς. ὡδὸν γῆ καὶ ὡδὸν τῶν ἐκείνων ἀποσημαίνει δαλῶν. ὡδὸν δὲ γῆ τῇ ἰσάμους, τούτου δαβίδης ὁ βασιλεὺς, καὶ παρ' αὐτῇ κατὰ κλίαν τῶν ἡ E

θνήσκει ὃ κατ' ἐπείγου τὴν ἡμέραν καὶ ἡ φριέσου πα-
 ρὸς γυνή, μὴ καρτερήσασα ζῆν ἐπὶ τῇ τανδρός
 δυστυχίᾳ. κούσῃ μὲν αὐτῇ προσηγέλθη τὸ φεῖ-
 πον αἶδρα πάθος. τίθει δ' ἐπὶ ταυμνιστοῖς παῖδα, ὃν
 καὶ ζήσονται ἰωαχάβην προσηγόρευσαι, σημαίνει ὃ
 αἰδοξίας τὸ ὄνομα, δὲ τὴν προσωσιουσάν δύσπλειαν
 πέτεται παρ' ἀπατρί. ἤρξε ὃ φεῖπτος ἡλὶς, ἰδοὺ μὲν τὴν ἐπεί-
 ρου τῆς ἀπατρίτος ὑπὸν οἰκίας. ἡ γὰρ ἰλιαζάρου οἰκία, τὸ
 φεῖπτον ἰφροῦτο, πᾶς φεῖπτος παρ' ὅς ἐπιδηγόμενοι τὴν
 πμλεῖν. ἐκείνός τε φριέση τὴν παμδὶ αὐτὴ φεῖπτος δὲ
 σι. μὲν δ' ἐν ἀβιζίρῃς ὑπὸν αὐτὴ τὴν πμλεῖν φεῖπτος λα-
 βὼν, παμδὶ αὐτὴ βόκνει τοῦ ὀνομα αὐτὸς αὐτὴν κατ' ἐ-
 λεσπῶν αὐτῇ. παρ' οὗ δὲ παρ' ὅς οὗτος ὑπὸν αὐτὴ, μὲν δ' ἐν
 ἡλὶς ἔχει τὴν ἰερωσιάνην, φεῖπτος οὗ γυνὴ ὁ λόγος, ἐ-
 πὶ γὰρ τὸ ἀπ' ἐκείνου, μέγχι τῆς καὶ τὴν σολομῶ-
 νος βασιλείαν καμῶν. τότε ὃ οἱ ἰλιαζάρου, πάλιν αὐτὴν ἀπὸ λαβόν.

A Eadem die Phineelis quoque alterius ē filii v-
 xor obiit, non valens superesse mariti infortu-
 nio. Peperit ea filium septimestrem quidem;
 viralem tamen, cui ob acceptam ignominiam
 Ioachabes fuit nomen, quam ea vox apud He-
 braeos significat. Primus autem hic Elis ex Itha-
 mari familia, qui fuit alter Aaronis filius, pon-
 tificatum obtinuit. nam antē in Eleazari fami-
 lia fuit hoc sacerdotium, quod filius à patre per
 manus accipiebat ille enim Phineesi id tradidit
 quod mox filius & successor eius Abiezeres fi-
 lio suo Bocciz reliquit: ab hoc Ozis filius eius
 accepit: post quem Elis sacerdotio potitus est,
 de quo nunc loquimur: quod mansit eius ge-
 neri usque ad Solomonis tempora; quando ad
 Eleazari familiam rursus rediit.



ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΕΚΤΩ ΛΟΓΩ ΤΩ Ν ΙΩ-
σήπου ἱστοριῶν τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

Φθόρε παλαισπῶν καὶ τῆς γῆς αὐτῆς, ἔτινα ἔσπον ἀπέπαμψαν αὐτὴν τοῖς ἱεραίοις.	Κεφ. α.
Νίκη ἱεραίων, σαμμηλου στρατηγούτου.	Κεφ. β.
Ὡς σαμμηλος δὲ τὸ γένος ἀδωνὶς ὦν τὰ πρῶτα μετὰ διαμῆν, τοῖς αὐτοῖς πασι ταῦτα ἐπελάμβανεν.	Κεφ. γ.
Ὡς ἐκκαλῶς ποροῖσιν μὲν ῥακείων τῆς ἀρχῆς τὸ πλῆθος ὑπὸ ὀργῆς ἠπόικτο βασιλεύοντα.	Κεφ. δ.
Ἀποδείξει βασιλῆως σάβλε τὸνομα καλῶσαντος τῆς θυῆς.	Κεφ. ε.
Σάβλε στρατιά δὴ τὸ ἀμμανιτῆς ἔθνος, καὶ νίκη.	Κεφ. ς.
Ὡς στρατυσάμενοι πάλιν δὴ τοῖς ἱεραίοις, οἱ παλαισποὶ ἠττήθησαν.	Κεφ. ζ.
Σάβλε πρὸς ἀμμανίτας πόλεμοι ἔτι νίκη.	Κεφ. η.
Ὅτι σαμμηλος ἄλλον ἀπέδειξε βασιλῆα κρύφα, δαυίδην ὀνομαζόμενον, κατ' ἐπιτομήν θυῆς.	Κεφ. θ.
Ὡς καὶ πάλιν ἐπεστράψεν τοῖς ἱεραίοις οἱ παλαισποὶ, δὴ σάβλε βασιλεύοντος.	Κεφ. ι.
Μονομαχία δαυίδου πρὸς γολιάθον, καὶ ἠττήσθη παλαισπῶν.	Κεφ. ια.
Ὡς θάυμαστας τὸν δαυίδην τῆς ἀνδρείας, σιωπῶντες αὐτῷ τὴν θυγατέρα σάβλε.	Κεφ. ιβ.
Ὅτι τὸν δαυίδην, ὁ βασιλεὺς ἰαυέδασεν δαποκτείναν.	Κεφ. ιγ.
Ὡς πολλὰ καὶ δαυίδης κινδυνεύσας ἐποδανεῖν ὑπὸ σάβλε διέφυγε, καὶ σάβλον δὲ ἐπ' αὐτῷ γηρόμενος, ὡς τι αἰελεῖν, ἐδιεχρήσατο.	Κεφ. ιδ.
Ὡς στρατυσάμενων παλαισπῶν δὴ τοῖς ἱεραίοις, ἠττήθησαν οἱ ἱεραῖοι τῇ μάχῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῷ σάβλου ἀπέθανε μὲν ἡνὶ πύλων μαχόμενος.	Κεφ. ιε.

HÆC IN SEXTO IOSEPHI HISTORIARVM DE
Antiquitate Iudaica libro continentur.

Quomodo Palæstini peste & fame coacti Arcam Hebræis remiserint.	CAP. I.
Victoria Hebræorum ductu Samuelis.	CAP. II.
Quomodo Samuel deficientibus per ætatem viribus, rerum administrationem filiis suis commisit.	CAP. III.
Quod populus offensus Samuelis filiorum moribus, regem sibi dari postulavit.	CAP. IV.
Saulus iubente Deo Rex declaratur.	CAP. V.
Sauli victoria contra Ammanitas.	CAP. VI.
Palæstini Hebræos bello aggressi vincuntur.	CAP. VII.
Victoria Sauli contra Amalecitas.	CAP. VIII.
Samuel ad David regiam potestatem, ex Dei mandato, clam transfert.	CAP. IX.
Quomodo novam expeditionem adversus Hebræos, Saulo regnante Palæstini susceperunt.	CAP. X.
Singulare certamen Davidis & Goliathi, securaque Palæstinorum clades.	CAP. XI.
Saulus Davidis fortitudinem admiratus, filiam ei in matrimonium collocat.	CAP. XII.
Quod rex Davidi necem sit molitus.	CAP. XIII.
Quomodo David aliquoties insidias regis egrè elapsus bis tamen eum in potestatem suam reductum interficere non sustinuit.	CAP. XIV.
Hebræi à Palæstinis magno prælio vincuntur, in quo Saulus rex una cum filiis fortiter pugnans occubuit.	CAP. XV.

[illegible]

A ad quod spectaculum à vicinis mox cum gratulatione est concursum. Cum enim esset æstas, & fruges ex aruis comportarentur: ut viderunt arcam, præ gaudio mittentes opus è manibus, ad plaustrum illud properabant. deceptam dein de arcam, & vas quod statuas illas ac mures continebat, in petra quadam quæ in campo exstabat, deposuerunt: & accitis victimis peractoque sacrificio splendide epulati, plaustrum
B simul ac vaccas holocaustoma Deo fecerunt. quo viso principes Palæstinorum retro ad suos sunt reuersi. Cæterum indignatio Dei Bethsamitis inuasit, ex quibus septuaginta occidit, quod cum non essent sacerdotes, profanis manibus contrectare arcam sint ausi. quæ res lætitiā vicinorum nouo luctu nonnihil obscurauit, eo magis quod suos non fatali morte, sed diuina ultione extinctos desiderabant. quamobrem indignos se ducentes qui hospitium arcæ præberent, mittunt nuncios ad vniuersos Hebræos, qui certiores faciant de arca à Palæstinis reddita. illi re cognita transferunt eam in Cariathiarim, urbem vicinam Bethsamitis, I. Reg. 7. atque ibi apud Aminadabum quendam Leuitam, opinione religionis ac iustitiæ celebrem, in ædibus eius collocant, idoneum sacrario locum existimantes vbi vir iustus haberet domicilium, cura arcæ commissa est eius filiis, quam per viginti annos cum summa laude gesserunt. tot enim annos in Cariathiarim manlit, quatuor solis mensibus apud Palæstinos detenta.
D Cùmque populus toto hoc vicennio votis II. & sacrificiis operam daret, magnamque religionem & cultus diuini curam præ se ferret, propheta Samuel animaduersa eorum promptitudine, putans se nactum occasionem adhortandi ad libertatem, & bona quæ illam sequuntur, orationem & tempori accommodans & negotio, verba in hanc fermè sententiam ad eos fecit: Viri Israëlitz, quandoquidem nec hostis infestus esse desinit, & Deus vestris precibus flexus propitius esse incipit, oportet non votis tantum libertatem expetere, sed eo totis viribus incumbere, ut vel nunc tandem illa potiri contingat. Cauete ergo ne vestrismet moribus hac indigni reddamini, sed pro se quisque colat iustitiam: expulsisque omnia vitia ex animo, purgatas mentes ad Deum conuertite, & in eius veneratione constanter perseuerate. hæc enim facientibus breui omnia bona venient, & in primis noua libertas & victoria de hostibus: quæ neque armis, neque robore corporum, neque copiarum multitudine consequi licet. non enim his rebus Deus præmia proposuit, sed probitati ac iustitiæ: qui vestram expectationem non faller, mihi credite. Hanc adhortationem alacris populus faustis acclamationibus excepit, promptum se offerens ad omnia quæcunque Deus velit ac iubeat. Samuel autem edixit ut conuenirent in oppidum Masphatim, quæ vox conspicuum significat. ibi hausta aqua libauerunt Deo, & indicto vnus diei ieiunio publicè supplicatum est. Nec lauit Palæstinos Hebræos circa Masphatim congregari, sed confestim cum magno exercitu aduere,

P 4

πούτων ἴσα κατεπεὶν πρεσβύτερος ὑμῶν τῷ βασιλείῳς.
 οἷον ἀνέκραγον μηδὲν τοῦτων ὑπὲρ αὐτῶν γάτοισιν αὐτοῖς, πορο-
 στήναι δὲ ὁσίων καὶ δικαίως αὐτὸν τῷ ἔθνει. σαρμυνη-
 λος δὲ ταύτης ἔξ ἀπάντων αὐτῶν τῶν μὲν τυεῖας γα-
 λουδῆς, ἵπποι δὲ δὴ κατὰ μοῖν φησὶν τῷ, μηδὲν ἄποπον
 ἔθ' ὑμῶς ἀεὶ ἐμὺ δύνανται λείπειν, φέρε τὴν μετὰ
 παρρησίας ἀκούσασθαι ἐμὺ λείγοντος, ὅτι μεγάλα ἡ-
 στέοντα εἰς τὸν θῖον ἀντιστάμενοι βασιλείᾳ. ὁ γὰρ μη-
 μοιόειν δὲ ὑμῶς περὶ στήναι, ὅτι σὺν ἐβδουμῶντα
 μοῖος ἐκ τῶν γῆρας ὑμῶν ὁ πᾶσι πᾶσι ἰακωβος ὅς ἐστι
 μὲν ἐκ τῶν γῆρας ἔλθῃ. καὶ καὶ πολλὰ μὲν ἐλθὼν ὅτι
 ταυνοῦσιν, αἱ εἰς δουλείας καὶ χαλεπὰς ὑβρεῖς ἡ-
 γᾶτον οἱ αὐτοὶ ἡσίοι, ὁ θῖος δὲ ξαμῶν τῶν πατέρων,
 γὰρ βασιλείῳς παρὲς αὐτοῖς, ῥύσασθαι τῆς α-
 νείκης τὸ πᾶντος, μωυσῆν αὐτοῖς ἔα ἀσθενῶντα πύμψας
 ἀδελφοῖς. οἱ ἡγᾶτον ὑμῶς οὐκ ἐλθὼν τὴν γῆν τὴν
 ἔχῃ. καὶ τοῦτων ἀπολαύσαντες ἐκ τῶν θῖον, περὶ
 δὴ κατὰ τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἀντίθεσιν. οὐ μὲν,
 ἀλλὰ καὶ παλαιούς ὑποχρεῖται γινώσκουσιν, ἡ δὲ
 ἔσται. περὶ αὐτῶν ἀσθενῶν καὶ τῆς ἐκείνων ἰσχύος
 ὑπερτίους ἀπαρτισταμένων. ἔπειτα, ἀμμεν τῶν περὶ
 τῶν ὁσίων καὶ μωυσῆν, καὶ τὰ δὲ ταῖς πα-
 λασιναῖς καὶ ταῦτα οὐ βασιλείῳς ἡγουμένου διαπερ-
 ῖσθαι, ἀλλ' ἱερθεῖν καὶ γὰρ ἐλθὼν ἔσται γινώσκουσιν.
 τῆς οὖν ἔχει ὑμῶς ἀπολαύσαντες μὲν τὸν θῖον, ὑπὸ βα-
 σιλίᾳ δὲ ἔθ' ἔθλιν. ἀλλ' ἔγωγε μὲν ἀπὸ δὴ τὰ τοῖς ὄν
 αὐτοῖς ἐπὶ ἔσται. ἵνα μὲν τοῖς φανερῶν ὑμῖν ποιῶν
 τὸν θῖον. ὁ γὰρ ὁ μὲν καὶ συχεῖται τῇ τῆς βασι-
 λείᾳ ὑμῶν ἡρίσει, δηλοῦν τῷ ἔθ' ὑμῖν τὸν θῖον πα-
 ραστάσαντα ὅς ἐστι σημεῖον ἐκαστῶς. ὁ γὰρ οὐδὲ πᾶσι περὶ
 τῶν ὁσίων ὑμῶν οὐδὲς ἐστὶν αὐτῶν γινώσκουσιν θῖος
 ἀκμῇ γινώσκουσιν, ἀντιστάμενοι τὸν θῖον παρὲς τῶν
 τῶν ὑμῖν ὁπλίσαντες καὶ ταῦτα εἰπόντες περὶ τὸ
 πᾶντος τῶν σαρμυνηλου, βροτῶν σημεῖον τὸ θῖον ἔ-
 ἀσθενῶν καὶ χαλεπῶς περὶ τῶν περὶ τῶν
 ἀεὶ πάντων ἀλῶνται, ὡς τὸ ἀμμεν ὁσίων αὐτοῖς καὶ
 ἀντιθέτως ἡγουμένους, ἀμμεν τῶν τῶν ὁσίων, καὶ
 ἀσθενῶν εἰς τὴν περὶ τῶν, καὶ ἰακωβὸς τῶν περὶ
 τῶν ὁσίων αὐτοῖς περὶ τῶν καὶ ὁπλίσαντες τὸν θῖον αὐτοῖς
 ἀμμεν περὶ τῶν, καὶ ταῦτα ἀφῶν τὴν ἀμμεν
 τῶν, ὡς περὶ οἷς ὁσίων ἀλλοι καὶ παρὸς ὁσίων
 περὶ τῶν περὶ τῶν. ὁ δὲ ὑπαρξέται καὶ περὶ
 χαλίσαντες τὸν θῖον συχεῖται ἀεὶ τοῦτων αὐτοῖς καὶ
 πύσιν. σαρμυνηλου μὲν τῶν περὶ τῶν ἔθ' καὶ ἀσ-
 θενῶν. καὶ μνημοσύνην αὐτῶν ἔθ' τὴν περὶ τῶν
 ἀρετῶν αὐτοῖς καὶ ὁσίων συμπαύσαντες. καὶ τῶν σημεῖον
 τῶν θῖον ἔθ' τῆς μωυσῆς νομοθεσίας, εἰς τῶν αὐ-
 τοῖς καὶ τῆς μὲν τῶν βασιλείῳς ἀντιθέτως ὅσιν ὁπ-
 λίσαντες. εἰ δὲ τοῦτων ἀμμεν ὁσίων, ἔθ' ὁσίων
 αὐτοῖς καὶ τῶν βασιλείᾳ μὲν αὐτοῖς περὶ τῶν καὶ
 ὁσίων μὲν τῶν περὶ τῶν περὶ τῶν περὶ τῶν
 ἀπὸ τῶν αὐτοῖς ὁσίων οἰκῶν, βεβαιώσαντες ἐκ διου-
 τῶν τῶν περὶ τῶν βασιλείᾳ.

A in his & similibus si quem offendi, nunc rege
præsente dicite, Acclamatum est vno ore, nihil
tale eum fecisse, sed sanctè & iustè principa-
tum gessisse. Tum ille, Gaudeo nullas esse ve-
stras de me querelas, at ego habeo nonnihil
quod conquerar, si vera loqui licet: quæ tamen
iniuria magis ad Deum attinet, quem certè hoc
facto valde offendistis, quòd alium regem po-
poscistis. oportebat enim vos meminisse, quòd
auus vester Iacobus, LXX. solis hominibus ve-
stri generis comitatus, fame coactus in Ægy-
ptum deuenit. Cùmque ibi in multa millia pro-
pagata esset eius progenies, eaque graui & con-
tumeliosa seruitute ab Ægyptiis premeretur,
inuocantibus vestris patribus, abique vilo re-
ge Deus tantam multitudinem eripuit, missis
in hoc Moyse & Aarone fratribus: qui vos in
hanc terram induxerunt, quam nunc posside-
tis, & tamen post talia beneficia non semel
prodidistis veram pietatem ac religionem. Ni-
hilominus subiugatos ab hostibus liberauit,
dum eius ope vicistis primùm Assyriorum po-
tentiam, & postremò Palæstinae. atque hæc omnia
consecistis nõ regum auspiciis, sed ductu Iep-
thæ & Gedeonis. Quæ igitur dementia vos im-
pulsit, vt detrectantes imperium Dei, sub rege
esse malletis? Gessi tamen vobis morem, eo de-
clarato, quem ipse elegit. Vt autem manifestè
sciatis Deum vobis iratum, nec ei placere in
regnum versam vestram rempublicam, dabo
euidens signum diuinitus. Qualem enim nun-
quam quisquam ætatis medio vidit in hac re-
gione tempestatem, talem nunc impetrabo à
Deo, quæ verbis meis fidem astruat. Vix ea fa-
tus erat, cùm tanta vis tonitruum ac fulgurum
& grandinis ingruit, vt attoniti extremaque ti-
mentes faterentur se peccasse, & per inscitiam
in hunc errorem prolapsos, rogarentque pro-
phetam vt paterno affectu eos complexus, in
gratiam Dei placati reponeret, & quemadmo-
dum aliorum antea, huius quoque peccati ven-
iam impetraret. pollicitus est ille rogaturum
se pro eis Deum, & exoraturum: simulque con-
siliu dedit, vt probi ac iusti esse perpetuo stu-
derent, nec vnquam obliuiscerentur, in quan-
tas clades & calamitates ob neglectum virtutis
incidissent. meminissent præterea prodigiorum
Dei legumque per Moysen latarum, si caram
haberent vel suam ipsorum vel regis incolu-
mitatem. quòd si hæc negligerent, prædixit
grauem vltionem tam ipsis quàm regi non de-
fore. atque ita denuo confirmato in regno Sau-
lo, conuentum missum fecit.

Cap. VII.

Palastini Hebraus bello aggressi vincuntur.

Rex autem delectu habito, cōscripsitq; tri- VI.
bus millibus, duo millia sibi voluit esse sa- 1. Reg. 19.
tellitiū, cum quibus ad habitādū Bethela se con-
tulit: reliquos Ionathæ filij satellites esse iussit,

Κεφάλαιον Ε.

Ως στρατιωσάμενοι πάλιν διὰ τοῖς Ἰσραεῖσι οἱ παλαῖστοι ἠγῆθησαν.

[illegible]

καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἀρχαὶ δὲ πόλεως αὐτῆς ἡλίου τοῦ ἀρχιερέως, ἐπὶ βου-
 τοῦ υἱοῦ ἡλίου, καὶ τῶν υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ ὄντες, ἐν
 ἀγῶνι διηγήσαντο. συντίθεται ὅτι οὐδὲν αὐτοῦ
 παῖς τῶν ὀπλοφόρων, κρύφα πορεύσιντος αὐτοῦ εἰς τὴν
 τῶν πολεμίων παρεμβολὴν εἰσδραμεῖν, καὶ ταρσύναι
 ἐμποῖσται καὶ θύρῃσι αὐτοῖς. τοῦ δὲ ὀπλοφόρου προ-
 θυμῶς ἐπιδεῖν φησὶν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ ἤγηται, καὶ
 ὁδοῦναι δύναιτο, περὶ λαβῆναι τὴν τοῦ νεανίσκου συμ-
 γινῆ, καὶ καταβαλεῖν τοῦ βουλοῦ, περὶ τοῦ πολε-
 μίου ἐπορεύετο. ὡς ὅτι τῶν πολεμίων στρατόπεδον, ἐπὶ
 κρημνῶν, εἰσὶν ἀκροῖς εἰς λατρίαν ἀπηκοτημίας μῆκος,
 πύργος ἐν κύκλῳ ἀμειψανούσης, ὡς περὶ βορβόρου
 τὰς ἐπιχειρήσεις ἀπομαρτυροῦν. ἔτι συντίθεται ἡμε-
 λῆσαι τὰς φυλακὰς τῶν στρατοπέδων, ὅτι τὸ φύσει πε-
 ρεῖναι τῶν χειρῶν τῶν ἀσφαλείας, καὶ παύσει νομίζου-
 αἰμῶνται ὅτι κατ' ἐκείνας οὐκ ἀναβλύει μόνον, ἀλλὰ
 ὡς πορεύσιν. ὡς οὐδὲν ἦσαν εἰς τὴν παρεμβολὴν,
 ἰονάθης παρεδάρρμυι ὀπλοφόρου, καὶ προσβάλλωμεν
 τοῖς πολεμίοις ἔλθον. καὶ μὲν ἀναβλύει καλὸν ὅσον
 ἡμῶν πρὸς αὐτοὺς ἰδόντες, σημεῖον τοῦτο νίκης ὑπο-
 λαμβάνει. ἰὰ ὅτι φθίνονται μὲν ὡς οὐ καλουῦντες
 ἡμῶν, ὑποσπένονται. προσόντων δ' αὐτῶν τῶν στρα-
 τοπέδων τῶν πολεμίων, ὑποφανούσης ἡδὲ τῆς ἡμέ-
 ρας, ἰδόντες οἱ παλαῖσται, πρὸς ἀλλήλους ἔλθον, ἐν
 τῶν ὑπομένων καὶ τῶν ἀσφαλείων περὶ τὰς ἐβραί-
 ος. καὶ περὶ ἰονάθην τὸν ὀπλοφόρον αὐτοῦ, δὲν τ' ἔ-
 φασκε ἔλθον πρὸς ἡμῶν. ἡμεῖς τιμωρησάμεθα
 τοὺς πολεμίων ἀξίως. ἀπαστάμενος δὲ τὴν φωνὴν ὁ
 τοῦ σαούλα παῖς, ὡς νύκτωρ αὐτῶν σημεῖον, ὡς ἔγω-
 γος μὲν ἀνέστησεν ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς περὶ τοῖς
 πολεμίοις. ὡς ἔμελλε μὲν ὅτι τοῦτον ἐπὶ τὴν πύργον
 ἦσαν, ἐρηκον οὐδὲν τῶν φυλαττόντων ὅτι τὴν ὀρχή-
 τω κακῶς αὐτοῦ πύργους μὲν πολλὰς ταλαιπωρίας,
 ἐβιάσαντο τὴν τοῦ χειρῶν φύσιν ὡς ἀνελθεῖν, ἐπὶ τοῖς
 πολεμίοις. ἐπὶ τῶν πολεμίων δ' αὐτοῖς κοινωμένοις, ἀπο-
 κτείνουσι μὲν εἰς οὐρανόν. ταρσύναι ὅτι καὶ ἐκπλήξας αὐ-
 τοὺς ἐγείμην. ὡς πᾶσι μὲν πυλῶν τὰς παντοίας ἀ-
 πορρίψαντες. οἱ ὅτι πολλοὶ μὲν γινώσκοντες ἑαυτοὺς ὅτι
 τὸ ἐκ πολλῶν ἰδνῶν ὅτι, πολεμίοις ὑπονοούμεντοις ἀλ-
 λήλοις, καὶ ὅτι εἰκαζὸν ἀναβλύει πρὸς αὐτοὺς τῶν ἑ-
 βραίων οὐκ τοῦ δύο μόνους, εἰς μάχην ἔφ' ἄπορον. ὅτι οἱ
 μὲν αὐτῶν ἀπέστησαν κτενοῦμενοι πᾶσι ὅτι φθίνοντες
 καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς υἱοὶ κατεκρημνίζοντο. τῶν ὅτι τοῦ
 σαούλα κατεσπέντων, ταρσύναι τὸν στρατόπεδον τῶν
 παλαῖστων φερόντων τῶν βασιλῆων, σάκελος ἡρώτα
 μή τις εἴη τῶν αὐτῶν κτενοῦμενος. ἀκούσας ὅτι τὸν υἱὸν
 καὶ σὺν αὐτῶν τὸν ὀπλοφόρον ἀπῆλθεν, καλεῖται τοὺς ἀρ-
 χιερεῖς λαβόντες τὴν ἀρχιερατικὴν σὺλλιν, ἀποφθινύου-
 αὐτῶν ὅτι τῶν μαλόντων. τοῦ δὲ, νύκτωρ ἐπιδεῖν καὶ
 πρὸς τοὺς πολεμίων φερόντων, ἐπὶ τῶν τοῖς
 παλαῖστων, καὶ ταρσύναι ἀποσβάλλει, καὶ φο-
 ρεῖται ἀλλήλοις. ἀποσπέντων δ' αὐτῶν καὶ οἱ πρό-
 τωσι εἰς τοὺς ὑπομένους καὶ εἰς τὰ ἀσφαλεία συμ-
 φθίνοντες. ἀκούσαντες ὅτι νύκτωρ σάκελος. ἡμεῖς μὲν ὅτι τῶν ἑβραίων, δίδωμι τοῖς πολεμίοις
 καὶ πᾶσι ἰσοκρημνίζουσι τὴν χάριν. ὡς ὅτι τῶν ἐπὶ τῇ νύκτι χαρῆς οὐκ ἔστιν ἡμεῖς, συμβαίνει ὅτι
 μὲν κατὰ τὸν τοῦ ὀρχήματος τοῖς οὐκ ἐκτενήσαντες, ὡς ὑποσπένονται, εἰς δύναιτο περὶ τῶν, καὶ πολλοὶ
 αὐτῶν καὶ μέμνηται ἔλθον. βουλοῦμενος ὅτι αὐτῶν τι τιμωρήσται ὅτι δύναιτο ἀπολαβεῖν ὡς τῶν παλαῖστων

Occupauerant enim collem quendam cū pon-
 tifice Achia, qui fuit vnus ex Elis pontifi-
 cis posteris, & videntes suorum res impu-
 ne agi & ferri, grauiter angebantur quod in
 se nihil esset praesidij. Filius verò Saulis cum
 armigero suo conspirat, vt clam ingressi castra
 hostium tumultum aliquem & trepidationem
 in eis excitarent: & famulo omnem operam in
 in quemuis euentum pollicente, etiam si mori
 oporteat, soli à colle descendentes versus ho-
 stium castra iter faciunt. ea sira erant in loco
 praetupro, qui tribus angulis in longum excu-
 rebar, rube circumquaque cincta, ceu muni-
 mento contra insultus hostium. Quapropter
 negligentius custodiebantur, quia propter na-
 turam loci non solum ascendere, sed ne acce-
 dere quidem tutum videbatur. Ergo postquam
 eò accesserunt, Ionathas confortabat armigerū
 ad hostem aggrediendum. Si nos, inquit, vide-
 rint, iusserintque ascendere, omen victoriæ ac-
 ciendum est. quod si tacuerint, neque nos
 vocauerint, reuertamur. Cūque propius ad
 hostilia castra accederent apparente iam die,
 Palæstini vbi hoc viderunt inter se dicebant: ex
 antris & cuniculis prorepunt Hebræi. deinde
 Ionathæ cum armigero inelamabant, Venite
 huc daturi pœnas audaciæ. Quam vocem Sauli
 filius cupide arripiens, vt indubitatum omen
 victoriæ, tunc quidem recessit è loco in quo
 conspecti fuerant. sed ex alia parte ad rupem
 accedentes propter situm incustoditam, magno
 labore difficultate loci superata euaserunt ad
 hostem. aggressiq; sopitos viginti ex his inter-
 fecerunt. & totum exercitum stupore ac con-
 sternatione repleuerunt, vt abiectis armis in
 fugam se darent. plerique verò non noscitan-
 tes inter se, quod ex multis gentibus conflati
 essent, pro hostibus se inuicem inuadebant: &
 cū non putarent duos tantū Hebræos in
 castra penetrasse, mutuo Marte cadebant. qui-
 dam metu vulnery in præcipitia aut ipsi rue-
 bant, aut vt fit in turba tumultuante, alij ab al-
 iis protrudebantur. Cūque renunciatum es-
 set regi per speculatores tumultum esse in ca-
 stris Palæstinorum, interrogauit Saulus, num
 aliquis è suis abesset: & audito filium cum ar-
 migero abesse, iubet pontificem sumpto sa-
 cerdotali habitu de futuris varicinari. Quo
 respondente victoriam Deum & hostium cla-
 dem promittere: ducit militem in Palæsti-
 nos, & perturbatos adoritur, iam ante ipsos
 inter se depugnantes. quo audito, qui antè
 in speluncas & subterranea se abdiderant, &
 ipsi prorumpentes militibus Sauli se aggro-
 merant. iamque ad decem millia creuerant,
 hostemque tota ea regione palantem inse-
 stabantur. ibi rex siue nimio gaudio pa-
 rum sui compos, quod difficile sit exi-
 miam felicitatem moderato animo ferre, si-
 ue per inscitiam, dignum quiddam repre-
 hensione admisit. Volens enim meritas
 pœnas à Palæstinis ad satietatem repetere,

1. Reg. 14.

VII.

ὅτι τοῦτοις ὁ λαὸς πᾶς ἠλγιστε καὶ συνέπαθεν. ὡς οὖν
 τε μὴ φερέσθαι τὸν αἶνον τῆς νίκης, ἰωνάθην ἐπεπα-
 νόντα. καὶ τὸν ἰδὼν οὕτως ἔξαρχαζοῦσι τῆς τῆ πατρὸς
 ἀρεῆς. αὐτοὶ δὲ ὄντας ἑσθλὰ τὰ νεανίσκου ποιοῦνται τῷ
 θεῷ, ὡς τ' αὐτὸν ὑπολύσει τὰ αἰσθημάτων. καὶ ὁ
 σαούλος εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ὑπέσπριψε, δὲ φθίνεας ὡ-
 σὲν μεριάδας ἐξ ἧν πολέμων. βασιλεύει δὲ ὁ τυχεύς
 καὶ τὰ πλησιόχωρα ἧν ἐθῶν πολέμους, χειροῦ-
 ται τὸ ἀμυμνῆν καὶ μωαβιτῆν, καὶ παλμιστοῦς, ἰ-
 δουμαίης, ἀμολκίτας τε, καὶ τὸν βασιλεία τῆς ὠ-
 βας. ἥσαν δὲ πάντες αὐτῷ εἰς ἰδὼν ἀρσενίς. ἰωνάθης
 καὶ ἱσοὺς καὶ μέλχισος. θυγατέρες δὲ, μαρεβ καὶ μιχα-
 ἄλ. στρατηγὸν δὲ εἶχε, τὸν τῷ θεῷ πᾶσι ἀβελίαν. νη-
 ρος δὲ ἐμείνος ἐκαλεῖτο. νῆρος δὲ καὶ κίς ὁ σαούλου
 πατήρ, ἀδελφοὶ ἦσαν, υἱοὶ δὲ ἀβελίου. ὡς δὲ καὶ πᾶ-
 ντος ἀρμύων σαούλου, καὶ ἱσβαίων. οἱ δὲ αὐτολεμή-
 σαι νικήσας ἀπηλλάσσοντο, καὶ τοὺς ἱσβαίους εἰς ἀπερ-
 γίαν καὶ μέγεθος δίδαιμονίας περὶ γάμοιο, καὶ ἧν
 ἄλλαν ἀπέδωξεν ἐθῶν δυνατεῖα. ἧν δὲ νέαν τοὺς
 δὴ μαγείαν καὶ καὶ λει δὲ φθίνεας φύλακας τῶ σά-
 ματος ἐποιεῖτο.

Κεφάλαιον η'.

Σαούλος πρὸς Ἀμολκίτας πόλεμοι καὶ νίκη.

Σαμὴλος δὲ ὡς φθινύμενος πρὸς τὸν σάου-
 λον, πεμφθῆναι πρὸς αὐτὸν ἔφασκεν ὑπὸ τοῦ
 θεοῦ ὅπως αὐτὸν ὑπομνήσῃ ὅτι βασιλεία περ-
 κένας αὐτὸν ἀπάντων ὁ θεὸς ἀπέδωκε, καὶ ὅτι τοῦ
 τοῦ περὶ δεῖναι καὶ χειροῦ αὐτῷ γινώσκειν, ὡς αὐτῷ ἰδὼν
 ἔχοντος τὴν ἧν ἐθῶν ἡγεμονίαν, ἧ δὲ τοῦ καὶ τὴν κατ'
 ἐκείνης καὶ ἧν ὅλον περὶ γάμοιο. λέγειν τοίνυν ἔφασκε
 τὸν θεόν, ἐπὶ πολλὰ κακὰ τοὺς ἱσβαίους ἀμολκίται
 διέδωκεν καὶ τ' ἔρημοι, ὅτι ἐξελθόντες ἀπ' αἰγύπτου εἰς
 τὴν γῆν ὑπερῆσαν αὐτοὺς ἐξέλιπον τὸ χεῖρον, καὶ δὴ
 πολέμῳ τιμωροῦσάμενοι τοὺς ἀμολκίτας, καὶ κατή-
 σαν ἅμην αὐτῶν ὑπολιπεῖν. ἀλλὰ πάσης διελθὼν
 ἡλικίας, ἀρξάμενος δὲ γυναικῶν κτείνων καὶ νηπίων, ἔ-
 καὶ τοιαύτην ἑσθλὰ ὡς τοὺς περὶ γάμοιο ἡμῶν εἰργάσαντο
 τιμωρίας ἐπολεβεῖν. φέρεται δὲ μὴ τὸ ὑπομνήσκειν
 μὴ τὸ ἄλλων βοσκημάτων εἰς ὠφέλειαν καὶ κτήσιν ἰ-
 δῆται. ἀπαντὰ δὲ αὐτῶν τῷ θεῷ, καὶ τὸ ἀμολκίτου
 ὄνομα ταῖς μουσῆως καὶ ἀπολυθῆσαντα ἐντολαῖς
 ἐξαλεῖναι ὁμολογῇ δὲ ποιήσῃ σάμας τὰ περὶ σά-
 σάμας καὶ δὲ περὶ γάμοιο τὴν πρὸς τὸν θεόν, οὐκ ἐπὶ τῷ
 ποιήσασθαι τὸ πρὸς τοὺς ἀμολκίτας στρατὸν τοῦ
 ἰδὼν καὶ μόνον, ἀλλὰ ἐπὶ τὴν ἐπιμνήσκειν, καὶ τὸ πρὸς
 ἀναβολῆς καὶ περὶ σάμας ἰπὶ πολλοὺς ἐμφανίζει. ἀντι-
 ζεῖ τὸ πᾶσαν τὴν δύναμιν, καὶ τὴν αὐτὴν ἐξαλεθύνοντας
 ἐν γαλιλαίᾳ, διέσκειν ἧν ἱσβαίοντες ἐξ ὧν τῆς ἰούδα
 φυλῆς, πρὸ πιασάμενος μεριάδας. ἧ δὲ φυλὴ καὶ
 αὐτῶν ἐστὶν στρατῶνται εἰς μόνον. σάουλος δὲ ἐμβαλὼν
 οἰς τὴν ἧν ἀμολκίται χεῖρον, εἰσέδρας πολλὰς καὶ
 λόχους ἐπὶ τὸν χαίμαρρον πύκνωσεν, ὡς μὴ μόνον ἐπὶ τοῦ
 φανεροῦ μαχομένων αὐτοὺς κακῶς πρὸς, ἀλλὰ
 καὶ μὴ περὶ σάμας κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐπὶ πύκνωσεν καὶ κυκλουμενοὺς ἀναιρεῖν. καὶ δὴ συμβαλὼν αὐτοὺς
 εἰς μάχην, εἰπάται τοὺς πολέμους καὶ δὲ φθίνεας πᾶσι, φέρεται ἰσβαίοντες ἐπακολουθεῖν. ὡς δὲ ἐκείνο τὸ
 ἔργον αὐτῷ κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ περὶ γάμοιο ἐχάρησεν, ταῖς πέλει, ἧν ἀμολκίται περὶ γάμοιο.

A Hac iuuenis indole omnis multitudo ad do-
 lorem & miserationem flexa est, iurantque no-
 luros se ut occidatur Ionathas aut tam lu-
 culentæ victoriæ, atque ita iuuenem irato patri
 eripiant, & vota Deo faciunt ut ipsum immu-
 nem à peccato faciat. Saulus victor domum re-
 uertitur, cæcis circiter sexaginta millibus hostiū
 Feliciter deinde regnavit, & contra finitimos
 Ammanitas & Moabitas, Palæstinotique & I-
 dumæos ac Amalecitas, & regem Obæ multas
 res gessit prosperè. Habuit autem liberos mares
 tres, Ionatham, Iesum Melchisum. Filix fuerūt
 ei Merob & Michael. Copiarum imperium de-
 dit patrueli Abenaro. Is Neri fuit filius. Nerus
 verò & Cis Sauli pater germani fuere Abelix
 filij. Abundabat autem & equitatu & curribus,
 & cum quocunque hoste cōgressus semper vi-
 ctor reuertebatur, ita ut Hebræorum res ad fe-
 licem statum perduxerit, & potentiam eorum
 in tantum auxerit, ut omnibus finitimis essent
 formidabiles. ex iuuentutis verò numero robo-
 re ac specie præstantissimum quencque in suum
 deligebat satellitum.

CAP. VIII.

Victoria Sauli contra Amalecitas.

Sauiel autem ad Saulum veniens, ait se ad il-
 lum missum à Deo, ut eum commoneretur. *1. Reg. 17.*
 electione Dei ceteris eum in regno prælatum,
 atque ideo par esse ut ei morem gerat in omni-
 bus: quandoquidem ipse præsit populis, Deus
 autem & regibus & cæteris rebus omnibus.
 Hæc igitur, inquit, sunt madata Domini. Quo-
 niam Amalecitas Hebræos in deserto multis af-
 fecerunt iniuriis, dum egressi ex Ægypto in eā
 quam nunc tenent regionem proficiscuntur, o-
 porteret iusto bello in eos vindicare, & deuictos
 internecione delere, scilicetque in omnem se-
 xum ac ætatem, & has illis pro iniuriis patri-
 bus olim illatis pœnas rependeret: ac ne iumen-
 tis quidem aliisque pecudibus parcere, aut inde
 quicquam prædæ nomine usurpare, sed omnia
 Deo sacra esse, ut iuxta Moysis præceptum A-
 malecitarum nomen è rerum natura deleatur.
 Pollicitus est Saulus facturum se omnia: & ra-
 tus obedientiam in hoc consistere, si non pare-
 ret tantum, sed etiam quàm celerrimè mandata
 exsequeretur, confestim omnes undique co-
 pias contrahit, & recensito apud Galgala mili-
 te, absque tribu Iuda circiter quadringenta
 millia comperit: quæ tribus ex suo tantum
 delectu præbuit triginta millia. Saulus autem
 Amalecitarum terram cum exercitu irrum-
 pens, pluribus locis insidias circa torren-
 tem disposuit, ut non solum Marte aperto eos
 infestaret, sed ex improviso etiam per vias
 circumuentos opprimeret. Postremò magno
 prælio in fugam versos non prius persequi de-
 stitit, quàm ad vnum omnes ferro tolleret. Quod
 opus posteaquam ita ut diuinitus prædictum fue-
 rat successit, oppidatim bellum circūferre cœpit:

πόθεν οὐκ αὐτοῦ ἤκουσάν τινες, καὶ ὑποζυγίων
βόης ἐν τῇ στρατοπέδῳ. ὁ δὲ τὸν λαὸν ταῦτα εἰς θυ-
σίας ἔπεμψε καὶ τετήρηκεν αὐτά. τὸ μὲν τοι γὰρ ἦν ἀμαλ-
κεῖν ἡρώδης ἔπειν ἐξ ἀφαιρέσεως καὶ τὴν ἐντολήν. καὶ
ἐβλεπετο αὐτὸν ἄλλον μηδὲν, πρὸς δὲ αὐτὸν ἀγαθὴν
τιμὴν αὐτὸν τὸν βασιλέα. καὶ οὐκ ἦν δὲ ποι-
εῖν βουλόμενος πρὸς ἀλλήλους ἔρασκον. ὁ δὲ ἠεροφί-
της, οὐχὶ θυσιὰν ἔλαβεν ἡδιστα τὸ θυῖον, ἀλλὰ τοῖς ἀ-
γαθοῖς καὶ δικαίοις. οὗτοι δὲ εἰσιν, οἱ τῇ βουλήσιν καὶ ταῖς
ἐντολαῖς αὐτοῦ κατὰ κοινὸν οὐκ ἔχοντες, ὅ καὶ ἄλλοι
ἐβλεπόμενοι καλῶς ἐφ' ἑαυτοῖς νομίζοντες, ἢ ὅτι αὐ-
τοῖς πρὸς τοῦ Θεοῦ καλὰ δόξατος. κατὰ φρονεῖν αὐτὸν γὰρ
ἐχ' ὅταν αὐτῷ μὴ θυῖται, ἀλλ' ὅταν ἀπειθῇ δοκῇ πα-
ρεῖν ἢ ἔχ' ὑποτασσόμενον ἐπὶ ἀληθείᾳ καὶ μόνῳ τῷ
Θεῷ κατὰ τοῦ μὲν ἡθροσκόπου ἡθροσκόπου, οὗτ' αὖ
πολλὰ καὶ πικρὰ κατὰ δύσιν ἡθροσκόπου, ἢ αὖ καὶ ἄλλοι
ἀπὸ θυσιῶν ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ παπομυθίων πο-
σφύσσοντες, δέχεται αὐτὸν δὲ μὲν, ἀλλ' ὑποσφύσσοντες, καὶ
δύναται τῆς ποικιλίας, οὐκ ἀσέβειας ἡγείται, τοῖς δὲ
ἐν καὶ μόνῳ Θεῷ ὁππερ' αὐτῷ δέχεται καὶ καλῶς ὁ Θεὸς
δὲ μὲν ἡθροσκόπου, ὅτι αὐτὸν καλῶς ἡθροσκόπου
πρὸς τοῦτον ἀπὸ μὲν ἡθροσκόπου. καὶ οὗτ' αὖ θυσιὰν ἐπι-
ζητεῖ παρ' αὐτοῦ. καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ἢ καὶ ἢ λυτὰ, πα-
νίας ἢ θὸν τὴν πᾶν ἢ ὁ Θεὸς τῷ πλουσιωτάτῳ δέχεται.
οὐ τοῖνυν ἰδίῳ σαυτὸν δὲ ὁρῶν ὅταν τῷ Θεῷ. κατὰ
φρονεῖν αὐτὸν κατὰ μὲν ἡθροσκόπου ὅτι αὐτὸν οὐκ
τὴν θυσιὰν αὐτὸν ποσφύσσοντες ὅτι αὐτὸν κατὰ μὲν ἡθροσκόπου
λαίμαρ γινώσκοντες, πᾶν εἰ μὴ νομίζοντες ὅμοιον ὁλίθου
τὸ θυῖται ταῦτα τῷ Θεῷ. ποσφύσσοντες τὴν βα-
σιλείαν ἀφαιρέσειν ὁ μὲν καὶ τὴν ἐξουσίαν, ἀφ' ἧς ὁρ-
μώμενος ὁ Θεὸς ἀρχόντος τοῦ Θεοῦ αὐτὸν ἡ μὲν ἡθροσκόπου.
σάουλος ὁ ἀδικῶν ὡμολόγησε καὶ τὴν ἀμάρταν οὐκ
ἠρνήσατο. ὁ Θεὸς αὐτὸν γὰρ τὰς ἐντολὰς ὁ Θεὸς πρὸς τοῦ.
καὶ μὲν τοι γὰρ ὁ Θεὸς καὶ τὸν ἀπὸ τῆς στρατοπέδου φόβον μὴ καλύ-
σαι δὲ ἀρχόντος αὐτοῖς τὴν λείαν μηδὲ ἐπιχρῶν.
ἀλλὰ συγγνώσκοντες, ὅτι αὐτοῖς ἰδίῳ φυλάττειν αὐτὸν εἰς τὴν
πᾶν ἀμάρταν. παρεκάλει ὁ τὸν πρὸς τοῦ ὑποσφύσσον-
τα θυσιὰν κατὰ μὲν ἡθροσκόπου κατὰ μὲν ἡθροσκόπου τῷ Θεῷ. ὁ δὲ γὰρ
ἐβλεπὸν τὸν Θεὸν δὲ ἀλλὰ τὸ μὲν ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτόν.

Κεφάλαιον Θ'.

Ὁπταμὸν ἄλλων ἀπὸ τῆς βασιλείας δέχεται ὁ Θεός.

Σαυλος δὲ, κατὰ μὲν ἡθροσκόπου τὸν σάμηνον, ἐλ-
λαμμένον τῆς διπλοῦδος, καὶ βιαιῆς τῆς ὁλκῆς δὲ
τὸ μὲν ὁρμῶν ἀπὸ τῆς πᾶν ἡθροσκόπου, δὲ ἀρ-
χὴ τὸ ἰμάριον. ὁ δὲ πρὸς τοῦ τὴν βασιλείαν οὗτος
αὐτὸν δὲ ἀρχόντος ὁπταμὸν, καὶ λήψεται ταῦτα, ἀγα-
θὸν ὅτι αὐτὸν ἡθροσκόπου γὰρ τὸν Θεὸν τοῖς κατὰ αὐτὸν κα-
κεμύροις, ὡς ὁ μεταβάλλεται καὶ εἴρεται τὴν γνῶ-
μην ἀπὸ τῆς πᾶν ὅταν ἐχ' ὁ Θεὸς ἐξουσίαν. ὁ δὲ
σάουλος, ἀπεβῆκα μὲν ἔλθῃ, ἀρχήν τῃ πᾶν τὰ
πρὸς τοῦ μὲν ἡθροσκόπου. τῇ πᾶν γὰρ μὲν αὐτὸν πα-
ρεκάλει ὁ πᾶν ὁρμῶν σὺν αὐτῷ ὁ Θεὸς ἡθροσκόπου
τὸν Θεὸν ποσφύσσοντες, δίδωσι ὁ Θεὸς σάμηνον αὐτῷ,
καὶ σὺν αὐτῷ πρὸς τοῦ Θεοῦ ἀγαθὸν ὁ Θεὸς ὁ ἡθροσκόπου βασιλεὺς ἀγαθὸς πρὸς αὐτόν. καὶ πᾶν ὁ Θεὸς
μὲν πᾶν εἴη πρὸς ὁ Θεὸς, εἴπω. ὡς σὺ πολλὰς μὲν ἡθροσκόπου ἐβράων ἐπὶ τῶν οὐκ ὁδύρεται ὁ Θεὸς ἀγα-
θὸν εἰποίησας, ὅταν ὁδύρεται ἐπὶ σαυτῷ δὲ ἀρῶν τὴν τὴν μὲν ἡθροσκόπου. ὁ καλῶς ὁ Θεὸς ἡθροσκόπου αὐτὸν εἰς γαλγῶν

Qui fit igitur quod voces iumentorum & pec-
cudum in castris audio? Respondit rex, populū
hæc ad sacrificia referuisse, sed gentem Ama-
leitarum interuisione iuxta mandatum dele-
tam, nemine superstite. Solum se captiuum ad-
ducere eorum regem, de quo ex propheta con-
silio se decteturum. Ad hæc propheta respondit,
non sacrificiis delectari Deum, sed uiris bonis
ac iustis. hos autem esse qui voluntati & man-
datis eius obsequuntur, nihilque à se rectè fieri
putant, nisi quod iuxta eius præcepta fiat. Cō-
temptum enim eius consistere non in non sa-
crificando, sed in non obediendo: & qui non
obediunt, unicūque hoc & verum sacrificiū
non offerunt, ab his Deum nec multas sagina-
tas victimas, nec donaria ex auro argenteve fa-
bricata vel postulare vel admittere: sed auersari
hæc ut malitiæ magis quàm pietatis argumen-
ta. Contra qui id solum meminerunt quod ab
ipso iussu est, & mori mallent quàm inde
discedere, his delectari, ac ne victimas quidem
ab his requirere, quod si etiam sacrificare ali-
quid libuerit, pauperem honorem gratiùs ab
his accipere, quàm à quocunque alio vel diris-
simo. Tu igitur, inquit, scito te in iram Dei in-
currisse: contempsisti enim & neglexisti man-
data eius. Nam quibus oculis putas cum inspec-
torem sacrificium ex rebus perditioni destina-
tis, nisi fortè idem esse putas, perire, & immola-
ri Deo? Quapropter expectabis amissionem regi-
& huius potestatis, qua elatus contra auto-
rem tuæ felicitatis madata eius neglexisti. Saul-
us autem falsus est se peccasse & malè fecisse,
quod uerbis prophetæ non paruisset: metu ta-
men coactum se id fecisse, quod non auderet
militem prædæ cupiditate accensum cohibere.
Sed da veniam, inquit, & propitius esto. Caue-
bo enim in posterum, ne in simile peccatum in-
cidam. Rogabaturque ut maneret tantisper, dum
pacificas hostias pro se offerret. Ille uerò qui
præuidebat Deum nulla flectendum uictima,
abire incepit.

CAP. IX.

Samuel ad Dauidem regiam potesta-
tem transfert.

Utm Saulus retinere cum volens iniecit
manum in pallium: & quia Samuel pro-
perantiùs discedebat, scissura facta est in vesti-
mento. cumque propheta dixisset, sic scindendū
eius regnum, & peruenturum ad virum iustum
& bonum. Deum enim in proposito manere,
neque simile esse homini natura mutabili: Saul-
us fatebatur Deum sibi merito infensum, sed
factum infectum fieri nō posse. Rogabaturq;
saltem hoc honoris sibi haberet, ut Deum simul
in præsentia populi adoraret. Fecit ei hanc gra-
tiam Samuel, & vnà cum illo adoratu iuit. Post
hæc adductus est ad eum Agagus rex Amaleci-
tarū. qui cum, ὁ mortē amaram, exclamasset, au-
diuit à propheta: Quemadmodū tu multis He-
breorum matribus cæsis earum filiis lamenta
& luctum attulisti, ita æquum est ut ipse matri-
tæ mœstitiā afferas: iussitq; eū ibid. in Galgalis

1. Reg. 16.

interfici: ipse verò reuersus est Ramathá. Rex A
verò tū demū sētiēs in quā mala offēso Deo
peruenisset, ad Gaba regiā proficiscitur, quod
nomē collē significat: nec post illā diē vnquā in
prophetæ conspectū venit. Samueli verò vicē
eius molestē ferenti, Deus hanc curam mittere
iussit, & assumpto sacro oleo Bethlema profici-
ci ad Iesseum Obedæ filium, & ex eius filiis eū
vngere, quem ipse indicasset sibi regno dignum
videri. Cūque propheta diceret vereri se, ne si
Saulus hoc senserit, vel per insidias vel etiam a-
perta vi perniciem sibi moliretur, iussus hac de
re securus esse, ad dictum oppidum peruenit.
Eò loci magno hominum concursu salutaris
est, quærentibūque aduentus causam, sacrificia-
tum se venisse dixit. Peracto sacro Iesseum ad
epulas vnā cum filiis conuocat: visūque natu
maximo eximia statura ac forma iuvene, con-
iiciebat inde hunc esse regnaturum. Sed hac
parte non est assequutus Dei prouidentiam.
Percontanti enim an hunc iuuenem vngere
deberet, quem ipse admiratus dignū regno du-
cebat, responsum est, non eadem spectare Deū
quæ homines. Tu, inquit, visā iuuenis pulchri-
tudine, iam satis dignum principatu existimas:
apud me verò non eximiæ corporis formæ pre-
mium est regnum, sed animi virtuti & cum re-
quiro qui hac sit perfectē ex cultus, pietatēque
ac iustitia, obedientiā & fortitudine animū
exornatus. His auditis propheta iubet Iesseum
filios omnes ostendere: mōxque & alij quinque
adfuerunt. horum nomina iuxta ætatis ordinē
sunt hæc: Eliabus, Aminadabus, Samma, Natha-
nael, Rael, Asamus. His quoque visis, qui nihi-
lo deteriores forma erant, propheta rogat
Deum, quisnam ex his eligendus esset, & au-
dito quodd nullus, sciscitatur ex Iesseo, num
quos præterea liberos habeat. Quo responden-
te, esse etiam vnum nomine Dauidem, qui cu-
ram gerat gregum, propheta iubet vt confe-
stim vocetur: non enim licitum esse absque illo
sacrum epulum celebrari. qui postquam acci-
tus à patre venit, adolescens colore flauus, &
martium quiddam tuēs, alioqui liberali specie
tum propheta ad patrem versus submissā voce,
Hic est, inquit, quem regnare Deo visum est, &
cum dicto accumbit, & proximum sibi adoles-
centem collocat, ac deinceps patrem cum reli-
quis filiis. Depromit deinde sacrum oleum,
quo delibutum Dauidem in aurem admonet,
Deum ita velle vt regnum in populum obri-
neat: præcipitque vt iustitiam colat, & operam
det, ne vnquam à mandatis Dei discedat: Hoc
enim pacto & regnum eius fore diuturnum, &
familiam vniuersam illustre nomena conse-
quuturam: Palæstinis quoque ab illo sub-
bigendos, & cum quibuscunque gentibus
congressus fuerit, semper victorem reditu-
rum, insignemque inde gloriam tam sibi
paraturum quàm posteris relicturum. Post
mandata Samuel domum proficiscitur, simul-
que numen deserto Saulo ad Dauidē cōmigrat.

πρὸν καὶ περιβόητον γινώσκει. καταστρέψαντα δὲ καὶ παλαίσινοις, καὶ οἷς αἱ ἐθνεῖσι πολέμῃ, νικῶν-
τα, καὶ περιώνοντα τὴν μάχην, κλέος τε αἰοίδιμον ζῶντα τε ἔστιν καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ὑπολείψειν. καὶ σα-
ραπίλος μὲν ἀπαλλάσσεται ταῦτα παραγίνας, πρὸς δὲ τὸν δαυὶδὴν μεταδίδωται τὸ θεῖον, καταλιπὼν σάκεον.

C o

ὑποθανεῖν. καὶ αὐτὸς δὲ εἰς ἀρμαθὸν πόλιν ἀπαλλάσ-
σεται. σάκευλος δὲ ὁ βασιλεὺς ἀιδόμορος ὢν περιε-
δωκεν κακῶν ἐχθρὸν αὐτῷ τὸν θεὸν κατασπιδάσας, εἰς
τὸ βασίλειον ἀεθᾶναι γαβᾶ. σημαίνει δὲ βουλὴν ἐρ-
μηνεύοντα τὸν θεόν. καὶ παρ' ἐκείνου οὐκ ἔστι τὴν
ἡμέραν εἰς ὅταν ἔρχῃ πρὸς περὶ τὴν. σαμουήλ δὲ λυ-
πουμένην περὶ αὐτῷ παύσαντα μὲν τὸ φρονήσας ἐκεί-
νον ὁ θεός. λαβὼν δὲ τὸ ἄγιον ἔλαγον, εἰς βηθλεμὴν
ἀπαλθὼν πόλιν, πρὸς ἱεσσαὶν πᾶσι δαυὶδ. C χρίσας
τῷ υἱῷ αὐτοῦ ὃν αὐτὸς ἐπιδύξῃ βασιλεία γῆμοσ-
μόνον. ὃ δὲ, ὡς λαβὼν φήσας μὴ τὸ μεθ' αὐτὸν σάκευλος
αἰετὴ λοχίστας αὐτὸν, καὶ φαισας, ὑποδυμένην τὴν θεῶν
καὶ δόντος ἰσφαλαίας ὁδόν, εἰς τὴν περὶ τὴν μεθ' αὐ-
τὸν πόλιν. καὶ πάντες αὐτὸν ἡσυχάζοντο τε καὶ τὴν αἰ-
τίαν τῆς ἀντιθέσεως ἐπηρεάζον. ἐλθὼν δὲ ἦκεν ἵνα θυ-
σῃ πρὸς θεόν. πενήσας οὖν τὴν θυσίαν, καλεῖ τὸν ἱε-
σάιν μὲν τῷ τέκνῳ ὅτι τὴν ἱερεῖαν. καὶ θεασάμενος
αὐτὸν τὸν περὶ σβύτατον τῷ υἱῷ διμυγνῆν καὶ χαλόν,
εἶκασεν ἐκ τῆς διμορφίας τῶν ἐξ τὸν μέλλοντα
βασιλεύειν. D ὁ γὰρ τῶν δὲ τῆς περὶ τὸν περὶ τὸν
ἐπηρεάζοντα τὸν αὐτὸν, εἰ χρίσει πρὸς ἐλθὼν πέντα-
νίσκον ὃν αὐτὸς ἐπιδουμάκει, καὶ τῆς βασιλείας ἀ-
ξίον ἔκρινεν, οὐ τὰ αὐτὰ βλέπων ἀνθρώποις εἶπε καὶ
θεόν. ἀλλὰ σὺ μὲν εἰς τὸ κάλλος ἀπιδὼν τὴν νεκρί-
σκου, καὶ δὴ τὴν ἡγῆσιν ἀξίον τὴν βασιλεύειν ἐξ.
ἐγὼ δὲ οὐ σωματικῶν διμορφίας ἐπαθλὸν ποιῶμαι τὴν
βασιλείαν, ἀλλὰ ψυχῶν ἀρετῆς, καὶ ζῆτος ὅς τις ταύ-
της ἐστὶ τελείως διωρεπῆς, διωρεπῆς καὶ διαχρηστικῆς
καὶ ἀνδρείας καὶ πινδοῖ ἐξ ὃν τὸ ψυχῆς σωλίσταται
κάλλος κατὰ κακοσμημόρος. ταῦτα φράσαντος τῷ
θεῷ, πάντας ἐκείλους αὐτῷ τὸν ἱεσσαῖον τοῖς υἱοῖς
ἐπιδύξας σαμουήλ. ὁ δὲ, πᾶσι ἄλλοις ἐπείσεν
ἐλθεῖν, ὃν ὁ μὲν περὶ σβύτατος, ἐλίαςβος, ὁ δὲ περὶ
ἀμπαδάβος, σάκευλος ὁ ἐξ ὅς, ὁ τῶν περὶ, ναθανά-
λος, καὶ ῥάηλος ὁ πέμπτος ἐκαλεῖτο, ὁ δὲ ἕκτος ἀσα-
μος. E ἰδὼν δὲ καὶ τοῦτοις ὁ περὶ τῆς, μηδὲν χρί-
σας τῶν περὶ σβύτατος ταῖς μορφαῖς, ἐπηρεάζοντες τὸν
θεὸν τίνα τούτων ἀρετῆς βασιλείαν. ἐπείσας δὲ οὐδέ-
να, πυνθάνεται τῶν ἱεσσαῖων μὴ πρὸς τοῦτοις αὐτῷ καὶ
ἄλλοι πᾶσι εἰσὶ. φήσας τῷ δὲ δαυίδην ποιῶμα,
ποιμαίνειν καὶ τῆς τῷ βοσκημάτων φυλακῆς ἐπιμα-
λεῖσθαι. καλεῖ καλεῖν αὐτὸν ἐν τῇ. κατακλιθῆναι
γὰρ εἰς τὴν δαυὶδαν οὐκ ἔστι δυνατόν αὐτοῖς ἐκείνου μὴ
παρὲντος. ὡς δὲ ἦκεν ὁ δαυίδης μεταπημφθῆς ὑπὸ τῷ
πατρὸς, πᾶς ξαυδὸς μὲν τὴν χροῖαν, γοργὸς δὲ τὰς ὀ-
φεις καὶ καλὸς ἄλλας, ὅτις ἐστὶν ἱππὸν ἡσυχῇ πρὸς αὐ-
τὸν σαμουήλ ὁ βασιλεύειν ἀρίστας πρὸς θεόν. κατὰ-
κλίνεται μὲν αὐτὸς, κατὰκλίνει δὲ ὑπ' αὐτὸν τὸν νεανί-
σκον καὶ τὸν ἱεσσαῖον μὲν καὶ τῷ πᾶσι. ἔπειτα λαβὼν
ὁ ῥάηλος τὸ δαυίδου τὸ ἔλαγον, ἀλφεινὴν αὐτὸν, καὶ πρὸς
τὸ οὐκ ἦρμα λαλεῖ. καὶ σημαίνει τὸ ὅτι βασιλεύειν
αὐτὸν ὁ θεός ἔρηται. παρήγει δὲ τῷ δαυίδην καὶ κατὰκλιναν
αὐτὸν τῷ περὶ σβύτατος. οὕτως γὰρ αὐτῷ ὡς δαυίδης
τὴν βασιλείαν ὅτι πολλὴν χρόνον, καὶ τὸν οἶκον λα-
βῶν

καὶ ὁ μὲν θεωροῦνται πρὸς αὐτὸν, ὃς τοῦ πνεύματος εἰς αὐτὸν μεταποιεῖται, τὸν σάβανον δὲ ἀνέβηκεν πάλιν διὰ τὸ δαιμόνιον, πνιγμὸς αὐτῶν καὶ σπυγχαλας ἐπιφύεσθαι, ὡς τοῖς ἰατροῖς ἄλλω μὲν αὐτῶν θεωρεῖται μὴ ἐπινοεῖν. εἰ δὲ τις ἐξ ἡμῶν διὰ δαίμονος καὶ ψάλλειν ἐπὶ κινύρας, ὅτε ἐκείνουσαν ζητήσαντας, ὅπου αὐτῶν θεωρεῖται τὰ δαιμόνια, ἐπεὶ οἱ τοιοῦτοι ἐκφυλάττειν ἐστὶν ἡ ψάλλειν, ἐπεὶ οἱ ὕμνοι ἐπιλέγονται. σαυλ δὲ οὐκ ἐκφυλάττει, ἀλλὰ ζητεῖται προσεταξέ τοιοῦτον αἰθεροποιήσαντος δὲ πνός τῶν παρόντων, ἐν βηθλεέμει πόλει τοῦ δαυὶδ ἱεσσαῖον μὲν υἱόν, ἐπὶ τῶνδε τῶν ἡμερῶν, ὁποῦ καὶ καλὸν, τὰ δὲ ἄλλα πολλὰς ἀποδοῖν, ἄξιον, καὶ ψάλλειν εἰδοῦ καὶ ἄδιν ὕμνοις, καὶ πολεμικῶν ἀκροῖν. πνεύμας πρὸς τὸν ἱεσσαῖον ἐκείνουσαν ἐποσέλλειν αὐτῶν τὸν δαυὶδ, ὅτι ποιμνίων ἐποσάσαντα βούλεται γὰρ αὐτὸν ἰδεῖν ὡς τῆς δαιμονίας καὶ τῆς ἀδρίας ἀκούσας, ὅτι νεοῖσιν. ὁ δὲ ἱεσσαῖος πνεύματι τὸν υἱόν, καὶ ξένια δοῦν, κομίσαι τὰς σάβανους ἐλθόντος, ὅτε καὶ ποιήσας ὁποροῖεν, ὅτε πάσης εἴας πνός, ὅτε δὲ τοῦ γὰρ αὐτῶν καὶ πρὸς τὸν δαίμονων θεωρεῖται ὅπου αὐτῶν ταῦτα προσέλθοι, μνός ἱεσσαῖος μὲν λέγων τὸ τοῖς ὕμνοις, καὶ ψάλλων ἐν τῇ κινύρα, καὶ ποιῶν αὐτῶν γὰρ αὐτῶν τὸν σάβανον. πνεύματι οὖν πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι καὶ ἱεσσαῖος, ἱεσσαῖος παρ' αὐτῶν δαυὶδ καλῶν. ἡ δὲ αὐτῶν γὰρ αὐτῶν βλεπομένη καὶ παρόντων. ὅτι ἐκ αὐτῶν τὰς σάβανους, σπυγχαλας καὶ τῶν.

Κεφάλαιον ι.

Ἀλλὰ σπαρτία παλαιστίνων ἐπὶ τοῖς ἰσραήλ.

Χρόνους δὲ ὕστερον οὐ πολλοῦ οἱ παλαιστίνωνι συνελθόντες, ἐδύναμιν ἀθροίσαντες, μεγάλῳ, ἐπὶ τοῖς ἰσραηλῖταις, ἐμεταξὺ σαυλ καὶ ἀχίσις καταλαμβάνοντο σπαρτία. ἀντιπαραστάς δὲ αὐτοῖς τῶν σπαρτίων καὶ σάβανος, καὶ ἐπὶ πνός ὅρας σπαρτία δαυὶδ, ἀναγκάζει τοῖς παλαιστίνωνι τὸ μὲν θεωρεῖται σπαρτία καὶ σάβανον, ἐπὶ ὅμοις δὲ πνός ὅρας ἀντιπρὸς καταληφθέντος, ὅπου σάβανος σπαρτία δαυὶδ. διέσπασε δὲ ἀπ' ἀλλήλων τὰ σπαρτία δαυὶδ, αὐτῶν τῶν ὅρας ἐπὶ ὧν μὲν καταβάς οὐκ τις τῶν παλαιστίνων σπαρτία δαυὶδ, γολιάδος ὄνομα, πόλεως δὲ γίττης, ἀνὴρ παμμεγέθης, τοῦ γὰρ πηχῶν τρεῶν καὶ σπυγχαλας, ὅπου τῇ φύσει ὅτι σάβανος ἀπολομένη ὡς ἐκείνου. ὅτε καὶ μὲν γὰρ ἐκείνου σπαρτία δαυὶδ ἀντὶ πνός καὶ σάβανος, κόρυδα δὲ καὶ κνήμας χαλκῆς ὅπου εἰκὸς μὲν ἀνδρὸς οὕτως ὡς ἀνδρὸς τὸ μέγεθος σπυγχαλας μέρν. ὅπου δὲ μὲν, ὅπου βία σπαρτία δαυὶδ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὅμων αὐτῶν ἀφῆκεν. εἴς τὴν καὶ λόγῳ, ὅτε ἀποσίων σάβανος. εἴποντο δὲ πολλοὶ βασιλῶντες τὰ ὅπου. σπας τῶν γολιάδων ὅτε μεταξὺ τῶν ὅπου, βοήν τε ἀφῆκεν μεγάλῳ, καὶ πρὸς τὸν σάβανον καὶ τοῖς ἰσραήλ λέγει. μέγας μὲν ὕμνος καὶ κινύρας ἀπαλλάττω. τίς γὰρ ἀνάγκη τῶν σπαρτίων ἡμῶν συμποσῶσαν κακοπαθεῖν. ὅπου δὲ ὅς τις ἡμῶν μέγας τῶν ὕμνων, καὶ βεβαδύθησε τὸ ὅπου πολέμῳ τῶν ἐν τῇ νικῶν. δαυὶδ οὖν γὰρ ἐκείνοι τοῖς ὅπου, ὅπου ἀννικήσας τῶν. σπας δὲ καὶ τῶν ἐπὶ σπαρτία δαυὶδ ἐνὸς κινύρας λαβὼν ὅτε ἐκείνου τῶν ὅπου. ταῦτ' ἐπὶ ἀννικήσας εἰς τὸ τῶν οἰκείων σπαρτία δαυὶδ. τῇ δὲ ἐρχομένη πάλιν ἐλθόν, τοῖς αὐτοῖς ἐποσάσαντο λόγῳ, καὶ μέγας τρεῶν ἀννικήσας ἡμερῶν ὅτε διέλεπε προκλήμνος ἐπὶ τοῖς προειρημένοις τοῖς πολεμῶν, ὡς καὶ ἀπαρτῶν αὐτὸν ὅτι σάβανον

A quo factum est ut hic concepto diuino spiritu propheta inciperet, Saulus verò in morbum demoniacum incideret, ita ut præfocari ac stragulari videretur, nec aliam opem inuenirent medici, quàm si quis peritus excantator adhiberetur: monueruntque ubique inquirendum, qui quoties rex à dæmone agigaretur, stans ad caput eius voce ac fidib. sacros hymnos caneret. Cùmque rex sine mora quæri talem mandasset, quidam ex astantibus ait se apud Bethlema vidisse filium Iessæi, adolescentem liberali forma, & præter aliam honestam institutionem hymnos ad citharam canere doctum, ac ne militarium quidem exercitiorum rudem. Mittuntur ergo ad Iessæum abducturi Dauidẽ à gregibus: nunciãntque patri, regem audita adolescentis tam formã quàm virtutẽ, cupere ipsum videre. Paruit Iessæus, simulque munera per filium regi misit. Cùmque venisset confestim à rege admodum læto in satellitium assumitur, in magno apud eũ pretio habitus. Quoties enim à dæmone agigaretur, vnicum erat in excantatione remedium: & solus Dauid hymnos ad cinnnyram accinens, regem ad sanam mẽtem reducebat. Impetratum est igitur à Iessæo, ut filium apud regem degere pateretur, quandoquidem tantopere eius præsentia delectabatur.

CAP. X.

Expeditio nomæ Palestinorum contra Hebræos.

Aliquanto autem post Palæstini conscripto numerofo exercitu bellum Israelitis inferunt, & castra inter Sochum & Azecum oppida metantur. nec Saulus cunctatus ducto in hostem exercitu effecit, ut prioribus castris relictis in munitiorem quandam collem è regione Israelitarum Palæstini se conferrent, valle quadam inter utrosque intercedente. In hanc è castris hostium descendit Gittæus Goliathus, vir prodigiosa statura: quatuor enim cubitos vno palmo superabat, vastos artus conuenienti armatura protectus. Thorax quinque millia siclorum pendeat, huic moli respõdebat & galea & ocreæ. prægrandem etiam hastam non dextra gestabat, sed humero sustinebat, sexcentorum siclorum ferro euaspidatam. ponẽ sequebatur armatorum phalanx. Hic cùm inter utranque aciem cõstitisset, immani voce sublata: Quid opus est, inquit, Hebræi ancipitem Martis alcã vos subire? Date mihi aduersarium & duorum periculo decernatur, penes utros futura sit victoria: ut quorum miles succubuerit, alterius parris iugum ex pacto suscipiant. præstat enim vnum aliquem, quàm totum exercitum, in periculum adducere. Hæc locutus retro ad suos reuertitur. Sequenti die rursus procedens eisdem verbis est vñsus: atque ita per quadraginta dies prouocare hostem prædictis conditionibus non destitit, stupẽte Saulo

cum vniuerso exercitu : qui prodibant quidem in aciem, sed à neutris initium pugnae fiebat. Ad hanc expeditionem profecturus Saulus Dauidem remiseraat patri, contentus tribus aliis eius filiis, qui tum signa regia sequebantur, isque ad gregum curam intermissam se receperat. Sed dum bellum ducitur magis quam geritur, missus à patre venit in castra, visurus quo in statu res essent, & fratribus necessaria portaturus. Interim Goliathus ex more progreditur, & iam insolentior exprobrat, ne vnumquidem esse inter Hebræos qui in singulare certamen descendere audeat. Fortè tum Dauid cum fratribus colloquebatur de patre & rebus domesticis, auditisque barbari conuiciis grauiter commotus, se paratum dixit vt hostem excipiat. At Eliab maximus fratrum obiurgat hominem, per imperitiam rerum supra quam ætatem eius deceat ferocientem, addens fatius esse vt ad patrem ac greges quàm primùm reuertatur. reueritus est Dauid fratrem, nihilominus apud alios milites professus est sibi non deesse animum ad singularem pugnam, ita vt celeriter ad regem de hoc sit perlatum. quare accitus & iussus quid vellet dicere, Non est, inquit, rex cur abiiciamus animos aut formidemus. Ego congressus cum hoste insolentiam eius compescam, & elatum ac ferocientem prosternam, & ex terribili deridendum reddam: tantòque crit tua simul & tuorum illustrior gloria, quodd ab adolescente magis quàm viro hostis deuictus videbitur. Saulo verò laudante generosum eius animum, nec tamen audente rem tantam tam teneræ ætati committere: Nō est, inquit, quod dubites : nam hæc Deo fretus polliceor, cuius fauorem iam non semel expertus sum. Quum enim paternos greges pascerem, raptum agnum ex ore leonis recepi, ipsamque feram in me impetum vertentem cauda correptam, soloque afflictam occidi: neque mitius tractaui vřlum greges inuadentem: & hanc quoque belluam nihilo pluris facio, qui cum in Deum atque homines conuicia euomat, non patietur cæleste numen impune hoc illum auferre, sed meis eum manibus perdomabit. Effecit tam prompta audacia iuuenis, vt rex omnia fausta precatus ad pugnam eum mitteret, instructum prius thorace regio simulque ense ac galea. Tum Dauid qui armis gestandis non assueuerat, grauati se his magis quàm muniri sentiens. Tuus sit, inquit, hic ornatus, qui gestare eum es idoneus: mihi famulo tuo permitte meo arbitratu pugnam capessere. & cum dicto arma deponit, baculumque tantum assumit: & coniectis in peram quinque lapidibus de glareæ torrentis, funda dextram armatus in hostem properat. Hunc apparatus postquam vidit barbarus, ad eò contempsit, vt per ludibrium percontaretur,

κόσμος & καὶ βασίλειον δυναμίδου. συγχέρονται δὲ ὡς δούλω σου, καὶ ὡς ἐγὼ βούλομαι μαχεσθῆναι. τίθησι οὐδὲ τὰ ὄπλα, καὶ τὴν βακτηρίαν ἀράμμος, καὶ πάντα λίθοις ἐκ τοῦ χειμαῖρου βαλὼν εἰς τὴν πῆραν τὴν ποταμικὴν, καὶ σφηνδύλῳ ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ φέρον, ὅτι τὴν γολιάδου ἐπορεύετο. κατὰ θογγεὶς ὅπως ἰδὼν αὐτὸν ὁ πολεμὸς ἐρχόμενος, καὶ προσέειπεν, ὡς οὐχ ὅσα σφῆρες αἰθέρα πονοῦν ὅπλα ἐνὸς μου ταῦτ' ἔχον μέγιστοι μάχεσθαι. οἷς δὲ κύνας ἀπὸ λαυρόμην καὶ φυλασσόμεθα.

A καὶ τὴν σπαρὰν. καὶ παρετάσσοντο μὲν ὡς εἰς μάχην, οὐκ ἦρχοντο ὅς τις χιτῶνα. τὴν ὁ πολέμου σωτηριότος τοῖς ἑβραίοις καὶ τοῖς παλαιστοῖς, σάουλος ἀπὸ σιλικῆς τὸν δαβίδην πρὸς τὸν πατέρα ἰσασαῖον, ἀρκοῦμενος αὐτῷ τοῖς ξισὶν ὑοῖς, οὐδὲ ὅτι συμμαχῶν καὶ τοῖς κινδύνους ἐπιμύειν. ὁ δὲ τὸ μὲν προσέειπεν, ὅτι τὰ πόμνια πάλιν καὶ τὰς νομάς τῷ βοσκημένῳ ὡς ἀγνοῖται. ματ' οὐ πολὺ ὅς ἦρχεται πρὸς τὸ στρατόπεδον τῷ ἑβραίων πεμψοῦς ὑπὸ τῷ πατρὶ, κομισαὶ τὴν τοῖς ἀδελφοῖς ἐφόδον, καὶ γινώσκει τὴν πρὸς τοῦσι. τὴν δὲ γολιάδου πάλιν ἐλθόντος καὶ προσκαλουμένου καὶ ὀνειδίζοντος, ὅτι μηδὲς ὅστις ἀνδρείος ἐν αὐτοῖς ὅς τις μάχην αὐτῷ πολὺν καταβλέψαι. μεταξὺ τοῖς ἀδελφοῖς ὁμιλοῦν δαβίδης ὡς ὢν ἐπέσειλεν ὁ πατήρ, ἀκούσας βλασφημοῦντος τὴν σπαρὰν καὶ κακίζοντος τὴν παλαιστοῦ ἡγούμενον. καὶ πρὸς τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῷ εἶπεν ἰδοὺ ἔχειν μονομασίαν τῷ πολέμῳ. πρὸς τὴν δ' ὁ προσβύτης τῷ ἀδελφῷ ἰλίαβος ἐπέειπεν αὐτῷ, πολυμήτερος παρ' ἡλίας καὶ ἀμαθὴ τὴν προσσηκόντος εἶπεν. ἐκείλῳ δὲ τὴν πρὸς τὰ πόμνια καὶ τὸν πατέρα βαδίζον. κατὰ τὴν δὲ τὸν ἀδελφόν, ὑπεχώρησεν, καὶ πρὸς πᾶσι τῷ στραπῶν ἀπελάλησεν ὅτι θέλοι μάχεσθαι τῷ προσκαλουμένῳ. δηλωσάτων δὲ δίδως τῷ σαούλῳ τὴν τὴν νικίσκου προσάρισεν, μεταπέμπεται πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς. καὶ πυθομένη τὴν βέλτεται καὶ λέγει, μὴ ταπεινὸν εἶπω ἐστὶ φρόνημα, μηδὲ δολοῖς ὁ βασιλεὺς καταρήσεται γὰρ ἐγὼ τὴν ἀλαζονείαν τῷ πολέμου χρησάμενος αὐτῷ ὅς τις μάχης, καὶ τὸν ὑψηλὸν καὶ μέγα ὑπὲρ ἑμαυτῷ λάβω. γήνοτο μὲν αὐτὸς οὕτως καταγέλαστος ἐνδοξον ὅτι τὸν στρατῶμα, εἰ μηδὲ ὑπὲρ ἀνδρὸς πολέμῳ ἢ δὴ δυναμίδου καὶ πισυρομένη ὡς ἀγνοῖται καὶ μάχης, ἀλλ' ὑπὸ παιδὸς ἐπὶ δοκούπτος καὶ ταύτῃ ἐχόντος ἡλίας ἀποθάνοι. τὴν δὲ σαούλου, τὸ μὲν πολυμῶν αὐτῷ καὶ τὴν δὲ ψυχῇ θάυμαζοντος, οὐ θαρρόμενος ὅς τις αὐτῷ ὅς τις ἡλίας, ἀλλ' ἀδυνάστεον εἶναι ὅς τις ταύτῃ πρὸς εἶδοντα πολέμῳ μάχεσθαι λέγοντος, αὐτῷ εἶπεν δαβίδης ἐπαγγέλλομαι τῷ θεῷ θαρρόμενος, ὅτι μετ' ἐμοῦ πεπύεσμαι γὰρ αὐτῷ τῆς βοηθείας. λίοντα γὰρ ἐπιλάθοντα μου ποτὲ τοῖς ποιμῖνός, καὶ ἀρπάσαντα ἅρνα διώξας καταλαμβαίω, καὶ τὸν μὲν ἅρνα ἐκ τῷ σώματος ὡς ἀρπάζω τὸν θεόν. αὐτὸν ὅς ὁρμίσαντα ἐπ' ἐμὲ, τῆς οὐρῆς βαστάσας, ὡς προσρήξας τῇ γῇ, ὡς φθίοντα. ταῦτο ὅς καὶ ἀφ' ἑὸν ἀμυνόμενος ὡς φθίοντα. νομίζω δὲ ὅς ὁ πολέμος ἐκείνῳ εἶναι τῷ θεῷ ὀνειδίζον ἐκ πολλοῦ τὴν σπαρὰν καὶ βλασφημοῦν ἢ μὲν τὸν θεόν, ὅς αὐτὸν ὑποχάριον ἐμοὶ ποιήσει. τῇ προσθυμῇ τοῖς μαρτύρῳ καὶ τῇ πόλιν τῇ παιδὸς ὁμοίον γήνοται τέλος ὡς ὅς τῷ σάουλος δὲ ξάμαμος, ἀπὸ φθοῖ πρὸς τὴν μάχην καὶ ὡς αὐτῷ αὐτῷ τὸν αὐτῷ θάρακα, καὶ ὡς ὡς τὸ ξίφος, καὶ ὡς κεφαλὰν ἀμύσας, ὡς ἐπιμύειν. ὁ δὲ δαβίδης, βαρυμώμνος ὑπὸ τῷ ὅπλῳ, οὐκ ἐγάρημε αὐτὸν γὰρ, οὐδὲ μεμαθὴν καὶ φέρον ὅπλα, ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, σὺς ἔσω μὴ αὐ-

μή αὐτὸν αὐτὶ ἀνδρόπου κυρία εἶναι δακνῆ; ὁ δὲ οὐχὶ τοιοῦτον, ἀλλὰ ὅτι χεῖρα κυνὸς αὐτὸν νομίζειν ἀπαρτύναι. κινεῖ ὅμως ὁ γολιάθων, καὶ ἀρὰς αὐτῷ πῖθται ἐκ τῆς περὶ τὴν γλῶσσαν τῆς θύρας, καὶ δάσσει τὴν πύλην· σὲ τὰς σάρκας αὐτῷ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὅτις μεταρτίους ὄψεσθαι αὐτὸν. ἀμείβεται δὲ αὐτὸν ὁ δαβίδης. σὺ μὲν ἐπέχρη μοι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ δόρατι καὶ ἐν θώρακι. ἐγὼ ὅμως ἔχω ἐν τῇ σέ, τὸν θεὸν ὁπλίσματα, ὃς σὲ καὶ τὴν ψυχὴν ὑμῶν στρατὸν ἡμετέρας διολίσσει. κρατομήστω μὲν γὰρ σὲ σήμερον, ὅτι τὸ ἄλλο σῶμα τοῖς ὀφθαλμοῖς κυνὸς ὁρᾷ. μαθίσκονται ὅτι πάντες ὅτι πορεύσκειν ἰσραὴλ τὸ θεῖον, καὶ ὅπλα ἡμῶν καὶ ἰσχυρὸν τοῦ θεοῦ τὸ κινδύμον. ἡ δὲ ἄλλη ὁρᾷ σκεπὴ καὶ δύναμις ἀνδρείας, θεοῦ μὴ παρὲντος. ὁ δὲ παλαιστής, ὑπὸ βαροῖς τῶν ὀπλῶν εἰς ἀνέστη καὶ δρόμον ἐμποδίζόμενος βιάσθη ἐπὶ τὸν δαβίδην ὁρᾷ γινεῖν, καταφρονεῖν καὶ πεποιθὲς θυμὸν ὁμῶς καὶ πάντα ἐπὶ τὴν ἡλικίαν ὑποτινὼς ἀγαρήσθαι.

Κεφάλαιον ια΄.

Μοτομαχία δαβίδου πρὸς γολιάθων καὶ ἡττα τῶν παλαιστίνων.

Α Παντὰ ὅτι ὁ παλιός μὲν συμμάχου μὴ βλέποντος τῶν παλιμῶν, θεὸς δὲ ἡμεῖς. καὶ αἰετόμορος ἐκ τῆς πῆρας ὡς εἰς αὐτὴν κατέβηκεν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ λίθου ἵνα, καὶ ἀρμόσας τῇ σκεπῇ βάλλει ἐπὶ τὸν γολιάθων εἰς τὸ μέσπον, καὶ διήλθεν ὡς ἔργον κεφαλῶν τὸ βληθὲν. ὡς οὕτως κεραιώματα ποσὶν τὸν γολιάθων ἐπὶ τὴν ὄψιν. δραμὸν δὲ ἔριστα τῶν πολεμικῶν κεραιῶν, ὅτι τῇ ῥομφαίᾳ τῇ σκεπῇ, μάχαιραν οὐχ ἔχον αὐτὸς, ὑποτίμνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. ποσὶν δὲ ὁ γολιάθων, ἡττα καὶ φυγὴ γίνεται παλαιστοῖς. τὸν δὲ δακνόμενον ἰδόντες ἱσραὴλ, καὶ αὐτοὶ τῶν ὄπλων δόσαντες, οὐκ εἶπε μὲν διέγνωσαν. ἀλλὰ αἰετὸς καὶ αἰετομορος φυγὴν ὁρᾷ δόντας αὐτοῖς, ἔξαρχαυεν τῶν κινδύνων ἐπὶ πειρᾷ τοῦ σώματος ὅτι καὶ πᾶς ὁ τῶν ἰσραὴλ στρατὸς, ἀλαλάζοντες ἐκπιδύνοντες αὐτοῖς. καὶ πολλοὶ ὑποσφάττοντες διακούσιν ἄρτι τῶν γίγτις ὅρων καὶ τῶν πυλῶν τῶν ἀσκαλῶν. καὶ ἀνέστανται μὲν τῶν παλαιστίνων εἰς ἔσπερος, διὲς ὅσον τοῖς ἑσπερίαις γίνονται. σώματος ὅτι ὑποσφάττοντες εἰς τὸ στρατόπεδον αὐτῶν, ὁρᾷ πᾶσι τὸ χεῖρ καὶ καὶ ἐκπιδύνοντες. τὴν δὲ κεφαλὴν τῶν γολιάθων δαβίδης εἰς τὴν ὄψιν σκεπῇ ἐκόμενος, καὶ τὴν ῥομφαίαν αὐτῷ πῖθται τῇ κεφαλῇ. φθόνον δὲ καὶ μῖσος τῶν σαρδηνῶν πρὸς αὐτὸν αἱ γυναῖκες ἐριδίζουσι. ὑπαντίσται δὲ τῇ στρατῷ νικηφόρῳ μὲν κυμβάλων ἐκτυπῶν καὶ παμπύρας χαρῶν, ἵδον αἱ μὲν γυναῖκες, ὡς πολλὰς σάκεας ἀπώλεσε παλαιστίνων χελιδνας, αἱ παρθένοι δὲ, ὡς μυριάδας δαβίδης ἀφαιρήσκει. τέκτον δὲ αὐτῶν ὁ βασιλεὺς, ὡς τὸ μὲν ἔλαττον τῆς μέρτυρας αὐτὸς λόβοι, τὸ δὲ τῶν μυριάδων πλῆθος ἀναπνεῖν τῇ νανίσκῳ, καὶ λογασιμὸς μὲν οὕτως μὲν λαμπερὸν ἐφηνίμασεν ἡ τὴν βασιλείαν ἐστρεῖν αὐτῷ, φοβεῖσθαι καὶ ὑποπτεῖν ἥρξατο τὸν δαβίδην. καὶ τῆς μὲν περὶ τὰς τάξεις, ἐπεὶ τῶν δὲ πλῆθους αὐτῶν καὶ λίαν ἐγγὺς ἴδοντες, ἐποίησε δὲ αὐτὸν ὁπλοφόρον, μεταστῆσαι, ὑποδύκνυσαι χελιδνας, ὅτις αὐτῷ χεῖρας ἀμύνοντα μὲν, ἀσφαλές ἐστιν ὡς ἐκόμενος αὐτῷ. ἐβούλετο δὲ εἰς τοῖς πολεμικοῖς αὐτὸν ἐκπύμπειν καὶ τὰς μάχας, ὡς ἐκ τοῖς κινδύνοις περὶ τὸν γολιάθων. δαβίδης δὲ πανταχοῦ τὸν θεὸν ἐπαγγέλλεται ὅπου ποτὶ ἀφίκοιτο, κατὰ τοῦ καὶ διευθετῶν ἐκλείπειτο,

A num se canem putaret, qui armis ad canes accendos aptis instructus ad pugnam prodiret. Imò cane vilior, respondit David, quo dicto commotus Goliathus, fanda & infanda conviciatus, minatus est se cadauer eius frustatim feris alitibusque pabulo sparsurum. Tum David, Tu me inuadis hasta tua confusus ac thorace & gladio: mihi verò pro armatura Deus est, qui te ac tuum exercitum nostris manibus hodie delecturus est. auferam enim tuum caput, & reliquum truncum canibus tui similibus laniandam relinquam: & discent omnes quòd Deus curam Hebræorum haberet, eiusque providentia vires nobis simul atque arma suggerit: sicut contra ubi eius fauor deest, nullus apparatus proficit. Interim Palæstinus armis grauior quàm ut procurrere posset, magnis passibus in iuuenem ac inermem contemptim ferebatur.

C A P. X I.

C Singulare certamen Davidis & Goliathi, sequi æque Palæstinorum clades.

H Vic David impigrè occurrit, occultum adiutorem Deum secum in certamen ducens: & promptum è pera in hoc selectum è torrente vnum lapidem, funda rotatum tanta vi in aduersam hostis frontem infligit, ut ad cerebrum usque penetrauerit: quo ictu sopitus Goliathus in faciem est prostratus. Accurrit victor alacris, & quòd ipse inermis esset, suo libi gladio barbarum obtruncat: tantùmque in eo momenti fuit, ut è vestigio Palæstini terga verterent. Videntes enim præstantissimum ex suis iacere, nullam amplius spem superesse rati, turpi ac ignominiosa fuga periculo se eximere conabantur. Tum Saulus & vniuersus Hebræorum exercitus sublato militari clamore in trepidos irruunt, & quotquot assequi poterant cædentes, usque ad Gittæ fines ac portas Alcalonis persequuntur. Cecideruntque Palæstinorum triginta millia, & duplo plures sunt vulnerati. Saulus verò à persequendo reuersus castra hostium diripit ac incendit. Caput autem Goliathi David in suum tentorium reportauit & gladium eius Deo consecrauit.

1. Reg. 18.

Motus deinde inuidia Saulus cœpit clam Davidem odisse, hac potissimum occasione. Cum enim victor cum exercitu reuerteretur, honoris causa obuiam venerunt ei mulierum ac pueliarum chori ad cymbala ac tympana canentes. Mulierum cantio fuit, Saulum millenos hostes profligasse: virginum item, David decies milenos sustulisse. Itaque audiens decuplo potiores victoriæ partes adolescenti tribui, & ratus post tam gloriosum testimonium nihil ei superesse sperandum nisi regnum, suspectum eum habere cœpit: & parum tutum putans armatum circa se versari, ex satellite tribunum fecit, nò tam illius honori quàm suæ securitati consultum volens, ut sepe hostibus obiectum aliquis casus è medio tolleretur. David autè nusquàm diuina ope destitutus, quocumq; mitteretur re feliciter gerebat:

ταῖς οἰκασίαις, ὃν τὸν πατέρα τῆς δὲ τῆς δαβίδ ἡ με-
ταβολὴς θαυμάσιος, οὐκ ὅτι μετρίως ὑπὸ τῆς πολλῆς
δυνάμεως, ἀλλ' ὅτι θανάτῳ γημύμενος, καὶ τὸν νεανίσκον
ἀγαπῶν, ὃς ἄριστῳ αὐτῷ καταδύμενος, λίγῃ πρὸς
αὐτὸν τὸ πατρὸς ὑπερῷον καὶ τὸ φοβερόν. συμβου-
λάει μὲν τοῖς φυλάσσειν γημύμενοι ἐκποδῶν τὸ ἐπι-
σταῖν ἡμέραν. αἱ τὸς γὰρ ἀσπασίως τὸν πατέρα, ὃς κα-
ρὺν ὡς θάνατον αὐτῷ δὲ λαλῆσαι αὐτῷ αὐτῷ, καὶ
ἐν αὐτῷ μαθήσεσθαι καὶ ταύτῃ ἐκφυλίσιν, ὡς οὐ
δὴν ἐπ' αὐτῇ κτείνειν τοσαῦτα μὲν ὅρατα τὸ πλῆθος
ἐργασάμενον, ἐκ γὰρ αὐτῷ γημύμενον, δι' ὃ καὶ
συγγνώμην αὐτῷ τὸς μαγίσις ἀμαρτήμασιν ἐκο-
πως δίδωτο. δηλώσει δὲ σοὶ τὸ πατρὸς γνώμην. δαβί-
δης ὃ πτωχὸς συμβουλίας χρηστῆς ὑπεξίσταται τῆς βα-
σιλείας ὁ ψαύς.

Κεφάλαιον η'.

Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐπορεύθη ἀπὸ τῆς πόλεως.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ πρὸς τὸν σάββον ἰωνάδης ἐλθὼν, C
ὡς ἰλασθῆναι καὶ χαίρειν κατέλαβεν, ἥρξασθαι λό-
γον αὐτῷ πρὸς δαβίδου προσφέρειν. τὴν κατὰ φύσιν
καὶ μείζον ἀδικίαν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ
ἀφ' ἧς μὲν αὐτῷ πρὸς σωτηρίαν ὄφελος γημύ-
μενον, μείζον ὅμως τῷ παλαίῳ τιμωρίαν, ἔβρανος
καὶ γὰρ ἡλῶν ὅσα παλαίῳ ταῖς ἑβραίων λαόν, ὡς ὅτι
πρὸς ἀνάγκην ἡμέρας ὑπέμεινε, μόνος τοῦ μὲν ὑπο-
νῆκα τῷ παλαίῳ πρὸς κλησιν καὶ μὲν ταῦτα κομίσαν-
τα μὲν ὅσα ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῷ ἑβραίων. λαβόντα D
δὲ τὸν τῷ γέροντι τῷ ἑβραίων ἀδελφῷ πρὸς γάμον.
ὡς ἀλγιστὸς αὐτῷ γημύμενος ἡμῶν θάνατος, ὃς δὲ τῷ
ἀριστῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ δὲ τῷ συγγενεῖ. συναδ-
κῶν γὰρ αὐτῷ τῷ θανάτῳ καὶ ἡ σὴ θυγάτηρ, χρησίμη
αὐτῷ ἡ τῆς συμβουλίας εἰς ὅταν ἐλθὼν μάλα πω-
ρῶν. ταῦτα λογισάμενος, μεταβαλὼν πρὸς τὸ ἡμε-
ροῦσιν, καὶ μὲν πωρῶν καὶ ἀφ' ἧς αὐτῷ μὲν
ἡμῶν δὲ γάμον μαγίαν διερρησάτω τῷ σὺν σω-
τηρίαν, ὅτι σοὶ τὸ πωρῶν πνύμενος καὶ τῷ δαμο-
νίων ἐκκαθαρίσας, τὰ μὲν ὅσα ἐβλάσιν. ἐφ' ὧν ὃς
αὐτῷ τῇ ψυχῇ σου παρέχει. δατέον ὃ τῷ ὑπὸ τῷ
πολεμικῷ ἀδικίαν. αἰχρὸν γὰρ τούτων ὅτι λαλῶνται.
τούτοις παρηγορεῖται τοῖς λόγοις σάουλος, καὶ μὲν ἀ-
δικίαν τὸν δαβίδ ὅμοιοι τῷ πατρί. κρείττω γὰρ ὁρ-
γῆς καὶ φόβος, ὃ δὲ λόγος. ἰωνάδης ὃς μετὰ πνύ-
μενος τὸν δαβίδ, σημαίνει τὸ αὐτῷ χρηστῇ καὶ σωτή-
ρια τὰ ὅσα τῷ πατρί. ὅτι ὃς πρὸς αὐτῷ, καὶ παρέμει-
νεν τῷ βασιλεὶ δαβίδ ὡς πρὸς ἡμερῶν.

Κεφάλαιον ιθ'.

Ὅς πολλὰς δαβίδος κινήσεις ἀποδεδίκαται ἀπὸ τοῦ
καὶ σάουλος εἰς τὸ αὐτῷ γημύμενος ὡς τὸ αὐ-
τῷ εἰς διακρίσιν.

Κατὰ τὴν τῶν καμῶν, τῷ παλαίῳ ἐρατω-
σαμένῳ πάλιν ὅτι τοῖς ἑβραίοις, πύμπη μὲν
ἐρατῆς τὸν δαβίδ πολέμῳ τῷ παλαίῳ
καὶ συμβαλὼν, πολλοὺς αὐτῷ ἀπέκτεινε, καὶ νικήσας
ἐπάσκει πρὸς τὸν βασιλέα. πρὸς δὲ λαλῶν δὲ αὐτῷ
ὁ σάουλος, οὐκ ὡς ἡλπισεν ὑπὸ τῷ κατὰ φύσιν, ἀλλ'
ὑπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως αὐτῷ λυπηθῆναι, ὡς ὅτι
σφαλίστως αὐτὸς ἐκ τῷ ἐκείνου ἀποκαταστάσει γημύμενος.

A esse voluit. Qui demiratus patris inconstan-
tiam, quod non solum amare talem iuuenem
desiuerit, sed mortem etiam eius expeteret, tum
propria beneuolentia, tum virtute hominis
motus, secretam patris voluntatem ei nunciat:
simulque consulit, ut salutis suae maturè fuga
prospiciat, neu in sequentem diem usquam in
propinquo appareat. Interim, inquit, ego pa-
trem salutabo, & nactus occasionem de te mē-
tionem iniciam, & cognita indignationis
causa, refellere eam conabor. Nullam enim
existere posse idoneam rationem, cur optimè
& de republica & de rege meritis opprimi de-
beat. Nam etiam si quid peccatum sit, oportere
hoc pristinis eius meritis donari. post collo-
quium autem certiorum te de patris animo fa-
ciam. Paruit huic consilio Dauid, seque quàm
primùm è conspectu regis subtraxit.

CAP. XIII.

*Quod rex Dauidi necem sit
molitus.*

S Equenti autem die Ionathas patrem acce-
dens, cum hilarem ac lubentem eum offen-
disset, cepit de Dauide verba facere. Pater, in-
quit, quānam in re vel magna vel parua laesus
iubes interfici virum, qui tantum momentum
ad salutem nostram attulit, nec minus ad cla-
dem Palæstinorum: quique quadraginta die-
rum ignominia populum Hebræum vindicauit,
solus prouocato hosti opponere se ausus. idem
postea relato præscripto capitum numero, ho-
noris causa sororem meam in matrimonium
accepit. quod magis lugubris fiat nobis eius
mors, non solum ob virtutem, sed etiam ob ne-
cessitudinem. Iniuria enim hæc ad filiam quo-
que tuam pertinet, quæ prius viduitatem quàm
coniugij fructus experietur. Hæc igitur repu-
tans sine te flecti ad mitiora, ne scilicet in vi-
rum primùm optimè de familia nostra meri-
tum, quando te dæmoniaco morbo miserè ve-
xatum pristinae sanitati restitutum seruauit:
deinde qui in perpetuos nostros hostes tam e-
gregiè vindicauit. Indecorum enim fuerit ho-
rum omnium obliuisci. His persuasus Saulus,
iurat filio, posthac omnem iniuriam à Dauide
abstinere se velle. Vicit enim æquitas iram ac
formidinem. Ionathas autem accito Dauidi in-
dicat mollitum patrem iam nihil magis quàm
salutem ipsius cupere: reduciturque in aulam
patri reconciliat, ut solita officia circa eum quæ-
admodum antè obiret.

CAP. XIV.

*Quomodo Dauid aliquoties insidias regis a-
grè elapsus, bis tamen eum in potesta-
tem suam redactum interficere
non sustinuit.*

P ER idem tempus Palæstinis bellum redinte-
grantibus, Dauid cum exercitu contra il-
lo mittitur: breuiterque victor magna eorum stra-
ge edira ad regem reuertitur. At non ita excep-
tus est ab eo ut sperabar, utque post re feliciter
administratæ excipi oportebat: sed successu mo-
ro, si felicitatē periculosa sibi fore existimabat.

ἐλθὼν ὁ πατήρ σου σάουλ, ὑπο πολλοῦ πινυμένου
 τοῦ ἐλαστομόμου, ἐκφρονήσεται καὶ τὸν ἐλθόντα πε-
 ραιύσας ἀπὸ τῆς χεῖρας σου ἐκείνο δι' ὅλης ἡμέρας τὴν
 καὶ νυκτὸς, σάμουλόν τε καὶ δαβίδον βλέποντων ἰω-
 ναθάς δι' ὃ σάουλ πατήρ, ἀφικρομένου πατρὸς ἀπὸ τῶν ἐ-
 κείνων δαβίδον, καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ πατρὸς ἀποδεδωμένου
 βαβουλάς, καὶ λίγους, ὅς οὐδὲν ἀδικήσας, οὐτ'
 ἐξ αὐτῶν ἀποδοῦναι τὸν τὸν πατρὸς αὐτοῦ φονεύ-
 σαι. μήτε αὐτῶν τῶν ὑποδομένων πιστεύειν παρρη-
 λαι, μήτε τοῖς ὁμοῦ ἀλλοῦσι εἰ πινεσθῶσι εἰσὶν οἱ τὸ το
 πατρὸς τῶν. ἀλλ' αὐτῶν παρρησίαν καὶ παρρησίαν. καὶ δι-
 νῶ τοῦτο ἵνα αὐτῶν φρονεῖν τὸν πατέρα. φράσαι γὰρ
 αὐτῶν ἐπὶ τοῦτο καὶ συμβουλοῦν ὡς λαβόν, τῇ κοι-
 τῇ γνώμῃ καὶ τ' ἄλλα φράσονται. ὁ δὲ ἄμυνε ἢ μὴν
 οὕτως ἔχον. καὶ πιστεύοντ' ἡζίου φρονεῖν αὐτῶν μὴ λ-
 λον ἢ καταφρονεῖν ὅτι τὰ ληθίστα τῶν λόγων. τὸ δὲ
 ἀλυσθῆς ὑπολαβὼν ὅτι ἡ δαβίδον παροδομένην αὐ-
 τῶν ἢ πύθεται. καὶ λίγους δὲ αὐτῶν τὸν πατέρα πε-
 ραιύσας ἴφασκε, εἰδὼς τὸν πατέρα αὐτῶν φιλήσας
 καὶ ἡγάσας. λυπηθὼς δὲ ἐφ' οὗτω πιστωσάμενος τὸν
 τὸν σάουλ πατέρα ἰωνάθας, ἐπηρεάζει τὸν πατέρα ὅτι
 αὐτῶν βούλεται τὸ καὶ. ὁ δὲ, ἰδὼς γὰρ ὅτι πάντα σε χα-
 ερίζεται μοι, καὶ ἀπείχει ἐξ ἐλπίδας. νομίζω μὲν
 εἰς τὸν δαβίδον ὅτι, εἰς τοῦ δὲ ἔχον διπλῶς σὺ τῶν
 βασιλεῖ καὶ δαβίδον. εἰδὼς σοὶ δοκῶν, ἀποδοῦναι ἐξ
 τῶν πόλεως ἐν τῶν πατέρων, λαοφάνων ὁμοῦ. σὺ δὲ
 ὅτι ἡγήσασθαι αὐτῶν λίγους παροδομένην εἰς τὸν πα-
 τῆρ βιβλίσμα, ἰορτῶν μου τῆς φυλῆς ἀγούσης. παρο-
 τῶν, ὅτι σὺ μοι συγκατέστησας. καὶ μὲν οἷον εἰκός
 καὶ σὺν ἡμῖς ὅτι λίγους ὅτι φίλους ἀποδομένην, ἵνα
 ὡς παρὲν βιβλίσμα ἐπὶ ἡμῖν καὶ μὴν ὑπολαβὼν παρ' αὐ-
 τῶν αὐτῶν καὶ ἡμῖν. καὶ δὲ ὡς ἄλλως ἀποκρίνεται
 τῶν ἵνα παρρησίαν τῶν κατ' ἐμὲ βιβλίσμα, καὶ
 μὴν ὅτι μοι τὸν δαβίδον τὸν τοῦ πατρὸς, οἷον
 τὸν ἵνα τὸ καὶ φιλήσας, δι' αὐτῶν πῶς τὸ παρ' ἐμὲ
 λαβὼν ἡζίου, αὐτὸς τὸ ἐμὲ δαβίδον διασώσας ὡς
 οἰκίστης σοὶ. εἰ δὲ δαβίδον τὸ ἐμὲ ποιεῖν, αὐτὸς
 αὐτῶν καὶ φράσαι τὸν πατέρα. πατρὸς δὲ τὸν τὰ ληθίστα
 δαβίδον τῶν λόγων ἰωνάθας, ποιήσας ταῦτ' ἐπὶ γ-
 γράσας, καὶ πὶ σπυρίωνος ὁ πατὴρ αὐτῶν, καὶ τὸν
 ἀπὸ τῶν ἐμὲ φράσαι ἀποκρίνεται μὴν ὅτι. ἵνα δὲ
 αὐτῶν παρρησίαν μὴν, ὅτι ὡς αὐτῶν εἰς ὑπολαβὼν
 καὶ κατὰ αὐτῶν, οὐδὲν ἀπὸ τῶν ἡμῶν τῆς δαβί-
 δον παρρησίας ἄμυνε. τὸν γὰρ διὰ τὸν τοῦτο ὅτι πα-
 λυὸν ὅτι καὶ παρρησίαν καὶ μὴν, καὶ παρὲν ἡμῶν
 τῶν μετὰ τοῖς λόγοις τὸν δαβίδον ἡμῶν ταῦτ' αὐτῶν
 εἰδὼς, μαρτυρεῖ ἀπὸ τῶν τῶν πατρὸς σὺ σπυρίωνος,
 ὡς σὺν αὐτῶν τὸν πατέρα πολλὰ αὐτῶν τῶν παρρη-
 σίως δαβίδον λαμβάνων, παρὲν ἡ κατὰ μὴν εἰ
 τῶν ὅτι καὶ ὡς τοῖς ἀποδομένην αὐτῶν τῆς ψυχῆς τό-
 σος. κατὰ μὴν δὲ οὐκ ἀποκρίνεται, κατὰ μὴν
 σὺ πατρὸς σὺ, καὶ παρὲν ὅτι καὶ δαβίδον δαβίδον
 μὴν. οἷον δὲ οὐ τὸς ὁ πατὴρ, πῶς αὐτῶν τῶν μὴν σὺ
 δαβίδον πατὴρ δαβίδον. ἵνα μὲν γὰρ τὸν, καὶ οὐκ ἀπο-
 λείπει σπυρίωνος ὅτι τῶν ἡμῶν αὐτῶν ὁ πατὴρ ὁ ἡμῶν,
 αὐτῶν ἡμῶν, κατὰ τὸν. σὺ μὴν μὴ μὴν τὸν, καὶ
 ἀποδομένην μοι γίνεταί, τὰ τέκνα μου σὺ. καὶ τὸν
 ἡμῶν τῶν παρὲν μοι ἀμύνει, εἰς ἐκείνα κατὰ τὸν. ταῦτ' ἐπομύσας, ἀπολύνει τὸν δαβίδον,

A iamque non longè ab eo loco remotus, prius
 quàm in conspectum Samuelis veniret, eius o-
 pera & ipse prophetam agere incepit. Cùmque
 ad destinatum locum peruenisset, alienatus à
 mente, abiectoque vestitu nudus per diem ac
 noctem in conspectu Davidis & prophetæ ia-
 cuit. Paulò post ad Ionatham David peruenit,
 multa de patris eius insidiis conquerens, quòd
 se nihil tale meritum totis viribus opprimere
 cuperet. Ille verò rogabat ne vel ipse hoc teme-
 rè suspicaretur, vel aliis fortè suggerentibus ta-
 lia facillè crederet: sed sibi soli fideret, cui com-
 pertum sit nihil mali patrem còtra ipsum mo-
 liri, alioqui indicaturum cum sibi fuisse, cùm
 absque ipsius consilio nihil agere soleat. Con-
 trà David iurciurando asseuerabat se vera dice-
 re, obtestabaturque ut mallet credere ac salutì
 amici prospicere, quàm contemptis eius ver-
 bis tanquam vanis tum demum fidem habere,
 posteaquam extinctum vel viderit vel audie-
 rit. Nam patrem talia consilia idcò cum ipso
 non communicare, quòd non ignoret mutuam
 beneuolètiàm quæ inter ipsos intercedat. Qua-
 re tristis quòd iam persuasius esset, percontatus
 est quànàm in te posset illi gratificari. Tum
 David: Scio, inquit, quòd bene mihi velis, &
 gratificari cupias. Cras erit prima luna & so-
 lenne regis conuiuium, cui me quoque adhi-
 bere solet. quare si ita videtur extra urbem in
 agro clam te prestolabor. tu verò cùm requi-
 siuerit me, dic profectum in patriam Bethle-
 ma, ut intersim festo quod mea tribus celebrat:
 idque permissu tuo factum. Quòd si ut mos est
 de amicis, dixerit, feliciter profectus sit, scito
 illum nihil mali aduersum me in pectore co-
 quere. Sin autem aliter responderit, hoc erit
 tibi iniqui in me animi argumentum. indica-
 bisque mihi rem, ita ut presenti mea calami-
 tate mutuæque nostra amicitia dignum est,
 quam fide in hoc data & accepta dominus
 cum seruo tuo voluisti inire. qua si me indi-
 gnum aut erga parentem tuum iniurium cen-
 ses, nihil expectatis eius iussis iam nunc me
 tuo gladio confodito. Hæc vltima verba gra-
 uiter ferens Ionathas, facturum se postulata
 promissit: & si quid patrem malè de ipso cogi-
 tare deprehenderit, indicaturum. & quo maio-
 rem ei fidem faceret, educto sub diuum iure-
 iurando confirmat, nihil se non tentaturum
 quòd ad salutem ipsius pertineat. Deus, inquit,
 qui hanc vniuersitatem quam latè vides im-
 plet ac moderatur, quique priusquam eloquat
 mentem meam nouit, testis esto initi inter nos
 fœderis, quòdque non prius patris volunta-
 tem scrutari desistam, quàm compertum ha-
 buero ecquid latentis odij aduersum te conce-
 perit: & quicquid deprehendero, siue amicum,
 siue infensum, confestim tibi significabo. No-
 uit Deus quòd ipsum tibi perpetuò propitium
 precor, utque semper tuas res prosperet, quem-
 admodum & nunc facit, & posthac facturum
 est. & siue pater meus siue ego tibi aduerser,
 tu tamen ope illius nunquam non victor e-
 uades. Tu verò memòr esto huius nostri affe-
 ctus: & si me perire contingat, liberos meos
 serua, & mihi debitam gratiam in illos col-
 loca. Post hoc iusiurandum Dauidem dimittit,

A stirpe pontificia interfectione deleta; neque tenebram ætatem miseratus, neque grandæuos reueritus, insuperque ciuitate quàm patriam ac alumnam sacerdotum & prophetarum singulari priuilegio Deus elegerat, solo æquata, satis declarauit quàm prauum sit hominum ingenium. Tantisper enim dum humiles sunt atque plebeij, quia non audent, neque liberum est naturæ obsequi, æqui ac boni viri esse videntur, mirumque quoddam iustitiæ studium præ se ferunt: quin & pietatem interea colunt, Deumque omnibus actionibus nostris interesse, omnes denique cogitationes intueri persuasum habent. sed simul atque ad potentiam & imperium prouecti sunt, exutis pristinis moribus, & tanquam in scena mutato habitu, nouaque persona assumpta, in omnem audaciam & insolentiam diuinarumque æquè ac humanarum rerum contemptum prolabantur. & cum ad superandam inuidiam maximè illis opus est pietate & iustitia, cumque omnes eorum non actiones solum, verumetiam voluntates in conspicuo sint omnibus propositæ, tum maximè tanquam aut dissimulante Deo, aut & ipso potestatem eorum formidante, in subditos debacchantur. & quicquid aut per inanem merum, aut odium vel fauorem irritationabilem decernunt, id tum hominibus ratum, tum Deo quoque ipsi probatum esse existimant: futurorum verò prorsus nullum nec respectum nec rationem habent. Quotquot enim in eorum gratiam plurimos labotes exhauriunt, eos primum euehunt, deinde iam honoratos per inuidiam non solum dignitatibus priuant, sed per calumniam etiam sæpe opprimunt, non considerantes quàm meritis, tantumque temerariis delationibus absque vlla probatione fidem adhibentes: & sæuiunt non in quos oportet, sed in quos ipsi sæuire est facile. Hæc ita esse manifestum exemplum in Saulo Cisi filio nobis est exhibitum, qui primus post sublatam optimatum administrationem ac iudicum supremum magistratum rex Hebræorum creatus, propter suspectum Achimelechum trecentos sacerdotes & prophetas interfecit: cæsosque excidio vrbs obruit, & quantum in se fuit summi Dei sanum sacerdotibus sacrisque ministeriis orbauit, post tam numerosam cædem ne patriam quidem eorum & seminarium superesse passus. Abiatharus autem Achimelechi filius, qui solus generis sui superstes cædem sacerdotum euaserat, ad Dauidem fuga delatus, familiz cladem & patris interitum ei renunciavit. ac ille iam ante se hoc præfagiuisse dicebat, cum illic Doecum videret: facileque suspicatum, calumniam pontifici apud regem struendam: ægerimèque ferebat quoddam ipse tanti mali occasionem præbuisset. simulque iussit, vt apud se maneret, quod nusquam tutiores latebras inuenire posset. Per idem tempus cum indicatum esset Dauidi Palæstinos in Cillanorum agrum irrupisse, cumque quantus est populari, decreuit illos adoriri, consulto prius propheta, 1. Reg. 23.

R 3

[illegible]

A cognito enim inter eundem quoddam superatis faucibus euasisset, ad alterum petrae latus peruenit: futurumque erat ut David circumuentus comprehenderetur, nisi rex trepidis nunciis reuocatus esset, qui Palaestinos in ditio- nem eius hostiliter irrupisse adferebant. Sa- tius enim iudicauit hos perpetuos ac germa- nos hostes vlscisci, agrisque suis quo minus va- starentur opem afferre, quam studio capiendi
B inimici, regionem illis populandam prodere. atque ita David praeter omnium opinionem seruatus ad fauces agri Engadeni se contulit. Saulo autem post reiectos Palaestinos nuncia- tum est, Dauidem intra fines Engadenorum morari: moxque assumptis tribus armatorum millibus ex omni exercitu selectis, properè eos
I. Reg. 24.
ad locum indicatum duxit. cumque non lon- ge abesset, offendit speluncam longo recessu opacam, & in penitiorè sinu late patentem, in
C qua tum fortè David cum sua cohorte delites- cebat: in camque solus ad requisita naturae se insinuauit. Animaduertum est id continuò ab vno è Davidis comitibus, qui cum eum mo- neret tempus vltrionis offerre Deum, nec es- se negligendam occasionem tot ærumnas fi- niendi absciso infestissimi regis capite, laci- niam tantum regij pallij praecidit: indignum ratus in proprium dominum seuire, quem
D Deus ipse ad imperij fastigium electione sua prouexerat. nec enim par esse iniuriis certa- re cum eo, qui immeritum extinguere cupe- ret. Egresso deinde è spelunca Saulo, David quoque in apertum progressus regem incla- mat, & cum ad agnitam vocem se conuertis- set, ex more prius adoratum sic alloquitur: Quàm iniquum est rex, te calumniatoribus parulas aures praebentem, & vanissimis homi- nibus fidem adhibentem, de amicis spectatis
E suspicari, quos ex ipsorum factis potius iudi- care oportebat. verba enim vel falsa possunt esse vel vera: sed nullum apertius de animo quàm ex factis argumentum potest colligi, quemadmodum nunc quoque iudicare potes, num temere illis credideris, qui eius crimi- nis me apud te reum faciunt, quodd ne in men- tem quidem vnquam venit: & in tantum te exasperauerunt, ut nocte atque die nihil ma- gis quàm de mea perniciè cogites. Annon vi- des vanissimam esse tuam opinionem, qua
F persuasus es me familiarè vestrae inimicum, tua- que in primis necis esse cupidum? Aut quibus oculis Deum putas immanitatem tuam aspice- re, qui hominem ad eandem expectis, oblata vindictae tali occasione tibi parcentem, quàm ipse nactus nunquam elabi è manibus siuis- ses? Nihilo enim maiore negotio caput tibi praecidere poteram, quàm hanc vestis laci- niam. Simulque pannum protulit, qui ver- bis fidem astrueret. Ego certe ne iustae qui- dem vltrioni indulsì, & tu iniustas simultates contra me exercere non vereris. Sed horum Deus iudex erit, probabitque vter nostrum æquioribus moribus sit praeditus. Tum Sau- lus demirans è quanto periculo esset seruatus,

[illegible]

A contra Nabalum proficifcebat, iuratus quòd
ca nocte & familiam eius & omnes opes effice
euerfurus. Neque enim fe tam agrè ferre,
quòd homo ingratus officij nihil rependeret,
quàm quòd ultro conuiciis fe impeteret, nul-
la vnquam affectus iniuria. Interea quidam è
seruis paftoribus ad heram fuam, illius vx-
orem venit, nuncians quòd Dauid à marito eius
modicum quiddam poftulans non folùm ni-
hil impetrauerit, fed conuiciis etiam non fe-
rendis fit appetitus, cùm tamen in eam diem
femper greges eius intactos præftitiffet: cam-
que insolentiam domini poffe illi magnam ali-
quam calamitatem afferre. Hoc audito Abi-
gæ (id nomen mulieri fuit) oneratis aliquam
multis afinis, & variis xeniis in farcinas con-
geftis, infcio marito & per temulentiam fopi-
to, ad Dauidem properat: ei que in vallis cuius-
dam defcenfu contra Nabalum armatorum ag-
men ducenti fit obuiam. Quem poftquam ap-
propinquare vidit, de iumento defiliit, & pro-
na in faciem adorabunda deprecata eft ne ver-
bis Nabalis moueretur, qui reuera effet id
quod vocabatur. Nabalus enim Hebræorum
lingua vocatur infapiens. Excufabátque fe ne-
minem eorum vidiffe, qui ad maritum miffi
fuerant. Quare obfecro, inquit, da veniam, &
age gratias Deo, qui per me tibi obftitit, quo
minùs humano fanguine manus polluas. Si en-
nim incontaminatus à eadè permanferis, ipfe
pro te pœnas ab his qui te læferunt exacturus
eft. Quod enim Nabalam manet infortunium,
inimicorum tuorum contingat capitibus. Tu
verò propitius hæc mea munuscula admitte,
& iram qua meritò in maritum meum es com-
motus, in meam gratiam remitte. Decet enim
clementia & humanitas cum cui fata regnum
deftinauerunt. Ille verò muneribus acceptis:
Profectò, inquit, Dei voluntate ad nos ho-
die venifti: alioqui craftinam diem non vider-
es. iuravi enim me hac nocte domum ve-
ftream fuferfurum, & neminem fuferfitem
relicturum ex familia hominis ingrati, ac in
me meòsque contumeliofi. nunc verò Deus
tibi in mentem immifit, vt maturè occur-
rens furorem meum delinites. Nabalus au-
tem tamenfi propter te veniam nunc confe-
quitur, pœnam tamen non euadet, fed fui
mores per aliam occafionem perdent homi-
nem. Hæc locutus mulierem dimifit. Ea do-
mum reuerfa offendit maritum cùm æquali-
bus compotantem, iamque vino grauem, idè-
que tum nihil eorum quæ gelferat indicauit.
fequenti verò die poftèaquam fobrio rem to-
tam expoſuiſſet, in tantum mœrorem cum
coniecit, vt toto corpore fideratus decima poſt
die mortem obiret. Quod vbi Dauidi rela-
tum eft, meritis pœnas Deo perſoluiſſe cum
dixit. fuapte enim malicia perditum, & vl-
tioni fubiectum, idque incontaminatis eius
manibus qui iniuriam acceperat: Atque hoc
quoque exemplo didicit, neminem fceleftum
vindictam Dei poſſe euadere. nec humanas
res à Deo neglectas ferri temerè: fed bona
bonis, & malis quod illis dignum eft rependi.

καὶ τὸν τῆς πίστεως, καὶ μετὰ τὸν τῆς ἀγάπης ὅτι
καὶ τὸν τῆς πίστεως, ἀξίως ἀγαπῶμεν τὸν πλησίον.

ὅς τὸν μὲν φυλάττειν ποιεῖν δυνάμενος, καὶ πολλὰ
 ἀνέμεναι τῆς δυνάμεως παρεχόμενον ἐλατόν, καὶ το-
 σούτοις ἐν φυγῇ ἔχοντες καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν ψυχῶν ἀνι-
 σταν, ἢ ἀνὰ χεῖρας ἢ ὑπὸ φιλων καὶ συγγενῶν ἱερῶν. καὶ
 τὸς δὲ οὐ παύεται πολλάκις ὡς αὐτὸς συζόμενος,
 οὐδὲ τῶν ψυχῶν ἀνιστάντων ἀπαλλυμένων λαμβάνων. ὃ
 ἡ δαβίδης, πῶς φανταζομένη ἐκείνου τὸ δῆρον
 καὶ τὸν φακὸν τοῦ ὕδατος, ἵππευεν ὡς ὁ θεὸς ἐκείνων
 τῆς ἰδίας φύσεως καὶ τῆς κατ' αὐτὸν πνευματικῆς
 ἔξω δυνάμεως, ὥστε ὅτι καὶ τὴν παροῦσαν ἡμέραν ἀπο-
 κτείναντες διηγουμένους τῆς δαβίδου χάριτος, εἰς τὰ βασί-
 λεια καὶ τῶν οἰκείων ἀπηλλάσσονται. φοβηθεὶς ὡς δαβί-
 δης, καὶ μὴ μόνον αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τὸν τοῦ σπουδαίου,
 συμφέρον ἔχοντες εἰς τὴν παλαιστίναν ἀναβαί, ἀφ' ἑ-
 βων ἐν αὐτῇ. καὶ μὴ τῶν ἐξ ἀκοσίαν, οἱ ἀπὸ τὸν ἡ-
 σταν, ὡς γίνονται πρὸς ἀνὰ χεῖρας τὸν γένος βασιλῆα,
 μία δὲ ὡς αὐτὴ τῇ πύλῃ πάλαν. ἀφ' αὐτοῦ δὲ αὐ-
 τὸν τοῦ βασιλείου, αὐτὸς τῆς ἀφ' ἑβων, καὶ δύναντος οἰκη-
 τῆσαι, ἔχον ἀμὰ καὶ τὰς δύο γυναικάς, ἀχ' αὐτὴν καὶ
 ἀφ' ἑβων, διηγουμένη ἐν γένει. σπουδάζει ταῦτα ἀκούσαν-
 τας, λόγος οὐκ ἔστι ὡς πῶς ἔπειτα αὐτὸν ἡ βασιλῆα
 δὲ καὶ ἡ δὲ κινδυνεύουσα ἀφ' ἑβων, ἐκείνη γο-
 τῶν μόνον συλλαβῶν αὐτὸν αὐτοδιδασκάντα. δαβίδης δὲ
 οὐκ ἐβόησεν ἐν τῇ πόλει τῇ γένει μόνον. ἀλλ' ἐκείνη
 τοῦ βασιλείου αὐτὸν ἡ ἐκείνη φιλανθρωπίας αὐτὸν
 ὑπερδίδετο, καὶ τοῦτο χρεώσεται, τόπον πᾶν τῆς χό-
 ρας δυνάμει αὐτῆς πρὸς κατάνησιν. ἀφ' ἑβων καὶ ἀφ' ἑβων
 ἐν τῇ πόλει βασιλῆα αὐτῆς καὶ φορτικὸς ἔστι. δίδωσι
 δὲ ἀνὰ χεῖρας αὐτῆς καὶ πᾶν τὸν ἀφ' ἑβων, καὶ τοῦτο
 ὡς βασιλῆα οὐδὲ δαβίδης ἀνὰ πᾶν, ἰδίον κτήμα ἐπὶ
 μνησιν ἔστι καὶ οἱ πᾶσι αὐτῆς. ἀλλὰ ἀπὸ τῶν τοῦτο,
 ἐν ἀλλοις δηλώσονται. ὃ καὶ ἔχοντες ὅτι κατάνησιν δα-
 βίδης ἐν σκελῇ τῆς παλαιστίνης ἐχέτο μήτις τῆς
 σαρπῆς πρὸς τῆς ἐκείνης ἡμέρας. καὶ ἐπὶ ἀνὰ χεῖρας ὡς
 λαβὼν τοῖς πλησιοχώροις τῇ παλαιστίνῃ σαρπῆτας
 καὶ ἀφ' ἑβων καὶ δὲ πᾶσι αὐτῆς τὴν χώραν, ὡς λέγει
 πολλὰ κτηνὰ καὶ κτηνὰ λαμβάνων ὡς πᾶσι αὐτῆς.
 ἀφ' ἑβων καὶ ἀφ' ἑβων, δαβίδης μὴ κατάνησιν αὐτῆς
 αὐτὸν πρὸς ἀνὰ χεῖρας τὸν βασιλῆα. τὸ μὲν τοῖς γὰρ
 λαῖς μῆτις αὐτῆς δυνάμει ἵππευσι. τοῦ ὡς βασιλείου
 ποδομαχίας, ἡσιν ἐκείνη δὲ πᾶν τῶν λαῖς ἀπὸ λαοῦ,
 τοῖς πρὸς τὸν τόπον τῇ ἰουδαίᾳ τῶν ἀφ' ἑβων, ἐν
 τῇ πύλῃ κατάνησιν αὐτῆς, ἀφ' ἑβων τὸν ἀνὰ χεῖρας
 φρονησάντων. ἡλπισεν καὶ ὡς, ὅτι δαβίδης ἐπὶ λα-
 μνησιν τὸ ἰδίον ἐχέτο, καὶ δυνάμει ἔχοντες παρ' ὅτι ὡς κα-
 τάνησιν, ἐν τοῖς αὐτῆς κατάνησιν. καὶ ὡς τὸν αὐτὸν κατάνησιν,
 τῇ παλαιστίνῃ δὲ τοῖς ἰσραηλῖταις σαρπῆταις διηγου-
 μένοις, καὶ ἀφ' ἑβων αὐτῆς πρὸς τοῖς ἀφ' ἑβων ἀ-
 παύτας ἵνα συμπάρων αὐτοῖς εἰς τὸν πόλεμον εἰς
 ἡγεγῶν, ὡς ἡμελλόν ἀφ' ἑβων αὐτῆς ἐξορμήσιν ὡς τοῖς
 ἰσραηλῖταις, ὡς τῇ γένει βασιλῆα ἀνὰ χεῖρας, ἀφ' ἑβων
 τὸν δαβίδην αὐτῆς καὶ τῇ ἰδίᾳ ὡς πᾶσι αὐτῆς ὡς ἰ-
 σραηλῖταις ἡγεγῶν. τοῦ ὡς πρὸς αὐτῆς ἀφ' ἑβων, καὶ φη-
 σάντες ἀφ' ἑβων αὐτῆς, ἐν ὡς τῶν ἀφ' ἑβων αὐτῆς
 τῆς ἀφ' ἑβων καὶ τῆς ἡγεγῶν ἀφ' ἑβων, καὶ ποιήσιν αὐτὸν φάλαγγα τοῦ σώματος καὶ τῶν νίκων, καὶ τοῦ
 ἀφ' ἑβων τοῦ πρὸς τοῖς πολεμίοις καὶ τοῖς κατάνησιν αὐτῆς ἐπὶ γένει αὐτῆς, τῆς πᾶσι καὶ πᾶσι αὐτῆς ὡς ἰ-
 σραηλῖταις τὸ πρὸς αὐτῆς ἀφ' ἑβων αὐτῆς.

A Se enim seruatore[m] suum, hominem spectare
 per multa officia benevolentiae, in exilium a-
 ctum, & saepe in capitis discrimen adductum,
 amicorumque consuetudine orbatum persequi
 non desistere. illum vero pro hostili infestatio-
 ne salutem sibi reponere. Tum David iussit ut
 mitteret qui & spiculum & lecythum reporta-
 rent, hoc attestatus, quod Deus futurus esset v-
 triusque naturae & morum ac gestorum iudex,
 cui notum esset, quod ea quoque die perpercisset
 inimico, quem in manu erat interficere. Atque
 hoc modo Saulus iam iterum clementia
 Davidis incolumis e manibus emissus, retro in
 regiam se recepit. Ceterum David veritus ne si
 diutius in eis loca haereret eadem comprehen-
 deretur, consultius putauit in Palaestina transire,
 & illic degere: quod cum ceteris quoque vi-
 sum esset, una cum sexcentorum manu ad An-
 chum se contulit regem Gittae, vnius e quinque
 eius gentis ciuitatibus: vbi domicilio accepto
 a rege cum duabus vxoribus Achima & Abi-
 gae habitauit. Saulus autē cautiore factus post-
 hac destitit contra eum aut proficisci aut mili-
 tem mittere, videns id sibi iam bis male cefsis-
 se, minimūque abfuisse quin captando cape-
 retur. Dauidi autem non placuit in vrbe Gittae
 manere, sed petiit a rege ut ad pristinam erga se
 hospitalitatem hoc quoque adiceret, & agri
 partem ad incolendum ei cum suis attribueret.
 Vereri enim se ne iuxta moenia morando onero-
 sus Gittensibus videatur. annuit ei precibus
 rex, & vicum quendam nomine Sicellam
 ei donauit, quem David postea regnum adeptus
 adeo dilexit, ut suam & posterorum priuatam
 possessionem in perpetuum esse voluerit: qua
 de re alijs fufius dicturi sumus. totum autem
 tempus quo David apud Sicellam vixit, fuerunt
 menses quatuor, additis viginti diebus. ex eo
 loco clancularijs excursionibus Palaestinae gen-
 tis vicinos sibi Sarcitas & Amalecitas infestabat,
 magnas iumentorum & camelorum praedas abi-
 gens. mancipia enim non abstrahabat, veritus
 ne horum indicio res ad Anchum regem per-
 ferretur. De manubiis autē munera mittere ad
 regem solebat. quo percontante vnde eas praed-
 as ageret, meridionalem Iudaeorum regionem
 campestem incursare se respondens, regi faci-
 le persuasit ut crederet quod verum esse vche-
 menter cupiebat. sperabat enim Dauidem si ho-
 stiliter gentem propriam tractasset, pracluso re-
 ditu semper posthac obnoxium se habiturum.
 Et parabatur tum bellum in Hebraeos commu-
 ni Palaestinarum decreto, indicto omnibus e-

1. Reg. 27.

XIIII.

1. Reg. 28.

[illegible]

men, inquit, in faris esse vt David assumpra regia dignitate bellum ex sententia conficiat. te verò & principatum & vitam simul amittere, eo quòd in bello quod contra Amalecitas gessisti obediens Deo non fueris, & quæ tibi per me etiam tum viuum mandauit neglexeris. Sciro igitur & exercitum tuum ab hoste profligandum, & te vnà cum filiis in prælio cadentem cras mecum futurum. His auditis Saulus obmutuit præ mœstitia, & in humum collapsus est, siue ob subitanam tristitiam viribus deficientibus, siue ob inedia, quòd ea nocte ac præterita die corpus cibo recurrere neglexisset, tandem cum ægrè ad se ipsum redisset, mulier vrgebat eum vt cibum lumeret, hæc gratiam ab ipso reposcens officij, quod per interdiktas artes non sine suo periculo poscenti præstiterat, priusquam sciret hunc ipsum esse qui interdixit. pro quo beneficio hoc tantum reposcebat, vt mensa apposita vires resoueret, quo ad exercitum redire valeret. resistentem verò & cibum omnem præ desperatione auersari pergentem, tantum non adegit improbis precibus vt assentiretur. cumque vnicum haberet vitulum domi à se educatum mulier quotidianis operis victum sibi parans, & nihil præterea possidens, hoc mactato carnes coctas ipsi & famulis apposuit. Saulus verò eadem nocte in castra est reuersus. Mirati succurrit hoc loco mulieris huius comitatem ac liberalitatem, quæ tamen à rege artem exercere vetita qua victum parare assueuerat, hominem numquam antè visum, immemor totam alendi se rationem per hunc sibi ademptam, non auersata est vt hospitem & ignotum, sed commiserata & consolata ad fastiditum cibum sumendū adhortata est: & quod solū mulieri pauperi superfluit, pròptè ac libèri animo apposuit, nec gratiā pro beneficio repèdēs, nec officio fauorè regis captans, quæ iamā moriturum præciebat: cum tamen homines natura ita comparati simus, vt rum demum officiosos esse libear: quando aut pro meritis gratia est rependenda, aut ipsi demereri quempiam cupimus, quem cumulatè aliquando beneficium repositurum speramus. Egregium igitur exemplar beneficentiæ nobis exhibuit, ostendens nihil esse potius quàm in necessitate constitutos subleuare, nihil quod hominem magis deceat, nihil quod Deum æquè conciliet, & ad beneficiendum nobis prouocet. atque hæc de muliere illa dixisse sufficiat. Nunc aliam quandam admonitionem scriptis meis iuuat inserere, cum populis ac gentibus profuturam, tum præcipuè viris eximiiis & ad gloriam natis incitamento futuram ad virtutem: quandoquidem hæc sola in sempiterna memoria sui cultores collocare valens, magnū calcar ad honesta studia tam regibus gentium, quàm ciuitatum magistratibus debet subdere, vt contemptis periculis atque etiam certa morte, nihil durum pro patria subire ac sustinere subterfugiant. Quod vt faciam opportunè Sauli Hebræorum regis illustre exemplum flagitat. Hic enim licet futuri gnarus, & de obitu suo præmonitus à propheta, noluit tamen eum vitare, & ob vitæ cupiditatem exercitum hosti prodere,

ἀλλ' ἀπὸ τοῦ μὲν ἡμέραν εἰς ὅν ἐδωκά σοι τὸ πόνον, καὶ
 δὲν ὑπονοῶν ἀποπν, καὶ καὶ φύλασέ μοι τὴν χώραν,
 μὴ πνεύς εἰς αὐτὴν τῇ πολυμύῳ εἰσβάλλωσιν. ἐστὶ δὲ
 ἔτι το, συμμαχίας μέγας, καὶ δαδίδης μὲν, ὡς ἐκέ-
 λουσεν ὁ τῇ γατῇ βασιλεὺς, ἦσαν εἰς σικελλὰ. κατ'
 ὅν δὲ καμὲν ἐξ αὐτῆς συμμαχίῳ τοῖς παλαισποῖς ἀ-
 πηλθε, τὸ τῇ ἀμαλκμῇ ἐθνος ἐπέλθον, αἶρει τὴν σι-
 κελλὰν καὶ κράτος, καὶ ἐμπαρήσαντες, ἔτι πολλὰ λείαν
 ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐκείνης καὶ τῆς ἄλλης τῇ παλαισ-
 τῶν χώρας λαβόντες, αἰχρόησαν. ἐκ παπορθημύλῳ δὲ
 τὴν σικελλὰν καταλαβὼν ὁ δαδίδης, ἔτι δημοσ μὲν
 πάντα, καὶ τὰς γυναικας τὰς ἑαυτῆς, δύο γὰρ ἦσαν, καὶ
 τὰς γυναικας τῇ ἐτάχον σὺν τοῖς τέκνοις ἡμαλ-
 πομύλῳ, ὡς ἐρρήγηται δι' αὐτοῦ τὸ ἐδῆτα. κλαίων δὲ
 καὶ ὀδυρόμενος μὲν τῇ φίλων, ὅτι τοσούτον περήθη τοῖς
 κακοῖς, ὡς τε αὐτὸν ἐπιλείπει ἡδὴ καὶ τὰ δάκρυα. ἐκπ-
 δύνουσε δὲ καὶ βληθείς ὑπὸ τῇ ἐταίρῳ ἀλγυμύτων
 ἐπὶ ταῖς ἡμαλποσίαις τῇ γυναικῶν καὶ τῇ τέκνων
 ὑποθαίν. αὐτῇ γὰρ τῇ γεροντότῳ ἡπάντο. αἰσχρὸν
 δὲ ἐκ τῆς λύπης, καὶ τὴν δόξαναια πρὸς τὸν θῶν ἀ-
 ναστας, παρεκάλεισεν τὸν ἀρχιερέα ἀβιαθάριον ἐν δὲ
 σαδαι τὴν ἱερατικὴν σολὴν, καὶ ἐπεροτήσεν τὸν
 θῶν. καὶ πρὸς φητεῦσαι εἰς διώξασιν τοῖς ἀμαλκμῆς
 διδῶσι καταλαβεῖν, καὶ σῶσαι μὲν τὰς γυναικας ἔ-
 τὰ τέκνα, τιμωρήσασθαι δὲ τοῖς ἐχθροῖς. τὴν δὲ ἀρχιερέως
 διώκειν καλούσαντος, ἐκπιδήσας μὲν τῇ ἐξακοσίῳ
 ὀπλῇ, ἔπειτο τοῖς πολυμύοις. ὡς ἀγυμύλῳ δὲ ἐπὶ
 πνα χρίμαρρον, βάσελον λεγόμενον, καὶ πλαιμύλῳ π-
 νι ὡς πεπασσέν, ἀγυμύλῳ μὲν τὸ γῆρας, ὑπὸ ἐνδίας καὶ
 λιμῶν παρεμύλῳ, ἔισι γὰρ ἡμέραις ἐν τῇ ἱερμῇ πλα-
 τώμῳ ἀσιτος διακατήρῳ, ὡς ὦν αὐτὸν ποτὶ ἔ-
 ξοφῇ ὡς ἀγυμύλῳ καὶ ἀναλαβὼν ἐπύθῃτο, πῶς τε
 εἴη καὶ πόθον. ὁ δὲ γῆρας μὲν ἐσῆμαιντο, ἀγυμύλῳ ὦν. καὶ
 ταλειφθῆναι δὲ ὑπὸ τῆς διασώτου κατ' ἀρῶσιαις ἐπα-
 δαι μὴ διυμύλῳ. ἐδῆται δὲ αὐτὸν τῇ καταπορήσαν-
 των καὶ δημοκατόν ἀλλὰ τε τῆς ἰουδαίας καὶ τὴν σί-
 κελλαν ἐπὶ χροσάμῳ οὐκ ὁ δαδίδης τοῦτω ἐπὶ τοῖς
 ἀμαλκμῆς ὁ δῆται, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς ἐπὶ τῇ ἐρ-
 ριμύλῳ, καὶ τοῖς μὲν ἀριστυῖας, τοῖς δὲ καὶ μύθοντας
 ἡδὴ καὶ λαμύλῳ ὑπὸ τῆς οἴνου, καὶ τῇ λαφύρον. ἔ-
 τῆς λείας ὡς λαβόντας, ἐπιπασσὼν ἀγρυμύλῳ, πολλοὺς
 αὐτῇ φόνον εἰργάσατο. γυμνοὶ γὰρ ὄντες, καὶ μηδὲν
 πρὸς οὐκ ὄντες τοῦτον, ἀλλὰ πρὸς τὸ πῆν καὶ δὴ-
 ραῖται τῇ ἀμύλῳ, πάντες ἦσαν ἀκατέρῳ. καὶ οἱ
 μὲν αὐτῇ, ἐπὶ τῇ ἔαπῃ ὡς ἀγυμύλῳ, ἐπὶ κατα-
 λαμβανόμενοι παρ' αὐταῖς, ἀγρυμύλῳ, ἔτι παρῖσυν
 αὐτῇ τὰ στήα καὶ τὴν ξοφίαν τὸ αἶμα, τοῖς δὲ διεξι-
 μένοις ἀλλήλοις ταῖς πρὸς ὅσους διέφθιν, εἰσὶ
 δὲ καὶ πρὸς ὕπνον ὑπὸ τῆς ἀκατέρῳ καταλυμύλῳ.
 ὅσοι δὲ ἐβησαν ὡς ἐμύλῳ τὰς πανοπλίας ἐξ ἐ-
 ναστίας αὐτῇ ἔπειτα, τοῖς οὐδὲν ἡτίον ἀγρυμύλῳ
 γυμνῶν καταπασσὼν ἀπὸ σφατῆς. διέμενον δὲ οἱ σὺν
 τῇ δαδίδῃ ἔτι αὐτοὶ ἀγρυμύλῳ πρὸς πρὸς ὡς
 ὡς ἐπὶ πρὸς, ὡς καὶ ὡς λαφύρῳ τῇ ἀμαλκμῇ
 πλείονας ἢ τῇ ἀκοσίῳ. καὶ αὐτοὶ δὲ ἀρομῶς καμύ-
 λῳ ἐπὶ βῆτας διέφθιν ἀπὸ σφατῆς δὲ ἄλλα πάντα ἀ-
 νῆμας καὶ τὰς τῇ ἐτάχον. ὡς δὲ ἀσπρίφοντες ἦσαν
 αὐτοὺς ἐπὶ πρὸς, καὶ ὡς λαφύρῳ ἐπὶ τῇ σφατῇ, οἱ μὲν

A quare confestim agrum quem tibi donavi , re-
pete, nihil de voluntate nostra dubitans: & illic
esto praesidio meae regioni , ne interim dum
cum exercitu absum, hostes aliqui eam per oc-
casionem inuadant. hoc enim pacto non mi-
nus amici ac socij praestiteris officium. Paruit
David, & ad Sicellam se recepit. Sed interim
dum Palaestinatorum castra sequeretur, Amaleci-
tarum gens expugnata & incensa Sicella, praedae
tam inde quam ex vicinis Palaestinatorum
agris abacta, in suam regionem reuertebatur.

B David autem vicum suum vastatum inueniens
omnibusque direptis utramque etiam uxorem
abductam, & pari modo commilitonum vxores
ac liberos cum caetera praeda abactos, doloris
impatiens scidit vestimenta sua : & ad eam
huic calamitati succubuit, ut non prius flere ac
lamentari suam & suorum vicem desineret,
quam lacrymae eum deficerent. nec multum
aberat quin ab iratis ob iacturam coniugum
& liberorum militibus saxis impeteretur, quod
in ipsum causam tanti mali reicerent. Post-

C quam autem a maerore se recollegit , & ani-
mam ad Deum erexit, rogauit pontificem A-
biatharum ut sumptis sacerdotali amictu Deum
confulere, & oraculum referret, num Deus
concessurus sit affecuto Amalecitas uxores ac
liberos recipere , poenamque de hoste sumere:
pontifice vero iubente persequi, assumptis sex-
centis armatis quantum potuit per vestigia ho-
stium properauit. cumque ad torrentem quen-
dam nomine Baselum peruenisset, incidit in
quendam Aegyptium errantem, iamque inopia
& fame deficientem, qui toto triduo per deser-
tum impastus oberrauerat. hunc cibo & potu
prius refocillatum, rogat cuius esset, & qua na-
tione. is respondit se Aegyptium genere , a do-
mino relictum in itinere , quod propter lan-
guorem non posset agmen consequi eorum
qui vastata Sicella finitimisque locis domum
se recipiebant. Itaque hoc ductore David usus
ad persequendos Amalecitas, affecutusque eos
in terram proiecto , & partim prandium su-
mentes, partim iam temulentos , & rebus ex
praeda questitis se oblectantes, ex improviso ir-
ruens, magnam eorum stragem edidit. Inermes
enim, & nihil tale expectantes , & epulis tan-
tum ac comotationibus intenti, facile ab ar-
matis conficiebantur. alij enim instructi
mentis accubantes, cruore appositos cibos in
undabant , alij propinantes sibi inuicem op-
primebantur, nonnulli vero somno iam ac vi-
no sopiti: & si qui se interim armare potuerunt,
non multo maiore negotio quam caeteri cae-
debantur. durauit enim ea caedes a pran-
dio usque ad vesperam, ut ex omnibus Amale-
citarum copiis aegre quadringinti celeritate
camelorum ab interfectione sint exempti. cae-
terum praeda omnis est recepta, uxoresque tam
ipsius quam Davidis commilitonum. Reme-
tientes autem iter postquam ad eum locum per-
uenerunt, ubi duceos minus expeditos ad cu-
stodiam impedimentorum reliquerant, quadrin-
ginti illi nolebant eos in praedam partem admittere,

quoddam per ignaviam in persequendo hoste de-
lassati fuissent, aciebantque contentos esse oportere receptis vxoribus ac liberis. Hanc eorum voluntatem iniquam David pronunciauit. Par enim esse, ut victoria diuinitus concessa, receptisque ex hoste spoliis, vniuersi milites ex æquo fruerentur, maximè cum reliqui impedimenta interim asseruauerint. ex eo præiudicio mos in posterum obtinuit, ut tantundem ex præda cederet iis qui pugne interfuerunt, & iis qui interim circa impedimentorum custodiam sunt versati. Reuersus deinde Sicellam David, per totam tribum Iudæ partes ex præda ad amicos & familiares misit. atque in hunc modum circa Sicellam & in persequendis Amalecitis res gesta est. Interca Palæstini acriter prælio cum hoste cōgressi, & superiores facti, plurimos ex aduersa acie sternunt. ibi Saulus & filij contra hostem egregiè cerrantes, & hoc tantum agentes ne inulti caderent, utque honestis vulneribus confecti lucuosam hosti victoriam relinquerent, totam vim hostium in se conuerterunt: & circumuenti multitudine, magna circa se strage Palæstinorum edita postremo & ipsi hostium telis sunt obruti. fuerunt autem Sauli filij, Ionathas, Aminadabus & Melchifus. post quorum casum vniuersus Hebræorum exercitus profligatur: dumque nullo ordine trepidi fugiunt, instantibus à tergo barbaris ingens cædes est perpetrata. Saulus quoque stipatus suorum catervæ fugiebat: in quem Palæstini immixtis sagittariis & iaculatoribus, omnes paucis exceptis confixerunt. ipse verò post multa fortia facinora edita, grauatius vulneribus, ut iam nec subsistere, nec sibi ipse manus inferre valeret, obsecrauit armigerum ut se ferro transfigeret, priusquam viuus in hostium potestatem fieret. quod cum armiger ob maiestatis reuerentiam detrectaret, ipse admoto ad pectus proprii gladij mucrone in eum incubuit. & cum deficientibus viribus traicere se non posset, circumspiciens iuuenem proximum rogat, quisnam esset: auditoque esse Amalecitam, orat ut se iuaret efficere, quod ipse suis manibus non quiret. qui postquam eius optata exsecutus est, ademptis aureis armillis & corona insigni regio, quantum poruit festinus inde se proripuit. armiger autem regius conspecta Sauli nece, ipse quoque se iugulauit. pari modo & vniuersum eius satellitium una cum domino suo cecidit, circa montem qui nominatur Gelboe. Qua clade audita ab Hebræis qui vallem ultra Iordanem sitam habitant, quique campetres vrbes tenent, quoddam Saulus rex cum filiis & exercitu in prælio cecidisset, relictis suis oppidis in munitissimas quasque vrbes confugerunt: quæ Palæstini deserta nacti, facile occupata ipsi posthac incoluerunt. Die verò quæ prælium proximè consecuta est, dum cætorum cadauera spoliant, inciderunt in Sauli filiorumque eius corpora, quibus exuris capita etiam præciderunt:

1. Reg. 13.

A οὐκ ἤξιον αὐτοῖς ἀπομαρτύνειν, οὐ συνήκον ἀπομαρτύνειν, ἀλλὰ μαλακιδόντας ἐπὶ τῷ δώῳ, ἀγαπήσεν δὲ σεσωσμένους τὰς γυναῖκας ἀπολαμβάνοντας ἑλθόν. δαβίδης δὲ πνεύματι καὶ ἀδίκῳ αὐτῷ ταύτην ἀπέφηνε τῷ γυναικί. ἔτι γὰρ ἀξίους τὸ θοῦ ὄψαχόντες αὐτοῖς ἀμείαδαι μὴ τοῖς πολέμοις, κομισάδαι δὲ πάντα αὐτῷ, πῶσι ὅς ἴσου τοῖς στρατιωμένοις μαρτυρεῖται τῷ ὀφείλει. καὶ ταῦτ' ἐπὶ φυλακῇ τῷ
B σκάνειν μεμνηκότων. καὶ ὅς ἐκείνου νόμος ὅς ἐστι ἐκείνου παρ' αὐτοῖς, ἵνα τ' αὐτὰ τοῖς μαχημένοις λαμβάνωσιν οἱ τὰ σκάνει φυλάσσοντες. γυνάμνος δὲ ἐν σκέλλαι δαβίδης, διέπειψεν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ ἰουδα φυλῇ σωθέντες καὶ φίλοις, ἀπομοίρας τῷ λαφύρῳ. καὶ τὰ μὲν ἐπὶ τῷ σκέλλῳ πρόσθεν, καὶ ἀμαλκιδῶν ἀναίρεισιν, οὕτως ἐγχεύτο. τῷ δὲ παλαίστῳ συμβαλόντων, καὶ καρτερῶς μάχης γυνάμνος, νικῶσιν οἱ παλαίστοι, ὅ πολλοὶ ἀναγούσι τῷ ἐκείνου. σάουλός δ' ὁ τῷ ἰσραηλ τῷ βασιλεῖ, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, γυναικὶς ἀγαθίζόμενοι, καὶ πάση περ θυμῷ χρώμενοι ὡς ἐν μόνῳ τοῦ κελεύει ἀποθανεῖν, καὶ ὁ δαβίδης δὲ ἀνακλινύσας τοῖς πολέμοις τῆς ὁλῆς αὐτοῖς δόξης ἀποκειμένης, οὐδὲν γὰρ ὀφεισόμενον τοῦτο εἶχον, ἐπηρείφουσι πᾶσας εἰς αὐτοῦ τῷ τῷ ἐχθρῷ φάλαγγα. καὶ ὁ βασιλεὺς δὲ τῶν ἀποθνήσκουσιν, πολλοὺς τῷ παλαίστῳ καταβαλόντες. ἦσαν δὲ οἱ σαούλου παῖδες, ἰωνάδης, καὶ ἀμιάδης, καὶ μαλχός. τούτων πιστότων, εἴπηται τὸ τῷ ἐβραίων πληθος. καὶ ἀκοσμία καὶ σύγχυσις γίνεται ἐφ' ὅσους ἐπηρείφον τῷ πολέμῳ. σάουλός δ' ὁ φέρει, καρτερῶς σῆφος ἔχων ἐπὶ αὐτὸν, καὶ τῷ παλαίστῳ ἐπηρείφοντων ἀκοσίας καὶ τοξότας, παῖδας μὲν ἀποβάλλει πλὴν ὀλίγων. αὐτὸς δὲ λαμπερῶς ἀγωνισάμενος, καὶ πολλὰ εὐρήματα λαβὼν, ὡς μηκέτι δεχόμενος
E ῥῆν, μηδὲ αὐτὸς ταῖς πληγαῖς, ἀποκτείνεται μὲν αὐτὸν ἡ δόνη, κελεύει δὲ τὸν ὀπλοφόρον, ἀσασάμρον τῷ ῥομφαίᾳ, ταύτην αὐτὸς διελάσας ἐπὶ ζώντῳ συλλαβεῖν αὐτὸν τοῖς πολέμοις. μὴ ὁλοκλήρως δὲ τοῦ ὀπλοφόρου κτείναι τὸν διασώτῃ, αὐτὸς τῷ ἰδῶσ ἀσασάμρος, καὶ σῆσας ἐπὶ τῷ ἀμύνῳ, ῥίπτει κατ' αὐτοῦ αὐτὸν. καὶ μὴ διυνάμρος ὡσαύτως μηδὲ ἐπηρείφας ἀναβάλλει αὐτοῦ τὸν σῆφος ἐπηρείφεται, καὶ παύσκει τὸν ἰσῶτος, πυθόμενος τῆς εἰς, καὶ μεθ' ὧν ὡς ἀμαλκιδῆς ὅς ἐστι, παρεκάλεισεν ἐπηρείφεται τῷ ῥομφαίᾳ, ὅς τὸ μὴ ταῖς χερσὶν αὐτὸν τῷ δύνασθαι ποιῆσαι, ὡς ἔχον αὐτὸν τελευτῶν ὅταν αὐτὸς βούληται. ποιήσας δὲ τῷ, καὶ ἐμειλόμενος ἐπὶ τὸν βραχίονα αὐτοῦ χερσὶν ἐπὶ τὸν βασιλικὸν σῆφανον, ἐκ ποδῶν ἐγχεύτο. ἀσασάμρος δὲ ὀπλοφόρος σάουλον ἀνέκημνον, ἀπέκτεινεν αὐτόν. διεσώθη δὲ οὐδὲς τῷ στρατοφυλάκῳ τοῦ βασιλείου, ἀλλὰ πάντες ἔπεσον ἐπὶ τὸ κελεύμενον γὰρ ὅς ἐστι. ἀκούσαντες δὲ τῷ ἰσραὴλ οἱ τῷ κοιλάδα πέραν τοῦ ἰορδάνου κατακουῶτες, καὶ οἱ ἐν τῇ πεδίῳ τὰς πόλεις ἔχοντες, ὅτι σάουλός ἐπέπλεκε, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ, καὶ τὸ σὺν αὐτῷ πληθος ἀπέλωλε, κατακτείναντες τὰς αὐτῶν πόλεις εἰς ὀχυροτάτας ἔφυγον: ἔτι δὲ παλαῖστοι, τὰς κελεύελες αὐτῶν ἐρήμους εὐρόντες, κατέωκισαν. τῇ δὲ ἐπηρείφῃ σπυλόντες οἱ παλαῖστοι περὶ τῷ πολέμῳ νεκροῖς, καὶ αὐτῷ
καὶ αὐτῷ

ἐπὶ τῷ γένει τῷ σάουλ, καὶ τῷ παίδι αὐτοῦ σάουλ, ἐπὶ τῷ σπυλόντι, ἀποκτείναντες, ἀποκτείναντες αὐτὸν τὰς κεφαλὰς καὶ αὐτῷ

καὶ κατὰ πᾶσαν ἀνέγγαλαν τὴν χώραν, πύ-
λας δὲ πεπλώσαν οἱ πολέμοι. καὶ τὰς μὲν πα-
ροπλίας αὐτῶν, ἀνέθηκα εἰς τὸ ἀσάφειον ἱερὸν. τὰ
δὲ σῶματα ἀνέκυσσαν, πρὸς τὰ τείχη τῆς βηθ-
σαῖ πόλεως, ἢ νῦν σκυθόπολις καλεῖται. ἐπὶ ᾧ ἤ-
κουσαν. οἱ δὲ ἰαβισαῖ πόλει τῆς γαλαδίτιδος κατέ-
κταντες ὅτι λελαβέντων τὸν σαούλου νεκρὸν, καὶ τοὺς τῶν
παίδων αὐτοῦ, δεινὸν ἡγήσαντο ἀνέκυσσιν ἀντιδύ-
τοις, ἐξελθόντες οἱ ἀδριότατοι καὶ τόλμῃ ἐξαρ-
ροντες, ἢ δὲ πόλιν αὐτὴ καὶ σώμασιν ἀλείμους καὶ
ψυχὰς φέροι, καὶ δὲ ὅλης τῆς νυκτὸς ὀδύσαντες, ἤλ-
θον εἰς τὴν βηθσαῖ. καὶ προσελθόντες τῇ τείχει
τῆς πολέως, καὶ κατελόντες τὸ σῶμα σαούλου
καὶ τῶν παίδων αὐτοῦ, κομίζουσιν εἰς ἰαβισαῖ, μη-
δὲ τῶν πολέμων αὐτοῖς καλίστη διμνησάντων, ἢ
ταλαιπράτων δὲ τὴν ἀδριάν. οἱ δὲ ἰαβισαῖοι
πανδημὴν κλαύσαντες, θάπτουσι τὰ σῶματα ἐν τῇ
καλλίστῃ τῆς χώρας τόπῳ, ἀρούρης λεγομένη. καὶ
πάντος ἐφ' ἡμέρας ἐπὶ αὐτῇ γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἐπ'
αὐτοῖς ἦγον κοπτομένοι καὶ θρήνουοι τὸν βασι-
λεῖα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, μήτε ποτοῦ, μήτε
τροφῆς γυσάμενοι. τοῦτο σάουλός τὸ τέλος ἔχε
προφητεύσαντος σαμουήλου, δὲ τὸ ὄψακόντων
τοῦ θιού τῶν ἐν ἀμαλκίταις ἐτολόν. καὶ ὅτι
τὴν ἀρχιελεχὸν τοῦ ἀρχιερέως ὕμνων, καὶ ἀρχι-
μελεχὸν αὐτὸν, καὶ τὴν ἀρχιερέων πόλιν αὐτοῖς. ἰαβισαῖος δὲ, σαμουήλου ζῶντος ἐπὶ αὐτῷ πρὸς
τοὺς δίκας. ταλαιπράτης δὲ, δύο καὶ εἴκοσι. καὶ σάουλός μὲν, ἔπειτα κατέστρεψε τὸν βίον.

A & dimissis in hoc per totam suam regionem
certis hominibus, hostes cecidisse nunciaue-
runt: quorum arma in templo Astartes dedica-
uerunt: porro corpora eorum circa moenia urbis
Bethsanæ, quæ nunc eū est. Scythopolis, cruci-
bus affixerunt. Quod posteaquam auditum est
in Iabissa vrbe regionis Galaditidis, truncata
esse Sauli ac filiorum cadavera, rem indignā rati
eos extremo exsequiarum honore fraudari, a-
liquam multi fortissimi & audacissimi e-
grediuntur (aliter enim hæc vrbs homines ro-
bustos ac feroces) factoque per totam noctem
itinere, ad Bethsanæ moenia peruenientes, de-
pris Sauli & filiorum corporibus Iabissam ea
deportauerunt, nemine hostium arcere eos aut
aggredi propter virtutem ipsorum audente.
Iabisseni autem populariter eos deploratos in
celeberrimo agri sui loco sepeliuerunt, & in
dicto ob regis & filiorum cædem luctu ac ie-
iunio dierum septem in lamentis & planctu
eos exegerunt. Hic finis fuit Sauli iuxta Samue-
lis varicinium, propterea quod mandata Dei de
bello contra Amalecitas gerendo non est exse-
cutus, & quia trucidato cum tota cognatione
Achimelecho pontifice, urbem quoque ponti-
ficalem subuertit. Regnavitque viuet Samue-
le annis decem & octo, & post mortem eius an-
nis viginti: quo tempore exacto, cum quem di-
ximus vitæ finem est sortitus.



ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΕΒΔΟΜΩ ΛΟΓΩ ΤΩΝ

Ιωσήπου ἱστοριῶν τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

- Ὡς δαβίδης μὲν τῆς μαῖς φυλῆς ἑκασίλυσεν ἐν χεβρὼν πόλει, τῷ δὲ ἄλλου παύσας, ὁ σαούλου
παῖς. Κεφ. α.
- Ὅπιν ἐβόθου φονδάντος ἐξ ὀπίσθου φίλων, ἄπασαν τὴν βασιλείαν δαβίδης παρέλαβεν. Κεφ. β.
- Ὡς πολιορκήσας ἱεροσόλυμα δαβίδης, καὶ λαβὼν τὴν πόλιν ἐξέβαλεν μὲν ἐξ αὐτῆς τοὺς χαναναίους, ἐπέ-
κρησε δὲ εἰς αὐτὴν ἰουδαῖοις. Κεφ. γ.
- Ὅπιν δαβίδης στρατεύσαντας ἐπὶ αὐτὴν παλαιστῖνοις ἐν ἱεροσολύμοις ἐπέκρησε. Κεφ. δ.
- Ὡς τοὺς πύργους ἔθνησι στρατεύσας δαβίδης, καὶ χειροσπάρδμος, φόρον ἐπέβλεψεν αὐτοῖς τῶν τέλει. Κεφ. ε.
- Ἡ ἡμερομηνία πρὸς δαμασκηνούς δαβίδου μάχη, καὶ νίκη. Κεφ. ς.
- Πᾶς δὲ τῶν μεσοποταμίων, στρατεύσας ἐπέκρησε αὐτῷ. Κεφ. ζ.
- Ὅπιν ὥς ἐλὼν οἰκίαν αὐτοῦ στασιασάντων, ὑπὸ παιδὸς ἐξεβλήθη τῆς ἀρχῆς. Κεφ. η.
- Ὡς στρατεύσας ἀβεσάλωμος δὲ τὸν πατέρα δαβίδην, ἀπέλεγε σὺν τῷ στρατῷ. Κεφ. θ.
- Πᾶς δαβίδης εἰς τὴν βασιλείαν πάλιν ἀνῆλθε, καὶ ἔζησεν διδ' ἀμύνως. Κεφ. ι.
- Ὡς ἐπὶ ὧν, σολομὼν τὸν υἱὸν, ἀπὸ δαβίδος βασιλεῖα. Κεφ. ια.
- Τελὺς δὲ δαβίδου, καὶ ὅσα τῷ πατρὶ εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς ναὶ κατέλειπεν. Κεφ. ιβ.

HÆC IN SEPTIMO IOSEPHI HISTORIARVM DE

Antiquitate Iudaica libro continentur.

David apud Hebronem vnus tribus rex creatur, in reliquis Sauli filius paternum regnum obtinet.

CAP. I.

Iebostho amicorum insidiis interfecto, vniuersum regnum ad Dauidem deuenit.

CAP. II.

Dauid vi captis Hierosolymis Chananæos inde eiicit, urbemque Iudæis victoribus inhabitandam tra-

dit.

CAP. III.

Dauid Palæstinorum bello impetitus apud Hierosolyma victoriam illustrem consequitur.

CAP. IV.

Dauid subactis finitimis gentibus tributa illis imponit.

CAP. V.

Damasceni à Dauide vincuntur.

CAP. VI.

Quomodo Dauid Mesopotamios vicerit.

CAP. VII.

Quomodo per intestinum familiæ dissidium Dauid à filio regno pulsus est.

CAP. VIII.

Abesalomus contra patrem profectus cum exercitu perit.

CAP. IX.

Quomodo Dauid regno restitutus feliciter vixit.

CAP. X.

Dauid se viuente Solomonem filium suum regnum auspicari voluit.

CAP. XI.

Mors Davidis, & quantum filio ad structuram templi reliquerit.

CAP. XII.



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΪ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

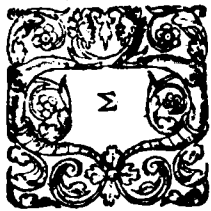
FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER SEPTIMVS.

Κεφάλαιον α΄.

C A P. I.

Ὡς δαδίδης μὲν τῆς μετ' αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἐν χεβρόνι,
τὸ δ' ἄλλο παίδους ὁ σαύλ παῖς.

David apud Hebronem unius tribus rex crea-
tur, in reliquis Sauli filius paternum
regnum obtinet.



ΥΝΕΒΗ δ' ταύτῃ γηένῃ τὴν
μέγαν, καὶ τὴν ἡμέραν κ' δαβί-
δης τοῦ ἀμαλκίτας νικήσας, εἰς
σικελαν ὑπέστρεψεν. ἥδη δ' αὐτῷ
δύο ἡμέρας ἔχοντος ἐν τῇ σικελᾷ,
τῇ τρίτῃ ὡρᾷ γινέσθαι δέσποντος ἐν
τῇ μέγῃ τῆς περὶ παλαιστοῦς ὁ τὸν σαύλον ἀνελών,
τὴν τε ἐδὴ τα ὡρᾷ γινέσθαι δέσποντος, καὶ τὴν κεφαλὴν τῆς
φρεσὶ ἀνελών. καὶ περὶ σικελαν αὐτὸν, περὶ
σικελαν, ποδὶν ἡκε τοιοῦτος, δὲ τῆς τῆς ἰσραηλῆν μέ-
γας ἔλγε. γηένῃ δ' αὐτῷ αὐτῇ τὸ τέλος ἐδὴλου,
πολλὰ μὲν ἀνελών τῶν τοῖς ἐβραίοις μωραδῶν, πε-
ρὶ τῆς καὶ τῆ βασιλείας αὐτῆς σαύλου, μὲν τῆς τε-
κνῶν. ταῦτα δ' σημαίνειν ἔφασκον αὐτὸς ὡρᾷ γινέσθαι τῇ
τρίτῃ τῆς ἐβραίων, καὶ τῆ βασιλείας περὶ σικελαν παρὸν.
ὅτι καὶ κτείναι, μέλλοντα ὑπὸ τῆς πολέμου λαμβάνει-
ναι, ὡρᾷ γινέσθαι αὐτὸς ὡρᾷ γινέσθαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ αὐ-
τὸν ὡρᾷ γινέσθαι, δὲ τὴν τῆς ἑαυμάτου ὡρᾷ γινέσθαι
αὐτὸν ἀνελών καὶ περὶ σικελαν. καὶ σύμβολα τῆς ἀ-
νελόντος ἐπιδύκναι, τὴν τε ἀνελόντος βεσχύος χρυσὸν
τῆ βασιλείας καὶ τὸν στέφανον, ἀνελόντος τὸν σαύλον
καὶ κομίσθαι αὐτῷ. δαβίδης δ', μὲν αὐτῷ ἀνελόντος ἔχον,
ἀλλ' ἐπὶ τῇ κτείνῃ τῆς σαύλου θανάτου βλέπων,
καταρρήγνυει μὲν τὴν ἐδὴ τα, κλαίων δ' καὶ ὡρᾷ γινέσθαι
μὲν τῆς ἑαυμάτου, διακατέφησε τὴν ἡμέραν. ποιεῖ δ'
αὐτῷ τὴν λυτὴν τὴν χαλεπὴν τῆς, καὶ ὡρᾷ γινέσθαι
ἰωνάδης, πιστὸς τὸς τὸν φίλος αὐτῷ, καὶ σικελαν ἀν-
ελών καὶ τὴν περὶ σαύλον ἀνελών, ὡς μὴ μόνον ἐπὶ
περὶ σικελαν χαλεπὴν ἀνελόντος πολλὰς ὑπὸ αὐτῷ κτε-
νίστας ἀφαιρῶν τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀποκτείναν-
τα κομίσθαι φήσας καὶ περὶ αὐτὸν, ὡς αὐτὸς αὐτῷ γέ-
νοιο κατῆρορος ἀνελόντος τὸν βασιλεία, καὶ μωραδῶν ὡς
ἐπὶ παρὸς ἀμαλκίτου γένος, ἐκείλυσεν αὐτὸν ὑπολῶναι. ἔγραψε δ' καὶ ὡρᾷ γινέσθαι, καὶ ὡρᾷ γινέσθαι ἐπὶ σικελαν



Οὗτο πρᾶλιον in eum diem 2. Reg. 2
incidit, quo David de Ama-
lectis victor Sicellam est
reversus. tertio autem post
eius reditum die, elapsus ē
prælio Sauli interfecto-
r, icilla veste, caputque spar-
sus cinere, ad Davidem pervenit: adoratoque
eo, interrogatus unde veniret, ἐκ σικελαν
Israelitarum ait se venire. id fuisse illorum parti-
bus infortunatum, cæsis multis Hebræorum
millibus, & insuper rege cum filiis post eam
pugnam desiderato. atque se nunciare suis ocu-
lis visa, cum forte in fugientem cum suis re-
gem incidisset, quem à se rogatu ipsius cæsum
fatebatur, ne vivus in manus hostium veniret:
cum enim in gladium incubuisset, non potu-
it se ipsum præ multitudine vulnerum interfi-
cere. eius deinde cædis argumenta certissima o-
stendebat, armillas aureas, & insigne regium,
quæ ipse mortuo detraxerat, ut Davidi afferret.
At ille tam certis indiciis credere coactus, sci-
dit vestimentum, & in fletu ac lamentis totam
diem cum amicis exegit. accedebat ad mæro-
ris cumulum Ionathas Sauli filius fidissimus e-
ius amicus, & salutis ipsius non semel autor.
Tanta autem fuit Davidis virtus & erga Sau-
lum benevolentia, ut quamvis sæpius capita-
libus eius insidiis appetitus, non solum æ-
gerrimè tulerit eius interitum, verumetiam
interfectorem illius affici supplicio iusserit.
Præfatus enim quod ipse sui accusator exti-
terit, regis cædem professus, & per hoc Asale-
citæ filium se declaraverit, duci hominem
mandavit. præterea lamentationes & περὶ σικελαν

δ' ἡ μὲν αὐτὴ διώκοντες τὸν ἀβιήμενον, ὡς ἔλθον ἐπὶ τὸν τόπον οὗ καθεστὶ συνηθῆναι τὸν ἀσάην, ὡς αἰνέτας τὸν νεκρὸν, οὐκ ἔτι ταῖς πολέμοις ἐδίωκον. ὁ δὲ ἰωάβος αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἀβιασάος, ὡς ἀφραμόντες τὸ πλῆθος, καὶ τῆς πλείονος ἐπὶ τὸν ἀβιήμενον αὐτοῦ αἰπὰν τὴν ἰσχυρὰν τὴν πολυτηκόντος ὀργὴν λαβόντες, ἀπὸ τῶν τάξεων καὶ προθυμίας χρομόμοι, μάλιστα τὸ πᾶν πνὸς, ὁμιλήσαντες ἑαυτοὺς, ἐδίωξαν τὸν ἀβιήμενον, ἥδη δὲ συσπόμενος ὄντος ἡλίου. αἰσθασὶ δὲ ἐπὶ τινὰ βουλὴν, ὡς ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ τῇ τῶν μὲν τῆς βενιαμίνιδος φυλῆς, αὐτοῖς τε καὶ τοῖς ἀβιήμενοι καὶ τὸν ἀβιήμενον. τοῦτον ἡ ἀνακραγόντος καὶ φησάντος μὴ εἶναι ἀδελφὸς ὁμοφύλους εἰς ἐρεμὴν καὶ μέγαν παρεξέστην. ἀμφοτέρων γὰρ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀσάην, ὃς παρανομήσας μὴ διώκειν οὐκ ἐπέμεινεν, καὶ ὅτε τὸ βλαπτικὸν ἀπέθανε. συμφρονήσαντες καὶ ὡς ἀφραμόντες ἡμνοῦσαντες τοῖς τοῖς λέγουσι ὁ ἰωάβος αἰσθασὶ τῇ σάπῃ σήμερας τοῖς στρατοῦταις, καὶ τῆς ἐπὶ πολὺ διαζεύξης ἐπέσχε. καὶ ὅτε μὲν ἐπὶ ἐκείνῃ καὶ στρατοῦταις τὸ τῶν τῶν νύκτα ταύτην. ἀβιήμενος δὲ ὅλην αὐτῆς ὁδὸν καὶ παρανομήσας τὸν ἰορδάνην ποταμὸν, ἀφικνέται πρὸς τὸν σάμην πᾶντα εἰς τὰς παρεμβολὰς ἰεβοθὸν. τῇ δὲ ἰχομόρῃ, τοῖς νεκροῖς ἰωάβος ἐξαρτίσθησας, ἀπαντᾶς ἐκείνου διώκειν. ἔπειτα δὲ, ἥν μὲν ἀβιήμενον στρατοῦταις, ὡς ἑταίροι καὶ ἐξήκοντες. ἥν δὲ δαβίδου, δίκην πρὸς τοῖς ἐνέαι, καὶ ἀσάην, οὗ τὸ σῶμα κομίσαντας ἐκείνου ἰωάβος καὶ ἀβιασάος εἰς βηθλέμην, καὶ ἀφικνέται ἐν τῇ πατρὶς μνήμῃ, πρὸς δαβίδην εἰς χεῖρας παρεγγύοντο. ἤρξατο μὲν οὖν, ὅτε ἐκείνῃ τῇ χρομόμοις ἑβραίοις ἐμφύλιος πόλεμος. καὶ διέμεινεν ἄχρι πολλῶν, ἥν μὲν καὶ δαβίδου, κρείττονον αἰὲν ἡμῶν, καὶ πλείον ἐν τοῖς κληρονομοῦσι φερόμενον, ἥν δὲ σαούλου παῖδων, καὶ ἥν ὑπηκόων αὐτοῦ, καὶ πᾶσαν χρομόν ἡμέραν ἐλαττοῦ μόνον. ἐγγύοντο δὲ καὶ τὸν κατὰ καὶ πᾶσις τῇ δαβίδην, τὸν ἀρτίον ἐξ, ἐκ γυναικῶν τοσούτων. ὃν ὁ μὲν ὁρισβύτατος ἐκ μητρὸς ἀχίνας ἡμῶν, ἀμῶν ἐκλήθη. ὁ δὲ δεύτερος, ἐκ γυναικὸς ἀβιγὰς, δανιήλος. τῷ τρίτῳ δὲ ἐκ τῆς θυλομαίου θυγατρὸς μαχάμης φιλῶν τῇ γαστρίῃ βασιλείῃς ἀβιασάως ὄνομα. τὸν δὲ γοτάρτην, ἀδελφὸν ἐκ γυναικὸς ἀργίτης φερόμενον. τὸν πέμπτον δὲ καὶ τὸν ἕκτον γορδιαν καὶ γάλα ἐκπομόσας. τῇ δὲ ἐμφυλίου πολέμου συνηθῆσας, καὶ συμπίπτοντες εἰς ἕρπον καὶ μέγαν πυκνὰς μὲν ἐκείνῃ τῇ βασιλείῃ, ἀβιήμενος δὲ σαούλου παῖδων ἀρχιστράτηγος, συνηθῆσας τε ὡς καὶ σφόδρα ὄντος ἔχον τὸ πλῆθος, πάντας συνηθῆσας τῇ ἐκείνῃ παρρησίασιν. καὶ διέμεναν ἑκὼν χρομόν τὰ ἐκείνου φρονησάντες. ὕστερον δὲ ἐκ ἐκλήμης ἡμῶν ἀβιήμενος, καὶ λαβὼν αἰπὰν ὡς συνηθῆσας τῇ σαούλου παλῃ, ῥασιφὰ μὲν τοῦτομα, σβῶν θυγατρί, καὶ καταμαμφοδὶς ἐκ ἐκείνου, ὡς ἀφραμόντες καὶ θυμῶν ὡς οὐ δικῶν ἥν παρ' αὐτῶν τυγχάνοι, πᾶσι φρονοῖα δὲ αὐτὸν χρομόμος, ἡπύλησε μὲν τὴν βουλήν εἰς δαβίδην παρεκίνησεν, ὅτι δὲ ἔχον ὡς οὐ δὲ τὴν ἰδὴν ῥομὴν καὶ συνηθῆσας ἥν πρὸς ἰορδάνου, δὲ ἡ αὐτῇ στρατηγία τὴν καὶ πᾶσι καὶ πᾶσι εἰς χεῖρας ὡς δαβίδην, λαβὼν ὅρκους τὴν καὶ πᾶσι ἥν μὲν ἔχον αὐτὸν ἑταίρον ἐφίλον αἰσπύσαντας τὸν λαόν, τῇ σαύλ μὲν ὑποστῆναι παῖδων, αὐτὸν ἡποδύξαντας πᾶσις χρομό βασιλείᾳ. τῇ δὲ δαβίδην ποιησάμενος τὰς ὁμολογίας, ἥδη γὰρ ἐφ' οἷς ἀβιήμενος διὰ φρονοῦσας πρὸς αὐτὸν, καὶ φρονοῦν τιμῶν ὡς ἀφραμόντες,

id cum eo Abenerum insectabantur, postquam ad locum in quo Asael iacebat pervenerunt, obliti amplioris persecutionis circum cadaver constiterunt. Ioabus autem & frater eius Abisæus, præter exanime corpus cursu prouecti, incitaturque ira extincti fratris, mira pernicitate ac alacritate usque ad solis occasum persecuti sunt Abenerum, & usque locum qui ab aquæ ductu nomen accepit. hic in loco eminētiore cōstitit, Abenerum cum Beniamitis fugientem prospiciens. qui cum exclamasset, satis iam indignationi indultum, nec esse viros consanguineos improba insectatione cogendos omīssa fuga in certamen redire: culpam enim penes fratrem eius Asaalem esse, quoddam monitus ab insequendo desistere noluisse, & ideo ictus cecidisset: visus est non male admonere: moxque Ioabus dato receptui signo suos cohibuit: & in eo loco castris politis pernoctavit. Abenerus verò continuato per totam noctem itinere trans Iordanem in Lebosthi regiam se contulit. sequenti die Ioabus recensitis castrorum cadaueribus omnes sepultura dignatus est. ceciderant autem ex Abeneri exercitu trecenti sexaginta: Davidis nouemdecim, præterque Asael: cuius cadauer Bethlema reportatum fratres cum patriis monumentis intulissent, ad regem suum in Hebronem sunt reuersi. Hoc fuit inter Hebræos ciuilis belli initium, quod aliquandiu durauit, sed ita ut Davidis partes magis ac magis proficerent, contrā eorum qui sub Sauli filij degebant imperio, in deriores fierent. Interea David sex filios ē totidem vxoribus suscepit, quorum natu maximus ē matre Achima natus, Amnon dictus est. Secundus ex vxore Abigæa Daniel. Tertius ex Machama filia Tholomæi natus regis Gessitorum, nomine Abesalon. Quartus Adonias ex vxore Angite susceptus, quintum verò & sextum Gerthesam & Galam nominauit. Porro post conflatum ciuile bellum, & crebos partiū conflictus, præcipuum monumentum fuit in Abenero, qui quoddam esset vir prudens, & ad popularem gratiam factus, multitudinem in officio continuebat, ut longo tempore in fide Lebosthi permanerent. Deinde verò infirmulatus apud eum quoddam consuetudinem haberet cum concubina eius Ræpha filia Sibathi, & ea de causa obiurgatus, dolore & indignatione morus quasi non bona gratia sibi pro fidelī studio redderetur: minatus est se regnum ad Dauidem translaturum, & declaraturum quoddam Lebosthus non tam propria virtute aut prudentia regno trans Iordanem potiretur, quā ipsius bellicis artibus & eximia in eam diem fide. moxque misit in Hebronem ad Dauidem, qui suo nomine fœdus cum eo ferirent, hac conditione ut inter præcipuos regis amicos Greciperetur, si populo ad defectionem à filio Sauli concitato, efficeret ut David ab vniuersis Hebræis rex agnosceretur. Qui cū vehementer hoc nuncio lætus conditionem accepisset,

L. Reg. 3.

& quod magis ratum esset fœdus , postulasset vt Melcholen vxorem ad eum remitteret , quam magno suo periculo & annumeratis Saulo sexcentis Palæstinorum capitibus emerat : ante omnia remisit eam abluatam à Pheltiæ coniugio, adiuuante etiam Iebostho. nam & huic Dauid scripserat , æquum esse vxorem sibi restitui. deinde conuocatis senioribus populi , & præfectis militiæ in eam sententiam locutus est apud eos remoratum se quidem illos quo minus relicto Iebostho ad Dauidem desciscerent : nunc autem libenter se hoc illi permissurum, quandoquidem certo comperisset hunc per Samuelem prophetam totius Hebræorum gentis regem diuino iudicio designatum esse ; eundemque vatem præcecinisse, quodd huius ductu vindicandum sit in Palæstinios, nec alio rege sub iugum Israelitarum eos posse subigi. His auditis seniores & præfecti, certi iam in eorum sententiam Abenerum transisse , Dauidi in posterum aperte studuerunt. Supererat vt & Beniamitæ in hanc sententiam concederent, quodd ex hac tribu esset Iebosthi satellitium. ad quos quum eadem verba fecisset, ac ne illos quidem reniti animaduertisset, cum viginti ferme comitibus ad Dauidem proficiscitur, vt præsens fœdus initum confirmaret : tum quia quisque in rebus suis sibi magis quàm alij hdit , tum quia volebat certiorum facere, quid in causa eius cum senioribus & ducibus egisset, & quodd ipsam quoque Beniamiticam tribum in partes ipsius traduxisset. à quo comiter exceptus, & splendidis ac sumptuosis epulis per aliquot dies adhibitus, tandem petit vt dimitteretur, traducturus ad eum exercitum, & quod promiserat re exhibiturus, & quali in manum imperium gentis ei traditurus. Vix ad hæc promissa exsequenda missus à Dauide Hebronem exiuerat, cum Ioabus copiarum imperator peregrè rediens illuc aduenit: cognitôque quodd Abenerus isto cum Dauide fœdere paulo antè abisset regnum ei tradi curaturus : veritus ne is primùm inter amicos locum obtineret, autor illi factus regij fastigij, & alioqui vir prudens in consiliis capiendis, & rerum momentis obseruandis : ipse verò deteriori conditione esse inciperet, & præfectura copiarum priuaretur, malum & iniquum consilium concipit. ac primùm calumniis cum aggressus, persuadere conatur regi, vt caueat sibi, neque fidem illius verbis adhibeat. Nihil enim illum non tentare quo regnum Sauli filio constabiliat: & nunc structis dolis aduenisse, & optatis portum, cum certa spe insidiis circumueniendi Davidis abire. Postquam autem frustra se verba fundere animaduertit, ac ne tantillum quidem regem his moueri, mutato consilio facinus audax mente concipit, & certus hominem tollere, mittit confestim qui cursim per eius vestigia viam carperent, & allecuti cum Davidis nomine reuocaret, quasi per oblivionem quiddam maximè ad rem perti-nens illi significare omisisset. Abenerus autem postquam hæc audiuit ex nunciis in loco cui nomen Besira xx. stadiis ab Hebrone distito, nihil eorum quæ euentura erant suspicatus ad urbem reuertitur. Cui obuiam factus

A αἰσώσασατα πρὸς αὐτὴν μαλ' ἄλλω τῷ γυναικί,
μαγὰλοις ἀνθίστην ὑπ' αὐτῆς κινδύνοις καὶ παλαι-
στων κτ' ἀλγῶν ἱξακοσίαις, αὐτῇ αὐτῆς ἐκείνοισι τῇ
παρὶ σάββω, πέμπει μὲν αὐτῇ τῷ μαλ' ἄλλω, ὅπο-
σάσας φιλήσας, τὰ τε σωματικαῖς αὐτῇ, καὶ πρὸς τὴν
καὶ ἰσθμὸν συμπεράσσουσιν. ἰγ' ἡγεῖται γὰρ αὐτῇ δαβί-
δης τῷ γυναικί δικήμας ὀπολαβεῖν. συγκαλίστας ἡ
καὶ τοὺς γενησκότας τὰ πληθύνει καὶ ταξιαρχοὺς, λόγους
ἵπποισινατο πρὸς αὐτοὺς, ὡς ἔχοντας ἐπιμύους, ὀποσηται
B μὲν ἱερέων, δαβίδ ἡ δὲ πρὸς αὐτῇ, ταύτης ὀποσηται
τῆς ὁμῆς. καὶ μὲν τοὶ γενησκόται ἐπὶ χωρεῖν εἰς ἐκείνους.
Ἐ γὰρ εἰδὼν τὴν θύον δ' αὐτῇ σωματικῶν τε πρὸς αὐτῇ, δα-
βίδ ὡς χρονοτήσεται, παύσει τὴν βασιλείαν βασιλείαν. πρὸς
εἰπὴν δὲ ὅτι παλαιστοὺς ἐκείνους αὐτοὺς τιμωρήσεται, καὶ
ποιήσει κρατήσας ὑποχρεώσι. ταῦτ' ἀκούσας αὐτῆς
καρποβύτιες, Ἐ γὰρ ὡς, ὡς καὶ ἀβιήτες γυναικῶν ὡς
ἔχον αὐτῇ πρὸς τῇ πρὸς αὐτῇ συμπερῶν πρὸς αὐτῇ
C ἔχον, τὰ δαβίδου φρονεῖν μετὰβάλλοντο. πρὸς αὐτῇ δὲ
τοῦτοι, ἀβιήτες συγκαλίσται τὴν βασιλείαν φυλῶν, οἱ
γὰρ ἐκ ταύτης ἀπαιτῶν ἐκείνους σωματικῶν ἵππων,
Ἐ ταῦτα πρὸς αὐτοὺς ἀγαθῶν, ἐπὶ μὲν αὐτῇ
D τῶν ἐκείνους, πρὸς αὐτῇ πρὸς αὐτῇ, ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους
ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους
παρ' αὐτῇ ληψόμενος αὐτοὺς. πρὸς αὐτῇ γὰρ αὐτῇ
πρὸς αὐτῇ μὲν ὅσα δὲ αὐτῇ ἔχοντο ποικύμην (ἡ) ὀ-
κῶ, καὶ πρὸς αὐτῇ πρὸς αὐτῇ, ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους
E τοὺς ἡγεμόνας, Ἐ τῷ φυλῶν ἀπασαὶ σημαίνων. ὡς
διεμάχοντο δὲ αὐτὸν φιλοφρονῶν, Ἐ λαμβάνει καὶ πολυ-
ταλὴν ἑαυτῇ ἐκείνους, ἐπὶ συχταὶ ἡμέρας, ἡξίωσεν
ἀφ' ἑαυτοῦ ἀγαθὴν τὸν πληθύνει, ἵνα παύσει καὶ βλεπομένη
ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους
F τὴν ἀβιήτων, οὐ δὲ ὀλίγον ἀγαθῶν εἰς ἑαυτῇ ἔχον
ἰσθμὸς ὁ ἀρχιστράτηγος αὐτῇ, καὶ μετὰ αὐτῇ ὡς ἐκείνους
πρὸς αὐτῇ ἀβιήτες, Ἐ μετὰ αὐτῇ ἀπὸ αὐτῇ
μὲν ὡς ἐκείνους, καὶ ὁμολογίας τῶν ἡγεμονείας, δέ-
σας μὴ τὴν μὲν ἐν τῇ καὶ τῇ πρὸς αὐτῇ πρὸς αὐτῇ
E σωματικῶν τῆς βασιλείας ἐκείνους, καὶ τὴν ἀλλὰ διπλὴν
ὄντα σωματικῶν πρὸς αὐτῇ καὶ τοὺς καμῶν ὑποδραματῶν,
αὐτοὺς δ' ἐκ αὐτῇ καὶ τῆς στρατηγίας ἀφ' ἑαυτοῦ, κα-
κούρητον Ἐ πρὸς αὐτῇ ἀπὸ αὐτῇ, καὶ πρὸς αὐτῇ
πρὸς αὐτῇ ἀγαθῶν αὐτὸν πρὸς τὴν βασιλείαν, φυλάττειται
ὡς ἐκείνους, καὶ μὴ πρὸς αὐτῇ ὡς ἀβιήτες σωματικῶν.
πρὸς αὐτῇ γὰρ ποιεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῇ βεβαιώσασθαι τῇ σαύ-
λου παρὶ τῷ ἡγεμονείας. ἐπὶ ἡ ἀπὸ αὐτῇ Ἐ ὡς ἐκείνους
αὐτὸν ἐκείνους, μὲν ὡς ἐκείνους ὡς ἐκείνους καὶ οἰκο-
F μίας τῶν ἡγεμονείας ἀπὸ αὐτῇ. ὡς δ' ἐκ ἐκείνους
τὴν δαβίδην τῷτοις, ὡς ἐκείνους ἀπὸ αὐτῇ ὡς ἐκείνους
ἔχοντες αὐτῇ πρὸς αὐτῇ πρὸς αὐτῇ πρὸς αὐτῇ, ὡς
ἐκείνους τὰ ὡς ἐκείνους τῶν ἀγαθῶν, κατέλαβον γὰρ αὐτῇ
τὸν πρὸς αὐτῇ κατέλαβον, ἀπὸ αὐτῇ τὴν ἡγεμονείαν
δὲ ὡς ἐκείνους, ὡς ἐκείνους τῶν συμβεβημένων ὡς
ἐκείνους. ὡς ἐκείνους δ' αὐτῇ πρὸς τῇ πόλει ὡς ἐκείνους.

[illegible]

A beneuolentiam præ se ferens(vt sæpè fit cum
ad obtexendas infidias malum aliquod facinus
molientes summam bonitatem simulant)scor-
sum à cætero comitatu seducit,quali secretius
aliquid cum eo colloqui uellet:atque ita abdu-
ctum in locum portæ solitarii, vno tantum
fratre Abisæo præsentè stricto ferro per ilia
traiecit. Hunc exitum habuit vir egregius, in-
fidiis à laobo interceptus,vt ipse videri vole-
bat in ultionem fratris Asaelis, quem in præ-
lio ad Hebronem commissò Abenerus perti-
naciter se insequentem interemerat. re autem
vera quodd misere timeret , ne honore quem
obtinebat priuaretur , Dauide imperium exer-
citus in Abenerum transferente.Hinc sanè vi-
dere licet, quàm nihil non audeant homines
ambitioni & auariciæ dediti, dum nemini ce-
dere volunt.Nam & dum cupitis potiri prope-
rant,non dubitant quoduis perpetrare facinus:
& ne quod semel naçti sunt amittant , maiora
etiam non reformidant: sic existimantes, le-
uius incommodum esse ad summum fastigiũ
non peruenire,quàm ab assuetis iam bonis ex-
cidere,ideoque plus illis semper audaciæ super-
est, dum timent ne pristina felicitate priuen-
tur. Sed de his satis est paucis admonuisse.
Porro Dauid audita Abeneri nece vehementer
indoluit,sublatàque ad cælum dextera magna
voce protestatus est, quodd nec iubente se nec
conscio cædes ea fuerit commissà. ad hæc diris
imprecationibus autorem necis huius execra-
tus,& familiam eius & facinoris socios præiu-
dicio suo damnauit. Valde enim sollicitus erat,
ne videretur hoc contra fœdus cum Abenero
içtum fuisse admissum, edixitque vt totus po-
pulus defleret ac lugeret,virum & sollemnibus
funeralibus ei parentaret,scissis vestibus & sac-
cos indutus:atque hoc modo exequias frequen-
tari voluit,quas & ipse vnà cum honoratoriis
bus ac præfectis deduxit, planctu & lacrymis
satis indicans vel beneuolentiam erga vinum,
vel mœrorem ob defunctum, quoddque præter
ipsius voluntatem interemptus fuerit,quin &
magnificè apud Hebronem sepultum,ac epita-
phio à se composito honoratum, stans super
monumentum primus deplorauit, suoque o-
xemplo cæteros ad idem faciendum pronoca-
uit,adcoque grauiter Abeneri morte affectus
est, vt nullis amicorum precibus ad gusan-
dum ea die cibum adduci potuerit , sed iu-
ratus ieiunium vsque ad solis occasum serua-
uerit,quod sanè non mediocrem ipsi gratiam
apud multitudinem conciliauit. Nam quot-
quot erant Abeneri studiosi vehementer hunc
defuncti extremum honorem & seruataam ad
ultimum fidem probauerunt, quodd omnia
in eum contulisset quæ in amicos conferri so-
lent, & non vt inimicum aliquando ne-
glectæ & ignominiosæ sepultura tradidisset:
tum considerantes pro se quisque egre-
giam regis benignitatem, eadem sibi quo-
que ab illo pollicebantur. atque hoc mo-
do optimè Dauid famæ suæ consuluit, ne-
mine amplius suspicante ipsius voluntate
cæsum fuisse Abenerum. quia & prius

ὡς ἐμὲς ἐκπρόσθεν ἐπ' αὐτὰ φονδαῖμαί τ' ἀβίηται.

quam multitudo quæ ad funus celebrandum condenerat digrederetur, docuit eos quantum ipse in animo vulnus acceperat, quantumque totus populus detrimentum amisso viro in rebus bellicis tam consilio quam manu præstantissimo. Sed Deus, inquit, qui vniuersa gubernat, necem huius inultam non sinet. Is mihi testis esto quod in Ioabum & Abisæum animaduerrere non valeo, qui apud exercitum penè plus possunt quam ego ipse. pœnam tamen diuinitus infligendam non erugient. Et Abenerus quidem in hunc modum vitam finiuit.

CAP. II.

*Iebostho amicorum infidiis interfecto,
vniuersum regnum ad Dauidem deuenerit.*

II.
2. Reg. 4.

Iebosthus autem Sauli filius morte eius audita grauer hoc tulit, quod priuatus esset viro consanguineo, qui præcipuus autor ei fuerat ut in paternum regnum succederet, mirumque in modum ob hanc causam se afflictum. Nec ipse diu superstes fuit, sed à filiis Hicremmonis Banaotha & Thanno per insidias est oppressus. Hi enim cum essent Beniamitarum genere, & inter præcipuos optimates, existimantes si Iebosthum interficerent, magna se munera à Dauide accepturos, & aut amplas præfecturas aut aliud quid honorificum apud eum per hoc factum se consecuturos, nacti solum Iebosthum in cubiculo meridianum, videntisque nec satellitum quenquam adesse, neque iantricem vigilare, sed & ipsam partim lassitudine, partim æstu in somnum solutam, subintrogredi ad eum, dormientem interemerunt: præcisque capite, & per totam noctem ac diem itinere continuato, tanquam à læsis properantes ad eum quem magno beneficio demeruissent, Hebronem perueniunt: ostensaque Dauidi Iebosthi capite, commendabant ei suam operam ac beneuolentiam, quod regni æmulum de medio sustulissent. Sed multum eos spes sua fecellit: neque enim pro eorum opinione illos excepit rex. Sceleratissimi, inquit, & iam iam pœnas daturi, an nesciebatis quod à me operæ præmium Sauli interfector retulerit, qui ad me coronam eius auream apportauerat? & ille quidem rogatus hoc ei præstiterat, ne ab hostibus caperetur. Aut forte alium me iam factum credebatis, ut mutatis moribus deleatetur viris maleficis, & domini cædem tanquam beneficium oblatum complecterer: idque occiso à vobis in suo lecto viro iusto, qui neminem vnquam læsit, vos verò maxima etiam beneuolentia, summisque honoribus profecutus est. quapropter eadem opera & illi pœnas violatæ fidei dabit, & mihi iniquæ de me opinionationis, quæ putastis de tali Iebosthi cæde libèter auditurum. Neque enim alio modo grauius existimationem meâ ledere potuistis. Hæc locutus iussit eos exquisitissimis tormentis excruciatos supplicio dedi: caputque Iebosthi cum omni honore funeratum in Abeneri monumentum intulit. His ita finitis vniuersi Hebræorum

A ἔλεξε ὁ καὶ πρὸς τὸ πλῆθος, ὡς αὐτῷ μὴ αὐτοχτοῦσα γένοιτο λίπη αἰδρὸς ἀγαθοῦ τι πλούτηκος, ὡς μαρτυρῇ τοῖς Ἰσραὴλιν ὡς ἀγαθὸν βλάβη, ἐρηθίζων αὐτῶν καὶ σωζέειν βουλαῖς τοῖς ἀρίστοις καὶ βίωμιν χρεῖσιν ἐν τοῖς πολέμοις ἔργοις δυναμένων. ἀλλὰ θεὸς μὴ εἴπῃ, ὡς μάλα πάντων οὐκ ἐσθλὸν τὸν ἱμῶν ἀνικητὸν. ὅπως αὖτε ὡς οὐδὲν ἰώαβον καὶ ἀβιαισάον τοὺς σαρκευτὰς παρὰ ποιεῖν ἰκακός εἰμι, πλείον ἡμοῦ δυναμένους, ἀλλ' ὑποδώσει τὴν ἑστῇ τῷ πτολημμένον αὐτοῖς ἀμοιβὴν τὸ θεῖον. καὶ ἀβιαισάον μὲν εἰς τοιοῦτο κατὰ σπέρμα τέλος τὸν βίον.

Κεφάλαιον β.

Οπ τὴν ἡσέδου φορεῖν θάψας ἐξ ἐπικυλῆς φίλων, ἀπικαι τὴν βασιλείαν δαυὶδ παρίλαβεν.

C **Α**Κούσας ὁ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ὁσούλην πᾶς ἰσραήλ, ὡς ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐπετημένος συγγήμοις καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὡς ἀγαθόν. ἀλλ' ἰσραὴλ ἐπαθήσεται, καὶ λῆαν αὐτὸν ὡς δύνῃσιν ὁ ἀβιαισάον θάνατος. οὐκ ἐπιβίωσιν οὐδ' αὐτὸς πολυμῶν χρόνον. ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἰσραηλιτῶν ἡσέδου, βασιλεύσας, τῶν ἰσραηλιτῶν θάνατος ὄνομα μὴ ἐπὶ βουλαῖς ἀπὸ θανάτου. οὗτοι γὰρ ὄντες, τὸ μὴ γένος βενιαμῖται, ὁ πρῶτος τῶν μαρτυρῶν, ὡς αὐτὸς ἐποικτινέων τὸν ἰσραήλ, μαρτυρῶν παρὰ δαυὶδ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, καὶ στρατηγίας ἡ πρὸς ἀλλήλους πίστεως τὸ ἔργον αὐτοῖς ἔσται, ὡς τὸ δωμάτιον μόνον δέσας, μαρτυρῶν καὶ κομιζόμενον τὸν ἰσραήλ, καὶ μήτε τοῖς φίλοις παρὰ τὸν τὴν θυρεὸν ἰσραηλιτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ὑπὸ τῶν κόπῃ καὶ τῆς ἐργασίας ἡς μεταχειρίζεται καὶ τὸ καὶ μὲν εἰς ὅππῃ κατὰ πρῶτον, παρὰ τὸν εἰς τὸ δωμάτιον. ἐν ᾧ συνίεσαν κατακακοῦνται τὴν σπουδαίαν πᾶσι, κτάνουσιν αὐτόν. ὡς τὴν κεφαλὴν ὑποτιμῶντες, καὶ δι' ὅλης τῆς κυπῆς καὶ ἡμέρας ποιοῦσάμενοι τὴν πορείαν ὡς ἀνφυζόντες ἐκ τῆς ἡδονῆς, πρὸς τὸν ἀνθρώπον τὸν τὴν χάριν, καὶ παρέχοντα τὴν ἀσφάλειαν, ὡς χεῖρας παρὰ γένος. καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ δεικνύοντες παρὰ δαυὶδ τὴν ἰσραήλ, συνίεσαν αὐτοῖς ὡς δὲ ὄντες, ὡς τὸν ἰσραήλ αὐτῶν καὶ τῆς βασιλείας ἀνταγωνιστὴν ἀνθρωπότητος. ὁ δὲ ὡς οὐκ ἠλπίζον οὕτως αὐτῶν πρὸς δεικνύοντα τὸ ἔργον. ἀλλ' εἰπὼν, ὡς χάρις, καὶ ὡς ἀγαθὸς δεικνύοντες. οὐκ ἔγνω πῶς ἰσραὴλ τὸν σπουδαίου φωνία, καὶ τὸν κομιζόμενον τὸν χεῖρ αὐτῶν ἐφάνη ἡμυνάμενον, καὶ τῶν ἐκείνων χερσὶν ὡς τὴν ἀνὰ φρεσίν, ἵνα μὴ συλλαβῶσιν αὐτό. οἱ πολέμοι. ἡ μεταβληθῆσθαι με, καὶ μὴ ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὑποπτεύσας, ὡς χεῖρας κακούργους ἀνδράσι, καὶ χεῖρας ἡγήσασθαι τὰς κυριακόνους ὑμῶν πρὸς εἰς, ἀνθρωπότητων ἐπὶ τῆς αὐτῶν κοίτης ἀνδρα δεικνύον, καὶ μὴ δὲ μὴ δὲ κακὸν ἐργασάμενον, ὡς ὁ δὲ πολλῆς δυνάμεως καὶ πλεονεξίας. διὸ, δώσαντα ποινὴν μὲν αὐτῶν κομιζόμενους, δεικνύοντες δὲ ἡμῶν νομίσαντας ἡδὲ ὡς ἔξω με τὴν ἰσραήλ πλὴν τὴν, τὸν αὐτὸν. οὐ γὰρ ἐδυνάσθη μάλλον ἀδικήσας τὴν ἡμῶν δόξαν τοῦ δὲ ὑπολαβόντες. τῶν εἰπὼν, πᾶσαν αἰκίαν αὐτοῖς αἰκισάμενος, δεικνύοντες. καὶ τὴν ἰσραήλ κεφαλὴν, ἐν τῇ ἀβιαισάον πᾶσι πᾶσιν ἀξιόσας ἐκείνους. τούτων ὁ τοιοῦτο λαβόντων τέλος, ἡκον ἅπαντες οἱ τῶν ἰσραηλιτῶν πρὸς

A proceres Hebronem ad Davidem conuenerunt cum tribunis ac præfectis, seque & sua omnia illi dederunt, cōmemoratis prius veteribus officiis, quæ in cum viuente etiam tum Saulo contulissent, & quodd tribunum tunc regium in summo honore habuissent, & quodd diuino suffragio per Samuelem prophetam rex vnâ cū suis filiis declaratus esset: cique soli destinatum esset vt perdomitis Palæstiniis Hebræorum rebus perpetuam salutem ac securitatem afferret.

B At ille collaudato eorum studio, hortatusque vt in cœptis permanerent, fore enim vt nunquam eos pœniteat, conuiuio & omni comitate exceptos remisit ad populum in regiam adducendum. Conuenerunt itaque ex tribu Iudæ armatorum sex millia octingenti, scuta & lanceas gestantes, qui hæctenus Sauli filium securi fuerant, & sine quibus hæc tribus Davidi regnum decreuerat. ex tribu Simeonis septem millia & centum eo ampliùs. ex tribu Leuitica quatuor millia septingenti cum principe suo Iodamo. cum his erat pontifex Sadosus cum vigintiduobus cognatis principibus. ex tribu Beniamitide armati quater mille. Hæc enim tribus adhuc sustinebat credens aliquem ex genere Sauli regnaturum. Ex tribu Ephraimi viginti millia & octingenti, viri animis & viribus præstantes. Ex dimidia tribu Manassitide millia decem & octo. Ex tribu Issachar ducenti futurorum præcij, & armatorum viginti millia. Ex tribu Zabulon armatorum lectissimorum quinquaginta millia. Hæc enim tribus sola vniuersa ad Davidem confluit. hi omnes eadem armatura utebantur, quæ tribus Gadi. Ex tribu Nephthalitide insigniores & ductores mille, scuto & hasta armati. quos sequebantur reliqui tribules eorum, multitudo penè innumerabilis. Ex tribu Danitide selectorum viginti septem millia. ex tribu Aseri quadraginta millia, ex duabus autem tribubus trans Iordanē habitantibus. & reliquo tribus Manassitidis armatorum scuto & hasta galæaq; ac gladio vigintiduo millia. Reliquæ quoq; tribus gladiis utebantur. Hæc fuerūt copię quę in Hebronem ad Davidē sūt collectæ cū magno cōmectui frumenti & vini, cæterorumque ad victum commodorum, omnēsque communi sententia regnum ei ratum ac firmum esse voluerunt. cūque triduo illic festa celebrassent, epulisq; operati essent, David cum omnibus his copiis Hierosolyma est profectus. Iebusæi verò qui tum urbem incolebant, Chanaanæorum & ipsi generis, clausis ad eius aduentum portis, & in moenibus quorquot erant cæci vel claudi, aut alioqui mutili in contemptum regis collocatis, dictabant hos ad arcendum hostem sufficere, freti munitionum firmitate. Quo ludibrio ad iram concitatus, oppugnationem aggreditur: & cū strenua militum opera viretur, omnibus adnitentibus vt vnius urbis expugnatione cæteris si qui similiter pertinaces essent, metus incuteretur, vi inferiorem urbis partem occupat. Resistente autem sola arce, decreuit propositis honoribus ac præmiis militem ad rem alacriter gerendam excitare:

ἡ ἐπαγγελία παραύγει ὅτι ἡ ἀρετὴ αἰσθάνεται,

[illegible]

A Iudæorum verò rex nihil inconsulto Deo solutus agere, iussit pontificem quid tunc quodque de euentu belli polliceretur prædicere. à quo postquam lata omnia didicit, incunctanter & ipse exercitum contra hostes eduxit: & commisso prælio, ipse à tergo eos ex improviso adortus, partim occidit, partim in fugam compulit. Nemo autem suspicetur modicum aut ignauum fuisse Palæstinorum exercitum, qui tum Hebræos inuaserat, coniecturam inde faciens, quòd non magno negotio sit profligatus; nulla prius memorabili re gesta: sed sciat vniuersam Syriam ac Phœnicen consociatis armis auxilium illis tulisse: quæ causa fuit toties victi, tam multis millibus desideratis, denud bellum maioribus viribus redintegrarent: quandoquidem post præsentem quoque cladem triplicato exercitu Davidis ditionem inuaserunt, & eodè quo priùs loco castrametare sunt ausi. Rege verò iterum de euentu oraculum consulente, respondit pontifex, in sylua quæ, fletus cognominata non longè ab hoste aberat, exercitum cõtinentum, nec priùs ad pugnam educèdum, quàm sylua nullo perflante vento suapte sponte agitaretur. quod vbi primum obseruatum est, & Deus maturè præsentix suæ signum dedit, nihil moratus ad paratam iam & indubitatam victoriam est progressus, nam ne primum quidem impetum hostilis acies sustinuit, sed mox vt ad manus vèrum est terga vertit. nec segniùs Hebræus institit, fodiendoque terga fugiendum, & multos prosternendo, vsque Gezara, quod oppidum in vtrorumque confinio situm erat, victos est infecurus. itum est deinde ad castra expugnanda, vbi non magno labore ingenti præda potiti, deos etiam eorum confraçtos diripuerunt. Et quia iam iterum contra hostem res feliciter gesta erat, visum est regi de cõmuni seniorum & optimatum ac tribunorum consilio omne suæ tribus robur ex tota eorum ditione conuocare, & itidem sacerdotes ac leuitas, atque ita profectos vnà ad oppidum Cariathiarim, arcam Dei ex eo loco Hierosolyma transportare, omnemque diuinum cultum cum sacrificiis & ceremoniis à maioribus acceptis, in posterum in hac vrbe celebrari. Si enim sub Saulo sacra non fuissent neglecta, nunquam talem cladem populum accepturum fuisse. Conuentu igitur sicut decretum fuerat habito, rex ad transferendam arcam accedit: quam sacerdotes ex ædibus Aminadabi elatà, in plaustrumque nouum impositam, subiunctis bubus, fratribus eius & liberis ducendam permiserunt. Præcedebat rex, & cum eo multitudo, sacros hymnos canentes, & omne genus patriorum carminum, & ad variorum instrumentorum musicorum pulsum saltitantes, accedentibus & tubis & cymbalis, atque ita arcam Hierosolyma deducentes. postquam autem ventum est ad locum cui nomen Chidonis area, manifesta numinis ira Oza quidam exanimatus est. bubus enim exorbitantibus plaustrum & arca inclinata, Oza cùm non esset sacerdos ausus manum sustentandi causa admolari, in vestigio expirauit, & loco nomen reliquit, qui inde vsque hodiernum Oza percussio vocatur.

παύτης, ἀποθανὼν ἐποίησεν. καὶ ὁ κύριος βασιλεὺς καὶ ὁ πῶς ἐν ᾧ ἐτελεύτησεν, ἐν τῷ ὄρει ἀλακοπὴ καλεῖται.

Tum David territus & cogitans se fortè idem passurum quod Oza , si ad se in urbem arcam reciperet, quandoquidem ille manu tantum in eam extensa morte mulctatus sit. superfed it illam Hierosolyma inducere: diuertensque paulum in villam hominis cuiusdam iusti nomine Obadami, genere Leuitæ , apud hunc eam deposuit. quæ per tres integros menses hoc hospitio usæ, rem Obadami familiarem auxit, eiufque domum multis felicitatib. cumulauit. Rex autem cognito quod Leuita is ex paupere & humili repente usque ad inuidiam eorum qui incrementa eius viderunt felix extitisset, nihil amplius mali veritus , arcam in urbem suam transtulit hac pompa, vt à sacerdotibus deportaretur, deducereturque à septem choris à se in hoc institutis & ordinatis, & rege ipso interim cinnynam pulsante ac plaudente, ita vt Michole vxor eius, Sauli prioris regis filia, factum hoc improbarer. quæ vbi intra urbem illata est, reposerunt eam in tabernaculum à Dauide in hunc usum erectum. In ea festiuitate sumptuosè ac splendide sacrificatum est, & totus populus exceptus conuiuio, vt tam mulierib. quam viris ac pueris in singulos distribueretur libum panis subcinericij, & laganum frixum, & frustum de victima. atque his epulis populo pasto ipse domum reuertitur. Huic occurrens Michole vxor, filia Sauli, omnia precata est illi, quæcunque Deus propitius largiri solet: reprehendit tamen quod præter decorum tantus rex saltasset, ita vt in conspectu seruorum suorum & ancillarum partes quasdam inter saltandum denudaret. at ille non pudere se huius facti respondit, quod sciret gratum esse Deo qui eum & patris ipsius mulieris & aliis omnibus prætulisset: cantaturumque se ei sæpius ac saltaturum, nihil curantem, quàm indecorum hoc aut ipsi aut ipsius ancillis videatur. Hæc Michole ex Davidis coniugio nullos filios peperit, sed ex alio marito, cui pater à priore abstractam tradidit, quinque liberos genuit, vt suo loco diceretur. Cæterum rex videns res suas quotidianis successibus per Dei fauorem proficere, peccare se putauit, quod cum ipse habitaret in alta regia cedrinis trabibus extructa, & omni exornata artificio, arcam pateretur in tabernaculo iacere: itaque decreuit exædificare Deo templum, quemadmodum Moyses prædixerat. communicatque super ea re consilio cum Nathane propheta, cum is autor esset proposita exequedi, pollicereturque Deum opem ad hoc laturum, audior etiam struendi templi factus est. Sequenti verò nocte Deus Nathani per visionem apparuit, iubens vt Dauidi nuntiaret, gratiam quidem sibi esse eius voluntatem, quod primus omnium de ædificando templo cogitauerit: non tamen se permittere vt is qui multis bellis implicatus hostili sanguine manus polluerat, sacratissimum fanum construeret. Verum tamen postquam longam vitam rex ad vltimam senectutem prouectus felici fine clausit, extruendum esse templum à filio eius & successore,

2. Reg. 7.

A Δείσας δὲ ὁ Δαβὶδ καὶ λογισάμενος μὴ ταυτὸ πάθη
τῷ ὅζῳ διξάμενος τὴν κιβωτὸν παρ' αὐτῶν ἐν τῇ πό-
λει, ἐκείνη δὴ ὅτι μόνον ὤξινεν ἡ χεὶρ αὐτῷ οὐ-
τως ὑποθανόντος, καὶ εἰς δέχεται μὲν αὐτὴν πρὸς ἑαυτὸν
εἰς τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐκινδύνους εἰς τὴν χειρὸν αὐτοῦ διέχευε
ὡς ἀδάμην ὄνομα, λαλοῦντος τὸ γένος, παρ' αὐτῷ τὴν κιβωτὸν
τίθησιν. ὅπῃ μὲν εἰ δὴ ὅπῃ ἔτι οὐλοῖς μέλλας αὐτῷ, καὶ
πὺν οἶκον τὸν ὡς ἀδάμην πύξινε τὴν καὶ πολλὰν αὐτῷ με-
τίδωκεν ἀγαθῶν. ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ὅτι ταῦτα συ-
νέβηκεν ὡς ἀδάμην, ὡς ἐν πένια καὶ ταπεινότητι ἀ-
θροῦς διδάμων καὶ ζηλωτῶν ὡς πᾶσι τοῖς ὀρεῶσι καὶ
B πυρρὰ νομοῖς τὴν οἰκίαν αὐτῶν, θάψας ὡς οὐκ ἐνός
κακοῦ πυρρὰ νομοῖς, τὴν κιβωτὸν πρὸς αὐτὸν μα-
τακομίζει. τῷ μὲν ἱερὴν βασιλεύοντων αὐτῶν, ἐπὶ δὲ
χρῶν οἱ δὴ κόσμησεν ὁ βασιλεὺς πορευόμενος, αὐτῶν
δὲ ἐν κινύρῃ πύξινος καὶ κροτουῦτος, ὡς τὴν καὶ τὴν
γυναικα μυχάλῳ σαούλου ἡ θυγατέρα τῶν πορφυ-
βασιλέων, ἰδούσας αὐτὸν τὸ ποιοῦντα χλοάσαι.
C εἰς κομίσαντες ἡ τὴν κιβωτὸν, τὴν δὲ αὐτῶν τὴν σκη-
νὴν καὶ Δαβὶδ ἐπὶ αὐτῇ, καὶ θυσίας τῶν ἐπιτέλειον
πολυτελεῖς καὶ ἱερουργίας αἰνέτηκε. ὁ πὺν ὄχλον ἐπὶ
παύσας, καὶ γυναιξὶ καὶ ἀνδράσι καὶ πᾶσι δὴ ἐξ οὐ-
λῶν ἀφ' οὗ καὶ ἐχαρίτην καὶ λόγον τὰ γενέσθαι καὶ
μαρτυρία θυμάτων. καὶ τὸν μὲν λαὸν οὕτως καταπαρήσας
ἐπαμύνην. αὐτὸς δὲ εἰς τὸν οἶκον τὸν αὐτῶν ὡς ἀγαθῶν.
D ὡς αὐτῶν δὲ αὐτῶν μυχάλῳ ἡ γυνή, σαούλου ἡ θυ-
γατέρα, τὰ τὰ ἄλλα αὐτῶν καταπαρήσας, ὡς αὐτῶν τὴν
γενομένην ἡντι πάσῃ ὅσα ὡς ἀγαθῶν αὐτῶν δυνατὸν, διμα-
νέει τυγχάνοντι. καὶ δὴ καταπαμήσατο, ὡς ἀκούσας
ὁρχοῦντος ὁ πληροῦς βασιλεὺς, καὶ θυμὸν ἐκείνου ὡς
τῶν ὀρχήσεων καὶ ἐν δούλοις καὶ θυραπαίνισιν. ὁ δὲ οὕτως
αἰδούμενος ταῦτα ποιήσας εἰς τὸ τῷ πατρί κληρονομίαν
ἔφασκεν, ὅς αὐτὸν καὶ τὴν πατρὸς αὐτοῦ καὶ τῶν ἀλλῶν ἀ-
πάντων προσέτιμω, πύξιν τὴν πολλὰς καὶ χορηγίας
μυθίας ὡς ὅσα τῶν θυραπαίνισιν αἰσχρὸν καὶ αὐτῇ τὴν
E γνόμενον ποιησάμενος λόγον. ἡ δὲ μυχάλῳ αὐτῇ, Δα-
βὶδ ἡ μὲν συνοικουσα, πᾶσι οὐκ ἐποίησατο. γαμ-
θῶσα ἡ ἑστῶσα, ὡς παρὶδωκεν αὐτῷ ὁ πατὴρ ὁ σαού-
λος, τότε δὲ πᾶσι αὐτὸς εἶχε, πάντα πᾶσι ἐπὶ κα.
F ὡς αὐτῶν τῶν καὶ χεῖρας δηλώσας. ὅρα ὁ βα-
σιλεὺς καὶ πᾶσαν τὴν πορφυράν αὐτῶν χεῖρας ἡ μέγαν ἀ-
μείνω ἐκ τῆς ὡς βουλήσεως, ἐομίζεν ὡς ἀμείνω
αὐτῶν, εἰ μὲν αὐτὸς ἐν οἴκοις ἐκ κέρου πεπονημένος,
ὡς αὐτῶν τῶν καὶ αὐτῶν συνοικουσα παρὸντος, εἶχεν ἡ-
δὴ αὐτῶν τῶν καὶ αὐτῶν καταπαρήσας πορφυρὰς. τὴν
αὐτῶν ἡ κατ' ἐκείνῳ τῶν νύκτα τῶν θανάτου φαίετος
G λίγαν τῶν Δαβὶδ, ὡς τῶν μὲν πορφυρῶν αὐτῶν καὶ
τῶν ὅπῃ μὲν ὑποδέχεται, μηδενὸς μὲν πορφυρῶν εἰς
νοῦν βαλεμένην καὶ αὐτῶν καταπαρήσας, τὴν ἡ ταύ-
την τῶν δέχοντων λαβόντος. οὐκ ὅπῃ ἔπειτα ἡ, πολ-
λοῦς πολέμοις ἡ γυνὴ μὲν καὶ φόνῳ τῶν ἡ χεῖρας
κλῆθη-

μαρμασμένῳ, ποιῶσαι καὶ αὐτῶν. μετὰ μὲν τοῖς γὰ τὸν θάνατον αὐτῶν, γηράσαντος καὶ μα-
κρὸν αἰῶνα βίον, ἔσχατον τὸν καὶ τὸν πατέρα τοῦ μετ' αὐτὸν τῶν βασιλέων ὡς ἀγαθῶν μὲν,

κλῆθη-

κλιθισαυμένη ὃ σολομῶντος. ἔ ποροσήτεται ἔ ποροσέν. Α
 ὡς πατήρ ἡν κατεπηγάλλειτο, τίλῃ μὲν βασιλείᾳ τέ-
 κτων ἐκγόνοις φυλάξων, ἔ ὡς ἀδωσων αὐ ἀμύρτων
 τύχη νόσφ κῆ γῆς ἀφορέα. μαθὼν ταῦτα ὡς τῆ
 ποροσήτου διαβίβης, καὶ ὡς ἐκταρῆς γλυκύμυρος ὅτι τῆ
 τοῖς ἐκγόνοις αὐτῆ τίλῃ ἀρχίλῃ ἀγαμέμνουσαι ἐγκωκῶν
 βεβῆως, καὶ τὸν οἶκον αὐτῆ λαμωρόν ἐσόμενον ἔ ὡς ἐ-
 βόητον, πορὸς τίλῃ ἐβωτων ὡς ἀγῆνται, ἔ πεισὼν ὅτι
 πορίστω πεν, ἡρξάτο ποροσκυβῆν, κῆ ὡς ἐπῶντων ἀγα-
 ριστῆν τῆ θεῶ, ὡν τε αὐτῆ παρίστανεν ἡδὴ ἐν ταπεινῇ
 κῆ ποιμνίος εἰς τηλικούτῃ μέγαθος ἡγεμονείας τί καὶ
 ἀδξῆς ἀναγαγὼν, ὡν τε τοῖς ἐκγόνοις αὐτῆ καδυπύχ-
 το τῆς περνοῖας, ἡμ ἐβράγῳν ἔ τῆς τούτων ἐλδωθρίας
 ἐποίησατο. ταῦτα εἰπὼν κῆ τὸν θεὸν ὑμνήσας ἀπαλλάσ-
 σεται.

A qui vocandus esset Solomon. cuius non aliter
quàm filij curam se habiturum pollicebatur;
regnumque per posteros eius continuaturum:
quodd si quid peccauerit, pœnam nõ vltra mor-
bos & terræ sterilitatem processuram. His ex
propheta cognitis David letus, quodd iam sciret
posteris suis imperium permanfurum, & fami-
liam suam fore illustrem accelebrem, ad arcam
se contulit: procidensque in faciẽ adorauit Deũ
B gratias agens pro omnibus beneficiis acceptis,
quodd se ex humili pastore ad tantum rerum fa-
stigium tantamque gloriam euexisset: proque
promissa posteris etiã suis felicitate, perpetuã-
que prouidentia qua res Hebræorũ augere at-
que ornare non desineret: atque ita grãtis ac-
tũs, hymnũq; decantato à tabernaculo digres-
sus est.

C A P. V.

Κεφάλαιον ε΄.

Ὡς τοῖς πλείεσσιν ἐθνεσι στρατεύσας διεκίδησε καὶ χειρωσάμενος,
φόρον ἐπέταξε αὐτῶν τελεῖν.


 Ιαλιπών ἡ ὀλίγον χρόνον, ἔγνω δὴν ὅτι τοὺς πα-
 λαισποὺς ἐκτραπύειν, καὶ μηδὲν ἀργὸν μηδὲ ρά-
 θυμον ἐν τοῖς ἀσπασμοσιν ὄραν ἡλούμενον, ἐν ᾧ τὸ
 θεῖον αὐτῷ φορεῖται κατὰ σφαιρὸν τοῖς πολέμοις, ἐν
 εἰρήνῃ τὸ λοιπὸν τοῖς ἐκγόνοις αὐτῷ βασιλεύοντες κα-
 ταλίποι. Ἐσυχασίας πάλιν τὴν στρατιάν, καὶ ὡφθα-
 λμίας αὐτῇ πρὸς πόλεμον ἐπίμην παρὰ σκασμὸν
 τυγχάνειν, ὅτι εἰδοξεν αὐτῷ κεφαλὰς ἔχειν τὰ παρ' αὐτῆς,
 ἀφ' αἷς ἐκ τῆς ἰεροσολύμων, ὅτι τοὺς παλαισποὺς ἦκα.
 κρατίσας δὲ αὐτῷ τῇ μάχῃ καὶ πολλῶν τῆς χάριτος
 ὑποπεμψόμενος, καὶ ὡροσερίσας, ὅτι τῇ τῆς ἰβραίων, ὅτι
 τοὺς μωαβίτας τὸν πόλεμον μετήγαγε. καὶ τὰ μὲν δύο
 μέρη τῆς στρατιᾶς αὐτῆς, τῇ μάχῃ νικήσας διήφθαρεν. τὸ
 ἡ λειπόμεινον ἀντιμάχωντο ἔλαβε. φόροις τε αὐτοῖς ἐ-
 πιτάξας κατ' ἔτος τελεῖν, εἶτα ὅτι ἀδράζαρον τὸν ἀφ' αἷς
 μὲν ἦν, βασιλεία ἡ δὲ σωρηνίης ἰσραήλ τοις. καὶ συμβα-
 λὼν αὐτῷ ὡφθ' τὸν ὀρεάτιον ποταμόν, τῆς μὲν πο-
 ζῶν αὐτὸ διήφθαρεν ὡς δυσμυρίοις. τῆς δὲ ἰπώστων, ὡς
 πεντακχιλίους. ἔλαβε ἡ καὶ αὐτὴ ἀρματα χιλία. καὶ τὰ
 πλείω μὲν αὐτῇ ἠφάνισεν, ἕκατον δὲ μόνον ὡροσετέζεν
 αὐτῷ φυλαχθῆναι.

Κεφάλαιον 5'.

Η θρωπεία πρὸς διαμασχίνας δαβίδου μάχη, ἡ γίκη.

Ακούς ἔστι ὁ δαμασκῦ καὶ σύρον βασιλεὺς ἀδα-
δος, ὅτι πολεμεῖ διαβίδης τὸν ἀδράζαρον, φίλος
ὢν αὐτῷ μὲν δυνάμειος ἦεν ἰχυρεῖς συμμαχήσων, ἀ-
παλλὰ ἔχει δὲ ὡς ποροσεδὸν καὶ συμβαλὼν πρὸς τὴν δι-
φρατὴν ποταμῷ. Πάσις ἔστι τῇ μάχῃ, καὶ πολλοὶ ὑπο-
βαλὼν τῷ στραπυτῷ. ἔπεισον γὰρ ὑπὸ τῷ ἑβραίων ἀναγ-
ερύμφοι τῆς ἀδὰδου δυνάμειος δισμώνει, οἱ ἔστι
ποὶ πάντες ἔφυγον. μέμνηται ἔτι τούτου τῆ βασιλείας
νικόλαος ἐν τῇ τετάρτῃ τῷ ἰσοριάν, λέγων οὕτως. μὲν
ἔστι ταῦτα πολλὰ χρόνῳ ὑπερὸν τῷ ἰγχεῶν τῆς ἀδα-
δος ὄνομα, πλεῖον ἰχύος δαμασκῦ καὶ τῆ ἄλλης συ-
ρίας, ἔξω ποιοῦντες ἑβασίλδουσι. πόλειμον ἔστι ἐξ ἐν-
τας πρὸς διαβίδην βασιλείαν ἡ ἰουδαίας, καὶ πολλὰς
μάχαις κριθεῖς, ὑστέρησε τὸν ἀφρατὶν ἐν ἡ ἡ

C

*David subactis finitimis gentibus tri-
buit illis imponit.*

Non multo deinde interiecto tempore ex- V.
 peditionem in Palæstinos decreuit, ablegato omni ocio & segnicie, vt quemadmodum 2. R. 8. 4.
 Deus prædixerat, deuictis hostibus pacatum regnum successoribus relinqueret. Et indicta die militibus ad conueniendum, iussisq; omnibus vt quàm instructissimi ad bellum essent, vt satis omnia parata existimauit, profectus Hierosolymis in Palæstinam peruenit: hostibusque magno prælio victis, & bona agrorū parte multatis, hisque agris Iudeorum terræ contributis in Moabitas bellum traduxit. eorum copias ita concidit, vt tertia tantum pars superesset, quam in deditionem accepit. His quoque annuo tributo imposto contra Adrazarum Arachi filiū mouit, Sophenorum regem: cum quo ad Euphratem congressus, viginti peditum millia, equites quinquies mille occidit. currus etiam mille cepit, ex quibus incensis reliquis, centum solos sibi reseruauit.

С А Р. V I.

Damasceni à Davide vincuntur.

Interim Adadus Damasci & Syrorū rex au-
dito quoddam David Adrazaro bellum intulisset,
cū esset eius amicus ac socius, cum valido exercitu
in auxilium eius properat, sperans se bellum ab eo
depulsurum. cūque & ipse non procul Euphrate cum
Dauidē conflixisset, praelio victus magnam exercitus
partē amisit. Desideratis enim ex eius acie viginti
millibus, reliqui fuga salutē suā consuluerunt. Huius
Adadi etiam Nicolaus in quarto historiarum suarum
libro, in hęc verba meminit. Lōgo deinde post
tempore indigenarum quidam nomine Adadus,
cāteris potentior, Damasci & reliquā Syriā
prāter Phœnicen regnum obtinuit. Hic bello inter
eum & Dauidem Iudæorum regem exorto, crebris
praeliis cum eo confictus, in postremo, quo apud
Euphratem victus est, multis editis facinoribus
regē se & viriū & animi robore pręstātissimū
declaravit.

Ταυτο ἀρίστως ἰδοῦν ἐν βασιλείῳ πόμῃ καὶ ἀνδρείῃ·

Idem de posteris quoque eius narrat, quod, quasi per manus alius ab alio regnum simul & nomen acceperint. Illo, inquit, defuncto, posterius eius ad decimam usque generationem regnum obtinuerunt, quique à suo patre cum imperio nomen accipiens, quemadmodum apud Ægyptios Ptolemæi. ex his potentissimus ordine tertius instaurato bello abolere volens ignominiam aui temporibus acceptam, expeditione contra Iudæos facta Samariam vastavit. Nec à vero aberravit hac parte hic est enim ille Adadus, qui Achabo apud Israelitas regnante, Samariam inuasit, de quo suo loco dicturi sumus. Porro David peragrata cum victore exercitu Damasco & reliqua Syria, totam sub imperium redegit, dispositisque opportunis in locis præsidii, & tributo imposito, domum est reuerfus: & ceu trophæum aureas satellitum Adadi pharetras reliquâque eorum armaturam Deo Hierosolymis consecravimus. has postea Sufacus Ægyptiorum rex, victo Roboam huius nepote, spoliata vrbe cum multis aliis divitiis exportavit. Sed hæc postquam ad ea tempora ventum fuerit dicentur. Hebræorum autem rex favore numinis utens, & fortunam belli sequens, præcipuas Adrazari vrbes aggressus est, Betrazam & Machonem: easque expugnatas diripuit, in his magna vis auri & argenti reperta est: & præter hæc æris genus, quod autem præciosius est habitum: ex quo postea Solomon fecit magnum illud vas mare appellatum, & pulcherrima polubra, cum templum adornaret. Amathenorum autem rex audita Adrazari clade, quodque exercitum amississet, timeas sibi, decrevit in fidem & amicitiam Davidis vitro venire: misitque ad eum Adoramum filium, qui victoriam de communi inimico ei suo nomine gratularetur, & in societatem atque amicitiam recipi peteret, & munera offerret, antiqui operis vala aurea & argentea & ærea. David vero inita amicitia cum Thæno (sic Amathenes vocabatur) & acceptis muneribus, filium eius pro utriusque dignitate tractatum dimisit. munera vero illa cum alio auro ex manubus captarum urbium redacto, auctori victoriæ Deo dedicavit. qui non solum quoties ipse rex bellum administraret prosperabat: verum etiam misso in Idumæam Abisæo Ioabi summi copiarum ducis fratre, illius ductu Idumæos perdomari concessit. Decem enim & octo ex illorum exercitu millia in acie ceciderunt: & occupata præsidii recens capta regione, rex non ex agris tantum, sed viritum etiam tributa exegit. Erat autem natura iustus, & in reddendo iure verum tantum & æquum respiciebat. exercitui vero uniuerso Ioabum præfecerat, à commentariis habuit Iosaphatum Achili filium. Designavit etiam ex Phineeli familia Sadocum pontificem cum Abiatharo. amicus enim ei erat. Scribam vero Sisam constituit. Benaiam Ioiazæ filium satellitio suo præposuit:

ἔδρατο. ὡς δὲ καὶ δῆμος τῷ φύσιν, καὶ τὰς κρίσεις πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀφροῦν ἵποκρίτο. τὸν στρατηγὸν δὲ ἀπάσης ἔχει τῆς στρατῆς τὸν ἰώαβον. ὅτι δὲ τῷ ὑπομημαῖον, ἰωσάφατ τὸν υἱὸν ἀρχίου κατέστησε. ἀπέδωκε δὲ ἐκ τῆς φηκὸς οἰκίας τὸν σάδωκον ἀρχιερέα μετ' ἀβιάθου, φίλος γὰρ ὡς αὐτῷ γεαυματία δὲ σείσαν ἱποῖον. βασιλῆα δὲ τῷ ἰάβου, τῷ ᾧ σωματοφυλάκων ἀρχίῳ ὡς ἀδίδωσιν.

A πρὸς τοῦτοις ἡ δὲ ὡς τῷ ὑπομημαῖον αὐτῷ φησι, ὡς μὲν τῷ ἐκείνου τολύτῳ, ἔξεδίχοντο παρ' ἀλλήλων, καὶ τῷ βασιλείᾳ καὶ τὸ ὄνομα, λέγων οὕτως. τολύτῳ τῷ δὲ ἐκείνῳ, ὑπομημαῖον ὅτι δὲ καὶ γῆρας ἐβασιλεύον, ἐκείνου ὡς τῷ πατρὸς, ἅμα τῇ ἀρχῇ καὶ τοῦτομα τῷ ἐκείνῳ ὡς τῷ πολέμαϊο ἐν αἰγυπτῷ. μῆγρον ἡ πάντων δυνατῶν, ὅς ἐστις αἰαμοχόσας δαυβουλόμυρος τῷ τῷ πρὸς τῷ ἡτῶν, στρατεύσας ὅτι ἱουδαίου, ἐπὶ τῷ τῷ σαμάρειν καλυμμένῳ. οὐ δὲ μῆγρον ἡ τῆς ἀληθείας, ὅτι γὰρ ὅτι ἀδამος ὁ στρατευομῶν ὅτι σαμαρείας, ἀρχίου βασιλεύοντος τῷ ἱεροσολιτῷ, ὡς οὐκ ἔστι χροῖον ὡς ἐν ἱεροσολιτῷ. ἡ στρατευομῶν ὅτι δαμασκὸν καὶ τῷ ἄλλῳ σερείας, πῶσαν αὐτῷ ὑπήκουον ἐπιστάτῳ. καὶ φερεσὶς ἐν τῇ χροῖα κατὰ τῆς, καὶ φέρεται αὐτοῖς τολύτῳ ὅτι τῇ χροῖα, καὶ τὰς τῷ χροῖα φερεσὶς καὶ τὰς πανοπλίας αἱ οἱ τῷ ἀδάρῳ σωματοφυλάκας ἐφόρειν, ἀνέδρατῳ τῷ δαυὶ εἰς ἱεροσολύμα. αἱ ὡς ἐν τῷ ἡγυπῶν βασιλεὺς σούσακος στρατεύσας ὅτι τὸν υἱὸν αὐτῷ ῥοβόαμον ἔλαβε, καὶ πολὺν ἄλλον ἐκ τῷ ἱεροσολύμων ἔξεδίχοντο πλοῦτον. ταῦτα μὲν οὐκ ὅταν ἔλθῃ μὲν ὅτι τὸν οἰκίον αὐτῷ τῷ, δηλώσας. ὁ δὲ τῷ ἱεραίων βασιλεὺς, τῷ δαυὶ συμπτέντος αὐτῷ, ὅτι τοῖς πολέμοις σωματοφυλάκας, καὶ τὰς καλλίστας

D τῷ ἀδράζαρον πόλεων ἐπιστάτῳ, βετῶα καὶ μῆγρον. καὶ λαβὼν αὐτὰς κατὰ τῷ δαυὶ. χροῖος δὲ ἐν αὐταῖς ὁρίσθαι πᾶν πλοῦς καὶ ἀργυρος. ἐπὶ ἡ καὶ χαλκός, ὅτι τοῦ χροῖου κρείττονα ἔλαβον, ὅτι οὐ καὶ ὁ σολομῶν τῷ μῆγρον σούσακος δαυὶ εἰς ἡ καλυμμένῳ ἱποῖον καὶ τοῖς καλλίστοις ἐκείνοις λουτῶν ὅτι τῷ δαυὶ τὸν ναὸν κατὰ τῷ δαυὶ. ὡς δὲ ὁ τῷ ἀμάρθῳ βασιλεὺς, τὰ ὡς τὸν ἀδράζαρον ἐπὶ τῷ, καὶ τῷ δαυὶ τῷ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ ἔλθῃ φιλίας καὶ πῶν γροῖς ἐν δαυὶ, πῶν πρὸς αὐτὸν ἀδράζαρον υἱὸν αὐτῷ. καὶ ὡς τῷ, τὸν ἀδράζαρον ἐλθὼν οὐτ' αὐτῷ πλοῦς καὶ ἔχειν ὁμολογῶν, καὶ σωματοφυλάκας πρὸς αὐτὸν ὅτι φιλίας σωματοφυλάκας, ἐπὶ τῷ αὐτῷ καὶ δαυὶ σούσακος τῷ ἀρχαίας κατὰ τῷ, χρύστα καὶ ἀργύρα καὶ χαλκῶ. δαυὶ δὲ ποταμῶν τῷ σωματοφυλάκας πρὸς τὸν δαυὶ, τοῦτο γὰρ ὡς ὄνομα τῷ βασιλεὺς τῷ ἀμάρθῳ, καὶ τὰ δαυὶ δαυὶ ἀμάρθῳ, ἀπὸ λυσεν αὐτὸ τὸν υἱὸν μὲν πῶν τῷ σωματοφυλάκας ἐκείνῳ. τὰ ἡ πῶν τῷ αὐτῷ καὶ πῶν ἄλλον χροῖον καὶ ἀργύρον ὡς ἐκ τῷ πόλεων εἰλήφει καὶ τῷ κατερεσμομένων ἐν δαυὶ, φέρεται ἀνὰ τῷ τῷ δαυὶ. οὐκ αὐτὰ ἡ πλοῦς καὶ τῷ σωματοφυλάκας ἡ κατὰ τῷ τῷ νικῶν καὶ κατὰ τῷ παρὲν ὁ δαυὶ, ἀλλὰ καὶ πῶν τῷ αὐτῷ αὐτῷ μὲν δυνάμεις εἰς τῷ ἱδουμαίας, ἀδράζαρον τὸν ἰωάβου ὅτι ἀπὸ τῷ ἀδελφῶν, δὲ ἐκείνου τῷ ἱδουμαίων νικῶν. ἔδρατῳ μῆγρον γὰρ αὐτῷ καὶ ἐκταχιλίους ἀδράζαρος διέφθικε τῷ μῆγρον. καὶ τῷ ἱδουμαίας ἀπασας φρουράς δαυὶ ὁ βασιλεὺς, φέρεται ὡς τῷ τῷ χροῖα, καὶ τῷ ἐκείνου κεφαλῇ παρ' αὐτῷ

G οἱ ἡ

οὐ δὲ φοροβύτηροι πάντες αὐτῶν, ὅτι τὸ σῶμα καὶ τὴν A
 τοῦτου φυλακὴν ἦσαν. ἐμνήσθη δὲ καὶ τοὺς ἰωνάθαν
 τὸν σαούλου παῖδα σιωπηλῶν καὶ ὀρκῶν, καὶ τῆς ἐκεί-
 νου φιλίας αὐτὸν καὶ ἀνιδίᾳ. φησὶ δὲ τοῖς ἄλ-
 λοις ἀπασι ἀγαθοῖς οἷς εἶχεν, ἐπὶ καὶ μεμνηνοῦ κατα-
 τῆν ἐν πομπῇ αὐτῶν ὡς τὸν ἄλλον χρόνον ὑπῆρχε. καὶ
 εἰς τὴν αὐτῶν σφίγγεται, ὡς τὰς ἀμοιβὰς ἀρι-
 στείας ἰωνάθου τῆς ἐταρείας δαπνίσας. ἀχθάντος οὖν το-
 υτοῦ, ἡλδοθερομήν μὲν ὑποσταύλων, δυναμῶν δὲ γ-
 νώσκων τοὺς ἐκ τῶν ἡρώων αὐτοῦ ὀφειλόμενους, αἰέτων
 εἰς τὴν αὐτῶν λέγειν τῷ ἰωνάθου φερόμενον ζῶντα, καὶ
 κομίσασθαι τὰς τῷ ἰωνάθου χρεῖταις δυνάμεις, ὡς
 αὐτὸς ἐτύχε ὡς ἰωνάθου. φησὶ δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ πε-
 ρελεῖσθαι, μαμφίβοδον ὄνομα, πεπερομήν τὰς
 βίας τῆς δὲ βοφῆς μὲν τὸ φερόμενον γὰρ ἰωνάθου τὸ πα-
 τέρα τὸν πατέρα καὶ τὸν πατέρα ἐν τῇ μάχῃ πεσόντας, ἀρ-
 πασταμῶν καὶ φυγῆς δὲ τῷ ὅμῳ αὐτοῦ κρατηθῆ-
 ναι καὶ βλαβῆναι τὰς βίας. μαθὼν ὅτι καὶ ὡς
 τῷ ἰωνάθου πάλιν πρὸς τὸν μάχην εἰς λαβαστὴν
 πόλιν, ὡς τὸν αὐτοῦ δὲ ὁ ἰωνάθου παῖς ἐξέρετο, μετα-
 πύμπη) πρὸς αὐτὸν. ἐλθὼν δὲ ὁ μαμφίβοδος πρὸς τὸν
 βασιλέα, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυλίσεν αὐτῷ. ὁ
 δὲ δαβίδης, θάρσυνεν τὸ πρόξενον ἐπὶ τὴν βελτίαν
 προσδοκῶν. δίδωσι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὸν πατέρα οἰ-
 κον, ἐπὶ τῶν αὐτῶν οὐσίας καὶ ὁ πάππος αὐτοῦ
 σάβυλος ἐκτίσας. οὐσίαν τε καὶ ἀμοιβάζον
 ἐκείλῳσεν ἐπὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἡμέραν ὑπαλειπόμεναι τῆς
 σιμῆς αὐτοῦ φιλίας. τὸ δὲ πατὴρ φερόμενος ὡς
 τὸν αὐτοῦ λόγον ἐπὶ τῶν δαυὶδ, καλίσας τὸν σίβα, τὸν τε
 πατέρα οἶκον ἐλθὼν διδρῶναι τῷ πατρί, ἐπὶ τῶν
 τῶν σαούλου καὶ σιμῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἐλθόντων ἐπὶ τῶν
 αὐτοῦ τῶν γὰρ καὶ φερόμενον, ἀπάντων τὸν πρόσο-
 δον εἰς ἱεροσολύμα κομίζον. ἀγῆται δὲ αὐτὸν καὶ ἐ-
 κείλῳ ἡμέραν ἐπὶ τὴν αὐτοῦ φιλίαν. αὐτὸν τε τὸν
 σίβα καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, ἦσαν δὲ ἐπὶ τὴν πύλιν αὐτοῦ, καὶ
 τοὺς οἰκίας αὐτοῦ, τὸν ἀνδρῶν ὄντας ἐκείνους, τὸν πατρί
 χαρίζεται μαμφίβοδον. τῷ δὲ δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ τὸν βασι-
 λείως, ὁ μὲν σίβα φερόμενος, ἐπὶ πάντα ποιήσιν ἐπὶ
 πᾶσι, ἀνδρῶν οὖν ὁ δὲ ἰωνάθου παῖς, ἐπὶ ἱεροσολύμοις κα-
 τῶκει, σιμῆς αὐτοῦ τὸν βασιλέα, καὶ πάσης ὡς υἱὸς αὐ-
 τοῦ φερόμενος τὸν γάμον. ἐλθὼν δὲ αὐτῷ ἐπὶ τῶν, ὁ μὲν
 χανὸν φερόμενος. καὶ οἱ μὲν ὡς αὐτοῦ ἐπὶ τῶν αὐτοῦ
 σαούλου ἡρώων καὶ ἰωνάθου, τοῦτον ἐτύχε δαυὶδ
 ὅτι τῷ πατρί. τελευτήσας δὲ καὶ ἐκείνους τὸν χρόνον
 τοῦ ἀμμανιτῆ βασιλείας ναάσσου, φίλος δὲ ὡς αὐτὸς
 αὐτοῦ, καὶ δαυὶδ ἐξ αὐτοῦ τὸν βασιλέα αὐτοῦ πατρός,
 πάλιν δαβίδης πρὸς αὐτὸν, παρῆναι τὸν αὐτοῦ
 τὸν φέρειν ἐπὶ τῶν θανάτων πατρός παραγὰν καὶ τὴν αὐ-
 τῶν φιλίαν μὲν ἢ πρὸς ἐκείνους καὶ τούτῳ φερόμε-
 νον. οἱ δὲ τῷ ἀμμανιτῇ ἀρχόντες, κακοῦσας, ἀλλ' ἐπὶ
 τὸν τῷ δαβίδου ἔσπον τὰ ἐξέσπον. καὶ παρῆναι
 τὸν βασιλέα λέγοντες κατασκόπεις πεπομφίαν τῆς
 χρεῖας δαβίδου καὶ αὐτοῦ δυνάμειος ἐπὶ προσφάσει
 φιλανθρωπίας. φυλάττειται τὸ σιωπῶν καὶ μὴ
 προσχῆναι τοῖς λόγοις αὐτοῦ, μὴ ἐσφαλῆς, ἀπαρηγορη-
 τῶ συμφορῇ φερόμενος. αὐτὸν οὖν δαυὶδ πυθανώτερον λέγειν τοῖς ἀρχόντις ἢ τὰς αὐτοῦ
 βασιλείας ναάσσου παῖς, τοῖς δαυὶδ τῷ δαβίδου πεπομφίαν πρὸς τὸν χαλκῶν φερόμενος. ἐξυρῆσαι δὲ αὐτὸν τὰ
 ἡμῶν τῷ γένει ἐπὶ τῷ ἡμῶν τῷ ἡμῶν φερόμενος, ἔργους ἀπὸ τῶν κομίζοντας ἐπὶ τοῖς δαυὶδ.

omnes regis seniores filij inter patris satellites
 versabantur. His ita ordinatis venit illi in mē-
 tem amici quondam Ionathæ, fœderisq̃ mu-
 tui quod inter eos intercefferat. nam inter cæ-
 teras omnes virtutes hanc quoque habuit; quod
 egregie meminerat beneficiorum quæ
 vnquam acceperat. Igitur scitatus est num
 quis superesset ex amici genere, cui gratiam re-
 ferre posset pro iucundissima olim cum Iona-
 thæ acta consuetudine. cūque adductus esset
 ad eum quidam ē liberris Sauli, qui poterat su-
 perflites nōscere, percontatus est num posset
 aliquem indicare ex Ionathæ genere viuum;
 cui pro beneficiis à veteri amico perceptis gra-
 tiam reponere quiret: quo respondente super-
 esse filium eius Memphibosthum, pedibus
 claudum: eo quod nutrix audita clade in qua
 pater eius & auus ceciderant, dum rapto puero
 trepidè fugit prolapsus ex humeris læserat: di-
 ligenter peruestigauit, vbi nam & apud quos e-
 ducaretur. quo comperto misit in Labarham
 oppidum ad Machitum (id altoris nomen
 fuit) qui eum adducerent. Memphibosthus ve-
 rò postquam ad regem peruenit. procidens in
 faciem adorauit illum. mōxque iussus est bono
 animo esse, & omnia quæ cuperet de benignis-
 simo rege sibi polliceri: & auitam domum cum
 prædiis ad illam pertinentibus accepit: iussus
 que est ad eandem cum rege mensam accom-
 bere, & nulla die conuiuio non interesse. Cū-
 que adolescens lætur promissionibus & mune-
 ribus regis gratias agens adorauisset, rex accito
 Siba, ait se adolescenti paternam domum cum
 omnibus auitis possessionibus donasse: iussit
 que eum villicatione agrotum suscepta, omnes
 redditus Hierosolyma referre. Post hæc singulis
 diebus eum mensæ adhibuit: & Sibam cum
 quindecim filiis & viginti seruis Memphibo-
 stho largitus est. His ita ordinatis, Siba adora-
 to rege, omnia se facturum pollicitus, discessit.
 Ionathæ verò filius posthac Hierosolymis ha-
 bitauit, conuictor regis, nec aliter quàm si ipsi
 filius esset tractatus, filium etiam ex se genitum
 Michanum nominauit. Atque hoc honore Iona-
 thæ posterì a rege fuere affecti. Cæterum cū
 per idem tempus Ammanitarum rex Naasses,
 socius & amicus defunctus esset, filiusque in
 regnum paternum successisset, Dauid per lega-
 tos officiosè eum consolatus est, horatus ut æ-
 quo animo patris obitum ferret, eandemque
 quam pater expertus fuerat, amicitiam à se ex-
 pectaret. Priores verò Ammanitarum, secus
 quàm de Dauide suspicari par erat, malitiosè
 hanc legationem missam interpreterati sunt, cō-
 citaueruntque regem, dicentes Dauidem specu-
 latoribus regionis & opum eius sub officij præ-
 textu misisse. proinde cauendum ab illis, & ver-
 bis eorum non credendum, ne fortè deceptus
 in aliquam immedicabilem cladem sese conii-
 ciat. At rex Ammanitarum Naasses ab optima-
 tibus contra rei veritatem persuasus, cū iniuria
 legatos Dauidis reiecit. Rasis enim media ex
 parte eorū barbis præcisōque dimidio vestimē-
 torum, factis non verbis animū suū declarauit.

πύλαι. οἱ δὲ μεσοποταμίῳ τοῦτου γυμνῶντες τὰς πόλεις
 τῆς μάχης, αὐτοὶ δαυὶδ ἡ παρέδωσαν, καὶ δῶρα ἔπι-
 ψαν αὐτῷ, καὶ ὁ μὲν αἶρα χαίματος αἰέσσειν εἰς ἱερὸς-
 λυμα. ἀρχομένη δὲ τῆς ἱερῆς, ἔπιψαν τὸν αὐτοῦ στρατηγὸν
 ἰωάβου πολυμήσου (αὐτοῖς ἀμμανίταις. ὁ δὲ τὴν τὴν γῆν
 ἀπασαν αὐτῷ ἐπεχόμενος διέφθιρε, καὶ αὐτοῖς εἰς τὴν
 μητρόπολιν συγκαλεῖσας ἀεμαδὶ ἐπολιόρκει. συνέ-
 πισε δὲ ὁ δαυὶδ ἡ πᾶσιμα δεινὸν, ὅτι διημέρη καὶ
 δυοσεβεί, καὶ τοῖς παῖσι νομοῖς ἰχυρῶς φυλάσσοντι.
 Δασαρχὸς δὲ δέλης ὁλίας ὑποτῆς τῶν βασι-
 λείων ἐν τῇ ἀφελπατὶ κατ' ἐπέσο τῆς ὥρας ἔδος, εἰδὲ
 γυναικα λευκομένη ἐν τῇ αὐτῆς οἰκίᾳ ψυχρῇ ὕδατι,
 καλλίστην τὸ εἶδος καὶ παστὴν ὀφθαλμοῦσαν. ὄνομα αὐ-
 τῇ βυθσαβί. ἡ τῆς αὐτῆς καὶ καλλοῖς τῆς γυναικός,
 καὶ τῆς ἐπιθυμίας καταχεῖν οὐ δύναμτος, μετὰ πη-
 ψα, ἄνδρος αὐτῇ, συνίρχεται. γυμνῶντες δὲ ἐγκύου τῆς
 γυναικός, καὶ πεμψάσης πρὸς τὸν βασιλᾶ, ὅπως τὰ
 ἀμφοτέρωτα σκίψεται πᾶσι τῶν λαῶν ὁδὸν, ὑποδανείν δὲ
 αὐτῇ καὶ τοῖς παῖσι κατὰ νόμους μομοχου-
 νίω. μετὰ χαλεπὴν μὲν τὸν ἰωάβου ὀπλοφόρον ἐκ τῆς
 πολιορκίας, ἀδρα δὲ τῆς γυναικός, οὐρανὸν ὄνομα. καὶ
 ὡδρα γυμνῶν, ἀεὶ τῆς στρατῆς καὶ τῆς πολιορ-
 κίας ἀνέκρινε, λέγοντος δὲ πάντα καὶ νομῶ αὐτοῖς κεκα-
 ρηκέναι τὰ πρᾶγματα, βασιλῆας ἐν τῇ δέσπῃ μέρη,
 ὡς δὲ δῶσαν αὐτῇ, καὶ καλῶς πρὸς τὴν γυναικα ἀ-
 πλύνοντα ἀπαπαύσαι αὐτὴν αὐτῇ. ὁ δὲ οὐρανὸν τῶ
 μὲν οὐκ ἐποίησε, παρεκοιμήθη δὲ τῇ βασιλῇ αὐτῇ τοῖς
 ἄλλοις ὀπλοφόροις. ὡς δὲ γνοὺς ταῦτα ὁ βασιλεὺς, αἰ-
 κρινεν αὐτὸν ὅτι μὴ πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν ἔλθοι
 μηδὲ πρὸς τὴν γυναικα ἔλθοι δὲ ποσὺν χρόνον,
 πάντων ἀνδρῶν αὐτῇ ἔχοντων τὴν φύσιν ὅταν ἔλ-
 θωσιν ἐξ ὑποδημίας. ὁ δὲ οὐκ ἔβλεπον ὅτι, τῇ
 συστρατιᾷ αὐτῇ, καὶ τῇ στρατηγῷ χαίμα κοιμώμενον
 ἐν παρεμβολῇ καὶ τῇ τῇ πολυμήσου χαίμα τῆς γυναι-
 κός αὐτὸν ἀπαπαύσαι καὶ ἔσθαι. ταῦτα εἰπόντα, με-
 νει τὴν ἡμέραν ἐμείνεν πρὸς τὴν ταξίν, ὡς τὴν ὁπλοῦ-
 σαν ὑπολύσαν αὐτὸν πρὸς τὸν αὐτοῦ στρατηγόν. κληθεὶς
 δὲ ὅτι δέπνον ὑποτῆς βασιλείας οὐρίας καὶ μάχης μέ-
 θης ὡρελθὼν ἐν τῇ πότει διέξου μέρους τῆς βασιλείας
 αὐτὸν ὁπτιῆς ταῖς ὡροπόστον, οὐδὲν ἡ τῇ πάλιν
 πρὸς τῇ τῆς βασιλείας θυρῶν ἐκοιμήθη, μηδὲ μίαν λα-
 βὼν τῆς γυναικός ὁπτιῆς. ὅτι τούτῳ δὲ δυσαναχε-
 τίτας ὁ βασιλεὺς, ἔγραψε τῇ ἰωάβου καλῶσαι πρὸς
 τῆς οὐρίας. ἀμαρτύν δὲ αὐτὸν ἐδήλου. καὶ τὸν
 ἔσθον τῆς τιμωρίας, ἵνα μὴ γῆται φανερός αὐτὸς τῇ
 βουληθῆς, ὑπὲρ τοῦ. καὶ δὲ τὸν δυσμαχέτατον αὐτὸν
 ἐκίλδουσε μέγας τῇ πολυμήσου ταξί, καὶ κατ' ὁ κιν-
 δυνδὴ μαχόμενος, ὁπολεμῶντος μέγας τοῖς δὲ συμπα-
 ρεσταῖς ἀνχωρήσας ἐκ τῆς μάχης γινόμενης ἐπέ-
 λδουσε. ταῦτα γράψας καὶ σπυλιάρδους τῇ αὐτῇ ὡρε-
 γίδι, τὴν ἐπιστολὴν ἔδωκεν οὐρία κομίσαι πρὸς ἰωά-
 βον. διέξου δὲ τὰ γράμματα ἰωάβος, καὶ τὴν τοῦ
 βασιλέως ὡρεγίσει ἀναγνῶν, κατ' ὅτι ἡ δὲ τὸν ποτὶ
 πολυμήσου αὐτῇ χαλεποὺς γινόμενος, κατὰ τούτων ὡ-
 ρησε τὸν οὐρίαν, δίδει αὐτῇ πᾶσι τῇ ἀρίστων τῆς στρατῆς.
 αὐτὸς δὲ ἀπάσῃ τῇ δυνάμει πρὸς ὁπτιῆς
 σὴν ἔφθον, εἰ δύνασθαι ἀναρῆσαι τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ
 τῇ, καὶ δὲ ἔχοντα ὡδρα τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ τῇ
 τοῖς, ἀλλὰ μὴ πρὸς ἀνανακτὴν ἡξίει. τῇ ὑπὲρ προθύμως ὑποσάντες τῇ ἔργον, τοῖς μετ' αὐτῇ ὡδρα τῇ τῇ τῇ

ri eū cōrigit. Mesopotamitæ deinde cognito tā-
 tristi pugne cūctu, sine mora legatione ad Dāvi-
 dem cum muneribus missa, deditiōē fecerunt.
 que ita appetente iam hyeme Hierosolyma est
 reuersus. Vere autem incunte, Ioabum ad
 bellum Ammaniticum misit. Is longē latēque
 vastatis hostium agris, compulsos eos in Raba-
 tham gētis metropolim oblidione cinxit: Quo
 tempore Dauid tameris vir iustus ac pius & pa-
 triarum legum obseruator diligens, in graue
 tamen peccatum incidit. Cū enim vergente
 iam die in solario regis more solito deambu-
 laret, prospexit in vicinis ædibus mulierem
 frigida lauātem, insigni forma præcellentem,
 cui nomen Bethsabe: victusque eius pulchri-
 tudine, & à concupita sibi temperare non va-
 lens, accitam ad se complexus est. Paulo post
 mulier grauidiam se sentiens, nunciat regi vt
 dispiciat quomodo factum hoc latere posset,
 alioqui publicis legibus adulterij damnatam
 supplicium daturam. Rex itaque accersitum
 ad se ex castris Ioabi armigerum maritum mu-
 lieris, Vriam nomine, de exercitu, & quomo-
 do oppugnatio procedat, percontatur. quo re-
 ferente omnia cedere ex sententia, partes ei de
 sua cœna obtulit, iussitque vt profectus ad vx-
 xorem apud illam pernoctaret. at ille non ita
 fecit, sed inibi in regia & inter satellites regis
 noctem eam exegit. quo cognito rex scitatus est
 ex eo, quamobrem tanto post tempore do-
 mum reuersus, ad vxorem non iussit, idque
 præter communem omnium hominum mo-
 rem, quicumque peregret ad suos redeunt. re-
 spondit ille, non esse æquum vt interim dum
 imperator suus & commilitones in hostili so-
 lo in castris humi cubitant, ipse in vxoris am-
 plexibus se oblectet. hæc locutum manere inibi
 ea quoque die iussit, sequenti ad vicarium
 suum ducē dimissurus. vocatus deinde ad cœ-
 nam, & rege de industria crebrioribus propi-
 nationibus inuitante ad ebrietatem vsque pro-
 gressus, nihilominus tum quoque pro foribus
 regij cubiculi pernoctauit, nullo vxoris desi-
 derio tactus. hanc ob rem indignatus rex scrip-
 sit Ioabo vt in Vriam pœnam meritum ani-
 maduerteret: modūque puniendi indicauit,
 ne manifestum fieret suo iussu hoc factum. iussit
 enim vt quā primum periculi esset hosti op-
 poneretur, mōxque à focis, quo facilius oppri-
 mi posset, destitueretur. his ita scriptis, & pro-
 prio sigillo obfignatis, epistolam Vriæ com-
 misit ad Ioabum perferendam, qui receptis li-
 teris, & cognita regis voluntate, quem locum
 maximē ab hostibus infestari sciebat, in eo col-
 locaturus Vriam, adiunctis illi lectissimis ali-
 quot militibus, pollicitus est se cū toto exerci-
 citu affore, si qua parte muri suffosa aditū intra
 urbē patefecissent: hortatus eū vt existimationi
 quam tum apud regem, tum apud commilito-
 nes sibi parauerat respondens, libenter potius
 quā grauatim iussa capesseret. cūque Vriæ
 magna alacritate demandatum munus suscep-
 sisset, manipulo illi adiungendo clā imperauit,

V II.

2. Reg. 11.

ut cum primum occurrentibus hostibus urgeri hominem viderent, deferro illo in tutum se reciperent. Itaque cum Hebraei fecissent assultum ad mœnia, veriti Ammanitæ ne ab illa parte hostis murum occuparet, fortissimus quisque reclusa repete porta magno impetu erumpunt. quod ubi viderunt qui circa Vriam verfabantur, memores Ioabi mandatorum, vno agmine sese retrorsum receperunt. Solus Vrias quoddam puderet contra quam promiserat assignatum locum non tueri, in se tuentes sustinuit, ferroque exceptos interemit non paucos, donec circumuentus cum aliquot aliis, quos ignaros consilij pudor idem in officio continuat, non inultus occubuit. His ita gestis Ioabus regi per nuncium significat, quod non ferens obsidionis moras, oppugnatione adortus mœnia, amissis aliquam multis infecta re in castra redire sit compulsus. mandaratur autem nuntio, si regem hoc factum ægre ferre sentiret, ut de Vriæ quoque morte renuntiaret: id quod etiam evenit. Rex enim his cognitis malefactum acerbatur, quod aperta vi mœnia tentassent, oportuisse enim machinis ac cuniculis aditum moliri, maxime cum Abimelechus Gedeonis filius domesticum exemplum illis esse debuerit, qui Thebis turrim vi capere conatus, saxo ab ancilla misso ictus turpiter vitam amisit, vir aliqui fortissimus, quod inconsulte difficillimum oppugnationis genus esset aggressus. Vtilissimum autem in re militari quid aliis bene aut secus cesserit considerando, cum simile periculum incidit, hæc sequi, illa fugere. postquam autem indignabundo de Vriæ quoque morte relatum est, irasci desinit: iussitque Ioabo renunciari, vulgare esse id incommodum, nec à natura belli alienum, cuius hæc sint vicissitudines. debere tamen eum in posterum cautiùs rem administrare, & aggeribus ac machinis expugnatam urbem solo equare, & habitatores eius ad vnum neci dedere. Cum his mandatis nuncius ad Ioabum properè se recepit. cæterum Bethsabe audita mariti morte per aliquot dies eum luxit: ubi verò à mœnore ac lacrymis destitit, sine mora eam rex coniugem sibi asciuit: ex qua mox puer masculus ei natus est. Has nuptias Deus nequaquam æquis oculis inspexit, sed iratus Davidi, cum propheta Nathani per visum nocturnum se obtulisset, regem grauiter inculsit. propheta verò qui esset vir festiuius ac prudens, reputans reges quoties suis affectibus rapiuntur, non magnum iuris respectum habere solere, comminatione numinis ad tempus dissimulata, maluit illum blanda oratione aggredi, in hunc modum sententiam eius exploraturus. Duo viri, inquit, eandem urbem incolebant: alter prædiues multorumque armentorum & gregum dominus: alter vnus tantum ouiculæ possessor, eam vnà cum pueris suis domi quotidianis cibis alebat, non alio affectu quàm si esset filia. cum verò hospes diuiti superuenisset, ille parces suis pecoribus nullum in amici gratiâ maculare voluit: sed abstracta per vim ouicula pauperis,

2. Reg. 12.

δρις τὸ αὐτὸ κατέκταν πόλιν. ὡς ὁ μὲν πλούσιος ἦν, ὁ δὲ πτωχὸς ἦν. τὰ πάντα δ' αὐταὶ μία ὑπῆρχον. ταύτην μὲν τίκτων αὐτὸς ἀνέβλεπε συνδιατρίβων αὐτῇ τὰ ὅσα καὶ φιλοστοργία παρὰ αὐτῷ χροιάμενος. ἡ δὲ ἂν χρησάμετο καὶ πρὸς θυγατέρας. ξίφος δ' ἐπελάθοντο τὰς πλησίσιας τῇ μητρὶ ἰδίαν ἐλθὼν ἐκείνος ἐσοκημέμεται ἡξίωσε καταδύσας εὐωχῆσαι τὸ φίλον. πέμψας δ' ἡ ἀμὴν ἰδὼν τὸ πᾶν α-

A τοις ἰδίᾳ καταλιπὼν ὅταν ἐξορμήσῃ τὰς ἰδίας πικρὰς πολεμίοις ἐδήλωσεν. προσλαβέντων δ' οὐκ ἐν τῇ πόλει τῇ ἰβραίων, δίδουσι τοὺς αἰμανίταις κατ' ἐκείνους πῦρ τὸν κατ' ὃν ἐρίαν συνέβαινε τεύχεα, ἐδάσαντες ἀναβάσιν οἱ πολεμιοὶ, προσσησάμενοι τοῖς ἀνδρείοτατοις αὐτῶν καὶ τῶν πύλων ἀποξέσαντες, ἀφηνείως καὶ μὴ ῥύμης δρόμου πολλοῦ τοῖς ἐχθροῖς ἐπέξῃλαν. ἰδόντες δ' αὐτοὺς οἱ συνὲς οὐρία, πάντες ἀνέχεσθαι ὁπίσσω, κατὰ τὸν ἰσάβος αὐτοῖς παρεῖπεν. αἰχμηταὶ δ' οὐρίας φυγεῖν καὶ τὰ ξίφη καὶ τὰ λυπῶν, ὑπέμεινε τοῖς πολεμίοις, καὶ τῶν ὁρμῶν αὐτῶν ἐκδέξαμενος ἀναβῆναι μὴ ἐκ ὁλίγοις κυκλωθεὶς ἢ ἐκ ληψαίης ἐν μέσῳ τελευτᾷ. συνὲ δ' αὐτῶν πικρὰ καὶ ἄλλοι συγκατέπεσον τῷ ἐταίρῳ. ὅσων οὕτως γρηγορῶν, ἐπὶ μὲν ἀγγέλοις ἰσάβος παρὰ τὴν βασιλείαν, λίγαν ἐν τῇ πόλει αὐτοῖς, ὡς αὐτὸς δάσσει μὲν ταχέως εἰσὶν τῶν πόλεων, περισβαλὼν δὲ τὰς τέχας, καὶ πολλοὺς ἀπολέσας ἀναχωρήσας βιασάμενος, προσβλήσας δὲ τοῖς αὐτοῖς ὁρμῶν ἀπὸ αὐτοῖς βλεπώσας, καὶ τὸν οὐρανὸν θάνατον. τῇ δὲ βασιλείᾳ ἀκούσαντες ταῦτα ὡς τῇ ἀγγέλων, δυσφοροῦντες, φάσκοντες αἰμειπῶν αὐτοῖς τὰς τέχας περισβαλόντας, δὲ ὅσον ὑπονομοῖς καὶ μηχανήμασι εἰσὶν περὶ τὴν πόλιν, καὶ ταῦτα ἔχοντες παρὰ δὲ τὸν γαδάρην ἐπὶ τὴν ἀβιμέλιχον, ὅς ἐστι τὸν ἐν τῇ πόλει πύργον εἰσὶν ἐβόλοντο βία, βληθεὶς ὑπὸ περὶ τὴν πόλιν πύργου πύργου κατέπεσε, καὶ ἀνδρὶ ὁ τῶν ὧν, ὅς ἐστι τὸν θυγατέρα τῆς ἐπιβουλή, αἰσθῶν ἀπὸ τῶν οὐρανῶν οὐκ ἔμενον δύνοντας, ἰδὼν μὴ προσεῖναι τὰς τέχας τῇ πόλει πολέμων. αἰσθῶν γὰρ ἀπάντων ἐν πολέμῳ παρὰ τὴν πόλιν καλῶς καὶ ὡς ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς καὶ δύνοιναι μὴ μὲν ἔχειν, ὡς τὰ μὲν μὴ μὲν, τὰ δὲ φέρειν. ἐπεὶ δ' οὕτως ἔχοντι καὶ τὸν οὐρανὸν θάνατον ἐδήλωσεν ὁ ἀγγέλος, παύσας μὲν τῆς ὁρμῆς, ἰσάβος δ' ἐκείλῳ λέγειν ὡς τῇ πόλει τὸ συμβεβηκός, καὶ τὰ τῇ πόλει φῶν ἔχειν τοιαύτην. ὡς τὰ ποτὶ μὲν τοῖς ἐταίροις εὖ παρὰ τὴν συμβαίνειν κατ' αὐτὸν, ποτὶ δὲ τοῖς ἐχθροῖς. τὸ λοιπὸν μέντοι γὰρ ποροεῖν τῆς πολιτείας, ὅπως μὴ δὲ ἐπιπείσῃ κατ' αὐτὴν, ἀλλὰ χάρις καὶ μὴ χάρις ἐκπολιτείας καὶ ὡς τῇ πόλει τῇ πόλει κατὰ σκάψαι, πάντας δ' ἀπολέσας τοῖς ἐν αὐτῇ. καὶ ὁ μὲν ἀγγέλος, ταῦτα ὑπὸ τῇ βασιλείᾳ ἐν τῇ πόλει κομίζων πρὸς ἰσάβον ἠγγέλατο. ἡ δὲ οὐρία γυνὴ βεβηκυῖα, τὸν θάνατον τῷ ἀνδρὶ πυνθανομένη, ἐπὶ συχνὰς αὐτὸν ἡμέρας ἠπνέθησε. παύσας μὲν τῆς λύπης καὶ τῇ πόλει οὐρία δακρύων, ὁ βασιλεὺς δὲ τῆς ἀγγέλου γυναικὸς καὶ πατρὸς ἀβρὴν ἐξ αὐτῆς αὐτῇ γίνεσθαι. τὸν οὐρανὸν ἡ δὲ πόλις ἐπὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ δὲ ὁρμῆς ἔχον τὸν δαβίδην, τὸν προφῆτην ἰσάβον φανείας καὶ τοῖς ὑπῆκοις, ἐμμέμετο τὸν βασιλεῖα. ὁ δὲ ἰσάβον, ἀσπὶς ὡς καὶ σπειρώς ἀνὴρ, λογισάμενος ὡς οἱ βασιλεῖς ὅταν εἰς ὁρμῇ ἐμπέσῃ, ταύτην πλεον ἢ τὰς δικάμους ἐνέμει, τὰς μὲν ὡς τῇ πόλει τῇ πόλει ἀπειλὰς ἡσυχάσας ἔκρινεν. ἄλλοις δὲ λόγοις χρῆσθαι πρὸς αὐτὸν ἐπέξῃλαν. καὶ δὲ τοῖς πᾶσι πᾶσι ὅσον, ὡς οὐ καὶ πᾶσι φρονεῖ, ποτὶ σάφους αὐτῶν παρὰ τὴν πόλιν. δύο γὰρ ἔφασκεν ἀπολλοῦς εἶχον ἀγγέλους ὑποζυγίων τῇ καὶ θρημμάτων, καὶ φιλοστοργία παρὰ αὐτῷ χροιάμενος. ἡ δὲ ἂν χρησάμετο καὶ πρὸς θυγατέρας. ξίφος δ' ἐπελάθοντο τὰς πλησίσιας τῇ μητρὶ ἰδίαν ἐλθὼν ἐκείνος ἐσοκημέμεται ἡξίωσε καταδύσας εὐωχῆσαι τὸ φίλον. πέμψας δ' ἡ ἀμὴν ἰδὼν τὸ πᾶν α-

πτωσας, κ' ταύτην ὠδυσσεύσας εἰσίασε πρὶν ξένον. Α
 σφόδρα δ' ἐλύπησεν ὁ λόγος ἕτος τ' βασιλεία, κ' ποτη-
 ρὸν φέρος τὸν ἰάσθαι τὸν αἰθρώπον ἐκείνον ὃς δὴ τὸ ἔρ-
 ρον τὸ τοῦ ἐτόλμησεν ἀπεφύλατο, καὶ τὸ τετραπλῶς τε
 ἀπαυθίσαι τὴν αἰωνίδα δίχκοτον ἔσθαι, καὶ φέρος τέττω
 θανάτῳ κολαδιῶναι. νάδας δ' ὑποπυχὼν αὐτὸν ἔ-
 λεγχευεῖνον ἔβ' τὸν ἄξιον ταῦτα παθεῖν, ἵφ' αὐτὴ κα-
 κειμένον ὁλμύσαστα μέγα καὶ δ' ἴον ἔργον. ἀνιχά-
 λυπ' δ' αὐτῷ καὶ παρεγμένου τινὸς ὀργῶν τῷ θεοῦ
 ποιήσαντος μὲν αὐτὸν βασιλεία τῆς ἑβραίων διευά-
 μως, καὶ ἥν' ἐν κύκλῳ πάντων ἰδιῶν πολλῶν κ' Ε
 μαγάλων κύριον. ῥυσταμένου δ' ἔτι φέρος τῷ ἥν' ἐν
 ἥν' σάκεα χέρεσθ' ὀδύτος δ' αὐτῷ καὶ γυναικας αἰ-
 δικίας καὶ τομίμους ἠγάγετο. κρατερηθέντος δ'
 ὑπ' αὐτῷ καὶ ἰσχυθέντος, ὃς ἀλλοτρίεσσιν ἡμίνας ἔχει
 γυναικας, κ' τὸν αἰδρα αὐτῆς ἀποκτείνει ἐκδούς τοῖς
 πολέμοις. δώσθ' οὐδ' αὐτὸν αἰτ' οὐτόων δίχας τῷ
 θεῷ. καὶ βιασθῆσθαι μὲν αὐτῷ τὰς γυναικας ἵφ' C
 ἰνὸς ἥν' πᾶσι δυνάμει. ἐπιβελούσθ' οὐδ' αὐτὸν ὑπ' ἑ-
 κείνῃ, καὶ τὸ ἀμάρτυρα κρύφα τοῦτο δράσαντα, φασ-
 ρυὲν τινὲς ὑπ' αὐτῷ δῖπλιν ὑφίστασθαι. περὶ δὲ καὶ
 τὸν πᾶσι σοὶ ὠδυσσεύς τὸν ὄλ' αὐτῆς γενημέν-
 νον. Τραχέλιος δ' ἐπὶ τούτοις τῷ βασιλεὺς, κ' συγ-
 χυθέντος ἰκανῶς, καὶ μὲν διακρίων ἐ λυπῆς ἀσθενῶσαι
 λίγοντες, λὺν γὰρ ὁμοιοθυμῶς θεοσθενῆς, ἐ μὲν δὲ ἀ-
 μέρτων ὅλως φέρι τὸν εἶον, ἢ τὰ φέρι τινὲς ἐρείας γυναι-
 κας, οὐκ ἔμεν ὁ θῶς. καὶ ὁξυλάττεται φυλάττει αὐτῷ D
 καὶ τὴν ζώην καὶ τινὲ βασιλείαν ἐπαγλεισμένους.
 μετὰ τοῦτο γὰρ φέρι ἥν' γενημένους, ἐκείνῃ χαλεπῶς
 ἔχει ἔφασκε. καὶ ἰάσας μὲν ταῦτα τῷ βασιλεῖ φε-
 ρησάσας, εἰ καὶ ἰπαρήλθῃ. τῷ δ' ἐν τῆς ἐρείας γυ-
 ναικας ἡμιόμους παρδὶ δακρύῃ, ἵππον ἐσπῆκε χαλε-
 πλῶς τὸ θεῖον. ἵφ' ἡ δυσφροσὴν ὁ βασιλεὺς, φοβλῶ μὲν
 ἐπὶ ἡμέρας ἐπὶ αὐτῷ, καὶ τοῖς αἰσχυρῶς ὄντων ἥν' οἰκείων
 ἐ φερόσιν ἔχαστο. μάλα μὲν δὲ φέρι δῖος ἰδῆται, Ε
 πρὸς δὲ σάκεον κ' γῆς ἔκειτο, τὸν θεὸν ἱσθ' τῆς τοῦ
 πατρὸς ἱκετεύων σωτηρίας, σφόδρα γὰρ ἔσπερχε αὐτῷ
 τινὲς μὲν τῶν. τῇ δ' ἐβδόμῃ ἥν' ἡμερῶν τελευτήσαντος
 τῷ πατρὸς, ἐκ ἐτόλμων τῷ βασιλεῖ τοῦτο μενύειν οἱ
 θεράποντες, λογιζόμενοι μὴ γὰρ ἔτι μᾶλλον ὑπόχρηται
 κ' φοβῆς κ' τῆς ἄλλης ἐπιμαλείας, ὡς αἰ ἐπὶ τίνε
 πόθῳ τετελευτηκότος, ὅποτε κ' νοσῶντος ἕπως ὑπὸ τῆς
 λυπῆς αὐτὸν ἐχάκε. ταρσῖ τοιόμοις δ' αἰσθόμενος ἥν'
 οἰκετῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ τῶντα παχόντων αὐτῷ μέλυστα
 συγχρύψαι. θέλῃσι συμβαίνει, σμυεῖς ὅτι τέθηκται ὁ I
 πᾶς, φεροσφωήσας ἔτα ἥν' οἰκετῶν, ἐ μαθὼν τάλπ-
 δες, ἀνίσταται. ἐ λυσάμενος καὶ λαβὼν ἰδῆτα λευκὴν,
 εἰς τὴν σκοπῶν τῷ θεῷ ὠδυσσεύσεται. κ' καλῶσας δ' εἰ-
 πνει αὐτῷ ὠδυσσεύσθαι, πολλὴν δὲ τῷ ὠδυσσεύσῳ
 τοῖς τε συγγήμοις κ' τοῖς οἰκέταις ἐκπλήξεν παρήχων, ὅτι
 μετὸν τούτων ἐπὶ νοσῶντι τῷ πατρὶ ποιήσας, παρ' ὁμῶ C
 τετελευτηκότος ἔφατ' αἰ. τινὲς τῶν αἰσθῶντων ἐπι-
 ξείλῃ φερόντων αὐτοῖς πύθασθαι παρεχάλεν εἰπεῖν ἥν'
 γενημένους, ὃ δὲ ἀμαρτῆς εἰπὼν αὐτοῖς ἰδίδιασκει, ὡς
 ἔτι μὲν ζῶντος τῷ πατρὸς, ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας αὐτῷ
 μὲν κατεσθῆναι. ὑποθανόντος δ' οὐκέτι χρεῖαν ἔβ' λ
 φῖαν καὶ τὴν ὁλάνοιαν τῷ βασιλεῖ. σμυελάν δὲ τῇ γ
 αἰρεῖν πατρίον, συλομῶνα φροσηγορεύσει, καθὰ τῷ φροσφ

A iugulata & apparatam hospitii apposuit. His
verbis rex grauiter commotus, scelustum hominem illum facinus hoc ausum pronuntiavit iustumque esse ut quadruplum pro adempta ouicula restitueretur, & ipse insuper capite plectatur. Tum Nathan incunctanter subiecit, ipsum esse qui hac poena dignus sit, suo pre iudicio nefarii sceleris damnatus. ac tum demum illi exposuit in quantam indignationem numinis incurrisset, cuius fauore vniuersae gentis Hebraeorum rex constitutus, circumquaque vicinarum etiam gentium earumque multarum & magnarum dominium consecutus esset: non semel antea liberatus è Sauli manibus. nunc cum eiusdem benignitate aliquot legitimas vxores habear, contempto omni humano simul atque diuino iure, alienam cum duxisse vxorem, marito ipsius interfecto & hosti prodito. Igitur affore diuinam ultionem, & ipsius quoque mulieres ab vno è filiis per vim constuprandas, & ipsum insidiis ab eodem appetendum, ut proclàm admissio peccato, in propatulo poenas persoluat. quin & puerum ex ea natum sine mora esse interiturum. terrore autem per hanc denunciationem rege, vehementerque perturbato, & cum lacrymis fatente se peccasse in Deum: erat enim vir pius, & qui hoc vno excepto in tota vita nihil admiserat: placatus Deus recepto in gratiam promissit. & regnum & vitam ei seruaturum se esse. post poenitentiam enim non amplius se irasci. Atque ita Nathan postquam futura regi aperuisset, domum reuertitur. Porro infans ex vxore Uriæ natus Dauidi, immittente Deo graui morbo corripitur, cuius vicem mortuissimus pater dolenter ferens per septem dies à familiaribus induci non potuit ut vllum cibum degustaret: sed attritus & sacco amictus, humi prostratus iacebat, & à Deo salutem pueri precabatur. Nimis enim eius matrè diligebat. Septima verò die mortuo puero, familiares non audebant hoc regi indicare, veriti ne re cognita pertinacius etiam à cibo reliquaq; cura corporis abstineret desiderio defuncti infantis, cuius morbum tam impotenter tulisset. qui cum turbatam familiam sentiret, & aliquid mali celari facile intellexit extinctum puerum: accitòque vno è famulis postquam veritatem còperit, còfestim surrexit: lotus deinde sumptuque veste candida, ad Dei tabernaculum properauit posthac iussis famulis ut cœnà sibi apponerent præter omnem opinionem, admirationi fuit omnibus cognatis & domesticis, stupentib; quòd cum nihil horum egrotante puero fecisset, nunc post eius obitum omnia simul faceret: impetratq; priuilegia, causam sciscitabantur. Tum ille: Non intelligitis, inquit, quòd dum puer viueret, de salute eius sperans, nihil non faciebam quo Deum flecterem? nunc postquam is obiit, superuacaneum sit inaniter mœrore confici. His
G auditis omnes sapientiam eius laudauerunt. nec ita multo post Bethsabe grauida exactis legitimis naturæ mensibus filium ei peperit, quem Nathanis monitu Salomonem nominauit. In-

ἔδιδόντες πᾶσι ἡπαίει, τὸν θεὸν ἡγευόμενος οὕτως ἀ-
λύτης ματαίαι. ταῦτ' εἰπόντες, ἐπήνησαν τὴν σο-
φισματικὴν βιβλιοθήκην, ἔρχοντο αὐτὴν ἐπίσπευον, καὶ γηρόμενοι
οἷον καλὸν σπέντος, ἰωαβος δ', τῇ πολιορκίᾳ τῆς ἀμμο-

ὁ δὲ οὐ πείθειται, τοῖς ἔσθῃ κατόμιθ'· καὶ τοῖς τῷ πα-
θούσι κένεσις μυωπίζομιθ'· βιάζεται τὴν ἀδελφὴν.
μῖσος δὲ δίδως μὴ τὴν δακρύοισι εἰσέρχεται τὸν
καίνονα, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς· ἐκείλῳσι αἰα-
τῶσαι ἀπέναντι. τῆς δὲ χεῖρος τὴν ὕβριν καὶ δὲ τὸ
ὑποκαλύπτει, εἰ βιασάμιθ'· αὐτὸς μὴ δὲ ἄξιον
αὐτὸς ἐπιτίθειται μείνει, ἀλλὰ ὡς χεῖρ ἀπαλλάτ-
τειται καλῶσι· ἡμέρα καὶ φωνή· ἵνα καὶ μέρτυσι τῷ
αἰχμῶνι πείσῃσι, πρὸς τὴν αὐτὴν ἐκβαλεῖν τῷ
οὐκ ἐπιτίθειται, πρὸς τὴν ὕβριν καὶ τῇ βία ἡμι-
μῖν, πρὸς τὴν αὐτὴν πρὸς τὸν ἡμιμῖν (ἐφόρῳ γὰρ αἱ τῷ
ἀρχαίων παρδίνου χεῖρ δὲ τοῦ ἄξιον τῷ σφύρῳ πρὸς
τὸ μὴ δὲ βλάπτειται χεῖρ) καὶ πρὸς τὴν κατὰ χεῖρ
τῆς καφαλῆς, ἀπὸ τῆς δὲ τῆς πύλαις βοῶσαι καὶ ὡ-
δυνάμιθ' τὴν βία· πρὸς τὴν αὐτὴν ἀδελφὸς ἀ-
βασίλειος, αἰετὸς πῶς αὐτῇ διανοῦ συμβαίῃσι οὐ-
τως ἔχει. κατὰ τοῦσι δὲ αὐτῆς πρὸς αὐτὸν τὴν ὕ-
βριν, ἡμιμῖν καὶ μέρτυσι φέρει παρηγόρει, καὶ μὴ
τοῖς ὕβριν πρὸς τὴν πρὸς τὸν ἀδελφόν· ἡ γὰρ πρὸς
αὐτὴν πρὸς τὴν βοῆς, καὶ τῇ πρὸς πολλοὺς τὴν
βία ἐκφέρειν, καὶ πολλὰ χεῖρσι χερσίνουσι παρ' ἀ-
βασίλειος, πρὸς τὴν ἀδελφὴν διευκρίνῃσι. γοῦν γὰρ τῇ δὲ
πατὴρ δαείδης τοῖς μὴ πρὸς τὴν αὐτὴν ἡμιμῖν φιλοῦν
τῇ τὸν ἀμναῖα σφόδρα, πρὸς τὴν αὐτὴν γὰρ ὡς αὐτῇ,
μὴ λυπῶν αὐτὸν πρὸς τὴν αὐτὴν. εἰ γὰρ ἀβασίλειος, ἡμι-
μῖν γὰρ χαλκῶσι αὐτὸν, καὶ λανθάνει κατὰ τὴν αὐτὴν
αὐτῇ τῆς αὐτῇ πρὸς τὴν αὐτὴν παρὰ τὴν αὐτὴν. ἔτος
δὲ ἡ δὲ τοῖς πρὸς τὴν ἀδελφὴν αὐτῇ πρὸς τὴν αὐτὴν δι-
λήλυθον αὐτῇσι, καὶ μέλλων ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἰδῶν κου-
ρὸν ὄξιν· θρηνῶσι εἰς βελισφάν, πόλις δὲ ὄξιν
αὐτῇ τῆς ἐφόρῳ κληρονομίας, παρεκάλει τὸν πατὴρα
αὐτῇ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ἰδῶν πρὸς αὐτὸν ἐφ' ἑστῶ-
σι. πρὸς τὴν αὐτὴν δὲ ὡς αὐτὴν βαρὺ αὐτῇ γῆρῳ
τοῖς ἀδελφοῖς ὑποτίθει παρεκάλει πρὸς τὴν αὐτὴν
δὲ, τῆς ἰδῶν ἐκείλῳσι ὅππῃκα ἰδῶσι τὸν ἀμναῖα
μέθῃ παρὰ τὴν καὶ χεῖρ, γὰρ αὐτὸς αὐτῇ φονεύσῃ-
σι, μὴ δὲ φοβηθῇσι.

Κεφάλαιον η'.

Ὁπ ἡμῖν φέρει τὴν οἰκίαν αὐτῶν καταστροφῶν, ἡσὺ πυνδὸς
ἔξελείβη τῆς ἀρχῆς.

Ως δὲ ἐποίησαν τὸ ἑρπετοχθὲν, ἐκπαλῆξιν καὶ τα-
ραχῇ τοὺς ἀδελφοὺς λαμβάνει. καὶ δίσσας τις
κατὰ ἰκανοὺς ἐμπροσθέντας ἵπποις ἐφίεργον πρὸς τὸν
πατέρα. φθάσας δὲ τῆς αὐτοῦ, ἀπαιτίας ὑπὸ ἀδισα-
λόμου πιρονοῦνται τῷ πατρὶ. ἑρπετοχθὲν γὰρ ὁ δὲ ὡς
ἐπὶ πασὶν ὄμοι τοσοῦτοις ὑπερλαλῶσι, καὶ τῷ ὕπ' αὐ-
τοῦ, τῆς λύπης καὶ τῇ τῷ κτείνῃσι διταλῶν π-
ερίεργον συναππαλῆξιν ὑπὸ τῷ πατρὶ, οὐκ ἐπὶ τὴν αἴτιαν
ἀνίσταται. οὐτ' ἀλλότῃ μεθυστὴν οἷον εἰκὸς τηλικούτου
ἑρπετοχθὲν γὰρ ὄμοι κακοῦ, ἔτι δὲ ὑπερβολὴν ἀπιστίας ἐ-
χρὸς κατελείπειν. ἀλλὰ κατὰ ῥῆξιν ἀμφοτέρων ἐπὶ τῷ
τα, καὶ ῥίψας αὐτὸν ἐπὶ τῷ γῆν, ἔκλειτο πιροῦνται
ὑπὸ ἀπαιτίας, καὶ τοὺς ὑπερλαλῶν διδωλῶν, ἔτι τὸν
ἀνθρωπότητα. ὁ δὲ σάμα τῷ ἀδελφῷ αὐτῷ πατρὶ ἰωνάδης,
λατὸν μὴ πιροῦνται ὡς τῷ πατρὶ. οὐδὲ γὰρ αἴτιαν ὁρίσας
ἐπὶ δὲ τῷ. εἰκὸς γὰρ ὅτι τῷ διμαρῆς ὕβρις ὑπερλαλῶν

A sed libidinis æstro percipis reluctantem per vim opprimit: atque post oblatum vitium, in contrarium mox affectum vertitur, & exosam ac fastiditam conuiciis aggressus iubet vt è vestigio se inde facessat, quæ cum hanc iniuriam priore grauiorem diceret, quod constupratam vel vsque noctem illic manere non patiatur, sed confestim extrudat clara adhuc luce, vt turpitudinis suæ testibus occurrat: mandauit famulo vt eam eiiceret. illa verò scissa talari tunica, qualibus tum regis puellæ ex more velabantur, & cinere caput sparsa, per mediam urbem discedebat, vim sibi illatam quiritando. inquam sic affectam cum Abesalomus frater incidisset, sciscitatus est quid mali haberet quod ita sese affligeret. cumque illa de stupro rem totam ei denarrasset, solatus eam hortabatur vt æquo animo factum hoc ferret, nec ad iniuriam suam pertinere putaret, cum à fratre sit vitata: quibus verbis placata puella vociferati ac quiritari desit: & deinde aliquam multò tempore in cœlibatu apud Abesalomum fratrem perseuerauit. His cognitis Dauid patet vehementer indoluit, sed quia diligebat Amnonem vt filiorum natu maximum, non sustinuit illi molestus esse. Porro Abesalomus graue odium eius in pectore celabat, opportunitatem vindictæ expectans, iamque alter annus abierat, ex quo pudicitia sororis eius illudum est: & cum esset iturus in Belsephor, quod est oppidum tribus Ephremiticæ, ad tendendos suos greges, inuitauit patrem ac fratres ad solenne conuiuium. quo excusante quod noller eum grauare, rogauit vt pace eius liceret filiis proficisci. quo impetrato suis iniunxit, vt quamprimum animaduertissent Amnonem temere grauatum, neminem veriti ad nutum suum illum trucidarent.

C A P. VIII.

E *Quomodo per intestinum familia dissidium Dauid à filio regno pulsus est.*

VT verò perpetratum est quod mandauerat, stupor & trepidatio fratres occupat: & sibi quisque timens, correptis equis cursu ad patrem ferebantur. Interim quidam præueniens, omnes ab Abesalomo cæsos nunciat. qui non aliter quàm par erat amissis simul tot filiis, idque fratris scelere, gravi dolore ictus, ne causam quidem rogauit: neque expectato nuncio in re propter facinoris magnitudinem incredibili, torum se luctui tradens, conscissa veste humi prostratus iacebat, deplorans non magis quos peremptos acceperat, quàm ipsum interfectorem. Ionathas verò Samnæ fratris eius filius hortabatur vt moderatiùs doleret, negans se de morte cæterorum credere: nec enim causam facti inuenire posse: de solo Amnone dicens diligentius perquirendum. nã de hoc probabile esse, quodd memor iniuriæ sororis frater in eũ tale aliquid ausus sit.

πέμψας δὲ ὁ ἀβισάλωμος πρὸς ἰωάβον, εἰδὼτο αὐτὸς
 πλείως καταπραυνῆναι τὸν πατέρα, καὶ διηθῆναι ὅπως
 αὐτὸς συγχωρήσῃ πρὸς αὐτὸν ἐλθόντι θιάσειαί τε
 καὶ ποροσσεύειν. καταμελήσαντος δὲ ἰωάβου, ἦν ἰ-
 διὼν πρὸς ἀποτίλμας, τὴν ὁμοθυμῶν αὐτὸς χόρεον
 ἐπερπόλει. ὁ δὲ τὸ πρὸς χόρεον μεθών, ἦκε πρὸς τὸν
 ἀβισάλωμον ἐγκαλῶν τὰ αὐτοῦ καὶ τὴν αἰτίαν πυθό-
 μιν. ὁ δὲ σπράγγημα τῆς εἰρήνης ἔχων ἀγαθὸν σε
 πρὸς ἡμᾶς διηγάμενον ἀμειλιχῶς τῷ ἐργοῦντι, αἰ-
 ναμοι τὸν πατέρα δὲ ἀλλοτρίως ἐποιούμειν. καὶ δὲ δίο-
 μαί σου παρόντος, ἡμεῖς δὲ αἱμοὶ τὸν γαμβρὸν ἡμῶν, ὡς
 ἔγνω διηγάμενον τῆς φυγῆς κρίνω τὴν καὶ δοῦν, ἐπὶ
 τῷ πατρὶ ὅς ἐστιν ἀγαθὸν. πυνθίς δὲ ὁ ἰωάβ, καὶ
 τὴν ἀνάγκην αὐτὸς κατακτείνῃς, εἰσεπίπυσσε
 πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀγαλλήθεις πρὸς τὸν πατέρα, οὐ-
 πως αὐτὸν ἡδέως ἀγαπήσῃ, ὡς δὲ θείως χαλίσται πρὸς
 αὐτόν. τῷ δὲ, ῥίψαντος αὐτὸν ἐπὶ τῷ ἐδάφει, καὶ συγ-
 γράμην αἰπομένην ἦν ἡμῶν τῶν αἰσθησίων, καὶ
 ἦν γαργόλην ἀμνηστὴν ἐπαγγέλλεται. ὁ δὲ ἀβισάλω-
 μος, τοιοῦτον αὐτὸς ἦν ὡς τῷ βασιλεὺς ἀποβαί-
 νων, πολλοὶ μὲν ἴπποι, ἐν ὅλῳ πάντι γένει, πολλὰ
 δὲ ἄρματα ἐκείνη. καὶ ὁ πλοῦτος πρὸς αὐτὸν ἦσαν
 πυνθίκοι. καὶ κατ' ἐκείνην ἡμέραν ὁρθεύσας πρὸς
 τὸν βασιλέα παρεγένετο. καὶ τοῖς ἐπὶ τὰς κρίσεις ἦκου-
 σι καὶ ἐλαττομένοις πρὸς ἡδονὴν ὁμιλῶν, ὡς τε πα-
 ρὰ τὸ μὴ συμβούλους ἀγαθοῦς εἶναι τῷ πατρί, τάχα δὲ
 αὐτὸς καὶ ἀδίκως ἐπὶ ἀκρόν πρὸς τὴν κρίσιν, ὅτι οὐκ
 αὐτὸς ὡς πάντων κατακτείνῃς, λίσσων ὡς αὐτὸς αὐ-
 τοῖς πάντεσσι τὴν κρίσιν, πολλοὶ αὐτοῖς ἔβρα-
 βδον ἀνομιᾶς. τοῖς δὲ διηγάμενος τὸ πλῆθος, ὡς
 βεβαίως ἔχον ἐπὶ τὴν κρίσιν ἦν ὁ γένος ἡμῶν ἐνόμι-
 ζε, μὴ δὲ τὴν κρίσιν αὐτὸς καταλαβὼν τὸν ἀσάφην
 ἐπὶ τῇ παρακλυδιῶν, εἰδὼτο πρὸς ἀσάφην, ὡς γα-
 βρῶνα συγχωρήσας πορδύνην θυσιᾶν ἀποδοῦναι τῷ
 πατρί. φέρωντα γὰρ τὸ πρὸς εὐξασθαι. τῷ δὲ δαβίδου τὴν
 αἰτίαν ἀφέντος, πορδύεται, καὶ πολλὰ ἐπισυνέβησαν
 ὅχλους, ἐπὶ πολλοὶ αὐτὸς ἀγαπήμηντος. πρὸς δὲ καὶ
 ὁ δαβίδου σύμβουλος ὁ γαμωμένος ἀχάφης, καὶ
 ἀγαθοὶ πρὸς αὐτὸν ἱεροσολυμίται, οὐκ εἰδότες
 μὲν τὴν ἐπιχείρησιν, ὡς δὲ ἐπὶ θυσιᾶν μετὰ λαμῶν.
 καὶ βασιλεὺς ὑπὸ πάντων ἀποδείκνυται, τὸ γένος
 σπράγγισας. ὡς δὲ ἀπηγγέλη ταῦτα δαβίδῃ, καὶ
 παρ' ἐλπίδας αὐτὸς τὰ πρὸς τοῦ πατρὸς ἡκούσθη, δι-
 σσας ἅμα καὶ τῆς ἀσέβειας καὶ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, θάμνη-
 σας δὲ ὅτι μὴ δὲ τῆς ἐπὶ τοῖς ἡμῶν τῶν ἐπιγνώμης
 ἐμνημόνευσεν, ἀλλ' ἐκείνην πολὺ χέριον καὶ πρὸς
 ὁμοιωμένους ἐπιβάλλει, βασιλεὺς πρὸς μὲν ὑπὸ
 τοῦ δαβίδου, διὲς πρὸς δὲ ὡς ἀφαιρῶν τοῦ γαμ-
 νήματος, ἔγνω φέρων εἰς τὰ πέρα τοῦ ἰορδάνου. καὶ
 συγκαλίσας ἦν φίλων τοῖς ἐπιτηδείοις, καὶ πε-
 ρὲς τῆς τοῦ πατρὸς ἀποτίλμας κοινολογεῖσθαι αὐτοῖς
 καὶ πρὸς αὐτὸν ἐπιτίλμας κερτὴ τῷ πατρί, καταλι-
 πὼν τὰ βασιλεία φυλάσσειν δίκην παλλακίσιν, ἀ-
 πῆρην ἐκ τῶν ἱεροσολύμων, τοῦ τε ἀλλοῦ πλῆθους πρὸς
 δόμους αὐτὸς συνεξορκίσαντος, καὶ ἦν ἐξ ἀκοσίων ὁ-
 πλῆθους, οἱ καὶ τῆς πρὸς αὐτὸν φυγῆς ἐκοινοῦν ὅτι ἔχοντες. τὸν δὲ ἀβισάλωμον ἐπὶ τὸν ἀρ-
 χιερέα, συναπαίρειν αὐτὸς διηγάμενος καὶ λείπειν ἀπαντας, μὴ τῆς κίβωτος μὲν ἵππουν, ὡς δὲ τοῦ
 καὶ μὴ μετὰ κομίζομένης αὐτῆς ῥυσταμένη. ἐν τῇ εἰσῆλθῃ δὲ ἔκαστα τῶν γινόμενων, λαβὼν ἀγαλλῆσθαι αὐτὸς.

A Deinde misit ad Ioabum rogans, ut se penitus
 in paternam gratiam reducat, & impetret ut si-
 bi liceat patre inuiscere & alloqui. quod quum
 Ioabus facere cunctaretur, agrum eius vici-
 num per quosdam è suis incendio vastari ius-
 sit. Is quum re cognita ad Abesalomum venis-
 set, expostulanti quo suo merito damnum ab
 eo accepisset: respondit se hoc stratagemate il-
 lum ad se elicere voluisse, quandoquidem mā-
 data de conciliando sibi patre negligeret. quam
 ob rem, inquit, nunc te præsentem obsecro, ut
 placatum mihi reddas genitorem, quandoqui-
 dem molestior est mihi reditus in patriā quàm
 exilium fuerat, si ille indignatione sit pertinax.
 Tum Ioabus his verbis inductus, & vicem e-
 ius miseratus, deprecatus est regem pro illo,
 & tam accuratè & feliciter eius causam egit, ut
 flexus ad pietatem confestim cum acciri iuberet.
 Qui cum supplex illi ad genua veniam pec-
 cati petens procidisset, sua manu erecto obli-
 uionem omnium anteaكتورum est pollicitus.
 Porro Abesalomus in integram gratiam patris
 receptus breui magnum equitatum & multos
 currus sibi comparauit, & satellitium arma-
 torum quinquaginta: & per singulos dies ma-
 nè regiam frequentans, eos qui ius illuc pe-
 tentes causa cadebant, comiter appellabat: di-
 citantque malos adesse patri consiliarios, aut
 etiam ipsum in ferenda sententia lapsum, po-
 pularem auram ita captabat. His artibus con-
 ciliatis sibi populi studiis, cæsus iam de eius
 fauore, quarto post reconciliationem anno o-
 rauerat patrem, ut cum bona eius gratia Hebro-
 nem ad vota quæ in exilio conceperat perfol-
 uenda abire sibi liceat: permissuque eius pro-
 fectus, mox vndique plurimos ad se acciuit,
 ita ut cateruatim illò confluerent. Inter cæte-
 ros affuit etiam Davidis consiliarius Achito-
 phel Gelmonæus, & ducenti Hierosolymitæ,
 non quidem consicij conspirationis, sed qua-
 si ad sacrificium euocati: nec mora strage-
 mate succedente, rex ab vniuersis consaluta-
 tur. Cæterum David audita ex insperato filij
 tyrannide, impia hominis audacia perculsus,
 qui immemor condonata prioris noxæ, mul-
 to sceleratiora consilia cepisset, primum vsur-
 pandi regni, quod patri diuinitus datum sci-
 ret, deinde ipsius genitoris tollendi, decre-
 uit vltra Iordanem in loca tutiora se recipere:
 conuocatisque amicorum intimis, & col-
 locutus cum eis de insolentia filij, totum ne-
 gotium iudici Deo committens, reliquit re-
 gis custodiam decem pellicibus, & Hieroso-
 lymis excessit, cum alia multitudine magna a-
 lacritate proficiente, tum præcipuè sexcen-
 torum cohorte, quæ etiam regnante Saulo à
 latere fugitantis nusquam discesserat. Abia-
 tharum verò & Sadocum pontifices, & quic-
 quid Leuitici generis aderat, simul abire cu-
 pientes, arcamque asportare, bonis rationibus
 manere persuasit, dicens sine arcæ præsidio di-
 uina ope è periculis se seruandum: simulque
 mandauit ut de omnibus quæ inciderent per
 clancularios nuncios se certiorum facerent.

IX.

2. Reg. 11.

V 3

διαβίδῃν ὃ κρατῖσιν μέλειεν ἔλγῃ καὶ ἰπαυήξεν ἐπὶ
 τῷ βασιλείᾳ. ἀμεινον οὐδ' ἔφησιν ἔϊ) τὸ ζῆν αὐτὸν
 ὁ ἄσπασιν ἐλδοῦντος καὶ μετὰ λουφένων, καὶ ὡς αὖτε
 αὐτὸν εἰς κίλασιν διαβίδῃ, ὅς κρατῖσιν πᾶντα σὺν
 κρατῖσιν αἰσιν αὐτῶν. ταῦτα δὲ λαβὴν, ὁ παρ' αὐτῶν
 εἰς τὸ μετὰ ταῦτα τῆς οἰκίας, ἀνῆλθον αὐτὸν. καὶ τὸν
 μετ' αὐτῶν φέρον, τοῦτου θανάτου διακρίν αὐτὸν γῆρ-
 ῶν, καὶ τῶν ἐκ τῆς ἀγ' ἰστορίας, ἐκείνου σὺν οἱ κρο-
 σῶντες. ὃ δὲ διαβίδῃ, ὁ λαὸς τὸν ἰόρδανον καὶ τὸν
 ῥιχάμην, εἰς παρεμβολὰς καλῶν καὶ ὁχυροτάτης
 πόλιν ὡς αὖτε). δι' αὐτὸν δὲ μετὰ ταῦτα πᾶν-
 τας οἱ κροσῶν τὰς χώρας, κατὰ τὸ αἶμα τῆς τότε φυ-
 γῆς, καὶ πᾶν τῆς περὶ τῆς ἀποστάσεως. ἦσαν δὲ
 οὐτοι βερζιλαῖοι, ὁ γαλααδίτης, καὶ σισαὶ ὁ ἀμ-
 μαϊνίδης δυνάστης, καὶ μάχαιρος, ὁ τῆς γαλααδίτιδος
 χώρας κροσῶν. οὐτοι πᾶσαι αὐταί, ὁ τοῖς ἐκείνου τῶν
 ἐπιτηδίων δυνάστης παρίχον, ὡς μετὰ κλίνας ἐπι-
 λειπῶν ἐρωμένων, μετὰ αὐτοῖς καὶ οἶνον, ἀλλὰ καὶ θυ-
 μῶν ἀφ' ὧν χρῆσται, καὶ τῶν εἰς ἀπάσας αἰ-
 μα κακοπωλῶν καὶ ἔσθῃν χρῆσται δυνάστης δια-
 κῶ ὡς αὖτε. καὶ οἱ μετ' αὐτοῖς ἦσαν ἀβισαλωμος
 ὁ, ἀβελῶν καὶ μετὰ ταῦτα σισαὶ τῶν ἐβραίων ἐπὶ τὸν πα-
 τῆρα, καὶ ὁ λαὸς τὸν ἰόρδανον ποταμὸν, οὐ πόρρω κατὰ
 ζῶν τῶν παρεμβολῶν ἐν τῇ γαλααδίτῃ χώρα, κατὰ
 σῆσας στρατηγὸν πᾶσας τῆς δυνάμεως ἀμεινον, εἰς τὴν
 ἰσάβου τάξιν τῇ συγγῆμοις αὐτῶν. παρ' αὐτῶν γὰρ ἡ
 ἀποστασία, μετὰ τὸν ἰσάβου. αὐτῇ δὲ καὶ σισαὶ ἰσάβου
 μετὰ ἀδελφῶν ἦσαν διαβίδου. ὡς δὲ ὁ ἄριστος
 τοῖς σὺν αὐτῶν διαβίδῃ, καὶ τῶν ἀδελφῶν ὡς ὅτι
 τας, οὐκ ἔγνω μὲν ποτ' ἐπ' αὐτὸν ὁ ἀβισαλωμος ἔ-
 δι. περὶ τῶν οὐκ ἔλγῃ καὶ διελθὼν εἰς ἑῖα
 μέρη τῶν στρατῶν, τὸ μετ' αὐτῶν στρατηγὸν παρίδων
 ἰσάβου. τὸ δὲ, τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἀβισαλωμῶν. τὴν δὲ
 μετὰ τῶν χείρσιν ἰσάβου, σισαὶ μετ' αὐτῶν καὶ φίλων,
 ἐν τῇ τῆς γῆς πόλει ὑπάρχοντι. μετὰ ταῦτα δὲ συ-
 νεστράτευον αὐτὸν οὐκ ἔσθῃ οἱ φίλοι, γῶν καὶ κα-
 τὰ τὰς σφωτάτης. νικηθῆντες μετ' αὐτῶν σὺν αὐτῶν, πᾶσαι
 ἀποστασίαι ἐλπίδα χρῆσται ἐσθῇ. αὐτὸν δὲ ἡ τῆς
 ἐπὶ μέρη τῶν δυνάμεως, τῶν λοιπῶν περὶ αὐτὸν φύγωσι,
 ἀμεινονα ὡς αὖτε αὐτῶν αὐτὸν ἰσάβου. ὑπονοήσῃ δὲ
 καὶ τοῖς πολέμοις ἐκείνους ὅτιν' ἄλλο μετ' αὐτῶν
 στρατῶν). ἡ δὲ τῇ τῆς συμβουλίας περὶ τῆς μετὰ
 αὐτὸν ἐν ταῖς παρεμβολαῖς ἐκείνῃ. ἐκείνῃ δὲ τοῖς
 φίλοις καὶ τοῖς στρατηγοῖς ἐπὶ τὸν πόλεμον παρεχόμεν
 περὶ τῆς ἀποστασίας, καὶ πᾶσι τῶν μετ' αὐτῶν
 μετὰ τῶν ἐκείνου παρ' αὐτῶν ἔσθῃ. φέσας δὲ καὶ τῇ
 περὶ τῶν ἀβισαλωμῶν, κρατῖσιν αὐτῶν ἡντινότοι, μετὰ
 αὐτὸν ἐργασίᾳ πᾶσι τῶν αὐτῶν. καὶ ὁ μετ'
 ἐκείνῃ καὶ τῶν αὐτῶν παρ' αὐτοῖς ἐπὶ τῶν ἐκείνου. τῶν
 μετ', ὡς τῇ τῶν βασιλείᾳ ὑπολαβὴν διαβίδῃ πα-
 ραποδοκῶν καὶ πᾶσι περὶ τῶν μετὰ ταῦτα. τῶν
 δὲ τῶν αὐτῶν δὲ τῶν μετὰ ταῦτα, καὶ τῶν ἐκείνου
 αὐτῶν τῶν μετὰ ταῦτα καὶ τῶν μετὰ ταῦτα.

A Dauidem enim omnino superiorem hoc bello fore, & amissum regnum recepturum esse. Præstat igitur, inquit, magno animo, ut virum ingenuum decet, è vita exire, quàm Dauidi ob filio nauatam contra eum operam, excarnificandum se præbere. His dictis in penitissimas ad de digressus, seipse suspendit. atque ita Achitophellem, suo pte iudicio tali morti addictum, cognati eius laqueo demptum funerauerunt. Cæterum Dauid superato ut diximus Iordane, peruenit Castrum, pulcherrimam ac munitissimam eius tractus urbem. Ibi cum summa beneuolentia ab omnibus eius regionis optimatibus exceptus est, partim præsentis hominis necessitate moris, partim reuerentia pristinæ felicitatis, fuerunt autem hi Berzellæus Galadita, & Siphar Ammanitidis dynastes, & Machirus Galaditidis regionis primas. Hi quicquid ad victum pertinebat, largiter regi cum suis præbebant, ut nec lecti strati eis decissent, nec panis ac vinum, quin & carniū copia semper aderat, & quicquid vel ad alimoniam, vel ad lassitudinis refectiōnem opus esset. Interim Abesalomus coactō grandi contra patrem exercitu, & traictō Iordane amne, constitit non longè à Castro oppido Galaditidis, loco Ioabi præposito exercitui cognato eius Amasa. prognatus enim erat patre Iotharsa, & matre Abigæa. hæc verò & Saruia Ioabi mater, sorores erant Dauidis. Rex autem recensitis qui circa se erant, comparatōque numero circiter quatuor milium, decreuit non expectare dum Abesalomus prior ipsum aggrediatur, sed creatis tribunis, diuisōque in tres partes exercitu, vnam Ioabo imperatori attribuit, alteram fratri eius Abisæo: tertiam tradidit Ethæo, amico quidem & familiari, sed è Gitta oriundo. Ipsum autem volentem adesse in exercitu amici prohibuerunt, idque prudentissima ratione. Si enim eo præsentē vincerentur, nihil spei reliquum fore. quod si vna parte exercitus victi, cum cæteri ad ipsum refugissent, reparandarum virium facultatem non defore. alioquin etiam hostem suspicaturum, alium exercitum circa regem esse. Placuit hoc consilium: itaque persuasus apud Castrum mansit. Sed dum amicos ad pugnam dimitteret, obtestabatur ut memores omnium acceptorum beneficiorum strenuam ac fidelem operam sibi nauarent: & ut post victoriam filio parcerent, ne occiso illo, aliquid mali in seipsum statueret: atque ita precatus illis victoriam, exercitum emisit. Cæterum cum Ioabus ex aduerso hostium aciem suam explicuisset in planicie syluam à tergo habente, Abesalomus quoque suos contra eduxit: & congressi, acriterque pugnantes multa vtrinque præclara facinora edebant: his dummodo Dauid regnum recipiat, quidvis periculi magno animo contemnentibus: illis contra ne Abesalomus & hoc priuaretur, & patri insuper audaciæ pœnas det, nihil non vel facere vel pati paratis. Iidem cum numero longè præstarent, ignominiosum ducebant tanto paucioribus Ioabi militibus succumbere:

ὁ δὲ ἵνα μὴ καὶ ταύτην ἀβυσσάλωμος ἀφαιρεθῇ καὶ
οὐδὲν ὀκιοῦντων, οὕτως ποιεῖν οὕτως εἶναι, ἵτι
ἀβυσσ καὶ τοῖς συνὲς αὐτῇ καταστρεφῶνται ὅλως.

x.

2. Ref. 10.

V 1

καθίστομεν δὲ δαβὶδ ἡ μεταξὺ τῶν πυλῶν καὶ ὤρε-
 μένοισι πῶς αὐτῶν τις ἐλθὼν ὑπὸ τῆς μάχης ἀπαγ-
 γείληται κατ' αὐτὸν, ὅν ποτε τις ἰδὼν τὸν ἀχίμας
 ἐξέρχεται, καὶ μήπω τις ὅτι γνωρίσται δουλεύει· εἶπα
 πρὸς τὸν δαβὶδ ἡ βλέπειν πῶς ὁ ἀχίμας ἐλθὼν
 αὐτὸν. τὸ δὲ ἀγγελοῦ ἦκεν φήσας τοῦ ἀχίμας, μετ'
 ὀλίγων ἡμερῶν πῶς καὶ ἔτι ἐλθὼν ἐδύλωσεν αὐτὸν. καί-
 κεινον δὲ ἀγγελοῦ ἀχίμας ἐπύθοντο, ἰδὼν τὸν ἀχίμας
 ὁ σκοπὸς ἐγγὺς ἦν γὰρ γαγγυμῶν τὸν σαδὸκου παῖδα
 τὸ ἀρχιερεὺς πρὸς ἔχον ἰσχυρίαν. ὁ δὲ δαβὶδ ἡ, πε-
 ριχαρὴς γυμνῶν, ἀχίμας ἀγγελοῦ τῶν ἐφῆσεν
 εἶ, καὶ πῶς δὲ καὶ αὐτὸν φέρειν ὑπὸ τῆς μάχης.
 καὶ μεταξὺ ταῦτα λέγοντος τῷ βασιλεῖ, φησὶς ὁ ἀ-
 χίμας, πρὸς αὐτὸν τὸν βασιλῆα. καὶ ποδομῶν ὤρε-
 τῆς μάχης, νίκην δὲ ἀγγελοῦ καὶ πρὸς ἐρμῶν
 δὲ τὴν καὶ τῷ πατρὶ ἐξοίαν, αὐτὸς μὲν ἔφα-
 σκεν δὲ οὐκ ὁρῶν πρὸς αὐτὸν τῆς ἑοπῆς τῶν πολέ-
 μων γυμνῶν, ἀκούσας δὲ μεγάλης βοῆς διωκόν-
 των τὸν ἀβισαλωμὸν, καὶ πῶς μὲν ἀχίμας τὸν πεμ-
 φθέντα ὑπὸ ἰωάβου δηλώσας τὴν νίκην γυμνῶν. πα-
 ραγγελοῦ δὲ τοῦ χουσι, καὶ πρὸς αὐτὸν ὡς αὐτὸς καὶ
 τῷ νίκην σημεῖον, καὶ τῷ πατρὶ αὐτὸν αἰέει-
 πον. ὁ δὲ ἐχρῶς εἶπα τοῖς οἷς οἱ συμβέβηκεν ἀβι-
 σαλωμῶν γυμνῶν. ὅτι ὁ λόγος, οὐδὲ τῷ ἐπὶ νίκῃ χα-
 ερὰν εἶασιν, οὐτ' αὐτὸν μάλιστα οὐσας, οὐτ' οἷς
 στρατιώταις. αὐτὸς μὲν γὰρ ἀβισαλωμὸν τὸν ὑψηλότε-
 ρον τῶν πόλεων, ἀνέλαβε τὸν υἱόν, τυπόμενον τὰ
 σῆρνα, καὶ τῷ κεφαλῷ σὺν ἀχίμας, καὶ πρὸς αὐ-
 τοῖς αὐτὸν ἀχίμας. καὶ τῶν ἐκβοῶν, αὐτὸν
 μὲν τὸν θάνατον ἐπὶ αὐτὸν ἐγχετο καὶ ἀχίμας πρὸς αὐ-
 τῷ φύσει γὰρ αὐτὸν φιλοσοφῶν, πρὸς ἐκείνους ἐπὶ μά-
 λον συμπαθεῖς εἶχεν. ἡ στρατὰ δὲ καὶ ὁ ἰωάβ, ἀνέ-
 στας δὲ πρὸς τὸν υἱόν οὕτως ὁ βασιλεὺς, ἡ γυμνῶν.
 σαρμῶν τὸν τῶν νεικηκότων ἀχίμας εἰσελθὼν εἰς τὴν
 πόλιν. κατὰ τοῖς δὲ καὶ διδασκάλοι πάντες ὡς ἀφ'
 ἡτῆς παρῆλθον, κατὰ καλυψάμενον ὃ τὸν βασιλῆα
 καὶ σῆντος τὸν υἱόν, εἰσιν πρὸς αὐτὸν ἰωάβ, καὶ
 πρὸς αὐτὸν, ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν, λαοὶ αὐτοῖς ἀβισαλωμὸν
 σαρτὸν οἷς ποιεῖς, ὅτι τοῖς μὲν ἀχίμας σῆ καὶ πε-
 ρὶ σοῦ κινδυνεύοντας, καὶ αὐτὸν καὶ τῷ σὴν γυμνῶν
 δοκίμῃ μιστοῖν. σῆρνα δὲ τοῖς ἐχρῶς καὶ ποδοῖν
 οὐκ ἐτ' ὅπως οἱ δίκῃ πεθνήκασιν. εἰ γὰρ ἀβισαλωμὸς
 ἐκείνη, καὶ τῷ βασιλεῖ βεβήως κατῆχεν, οὐ-
 δινὲς αὐτὸν ἡμῶν ὑψηλότερον λείψανον. ἀλλὰ πᾶσι αὐ-
 τῶν σοῦ καὶ τῶν σῆν ἀχίμας τῶν πολέμων, ἀλλὰ
 κατῆχεν, καὶ τοῖς ἐλθόντας ἐπὶ τοῖς κακοῖς κολα-
 ζόντων. σὺ δὲ σὴν ἀχίμας ταῦτα ποιεῖς ἐπὶ μά-
 λον ἐχρῶν, ὅτι σὺς υἱὸς ὡς ἀβισαλωμὸς οὕτως ἐγχετο. πρὸς
 αὐτὸν οὐκ ἔτι τῆς ἀδίκου λύπης, πρὸς αὐτὸν ὡς αὐτὸν
 πρὸς τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις καὶ τῆς νίκης αὐτοῖς ἐτῆς
 καὶ τοῖς ἀχίμας ποδομῶν ἀχίμας ὡς ἐγὼ τῆς
 μερῶν, αὐτὸν γυμνῶν τοῖς ἀχίμας πρὸς αὐτὸν, ἀχίμας
 σαρτὸν ὡς αὐτὸν τὸν λαόν, καὶ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ
 ρῶν ἀχίμας, τότε σοι πρὸς αὐτὸν καὶ ἀχίμας
 ποιοῖς τὸ πένθος. ταῦτ' εἰπὼν ἰωάβ, ἀπὸ τῆς
 λύπης, καὶ ἡ γὰρ εἰς τὸν καὶ τῶν ἀχίμας λογισμὸν τὸν βασιλῆα. μεταγυμνῶν
 γὰρ αὐτὸν δαβὶδ, καὶ ποιοῖς ὅτι τῆς εἰς τῷ τῶν πόλεων θάνατον, πρὸς τῆς πόλεων ἐκείνων,

A Sedente autem rege in porta, & expectante a-
 liquem de praelio nuncium, speculatorum v-
 nus conspecto Achima currente, necdum va-
 lens cum agnoscere, ait ad regem, videre se
 quempiam accurrentem. Cúmque rex bonum
 esse nuncium ominaretur: paulo post sequi il-
 lum alterum quendam indicavit. Responden-
 te rege, hunc quoque bonum fore nuncium,
 speculator iam propiorem Achimam nosci-
 tans, Sadoci pontificis filium ait curriculo ad-
 uentare. Tum David, profecto hunc bonum
 & optatum nuncium afferre de praelio. Vix
 hæc verba finierat, dum Achimas regem ad-
 oratum salutat: & scitante de pugna, lætam
 victoriam annunciat. rogatus deinde quid fi-
 lio factum sit, ait se versis in fugam hostibus
 confestim iter arripuisse, audisse tamen cla-
 morem militum Abesalomum persequentium:
 nec præterea quicquam comperti habere, quod
 iubente Ioabo properè discedendum fuerit,
 vt victoriam renuntiaret. iamque & Chufis
 aderat regem adorans, & victoriam annun-
 cians. qui similiter de filio rogatus: Inimicis,
 inquit, tuis eueniat idem quod Abesalomo.
 Hæc verba in causa fuerunt, vt nullam ex ea
 victoria voluptatem nec rex perciperet, nec
 milites. Ipse enim conscensa editissima vrbis
 parte deflebat filium, plangens pectus, & ca-
 pillitium lacerans, & modis omnibus sese af-
 fligens, ac vociferans: Fili mi, vtinam mihi
 tecum mortem oppetere contingeret. Cúm e-
 nim esset natura suorum amantissimus, præ
 cæteris hunc maiore affectione prosequetur.
 Exercitum autem & Ioabum, audito quod
 rex filium ita lugeat, puduit triumphabundos
 in oppidum ingredi: sed demisso capite lacry-
 mantes, non aliter quàm clade accepta venie-
 bant. Cæterum cùm rex operito capite gemitu
 desiderio filij perseueraret, Ioabus conso-
 landi causa ad eum ingressus. Quid facis, in-
 quit, ô rex? an nescis quod hoc pacto tibi ipse
 calumniam struis, quasi amicos pro tua salu-
 te periculis se exponentes, atque addò te ipsum
 & familiam tuam oderis: ames verò tibi infe-
 stissimos, & iustissima pœna absumptos desi-
 derare non desinas? Nam si Abesalomus vi-
 cisset, & regnum suum constabilisset, nihil
 ex nobis omnibus reliquum fecisset: sed à te
 ac tuis liberis initio facto, ad vnum misera-
 bilem in modum perdidisset, non deflentibus
 nos inimicis, sed gaudentibus, & graui-
 ter punientibus eos qui nostram vicem misce-
 rantur. Te verò non pudet hæc facere pro-
 pter hominem inimicissimum, qui quum ef-
 fer tuus filius, tantopere in te fuit impius? De-
 sine igitur ab iniusto luctu, & da te in con-
 spectum tuorum militum, & gratias illis age
 quod sua virtute hanc victoriam nobis pepe-
 rerunt: alioqui si quâ cœpisti pergas, hodie
 regnum ac exercitum alteri tradam, efficiam-
 que vt iam grauius ac verius quàm antè lugeas.
 Talibus verbis Ioabus regi mœstitiam excus-
 sit, eumque ad curam reipublicæ adduxit. Sum-
 pro enim habitu alio, quo gratior esset militi-
 cius conspectus, pro foribus portæ confedit,

ita vt hoc audito vniuersus populus ad salutandum eum concurreret. Dum hæc ita geruntur, qui ex Abesalomi exercitu cladi superfuerunt, domum reuersi nuncios oppidatim dimiserunt, admonentes quantum beneficiorum à Dauide acceperant, & quomodo post multa ac magna bella in libertatem ab eo vindicati fuissent: & quàm iniquè hoc eiecti alteri regnum commisissent: itaque debere eos, extincto quem elegerant, Dauidem rogare, vt omiſſa ira in gratiam populum suum recipiat, & quemadmodum antea curam reipublicæ suscipiat. De hac re crebri nuncij veniebant ad regem: isque mox Sadoco & Abiatharo pontificibus per literas mandauit, vt principes tribus Iudæ compellent, turpe illis esse, alias tribus ante eos in regnum Dauidem reponere, maximè cum is tribulis sit ac sanguineus, pari modo Amalam imperatorem eos alloqui iussit, qui fieret quoddam cum esset ipsius ex sorore nepos, exercitui non persuaderet, vt Dauidi regnum in manus reddat. Sperandam autem illi non solum veniam, quæ iam contigisset, verum etiam vniuersarum copiarum præfecturam, quam Abesalomus ei concesserat. Pontifices verò tum principes dictæ tribus sunt alloquuti, tum Amalam ostenta regis pollicitatione in partes ipsius traduxerunt. Ac primum contribules Davidis incunctanter per legatos eum in regnum reuocant: quorum exemplo simul & Amasæ auctoritate moti cæteri Iſraëlitæ & ipsi idem faciunt, atque hæc legationes ad eum Hierosolymis excipiendum confluebant. Sed singulare Iudæ tribus officium extitit, quæ vsque Iordanem amnem illi occurrit. eodem præsto fuit Semeis filius Geræ, sequentibus mille viris è tribu Beniamitica: necnon Siba libertus Sauli comitatus quindecim filiis & seruis viginti. Hi vnà cum tribu Iudæ ponte ripas fluminis iunxerunt, vt rex cum suis absque negotio transire posset. Vt verò ad Iordanem peruenit, salutatusest à tribu Iudæ: & Semeis in pontem progressus, accedensque ad regis pedes, rogabat veniam commissorum, vtque insensus sibi esse desinere, nève recepta potestate in se primum animaduerteteret: reputaretque id quoque, quoddam erroris pœnitentia ductus, primus ipse reuerenti occurrisset. In hunc modum supplicanti ac misericordiam imploranti Abisæus Iobi frater: Satin hoc, inquit, putas ad effugiendum supplicium, quod maledico in regem diuinitus electum ore es commeritus? Tum rex ad eum versus: Desinite Saruiz filij, nève nouas turbas ac seditiones excitare. Sic enim vos existimare volo, hanc esse mihi aditalem regni diem, quamobrem iuro me omnibus omnem pœnam remittere, qui quocunque modo in maiestatem meam peccauerunt, neque in quenquam ea de causa animaduersurum esse. tu quoque Semei bono animo esto, nihil de supplicio sollicitus. At ille, adorato rege, cœpit cum præcedere.

της παραχρᾶς καὶ γένεσις. οὐ γὰρ ἄγνοον ὑμεῖς περὶ τοῦτο ὅτι σήμερον ἀρχομαί τῃς βασιλείας. διὰ
πάντων ἀφικνῶνται τὰς κολασίας τοῖς ἀσθεύουσιν ὁμοῦ, καὶ μηδὲν τῶν ἀμαρτιῶν ἰπεξιλατῆν. σὺ
γὰρ εἶπες ὡς σήμερον, θάρρει, καὶ δέσεις μηδὲν ὡς τιθιξέμεθα. ὁ δὲ, περικλυθεὶς αὐτὸν περὶ τοῦτο.

[illegible]

A Post hæc Memphibosthus Sauli nepos ei venit obuiam, sordidatus & promisso ac neglecto capillitio. ex quo enim rex profugerat, neque comam torondit, neque vestem purgauit, calamitatem eius non secus quàm propriam ferens: ad hæc à suo procuratore apud regem falso delatus fuerat. Is post salutatum & adoratum regem interrogatus ab eo, qua de causa non simul exisset, socius fugæ futurus: respondit Sibam esse in culpa. Hunc iussum parare ad B protectionem necessaria, verba sua non aliter quàm alicuius mancipij contempsisse. alioquin, inquit, si pedibus integris fuisset, & ad protectionem his vti potuisset, nunquam abs te relinqui passus fuisset. Nec contentus meam erga te domine pietatem impedisse, insuper maliciosè ac mendaciter me detulit. Sed bene noui quodd tua prudentia tales calumnias non admittat: quum sis iustus, & Deum ac veritatem cui tantopere studes diligas. Cùm enim in grauissimis periculis aui mei temporibus versatus sis, liceretque tibi de tota familia nostra eo nomine pœnas sumere, quæ tua bonitas est ac modestia, omnes acceptas iniurias obliuioni tradidisti, recenti etiam tum earum memoria summam potestatem assecutus: præterea in amicorum ordinem allectum, & mensæ tuæ quotidianum conuiuium adhibuit, nihilo deteriorè conditione quàm vnum quem è maximè necessariis apud te esse voluisti. D his auditis neque Memphibosthum punire libuit, neque an Siba calumniator fuerit cognoscere. sed præfatus cuncta se eius bona Sibæ largitum, veniam tamen illi & dimidiæ partis restitutionem promisit. Tum Memphibosthus: Habeat sibi totum Siba, mihi satis est te in tuum regnum restitutum esse. Berzellæum deinde Galaditam virum magnum ac bonum, cuius benignitate belli tempore adiutus fuerat, deducentem se Iordanem vsque, rex rogauit vt simul Hierosolyma proficisceretur: pollicitus eum parentis loco se habiturum, nihilque illi de fore quo extremæ eius ætati refouendæ sit opus. at ille excusauit, rem domesticam conuiui regio præferens: dicens se iam octuagenarium non posse regis voluntatibus perfrui, iam de absolucendo extremo vitæ actu & sepultura sollicitum: rogansque vt sibi cum bona regis gratia liceat suo more domi viuere: quandoquidem iam per ætatem non amplius villam è potu, aut cibo voluptatem capiat, & aures obturatas habeat ad sonos tiliarum cæterorumque instrumentorum, quibus aulici regij se oblectare solent. Quo ita instanter rogante: Te, inquit, dimitto: hunc verò Achimanum filium mecum abire finito. Omnium enim bonorum meorum particeps erit. Tum Berzellæus relicto filio, & adorato rege, omniâque fausta illi precatus, domum est reuersus. David autem Galgala peruenit, iam dimidium totius populi circa se habens, & Iudæ tribum integram. Ed venerunt ad illum primores eius regionis, sequente magna hominum multitudine: inculsabantque Iudæ tribum, quodd insciis cæteris ad regem se contulisset,

[illegible]

A quodd bonum & cognatum iuuenem imme-
rentem propter æmulationem summæ præfe-
cturæ & regiæ gratiæ sustulit. Hac enim de
causa iam ante Abeneri quoque eadem perpe-
trauerat. Sed illud facinus propter honestum
prætextum fraternæ vltionis dignius venia vi-
debatur: in Amasæ verò eadē nihil tale habuit
quod prætenderet. Cæso autem imperatore
pergebat ad Sabæum debellandum, vno reli-
cto apud cadauer. hunc iussit proclamare ad
B exercitum, Amasam iure cæsum meritis pœ-
nas dedisse: qui verò partes regis fouerent, Ioabum
& fratrem Abisæum eius duces sequi de-
bere. Iacente verò in via corpore, & tota multi-
tudo ad id confluente, & vt fieri solet cum
admiratione circumstante, custos translatum
illud in villam quandam longe à via remotam
deposuit, & veste contexit. quo facto omnes
Ioabum sunt secuti. Is quum per totam Israël-
iticam regionem Sabæum esset persecutus, in-
C dictio cuiusdam cognouit eum esse in munita
quadam vrbe, nomine Abelmachæa. quā obse-
sa & circumvallata, iubet militem muros eius
suffodere & euertere: valde enim irascebatur
quodd portas ei clausissent. Mulier autem quæ-
dam honesta & prudens, videns patriā in extre-
mo periculo, consensus mœnibus Ioabum per
milites ad colloquium euocat. qui postquam
processit: Deus, inquit, reges & imperatores
creat, vt deletis Hebræorum hostibus in pace
D Israelitas contineant: tu verò nulla in relæ-
sus, primariam Israelitarum urbem expugna-
tum venisti. Tum ille abominatus eius ver-
ba, & meliorem sibi mentem precatus, negauit
se vel vnum de plebe occisum cupere, tantum
abesse vt urbem tam egregiam excisam velit: &
si ad supplicium dedatur Sabæus Bochoræ fi-
lius, regi rebellis, omiſsa oppugnatione con-
festim se deinde exercitum abducturū. His au-
ditis mulier Ioabum rogat vt paulisper susti-
neat, pollicita illi caput hostis statim de mœni-
bus deiiciendum: moxque ad ciues reuersa:
E Vultis, inquit, mali malè perire cum liberis
ac coniugibus propter hominem malum &
ignotum, eumque pro Dauide, cuius tanta in
vos extant beneficia, regnare, & vnam hanc
urbem tam valido exercitui resistere? Quibus
rebus persuasi, præciso capite Sabæi, ad mili-
tes Ioabi hoc deiiciunt: confestimque signo
receptui dato dux obsidionem soluit: & Hie-
F rosolyma reuersus denuo vniuersis copiis im-
perator præficitur. Banaias quoque satelliti-
bus & sexcentorum cohorti à rege præponi-
tur, Adoramus quæstor tributis recipiendis
constituitur. Sabathes & Achilaus Commen-
tariensium fiunt principes. Susa scribis præpo-
situs, pontificatus quoque Sadoco & Abiatharo
mansit.

Post hæc fame regionem premente, rex sup-
 G plex à Deo petiit, vt populum miseratus cau-
 sam arque remedium tanti mali ostendere di-
 gnaretur. Responsum est per prophetas, postu-
 lare Deū vt Gabaonitz vindicentur, quos Sau-
 lus rex deceptos præter ius & fas interfecerat,

ισαμ δ' ἰόσιν. τῶν δ' ἀφορμητῶν εἰπόντων βέλεσθαι πρὸς
 ὃς ὁ βασιλεὺς ὑποκνήσας πτόβησεν ἔξαπατίας·

& iusiurandum quod illis olim Iesus imperator & senatus iurauerat, violauerat. Quamobrem si Gabaonitis pro cæsis ciuibus pœnas quas ipsi voluerint exigere, permittat rex, fore vt placatus Deus populum è præfenti calamitate eximat. quod posteaquam ex prophetarum relatione compertum est, accitis Gabaonitis percontatus est quid à se peterent: qui eum septem è Sauli progenie deposcerent ad supplicium, rex perquisitos eis tradidit, Memphibostho tamen Ionathæ filio parcens. his acceptis Gabaonitæ, vt libitum est in eos animaduertunt: confestimque pluen- te Deo terra posito squalore ad pristinam felicitatem rediit, populûsque copia rerum vt antè fruebatur. Aliquanto post rex bello Palæstinos adortus, & prælio cum eis congressus, dum victos audius persequitur, vltra cæteros solus est longius prouectus. hunc iam lassulum conspiciat Acmon filius Araphi, vnus è gigantum sobole, indutus loricam circulis confertam, & lanceam gerens recentos siclos pendentem, accinctûsque gladio: & conuersus è fuga haud dubiè confecisset regem, ni Abisæus Ioabi frater repente superueniens eum protexisset iam prostratum, & hostem trucidasset. quo regis periculo grauiter commotus est exercitus, & duces iureiurando eum deuinxerunt, ne in posterum cum aliis interesset prælio, ne si propter fortitudinem & audaciam humanam aliquid ei contingeret, populus ea felicitate quam ex ipsius administratione percipiebat orbaretur. Cùmque post hanc pugnam Palæstini ad Gazam urbem conuenissent, rex quamprimum hoc cognouit, exercitum contra eos confestim ire iussit, in hac expeditione egregiam laudem ob præclara facinora edita meruit Sobacchis Chetæus, vnus è fortissimis Dauidis militibus. complures enim qui se de gigantum genere iactabant, & viribus eximii insolecebant, orco tradidit, præcipuus autor victoriæ quam tunc Hebræus de hoste reportauit. Redintegrantibusque bellum Palæstinis, & nouo exercitu in eos misso à rege, optimè se gessit Nephanus cognatus ipsius. singulari enim certamine cum fortissimo Palæstinorum congressus, occiso illo effecit vt reliqui terga verterent: multique hostium in ea pugna sunt desiderati. Nec ita multo post rursus castrametati sunt ad quoddam oppidum non procul Hebræorum finibus: fuitque in eo exercitu vir statura cubitorum sex: cui seni digiti erant in manibus ac pedibus. Huic ex regis exercitu Ionathas Samæ filius solus se opposuit, stratôque aduersario maximum momentum ad victoriam attulit, & ipse fortissimi viri laudem retulit. nam & hic barbarus oriundum se à gigantibus iactabat. Hoc prælium cum gente fuit vltimum, non aulâ postea se contra Israelitas mouere. Cæterum Dauid perfunctus iam bellis ac periculis, & in altissima pace degens, vario genere carminum odas & hymnos in honorem Dei composuit, partim trimetro versu, partim pentametro: instrumentisque musicis comparatis docuit Leuitas ad pulsuum eorum laudes Dei decantare, tam sabbatis diebus, quàm in cæteris festiuita-

2. Reg. 22.

A καὶ τοῖς ὄρκοις αὐτοῖς οὐδ' ὁ στρατηγὸς ἰησοῦς ὤμοσε καὶ ἡ γερουσία μὴ φυλάξας. καὶ τὸν αὐτὸν δῖκλον ἡ αὐτοῖς δόλουσι οἱ γαβαωνίται, λαβὲν ἡδὲ τῶν ἀνηρημένων ταύ-
τῳ αὐτοῖς ὡς θάλασσα, ἀλλὰ ἀλλοτρίω, καὶ τὸν ὄχλον ἀπαλλοτρίω τῶν κακῶν ἐπηγάλλετο. ὡς οὖν ταῦτα ὡς τῶν πορφύρων ἐμάθεν ἐπιζητῶν τὸν θεόν, μετα-
πύμπη τῶν γαβαωνίταις, καὶ τίνος βούλοντο τυχεῖν, ἐ-
πησύνετο. τῶν δὲ ἐκ τῶν γῆραις τῶν σαούλων ὡς θάλασσα ἐ-
πὶ τὰ πᾶντας ἀξιώσαντων πορφύρας, ὁ βασιλεὺς ἀ-
ἀζητήσας, παρέδωκεν αὐτοῖς, μαμριβόδου φρεσὶ μα-
τος τῶν ἰωνάδου παίδος. ὡς θάλασσας δὲ οἱ γαβαωνίται,
τοῖς ἀνδράσι ὡς ἐβούλοντο ἐκλάσσειν. ἤρξατο δὲ ἔφη πα-
ραχρημα ὁ θεός, καὶ τὴν γῆν πρὸς γενεὰν καρπῶν ἀνα-
καλεῖν ὑπολύσας τῶν πορφύρων αὐχμοῦ, καὶ πάλιν δι-
δήνησεν ἡ τῶν ἱεραίων χώρα στρατιῇ τῇ μετ' αὐτοῦ πο-
λυῶν χρόνον ὁ βασιλεὺς ἐπὶ παλαιστοῖς, καὶ συνάψας
μέγαν αὐτοῖς, καὶ ἐξελόμενος, ἐμνησθῆ διώκων. καὶ
γῆραιος ἐκλυτο, ὡς θῆκη ὑπὸ πνοῇ τῶν πορφυρέων, ἀ-
μυνος μὲν τοῦτομα, ἀράφης τῇ παιδός. ὥστε ἡ μὲν καὶ
δορυφόρος τῶν γῆραιων ἔχων τὴν καὶ ξυστὴν, οὗ τὴν λαβὴν
συνέλεκεν καὶ τὸν, τριανκοῖσι σίκλῳ, καὶ δαμάσκῳ ἀ-
λυσιδωτῶν, καὶ ῥομφαίᾳ, ὥρμησεν ἐπιστραφεὶς ὡς ἀπο-
κτείνων τὸν τῶν πολεμίων βασιλέα, παρὲς γὰρ ὑπὸ τῶν
κόπῃ, ἐπιφανεῖς δὲ ἐξελόμενος ἀδιστάτος ἰωνάδου ἀδελ-
φός, τὸν βασιλέα μὲν ὡς θῆκησιν ἀδελφὰς καὶ μὲν, ἀ-
πέκτεινε τὸν πολέμῳ. ἡ γὰρ καὶ δὲ ἐπὶ τῶν παρ' ὀλίγον
κινδυνεύσας τὸν βασιλέα χαλεπῶς τὸ πλὴν ἦτορ. καὶ οἱ ἡ-
γεμόνες ὥρμησαν αὐτῶν μὲν εἰς μέγαν ἀπὸ τῶν πορ-
φυρῶν αὐτοῖς, μὲν δὲ ἀνδρείαν καὶ πορφυρέων παρὰ τὴν
δυνάμιν, ἐρήσῃ τὸν λαόν τῶν δὲ αὐτὸν ἀγαθῶν, ὅσα τε ἡ-
δη παρήχηκε, καὶ ὅσων ἐπὶ μετ' αὐτοῖς πολὺν βιόσαντος
χρόνον. συνελθόντων τῶν παλαιστῶν εἰς γαζάρων πό-
λιν, ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐπὶ αὐτοῖς στρατῶν.
ἡρίσωνος τῇ τότε ἐσφάδρα διδάσκουσιν σοδομῆς ὁ
κατὰ αὐτοῖς, καὶ τῶν ἀδελφῶν ἀνδρείοτάτων. ἀπέκτεινε
γὰρ πολλοὺς τῶν αὐχμῶν πορφυρέων τοῖς γῆραις, καὶ
μέγα ἰσχυρὰ φερονούτων, ἀπὸς τε τῶν νίκης τοῖς
ἱεραίοις ἐγχετο. καὶ μετ' ἐκείνῳ τὸν ἦσαν, πάλιν ἐ-
πολέμησαν οἱ παλαιστοί, καὶ στρατὸν ἐπὶ αὐτοῖς δα-
βίδου πύμπητος, ἡρίσωνος νεφάνος ὁ συγγενὴς αὐτοῖς.
μονομαχίας γὰρ τῶν πάντων ἀνδρείοτάτῳ τῶν παλαι-
στῶν ἀπέκτεινε αὐτῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις εἰς φυγὴν ἔτρεψε.
πολλοὶ τε αὐτῶν ἀπέθανον μαχόμενοι. ἀλλοτρίους δ'
ὀλίγον χρόνον, ἐστρατὸν δὲ ὑποστὰς τῇ πόλει τῶν ὄρων
τῶν ἱεραίων χώρας οὐκ ἀπέδωκεν. ἡ δ' αὐτοῖς ἀνὴρ, τὸ μὲν
ἔπος ἐξ ἐκείνων. δακτύλους δὲ ἐν ἐκείνῳ τῶν βάσεων
καὶ τῶν χρόνων, ἐν δαμάσκῳ εἶχε τῶν καὶ φύσιν. ἐκ τῶν
οὐκ ἀποφθίσεως ἐπὶ αὐτοῖς ὑπὸ δαβίδος στρατῶν, τὸν
τῶν μονομαχῶν ἰωνάδης ὁ σαμῶν υἱός. ἀνέειλε τε αὐτὸν, καὶ
τῶν νίκης ῥοπή γῆραιος, ὥστε ἀριστίας ἀπηνέ-
χετο. καὶ ὥστε γὰρ ὁ παλαιστῶν πύμπη τῶν γῆραιων δόρυ-
φόρος τῶν. μετὰ δὲ ταύτῳ τῶν μέγαν, οὐκ ἐπὶ
τοῖς ἰσχυρίταις ἐπολέμησαν. ἀπὸ λαογῆραιος δὲ ἡ-
δη πολέμων ὁ δαβίδης καὶ κινδύνων, καὶ βαθείας ἀπο-
λάβων τὸ λοιπὸν εἰρήνης, ὡς εἰς τὸν θεόν καὶ ὑμνοῖς
συνεταξάτο, μέτρησεν ποικίλῃ. τοῖς μὲν γὰρ τριμέτρους,
τοῖς τῇ πενταμέτρους ἐποίησεν ὄργανα τε καὶ τακτικὰς
ἐδίδασκεν πορφύρας αὐτὰ τοῖς λευίταις ὑμνεῖν τὸν θεόν,
κατὰ

A tibus, species autē instrumentorū hęc fuere: cinyra decē chordis intenditur, & plectro pulsatur: naba duodecim sonos continet, sed digitis carpitur: cūmq; his aderant & cymbala gręca, bene magna atq; lata: quod quo sanē de prędictorum instrumentorū natura, ne prorsus ignorētur, dixisse sufficit. Porro rex fortissimos viros circa se habuit, sed maximē insignes pręclaris facinoribus, xxxviii. quorum quinque tantū virtutē commemorabo, facili ex his de reliquis coniectura. tales enim erant hi qui possent vel regiones subigere, vel magnas gētes debellare. Primus Issæmus filius Achmei, qui non semel in aciem hostium irruens non prius à cęde abstinit, quā nongentos occideret. Post hunc Eleazarus filius Dodeiæ, qui fuit cum rege in Arasamo. hic in quodam pręlio Israhelitis multitudine hostium territis & in fugā versis, solus locū suū non deseruit: & congressus cū hostib. multos interfecit, ad cōtē ut cruore gladius eius ad dexterā adglutineretur: quo viro reuersi in pręlium Israhelitę cedentem iam hostem vrgēdo admirādā ac celebratā victoriā retulerunt, Eleazaro sternente, vulgo verō militum prostratos spoliāte. Tertius erat Ili filius Sebas. hic quoq; cum bello Palęstino in loco qui Maxilla dicitur, acies ex aduerso constitissent, Hebręique rursū territi loco cederent, solus in aciei vicem hosti se opposuit: & non paucis letho datis, reliquos impressionem eius non sustinētes, & in fugam effusos insectatus est. Hęc fuerūt facinora quę hi tres in pręliis ediderūt. Eo verō tempore, quo rege Hierosolymis agēte Palęstinatorum exercitus vsque ad urbem accessit, & dum ille cōsulturus Deū de bello, arcē ascendit, in ea valle castra metatus est, quę xx. stadiorum spacio vsque Bethlema pertinet: dicente ad amicos: O quā bonā aquam habemus in patria mea, maximę in cisterna portę vicina: o si quis eam mihi afferret, id certē mallem quā multum argēti accipere: tres isti his auditis euestigio excurrerunt, & cū per media hostiū castra Bethlema peruenissent, hausta aqua per eādē viā ad regē sunt reuersi, attonitis audacia tanta barbaris, nec ausis paucitatē corū cōtēnere. cā aquam rex bibere noluit, dicens periculo sanguinis emptam, & ob hoc sibi non conuenire: sed Deo inde libauit, gratias agens pro virorum incolumitate. Post hos erat Ioabi frater Abisæus, qui vna die dc. hostes interemit. Quintus Banaias, genere sacerdos, hic prouocatus à duob. fratrib. virtute inter Moabitas illustribus, utrūque cōfecit. Rursū ex prouocatione cū mirę stature Ægyptio certans, inermis cum armato, hasta ex ipsius manibus extorta hominem confodit: quo insignior fuit victoria, quodd adhuc viuenti ad p̄ptis armis, prius cum spoliauit, mox propriis armis occidit. Est & aliud eius facinus, quod iam dictis, quātum ad animositatem vel pręferri potest, vel certē conferri. Quum enim ningeret, leo in

οἱ δὲ ἀγρίοι οὐκ οὐκ αὐτοῖς τὰς ὄψεις ὑποδραμόν-
 τες, ὡς περὶ γαῖας ἀποίμωζον. ἐνίοι δὲ οἰκείων πνὰ κη-
 δύνοντες, ἐκ ἀπὸ θνησκον ἀπὸ τῆς τῆς τῆς. ἀπὸ λον-
 το δὲ ἀρξάμενης ἔωθεν τῆς λοιμικῆς νόσου φθίρειν
 αὐτοῖς, ὡς ὡς ἀρίστου, ὑπεράδης ἐπὶ αὐτῶν. ἔξέτενε δὲ ὁ
 ἄγγελος τὴν χεῖρα ἐπὶ τὰ ἱερὸσολυμα, τὸ δεινὸν κα-
 κῶς πέμπων. ὁ δὲ βασιλεὺς σάκκον ἐν δειδυμῶς ἔκειτο
 καὶ τῆς γῆς, ἱκετιῶν τὸν θεὸν καὶ διόμῳρος ἦδη λαφῶ-
 σαι, καὶ τοῖς ἀπολωλόσιν ἀρκιᾶν τὰ παύσαται. ἀα-
 βλῆρας δὲ εἰς τὸν αἶρα ὁ βασιλεὺς, καὶ διασάμῳρος δὲ
 ἄγγελον δὲ αὐτῶν φερέμενον ἐπὶ τὰ ἱερὸσολυμα, ἔμ-
 χαιραν ἰσασαμῳρον, εἶπε πρὸς τὸν θεόν, ὡς αὐτὸς εἶπεν
 δίκαιος κολαστέτω ὁ ποιμὴν, τὰ δὲ ποιμνία σώξεται
 μηδὲν ἔξαμῳρον τὰ καὶ λυπῶσαι τὸ ὄργῳ εἰς αὐτὸν καὶ
 τὴν γῆρα αὐτῶν πᾶσαν ὑποσκήπτειν, φερίδεται δὲ τὸ
 λαοῦ κατακούσας δὲ ὁ θεὸς τῆς ἱκετίας, ἔπαυσεν δὲ λοι-
 μὸν καὶ πέμψας γὰρ τὸν πρὸς τὴν, ἐκέλευσεν αὐτὸν
 αἰδεῖσθαι ὡς πρὸς τὴν εἰς τὴν ἄλῳ τὴν ἱερωσύνην ὅσον
 νῦν, καὶ οἰκοδομήσαι τὰ βωμὸν ἐκείνῳ θεῷ θυσίας ἐπὶ
 τῶν ἐσθῶν δαβίδης δὲ ἀκούσας, οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλὰ δι-
 θυς ἔπαμψεν ἐπὶ τὸ ὡς γαλῳρον αὐτῶν τόπον. ὅσον
 να δὲ τὸν οἶτον ἄλῳ, ἐπὶ τὸν βασιλεῖα πρὸς τὸν καὶ
 τῶν παῖδας αὐτῶν πᾶν τὰ ἐνείασατο, πρὸς τὸν δαμῳρον αὐτῶν
 καὶ πρὸς τὴν κούσας. καὶ δὲ τὸν γῆρας, ἱερωσύνης, φέ-
 λος δὲ ἐν τῶν μέλῳ δαβίδου. καὶ δὲ τὸν αὐτὸν οὐ-
 δὲν εἰργάσατο δεινόν, ὅτι τὴν πᾶσαν κατεσφράγιστο ὡς
 μικρὸν ἐμπροσθεν ἐδηλώσαμῳρον. τὸ δὲ ὅρον αὐτοῦ
 πᾶσι παρέσθαι πρὸς τὸν δαμῳρον ὁ δαυὶδ, εἶπεν ὡς ἔτα-
 δαι παρ' αὐτῶν τὴν ἄλῳ, ὅπως βωμὸν ἐν αὐτῇ κατα-
 σκεύασθαι τὰ κούσας, καὶ ποιῆσαι θυσίας. ὁ δὲ καὶ τὴν ἄ-
 λῳ εἶπε, καὶ τὰ ἀρῶν καὶ τοῖς βόας εἰς ὁλοκαύτωσιν
 χαρίζεται, καὶ τὸν θεὸν ἡδῶς διχαῖται τὴν θυσίαν
 πρὸς τὴν. ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀγαπᾶν μὲν αὐτὸν τῆς ἀπλό-
 τητος καὶ τῆς μεγαλοφυΐας ἔλεγε, καὶ διχαῖται τὴν
 χάριν. τῷ δὲ αὐτὸν ἡδῶς λαμβάνειν πάντων, οὐ γὰρ
 εἶδεν δεινόν πρὸς τὴν θυσίαν ἐπὶ τῶν. τὸ δὲ ὅρον αὐτοῦ
 σπαντος ποιεῖν ὅτι ἐν τῶν πᾶσι τὸν αἶκλῳ ὡς ἔτα
 παρ' αὐτῶν τὴν ἄλῳ. καὶ οἰκοδομήσας τὸν βωμὸν, ἱερό-
 ζῳσε καὶ ὡλοκαύτωσε, καὶ θυσίας ἀνήνεγκεν εἰς τὴν
 κατὰ τὴν. ὁ δὲ τούτοις τὸ θεῖον, ἔπαλιν διμῳρος γί-
 νεται. σπυῖται δὲ εἰς ἐκείνον ἀγαπᾶν τὸν τόπον ἄβρα-
 μὸν δὲ ὡς αὐτῶν ἱσάκον ὡς τὸ ὡλοκαύτωσαι, καὶ μέλ-
 λοντες ὑποσφάττειται τὴν πατῆρος κελὸν ἔξαίφης ἀνα-
 φαῖναι παρῶντα τὰ βωμῶν, ὅτι κατὰ θυσιαν ὁ ἄβρα-
 μος, ἀπὸ τοῦ πατῆρος ὡς προεῖρηκαμῳρον. ὅσον δὲ ὁ βα-
 σιλεὺς δαβίδης, τῆς εὐχῆς αὐτοῦ τὸν θεὸν ἐπήκοον γα-
 λῳμῳρον, καὶ τὴν θυσίαν ἡδῶς προσδεδέμενον, ἔ-
 κειν τὸν τόπον ἐκείνον ὅλον βωμὸν προσαγυρεύσαι τὴν
 λαοῦ πάντος, καὶ οἰκοδομήσαι ναὸν τῷ θεῷ. τῷ τὴν
 εὐσῶς ἀφῆκεν εἰς τὸ γῆρας ὡς τὴν φωνήν. ὁ γὰρ θεὸς
 τὸν πρὸς τὴν ὑποσφάττειν πρὸς αὐτὸν, ἐκείνῳ ναὸν ἔλεγε
 οἰκοδομήσθαι αὐτῶν τὸν ὡς, τὸν μέλλοντα μετ' αὐτὸν δὲ
 βασιλεῖαν διχαῖται. καὶ δὲ τῷ τὴν προφητίαν
 ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς ἔξαριθμῳρησαι τῶν παρόικους, καὶ
 εὐρέθησαν εἰς ὅσον ὑπεράδης καὶ δέκα. ἐκ τούτων ἀπὸ δέκα λαπῶν μὲν τῶν ὀκτακισμῳρις. τὸ δὲ ἄλλο
 πᾶν τοῦ, ὡς φέρειν τοὺς λίθους καὶ ἑξακισμῳρις καὶ πεντακισμῳρις τῶν ἐργαζομένων ὡς αὐτῶν ἐπέσπον.
 ἡτῶμασε δὲ καὶ πολλὸν σίδηρον καὶ χαλκὸν εἰς τὰ ἔργα, καὶ ἔξῳ κέρηνα πολλὰ καὶ παμμεγαλύνετα,
 T 3

A nonnulli interim dum aliquem domesticorum
 funerant, sepultura nondum absoluta commo-
 ribantur. quo factum est ut à matutina hora
 usque ad pradium hac peste septuaginta millia
 hominum sint absumpta. iamque genius à Deo
 missus Hierosolyma petebat, eam quoque urbē
 simili malo afflicturus. Tum rex saccum indu-
 tus & humi prostratus, supplex orabat Deum
 ut pestem sedaret, & iam mortuis contentus
 de cætero quiesceret. inter has preces sublati
 oculis, cernens genium per aerem stricto gla-
 dio Hierosolyma petentem, exclamat ad Deum:
 B se esse pastorem pœna dignum, ceterum greges
 nihil commeruisse. Effunderet iram in se ac tuā
 familiam, & innocenti populo parceret. Deus
 autem admitta supplicatione pestem repulit:
 missoque ad eum Gado propheta, mandavit ut
 confestim ascenderet in aream Oronnæ Iebu-
 sæi, & extructo altari, inibi sacrificaret: qui mā-
 datum hoc non neglexit, sed mox ad destinatū
 locum se contulit. Oronna verò circa trituram
 frugum occupatus, ut regem unā cum omnib⁹
 filiis peraccedentem vidit, occurrens adoravit
 eum. Erat autem genere quidem Iebusæus, sed
 inter præcipuos amicos Davidis: quæ causa fuit
 ut capta urbe nihil illi molestū acciderit, quē-
 admodum superius diximus. Hoc percontante,
 quamobrem herus ad servum accederet, ait se
 velle aream eius emere, ut in ea domino altare
 construeret, & sacra faceret. at ille & aream &
 aratra & boues & holocaustomata gratis largi-
 ri se dixit, precarique ut Deus libens ac propi-
 tius hoc sacrificium admittat. Rex verò gratam
 sibi eius simplicitatem ac magnanimitatem
 professus, voluit ut precium acciperet. Iniquum
 enim esse de gratuitis offerre sacrificium. Oro-
 na verò dicente facturum se quicquid rex vel-
 let, aream hanc de eo quinquaginta siclis emit.
 extructoque ibi altari, sacrificia & holocausto-
 mata super eo perfecit, & hostias pacificas ob-
 tulit. quo festo Deus placatus, propitius, ut an-
 tē, est redditus. Erat autem is locus in quem o-
 lim Abrahamus filium ut holocaustoma faceret
 adduxerat, & cum iam iam iugulādu esset puer,
 aries repente altans altari apparuerat: qui pue-
 ri vice fuerat mactatus, ut iam antē scripsimus.
 David autem cum animaduertisset se exauditū,
 & gratum fuisse sacrificium, decrevit eorum il-
 lum locum altare vniuersi populi appellare, &
 Deo templum ibi exedificari: quam eius vocē
 Deus in futurum ratam esse voluit. mox enim
 propheta ad eum missus, illic templum extruen-
 dum prædixit à filio, quem regni successorem
 esset relicturus.

Post hanc prophetiam iussit rex numera- XIV.
 ri inquilinos, & inuenta sunt eorum centum
 octoginta millia. ex his constituit lapicida-
 rum octoginta millia: reliquos ad conuchēdos
 lapides deputauit, ex quibus tria millia & quin-
 gentos operarii præfecit. magnam quoq. vim
 G ferri ac æris ad horum operum usum congeffit,
 materiæque cedrinam multam & prægrādē,

Tyriis & Sidoniis hanc suppeditantibus, à quibus huius copiam impetraverat, dicebaturque suis amicis, hæc idem se apparare, ut filio successura materiam ad ædificandum relinqueret, & non tum demum eam comportare necesse habeat, adhuc per ætatem rudis talium negotiorum, sed omnibus in promptu sitis facile opus persolvat.

CAP. XI.

David se vivente Solomonem filium suum regnum amplexari voluit.

ACCITTO deinde Solomoni filio mandavit, ut quamprimum regnū adeptus esset, templum Deo construeret, dicens, se id voluisse quidem, sed oraculo prohibitum, quod propter crebra bella cruentus haberetur: prædictumque sibi id ædificium à fatiis destinatum filiorum natu minimo, qui Solomon esset appellandus: quem non aliter quàm filium patri, ipsi Deo curæ futurum: atque etiam totam Hebræorum regionem hoc principe felicem fore, & inter cætera bona, id quod omnium est potissimum, pacem habituram, utpote alienam nō tantum ab externis bellis, verum etiam ab internis seditionibus. Ergo, inquit, quandoquidē à Deo designatus es rex, antequam natus, da operam vt aliquin etiam dignus sis eius prouidentia, pietatem colens, & iustitiam atque fortitudinem, & præcepta eius legēsque per Moysem traditas obseruans, & ab aliis eas violari non permittens: & insuper templum, quod te regnante strui sibi voluit, cura vt sicut debes ei reddas, nihil deterritus operis magnitudine. omnia enim ante obitum parata tibi relinqua. Scito sanē auri quidem collecta decem millia, argēti verò talentorum centum millia: æris itē ac ferri tantum congeffi, quantum vix numero comprehendī possit: & adhuc lapidum ac lignorum materiam copiosissimam. Habes præterea multa millia fabrorum lignariorum & cemen-
tiorum: & si quid his defuerit, tu supplebis. Quapropter hoc opere absoluto carus eris Deo, eumque perpetuum protectorem habebis. Post hæc adhortatus est principes populi, vt in ea structura filium adiutarent, & securi de omnibus aduersantibus, cultui tantum diuino vacarent, percepturos enim pro hoc pacem & bonū ac legitimum reipublicæ statum, quæ præmia piis ac iustis Deus solet reddere. Postquam autē absolutum fuerit templum, iussit arcam in eo reponi, cæteramque sacram suppellectilē, cuius receptaculo iam pridem templum debuerat extrui, nisi patres mādaturum Dei neglexissent, qui præceperat vt quamprimum hostilem terram occupassent, templū illi exædificarent. Hæc fuerūt Davidis adhortationes, tā ad filiū, quā ad principes. Prægrauate autē iā senio, & corpore per ætatē frigidescēte, aliosus factus est, vt ne iniectis quidem multis stragulis calefieret: cumque ex cōmuni medicorū cōsilio decretū esset, vt lectif

XV.
2. Reg. 1.

τυρίων αὐτῶν ταῦτα πεμπούνταν ἐν σιδωνίων. ἐπιστάλκει γὰρ αὐτοῖς τὴν ἡνὲν ξύλων χειρῶν, πρὸς τὴν οἰκοδομίαν. λέγων, ὡς αὐτὸς θελόμην κωλύσθην ὁ θεός, αἶματι καὶ πολέμοις πεσυρμένον. πρὸς οὗτοι δὲ ὅτι σολομών οἰκοδομήσει τὸν ναὸν αὐτῶν, πάρος ποτε, καὶ τὸ κληρονομήσει τοῦ πατρὸς, οὗ πρὸς οὗτος ὡς πατὴρ ἐπηγγέλλετο. τὴν δὲ ἐβραίων χεῖρα, ἀδελφονα καταστήσῃ ἐπὶ αὐτῶν, τοῖς τε ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ δὴ τῶν μεγάλων πάντων εἰρήνῃ καὶ πολίμῳ ἀπαλλαγῇ καὶ στασιῶν ἐμυλίων. σὺ τοίνυν, ἐπὶ πρὸς τῆς γῆρας ἀπεδείχθης βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ θεοῦ, πεισθὲν τὰ τε ἄλλα γίνεσθαι τῆς τούτου θεωρίας ἀξίως, δούσης ὡν καὶ δίκαιοι καὶ ἀδελφοί, καὶ τὰς ἐν τῷ αὐτῶν καὶ τοῖς νόμοις, οὓς ἐξέμαυσας ἡμῖν ἔδωκε, φύλαττε. καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ ὡς ἐβραίων ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν θεὸν ὅν ἐπὶ σὺ βασιλεύοντος, εἴλετο αὐτῶν γῆρας, αὐτοῦ δασον ὑποδοῦναι τῶν θεῶν, μὴ καταπαλαῖς τὸ μέγατος ἔργον, μηδὲ ἀποδιδυλάσας πρὸς αὐτό. πάντα γὰρ σοι, πρὸς τῆς ἐμαυτὶ παλαιοῦς ἐτοίμα ποιήσῃ. γίνεσθαι δὲ, χρυσὸν μὴ τὰ λείποντα συνειλεγμένα, μέγιστα. δέκα ἢ ἑρμῶς μυριάδας ταλάντων. χαλκὸν ἢ καὶ σίδηρον, ἀρτίμεν πλείονα συντίθει. ξύλων ἢ καὶ λίθων, ὅλῳ ἀφθονον. ἐργῶν ἢ καὶ λατόμων πολλὰς μυριάδας καὶ τεκτόνων. ἀδελφοὶ τοῖς σοι θεωροῦν, σὺ θεωροῦν. γνομῆς τοίνυν τούτου, ἀρίστοι ἐσθὶν τῶν θεῶν αὐτῶν ἔχον θεωροῦν. πρὸς παρὲν δὲ σὺ καὶ τοῖς ἀρχόντας ἔργον, τῆς οἰκοδομίας συλλαβέσθαι τῶν πατέρων, ἐπὶ αὐτῶν ἀδελφῶν ὄντας ἡνὲν κακῶν, πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ θεοσεβείαν ἀγαθῶν. καρποῦσθαι γὰρ αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἰρήνῃ καὶ δόξῃ, οἷς ἀμείβεσθαι τοῖς δούσιν καὶ δικαίοις ὁ θεός ἀδελφοῖς. οἰκοδομηθέντος ἢ τοῦ ναοῦ, τὴν κῆρτιν ὑποδείξαι θεωροῦν, καὶ τὰ ἀγαθὰ σκεῦη, πρὸς πολλοῦ ναοῦ ὀφείλοντα ἔχειν, εἰ ἡνὲν ἐν τῷ θεῷ μὴ παρήκουσαι ἡμῶν οἱ πατέρες, ἐπιταγμένου μὴ τὸ τὴν γῆν ταῦτα κατὰ γῆν, οἰκοδομήσῃ ναὸν αὐτῶν. ταῦτα μὲν πρὸς τοῖς ἡγεμόνας ὁ δαβίδης καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ δαβὶδ. θεωροῦντες ἢ ὡν ἡνὲν, καὶ ἔσχατος αὐτῶν ψυχρῶν δὲ τὸν χρόνον, διουρῶν ὑπῆρχαν, ὡς μηδὲ πρὸς τῆς ἐπιβολῆς ἐκ πολλῶν ἡμερῶν γνομῆς ἀδελφῶν μείνεσθαι. συνειλθόντων ἢ ἡνὲν ἰατρῶν, καὶ συμβουλευσάντων, ὅπως ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας εὐεδὺς ἐπιλαβέσθαι παρὲν συγκαθίσθαι τῶν βασιλεῶν, ἔτο γὰρ αὐτῶν πρὸς τὸ ῥῆγος ἔσθαι βοήθημα, θαλαπούσης αὐτῶν τῆς κόρης, εὐερίσκειται ἐν πόλει γυνὴ μία πασῶν τὸ εἶδος ἀρίστη γυναικῶν, ἀριστή τοῦ πατρὸς. ἢ συγκοιμωμένη τῶν βασιλεῶν, συνειδήματι αὐτῶν μόνον. ὑπὸ γὰρ γῆρας ἡνὲν πρὸς τὰ ἀφροδίσια καὶ γυναικὸς ὁμιλίας ἀδελφῆς. ἀλλὰ πρὸς μὲν ταῦτα τῆς τῆς παρὲν, μὴ ὅλῳν δηλώσῃ. ὁ δὲ τῶν πατέρων

Κεφάλαιον ια΄.

ΚΩΣ δαβίδης ἦν πρὸς σολομῶνα τὸν υἱὸν ἀπείδειξεν βασιλεῖα. Αἰσῶν ἢ τὸ πᾶν σολομῶνα, κατασπιδάσῃ τὸν ναὸν αὐτῶν τῶν θεῶν ἐκείλῳ δὲ ἐξ ἀδελφῶν τῶν βασιλεῶν. λέγων, ὡς αὐτὸς θελόμην κωλύσθην ὁ θεός, αἶματι καὶ πολέμοις πεσυρμένον. πρὸς οὗτοι δὲ ὅτι σολομών οἰκοδομήσει τὸν ναὸν αὐτῶν, πάρος ποτε, καὶ τὸ κληρονομήσει τοῦ πατρὸς, οὗ πρὸς οὗτος ὡς πατὴρ ἐπηγγέλλετο. τὴν δὲ ἐβραίων χεῖρα, ἀδελφονα καταστήσῃ ἐπὶ αὐτῶν, τοῖς τε ἄλλοις ἀγαθοῖς καὶ δὴ τῶν μεγάλων πάντων εἰρήνῃ καὶ πολίμῳ ἀπαλλαγῇ καὶ στασιῶν ἐμυλίων. σὺ τοίνυν, ἐπὶ πρὸς τῆς γῆρας ἀπεδείχθης βασιλεὺς ἐπὶ τοῦ θεοῦ, πεισθὲν τὰ τε ἄλλα γίνεσθαι τῆς τούτου θεωρίας ἀξίως, δούσης ὡν καὶ δίκαιοι καὶ ἀδελφοί, καὶ τὰς ἐν τῷ αὐτῶν καὶ τοῖς νόμοις, οὓς ἐξέμαυσας ἡμῖν ἔδωκε, φύλαττε. καὶ τοῖς ἄλλοις μὴ ὡς ἐβραίων ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν θεὸν ὅν ἐπὶ σὺ βασιλεύοντος, εἴλετο αὐτῶν γῆρας, αὐτοῦ δασον ὑποδοῦναι τῶν θεῶν, μὴ καταπαλαῖς τὸ μέγατος ἔργον, μηδὲ ἀποδιδυλάσας πρὸς αὐτό. πάντα γὰρ σοι, πρὸς τῆς ἐμαυτὶ παλαιοῦς ἐτοίμα ποιήσῃ. γίνεσθαι δὲ, χρυσὸν μὴ τὰ λείποντα συνειλεγμένα, μέγιστα. δέκα ἢ ἑρμῶς μυριάδας ταλάντων. χαλκὸν ἢ καὶ σίδηρον, ἀρτίμεν πλείονα συντίθει. ξύλων ἢ καὶ λίθων, ὅλῳ ἀφθονον. ἐργῶν ἢ καὶ λατόμων πολλὰς μυριάδας καὶ τεκτόνων. ἀδελφοὶ τοῖς σοι θεωροῦν, σὺ θεωροῦν. γνομῆς τοίνυν τούτου, ἀρίστοι ἐσθὶν τῶν θεῶν αὐτῶν ἔχον θεωροῦν. πρὸς παρὲν δὲ σὺ καὶ τοῖς ἀρχόντας ἔργον, τῆς οἰκοδομίας συλλαβέσθαι τῶν πατέρων, ἐπὶ αὐτῶν ἀδελφῶν ὄντας ἡνὲν κακῶν, πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ θεοσεβείαν ἀγαθῶν. καρποῦσθαι γὰρ αὐτοῖς ἀπὸ τούτων εἰρήνῃ καὶ δόξῃ, οἷς ἀμείβεσθαι τοῖς δούσιν καὶ δικαίοις ὁ θεός ἀδελφοῖς. οἰκοδομηθέντος ἢ τοῦ ναοῦ, τὴν κῆρτιν ὑποδείξαι θεωροῦν, καὶ τὰ ἀγαθὰ σκεῦη, πρὸς πολλοῦ ναοῦ ὀφείλοντα ἔχειν, εἰ ἡνὲν ἐν τῷ θεῷ μὴ παρήκουσαι ἡμῶν οἱ πατέρες, ἐπιταγμένου μὴ τὸ τὴν γῆν ταῦτα κατὰ γῆν, οἰκοδομήσῃ ναὸν αὐτῶν. ταῦτα μὲν πρὸς τοῖς ἡγεμόνας ὁ δαβίδης καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ δαβὶδ. θεωροῦντες ἢ ὡν ἡνὲν, καὶ ἔσχατος αὐτῶν ψυχρῶν δὲ τὸν χρόνον, διουρῶν ὑπῆρχαν, ὡς μηδὲ πρὸς τῆς ἐπιβολῆς ἐκ πολλῶν ἡμερῶν γνομῆς ἀδελφῶν μείνεσθαι. συνειλθόντων ἢ ἡνὲν ἰατρῶν, καὶ συμβουλευσάντων, ὅπως ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας εὐεδὺς ἐπιλαβέσθαι παρὲν συγκαθίσθαι τῶν βασιλεῶν, ἔτο γὰρ αὐτῶν πρὸς τὸ ῥῆγος ἔσθαι βοήθημα, θαλαπούσης αὐτῶν τῆς κόρης, εὐερίσκειται ἐν πόλει γυνὴ μία πασῶν τὸ εἶδος ἀρίστη γυναικῶν, ἀριστή τοῦ πατρὸς. ἢ συγκοιμωμένη τῶν βασιλεῶν, συνειδήματι αὐτῶν μόνον. ὑπὸ γὰρ γῆρας ἡνὲν πρὸς τὰ ἀφροδίσια καὶ γυναικὸς ὁμιλίας ἀδελφῆς. ἀλλὰ πρὸς μὲν ταῦτα τῆς τῆς παρὲν, μὴ ὅλῳν δηλώσῃ. ὁ δὲ τῶν πατέρων

ταρτος υἱος δαβίδου, βασιλίας εὐειδής & μέγας, ἐν γυναικὶ αὐτῷ ἀγαθῆς γαμεῖς, ἀδωνίας ὃ προσταγομένο-
 μος, ἐμπερὶς ὡς ἀβισαλώμω τὴν δόξα, αὐτὸς ὡς
 βασιλεύσων ὑπὲρ τοῦ. καὶ πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγχε, ὡς τὴν
 ἀρχὴν αὐτῷ δίδωμι λαβεῖν. κατεπορεύσατο ὃ ἀρχιερεὺς
 πελάγῃ, καὶ ἵππους, & παντήκοντα ἀνδρας τοὺς περὶ ὁ-
 μος. ταῦθ' ὅρῳ ὁ πατήρ, οὐκ ἐπὶ πληττύν, ἐδὶ ἐπὶ ἔχον
 αὐτῷ τῆς περιμερίσεως, οὐδ' ὃ μὲχρι τῆς πύθιδαι δόξα π-
 ταῦτα περὶ τῆς περιμερίσεως. συνιργαίει δὲ ἔχον ἀδωνίας,
 & στρατηγὸν ἰωάβον, καὶ τὸν ἀρχιερέα ἀβιαθάρην. μόνον δ'
 αὐτὸς περὶ τῆς ἀρχιερείας σάδωκος, καὶ ὁ περὶ τῆς νό-
 θαν, καὶ βασιλίας ὁ δὲ τῷ στοματοφυλάκῳ, καὶ σεμῖτις,
 ὁ δαβίδου φίλος, & πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. τῷ δ' ἀδω-
 νία ὡς ἀσπασάμενος δὲ πᾶσι ἐξῶ τῆς πόλεως, ὡς
 τὴν πόλιν τῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ ὡς ἀδωνίῳ, καὶ πάντας
 καλίσαντες τοὺς ἀδελφοὺς χερεὶς στολομῶνος, ὡς
 λαβόντος ὃ καὶ τὸν στρατηγὸν ἰωάβον, καὶ ἀβιαθάρην, καὶ
 τοὺς ἀρχοντας τῆς ἰούδα φυλῆς, τοὺς δ' αὖτε τὸν ἀρχιερέα
 & ναθάν τὸν προφήτην, καὶ τὸν δὲ τῷ στοματοφυλά-
 κῳ βασιλίας, καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐκείνης ἀγέρας, καὶ
 ἐκάλεισεν ὅτι τὴν ἰούδα. τῷ δ' αὖτε στολομῶνος
 κατεμύνασε μὴ πρὸς βασιλεύειν, ναθάν ὁ περὶ τῆς, ὡς
 ἀδωνίας βασιλεὺς ἔσται, καὶ τῷ δ' αὖτε δαβίδος. συνιού-
 λαί τε σάξεν αὐτὴν, καὶ τὸν πᾶσα στολομῶνα βασι-
 λείει. μετὰ δ' αὖτε ἀδωνίας τὴν ἀρχὴν ἡδὴ ὡς
 λαβόντα ταῦτα ὃ τῷ βασιλεὶ δόξα στολομῶνος ὁ περὶ τῆς
 ἐπιστολῆς αὐτῶν & αὐτὸς ἔφησε, καὶ τοὺς λόγους αὐτῆς
 ὅτι μὴ τυτρώσῃ. ὃ δ' αὖτε βίβλα, πᾶσι ταῦτα ναθάν, πᾶ-
 ρεισι πρὸς τὴν βασιλείαν. καὶ περὶ σπουδῆς, καὶ λόγους ἀ-
 γῆσαι. ἀπὸ τῆς αὐτῆς καὶ ὁ περὶ τῆς ὑπὲρ τοῦ δι-
 ερχέσθαι, τότε δὲ πᾶσι τῷ ἀδωνίῳ, & τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς κα-
 κλημένους ἀβιαθάρην & ἀρχιερέα, & ἰωάβον τὸν ἀρχον-
 τα, & τοὺς υἱοὺς αὐτῆς χερεὶς στολομῶνος, καὶ τῷ αὐτῷ
 καὶ αὐτῷ φίλων μὴνύσασα. ἔλεγχε τε τὸν λαὸν ἀφορᾶν
 πᾶσα χειροτονήσῃ βασιλείαν. παρεκάλεσε τὴν καὶ τοῦ ἔχον,
 ὡς τε καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῆς βασιλεύσας, αὐτὴν τε &
 στολομῶνα τὸν υἱὸν αὐτῆς ἀγαπήσῃ. δόξα στολομῶνος δὲ ἐπὶ
 τῇ γυναικὶ, καὶ γὰρ οἱ τῷ δωματίῳ παριστῶντες, ὅτι ἐ-
 λεγεται ναθάν ἰδοὺ αὐτόν. & ὃ βασιλεὺς ἐκείνη αὐτῇ κα-
 λῶντος εἰσελθόν, εἰ τῇ μερὶ ὑποδύξῃ τὸν ἀδωνίαν
 βασιλείαν, & ὡς ἀδωνίῳ τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῇ πόλει. λαμ-
 πρὸν γὰρ αὐτῷ ποιήσαντα δὲ πᾶσι, κακλήκεναι τοὺς υἱοὺς
 αὐτῆς πᾶσι χερεὶς στολομῶνος, καὶ τὸν στρατηγὸν ὃ ἰωά-
 βον, οἱ μὲν κρέτου καὶ παιδίας εὐαγροὶ πολλοὶ
 αἰώνιον αὐτῷ συνιούσιν. τὴν δ' αὖτε γαμεῖν. ἐκάλεισε τε &
 τῷ ἐμὲ, οὐτε τὸν ἀρχιερέα σάδωκον, οὐτε βασιλίας τὸν δὲ
 τῷ στοματοφυλάκῳ. δίκαιον δὲ ὃ ταῦτα γνώσκον
 ὅτι πάντας, εἰ καὶ τὴν σὺν γνώμῃν ἐχέτω. ταῦτα & να-
 θάν φήσαντος ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε καλίσαι τὴν βίβ-
 λαν πρὸς αὐτόν. ἐκκαχρήκει γὰρ ἐκ τῆς δωματίου, ὅτι
 περὶ τῆς ὡς ἀδωνίῳ. ὃ δ' αὖτε γυναικὶς ἐλθούσης, ὁ-
 μῆμί σοι, φησὶ, τὸν μέγιστον θρόνον, ἢ μὴ τὸν υἱὸν σου στο-
 λῶνα βασιλεύσῃ, ὡς καὶ πρὸς τὸν ὡς ἀδωνίῳ, καὶ τὸν δὲ
 & μὲν καὶ τῇ θρόνῳ καὶ τῇ ἔσται σήμερον. προσκυ-
 νήσαντες δὲ αὐτόν ὃ γυναικὶς, καὶ μακρὸν ὑξάμενης
 αὐτῷ βίον σάδωκον μετὰ πᾶσι. τὸν ἀρχιερέα, καὶ βα-
 σιλίας τὸν δὲ τῷ στοματοφυλάκῳ, καὶ ὡς ἀδωνίῳ
 καλεῖται ὡς ἀδωνίῳ ναθάν τε τὸν προφήτην, καὶ τοὺς αὐτῶν
 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς, καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ὃν

A mentio. Cæterum quartus filius Davidis iuue-
 nis pulcher & magnus, ex vxore Ægitha ei na-
 tus, nomine Adonias, Abesalomo quod ad am-
 bitionem attinet similis, de occupando regno
 cogitare cœpit, & cum amicis egit vt sibi prin-
 cipatum deferrent: parauitque sibi currus mul-
 tos & equos, & quinquaginta viros stipatores:
 id quod pater vidēs, nec obiurgauit eū, nec cō-
 pēlcuit, ac ne scitatus quidem est, quid sibi vel-
 let talis apparatus. Adiutores autem habebat A-
 donias Ioabum imperatorem & pontificem A-
 biatharum. Soli autem conatibus eius resiste-
 bant, pontifex Sadocus & propheta Nathan, &
 Banaias præfectus satellitum, & Semeis Dau-
 idis amicus, & manus fortissimum. Porro A-
 donias paratis in suburbano epulis, ad fontem
 qui est in hortis regiis, & inuitatis illuc omni-
 bus fratribus excepto Solomonem, assumpsit se-
 cum & imperatorem Ioabum & Abiatharum
 & principes tribus Iudæ. Eos verò qui pontifi-
 cis & Nathanis prophetæ & Banaïæ satellitum
 præfecti partium erant, ad hoc conuiuium non
 vocauit. Hoc Solomonis matri Bethsabæ pro-
 pheta Nathan indicauit, Adoniam regnare in-
 sciente Dauide: suasisque vt tam propriæ saluti
 quàm filij regno consuleret: ingressaque ad Da-
 uidem sola diceret ei, quod ipse quidem iuraf-
 set post se regnaturum Solomonem, & interim
 Adonias regnum occupasset. Hæc loquenti cū
 rege se quoque superuenturum propheta polli-
 citus est, & verbis eius testem futurum. Paruit
 Bethsabe, & regem adiit. Quo adorato impetra-
 raque dicendi copia, omnia sicut propheta sub-
 monuerat indicauit, exposuitque ordine quæ-
 admodum Adonias epulum adornauerit, & A-
 biatharum pontificem Ioabumque principem
 exercitus vocauerit, & filios regios absque So-
 lomone ac eius necessariis amicis. addebat etiā
 totum populum suspensum expectare, quē-
 nam esset successorē declaraturus: vt cogitet ro-
 gans, quod se defuncto mori necesse esset tam
 ipsam quàm Solomonem filium. Adhuc ea lo-
 quente cubicularij nunciant Nathanem venisse
 vt regem viseret: statimque admissus percon-
 tabatur, num hodie regem declararet Adoniam,
 & principatum suum in illum transferat. Para-
 to enim splendido conuiuiο, vocatos ab eo fi-
 lios eius omnes excepto Solomonem, & præter
 hos Ioabum imperatorem: hos omnes suauiter
 epulantes cum plausu & alacritate faustis accla-
 mariouibus perpetuum imperium nouo regi
 ominari. Sed neque me, inquit, vocauit, neque
 Sadocum pōtificem aut Banaïam satellitio tuo
 præpositum. quare æquum est vt ab omnibus
 sciatur, num hæc gerantur ex tua sententia. His
 auditis rex iubet acciri Bethsabem, excesserat e-
 nim cubiculo propheta veniēte. qua introgres-
 sa: Iuro, inquit, tibi maximum Deum, regnatu-
 rum tuum filium, vt iam antè iurauī, cūmq; in
 folio meo sessurum, idque hac ipsa die. Ad quæ
 verba cū mulier adorato rege longam ei vi-
 tam esset precata, Sadocum accersit pontificem
 & Banaïam præfectum satellitum: quibus mox
 venientibus iubet vt assumpto Nathane pro-
 pheta & cohorte regia, impositoque filio
 ipsius Solomonem in mulam regiam, extra

[illegible]

A. cipū, & cuius prima fors exiit, descripta est cog-
natio prima, & post hanc secunda, deincepsque
vsque vigesimam quattam: quæ quidem diuisio
durat vsque in hodiernum diem. Leuiticā quo-
que tribum in partes vigintiquatuor diuisit: &
sortitione facta, & illis quemadmodum sacer-
dotibus octoni ministerij dies obuenerunt.
Præcipuus autem honos Moyſis posteris est
habitus. Constituit enim eos custodes thesau-
rorum Dei, & donariorum quæ reges solent de-
dicare. instituitque ut vniuersa Leuitarum tri-
bus & sacerdotes per suas quisque vices inter-
diu noctuque circa cultum diuini numinis ver-
sarentur, sicut olim à Moysæ præscriptum fue-
rat. Post hæc toras copias in duodecim partes
digessit, eisque tribunos, centuriones & præfe-
ctos assignauit. continebat quæque pars millia
vigintiquatuor: voluitque ut singulæ singulis
mensibus stationem agerent circa regiam So-
lomonis, vnâ cum tribunis suis ac centurioni-
bus: & cuique suum ducem præfecit, virum ius-
tum & spectatæ bonitatis. quin & thesauris &
vicis & agris, eorumque cultoribus, & armen-
tis cum suis pastoribus præfectos attribuit,
quos nominatim recensere necesse non habeo.
Postquam autem omnia sicut diximus ordina-
uit, aduocatis in concionem magistratibus He-
bræorum & tribuum principibus, & ducibus
quos singulis exercitus sui partibus præposue-
rat, adhuc omnibus qui negotij & facultatibus
regiis præerant, è suggestu celliore in hunc mo-
dum multitudinem est allocutus: Fratres & po-
pulares, notum vobis esse volo, quod cum vo-
luissem templum extruere, multum auri eum
in vsum & argenti centum millia talentorum
comparavi. sed Deus ipse per prophetam Na-
thanem me vetuit, eo quod bellis quæ pro li-
bertate vestra gessi, dextram hostili cruore con-
taminauerim: & filium meum regnique succes-
sores templum sibi iussit extruere. Nunc igitur
quandoquidem scitis quod etiam maiores
nostri Iacobi filij cum duodecim essent, Iudas
tamen consensu omnium principatū obtinuit,
& mihi cum sex fratres essent, posthabitis illis
Deum ad me regnum detulisse, nec eorū quen-
quam id factum iniquè tulisse: ita ego quoque
postulo, ut Solomone imperium consecuto, cæ-
teri mei filij nec contra illum nec inter se inui-
cem seditiones agitet, sed scientes hunc diuini-
tus electum, libetè eius dominio sint subiecti.
Cum enim æquum sit, si Deus ita velit, vel ex-
ternos fere dominos, quanto magis gratulari
& fauere decet fratri, non secus quàm eiusdem
honoris participes. Ego sanè nihil magis in
votis habeo quàm ut promissiones Dei dedu-
cantur ad effectum, & felicitas quæ hanc re-
gionem sub Solomonis regno manet, quam-
primùm totam eam occupet, & in perpetuum
in ea duret. Quod quidem dubio procul ita
futurum est, & omnia rectè euenient, si te fili
mi pieratis & iustitiæ, patriarumque legum cu-
stodem geras: alioquin si hæc non seruentur, ni-
hil nisi triste est expectandum. Hoc sermone
finito inspectantibus omnibus Solomoni tem-
pli descriptionem ac formā dedit, in qua fun-
damenta & cellæ tam inferiores quàm superio-
res, earumque numerus & quantitas ac capaci-
tas aurca quàm argentea fieri deberent præfinit.

tas designabatur: tum quo pondere quæque vasa tam aurea quàm argentea fieri deberent præfinit, et

hortatúsque est eum vt summam diligentiam ad hoc opus adhiberet: simúlque principes & tribum Leuiticam, vt eum adiuuaret, tum propter ætatem nondum sat maturam, tum quia diuinitus & ad regnum esset electus, & ad templum ædificandum, quam quidem fabricam nequaquam fore difficilem, præparata per se iam antè materia, multis auri talentis, plurimis item argenti, & trabibus fabrorúmque ac cæmentariorum multitudine, & sinaragdis aliisque omnis generis gemmis. Postremò nunc se in hunc vsum ex proprio fisco erogare alia tria millia talentorum auri purissimi, ad exornandum adytum & currum Dei cherubinos, quos oporteret supra arcam stare eamque protegere. Postquam autem Dauid finem loquendi fecit, secuta est magna alacritas principum & sacerdotum, & tribus Leuiticæ, de suo quoque conferentium, & multa liberaliter ac magnificè pollicentium. obulerunt enim se contributuros talentorum auri quinque millia, & stateres decem mille. argenti verò centum millia, ferri quoque talentorum multa millia. & si cui lapillus aliquis erat preciosus, afferebat & tradebat in thesauros reponendum: quorum curæ præpositus erat vnus è Moysis posteris nomine Íalus. Ea res magna voluptate affecit totum populum, & maximè Dauid visa principum ac sacerdotum reliquorúmque omnium promptitudine, elata voce Deum laudauit, patrem ac conditorem huius vniuersitatis appellitans, fabricatoremque rerum tam humanarum quàm diuinarum, & præsidem ac gubernatorem generis Hebræorum, eorúmque felicitatis & regni ab ipso sibi commissi. Post hæc precatus omni populo bona omnia, priuatimque filio mentem bonam & iustam, omniq; virtute præditam, iussit vt populus quoque Deo laudes persolueret. Illi verò prostrati humi Deum adorauerunt: versí deinde ad Dauidem, pro omnibus ei bonis, quæ ipso regnante perceperant, gratias egerunt. Sequenti verò die sacrificia sunt instaurata, mille vitulis, mille arietibus, mille agnis in holocaustoma oblatis: ad pacifica quoque sacrificia multis millibus victimarum matris: & tota ea die rex vnà cum omni populo festiuitati operam dedit: Solomónque denuò est inunctus & legitimus rex declaratus: simúl Sadocus pontifex totius multitudinis designatus. Deducto deinde in regiam Solomone, & in folio paterno collocato, ex ea die in posterum obediētes ei fuerunt.

CAP. XII.

Mors Davidis, & quantum filio ad struendam templi reliqueris.

XVI.
3. Reg. 1.

PAVLO autem pòst Dauid accedente ad senium morbo, videns iam instare sibi mortem, accito Solomone sic illum est affatus: Ego, fili, fato vocante ad patres meos abeo, & viam omnibus qui nunc sunt, quive pòst erunt communem ingredior, quam remetiri non licebit, nec quid in hac vita geratur reuiscere. Quapropter viuens adhuc & morti vicinus iterum atque iterum te moneo quæ & antè consului, vt iustus sis erga subditos, & pius erga Deum, qui te hoc regno cohonestauit: vtq; custodias præcepta eius & leges, quas nobis per Moysè demisit:

A & λέγοις αὐτὸν πᾶσι χρῆσθαι τὰς ἐν τῷ ἱερῷ λευιτῶν φυλλῶν, συναγῶνισαδαι, ὅς τε τὸ ἡλίκαιον, καὶ ὅς τε τὸν θρόνον ἐκείνου ἐλείδαι τὸ οἰκοδομίας τὸ ναὸν, & τὴν βασιλείαν περὶ στήθην. ὁ μὲν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐν σφόδρα ἐπίπνεον τὸ οἰκοδομίας ἀπέρηεν αὐτῶν. πολλὰ δὲ τάλαντα χρυσίου, καὶ αἰῶν δὲ ἀργυρίου καὶ ξύλου καὶ τεκτονικῶν πλῆθος καὶ λατόμων ἤδη ὡς ἀποδοῦναι, σμαράγδων τε & πάσης ἰδίας λίθου πολυτελείας. καὶ νῦν δὲ ἐν τῇ ἰδίας ἀρχῇ δακρυόσιν καὶ ἄλλῃ ξιγίλῃ τάλαντα χρυσοῦ καὶ αἰῶν παρῆξεν ἐλεῖν εἰς τὸ ἄδυτον, καὶ εἰς τὸ ἄρμα τῷ θοῦ τοῖς χερσὶν οἷς ἐφῆσαναι διήσθη τὸ κέσων καὶ λίπτονται. σιωπῆσαντες δαδίδου, πολλὰ καὶ τῷ ἀρχόντῃ καὶ τῷ ἱερῷ & τῷ λαοῦ φιλῆς περὶ στήθην συμβαλλομένων, καὶ ποιεῖν ἐπὶ τῇ γαλίας λαμπερῆς καὶ μαλαρωπεπῆς ἐχρῆτο χρυσίου μὲν ὅσον ἐπέστησαν εἰσιόντες τάλαντα πεντακίχλια καὶ σατήρας μυρίας. ἀργυρίου δὲ μυρία τάλαντα. καὶ σιδήρεα μυριάδας τεκτονικῶν πολλὰς. καὶ εἰ πνὶ λίθος ὡς πεντακίχλιος, ἐκόμενος & παρῆξεν εἰς τοὺς θησαυροὺς. ὡς ἐπέστησαν οἱ μουσῶντες ἐκ γένους ἱσλαῶν. ἐπὶ τούτοις, ἡδὴ τε ὁ λαὸς ἅπας. καὶ δαδίδης τὸ ἀπὸ δὴν καὶ τὴν φιλοπῆλαιαν τῷ ἀρχόντῃ καὶ ἱερῷ, καὶ τῷ ἄλλῳ ἀπάντων ὅσον καὶ τὸν θρόνον ὁ λογαῖν ἔρξατο μεγάλη βοή, πατήρας τε & γένους τῷ ὅλῳ δακρυόσιν, & δαμνῶν ἀνθροπῶν καὶ θῶν, οἷς αὐτὸ ἐκόμενος περὶ στήθην τὴν καὶ κηδεμόνα γένους ἱσλαῶν καὶ τὸν τούτων διδαιμονίας, ὅς τε αὐτῶν βασιλείας ἐδίδουν. ἐπὶ τούτοις δὲ ἄμμος τὰς τὰ παντὶ λαῷ τὰ ἀγαθὰ, καὶ τὰς παρὰ σοφίαν δακρυόσιν ἐχρῆτο καὶ δακρυόσιν, καὶ πᾶσι τῶν τῆς ἀρετῆς μέρεσιν ἐρῶν καὶ ἐκείλους καὶ τὸ πλῆθος ὁ λογαῖν τῷ θοῦ. καὶ οἱ μὲν πρῶτοντες ἐπὶ τῷ γένῳ περὶ στήθην. δακρυόσιν δὲ καὶ δαδίδης ὡς πᾶσι τῶν αὐτῶν τὴν βασιλείαν ὡς ἀγαθὸν τοῖς ἀπὸ λαοῦ. τῇ δὲ ἐπὶ στήθην, θυσιᾶς τὰς τὰς παρῆξεν, μέγας καὶ καὶ καὶ κριοὺς ποσύντοις, καὶ καὶ αἰνοῖς, οἷς ὅλον καὶ τῶν. ἐ-
E θυσαν δὲ τὰς εἰρηνικὰς θυσιᾶς, πολλὰς μυριάδας ἱερῶν καὶ τὰς φάλαγγας. καὶ οἱ ὅλῃς ἡμέρας ἐόρτασεν ὁ βασιλεὺς σὺν παντὶ τῷ λαῷ. καὶ σοφίαν, δακρυόσιν ἐχρῆτο τὰς ἐλπίδας, καὶ ἀπὸ δαδίδης αὐτὴν βασιλείαν. καὶ σὺν δακρυόσιν, ἀρχιερεὶ τῆς πλῆθους ἀπάσης. εἰς τὸν βασιλεὺς ἀγαθόντες σοφίαν, καὶ καὶ δακρυόσιν αὐτὸν ἐπὶ θρόνῳ τῷ πατρὶος ἀπὸ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ὑπήκουσεν αὐτῶν.

Κεφάλαιον ιβʹ.

Τελειώθη δαδίδου καὶ ὅσα τὰς παρὰ τὸν ναὸν οἰκοδομῆσαι τὸ ναὸν καὶ τὰς πύλας.

MET' ὀλίγον δὲ χρόνον, καὶ δαδίδης κατέπεσεν εἰς νόσον ὑπὸ γένους, καὶ συνιδὼν ὅτι μέλλοι τελευτᾶν, καλεῖσας τὸν σοφίαν, ἐπὶ τῇ τῇ περὶ αὐτὸν τοῖς ἀδελφοῖς μὲν ὡς τέκνον, εἰς τὸν χρόνον ἡδὴ & πατήρας τὰς ἐμὲς ἀπαλλάσσομαι, κοινῶν ὁδῶν ἀπάντων τῷ τῷ νῦν ὄντων καὶ τῷ ἰσομῶν πορῶν, ὅς ἡς ἐκείνῳ οἷον τὸ ἐπὶ τῇ τῇ, γένους πᾶσι καὶ τῷ βίον περὶ τῇ. διὸ ζῶν ἐπὶ, καὶ περὶ αὐτῶν γένους ὄντων τὸ τελευτᾶν, παρακλῶσαι ταῦτ' αὐτῶν καὶ περὶ τῇ ἐπὶ συμβουλίας, δακρυόσιν μὲν τῇ περὶ τοῖς ἀρχιερεῖς, δακρυόσιν δὲ περὶ τῇ βασιλείαν διδωκότα θρόνον. φυλάττειν δὲ αὐτὰς τὰς ἐντολάς & τὰς νόμους, οἷς αὐτὸς ὅς μὲν μουσῶν κατέπεσεν ἡμῖν,

- Ὡς σολομὸν τὴν βασιλείαν ᾗδρα λαβὼν, τοὺς ἐχθροὺς αἰεῖλε. Κεφ. α.
 Περὶ δὲ σοφίας αὐτῆς καὶ τῆς συνήσεως, καὶ τοῦ πλάτους, καὶ ὅτι ὡρθῶτος τὸν ἐν ἱεροσολύμοις ναὸν ἐκοσμήκησεν. Κεφ. β.
 Ὡς τελευτήσαντος σολομῶντος, ὁ λαὸς ὑποστὰς τῷ παμδὲς αὐτῆς ῥοβοάμῃ, ἧν δέκα φυλὰν ἱεροβοάμον ἀ- Κεφ. γ.
 πέδωξε βασιλεία, ἧν ἡ δύο φυλὰν ὁ υἱὸς ἐκασίδουσεν. Κεφ. δ.
 Ὡς σούσακος ὁ αἰγυπτίων βασιλεὺς στρατυσάμμος ἐπὶ τὰ ἱεροσολύμα, καὶ καταχρῶν τὴν πόλιν, τὸν πλάτον Κεφ. ε.
 αὐτῆς εἰς αἰγυπτίον μετήνεγκεν. Κεφ. ς.
 Στρατία ἱεροβοάμης ἦν ἰσραηλιτῶν βασιλείως, ἐπὶ δὲ υἱὸν ῥοβοάμης, καὶ ἦν ἡ τὰ, καὶ ὅτι τὴν ἱεροβοάμης γα- Κεφ. ζ.
 νιὰ βασινῆς τῆς ὀνομαζομένης, αὐτὸς τὴν βασιλείαν ἔχεν. Κεφ. η.
 Αἰθίοπων ἐπιστρατία τοῖς ἱεροσολύμοις βασιλεύοντος αὐτῆς ἀσάνης ἡ δὲ παμδὲς, καὶ ὡρθῶτος ῥοβοάμης. Κεφ. θ.
 Ὡς δὲ ἀβασάρης γυνὴς ὡρθῶτος, ἐκασίδουσεν τῶν ἰσραηλιτῶν ζαμῆρης καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς ἀχαβος. Κεφ. ι.
 Ὡς ἀχαβος ἐπὶ σύρου στρατυσάμμος, ἡττήθη τῇ μάχῃ καὶ αὐτὸς ἀπώλετο.

HÆC IN OCTAVO IOSEPHI HISTORIARVM DE
 Antiquitate Iudaica libro continentur.

- Quomodo Solomon regnum adeptus, inimicos expulerit. CAP. I.
 De Sapientia Solomonis & prudentia, & diuitiis, quodque primus Hierosolymis templum ædificauit. CAP. II.
 Solomone defuncto populus à Roboamo eius filio deficiens Hieroboamum decem tribuum regem CAP. III.
 fecit: Roboamus verò duabus imperauit, CAP. IV.
 Sufacus Ægyptiorum rex, captis Hierosolymis, diuitias eius urbis in Ægyptum transportauit. CAP. V.
 Hieroboami contra Abiam filium Roboami expeditio & clades: & quod Basanes Hieroboami gene- CAP. VI.
 ris extirpator, ipse regnum occupauit. CAP. VII.
 Æthiopum irruptio in agrum Hierosolymitanū sub Afano, & exercitus eorum interitus. CAP. VIII.
 Basanæ stirpe sublata apud Israclitas Zamares, & post hunc Amarinus & Achabus filius regnum obri- CAP. IX.
 nent. CAP. X.
 Adadus Damasci & Syriæ rex bis contra Achabum ducto exercitu profligatur. CAP. XI.
 De Iosaphato rege Hierosolymorum. CAP. XII.
 Achabus à Syris bello laceffitis in prælio victus occiditur.

σεμίεις ἢ χάριν οἷς προστάξῃ ἀπὸ σολομῶν ἔχον
 φήσας καὶ ταῦτα ποιήσῃ προσομόσας, κατὰ λιπὴν ἢ
 παρ' ἰδίαν, τὴν δὲ χάριν ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ἐποιεῖτο.
 διελθόντων ἢ ἑσθλὴν ἐπὶ αἰούσας δύο δούλους ὑπο-
 δράκτας αὐτὸν ἐν γὰρ τῇ τυγχάνοντες, ὥρμηται δὴ τοῖς
 οἰκέταις ἐπανελθόντος ἢ μετ' αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς αἰδο-
 μένος, ὡς καὶ ἔφη ἐν τῷ αὐτῷ, κατὰ φρονήσαντος, καὶ
 τὸ μᾶλλον ἐπὶ ὅρκων τῶν τοῦ μηδὲ μίας πομπασαυτοῦ
 φρονήσας, χαλκῶς ἔχῃ καὶ χαλκίσας αὐτὸν, οὐ οὐ φη-
 σιν ὁμοσας καὶ κατὰ ἑλπίαν ἐμὴ, μηδὲ ἐξελθόντες ἀπὸ
 πομπῆς τῆς πόλεως εἰς ἄλλαν, οὐκ αὖ ὑποδράσας
 τὴν τῆς ὑποστάσεως δίκην, ἀλλὰ καὶ ταύτης καὶ ὧν τὸν
 πατέρα μου ὥρμηται τὴν φύσιν ὑβριστεῖς, πικρῶς μοι
 πομπῆς ἡρώδους, ἵνα γινώσκῃ καρδία σου οὐδὲν οἱ
 κακοὶ μηδὲ παρ' αὐτὰ τὰ δίκαια καὶ κολαδιάντες, ἀλλὰ
 παρὰ τῶν χρόνων ἐνομιζουσιν ἀδελφεῖς ἢ) μηδὲν παρὰ
 νόμους, αὐξάνει καὶ γίνεταί μᾶλλον ἢ κλέψεις αὐτοῖς, ἡ
 αὖ παρ' αὐτῆς πημμελλήσαντες ἐδοσαν, καὶ σεμνὴν μὴ
 καλῶς βουλήν ἐπέκρινεν. ἥδη ἢ τὸ βασιλεὺς
 βεβαίως ἔχον ὁ σολομῶν, καὶ ἔφη ἰδὲ κακολασμέ-
 νων, ὅγῃ) τὴν φαραώδου τῆς ἀργυρῆς βασιλείας
 θυγατέρας, καὶ κατὰ σκευάσας τὰ τῶν ἔφη ἱεροσολύ-
 μων, πολλὰ μᾶλλον καὶ ὁχρῶντα ἔφη ἐπὶ ὄντων,
 δίδετο τὰ ἐργάματα λοιπὸν δὴ πολλῆς ἐπιλήσεως. καὶ
 ὑπὸ τῆς νεότητος πρὸς τὴν δικαιοσύνην καὶ φυλακὴν τῶν
 νόμων, καὶ μνήμην ὅτι ὁ πατὴρ τελευτῶν ἐπέταλε βλα-
 πτόμενος, ἀλλὰ πᾶσι δὲ οἱ τοῖς χρόνοις ἐπεβλεπόμε-
 νος, καὶ πρὸς τὸ φρονεῖν ἀμείζοντες, καὶ πολλῆς ἀ-
 κρεβείας δὴ τελευτῶν.

Κεφάλαιον β.

Περὶ τῆς σοφίας σολομῶνος, καὶ τῆς σωφροσύνης, καὶ τῆς ἀντι-
 κειμένης τὴν ἐν ἱεροσολύμοις γὰρ ἐκδομένην.

Εἴτω δὲ εἰς χάριν αὐτῶν ὡς φησὶν ἡρώδης, δὴ ἢ χαλ-
 κῶν θυσιῶν τῶν τοῦ κατὰ σκευάσας τὸν μω-
 σῆν, θυσιῶν τῶν τοῦ καὶ χάριν τὸν ἀριθμὸν ὅλοκαύ-
 τωσαν ἱερῆς. ταῦτα ἢ ποιήσας μακάριος ἐδόξε τὸν θεὸν
 τετιμηκέναι. φανερὸν δὲ αὐτῶν καὶ τοῖς ὑπνοῖς ἐκείνης τῆς
 νυκτός, ἐκείλευσιν αἰτιῶν πῖνας αὐτῆς τῆς δυνάμεως, δὴ
 αὐτῶν διαρῆς. σολομῶν ἢ, τὰ καλλίστα καὶ μέγιστα
 τοῦ κατὰ σκευάσας ἢ, λαβεῖν αὐτῶν τῶν συμφορῶ-
 ντα τὸν θεὸν ἤτισιν. οὐ γὰρ χρυσὸν οὐδὲ ἀργύρεον, οὐδὲ
 τὸν ἄλλοι πλούτου ὡς αὐτῶν πρὸς καὶ νῆος ἡξίωσιν αὐ-
 τῶν προσομῶντα. ταῦτα γὰρ χρυσὸν καὶ ἀργύρεον
 πλείους μὴ ἀποδοῦναι ἔχῃ, καὶ τοῦ δῶρα ἔχῃ. ἀλλὰ
 ὅς μοι φησὶ δὴ κατὰ νομὸν ὑγίαν, καὶ φρονήσαν ὡς αὐτῶν,
 οἷς αὖ τὸν λαὸν τὰ ληθῆ καὶ τὰ δίκαια λαβὼν ἀναιρέ-
 νοιμι. ταῦτα ἢ ἡδὴ τοῖς ἀντιμέστοις ὁ θεὸς, καὶ τὰ τὰ ἄλλα
 πᾶσι δὲ ὧν οὐκ ἐμνήσθη ὡς τὴν ἐκλογὴν, δὴ σφῆ-
 πη γὰρ λατρεῖ, πλούτου δὴ καὶ, μέγιστον πολέμων, καὶ πάντων
 σωμάτων καὶ σοφίας, οἷας οὐκ ἄλλαν τῆς αὐτῶν ἔχῃ
 οὐτὲ βασιλείαν οὐτ' ἰδιωτῆν. φυλακὴν τῆς καὶ τοῖς ἐκ-
 γένεσι αὐτῶν τὴν βασιλείαν δὴ πλείον ὑπαχθέντων
 χρόνους, αὐτῶν δὴ τὸν δὴ καὶ πᾶσι δὴ καὶ πᾶσι δὴ
 αὐτῶν καὶ τὸν πατέρα μου μωσῆς ἐν οἷς ἦν ἀφῆτος.
 ταῦτα τῶν τοῦ σολομῶν ἀκούσας, ἀντιήδνησεν ἐν
 τῆς κοίτης. καὶ προσομῶντας αὐτὸν, ὑπὲρ τῶν
 εἰς ἱεροσολύμους, καὶ πρὸς τῆς οὐκ ἄλλαν μακάριος
 δὴ τελευτῶν θυσιῶν, κατενώχει τοῖς ἰδίοις ἀναιρέταις.

A Semeis verò professus sibi gratissimum hoc re-
 gium mandatum, & iuratus facturum se impe-
 rata, patria relicta Hierosolymis domicilium
 habuit. Triennio dein exacto, cum audisset duos
 fugitivos suos apud Gittam agere, retracturus
 eos illuc proficiscitur. Rex autem posteaquam
 intellexit eum vna cum illis reuersum, egrè tu-
 lit non præscriptum modò suum contemptum
 habitum, sed sacramentum etiam Dei violatum.
 B Accitòque mox, Nónne tu, inquit, iurasti te
 nunquam me derelicturum, neque ex hac vrbe
 in aliam commaturum? non euades pœnam
 periurij, vir pessime, sed lues etiam illa quæ o-
 lim per petulantiam in partem meam eiec-
 tum es debaccharus: vt scias quòd nihil lucentur
 nocentes etiam si non statim post peccatū pu-
 niantur, sed per omne tempus quo propter im-
 punitatem securi sibi videntur, crescit illorum
 pœna, quam iamdudum sunt promeriti. atque
 ita Semeim iussu regis Banaias interfecit.

C Solomò autem sublati iam inimicis, regnò-
 que constabilito, Pharaonis Ægyptiorum re-
 gis filiam duxit uxorem: instaurantque Hiero-
 solymorum mœnibus maioribus multo & mu-
 nitionibus, in tranquillissima pace Rempubli-
 cam deinde administravit, nihil impeditus iu-
 venili ætate, quo minus vel iustitiam coleret,
 & leges custodiret, vel mandata, quæ à patre
 morituro acciperat, exqueretur: sed non secus
 ac si grandis natu esset, maturæque iam pru-
 dentia, omnibus rebus diligentissimè prospici-
 ciebat.

CAP. II.

*De sapientia Solomonis, et prudentia, et diui-
 tiis, quòdque primus Hierosolymis tem-
 plum adificauit.*

Vllum est autem ei Hebronem petere, &
 super altare æreum à Moyse fabricatum
 sacrificare, mille victimarum holocaustis
 celesti numini oblaris: qui honor Deo fuit ac-
 ceptissimus. illa ipsa enim nocte cum in som-
 nis ei conspiciendum se præbisset, iussit eum
 postulare quicquid donorum pro hac pietate re-
 pendere sibi cuperet. Solomon verò pulcherrimū
 quiddam ac maximum petiit, quod & Deus li-
 bentissimè largitur, & homini est vtilissimum.
 Non enim aurum aut argèum aut alias id ge-
 nus diuitias vt homo iuuenis petiit. nam hæc
 sola vulgò hominum videntur expetenda, hæc
 sola diuina munificentia digna. Sed da mihi, in-
 quit, Domine, mentem sanam, & intellectu bo-
 num, vt his acceptis populus hunc verè ac iustè
 iudicare valeam! Hac postulatiōne delecta-
 tus Deus, pollicitus est se etiam alia quæ non pe-
 tierat, additurum, diuitias & gloriā, sed antè
 omnia talem intellectum ac sapientiam, qualem
 antehac nemo habuerat vel regum vel priua-
 torum. Adhæc conseruaturum regnum in eius
 familia per multas ætates, modò iustus esse per-
 gat, Deoque per omnia parere, & paternis vesti-
 giis incedere, præcipuas eius virtutes imitan-
 do. His diuinitus auditis Solomon è stratis
 se præripuit, & adorato Deo Hierosolyma est
 reuersus: & macatis antè tabernaculum plu-
 rimis victimis, epulum omnibus suis exhibuit.

σπαράτης δὲ, τὸ ἱταβύριον ὄρεος καὶ χάριμλον, καὶ τῷ
γαλιλαίαν ἀρχὴν ποταμοῦ ἰορδάνου χέουσιν, ἐπὶ δὲ
τούτων ᾠάσαν ἐπετίξατο. σουθεὺς δὲ τῆς βενιαμί-
δος κληρουχία ἐκχευρισμῶς. ταβαρὺς ὃ εἶχε τῷ
πέραιον ἰορδάνου χέουσιν. ἐπὶ ὃ τούτων εἰς πάλιν ἀφ-
χων ὀποδίδυκτο. θωμάσιον ὃ ἐπιδόσεν ἔλαβεν ὅτε
τῇ ἐβραίων λαός, καὶ ἡ ἰούδα φυλὴ, πρὸς γαοργίαν
τραπέτην καὶ τῷ τῆς γῆς ἐπιμαλείαν. εἰρήνης γὰρ ἀ-
πολαύοντες, καὶ πολέμοιοι καὶ τραχαῖς μὴ ὤψασθαι
μῆμοιοι, καὶ φροσῆτι τῆς ποσεινοτάτης ἰλιδυθείας ἀρε-
στῶς ἡμφορέμμοιοι, πρὸς τὸ συναυξένει εἰσας τοὺς οἰκέτας
καὶ ποιεῖν ἀξία πληρότος ὑπῆρχαν. ἥσαν ὅ ἑτέροι τῶν
βασιλεῖν ἡγεμόνες, οἵ τῆς τε σύρον γῆς καὶ τῇ ἀλλοφυ-
λων, ἥσαν ἡ ἀπ' Ὀφρετου ποταμοῦ διήκουσα μέχρι
τῆς αἰγυπτίων, ἐπῆρχον ἐκλέγοντες ἀπὸ φόβοις ὧν
τῇ ἐβραίων. συνεπέλου καὶ τῇ τραπέτη καὶ ἡμέ-
ραν, καὶ τῶν δύνων βασιλείως στυμαλίως μὲν κό-
ρος ἐξείκοντο. ἀλδύρου δὲ ἐξήκοντα. σιπσοῖς ὃ βόας
δίκα καὶ νομάδας βόας εἰκοσι. καὶ σιπσοῖς ἀρνάς ἐκα-
τόν. ταῦτα πάντα παρὶς τῇ ἐπ' ἄρας ἐλάφων λίγων
καὶ βομβάλων, καὶ τῇ πλωτῶν καὶ ἰχθύων, ἐνομίζετο
καὶ ἡμέραν τῶν βασιλεῖν ὧν τῇ ἀλλοφυλών. το-
σοῦτον ὃ πᾶντος ἡ ἀρμάτων στολμῶν, ὡς τίσασται
ἐπὶ μυριάδας φατῶν τῇ ὑπὲρ ἀρμάτων ἵππων. χωρεῖς
ὃ τούτων ἥσαν ἵπποις διαχίλιοι καὶ μύριοι. ὧν οἱ μὲν ἡ-
μίστες, τῶν βασιλεῖν προσεδόσαν ἐν ἐρεσολύμοις. οἱ ὃ
λοιποὶ, καὶ τὰς βασιλικὰς διαπαρμύρας χέουσιν, ἐν αὐ-
ταῖς κατέμμενοι. ὁ δὲ αὐτὸς ἡγεμών, ὁ τῷ βασιλείως
διαπάλλει πεπιστωμένος, καὶ τοῖς ἵπποις ἐχορήγει τὰ
ἐπιτήδεα, συγκομιζέων εἰς ὃν ὁ βασιλεύς διετίθει τό-
πον. τοσούτοι δὲ ἦν ὁ θεὸς στολμῶν παρέχει φρόνησιν
καὶ σοφίαν, ὡς τε τοῖς ἀρχαίοις ὑπεβάλλει ἀνθρώπους.
καὶ μηδὲ τοῖς αἰγυπτίοις, οἳ πάντων συνέπει διενεργεῖν
λίγους, συγκρινόμενοι λείπεσθαι παρ' ὀλίγους, ἀλλὰ καὶ
πλείστον ἀφεισηκότας τῆς βασιλείως φρονήσεως ἐλέγ-
χεται ὑπερῆρε ὃ καὶ δινήκεται σοφία καὶ τῇ καὶ τὸν αὐ-
τὸν καμῶν δόξαν έχόντων ὧν τοῖς ἐβραίοις ἐπὶ διπλό-
τητι. ὧν οὐ παρελύθησαν τὰ ὀνόματα. ἥσαν ὁ ἄθαντος
καὶ αἰώνιος, καὶ χαλκῶς, καὶ δοδάκος, υἱὸς ἡγεμόνος. συνε-
τάξατο ὃ ἐβελία πρὸς ὧν καὶ μελῶν πάντα πρὸς
τοῖς χηλοῖς, καὶ ὧν βολῶν καὶ εἰκότων βέλους τριχι-
λίας. καὶ ἔκαστος γὰρ εἶδος δυνάμει ὧν βολῶν εἶπεν,
ὅσο ὕσσωπος ἕως κάβρου. τὸν αὐτὸν δὲ τέρεπον καὶ πρὸς
κτύλων καὶ τῇ τ' ἐπιγείων ἀπάντων ζώων καὶ τῇ περὶ
καὶ τῇ ἀερῶν. οὐδὲ μίαν γὰρ τούτων φύσιν ἡγορήσεν,
ἐπὶ παρηλθῶν ἀνεξέταστον. ἀλλ' ἐν πάσαις ἐφιλοσόφη-
σεν, καὶ τῷ ἐπιστήμην τῇ ἐν αὐταῖς ιδιωμάτων ἀ-
κραν ἐπεδιέτατο. παρέχει δὲ αὐτῷ μαθήν ὁ θεός, καὶ
τῷ καὶ τῇ δυνάμει τῇ εἰς ὠφέλειαν καὶ δια-
πείαν τοῖς ἀνθρώποις. ἡ πόδες τε συνετάξατο ἀμφοτέρωθεν
παρηγορεῖται τὰ νοσήματα, καὶ τέρεπος ἐξεορκάσειεν
καταλείπειν. οἱ ἐν δυνάμει τὰ δυνάμεια ὡς μικρὴ ἵπαν-
ελθῶν ἐκδικήσουσι. καὶ αὕτη μέχρι νεῶν παρ' ἡμῶν ἡ
διαπραΐα πλείστον ἰαυεῖ. ἰδοῦσα γάρ τινα ἐλευθέρον
τῇ ὁμοφύλων, οὐκ ἀσσιασίου παρῆντος καὶ τῇ ὑπὸν ἀν-
τῇ, καὶ χλιαρῶν καὶ ἄλλα στραπωτικῶν πλῆθους, τοῖς ὑπὸ
ὃ τῆς διαπραΐας ἐξέπει, τοῖς ἡμῶν. φερομένη τῇ ἡμῶν
φερομένη μίαν ἐξ ὧν ὑπὸν ἐξέπει στολμῶν, ἐπὶ τῇ ἐξέπει

A Saphates Itabyrium montem & Carmelum, totamque inferiorem Galilæam. Subæz Beniamitica ditio fuit commissa. Tabæz regionem trans Iordanem sitam sub se habuit. & rursus his omnibus vnus præerat princeps. Miradum autem in modum per id tempus auctæ sunt res Hebræorum, & tribus Iudæ, populo ad agrorū colendorum studium conuerso. Pace enim potiti, & nullis bellicis tumultibus distracti, ad hæc optatissima libertate auidè perfruentes, in hoc potissimū erant intenti, vt suas quisque facultates augetet, & maioris precij faceret. Erant præterea regi alij præfecti, qui Syrorum cæterorūque barbarorum Euphratem inter & Ægyptum incolentium gubernabant regiones, tributa ex eis colligendo. Hi barbari conferebant in quoridianos regiæ mensæ sumptus similæ coros triginta, farinæ sexaginta, saginatos boues decem, & pascuales viginti, & saginatos agnos centum. præter capturas venationum, quæ constabant ceruis ac bubalis, præterque aues & pisces. Tātam etiam curruum multitudinem habebat, vt quadraginta millia præsepium numerarentur, in quibus equi iugales alebantur. & absque his equitatus ei fuit duodecim millium, quorum media pars Hierosolymis circa regem versabatur, reliquiverò sparsim per villas regias degebāt. & qui regiis impensis præerat, idem etiam equis necessaria suppeditabat, eò conuehendo vbicumque rex habitaret. Tanta autem fuit sapientia & prudentia quam Solomon diuinitus acceperat, vt omnes priscos superaret, atque etiam Ægyptios, qui omnium sapientissimi habentur, longè post se relinqueret, præcellebat etiam eos qui per idem tempus in maxima opinione sapientiæ fuerunt apud Hebræos, quorum nomina non tacebo. Fuerunt autem hi: Achanus, Æmanus, Chalceus, Dodanus, filij Hemaonis. Composuit etiam libros Odarum & Carminum quinque supra mille, & parabolarum ac similitudinum libros ter mille. cuilibet enim speciei plantarum suam adhibuit parabolam, ab hyssopo vsque cedrum: idem fecit de pecoribus & cæteris terrestribus animantibus, natatilibusque & quæ per aërem fiuntur. nullius enim horum naturam ignorauit, aut inscrutam reliquit: sed circa omnes philosophatus est, & scientiam proprietatum earum summam præ se tulit. quin & eam rem diuinitus consecutus est ad vtilitatem & medelam hominum, quæ aduersus dæmones est efficax. Incantationes enim composuit, quibus morbi pelluntur: & cōiurationum modos scriptos reliquit, quibus cedentes dæmones ita fugantur, vt in posterum nunquam reuerti audeant: atque hoc sanationis genus nunc vsque plurimum apud nostrates pollet. Vidi. n. ex popularibus meis quendā Elcazarū, in præsétia Vespasiani & filiorū & tribunorū reliquorūq; militū, multos arrepticios percuratē. Modus verò curationis erat hic. Admoto narib. dæmoniaci anulo, sub cuius sigillo inclusa erat radice species à Solomone indicatæ, ad eius olfactū per nasū extrahebatur demo-

ὁ τῷ δαιμονίῳ λαμβανομένοις ἐπολύοντα τῷ πνεύματι.
 οἱ δὲ δαιμονιοζομεῖς τὸν σαρκῆλιον, ἔχοντα ὑπὸ τῇ
 λαλῶν ὁ σφραγισμὸς ὁ δὲ τῷ μωπτήσων τὸ δαιμόνιον.

καὶ οἷς ἠξίωσεν, τοῦτοῖς αὐτὸν ἡ μάλα το. σίτου μὲν αὐτοῖς
κατ' ἑτοῦ πῆμα φας διὰ χιλίους κόρους, καὶ ὅσους τοὺς ἐλά-
βαντες. ὁ δὲ βασιλεὺς δύναται χωρὶς ταῦτα ξέστες ἐβδόμηκον-
τα καὶ δύο. τὸ δ' αὐτὸ μέτρον καὶ οἶνου παρέειχεν. ἡ μὲν
ἐν εἰρησμίᾳ φιλία καὶ σολομῶνος ὅπου τοῦτων ἐπὶ μεγ-
λυν ἠύξησεν, καὶ δὲ λαμῶμεν ὡμολόγησαν εἰς ἅπαν. ὁ δὲ
βασιλεὺς ἐπέταξε παντὶ τῷ λαφὶ φόρον ἐργάτας ἔισ-
μενίας, οἷς ἀπονόν τιμὴ ἐργασίας κατέστησεν, μερίσας
αὐτῶν συνωτῶς. ὡς οὖν γὰρ ἐποίησεν κόποντας ἐπὶ μῆ-
να ἕνα ἐν τῷ λιμένει ὅρει, δύο δὲ μέλλας ἀπαυαίσανται
ὡς ἀποδομῶν ἐπὶ τὰ οἰκία, μέγας οὐ πάλιν οἱ δι-
σμέροι τιμὴ ἐργασίας πληροῦσται καὶ τὸν ὅλον μόνον
χρόνον. ἐπειθ' οὕτως συνέβαινε τοῖς ἀφ' ὧν μερίσας δὲ
τετάρτου μένους ἀπαντῶν ἐπὶ ἔργον. γιγνόμεν δὲ ἐπὶ ἑ-
πὶ τὸν φόρον τοῦτον ἀδύνατος. ἦσαν δὲ ἐκ τῶν πα-
λαιῶν καὶ διαβίβης καταλειπόμενοι, τῶν μὲν ὡς ἀποδομ-
ζόντων τιμὴ λιμένας καὶ τιμὴ ἄλλων ὕλων, ἐπὶ αὐ-
μαλίας. τῶν δὲ λατρωμένων οἰκίας μερίσας. τοῦτων δὲ
ἐπιστάται ἐργάται καὶ ἐργάστοι. ἀποδομῶν δὲ λῆ-
δαι μὲν αὐτοὺς τέμενον μετὰ τοῖς, εἰς τοὺς τὴν ναοῦ δι-
μαλίας. ἀρμόσαντας δὲ ἀφ' ὧν καὶ σὺν δόξαντας ἐν
τῷ ὅρει, κατακομίζεν οὕτως εἰς τιμὴν πόλιν, ἐξήμιτο δὲ
τοῦτο οὐ ὡς τῶν οἰκοδομῶν τῶν ἐργαζομένων, ἀλ-
λά καὶ ὡς οὐ ἐξέστος ἐπὶ μὲν τῶν τῶν, τῆς δὲ οἰκοδο-
μίας τὴν ναοῦ σολομῶν ἤρξατο, τετάρτον ἦδη τῆς βασι-
λείας ἑτοῦ ἔχον μὲν διπλῶν, ὅν μακαρίους μὲν ἀρ-
ταμίαν καλοῦσιν, ἐβραῖοι δὲ ἱερ, καὶ ἐπὶ πτωχόσσια καὶ
ἐννοήκοι καὶ δύο, τῆς ἀπ' ἀργύρου τῶν ἰσοσπλητῶν
ἀξέσδου. καὶ διὰ χίλια καὶ ἑκατοστὴ τῆς ἀδύνατος εἰς
τιμὴν χαναναίων ἐκ τῆς μεσοποταμίας ἀφίξας. ὅπου δὲ
τῆς ἐποικίας καὶ χίλια καὶ τετρακόσια καὶ πενταρά-
κοντα. ὅπου δὲ τὴν ἀφ' ὧν γνηστῶντος ἀδύνατος οὐκ
ἐπὶ οἰκοδομῶν οὐ σολομῶν, διηλυθῆναι τὰ πάντα ἐπὶ
ἐργάται καὶ ἐκείνους καὶ δύο. καὶ ὅς οὐ ναὸς ἤρξατο οἰ-
κοδομῶντας χρόνον, κατ' ἐκείνον ἑτοῦ ἦδη τῆς ἐν τῶν
βασιλείας ἐπὶ ἑκατον ἐκείνους εἰρησμί. ὅπου δὲ τῆς οἰκί-
σας τῶν εἰς τιμὴν οἰκοδομίας τὴν ναοῦ δὲ γιγνόμεν χρό-
νος ἐπὶ πενταράκοντα καὶ δέκα οἰκίας. βάλλει δὲ οὐκ
τῷ ναφὶ διμαλίας ὁ βασιλεὺς ἐπὶ μίαν τῆς γῆς ἐά-
δος, ὅλην λῆδαι ἰαυρῶς, καὶ ὅρος χρόνον αὐτῶν δι-
ναμῶν. οἱ τὴν γῆν συμφύλαται ἑμῶν καὶ ἑαυτοὺς καὶ
ἐρεσμά τῆς ἐποικιοδομῶν καὶ ἀποδομῶν ἐπὶ ἑκατον,
καὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν ἰαυρῶν, οἷς ὅπως τὸ μέγεθος τῶν
ἐποικιοδομῶν καὶ καλλοὺς πολυτέλειαν, ἡ ἐά-
δος αὐτῶν καὶ ἑκατον οὐκ ἔστιν ἑξήμιτον αὐτῶν ὅσα ἀφ' ὧν
καὶ ἀφ' ὧν ὅσον, κόσμου τὴν καὶ τῆς μετὰ
λαυρῶν, ἐπὶ οὐκ ἐπὶ αὐτὸν ἀφ' ὧν τῆς ἀφ' ὧν
ἐκ ἀφ' ὧν λῆδαι πᾶσι μερίσας. τὸ μὲν οὐκ ὕψος καὶ
ἐξήμιτον πηχῶν, τῶν δὲ αὐτῶν, καὶ τὸ μήκος, ὕψος δὲ
ἑκατοστὴ καὶ τὸ δὲ ἄλλος καὶ ἰσημερίως ἴσος τοῖς μέ-
τροις. ὡς τὸ ἑξήμιτον τῶν ὕψος τῶν καὶ πηχῶν ἑκατον καὶ
ἑκατοστὴ. τετάρτον δὲ ἀφ' ὧν τῶν ἀφ' ὧν. τὸ δὲ ἀφ' ὧν
αὐτῶν, ἀφ' ὧν τῶν πηχῶν ἑκατοστὴ τὸ μήκος,
ἀφ' ὧν τὸ ὕψος τῶν μήκους τεταγμένων. ἔχον δὲ πλά-
τους, πηχῶν δέκα. ὕψος δὲ αὐτῶν μερίσας, πηχῶν
ἑκατον ἑκατοστὴ. ἀφ' ὧν οἰκοδομῶν δὲ τὸν ναὸν ἐν κύκλῳ
τεταγμένους βερεσμί οἰκοίς. οἱ συνωγήται τῶν πάντων ἑμ-
καὶ μερίσας. καὶ δὲ καὶ τῶν εἰρησμί αὐτῶν δὲ ἀφ' ὧν

A remuneratus, frumenti annuus bis mille coros mittendo, & toridem olei bados. badus autem capit sextarios 72. parem quoque vini modum illi exhibuit. Et ab his initiis amicitia regū horum ex orta, maioribusque incrementis aucta, in tantum adoleuit, ut in perpetuum firma durauerit. Solomon autem à populo suo millia xxx. operariorum exegit, prudenter inter eos operas partitus, quo minus labor sentiretur. Decem enim millia iussit in Libano syluam per mensem integrum cedere, ac deinde per duos alios domi interquiescere, dum reliqua viginti millia suum opus absoluunt, ita ut quarto demum mense labor ad primos illos decies mille rediret. His omnibus Adoramus est prepositus. Præter hos erant in opere inquilini illi quos Dauid eo destinauerat, conuectores saxorum cæterisque materiæ LXXM. & cémentarij LXXXM. magistrisque horum termille & c. c. iis mandatum fuerat ut saxa prægrandia exciderent in vsum fundamentorum templi, eaque in monte prius in quadrum dedolara, ita demum in urbem conueherent: idque non modo indigenis, sed & missis ab Iromo opificibus erat iniunctum.

Exorsusque est Solomon fabricam hanc an- III.
no regni sui quarto, secundo mense, quem Ma- cedones Artemisium vocant, Iar verò Hebræi,
D annis dxc. duobus postquam Israelitæ Agy-
pto excesserant: mille & xx. annis post Abraha-
mi ex Mesopotamena regione in Chananæam
migratione: post diluviū verò annis mccccxi.
quod si ab Adamo creato vsque templi ædifi-
cationem temporum ratio subducatur, compe-
rientur anni mmmci. Initium verò fabrican-
di templi in annum vndecimum regni Iromi
incidit, apud Tyrum regnantis, quæ condita est
E cxxl. annis antequam templum extrueretur.
Iecit igitur rex in altissimam terræ profundita-
tem fundamēta templi è saxis validissimis, quæ
contra omnem temporum iniuriam resistere
possent, ita vt cum contigua terra coalita solū
ac firmamentum imponendis substructionib⁹
præberent, & propter inconcussam soliditatem
facile molem edificiij cum paratu ornamento-
rum sumptuosissimo perferrent, non minorem
F admirationem habitura, quàm quæ supernè ad
amplitudinem, pulchritudinem & magnificen-
tiam operis per artifices allaborata sunt. extru-
xeruntque illud vsque lacunar ex albo lapide.
Huius edificiij altitudo fuit cubitorum sexa-
ginta, & totidem longitudo, latitudo verò vi-
ginti. Super hoc autem erat aliud edificium pari
mensura, ita vt tota altitudo templi centum
viginti cubitis constaret. versum autem erat
ad Orientem. Et porticus in aditu eius er-
G rat viginti cubitorum longitudinis, iuxta
mensuram latitudinis templi, lata cubitos
decem, surgens in altum cubitis centum
viginti. In circuitu deinde templi constru-
xit triginta cellas, quæ inter se constiparæ
externæ parietes templi fulciebant. erantque in-
ter se, peruiæ, & patebant singulæ in longum
viginti quinque cubitos, ac totidem in latum,

μελλον ἵσταται διὰ πυκνότητα καὶ πληθους ἔξωθεν
ἀλλοι χρητιστεύουσιν. ἕκαστος δὲ τῶν οἴκων τούτων,

& viginti cubitis attollebantur. Super has alia series cellarum erat extructa, super quam rursus alia, omnes inter se numero & amplitudine pares, ita ut coniunctæ inferius ædificium æquarent altitudine. Nam superius non erat circumædificatum. fuerunt autem omnia cedro contecta. Et cellæ quidem suum quæque tectū habebant, non proximo contiguum. reliquum ex longissimis trabibus erat confectum, ad utrunque latus pertingentibus, ita ut ipsi parietes hoc pacto confibulari firmiores redderentur. His trabibus subnexa erant laquearia politissima, cælaturis & bracteis aureis ornata. Parietes etiam cedrinis tabulis auro illitis erant incrustati, ita ut omnia reniterent auro, & intrantium oculos fulgor undique occurrere perstringeret. Tota verò structura ex lapidibus politissimis constabat, ita ad vnguem inter se quadrantibus, & commissuris oculos fallentibus, ut intuentibus nullum vsquam mallei aut cuiuslibet fabrilis instrumenti vestigium appareret, sed connata potius omnia quam arte cōgesta viderentur. Porro ascensum in superiorem templi partem sic commentus est rex, ut cochleam in hunc vsus crassitudini parietis includeret. Hæc enim pars non habebat ab Oriente magnam ianuam ut inferior, sed à lateribus inerant parua hostiola, nec parum ad firmitatem conferebant tabulæ cedrinæ se inuicem complectentes, & crassas catenis inter se constructæ. Diuiso deinde in duas partes fano, penetrale eius viginti cubitorum nulli fecit accessibile, reliquum quadraginta cubitorum spatium in vsu sacerdotum consecrauit: & in pariete adytum à reliquo corpore separante fores apposuit cedrinas, has quoque cælatas & inauratas. eas prætexuit velis picturatis, hyacinto, purpure, cocco, byssoque splendidissimo ac molliissimo distinctis. Post hæc in adyto viginti cubitos quaquaversum patente dedicauit duos cherubinos ex auro solido, utrumque quinque cubitorum altitudine. utrumque duas alas habebat ad quinque cubitos protensas: quapropter non longo seiunctos interuallo statuit, ut vna ala australem parietem attingeret, altera septentrionalem: reliquæ duæ sese contingentes in medio sitam arcem protegerent. Hæ cherubicæ effigies quānam specie fuerint, nemo vel conficere potest veleloqui. Pavimentum etiam templi construit laminis aureis. Ianuæ demum fores altitudini parietis proportionem conuenientes addidit, latas cubitos viginti, & auro illitas. Atque ut compendio dicam, nihil tam intus quā foris omisit, quod non inauraret. Oppansum est præterea auleum & huic ianuæ, simile illi quod interior ianuæ habuit. Cæterum porticus nihil tale habebat. Post hæc Solomon accersiuit Tyro ab Iromo artificem nomine Chiram, filium mulieris Nephthalidis, patre Tyrio ab Israhelitis oriundo, operariū insignem in quavis materia, sed præcipue in auro & argento ac æte. Huius opera vsus est

3. Reg. 7.

νομα. μηδὲ μὴ ὄντα, κερθαλίπδος τὸ γένος. ὡς γὰρ ταύτης ὑπῆρχε ὁ φυλῆς. παῖς δὲ τυρίης, γένος ἰσραηλῆ-
των. ὅστις, ἄπαντος μὴ ἐπιστήμιω εἶχε ἴσιν, μάλιστα δὲ, πηχίτης ἦν χρυσὸν ἐργάζεσθαι καὶ ἀργυρον καὶ χαλκόν.
ἰφ

δύοις μὲν εἶχαν εἴκοσι πέντε πήχεις. μήκοις δὲ τοῖς αὐ-
τοῖς, ὅμοις δὲ εἴκοσι. ἐπωκοδομῶντο δὲ τοῖς αὐτοῖς αὐτῶν
οἶκοι ἑντέροι, καὶ πάλιν ἄλλοι κατ' αὐτῶν ἴσοι καὶ τοῖς
μήκοις. ὅτι ἀριθμῶν, ὡς τὸ πᾶν ὅλος αὐτοῖς λαβεῖν τῶν
κατασκευῶν οἶκων ὡς ἀπὸ πλῆθους. ὁ γὰρ ὑπερφανὸς οὐκ ἔτι πε-
ρωκοδομημένος. ὁ δὲ αὐτοῖς ἐπιβέβητο κέδρε.
καὶ τοῖς μὲν οἴκοις ἰδὼς ὅτι ἔτι ἔκαστος, πρὸς τοῖς πλῆ-
θους οὐ συνάπτων. τοῖς δὲ ἄλλοις ἐπῆρχεν ἡ στήλη δι'
ἀλλήλων διδωμμένη μνηστῆς δοκοῖς, καὶ διοικου-
σας ἀπάντων ὡς τοῖς μέσοις τοῖς τοῖς ὑπ' αὐτῶν συγ-
κροτουμένοις ξύλων ἱερῶν μετέσθαι δὲ τὸ γινώσκειν.
τὴν δὲ ὑπὸ τοῖς δοκοῖς στήλην τῆς αὐτῆς ὕλης ἐβάλ-
λετο πᾶσιν ὅτις ἐσμὲν εἰς φατνύματα καὶ πρὸς κόλ-
λησιν χρυσοῦ. τοῖς δὲ πείροις, κεδρίνας δὲ λαβεῖν στανί-
σι, χρυσὸν αὐταῖς ἐπετόρνουν, ὡς τι εἰληθεν ἅπαντα τὸν
ναὸν καὶ ὡς ἐλθὼν μετὰ τὰς ὁφείας τῶν εἰσιόντων ὑπὸ
τῆς αὐτῆς τῆς χρυσοῦ πανταχόθεν φερομένης. ἡ δὲ ὅλη
ἡ ναοῦ οἰκοδομία, καὶ πολλὰ τέχνην ἐκ λίθων ἀερο-
τόμων ἐργάσθαι συντεθέντων ἀρμονίως πᾶν καὶ λείως.
ὡς μὲν σφύρας, μὲν ἄλλου πινὸς ἐργασίαν τεκτονι-
κοῦ τοῖς κατὰ νοῦν ἐργασίαν διηγεῖσθαι. ἀλλὰ δὲ καὶ
τῆς ταύτης χρήσεως πᾶσαι ἡμεῖς τὴν τὴν τοῦτον ἔ-
λινω φεροφύας, ὡς ἐκούσιον τὴν ἀρμονίαν αὐτῆς δι-
κῶν μέλλον, ἡ τῆς τῶν ἐργασίαν ἀνὰ γένος, ἐπιλοτέχη-
σεν ἡ βασιλεὺς αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπερφανὸν οἶκον δὲ τὴν δι-
ερεῖς τὴν τοῖχου. οὐ γὰρ εἶχον θύραν μεγάλην καὶ τῆς ἀ-
νατολῆς ὡς εἶχον ὁ κατὰ τὸν οἶκον, ἀλλὰ ἐκ τῆς πλῆ-
θους ἦσαν αἱ εἰσοδοὶ δὲ μικρὰν πᾶν θύραν. διέλαβε δὲ
τὸν ναὸν καὶ ἐνδοθεν καὶ ἔξωθεν, ξύλοις κεδρίνοις, ἀλ-
υστοι παχέως συντεθειμένοις, ὡς τι αὐτὸ ὅχι ἐργασίαν
καὶ ῥώμης τῶν αὐτοῖς χρῆσθαι. διὰ τὸν δὲ τὸν ναὸν εἰς
δύο, τὸν μὲν ἐνδοθεν οἶκον, εἴκοσι πηχῶν ἐποίησεν ἅλ-
τον. τὸν δὲ, πρὸς ἀκοντα πηχῶν ἄγιον ναὸν ἀπέδειξε.
ἐκτεμὼν δὲ τὸν μέσον τοῖχον, θύρας ἐπέστησε κεδρίνας,
E χρυσοῦ αὐταῖς πολλὰ ἐργασίαν, καὶ τορεῖαν ποικί-
λιν. κατὰ πᾶσιν δὲ ταύτας ἐφίση δαυιδεῖς αἰτοῖς, ὅτι
ὕακινθου καὶ πορφύρας καὶ κοκκίου πεπονημένοις. οὐ
μὲν, ἀλλὰ καὶ βύσσου λαμπροτάτης καὶ μαλακωτά-
της. αὐτῆς δὲ εἰς τὸν αὐτὸν εἴκοσι πηχῶν τὸ ὕψος, τῶν
δὲ αὐτῶν καὶ τὸ μήκος, δύο χεῖρες εἰς ὅλον χρυσοῖς πηχῶν
ἐκτέσθαι τὸ ὅλος πᾶν. δύο δὲ ἦσαν ἐκαστέρω πῆχυ-
ς, ὅτι πᾶν πηχεῖς ἐκτεθειμέναι. διὸ οὐ μακρὰν ἀπ'
ἀλλήλων αὐτὰς αἰέτησεν. ἵνα τῶν πτερυγῶν, τῇ μὲν,
F ἀπλώνται τὰ καὶ νότον καὶ μὲν τοῖχου αὐτοῦ. τῇ δὲ,
κατὰ βορρᾶν. αἱ δὲ ἄλλαι πτερυγὲς αὐτοῖς συνάπτου-
σαι, τεθείση μεταξὺ αὐτῶν τῇ κέσωθεν σκίπη τυγχά-
νωσι. τὰς δὲ χεῖρας εἰς, οὐδὲς ὅποιαι πτεῖς ἦσαν εἰπὼν
οὐδὲ εἰσάγει δύναται. κατέρωθεν δὲ καὶ τὸ ναὸν τὸ ἔ-
δαφος ἐλάσσει χρυσοῦ. ἐπέστησε δὲ καὶ κατὰ πύλῳν τὰ
ναῦ, θύρας πρὸς τὸ ὅλος τὸ τοῖχου συμμετρημένα, εὐ-
G ερος ἐχέσας πηχῶν εἴκοσι καὶ ταύτας κατεκόλλησε χρυ-
σῶ. συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἡ δὲ εἶσεν ἡ ναῦ μέρος, ὅτι
ἔξωθεν ὅτι ἐνδοθεν ὅτι μὴ χρυσοῦ ἦν. κατεπέτασε δὲ καὶ
ταύτας τὰς θύρας, ὁμοίως τοῖς ἐνδοτέρω καταπετόμα-
σι. ἡ δὲ ἡ φερομένη πύλη, τέταν ὅτι εἶχε. μεταπέτασε δὲ
ἐκ τῆς σολομων ὡς εἰσέμεν πηχίτην, χεῖρα μὲν ὅ-
τι ἐκ τῆς σολομων ὡς εἰσέμεν πηχίτην, χεῖρα μὲν ὅ-
τι ἐκ τῆς σολομων ὡς εἰσέμεν πηχίτην, χεῖρα μὲν ὅ-

[illegible]

A in omnib⁹ quæ artificiosæ in tēplo fieri voluit
Is fecit duas columnas æreas crassitudine qua-
tuor digitorum, altas decem & octo cubitos,
quarum circumferentia duodecim cubitos cō-
plectebatur. his imposita erant capitella fusilia
liliata, proceritate quinque cubitorum: quibus
circundata erant retiacula ærea, quæ operiebāt
lilia, dependebantque inde duæ series malorum
puniceorum ducentorum numero. Has colum-
nas posuit in aditu vestibuli, alteram à dextris
nominatam iachin, alteram à sinistris nomina-
tam boz. Fecit etiam vas aheneum fusile semi-
oribus specie, quod propter capacitatem appel-
latum est mare. Erat enim labrum patens per
dimerientem lineam in cubitos decem, crassi-
tudine palmari. eius meditullium sustinebatur
spira decies replicata, cuius dimetiens linea fuit
cubitalis. Id labrum circūstabat duodecim iu-
uenci ad tractus quatuor ventorū obuersi ter-
ni, quorum postica subsidebant, vt eis orbicu-
lare illud vas incumberet, in medio sui deprec-
sius. Capiebat autem hoc mare congiorum tria
millia. Fecit præterea labrorum decem bases æ-
reas quadrangulas. harum quæque longitudi-
ne fuit cubitorum quinque, latitudine quatuor,
altitudine trium. huius operis partes seorsim
fabricatæ sic compingebantur. Quatuor erant
columellæ per totidem angulos dispositæ qua-
drangulæ, quibus latera basium vtrinque inse-
rebantur: erant autem hæc tripartita, & inter
iuncturas cælaturis distincta, alibi leonis effi-
gie, tauri alibi aut aquilæ. Columellæ quoque
eisdem cælaturis erant ornatæ. Torum verò o-
pus quatuor rotis suspendebatur, quæ fusiles e-
rant, habebantque modiolos & radios, sesqui-
cubitali inter vtramq; extremitatem interval-
lo. eratque mirum videre rotarum circumferen-
tias, quomodo lateribus basium coaptatæ can-
tis suis insistebant. Angulus autem superior
continebant fusiles humeruli manuum exten-
sarum. his imposita erat spira, cui labrum inse-
rebatur, ita vt manibus sustineri videretur: qua
parte effigies leonum & aquilarum sic erant ad-
aptatæ, vt connatas putares, interuenientibus
inter eas palmarum arbusculis. Atque hæc fuit
decem basium structura. Deinde ex eodem ære
fecit decem labra rotunda conchæ specie, quo-
rum quodque capiebat congios quadraginta.
erat enim altitudo quatuor cubitorum, & tan-
tundem spatij patebat inter margines. Ea labra
decem illis basibus imposuit, quas mechenoth
sua lingua appellabant. horum quinque ad sini-
strum latus templi septentrionale collocauit
totidem ad dextrum australe, ita vt Orientem
spectarent: quo loco etiam mare illud dedica-
uit. Omnibus deinde aqua repletis, mare
quidem in eum vsum assignauit, vt inde sa-
cerdotes templum ingredientibus manus ac pe-
des abluerent, ad altare ascensuri: labra autem
vt eorum aqua purgarentur intestina ac pedes
animantium ad holocaustoma destinatorum,

Δι' ὅσους, τίνω μὲν θαλάσσης ἀπέδυξεν εἰς τὸ νῆ-
χαιρας καὶ τοὺς πόδας, μέλλοντας ἀναβαίνειν ἐπὶ
πρὸς τῇ ὁλοκρωτουμένων ζώων, ἐ τοὺς πόδας αὐτῶν.

Fabricauit etiam altare æreum viginti cubitorum longitudine, totidem latitudine, altitudine decem, in quo holocausta incenderentur. Fecit item vasa eius ex ære omnia, lebetes & amulas, tenacula & harpagones & reliqua, auri fulgorem referentia. Mensas quoque multas dedicauit rex, & in his vnam magnam auream, in qua proponebantur sacri panes: reliquæ non multo deteriores diuerso modo factæ sustinebant phialas & pateras aureas vigesies mille, argentearum quadraginta millia. Candelabrorum item fecit decem millia, iuxta præceptum Moysis: ex quibus vnum in templo dedicauit, ut interdiu luceret iuxta legem: & mensam vnam impositos panes habentem, sitam ad septentrionale templi latus ex aduerso candelabri. id enim ad australe latus collocauerat. medium autem inter vtrūque locum obtinebat altare illud aureum. Hæc omnia continebat anterior illa templi pars quadraginta cubitos longa, & velo disparata ab adyto. illud enim arca erat inferenda. Cantharorum autem vinariorum octoginta millia rex comparauit, & phialarum aurearum millia decem, argentearum vero alterum tantum. Lancium item aurearum, ad offerendam in eis simillam maceratam ad altare, octoginta millia, duplum vero argentearum. Craterarum quoque in quibus simillam oleo subigebant, sexaginta millia aurearum, & alterum tantum argentearum. Mensurarum vero quales Moysi hic vocantur, & assaron, aurearum erant viginti millia, & duplicatus numerus argentearum. Acerræ quoque aureæ quibus odora menta in templum inferri solent, erant numero viginti millia: & aliæ quibus deferabatur ignis a magno altari in paruum intra templum situm quinquaginta millia. Paratæ erant & sacerdotales vestes in vsum pontificum, annumeratis talaribus & epomisibus atque logio cum suis gemmis in vniuersum mille. Corona vero in qua Moyses Dei nomen inscripsit, vnica fuit, & vsque in hodiernum permanfit. Stolas autem sacerdotales è bysso fieri curauit, cum decies mille zonis purpureis, & tubarum quales Moyses præscripsit ccc. Item alias stolas byssinas Leuitis hymnorum cantoribus, numero ducenta millia. Instrumentorum præterea musicorum, quæ nauia & cinnyræ vocantur in vsum hymnodiarum ex electro confecit quadringenta millia. Quæ omnia Solomon ad honorem Dei magnificè parauit, nullis parcens sumptibus: sed omni liberalitate vsus hæc in thesauris Dei condidit. Circumdedit deinde templo septum quoddam trium cubitorum altitudine, quod nostra lingua gifon vocamus, exclusurum profanam multitudinem, & solos sacerdotes admissurum, extra hoc septum erat fanum, porticibus magnis ac latis cinctum, & portis altis patens: quarum singulæ singulos ventos spectabant, & foribus auratis clauderantur, in hoc fanum cuilibet è populo, puro modò ac casto, & præscriptorum legis obseruanti, accessus patebat. Dici autem non potest, ac vix etiam oculis credi, quàm mirandum fuerit illud exterius fanum. vallibus enim expletis, tam profundis, ut ad prospectu oculi caligaret, & aggregata ad quadringentos cubitos ter-

τον ἔξωθεν ἱερὸν. μεγάλας γὰρ ἐμπορήσας φαραγὰς, αἱ δὲ βαθεὺς ἀπυρον ἐδὲ θάπτοντες καθύπερθε τὴν ἰδίαν,

Ἐάντα

A κατασκευάσει ἡ καὶ θυσιαστήριον χαλκῶν πηχῶν εἰκοσι τὸ μήκος, καὶ τοσούτων ἑσπερὶ, τὸ ὕψος δέκα, πρὸς τὰς ὀλοκαυτῶσεις. ἐποίησε ἡ αὐτὴ καὶ τὰ σκεύη ποικίλα χαλκῶν, τοδισήρας καὶ αἰαλημπήρας, ἕκαστα ἀλλὰ πρὸς τοῦτοις καὶ λαβίδας καὶ ἀρπύρας, ἕκαστα σκεύος ἐδημιούργησεν ἐκ χαλκοῦ, τέλει αὐτῶν ὁμοίαν χρυσῶν καὶ τὸ κάλλος. ἔραπιζαν τὰ τὸ πληθὺς ἀνέστησαν ὁ βασιλεὺς, καὶ μίαν μὲν μεγάλην χρυσῶν, ἐφ' ἧς ἐτίθοντο οἱ ἀρτοὶ τῷ θεῷ. καὶ ταύτης ὡς ἀπληθείας μυριάδας πρὸς αὐτὴν ἑτέρω ἔσπερῳ γοργυμίδας. ἐφ' ὧν ἐτίθειτο τὰ σκεύη, φιάλαι τε καὶ ἀνθήσκα, χρυσῶν μὲν δισμύρια, ἀργύρεα ἡ τετρακισμύρια. καὶ λυχνίαι ἡ μυριάς ἐποίησε καὶ τέλει μωυσέως περὶ τῶν χρυσῶν. ἔξωθεν αὐτῶν εἰς τὴν ναὸν ἵνα κείνηται κατὰ τὴν μέσσην ἀκροῦσθαι τῶν νόμων. καὶ ἔραπιζαν μίαν ὀκτακισμύριαν ἀρτοὺς πρὸς τὸ βόρειον τῆς ναοῦ μέσσην ἀπὸ τῆς λυχνίας. ταύτην γὰρ καὶ νότον ἔστησεν. ὁ δὲ χρυσὸς βωμῶν, μίσην αὐτῶν ἔκειτο. ταῦτα πάντα ἔχον ὁ θεὸς τοσαυτὰ πύλων οἶκος, πρὸς τὴν καταπύλας μέρους τῆς αὐτοῦ. εἰς τὸ γὰρ ἡ κωστής ἐμελλε κείσθαι αὐτοχρῶν δὲ ὁ βασιλεὺς μυριάδας ἑκατὶ κατασκευάσει, καὶ φιάλων χρυσῶν δέκα. ἀργύρεα ἡ διπλασίονα. πεντάκιστον δὲ χρυσῶν, εἰς τὸ περὶ σφίρειν ἐν αὐτοῖς περὶ εὐαγγελίας σεμιδάλλως τῶν βωμῶν μυριάδας ὅσων, οὐ τῶν δὲ ἀργυρεῶν διπλασίονα. κατὰ τὴν δὲ οἱ εἰσφύοντες τέλει σεμιδάλλων μετ' ἐλαίου, χρυσῶν μὲν ἑξακισμύρια. ἀργυρεῶν δὲ, δις τοσούτοις. τὰ μέγιστα ἡ τῆς μωυσέως ἐστὶ καὶ ἐσαφῶν ὡς ἀπληθείας, χρυσῶν μὲν δισμύρια. ἀργύρεα ἡ, διπλασίονα. θυμιατήρια ἡ χρυσῶν ἐν οἷς ἐκοιμίζετο θυμίαμα εἰς τὸ ναὸν, δις μύρια ὁμοίως ἄλλα θυμιατήρια, οἷς ἐκοιμίζοντο τὰ μεγάλου βωμοῦ πῦρ ὅτι τὸν μακρὸν βωμὸν τὸν ἐν τῇ ναῷ, πεντάκισμύρια. σολῶν ἡ ἱερατικῶν τοῖς ἀρχιερεῦσι, σὺν ποδῶν ἐπαμῖσι καὶ λογίῳ καὶ λίθιναις χελίαις. ἡ δὲ σφραγὶς ἐστὶ μωυσέως τὸν θεὸν ἔγραψεν, μία λέξις, καὶ διέμενεν ἄχρι τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας. τὰς δὲ ἱερατικὰς σολῶν, ἐκ βύσσου κατασκευάσει, καὶ ζώνας εἰς ἑκάστην πορφύρας μυρίας, καὶ σαλπήγων καὶ μωυσέως ἐν τέλει, μυριάδας εἰκοσι. καὶ σολῶν τοῖς ὑμνωδοῖς τῶν λαῶν καὶ ἐκ βύσσου μυριάδας εἰκοσι. καὶ τὰ ὄργανα τὰ μουσικὰ ἕκαστος τέλει ὑμνωδίας ὡς εὐαγγελίας, ἀκαλῶν τε ναύλων καὶ κινύρων ὡς ἐλεῖφρον κατασκευάσει, τετρακισμύρια. ταῦτα πάντα ὁ σολομὼν εἰς τέλει τῷ θεῷ ἡμῶν πολυτελεῖ. καὶ μεγαλοπρεπῶς κατασκευάσει μηδὲν φεισάμενος, ἀλλὰ πάση φιλοτιμίᾳ πρὸς τὸν θεοῦ κόσμον χρηστάμενος, ὃ καὶ κατέθηκε τῆς διασωσεὶς τῷ θεῷ. πρὸς τὰς δὲ τῆς ναοῦ κύκλῳ, μίαν μὲν καὶ τὴν ὀκτακισμύριαν ἡ δὲ τῆς ναοῦ ἐκτὸς, ἡ δὲ τῆς ναοῦ ἐκτὸς, εἰς τὴν πύλιν ἀναγὰν τὸ ὕψος, εἰς τὴν πύλιν τοῖς πύλιν εἰς τὸ ἱερὸν εἰσοδεῖν, μὴ οἷς ἡ ἀφ' ἑκτῆς αὐτῶν τοῖς ἱερῶσι σημαίνοντα. τέταρτον δὲ ἔξωθεν ἱερὸν ὑποδοχῆσαι ἐν τετραγώνῳ χήματι σὺν ἐνέρῃ μεγάλῃς ἕκαστα πύλαις, καὶ πύλαις ὑψηλαῖς ἀνωμύλαις. ὧν ἕκαστη πρὸς ἑκάστην τῶν ἀνέμων τετραπύλον χρυσῶν κλειομένη θύρας εἰς τὸν τοῦ λαοῦ πάτον οἱ ὁραφίοντες ἀγνοοῦν καὶ ὡς ἀπληθείας τῶν νομίμων εἰσπίπτειν. θαυμαστὸν ἡ καὶ λέξις πάντες ἀπὸ τῆς μετὰ τὸν θεὸν ἡμετέραν καὶ τὸν θεόν, τὸν τε

καὶ ἀναβιβάσας εἰς τὰς ἀκοσίους πύλας τὸ ἔθνος, ἰσοπέ- A
δους τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους ἐφ' ἧς ὁ ναὸς οἰκοδομήτο κα-
τεσκεύασε. καὶ ὅτε τὸ ὑπαγεῖν οὐκ ἐξῴθει ἰερεῖς, ἵ-
σσοι ὅππῃ τὰ ναοὶ. ὡς ἐλαμβαίει δὲ αὐτὸ καὶ τῶν δι-
πλάσι μὲν τὸ καὶ σκεδύω. λίθου δὲ αὐτοφύου τοῦ ἔθ-
νος κίονες ἐπὶ τῇ μεσότητι. ὅθεν δὲ αὐταῖς ἦσαν ἐκ κέ-
δρου φατνάμασιν ὅσον μὲναι. τὰς δὲ θυρας τὰς ἑκα-
τέρω πύλας ἐπέστησεν ὅσον ἀργύρου. τὰ μὲν οὐκ ἔργα ταῦ-
τα, ἔπειτα μὲν καὶ ἡ γὰρ πᾶσι τοῖς οἰκοδομημασί, καὶ B
τῇ εἰς τὸν ναὸν ἀναδημιουργίᾳ τοῦ βασιλέως ἐ-
πίστησεν ἰππὶ ἀνωπύλας, καὶ πλάτους καὶ πρὸς θυρίδας ἐ-
πίστησεν ποταμὸς ὡς αὐτὸς ἰδὼν ἐνόμισεν ἐν τῇ
πατρὶ κατεσκεύασαυτὴν χρόνῳ ταῦτα ἐν οὐκ ὄντι
πρὸς τὸ μέγεθος συγκεινόμενα τῷ ναοῦ συμπερι-
στῆται, γὰρ αὐτὸς ἦν γὰρ καὶ τῶν περὶ τὸν ναὸν, ἐ-
κείνου δὲ ἀπὸ τῆς λαοῦ συναγωγῆς εἰς ἱεροσόλυμα,
ὁ βασιλεὺς τὸν ναὸν ἐκ μετακομιῆς τῆς θεῆς κί-
βωτ εἰς αὐτὸν. Ἐπειτα γὰρ ἐλθὼν δὲ εἰς τὰς ἱεροσόλυ-
μας πᾶσι ἀνέβη, ἐβόηεν μὲν μέγας συστάσιν. ὑπὸ
μὲν τῇ ἐπιχειρήσει δουρὶ, ὑπὸ τῇ μακαρίᾳ ἡσυχίᾳ
λαοὶ μὲν συστάσιν, ὡς εἰς τὸν αὐτὸν χρόνον,
καὶ ὁ δὲ πλῆθος καὶ κατὰ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως
ἐβόηεν ἀπὸ τῆς καὶ μετῴτης. βασιλεὺς οὐκ ἐκί-
βωτ καὶ τὴν σκεδύω, καὶ μετῴτης ἐπέστησεν, καὶ πᾶσι τὰ
πρὸς τὴν ἡσυχίαν τῇ θυρίδι τῆς θεῆς σκεδύω, μετῴ-
μῳ εἰς τὸν ναὸν. πρὸς τὸν δὲ θυρίδα αὐτὸς τὸ ὁ
βασιλεὺς, καὶ ὁ λαὸς ἅπας ἐκ οἱ λαοί. ἀποδοὺς τὸ καὶ
πολλὰ ἱερεῖων ἀμειψίαν τὴν ὁδὸν κατεστράφη, καὶ θυ-
μῶντες ἀπὸ τῆς θυμῶντος πλῆθος. ὡς ἅπαντα τὸ
πᾶσι αἰετὰ πεπληρωμένον, καὶ τοῖς πρῶτοις τυγ-
χάνουσιν ἡδὺν ἀπὸ τῆς, ἔπειτα γὰρ ἐπὶ τῇ θυρίδι καὶ
κατὰ τὸν μὲν καὶ ἀπὸ τῆς θυρίδος, εἰς τοὺς οἰκιστοὺς
καὶ κατὰ τὸν μὲν καὶ κατὰ τὸν μὲν καὶ κατὰ τὸν μὲν
τὸς ὡς ἐπὶ τὸν ναὸν ἡδὺν ἐκαμον. τὴν μὲν ἐκ τῆς
πρὸς τὴν κίβωτ μετῴτης. ὡς δὲ εἰς τὸ ἀδύτον αὐτὸς μετῴ-
ναι εἰς τὸν ναὸν, τὸ μὲν ἄλλο πλῆθος μετῴτης, μῶντος δὲ κομ-
στῆντες οἱ ἱερεῖς, μετῴτης τῇ θυρίδι καὶ κατὰ τὸν μὲν
αἰὲν τοῖς παροῦσι συμπλέξασα, καὶ γὰρ ἡ κίβωτ ὡς ὑπὸ σκεπ-
τῇ καὶ θυρίδι κατεσκεύασαν. ὡς δὲ ἡ κίβωτ οὐκ ἐ-
πὶ τῇ, ἡ θυρίδι κατὰ τὴν πλάτος, αἰὲν τοῖς θυρίδι τῆς
ὑπὸ τῇ θεῇ λαλῶντας ἐκ σπῆρας ἐκ τῆς θυρίδος
αὐταῖς ἰσχυροί. τὸ δὲ θυρίδι καὶ τὴν θυρίδα, καὶ τὸ
μὲν τὸ θυρίδι, ἔπστησεν ἐκ τῆς θυρίδος τῆς ἀδύτης, καὶ
τῆς αὐτῆς τῆς, οὐκ ἐπὶ τῇ σκεπῇ καὶ θυρίδι κατὰ τὴν
θυρίδι καὶ τῆς κατὰ τὴν θυρίδα ἀπὸ τῆς. τὸ δὲ θυρί-
δῶν τὸ κατὰ τὴν θυρίδα πρὸς τὸν ναὸν ἀπὸ τῆς θυρίδας,
ὡς ἀπὸ τῆς αὐτῆς κατὰ τὸν ναὸν ἐπὶ καὶ βλεπόμε-
ναι ἱεραρχίας καὶ τῆς θυρίδος πολυτελείας. τὰ δὲ G
θυρίδα σκεπῇ πᾶσι συστάσιν. ἡδὺν εἰς τὸν ναὸν κατὰ
τὸν. ἡδὺν δὲ πᾶσι θυρίδῶν, ἀπὸ πλῆθος κατὰ τὴν
τῆς κατὰ τὸν θυρίδα, ὡς τὸν γὰρ ἡδὺν, κατὰ τὴν
τὸν δὲ κατὰ τὴν θυρίδα τὸν ναὸν ἐπὶ τῆς. καὶ τῆς
θυρίδος τῇ θυρίδι, ὡς μὲν κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἐπὶ τῆς
τῆς. τῆς δὲ θυρίδας τὸ ἀπὸ τῆς, φατνάσιν καὶ θυρί-
δῶν, ὡς τοῦ θυρίδος κατὰ τὴν θυρίδα εἰς τὸν ναὸν καὶ κατὰ τὴν
θυρίδα αὐτὸς ἐπὶ τῆς. ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ ναοῦ ἐκ τῆς
θυρίδας, ὡς τὸν θυρίδος, ὡς τὸν θυρίδος, ὡς τὸν θυρίδος

cam vertici montis, in quo templum extructū
est æquavit: atque hoc modo factum est ut arca
fani cum solo templi æquaretur. hanc cinxit du-
plicib. porticibus, quas columnæ ἐκ nario saxo
sustentabant, & laquearia cedro expolita tege-
bant. Fores verò habebant omnes ex argento I V.
fabricatas. Histam magnis ac pulchris operib. 3. Reg. 8.
& donariis septennio perfectis. non ad opulen-
tiae modò, sed & celeritatis ostentationem: quæ
enim ætatem integram hominis posc ere vide-
bantur, tam breui si ad magnitudinē cōferatur
tempore etāt absoluta: Solomon rex per litteras
iussit magistratus ac seniores Hebræorum totū
populum Hierosolyma congregare, ad spectan-
dum templum, & ad transferendam illuc arcā
Deo sacratam: denuntiāque omnibus profe-
ctione Hierosolymitana, septimo demum mē-
se conuenerūt, qui nostratibus est thuri, Mace-
donibus hyperberetæus: inciditque in idem tē-
pus scenopegia, festum apud Hebræos sanctissim-
um & maximum. Tollentes igitur arcam, &
tabernaculum quod Moyses construxerat, &
omnia vasa ad ministerium sacrificiorum Dei
parata, transportauerunt in templum: accesser-
untque illò cum victimis tam rex quàm vni-
uersus populus ac Leuitæ, libaminibus & mul-
to hostiarum sanguine via perfundentes, & in-
finitam vim odoramentorum adolentes, ut cir-
cumquaque totus aer suauitate repletus etiam
longè remotis sentiretur, constanti omnium o-
pinione, aduentare Deum ad inhabitandum re-
cens extructum ac dedicatum sibi locum. nam
neque hymnos canentibus, neque choreas du-
centibus, lassitudo est oborta, dum ad templum
peruenirent. atque in hunc modum arca est
translata. Quum verò iam in adytum inferri de-
beret, reliqua quidem multitudo abscessit, solī
verò baiulantes sacerdotes inter duos cherubi-
nos eam deposuerunt: quæ effigies coniunctis
alarum extremitatibus (sic enim artifex eas fe-
cerat) arcam velut sub vmbella aut tholo pro-
texerunt, cū tenebat hæc nihil aliud quàm duas
tabulas lapideas, quæ decem præcepta, Dei ore
in monte Sina prodita, in sculpra eis conferua-
bant. Candelabrum autem & mensam & altare
aureum statuerunt in templo ante adytum, eis-
dem locis in quibus in tabernaculo prius sita
fuerant: vbi quotidianas hostias offerebant. Ce-
terum altare æreum pro foribus templi est po-
situm, ut apertis illis in conspectu esset sacrifi-
ciorum magnificentia. reliquum verò vasorum
instrumentum omne in vnum congestum, in-
tra templum est repositum. Postquam autem
omnibus quæ ad arcam attinebant ritè peractis
sacerdotes sanctuarium exiuerunt, repente glo-
bus nebule, non asper, nec qualis hiberno tem-
pore grauidus pluvia condensatur, sed diffusus
ac temperatus in templum influxit: & primò
sacerdotum visum ut vix se inuicem cernerent
obscurauit, deinde in omnibus eam cogitatio-
nem excitauit, quòd Deus in templum descen-
dens, præfens ac libens hoc domicilium sibi o-
praret. His talia voluentibus animo, rex qui tū
fortè sedebat, assurrexit: verbisque & se & Deo

dignis cæleste numen est allocutus. Tu quidem, inquit, sempiternam domum habes Domine, nec ignoramus te tibi ipsi hanc vniuersam molem condidisse, quæ cælo, aëre, terra & mari constat: quam totam implet, nec tamen ab ea caperis. hoc verò templum ideo tuo nomini adornauimus, vt in hoc sacrificiis ac precibus in cælum missis tibi propitio litaremus, certo persuasi quod & hic ades, & nusquam interim abes. Cum enim omnia videas, audias omnia, nihil obstat hæc ædes quo minus vbicunque te dignum est habites, à nemine alienus, & omnibus proximus, præcipue his qui te desiderant nocte dieque præsens ac propitius. His vocibus Deum precatus, vertit orationem ad populum, docens eos de potentia Dei simul & prouidentia. Hunc Dauidi suo patri futura, quæque euenirent, quæque euentura sint prædixisse: hunc ipsi nondum nato nomen imposuisse, quo vocandus esset: quodque paterni regni successor templum ei ædificaturus esset prænunciassse. ergo cum vaticinium magna ex parte euentu sit comprobatum, debere eos Deo laudes afferre cum gratiarum actione, & de promissionibus futuræ felicitatis nihil dubitare, quibus iam nunc fidem adstrui conspicerent. His affatus multitudinem rex, rursum ad templum vertit oculos, & extensa ad multitudinem dextera: Operibus quidem, inquit, impossibile est hominibus gratiam Deo pro acceptis beneficiis reddere. Nullius enim rei diuinum numen indiget, nimirum maius quàm cui tales retributiones conueniant. sed hoc vno quo nos cæteris animantibus præstantiores voluisti, laudare nos maiestatem tuam decet, & pro his quibus familiam meam atque Hebræorum populum dignatus es, necesse est gratias agere. Qua enim re magis vel parum propitius placandus, vel in fauore es retinendus, quam voce, quam ex aëre haurimus, & per hunc rursum ascendere nouimus? Quapropter gratias tibi ago, primum quod patrem meum ex obscuro loco ad tantam gloriam euexisti: deinde quod mihi ipsi in præsentem diem omnia quæcunque promiseras præstitisti: precorque vt in posterum largiaris quæ Deus hominibus caris largiri potest, & familiam nostram in sempiternum augeas: quem admodum patri meo & viuo & mortuo es pollicitus, quod apud nos regnum sit permanentum, & per innumeras successiones propagandum. Hæc igitur nobis concede, simulque meis omnibus virtutem qua potissimum delectaris. Ad hæc supplicem oro, vt aliquid de tuo spiritu ad hoc templum incolendum deducas, vt nobis appareat, in terris quoque te degere. Alioquin tibi paruum est domicilium vniuersum hoc cæli conuexum, nedum hoc qualecunque templum. Tu tamen hoc vt proprium integrum seruato à vi hostium, oro & tæquam possessionis tuæ curam gerito. Et si quando populus in peccatum prolapsus, ob hoc te affligente aut sterilitate terræ, aut pestilentia, similive malo mulctatus fuerit, qualibus in pietatis preuaricatores soles animaduertere: ac deinde affluens ad tuum templum supplicem cōfugerit, salutem votis expetens: exaudi tanquam præsens,

A οὗτ' ἐπὶ τῇ θείᾳ φύσιν ὁρίονται, ὑπελάμβανε, καὶ χαλῶς
εἶχεν αὐτὴν λίγην· σὺ γὰρ εἶπεν, οἶκον μὲν αἰώνιον ἔχεις, ὡ
δύσσοτα, καὶ ὡς σαυτῇ εἰργάσω γαργονότα τ' ὑβρανόν
οἶδα μὲν καὶ αἶρα ἔ' γῆν καὶ θαλάσσαν, δι' ὧν ἀπάντων ἐ-
δὶ τοῦτοις ἀρκούμενος περιώρηκας. ἔπιν δέ σοι κρα-
σκύασσα τὸν ναὸν ἐκόνυμον, ὡς αὐτὸν αὐτῇ σοι τὰς δὲ-
χαῖς δύνοντες καὶ χαλλισθουῦντας ἀλατῆμα μὲν εἰς τὸν
αἶρα, καὶ πεπυσμένον δ' ἐκτελεσθῆναι ὅτι παρῇ, καὶ μακρὰ
ἐκ ἀφίστηκας ἐν σαυτῇ. τὰ μὲν γὰρ πάντα τε ἐφορᾷ
καὶ πάντα ἀκούει, ἐδὲ νῦν ὅπως σοι θεῖος οἶκόν δοπολεί-
πης τοῖς πάντα, μᾶλλον ἢ πᾶσιν ἐργασα ἔ' ῃ. μάλιστα
δι' ἐκείνῳ καὶ βυλδομῶν καὶ δ' ἐκ νικτὲς καὶ ἡμέρας
συμπαρῇ. αὐτὸν ἐκτελεσθῆναι ὁρὸς τὸν θεόν, ἀπὸ τῆς
τὸ πλῆθος τοῖς λόγοις, ἐμφανίζων ἔ' θεοῦ τ' δύναμιν
αὐτοῖς καὶ τὴν φρόνησιν. ὅτι δαδίδι τὰ παρῇ, ὡς ἔ' ῃ.
μαλλόντων ἀπαντα κρατὸς δοποβέβηκεν ἡ δὴ τὰ πολ-
λα ἔ' γῆν ὅτι τὰ λείποντα δηλώσῃ, καὶ ὡς αὐτὸς ἐκ-
δύνη ὁρῶν τὰ μήπω γαργονότα, καὶ τίς μάλλοι κα-
λεῖσθαι φροεῖποι. ἔ' ὅτι τὸν ναὸν ὁρᾷ ὡς δοποβέβηκεν αὐ-
τῇ βασιλείᾳ μὲν τ' ἔ' παρῇ τὰ λείποντα γαργονότα. ἀβλέ-
ποντας καὶ τὴν ἐκείνῳ προφησίαν ἐπιτέλει, τ' θεὸν δι-
λογεῖν ἔ' ῃ. καὶ μὴ περὶ πρὸς δοποβέβηκεν ὡς ὑπάρχει
πρὸς διδωμονίαν ὡς οὐκ ἐσομένη, πεπυσμένης ἐκ ἔ' ῃ
ἡ δὴ βλεπομένη. ταῦτα δ' ἐκτελεσθῆναι ὁρὸς τὸν ὅχλον ὁ
βασιλεὺς, ἐφορᾷ πάλιν εἰς τὸν ναόν. καὶ τ' δεξιὰ εἰς τὸν
ὅχλον ἀναστὰς. ἐργὸς μὲν εἶπεν οὐ δύνατον ἀνθρώποις
δοποβέβηκεν διὰ χεῖρ' ἑαυτοῦ ἐν πᾶσι θάσσιν. ἀπὸ τῆς
δὲ γὰρ τὸ θεὸν ἀπᾶντων κρείττον' τοιαύτης ἀμύνης. ὡ
ἢ ἔ' ῃ ἄλλων ζῶν ὑπὸ σὺ δύσσοτα κρείττονες γαργονό-
τα, ἔ' ῃ τὴν σοῦ διλογεῖν μεγαλειότητα πρίν, καὶ
ὡς ἔ' ῃ ὑπὲρ γαργονότα εἰς τ' ἡμέρας ἐκόν, καὶ τ' ἐβρά-
ων λαὸν διχαιρεῖν ἀνάγκη. τί γὰρ ἄλλω ἰάσῃ διὰ
τὴν μνησθῆναι, ἔ' ῃ γαργονότα διδωμὴν δεξιῶν ἐκόν-
μιν, ἡ φωνῇ, ὡς ἔ' ῃ αἶρας ἐκόν, καὶ δι' αὐτοῦ πᾶ-
E λιν ἀνιούσαν οἶδα μὲν. χεῖρ' οὐκ ἔχεν αὐτῆς ὁφείλω
σοι, περὶ τῇ παρῇ ὡς ὡς ὡς ἀφανὸς εἰς τοσαύ-
τῳ ἀνέγχεαι δόξαν. ἐπὶ δ' ἑαυτοῦ πᾶσι μᾶ-
χει τῆς παρούσης ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρὸς πρὸς πρὸς. δι-
μην ἢ τῇ λογοῦ χοινηεῖν ὅσα διὰ δύναμιν ἀνθρώποις
ὑπὸ σὺ τῇ μνησθῆναι καὶ τὸν οἶκον τὸν ἡμέτερον αὐξάν-
εἰς ἅπαν, ὡς καὶ ὡς ὡς ὡς δαδίδι τὰ παρῇ μου καὶ
ζῶντι καὶ ὡς τὴν τὴν τὴν, ὅτι παρῇ ἡμῖν ἡ βασι-
F λεία μνησθῆναι τὸ ἐκείνῳ ὅρος αὐτῇ δ' ἐκόν, ἀμύ-
ναι μνησθῆναι. ταῦτ' οὐν ἡμῖν ἐπαρκέσει, καὶ πᾶσι τοῖς
ἡμοῖς ἀρετῇ ἢ ἀγαθῇ ὡς ὡς. πρὸς δὲ τοῦτο
ἡμεῖς καὶ μοῖραν πᾶσι τῇ σοῦ πρὸς ματος εἰς τ' ναόν
δοποβέβηκεν, ὡς ὡς καὶ ὅτι γῆς ἡμῖν ἔ' ῃ δόκῃς. σοὶ μὲν γὰρ
μακρὸν οἶκόν τέλει καὶ τὸ πᾶν οὐρανὸν. καὶ τῇ καὶ τῇ
τοῖς ὄντων κύριος, οὐχ ὅτι γὰρ ὁρᾷ ὁ τυχὼν ναός. ἀλλὰ φυ-
λάσσειν τὸν δόποβέβηκεν ὡς ἰδὸν ἐκ πολεμίων εἰς ὅπαν,
G καὶ προσοεῖν ὡς οἰκίου κτήματος ὡς ὡς καὶ καὶ. καὶ ἀ-
μύνης πρὸς ὁ λαός, ἐπὶ πᾶσι πᾶσι καὶ καὶ δ' ἐκ τὴν
ἀμύνης ἐκ σὺ γῆς ἀκαρπία ἔ' φθορὰ λομυκῇ εἰ πᾶσι
τῇ πᾶσι πᾶσι, οἷς σὺ τὰ ὡς ὡς ὡς πᾶσι ὁ-
σίων μοτύρη, καὶ κατὰ φύσιν πᾶσι ἀνθρώποις εἰς τ' ναόν
ἡμεῖς σὺ καὶ σὺ δὲ δόποβέβηκεν, ἐπὶ πᾶσι αὐτῇ γαργονό-
ματος ὡς ἐκόν ὡς ἐκόν, τ' συμφορῇ ἀπαλλάξῃς.

ταύτην δὲ οὐχ ἰβραίοις μόνον δέομαι ὡς δὲ σὺ τὴν βοήθειαν εἶ) σφαλεῖσιν, ἀλλὰ καὶ ἅν' ὑποπείσωνται τῆς οἰκουμένης πρὸς ἀφίκονταί, καὶ ὁπόθεν, πορρεῖ- πόμυροι καὶ τυχεῖν πνὸς ἀγαθοῦ λιπαρευόμεναι, διὲς αὐτοῖς ἐπὶ κροῖ γῆροῦ μοῖρας οὕτως καὶ αὐτὸς παύ- τις ὅτι σὺ μὲν αὐτὸς ἰβραήθης παρ' ἡμῖν κατασκυ- δώσαι σοι τὸν οἶκον. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων τὴν φύσιν ἰσχυροῦ, οὐδ' ἀλλοτρίως πορρὸς τοῖς οὐκ ὁμοφύλοις ἰσχυροῦ, ἀλλὰ πᾶσι κοινῶς τὴν ὑπό σου βοήθειαν, καὶ τὴν ἡμῶν ἀγαθῶν ὁρμήσιν, ὑπάρχειν ἡμετέρας μοῖρας. εἰπὼν ταῦτα, καὶ βίβας ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτι πολλὰ ἀ- ραν πορροκωμήσας, αἰσάτας θυσίας τῶν βωμῶν πορρο- γα καὶ γαμίστας ἡμῶν ὁλοκλήθων ἱερείων ἐπ' ἀργέτας τὸν θεὸν ἡδέως ἔγνω τὴν θυσίαν πορροδιχόμενοι. πῦρ καὶ εἰς αἶρος δὲ ἀδραμὸν καὶ πάντων ὁρμήσιν ἐπὶ τὸν βω- μὸν αἰξάν, τὴν θυσίαν ἡρπασε καὶ καταδύσατο. αὐτῆς δὲ τῆς ἐπιφανείας γῆροῦ μοῖρας, ὁ μὲν λαὸς δὴλας ἦν τῆς εἰκείας εἶ) τῆς ἐπ' ἀνθρώπων θεῶν δὲ ἀλλοτρίως ἰσχυροῦ. καὶ ἡμεῖς πορροκωμῶμεν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ὁ βασι- λεὺς δὲ λογιῶν τῆς ἡμέρας, καὶ τὸ πλῆθος ταῦτο εἰπὼν παρρησία, διέγμωτα μὲν ἔχοντας ἡδὴ τῆς τοῦ θεοῦ πορρὸς αὐτοῖς δὲ μοῖρας, δὲ γῆροῦ μοῖρας ὅτι ταῦτα ὑποβ- ρειν αἰετὰ παρ' ἐκείνου, καὶ τὴν δὲ μοῖραν αὐτοῖς κα- διαρῶν ὑποπείσων φυλάττειν κακίας ἐπ' ἀνθρώπων καὶ ἐρησείας, καὶ τὰς ἐπ' ἀνθρώπων τρεῖς αἰετὰς μωσέως αὐτοῖς ἔδωκεν ὁ θεὸς δὲ γῆροῦ μοῖρας. ἔσται καὶ οὕτως δὲ δαίμων τὸ ἰβραῖον εἶ) καὶ πάντες αἰετῶν γῆροῖς μακαριώτερον. παρεκλείει τὴν μνημονεύειν ὡς οἱ ἐκτίσαντο τὰ παρρησία ἀγαθὰ, τοῦτο αὐτὰ καὶ βίβας ἔχουσι, καὶ μεῖζον καὶ πλείον καταστήσουσι. οὐ καὶ λαβεῖν αὐτὰ μόνον δὲ δὲ σέβειν καὶ διακωσύνω, δὲ ταῦτα πορροκωμῶν ὑπολαμβάνειν. εἶ) ὅτι τοῖς αἰετῶσι οὕτως μέγα τὸ κτήσασθαι πῦρ οὐχ ἰπαρχόντων, ὡς τὸ σῶσαι τὰ πορροκωμῶντα καὶ μηδὲν ἀνθρώπων εἰς βλά- βην αὐτῶν. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς δὲ λαὸς τὰ ταῦτα πορρὸς τὸ πλῆθος, δὲ λαβεῖν τὴν ἐκκλησίαν, ταλέσας θυσίας ὑποπείσων καὶ πάντων ἰβραίων. ὡς μὲν οὖν κα- ταδύσας μυρίους καὶ διακίλους, πορροβάται ὅτι μυριά- δας δὲ δαίμων. τὸν καὶ τὰ πορροκωμῶντα ἔχουσιν ἱερουργ- ρημάτων. καὶ κατεπυρρῶθησαν ἐν αὐτῶν πάντες σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἰβραῖοι. ἐπὶ καὶ τὴν σκηνωπη- γίαν καλομένην ἰορτὴν, πορρὸς τῆς ναοῦ λαμπαρῆς καὶ μεγαλοπρεπὲς ἐπὶ δις ἡμέρας ἡμέρας ἡμέρας ὁ βασι- λεὺς σὺν ἀπαντὶ τῶν λαῶν κατεπυρρῶντο. ἐπὶ δ' ἔ- χαν αὐτοῖς ὑποπείσων ταῦτα, ὅτι μηδὲν ἐπὶ τῇ πε- ρὶ τὸν θεὸν δὲ σέβειν, πορρὸς αὐτοῖς ἔχουσι τὴν βασι- λείαν ὑποπείσωντος ἀπῆσαν, δὲ χαλεπῶς τὰς βα- σιλεῖς, τῆς τῆς αὐτοῖς πορροκωμῶν, καὶ ὡς ἐπὶ εἰς αὐτὸ ἔργον, καὶ δὲ ἀνθρώποι τῶν θεῶν ὡς ἔχουσι αὐτοῖς ἐκ πο- λυῶν χρόνων σολομὸν βασιλεῖα. τὴν δὲ πορροκωμῶν ἰ- ποκωμῶν μὲν γῆροῖς καὶ παιδαῖς, ὕμνοις εἰς τὸν θεὸν ἀδόντες, ὡς ὑποπείσων ὑποπείσων τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὰ οἰκεία πάντας αὐτοῖς. καὶ οἱ μὲν τὴν κίβωτον εἰς τὸν ναὸν εἰσαγαγόντες, καὶ τὸ μέγαθος καὶ τὸ κάλ- λος ἰσορρῶσαντες αὐτὴν, καὶ θυσιῶν ἐπ' αὐτῇ μαγ- λων καὶ ἰορτῶν μεταλαβόντες εἰς τὰς αὐτῶν ἔχουσι πόλεις ὑποπείσων. ὡς δ' ἐπὶ τῆς ἀπῆσαν κατὰ τοῖς ὕμνοις, ἰσχυρῶν αὐτῶν τῆς δὲ γῆς ἐπὶ κροῖ τὸν θεὸν γῆροκωμῶν. καὶ ὅτι φυλάξωι τὸν ναόν, καὶ δὲ παντὸς ἐπ' αὐτῇ μὲν οὖν ἡμῶν αὐτῇ καὶ τῆς ἀπῆσαν πλῆθος τὰ δὲ κωμῶν ποιούσης.

A & miseratus eos è calamitatibus erip-. Nec
 felis Hebræis errantibus hanc opem à te
 precor: sed etiam si ab extremis orbis finibus a-
 liqui venerint, aut vndeunque profecti in hoc
 loco boni quippiam impetrare à te voluerint,
 exoratus illis largire. Sic enim omnibus erit
 euident, quod & tu hanc ædem apud nos tibi
 extrui voluisti, & nos nec inhumani sumus;
 nec alienigenis iniqui, sed libenter ferimus te
 communiter omnibus tum opitulatorem esse,
 tum bonarum rerum omnium largitorem.
 Hæc locutus & pronus humi stratus, cum ali-
 quandiu adorauisset surrexit, hostiâsque ad
 altare adhibuit: quumque id solidis victimis
 repleuisset, litatum Deo manifesto argumentor
 cognouit. Ignis enim ex ære emicans, omni-
 busque inspectantibus in altare delapsus, cor-
 reptas victimas absumpsit: ad quod prodigium
 populus haud dubiam coniecturam fecit, in co-
 templo numen esse habitaturum, & præ gau-
 dio procidens in solum, vnanimiter adorauit.
 C Rex autem ad laudes Dei versus, multitudinem
 ad idem hortabatur, quandoquidem signa vi-
 discent eius beneuolentiæ: precandum admo-
 nens, vt perpetuò talem se exhibeat, & men-
 tem eorum puram ab omni peccati labe custo-
 diat in iustitia & religione, quo possint præce-
 pta per Moysen diuinitus tradita constanter
 obseruare. Sic enim fore genus Hebræorum fe-
 licissimum omnium, & cæteris mortalibus
 longè beatius. Simulque iubebat eos memi-
 nisse, quod quibus artibus parauissent tanta bo-
 na, eisdem & hæc retenturi essent, & alia ma-
 iora atque cumulatiores quæsituri. Neque enim
 aliter existimandum, quàm iustitiæ ac pietatis
 merito hæc illis contigisse. esse autem facilius
 parare quæ desint, quàm parata tueri, & cauere
 ne vllum detrimentum admittatur. His affatus
 multitudinem rex, concionem dimisit, sacris
 primum factis tam pro se quàm pro populo:
 mactauitque vitulorum duodecim millia, a-
 gnorum ceterum & viginti millia: nam tum pri-
 mum templum victimarum cruore imbutum
 est, & omnes Hebræi cum liberis ac vxoribus
 epulo sunt excepti. Præterea scenopægiæ festum
 ante templum splendide ac magnifice rex per
 quatuordecim dies celebrauit cum vniuerso
 populo epulatus. Peraetis autem his omnibus,
 & nullo pietatis officio prætermisso, dimissi
 sunt suam quisque domum, actis prius regi gra-
 tiis, pro bene curata republica, & pro tantis o-
 peribus absolutis, precatiq; vt eis omnipotens
 Deus in longum tempus Solomone rege frui
 concederet. Faciebant autem iter gaudentes ac
 gestientes, hymnôsque sacros canentes, ita vt
 præ gaudio nullum viæ tædium in reuertendu
 sentirent. Cæterum illata in templum arca,
 3. Reg. 9.
 & spectaculo tam elegantis & ampli ædificij
 publice exhibito, festisque diebus inter sacra
 & epulas exactis, cum iam singuli ad suas vr-
 bes essent reuersi, rex in somnis est admonitus,
 gratū Deo fuisse eius sacrificium, & vota exau-
 dita esse. quodque seruaturus esset suum tem-
 plū, & semper inhabitaturus, donec ipsius po-
 steri cum subiecto populo iustitiam colerenti
 πόλεις ὑποπείσων. ὡς δ' ἐπὶ τῆς ἀπῆσαν κατὰ τοῖς ὕμνοις, ἰσχυρῶν αὐτῶν τῆς δὲ γῆς ἐπὶ κροῖ τὸν θεὸν γῆροκωμῶν. καὶ ὅτι φυλάξωι τὸν ναόν, καὶ δὲ παντὸς ἐπ' αὐτῇ μὲν οὖν ἡμῶν αὐτῇ καὶ τῆς ἀπῆσαν πλῆθος τὰ δὲ κωμῶν ποιούσης.

in primisque ipsum si à paternis præceptis nusquam discederet, ad summum felicitatis fastigium euehendum, & genus eius per continuatas successiones ei regioni præfuturum, nec vnquam è Iuda tribu regem defore. Quòd si prodito & obliuioni tradito pietatis studio, ad externarum religionum ritus se transferret, radicitus cum excidendum: & neque generis ipsius reliquias mansuras, neque Israelitas calamitatem euasuros: sed bellis & aliis innumeris cladibus afflictos, & è patrio solo extortes, peregrè apud exterarum gentes oberraturos. Templum verò quod tum recens extructum esset, Dei permissione à barbaris dirutum atque incensum iri, vibe insuper hostili manu diruta: ita vt vbique sparso earum calamitatum rumore, & multis ob earum magnitudinem ægrè credentibus, finitimi demitaturi sint, & interrogaturi, qua de causa Hebræi in tantam nunc indignationem incidissent, quum antea eius ope ad maximas diuitias, maximamque gloriam essent cuccti. Quibus reliquias gentis responsuras, quòd propter peccata sua & patriarum legum præuicationem hæc omnia contigissent. Hæc illi per somnium denuntiata sacræ literæ continent.

- V. Absoluta autem templi fabrica, quæ septennio, vt dictum est, durauit, regiæ structuram est aggressus, quam vix tertio decimo anno consummauit. neque enim tantam curam huic operi, quantam ædificando templo impendit. Sed illud quidem amplum licet, & plus quàm credi possit celebre, cooperanti Deo intra iam dictum tempus perfectum est: regia verò tametsi multum magnificentiæ templi cederet, quòd neque materia eius tanto antè præparata fuisset, & regi non Deo strueretur domicilium, eo tardius ad finem est perducta. Et hæc tamè pro dignitate fortunatarum regis ac gentis est exædificata. Operæ precium autem fuerit totum eius ordinem ac dispositionem indicasse, vt ex eius descriptione totam amplitudinem lector colligere ac considerare possit. Basilica erat magna & pulchra multis columnis suffulta, quam ad causas forenses agitandas, & lites decernendas condidit, capacem multitudinis quæ eò ius peteret, longam cubitos centum, latam quinquaginta, altam triginta. hanc sexdecim columnæ quadrangulæ sustinebant, tectam opere Corinthiaco, additis parilibus postibus cum valuis cælaris ad ornamentum loci simul & munimentum. In eius medio fuit ædes alia, quadrata, lata triginta cubitos, columnis validis suffulta: & in ea tribunal magnificum, vbi Rex iura solebat reddere. Huic ædificio coniuncta erat domus in vsum regiæ facta, & alix aulæ quòd se negotiis peractis animi causa conferebant, omnes cedrinis tabulis constrata: partim saxo quadrato decemcubitali constructa, partim ita vt solent regiæ vel templa, incrustata pretioso marmore, quod è locis eo nomine celebribus apportatur.

- A αὐτὸν ὃ πρῶτον ἐμυρόντα ταῖς τῆ πατρὸς ὑποθή-
καις ἐλθὼν εἰς ὕψος καὶ μέγεθος δὲ δαμονίας αἰολοῖτο
ἀπειροῦ, καὶ βασιλεύσειν αἰεὶ τῆς γῆρας τοῦ ἐκ τῆ γῆ-
ρας αὐτῆς καὶ τῆς ἰουδα φυλῆς. πρὸς δὲ τα μὲν τοῖς
ὑποθηκῶν καὶ λήθην αὐτῶν ποιησάμενον, ὃ ἐξ-
νικοῖς θεοῦ θρησκόμενον μεταβαλλόμενον, πρὸς ῥίζον
ἐκκόψειν, καὶ μήτε τῆ γῆρας πὶ λείψαιον αὐτῶν εἶ-
σιν, μήτε τὸν ἰσραηλὶτῶν λαὸν ἀπαθῆ παρῑσῆσθαι.
B πολέμοις δὲ αὐτῆς καὶ χακοῖς ἐξασφαλίσειν μυρίοις.
καὶ τῆς γῆρας, ὡς τοῖς πρῶτον αὐτῶν ἐδωκεν, ἐκβαλὼν,
ἐπὶ λυδίας ἀλλοξίας καταστήσειν. τὴν ὃ ναὸν τὸν ναὸ
οικοδομηθέντα κατὰ τὴν ὑποθήκην τοῖς ἐχθροῖς πα-
ραδώσειν καὶ διαρπαγῶν ἰσχυρόν. κατὰ σκόψιν ὃ καὶ
τὴν πύλιν χερσὶ τῶν πολεμίων. καὶ ποιήσιν μείζονα.
ξία τὰ παρ' αὐτοῖς κακὰ, καὶ πολλῆς δὲ ὑπερβολῆς
μεγίστης ἀπιστίας, ὡς τοῖς πρῶτον αὐτοῖς ἀκούοντας τὴν
συμφερόντα θουμῶζεν καὶ τὴν αἰτίαν πολυπραγμο-
νείν, δι' ὧς οὕτως ἐμυσήθησαν ἑβραῖοι τῷ θεῷ, πρὸς
C πρὸς εἰς δὲ ξας καὶ πλοῦτον παρ' αὐτῆς ὡς καὶ χερσὶς.
καὶ ὡς τῶν ὑποθηκῶν ἀκούειν, ἐξασφαλίσειν
μυρίων τὰς ἀμύρτιας αὐτῶν, καὶ τὰς τῶν παρ' αὐτῶν νομί-
μων ὡς ἀβάσεις. ταῦτα μὲν αὐτῶν τὸν θεὸν εἰσὶν,
καὶ τοῖς ὑποθηκῶν ἀσφάλεια. μὴ δὲ τὴν τῆ ναοῦ
κατὰ σκόψιν, ἔπειτα ἰπὶ ἀκαθῶς πρὸς εἰρήνην μὲν γε-
νομένην, τὴν τῶν βασιλείων οικοδομίαν κατὰ σκόψιν
D το, ὡς ἔπειτα ξίσι καὶ δίκῃς μόλις ἀπέρησαν. οὐ γὰρ
τὸν αὐτὸν ἐσπούδαζε τὸ πρῶτον, ὅν παρ' αὐτῶν τὸ ἰσραήλ. ἀλ-
λα τὸ μὲν, καὶ παρ' ὅν μὲν καὶ θουμῶζεν δὲ δόξιας
καὶ ὡς ἀδύτου τὴν γῆρας, ἔπ' αὐτῶν σιωπῶντων
τοῖς εἰς ὅν ἐγίνετο, τοῖς πρὸς εἰρήνην μὲν ἔπειτα ἔλαβε πύ-
ρας. τὰ δὲ βασιλεία, πολὺ τῆς ἀξίας τῆ ναοῦ κατὰ
δύναμις τυγχάνοντα, τῶν μὲν τὴν ὑπὸ τὸν τοσού-
του χρόνου καὶ τῆς αὐτῆς ἡτοιμάσθαι φιλοτημίας, καὶ
βασιλεύσειν οἰκητήριον, ἀλλὰ μὴ θεοῦ γῆρας, ἐξ-
E δειον ἡνῶθη. καὶ αὐτὰ μὲν οὐκ ἀξιοῦσθαι καὶ τὴν
δὲ δαμονίας τῆς ἑβραίων γῆρας καὶ τῆ βασιλείας οἰ-
κοδομίαν. τὴν δὲ ὅλῃ αὐτῶν δόξαξιν, καὶ τὴν
δόξαξιν εἰπὴν ἀσφαλίσειν, ὅν οὕτως ἐκ τούτου σοφά-
ξιν καὶ σωφῶν ἐχῶσι τὸ μέγεθος οἱ τῆ γῆρας
μέλλοντες ἐν τυγχάνειν. οἶκος ὡς μὲν καὶ καλός,
πολλοῖς εὐλοῖς ἐρηρῶν μὲν, ὅν εἰς τὰς κρίσεις ὃ
τὴν τῶν πρὸς εἰρήνην δόξαξιν πᾶσι θεοῖς ὑποδείξα-
F θαι, καὶ χωρῆσαι σωφῶν ἀσφαλίσειν ὅν δίκας συ-
νηλθούτων κατὰ σκόψιν. ἔπειτα μὲν πηχῶν τὸ μῆ-
κος, ὡς ὃ, πενήτηντα. τὸ δὲ ὕψος ξίαντα. χίον
μὲν τῶν ἀσφαλίσειν ἀσφαλίσειν ἐκαστὴν πᾶσιν. ἐξ-
γασμῶν ὃ κοσμηθῶν. ἰσομέτρως ὃ φιλίας, καὶ θου-
μῶν καὶ ξίαντα ἀσφαλίσειν ὅμῳ καὶ κατὰ σκόψιν
μὲν. ἔπειτα ὃ οἶκος ὡς ἐν μέσῳ καὶ ὅλῃ τῆ πλά-
τος τῶν μὲν, τῶν ἀσφαλίσειν. ὡς πηχῶν ξίαντα
G τα, ἀπὸ καὶ ἔχον ναὸν, παρ' αὐτῶν εὐλοῖς ἀσφαλίσειν
ὡς ἐν αὐτῶν ὡς ὅλῃ κατὰ σκόψιν, ὅν κατὰ σκόψιν
ὁ βασιλεὺς ἐκείνῳ. ἡ παρ' αὐτῶν κατὰ σκόψιν
ἀλλ' οἶκος τῆ βασιλείας, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς
τὴν δόξαξιν, καὶ τὰς ἀσφαλίσεις οἰκῶντα, μετὰ
τὴν τῶν πρὸς εἰρήνην ἀσφαλίσειν, ἐξασφαλίσειν πάντα σῶντα τῶν μὲν καὶ ἐκαστὴν ἐκ καλῶν. καὶ τὰ μὲν, οἰκο-
δομήσαντο λίθοις δίκῃ καὶ πηχῶν, ἔπειτα δὲ πρὸς τοῖς τοῖχοις καὶ πολυτελεῖ κατὰ σκόψιν μὲν εἰς κόσ-
μον ἰσραὴλ καὶ βασιλείων οἰκῶν θουμῶν ἡ μεταλλοῖς τοῖς φέρονται αὐτῶν τῶν πρὸς εἰρήνην μὲν
καὶ τὸ μὲν

καὶ τὸ μὲν ἄπα' αὐτὴν κατέλλετο ὅππῃ ξιστοχίᾳς ἢ συ-
φασμῶν, τῇ ᾗ μύρια γλυφείων παρῆχε θυμαρζῆν
ὀπισθήμεν. ὑφ' ὧν πεποίητο δειδρα καὶ φυτὰ παντοῖα
οὐσκια τοῖς κλάδοις καὶ τοῖς ἐκκρεμασμένοις αὐτῶν
πιτάραις, ὡς ὑπονοεῖν αὐτὰ καὶ σπιδάιδται δι' ὑψο-
βολῶν λεπτὸν τοῦτο καλύπτοντα τὸν ὕψ' αὐτῆς λίδον.
τὸ ὃ ἄλλο μᾶλιστα τῆς σένης χρεῖσιν ἢ καταπιποταλ-
μῶν χρεάμασι καὶ γροφαῖς. πρὸς κατασκάσας δὲ
πρὸς τούτοις ἀλλὰ τε πρὸς ξυφλῶ οἰκήματα, ἃ δὲ
καὶ σοὰς μικρίσας, καὶ ἐν καλλιῇ τῇ βασιλείῳ χειμά-
ναι, ἐν αἷς λαμπερότατοι οἶκον εἰς ἐξάσεις, καὶ συμ-
πόσια χρυσῶν ἐρείπων. καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὅσα τῶν ἐ-
χρῆν ἴδω πρὸς τῶν τῇ ὄξω μὲν ὑπηρεσίᾳ, σκιδῆ
πάντ' ἐκ χρυσῶν κατασκάσας. δύσκολον δὲ ὅτιν κα-
ταβιβασταίη τὸ μέγιστος καὶ τῶν ποικιλίᾳ τῇ
βασιλείῳ, ὅσα μὲν ἢ αὐτοῖς τὰ μέγιστα οἰκήματα,
πόσα ὃ τὰ πούτων ὑποδείξεται, καὶ πόσα ὑπόγαια καὶ
ἀφανῆ, τὰ τῇ ἀεργμῶν εἰς αἶετα κατέλλετο, καὶ τὰ
ἄλλα πρὸς διωρεῖας ὀπισθωπρεσάτην, καὶ διόρυς ὑπο-
φυγῇ καὶ σκίπῃ ἔτι τοῖς σῶμασι. ἐν κεφαλῇ δὲ
ἐκπῆν τῶν ὀλίγων οἰκοδομῶν ἐκλίδου λαδοῦ, ἃ κί-
δρου, καὶ χρυσῶν καὶ ἀργύρου πᾶσαν ἐποιήσατο. τοῖς
ὀρέφροις καὶ τοῖς τοῖς τοῖς ἐκλειομένοις χρυσῶ λί-
δοις ἐξανθίσας τὸν αὐτὸν ὅρον ὡς καὶ τὸν τῆ θροῦ
πρὸς τούτοις κατηγλαῖσεν. ἐργάσαντο ὃ καὶ ἐξ ἐλί-
φαστος ἐξόνον πεμμεγῆθη, σκαπτόν, ἐν κατασκάδῃ
βήματος. ἐχροντα μὲν, ἔξ ἀδαδαθουρῆς, ἐκείνῳ ὃ τού-
των ἐξ ἐπείρου μέγιστος δύο λέοντες ἐφείκησας, τοσού-
των αὐθιγῶν ἀλλοιῶν παρεσῶτων. τὸ δ' ἐν ἡλῶ τῇ θροῦ
του, καὶ ἡς ἦσαν διχρόμυα τὸν βασιλεῖα. ἀνεκλείετο
δὲ ἐκ μόχου πρὸς τὴν τὰ κατ' ὅππῃ αὐτῇ ἐλπίοις,
χρυσῶν ἃ πᾶς διδιδυμῶς. ταῦτα ὁ σολομὼν ἐκκοσά-
σας κατέσκαδῖσας, ἐπὶ πολὺν μὲν αὐτῇ χρυσῶν, πλείων
δὲ ἀργύρου ὃ τῇ τυρείῳ βασιλεῖς ἐξέφυγας εἰς τῶν
οἰκοδομῶν σκυλεύγειν, ἐπὶ ὃ καὶ ἐξ ὕλας κέθρε καὶ πί-
τυ. αὐτὸν δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς μεγάλαις δωρεαῖς
τὸν ἐξέφυγας, ὅτιον τὴ κατ' ἑτοῦς πέμπων αὐτῇ καὶ οἶνον
καὶ ἑλαγον, ὧν μέγιστα δὲ τὸν ἡσὼν οἰκῶν ὡς καὶ πρὸς
ῥήκα μὲν ἦδη, καὶ ἡζῶν διετέλει. πρὸς τούτοις δὲ καὶ
πόλεις αὐτῇ τῆς γαλιλαίας, ἑκοσι μὲν τὸν ἀρίθμῳ,
οὐ πόρρω τῆς τύρου κερμῶν ἐκχερίσατο. αὐτῇ ἐπὶ τῶν
καὶ κατανοήσας ἐξέφυγας, καὶ δυσαρξήσας τῇ δωρεῇ,
πέμψας πρὸς σολομῶνα μὴ δῶταί τῇ πόλει ἐλε-
γμ. καὶ ἐκ τοῦ πρὸς σολομῶνα ἡσῶν καβαλὼν γῆ. με-
θρημνυμένοι μὲν γὰρ τὸ καβαλὼν καὶ φοινίκων γλωτ-
τας, οὐκ ἀρίστον σημαίνει. καὶ σοφίσματα ὃ καὶ λό-
γους ἀνιγματούς διεπέμψατο πρὸς τὸν σολομῶνα
ὃ τῇ τυρείῳ βασιλεῖς, ὡς καὶ καβαλὼν ὅπως αὐτῇ τού-
τοις σφάλλωσιν, καὶ τῆς ἀπορίας τῇ ἐν αὐτοῖς ζητου-
μῶν ἀπαλλάξῃ. τὸν ὃ, διδοὺν ὄντα ἃ σιωποῖν, οὐδὲν
τούτων παρήλθεν, ἀλλὰ πάντα νικῶσας τῇ λογισμῇ,
καὶ μετὰ αὐτῶν τῶν δῶτων αὐτῇ ἀνέφωπον. μέμνη-
ται δὲ τούτων τῇ δύο βασιλείῳ, καὶ μὲν αὐτῇ ὁ
μεταφράσας ἀπὸ τῆς φοινίκων ἐκχερίσας τὰ τυρείῳ
ἀρχὴν εἰς τῶν ἡλλωρικῶν φωνῶν, λίγων οὐτως. πάλιν
παρ' αὐτῇ ὑὸς ἐξέφυγας, ὃς βιάσας ἐπὶ παντῆ κορυφῇ
καὶ τὸν ὃν χρυσῶν καὶ τὸν τῇ χρυσῶν καὶ τὸν ἐν
τῶν ἐκὼν ὅτι τῇ ὅροις τῇ λεγομένην λιβαῖον εἰς

A Et tribus quidem ordinibus aulæis Babylonici prætexebantur : quartus verò sculptorum admirabile artificium ostentabat , in quo effictæ erant variaz arborum ac plantarum species , frondibus & foliis tanta subtilitate expressis , vt agitari quodammodo viderentur. Reliquum verò quod supererat vsque ad lacunæ, opere albario tectum , & discoloribus picturis erat variegatum. Præter hæc erant & alia cubicula ad voluptatem facta , & porticus ad ornatum regiz longissimæ, in quibus splendidissima triclinia referta auro , vt quæ aurea suppellectili ad omne regij conuiuij ministerium erant instructissima. Difficile est enumerare amplitudinem ac varietatem aularum, tam maiorum quàm mediocrium , tum quæ sub terra latebant , quæve in ærem elegantissimè attollebantur. In summa totum ædificium è marmore candido & cedro, & auro atque argento constabat : dispositis per parietes & laquearia variis lapillis auro inclusis, quemadmodum & in ornatu templi factum fuerat. C Quin & ex ebore factum erat prægrande solium cælatum, specie tribunalis, quòd sex gradibus ascendebatur, in quorum singulis extremitatibus leonum effigies erant impostæ , totidem aliis supernè imminentibus. qua verò parte rex insidebat , manuum effigies eum excipiebant : & quæ reclinabatur , dimidiatus erat iuuenus tergum suum respiciens : totumque tribunal auro coagmentatum erat. Hæc opera Solomon viginti annis perfecit , conferente magnam auri vim, maiorem argenti Iromus Tyriorum rege, & præter hæc cedri atque pinus materiem. Sed & ipse maximis donis Iromum est remuneratus , singulis annis frumentum ei mittens & vinum atque oleum, quibus maxime opus habebat , vt diximus, eo quòd insulam incoleret. Præterea Galilææ oppida numero viginti non procul à Tyro distita ei donauit : quæ cùm ille perlustrata satis considerasset, & non valde probasset, renuntiari iussit Solomoni, sibi non esse opus eis oppidis. & ex eo terra Chabelon est appellata: voce Phœnicum lingua , id quod dupliciter significante. Quæstiones etiam ænigmaticas Tyrius rex ad Solomonem transmisit , rogans vt eas explicaret , & dubitationem sibi omnem eximeret. F At ille callens huiusmodi rerum ac natura prudentissimus, nihil inexplicatum relinquebat: sed omnia ratione peruincens , & perscrutatus eorum intellectum, apertissimè declarabat. Meminit horum duorum regum & Menander , qui è Phœnicum lingua annales Tyriorum in Græcum sermonem est interpretatus, in hunc modum scribens: Defuncto Abibalo successit in regnum filius Iromus, qui vixit annos quinquaginta tres, & regnavit annos xxxiiii. hic aggressus ad insulam agrum qui dicitur amplus , & auream columnam in Iouis delubro dedicauit. idem materiem multam in monte Libano excidit ad contegenda templa,

& demolitus antiqua templa, Herculi & Astarte noua instaurauit: primusq; Herculi statuam erexit mense Peritio. Deinde expeditione contra Eyccos suscepta, quodd debita tributa non persoluerent, subactis illis victor est domum reuersus. Huius temporibus erat Abdemonus adolescens, qui problemata à Solomone Hierosolymorum rege iniuncta dissoluebat. Mominuit & Dius sic scribens. Abibalo defuncto filius eius Iromus regnum exceperit. Is Orientalem vrbs partem aggeribus auxit, & eo pacto promœria protulit. templum quoque Iouis Olympij, quod antè separatum erat, medio spatio repleto aggeribus cum vrbe coniunxit, & aureis donariis ornauit. consensu deinde Libano materiem ad structuram templorum cœcidit. Additque Solomonem Hierosolymorum regem ad hunc Iromum anigmata misisse, solutionem eorum postulantem: quodd cum ille non valuisset, magna pecunia multatum esse. Deinde per Abdemonem quendam virum Tyrium proposita explicuisse, & ipsum alia proposuisse: in quibus soluendis cum Solomon hæteret, maiorem etiam pecuniam cum illi remisisse. Et Dius quidem ita scribit. Cæterum rex cum videret mœnia Hierosolymorum turribus & propugnaculis ad securitatem egere, nec ea dignitati vrbs satis respondere, & muros instaurauit, & turre magnas in eis erexit.

VL

Condidit etiam vrbes vel præcipuis annumerandas, Asorum & Magedonem, & tertiam Gazara Palæstinæ urbem, quam Pharaon rex Egypti bello aggressus expugnauerat, occisisque ad vnum habitatoribus diruerat, ac deinde filiz suæ Solomoni nuptæ dono dederat. quamobrem de nouo rex eam exedificauit, quodd esset natura munita, & ad bella certumque nonitates opportuna. Nec procul inde alias duas vrbes condidit, quarum altera Betachora, altera Balerh vocabatur. necnon & alias ad secessus voluptarios aptas ob æris temperiem fructuumque vbertatem, & perennis aquis irriguas. Ingressus deinde in desertum quod est super Syriam, eiusque regionis potitus, urbem ibi maximam condidit, duorum dierum itinere à superiore Syria distantem, ab Euphrate verd vnius. ad magnam autem Babylonem inde sex dierum via protendebatur. Quare autem à reliquis cultæ Syriæ partibus hæc vrbs tam procul habitetur, causa est hæc, quodd mediterranea per desertum petentibus, ibi demum fontes ac putei reperiuntur. Hæc igitur vrbe extructa, & mœnibus validissimis cincta, Thadamoram eam appellauit, quo nomine etiam nunc à Syris vocatur. Græci Palmiram nominant. Atque hæc fuerunt per id tempus Solomonis opera. Nunc quoniam video multos quærere, qui factum sit ut omnes Egyptiorum reges, à Minæ illo qui Memphin condidit, quique multis annis auum nostrum Abrahamum præcessit, usque ad Solomonis tempora, per mille trecentos & amplius annos Pharaones dicti sint,

A καὶ ναὸν ἀκοδόμησεν τῷ ἱεροκλίῳ, καὶ τὸν τῆς ἀστάρτης. φράτος τὸ τῷ ἱεροκλίῳ ἱγέρση ἰποίνετο ἐν τῷ φελαίῳ μίλῳ. τοῖς τε ἡνέκοις ὅπως ἐκτίετο μὴ ἀποδιδῶσι τοῖς φόροις, καὶ ὑποτάξαι πάλιν αὐτῷ, αἰσίου. ὅπῃ τοῦτου ἡ ἀδελφότης πῶς νεώτερος, ὅς ἐν αἰῶνα τὰ πρεσβυτέρω, ἀπίστατε σοφοί, ὁ ἱεροσολύμων βασιλεὺς. μημινδὲν δὲ καὶ δι' ἑλίζων οἷος. ἀδελφὸν πλεονέκτητος, ὅς αὐτῷ ἑσώμος ἐκασίλδον. ὅτι τὰ πρὸς αἰαπλὰς μέρη τῆς πόλεως πρεσβυτέρω, καὶ μείζον τὸ ἄς ἰποίνετο. καὶ B τὸ Ὀλυμπίου διὸς τὸ ἱερὸν χρὸ ἰαντὸ, ἱγέρση τοῖς μεταξὺ πῶσι, συνήψι τῇ πόλει, καὶ χρυσὸς αἰαδύμωσι ἰκασίμωσι. αἰαβὰς δὲ εἰς τὸν λίανον, ὑλοτόμωσι πρὸς τὴν τῷ ἱερῷ κατασκάδῳ. τὸν δὲ περὶ αὐτὰ ἱεροσολύμων σοφοί, πῶς αἰαδύμωσι πρὸς τὸν ἑσώμον αἰγίγμωσι, καὶ παρ' αὐτῷ λαβὼν αἰγίγμωσι. πῶς δὲ, μὴ δύνηται λύσαι τὰ αἰγίγμωσι, πολλὰ τῷ χρυσῷ εἰς τὸ ὅπῃ αἰαδύμωσι. ὅτι δὲ ἀδελφότης πῶς τῶν αἰαδύμωσι πρὸς τὸν λῦσαι, καὶ πῶς ἄλλα πρεσβυτέρω, ἀπὸ λῦσαι τὸν σοφοί, πολλὰ τῷ ἱερῷ πρεσβυτέρω πῶς χρυσῷ. καὶ δι' ἑλίζων οἷος εἰρηκεν. ἰπὸς δὲ ἱερά τὰ τῷ ἱεροσολύμων τῇ ὁ βασιλεὺς, πύργῳ πρὸς ἀσφάλειαν δόρυμα καὶ τῆς ἀλλῆς ὀχυρότης, πρὸς τὸν αἰγίγμωσι τῆς πόλεως ἡγίτο διὸ καὶ τοῖς φελαίῳ ἡ, ταῦτα πῶς πρεσβυτέρω αἰαδύμωσι καὶ πύργῳ αὐτῷ μεγάλοις πρεσβυτέρω. φκοδύμωσι καὶ πόλεις τῆς βαρυτάτης ἐκασίμωσι, ἀπὸς πῶς ἐκασίμωσι, τὴν τῇ τῷ χρυσῷ τῷ τῆς παλαιστίνης χύρας ὑπάρχουσι, ἡ φελαίῳ ὁ τῷ αἰγίγμωσι βασιλεὺς φρατυσάμωσι καὶ πλεονέκτητος, αἰρη καὶ κρατος, ὑποκτίνας ἡ πῶς αἰαδύμωσι αὐτῷ, κατῆσκαψι, ὅτι αἰαδύμωσι τῇ αὐτῷ χρυσῷ, σοφοί, γαλαμινδύ. διὸ καὶ αἰγίγμωσι ὁ βασιλεὺς αὐτῷ οἷος ὀχυρῷ φῶσι καὶ C πρὸς πόλεις καὶ τὰς τῷ πρὸς μεταβόλεις χρυσῷ μίλῳ ἡ δύναμιν. οὐ πόρῳ δὲ αὐτῷ ἀλλῆς φκοδύμωσι δὲ πόλεις, βηταχόρα τῇ ἱερά ὀνομα ἡ, ἡ δὲ ἱερά, βαλὲν ἱεραίτο. πρὸς κατασκάδῳ καὶ ἀλλῆς τῶς εἰς ὑπόλαυσι καὶ φουλίῳ ὅπῃ αἰαδύμωσι ἡ χρυσῷ τῇ πῶς αἰαδύμωσι ἀπὸς αἰαδύμωσι, καὶ τῶς αἰαδύμωσι ἀπὸς αἰαδύμωσι, καὶ τῶς αἰαδύμωσι ὑπὸ τῶν ἐκασίμωσι. ἡ βαλὲν δὲ καὶ εἰς τὴν ἱεράν τὴν ἱεράν αἰαδύμωσι καὶ κατασκάδῳ αὐτῷ, ἡ πῶς αἰαδύμωσι πόλιν μαγίσην, D δύο μὲν ἡμερῶν ὁδὸν ἀπὸ τῆς αἰαδύμωσι αἰαδύμωσι, ὑπὸ δὲ ἀφῶς μῶσι, ὑπὸ δὲ τῆς μεγάλης βαβυλωνίας, ἡ ἡμερῶν ἡ τὸ μήκος. αἰαδύμωσι δὲ τὸν τὴν πόλιν οἷος ἀπὸ τῶν οἰκουμένην μῶσι τῆς αἰαδύμωσι ἀπὸς αἰαδύμωσι, τὸ κατὰ τὸν μὲν οὐδὲν τῆς γῆς ὑδὼρ ἡ, πῶς δὲ ἐν αἰαδύμωσι τῇ πῶς αἰαδύμωσι καὶ φρεάτια. ταῦτα οὐ τὴν πόλιν οἰκοδμήσας, καὶ τῇ αἰαδύμωσι ὀχυρῶσας φελαίῳ, φρατυσάμωσι E ἀπὸς αἰαδύμωσι, καὶ τῇ ἡ πῶς αἰαδύμωσι αἰαδύμωσι. οἱ δὲ ἡ ἀλλῆς αὐτῷ πρεσβυτέρω αἰαδύμωσι, πῶς αἰαδύμωσι. σοφοί, ἡ οὐδὲ ὁ βασιλεὺς ταῦτα κατ' αἰαδύμωσι τῶν πρὸς αἰαδύμωσι αἰαδύμωσι, ὅς ἐστι πολλοὶς ἡμερῶν ἡγίτο τὸ πῶς αἰαδύμωσι ἡ μὲν ἀδελφότης, μέγας σοφοί, πλεονέκτητος ἡ φρατυσάμωσι καὶ χύρας μεταξὺ φρατυσάμωσι, φρατυσάμωσι ἐκασίμωσι, ἀπὸ τῶν

πρὸς αἰαδύμωσι αἰαδύμωσι. πρὸς δὲ τοῖς ὅπῃ αἰαδύμωσι αἰαδύμωσι, ὅς ἐστι πολλοὶς ἡμερῶν ἡγίτο τὸ πῶς αἰαδύμωσι ἡ μὲν ἀδελφότης, μέγας σοφοί, πλεονέκτητος ἡ φρατυσάμωσι καὶ χύρας μεταξὺ φρατυσάμωσι, φρατυσάμωσι ἐκασίμωσι, ἀπὸ τῶν

[illegible]

A à quodam rege nomine desumpto : operæpretium existimo eorum ignorantia mederi , & manifestam huius appellationis causam reddere. Pharaon regem Ægyptiis sonat. Opinor autem ipsos à pueritia nominibus aliis discretos , quamprimum reges creati fuerint , potestatis eius nomen patriæ linguæ vernaculum assumere. Nam & Alexandrini reges aliis prius nominibus vocati , post assumptum regnum vocati sunt Ptolemæi à primo eius urbis rege :
B & Romanorum imperatores alioquin gentilia nomina habentes , Cæsares appellantur , principatus & honoris vocabulo , posthabito illo priore quod à parentibus hæreditarium in eos demanauit. Et hinc est , ni fallor , quoddam Herodotus Halicarnaseus cum cccxxx. reges post Minæum Memphis conditorem deinceps successisse dixerit , nomina eorum non recensuit , quia Pharaones vocati sunt omnes. Cum enim
C post hos mulier imperium arripuisset , nomen eius ponit Nicaulen : nimirum ea de causa , quoddam soli mares huius appellationis essent capaces , & non etiam femina , oportuit peculiare ipsius nomen dicere. Ego verò in nostræ gentis commentariis reperi , quoddam post Solomonis socerum Pharaonem , nemo Ægyptiorum regum amplius hoc nomine sit vocatus : & quoddam post illum venerit ad Solomonem iam dicta mulier , quæ tum Ægypti simul ac Æthiopiæ regnum obtinebat. Sed de hac paulo post dicemus : nunc verò ideo hæc memoravi , ut ostenderem nostros libros & Ægyptiorum in multis consentire. Solomon autem rex reliquias Chananæorum quæ Libanum montem usque ad urbem Amathem colebant , & imperium eius detestabant , sub ditionem suam redactas tributa pendere coegit , & per singulos annos certum numerum seruorum & colonorum qui per agros distribuerebantur exegit. Hebræorum enim nemo ad seruales operas adigebatur : nec erat æquum , ut cum tam multas gentes Deus sub eorum imperium subdidisset , ex his potius quàm deuictis eiusmodi conditionis homines censerentur : sed omnes arma & currus atque equos & rem militarem tractare malebant. Chananæis verò quos ad seruitutem abduxit , sexcentos præfectos præposuit , qui procuratores essent regis , & sua cuique opera atque negotia præscriberent. Quin & classem rex in Ægyptio sinu ædificauit , in quodam loco ad mare rubrum , qui nominatur Asiongaber. Hæc nunc Berenice vocatur , non procul ab Elana urbe , quæ regio tum in Hebræorum ditione censebatur. Et in hac quoque classe munificentia Iromi regis amici fuit usus. Viros enim gubernatores & nauticæ rei peritos ei misit quotquot voluit , qui nauigantes cum regis procuratoribus in regionem Indiæ , olim Sophiram , nunc Auream terram nominatam , aurum illi adferrent. hi collectis circiter quadringentis talentis retro ad regem sunt reuersi. Interim ad Ægypti Æthiopiæque reginam ,

[illegible]

A Atque ita Ægyptiorum regina, datis simul & acceptis amplissimis muneribus, in partium solum reuertitur. Per idem tempus allatis ex Aurea sicut vocant terra gemmis & lignis pineis, ex hac materie rex fulcra templi ac regię fecit, eiusque parte vsus est ad instrumenta musica, cinnyras & nabra, quibus Leuitę diuinos hymnos solent accinere. nunquam enim antehac tam elegans apportata fuerat. Sed nemo sic cogitet, quę nunc pinea ligna vocantur, quęve ad alliciendos emptores hac appellatione mangonizant negotiatores, illis esse similia. illa enim aspectu ficulnaem materiem referunt, nisi quodd candidiora sunt & fulgentiora: id quod admonere officij nostri duximus, ne quis per ignorantiam in his discernendis fallatur, quandoquidem res Solomonis in huius materiei mentionem nos induxerunt. Eadem classis attulit regi auri talenta D C L X V I. non annumerato quod priuatim negotiatores mercati sunt, nec eo quod toparchę & reges Arabię dono illi miserunt. Ex eo fecit ducenta scuta fusilia singula sexcentos siglos pendentia, & trecentos clypeos, quorum singuli trecentas minas penderent: atque hęc omnia in aula Saltus Libani vocata reposuit. Sed & pocula ex auro solido parauit, & è lapide precioso, & in vsu conuiuij singulari arte fabre facta, reliquámque omnem suppellectilem regiam ex auro fieri curauit. Nullum enim tum argento in commerciis erat precium. Multa enim nauigia rex in mari quod vocatur Tarsicum habuit, quę ad remotas gentes merces varias deferre iussit, pro quibus exportatis aurum & argentum regi ferebant. multumque eboris, & mancipia Æthiopica & simias. Ea nauigatio in itu ac reditu triennium integrum absumebat. Fama etiam celeberrima per omnes circumquaque regiones de Solomonis virtutibus ac sapientia diuagabatur: qua excitati plerique reges, quod certiores de iam dictis fierent, visendi eius cupidine flagrabant, & exquisita munificentia studiosos eius se declarabant. Mittebantur vasa tam aurea quàm argentea, & vestes purpureę, & omne genus aromata: equi præterea currusque & muli subuehendis sarcinis, qui vel robore vel pulchritudine regi placituri videbantur: vt ad eum equorum ac curruum numerum, quem iam antè habuerat, ex donatiiciis quadringenti currus accederent. Habuit enim prius currus mille, equorum viginti millia. hi quum pulcherrimi fuere, tum ad cursu exercitissimi, vt collati ad ceteros omnes post se relinquerent. His decus addebant equites, flos iuuentutis, procera statura, promissoque capillitio conspicui, & tunicas è sarrana purpura induti, ad hęc ramentis auri capillum quotidie spargebant, vt ad solatium radiorum contactum fulgor à capitibus eorum reflecteretur.

vii.

οὐ μιμησάμενος αὐτὸν, καὶ ταῦτα δις αὐτῷ τῷ θεοῦ
 καὶ τοῖς ὑπνοῖς φωνήσας καὶ τὸν πατέρα μιμήσασθαι
 ἐβόησαντες, ἀκλιῶς ἀπὸ θανάτου. ἦ καὶ οὐκ ὁ προ-
 φητὴς ὑπὸ τῷ θεοῦ πεμφθεὶς, οὕτως λαμβάνει αὐτὸν
 ἐπὶ τοῖς ἐξουνομήμασι λέγων, οὐτ' ἐπὶ πολὺ χαρύν-
 οναι τοῖς σεραφείοις ἀπειλὴν, ἀλλὰ ζῶντος μὲν
 οὐκ ἀφαιρήσεσθαι τὴν βασιλείαν, ἐπὶ τῷ πατρὶ
 δαβίδῃ τὸ θεῖον αὐτὸν ὑπάρχον ἐξεδόχον προσέει-
 πεν αὐτοῦ. τελευτήσας δὲ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ταῦτα ἐξ-
 ῆσαν, οὐχ ἅπαντα μὲν τὸν λαὸν ὑποστήσας αὐτῷ,
 δεῖκα δὲ φυλάς μείας ἐξεδόχεν αὐτῷ τῷ δούλῳ, οὗ
 δὲ καταλειπὼν τῷ υἱῷ τῷ δαβίδῳ, δι' αὐτὸν ἐκεί-
 νου ὅτι τὸν θεὸν ἠγάπησεν, καὶ ἐξ τῆς πόλεως ἱεροσό-
 λυμῶν, ἐν ἣ ἰαὸν ἔχεν ἱερουσαλὴμ. ταῦτα ἀκούσας σο-
 λομὼν, ἠλθον, καὶ σφοδρὰς συντυχῆς, πάντων αὐ-
 τῷ χερσὶν ἀγασθὼν ἐφ' οἷς ζήλωτος ἦν, οἷς μεταβα-
 λὼν ἐργασίαν ποιεῖν. οἱ πολὺς ὃ δὴ λαὸς ἔχον
 ἀπ' οὗ κατήγγιλλεν ὁ προφητὴς αὐτῷ τὰ συμβησά-
 μενα, καὶ πολέμους ἐφ' αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἔθνους οὗτοῦ,
 ἀδελφοὶ μὲν οὐκ ἔσονται. τὴν δὲ αἰτίαν τῆς ἐχθρᾶς, λαβόν-
 τα παῖδά τιν. παῖς ὅστις ἦν ἰδουμαῖος, ἤμειν ἐκ βα-
 σιλικῶν ἀπερμάτην. κατὰ σερφάμενον ὃ τὴν ἰδου-
 μαίαν ἰωάβου τῷ δαβίδῳ στρατηγῷ, καὶ πάντας τοὺς
 ἐν ἀκμῇ καὶ φέρειν ὅπλα δυναμῶν ἐξεδόχοντος
 μισοῖν ἔξ, φυχῶν ἦκε πρὸς τὸν φαράω. τῷ αἰγυ-
 πτίῳ βασιλεῖ. ὁ δὲ φιλοφρόνως αὐτὸν ὑποδέξαμε-
 νος, οἶκον τῷ αὐτῷ δίδωσι καὶ χόρεον οἷς ἐξεδόχεν.
 καὶ γυμνάσιον ἐν ἡλικίᾳ, λίαν ἠγάπη. ὡς καὶ τῆς αὐτῆς
 γυναικὸς αὐτῷ δουλεύει πρὸς γάμον τὴν ἀδελφὴν, ὁ-
 νομα θαφνίλ. ἐξ ἧς υἱὸς αὐτῷ γυμνάσιον, τοῖς τῷ
 βασιλεῖ πασι σιωπῶν ἔσται. ἀκούσας οὐκ τὸν δα-
 βίδῳ θάνατον ἐν αἰγύπτῳ, καὶ τὸν ἰωάβου, πρὸς
 ἐλθὼν ἰδὼν τῷ φαράῳ ἐπὶ τῷ αὐτῷ βα-
 σίλει οἷς τὴν πατρίδα. τῷ δὲ βασιλεῖ ἀπαρτίαν
 τος, πίνθ' ἐσθλὴν ὥν ἡ πὶ πατρὶ ἰαουδαία κατα-
 λιπὼν αὐτὸν, ἐνοχλῶν πολλὰ καὶ ἐξεδόχον,
 τότε μὲν οὐκ ἀφείδον. κατ' ἐκείνους δὲ τὸν καιρὸν, καθ'
 ὃν ἦδη σολομὼν τὸν πατέρα ἔχον ἦρχον
 ἐξ τῶν ἐργασίαν ἐξεδόχον, καὶ τὴν ὁργὴν
 τὴν ἐφ' αὐτοῖς τῷ θεοῦ, σὺν χαρῆσιν τῷ θεοῦ
 φαράῳ, ὁ ἀδελφὸς ἦκεν οἷς τὴν ἰδουμαίαν. καὶ μὴ
 διωκθεὶς αὐτὴν ὑποστῆναι τῷ σολομῶνι, κατέ-
 χροτο γὰρ φρουρὰς πολλὰς καὶ σὺν ἡμῶν ἐλθὼν
 αὐταῖς οἱ ἐφ' αὐτῶν ὁ ἰσχυρὸς, ἀφ' αὐτῶν ἐκείνους,
 οἷς τὴν σελίαν ἀφίκατο. συμβαλὼν δὲ ἐκείνῳ ῥα-
 ζαφὼ μὲν τοῦτομα, τὸν δὲ τῆς σαφλῆς ὑποδιδρα-
 κίη βασιλείᾳ ἀδράζαρον διαπτόντων ὄντα, καὶ λη-
 σνύον τὴν χόρεον οἷς φιλίαν αὐτῷ σιωπῶν, ἔχον-
 τα αὐτὸν σίφθ' ἀφ' αὐτῶν, ἀδελφῶν. καὶ κατὰ
 ἔχον τὴν ἐκείνους, βασιλεὺς αὐτῆς ὑποδιδρα-
 ναι. καὶ κατὰ τὴν τὴν ἰσραηλινὴν γῆν, ἰποῖν
 κατὰ, καὶ διήρπαξεν σολομῶν ἐπὶ ζῶντος. καὶ ταῦ-
 τα μὲν ἐκ τοῦ ἀδελφῶν συνίκασι παῖδες τοῖς ἱ-
 εροῖς. ἐπὶ τῇ δὲ σολομῶνι, καὶ τῶν ὁμοφύ-
 λων τῶν ἱεροδόμων υἱὸς ἰαβαταῖου, κατὰ προφη-
 τείαν πάλα γυμνάσιον αὐτῷ τοῖς ἐργασίαις ἐπὶ λήσας. παῖδα γὰρ ὑπὸ τῷ πατρὶ καταλειφθέν-
 τα, καὶ ὑπὸ τῇ μητρὶ παμδουλόμην, ὡς εἶδε γυναικὸν καὶ πολυμερὲς σολομῶν ὄντα τὸ φρόνημα,
 τῆς ἡμῶν οἰκοδομίας ἐπιμαλτὴν κατέστη, ὅτι τοῖς ἱεροδόμοις τὸν κύκλον ἐπεβάλατο.

A discedens ab eius imitatione, idque bis in som-
 nis monitus sequi paterna vestigia, mortem
 inglorius oppetiit. Venit itaque ad illum pro-
 pheta missus à Deo, dicens neque clam esse e-
 ius impietatem, neque diutius impunitam fore:
 vivo tamen regnum non auferendum, quan-
 do patri eius diuinitus sit promissum non al-
 lium successorem futurum: sed post hunc de-
 functum, filium poenas daturum: ita tamen ut
 B non vniuersum regnum deliceret, sed decem
 solæ tribus seruo ipsius cederent, reliquæ duæ
 penes nepotem Dauidis remanerent, idque ip-
 sius aut respectu, & vrbis Hierosolymorum,
 in qua Deus templum sibi elegisset. His audi-
 tis Solomon vehementer perturbatus indoluit,
 omni felicitate, qua hæctenus suspicie-
 batur, in contrarium vergente. Nec multum
 temporis post hanc prophetæ denunciatio-
 nem est elapsum, dum hostis ei Deo sic volente
 exortus est, cui nomen Aderus, regi infen-
 sus ob causam hanc. Idumæus fuit genere, &
 C è regio stemmate. Cumque Ioabus copiarum
 Dauidis Imperator Idumæam subigeret, omni-
 bus eius gentis qui per ætatem arma ferre pos-
 sent internecione intra semestre deletis, hic et-
 iamnum adolescentulus ad Pharaonem Ægy-
 ptiorum regem euasit. ab eo comiter exceptus,
 & domum & agròs ex quorum redditibus vi-
 ueret, munificentia illius est consecutus: &
 D postquam adoleuit tam carus ei factus est, ut
 rex coniugis suæ sororem, nomine Taphinem,
 nuptum ei traderet: ex qua filius natus, cum
 regis liberis est educatus. Porro accepto in Æ-
 gypto de Dauidis & Ioabi morte nuncio regē,
 adiuit rogans ut sibi in patriâ reuerti permitte-
 ret. Rege autem percontante quid illi deesset,
 quæue sua iniuria prouocatus relinquere ami-
 cum benemeritum cuperet, & si non semel id
 petitum, impetrare tamen tunc nequaquam
 E valuit. Sed cum iam res Solomonis labare in-
 ciperent, Deo impietatem eius non amplius
 ferente, cuius nutu Pharaō difficilem se hæ-
 ctenus præbuerat, Aderus impetrato à suo re-
 ge comite in Idumæam reuertitur. & cum
 non posset gentem suam ad defectionem à So-
 lomone percellere, eo quoddam validis præsidiiis
 impositis in officio contineretur, nec liceret
 impune res nouas ibi moliri, profectus in-
 de in Syriam se contulit. Vbi cum incidisset
 in quendam Razarum, qui descuerat à So-
 phenæ rege Adrazaro, & eas terras cum latro-
 F num manu incursionibus populabatur, socie-
 tatem cum homine iniit: cuius ope occupata
 ea parte Syriæ, rex declaratus, Israhelitarum di-
 tionem crebro irrumpendo, vivo adhuc Solo-
 mone rapinis omnia miscebat & cædibus. Et
 quasi parum esset Hebræis vnus hostis exter-
 nus, domi extitit qui Solomonem infestaret
 Hieroboamus Nabatzi filius, veteri quodam
 oraculo ad res nouandas excitatus. Cum en-
 nim patre orbatus adolescens adhuc à matre
 educaretur, Solomon animaduersa generosa
 eius indole, præfecit eum fabricæ muro-
 rum, quando Hierosolyma mœnibus cingebat.

κεραιας γδ ηξίουμ ει) το χησον ε φιλάνθρωπον,
 και τατ εν ενω. ιδουαι δ' ομως ε το βουλαδσαδς τη
 μη παραιτια απιπιν αγαθης ελπίδος εχιδς συγ-
 χαλέσας η τοις παξώοι φίλοις, εσκοπνίτο μετ' αυ-
 τήν, πεδαιήν διι πεπισαδωγ τιλν' υπόχεισιν κερς το
 πληθος. οι δι' απεικός τοις δύνουις κν φύσιν οχλων ει-
 δότας, παρήνουυ απτφ φιλοφρόως όμυλίσσιν τφ
 λσφ, κν δνμοπκώπτερον, η κν βασιλείας όγκον. χη-
 ερσάδωγ γδ ούτως εις δύνουιαν απόν, φύσει τήν ύπη-
 κών αγαπώντων το κερσπινές και κωξ. μικρς ισό-
 τιμον τήν βασιλείαν. ό δι' αγαθήν ούτως κν συμφέρευ-
 σαι ίσως κερς το πάν, ει η μη κερς γε τον τότε κη-
 ρον ότε διγγρέδωγ βασιλεία, γνώμωυ απισράφη, τη
 θιου ποιήσαντες οίμαι κραταχειθίηναι το συμφέρον ύπ'
 απτφ. κελέσας η τα μαιεακια τα συνπεθεαμυθία,
 και τιλν τήν κερσβυτίερον απτίς συμβουλίαν ειπών,
 τί δνκαι ποιείν απτοίς εκείλως λέγειν. τα η, ούτη γδ η
 νεότης, ούτε ό θιός ηφείεν οιείν τα κρείττω, παρήνισαν
 ύποκρίνείδωγ τφ λσφ, τον βραχύτιερον απτφ δάκτυ-
 λον της τη παξός όσφύθ' ει) παχύτιερον, κν ει σκλη-
 ρουχία επικεθεπσαν εκείνου, πολυ μάλλον απτφ λή-
 ψείδωγ πείρεν δυσοδόου, ε ει μέγξιιν απτοίς εκείνθ
 έσουθίτει, σκορπίους τέτο ποιήσιν απτόν κερσδουκάν.
 τούτοις ηδελς ό βασιλεύς, και δόξας κερσθήκειν τφ η
 αρχής αξιώματι την ύποχεισιν, ως συνήλθειν ακου-
 σόμυμον το πληθος τη ξίτη τήν ημερών, ματεώρευ τε
 λαου παντός όντος λέγοντος ακουσά η τη βασιλείας
 εαυθεακός, ομομύμου δνπ κν φιλάνθρωποι, την τήν
 μαιεακίαν απτοίς συμβουλίαν παρείς τιλν τήν φίλων
 απικρίνιτο. ταύτα δι' κερστίτιο κν την τη θιου βύ-
 λησιν, ίνα λαβή τέλος ά κερσφίεδωσιν αρχας. πληγύ-
 ρεις η ύπο τήν λόγων, ως ύπο σιδώρευ κν αλγύσαστες,
 ως όπν πείρα τοίς ειρημύμοις ηανάκτησας, και μέγχα
 πάντες έμβόυσαστες ούκέτι ούδιν απτοίς ει) συγγήεις
 κερς δαβίδην ε τοις απ' απτφ μετ' εκείνω εφασαν
 την ημέραν. παραχωρεήν δ' απτφ μόνον τ ναόν, δι' ό πα-
 τήρ απτφ κρατισαδίσσιν ειπόντες, κραταλείψιν ηπεί-
 λησας. ούτως δι' έχον πικρός και τιλν όργην επήρη-
 σας, ως πέμφαντες απτφ τον όπν τήν φόρεν αδωραμυ
 ίνα συγγίντας τοίς ειρημύμοις, ειπ κερσπινές ύπο
 νεότητος και δυσκολον λω απτοίς, ποιήσιν μολακωτέ-
 ρος, ουχ ύπόμενας, αλλά βαλόντες απτόν λίθους, ά-
 πείκτενας. τητ' ιδων ροδόαμυς, και νομίσας απτόν εε-
 βλήδς τοίς λίθοις οίς τον ύπηρετην απείκτειν απτφ
 το πληθος, δίσας, μη και έρω πάθη το θινόν, όπθαί
 δ' ούς όπν άρματος, εφυγμυ εις ιερεσόλυμα. κν η μύρ
 ίουδτα φυλή, κν η βενιαμής, κηροτονούσιν απτόν βασι-
 λία. το η άλλο πληθος, απ' εκείνης η μέρας τ δαβίδε
 πείδων ύποσαν, τ ιεροδόαμυν απείδειξε τ κωρμάτων
 κύειον. ροδόαμυς η ό σλαμάνος παίς, εκκλήσιαν ποιή-
 σας τήν δλο φυλάν, ατ' ειργον όπηκός, οίός τε ην λαβών
 όκλωκαιδικα παρ' αυτ' στρατ' μυριαδίας επηκλίεις, ειξή-
 νειν όπν τ ιεροδόαμυν κν τον λαόν, όπως πολεμήσας, ά-
 ναγκάση δουλαδίν απτφ. κωλυθεις η ύπο τ' θιου όχς
 τη κερσφ του ποιήσαδς την στρατείαν, ου γδ τήν δίκηνον
 την τη θιου κερσφρεισιν της τη πληθους ύπερσάσως γαργυ-
 σα ιεροδόαμυς ό τήν ιοραηλινήν βασιλείν κωρξεν, έτα
 δλο φυλάν βασιλείως γαργυμυθία δηλώσομυ. φυλαχθείν

A Decere enim eius artem putabant proclium
esse ad benemerendum. non nihil tamen spei
suberat: quod non statim essent repulsam passi.
Interim ille conuocatis paternis amicis con-
sultabat quale responsum populo dari opor-
teat. qui quum bene ipsi cuperent, & vulgi na-
turam probè callerent, suaserunt vt comiter
populum alloqueretur, & posito aliquantisper
fastu regio ad captandam multitudinis gratiam
se accommodaret. hac enim arte capios facile

B illum amatueros, quod natura ita comparatum sit, vt subiecti delectentur regibus mansuetis, & de suo fastigio non nihil se demittentibus. Ibi Deus sine dubio mentem ademit homini, cui tam utilis in omne tempus sententia, certè ad præsens ambienti regnum necessaria, non probabatur: sed accitis æqualibus suis iuuenibus, & exposito seniorum consilio, quid ipsis videretur, proferre iussit. Illi, quia nec per ætatem poterant, nec Deus sinebat, utiliora cer-

nere, maiores ei sunt sic ad populum respon-
 dendum: minimum digitorum ipsius crassiores ef-
 se quam patris lumbi fuerint: & si ab illo duri-
 ter habitos se putarent, durius etiam in poste-
 rum tractandos esse: & si ab illo scuticis cæsi
 fuissent, expectandum ut ab ipso scorpionibus
 flagellentur. His delectatus rex, & ratus de-
 cere maiestatem principatus tale responsum,
 postquam tercia die populus ad audiendum
 conuenit, omnibus expectatione suscens, &

existimantibus benignum aliquid sibi proponendum, omisso amicorum consilio, ex iuuenum sententia respondit, non sine Dei voluntate, vt Achiz vaticinium suus cuentus sequeretur. Iſti enim velut ferro tam duris verbis, non secus ac si à minis ad rem iam esset peruentum, per indignationem vno ore exclamant, nihil sibi futurum amplius cum Davidis progenie, haberet ipse templum quod pater extruxisset, manifestè deſignationem præſe-

ter extinxit, manente deiectione præte-
ferentes. Adeoque pertinax ira fuit, vt Ado-
ramum quæstorem regium, missum ad excu-
sandum iuuenilis linguæ petulantiam, placan-
dôsq; concitati vulgi animos, ne audirum qui-
dem lapidibus obruerint. Quo facto Roboa-
mus rarus, id quod erat, se in famulo saxi im-
petitum, veritúsque ne conceptum semel o-
dium in ipsius caput effunderetur, trepidè con-
scenso curru quantum potuit Hierosolyma

properavit. Et iudæ quidem ac Benjaminis tribus communibus suffragiis regem cum eligunt: reliqua verò multitudo, ex illo die alienata à progenie Davidis, Hieroboamo imperium detulit. id Roboamus ægrè ferens, conuentu duarum tribuum sibi subditarū indicto, & delectu CLXXX. millium habito, conaturus erat reliquas decem vi ad officium retrahere, nisi Deus per prophetam intercessisset, admonens nefas esse civile bellū mouere, præsertim cū

* Deo volente populus ab eo defecisset. Nunc prius Hicroboami Isracitarum regis gesta, ac tum demum res Roboami duarum tribuum regis dicemus, serie narrationis ita postulante.

τοις ὁμοφύλοις πολεμοῖν, ὅστις ἔλεγεν. Ἐταῦτα καὶ
 ἡμέρας, οὐ κατεβῆλθεν. διηγέσσομαι δὲ πρῶτον ὅ-
 τι δὲ, τοῦτοι ἐχόμενα τὰ ὑπὸ ῥοδόσμου τῶ τῶν
 ἡ καὶ αὐτοῦτος ἀρετῆς πατρὸς τῆ ἰσορίας τὸ δὲ τακτον.

Ergo Hieroboamus regia Sicimis constructa, inibi domicilium optauit: nec eo contentus, apud Phanuelam urbem aliud edificauit. Nec multo post instante Scenopegia, cogitans secum, quod si permetteret populo Hierosolymitanam profectiorem, & festi illic celebrandi potestatem faceret, populus captus religione templi & ceremoniis, facile mutata voluntate, seque relicto ad priorem regem accedere posset, idque non dominationi suae tantum, verum etiam vitae periculosum foret, statuit hoc modo rebus suis consulere. Duas vitulas ex auro fecit, & constructis toridem delubris, altero apud Bethela, altero apud Danam, quod oppidum situm est ad minoris Iordanis fontem, effigies illas utrobique consecrauit: & conuentu indicto decem tribuum quibus ipse praerat, pro concione in hunc modum eas est allocutus: Viri populares, notum vobis existimo, quod nullus locus Deo est vacuus, & quod is nullo certo loco includitur: sed vbique vora exaudit, vbique cultores suos respicit. Quare non placet mihi, hoc tempore vos Hierosolyma urbem infensam longo itinere proficisci religionis ergo. Homo illud templum statuit, quemadmodum & ego duas aureas vitulas consecraui, alteram in Bethelis, alteram in Dana, ut pro locorum opportunitate ex propinquioribus oppidis ad eas confluere, illic Deum rite adoretis. Nec deerunt sacerdotes ac Leuitae ex vobis per me designati, ne quid Leviticam tribum & Aaronis progeniem desideretis. Ergo quicumque ex vobis sacerdotium ambit, vitulum & arietem Deo mactet, quo ritu ferunt etiam primum sacerdotem Aaronem creatum esse. His verbis populum decepit, autor ei factus patriae religionis deserenda: quae causa fuit Hebraeis omnium calamitatum, ut bello ab exteris gentibus deuicti, postremo in captiuitate abduceretur, sicut suo loco dicitur. Porro appetente iam septimi mensis festiuitate, volens & ipse apud Bethela eam celebrare, sicut à duabus tribubus Hierosolymis celebrabatur, ante vitulam altare posuit: moxque assumpta pontificis persona cum suis sacerdotibus ad illud ascendit. Cumque iam holocausta in conspectu totius populi pararet incendere, Deo mittere superuenit à Hierosolymis propheta, nomine Iadon. Is in mediam multitudinem progressus, audiente rege ad altare sermonem vertit. Altare, altare, haec dicit Dominus. Exorietur quidam de genere Dauidis, Iosias nomine, is mactabit super te falsos sacerdotes illius temporis, & impostorum ad impietatem populum seducendum ossa super te incendet. Et ut nemini dubium sit praedictionem hanc non esse vanam, prodigio confirmabitur. Rumpetur altare hoc, & adipēs victimarum in eo congesti in humum effundentur. His prophetae verbis irritatus rex, intendit in cum manum, iubens hominem comprehendere: moxque sideratum brachium dirigit, ut reducere manum non posset, torpente membro haud secus quam si esset exanime. Altare quoque diruptum impositas victimas effudit, ita ut vates Dei praedixerat.

3. Reg. 13.

ὁ τοίνυν ἱεροδόαμος, οἰκοδομήσας βασιλείον ἐν σικιμῇ πόλει, ἐν ταύτῃ τῇ δυνάτει εἶχε. κατεσκεύασεν ἡ καὶ ἐν φαιουήλῃ πόλει λεγομένη. μετ' οὐ πολὺ ἡ τῆς σικιμῆς πηγὴς ἰορτῆς ἐκείνη, μελλούσης, λογιζάμενος ὡς εἰὰ ἐπ' ἐφ' ἡ τῇ πλῆθει πορευομένη τῇ θεῷ εἰς ἱεροσόλυμα πορεύσεται, καὶ ἐκεῖ τὴν ἰορτὴν διαγαλῆν, μετανοήσας ἰσως, καὶ δὲ λαοὶ ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ καὶ τῆς θρησκείας τῆς ἐν αὐτῇ τῇ θεῷ, καταλείψαντες αὐτὸν, πορευομένης τῇ τῷ πατρὶ βασιλείᾳ, καὶ λυθῶσιν τοῦτο ἡχομένη τὴν ψυχὴν ἀποβαλὼν, ἐπιτελεσάται τὴν τοιοῦτον. δύο ποιήσας δαμάλεις χρυσᾶς, καὶ οἰκοδομήσας ναίσκειν τοσοῦτοι, ἵνα ὡς ἐν ἐκείνῃ πόλει, τὴν ἑτέραν ἢ ἐν δάνῃ, ἢ δὲ ἐστὶν ἑτέρας τῆς πηγῆς τῇ μετὰ ἰορδάνου, πῆσι τὰς δαμάλεις ἐν ἑκατέρῳ τῇ ἐν ταῖς πορευομένης πόλιν ναίσκει, καὶ συγκαλίσας τὰς δέκα φυλὰς ὡς αὐτὴς ἦρχαν, ἐδημηγόρησεν τοῦτοις ποιησάμενοι τοὺς λόγους, ἀδελφοὶ ὁμοφύλων, γυνώσκοντες ὑμεῖς νομίζω τὸ τοιοῦτον, ὅτι πᾶς ἕκαστος τὸν θεόν, καὶ ὅτι ἐστὶν ἐν ἀποδείξει μὲν ὁ θεὸς ἐν ὧ πάρεστιν. ἀλλὰ πανταχοῦτε ἀκούετε καὶ τοὺς θρησκόμενους εἰσφρά. ὅτι οὐ μοι δοκεῖ νῦν ἐπὶ τῇ ὑμᾶς εἰς ἱεροσόλυμα πορεύσεται εἰς τὴν τῇ ἐχθρῶν πόλιν μακρὰν οὕτως ὅσον πορευομένη. ἀλλ' ἔροπος γὰρ κατεσκεύασεν τὸν ναόν, πεποίηκεν ἡ καὶ ἀ δύο χρυσᾶς δαμάλεις ἐπιπνύμεναι τῇ θεῷ, ἐκ τῆς μὲν ἐν ἐκείνῃ πόλει κατεσκεύασα, τὴν ἡ ἐν δάνῃ, ὅπως ὑμεῖς οἱ τούτων ἐργιστὰς τῇ πόλιν κατασκευαῖς πορευομένησιν εἰς αὐτὰς ἀπερχόμενοι τὸν θεόν. ἀποδείξω δὲ πᾶς ὑμῖν καὶ ἰσχυρῶς ἐξ ὑμῶν καὶ λαοὶ τὰς, ἵνα μὴ χρεῖται ἕκαστος τὸν λαόν, καὶ τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐστὶν. ἀλλ' ὁ βυλάμμος ὑμῶν ἱερεὺς ἐστὶν, πορευομένη καὶ τὸν μόχον τῇ θεῷ καὶ κερὸν, ὃ καὶ τὸν πατρὸς ἱερεῖα φασὶν ἀδελφῶν πεποιθέναι. τὴν εἰπόντων, ἐξηπάτησεν τῇ λαόν, καὶ τὸν πατὸς θρησκείας ἀποστάντας, ἐποίησεν παραβῆναι τοὺς νόμους. ἀρχὴ κακῶν ἐγένετο τὸ τοῖς ἑβραίοις, καὶ τὸ πολέμῳ κατεστάντας ὑπὸ τῇ ἀλλοφύλῳ ἐχθρῶν καὶ πεισθέντων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν καὶ χρεῖται δηλώσω ὑμῖν. ἐκείνης ἡ ἰορτῆς ἐβδόμῳ μὲν, βυλάμμος καὶ αὐτὸς ἐν ἐκείνῃ πόλει αἰαγῆν, ὡς ἐστὶν ἰορτῆς καὶ αἱ δύο φυλὰς ἐν ἱεροσόλυμοις, οἰκοδομῆσαι μὲν θυσιαστήριον πρὸς τῆς δαμάλεις. ἡ ὁ μὲν δ' αὐτὸς ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ τὸν ναόν ἀναβάντες οὐ τοὺς ἰδοῖς ἱερεῖς. μάλλοντος δ' ἐπιφέρειν τὰς θυσίας, καὶ τὰς ὁλοκαυτώσεις ἐν ὧ τῇ λαοῦ πατρὸς, ὡς ἐστὶν ἡ πρὸς αὐτὸν ἐξ ἱεροσολύμων πορευομένης, ἵα δὲ ὄνομα, τὸ τοῦ πύμψατος. ὅς ἐστιν ἐν μέσῳ τῇ πλῆθει τῇ βασιλείᾳ ἀκούοντες, εἶπα τὰς δὲ, πρὸς τὸ θυσιαστήριον ποιήσας τοὺς λόγους, ὁ θεὸς ἔσπεδεν πᾶσα πρὸς τὴν ἐκ τῆς δαβίδου γένους ἰσχυρῶς ὄνομα, ἐς τὴν σὺ θύσῃ τοὺς ἑβραίοις τοὺς κατὰ ἐκείνους τὸν χρόνον γεννημένους, καὶ τὰς ὅσας τὸ λαὸς πλῆθος τούτων καὶ ἀπαταμένων, ἐκείνων, ἐπὶ σὺ καὶ σὺ. ἵνα μὲν τοῖς πεποιθῶσι οὗτοι τῇ οὕτως ἐξείν, σήμερον αὐτοὺς πορευομένης ἡχομένης. ῥαγίσαι τὸ θυσιαστήριον ὡς ἀρχὴ, καὶ πᾶσα ἡ ἐκ αὐτῆς πηλὴ τῇ ἱερείᾳ, ἐπὶ τὴν γῆν χυθήσεται. ταῦτα εἰπόντος τῇ πορευομένης, παροξυνθείς ὁ ἱεροδόαμος, ὅς ἐστιν ἐκ τῆς χεῖρας κελεύει συλλαβεῖν αὐτὸν. ἐκτεταμένη δὲ

ἡ χεὶρ, δυνάμεις παρείδον, ἐκ ἐπ' ἔχον αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἀναγαγεῖν. ἡ δὲ νεαρχικὴ καὶ νεαρχὴ εἶχεν ἀπηρτημένον. ἡ δὲ τὸ θυσιαστήριον, καὶ κατηνέχθη πάντα ἀπ' αὐτῆς, καὶ πρὸς πορεύσιν ὁ πορευομένης.

μὲν δὲ

μεθ' αὐτὸν ὃ ἀληθὴν τ' αὐθροπον ἔδειαν ἔχοντα πρόγνω-
σιν, παρεκάλεισεν αὐτὸν δεηθῆναι τ' οὐκ αἰαζώμεναι
τ' δεξιὰ αὐτοῦ. καὶ ὁ μὲν ἐκένυσε τὸν θεὸν τ' αὐτὸν
ὡςδε εἶπε. ὃ ὃν ἄλλος τὸ καὶ φύσιν ἀπολαύσεως, χαί-
ρον ἐπ' αὐτῇ τὸν προφήτην παρεκάλει δειπνῆσαι παρ'
αὐτοῦ ἰάδων ὃ εἶπε, ἔχ' ὑπομένειν εἰσελθεῖν πρὸς αὐτόν,
ὃ ὃ γούσαδαι ἀρτίαι καὶ ὕδατος ἐν ταύτῃ τῇ πόλει. τ'
το γὰρ αὐτὸν τ' θεὸν ἀπειρηκέναι, καὶ τ' ὁδὸν ἡν ἦλθεν ὁ-
πως μὴ δι' αὐτὸ ποιήσῃ τὴν ὁπισθοφύλιν, ἀλλὰ δι' ἄλ-
λης ἐφασκε. τ' τοῦ μὲν οὐκ ἔδυνάμειν ὁ βασιλεὺς τῆς
ἐγκρατείας. αὐτὸς δ' ἡν ἐν φόβῳ, μεταβολῇ αὐτὸν τ'
παραγμῶν ἐκ τῶν προειρημένων, ἔκ' ἡγεσθ' ὑπονο-
ῶν. ἡν δὲ περὶ ἐν τῇ πόλει πονηρὸς ψεύδου προφήτης, ὃν
εἶχεν ἐν τιμῇ ἱεροδόμου, ἀπατεμάμενος ὅτι αὐτὸν τὰ
πρὸς ἡδὴν λέγοντος. οὗτος τὸν μὲν κληήρης ἡν δὲ
τ' ἀπὸ τ' γήραος ἀδυνάτω. τῶν δ' παίδων αὐτοῦ δηλωσάν-
των τὰ πρὸς τ' παρόντος ὃς ἱεροσολύμων προφήτης, καὶ τ'
σημείων τῶν γήρυμένων, καὶ ὡς παρεδύσαν αὐτὸν τ' δε-
ξιὰν ἱεροδόμου, διέξαμένον πάλιν ἐκείνου ζώσαν ἀπολαύ-
σει. δύναιτο μὴ παραδοκιμήσῃ αὐτὸν ὁ ξένος ὡςδε τὰ
βασιλεῖ, ἔκ' πλείονος ἀπολαύσει τιμῆς, προσέταξε τοῖς
πασι δυνάμειν ὁπισθασαί τ' ὄνον, καὶ ἔτοιμον ἑρὸς ἐξοδὸν
αὐτοῦ ὡςδε τελευτᾶσαι. τῶν δ' ἀπεσταλάντων ὁ ποροσετά-
γηται, ἐπὶ δὲ εἰδὼς τ' ποροφήτην. καὶ καταλαβὼν
ἀπαπαυόμενον ὑπὸ δένδρῳ βαθεῖ καὶ σκιαῇ ἔχοντι θρόνῳ
διμαγέτους ἡσάσαστο ὡςδε τον. εἶτα ἐμύμφετο, μὴ παρ'
αὐτὸν εἰσελθόντα καὶ ξένων μεταλαβόντα. τῶν δ' φήσαν-
τος κακωλύει ἑρὸς τῶν θεῶν γούσαδαι ὡςδε τῶν τῶν
ἐν ἐκείνῃ τῇ πόλει, ἀλλ' οὐχὲν παρ' ἐμοὶ πάντως ἀπηγ-
ράκεται τὸ θεῶν ὡςδε θεῶν ἔα πᾶσαν εἶπε. προφήτης
γὰρ ἐμὲ καλῶν, καὶ τ' αὐτῆς σοὶ κοινωνῶς ἑρὸς αὐτὸν θρη-
σκίας. ἔκ' παρ' ἐμοὶ νῦν ὅτι αὐτὸν πημφθῆναι ὅπως ἀγ-
γῶσέ πρὸς ἐμαυτὸν ἐστασόμενον. ὃ ὃ ψεύστα μὲν πε-
θεῖς, αἰετρεψεν. ἀρῖστουμένων δ' ἐπ' καὶ φιλοφρονεμένων, ὃ
θεὸς ὁπισθασαί τ' τὰ ἰάδων. καὶ ὡςδε ἀντα τοῖς ἐντολῶς
αὐτοῦ, τιμωρίαν ὕψις ἐπ' ἔλεγε. καὶ ποδαπὴν, ἐδήλου. λίον
τα γὰρ αὐτὸν καὶ τ' ὁδὸν ἀπερχόμενον, συμβαλὼν ἐφρα-
σεν, ἀφ' ὃ δὲ φθαρσέναι, καὶ τ' ἐν τοῖς παρ' οἰκίαις μνή-
μασι ταφῆς ἀμοιρήσῃ. ταῦτα δ' ἐγνέτο οἰκίαι καὶ τ' τῶν
θεῶν βούλησιν, ὅπως μὴ προσέχοι τοῖς τῶν ἰάδωνος λό-
γους ἱεροδόμος ἐληλεγμένον ψεύδους. πορευόμενον τοῖ-
νυν τὰ ἰάδων πάλιν εἰς ἱεροσολύμους, συμβαλὼν λίων.
ἔκ' κατασπᾶσας αὐτὸν ἀπὸ τῶν κτήνους, ἀπάτησε. καὶ τ' μὲν
ὄνον οὐδὲν ὅλως ἐβλάψεν. ὡςδε ἀντιζόμενος ὃ, ἐφύλασ-
σε κακῶν, καὶ τὸ τῶν προφήτης σῶμα, μέχρις ὃ πνέει τ'
ὁδὸν πρὸς ἰδόντας ἀπήγγελλαν ἐλθόντας εἰς τ' πόλιν τὰ
ψεύδου προφήτην. ὃ ὃ τοῖς ἰοῖς πῦμας ἐκόμισεν εἰς τὴν
πόλιν τὸ σῶμα, καὶ πολυτελεῖ μὲν κηδείας ἡξίωσεν,
ἐνταλαίφους τοῖς πασι καὶ αὐτὸν ὁπισθάνοντα, σὺν ἐκεί-
νῳ θάψαν. λέγων, ἀληθὴν μὲν εἶπ' πάντ' ὅσα προειρή-
πισσε καὶ τ' πόλεως ἐκείνης, ἔκ' τῶν θυσιᾶς, καὶ τῶν ἱε-
ρίων, καὶ τῶν ψεύδου προφητῶν. ὅβελιθ' ὡςδε αὐτὸς
μὲν τὴν τελευτὴν οὐδὲν σὺν ἐκείνῳ ταφῆς, τῶν δὲ ὄντων
γνωσισμένων. κηδεύσας οὐκ ἔκ' προφήτην, ἔκ' ταῦτα
ἐνταλαίφους τοῖς ἰοῖς, πονηρὸς ὢν καὶ ἀσεβὴς πρόσ-
σι τὰ ἱεροδόμου. καὶ π' δὴ ποτ' ἐταράχθης εἶπ' ὑπὸ τῶν τῶν
αὐτοῦ καὶ τ' αὐτῶν χεῖρας, διηγήσατο ὁ βασιλεὺς, θεῶν ἀληθῶς καὶ
προφήτην ἀρῖστον ἀποκαλῶν, ἡρξάτο ταῦτα ἡν
τῶν δ' ὁδὸν ἀναλύειν κακῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ὡςδε τ' γήρυμένων
χρῶμενος λόγοις βλάπτειν αὐτὸν τ' ἀληθῶς.

A Ibi rex videns hominem veridicum esse ac di-
uinum, rogavit eum, ut Deum exoraret, quod
affectu dextrae vigorem pristinum redderet.
quod cum ita factum esset, letus recepta sanita-
te, rogabat prophetam ut cum eo prandere di-
gneretur. excusavit Iadon negans se in ea urbe
panem aut vinum sumpturum. id enim sibi co-
tra interdictum Dei non licere. vetitum etiam
ne per eandem viam reuerteretur qua venerat. Rex
autem miratus viri continentiam, eo magis de
se cepit esse sollicitus, ex his quæ viderat & au-
dierat, parum felicem rerum suarum exitum
augurans.

Erat in ea urbe malus quidam pseudopro- IX:
pheta, quem Hieroboamus in honore habebat
seductus ab illo omnia ad gratiam loquente.
hic tum decumbebat, quod esset senio langu-
idus, cumque audisset à filiis de aduētu prophe-
tæ à Hierosolymis, & prodigiis per eum patra-
tis, & quod Hieroboamus emortuam dextram
ad illius preces sanam recepisset: veritus ne rex
de hospite melius quàm de se opinaretur, man-
davit filiis ut euestigio asinum stratum ad iter
sibi expedirent. quibus impigre iussa executis
conscenso iumento per vestigia prophetæ pro-
perabat. quem affecutus interquiescentem sub
quercu patula & umbrosa, primò salutavit:
deinde exposulavit cum eo quod non ad se
diuertisset, hospitalitate fruiturus. quo referente
vetitum se à Deo, ne apud quenquam in ea ur-
be cibum sumeret. Certè apud me, inquit, licuit
sumere. nam ego quoque propheta sum eiusdè
cuius tu cultor numinis. & nunc ipsius iussu
venio, te ad nos adducturus, & prandio hospi-
tali excepturus. Tum vates mentienti credens
revertitur. Adhuc autem illis prandentibus, &
familiari sermone se oblectantibus, Deus appa-
ruit Iadoni, pœnam inobedientiæ, pœnæq. mo-
dum denunciâns. Fore enim ut in itinere à leo-
ne discerneretur, nec in paternum monumentum in-
feratur. Hæc autem Deo volente contigisse opi-
nor, quo minus apud Hieroboamum Iadonis
verba fidè inuenirent, de mendacio suspecti.
Nam redeunti Hierosolymam leo factus obuiâ
detrahit de iumento necavit, nihil læso asino
imò & illum & prophetæ cadauer servabat ac-
cubans. donec viatores quidam eam visam pseu-
doprophetæ renuntiaverunt. Tum ille filiis in
hoc missis corpus eius in urbem reportavit, in-
ibiq. magnificè sepeliit, & monitis filiis ut se
quod post mortem in idè monumentum inferrent.
F Vera. n. esse quæcūq. ille præcecinisset, de urbe
illa & altari, & sacerdotibus ac pseudoprophe-
tis. ad se autem nullam post mortem iniuriam
percuturam, propter communem cum illo se-
pulturam confuso ossium discrimine. Post iusta
funebria prophetæ reddita, & iniuncta filiis
mandata, cum esset vir malus & impius, Hiero-
boamum adit: & quid ita, inquit, istius fatui
turbatus es sermonibus? Illo verò de altari &
sua ipsius manu referente, ac verè hominem
Dei vatèmq. optimum vocitante, cepit hanc
eius opinionem malitiosè labefactare, & pro-
babilibus rationibus rei veritatem offuscare.

Aiebat enim præ lassitudine manum eius ob-
torpuisse, dum altari infert victimas, ac deinde
post quietem pristinum vigorem recepisse. Al-
tare quoque recētis etiam tum structure, quod
tot ac tantarum victimarum molem non fer-
ret, disruptum concidisse. Postremò vatis mor-
tem indicat, à leone essenecatum: adeò nihil di-
uinum nec in vita nec in verbis eius fuisse. His
dictis regi persuasit, & mentem eius à Deo &
iustis ac piis operibus in totum auersam in ex-
tremam impietatem præcipitavit. In tantum e-
nim posthac contra omne ius ac fas debaccha-
tus est, ut nihil aliud quæreret, quàm quomodo
in dies magis ac magis semetipse nouis sceleribus superaret.

- X. Sed hoc omisso de Solomonis filio Roboa-
mo iam dicendum. Is duarum tribuum regno
potitus, vrbes munitas & magnas cōdidit, qua-
rum nomina hæc: Bethleem, Ethame, Thecos,
Bethsur, Socho, Odolam, Ipa, Marefa, Zipha, A-
dorē, Lachis, Azeca, Sarām, Elom, Hebron,
omnes in tribu Iudæ sitæ. Alias deinde æquē
magnas in Beniamitica forte muniuit, singulis-
que sua præsidia & præfectos imposuit, frumē-
to, vino, oleo, cæterisque commeatibus abun-
dē instructis. Scurorum etiam & lancearum
tantum numerum fabricari curauit, quantus
multis millibus sufficeret. Ad hunc Hierosoly-
mis degentem è tota Israelitarum ditione con-
fluxerunt sacerdotes & Leuitæ, quotquot è re-
liqua plebe erant boni ac iusti patrias suas re-
linquebant, ut Hierosolymis Deum colere li-
ceret, offensi Hieroboami tyrannide, qui eos ad
suarum vitularum adorationem vi adigere vo-
lebat. quo factum est ut Roboami regnum in-
tegro triennio talibus accessionibus cresceret.
Qui cum ex priore matrimonio cognatæ cuius-
dam mulieris tres liberos suscepisset, superdu-
xit postea cognatam aliam, Macham è Thama-
re Abesalomi filia primogenitam, ex qua Abiæ
pater factus est. & quamuis etiam ex aliis vxoribus
liberos haberet, præ omnibus tamē ama-
uit Macham. erant enim ei legitimæ vxores o-
ctodecim, concubinæ verò triginta: & ex his
viginti octo filij, filia verò sexaginta. Abiam
verò Machæ filium successorem sibi designauit,
eiusque fidei thesauros suos & munitissimas
quasque vrbes credidit. Sed ut plerunque solēt
mortales fortuna blandiēte corrumpi. Roboa-
mo quoque idem accidit. Videns enim sui re-
gni tanta incrementa, ad iniustas & impias a-

A δὴ χρεὶ γὰρ πείθει αὐτὸν ὡς ὑπὸ κόπῃ μὲν ἢ χεὶρ αὐτὴ
ναρκησθε βασιλεύουσα ταῖς θυσιῇς. εἴτ' αὖτις αὖτις πάλιν,
εἰς τὴν αὐτὴν ἐπανέλθοι φύσιν. τὸ δὲ θυσιάζειν ὃν
καρὸν καὶ διζήμενον θυσιῇς πολλὰς καὶ μεγάλας, ῥα-
γαίη δὲ πῶσι δὲ βαρὺς ἦν ἐπὶ τὴν ἐργασίαν. ἐδήλως δὲ
αὐτὸς καὶ πρὸς θάνατον τὰ σημεῖα ταῦτα θεωρηκότες,
ὡς ὑπὸ λέοντος ἀπαλῶτο. ἔπειτα ἔδιν ἔτ' ἔχον, ἔτ' ἐ-
φθίγγατο φροσύνῃ. ταῦτ' εἰπὼν, πείθει τὸν βασιλέα, καὶ
τὸ δὲ θυσιάζειν αὐτὴν ταλῶς ὑποσφίνας ἀπὸ τῶν θυῶν καὶ τῶν δι-
κῶν καὶ θυῶν ἐργῶν ὅτι ταῖς ἀσθεῖς παρέρ-
μισιν. ἔπειτα δὲ ὁ ὑβρίζων εἰς τὸ θυῶν καὶ παρλυόμε-
νοι, ὡς ἔδιν ἄλλο καὶ ἡμέραν ζητεῖν, ἢ τὴν καρὸν καὶ
μαρτύρεται τῷ ἡδὴ τετολμημένῳ ἐργασίῃ. καὶ τὰ μὲν
ὡς ἐρεβοάμης, ὅτι τὸ παρὸντος ἡμῶν διδηλώσῃ. ὁ δὲ
σολομώντος υἱὸς ῥοβοάμης, ὁ τῷ δύο φυλῶν βασιλεὺς ὡς
προεμήκαμεν. ὡκοδόμησε πόλεις ὅχλους τὴν μεγάλην,
βηθλεὲμ, καὶ ἡταμὴν καὶ θεκὼς, καὶ βηθσερ, καὶ σωχὼ, καὶ
ὁδολάμ, καὶ εἰπὼν, καὶ μῆρσαν, καὶ ζιφά, καὶ ἀδωραῖμ, καὶ λα-
χαῖς, καὶ ζικα, καὶ σαραῖμ, καὶ ἰλαῖμ, καὶ χεβεθνα, ταύτας
μὲν ἐν τῇ ἰσραὴλ κληρονομία παρὸντος ὡκοδόμησε. κατε-
σκεύασε δὲ καὶ ἄλλας μεγάλας, ἐν τῇ βενιαμὴν κληρο-
νομία, καὶ τυχίνας, φρεσὶς τὴν κατέστησεν ἐν ἀπάταις καὶ ἡ-
γέμονας, οἵτις τὴν πολὺν καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον, ταῦτα ἄλ-
λα παρὸς δὲ φροσύνῃ ἐν ἐργασίῃ τῷ πόλει διαψάλλας ἀ-
πείθει, παρὸς δὲ τούτοις θυρμαὶ καὶ σιρομάτας εἰς πολ-
λὰς μυριάδας. συνῆλθον δὲ οἱ ὡς πᾶσι τοῖς ἰσραη-
λίταις ἱερεῖς παρὸς αὐτὸν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ λαοὶ, καὶ
εἰ πῶς ἄλλοι τῶν πλῆθους ἦσαν ἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι, κα-
τέλειπον ταῖς αὐτῶν πόλεις ἵνα θρησκείῃσιν ἐν ἱεροσό-
λυμοις τὸν θεόν, καὶ ἡ δὲ ἡδὴ εἶχον προσκυνοῦν αἰσῶν-
ζώοντες ταῖς δαμάταις αἱ ἱεροδόμοι κατεσκεύασε, καὶ
ἡ ἡγεμονία τῶν ῥοβοάμης βασιλείας ἐπ' ἐπὶ εἴα. γήμας δὲ
συγγημὴν πᾶν καὶ εἰς πομπὰς ἀνδρὸς ὅς αὐτὸν πᾶνδρας, ἡγε-
το ὕστερον καὶ τὸ ἐν τῇ ἀβισσαλώμῃ θυγατρὸς δαμῆρης,
μαχαβίλῃ ὄνομα καὶ αὐτὴν οὐσαν συγγημὴν. καὶ πᾶς
ἄρρεν ὅς αὐτῆς αὐτὴν γίγνεται, ὃν ἀβία παροσηγρόδωσεν.
τεκνὰ δὲ εἶχον καὶ ὅς ἄλλων γυναικῶν, πλείονα. παστῶν δὲ
μᾶλλον ἔσπευξε τὴν μαχάν. εἶχε δὲ, ταῖς μὲν νόμῳ συνω-
κούσας αὐτὴν γυναῖκας, ὅσων καὶ ἴδεα. παλλακὰς δὲ,
εἰς αἰκοῦς, καὶ υἱοὶ μὲν αὐτῆς γυμνασίου, ὅσων καὶ ἴδεα.
θυγατέρας δὲ ἐξ ἡκούς. δὲ φροσύνῃ δὲ ἀπὸ δὲ βασι-
λείας, τὸν ἐν τῇ μαχαβίλῃ ἀβία. καὶ τοῖς θησαυροῖς
αὐτῆς καὶ ταῖς ὀχυροτάταις πόλεις ὁπίσσωσεν. ἤπειν δὲ οἱ-
μαὶ πολλὰς γίνεσθαι κακῶν καὶ ὡς ἀνομίας τοῖς ἀν-
θρώποις τὸ τῷ παρὰ γένεσιν μέγας, καὶ ἡ παρὸς τὸ
βίβλῃ αὐτῶν φροσύνῃ. τὴν δὲ βασιλείαν αὐτῶν ἐργασίαν
οὕτω βλίπῃ ῥοβοάμης, εἰς ἀδίκους καὶ ἀσθεῖς ὅς ἐξ ἀ-
πὸ παλαιῶν, καὶ τῆς τῇ θεοῦ θρησκείας καταπεφροσύν-
κων, ὡς καὶ τὸν ὑπὸ αὐτῆς λαὸν μιμητὴν γυμνάσαι τῷ ἀ-
νομιῇσιν. συνδεδωμένον γὰρ τὰ τῷ ἀρχομένων ἡ-
γεμονίῃ, τοῖς ἡγεμόνων ἑσποῖς, καὶ ὡς ἔλθῃ τῆς ἐκείνων
ἀσελγείας τὴν αὐτῶν σφραγισμένων ὡς ἀπὸ πόντου,
ὡς ἀπὸ τῆς κακίας αὐτῶν ἐπονται. οὐ γὰρ ἐνεπὶ δόπο-
δὲ δὲ δὲ δὲ δὲ τὰ βασιλείων ἐργα, μὴ ταῦτα παρὰ τ-

τοῦται. τὸ τὸν συνδεδεμένη καὶ τοῖς ὑπὸ ῥοβοάμης τεταγμένοις, ἀσθενοῦντος αὐτῆς καὶ ὡς ἀνομιῶντος,
αποδίδει μὴ προσκυνοῦσιν τῇ βασιλείᾳ, δέλοντες τῇ δίκῃ.

Κεφάλαιον δ'.

A

CAP. IV.

Ως σούσακος ὁ αἰγυπτίων βασιλεὺς, στρατωσάμενος ἐπὶ τὰ ἱεροσό-
λυμα, κατέλαβεν τὴν πόλιν τὴν πάλαι αὐτῆς εἰς αἰγυ-
πτον μετακίνησαν.

Τιμωρὴν ἣ τῇ εἰς αὐτὸν ὕβρεων ὁ θεὸς ἐπιπέμπει τῇ
τῇ αἰγυπτίων βασιλείᾳ σούσακον. καὶ ἔπλαση-
θῆς ἡ ἐξουσία τὰς πολεμίας αὐτῆς σεσώσκει πολεμίας.
ὥστε γὰρ ὁ σούσακος, πάλαι ἔτι ὁ ῥοβοάμης βασιλείας,
ἐπιστρατεύει μὲν πολλὰν αὐτῶν μεριάδων ἀρμυρὰ μὲν B
γὰρ αὐτῶν χίλια καὶ διακόσια τὴν ἀριστερὰν ἐξήκοοντα ἰπ-
πύων ἣ μεριάδες ἔξ. πρὸς τὴν ἣ μεριάδην πτοσάροντα.
τούτων τοὺς πλείους λιθύνας ἐπήγετο καὶ αἰθίοπας. ἐμ-
βαλὼν οὖν εἰς τὴν χώραν τῇ ἱερουσαλὴμ, καταλαμβάνει
τὰς ὀχυροτάτας τῆς ῥοβοάμης βασιλείας ἀμυρὰς καὶ ταύ-
τας ἀσφαλιστάμενος, ἔλαβεν ἐπὶ ἑαυτὸν τοὺς ἱεροσολύ-
μοις. ἐγκαταλείπει τὴν ῥοβοάμην καὶ τὴν πόλιν ἐν
αὐτοῖς ὅτε τὴν σούσακον στρατὸν, ὃς τὸν ἱκανοῦνται,
διδῶναι νίκην καὶ σωτηρίαν, ἀλλ' ἔκ ἐπιστολῆς τῆς θεοῦ ἀ-
χθῆναι μετ' αὐτῇ. ὁ δὲ πολεμίας σαμάριας ἐφασκε C
αὐτοῖς τὸν θεὸν ἀπειλεῖν ἐγκαταλείψαι αὐτοὺς, ὡς καὶ
αὐτοὶ τὴν θρησκείαν αὐτῶν κατέλειπον. ταῦτ' ἀκούσαν-
τες, διότι τῆς ψυχῆς ἀπέπεσον. ὃς μὲν ἐπὶ σωτηρίαν ὁ-
ρῶντες, ἐξομολογῶνται πάντες ἁμαρτίας, ὅτι διακῶς
αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐφρόνισεν γνησίους καὶ αὐτὸν ἀσθεῖς,
ὃς συγχρόνως τὰ νόμους κατέδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὅ-
πως διακῶς καὶ τὰς ἀμυρὰς αὐτοῦ μολύβδους, καὶ
ἀπολύσει αὐτοὺς εἰς τὴν χώραν τὴν πολεμίας. μὲν
τοιαῦτα τοὺς αἰγυπτίους ὑποχρίσας, ἵνα μείδωσι πόλεον D
αὐτῶν πρὸς δουλείαν ὅσον ἀποιώμενον, ὃς τῶν ὀφθαλ-
μῶν ἣ σούσακος ἀμυρὰς τὴν πόλιν, διέκρινεν ῥοβοάμην
ὅτε τὸν ῥοβόν, καὶ ἐνέμενε τῇ γνησίους σωτηρίας. ἀλλ'
ἐσώθησε τὸ ἱερὸν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξέκρινεν τὸν θεὸν
καὶ τοὺς βασιλικοὺς χρυσὸν καὶ ἀργύρον μεριάδας ἀνελθ-
μήτους βασιλείας, καὶ μὲν ὅλως ὑπολείπον. καὶ εἰς
ἣ τὸν χρυσὸν θυρίδας καὶ τὰς ἀσπίδας αὐτῶν κατέκρινεν
αὐτοὺς πολέμων ὁ βασιλεὺς. καὶ εἰσας ἣ εἰς τὰς χρυσὰς
φάρinges, αὐτῶν δαδίδης τῆς θεῶν λαβὼν ὅτε τῶν
τῆς σωφρονίας βασιλείας, καὶ τὸ πρῶτον, ἀνέστρεψεν εἰς τὰ
οἰκία. μέμνηται ἣ τῆς τῆς στρατείας καὶ ὁ ἀλκίκαρνασεν
ἡ ἐξουσία καὶ μόνον τὸ τὴν βασιλείαν πλάσσει ὄνομα,
καὶ ὅτι ἄλλοις τὴν πολλοὺς ἐπὶ ἑαυτὸν ἐνέει καὶ τὴν παλα-
στῆν συρίαν ἐδουλώσατο, λαβὼν ἀμυρὰς τοὺς ἀθρο-
πας τοὺς ἐν αὐτῇ. φανερὸν δὲ ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔθνος βού-
λεται ἡ δολοῦν καὶ χρυσὸν ὑπὸ τῇ αἰγυπτίᾳ. λέγει γὰρ
ὅτι σήλας κατέλειπον ἐν τῇ τῇ ἀμυρᾷ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτοῖς αὐτῶν γυναικῶν ἐν γυναικῶν. ῥοβοάμης δὲ αὐτῶν
παρίδωκεν ὁ ἡμέτερος βασιλεὺς ἀμυρὰς τὴν πόλιν. φη-
σὶ ἣ καὶ αἰθίοπας παρ' αἰγυπτίων μεμνημένους τὴν τῇ
αἰθίοπων κατέκρινεν. φοίνικας γὰρ καὶ σύριοι οἱ ἐν τῇ πα-
λαστῇ, ὁ μολύβδους παρ' αἰγυπτίων μεμνημένους ὄνομα. δὴλον
οὖν ὅτι μὲν ἄλλοι κατέκρινεν τῇ τῇ ἐν παλα-
στῇ σύριαν, ἡ μόνον ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ μὲν τῶν ἐκα-
στοὺς λείπεσαν ὅτι ἐν αὐτοῖς δοκῇ. ἀναχωρήσαντες δὲ G
σούσακος, ῥοβοάμης ὁ βασιλεὺς, αὐτῶν μὲν τῇ χρυσῶν
θυρίδων καὶ τῇ ἀσπίδων χαλκῶν ποιήσας, τὸν αὐτὸν ἀρι-
στὸν παρίδωκεν τοῖς τῇ βασιλείᾳ φύλαξιν. ἀντὶ δὲ
τοῦ μὲν στρατηγίας ἐπιστατοῦ, καὶ τῆς ἐν τοῖς πολεμίοις λαμπερῆτος ὁφθαλμοῦ, ἐβασίλευσεν ἐν ἡσυχίᾳ
πολλῇ καὶ εἰς, πάντα τὸν χρόνον ἐν γυναικῶν. ἐπὶ λείπει δὲ, βιάσας ἐν πνέοντα καὶ ἐπὶ.

*Susacus Aegyptiorum rex captis Hierosolymis
dimittis eius urbis in Aegyptum
transportavit.*

Hanc contumeliam Deus per Susacum Aegyptiorum regem ultus est, cuius res ge-
stas Hierodotus per errorem Scostri adscribit.
hic enim Susacus quinto anno Roboami regni
numerofissimum exercitum contra illum ad-
duxit: in quo fuisse ferunt currus mccc. equitū
lxxm. peditum ccccm. eius miles maximè ex
Afris constabat ac Æthiopibus. Irrumpens igitur
in Hebræorum regionē, munitissimas Ro-
boami vrbes sponte deditionem facientes in fi-
dem suam recepit, quibus præsidio firmatis po-
stre mo Hierosolyma est aggressus. Roboamus
verò vnà cū suis à Susaci exercitu obsessus, ver-
sus ad supplicationes exorare Deum nō potuit,
vt victoriā annueret. Samzas quoque prophe-
ta eos terruit, dicens Deum minari deserturum
se illos qui cultum ipsius priores deseruerant.
quamobrem consternati, & videntes nullā sa-
lutis spem reliquam, omnes confiteri cōperūt,
iure se à Deo propter impietatem ac legum ne-
glectum destitutos. Deus autem videns eos sic
effectos, & peccata sua cōfiterentes, per prophe-
tam denuntiavit, nolle se eos perdere subditu-
rum tamen Ægyptiis, vt experiantur vtrum cō-
modius sit, Deo seruire an homini. Susacus au-
tem Roboamo propter metum dedente urbem,
conditiones non seruauit: sed deprædatus tem-
plum, thesauros tum Deo sacros tum regios ex-
pilauit, exportata innumera auri atque argenti
multitudine, ac ne scrupulo quidē relicto. De-
traxit etiam aurea scuta & clypeos, quos Solo-
mon rex fecerat: ac ne pharetras quidem aureas
reliquit, quas Dauid dedicauerat, à Sophonē re-
ge acceptas: atque ita cum opima præda domū
est reuersus. Meminit autē huius expeditionis
etiam Halicarnassensis Hierodotus, in nomine
tantū errans, & quòd perualis multis aliis gen-
tibus etiam Palæstinam Syriam subiugarit, ho-
minibus non expectata vi deditionem facien-
tibus. Apparet autem satis quòd nostram gentē
dicere velit ab Ægyptio subactam. narrat enim
hunc columnas reliquisse apud eos qui prius
quàm Martē experiretur deditionē fecissent, in
quibus pudēda muliebria inscripta fuerint. Ro-
boamus autē is fuit rex noster, qui urbē antequā
oppugnaretur dedidit. Idē ait Æthiopus quoq.
ab Ægyptiis circūcisionē viriliū didicisse. Phœ-
nicas. n. & Syros Palæstinos fateri schāc ab Æ-
gyptiis accepisse. Cōstat autē quòd nulli alij cir-
cūcidātur in Palæstina Syriæ præterquam nos.
Sed de his quisque suo arbitratu seriat. Post Su-
saci discessum Roboamus pro scutis & clypeis
aureis parem æteorum numerum refecit, caq.
scutariis & excubitoribus suis assignauit: & si-
ne vlla memorabili expeditione, aut præclaro
facinore, quietus regni sui tempora elabi pas-
sus est, metu cohibēte, cō quòd perpetū illi esset
cum Hieroboamo dissidium. Vixit annos lvi.
ex quibus decem & septē in principatu exegit,

vir arrogans ac insipiens, vt qui propter speritū
paternorum amicorum consilium tantam di-
tionem amisit. Sepultus est Hierosolymis in
regiis conditoriis. In regnum paternum Abias
successit octauum iam supra decimum agens
annum, Hieroboamo apud decem tribus regnū
obtinente.

XI. Et quoniam huius regis exitum, diximus, superest vt quis Hieroboami finis fuerit con-
3. Reg. 14. quenter subnectamus. Is nullum neque mo- dum neque finem impietatis faciens, singulis diebus aras in excelsis lucis extruebat, & sacri- ficos his è vulgo assignabat. Hanc suam contu- meliam, dignamque tanta impietate pœnam, non multo pòst Deus in caput ipsius atque fa- miliaẽ vertit. Cùmque filius eius Obimes illo tempore ægrotaret, iussit vxorem suam mutato cultu, sumptoque priuato habitu, ad Achiam prophetam proficisci. esse enim hunc virum in prædicendis futuris mirificum, à quo ipse olim regnum sibi deberi cognouisset. mandauitque vt quasi peregrina de filio percontaretur, esset- ne præsentem morbum euasurus. Illa habitu mutato, ita vt à marito iussa fuerat, in Siluntem vbi tum Achias degebat, peruenit. Iamque ad- uentante ad illius ædes muliere, cæcutienti præ senio Deus apparuit, indicans & quodd Hiero- boami vxor ad eum veniret, & quid ad interro- gata respondendum sit. Et cùm iam pro fori- bus esset priuatam hospitem simulans, exclam- at: Ingredere Hieroboami coniux, quid tei- psam celas? Deum certè latere non potes, qui me de aduentu tuo præmonuit, mandauitque quid tecum loqui debeam. Vade igitur ad ma- ritum, & hæc Dei verbis ei renuncia. Quoniam te magnum è paruo & nihili reddidi, & abscis- so à Davidis familia regno, tibi illud dedi: tu contrà immemor horum beneficiorum fusiles deos quàm me colere maluisti: idèd delebo te & tuum genus, & cadauera vestra à canibus at- que alitibus deuorabuntur. constituam enim regem super populum meum, qui neminem è Hieroboami genere superstitem est relicturus. Nec populus erit expers vltionis, sed excidet è terra bona hac, & in transcuphratenenses regio- nes dispergetur, quia regis impietatem est imi- tatus, & deos ab illo factos adorat, relictis meis ceremoniis. Tu verò mulier ad maritum pro- pera, hæc illi renunciatura. Filium enim mor- tuum reperies. nam te urbem ineunte, ille è vi- ta exiturus est: sepelieturque defletus à toto po- pulo, & publico luctu honoratus. Solus enim hic è Hieroboami familia bonus existit. Hoc o- raculo mulier territa se proripit, & toto itine- re futuram filij mortem iam tum deplorans, plangensque misera properat propter maritum eadem opera filio fatum accelerans, quem non nisi mortuum visura erat: reuersaque domum illum quidem ita vt propheta prædixerat, exanimem reperit, regi verò cuncta ordine re- nuntiauit.

[illegible]

A βασιλεύσας δὲ αὐτῷ, ἐπιμαχόμενος. τὸν ἔσπονδον ἀλα-
ζὼν αἶψα καὶ ἀσπίδας, καὶ ὄρεα τὸ μὴ περσεύειν τοὺς πα-
ξῶν φίλους, τὴν ἀρχὴν ὑπολόισας. ἐτάφη δὲ ἐν ἱερῶ-
σολύμοις ἐν ταῖς θήκαις τοῦ βασιλείων. διεδέξατο δὲ
αὐτὸς τὴν βασιλείαν, ὁ υἱὸς ἀβίας, ὃς ὄνομα ἦν καὶ δι-
κατὸν ἔτος ἐρεβοάμης τοῦ δίκου φυλατὴν βασιλεύοντος. καὶ
ταῦτα μὲν, τοιοῦτον ἔχει τέλος. καὶ ὃς ἐρεβοάμης ἀ-
κόλυσεν τοῦτον ἔχοντα πῶς καταστρεψέτω τὸν βίον διεξελ-
θὼν. **B** **C** **D** **E** **F** **G**

Κεφάλαιον ε΄.

CAP. V.

Στρατιὰ ἐρεβοάμω ἐπὶ τὸν υἱὸν ῥοβοάμω, ἔπειτα δὲ ὅτι βασιλεὺς
τῷ ἐρεβοάμω ἤγειρεν ὁμοφύλους, αὐτὸς τῷ
βασιλείᾳ ἔγεν.

ΙΕΡΕΒΟΑΜΟΣ ὅς ἐστιν τούτων φροντιστάς, πολλὰ ἀριθ-
μήσας στρατὰς, ἐπὶ τῷ ῥοβοάμω πάντα τὰ δύο φυ-
λάδιν τῇ βασιλείᾳ τῷ πατρὸς ὁμοφύλοι ἀβίαν ἔξε-
στράτευσε πολέμους. κατεφρόνει γὰρ αὐτὸν ὁμοφύλοι ἡλι-
κίας, ὁ δὲ ἀκούσας τὸ ἔροδον τῷ ἐρεβοάμω, πρὸς αὐτὸν
ἐκτεπλάγη. ἡγεμόνος δὲ ἐπὶ αὐτὸν καὶ τῷ νότιος τῷ φρο-
νήματι καὶ τῷ ἐλπίδος τῷ πολέμῳ, στρατὰς ἐπιλέξας ἐκ
τῶν δύο φυλάδιν, ἀπήντησε τῷ ἐρεβοάμω εἰς τόπον πρὸς
καλοῖ μύρον ὄρος σαμάρᾳ. καὶ στρατοπεδουσάμενος ἐγ-
γὺς αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν μάχην ἡνέβριζεν. ὡς δὲ ἡ δύ-
ταμις αὐτῷ, μελέαδες πρὸς ἀπὸντα. ἡ δὲ τῷ ἐρεβοάμω
στρατὰς, διπλασίονος ἐκείνου. ὡς δὲ τὰ στρατεύματα πρὸς
τὰ ἔργα καὶ τοὺς κινδύνους ἀντεπαρετάσσετο καὶ συμβαλὴν
ἐμελλε, σὰς ἐφ' ὑψηλοῦ πνοῦς τότε ἀβίαν, καὶ τῇ χειρὶ
κατασείσας, τὸ πλῆθος καὶ τὸν ἐρεβοάμω ἀκούσας
πρὸς αὐτὸν μὲν ἡσυχίαν ἤξιώσε. ἡγεμόνης δὲ σιωπῆς,
ἤρξατο λέγειν, ὅτι μὲν τῷ ἡγεμονίᾳ ὁ θεὸς διαβίδη καὶ
τοῖς ἐκγόνοις αὐτῷ κατένευσεν εἰς ἅπαντα χρόνον, ἐπὶ
ὑμῖν ἀγορεύει, θαυμάζω δὲ πῶς ἀποστάντες τῷ πα-
τρὸς, τὰ δούλω ἐρεβοάμω πρὸς ἐπὶ καὶ μετ' ἐκείνου
πάρεστε νῦν ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῷ θεῷ βασιλεύοντι κακῶς
πολεμήσαντες, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀραιρησόμενοι τὴν ὑπάρ-
χουσαν. τὴν μὲν γὰρ πλείω μᾶλλον νῦν ἐρεβοάμω ἀδύ-
κως ἔχει. ἀλλ' ἐκ οὐμῶν ταύτης αὐτὸν ἀπολαύσιν ἐπι-
πλείονα χρόνον, ἀλλὰ δοὺς καὶ τῷ παρελθόντι δόκω
τῷ θεῷ, παύσιν τῷ ἀδυναμία, καὶ τῷ ὑβρίων ἀπὸ οὗ
ὁμοφύλοι εἰς αὐτὸν ὑβρίζων, καὶ αὐτὰ ποιῶν ὑμᾶς
ἀπαπεικνῶν. οἱ μὲν δὲ ἀδικησάντες ὑπὸ τῷ πατρὸς,
ἀλλ' ὅτι μὴ πρὸς ἡδονῇ ἐκκλησιάζων ἐμίλησεν, ἀν-
δρόπων πονηρῶν συμβεβηκὸς παιδῶν, ἐγκαταλείπει
μὲν τῷ θεῷ ὑπὸ ὀργῆς ἐκείνου, τῇ δὲ ἀληθείᾳ αὐτοῦ
ὑπὸ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἐκείνου νόμῳ ἀπασσάσασθαι. καὶ τοῖς
σωτηριώταις καλῶς ἔχον ὑμᾶς, ἐ λόγων μόνων δυ-
σκόλων, αἱ δὲ νῦν καὶ διμαρτυρίας ἀπύρως, ἀλλ' εἰ καὶ
πρὸς διμαρτυρίας ἡ νεότης αὐτῇ, ἡ ἀμαθία τῷ πρὸς το-
μῶν ἐξήγη ἔργον, ὁμοφύλοι τὸν πατέρα, καὶ
τὰς διμαρτυρίας ἐκείνου. παρατήσιν γὰρ τῷ θεῷ τῷ ἐκ-
γόνῳ ἀμάρτιας. τὰς τῷ πατρίδι ἀποποιίας. ὑμῖν δὲ ὅς
ἐστιν τούτων ἐλογισάσθαι, οὐτὲν τὸ ἐπὶ νῦν. ἀλλ' ἡ κατὰ
στρατὸς ἐφ' ὑμᾶς τοσοῦτος. ἡνὶ ἐπεπικνῶς πρὸς τῆς
νίκης, ἡ τῷ χρυσῶν διαμύλαισι, καὶ τοῖς ἐπὶ τῷ ὄρεσιν βω-
μοῖς, ἀ δὲ ὑμῶν τῷ ἀσθεσίας ἐστὶν ὑμῶν, ἀλλ' οὐχὲ τῆς
θρησκείας, ἡ τῷ πλῆθος ὑμᾶς διέλιπθαι ἀπεργάζειν,
τὴν ἡμετέραν στρατὸς ὑμῶν ἀλλοτρίαν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς οὐδὲ
καὶ μελεῖσθαι στρατὸς μὲν ἀδικημάτων πολέμου ὡς
ἐν γὰρ μόνω τῷ δικῶ καὶ εἰς τὸ θεῷ δυνάμει τὴν βα-
σιλοσύνην ἐλπίδω τῷ κατὰ τῷ ἐναντίον ἀποκρίσθαι
συμβέβηκεν. ἡνὶς ἐστὶν παρ' ὑμῶν τατηρηκόσιν ἀπ' ἀρχῆς
τὰ νόμῳ, καὶ τῷ ἰδίῳ θεῷ σεβομένους. ὅς ἐστιν ἡγεῖρας ἐποίη-
σαν ἔξ ὑλῆς φαρτῶν, ἐπὶ τῷ πᾶσι ποιεῖν βασιλείας
ἐπὶ τῇ τῷ ὁχλῶν ἀπάτη κατεπεσάσεν, ἀλλ' ὅς ἐργον
ἐστὶν αὐτῷ καὶ ἀρχὴ καὶ τέλος τῷ ἀπὸ τῶν. συμβεβηκὸς ποι-
ηροῦ ὑμῶν ἐπὶ τῷ νῦν μεταγνώσθαι, καὶ λαβόντας ἀμείνων
λογισμῶν, πάντα δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν τῷ πο-
ρεῖν ὑμᾶς ἐπὶ τοσοῦτο μέγεθος ὑδαμονίας γνωρίσθαι.

*Hieroboami contra Abiam filium Roboami ex-
peditio & clades, & quod Basanes Hieroboami
generis extirpator, ipse regnum occupaverit*

AT Hieroboamus nihil his motus, magnis
delectibus habitis contra Abiam filium
Roboami, duarum tribuum regem, qui tum pa-
tri successerat, duxit exercitum, propter ætatem
eius non satis administrandis rebus maturam,
sperans se facilem victoriam reportaturum. Il-
le verò audito aduentu Hieroboami haudqua-
quam est perterritus, sed supra ætatem, & supra
quàm hostis sperauerat, impigrè collecto è
duabus tribubus exercitu, occurrit Hierobo-
amo in quodam loco qui appellatur mons Sa-
maron, & prope illum castra metatus ad præ-
lium se & suos parabat. Habebat autem in ca-
stris quadringenta millia militum: Hierobo-
ami copię duplo numerosiores fuere. Ut verò
pugnandi studio acies instructæ ex aduerso cõ-
stitere, Abias occupato editiore quodam loco,
manu mota silentium ab hoste petiit. Quo im-
petrato, sic orsus est dicere: Quòd Dauidi atque
eius posteris regnum in multas ætates duratu-
rum diuinitus sit concessum, ne ipsi quidem i-
gnoratis: quo magis miror cur deserto meo pa-
tre, Hieroboamo eius seruo adherere malueris,
& nunc ab illo contra nos steris iusto Dei
suffragio principatum obtinentes, impugnatu-
ri nos & reliqua regni parte repulsuri. maiorè
enim eius partem Hieroboamus iam nunc in-
iusta vi occupat. Sed non diu fructur sua tyran-
nide, dabit Deo pœnas perpetratorum scelerũ,
qui finem imponet eius nefariis facinoribus,
quandoquidem ipse non vult imponere atque
etiam vos ad omnem iniquitatem incitare non
desinit. Hoc enim autore nulla iniuria prouo-
cati à meo patre, tantum quia malis consiliis se-
ductus, parum comiter vos allocutus est, irati
deseruistis non tam illum quàm Deum optimũ
maximum, legesque eius omnium quæ vnquã
fuere sanctissimas. Atqui æquum erat veniam
dedisse nõ solum verbi durioris homini iuue-
ni & concionandi non admodum perito, sed
etiam si re aliquid per ætatē peccasset, vel pro-
pter Solomonem patrem, & illius in hanc gen-
tem beneficia. Par enim est parentum meritis
posterorum errata cõdonari. Vos verò nullam
eorum rationem habuistis, ac ne nunc quidem
habetis, sed tam numeroso exercitu contra nos
venitis. quæ quæso re freti: num aureis illis vi-
tulis, & aris ac lucis celsioribus, quæ non reli-
gionis sed impietatis vestræ argumẽta sunt? An
fortè multitudo qua potiores estis, spem vobis
facit victorię? At nihil pollet quãtũlibet innu-
mera vis exercitus, pro iniustitia cõtra ius ar-
ma ferentis. In sola enim pietate ac iustitia spes
victoriæ sita est, quæ profectò penes nos est, qui
cõstater in seruadis legibus & veri numinis cul-
tu perseueramus: quæ nõ manus artificis è ma-
teria fragili sculpsit, neq; scelestus rex com-
mẽtus est ad imponendũ vulgo ignobili: sed qui
cõditor est omniũ, & principiũ huius vnuersti-
tatis simul & finis. Quãobré nũc quoq; luadeo
vt resipiscatis, & securi meliora consilia de-
sinatis contra instituta patria bellũ gere-
re, per quæ ad tantam felicitatem peruenistis.

Dum in hanc sententiam Abias verba facit ad Israeliticum populum, interim à Hieroboamo pars copiarum occultè missa à tergo Abianorū conspicitur: qui circumuentos se videntes non mediocriter sunt territi. Ibi Abias bono animo suos esse iubet, omnémque fiduciam in Deo ponere illum certè nullis hominū insidiis circumueniri. Ad hanc regis vocem redditus est militi animus: & inuocata ope numinis, ad sacerdotum classica ingenti clamore sublato alacritatis indice in hostem irruunt. Nec defuit cæleste auxilium, quod hostium vigorem retudit, Abianis longè præpollentibus quod hostiū vigorem retudit, Abianis longè præpollentib⁹. Tantam enim stragem ediderunt, quanta in in nullis vel Græcorum vel Barbarorum inuenitur commentatiis. Cæsis enim quingentis millibus memorabilem apud omnes posteros victoriam retulerunt: & vires eorum munitissimas vi captas deripuerunt, Bethlen cum sua ditione, itémque Isanā & huic coniunctam ditionem. Post eam cladem Hieroboami vires omnino fractæ fuere, quandiu Abia fuit superstes. Defunctus enim est non multo post victoriam, exacto tertio principatus sui anno: sepulcrūque est Hierosolymis in maiorum suorum conditoriis, relictis filiis viginti duobus, filiabus sexdecim. is liberorum numerus ē mulieribus xiv. ei susceptus est. In regnum successit filius Asanus, matre Machza genitus, quo regnante Israelitarum regio decenni pace potita est. Atque hæc sunt quæ de rebus Abiæ sunt prodita. Mortuus est deinde etiam Hieroboamus rex decem tribuum, cum regnasset annis vigintiduobus, secundo iam anno regni Asanici exacto. Eius loco imperauit filius Nadabus paternæ malitiæ ac impietatis æmulus, eoque in principatu biennium exegit. Quo tempore ducto exercitu ad Gabarho Palestinorum urbē putabat se eam obsidione posse capere. Interim quidam ē domesticis eius amicis Balanes Macheli filius insidiis interceptum occidit, & arrepto regno totam eius stirpem excidit, euenit que iuxta prophetæ vaticinium, ut qui ex Hieroboami cognatis in urbe trucidabantur, à canibus laniati absumerentur: qui verò in agris, ab alitibus. Atque in hunc modum Hieroboami familia debitas impietatis & scelerum penas exoluit.

CAP. VI.

Aethiopum irruptio in Hierosolymitanum agrum sub Asano, & exercitus eorum interitus.

XII.

Asanus autem Hierosolymorum rex vir erat moribus honestissimis præditus, & cælestis numinis obseruantissimus, qui quæ nihil vel cogitaret vel faceret nisi pietati ac naturæ legibus consonum. is correxit quicquid erat in suo regno vitiosum, sublatis omnibus exoticis immunditiis. habuitque in exercitu lectissimorum virorum scutorum ac hastatorum ex tribu Iudæ trecenta millia: ex tribu itē Beniamitica scutorum & sagittariorum ducenta quinquaginta millia. Eius regni anno decimo Zaræus Aethiopum rex cum maximo exercitu contra eum venit, ducens peditum notelæonτα, & ἡ τῆς βενιαμίνδος, ἀσπίδας φορούντων καὶ τοξοτῶν, μυριάδας πέντε καὶ εἴκοσι. ἴδῃ δὲ αὐτοῦ δέκα ἑπτα βασιλεύοντος, στρατεύει μεγάλη δύναμις ζαράος ἐπ' αὐτὸν ὁ τῆς αἰθιοπίας βασιλεὺς,

A ταῦτα μὲν Ἀβίας διελίχθη πρὸς τὸ πλῆθος. ἐπ' αὐτῇ λείποντες, λαθροὶ τῶν στρατιωτῶν ὁ ἱεροβοάμης ἐπὶ μὲν τῇ περικυκλωσάμενος τὴν ἀβίαν ἐκπύων ἐφαιετόν τε στρατοπέδου μερῶν. μίση δ' αὐτῇ ἀνελήθη θύοντες τῶν πολεμίων, ἡ μὲν στρατὸς κατέδεισε, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἀνέπεσεν. ὁ δ' Ἀβίας παρεδάρρυνε καὶ τὰς ἐλπίδας ἔχον ἐν τῷ θεῷ παρεκάλει. τῶν γὰρ ἐκ κύκλωδος πρὸς τῶν πολεμίων. οἱ δ' ὅμῃ πάντες ἐπιχρησάμενοι τῷ θεῷ τῇ θεῷ συμμαχίαι, τῶν ἱερῶν τῇ σάλπηγγι σημεναίναν, ἀλαλάζοντες ἐχέοντο ἐπὶ τοῖς πολέμοις. ἔτ' μὲν ἰδραυσὲν τὰ φρονήματα, καὶ τὰς ἀκμὰς αὐτῶν ἐξέλειυσεν ὁ θεός. τὸ δ' Ἀβία στρατὸν ἰσχυρῶς ἐπέστησεν ὅσος γὰρ ἐδέχθη ἐμνημονόθη φόρος ἐν πλείω γαζονίαι, ἔθ' ἑλλεύων ἐπὶ βαρβαρῶν, πούντας ἀποκτείναντες τὸ ἱεροβοάμης δυνάμει, θάυμασθην καὶ ὁραβήπτην νίκην ὡς τὸ θεῷ λαβεῖν ἐξῆλθον. πνιγόντα γὰρ μυριάδας τῶν ἐχθρῶν κατέβαλον, καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν διήρπασαν τὰς ὀχυροτάτας ἐλόντες κατὰ κράτος. τὴν τε βηθλήμην καὶ τὴν τσαρχίαν αὐτῆς, καὶ τὴν ἰσανά, καὶ τὴν τσαρχίαν αὐτῆς, καὶ ἱεροβοάμης μὲν, ἐκ τῆς αὐτῆς ἡτῆς ἰσχυρῶς ἐφ' ὅσον Ἀβίας ἀνελύχθη. τὰ δὲ ὅσα ὀλίγον τῇ νίκῃ χρόνον ἐπὶ ζήσας, ἐπὶ βασιλεύσας ἔβια καὶ θάπτεται μὲν ἐν ἱεροσολύμοις, ἐν ταῖς περὶ τὴν νίκην θήκῃς. ἀπολείπει ἡ γοῖς μὲν δύο εἴκοσι. θυγατέρας δ' ἐξῆκδι καὶ πέντε καὶ τέτταρες ἐν γυναικῶν δεκαπενταρῶν ἱπτικώσατο. διεδίδετο δ' αὐτῇ τὴν βασιλείαν ἐν ἡσέας ἀσάνος, καὶ ἡ μητὴρ τῇ νεαίσκῃ, μαχαία τῆς θυγατέρας κρατῆντος, ἀπέλευσεν ἡ χώρα τῇ ἰσραηλῶν εἰρῆνης, ἐπὶ τῇ δέκα καὶ τῷ μὲν ἀνελύχθη τὸ ἱεροβοάμης ἡ σολομῶνος, ἔπειτα παρελήφθη μὲν. ἐπὶ τῇ τῆς καὶ ἱεροβοάμης ὁ τῶν δέκα φυλῶν βασιλεὺς, ἀρξας ἐπὶ δύο καὶ εἴκοσι. ἐξῆκδι καὶ αὐτὸς ὁ παῖς, νάδαβος, διύπτερον ἔτος ἦδη τῇ βασιλείας ἀσάνος διελκυσθῶτος. ἤρξε δ' ὁ τῇ ἱεροβοάμης παῖς ἐπὶ δύο, τῷ πατρὶ τὴν ἀστέλειαν καὶ τὴν πεντηκῆαν ἡμερῆς ὧν. ἐν τῇ τεταῖς τοῖς δύο ἐτεσι στρατιωτῶν ἐπὶ γαβαθῷ πόλιν παλαιστίνων ἔσαν πολιορκία λαβεῖν αὐτὴν πρὸς σέμνιν. ἐπὶ τῇ δὲ ἐκείνῃ τὸ φίλην τῆς βασίλειας ὄνομα, μαχαία καὶ παύδης, ἀποθνήσκει. ὁ δ' αὐτὸς τῇ βασιλείαν παραλαβὼν, ἀπαιτῶν τὸ ἱεροβοάμης γένος διέφθειρε, καὶ σιωπῆ καὶ τῇ θεῷ περὶ τῆς τοῦ μὲν ἐν τῇ πόλει τῇ ἱεροβοάμης συγγενῶν ἀποθνήσκοντα, ὑπὸ κυανῶν σπαραχθῆναι, & διαπανθῆναι, τῆς δ' ἐν ταῖς ἀγροῖς, ὑπ' ὀρεῖσιν. ὁ μὲν οὖν ἱεροβοάμης οἶκος, τῆς ἀστέλειας αὐτῆς καὶ τῇ ἀομυμάτων ὑπῆρχεν ἀξίαν δόλιν.

Κεφάλαιον ζ'.

Αἰθίοπων ἐπὶ στρατὸς τοῖς ἱεροσολύμοις βασιλεύοντος ἀσάνος, καὶ ὅσα ἐδοῦν τὸ στρατὸν.

Ο δ' ἡ ἱεροσολύμων βασιλεὺς ἀσάνος ὡς, πέντε ἔτη ἀφ' ἑσέως καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀφορῶν, καὶ μηδὲν μὴ πρὸς τὸν μὴ ἐνομόμνος, ὁ μὲν πρὸς τὴν δύσβειαν εἶχε καὶ τὴν τῶν νομίμων φυσιλῶν τὴν αἰσφροσύνην. κατόρθωσε δ' αὐτῇ βασιλείαν ἐκόντας εἰς πονηρῶν ἐν αὐτῇ, καὶ κατὰ κράτος ἀπὸ πάσης κηλίδος, στρατὸν εἶχον ἐπὶ τῇ αὐτῇ ὡς πλῆθος θυμῶν καὶ σεφομασίῃ, ἐν μὲν τῆς ἰοῦδα φυλῆς, μυριάδας καὶ τοξοτῶν, μυριάδας πέντε καὶ εἴκοσι. ἴδῃ δὲ αὐτοῦ δέκα ἑπτα βασιλεύοντος, στρατεύει μεγάλη δύναμις ζαράος ἐπ' αὐτὸν ὁ τῆς αἰθιοπίας βασιλεὺς, εἰς

ἐν τῇ κέντρῳ μὲν πεζῶν μυριάσι, ἵππων δὲ δέκα, ἑκα-
 κοσίαις δὲ ἄρμασι. καὶ μέχρι πόλεως μέρησας, ἐπὶ δὲ
 αὐτῇ τῇ ἰσὶα φυλῇ, ἐλάσαντες αὐτὴ μὲν τῆς οἰκίας δυν-
 νάμειος, ἀπῆντησεν ἄσανος. ὃς αὖτε ὁ δὲ ἀτάξας αὐτὸν τῇ
 σραπαῖ, ἐν πνι φάραγγι σαραπὰν λευκομένη, τῆς πόλεως
 ἐκ ἀποδυν, ὡς εἶδε τὸν τῇ ἀγιοπόων πληθύν, αἰαθύνσας,
 νίκην ἦται ὡς τὸν θεόν, ὃς τὰς πολλὰς κτείνεν μυριά-
 δας τῇ πολέμων. ἐδὲ γὰρ ἄλλω πνι θαρσύνσας ἔλαβεν,
 ἡ τῇ παρ' αὐτὸν βοήθεια δυναμένη ὃς τοῖς ὀλίγοις ἀπαρ-
 γάσσεται κρείττοις τῇ πλείονων, καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τῇ
 ὑπερῶντων, ἅπαν τῶν περὶ μάχην τῇ ζαράω. ταῦ-
 τα λήγοντος ἀσάνης, νίκην ἰσημαίνει ὁ θεός. ὃς συμβα-
 λὼν μὲν χάρις τῇ περὶ δεινῶν μὲν ὑπὸ τῷ θεῷ πολ-
 λοῖς ἀπαιτῶν τῇ ἀγιοπόων. καὶ ἑαπὼν τὰς εἰς φυλὴν ἐ-
 διόξεν ἄρχει τῆς γαλααδίας χώρας. ἀφ' ἑμῶν δὲ τῆς ἀ-
 ναγρέσεως, ὅτι τῶν ἀρπαγῶν τῇ πολέμων, ἦλυν γὰρ γα-
 λααδῶν, ἐχάρησαν, καὶ τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν, ὡς πολὺν
 αὐτὸν ἐκπορήσας χρυσόν, λείπει τὰ ἀπαργαίην, καμῆλους
 καὶ ὑποζύγια. καὶ βοσκομένους ἀγέλας. ἀσάνης μὲν ἔν
 καὶ ἡ σὺν αὐτῷ σραπαῖ τοιαύτῳ ὡς τῷ θεῷ νίκην λα-
 βόντες καὶ ὠφέλειαν, ἀνέστησαν εἰς ἱεροσόλυμα. ὡς γα-
 νομένοις δὲ αὐτοῖς ἀπλήτισσε καὶ τῶν ὁδῶν περὶ φητῆς ἀ-
 ζαρίας ὄνομα. ὅθεν ἐπιτρέψαν καλῶσας τῆς ὁδοπορίας,
 ἥρξατο λέγειν περὶ αὐτοῖς, ὅτι ταύτης εἶναι τῇ νίκης πα-
 ρὰ τῷ θεῷ τετράχρως, ὅτι δικαιοσύνη καὶ ὑπόστασις αὐτοῖς πα-
 ρέχον, ὃς πάντα καὶ βάλῃσιν τῷ θεῷ πεποιθότας. ὅτι
 μὲν οὖν οὐκ ἐφασκιν, αἰεὶ κρατῶν τῇ ἐχθρῶν, καὶ τὸ
 ζῆλον μὲν δὲ δαίμονιαι παρέξεν τὸν θεόν. ὁπολείπουσι
 δὲ τῶν θρησκείων, ἅπαντα τούτων ἐν αἰτία συμβήσεσθαι,
 καὶ γινώσκουσιν χρόνον ἐκείνον, ἐν ᾧ μηδὲς ἀληθῆς ὁρε-
 θιστῇ περὶ φητῆς ἐν τῇ ὑμετέρῳ ὁχλῷ, οὐδὲ ἱερῶν τῶν
 δικαιοπραγμάτων. ἀλλὰ καὶ αἱ πόλεις ἀσάσονται γινώ-
 σονται, καὶ τὸ ἔθνος καὶ πάσης σπάρησεται γῆς, ἐπὶ πηλὺν
 βίον καὶ ἀλίτῳ βιωσόμενον. καμῶν δὲ αὐτοῖς ἔχουσι
 σὺν ἐκείνῳ ἀγαθοῖς γινώσκουσιν, καὶ μὴ φθονήσας τῆς
 διδρυμίας αὐτοῖς τῷ θεῷ. ταῦτ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ὃς
 ὁ λαός, ἐχάρησαν, καὶ πολλὰν ὁρμήναι ἐπιποιῶντο, κοι-
 νῆτε πάντες καὶ κατ' ἰδίαν τῷ θεῷ. διέπειν δὲ ὁ βασι-
 λεὺς καὶ τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ τῇ νομίμων ἐπιμαρτυρούμεναι.
 καὶ ταῦτα μὲν ἀσάνης τῷ βασιλεῖ τῇ δύο φυλάδιν ἐν
 τοῖς ὑπῆρχαν. ἐπ' αὐτοῖς δὲ ὅτι τὸν τῇ πληθύν τῇ ἰσ-
 ραηλ τῇ βασιλείᾳ βασάνῳ, τὸν ὁποκτείναντα τὸν ἱε-
 ρεὺς αὐτὸν μὲν νάβαδον, καὶ καταχρόντα τῶν ἀρχόντων.
 ὅθεν γὰρ ἐν θάρσει πόλει ὁρμήσων, καὶ ταύτῳ οἰκητή-
 ριον πεποιθόμενος, εἰκοσι μὲν ἐκαστοῦ ὅσον ἐπὶ καὶ τὸς
 σαρα. ποιεῖν δὲ καὶ ἀσάνης ὑπὸ ἱεροβάαμον καὶ τὸν υἱόν
 αὐτοῦ γιγνώσκων, πολλὰ καὶ τὸν πληθύν καὶ διέστηκε, καὶ
 τὸν θεόν ἐξυβρίσεν. ὃς αὐτοῖς πέμψας γιγνώσκων τὸν περ-
 φητῇ περὶ φητῆς ὁρμήσων αὐτὸν πᾶν γένος, καὶ τοῖς αὐ-
 τοῖς οἷς καὶ τὸν ἱεροβάαμον κακῶς. ὁρμήσων οἶκον ὅθεν
 λάσων, ὅτι βασιλεὺς ὑπ' αὐτὸν γιγνώσκων, οὐκ ἠμείψατο
 τῶν ὁρμήσων τῇ δικαιοπραγμάτων περὶ πληθύν καὶ
 ἀσάνης. ἀπὸ αὐτοῖς περὶ τοῖς οὐσι τοιοῦτοις ἀγα-
 θοῖς, ἔπειτα τῷ θεῷ φίλα. τὸν δὲ καμῶν ἱεροβάαμον ἐμ-
 μύησατο, καὶ τῆς ψυχῆς ὁπολομένης τῆς ἐκείνου τῶν πο-
 τηρίων αὐτὸν ὅθεν εἰκότως τῷ ὁμοίως συμφορῶν αὐτὸν ἔλαβεν, ὁμοίον αὐτὸν γιγνώσκων. βα-
 σάνης δὲ περὶ ἀκακῶς τὰ μέλλοντα αὐτὸν συμβήσεσθαι καὶ μὴ ὅθεν τῇ
 περὶ τοῖς πολυμήναις, ὡς
 περὶ τὸ λοιπὸν ἡσύχασεν, ἵνα μὴ μάλλον ποιεῖν δόξας ὁποδότην καὶ περὶ τῇ παρὰ γινώσκων ἐν τῇ τύπῃ ἔν μα-

A genta millia, equitum centum millia, adiun-
 ctis trecentis curribus. Huic progressu usque
 Marasam, quæ est vrbs ditionis Iudæ, occurrit
 Asanus: & instructa contra cum acie non pro-
 cul ab vrbe in quadam valle, cui nomen Sapha-
 tha, vt vidit ingentem Æthiopum multitudinē
 exclamauit Deum inuocans, oransque vt vi-
 ctoriam sibi contra tam multa hostium millia
 dignetur annuere. Venisse se ad dimicandum
 cum Zaræo sola illius ope fretum, qui paucos
 plurium, & imbecilles fortium victores posset
 reddere. Hæc precanti Deus victoriæ signum
 obtulit: quo viso rex alacris cum hoste confli-
 xit, cæsisque plurimis, reliquos terga vertentes
 usque in agrum Geratenum persequutus est.
 Versi deinde à cædibus ad rapinas Gerara ca-
 piunt ac diripiunt. idem & in castris hostium
 factum est: vnde multum auri egestum est, præ-
 dæque abacta camelorum, iumentorum, & gre-
 ges pecorum. Tanta victoria diuinitus par-
 titi omnes reuertuntur Hierosolyma: iam-
 que non longè aberant quum illis prophe-
 ta Azarias sit obuiam, is posteaquam agmen
 consistere iussit, orsus est dicere, hanc victo-
 riam diuino fauore eis contigisse propter ser-
 uatam iustitiam ac pietatem, & quia semper
 Dei voluntati obtemperauissent. Quodd si ita vt
 cœperant pergerent, in posterum quoque vi-
 ctorias de hoste & vitam fortunatam eiusdem
 fauore illis expectandam: sin verò à religione
 descuerint, omnia contraria illos manere: se-
 quiturumque tale tempus, in quo neque pro-
 pheta verax in populo reperiat, neque sacer-
 dos iustitiæ cultor. Tuncque & vrbes eorum
 subuertendas esse, & gentem per omnes terras
 dispergendam, erronumque more vitam actu-
 ram nullis certis sedibus. Quapropter hortaba-
 tur vt dum tempus esset probitati studerent, &
 diuinum fauorem sibi ipsis non inuiderent. His
 auditis rex vnà cum populo gauisi sunt, dede-
 runtque operam & publicè & priuatim vt reli-
 gio facta recta maneret, dimissis à rege per to-
 tam regionem à quibus hoc negotium diligen-
 ter curaretur. Nunc relictis in hoc statu Asani
 duarum tribuum regis rebus, reuertor ad Ba-
 sanem Israelitarum regem, qui Nadabo Hicro-
 boami filio cæso regnum eius occupauerat. Hic
 in Tharsæ vrbe electo domicilio vigintiqua-
 tuor annis regnauit, sceleratior, magisque im-
 pius quàm vel Hieroboamus vel illius filius af-
 flictor populi, & aduersus Deum contumax.
 Quapropter misso ad eum Gimone propheta
 prædixit se totum ipsius genus excisurum, &
 eisdem quibus prius Hieroboamum cladibus
 profligaturum: eo quodd rex à se constitutus in-
 gratus fuisset, nulla in administrando regno pie-
 tatis aut iustitiæ ratione habita, quibus virtuti-
 bus nulla vel vrilior populo, vel Deo gratior:
 sed sceleratissimi Hieroboami factus imitator,
 omnib. eius vitiis sese cōtaminasset. Cui quum
 similis esse voluerit, merito etiam similem exitum
 habiturum. At Basanes posteaquā cognouit
 imminentes pro scelere sibi ac suo generi
 calamitates, non hoc curauit vt correctior in

[illegible]

A Trigesimo anno regni Afani regnauit Amari-
nus annis duodecim, sex Tharfæ, reliquos, sex
Marcone, quæ à Græcis Samaria dicitur. Ipse
Samaræum vocauit, à Samaro, de quo môtem
emerat, in quo vrbs sita est. Hic nihil à priorib.
regib. differebat, nisi quòd illis fuit sceleratior.
Omnes enim hoc tátum agebant, vt populum
quotidianis impietatibus à Deo abalienarent.
Quapropter iratus Deus effecit vt alius alium
tolleret, & cum toto suo genere extirparentur.

B Hic Samariæ diem suum obiit, succedente A-
chabo filio. Hinc certè videre licet quàm curæ
sint Deo res hominum, & quomodo bonos di-
ligat, malos contrà funditus eradicet. Israelita-
rum enim reges propter impietatem breui tē-
pore alius ab alio cū totis familiis sublati sunt.
Afanus verò Hierosolymorum duarúmque tri-
buum rex ob pietatē ac iustitiam feliciter Dei
fauore viuēs ad extremam peruenit senectam,
& post vnum & quadraginta regni annos bo-
na morte decessit. cui mox Iosaphatus successit

C filius, ex Abida matre natus, omnium testimo-
nio proauitæ pietatis ac fortitudinis æmulus,
quibus Dauidem sanctissimum regem retulit,
quemadmodum paulo post diceretur.

Cæterùm Achabus Ifraelitarum rex habita- XIII.
uit Samariæ vbi vigintiduobus annis regnum
tenuit, nihil de priorum regum institutis mu-
tans, nisi si quid fortè deterius commentus est.
Omnium enim impietates repræsentauit ac sce-
lera, sed Hieroboami præcipuè. nam & vaccas
ab eo consecratas adorauit, & alias super hanc
impietates addidit. Vxorem præterea duxit fi-
liam Ithobali, Tyrriorum ac Sidoniorum regis,
cui nomē Iezabela: móxq. ab ea domesticos il-
lius deos colere didicit. Erat hæc muliercula au-
dax & temeraria, adeoque impotētis insanix,
vt nō verita sit tēplū Beli deo Tyrriorum exēdi-
ficare, & lucum omnis generis arborum plan-
tare: cui etiam sacerdotes & falsos vates insti-
tuit. Quin & ipse rex hoc genus hominum fre-
quens circa se habere delectabatur, dementia
& malitia omnes antè se reges superans. Hunc 3. Reg. 17.
propheta quidam Dei maximi è Thesbone Ga-
laditica vrbe oriundus adiit, dicens eum præ-
nunciare, quòd nec pluuiam illis annis datur^o
sit, nec rorē, donec ipse vates non cōpareret. Ad
ditoque iureiurādo quo magis rē confirmaret,
secessit ad tractū austialē, vbi ad torrētē quēdā
degebat, vnde potū haberet. Nā cibis ei quoti-
die per coruos afferebatur, qui postquā ob inopi-
ā imbrīū exaruit, iubēte Deo profectus est Sa-
reptā, quod oppidū Tyrū inter & Sidonem sitū
est. Illic enim se mulierem viduam inuēturum
præmonitus fuerat, quæ alimenta suppeditaret.
Iamque non longe à porta aberat, quum videt
mulierem operariam ligna colligentem: & si-
gnificante Deo hanc fore eius altricem, saluta-
tam prius rogauit vt aquam potabilem afferret
abeuntēque iam reuocans, & panem portare
iussit. Iurauit illa nihil sibi domi esse præter v-

nicū farinæ pugillum & olei paululū : veniffē-
que ēd vt collectis lignis sibi ac filio panē co-
queret, quem vbi comediffent fame absumerē-
tur, quandoquidem nihil supereffet aliud. Tum
propheta, Vade, inquit, bono animo lætiora
ſperans: & primum mihi paululū paratum affe-
re. polliceor enim tibi nunquam in vafe illo fari-
nam defore, nec oleum in fidelia, donec Deus
det pluuiam. Paruit mulier, & quęcunque pro-
pheta petierat fecit: deincepsque & ſibi & filio
& hoſpiti ſat alimentorum habuit. neutrum e-
nim horum defecit, quandiu durauit ſiccitas.
Meminir autem huius inopię pluuiarum etiam
Menāder in geſtis Ithobali Tyriorum regis ſic
ſcribens. Hoc regnante etiam pluuiarum defe-
ctus fuit ab Hyperberetæo menſe vſque ad in-
ſequentis anni Hyperberetæum continuus, qui
cū ſupplicationes indixiffet, ſequuta eſt ma-
gna vis tonitruū. Hic Botrym in Phœnice con-
didit, & Auzaten in Africa. His verbis dubio
procul ſiccitatem factam ſub Achabo, cuius tē-
pore Ithobalus apud Tyrum regnauit, Menan-
der in ſuos commentarios retulit. Mulier autē
illa prophetę hoſpes cū filius eius morbo
præualente expiraſſet, eiulans & voces quas do-
lor exprimebat emittens, querebatur de aduen-
tu hominis qui peccata eius detexiſſet, ideò
mulctatam ſe filij morte diſcitans. Ille conſo-
labundus iubet eā ſibi tradere filium, breui re-
cepturā viuū: acceptūque mox in propriū
cubiculum detulit: quo depoſito ſuper ſuū le-
ctulum, exclamauit ad Deum, non bonam hoſ-
pitij gratiam altrici relatā extincto ipſius pue-
ro: rogabaturque vt remiſſo ſpiritu vitam ei reſti-
tueret. Itaque Deo genitricem miſerate, & pro-
phetę gratificante, ne videretur infortuniū ſe-
cum in hoſpitiū intuliſſe, præter omnem ex-
pectationem recepit puer ſpiritum. At illa gra-
tias egit vari, dicens nunc demum ſe agnoſcere
diuinę mentis interpretem. Paulo deinde poſt
Dei iuſſu ad Achabum proficiſcitur, indicatu-
rus ei venturam pluuiam. Erat tum fames per
totam regionem, & magna rerum ad victū ne-
ceſſariatum penuria, vt non ſolū hominibus
panis deeſſet, verū etiam equis cæteriſque iu-
mentis terra negaret pabulum: tanta erat vbiq.
ſiccitas. Rex igitur vocato diſpēſatore Obedia,
cui iumentorum curam mandauerat, iuſſit vbi-
que fontes & torrentes perquirere, ſicubi inue-
niretur herba ad ſecandum iumentispabulum.
Cūque multum quaſitus propheta Eliā ſe-
quere, iuſſit Obediam quoque ſe
ſequi. Partitis deinde itineribus, aliam rex, aliā
diſpenſator viam ingreditur. Erat autē vir pius
& quo tempore Iezabel regina in prophetas
ſæuiebat cædibus, centum ex eis in cauernis
ſubterraneis abdiderat, panē & aqua ſuſtentā-
dos. Huic à rege digreſſo Eliā occurrit, & ex
percontatione agnitus à venerabūdo ſalutatur.
Mox propheta mandāte vt aduentū ſuum regi
nunciaret: quo, inquit, meo merito me mittis ad
eum qui te vbiq; gentium ad necē perquirat?

ſ. Reg. 18.

καὶ ὅτε ὁν ἰεζαβήλ ἡ βασιλίσσα καμὸν τοὺς προφῆτας ἀπέκτεινε, τοῦτον ἔχοντ ἐν τοῖς ὑπογαιοῖς σπη-
λαίοις κρύψαι προφῆτας, καὶ ἔθηκεν αὐταῖς ἄρτον χορηγούμετα μόνον καὶ ὕδωρ. μονωθέντι δὲ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ
βασιλείως ὠβεδία, συνήλπιον αὐτῷ ὁ ποροφήτης ἡλίας. καὶ πυθόμενος παρ' αὐτῆς τίς εἴη. καὶ μαθὼν,
προσκυμώσεν αὐτόν. ὁ δὲ πρὸς τὸν βασιλέα βαδίζων ἐπέλυσεν καὶ λέγων, ὅτι παρεῖν πρὸς αὐτόν. ὁ δὲ πῃ κακῶς
ὑπ' αὐτῷ πεπονθὼτα πρὸς τὸν ἀποκτείναν ζητοῦντα καὶ πᾶσαν ἐρευνήσαντα καὶ γῆν, πῃ μὲν αὐτόν.
ὅτι

A καὶ ὁλίγον ἔλαιον, περιέειδαι ὅτι σιωπῶντες ἦσαν τὰ ξύλα,
ἵνα φρεσάσῃ ποιήσῃ αὐτῇ. ὅτε τὴν τίνω ἄρτον μὴ ὄν,
ὑπολείδω λιμὸς διαπατηθέντα, μηκέτι μηδὲν ὄντες
ἔλεγον. ἀλλὰ θαρσύνουσα εἶπεν ἄπιδι, καὶ τὰ κρείσσονα
προσδοκῶντα, καὶ ποιήσασα ὡς ἔσθον ἐμοὶ βραχὺ κό-
μισον. προλήγων γὰρ σοὶ μηδέποτε ὀπιλείψῃ αἰεί εἶσθαι
ἐκείνο τὸ ἄγρον, μηδὲ ἔλαιον τὸ κρεῖσσον, μέχρις οὐ αὐ-
τῷ ὁ θεός. ταῦτ' εἰποῦς τοῦ προφήτου, ὡς ἔσθῃ γῆμοιμήν
B ὡς αὐτὸν ἐποίησεν τὰ εἰρημόνια, καὶ αὐτῇ τὴν ἔσθῃ καὶ τῇ
τίνω ἐχορήγη τὴν ὀρεσίνην. ὅτε προφήτη. ἐπέλυσεν
δὲ οὐδὲν αὐτοῖς τοῦ πεν, ἄχρις οὐ καὶ ὁ αἰχμὸς ἐπαύ-
σατο. μέμνηται ὅτι τῆς ἀνομιᾶς ταύτης, καὶ μὴ ἀνδρὸς
ἐν ταῖς ἰδοβάλοις τῶν τυρίων βασιλείας ὡς ἔσθῃσι λί-
γων οὐτως. ἀβραάμ τὸ ἐπ' αὐτῷ ἐγγύς, ὅτε τοῦ ἱερ-
εῖς τῶν μελῶν, ὡς τοῦ ἐχομῆς ἔσθῃ ὡς ἔσθῃται. ἰκα-
ταίαν δὲ αὐτῷ ποιήσας μὲν, κεραινοὺς ἱκανοὺς βέλῃ-
C κῆσαι, ὅτε πόλιν βοόων ἐκποῖ τὴν ὀρεσίνην. ὅτε αὐ-
ζατὴν ἐν λιμῷ. καὶ ταῦτα μὲν δηλῶν τὴν ἐπ' ἀλάτου
γῆμοιμήν ἀνομιάν, καὶ γὰρ τοῦτο καὶ ἰδοβάλος ἐβα-
σίλει τυρίων, ὁ μὲν ἀνδρὸς ἀνὰ γῆρα φειν. ὅτι γῆν ὡς
ἦς ὡς τοῦτον εἶπομεν, ἡ τὴν ποροφήτην ὡς ἔσθῃται,
τῇ παιδὸς αὐτῇ καταπιστότος εἰς νόσον, ὡς καὶ τὴν ψυ-
χὴν ἀρεῖται καὶ δοξαζέμεν, ἀνακαλομένη καὶ φωνῇ
οἴας ὑπηγρόντος τὸ παιδὸς ἀφίεστα, κατηχησάμεν παρ'
αὐτῇ παρεστίας τὸν ποροφήτην, ὡς ἐλγῆσθαι τὰς ἀ-
D μῆτις αὐτῆς, καὶ ὡς τῷ παιδὸς τὴν τελευτῶντος.
ὅτι παρακαλῶντα θάρρειν καὶ ὡς ὡς ὡς αὐτῇ.
ζῶντα γὰρ αὐτὸν ὑποδύσθαι. ὡς ὡς οὐκ αὐτῆς,
εἰσάσας εἰς τὸ δαμάσθαι ἐν ὅτι διέβη αὐτὸς, καὶ κα-
ταδύς ἐπὶ τῇ κλίτῃ, αἰετόσῃ ὡς τὸν θεόν, καὶ καλῶς
ἀμείψασθαι τὴν ὑποδύσθαι καὶ θρίψασθαι, ὅτι ὡς
αὐτῆς ἀφανισάμενον ἐδύσθαι τὴν ψυχὴν ἐπὶ μὴ φαν-
παῖν τῷ παιδί καὶ ὡς ὡς αὐτῇ τὴν βίον. ὅτι ὡς
E καὶ οὐκ ἐπὶ τῇ μὲν τὴν μὲν, βουλῆς τῇ καὶ
τῇ ποροφήτην καὶ ὡς αὐτῇ, τὸ μὴ δοξαζέμεν αὐτῇ ὅτι
κακῶς παρῆται, ὡς πᾶσαι προσδοκῶντες ἀνέειναι. ἡ
δὲ ὡς αὐτῇ τῇ ποροφήτη. ὅτι τότε σαφῶς ἔλεγε με-
μαθηκῶντα ὅτι τὸ θεῖον αὐτῇ ὡς αὐτῇ. καὶ ὡς δὲ ὡς
γὰρ δὲ τῇ, ὡς ὡς τῇ πορὸς ἀχάβον τῇ βασιλείᾳ,
καὶ βέλῃσι τῇ θεῷ, δηλώσων αὐτῇ τῇ γῆμοιμήν ὡς
λιμὸς ὅτι κατῆχε τὴν γῆν ἀπασαν, ὅτι πολλὰ τῇ
ἀναγκῶν ἀπορία, μὴ μόνον ἀνδρῶν ἀρτῶν σπα-
F νίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν γῆν καὶ ὅσα τοῖς ἱπποῖς καὶ τοῖς
ἄλλοις κτήσι πορὸς νομῶν ὅτι γῆσι μὲν ὡς τῇ ἀνομι-
βείᾳ ὑποδύσθαι. τὸν οὐκ ὅτι μαλῶν αὐτοῦ τῇ
κτημῶν, ποροκαλοσάμενος ὁ βασιλεὺς ἐπέλυσεν
ζητῶν πηγὰς τῇ ὕδατιν, καὶ τοῖς χυμῶν, ὡς ὡς
παρ' αὐτοῖς ὡς αὐτῇ πᾶσα, ταῦτα εἰς ὡς αὐτῇ ἀμυσάμε-
νοι τοῖς κτήσι ἐχούσι. καὶ ὡς αὐτῇ καὶ πᾶσαι τὴν
οἰκουμένην τοῖς ζητῶντας τὸν ποροφήτην ἡλίας, ὡς αὐ-
τῇ σιωπῶντα ἐπέλυσεν καὶ αὐτῇ. ὡς αὐτῇ οὐκ
G ὡς αὐτῇ αὐτοῖς μαλῶν αὐτοῖς τὰς ὡς αὐτῇ, ὡς αὐτῇ καὶ
ὁ βασιλεὺς ἀπῆλθεν ὡς αὐτῇ ὡς αὐτῇ. σιωπῶντα

ὅτι μηδὲν αὐτὸν κατέλιπεν εἰς ὃν ἐκ ἀπίστου τοῖς ἀνέχουσιν εἰ λάβοιεν ὅτι θανάτω. καὶ ἵδ' ὁ λαβείνους ὡς αὐτὸν ἐρασκὶ μὴ τὸ θεοῦ φανέντος αὐτῷ πάλιν εἰς ἄλλον ἀπάλδοι τόπον. εἶτα δ' ἄμφω αὐτῷ πᾶν ἄνθρωπος τὸ βασιλείας, καὶ μὴ δουλεύουσι δύναι ὅπου ποτ' εἴη γῆς, ὅπου θάνη. θεωροῦν οἱ αὐτῷ τὴν σωτηρίαν παρεχόμενοι, τὴν ὅτι τοῖς ὁμοτέχνους αὐτῷ συνεδρῶν λίγων, ὅτι συνεδρῶν ἐκ τῶν θεωρημάτων, ἐκ ἀβέλας πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, καὶ ἔχει κεκρυμμένους αὐτοῖς ἐξ ἐφορῶν ὡς αὐτῷ. ὅς, μηδὲν δεδιότα βαδίζειν ἐκείλῳ θεωρῶν τὸν βασιλείαν, δοῦν αὐτῷ πίστις ἐν ὁρκοῖς, ὅτι πάντας κατ' ἐκείνῳ ἀρετῶ φανήσεται τὴν ἡμέραν. μελυσάντες, ὅτι τῷ βασιλεῖ τὸ ὡς εἶδε τὸν ἡλίαν, ὅτι ἡγήνηται ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ διήρτο μετ' ὁρῆς· εἰ αὐτὸς εἴη ὁ τῷ ἱεραίων λαὸν κακώσας, καὶ τὸ ἀκαρπίας αἵματος γαργαλίζων. ὁ δὲ ἐδὲν ὑποθωπύσας, αὐτὸν εἶπεν ἅπαντα τὰ δυνάμει παποικῆναι, ἐπὶ τὸ γῆρας αὐτῷ, ξενικοῖς ἐπιστηγότας τῇ χόρᾳ θύας, καὶ τέτοις σέβουσιν, τὸ ἴδιον αὐτῷ ὅς μόνος ἐστὶ θεός, ὅπου λαοὶ πότας. καὶ μὲν τοῖς ἀπάλδοντες ἐκείλῳ πάντας τὸν λαὸν εἰς τὸ καρμῆλιον ὅρος ἀβροῖσιν πρὸς αὐτὸν, καὶ τοῖς προφῆταις αὐτῷ, καὶ τοῖς τὸ γυναικὸς εἶπεν ὅσοι τὸν ἀριθμὸν εἴησαν, καὶ τοῖς τῷ ἄλσων θεωρημάτων ὡς τῷ φακοῖς τὸ πλῆθος ὄντας. ὡς ὅτι συνεδρῶν πάντας εἰς τὸ θεωρημάτων ὅρος, ἀρχιερεὺς δ' ἀπᾶντων, σαθῆς αὐτῷ ὁ θεωρημάτων ἡλίας μετὰ τῷ, μέχρι ποτὶ θεωρημάτων αὐτοῖς τῇ δυνάμει ἐξ ὁρῆς, οὕτως εἰώσθη ἱερασκῆνομαι αὐτῷ καὶ τὸν ἐργάζον θεὸν ἀληθῆ ἐ μόνον, ὅτι αὐτῷ τούτῳ, καὶ τὸ ἐτολμᾶς αὐτῷ παρῶν. μηδὲν ὅτι τὸν ἡμετέριον, ἀλλὰ ὅτι τῷ ξενικῶν ὑπερλήφοντες, ὡς ἐκείνους διὰ θρησκείαν, αὐτοῖς συνεδρῶν κατὰ κολῶν. ὅτι πλῆθος μηδὲν πρὸς ταῦτα ὑποκρινόμενος, ὡς εἴωσεν ἡλίας πρὸς δ' ἀπᾶντων, τὸ τῷ ξενικῶν θεῶν ἰχθῶς, καὶ τὸ ἴδιον, μόνος ὡς αὐτῷ προφῆτης, ἐκείνους ὅτι τῷ φακοῖς ἐχόντων, λαβὼν αὐτὸς τὸ βουῶν. καὶ ταῦτα θύσας ἐπὶ τῷ ἡλίῳ, πρὸς ἐχθρὰ φθίνοντες. κακῶν τοῖς τῷ πᾶσι τῷ ἐπὶ καλῶν αὐτῷ ἰδίῳ θύας ἀνακαῶν ταῖς ἐξ ἡλίου γαργαλίζοντες καὶ τέτι, μετὰ τῷ αὐτῷ τὸν ἀληθῆ φύσιν τῷ θεῷ. ἀριστίας ὅτι τὸ γνῶμης, ἐκείλῳ ἡλίας τοῖς θεωρημάτων ἐκλεξαμένους βουῶν, θεωρῶν τῷ θύσας, καὶ τῷ αὐτῷ ἐπὶ καλῶν αὐτῷ θύας. ἐπὶ δὲ ἐδὲν ἀπᾶντα ὡς τῷ τῷ ἡλίου καὶ τῷ ἐπὶ καλῶν αὐτῷ θύσας τοῖς θεωρημάτων, σκόπων ὁ ἡλίας, μεγάλη βοήθεια αὐτοῖς ἐκείλῳ τοῖς θεοῖς. ὅτι ἀποδημαῖν αὐτοῖς, ὡς κατέδυν. τῷ δὲ αὐτῷ ὁ ὅρθρῳ τῷ το ποιοῦνται μέχρι μέσης ἡμέρας, καὶ τιμῶνται αὐτοῖς, μαχαίρας καὶ σιδηροῦς καὶ τὸ πᾶσι ἰδίῳ, μέλλων αὐτὸς ἐπὶ τῷ τῷ θύσας, ἐκείλῳ τοῖς μὲν ἀνακαῶν τοῖς ὅτι ἡλίου θεωρημάτων τῷ αὐτῷ, μὴ πῦρ λαβὼν τοῖς ἐξ ἡλίου ἐμβάλη. τῷ ὅτι ὅλου θεωρημάτων, λαβὼν δὲ δὲ καλῶν, καὶ φυλῶν τῷ λαῷ τῷ ἱεραίων, ἀνίστην ὅτι αὐτῷ θύσας ἡλίου, ἐπὶ αὐτὸ δὲ ἀμύνει ὡς βαδύτατην. καὶ συνεδρῶν τὰς ἡλίας ἐπὶ τῷ βουῶν, καὶ κατ' αὐτῷ ἐπὶ τῷ τῷ ἱεραίων, τῷ αὐτῷ ἀπὸ τῷ κρῖνι ὁ δὲ πρὸς τῷ πλῆθος ὡς εἴωσεν αὐτῷ καὶ τῷ δὲ ἀμύνει ἀπᾶν ὡς γαργαλίζοντες πηγῆς ἀναδεδείχθαι. ταῦτα δὲ ποιήσας, ἔρχατο δὲ καὶ τῷ θεῷ καὶ λαβὼν αὐτὸν, καὶ ποιῶν τῷ πλῆθος πολλῷ ἡδὲ γέρον λαῷ, φανερῶν τῷ αὐτῷ δυνάμει. καὶ ταῦτα λίγωντος, ἀφ᾽ ὧν πῦρ ἐκ τῷ οὐρανοῦ, τῷ πλῆθος ὁρῶντος, ὅτι τὸν βωμὸν ἔπαιον,

A Quis enim locus est ad quem attracturos te nō miserit? Nunc fieri potest, ut dum ego regem adeo, te Dei spiritus quo agitaris aliō rapiat. & rex te non reperto frustratus in caput meum sauiat. Noli esse in meo periculo tam securus, quum scire possis quā sim studiosus tui similitum, qui centum Dei homines furori Iezabelis eripui, & nūc eis in latebris alimenta suggero. Propheta cōtrā iubet ut nihil metuēs regem adeat, sacramento interposito se quoque eadem die in eius conspectum venturum. Quo indicio postquam Achabus Eliam adesse didicit, in occursum eius properat: & cum indignatione. Tum ille es, inquit, Hebræorum turbator: tūc sterilitatis huius autor? At ille nihilo bladior, ipsum & eius familiam cum suis externis factis causam malorum omnium asseuerat, inuēctis peregrinis numinibus, & pro abrogato veri Dei cultu suppositis. Mox iubet ut eat, & totum populum in Carmelum montem ad se conuocet, simulque suos & vxoris vates, quorū numerum etiam non tacuit: præterea lucorum prophetas quadringentos plus minus. Ut verò omnes acciti à rege ad constitutum locum cōfluxerunt, Elias in medio consistit, & Quousque, inquit, inter vtrunquē vacillabitis? Si enim Deum nostrum verum & solum creditis, hunc & mandata eius sequimini: quodd si non huic, sed externis diuinos honores deberi existimatis, illos igitur recipite. Populo verò nihil ad hæc respondente, Elias postulat, ut quo certiore argumēto vel proprij vel alienorum probeatur potentia, solus ipse Dei sui vates contra illorum trecentos contendat, accepto boue, & in lignorum struem imposito, sed nullo igne subdito. idem oportere & illos facere, atque ita inuocare suos deos, ut ligna velint accendere. Hoc enim pacto veram Dei naturam dignosci posse. Quæ sententia postquam placuit, iubet Elias prophetas illos electo boue priores sacrærem facere, & sua nominatim inclamare numina. Cūque suis precibus & in vocationibus nihil proficerent, ludens Elias, altiùs eos iubet vocem attollere, si fortè aut peregrè absint aut dormiant. Illis verò à mane vsque meridiem frustra inclamantibus, & more patrio cultris ac lanceolis suacorpora incidentibus, cū iam suæ vices sacrificandi venissent, amoris sacrificiis illis fanaticis iussit vulgum propius obseruare, ne fortè clām ignem admoueret: qui postquam accessit, acceptis duodecim lapidib⁹, iuxta numerum tribuum Israeliticarum altare ex eis instaurauit, foditque circū illud fossam bene profundam. & coaprata super altare strue lignorum victimaque desuper imposita, quatuor hydrias fontana aqua plenas super altare iussit effundi, ita ut fossa quoque repletur aquis superfluentibus. Quibus peractis, cœpit inuocare Deum, precarique ut erranti iam diu populo ostendat suam potentiam: & ecce adhuc illo orante, ignis repente de cælo in altare

lapsus inspectante populo tum victimam tum A
 aquam omnem circumfusam absorbit, ita ut
 locus fieret aridus. Quo viso Israelitæ prostrati
 in terram vnum Deum adorant, hunc maximū
 & solum verum confitendo: ceteros nihil aliud
 esse quàm nomina vanis stultorum hominum
 opinionibus conficta: mōxque cōmprehensos
 eorum prophetas interficiunt, Elia sic iubente:
 qui & regem abire ad prandium iussit, nec esse
 amplius sollicitum: breui enim visurum pluuiā
 quo abeunte Elias verticem Carmeli conscen-
 dit, & cū humi defedisset, caput genibus ap-
 plicuit, iussitque famulum ascenso quodā sco-
 pulo ad mare prospicere, & indicare sicubi nu-
 bem excitari viderit. Paruit ille non semel a-
 scenso scopulo, sed nihil se videre retulit. Tan-
 dem septimō reuersus ait se vidisse in aëre nescio
 quid nigricans, humano vestigio non am-
 plius. Quo audito Elias mittit eum mox ad A-
 chabum, iubēs ut rex propere in urbem redeat,
 prius quàm profusus imber occupet. Qui post-
 quam ad Israhelam urbem cœpit tendere, sine
 mora offuscato aëre & inuoluto nubibus pro-
 cella mixtus imber superuenit: & propheta
 correptus numine regium currum vsque Israhelam
 Azari urbem currens prosequutus est.

3: Reg. 19. Iczabela verò Achabi vxor audito prodigio
 per Eliam patrato, quodque prophetas ipsius
 omnes interfecisset, misit ad eum nuncios, mi-
 nando se illum occisuram, quemadmodum ipse
 prophetas occiderat. Et Elias territus fugit
 in urbem Bersube, quæ est in extremis tri-
 bus Iudæ finibus, Idumee contermina: reli-
 ctæque ibi famulo, ipse in desertum abiit. Cūque
 precatus esset mortem, quod non esset cæteris
 melior, ut illis absumptis ipse vitæ cupidus esse
 debeat, sub arbore quadam obdormiit: & exci-
 tatus à quodam, surgens inuenit aquam ac ci-
 bum appositum. & cū comedisset collectis
 ex hoc cibo viribus, ad Sinæum vsque montem
 peruenit, in quo Moyses à Deo legem acce-
 pisse proditur: vbi nactus amplum quendam
 specum, ingressus habitare illic decreuit. Al-
 lapsa deinde ad aurem eius voce incertum vn-
 de profecta, percontante quamobrem reli-
 ctæ vrbe desertum coleret: ait se occisis ex-
 ternorum deorum vatibus persuasisse populo,
 quod vnicus sit Deus, qui ab omnibus coli de-
 beat: & ob id factum ad supplicium se à regina
 expeti. Mox eadem voce iussus in crastinum
 sub diuum prodire auditurus quid opus facto
 sit: sequenti luce è spelunca prodiit. Ibi & ter-
 ramotus eius aures perculit, & oculis se can-
 dens ignis fulgor obtulit. sequutōque mox si-
 lentio, diuina voce nihil terreri præsensibus
 iussus est. neminem enim inimicorum fore
 illius compotem: mandatūque mox ut do-
 mum reuersus declararet populi regem Ieum Ne-
 messæ filium: apud Damascum verò Syro-
 rum Azaelem: & pro se prophetam Eli-
 zæum constituat, ex Abela vrbe oriūdum. Im-
 pios enim pœnam daturus, alios Ieu regi, alios
 Azæli. His auditis Elias in regionem Hebræo-
 rum reuertitur: & quum offendisset Saphati
 filium Eliæum aranicem cum quibūdam

γμήσεσθι ἐκ πόλεως ἀβελᾶς. ὁ γὰρ φησὶν ὅτι ἀσέβης ὄχλος, τὸς μὲν, ἀζάνος, τὸς δὲ ἱνῆς. ὁ δὲ ἡλίας ὑπο-
 φέρει ταύτ' ἀκούσας, εἰς τὴν ἑβραίων χώραν. καὶ τὸν σαφάτου παῖδα ἐλίσσας αὐτὸν καταλαβὼν ἀρ' αὐτὰ,
 καὶ μοι.

καὶ τὴν θυσίαν ἐδαπάνησεν, ὡς ἀπακλῶσαι καὶ τὴν ἑδωρ,
 καὶ ψαλαρόν γλυῖσαι τὴν τόπιν. αἱ δὲ ἰσραηλῖται τὸ το
 ἰδόντες, ἐπιστὴν ἐπὶ τὴν γλῶσσαν καὶ προσευχόμενοι ἵνα θεὸν,
 καὶ μεγίστον καὶ ἀληθινὸν μόνον ὀποκαλοῦντες. τοὺς δὲ
 ἄλλους ὀνόματα ὑπὸ φαύλου ἑμιονίου τοῦ δόξης πεπτα-
 μένα συλλαβόντες δὲ αὐτῶν καὶ τοὺς φοροφῆτας, ἀπέ-
 κτεναν, ἡλία τὸ το παρανίσταντος ἔφη ὅτι καὶ τὰ βασιλεῖ
 πορεύεται πρὸς ἄριστον μὴδὲν ἐπὶ φερνίσαντα. μετ' ὁ-
 λῆρον γὰρ ὁφείδεται τὸν θεὸν ὕντα. καὶ ὁ μὲν ἄχαβς, ἀ-
 πηλλάζη. ἡλίας δὲ ἐπὶ τὸ ἀκροφῆρον τὴν καρμῆλου ἀ-
 ναβαί ὄρεσι, καὶ καθίσας ἐπὶ τῇ γῆς, προσφύεται τοῖς
 γόνασι τὴν κεφαλὴν. καὶ τὸν θεὸν ἰδὼν ἐκείλθεν ἀν-
 ελθόντα ἐπὶ πᾶσι τοῖς εἰς τὴν δαλμασσαν ὀποβλέ-
 πων. καὶ εἶδεν πεφύλλω ἐν χειρὶ μὲν πᾶσι, φέρειν αὐ-
 τῶν, μέχρι γὰρ τότε καταρῶν ἔχοντες αὐτὸν αἶρα. τὰ
 δὲ ἀσέβητος, καὶ πολλὰς μὴδὲν ὁρᾷ φῆσαντος, ἐβδ-
 μων ἤδη βαδίσας ἰωρακὲν μελαγρόμην ἐπὶ τὴν
 αἶρα, ἐπὶ πόλιν ἵκνῃς αἰθροπῆς. ὁ δὲ ἡλίας ταῦτα ἀ-
 κούσας, πᾶσι πρὸς τὸν ἄχαβ, κελδῶν αὐτὸν εἰς τὴν
 πόλιν ἀπὸ χειρὸς τοῦ ἡ καταρῶν γλῶσσαν τὸν ὄμβρον. καὶ
 ὁ μὲν εἰς ἰσραὴλ πόλιν καταρῶν γλῶσσαν. μετ' οὐ πολὺ δὲ
 τὴν αἶρα ἀχλύσαντος, καὶ νίφειν καλυπθῆντος, πνι-
 μα τὴν λαὸν ἐπὶ γῆν, καὶ πολλὰς ὄμβρες. ὁ δὲ φοροφῆ-
 τας ἐν τοῖς γμήμοις, πρὸς τὴν βασιλείαν ἀφῆκεν μέχρι
 τῆς ἰσραήλ ἀζάρου πόλεως συνιδράμα. μαθούσα
 δὲ ἡ τὴν ἀχαβ γυνὴ ἰεζάβελ, ταῖς σημεῖα τὰ ὑπὸ τῇ
 ἡλίου γμήμοις, καὶ ὅτι τοὺς φοροφῆτας αὐτῆς ἀπάτην,
 ὀργισμένη πᾶσι πρὸς αὐτὴν ἀγῶνι, ἀπυλῶσα
 δὲ αὐτῶν ὀποκτείνεσθαι αὐτὸν, ὡς κακῆτος τοὺς φοροφῆ-
 τας αὐτῆς ὀποκτείνεσθαι. φοβηθεὶς δὲ ὁ ἡλίας, φάσκει εἰς πόλιν
 βερσουβὴν λεγεμῶν. ἐπὶ ἰσραήλ δὲ ἔστιν αὐτῇ τὸ χά-
 ρος τῇ ἡλίου ἰούδα φυλλῶν ἔχοντων καὶ τὴν ἰδουμαίων
 γλῶσσαν καταρῶν δὲ ἐκεῖ τὸν θεὸν ἰδὼν, εἰς τὴν ἑβραίων
 αἰχρόπῆς. ὁ δὲ ἀμδρος δὲ ὀποκτείνεσθαι, καὶ γὰρ δὴ κρείττων,
 ἵνα ἐκείνων ὀποκτείνεσθαι αὐτὸς (γλῶσσαν γλῶσσαν) κατακοι-
 μήθη πρὸς τὴν δαλμασσαν. δι: γὰρ αὐτῶν δὲ αὐτὸν πρὸς, ἀ-
 ναστὰς δαλμασσαν καταρῶν γλῶσσαν αὐτῶν ἑβραίων καὶ ὑδωρ.
 φαζὼν δὲ καὶ συλλεξάμενος ἐκ τῆς ἑβραίων ἐκείνης τὴν
 δύναμιν, εἰς τὸ συναῖον καλοῦμενος ὄρεσι καταρῶν γλῶσσαν,
 ἡ μουσῆς τοὺς ἰόμεις καταρῶν γλῶσσαν τοῦ λέγεσθαι λαβῆναι. δι-
 ρῶν δὲ ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἡλίου πὶ κοῖλον, εἰσσι. καὶ διετέλει
 ποιέμενος ἐν αὐτῇ τὴν μὴν. ἑβραίων δὲ πρὸς αὐ-
 τὸν φωνῆς ὅτι ἀδῆλου, τὴν παρὲν καταρῶν γλῶσσαν πό-
 λιν, ἐκείσε. ὁ δὲ τὸ κτείναν μὲν τοὺς φοροφῆτας ἡλίου ξενι-
 κῶν θεῶν, πῦσιν δὲ τὸν λαόν ὅτι μόνος εἶναι θεὸς ὃν ἀπαν-
 τας ἐβραίων αὐτὸν ἔφησε, ζητιῶν δὲ τὸν τῶν πρὸς π-
 μωρῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς τῆ βασιλείας. πάλιν δὲ ἀκού-
 σας προσελθὼν εἰς τὸ ὑπαίθριον τῇ ὀπίσῃ, γνώσεσθαι
 γὰρ οὕτως τὴν δι: ποιεῖν, φοροφῆται ἐκ τῆς ἀπὸ ἡλίου μὲν
 ἡ μῆρας. καὶ σφῶν τὴν ἐπακούει, καὶ λαμβάνει πρὸς
 αὐτὴν ὄρεσι. καὶ γμήμοις ἡ σῶν, φωνῇ θείᾳ μὴ κατα-
 ρῶν γλῶσσαν τοῖς γμήμοις αὐτὸν καταρῶν γλῶσσαν, κατα-
 τῶν γὰρ οὐδὲν αὐτῶν ἔχοντες αὐτὰ πρὸς τὰ ξί τε ὑπο-
 σφῶντα εἰς τὴν οἰκίαν, ὀποκτείναν τῇ πλήθους βασι-
 λείᾳ ἰουδα τὸν νομισμῶν παῖδα. ἐκ δαμῶν καὶ ἡλίου σῶ-
 ρῶν ἀζάνων. αὐτῶν αὐτῶν δὲ προφήτην ἐλίσσας αὐτὸν αὐτῶν
 καὶ μοι.

καὶ μετ' αὐτὰ πῆλαι ἄλλοις, ἐλαυνόντας ζεύγη δώδε- A
 κα, ποροσελθὼν ἐπὶ ῥίπῃ αὐτῶν τὸ ἰδίον ἵματιον. ὁ δὲ
 ἐλίσσας δίδωκε ποροσητεύειν ἡρξάτο. καὶ καταλῦσάν
 τοὺς βόας, ἡκολούθησεν ἡ λίαν. διηδύς ὅς συγχερῆσαι
 αὐτῶν τοὺς γονεῖς ἀσπασάσθαι, καὶ καλῶσαντος τοῦτο
 ποιῆν, ἀποταξάμενος αὐτοῖς εἶπετο. καὶ ἡν ἡλὺς τὸν ἀ-
 παντα χρόνον τὸ ζῆλόν ἐμαθῆναι καὶ ὀχέονος. Ἐπὶ μὲν
 αὐτῶν τῶν τοῦ ποροσητεύου, τοιαῦτα ἡν. ναβύδος δὲ πρὸς αὐ-
 πό πύλιν ἀξάνει, ἀργαζόμενος ὡς τῆ βασιλείας ὡδρα- B
 κλαυῶτος αὐτῶν ἀποδύσθαι πμῆς ὅσης ἐβλάται τὴν πλη-
 σίον αὐτῶν τῶν ἰδίων ἀγρόν, ἵνα συνάψας ἐν αὐτῶν ποι-
 ση κτήματα. εἰ δὲ καὶ βέλτερόν τι χρῆμα λαβεῖν, ὅτι εἶπε-
 τος ἐκλέξασθαι τῶν ἀγρόν πῆλαι τῶν ἐκείνου. τοῦ-
 το μὲν οὐ φησι ποιήσασθαι. αὐτὸς δὲ τῶν ἰδίων
 καρπίασθαι γῆν, ἡν ἐκληρονόμησε τῆ πατρὸς. λυ-
 πηδύς δὲ ὡς ἐφ' ὕβρει τῶν μὴ τὰ ἀλλότρια λαβεῖν ὁ
 βασιλεὺς, ὅτε λουξὸν ποροσητεύετο, ὅτε ἐφορῶν. ὁ δὲ
 ἐξέβλεψε τὸν γυναικὸς αὐτῆς πυνθατομύνης ὅτι λυπῶν, C
 καὶ μήτε λουξὸν, μήτε ἀρῖστον αὐτῶν ὡδραπύδων, μήτε δι-
 πνον, διηγήσας αὐτῇ τὴν ναβύδου σκαμνίσματα. καὶ ὡς
 χρησάμενος ἐπικαίει πορὸς αὐτὸν λόγους, καὶ βασιλικῆς
 ὀχέας ὑποδιδάσκει ὡς ἐβλάται μὴ τυχεῖν ὡς ἡξίαν. ἡ
 δὲ καὶ μακροφύχον ἐπὶ τοῖς παρὰ ἐκείνου. παυσάμενος
 ὁ δὲ λυπῶν, ὅτι τὸ σκαμνὸν εἶπεσθαι τῶν σκάματος πρό-
 νοιαν. μελήσας γὰρ αὐτῇ αὐτῶν τῶν ναβύδου πμωρίας. καὶ
 ὡδραπύδων πύλιν γράμματά περὶ τοὺς ὑποδιδάσκοντας
 τῶν ἰσορρηγῶν, ἐκ τῶν ἀρχαῶν ὀνόματος. τῆς αὐτοῦ τε κα- D
 λῶσας, καὶ ποταμύνοισι ἐκκλησίαι ποροσητεύειν μὲν
 αὐτῶν ναβύδου. ὅτι γὰρ αὐτὸν γῆρας ὅτι παλαιόν. ὡδρα-
 σκάσας αὐτοῖς ὅς εἰς τοῖς παρὰ ἐκείνου πῆλαι καταμύρ-
 τυρήσας αὐτῶν ὡς τὸν θῆον τῆ εἰς βλασφημίας καὶ
 τῆ βασιλείας, καταλῦσαι, καὶ τῶν ὀχέων χρησάσθαι τῶν
 ἐφ' ὅπως καὶ ναβύδος μὲν ὡς ἐβλάται ἡ βασιλεία, ὅτε
 καταμύρ τυρήσας βλασφημίας τὸν θῆον τῆ καὶ ὀχέων
 βαλλόμενος ὑπὸ τῶν πλῆθους ἀπίθανων. ἀκούσας δὲ
 ταῦτα ἡ ἐξέβλεψε, εἰσῆσι πορὸς τῆ βασιλείας. καὶ κληρο-
 νμῶν τῶν ναβύδου ἀμπελῶνος ποροσητεύειν ἐκλέσθαι. ὁ δὲ
 ἀρχαῶς ἡδὲ τοῖς γῆρας αὐτοῖς, καὶ ἀπαπῆδῶν ὑπὸ τῶν
 κλίνης, ὁ δὲ μὲν ἡ καὶ τῶν ἀμπελῶν τὸν ναβύδου. ἀγα-
 νακτίσας δὲ ὁ θῆος, πύλιν τῶν ποροσητεύειν ἡ λίαν εἰς τὸ
 ναβύδου χρόνον, ἀρχαῶς συμβαλουῶντα, καὶ αὐτῶν τῶν
 ποροσητεύων ἡ ποροσητεύων, ὅτι πῆλαι τὸν ἀλῆθῃ δῆλον
 τῆ γῆρας. κληρονομῶν αὐτὸς ἀδίκως. ὡς δὲ ἡ καὶ
 πορὸς αὐτὸν, εἰπόντες τῆ βασιλείας ὅτι βούλεται χρῆσθαι
 αὐτῶν ἀρχαῶν γὰρ ὅντα ἐπὶ ἀμπελῶν ληρῶν αὐτῶν
 ὑπ' αὐτῶν κατ' ἐκείνου εἶπε τὸν πορὸν, ἐφ' ὃ τῶν ναβύδου νε-
 κρὸν ὑπὸ κυανὸν διαπανθῶντα συνίειν, τότε αὐτῶν ἀγ-
 μα, καὶ τὸ τῶν γυναικὸς χρῆσθαι, Ἐπὶ αὐτῶν τὸ γῆρας
 ἀπολεῖσθαι, τοιαῦτα ἀσπασάσθαι τῶν τοῖς πατρὸς, καὶ ὡδρα-
 τοῖς πατρὸς νόμοις πλῆθους ἀδίκως ἀπρηκτότος. ἀρχαῶς
 ὁ δὲ λυπῶν τῶν ποροσητεύων εἰσῆλθε καὶ μετὰ μάλιν, καὶ
 σκαμνίσματα ἐν ποταμύνοισι, γῆρας τοῖς ποσὶ διηγήσας, οὐχ
 ἀπὸ μὲν ἐφορῶν, ὡς μολογούμενος ὅτι τῶν ἡμπελῶν, καὶ
 τῶν θῆον ὅτε ἐξέβλεψε. ὁ δὲ ζῶντος μὲν αὐτῶν πορὸς τῶν
 ποροσητεύων εἶπε, ὡς ἐβλάται τῶν γῆρας πμωρίας, ἐπὶ τοῖς γὰρ
 τοῖς πατρὸς μετὰ μάλιν μετανοῶν. τῶν δὲ τῶν ἀπὸ
 λῶν ἐπὶ τῶν ὀχέων. καὶ ὁ μὲν ποροσητεύων ταῦτα εἰδήλως τῶν
 βασιλείας.

aliis impellentibus iuga duodecim, accessit &
 ei pallium suum iniecit: qui euestigio prophe-
 tate occæpit, relictiisque bubus, sectator Elię fa-
 ctus est. Rogavit tamen ut prius sibi liceret pa-
 rentibus valedicere, quo impetrato illum se-
 quutus est, indiuiduus posthac minister ac co-
 mes. Et prophetę quidem huius res ita se ha-
 buerunt.

Cæterum Nabuthus quidam ciuis vrbis A- XIV.
 zari, quum prædium haberet regiis fundis 3. Reg. 21.
 contiguum, sæpe rogatus ab Achabo ut ei quā-
 toliliber precio venderet rus finitimum, adiun-
 gendum regio: aut si mallet vnum aliquod ē
 regiis pro eo sibi eligeret: negavit se id factu-
 rum. gratius enim sibi esse, ē paternis agris fru-
 ctus percipere. Rex non aliter quā si suam
 possessionem amisisset, quia non licebat alie-
 nam occupare, contristatus, nec lauare voluit,
 nec cibum sumere. Iezabela verò scitante quid
 acciderit, ut nec balneum admittat, & cœnam
 æquē ac prandium fastidiat, quā rusticus sit
 Nabuthus ei denarrat. Vsum se apud eum comi
 sermone, & infra regiam maiestatem demisso,
 pro qua humanitate nihil nisi repulsam retu-
 lisse. Mulier contra hortatur ut magno sit ani-
 mo, & mœrore misso ad consuetam corporis
 curam redeat: se daturam operam, ne Nabuthus
 hanc contumeliam impunē auferat. Moxque
 literas Achabi nomine scriptas mittit ad Israc-
 litarum præcipuos, hoc argumento: Iubeban-
 tur indicto ieiunio concionem aduocare, & in
 ea primū locum Nabutho propter illustre
 genus attribuere. Deinde subornatis tribus vi-
 ris nihil non ausuris, horum testimonio con-
 uictum cum blasphemię populo lapidandum
 obicere, atque hoc modo de medio tollere. Id
 quod ita ut regina scripserat factum est. & Na-
 buthustali testimonio conuictus Deo ac regi
 fecisse conuitium, à populo est saxis obrutus.
 Quod vbi Iezabelę relatum est, regem accedit,
 suadētque ut sine suo sumptu vinetorum Na-
 buthi hæreditatem capeflat: & ille exiliens præ-
 gaudio, ad visendum id prædium euestigio se
 confert. Deus autem iratus Eliam mittit, ut regi
 in eo rure occurrat, rogētque quid ita occiso
 vero domino eius prædij hæreditatem iniuste
 sibi vsurpet. Quem vbi ad se venientem vidit,
 turpe ratus obiurgari, prior fassus erratum, ad
 satisfaciendum ipsius arbitratu se obtulit. Tum
 vates prædicit, loco vbi Nabuthi cadaver à ca-
 nibus absumptum est, fundendum & regis &
 reginæ sanguinem, & totum eorum genus de-
 lendum propter tam crudele scelus, quo ciuem
 contra ius per calumniam oppresserat. Tum
 demum Achabum eius facinoris pœnitentia
 subiit, & indutus saccum, nudisque pedibus à
 cibo abstinuit, peccatum confitens, & Deum
 ita placare cupiens. Deus verò per prophetam
 denuntiat, se quidem vsque post eius obitum
 dilaturum vindictam, quandoquidem sceleris
 pœniteat: minas tamen vanas non fore, sed A-
 chabi filium pro commissis pœnas daturum.

Adadus Damasci & Syria rex bis contra Achabum ducto exercitu profligatur.

3. Reg. 20. **D** Vm hæc circa Achabum geruntur, eodē tempore Adadi filius Syrorum & Damasci rex contractis è toto regno suo copiis, ascitisque vltra Euphratem trigintaduobus sociis regibus, contra Achabum duxit, qui intelligēs se imparem eius copiis, à congressu quidem abstinuit, sed coactis ex agris in vrbes munitissimas omnibus ipse manūt intra Samariam. Cincta enim erat mœnibus firmissimis, & alioquin videbatur expugnatu difficilis. Syrus autem cum exercitu eō venit, & obsessam urbē oppugnare cœpit. missoque caduceatore ad Achabum, petiit vt sibi liceret legatos ad eum mittere, proposituros quidnam peteret: quo impetrato quo venissent legati, ita vt illis mandatum erat, aiunt Achabi diuitias & liberos & vxores esse Adadi. quod si ipse quoque fateatur & permittat ei quicquid libuerit ex his sumere abducto exercitu regem obsidionem soluturum. Achabus verò iubet legatos regi suo renunciare, & ipsum & suos omnes, facultatēque vniuersas in potestate illius fore. Post hanc legationem rursus aliam Syrus misit, postulans vt quandoquidem ipsius confessione omnia sua essent, admitteret crastina luce mittendos in hoc famulos, eisque liberum faceret regiam & amicorum ac cognatorum domos scrutari, & auferre quicquid in eis inuentum fuerit pulcherrimum. Reliqua quæ illis non placuerint, sibi haberet. Achabus lætus secunda legatione Syri, aduocata concione, dicit se libenter pro pace & ciuium incolumitate vxores ac liberos suos, omnesque facultates proprias fuisse traditurum. Hoc enim prima legatione Syrum petiisse. Nunc verò misisse eum famulos qui omnium ædes scrutentur, & nihil in eis quod sit pulcherrimum relinquunt, nimirum belli ansam quærentem: vt quandoquidem sciat propter amorem ciuium paratarum rebus suis non parcere, occasionem belli ex illorum rebus arripiat. facturum se tamen, quicquid ipsis visum fuerit. Reclamauit tota concio contemnendum esse cum suis mandatis insolentem barbarum, & bellum alacriter gerendum. Accitis igitur legatis hoc responso referendum dedit, quod primis postularis nunc quoque consentiat securitatis ciuium gratia, posteriora non admittat. atque ita eos dimisit. Hoc responso commotus ad iram Adadus terribilē legatos mittit cum minis: ferocem eum esse fiducia mœnium, se verò parem illis aggerem excitaturum, si vel pugillum terræ singuli milites conferant: volens eum copiarum multitudine perterrefacere: Achabo verò respondēte, inter armatos non verbis sed factis decernendum, legati reuersi cœnanti tum fortē cum triginta sociis regibus responsa referunt. Ille euestigio mādāt circūvallari urbē & aggerē, erigi,

γρόμῳ, ἐλθόντες οἱ πρίσβεις, καὶ διπλοῦντα καταλαβόντες τὴν βασιλείαν καὶ τὸν βασιλέα συμμάχῃ, ἐδήλωσαν αὐτῷ τὴν ὑπόκεισιν. ὃ ὅτε εὐθὺς τὸ πρῶτον προσέταξε, καὶ περιχαροῦν τὴν πόλιν, καὶ χαί.

Τὼν δὲ πρὸς τὸν ἀχαβὸν ὄντων τοιούτων καὶ τὴν αὐτὴν καί, ὁ τῷ ἀδάδου υἱὸς, βασιλεύων τῇ σύροι καὶ δαμασκῶν, δυνάμειν ἐξ ἀπάσης τῆς χώρας συναγαγὼν, συμμάχοις τοῖς πύρρον διφράτου βασιλέως πομπάμενος, φιάκοντα καὶ δυνάμειν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν ἀχαβὸν. ὃ ὅτε οὐκ ὦν ὁμοῖος αὐτῷ τῇ στρατῷ, πρὸς μάχην μὴ ἐπαρτάξατο, πάντα δὲ εἰς τὰς ὀχυροτάτας πόλεις ἐγκλείσας τὰ ἐν τῇ χώρᾳ, αὐτὸς ἐμείνεν ἐν σαρμαρείᾳ. τῇ γὰρ αὐτῇ λίαν ὀχυρὰ περικυβέλλητο, καὶ τὰ ἄλλα, δυσάλωτος ἰδοῦναι. ὃ ὅτε σὺρος, αἰαλοῦν τῇ δυνάμει, ἦκεν ἐπὶ σαρμαρείαν, καὶ περικυβέλλεται αὐτῇ τὴν στρατὸν, ἐπολιόρκει. πᾶντας δὲ κήρυκα πρὸς ἀχαβὸν, ἡξίου προσβῆναις διξάσας παρ' αὐτῷ, δι' ὧν αὐτῷ δηλώσας τὴν βούλην. τῷ δὲ ἰσραηλιτῇ βασιλεὺς πᾶν τὸν ἐπὶ τῇ φάτις, ἐλθόντες οἱ πρίσβεις ἐλθόντες καὶ τὴν πόλιν τῇ βασιλείᾳ, τῇ ἀχαβὸν πάλιν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῷ, καὶ τὰς γυναῖδας ἀδελφὰς τυχεῖν. αὐτῷ δὲ ὁμολογήσῃ, καὶ λαβὼν αὐτῷ τούτων ὅσα βέλεται συγχωρήσῃ, τὴν στρατὸν ἀπαρτίξας καὶ παύσας πολιορκίαν. ὃ δὲ ἀχαβὸς, τοῖς πρίσβεσιν ἐκέλευσεν πορευθεῖσι λέγειν αὐτῷ τῇ βασιλείᾳ, ὅτι ἐαυτὸς καὶ οἱ ἐκείνου παῖτες, κτήματα εἰσὶν αὐτῷ. τούτῳ δὲ ἀπαρτίξαντες, πᾶν τὸν πάλιν πρὸς αὐτὸν, ἐξιδὼν αἰολογηκότα τῇ παῖτα τὰ ἐκείνου διξάσας τοῖς πρὸς αὐτὸν τοῖς εἰς τὴν πόλιν οὖσαν ὡς αὐτῷ δουλεύει, ὡς ἐρανήσας, τὰ τε βασιλείαν, καὶ τοῖς τῇ θύλῳ καὶ συγχωρῶν οἴκοις, ἐκέλευσε διδέναι πᾶσι ὅτι αὐτοῖς εὖροσι χαλκίον. τὰ δὲ ἀπαρτίσαντες οἱ καταλείψουσιν. ἀχαβὸς δὲ ἀγαθῶς, ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ προσβίᾳ τῇ βασιλείᾳ, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος ἐλθόντων, ὡς αὐτὸς μὴ ἔχει ἐτόιμους ὡς σαρμαρείας αὐτῷ καὶ ἐρμύνας, καὶ γυναῖδας τὰς ἰδίας περὶ αὐτὸν πολέμῳ καὶ τέκνῳ, καὶ πάσης ὡς συγχωρήσῃ κτήσεως. ταῦτα γὰρ ἐπὶ τῇ ἐπὶ προσβίᾳ τῇ περὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ὡς εὖροσι δουλοῖς πᾶν τὸν, τὰς τε παῖτων οἰκίας ἐρμύνας, καὶ μηδὲν ἐν αὐταῖς καταλιπεῖν τῇ χαλκίον κτήματων, πρόφασιν βουλόμενος πολέμου λαβὼν, εἰδὼς, ὅτι τῇ μὴ ἐμμελῇ δι' ὅμας οὐκ ἔστιν εὖροσι μὴ, ἀφορμὴν δὲ ἐκ τῇ πρὸς τῇ ὡς περὶ αὐτὸν ὡς συγχωρήσῃ εἰς τὸ πολέμῳ. ποικίλῃ μὴ τὰ ἐμμελῇ δουλοῦντα. τὸ δὲ πλῆθος μὴ ἐπακούειν τῇ κατ' αὐτὸν συνάγειν, ἀλλὰ καταφρονεῖν, καὶ πρὸς τὸ πολέμῳ ἐτόιμους ἔχειν. τοῖς οὖν πρίσβεσιν αὐτὸν ἐκέλευσε λέγειν ἀπαλδοῦσιν, ὅτι τοῖς τὸ περὶ αὐτὸν ὡς αὐτῷ, καὶ νεὺ ἐμμελῇ τῇ πολέμῳ ἀσφαλείας ἐνέχει. πρὸς δὲ τὴν δευτέραν ἀξίωσιν ἐχ' ὑπανοῦει, ἀπέλυσεν αὐτὸν. ὃ δὲ ἀδάδος, ἀκούσας ταῦτα καὶ θυμολογῶν, ἔπειτα ἡμίλει πρὸς ἀχαβὸν τοῖς πρίσβεσιν, ἀπαλδοῦν ὑφ' ἡλότερον τῶν τειχῶν, οἷς καταφρονεῖ, χαίμα τούτοις ἐπιγράψαν αὐτῷ τὴν στρατὸν, καὶ δρᾶκα γλῶσσαι λαμβάνουσιν. ἐμφανίζων αὐτῷ τῇ δυνάμει τὸ πλῆθος καὶ καταπληττόμενος. τοῦ δὲ ἀχαβὸς μὴ ταυχεῖσθαι διὰ τὸν περὶ αὐτοῦ καὶ τὸν πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ τῇ μάχῃ κρείττω καὶ χαί.

κὶ χάματα βάλλειται, ἔμνησεν ἄποιν ὑπολείπειν
 πολιορκίας. ὡς δὲ ἄχαιος οὕτως περὶ τοῦ μύθου ἐν ἀ-
 γωνίᾳ διηγήσωνται πάντες τὰ λαφύρα. θάρρει δὲ κὶ τῷ φόβῳ
 ὑπολύει, περὶ τῆς πύλης αὐτῶν περὶ τοῦ δόρυτος. κὶ φη-
 σάντος αὐτῶν δὲ θῶν ὑπὸ χεῖρσιν ποιήσῃ τὰς τοσαύ-
 τας τῷ πολέμῳ μολομένης ὑποχρεώσεως. πυθομένων
 δὲ, ὅτε πύλην αὐτῶν νίκη γήμνητο, ὅτε τῷ παμίδῳ, εἴπε, τῷ
 ἡγεμόνῳ, ἡγεμόνι σου ὅτε τὸ ἀπείρητον ἐκείνων. καλέ-
 στας δὲ τοὺς τῷ ἡγεμόνῳ υἱοὺς ἀνέστησαν δὲ ὡς ὁ δόρυ-
 σιοι κὶ ξιάκοντα δύο, μαθὼν δὲ σῦρον πρὸς δουρίαν. ἔ-
 αἰσαν τὸν ἀμύμονα, αἰοῖξαι τὰς πύλεις, ὅτε ἐπὶ μὲν τὰς
 πύλεις τῷ δὲ σκοπῶν δηλωσάντων τῷ ἀδελφῷ, πῆμπε
 πᾶσι ὑπαντησόμενοι, ἐντυλόμενος αὐτῷ μὲν εἰς μάχην
 ὡς προσελθόντες, ἵνα δῶσαντες ἀγῶνας πρὸς αὐ-
 τόν, αὐτῷ δὲ ὑπερνεκρῶς, ὅπως ἔτοιοι. ἔχον δὲ ἐτοίμην
 ἄχαιος καὶ τὴν ἀλλήν στρατιάν ἐν τῷ τυχῶν. οἱ δὲ
 πᾶσι τῷ ἀρχόντι συμβαλόντες τοὺς φύλαξι, πολ-
 λὰς αὐτῷ δόκταινυσαν. κὶ τοὺς ἄλλους ἀρχὴν στρατοπέ-
 δου δώκουσαν. ἰδὼν δὲ τῆς νικητικῆς οὗ τῶν ἰσραηλῶν
 βασιλεῖς, ὅτε ἀφίσι κὶ τὴν ἀλλήν στρατίαν ἀπασαν. ἡ
 δὲ ἀφίσις ἐπὶ πρὸς τοὺς οὐροὺς ἐκράτησεν αὐτῶν.
 ἡ δὲ προσεδόκων αὐτῶν ἐπὶ ἐλπίσιν αὐτῶν. κὶ ὅτε
 γυμνοὺς κὶ ὑδύουσι περὶ βαλόν, ὡς τὰς παντοπῆας
 ἐν τῇ στρατοπέδῳ φεύγοντας καταλείπειν, κὶ τὴν βασι-
 λείαν ἀφαιρῶν μόλις ἐπὶ ἵππου πομπάμενοι τὴν φυ-
 λην. ἄχαιος δὲ πολλὴν ὁδὸν δώκουσαν τοὺς οὐροὺς ἤνυσεν, αἶμα
 εἰς αὐτῶν. ἀφαιρῶν δὲ τὰ ἐν τῇ παρεμβολῇ, πᾶτος
 δὲ ὡς οὐκ ὁλίγος, ἀλλὰ κὶ χυσοῦ πᾶτος κὶ ἀργύρου,
 τὰ τὰ ἀφαιρῶν ἀδελφῶν καὶ τοῖς ἵπποις λαβὼν, αἰ-
 σρήσῃ εἰς τὴν πόλιν. ἔδὲ προφήτῳ ὡς ἀφαιρῶν
 φήσαντος, καὶ τὴν δύναμιν ἐτοίμην ἔχον, ὡς τὸν ἐπὶ
 ὀν πάλιν εἴπει στρατεύοντος ἐπὶ αὐτὸν τὸ σῦρον, ὃ μὲν
 ἄχαιος, πρὸς τῆς τοῦ. ὃ δὲ ἀδελφῶν, ἀφαιρῶν ἐκ τῆς
 μάχης, μὲν ὅσος ἐδυνήθη στρατῶν, σιωπῶντα τοὺς
 αὐτῶν φίλοις, πᾶς δὲ ἐπὶ στρατεύσῃ τοὺς ἰσραηλῆτας.
 οἱ δὲ ἐν μὲν τοὺς ὅσους ἐκ ἐδιδόσαν γνώμην συμβα-
 λῶν αὐτοῖς τὸν δὲ θῶν αὐτῶν ἐν τοὺς τοιούτοις δύνα-
 σται πόλιν, κὶ ὅτε τὸν ὑπὸ αὐτῶν νικητικῶν. κα-
 τήσῃ δὲ ἔλθον, ἐν πεδίῳ πομπάμενοις τὴν μάχην.
 σιωπῶντα πρὸς τῆς τοῦ, τοὺς μὲν βασιλείας οὐκ ἐ-
 πηγάγῃ συμμάχους, ὑπολύσας εἰς τὰ οἰκεία. τὴν δὲ
 στρατίαν αὐτῶν καταλείψας, αὐτῶν ἐκείνων σταξάσας κα-
 τήσῃσαντα εἰς τὴν τῶν ὑπολωλῶν τάξιν, στρατο-
 γῆσαι δύναμιν ἐκ τῆς χεῖρας τῶν αὐτῶν ἵππων κὶ ἄματα.
 δοκιμάσας οὐκ αὐτῶν εἰρήδης καλῶς ἔπεως διέκομνη-
 σαι τὴν δύναμιν. ἀφαιρῶν δὲ τὸν ἴαρος ἀναλαβὼν τὴν στρα-
 τίαν, ἡγεῖν ἐπὶ τῆς ἐβραίης, ἔχον μὲν πρὸς πόλιν
 πύλην, ἀφαιρῶν δὲ αὐτῇ μὲν, ἐν μεγάλῳ στρατοπέδῳ πε-
 δίῳ. ἄχαιος δὲ ἀπαντήσας αὐτῷ μὲν τῆς δυνάμεως, ἀν-
 τιστρατεύσας τοὺς φόδρα δὲ ἢ ὁλίγον αὐτῷ τὸ στρα-
 τῆμα, πρὸς τὰς πολεμίας ἀντιπαραβασάμενος. ἔ-
 δὲ προφήτου προσελθόντος αὐτῶν πάλιν, κὶ νικητικῶν
 θῶν αὐτῶν φήσαντος, ἵνα τὴν ἰδίαν ἰχμὸν ἐπιδόξῃ, μὴ
 μόνον ἐν τοὺς ὅσους, ἀλλὰ καὶ τοὺς πεδίους ὑπάρχουσιν,
 ὅπως ἐκ τῶν δοκῶν τοὺς οὐροὺς, ἐπὶ μὲν ἡ μάχης ἀντιστρατεύοντες ἡσύχαζον. τῇ δὲ ὑστάτῃ τῇ περὶ τὸν ὅρ-
 θον προσελθόντων ἐκ τῶν στρατοπέδων τῶν πολεμίων, ἔ-
 στρεψάμενων πρὸς μάχην, ἀντιπαραβασάμενος κὶ ἄχαιος
 τὴν οἰκείαν δύναμιν. καὶ συμβαλὼν, κερταρῶς τῆς μάχης ἡγεμονίας, ἔπειτα τοὺς πολεμίους εἰς φυλῶν.

& nullam oppugnandi rationem prætermitti. Interim Achab cum omni populo minimū à desperatione aberat. Sed hunc timorem ei propheta quidam superueniens exemit, dicens Deum polliceri, daturum se victoriam de tam multis hostium millibus. Rogatus deinde per quos hæc victoria contingeret: Per filios, inquit, principum, sed te regente illorum impetitiam. Accitis igitur principum filios, qui triginta duo erant supra ducentos, cognito quod Syrus ad epulas & luxum se dedisset, patefactis repente portis emittit iuvenes. Id postquam ei per speculatorem est significatum, mittit quosdam eis obuiam cum his mandatis, ut siue pacati veniant, siue pugnatum, victos ad se pertrahant. Interim Achabus etiam reliquum militem intra mœnia paratum cum armis habuit. Filij verò principum congressi cum excubiis, multis occisis reliquos usque ad castra persequuti sunt. Quod ubi succedere Israelitarum rex animaduertit, vniuersum reliquum exercitum emittit. At illi repentino impetu in Syros delati, facile eos profligant, nihil tale expectantes. quo factum est ut in ebrios & inermes impingerent, ita ut relicta in castris armatura fugerent, & rex ipse præceleri equo vix euaserit. Achabus verò longo spacio Syros persequutus est, cedendo quotquot assequi datum est. Direptis deinde opulentis castris, auro & argento refertis, captis etiam equis Adadi & curribus, domum in urbem reuersus est. Cæterum propheta monente ut in sequentem etiam annum paratus sit, & exercitum in promptu habeat, reuersurum enim Syrum iterum, rex omni ope bellum apparat. Porro Adadus seruatus è clade cum reliquiis exercitus, aduocatis amicis, consultabat quomodo cum Israelitis bellum gere- re debeat. Illi suaserunt non esse posthac cum eis in montanis confligendum. Deum enim eorum in talibus locis pollere, & ideo se nunc ab eis victos. Sed si in campetribus committatur prælium, facile se superiores fore. Præterea consuluerunt ut dimissis regibus quos secum in expeditionem duxerat, copias eorum retineret, & satrapas illis præficeret, supplementumque in sua ditione tam equitum quam pedum conscriberet. Placuit regi consilium, deditque operam ut talis apparatus fieret. Mox ubi primum veris signum se protulit, exercitum in Hebræos duxit, & quum peruenisset propè oppidum Apheca, in magno campo castra posuit. Achabus verò cum suis copiis obuiam illi progressus, castra cum castris contulit, quamuis numero militum longè inferior. Superueniente deinde propheta, & victoriam pollicente, ut hostis contra quàm opinabatur sentiret Deum Israelitarum non minus potentem in campis quàm in montibus, per sex dies à neutris castris quicquam motum est. Septima verò quum hostis pro castris aciem explicuisset, Achabus quoque suos ex aduerso instruxit.

*Achabns à Syris bello laceffitus in pralio
victus occiditur.*

Ὡς ἄχατος ἐπὶ σύρει σπατυσάμενος ἠπῆθη τῇ μάχῃ,
 ἔ' αὐτὸς ἀπώλειτο.

A Chab' verò accitis suis prophetis nune-
ro quadringeris iussit eos ex Deo scitari,
an daturus sit regi bellum contra Adadum mo-
uenti victoriam, & vrbis dominium propter
quam bellum instaurare placuit. Prophetis ve-
rò bellum suadentibus: vincendum enim Sy-
rum, & in potestatem venturum, quem-
admodum antea: Iosaphato suboluit fucus ex
eorum verbis, & quoddam falsi vates essent: percõ-
tatusque est Achabum, num quem alium præ-
terea prophetam habeat, vt certius etiam futu-
ra præscire valeant. Respondit ille, esse qui-
dem & alium, sed sibi inuisum, quoddam malum e-
uentum prædicat, foreque vt ipse à Syrorum re-
ge occisus pereat, & ob eam causam in carce-
rem eum nunc esse inclusum. Eum vocari Mi-
chæam Ierablæ filium. Iosaphato verò postu-
lante eum produci missus cubicularius pro-
phetam adduxit: qui inter eundem ei indica-
uerat, ceteros omnes prophetas victoriam re-
gi prædicere. Respondit vates, sibi non licere
contra quam Deus moneat mentiri, sed dictu-
rum se quicquid ex eo de rege cognouerit. Vbi
verò ad regem peruenit, adiuratus vt vera lo-
queretur: ait sibi Deum ostendisse Israelitas fu-
gientes, & insequentibus Syris dispersos, non
aliter quam greges sublatis pastoribus. Hoc
quoque significare Deum dicebat, quoddam cæte-
ris incolumibus redeuntibus, solus Achabus
in prælio cadere debeat. Hæc loquuto Michæa,
versus ad Iosaphatum Achabus: Nõne, inquit,
modò tibi dixi quàm malè mihi velit iste. Mi-
chæa verò constanter asseuerante se nihil nisi
iussu Dei prædicere, illum verò spe victoriæ so-
licitari à pseudoprophetis ad bellum, in quo i-
psi cadendum sit, rex attentius cogitare cœpit.
Interea Sedecias quidam vnus è pseudopro-
phetis in medium progreditur, negans curan-
dum quid Michæas garriat. nihil enim veri eũ
prædicere, argumento esse prædictionem Eliæ,
qui sine dubio melius quàm iste futura cerne-
ret. illum enim prædixisse, apud Iezraelam in
Nabuthi suburbano lambendum à canibus re-
gis sanguinem, quemadmodum lapsissent cruo-
rem Nabuthi opera ipsius lapidati à populo.
perspicuum igitur esse istum mentiri, qui lon-
ge præstantiori prophetæ non vereatur cõtra-
rium dicere, quoddam periturus sit rex ab hinc die
tertia. sed mox fore euidentius etiam quàm ve-
rax sit aut afflatus diuino spiritu. Percussus, in-
quit, à me in faciem, arefaciat mihi dexteram,
sicut Iadon fecit Hieroboamo, cum cõprehendi
eum prophetam iussisset. Puto enim te, audiuisse
quoddam hoc ita factum sit. & cum dicto infli-
xit ei alapam. cumq. ei nihil mali propter hoc
accideret, securus iam Achabus non ampliùs
dubitauit copias contra Syrum ducere. vince-
bat enim opinor, sati vis, plus fidei falsis quàm
veris prophetis astruens, & causas ad futurum
euentum præstruens. Sedecias verò aptatis sibi
ferreis cornibus, dicit Achabo, Deum signifi-
care ventilandam cornibus vniuersam Syriam. Mi-
chæa contrà asseuerante breui fore vt Sedecias

Κ Αλίστες δὲ ἄχαβος τοῖς αὐτοῖς ποροφῆταις, τῆς ἀ-
κουσίης τῆς ἀριθμῶν ὄντας, ἐκέλευσεν ἱρεῖς εἶναι τὸν
εἰ δίδωσιν αὐτῷ στρατιωσάμενοι ὅτι τὸ ἀδελφὸν νίκην ἐ-
κπαύσειεν πόλεως, δὲ ἡ ἐκέρειν μάλλιν τὸν πόλεμον.
Β ἦν δὲ ποροφῆτῃ συμβουλεύσαντων ἐκ στρατιωσάμε-
νόν τινος γὰρ οὐκ ἔστιν, καὶ λήψεται ὑποχάριον αὐτὸν ὡς
καὶ τὸ ποροφῆν. σιωπῆς ἐκ τῆς λόγων ἰωσαφάτος, ὅτι
ψάδω ποροφῆταις ὡς γὰρ γυγάνουσι, ἐπύθηντο τῆς ἀχά-
βου, εἰ καὶ ἱερεὺς τις ἔστι ποροφῆτης τῆς θεῆς, ἵνα ἀκριβέ-
στερον μάταιον ᾖ τῇ μάλλιν. ὁ δὲ ἄχα-
βος, ἔτι μὲν ἔφη, μισθὸς δὲ αὐτὸν κακὰ ποροφῆ-
ταῦσαντα, καὶ ποροφῆταις ὅτι τὸν νικῆσει νικηθεὶς
ὑπὸ τῆς σύρου βασιλείας, καὶ ὅτι τὸ ἐκ φυλακῆς νικῶ
Γ αὐτὸν ἔχον, καλεῖται δὲ ποροφῆταις ἐκ βελίου. τῆς δὲ
ἰωσαφάτου καλούσαντο αὐτὸν ποροφῆταις, πῶς φασ
δυνούχον, ἀλλὰ τὸν μαχίαν. καὶ ὅτι τὸν ὁ δυνούχος
ἐδήλωσεν αὐτῷ πῶς τοὺς ἄλλους ποροφῆταις, νίκην
τῇ βασιλεῖ ποροφῆταις. ὁ δὲ ἐκ ὅσον αὐτῷ κατε-
ψάδωται τῆς θεοῦ φήσας, ἀλλὰ ἱερεὺς ὅτι αὐτῷ ᾄδει
τῆς βασιλείας αὐτοῦ εἶπεν ὡς ἦκε πρὸς τὸν ἄχαβον, καὶ
λέγει αὐτῷ ταῦτα ὅτι ἐκ ἐκέρειν τῆς θεῆς, δίδωμι τὸν θεὸν
αὐτῷ τοῖς ἰσραηλῖταις φάσκοντες ἔφη, καὶ διαπορεύσας
Δ ὑπὸ τῆς σύρου, καὶ ὁ δυνούχος ποροφῆταις, κατὰ πᾶν ποι-
μήνιον αἰρημένων καὶ πᾶν πᾶν. ἔλεγε τε σημαίνει τῆς
μὲν, μετὰ εἰρήνης ἀσπρίσας εἰς τὰ ἴδια, πιστεύει δὲ
αὐτὸν μόνον ἐκ τῆς μάχης. ταῦτα φήσαντος τῆς μαχίας
πρὸς ἰωσαφάτον, ὁ ἄχαβος, ἀλλὰ ἔγωγε μακρὸν ἔμφο-
δον ἐδήλωσά σοι τὴν ταῦ ποροφῆταις πρὸς με δίδωσιν.
τῆς δὲ μαχίας εἰπόντες, ὡς ποροφῆταις αὐτῷ πάντων ἀπο-
ᾄδει τῇ ὑπὸ θεοῦ ποροφῆταις, καὶ ὅτι ποροφῆ-
ταις αὐτὸν οἱ ψάδω ποροφῆταις, ποιήσαντα τὸν πόλεμον
Ε ἐπ' ἐλπίδι νίκης, καὶ ὅτι δὲ πιστὸς αὐτὸν μαχίαν, αὐ-
τὸς μὲν ἡ δὲ ἐπ' ἐννοίᾳ σε δεικνύει δὲ τις τῇ ψάδω πορο-
φῆταις ποροφῆταις, τῆς μὲν μαχίας μὴ ποροφῆταις παρῆται.
μὴ λέγει γὰρ αὐτὸν ἀληθῆς. τακτικῶς δὲ ἔχοντα τοὺς
ἡλίας ποροφῆταις οὐκ οὐκ τοῦτου κρείττων καὶ μάλλοντα
συνιδῶν. καὶ γὰρ τῆς ἔλεγε ποροφῆταις ἐκ ἐκέρειν
ῥῆ πόλεως, ἐκ ἐκέρειν αἰσθῆναι τὸ αἶμα αὐτῶν κυνίας
λαμψάντα ποροφῆταις, κατὰ τῆς καὶ κατὰ τοῦ δὲ αὐ-
Ζ τὸν κατὰ λαλῶντος ὑπὸ τῆς ὀχλῶν δὴλον οὖν, ὡς ὅτι
ψάδωται τῶν κρείττων προφῆταις τακτικῶς λέγειν, ὅτι
ἡ ποροφῆταις ἐκ ἐκέρειν τακτικῶς τακτικῶς. γινώσκοντα
δὲ εἰπὲρ ὅτι ἀληθῆς καὶ δὲ θεοῦ πᾶν μαχίαν τῶν δὲ
ναμν ἔχον. δίδωμι δὲ ῥαπιδῶς ὑπὸ ἐμοῦ, βλαψάντα μου
τῶν κατὰ, ὡς ἐκ ἐκέρειν τῶν ποροφῆταις τοῦ βασι-
λείας σπλάγχθον ποροφῆταις ἀπὸ ἐκέρειν διξίαν. ἀκῆ-
Θ ποας γὰρ οἱ μαχίαν τῶν πᾶν γινώσκοντα. ὡς οὖν κατὰ
αὐτῶν τὸν μαχίαν, συνιδῶν κατὰ πᾶν, ἄχαβος
παρῆταις ὅτι τῶν στρατιῶν ποροφῆταις ἡ δὲ τὸν σῶ-
σον. οὐκ ἔστι γὰρ αἶμα, τὸ χρεὼν, καὶ πᾶν ποροφῆταις
κατὰ τῶν ποροφῆταις, ἵνα λῶν τὸ ἀπορρῶν τοῦ
τῶν ποροφῆταις, ὅτι δὴ ποροφῆταις κατὰ λέγει πρὸς
ἄχαβον, θεὸν αὐτῷ σημαίνει τῆς πᾶν κατὰ ἐκέρειν
ψάδω συνιδῶν, μαχίαν δὲ μετὰ οὐ πολλὰς ἡμέρας εἰπὲν
τιν

τὸ σκεῖαν ταμεῖν ἐν ταμεῖς χρυσοκόμῳ ἀμείψιν, A
 ζῆλον αὖτε φυγῆν τῆς ψαυδολογίας τὴν δίκην, ἐκείλευ-
 σιν ὁ βασιλεὺς ἀπαθὲν τὴν φυλάττειν πρὸς ἀχάμω-
 να τὸ πόλιος ἀρχόντα, καὶ χρηματίζων μηδὲν αὐτοῦ καὶ
 ἰδοὺς αὐτὸν ἐξελθόντα, καὶ ἀχάμω μὴ, καὶ ἰωσά-
 φάτ, ὁ τῷ ἱεροσολύμων βασιλεὺς, ἀναλαβόντες τὰς
 δουλείας, ἦλθον εἰς ἀραμμάθην πόλιν τὴν γαλααδίτι-
 δος, ὃ τῷ σύρῳ βασιλεὺς ἀκούσας αὐτοῦ τὴν στρατίαν,
 αἰτεπήγαγν αὐτοῖς τὴν αὐτὴν στρατίαν. καὶ οὐκ ἀποδὶν τὴν
 ἀραμμάθην στρατοπεδίου. σιωπῶντο δὲ, ὅτι ἀχάμω καὶ
 ἰωσάφάτ, ὁποδίδων τὸ βασιλικὸν ἡμέρα. τὸ ἱεροσο-
 λύμων βασιλεῖα, τὸ αὐτοῦ σολῶν ἔχοντα ἦσαν ἐν τῇ
 ὁδοῦ ταύτης κατασφριζόμενοι τὰ ὑπο τοῦ μηχανῆς προ-
 εφημίας. εἴπει δὲ αὐτὸν τὸ χρεὼν καὶ δίκην τοῦ ἡμέματος.
 ὁ μὲν δὲ ἀδάδω ὁ τῷ σύρῳ βασιλεὺς, παρηγγίλει τῇ
 στρατῷ, ὅτι ἡ γαλααδίτις, μηδὲν αὐτῶν ἀπαρῆν,
 μόνον δὲ τὸν βασιλεῖα τῷ ἱεροσολύμων. οἱ δὲ σύροι, τῆς
 συμβολῆς ἡμετέρας, ἰδόντες πρὸς ἰωσάφάτον ἐστῶτα C
 πρὸς τὴν ταύτην, καὶ τὸν εἰσάσαντες εἰς τὸν ἀχάμω, ὡρ-
 μισαν ἐπ' αὐτὸν, καὶ ἐξελκυσάμενοι, ὡς ἐγγὺς ὄντες
 ἔρχονται ἐκ ὧντα τῶν, καὶ ἐκρήσαν ὅπου πάντες. ἀρ-
 χόμενος δὲ τοῖς ἀχάμω δούλῳ ὅτι ἡμετέρας, καὶ ὁ μὲν
 καὶ νικῶντες, ἀπὸ τῆς ἀποδίδειν καὶ τὴν τοῦ βασιλείως
 ἐν τῷ σολῶν. ζῆλον τὸν ἀχάμω ἀνελθὼν μόνον, καὶ ὁ μὲν
 οὐ δύναται. πᾶς δὲ βασιλικὸς τοῦ ἀδάδου ἀμα-
 τος ὄνομα, ἐξελθὼν εἰς τοὺς πολεμίας, πῶσκει τὸν
 βασιλεῖα δὲ τοῦ ἀχάμω, καὶ τοῦ πιδύμωνος ἀχάμω D
 τὸ μὲν συμβολῆς οὐκ ἔγνω ποιῶν τὰ στρατεύμα-
 τα φανερὰ μὴ φανῆσαι. τὸν δὲ ὑψίστον ἐκείλευσιν ἐ-
 πιστρέψαι τὸ ἄρμα καὶ ἐξαγαγεῖν τὴν μάχην. χαλεπῶς
 δὲ βελήσων καὶ καμάκας, ὁ δὲ σολῶν δὲ ἔστη ἐπὶ τοῦ ἄρ-
 ματος, ἀχάμω δὲ τοῦ ἡλίου, καὶ λυποδυμίας, ἀπὸ-
 θανει. καὶ τὸ μὲν σύρῳ στρατεύματι, καὶ τὸν ἡμετέρας,
 αἰσχροῖς εἰς τὴν παρεμβολῇ. δυνάσαντες δὲ τοῦ στρα-
 τοκέρως ὅτι τῷ ἀχάμω, αἰσχροῖς εἰς τὰ ἰδὲ.
 κομίσαντες δὲ τὸ ἀχάμω νεκρὸν εἰς σαμβρίαν, ἐκεῖ θά-
 πησι. καὶ τὸ ἄρμα ὁποδίδωντες ἐν τῇ ἰσραὴλ κλήμῃ,
 ὡς δὲ καὶ ἡμετέρας τὸν τοῦ βασιλείως φόνον, ἀληθῶς
 τὸ ἡλίου προφητείας ἐπύγνωσαν. οἱ μὲν δὲ κύριος, ἀνελ-
 μίσαντες τὸ ἄρμα. αἱ δὲ ἐταρξάμενοι, ἐν τῇ κλήμῃ τὸ
 λοιπὸν λυομέναι τούτῳ διετίλουν. ἀπὸ θανὲν δὲ ἐν ῥα-
 μαθῶν, μηχανῆς τὰ τοῦ προεφημίας, συμβάντων οὐκ ἀ-
 χάμω τῷ ὑπο τῷ ἡμῶν προεφημίας ἐρημίας, διὲ μῆρα F
 τὸ θύον ἡμετέρας, καὶ πᾶν αὐτὸ πανταχοῦ καὶ ὁ-
 βεν, καὶ τὸ ἀληθῶς μὴ τὰ πρὸς ἡδὲ τὸν βούλησιν πι-
 θανόντα δοκεῖν. ὑπολαμβάνει δὲ ὅτι προφητείας,
 ὅτι δὲ τῷ ποιῶντες προγνώσεως οὐδὲν ὅτι συμφο-
 ρώτερον, παρέχοντας οὐτὸ τοῦ θεοῦ, τὸ δὲ φυλάττειν.
 λυγρίζων τὸ πᾶν ἐν τῷ ὅτι τὸ βασιλεῖα ἡμετέρας.
 σοφισμοῖς προσήκει τὸ τοῦ χρεὼν ἰσχυρῶς, ὅτι μὴ
 προγνώσεως αὐτὸ δὲ φανῆν ὅτι. ἀλλ' ὡς τῷ
 τὰς ἀποφεινῶν ψυχῆς ἐλπίσι κολακίῳ χρηματίζων, αἰσεί-
 τὸ πᾶν αὐτῷ κατὰ τὴν ὁδοῦ. φαίνεται οὐ καὶ
 ἀχάμω ὑπο τοῦ τῷ δὲ τῷ ἀπατηθείς, ὡς ἀπὸ τῆς μὴ τοῖς
 προλέγουσιν τὸ ἡμετέρας. τοῦτον μὲν οὐκ ὁ πᾶς ὁ ὁδοῦ
 χρεὼν ἀποφεινῶν πᾶσι, ὁποδίδων. τοῦτον μὲν οὐκ ὁ πᾶς
 ὁ ὁδοῦ.

è cella in cellā fugiat latebras quæritās ne luat
 pœnas vaniloquij, iratus rex iubet eum apud
 Achamonē magistratum urbis haberi in custo-
 dia, nec aliud quicquam præter panem & aquā
 ei præberi. Atque ita duo reges versus Rama-
 tham cum copiis profecti sunt, quo audito rex
 XV. Syriae cum exercitu eis occurrens, non procul
 3. Reg. 22. à Ramatha castra posuit. Conuentum autem er-
 rat inter reges socios, ut Achabus priuato ha-
 bitu versaretur in prælio, Hierosolymitanus
 verò sumpto Achabi cultu staret in acie, quo
 facilius Michæ vaticinium eluderent. sed in-
 uenit eum satum etiam sine insignibus. Ada-
 mus enim mandauit per tribunos militi, ut ne-
 minem alium occideret, sed solum regem Isra-
 elitarum. Syri verò primo congressu videntes
 Iosaphatum stantem ante aciem, rati esse A-
 chabum impetu facto eum circumuenerunt: sed
 postquam è propinquo cognouerunt esse aliū,
 omnes se recto receperunt. à mahe autem vsque
 ad vespertam pugnantes & vincentes occide-
 bant neminem, sicut eis mandatum fuerat, solū
 Achabum ad necem quærendo, nec tamen in-
 ueniendo. eadem vnus ex Adadi famulis Ama-
 nus nomine, missa in incestum sagitta, regem
 per thoracem in pulmonem lauciat. Achabus
 autem noluit hoc scire suum militem, ne terga
 verteret: sed aurigam iussit currum extra præ-
 lium euehere, quod graue ac lethale vulnus ac-
 ceperit. Cumque vehementer cruciaretur, per-
 stirit tamen in currū vsque ad solis occubitum,
 & tandem profluvio sanguinis viribus deficiēs
 interiit. iamque appetente nocte Syri se in ca-
 stra recipiunt: & quamprimum per caduceato-
 rem de Achabi morte cognitum est, solutis ca-
 stris domum quisque reuertitur. Cadauer regis
 Samariam relatum, illuc sepulture traditur. &
 cum currus regius cruore fordatus ad Iezare fō-
 tem esset ablutus, veritatem Eliæ prædictionis
 euentus comprobauit. Canes enim lambebant
 E eius sanguinem: & metetrices posthac ex eo
 fonte aquabuntur. Mortuus autem est apud Ra-
 matham, iuxta Michæ vaticinium. Ergo quo-
 niam vtriusque prophetæ prædictionem euen-
 tus consecutus est, veneranda sunt illorum o-
 racula, eisque semper plus oportet tribuere,
 quàm eorum qui ad gratiam loquuntur ser-
 monibus: nec aliter existinare quàm quod ni-
 hil sit illis vtilius, quandoquidem per ea diui-
 nitus monemur quid cauere debeat. Quin & ea
 reputatio hoc loco subit animū, quod insu-
 perabilis sit hæc necessitas, quæ etiam si præscia-
 tur, præcaueri tamen non potest: sed tamdiu
 homines sibi vana spe blandiuntur, donec in
 illius calles incidant. nam hoc quoque Achabo
 fatale fuerat, ut prænuntiariibus cladem non
 crederet, & à prophetantibus ad gratiam decep-
 tus in mortem tueret. cui in principatum O-
 chozias filius succedit.

- Ὡς στρατωσάμενος ὁ ἀχάβς πῦρ, ἰώραμος δὲ πρὸς μωαβίτας, κρατήσῃ αὐτῷ. Κεφ. α.
 Ὡς ἰώραμος βασιλεύων τῷ ἱεροσολυμιτῷ, τὴν ἀρχὴν πᾶσαν λαβὼν, τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τοὺς πατρῷους φίλους ἀπέκτεινεν. Κεφ. β.
 Ὅπῃ στρατωσάμενος αὐτὸν ἀρᾶσιν, ἥτις δύναμις αὐτῷ πᾶσα διεσπάρη καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ παρέξ ἑνὸς ὄντος ἐπὶ νηπίῃ, καὶ πρὸς τούτοις αὐτὸς ἀσεβὴς ἡμύμενος, κακῶς τὸν βίον κατέστρεψε. Κεφ. γ.
 Σφαγνῆς τῆς ἰωραμῆς τῷ ἱσραηλιτῷ βασιλείῳ δὲ τῷ σὺν εἶς. Κεφ. δ.
 Ὡς ἰώραμος ἀπέθανεν ὑπὸ ἰουδαίων καὶ ἰσραηλίων καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ τῷ ἱεροσολύμων βασιλεὺς ὀρχίζιαι. Κεφ. ε.
 Ὅπῃ ὁ ἰουδαίος βασιλεὺς τῷ ἱσραηλιτῷ ἐν σαμάρειᾳ ὀρχίζων, καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ δὲ τῷ ἰσραηλῶν τίσασατος. Κεφ. ς.
 Ὡς γεδολία, τῷ ἱεροσολυμιτῷ βασιλεύοντι δὲ ἐπὶ πάντι, καὶ ἀνελὼν αὐτὸν ὁ ἀρχιερεὺς ἰώθας, τὸν οὖν παῖδα βασιλεῖα ἀπέδωκεν. Κεφ. ζ.
 Ἀζάβου τῆς δαμασκιανῆς βασιλῆως δὲ τοὺς ἱσραηλίτας καὶ ὕστερον δὲ τῷ ἱεροσολυμίτῳ σφαγνῆς. Κεφ. η.
 Ὡς ἀμασίας, ὁ τῷ ἱεροσολυμιτῷ βασιλεὺς, στρατωσάμενος δὲ πρὸς ἰδουμαίους, καὶ ἀμαλκιύτας ἐπέκτεινεν. Κεφ. θ.
 Ὡς ἀμασίας πολλοὺς πρὸς τὸν ἱσραηλιτῷ βασιλεῖα ἰώσας, ἥ τε ταταί. Κεφ. ι.
 Καὶ ὡς ὁ πᾶς αὐτὸς οὖν, καὶ πᾶς ἱσραὴλ ἐπὶ τῷ ἰσραηλιτῷ. Κεφ. ια.
 Ὅπῃ στρατωσάμενος ἀράσας ὁ δαμασκὺ βασιλεὺς δὲ τῷ ἱεροσολυμίτῳ, καὶ ἀρχιερεὺς ἰωθὰς τὸν βασιλεῖα σφαγνῆς πάντα χεῖματα πολλὰ πρὸς τὸν βασιλεῖα ἀσσυρίων, πᾶσαι τούτοις αὐτὸν, δὲ τῷ δαμασκὺν στρατεύσασθαι. Κεφ. ιβ.
 Ὡς καὶ κρατὸς ἰωθὰς ὁ τῷ ἀσσυρίων βασιλεὺς δαμασκόν. καὶ διεσπάρη μὲν αὐτῷ τὸν βασιλεῖα. τῷ δὲ αἰθέρῳ αἰσθήσας εἰς μηδίας, ἥ τε ταταί. Κεφ. ιγ.
 Ὡς σαλμανάσαρος ὁ τῷ ἀσσυρίων βασιλεὺς, εἰλεκετὶ κρατὸς τὴν σαμάρειαν, καὶ τὰς δὲ τῷ ἱσραηλιτῷ φυλάς εἰς τὴν μηδίαν κατέφυκας ἐν τῇ προσιδῇ τὸ τῷ κουδαίαν ἔθνος εἰς σὺν ἐκείνῳ μετῆλθον χεῖραν. Κεφ. ιδ.

HÆC IN NONO IOSEPHI HISTORIARVM DE

Antiquitate Iudaica libro continentur.

- Ioramus Achabi filius Moabitas bello petitos superat. CAP. I.
 Ioramus Hierosolymorum rex principatum adeptus fratres & paternos amicos interficit. CAP. II.
 Quomodo inuadentibus Ioramum Arabibus, exercitus eius delectus fuerit, ac filii preceptis, unico excepto adhuc infante, postremo ipse Deo inuisus miscrâ morte sublatu sit. CAP. III.
 Expeditio Iorami Israelitarum regis aduersus Syros. CAP. IV.
 Ioramus à Ieu magistro equitum cum tota stirpe occiditur, & cum eo Hierosolymitanorum rex Ochozias. CAP. V.
 Ieus inter Israelitas regnat apud Samariam, & post eum vsque quartam generationem eius progenies. CAP. VI.
 Gotholia per summm nefas Hierosolymis regnum occupat, quâ post sextum annum casâ pontifex Ioadus Ochozia filium regem constituit. CAP. VII.
 Azaelis Damascenorum regis contra Israelitas, ac mox contra Hierosolymitas expeditiones. CAP. VIII.
 Amasias rex Hierosolymitanus exercitu contra Idumæos & Amalecitas ducto victor euadit. CAP. IX.
 Amasias pugnans contra Ioam Israelitarum regem vincitur. CAP. X.
 Quomodo Amasie filius Ozias vicinas gentes subegerit. CAP. XI.
 Rafe Damascenorum rege Hierosolymitas bello vexante Achazes eorum rex magnis muneribus missis coactus est Assyriorum regem in Damascenos immittere. CAP. XII.
 Assyriorum rex vi expugnatâ Damasco, & occiso rege, populum traducit in mediam, aliis gentibus Damascum in coloniam deductis. CAP. XIII.
 Quomodo Salmanassas Assyriorum rex, Samariâ expugnata, decem Israelitarum tribus in Mediam transtulerit, & Cuthæos in eorum regionem migrare iusserit. CAP. XIV.

ὡς φανερός αὐτῷ τῷ θεῷ τὸ λοιπὸν συμμοχουῦτος. καὶ ἰωσαφάτης μὲν ἔκτοτε μὴ λαμπερὴς δόξης ἐπὶ τῇ δι-
 καιοσύνῃ καὶ τῇ θεῷ τὸν θεὸν δούσαν διήλθον. καὶ ἡ
 φίλος καὶ τῷ ἁγίου πατρὶ, βασιλεύοντι τῷ ἰσραη-
 λιτῷ, θεὸς ὃν κοινῆσαι ἐπὶ κατασκευῇ ἡσάν, εἰς τὰ
 πότον πλεουσάν, καὶ τὰ ἐπὶ θέραις ἐμπόρεια, διημύρτε-
 τῇ κτήματι. ὑπο γὰρ μεγάλους ἀπώλειτο τὰ σκάφη. καὶ
 δὲ τὰ οὐκ ἐπὶ ναὺς ἐφιλοτημένα. τὰ μὲν οὖν
 καὶ τὸν ἱεροσολύμων βασιλέα ἰωσαφάτην οὕτως εἶχον.
 ὁ δὲ ἁγίος παῖς ὁρχίζας, ἐβασίλευε τῷ ἰσραηλιτῷ, ἐν
 σαμάρεια ποιουμένης τὴν δίκην, πονηρὸς ὢν καὶ πάντα
 ὁμοίως τοῖς γονεῦσιν ἀμφοτέρω, καὶ ἱεροδόμῳ τῷ
 πατρὶ ὡς ἀνομιήσαντι, καὶ τὸν λαὸν ἀπατῶν ἀρξάμε-
 νῳ. τὴν δὲ βασιλείαν ἔτος ἡδὴ δυνάστεον ἔχοντος, ὁ τῷ
 μωαβιτῷ ἁρίστα βασιλεὺς αὐτῷ, καὶ τοῖς φόροις οὐκ ἐμ-
 πορδῶν ἐπέλει τῷ πατρὶ αὐτῷ ἀγέλας χορηγῶν ἐπαύ-
 σατο. σιωπῇ δὲ τὸν ὁρχίζαν καταβάνοντα ὑποστῆναι
 τῆς οἰκίας κατενεχθῆναι, καὶ νοσήσαντα πέμψαι θεὸς
 τὸν ἀνέχοντα. τὸν μὲν γὰρ τῷ ὀνόματι τῷ θεῷ, πυν-
 θάνεσθαι ἐπὶ τῆς σωτηρίας. φανερὸν δὲ ὅτι ἐβασίλευ-
 σεν ἡλία τῷ πατρὶ, προσέτεξεν αὐτῷ τοὺς πημ-
 φθῆσιν ἀγγέλους ὑπαντήσαντα, πυνθάνεσθαι αὐτῷ εἰ
 θεὸν ὁ ἰσραηλιτῷ λαὸς ἴδιον οὐκ ἔχῃ ἢ ἐπιμνησθῇ
 τὸν ἀλλότριον ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐπὶ τῆς σωτηρίας πυν-
 θανόμενος. ἐκέλευσε τε αὐτοὺς ὑποστῆναι καὶ φέραι
 τῷ βασιλεῖ, ὅτι μὴ ὀχρεώσῃ τὴν ἰσότητά. τῇ δὲ ἡλία
 πενήσαντος ἀποστῆναι ὁ θεός, ἀκούσαντες οἱ ἀγγέ-
 λοι τὰ παρ' αὐτοῦ, ὡς ἡμεῖς ὑπέστησαν θεὸς τὸν
 βασιλέα. θαυμάζοντος δὲ τῷ πατρὶ ἐπαρόδου, καὶ τῷ
 αἰτίᾳ ἐπεροτήσαντος, ἔρασαν ἀπαντήσασθαι αὐτοῖς
 ἀφ' ὧν καὶ καλῶσαι μὲν πορευόμενον χωρεῖν, αἰα-
 στήσαντες δὲ τοὺς λόγους ἐξ ἐντολῆς τοῦ ἰσραηλιτῶν θεοῦ,
 ὅτι κῆρυξ ἔξει νόσος. τῇ δὲ βασιλείᾳ σημαίνον αὐτῷ
 τὸν ἄνθρωπον εἰρηκότα καλῶσαντος, ἀφ' ὧν ἐλθὼν δι-
 στω, καὶ ζώνῳ ὡς ἐλεημερίᾳ δειμαίνοντι. σιωπῇ δὲ
 ἐκ τούτων ἡλία ὡς τὸν σηματόμενον ὑποστῆναι ἀγγέ-
 λων, πέμψας ἐπ' αὐτὸν ἑξήκοντα, καὶ πενήκοντα ὀ-
 πλίτας, ἀγέλας ὡς αὐτὸν ἐκέλευσε. διεσπάρη δὲ τὸν ἡ-
 λίαν ὁ πεμψὴς ταξίαρχος ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς ὄρεως
 κατεζώμενος, καταβάντα ἡμεῖς ἐκέλευσε τὸν βα-
 σιλέα καλῶσαι γὰρ τῷ ἐκείνῳ. εἰ δὲ μὴ θαλήσκει, ἀκού-
 τα βιάσασθαι. ὁ δὲ εἰπὼν τὸν αὐτὸν ἐπὶ πύργῳ ἔ-
 προφῆτης ἀληθὴς ὑπάρχων, ὡς αὐτῷ πῦρ ἀπ' οὐρανοῦ πε-
 σὸν ἀπώλειται τοῖς στρατοῦ καὶ αὐτὸν, ὡς αὐτῷ, καὶ
 ὡς αὐτῷ κατενεχθῇ, ὡς αὐτῷ τὸν τῷ ταξίαρχῳ ἐπὶ τοῖς
 σὺν αὐτοῖς. τῆς δὲ ἀπολείας τῆς τούτων δηλωθείσης
 τῷ βασιλεῖ, παροξυνούσας ἄλλοις πέμψαι ταξίαρχον
 ἐπὶ τὸν ἡλίαν σὺν ὅπλοις τοσούτοις, ὅσοις ἐπὶ τῷ θεῷ
 τοῖς ἀπέναντι. ἀπώλειαντος δὲ καὶ τούτου τῷ πο-
 ρφῇ βία λαβὼν αὐτὸν εἰμὼν κατέλθοι βουλόμενος, ἐν-
 ξαμένῳ κατ' αὐτὸν πῦρ διεχρήσατο καθεὺς καὶ τὸν ἄλ-
 λον ταξίαρχον. πυνθανόμενος δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τὸν ὁ βα-
 σιλεὺς, ἔβητο ἐξ ἐπιμνήσεως. ὁ δὲ φρονιμὸς ὢν, καὶ λίαν ἐπι-
 σκεπτικὸς ὢν, ἐλθὼν ἐπὶ τὸν τόπον οὗ σιωπῇ αὐτῷ
 τὸν ἡλίαν, φιλοφρόνως προσεῖπεν αὐτὸν, γινώσκων δὲ ἔλθον, ὅτι μὴ βουλόμενος βασιλείᾳς ὡς αὐτὸν πορευ-
 ῆσθαι παρὲς αὐτὸν. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν πεμψέντες, ἐχέοντες, ἀλλὰ καὶ τῷ αὐτῷ αἰτίαν ἡλθον. ἐλθόν-
 ται ὡς αὐτὸν ἡλίου τοῖς σὺν αὐτοῖς παρόντας ὅπλους, καὶ καταβάντα ἐπὶ αὐτῷ τὸν βασιλέα.

A vt res eius sub diuini numinis tutela esse pro-
 comperto crederent : mansitque usque extre-
 mum eius diem hæc persuasio. Erat autem ami-
 cus & Achabi filio, qui tum Israelitis præerat:
 cum quo inita societate parandarum nauium,
 quæ merces in Pontum peterent, ac emporia
 Thraciæ, iacturam fecit haud minimam. Naui-
 gia enim absumpta sunt naufragiis, quod non
 bene regerentur præ magnitudine. Quo factum
 est vt hac cura vacauerit in posterum. Atque
 hæcenus de Iosapharo.

Achabi verò filius Ochozias regnauit apud II.
 Israelitas, & regiam Samariam, vir pessimus, & 4. Reg. 1.

utrique parenti omnino similis, & Hieroboam
 primi Israelitarum se ductoris æmulus. E-
 ius regni anno secundo Moabitarum rex defe-
 cit, & tributa quæ patri eius solitus erat, pende-
 re amplius detrectauit. Accidit autē vt Ocho-
 zias de solario domus suæ descendens per gra-
 dus prolaberetur, morboque ex hoc casu con-
 tracto Accaronem ad Myriodis (id deo nomen
 erat) oraculum scitaturus de incolumitate miteret.
 Hebræorum verò Deus Eliæ prophetæ
 mandauit, vt nunciis ab eo missis occurrens
 percontaretur, an Israelitæ proprium Deum
 non haberent, quandoquidem rex ad alienum
 mitteret de salute interrogaturos: iuberetque
 eos reuerti, & regi dicere cum nō reualiturum.

D Quod quum Elias fecisset, nunciis his auditis
 confestim ad regem reuersi sunt. Quo demer-
 ite celeritatem reditus, & causam querente, aīk
 sibi occurrisse virum quendam, & vetuisse vl-
 terius progredi: iussisseque renunciarent suo
 regi Israelitarum Dei nomine, quod morbus
 in peius proficiet. Rege verò iubente vt sibi fi-
 guram hominis illius designarent, dicebāt ho-
 minem esse hispidum & cingulo coriaceo præ-
 cinctum. Qui cum intellexisset Eliam per hæc
 descriptum à nunciis, misit ad eum attrahen-
 dum centurionem cum quinquaginta militi-
 bus. Is repertum in montis vertice descendere
 iussit, & ad regem venire. In hoc enim se mis-
 sum, vt ni sponte sua faciat, vi coactum eò per-
 trahat. Ille præfatus se prodigium editurum,
 quo verus propheta nosceretur, & igne ad suas
 preces cælitus missō ipsum vnā cum militibus,
 conflaturum, malum hoc eis imprecatus est
 mōxque candens turbo delatus centurionem
 & eius comitatum perdidit. quorum clade ad
 regem perlata, iratus alium centurionem cum
 totidem militibus ad Eliam mittit: qui & ipse
 cum propheta minatus vim esset, ni volens se-
 queretur, & hunc ad preces eius ignis absum-
 pserit quemadmodum alterum. Quo cognito rex
 misit tertium. Is quod esset cordatus & man-
 suetis moribus, postquam peruenit ad locum
 G ubi tum erat Elias, & amicè cum salutauit: Nō
 ignoras, inquit, quod vt regis mandato parcā
 inuitus ad te venio, sicut & illi qui ante me ve-
 nerunt. Misertus igitur mei & horum militum
 volēs ac libēs descēde, nōsque ad regē sequere.

[illegible]

A Accito deinde psalte quodam, sic enim vates postularat, eo psallente correptus diuino spiritu, iussit reges in alueo torrentis multas fossas facere. nam absque vento & pluuiâ visuros alueum repletum aquis, ita ut militi & iumentis abunde potu suppetente, nullum amplius à siti periculum timeatur. Nec hoc solum, inquit, vobis à Deo contingeret, sed & copias hostium eius ope profligabitis; & arbores excideritis, & regionem vastabitis, & fontes ac riuos obturabitis. Hæc loquuto propheta, sequenti die prius quam sol oriretur, torrens magno impetu ferri cœpit, auctus imbribus, qui in Idumæam trium dierum itinere inde distantem demissi fuerant: ut & iumentis & milili largissima adesset potus copia. Rex autem Moabitarum ut audiuit tres reges contra se aduentare, à deserto inuasuros, excita omni sua militia, iussit eos in finibus occurrere, nec clam in ditionem suam impetum facerent. qui videntes ex oriente sole aquam in torrente (non procul enim à terra Moabitide aberat) colore sanguineam, quod eo tempore maximè aqua radius ista rutilaret, falsò opinati sunt hostes propter sitim in semetipsos arma vertisse, & eorum sanguinem per torrentem defluere: & cum hac persuasionem regem suum aducentes, rogabant ut eos ad diripienda hostilia castra ite permitteret. quo impetrato ruentes velut ad paratam prædam, ad Hebræorum castra perueniunt. Sed valde eos sua spes frustrata est. Coorientibus enim in eos vndique hostibus partim cæsi sunt, partim dispersi fugiendo agrè in terram suam euaferunt. Reges verò agros Moabitarum ingressi, dirutis oppidis totam regionem prædis abactis exhauerunt; & rura eorum glareâ torrentis operierunt, & optimas quasque arbores exciderunt, fontèsque aquarum obturauerunt, mœnibus vbique solo æquatis. Rex ipse compulsus in quandam urbem, & obsessus, veritus ne expugnata illa caperetur, erumpere cum septingentis equitibus tentauit; quâ parte negligentiores excubias visæ sunt. quod ubi præter spem non successit, in urbem reuersus rem extremæ necessitatis & desperationis aggreditur. seniore enim filium qui regni successor destinatus fuerat, productum in mœnia, toto hostili exercitu inspicente holocausto Deo sacrificat. Reges verò hoc viso tantam necessitatem miserati, & humanarum vicissitudinum memores, soluta obsidione domum quisque suam reuersi sunt. Iosaphatus verò post hanc expeditionem pacatus quidem; sed non diu Hierosolymis superuixit, exacto vitæ anno sexagesimo, regni vigesimo quinto: sepultusque est in ea urbe magnificè, quemadmodum Davidis imitatorum sepeliri decuit.

παρεκάλει τὸ τῶν δ' ἰσχυρῶν πρὸς τὸ λαβεῖν αὐτὸν εὐέλ-
 πῃ θάρρους ἐμφανίσαι· ἴδω αὐτὴ δύναμιν καὶ παρουσίαν
 ὡς θειοτάτην. ὃ δ' ὁ θεὸς, ἐπὶ ἡκούῃ τῆς δ' ἰσχυρῶν τῆς
 τοῦ γ' ἰσχυρῶν, πληθὺς ἀρμάτων καὶ ἱππέων τῶν θει-
 οτάτων, ὡς αὐτὸν ἀφίσταται πρὸς τὸν δ' ἰσχυρῶν, ἀλλὰ θάρσυνον
 ὃ πρὸς τὴν δ' ἰσχυρῶν τῆς νομίζουμένης συμφορῆς. ἰσχυ-
 ρῶς δὲ μὴ ταῦτα, καὶ τὰς τῶν πολεμίων ἐλπίδας ἀμαρ-
 τήσας τὸν θεὸν παρεκάλει, ἀχλὺν αὐτῆς ἐπιβαλόν-
 τα ἀφ' ἧς ἀγνοήσιν αὐτὸν ἱμελλόν. γ' ἰσχυρῶν δὲ καὶ
 πύτου παρελθὼν εἰς μέσους τοῖς ἐχθροῖς, ἐπὶ ἡκούῃ
 πῖνα ἐπιζητοῦντος ἱλθόν. τῶν δὲ, τὸν πρὸς τῆς ἰσχυ-
 ρῶν εἰπόντων, ὡς δ' ἰσχυρῶν ὑπὲρ γ' ἰσχυρῶν, εἰ πρὸς τὴν πό-
 λιν ἐν τῇ τυγχάνει ὡς ἀπολυθῆναι αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν,
 ἡ γ' ἰσχυρῶν τῶν πρὸς τῆς ἐλπίδας ὑπὸ τῷ θεῷ καὶ τῇ
 δ' ἰσχυρῶν ἐπισκοποῦντο μὲν οὐδ' ἀζόντες ἐποίησαν. ἀγα-
 γῶν δ' αὐτοῖς ἰσχυρῶν εἰς σαρμαρείαν, ἰσχυρῶν μὲν
 τῶν βασιλῆς πρὸς τῆς ἐλπίδας τὰς θύρας, καὶ ἐπι-
 στήσαν τοῖς σύροις τὴν αὐτὴν δύναμιν. τῶν δ' ἰσχυρῶν
 καὶ τὰς τὰς ἐλπίδας τῶν πολεμίων, καὶ τὴν ἀχλὺν αὐ-
 τῶν ἀπὸ τοῦ οἱ δὲ ἐκ τῆς ἀμαρτήσεως ἐκείνης ἀφ' ἧς
 τῆς, ἰσχυρῶν αὐτοῖς ἐν μέσους τοῖς ἐχθροῖς ὑπάρχοντες.
 ἐν ἐκπλήξει δὲ δυνάμει καὶ ἀμνηστία τῶν σύρων οἷον εἰ-
 κὸς ἐφ' οὗτως θάψαν καὶ ὡς δ' ἰσχυρῶν πρὸς τῆς καὶ μέ-
 νων, καὶ τῶν βασιλῆς ἰσχυρῶν πυδομένων τὸν πρὸς
 τῆς ἐλπίδας ἐκπλήξαν αὐτοῖς κατακοιτηθῆναι, τὴν τὴν
 ἐκπλήξαν πρὸς τῆς ἰσχυρῶν. τοῖς γ' νόμῳ ληφθέντας
 πολέμους, ὅσοι κτείναν ἱλθὺν δ' ἰσχυρῶν. τοῦτο δὲ μηδὲν
 κακὸν ἐργάσασθαι τὴν ἐκείνου χάριν. θάψαν δὲ δυνά-
 μει πρὸς αὐτοῖς οὐκ εἰδόντας ἱλθόν. σιωποῦντες
 τῆς ἐλπίδας αὐτοῖς μεταδόντα καὶ ἑαπίζης, ὅσοι ἐλπί-
 ας ἐλπίδας. ἰσχυρῶν μὲν οὐδ' τῶν πρὸς τῆς πυδομέ-
 νων, ἐλπίδας λαμβάνοντες καὶ πάντι φιλότητος τοῖς σύ-
 ροις, ἐλπίδας πρὸς ἀδελφῶν τὸν αὐτὸν βασιλῆα. τῶν δ'
 ἀφικόμενων καὶ δηλωσάντων αὐτῶν τὰ συμβεβηκότα,
 θάψαντες ὁ ἀδελφὸς τῶν πρὸς τῆς καὶ τὴν τῶν
 ἰσχυρῶν τῶν ἐλπίδας καὶ δυνάμειν, καὶ τὸν πρὸς τῆς
 τὴν ὅ τὸ θεῖον οὕτως ἐπαρῶς παρὼν, κρύφα μὲν
 οὐκ ἐπὶ δ' ἰσχυρῶν τῶν ἰσχυρῶν ἐλπίδας βασιλῆς τὸν
 ἰσχυρῶν διδοίκατος. φανερῶς δὲ πολεμίων ἐκείνους, τῶν
 πλῆθει τῆς στρατῶν καὶ τῇ δυνάμει νομίζων ἐλπίδας
 τῶν πολεμίων. καὶ στρατῶν μὲν μεγάλῃς δυνά-
 μειος ἐπὶ τὸν ἰσχυρῶν ὅς οὐχ ἡ γ' ἰσχυρῶν αὐτὸν ἀξιο-
 μαχοῖν ἔτι τοῖς σύροις, ἐλπίδας αὐτὸν εἰς τὴν σα-
 μαρείαν, θάψαν τῇ τῶν τυχόν ὀχυρότητα. ἀδελφὸς δὲ λο-
 γισάμενος ἀγρήσιν τὴν πόλιν, εἰ καὶ μὴ τοῖς μεγα-
 νήμασι, λιμὲν μὲν τοῖς καὶ αὐτῇ τῶν ἐλπίδας πρὸς
 στήσαν τοῖς σαμάρειοις, πρὸς βαλὼν ἐπολιόρκει τὴν
 πόλιν. οὕτως δὲ ἐπὶ ἐλπίδας τὸν ἰσχυρῶν ἢ τῶν ἀγα-
 γῶν ἀπορία, ὡς δ' ἰσχυρῶν ἰσχυρῶν τῆς ἐλπίδας
 ἐν τῇ σαμάρειᾳ πρὸς τῆς, ὅ γ' ἰσχυρῶν μὲν ἀργυρῶν
 νομίσματος καφαλῶν ὄνου, πρὸς δὲ ἀργυρῶν νο-
 μίσματος, ἔξ ἰσχυρῶν καὶ πρὸς τῆς αὐτῶν ὡς ἐλπίδας τοῖς ἰσχυρῶν. ἰσχυρῶν δὲ ἐν φόβῳ μὴ δ' ἰσχυρῶν τὸν λιμὲν
 πρὸς τῆς τοῖς ἐχθροῖς τῇ πόλιν ὁ ἰσχυρῶν. καὶ καὶ ἐκείνην ἡμέραν ἐκπλήξαν τὰ πύχνη καὶ τὰ φύ-
 λακας μὴ τις εἶδεν ἐπὶ παρ' αὐτῶν σκεπτόμενος. ὃ τῶν βλίσσαντων καὶ πρὸς τῆς ἀφαιρούμενος καὶ τὸ βού-
 λεσθαι πρὸς τοῦτο, καὶ τὸ ἔργον, εἰ ταύτην τις τῶν γ' ἰσχυρῶν ἢ δὲ λαμβάνειν ἐφ' ὅσον. ἀλλὰ πρὸς τῆς δὲ π-
 ρὸς γ' ἰσχυρῶν, δὲ ἀποστα εἰσέλθον. νομίσας αὐτῶν τὴν μέλλειν αὐτῶν τῶν πρὸς τῆς ἰσχυρῶν, ὅ γ' ἰσχυρῶν ἐπὶ πρὸς τῆς
 αὐτῇ τὸν θεόν, καὶ μὴτε ἀλώας αὐτῶν, μὴτε λητοῦς ὑπάρχειν ἱλθόν, ὅθεν πρὸς τῆς πρὸς τῆς δ' ἰσχυρῶν.
 Cc 2

A rogauitque Deum, vt ad confirmandum famu-
 lum praesentem se & auxiliatorem ostenderet.
 Tum Deus exoratus speciem magni equitatus
 & curruum circa Eliazum famulo videndam
 exhibuit, ita vt animatus his suppetiis, nec ipse
 quicquam timeret amplius. Post haec vates ite-
 rum Deum orauit, vt obscuraret oculos hostiu,
 caligine immissa praeter qua agnoscere ipsum ne-
 queant: & impetrato hoc quoque, dedit se in
 medium illorum, interrogans quem quaerere
 quibus respondentibus, Eliseum prophetam se
 quaerere, pollicitus est hunc se traditurum eis,
 si ad urbem in qua esset ipsum sequerentur. ar-
 que ita, qui & oculis & mente a Deo caecati fue-
 rant, ducentem incunctanter secuti sunt, quos
 vbi Samariam perduxit, Ioramum regem iussit
 portas claudere, & Syris suum militem circum-
 dare: precibus deinde rursum ad Deum missis
 impetrat, vt hostium oculis caliginem illam tol-
 leret. at illi recepta oculorum acie, conclusos
 se animaduertunt in mediis hostibus. cumque
 attoniti & inopes & consilij haerent in tam
 prodigioso negotio, rege quaerente ex prophe-
 ta, an iaculis eos deberet confingere, id quidem
 facere vetuit. solos enim bello superatos hostes
 occidi fas esse. at hos ne laesa quidem ipsius di-
 tione, Dei voluntate & potentia ignaros om-
 nium eo loci esse productos. consuluit igitur
 vt hospitali mensa refectos incolumes abire
 permitteret. Itaque Ioramus prophetae monitis
 obsequens, liberaliter ac splendide tractatos
 Syros ad regem eorum Adadum remisit. Illi re-
 uersi omnia quae eis contigere suo regi renun-
 tiant: qui in tanto prodigio manifestam Dei po-
 tentiam admiratus, simulque vatis diuinitatem,
 nihil posthac contra Israelitarum regem clam
 molitus est: sed decreuit aperto Marte rem ge-
 rere, potetiorum se ratus, & numerosioris exer-
 citus dominum: comparatisque ingentibus copiis,
 vniuersas contra eum educit. qui putans se
 imparem, si collatis signis res ferro gerenda sit,
 intra Samariam se continuit, fretus urbis munia-
 tionibus. Adadus vero cogitans, si non machi-
 nis, fame tamen eam se in potestatem redactu-
 rum, oppugnationem aggreditur. Tanta autem
 Ioramus laborabat rerum inopia, vt propter
 nimiam indigentiam intra Samariam veniret
 octoginta denariis argenteis caput asini, & quin-
 que denariis Hebraei columbini stercoreis sex-
 tarium vice condimenti emerent: nihilque ma-
 gis verebatur rex, quam ne quis fame adactus
 & non ferens inopiam, urbem hostibus prode-
 ret. quamobrem per singulos dies obibat ipse
 moenia & excubias, dispiciens ne quis in urbem
 clam admitteretur, & singulari diligentia hu-
 iusmodi occasiones adimens. Cumque mulier
 quaedam exclamasset, Misere domine, pu-
 tas eam aliquid cibi petere, commotus ira ma-
 le precatus est ei, negans sibi esse vel arcas vel
 torcularia, vnde ipsi impartiri posset aliquid.

III

ἤρχετο δὲ ἡδὴ τοὺς σύρους ἐκφοβεῖν καὶ ταράττειν ὁ
 θεός, καὶ κτύπον ἀφ' ἑαυτῶν καὶ ὅπλων ὡς ἐπιρρομένης
 στρατῶς τῶς ἀποαῖς αὐτῶν ἐσηγαῖν, καὶ ταύτῃ ἐγ-
 γύρειον προσφέρειν αὐτοῖς τὴν ὑπόνοιαν. ἀμέλει τῇ-
 τον τὸν φόβον ὑπ' αὐτῆς διεισέθισται, ὡς τι τὰς σκηνὰς
 ἐκλυπόντες συνείδραμον πρὸς τὸν ἀδίδα λέγοντες ὡς
 ἰώραμος ὁ τῷ Ἰσραηλ τῷ βασιλεὺς μεθωσάμενος
 συμμάχους, τὸν τε τῷ αἰγυπτίων βασιλεῖα, καὶ τὸν τῷ
 ἡσων, ἵνα αὐτοῖς ἄγῃ. προσείονταν γὰρ αὐτοῖς, ἐπα-
 κούειν τῇ κτύπου. ταῦτα λέγουσιν ὁ ἀδιδρ, καὶ γὰρ αὐ-
 τὸς ἀφελόφειτο ἡδὴ τὰς ἀποαῖς ὁμοίως τῇ πλῆθει,
 προσέχε. καὶ μὴ πολλῆς ἀταξίας καὶ θορύβου καὶ
 λειπόντες ἐν τῇ παρεμβολῇ τοὺς ἰπποὺς καὶ τὰ ὑπο-
 ζύγια, καὶ πλοῦτον ἀφθονον, εἰς φυγὴν ἐχώρησαν. οἱ δὲ
 λειποὶ οἱ ἐκ τῆς σαμάρειας ἀναχωρήσαντες εἰς τὸ τῷ
 σύρῳ στρατοπέδον, ὡς μικρὸν ἐμπροσθὶν ἐπιμνησθῆ-
 ναι, καὶ γῆρῶμενοι πρὸς τῇ παρεμβολῇ, πολλὰ ἡσυ-
 χίαν καὶ ἀφθονίαν ἔβλεπον οὐσας. καὶ παρελθόντες δὲ
 εἴδον, καὶ ὁμήσαντες εἰς μίαν σκηνὴν, ὡς οὐδ' ἓνα ἰώ-
 ρον ἐν μέσῳ, φασγόντας καὶ πίνοντας ἐβάστασαν ἐσθῆτα,
 καὶ πολλὰ χρυσὸν κομίσαντες ἔξω τῆς παρεμβολῆς
 ἐκρυβαν. ἔπειθ' εἰς ἑτέραν σκηνὴν παρελθόντες, ὁ-
 μοίως τὰ ἐν αὐτῇ πάλιν ἐξέκομισαν. καὶ τὸ τοιοῦτον
 ποιῶντες, μηδὲν δὲ αὐτοῖς ὄλως ἐπυγχαίνοντες. ὁ-
 θυν εἰσάσαντες ἀναχωρήσαντες τοὺς πολεμίους, κατε-
 γίνωσκον ἑαυτῶν μὴ ταῦτα δηλοῦντων τῷ ἰωρᾶμῳ καὶ
 τοῖς πολίταις. καὶ οἱ μὲν ἐλθόντες πρὸς τὸ τῆς σα-
 μάρειας τῆρος, καὶ ἀπεβόσαντες πρὸς τοὺς φύλα-
 κας, ἐμείλυνον αὐτοῖς τὰ πρὸς τοὺς πολεμίους. ἐκείνοι δὲ
 ταῦτα ἀπήγγειλαν τοῖς τῷ βασιλεῖ φύλαξι. παρ'
 ὧν μεθὼν ἰώραμος, μετακίεπται τοὺς φίλους καὶ
 τοὺς ἡγμένους. πρὸς οὓς ἤθύντας ἐνείδρα καὶ τὴν αὐ-
 τῶν ὑπονοεῖν ἔλεγε τὴν ἀναχωρήσιν τῇ τ' σύρῳ βασιλείῳς,
 ὑπογόντος ὑμᾶς τῷ λιμῷ ἔξω θάρσυναν, ἵν' ὡς πε-
 φάσθαι ἐπὶ θέρπαιον ὅτι ἐλθόντων τ' παρεμβολῆς
 ἀφθονίως ἐπιπείσῃ. καὶ κτείνῃ μὲν αὐτοὺς, ἀμαχητὶ δ'
 ἔλη τὴν πόλιν. ὁ θυν ὑμῖν παρηγοῖ, ὅτι φυλακῆς ἔχειν
 αὐτὴν, φρονήσαντας τῷ τοῖς πολεμίους ἀναχωρή-
 ναι. φήσας δὲ πνθ, ὡς ἀρίστα μὲν καὶ συνετάτατα
 ὑπονοήσαι. τί μ' ἐγὼ συμβουλεύσαςτος δύο τῷ
 ἰππῶν τοῖς τῷ ἀρχεῖ ἰορδάνου πᾶσαν ἔξερδύνησθ-
 τας, ἵν' εἰ ληφθῶντες ὑπολαχθῶν τῷ πολεμίων ὄξε-
 ροῦται, φυλακῇ τῇ στρατῷ γῆρῶνται, τῇ μηδὲν ὁ-
 μοίον παθεῖν αὐτὴν ἀνυπόπτως προσελθούσας. πορ-
 αριθμήσει δὲ φησι τοῖς ὑπὸ τῷ λιμῷ τῷ θνηκῶσι τοῖς
 ἰππῶν, καὶ ὑπὸ τῷ ἔχθρῳ ληφθῶντες ἀπώλων. ἀρε-
 δνὸς δὲ τῇ γυνάμει τὸ τοῖς κατὰ φύσιν ἐπαμύνει. οἱ
 δὲ, κανὼν μὲν τῷ ἐδὲν πολεμίων ἡνυσαν, μετὴν δὲ σι-
 πων καὶ ὅπλων ἔχον. ἀδὲ τὸ κοῦφοι πρὸς τὸ φάγαν
 εἶ, ῥίπτοντες κατέλιπον. ταῦτ' ἀκούσας ὁ βασιλεὺς,
 ἐπὶ διαρπαγὴν ἐν τῇ στρατοπέδῳ τὸ πλῆθος ὅξω φῆ-
 ναι. δὲ τὰς δὲ οὐδὲν οὐδὲ ὀλίγον ὠφελοῦντο, ἀλλὰ
 πολλὰ μὲν χρυσὸν. πολλὰ δὲ ἀργυρον. ἀγέλας δὲ παρ-
 τιδᾶν κτύπων. ἐπὶ γὰρ οἱ σίτου μυριάδας καὶ κρι-
 θῆς, αἷς οὐδ' ὅτι ἄλλοις ἀπικνῶντες, τῷ μὲν πορ-
 τῶν κακῶν ἀπηλλάρησαν. ἀφθονίαν δὲ ἔχον ὡς ὠνείδαι δύο μὲν σάτα κελῆς σίκλου. σιμιθάλως
 δὲ σάτον σίκλου καὶ τὴν ἑλίαςάου προσφθῆται. ἰχθυεῖ δὲ τὸ σάτον, μύδιον καὶ ἡμισυ ἰταλικόν. μόνος δὲ πού-
 κρι οὐκ ὦν τοῦ ἀγᾶθων ὁ τῆς τρίτης μοίρας ἡγεμὼν. κατὰ τὰς γὰρ ὑπὸ τῷ βασιλεῖ ἐπὶ τῆς πύλης,

A Ea nocte Deus Syros exterruit, immisso in au-
 res eorum sonitu quasi currum & armato-
 rum aduentantium, adeo ut crescente magis ac
 magis suspicione consternati à totis castris ad
 regem suum concurrerent, dicentes adesse re-
 ges à Ioramo conductos, regem Ægypti & re-
 gem insularum: iam enim exaudiri eorum stre-
 pitum. Hæc nunciantibus Adadus credidit,
 quodd & ipsi aures inani sonitu pulsarentur ut
 cæteris: & per summam trepidationem omnes
 sine ordine ad fugam se expediunt, relictisque
 intra castra & equis, & iumentis, & diuitiis
 maximis totam spem salutis in fugiendo col-
 locant. Leprosi verò illi Samaritæ venientes
 in castra Syrorum in ipso valli aditu ingens si-
 lentium & magnam rerum copiam deprehend-
 unt, progressique ulterius, & ad vnum quod-
 dam tentorium delati, postquam ne vnum
 quidem adesse viderunt, resecti primum cibo
 ac potu, veste & multo auro se onerant, eam
 prædam extra vallum elatam in quodam loco
 abundunt: mox alterum tentorium aggressi faci-
 unt similiter ut prius: idque quater fecerunt,
 nemine interim conspecto. Vnde facillè conie-
 ctantes de habitu hostium, damnabant suam ne-
 gligentiam, quodd non hæc Ioramo & ciuibus
 indicassent mox à principio. quapropter ad
 mœnia Samariæ properant, & in clamatibus cu-
 stodibus discessum hostium eis significant. illi
 porro excubitoribus regiis idem renuntiant.
 D Rex cognito negotio amicorum & ducum
 consilium aduocat. ait rem sibi suspectam, ne
 astu simulato abitu Syri sibi insidias struant,
 desperantes fame urbem expugnari posse: ut si
 ad diripienda castra quasi fuga deserta procur-
 rant, repente coorti cæsis directioribus urbem
 etiam facillè occupent. quare suam sententiam
 esse, ut diligenter eam contra insidias muniant,
 & cauti sint, neque temere credita fuga ho-
 stium procurrendo periculosè obiciant. Hoc
 consilium quidam laudauit ut prudens: addi-
 ditque sibi videri mittendos duos equites qui
 omnia Iordanem vsque explorent: qui si fortè
 intercipientur, cautiore fore cæteros, ne &
 ipsi temere progressi circumueniantur: nec
 duorum equitum fore grauem iacturam, quos
 fortassis alioquin fames absumeret. id regi pla-
 cuit, & euestigio misit qui omnia dispicerent.
 illi renunciant nihil se per viam reperisse ho-
 stium, sed passim iacere arma factata, & fru-
 mentum reliquasque sarcinas, quo expeditio-
 res fugerent. his auditis rex multitudinem ad
 castrorum direptionem emittit. nec fuit vul-
 garis præda, sed auri & argenti plurimum, &
 varia iumentorum genera, præterea tantum in-
 uenerunt frumenti atque hordei numerum,
 quantū nec in somnis sperare poterant, ut mox
 omnes præteritæ famis obliuio caperet. tanta
 enim fuit abundantia, ut duo sata hordei siclo
 emerentur, & eodem pretio satum similæ, iux-
 ta Elisei vaticinium. satum autem continet mo-
 dium Italicum & dimidium. solus autem hac
 copia non est adiutus præfectus ille tertie par-
 tis militiæ. constitutus enim ad portam à rege,

4. Reg. 8.

ut cohiberet prouēctis multitudinis impetum, ne se inuicem conculcando obtereret, ipse hoc passus est: atque ita interiit, quemadmodum Elisæus prædixerat, cum prænuncianti annonæ abundantiam noller credere. Rex autem Syrorum Damascus reuersus incolumis, ubi cognouit diuinitus immisso terrore se vnā cum exercitu in fugam cōiectum, & vanum fuisse quod de aduentu hostium crediderant, ratus omnino aduersum se habere numen, per animi egritudine in morbum etiam corporis incidit, cumque per idem tempus Elisæus Damascus inuideret, hoc cognito fidissimum ē familiaribus suis Azazel honoris causa ei misit obuiam, non sine muneribus, scitaturum quisnam futurus esset morbi exitus, & num euasurus esset hoc periculum. Azazel assumptis x l. camelis quicquid optimum ager Damascenus fert, & quicquid in regia fuit eximium, in eos imposuit: & obuiam factus Elisæo, reuerenter cum salutat, dicens se ab Adado rege missum ut offerret ei munera, & de morbo consuleret, num quod leuamen sperare debeat. propheta nuncio nihil mali renūciare iussit, tantum moriturum regem indicat. id famulus regius dolenter accepit. Elisæus verò flebat, & multis manabat lacrymis, prospiciens quanta mala passurus esset suus populus post Adadi obitum. Azazel deinde rogante causam tristitiæ, Fleo, inquit, quod me Israelitarum misereat, tam multis à te afficiuntur cladibus: nam optimos ex eis interficies, & munitissimas eorum vrbes incēdes, & infantes ad saxa allides, & dissecabis prægnantes mulieres. Azazel verò dicente, & vnde mihi vires ut hæc faciam, ait sibi diuinitus significatū, quod ipse regnaturus sit in Syria. Itaque Azazel reuersus ad suum dominum, melius eum habiturum nunciat: & sequenti die reti vuido in eū iniecit, præfocati à se regiam occupat, vir aliquin strenuus, & graciosus apud Syrorum ac Damascenorum multitudinem: quo factum est ut vsq; in præsens tam Adadus quàm Azazel eius successor diuinis apud Syros colatur honoribus, tum propter aliam beneficentiam, tum quia magnificē templis extructis Damascenorum urbem ornatiorem reddiderint. eorum enim effigies quotidianis pompis honorant, & antiquitatem iactant, nescientes quod non admodum sint veteres, & nondum centum supra mille anni ab eorum ætate intercesserint. Cæterum Ioramus Israelitarum rex audita morte Adadi, à continuis pauoribus respirauit, lætus tandem aliquando licere sibi in pace viuere.

V.
4. Reg. 8.

ἵνα τὸ πλεόνθος ἐπέχη τῆς πολλῆς ὀρμῆς, καὶ μὴ ἀνδυνάσωσι ὑπ' ἀλλήλων ἀδυνάμοι συμπαιθῆναι. ἀπολείδεται, ταῦτ' αὐτοὶ ἔπαυσι. καὶ τὸν ὑποθνήσκον τὸν ῥόπον, τὴν τελευτὴν αὐτοῦ θεωρησάμενος ἦσθαι, ὅτι τῆς ὑπὸ αὐτῷ τῆς ἐσθλῆς ἀπορίας ἦν ἐπιτηδίων λιγυρίοις, μόνος δὲ ἀπέναντον ἐκ ἐκτενεν. ὃ δὲ τῶν συγγενῶν βασιλεῦς ἀδελφὸς δαμασκινοῦς εἰς δαμασκὸν, καὶ μεθ' αὐτὸν τὸν θεῖον αὐτὸν τὴν καὶ τὴν στρατιὰν αὐτῶν πάντας εἰς τὸ δῖος καὶ τὴν παρεχόν ἐκείνην ἐνέβαλλον, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἐφόδου πολέμῳ ἐγγύθι, σφόδρα τῇ δυσμῇ πρὸς θεὸν ἔχον ἀθυμίας εἰς νόσον κατέπεσον. ἐκδημῶντες δὲ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εἰς δαμασκὸν ἐλίσσας τὴν παρεχόν, γοιοὶ δ' ἄλλοι, πρὸς τὸν ὅτι οὐκ ἔστιν οἰκιστὴς τῆς οἰκίας τῆς ἀζαζελῆς ἐπομῆσαι ὑπαντιπρόσθεν αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο κομίζονται. καὶ δὲ σὰς ἐρεῖται κατὰ τῆς νόσου, καὶ εἰ δὲ σφόδρα πρὸς αὐτὴν ἀνδύνοι. ἀζαζελ δὲ ἡ μὲν καμύλει παρὰ τὴν ἀριθμῶν, αἱ τὰ κράτιστα καὶ τὰ τιμιώτατα, ἦν ἐκ δαμασκῶν γινόμενων, καὶ ὄντων ἐν τῇ βασιλείᾳ ἔφερον διὰ τοῦτο, συμβαλὼν τῇ ἐλίσσει, καὶ περισσουργήσας αὐτὸν φιλοφρόνως, ἔλθον ὑπὸ ἀδελφῶν τῇ βασιλείᾳ πεμφθέντα πρὸς αὐτὸν, διὰ τοῦτο κομίζονται καὶ πύθονται κατὰ τῆς νόσου, εἰ ῥᾶν ἂν αὐτῆς ἔσονται. ὃ δὲ προφήτης, πρὸς μὲν ἀζαζελ ἐκέλευσε μηδὲν ἀπαργάζεσθαι τῇ βασιλείᾳ κακόν. ἔλεγε δὲ ὅτι παθὴνέτω. καὶ ὁ μὲν οἰκέτης τῇ βασιλείᾳ, ἐλυπῆτο ταῦτα ἀκούσας. ὁ δὲ ἐλίσσας ἐκλήθη, καὶ πολλοὶ ἐβρέβητο δακρύοις, προσεγγίζοντες αὐτῷ καὶ ὁ λαὸς ἐμύθη κακῶς, καὶ τὴν ἀδελφὴν τελευτῶν. ἀνακρίνας δ' αὐτὸν ἀζαζελ τὴν ἀπάντησιν ἐσχεύσας, καὶ αἰσῶν, πρὸς πλεόνθος ἦν ἰσχυρὰ ἡ ἐλπίς, ὡς ἐκ σου πύσονται δυνάει. ὑποπτηθεὶς δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρίστην, καὶ τὰς ὀχυροτάτας πόλεις ἐμπερίσχευσε, καὶ παρὰ τὴν ὑπερλίαν, περισσουργήσας, πρὸς πλεόνθος ἦν ἰσχυρὰ ἡ ἐλπίς, ὡς ἐκ σου πύσονται δυνάει. ὑποπτηθεὶς δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρίστην, καὶ τὰς ὀχυροτάτας πόλεις ἐμπερίσχευσε, καὶ παρὰ τὴν ὑπερλίαν, περισσουργήσας, πρὸς πλεόνθος ἦν ἰσχυρὰ ἡ ἐλπίς, ὡς ἐκ σου πύσονται δυνάει.

A
B
C
D
E
F
G

ἵνα τὸ πλεόνθος ἐπέχη τῆς πολλῆς ὀρμῆς, καὶ μὴ ἀνδυνάσωσι ὑπ' ἀλλήλων ἀδυνάμοι συμπαιθῆναι. ἀπολείδεται, ταῦτ' αὐτοὶ ἔπαυσι. καὶ τὸν ὑποθνήσκον τὸν ῥόπον, τὴν τελευτὴν αὐτοῦ θεωρησάμενος ἦσθαι, ὅτι τῆς ὑπὸ αὐτῷ τῆς ἐσθλῆς ἀπορίας ἦν ἐπιτηδίων λιγυρίοις, μόνος δὲ ἀπέναντον ἐκ ἐκτενεν. ὃ δὲ τῶν συγγενῶν βασιλεῦς ἀδελφὸς δαμασκινος εἰς δαμασκὸν, καὶ μεθ' αὐτὸν τὸν θεῖον αὐτὸν τὴν καὶ τὴν στρατιὰν αὐτῶν πάντας εἰς τὸ δῖος καὶ τὴν παρεχόν ἐκείνην ἐνέβαλλον, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἐφόδου πολέμῳ ἐγγύθι, σφόδρα τῇ δυσμῇ πρὸς θεὸν ἔχον ἀθυμίας εἰς νόσον κατέπεσον. ἐκδημῶντες δὲ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον εἰς δαμασκὸν ἐλίσσας τὴν παρεχόν, γοιοὶ δ' ἄλλοι, πρὸς τὸν ὅτι οὐκ ἔστιν οἰκιστὴς τῆς οἰκίας τῆς ἀζαζελῆς ἐπομῆσαι ὑπαντιπρόσθεν αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο κομίζονται. καὶ δὲ σὰς ἐρεῖται κατὰ τῆς νόσου, καὶ εἰ δὲ σφόδρα πρὸς αὐτὴν ἀνδύνοι. ἀζαζελ δὲ ἡ μὲν καμύλει παρὰ τὴν ἀριθμῶν, αἱ τὰ κράτιστα καὶ τὰ τιμιώτατα, ἦν ἐκ δαμασκῶν γινόμενων, καὶ ὄντων ἐν τῇ βασιλείᾳ ἔφερον διὰ τοῦτο, συμβαλὼν τῇ ἐλίσσει, καὶ περισσουργήσας αὐτὸν φιλοφρόνως, ἔλθον ὑπὸ ἀδελφῶν τῇ βασιλείᾳ πεμφθέντα πρὸς αὐτὸν, διὰ τοῦτο κομίζονται καὶ πύθονται κατὰ τῆς νόσου, εἰ ῥᾶν ἂν αὐτῆς ἔσονται. ὃ δὲ προφήτης, πρὸς μὲν ἀζαζελ ἐκέλευσε μηδὲν ἀπαργάζεσθαι τῇ βασιλείᾳ κακόν. ἔλεγε δὲ ὅτι παθὴνέτω. καὶ ὁ μὲν οἰκέτης τῇ βασιλείᾳ, ἐλυπῆτο ταῦτα ἀκούσας. ὁ δὲ ἐλίσσας ἐκλήθη, καὶ πολλοὶ ἐβρέβητο δακρύοις, προσεγγίζοντες αὐτῷ καὶ ὁ λαὸς ἐμύθη κακῶς, καὶ τὴν ἀδελφὴν τελευτῶν. ἀνακρίνας δ' αὐτὸν ἀζαζελ τὴν ἀπάντησιν ἐσχεύσας, καὶ αἰσῶν, πρὸς πλεόνθος ἦν ἰσχυρὰ ἡ ἐλπίς, ὡς ἐκ σου πύσονται δυνάει. ὑποπτηθεὶς δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρίστην, καὶ τὰς ὀχυροτάτας πόλεις ἐμπερίσχευσε, καὶ παρὰ τὴν ὑπερλίαν, περισσουργήσας, πρὸς πλεόνθος ἦν ἰσχυρὰ ἡ ἐλπίς, ὡς ἐκ σου πύσονται δυνάει. ὑποπτηθεὶς δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρίστην, καὶ τὰς ὀχυροτάτας πόλεις ἐμπερίσχευσε, καὶ παρὰ τὴν ὑπερλίαν, περισσουργήσας, πρὸς πλεόνθος ἦν ἰσχυρὰ ἡ ἐλπίς, ὡς ἐκ σου πύσονται δυνάει.

καὶ ὁ

καὶ ὁ μὲν θεὸς δὲ τὴν πρὸς βαβυλῶν ὁμολογίαν οὐκ
 ἐβούλετο τοῦτο τοῦ γένους ἐξαφανίσαι. ἰωραμὸς δὲ
 οὐ διέλιπεν ἰσραήλ καὶ τὰς καμινούσας ἐπὶ αὐτοῖς
 καὶ λύμην τῇ ἐπιχειρίῃ ἐδιδόμην. ὁποσάντων δ' αὐ-
 τὸ κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον τῇ ἰδουμαίῳ, καὶ τὸν μὲν
 πρὸς τὸν ὁποσάντων βασιλείᾳ, ὃς ὑπῆκουσεν αὐτῷ
 τῷ πατρὶ, ὃν δὲ ἐβούλετο αὐτὴν καταστῆσαι τὴν, ἰω-
 ραμὸς μὲν τῇ πρὸς αὐτὴν ἰππῶν καὶ τῇ ἀρμύρῃ,
 θυκτὸς εἰς τὴν ἰδουμαίαν ἐπέβαλε. καὶ τοὺς μὲν πρὸ-
 εἰς τῆς αὐτῆς βασιλείας διέφθιρε πορρωτέρω δὲ οὐ
 περιήλθεν. ὥσπερ μὲν τοι τὰ τοιαῦτα οὐδέν. πάντες
 γὰρ ἀπέστησαν αὐτῷ, καὶ οἱ τὴν χώραν τὴν χειρὸς αὐτοῦ
 λαβόντες νεμύμενοι. καὶ δὲ οὐτοὶ ἰμμυρὸς ὡς τε τὸν
 λαὸν ἠνάγκασεν ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τῇ ὄρεϊ ἀναβαίνοντα
 προσκυνοῦν τοῖς ἀλλοτρίοις θεοῖς. τὰ αὐτὰ δὲ αὐτῷ
 περιήλθεν καὶ τελείως ἐκείδληκόν τῆς δυνάμεως τῆς
 πατρίδος ἰσραήλ, κομίζεσθαι παρ' ἡλίου τὴν περιήλθεν
 ἐπιστολὴν τὸν θεὸν ἐδίδου μεγάλῃ παρ' αὐτῷ ἀντι-
 μῆτον δίκην, ὅτι τῇ μὲν ἰδουμαίῳ πατρίδος μμμηρὸς οὐκ
 ἐγίνετο, τοῖς δὲ τῇ ἰσραηλιτῇ βασιλείᾳ κατακλυ-
 θῆσαν ἀσπίδας, καὶ συνώμας καὶ τὴν τῆς ἰουδα
 φυλῆς, καὶ τοὺς πολίτας ἰεροσολύμων ἀφέντας τὴν
 οἰκίαν τῆς ἐπιχειρίδος τοῦ θρησκείας, σέβειν τὰ εἰδω-
 λα, καὶ τὸν καὶ ἀγαθὸν τῆς ἰσραηλῆας ἐβίασται. ὅ-
 τι τὸ τοῦ ἀδελφοῦ ἐκλήρηται, καὶ τῆς ἀγαθῆς ἀ-
 δρας καὶ διχόμου ἀπέκτεινεν, τὴν τιμωρίαν, καὶ αὐτῇ
 τοῦτο ὑπέδειξε ἐμμελῶς, ἰσημίαν τοῖς χράμμασι ὁ
 περιήλθεν, ὅλας τῆς λαοῦ καὶ φθορὰν γυναικῶν
 αὐτῆς τῆς βασιλείας καὶ τέκνων, καὶ ὅτι ἐπὶ τῇ ἐστὶ
 νόσῳ τῆς γένους, ἐπὶ πολὺ βασανισθῆς, καὶ τῇ ἐ-
 πὶ αὐτῇ δὲ ἰσραηλιτῇ τῆς τῇ ἐπὶ δυνάμει
 ἐκρυβέντων. ὥς αὐτὸν ὅσοντα τὴν αὐτῇ συμφορῇ,
 καὶ μηδὲν βοηθῆσαι δυνάμενοι, ἐπὶ οὐτοὺς ὁπο-
 σάντων. ταῦτα μὲν ἰδὼν δὲ τῆς ἐπιστολῆς ὁ ἡλίας.

Κεφάλαιον γ'.

Οἱ στρατοπεδεύοντες ἐπ' αὐτὸν ἀράσαν, ἥτις δυνάμεις αὐτῶν πᾶ-
 σαι διέφθιραν, καὶ οἱ πᾶσι αὐτῶν πᾶσι ἐν ὄντι οὐκ ἔ-
 πίον, ὡς πᾶσι αὐτῶν ἀσπίδας ἡμίμυρος,
 καὶ τὸν βίον κατέστρεψεν.

ΜΕΤ' οὐ πολὺν χρόνον ἀράσαν τῇ ἐργασίᾳ τῆς
 αἰθιοπίας κατοικοῦντων, καὶ ἀλλοφύλων, εἰς
 τὴν ἰωραμὸς βασιλείαν ἀνέβη. καὶ τὴν τῆς χειρὸς
 διήρπασεν, καὶ τὸν οἶκον τῆς βασιλείας. ἐπὶ δὲ καὶ τοὺς
 υἱοὺς αὐτοῦ κατέσφαξεν καὶ τὰς γυναῖκας. εἰς δὲ αὐτῷ
 περιήλθεν τῇ πατρίδι ἐξαφύων τοὺς πολέμιους, ὁ-
 χολίας ὄνομα. καὶ δὲ ταύτῃ τὴν συμφορῇ, αὐτὸς
 τὴν περιήλθεν νόσον ἐπὶ τῇ περιήλθεν τῇ πλε-
 σον νοσήσας χρόνον, ἐπὶ τῇ τῇ εἰς τὴν γαστέρα τὸ
 θυμὸν αὐτῷ τὴν ὄρεϊ, ἐλκενὰς ἀπέθανεν, ἐπὶ δὲ αὐ-
 τοῦ τὰ ἐπὶ ἐκρυβέντα. περιήλθεν δὲ αὐτῷ καὶ τὸν νε-
 κρὸν ὁ λαός. λογησάμενοι γὰρ οἱ μὲν τὸν οὕτως ὁπο-
 σάντων, καὶ μὲν θεοῦ, μὴ δὲ κηδείας τῆς βασιλείᾳ περιήλθεν ἀξίον εἶναι τὴν, οὐτε τὰς πατρίδας
 ἐκείδουσιν αὐτὸν θάλασσαν, οὐτε ἀλλῆς πηλὸς ἔξωσαν, βιώσαντα μὲν ἐπὶ τῇ ἀράκοντα, βασιλεύσαν-
 τα δὲ ὀκτα. περιήλθεν δὲ τὴν ἀρχὴν ὁ δὲ ἡμῶν ὁ τῇ ἰεροσολυμιτῇ τῇ πατρίδι αὐτῷ ἐχέζι.

Gc. 4

A Et quamvis Deo certum esset servare quæ Da-
 uidi promiserat, Ioram tamen indicis novis
 superstitionibus irritare eum, & populi regio-
 nem depravare non destitit. Accidit interim
 ut Idumæi ab eius imperio deficerent, cæso re-
 ge suo qui Iosaphato hætenus paruerat, & no-
 vo in eius solium imposito: quam iniuriam vl-
 turus Ioram cum equitatu qui tum ad ma-
 num erat, & curribus in Idumæam noctu irru-
 pit: & exultis vicis finitimis non est ausus vl-
 terius progredi. nec tamen hac expeditione
 B quicquam profecit, nisi quoddam plures defectio-
 nes secutæ sunt, excutientibus eius iugum &
 illis qui Labinam regionem incolunt. Tantus
 autem fuit hominis furor, ut adigeret popu-
 lum lucos in editis montibus sitos conscende-
 re, & aliena numina colere. Cui sic insanienti
 & prorsus oblito instituti patrij, affertur ab E-
 lia propheta epistola, vindictam Dei minitans,
 quod contempto patrum suorum exemplo, ad
 C scelerandam Israeliticorum regum impietatem
 se contulerit: nec hoc contentus etiam Iudæ
 tribum & Hierosolymorum ciues impulerit
 relicta patria religione ad externos ritus de-
 sciscere, & effigies hominum colere, quemad-
 modum & Achabus sibi subditos compulerat.
 ad hæc quoddam fratres & alios viros bonos ac ius-
 tos interfecisset. pœna etiam qualis immineret
 in eisdem significabatur literis, hostilis mā-
 nus quæ in populum regis & domesticam fa-
 miliam defecisset, nec liberis parcens nec vxoribus.
 D Ipsum quoque lento ventris profluvio
 vexatum, intestinis simul paulatim effluentibus,
 serò per hoc peccatum agnoscentem, mi-
 seram efflaturum animam. atque hoc fuit ar-
 gumentum epistolæ, quæ illi Eliæ nomine est
 reddita.

CAP. III.

E Exercitus Iorami deletur ab hostibus, & filij
 perimuntur, unico excepto, postremo
 ipse misera morte tolli-
 tur.

Nec multo post exercitus Arabum qui vera-
 sus Æthiopiam incolunt, cum aliis Bar-
 baris Iorami regnum inquadrat, qui & regionem
 omnem, & ipsam regiam diripuit, iugulatis
 etiam vxoribus eius ac liberis. vnicus tantum
 F fuit superstes, egrè elapsus è manibus hostium,
 Ochozias nomine. post hanc publicam cala-
 mitatem, & ipse in morbum incidit, sicut ei
 iam antè prædictum fuerat. id malum in ven-
 trem eius ingruit, ut manifesto diuinæ iræ in-
 dicio miserabiliter periret, videns quodidie per
 ventrem intestina defluere. quin & populus in-
 sultauit eius cadaueri, facile inde coniectans,
 G quàm inuisus Deo fuisset homo nefarius, nec
 cum regio funere dignatus est, nec paterno
 monumento intulit. Vixit annos quadraginta,
 regnavit octo. populus Hierosolymitanus O-
 choziam in paternum solium imposuit.

*Damascenorum rex Israelitarum regem bello
impetit.*

*Στρατία τῷ ἰωράμῳ ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς ἐπὶ τοῖς
σέρις.*

VI.

4. Reg. 9.

Israelitarum autem rex Ioram sperans post Adadi mortem Ramatham Galaditicam urbem se posse recipere, magno prius facto apparatu exercitum ei admouet. In ea oppugnatione sagitta ictus à quodam Syro non lethaliter, in Azaram urbem se recepit curandi vulneris gratia, relicto in obsidione Ramathæ toto exercitu, cui Ieum Amasiæ filium præfecerat, qui illam vi expugnatâ recepit. erat autem ei propositum percurato vulnere Syros bello aggredi. Interim Elifæus dato vni è discipulis suis sacro oleo, misit eum Ramatham, vt eo delibutum Ieum regem appellaret, diceretque se auctoritate diuina regem eum eligere, mandatis etiam quibusdam aliis, iussit eum fugientis more iter facere, nemine abitus eius conscio. Ille vbi ad destinatam urbem peruenit, offendit Ieum fortè sedentem medium inter duces exercitus, ita vt Elifæus fore prædixerat: accedensque ad illum, ait se cum eo velle colloqui. & cum surgens secutus ipsum esset in conclauē, iuuenis de promptu oleum in caput eius effudit. Deus, inquit, te regem elegit in perniciem Achabi generis, & vt vlciscaris prophetarum eius sanguinem, qui à Iezabela contra omne fas occisi sunt: vt quemadmodum prius Hieroboami & filij ipsius Nabadi, ac mox Basani familiæ propter impietatem interiēte funditus, ita nunc nullum semen maneat reliquum ex Achabi genere. Atque hæc locutus è conclaui se proripuit, nolens à quoquam conspici. Ieus autem statim in confectum ducum rediit. Percontantibus autem illis, qua de causa venisset iuuenis, & insanum videri dicentibus: rectè, inquit, coniecturam facitis. nam insani verba locutus est. illis verò magis etiam exponi sibi quid esset orantibus, regnum populi sibi à Deo delatum, ait illum dixisse. Hæc vbi prolocutus est, vnusquisque ducum detraxit sibi pallium. quibus congectis in speciem solij, & ipso superimposito, tubis & cornibus iusserunt signa canere, Ieum, nouum regem consalutantes faustis acclamationibus. Ille decreuit cum exercitu Iezraelam urbem petere, vbi tum, vt iam diximus, Ioram curabat vulnus, quod in Ramathensi oppugnatione acceperat. Veneratque eò per officium cognationis etiam Hierosolymorum rex Ochozias, quodd esset sororis eius filius, vt quomodo se habeat vulnus inuiferet. Quos vt Ieus repentino accessu opprimeret, edixit vt è suis militibus nemo Ioramo indicium faceret: hoc enim eximium fore argumentum, quodd bona fide regnum sibi detulerint.

ὅθεν τὸν συγγράμματι ἐληλόθει. ἰνοὺς ὃ βουλόμην, ἀφιδίως τοῖς θεοῖς τὸν ἰωράμῳ ἐμπιστῆν, ἡξίου μνηστῆρα τῶν στρατιωτῶν ἀποδράντα μελωῦσαι ταῦτα τῷ ἰωράμῳ, τὸ τοῖς ἰσραηλιτῶν λαμφοῦν ἐπιδείξειν αὐτῶν τῆς δυνάμεως, καὶ τοῖς ἀρχαῖοις οὕτως ἀποδείξειν αὐτὸν βασιλέα.

Iωραμος ὃ ἐστὶν ἰσραηλιτῶν βασιλεὺς, μὲν τὴν ἀδελφὴν πολέμῳ, ἐλπίσας ἀρὰμῶν πάλιν τῆς γαλααδίτιδος ἀφαιρησέσθαι τοὺς σέρις, στρατεύει μὲν ἐπὶ αὐτῷ μὲν μεγάλῃς ὤψασιν. ἐν δὲ τῇ πολιορκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ ἐπὶ πᾶσι τῶν σέρις οὐ καμῶν, ἀνελθόντων εἰς ἀζάρην πόλιν, ἰαθρομόμην ἐν αὐτῇ τὸ τραῦμα, καταλιπόντων ἐν τῇ ἀρὰμῶν τὴν στρατιάν ἄπασαν, καὶ ἡγήμονα τὸν ἀμασί παῖδα ἰνοῦ. ἡ δὲ αὐτῷ εἰλῆφεν καὶ κεῖται. φρονέειτο δὲ αὐτῷ μὲν τὴν στρατίαν, πολέμῳ τοῖς σέρις. ἐλίσσων δὲ ὁ περὶ τῆς ἰνα τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δυνάμει τὸν ἰνοῦ, καὶ φράσσονται ὅτι τὸ θεῖον αὐτῶν ἔργον βασιλεία, ἀλλὰ τι πρὸς τούτοις ἐπὶ τῇ ἐπιστάσει ἐκέλευσε, καὶ ῥόπῳ φυγῆς ποιῆσθαι τὴν πορείαν, ὅπως λάθῃ πάντας ἐκείδων ἀπῶν. ὃ ὃν ἡρόμην ἐν τῇ πόλει, τὸν ἰνοῦ δὲ ῥέσκει καθεζόμενον μὲν τῶν στρατιᾶν ἡγήμονων μίσση αὐτῶν, καθεὺς ἐλίσσων αὐτῶν περὶ τῆς πορείας. περὶ δὲ τῶν βούλησθαι αὐτῶν πᾶσι ἀναλίσκωνται. τοῦ δὲ αἰσάσματος, καὶ ἀκολουθῶντος εἰς τὸ ταμείον, λαβὼν ὁ νεαῖας τὸ ἔλθον, κατέχων αὐτῶν τῆς κεφαλῆς, ἐπὶ τὸν θεόν ἔφησι χαιρετοῦν αὐτὸν, ἐπὶ ὁλέθρῳ τῷ ἡρώδῃ τῷ ἀρχαῖου, καὶ ὅπως ἐκδικήσῃ τὸ αἷμα τῶν περὶ τῶν ἰσραηλιτῶν ἐκείδων ἀφαιρησέσθαι τοὺς σέρις, ἰνὸς οὕτως οἶκος τὸν αὐτὸν ῥόπον ὃν περ οἱ ἰερεῖοι αὐτοῦ τῷ ναβαταίου παῖδι καὶ βάασα περὶ ῥίζῃ δὲ τὴν ἀσέβειαν αὐτῶν ἀφανίσῃ, καὶ μηδὲν ὑπολειφθεῖν σπέρμα τῆς ἀρχαῖου ἡρωῆ. καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἐξεπῆδησεν ἐκ τῆς ταμείου, σπουδάζων μηδὲν τῶν ἐπὶ τῆς στρατιᾶς ὀρεσθῆναι. ὃ ὃ ἰνοῦς περὶ τῶν ἡρώδῃ τὸν ῥόπον εἶπα μὲν τῶν ἡγήμονων ἐκαθίστητο. πυνθανομένων δὲ, καὶ φράζειν αὐτοῖς ὡς καλοῦνται πᾶσι πρὸς αὐτὸν ὁ νεαῖας ἀφίκοιτο, καὶ περὶ τῆς μαρτυρίας ληρόντων αὐτὸν. ἀλλ' ὁρῶντες γὰρ ἐκείνους, εἶπα. καὶ ὃ τοῖς λόγους μεμλωότες ἐποίησαντο. σπουδάζοντες δὲ ἀκούσαι καὶ διομένων, ἔφη τὸν θεόν αὐτὸν ἡρῶν βασιλεία τῇ πλὴν τοῦ εἰρηκέναι. ταῦτ' εἰπόντες ἔκαστος ἀνελθὼν αὐτῶν ἐπιστάντων αὐτῶν τὸ ἰμάριον, καὶ σάλπιγγοντες τῆς κέρασι ἰσημαγον ἰνοῦ τῶν βασιλέων. ὃ δὲ, ἀδελφίστας τὴν στρατιάν, ἡμελλεν ὀρεσθῆναι ἐπὶ ἰωράμῳ, ἐκ ἰσραήλαν πόλιν. ἐν ἡ καθεὺς περὶ τῆς ἀρὰμῶν πολιορκία. ἐν τῇ δὲ καὶ ὁ τῶν ἰερεῶν βασιλεὺς ὀρεσθῆναι ἀφίγνῃ πρὸς τὸν ἰωράμῳ. ἡ δὲ ὃ αὐτῶν τῆς ἀδελφῆς ὡς καὶ περὶ ῥίξῃ μὲν. ἐπισκίψαντες ὃ πᾶσι ἔχοι ἐκ τῆς φάμας

Κερά-

Κεφάλαιον ε΄.

Ως ἰωραμος ἀπέθανεν ὑπὸ ἰηοῦ ἀδελφεοῦ τῷ ἰσραήλ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ ὁ υἱ ἱεροσολύμων βασιλεὺς ὀρχίζας.

Ο ἢ τοῖς εἰρημνοῖς ἡδυνάτες, ἐφύλαττον τὰς ὁδοὺς, μή τις εἰς ἰσραὴλ ἀγαθὸν μνηστῆρ ἂν ποιεῖ. καὶ ὁ μὲν ἰηοὺς, τῷ ἰσραὴλ ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν, καὶ κατὰ τὰς ἐφ' αὐτῶν, εἰς τὴν ἰσραὴλ ἐπορεύετο. γυνὴ δὲ ἰηοῦς ὁ σκοπὸς ὅν ὁ βασιλεὺς ἰωραμος καθίσταται, τοῖς ἐρχόμενοις εἰς τὴν πόλιν ἀφορᾷ, ἰδὼν μὲν τὰς ἀδελφὰς ἀποστέλλοντας τὸν ἰηοὺς, ἀπὸ γαλιλαίας ἰωραμῶν ἀποστέλλοντας ἰσραὴλ ἰηοὺς. ὁ δὲ δυνάτης ἐκείλῳ ἐκπαμφθῆναι πᾶσι ἰσραὴλ ὑπακοῦντο, καὶ τὸς ἐξ ὧν ὁ ἀποστέλλων γυνὴ ἰηοῦς. ἰδὼν δὲ τὸν ἰηοὺς ὁ ἰσραὴλ, ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν τῶν ἰσραὴλ ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν, πυνθάνεται ὅτι τὰ ταῦτα τὸν βασιλεῖα. ὁ δὲ μὲν μὲν ἀπὸ τούτων πολυπραγμονεῖ ἐκείλῳ, ἐπὶ τῶν δὲ αὐτῶν. ταῦθ' ὁ σκοπὸς ἐρᾷ, ἀπὸ γαλιλαίας ἰωραμῶν τὸν ἰσραὴλ συγκαταμιγνύει τῶν πλῆθους τῶν ἀποστέλλων, σὺν ἐκείνοις ὡς ἀγαθὸν πᾶσι. καὶ δυνάτης τῷ βασιλεῖ, ταῦτα ποιεῖν ἀποστέλλει ἰηοὺς. ὡς δὲ καὶ τὸ ἐκείλῳ ὁ σκοπὸς ἰωραμῶν, ταλῶνται αὐτὸς ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ σὺν ὀρχίζας τῶν τῶν ἱεροσολύμων βασιλεῖ, παρὺν δὲ αὐτὸς ὡς ἐφ' αὐτῶν ἐμπεδύνει ὁ ἰσραὴλ αὐτὸν, πᾶσι ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἐξ ὧν συγκαταμιγνύει τῶν πλῆθους τῶν ἀποστέλλων, σὺν ἐκείνοις ὡς ἀγαθὸν πᾶσι. κατὰ τὰς δὲ ἐν ἀγαθῶν αὐτοῦ τῶν ἰωραμῶν, ἐπὶ τῶν αὐτῶν εἰς πάντα ἐξοὶ καλὰς τὰς καὶ τὸ στρατόπεδον. βλασφημῶντος δὲ περὶ αὐτὸν ἰηοῦ, ὡς καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ φαρμακὸν καὶ πόρνην ἀποκαλίσκει, δίδους ὁ βασιλεὺς τὴν ἀγαθὴν αὐτοῦ, καὶ μὲν ὅτις φερεῖν αὐτὸν ὑπονοήσας, σπρίψας ὡς ἐξ ὧν ἀρμα, ἐφυγε, φέρας τὸς ὀρχίζας ἐν ἑδρᾷ καὶ δύνῳ κατὰ στρατηγείαν. ἰηοὺς δὲ τὸς ἀδελφὰς αὐτοῦ, κατὰ βάλλει, τῷ βέλῳ δὲ τῆς καρδίας ἐν ἑδρᾷ. καὶ ἰωραμος μὲν δυνάτης πᾶσι τῶν γόνυ τὴν ψυχὴν ἀφῆκεν. ἰηοὺς δὲ ἀποστέλλει βασιλεῖ τῶν ἑξήκοντα ἡγεμόνι, ῥίψας τὸν ἰωραμῶν νεκρὸν, εἰς τὸν ἀγρὸν τῷ ναβούδου, ἀγαμῆσας αὐτὸν τῆς ἡλίας ἀποφθίνας ἢ ἀγαθῶν τῶν πατρὶ αὐτοῦ τὸν ναβούδου ἀποκτείναντες ἀποφθίνας, ὡς ἀποκτείναντες αὐτὸς τε καὶ τὸ γένος αὐτοῦ, ἐν τῶν ἐκείνου χειρῶν. ταῦτα δὲ κατὰ ζορμῶν ὅτι αὐτὸν τῷ ἀρματὸς τῷ ἀγαθῶν λέγοντος ἀκούσας τῷ ἀποφθίτου. καὶ δὲ τῷ σὺν ἡγεμονίᾳ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀποφθίσαν τὴν ἐκείνου. πᾶσι τῶν ἰωραμῶν, δίδους ἀπὸ τῆς αὐτῶν σωματικῆς ὀρχίζας, τὸ ἀρμα εἰς ἐπίσταν ὅδον ἐξείδου, λήσαντες τὸν ἰηοὺς ἀποφθίνας. ὁ δὲ ἐπὶ δυνάτης καὶ κατὰ τὰς δὲ πᾶσι ἀποστέλλει, τὸς ἀδελφὰς ἐπὶ τῶν κατὰ τὰς δὲ τὸ ἀρμα, καὶ ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν τὸν ἰηοὺς εἰς μαρμαδ δυνάτης. καὶ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ὁ ἀλγὼν ἐκ τῶν πλῆθους τῶν ἀδελφῶν. κομιδὴς δ' εἰς ἱεροσολύμα, τῆς ἐκείνου ταφῆς τυγχάνει, βασιλεῖσας μὲν ἐπὶ αὐτὸν ἵνα, ποτὲ δὲ καὶ χεῖρας τοῦ πατρὸς γυνὴ αὐτοῦ.

Κεφάλαιον ς΄.

Ὅτι ὁ ἰηοὺς ἐκείλῳ τῶν ἰσραὴλ τῶν ἀδελφῶν, ὅτι οἱ πᾶσι αὐτοῦ τῶν ἰσραὴλ τῶν ἀδελφῶν.

Τοῦ δὲ ἰηοῦ ἐλθόντος εἰς ἰσραὴλ, κοσμησάμενη ἡ ἰζαβέλα, καὶ εἰσαὶ ἐπὶ τοῦ πύργου, καὶ ῥὸς ἐπὶ δυνάτης ὁ ἀποκτείναντες τὸν ἀδελφὸν. ὁ δὲ αἰσθάνεται τὸς ἀντὶ, ἐπὶ τῶν αὐτῶν τῶν ἐπὶ.

CAP. V.

Ioram à Ieu magistro equitum cum tota stirpe occiditur, & cum eo Hierosolymitanus rex Ochozias.

M Ilites verò læti imperata faciunt, & omnes vias obsident, ne quis ad Ioramum illis insciis peruenire, & quid agatur renunciare valeat. Ieus interim stipatus equitum lectissimis, ad Iesraelem sublimis curru properè vehitur, quo iam appropinquante, speculator à rege constitutus ut venientes in urbem observeret, ubi vidit Ieum cum turmis aduchi, renuntiavit Ioramo aduentare agmen equitum. illi euestigio mittit quendam equitem qui occurrat & cognoscat quisnam veniat. ad quos ubi accessit eques, rogat quid agatur in exercitu, regem enim scire cupere. Ieus iubet illum nihil de hac re esse sollicitum, & ut sequatur se cum aliis. hoc speculator cum vidisset, renunciat Ioramo equitem illum admixtum agmini iter facere cum illis. mox & alterum à rege missum Ieus idem iubet facere. ut verò & hoc per speculatorem Ioramus didicit, postremò ipse consensu curru cum Ochozia Hierosolymorum rege, quem ut cognatum inuifendi gratia illò venisse diximus, exiuit illi obuiam. nam lentè & composito agmine Ieus incedebat. Hunc Ioramus in suburbano Nabuthi nactus, rogat satim saluæ sint res in exercitu. à quo amarulento conuicio exceptus, & venficæ metreticis filius appellatus, facile cogitans nihil sani eum habere in animo, flexis habenis cœpit fugere, dicens Ochozias, circūuentos se dolo ac insidiis. Ieus verò sagitta per cor transfixa de curru eum præcipitat. mox Badaco tertiæ partis exercitus præfecto imperat, ut cadauer Iorami in Nabuthi agrum proiciat, prophetiam Eliaz in mentem ei reuocans, qua patri huius Ahabo prædixerat, fore ut aliquando ipse & eius familia in eo loco pereat. id enim se tum ex ore prophetæ audisse, cum post tergum Achabi in eodem curru federet. id quod etiam ita ut prædictum fuerat euenit. Cæso autem Ioramo, Ochozias suæ quoque salutis metuens, currum in aliam viam deflexit, latere se Ieum existimans. At ille affecutus eum ad quendam cliuum, sagitta ictum sauciat. qui relicto curru equum properè conscendit, & continuato cursu delatus est in Magedonem oppidum, ubi paulo post ex eo vulnere mortuus, relatusque Hierosolyma, illic sepultus est, cum regnasset anno vno, patre suo longè sceleratior.

CAP. VI.

Ieu inter Israelitas regnat apud Samariam, & post eum usque quartam generationem eius progenies.

Ieu verò veniente Iesraelem Iezabela ornata regio stans in turri, & lectum egregium, inquit, qui dominum suum occidit. Ille suspiciens rogauit eam quænam esset, iubens ad se descendere.

311

καὶ τοὶ ὀξέαντες τὸ πλῆθος, ὡς τὴν μὲν τοῦ
μεγίστου θείου θρησκείαν ἐγκαταλείπων, τοὶ δὲ ἔτι
κοὶ προσκυνοῦν, τιμωρήσεται. ἐλάλουν δὲ τῷ δια-
μάτῳ, καὶ ἡδύς αἰσθί χρυσὸν καὶ διακίον κολλο-
μήδους ποτηρίῃ. τούτοις παιδαῖς ὁ ἰωνάδου αἰσθῆς
εἰς τὸ ἄρμα, εἰς σαμέρειαν ἐξήχρηται. αἰσθῆς
ἡ πάντας τοὺς ἀρχέου συγγυεῖς ἰνοῦς, ἀποκτεί-
νει. βουλόμηνος δὲ μηδὲνα τῶν ψαλιδωμένων τῶν, μηδὲ
ἰστέων τῶν ἀρχέου θιάν τιμωρίας ἀφαιρῶν, ἀπάτη
καὶ δόλῳ πάντας αὐτοὺς συνέλαβεν. ἀφαιρῶν γὰρ τὸν
λαὸν ἔφη, διαπλάσιονας ὡς ἀρχέου θιάν εἰσηγήσατο
προσκυνοῦν, καὶ τοὺς ἐκείνων ἰστέους καὶ προσκυνῶντας ἡ-
ξίου καὶ δούλους αὐτῶν παρέινα. θυσιᾶς γὰρ πολυτελεῖς
καὶ μεγάλας ἐπὶ ταῖς τοῖς ἀρχέου θιόις, τὸν δὲ ἄπο-
λειφθέντα τῶν ἰστέων, θυιάτῳ ζημιώσων. ὁ δὲ θιός
ἀρχέου, βαδὼν ἐκατέτω. ταῖς αἰ τῶν κατὰ τὴν
ἐμῶν ποιήσων τὰς θυσιᾶς, διέπειμιν αἰὰ πᾶσαν
τὴν τῶν ἰστέων τῶν κατὰ, τοὺς ἀφαιρῶντας αὐ-
τὸν τοὺς ἰστέους τῶν βαδὼν, καὶ ἐκείλους τοὺς ἰστέους δού-
λων πᾶσιν ἐνδύματα. λαβόντων δὲ, ἀφαιρῶν εἰς
τὸν οἶκον μὲν τῶν φίλων ἰωνάδου, μήτις ἐν αὐτοῖς
ἀλλόφυλος ἐστὶ καὶ ἔξω, ἐρῶν τῶν προσκυνῶντων. οὐ
βούλεται γὰρ τοὺς ἰστέους αὐτῶν ἀλλότῳ ἐξαιρῶν
χάσιν. τῶν δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ οὐδὲνα ἀφαιρῶν ἔξω, κα-
ταρξάμενός δὲ τῶν θυσιῶν, ἀφαιρῶν τῶν ἔξω, οὐ
δύκοντα τὸν ἀφαιρῶν ἀφαιρῶν οὐδὲ ἡδὲ οἱ παρὸς τῶν
παιδῶν. καλῶσαι αὐτοὺς ἀφαιρῶν τοὺς ψαλιδω-
μένους, καὶ τῶν παρὸς εἰσὶν τιμωρήσων πο-
λυὲν ἡδὲ χεστόν ὡλιγορμήδους, ἀπαιρῶντας ἐκ
τῶν ἀφαιρῶν τὰς ἐκείνων ἀφαιρῶν τῶν ψα-
λιδῶν. οἱ δὲ τοὺς τι ἀφαιρῶν πάντας κατὰ τῶν κατὰ, καὶ
τὸν οἶκον τῶν βασιλείας ἐμωρήσωντας, ἐκείνων οὐ-
τως ὅτι τῶν ἐκείνων θιάν τὴν σαμέρειαν. οὐκ ὅ
βαδὼν, τυρίων μὲν θιός. ἀφαιρῶν δὲ τῶν κατὰ τῶν
βουλόμηνος κατὰ τῶν κατὰ τυρίων ὅτι βα-
σιλεὶ καὶ αἰσθῆς, ἡδὲ τῶν κατὰ κατὰ τῶν κατὰ
σαμέρειαν, καὶ προσκυνῶντας ἀπὸ τῶν κατὰ, καὶ πᾶσης θρη-
σκείας ἡξίου. ἀφαιρῶν τῶν κατὰ τῶν κατὰ, τὰς
χευταὶς διαμῶντας προσκυνοῦν τοὺς ἰστέων τῶν
ἐπὶ τῶν κατὰ. ταῦτα ἀφαιρῶν τῶν κατὰ καὶ προσκυνῶν
τῶν κατὰ τῶν κατὰ, ὁ θιός ἀφαιρῶν τῶν κατὰ τῶν
προσκυνῶν, ἐπὶ τῶν κατὰ τῶν κατὰ τοὺς κατὰ τῶν
βασιλείων τῶν ἰστέων τῶν κατὰ τῶν κατὰ τῶν κατὰ
τοὺς ἐπὶ τῶν κατὰ.

Κεφάλαιον ζ'.

ὡς γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἔστι πάντες,
καὶ ἀνέλεον αὐτῷ τὸ ἀρχιερεῖν τῶν ὄντων
πάντα βασιλεύει ἀπὸ
θεοῦ.

[illegible]

A. qui populo seducto autores fuerint relicta patria religione externa sacra suspiciendi , ad vnum omnes supplicio dederet. iucundissimum spectaculum fore viro bono , inspicere malos dantes meritas pœnas anteaكتورum scelerum. Paruit regi Ionadabus , & eodem curru cum eo Samariam peruectus est. At leus quantum cognatorum Achabi diligenti inquisitione facta inibi reperit , omnes ad mortem adegit. cumque cuperet neminem è falsis prophetis & sacerdotibus profanis euadere , dolo vniuersos circumuenit. Conuocato enim populo ait se omnes Achabi religiones duplicate velle , idque vt ex sententia sacerdotum ipsius & prophetarum fiat , debere omnes eius ordinis ad se conuenire. Celebrandum enim solennibus victimis diem festum Bali : quo nomine Achabi Deus vocatur. ab ea festiuitate si quis sacerdotum abfuerit , capitale fore. dimissis deinde per omnem Israelitarum ditionem qui sacerdotes ad statum diem Samariam deducerent , iussit omnibus vestes donari. eas cum accepissent, venit in ædem vbi erant , Ionadabo etiam comitatus, & adhibuit qui scrutarentur ne quis alienus admixtus sit : nolle se dicens, vt sacris eorum alienus ac profanus vllus sese ingerat. illis verò negantibus quemquam talem adesse , & iam sacra sua parantibus aggredi , foris octoginta viros è fidissimis armat : quibus mandat vt pseudopphetas omnes interimant, & patrios ritus tam diu neglectos vlciscantur , interminatus quicumque aliquem eorum elabi permiserit , vicarium pro illo moriturum. Illi verò omnes ad vnum necauerunt. & regia ipsa incensa urbem externis sacris profanatam purificauerunt. Iste Bal Tyrionum deus erat , quem Achabus in gratiam Ithobalis Tyrionum ac Sidoniorum regis soceri sui coluit , templo ei Samarizæ dedicato , & prophetis cum reliquo cultu assignatis. huius sacris abrogatis leus , aureas tamen vacas Israelitis adorare permisit. Nec tamen ingrata Deo fuit eius in impios animaduersio , qui per prophetam suum significauit, per quatuor generationes posteros eius apud Israelitas regnuros.

CAP. VII.

*Gorholia per summum nefas Hierosolymis re-
gnum occupat, qua post sextum an-
num casa pontifex Ochozia fi-
lium regem consti-
tuit.*

D Vm Ieus homines nefarios in hunc modum persequitur, Gotholia regis Achabii filia comperta filij morte & generis sui perniciē, decreuit etiam ē Dauidis familia neminem superstitem relinquere, ne quis huius sanguinis posthac Hierosolymis regnum obtineat: id quod quantum in ipsa fuit perfecit. Seruatus tamen est vnus Ochoziæ filius ad hunc fermē modum. Erat Ochoziæ germana soror, Iosabetha nomine, pontifici laodo nupta.

VII.
Reg. 14.

hæc regiam ingressa, cum inter cætorum cada-
uera latentem nutricis opera anniculum pue-
rum Iosum deprehendisset, ablatum furtim
domi in suo cubiculo abdidit, & solo marito
conscio sex annis in templo clàm aluit, quàm
diu Gotholia Hierosolymorum & duarum tri-
buum regnum tenuit. Septimo demum anno
Ioadus cum quinque centurionibus coniurat,
vt communicatis operis ademptum Gotholiz
regnum ad puerum transferant: datæque & ac-
cepta silentij fide spei pleni negocium hoc mo-
do aggrediuntur. centuriones Ioado ad hoc fa-
cinus adsciti peragrata tota regione sacerdotes
ac Leuitas & aliquot in suis tribubus poten-
tiores Hierosolyma nomine pontificis euoca-
tos secum adducunt. ille habere se utile repu-
blicæ consilium ait, aperturumque eis, si id a-
pud se continere velint: opus enim esse non si-
lentio tantum, sed etiam auxilio. Cùmque sa-
cramentum ab eis accepisset, turò se posse quic-
quid veller dicere, producto puero Davidici
generis quem alebat: Hic est, inquit, rex vester,
ex illa natus familia, quam scitis Deum prædi-
xisse regnaturam in perpetuum. Itaque censeo
tertiam vestrum partem custodiam eius in tẽ-
plo agere, tertiam item omnia templi loca op-
portuna occupare: eam verò quæ superest, pa-
tentem portam qua itur in regiam seruare. re-
liqua verò multitudo in templo inermis sit, ne-
que quenquam cum armis intrare sinite, qui
non sit sacerdos. præterea certos è sacerdotibus
ac Leuitis selectos madauit satellitij more stri-
ctis gladiis regem stipare, & si quis armatus in
templum irrumperere ausit, incunctanter occi-
dere, & posito omni metu seruandi tantum re-
gis curam gerere. illi approbato pontificis con-
silio rem statim aggrediuntur. Ioadus verò a-
perto armamentario, quod Dauid in templo
instruxerat, distribuit centurionibus & sacer-
dotibus ac Leuitis quantum ibi hastarum in-
uenit & pharctrarum, & si quod aliud armo-
rum genus aderat. atq; ita armatos templo cir-
cundedit consertis inuicem manibus, vt ab in-
gressu quos interesse non oportebat excluderent.
adductoque in medium puero, corona reg-
ia caput redimitum, & inunctum sacro oleo
regem pronunciat. populus quoque gaudens si-
mul & plaudēs faustis acclamationibus vitam
& victoriam nouo regi congeminat. Tumul-
tus hic & acclamationes præter spem ad aures
Gotholiz venientes effecerunt, vt vehementer
perturbato animo cum satellitio profiliret à
regia. Venientē deinde in templum ipsam qui-
dem sacerdotes admittunt, sed armatos cum se-
quentes arcuerunt illi, qui ad hoc ipsum tem-
plo à pontifice circumdati fuerant. Cæterum
Gotholia postquam puerum vidit in fuggeſtu
stantē, redimitumq; corona regis discissa veste
sua, magno clamore iubet interfici insidiatorē,
& occupatorem tyrannidis. Ioadus cōtrā acci-
tis cēturionibus, iubet mulierem arripere, duciq;
in torrentem cedronis, atque illic pœnas luere.

τὴν οἱ μὲν ἱερεῖς εἰσδύχοντα. τοὺς δὲ ἱπομάρους ὀπίστας ἔρξαν εἰσέλθῃν οἱ φεικτικὸς ἐν κύκλῳ τῶν
ὑπὲρ τῆ ἀρχιερείας τὸ το σφεσταιγμάρων. ἰδοῦσα δὲ γοδολία τὸν παῖδα ὑπὲρ τῆς σκηνῆς ἐστῶτα, καὶ
τὸν βασιλικὸν φεικτικὸν σφαιρον, φεικτικὸν ἀμάρων καὶ διπλὸν αἰακράζουσα, φονδῆν ἐκείλῳ
τὸν ἐπιβουλὸν αὐτῇ, καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφελῶσαι ἀποδοῦναι. ἰωαδὼ δὲ καλίσας τοὺς ἱε-
ρατοῦρχας, ἐκέλευσεν αὐτοὺς ἀγχιόντας τὴν γοδολίαν εἰς τὴν φάραγγα τῆ κεδρῶν, αἰελεῖν ἐκεῖ.
μὴ γὰρ

A εἰσέλθουσα ἡ εἰς τὸ βασιλεῖον, καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀρχιερείας
τοῖς τὸν ἰωαδὼν, τὸ το σφεσταιγμάρων τὸ παμίδιον
ἐρριανόντων, ἐγκαχυμάρων διδοῦσα μὲν τῆς φεικτικῆς
βασιλεύσας μετ' αὐτῆς εἰς τὸ παμίδιον, ἀπὲρ-
κλινον. καὶ λαμβάνοντες αὐτὴν αὐτῇ τε, καὶ ὁ
ἀδὴρ αὐτῆς ἰωαδὼς ἐν τῇ ἱερῇ ἔτισον ἔξ, οἷς ἐβασί-
λευσε γοδολία τῇ ἱεροσολύμων, καὶ τῇ δὴν φυλακῇ.
τῇ δὲ ἐβδόμενῃ ἔτει κοπολογησάμεν ποὶ ἰωαδὼ
πάντες τὸν ἀφιδμὸν ἱερατοῦρχας, καὶ συμπαύσας
αὐτοὺς συνειπνισθῆναι μὲν τοῖς καὶ τῆς γοδολίας ἐγ-
χειρομάρους, τὴν δὲ βασιλεύσαν τῇ παμίδι συνε-
ποιῆσαι, καὶ λαβὼν ὄρκου οἷς τὸ ἀδελφὸς τῇ συν-
εργουμένων βεβαυῶνται, τὸ λοιπὸν ἐξάρρει ταῖς καὶ
τῆς γοδολίας ἐλπίσιν. οἱ δὲ ἄδελφοι οἱ ἱερεῖς ἰωαδὼς
κοπονοῦν τῆς σφεστικῆς παρεκλήσει, πορδύντες
εἰς ἀπασαν τὴν χώραν τοῖς ἱερεῖς καὶ τοῖς λαδίταις
ὅς αὐτῆς ἀδελφῶντες καὶ τοὺς τῇ φυλακῇ σφεστικ-
κότας, ἡκαν ἄγοντες εἰς ἱεροσολύμους πρὸς τὸν ἀρ-
χιερέα ὃν, πῶς ἤτισον αὐτοὺς ἐσθροκοί, ἡ μὲν φυ-
λακῇ δὲ πρὸς αὐτῶν ὑποβήσαντες παρ' αὐτῶν, σιω-
πῆς ἄμα καὶ συνεσφικτικῶς διόμμεν. ὡς δ' ἀσφαλῆς
αὐτῶν λέγει ὁμομοκότων ἐχθροί, τῶν γὰρ ὅτι ἐκ
τῆ δαδίδου ἡγεῖται ἐτρίφειν, ὅτι ὑμῖν, εἶπε, βασιλεῖς,
ὅς ἐκείνης τῆς οἰκίας ἡς ἐστὶν διὰ ὑμῖν σφεστικῶς αὐ-
τα βασιλεύειν ἄχει τὸ παντὸς χρόνου. παραπρὸς δὲ
τὴν εἴτην ὑμῶν μύριον φυλακῇ αὐτὸν ἐν τῇ ἱερῇ,
τὴν δὲ τιμάρτην ταῖς φυλακῆς ἐφιστῆται τὴ τιμῶ-
ναι ἀπασας. ἡ δὲ μὲν ταύτην ἐχθροί τὴν τῆς αἰοιγ-
μάρων καὶ φεικτικῆς εἰς τὸ βασιλεῖον πύλης φυλακῇ.
τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος ἀσθροκοί ἐν τῇ ἱερῇ τυγχάνειν.
μὴ δ' εἶα δὲ ὀπίστω εἰσέλθῃν εἰσπετῆ ἡ μόνον ἱερέα
σφεστικῶς αὐτῶν τὸν πόντος μύριον τῇ ἱερῇ καὶ λαδί-
ταις φεικτικῶν τὸν βασιλεῖα, ταῖς μεχαίρας πο-
τῇ ἱερατοῦρχας δορυφορευῶντας, τὴν δὲ πολέμια αὐ-
τα παρεκλήσει εἰς τὸ ἱερὸν ἀπλοσμάρων αἰαρεῖται
σφαυπῆς, δύσαντες ἡ μὲν δὲ φεικτικῶς τῇ
φυλακῇ τῆ βασιλείας. καὶ οἱ μὲν, οἷς ὁ ἀρχιερεὺς συν-
εβούλευσε τοῖς περικύκτοις, ἔργῳ τὴν σφεστικ-
ρισιν ἐδήλου. αὐτοῖς δὲ ἰωαδὼς τὴν ἐν τῇ ἱερῇ ὀ-
πλοθήκην ἐκ δαδίδης κατεσκεύασε, διμήρισε τοῖς
ἱερατοῦρχας ἄμα καὶ ἱερεῖς καὶ λαδίταις ἀπαντῶ-
σα ὡρῶν ἐν αὐτῇ δόξα τε καὶ φεικτικῆς, καὶ εἶπε
ἐτρεον εἶδος ὀπλοῦ κατέλαβε. καὶ καδωπλοσμάρους
ἐποίησεν ἐν κύκλῳ φεικτικῶν τὸ ἱερὸν συναψαμάρους τὴν
χρῆρα καὶ τὴν εἰσοδὸν τοῖς οὐ σφεστικῶς οὐτως ἀ-
ποτειχίζονται. συναγχιόντες δὲ τὸν παῖδα εἰς τὴν
μύσιν, ἱπιδηκαν αὐτῶν τὸν σφαιρον τὸν βασιλικόν.
καὶ τῇ ἰλαίῳ χρίσας ἰωαδὼς, ἀπιδειξῆς βασιλεῖα. τὸ
δὲ πλῆθος χαίρον καὶ ποταλίζον ἐβόα σφεικτικῶν
τὸν βασιλεῖα. τὴ δὲ θορύβου καὶ τῇ ἱπιδῶν γοδολ-
λία παρ' ἐλπίδας ἀκούσασα, τεταραγμένη σφό-
δρα τῇ δαδίδῃ μὲν τῆς ἰδίας ἐξῆπιδῆσε σφαιρῶν
ἐκ τῆ βασιλείου. τῶν γὰρ μὲν δὲ εἰς τὸ ἱερὸν αὐ-

μη γδ βούλειται μιμνηται τὸ ἱερὸν αὐτοῦ τὴν ἀληθειάν
 τιμωρησάμενον. πορεύσθαι δὲ καὶ βοηθῶν τις πορεύε-
 σθαι, καὶ κλῆρον αἰελεῖν. λαβόμενοι τοίνυν τῆς γροθίας
 οἱ περὶ τὴν γροθίαν τὴν αἰαίρεσιν αὐτῆς ἐπὶ τὴν πύ-
 λω των ἡμῶν καὶ βασιλείας ἡγάγον, καὶ καὶ διηγή-
 σαντο. ὡς δὲ τὰ παλαιὰ τὴν γροθίαν τὸν ἱσραήλ τὸν
 ἔσπον, συγκαλέτας τὸν τε δῆμον καὶ τοὺς ὀπλίτας ἰωά-
 δος εἰς τὸ ἱερὸν, ἐξώρμησεν δυνεῖν τὰ βασιλεία, καὶ πο-
 ρεῖν αὐτὸς τῆς σωτηρίας, καὶ τῆς ἐπὶ πάλιν ἀρχῆς. ἔ-
 παυτ' αὐτὸν τὸν βασιλεία τιμῶν τὸν θεόν, καὶ μὴ ὡς
 βῆναι τοὺς μαυσεως νόμους, δοῦναι πίσιν ἡγάγον. καὶ
 μὲν ταῦτα εἰσδραμόντες τὸ βασιλεῖον, ὃν ἡ γροθία
 ὁ αὐτὸς αὐτῆς ἰωάδος κατεσκεύασεν, ἐφ' ὕβρι μὲν
 τὸ παρὶς τοῦ, τιμῶν δὲ τὸ ἀρχαίου, κατέστησαν, καὶ τὸν
 ἔχοντα τὴν ἱεροσύνην αὐτὸς μακάριον ἀπέκταναν. τὴν
 δὲ ἐπιμέλειαν καὶ φυλακὴν τὸ ἱερὸν τοῖς ἱερεῦσι καὶ
 λαΐταις ἐπέτελλεν ἰωάδος, καὶ τὸ βασιλεῖον τὸ βασιλείας
 δέχεσθαι, καλῶς αὐτοῖς δὲ τῆς ἡμέρας ἐπιφέρειν
 τὰς νομοθεσίας τῶν ὁλοκαυτωσέων θυσιῶν. ὁ θυμὸν
 ἀκολουθῶν τῶν νόμων. ἀπέδωκε δὲ τὸν λαόν τῶν πινῶν καὶ
 πυλωρῶν ἐπὶ φυλακὴν τῶν τειχέων, ὡς μὴ δέ τι μαμασ-
 μὸν παρέιναι λαοῦ τῶν. τοῖς τὸν δὲ ἕκαστα διδά-
 ξας, καὶ τὸν ἕκαστον τῶν καὶ ἡγεμόνων καὶ τῶν λαοῦ
 πάντες ἐν τῷ ἱερῷ ὡς λαβὼν ἅλα τὸν ἰωάδου εἰς τὸ
 βασιλεῖον, ὁ καθεστὼς εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον ἐ-
 πωφῆμυσεν τὸ πλῆθος, καὶ πορὶς δυνάμεις ἐκπύοντες
 ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἡ μὲν τῶν πόλεως, ἐπὶ τῇ
 τὴν γροθίαν ἀποθνήσκον, ἡ συχρὸν ἡγάγον. ἡ δὲ ἰωάδος
 ὅτε τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἐπὶ τῇ. μήτηρ δὲ λαὸν
 αὐτῶν τὸ μὲν ὄνομα σαβία, παρὶς δὲ βηρσαβεί. πολ-
 λὴν δὲ ἐποίησεν τὸν νόμον φυλακὴν, καὶ παρὶς τὴν
 τῶν θρησκείας φιλοτιμίαν, ὡς πάντες ἡγάγον ὃν ὁ ἰωά-
 δος εἰβύσεν. ἡγεμὸν δὲ καὶ γυναῖκας δύο παρελθόντες εἰς
 ἡλαίαν ὄντος τῶν ἀρχιερέων. ὅς ὦν καὶ ἀρσενες αὐτῶν καὶ
 θυγατέρες πάντες ἐγίνοντο. τὰ μὲν οὖν παρὶς τὸν βασι-
 λείας ἰωάδου ὡς τὴν γροθίαν ἐπὶ βουλήν διέφυ-
 γαν, καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ἐν ταῖς διδελφώ-
 κας.

Κεφάλαιον η'.

Ἀζαῖλος τὸ δαμασκηνὸν βασιλεῖος ἐπὶ τοῖς ἱσραηλῖταις, καὶ ὑπερὸν
 ἐπὶ τοῖς ἱεροσολυμίταις, στρατῶν.

Ἀζαῖλος δὲ ὁ τῶν σύρων βασιλεὺς πολέμῳ τοῖς ἱ-
 σραηλῖταις, καὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν ἰουά, διέφθαρ-
 τῆς πύργου ἰορδάνης ἡμέρας, τὰ πορὶς τὴν αἰατολήν τῶν
 βυβλινῶν, καὶ γαδῶν, καὶ μανασσιῶν, ἐπὶ καὶ τὴν γα-
 λαδῖτιν καὶ βατανάαν, πυρπολῶν πάντα καὶ δαυρπά-
 ζων, καὶ τοῖς εἰς χεῖρας ἀπαντῶσι βίαν πορεύσθαι. οὐ
 γδ ἔφθην αὐτὸν ἰουά ἀμυνάσθαι ἡκουῖτα τὴν χε-
 ρας, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς τὸν θεὸν ὑποφύγῃς ἡρώδης, καὶ
 καταφροσύνης τῆς οὐσίας καὶ τῶν νόμων ἀπέστη βα-
 σιλεύσας ἐπὶ τῶν ἱσραηλιτῶν ἐπὶ καὶ ἕκαστοι. ἐτάφη
 δὲ ἐν σαμάρειᾳ, τῆς ἀρχῆς δέχεσθαι ἰωάδου τὸν υἱὸν
 καταλύων. τὸν δὲ τῶν ἱεροσολύμων βασιλεία ἰωάδου
 ὁμοίως ἔλαβον τὸν ναὸν ἀνακαρτίσας τῷ θεῷ, καὶ τὸν
 ἀρχιερεῖς καλέτας ἰωάδου εἰς ἀπώσιν ἐκάλυψε
 τιμῶν τὴν γροθίαν τοῖς λαΐταις καὶ ἱερεῖς αἰτή-
 σοντας ὑπὲρ ἐκείνης κεφαλῆς ἡμίσκλον ἀργυρεῖον,
 εἰς ἐπιτοκίαν καὶ ἀνάνωσιν τοῦ ναοῦ, καταλυθέντος ὑπὸ τοῦ ἰωάδου καὶ γροθίας καὶ τῶν πατέρων αὐτῆς.

neque enim fas esse templū veneficæ supplicio
 pollui. mandauit etiam, si quis ei conetur ferre
 suppetias, & ipsum pariter interimi. Illi igitur
 quibus hoc demandatum est,eductā extra por-
 tam mulorum regis illic interficiunt. Vt verò
 conspiratio contra Gotholiam successit, Ioadus
 conuocato populo ac militibus in templū, om-
 nes sacramento ad fidem regis adegit, incolumi-
 tati ipsius tuendæ, regnòque augendo datu-
 ros operam. eodem iureiurando mox regem as-
 strinxit ad diuini numinis reuerentiam, & ad
 obseruationem legum, quas Moyses cælis ac
 ceptas ad populum pertulit. post hæc ad ædem
 Baali factam cõcurritur, quam Gotholia cum
 marito Ioramo construxerat, in veri Dei cõtum-
 eliam, & ad Achabi gratiam: eam populus à
 fundamentis diruit, & Marthanem qui tum sa-
 cerdotium eius tenuit, trucidauit. Templi verò
 curam & custodiā sacerdotibus ac Leuitis iux-
 ta Davidis regis institutum Ioadus commisit,
 iussitque ut bis singulis diebus solenne offer-
 rent sacrificium, & suffitum iuxta præscripta le-
 gis facerent. Deinde quosdam è Leuitarum nu-
 mero ianitores ad custodiam templi constituit,
 ne quis pollutus posset intrò subreperere. Hæc v-
 bi ad hunc modum disposuit, cum centurioni-
 bus & ducibus totòque populo ex templo Ioa-
 sum in regiam deduxit: cumq. collocato in so-
 lio demòdò alacriter acclamatum esset, populus
 ad epulas conuersus festiuitatē per aliquot dies
 egit, omnibus scelestæ mulieris eadem libetèr
 ferentibus. Erat Ioad cum in regnum adsciretur
 annorum septem, matre natus Sabia, ex oppido
 Bersabe oriunda fuit autē legum & diuini cul-
 tus obseruantissimus, toto tempore quo Ioadus
 fuit sup̄stes: duxitque vxores duas postquam
 ætate maturuit, conciliante coniugium eodem
 pontifice: ex quibus vtriusque sexus liberos sus-
 cepit. Atque hæcenus de Ioafo quomodo ela-
 psum ex insidiis Gotholiz, tandem regnum asse-
 cutus est.

CAP. VIII.

Azælis Damascenorum regis contra Israeli-
 tas, ac mox contra Hierosolymitas expeditiones.

Azælis autē Syrorum rex bellum cum Isra-
 elitis & Ieo rege corū gerēs regionis trās
 Iordanē sitæ oriētales tractus vastauit, qui à Ru-
 benitis & Gaditis atq. Manassitis colebatur. nec
 nō Galaditicam & Batanēā, omnia rapinis mis-
 cens, & incendiis, ac ne ab hominum quidem
 cæde temperans quotquot in eius manus in-
 ciderent. Neque enim Ieus arcere eum à po-
 pulationibus potuit, contemptor & ipse
 numinis religionumque & legum à maiori-
 bus per manus acceptarum toto regni sui tem-
 pore, quod fuit annorum xxvii. quo ex-
 acto mortuus apud Samariam est sepultus,
 Ioaia filio successore principatus relicto. Ioa-
 sum autem Hierosolymorum regem instau-
 randi templi cupido subiit: vocatòque pon-
 tifice Ioado iussit cum per totam suam ditionē
 Leuitas & sacerdotes dimittere, qui in singula
 capita semiscillum argenti exigent in vsu e-
 ius instaurationis, eò quòd sub Ioramo & Go-
 tholia, & corū liberis tuēdi & sartiēdi tēpli cu-

ἐπιθεμένων αὐτῷ ἡνὶ φίλων τῷ ζαχαρίῳ, οἱ τὸν θάνατον ἐκδικουῦντες ἰωάσου πατρὸς ἐπεβούλευσαν τῷ βασιλεῖ, καὶ διεφθάρη ὡρὸς αὐτῷ, καὶ θάπτεται μὲν ἐν ἱεροσολύμοις, οὐκ ἐν ταῖς θήκαις ἢ ταῖς βασιλικαῖς ἡνὶ πορφύρων, ἀσπερὶς γυμνός. εἰώσθη δὲ ἐπὶ ἐπὶ καὶ τὰς ἀράκωντα.

Κεφάλαιον θ'.

Ὡς ἀμασίας ὁ ἡνὶ ἱεροσολυμιτῶν βασιλεὺς στρατωσάμενος διὰ ἰδουμαίους καὶ ἀμαλκήτας ἐτίκτει.

Τὴν δὲ βασιλείαν αὐτοῦ δεκάετη ἀμασίας ὁ παῖς. εἰκοσὶ δὲ καὶ ὡρὸς τοῦ ἰωάσου βασιλείας, παρίλαβε τὸ ἡνὶ ἱσραηλιτῶν ἡγεμονίαν ἰωάζας ὁ τῷ ἡνὶ υἱὸς ἐν σαμάρειᾳ, καὶ ἡγεῖτο αὐτὸς ἔτησι δέκα καὶ ἐπτά, καὶ μὴ παρὸς ἐστὶ αὐτὸς μεμνητὴς γυμνός ἀσπερὶς, καὶ οἱ ὡρὸς τῷ θεῷ κατεφρονήσαντες. ἐξαπείνωσεν δὲ αὐτὸς καὶ συνέσειλιν ἐν τῷ ποταμῷ τῆς δυνάμεως ὅτι συνέσειλασιν εἰς ὁπλίτας μυρίας καὶ πεντακοσίας ἑπταστύτους ἐκ αὐτῶν, πόλεις τε μεγάλας καὶ πολλὰς αὐτῷ ἀρελόμενος, καὶ τὰς στρατῶν αὐτοῦ δεκάετας. ταῦτα δὲ ἐπαθὼν ὁ ἡνὶ ἱσραηλιτῶν λαός, καὶ τὸ ἱλίαςάμω ποροφητεῖαν, ὅτι ἀζάηλων βασιλεύσων ποροφῆται ἡνὶ σύρον καὶ δεκαεταίῳ, ἀπεκτείναντα τὸν Δαυὶδ. ὡς δὲ ἐν ὁπλίταις ἔτα καὶ ὡρὸς ἰωάζας, ἐπὶ δέκον καὶ ἑκατάς τῷ θεῷ κατέργα, ῥύσασθαι τὸν ἀζάηλ καὶ ἡνὶ ὡρὸς καλῶν καὶ μὴ ἐμείδων ὑπὲρ ἐκείνου γυμνός. ὁ δὲ θεός, καὶ τὸ μακάριον ὡς ἀντὶ τοῦ ποροφῆτου, καὶ μεμνητῶν μὲν λον τοῦ δυνάμενος τελείως ἀπολλύειν, δοκῶν αὐτῷ, δίδωσιν αὐτῷ τὸ ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν κινδύνων ἀδυνατῆς. εἰρήνης δὲ ἡ χάρις λαβομένη, αὐτῷ δαμάσκει πάλιν εἰς τὸ ποροφῆται κατέστασιν, καὶ δίδωσιν. καὶ τὸ ἰωάζας τελείως, ἐκ δεκάετην ἀρχὴν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἰώας, ὅς ἐβδόμων ἦν καὶ ἑξήκοντον ἔτος βασιλεύοντος ἰωάσου τὸ ἑβδόμου φιλῆς, παρίλαβε τὴν ἀρχὴν ἐν σαμάρειᾳ τῶν ἱσραηλιτῶν, καὶ ὡς αὐτὸς τὴν αὐτῶν εἶχε ποροφῆται τῶν τῶν ἱεροσολυμιτῶν βασιλεῖ. καὶ ἡγεῖτο αὐτὸς ἔτησι ἐξήκοντα. ἀρχὰς δὲ αὐτοῦ καὶ ὡρὸς ὅμοιος τῷ πατρὶ τὴν φύσιν. κατ' ἐκείνον δὲ καὶ ἡνὶ ἱλίαςάμω τῷ ποροφῆται, γρηγορῶν μὲν ἦν τυγχάνοντος, εἰς τὸ νόσον ἐμπνευστότος, ἦκεν ὁ τῶν ἱσραηλιτῶν βασιλεὺς ὡρὸς αὐτὸν ἐπισκεψόμενος. κατελαβὼν δὲ αὐτὸν ἐν ἰσραὴλ ὄντα, κλαίειν ἤρξατο, καὶ πορνιάσθαι, πατέρα τε αὐτὸν ἀποκαλεῖν καὶ ὄπλον. δι' αὐτὸν δὲ καὶ ἡνὶ ποροφῆται ὡρὸς τοῖς ἰσραὴλ τοῖς ὄπλοις, ἀλλὰ τὸ ἐκείνου ποροφῆταις ἀμαρτῇ κατεστῶν τῶν πολεμίων, καὶ δὲ ἀπείνωσεν αὐτὸν ἐκ τῶν ζώων, κατελαβὼν δὲ ἑξήκοντα μύριας τοῖς σύροις καὶ τοῖς αὐτῶν πολεμίοις, ἔτ' αὐτῷ τῶν ζώων ἐπὶ ἀσφαλὲς ἔλθον, ἀλλὰ καλῶς ἔχον καὶ συνεξορμαῖν αὐτῷ καὶ σιωπαῖν καὶ εἶναι. ταῦτα ὁ δυνάμενος ἱλίαςάμω παρῆλθεν τὸν βασιλέα καὶ τὸν ἐκείνου αὐτῷ κομιδὴν, ἐτίκτει τῷ ποροφῆται οὐκ ἀπορῆς τῷ βασιλείῳ τὸ ποροφῆται, ἐπὶ λαβόμενος αὐτῷ, ἐκείνου τὸ ποροφῆται. ἔτα δὲ βίβη αὐτῷ ποροφῆταις, εἶτα δεκαεταίῳ αὐτοῦ, πλείων μὲν εἶπεν ἀφῆς, ἐκ ἰσραὴλ αὐτῶν τῶν σύρον βασιλείας ἑξήκοντα. ἐπὶ δὲ ἑξήκοντα ἔτη, ποταμῶν καὶ μάχαις κατέστης, συμβαλὼν τοῖς σύροις, ἵνα τὸν ὡρὸς, καὶ ἀπείνωσεν τὸν σου πατέρα ἀνακτῆσαι. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ταῦτα ἀκούσας ἀπηλλάγη, καὶ οὐ πολὺ καὶ ὁ ποροφῆταις ἀπέθανον. αὐτῶν, ἐπὶ δεκαεταίῳ αὐτοῦ, καὶ ὡρὸς αὐτοῦ δεκάετης ποροφῆταις ἐπεβόησεν ἔργα, καὶ φανερὸς ἀπεκατέθη ἐπὶ τῷ θεῷ. θάνατος δὲ καὶ ὡρὸς αὐτοῦ δεκάετης ποροφῆταις ἐπεβόησεν ἔργα.

Ioas tamen graui morbo implicatus, amicis Zachariae poenas dedit, qui ne filius pontificis maneret inultus, per insidias eum sustulerunt. Sepultusque est Hierosolymis, nec tamen propter impietatem dignus habitus qui regiis monumentis inferretur, cum vixisset annos xl. & septem.

CAP. IX.

Amasias rex Hierosolymitanus exercitu contra Idumeos & Amalecitas ducto victor euadit.

IN regnum successit ei filius Amasias. Anno 4^{Reg. 14} autem Ioasi vigesimoprimo apud Israelitas & Samariam Ieo successit filius Ioazas, in quo principatu exegit annos xvii. patri nequaquam similis, sed magis primis eius regni regibus impius, qui palam omnem contemptum caelestis numinis praese tulerunt. Huius copias rex Syriæ statopere attriuit, ut ex numerofo exercitu non plus quam decem millia peditum, equites quingenti superessent: qua expeditione multas magnas vrbes illi ademit, & hostium non mediocres strages edidit. Haec autem Israelitis acciderunt secundum Elisæi vaticinium, quo tempore Azaeli etiam praedixit, quod necato domino Damasci ac Syriæ regnum esset occupaturus. In hac temporum difficultate Ioazas ad preces & supplicationes confugit, oras Deum, ut se e manibus Azaelis liberet, nec ab eo subigi patiatur. Deus autem qui non solum perpetuam innocentiam, verum etiam resipiscenciam favore complectitur, & cum perdere possit si velit, castigare mauult, exoratus eripuit eum e bellis periculis: & regio pacem nata ad pristinum felicitatis statum breui rediit. Post obitum Ioazas Ioas filius regno Israelitarum apud Samariam potitur, trigesimo septimo anno regni Ioaz regnantis in tribu Iudæ. nam & iste eodem quo Hierosolymitanus nomine vocabatur: tenuitque regnum annis xvi. Hic optimus vir erat, nihil paterni ingenij referens: & cum Elisæus iam admodum senex in morbum incidisset, visendi causa eum adiit: quem animaduertens extremum spiritum ducere, flere coepit, & lamentari, patrem & clypeum appellitans: quod eo viuo armis contra hostem opus non fuerit, sed ipsius praedictionum beneficio semper inuicti euaserint. Nunc illum e vita discedere, se vero exarmatum Syris & aliis hostibus oblici, quamobrem adepto tali praesidio, sibi quoque optabilius una cum illo hac etiam reliquere. His querimoniis motus Elisæus, regem consolatus afferri arcum postulat, eumque regem iubet intedere: deinde iniecta in eum manu iubet iaculari, & cum emissis tribus telis destitisset: Si, inquit, plura misisses, poteras totum Syrorum regnum excindere. nunc quia tribus solis contentus fuisti, totidem praeliis vinces Syros, & regionem quam tuo patri ademerunt recipies. His auditis rex abiit, & propheta paulo post defunctus est, vir inclytae iustitiae, & citra controuersiam Deo longe charissimus. multa enim & miranda diuinae mentis argumenta exhibuit.

quorum memoria apud Hebræos durat clarissima. sepulchro etiã honoratus est magnifico, quale decuit hominem numini diuino acceptissimum. Contigit autem aliquando vt latrones occisi à se viatoris cadauer in monumentũ eius abderent, quod mox reuixit à contactu prophetæ corporis. Atque hæc fuerunt & viuũ & defuncti varis opera. Azacle autem rege extincto, ad Adadam filium Syriæ regnum hæreditario iure peruenit. Huic Ioas Israelitarum rex tribus præliis victo omnem eam regionem abstulit, quæ vrbes ac vicos de patre ipsius captos complexa est: quod & ipsum Elifæus iam antè prædixerat. postquam verbò etiam Ioas factus functus est, Hieroboam eius filius excepit imperium.

С А Р. X.

*Amasias pugnans contra Israelitarum regem
Ioam vincitur.*

I X. **S**ecundo autem anno Ioë regis Israelitarum regnum accepit Amasias Hierosolymis & in tribu Iudæ, matrē natū vrbis regiæ ciue, appellatā Iudā. mirum autem in modum iustitiam colebat, rāmōtū ætate adhuc iuuenis. Regni administrationem exorsus à necis paternæ vindicta, qui amicorum insidiis sublatuſ fuerat. eosque omnes in potestatem redactos affecit supplicio, parcens tamen ipsorum liberis, iuxta leges à Moysē præscriptas: qui iniquum censuit pro parentum culpis à liberis eorum pœnas reposcere. Post hæc delectu habito in tribu Iudæ & Beniamitica, conscripto flore iuuentutis, utpote ætatis annorum plus minus viginti, cœtutiones his copiis idoneos attribuit. dein dimisit ad Israelitarum regem qui viginti scutorum millia conducerent stipendio talentorum argenti cœtū annuato. decreuerat enim contra Amalecitarum & Idumæorū atque Gabilitarū gētes exercitum ducere. iāq. propediem mortuus erat in eos, cū interueniens propheta dimittere Israelitas consuluit. esse. n. hoc hominum genus impiū, & cladē certā imminere oraculo se monitum, si talibus rex utatur auxiliis. alioqui Deo fauēte vel modica manu deuici posse hostiles exercitus. Rege autē ægreferēte, quia iā publicē stipēdiū Israelitis numerauerat, hortatus est propheta ut Dei voluntatē sequeretur, quo propitio nō defore pecuniā. illos itaq. dimisit, præfatus se donare illis quicquid mercedis nomine accepissent, & cū domesticis rātū copiis cōtra prædictas gētes profectus est. Quibus vno prælio victis interfecit x. millia, & totidē millia captiuorū abducta in magnā petrā quæ imminet Arabiæ, eo loco per rupes præcipitata necauit: atq. ita victor cum opima præda domū rediit. Interea viginti illa Israelitarū mercenariorū millia, ignominiosā tati suā missionē ac si p. inutili dānata esset eorū opera, impetū in eius regnū faciūt: & progressi vsq. Bethsemera, regionem populati sūt, abacto magno iumentorū numero, cæsisq; tribus colonorū milibus. Amasias verò post victoriā factus insolēs autorem eius Deum cœpit habere cōtemptui, & pro eo venerari asportata de Amalecitis

πιστων ἢ χείραν, & πολλὰ μὲν ἔλεος ὑποζύγια, τριχίτης δ' αὐθρόπας σπένδιζαν. ἀμασσίας ᾗ τῇ νίκη καὶ τοῖς
καὶ ὀρθώμασιν ἐπαρθείς, ἃ μὲν τέτων αἶποι αὐτῶν ᾄδειν γυμνάσιον, ἡδοναῖαν ἤρξατο. ἐς δ' ὅτε τ' αὐτὸν ἀλκιμῶν

A Ε μήμεις λαμβανῶς ὧσα πρὸς τοῖς Ἰβραίοις ἀξιώθητε. ἔ-
τυχε ἡ καὶ πατρὶς μαγιστρεμποῦς καὶ εἰς εἰκὸς λεῖ τὸν
ἔστο θεοφιλῆ μαγιστρεβῆν. συνείκη ἡ καὶ πέντε ληστῶν πι-
καὶν ῥηψάντων εἰς τὴν ἑλισσαίην τάφον ὃν ἦσαν αἰχμηκότες,
τὸν νεκρὸν τῷ σώματι αὐτῆς κοροσκολλαντίνα αἰάζω-
πυρῆσαι. καὶ τὰ μὲν δεξιὰ ἑλισσαίην τῷ κοροφήτε, ζῶν τῷ
ὅσῃ κοροεῖται, καὶ ὡς μὲν τὸ ταλάνη ἔπιδύναμιν ἔχει
θῶας διδουλάχων. ταλάνησαντες ἡ τῷ σύρον βασι-
λέως ἀζάλην, εἰς ἀδὴν πὲν υἱὸν αὐτῆς ἡ βασιλεία πα-
ραῖσι. κορὸς τῶτον σιωπῆσι πόλεμον ἰώσας ὁ ἡγε-
ιστραπλητῆ βασιλεὺς, καὶ ἔτισι μάχαις νικήσας αὐτὴν, ἀ-
φείλετο τὸ χάρακον ἅπαντα, καὶ ὅσας ὁ πατὴρ αὐτῆς ἀζάη-
λος πόλεως ἐκώμας τῷ ἰσραηλιτῆ βασιλείας παρέλα-
βε. τὸ μὲν τοῦ καὶ τῷ ἑλισσαίῃ κοροφότηας ἐγχετο. ἐ-
πὶ ἡ συνείκη καὶ ἰώσας πηθικάναι, κατέθηκεν εἰς ἑστει-
ζεν ἡ ἀρχὴ τὸν υἱὸν αὐτῆς.

Κεφάλαιον ι'.

Ως ἀμασίαις πολέμοις πρὸς τὴν ἰσραηλιτῆν βασιλείαν
ἰώσων ἠπῆατο.

Δ Εὐτὼρ δὲ ἔτι ἡ ἰαῶσα βασιλεία τῆς ἰσραη-
 λιτῆς, ἐβασίλευσεν ἡμέρας ἡ ἰούδα φυλῆς ἐν
 ἱεροσολύμοις, μετὰ ὧν ἐβίβαν τοῦτομα, πολίτιδες δὲ τὸ
 γένος. θάυμαστος δὲ ἦ διπλῶς φοροῖται, καὶ αἰτῶν ὧν.
 παρελθὼν δ' ἐπὶ τὰ τετράγωνα καὶ τὰ ἀρχαῖα, ἐγὼ δὲ
 φορῶν ἰωῶσα πμωρῆσαι τὰ πᾶσι, καὶ τοῖς ἐπισημοῖς
 ἀπὸ φίλοις κολάσαι. καὶ τούτοις μὲν συλλαβὴν ἀπα-
 τῆς ἐφόδου, τοῖς δὲ πᾶσι αὐτῶν, οὐδὲν εἰργάζεσθαι
 δίδωσι, ἀκόλουθα ποιεῖν τοῖς μωσθεῖς νόμοις, οὐκ ἐ-
 δικάζουσι ὅτι πωτὶ ἄλλοις, τίνα κολάζειν. ἔπει-
 τα στρατιᾷ ἐπιλείξας ὅτι ἡ ἰούδα φυλῆς ἐβασίλευ-
 σεν ἡ ἐν ἀκμῇ καὶ ἐπὶ ἑκκοσὶν ἔτη γεγονότων, καὶ συνα-
 θροῖσας εἰς ξίαντα μεριάδας, τούτοις μὲν ἐκτε-
 τάρχοις κατέστησε. πᾶσι δὲ καὶ πρὸς τὸν τῆς ἰσραηλῆ-
 βασιλείας, μετὰ δὲ δίκῃ μεριάδας ὅπλιν, ταλάντων
 ἑκατὸν ἀργυρίου. διηγάται δὲ τίς ἀμαλκίτης ἔδνεσι καὶ
 ἰδουμαίαν καὶ γαβιλίτης ἐπιστρατιῶσα διὰ τοῦ σκευα-
 σμῶν τε πρὸς τὴν στρατιάν, καὶ μέλλοντες ἐξορμαῖν, ὁ
 φοροῦντας τὸν τῆς ἰσραηλῆς λαὸν ἐπολύσαι συνεβού-
 λουσιν. ὅτι δὲ ἀσθενεῖν δὲ θινὴν ἥττω ἀπὸ φορολί-
 γης χρησασμῶν τούτοις συμμάχοις. ἐπείσεσθαι δὲ τῆς
 πολυμῶν καὶ μετὰ ὀλίγων αὐτοῖς ἀγωνιζόμενον βελο-
 μῶν τῶν διὰ δυσφορουμένων δὲ τῆ βασιλείας ἐπὶ τῶ
 ἐπὶ τὸν μωδὸν διδωκέναι τοῖς ἰσραηλίταις, πορῆσαι
 πωρεῖν ὁ φοροῦντας ὅτι τῶν δοκίμων, χρημάτων δὲ αὐ-
 τῶν πολλὰ παρ' αὐτῶν γήμισθαι. καὶ τοῖς μὲν ἐπολύει,
 χαρίζεσθαι τὸ μωδὸν ἐπὶ αὐτοῖς δὲ μετὰ τῆς οἰκείας δι-
 νάμους ἐπὶ τὰ προειρημῆτα τῶν ἐθνῶν ἐστέτυσε. καὶ
 κρατῖσας αὐτῶν τῇ μάχῃ, μετὰ μὲν ἀπέκτισεν, πεισ-
 τοῖς δὲ ζώοντας ἐλαβεν, ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ἀγαθῶν πέ-
 ραν, ἥτις ὅτι τῇ ἀρεσῇ, ἐπὶ αὐτῆς κατεκρήμυ-
 σεν. ἀπὸ γὰρ τῆ λείαν πολλὰ καὶ παρ' αὐτὸν ἀρθρονον ἐν
 πάντων ἐθνῶν. ἀμασίει δὲ ἐν τοῖς ὑπερχοντες, οἱ τῶν
 ἰσραηλῆταις, αὐτὸν ἀπέλυσε μετὰ σὺν μὲν, ἀναπατήσαν-
 τας ἐπὶ τούτῳ, καὶ νομίσαντες ἔβαν ὅτι τὸ ἐπολύειν, οὐ
 δὲ αὐτῶν πατῶν μὴ κατηγνωσμένους, ἐπὶ ἡλθεν αὐτοῦ
 τῇ βασιλείᾳ, καὶ μέχρι βηθσεμὲρον προελθόντες διήρ-

χώρας

μηδ' ὅς ᾤοντο, ὅτι αὐτὸς τοῦτο ποιεῖ, ὥστε ὅτι τὸ γινώσκον. ἀγαθὸς δὲ
 ὁ ὢν καὶ δίκαιος τὴν φύσιν, καὶ μεγαλόφρων, καὶ προ-
 νοῖται τῇ θεωρίᾳ τῶν φιλοπονώτατος. στρατεύσασθαι
 οὐκ ἔστιν ἐπὶ πάλαισι τοῖς, νικῆσαι μέλλει, πόλεις αὐτῷ
 ἔλθαι καὶ κρατεῖν, ἵππων καὶ ἀνθρώπων, καὶ κατέσχευεν αὐ-
 τῷ ταύτην. καὶ ὅτι τούτῳ τῷ στρατῷ ἐπὶ ἡλίου τοῖς
 τῇ αἰγυπῷ γινώσκον ἀνθρώποις. καὶ πόλιν κτίσας ἐπὶ τῇ
 ἐρυθρῇ θαλάσσῃ, κατέστησεν αὐτῇ φρουράν. ἔπειτα
 τοῖς αἰμανίταις καταστράφημι, καὶ φόρους αὐτοῖς ὁ-
 ρείσας τέλει, καὶ πάντα μέχρι τῆς αἰγυπῶν ὄρεσι χι-
 ερωσάμενος, τῷ ἱεροσολύμοις ἤρχετο ποιεῖν τὰ τοῖς
 πόλιν ἐπιμέλειαι. ὅσα δὲ τῷ ταύτῳ, καὶ ὑπὸ τῷ χρόνῳ
 καταβέβηκεν, καὶ ὑπὸ τῆς ὀλνυμείας τῇ περὶ αὐτῶν βα-
 σιλείῳ, ταῦτα τὰ αἰμανοδομίαι καὶ κατασκευάζει, ὅσα τε
 ὡς κατασκευάζει, καὶ ὑπὸ τῇ ἱερουσαλὴμ βασιλείῳ
 ὅτι τὸν πατέρα αὐτῷ λαβὼν ἀρχιμακάριον τὸν ἀμαρταν
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. περσοκοδόμοις δὲ καὶ πυργαῖς
 πολλοὺς πυνθύνοντα πηλὸν καὶ ἐκαστὸν. καὶ φρεσὶς δὲ
 ἐκτελέσας τοῖς ἐρήμοις χωρίοις, καὶ πολλοὺς ἐχθροὺς ὠ-
 ρυξεν ὑδάτων. καὶ δὲ αὐτῷ ὁ ὑποζυγίων καὶ τῇ ἄλλων
 θρημμάτων ἀπαιρὼν τὴν πλῆθος. δύφυς δὲ ὡς ἡ χάρις
 πρὸς τοὺς. γαργικὸς δὲ ὡς σφόδρα τῆς χάρις ἐπιμα-
 λείτο, φυτοῖς αὐτῷ καὶ παντοδαποῖς τιμωρῶν σπέρμα-
 σι. στρατῶν δὲ ἔχων ἐπὶ λέκτου ἀπὸ αὐτῶν μυριάδας
 ἐπὶ καὶ ἑκατόντα. καὶ ἡγεμόνης ἦσαν καὶ ἑκατὸν καὶ
 χίλιοι ἀρχοὶ γυναικῶν καὶ τέλει ἀλλήλων ἀντιστατοῖς, τὸν ἀρ-
 μὸν διαχίλιοι. διέταξε δὲ εἰς φάλαγγα τὴν ἄλλην στρα-
 τῶν καὶ ἄλλων, ἱεροφάντας δὲ ἑκατόν, καὶ θυροὺς καὶ
 δώδεκα χαλκοῖς, καὶ τόξα καὶ σφενδύνας. ἐπὶ δὲ καὶ
 πρὸς τοῦτοις μηχανήματα πολλὰ πρὸς πόλεως καὶ
 κατασκευάσας. πύργους δὲ καὶ δορυφόρους καὶ ἀρπάζας, καὶ
 ὅσα τοῦτοις ὅμοια. γινώσκον δὲ ἐκ ταύτῃ τῇ σωτη-
 ρίᾳ καὶ ὡδασκευῇ, διηρδάρη τὴν ὁλνυμείαν ὑπὸ τῷ
 καὶ χαμωωτοῖς θνητῇ ἀειουσία τῆς ἀθανάτης καὶ πρὸς
 ἀπαντὰ θεοὺς τὸν χρόνον ἰχθὺς ὡλνυμῶσεν. αὐτῇ δὲ
 ὡς ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἀσάβειαν, καὶ τὸ τῆς τῆς νόμμου.
 ὡλνυμῶν δ' ὡς ἀποκαταστάς, καὶ κατέλειπε πρὸς τὰ
 παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. πρὸς δὲ καὶ κείμενον ἡ τῇ ἀγαθῶν
 λαμπρότης καὶ τὸ μέγεθος τῇ θεωρίᾳ, οὐ δύνα-
 μίαν πρὸς ἡμᾶς καλὰς αὐτῇ ἡγεσίᾳ. ἐκείνης δ' ἡ-
 μόρας ἐπιστήμου, ἐκείνην ἐκείνην ἐκείνης, ἐκείνης ἡ-
 εραπλὴν σολὴν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν θεὸν ὁλνυμῶν ἐκείνης
 ἐπὶ τῇ χρυσῇ βωμῷ τῇ τῇ. καὶ δ' ἀρχιερεὺς ἀζαρίου,
 ὅταν σὺ αὐτῇ ἐκείνην ὁλνυμῶν, καλόντος αὐτῶν ἐ-
 γὼ ὅσον ἐκείνην εἶπον. μόνους δ' ἐκείνην τῇ τοῖς
 τοῖς ἐκείνην ἀγαθὸς γινώσκον. καταβάντος δ' ἐκείνης
 καὶ ὡλνυμῶν εἰς τὸν θεὸν ὁλνυμῶν, ἡ πύλην αὐτῶν
 θάνατον, εἰμὶ τὴν ἡσυχίαν ἀξίουσα. μεταξὺ δὲ, σφόδρα
 ἐκείνην τὴν γλῶσσαν μέλλει, καὶ ὁλνυμῶν τῇ ναυῷ, φηγίος
 ἡλίας λαμπρόν ἐκείνην, καὶ τῇ βασιλείῳ ὡς προ-
 σέπτεσεν. ὡς τῇ μὲν δὲ τῆς λίαν ἐκείνην, πρὸς δὲ
 τὴν πόλιν, πρὸς τῇ καλῶν τῇ ἐκείνην τῇ ὅρου ἀπορ-
 ρῶν τὸ ἡμῶν τοῦ καὶ τὴν δύσμεν, καὶ κατέλειπε τὴν
 πρὸς τὰς τοῖς ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν ὅρος τῶν αἰώνων. ὡς τῆς
 τε παρὰ τοῖς ἐκείνην, καὶ τοῖς ὡλνυμῶν τοῖς
 βασιλείῳ. ἐπὶ δὲ κατέλειπε τὴν τὴν ὡς τοῦ βα-
 σιλείῳ ὑπὸ τῆς λίαν ἐκείνης οἱ ἱερεῖς, ἐκείνην τε αὐτῇ
 ὡς ἐκείνην. ὡς δὲ τῇ ἀγαθῇ τῇ συμβεβηκότος ἀποῦ καὶ

rite Achia, ciue & ipsa Hierololymirana. Hic erat natura bonus ac iustus, & magnanimus, prouidentisque rebus solers & industrius. is suscepta expeditione in Palæstinos, prælio victor vrbes eorum vi cepit, Gittam & Iamnam & earum mœnia diruit. alia deinde expeditione duxit in Arabas Ægypto vicinos: & condita vrbe ad mare rubrum, præsidium in ea posuit. post hæc Ammanitis subactis, tributoque genti præfinito, & omnibus locis vsque ad Ægypti terminos in potestatem suam reductis, in postærum ad curam vrbis se contulit. quicquid enim mœnium vel vetustate labefactum erat, vel superiorum regum incuria, totum instaurauit: atque eam etiam partem, quam Israhelitarum rex Amasia patre huius capto diruerat, quando urbem victor ingressus est. his addidit non paucos turres ceterum quinquaginta cubitorum altitudinis & arces aliquot in locis minus frequentatis ad tutelam disposuit: aquæ ductus quoque non paucos extruxit. habuit etiam iumentorum aliarumque pecudum infinitam penè multitudinem, quod regio esset apta pascuis. cumque admodum esset agriculturæ studiosus, terram variis arborum cæterarumque plantarum generibus excoluit. habuit præterea selectorum militum trecenta septuaginta millia, quibus præerant centuriones ac tribuni viri generosi & inuicti robore præditi ad duo millia numero: edocuitque exercitum phalangis ordine struere in aciem, & arma singulis distribuit, gladios, clypeos, & thoraces æreos, arcus etiam & fundas. præterea machinas fecit multas ad expugnanda oppida, quibus vel saxa vel tela emitteret, harpagones quoque & alia instrumenta his similia. Dumque in his studiis & paratibus versatur, corruptus est arrogantia, & inflatus mortali potentia, immortalem illam ac sempiternam cepit non magnificere, nec religionis nec pietatis admodum obseruans, ita vt ad paternam impietatem videretur procliuior, ad quam & ille prolapsus fuerat, quod fortunæ fauorē & perperuos successus in rebus maximis moderare ferre nesciret. Et cum venisset solennis festi celebritas, sumptu sacerdotali habitu, ingressus templum ad aureum altare Deo suffragum facturus astitit. Accurrit eò mox Azarias pontifex octoginta sacerdotum globo stipatus, & regē cōpescuit, vociferans ac negās hoc illi fas esse, sed solis sacerdotibus datū suffragi, qui sint ex Aaronis genere. iubebātque vt exiret, & Deū talibus factis prouocare ad iram desineret. Tū rex cōmōtus mortem illis ni quiesceret minatus est: & ecce tibi terra vehementer concutitur, fissioque supernè tēplo radius solis os regis improbū ferit, quod euestigio lepra cōtactum est. accessit huic & aliud prodigium, quod eodem terræ motu ante urbem in loco qui dicitur Etoge, dimidiū mōris ad Occidentē vergētis reuulsū, per quatuor stadia volutū, obiectu demū Oriētalis mōtis cōstitit, obstructa via publica, & oppressis ruina hortis regiis. Sacerdotes verò postquā in facie regis leprā animaduertērūt, diuinitus inflatā ei plagā indicauerūt, & vt tāquā pollutus & im-

puratus vrbe cederet admonuerunt. at ille pudore calamitatis iam modestior, paruit, superbiam cum impietate coniunctam tam miserabili poena mulctatus. & cum aliquandiu priuatus extra urbem vixisset, filio Iothamo rempub. administrante, mœnore tandem cōfectus obiit anno ætatis sexagesimo octauo, regni quinquagesimo secundo, sepultusque est in suis hortis in monumento solitario. Israelitarum autē rex Zacharias Hieroboami filius vix sexto regni mense exacto, ab vno ē suis purpuratis per dolum occiditur. Selefmus is fuit Iabessi filius, qui occupata vacua Zachariæ cæde regia, trigesima post die malè partum regnum malè perdidit. Manaemus enim dux exercitus, qui per id tempus apud Thapsam urbem erat, audito Zachariæ casu, cum omnibus copiis properē venit Samariam, & prælio victum Selefmum interfecit: dein auctoritate propria sumptis regni insignibus, Thapsam cum exercitu victore profectus est. oppidani verò obfirmatis portis noluerunt regem admittere. at ille vt in defectores faciens totum circumquaque agrum vastauit, & postremo vrbē quoque vi cepit: & quodd esset Thapsiensibus inferius, omnes ferro confecit, ne teneret quidem ætati parcens, & nihil sibi ad extremam crudelitatem reliquum faciens. quæ enim ne in barbaros quidem deuictos perpetrare fas fuerit, ea in sui generis homines sibi permisit. nec mitior fuit postea toto decennio quo Israelitis præfuit. petitus deinde bello ab Assyriorum rege Phullo, non ausus est cum eo in certamen descendere, sed pactus millia talentis argenti, maturè se ab ea vexatione redemit. hæc summam Manaemo populus contulit. exactis i. drachmis in singula capita. Nec multo post mortuus, Samariæ sepultus est, Phaccia regni hærede relicto. is patri crudelitate perfimilis, duobus tantum annis regnavit: quibus exactis in conuiuio cum amicis trucidatus est, in fidiis Phaccie tribuni, qui Romeliæ fuit filius. obtinuit aut hic Phaccias principatum annis xx. dubium impius magis an iniustus. Huius tempore Theglaphalassar Assyriorum rex Israelitas aggressus, subacta Galadica regione, & quicquid trans Iordanem colitur, vicinamque Galilæa, & Cydida, & Asora, colonos abstractos in suum regnum traduxit, de quo hoc loco hæc tenus. Porro Iothamus Ozia filius regnavit in tribu Iuda & Hierosolymorum regia, natus matre vrbani generis nomine Ierafa. Huic regi nulla virtus defuit, erga Deum pio, iusto erga homines, & reipub. studioso. quicquid enim in stauratione opus habebat, diligenter factiendum curauit. in templo vestibulum refecit & porticus-mœnium partem labantē restituit, & additis magnis ac firmis turribus communiuit. Ammanitas etiā prælio deuictos tributa pendere coegit, annua talenta ceterū & tritici coros decies mille, & totidē hordei. In tantumque regnū auxit, vrbē domi felix esset, quā foris formidabilis.

ταῦτα φιλοτίμως ὁξεργασατο. σοὺς μὲν τοὺς ἐν τῇ πόλει ἰδρύσας, ὃ φοροπύλαμα. τὰ δὲ καταπληρώματα τῆς τοῦ ἁγίου πύλης, πύργους παμμεγέθους καὶ δυσσάλωτους οἰκοδομήσας. καὶ τῶν ἄλλων ἐπὶ καὶ τῆ βασιλείας ἐμελεῖτο, πολλὰν ἐπιστροφὴν ἱστοῦντο, στρατωσαμένους ὅ καὶ ἐπὶ τῆς ἀμμανίτιδος, ὃ κατέστησε αὐτὸς ἐν τῇ μέσῃ, ἐπὶ ταῖς αὐτοῖς πόρεσι καὶ πᾶσι τοῖς αὐτῶν ταλάντων, καὶ οὕτως κόρας μυρίας, τὴν αὐτοῖς ὅ καὶ κερδῆς πύξινος ὅ ὅτι τὴν βασιλείαν, ὡς τε ἀκαταφρόνητον μὲν μὲν τὴν ἐκ τῆς πολέμου ἐστὶν, τοῖς δὲ αἰκείοις δυνάμεινα.

A τῆς ἑσθ' αὐτῶν ποσὶν ἀγνοίας καὶ τῆς δὲ τῆς εἰς τὴν θρόνον ἀστυρίας ταλαίπωρον οὐκ αὖ οἰκτὰ ὑπομνήσας δὴλιν. καὶ χρόνον μὲν πνεύματι διήγρη ἔξω τῆς πόλεως, ἰδιώτῃ δὲ ποζὸν βίον, τὴν παρὰ αὐτῶν ἰωθάμης τὴν ἀρχὴν ὡς ἀλαβόντες, ἐπὶ ταῖς ὑπολύπης καὶ ἀθυμίας ἀπὸ θανάτου, ἔτι μὲν βιώσας ἐκτελεῖ καὶ ἐξήκοντα. τοῦτον δὲ βασιλεύσας πενήκοντα δύο. ἐκκελεύθη δὲ ὁ μόνος, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ κήποις. ὃ δὲ τῇ ἱερεῖα μου πᾶσι ζαχαρίας ἐξ ἐμῶν βασιλεύσας τῇ ἱσραηλῆτι, δολοφονηθείς ἀπὸ θανάτου ὑπὸ φίλου πνός, σαλήσμου μὲν τοῦτομο, ἰαβέσσου δὲ υἱοῦ. ὃ καὶ τὴν βασιλείαν μετ' αὐτὸν ὡς ἀλαβὼν, οὐ πλείονα χρόνον ἡμερῶν αὐτῶν κατέχευε ἐπὶ πενήκοντα. ὃ δὲ στρατηγὸς μανάνμος κατ' ἐκείνον τὴν κατὰ τὴν ἐν τῇ πόλει, καὶ τὰ περὶ τὸν ζαχαρίαν ἀκυσσας, ἀφ' αὐτῆς τῆς στρατιᾶς ἦκει εἰς σαμαρείαν, καὶ συμβαλὼν εἰς μάχην, αἰελεῖ τὴν στήλησιν. ὃ βασιλεία κατὰ τῆς αὐτοῦ, ἐκείνην εἰς θάψαν ὡς ἀλαβὼν ταῖς πόλιν. οἱ δὲ ἐν αὐτῇ τῆς πόλεως μοχλῶ κλείοντες, οὐκ εἰσδίδεσκον τὸν βασιλέα. ὃ δὲ ἀμυνόμενος αὐτοῖς, ὃ πᾶσι ἐδῆσεν χρόνον καὶ τὴν πόλιν καὶ κατέχευε λαμβάνει πολιορκία. φέρον τε χαλιπῶς ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τὸν θάψαν τῇ στρατιᾷ, πᾶσι αὐτοῖς διαχρήσατο, μηδὲ πᾶσι φειδόμενος, ὡς ἐπὶ τῆς ὑποβολῆς κατὰ τὴν πόλιν ἐδῆσεν χρόνον. ὃ δὲ οὐδὲ τῇ ἀλλοφύλων πᾶσι σὺν γυναικὶ δὲ ἀπὸ τῆς γυναικὸς ὑποχρέους, ταῦτα τῆς ὁμοφύλου οὐκ εἰργάσατο. βασιλεύσας οὐκ ἐπὶ ἑξήκοντα.

D πᾶσι τῇ μανάνμος ἐπὶ τῇ δὲ σκαμὸς καὶ πᾶσι ἀμυνόμενος διέμενει. στρατεύσαντος δὲ ἐπ' αὐτὴν φέρον τῇ ἀστυρίας βασιλείας, εἰς μὲν ἀγῶνα καὶ μάχην οὐκ ἀπῆντα τοῖς ἀστυρίοις. πᾶσι δὲ χίλια τάλαντα ἀργυρίου λαβόντες ἀναχωρήσαντες, ἀγαλῶνται τὴν πόλιν. τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς σκευῆς τοῦ πλῆθους μανάνμος, στρατὸν καὶ κεφαλῶν δραχμῶν πενήκοντα. τὰ δὲ τῆς πόλεως ὃ καὶ ταῦτα, κηδεύεται μὲν ἐν σαμαρείᾳ κατὰ τὴν πόλιν ὃ τῆς βασιλείας τὴν ὑπὸ φακίαν δὲ ἀστυρίας. ὃ τῇ παρὰ τῆς κατακοινοῦσας ἀμυνόμενος, δυνάμει μόνος ἦρξεν. ἐπὶ ταῖς δολοφονηθείς ἐν συμποσίῳ καὶ φέρον ἀπὸ θανάτου, φακίαν πνός ἐς τὴν χιλίαν τοῖς ἐπὶ τῇ πόλει αὐτῶν παρὰ τῇ ῥομελίᾳ. κατὰ τῆς ὅτι φακίαν τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τὴν εἰς, καὶ ἀστυρίας τὴν καὶ ὡς ὁμοφύλου. ὃ δὲ τῇ ἀστυρίων βασιλείᾳ θυγατρὸς ἀστυρίων, ἐπὶ στρατωσαμένους τοῖς ἱσραηλῆταις, καὶ τὴν τε γαλαθινὴν ἀπασαν κατὰ τῆς ἀμυνόμενος, καὶ τὴν πόλιν τῆς ἱσραηλῆταις χρόνον, καὶ τὴν πόλιν τὴν γαλιλαίας κατὰ τῆς ἀμυνόμενος, καὶ τὴν πόλιν τὴν ἀστυρίας, καὶ τοῖς οἰκνέτορας ἀρχμαλὼν τῆς, μετέστησε εἰς τὴν αὐτῆς βασιλείας. καὶ τὰ μὲν περὶ τῆς ἀστυρίων βασιλείας, ἐν τῇ τοῖς ἡμῶν διδωδῶ. ἰωθάμης δὲ ὅτι πᾶσι, ὃ βασιλείας τῆς ἰωθάμης ἐν ἱεροσολύμοις, ἐκ μὲν οὐκ ἀστυρίας χρόνον κατὰ τῆς ἱερέας. ὅτι ὃ βασιλείας οὐδὲ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἀστυρίας μὲν τὰ περὶ τὸν θρόνον, δὲ κατὰ τῆς ἀστυρίας οὐκ ἔρχαν. ἐπὶ μελετήσας ὃ τῇ καὶ τὴν πόλιν. ὅσα δὲ ἐπὶ τῆς πόλεως ἐστὶν καὶ κόσμου.

F τὰ δὲ τῆς ἀστυρίας βασιλείας, ἐν τῇ τοῖς ἡμῶν διδωδῶ. ἰωθάμης δὲ ὅτι πᾶσι, ὃ βασιλείας τῆς ἰωθάμης ἐν ἱεροσολύμοις, ἐκ μὲν οὐκ ἀστυρίας χρόνον κατὰ τῆς ἱερέας. ὅτι ὃ βασιλείας οὐδὲ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς πόλεως, ἀλλ' ἀστυρίας μὲν τὰ περὶ τὸν θρόνον, δὲ κατὰ τῆς ἀστυρίας οὐκ ἔρχαν. ἐπὶ μελετήσας ὃ τῇ καὶ τὴν πόλιν. ὅσα δὲ ἐπὶ τῆς πόλεως ἐστὶν καὶ κόσμου.

ὡς δὲ τις καὶ τῶν τῶν παρὲν παροφθίτης νόμος ποιέο- A
μα, ὅς ἐστι τὸ ἀσυνέχον καταστροφῆς & τῆς νίνου παρο-
φθιόντων ἐλπίδι ἔτι. ἔσται νινύας κολουμένη θραύσει τοῦ
κινουμένου, οὕτως καὶ ὁ δῆμος ἀπὸς παρασόμενος, καὶ
κλυδωνιζόμενος οἰρήσει. φεύγων λυγρόντων. πρὸς ἀλ-
λῆλους, σῆτι καὶ μάλιστα, καὶ χερσὶν αὐτοῖς καὶ ἀργύριον
ἀρπάσσει. ἔσται δὲ οὐδὲς βουλοσόμενος, σάξεν γὰρ αὐ-
τῷ ἐπιλύσουσι τὰς ψυχὰς πολλοὺς καὶ τὰ κτήματα. Δει-
νὴ γὰρ αὐτοῖς ἐν ἀλλήλοις ἔρις ἔξει καὶ θρήνος, παρσις
τῶν μάλων, αἱ τῶν ὀφείων τῶν φόβου μέλαινα τῶν
λείας αὐτοῖς γηθήσονται. πού γ' ἔσται τὸ κατωκινήσειον τῶν
λεόντων καὶ ἡ μήτηρ σκυμνων; λέγει δὲ σοὶ ὁ θεὸς νυνύας,
ὅτι ἀφαισώ σε, καὶ οὐκέτι λέοντες ἐκ σοῦ πορεύσονται
ἐπιτάξουσι τῶν κόσμων, καὶ ἄλλα γὰρ πολλὰ πρὸς τοῦ-
τοις, ἀπαρτίστουσι οὐδὲ ὁ παροφθίτης ἐπὶ νινύας,
λέγει ἐκ ἀναγκῶν ἡγησάμενος. ἵνα γὰρ μὴ τοῖς ἐπι-
χαινοῦσι ὀχληρὸς δοκῇ, παρέλπιον. συνέβη γὰρ πάντα τὰ
παροφθιμένα ἐπὶ νινύας, καὶ ἔτι ἐκείνους καὶ πανταχῶς
δεῖξαι. ἐπὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπορεύοντες ἡμῶν διδύ-
λωται.

Κεφάλαιον ιβ'.

Ὡς στρατιώτης ἀράσης ὁ δαμασκὺ βασιλεὺς ἐπὶ ἱεροσολυ-
μίταις ἐπὶ τῶν ἀρχαίων τὴν βασιλείαν πῖσαι τὴν βασιλείαν ἀσυν-
έχον ἐπὶ δαμασκὸν στρατεύσασθαι.

Ὅ δὲ ἰσάμαρος μετήλλαξεν, ἔτι βιώσας ἐν καὶ τῶν
παρὰ τοὺς βασιλεῖς δὲ ἐξ αὐτῶν, ἐκείνους
καὶ τῶν αὐτῶν ἀρχαίων ἡ βασιλεία, ὅς ἀσυνέχους
τῶν γηθήσονται, καὶ τοῖς παρῶν ἐπὶ νόμοις, τοῖς
ἱεροσολυμίταις βασιλείας ἐμνήσασθαι, βωμοὺς ἐν ἱεροσολυ-
μίταις ἀσυνέχους, & θύων ἐπὶ αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις, οἷς καὶ
ἰδίον ὀλοκρῶνται πάντες, καὶ τὰ χαναναίων ἔθνη, καὶ τοῖς
τοῖς ἄλλοις ἐπὶ πᾶσι διαφερόμενοι. ἔχοντες δ' ἔτι
καὶ μεμνημένοι, ἐστράτευον ἐπ' αὐτὸν ὁ τῶν σύρων καὶ δα-
μασκίων βασιλεῖς ἀράσης, καὶ φακίαις ὁ τῶν ἱεροσολυ-
μίταις φίλοι γὰρ ἦσαν, καὶ συναλίσσαντες αὐτοὶ εἰς ἱεροσολυ-
μῶν, ἐπὶ πολὺν ἐπολιόρκειον χρόνον ὅτε τῶν τυχόν
ὀχυρῶν μὲν αὐτοῖς. ὁ γὰρ τῶν σύρων βασιλεὺς, λε-
βὼν τῶν πρὸς τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ πόλιν ἡλᾶθ, καὶ τοῖς
ἐνοικοῦσιν ἀπακτείναν, ἐγκατέστησαν αὐτῇ σιτοῦς.
τοῖς δὲ ἐν τοῖς φρουρίοις οἰκίσας καὶ τοῖς πύργους ἐκείνους
ἐκατέστησαν, καὶ λίαν πολλὰ ἀπελάσαντες εἰς δαμα-
σκὸν, τῆς στρατιᾶς ἀνέβησαν. ὁ γὰρ τῶν ἱεροσολυμιτῶν
βασιλεὺς, γνοὺς τοὺς σύρους ἐπ' αὐκὴν κατερχομένους, καὶ νο-
μίσας ἀξιώματός ἐστι τῶν ἱεροσολυμιτῶν βασιλεῖ, τὴν
δύναμιν ἐπ' αὐτὸν ἐκτελέσας, καὶ συμβαλὼν ἐνικήθη καὶ
μὲν τῶν θεῶν, ὡς ἐπὶ τοῖς ἀσυνέχους αὐτῶν πολλοῖς
ἔσται καὶ μεγάλοις ἐπὶ δαμάσκῳ γὰρ αὐτῶν μετὰ τῶν κατ'
ἐκείνους τὴν ἡμέραν ἀπὸ τῶν ἱεροσολυμιτῶν ἀνιρτίθησαν.
ὡς ὁ στρατηγὸς Ζαχαρίας τὸν υἱὸν ἀπέκτεινε ἐν τῇ συμ-
βολῇ τῆς βασιλείας ἀρχαίων, ἀμίας ὄνομα, καὶ τὸν ἐπὶ τοῖς
πολεμῶν βασιλείας ἀπώσης ἐκείνους, καὶ τὸν τῶν ἰσάμα-
ρος στρατηγὸν ἐλᾶν, ἀρχιμάχων ἐλᾶν. καὶ ἐκ τῆς
βωιαμίας φυλῆς, γυναικὸς καὶ πάντας ἀνή-
ρωτας, καὶ πολλὰν λίαν ἀρπάσαντες, ἀνέβησαν
εἰς δαμάσκον. ἀβήλας δὲ τις δὲ κατ' ὁμοίαν παρὲν παροφθίτης ὑπῆρχεν ἐν δαμάσκῳ, τῶν στρατῶν
πρὸς τῶν τευχῶν ἀπακτείναν, μεγάλη βοή τῶν ἡλᾶν αὐτοῖς αὐτῶν τῶν οἰκίσαντες ἰσάμαρος ἡγήσασθαι.

Hoc regnante propheta quidam exiit, Nau-XII.
mus nomine, qui de Assyriorum & Nini sub-
uersione hæc verba vaticinatus est. Ecce Nini-
ue piscina aquarum fluctuans, ita & populus
eius omnis turbatus & fluctuans fugiet. dicent-
que, state, state, eripite aurum, eripite argentum.
& nemo valet. mallet enim vitam seruare quã
facultates. occupabit enim cos graue dissidium
& lamentatio, & dissolutio membrorum, & fa-
cies corũ præ pauore fient luridæ. Vbi erit post-
hac domicilium leonum, & mater catulorum
leoninorum? Dicit tibi Niniue dominus: Dele-
bo te, nec posthac amplius leones ex te egressi
mundo imperitabunt. & alia multa de Niniue
in hanc sententiam prophetauit, quæ nunc nõ
est necesse repetere, alioquin molestus videri
possem lectorem plus æquo onerans. Eueniunt
autem omnia quæ de Niniue prædicta sũt, post
annum cxv. Et de his quidem hæcenus.

CAP. XII.

Rase Damascusorum regis Hierosolymitas bello
vexante, Achazes eorum rex coactus est Assyrio-
rum regem in Damascenos immittere.

Iothamus autẽ è viuis abiit ætatis anno xli. XII.
I cum regnasset annos sexdecim: & quo in re-
gis conditoriis deposito, regnum ad Achazen
eius filium hereditario iure peruenit. qui erga
Deum impiissimus, omnium, & patriarum le-
gum defector, ad imitationem Israeliticorum
regum se contulit, aras Hierosolymis erigens,
& in eis idolis sacrificas, quibus etiam propriũ
filium holocaustoma obtulit ritu Chananæorũ,
& his similia multa perpetravit. Hunc ita insa-
nientem duo simul reges, Rases Damascusorũ
& Phacies Israelitarum, bello aggrediuntur: e-
rant enim amici & socij: & compulsum Hiero-
solyma multum diuque frustra oppugnaverũt,
quodd vrbs esset munita egregiẽ. Interea Syriæ
rex ad mare rubrũ Elam urbẽ occupat, & ne-
catis eius habitatoribus Syrorum coloniam ed
deduxit. Multis item arcibus expugnatis, & ma-
gno Iudæorum numero interfecto, cum exerci-
tu ex manubiis ditato domũ reuersus est. Hiero-
solymitanus autem rex postquam cognouit
Syros abiisse domum, putans se Israelitarũ rege
non inferiorem viribus, eduxit contra eum copias.
& cum irato Deo commisisset præliũ propter
tot impia facinora victus est. centum enim
& viginti millia tunc ceciderunt de Hieroso-
lymitarum exercitu. In eodẽ prælio Zacharias
supremus dux Israelitarũ cũ Amia filio Achaz
cogressus, superatũ occidit, & pari modo Ericã
prætorianorũ præfectum adeptus interemit, &
Elcanam tribus Iudæ copiarum ducem viuum
in potestatem suam redegit, magnum præterea
captiuorum vtriusque sexus numerum è Beni-
iamitica tribu abegerunt, & opima præda dita-
ti reuersi sunt Samariam. Obelias autem quidã
qui in ea vrbe per id tempus propheta erat, oc-
currens illis ante mœnia, magna voce hanc vi-
ctoriam non ipsorum virtute partã affuecibat.

sed quodd Deus regi Achazæ irascetur. incu- A
 sabátque eos quodd non contenti præsentí felici-
 citate, ausi sint homines ex tribu Iudæ ac Ben-
 iaminica consanguineos suos captiuos abduce-
 re: & suadebat ut hos illætos domum remitte-
 rent, quod ni faciant, Deum ab illis pœnas exa-
 cturum, post hanc admonitionem Israelitæ in
 concionem conuenientes deliberant quid fa-
 cto opus esset. Exurgens autem quidam magnæ
 inter suos autoritatis, Barachias nomine, cum
 aliis tribus, negabant se passuros ut ciues sui ca-
 ptiuos in urbem introducerent, ne fortè om-
 nes ex æquo diuina ultio perderet. satis esse præ-
 teritorum peccatorum, in quæ prophetae cla-
 mitent, etiamsi nulla noua accedat impietas.
 His auditis milites, permiserunt illos, quicquid
 vellent, arbitratu suo agere. Tum prædicti viri
 assumptos captiuos eximerunt vinculis, & cu-
 ratis eorum corporibus, adiutos viatico remi-
 serunt domum incolumes. nihilo minus qua-
 tuor hi deduxerunt eos vsque Hierichuntem &
 vterius, cumque non longè abessent à Hiero-
 solymis, reperierunt Samariam.

C A P. XIII.

*Assyriorum rex vi expugnata Damasco, & oc-
 ciso rege, populum traducit in Mediam aliis gen-
 tibus Damascum in coloniam deducit.*

4. Reg. 16.
17.

A Chazes autem rex hac clade ab Israelitis
 affectus, missa ad Assyriorum regem The-
 glaphalassarem legatione, auxilium ab eo pe-
 tit contra Israelitas & Damascenos atque Sy-
 ros, magnam pecuniam illi pollicens in præ-
 sens etiam magnifica munera mittendo. Quam
 legationem postquam audiuit, ipse in auxilium
 Achazæ profectus est, & vastata Syria, expugna-
 raque Damasco, Rasem quoque regem occidit.
 Damascenos verò in superiorem Mediam po-
 pulariter traduxit: & pro illis quoddā Assyrio-
 rum gentes in agrum Damascenum reposuit.
 Israelitarum deinde terram populatus, multos
 ex ea captiuos comprehendit. Post Syros ad-
 hunc modum tractatos, rex Achazes sublato quā-
 tum erat auri & argenti in regni thesauris, at-
 que etiam in ipso templo & donariis quotquot
 erant pulcherrima, hæc secum deferens venit
 Damascum, & sicut antè pactus fuerat, omnia
 regi Assyriorum tradidit, actisque pro benefi-
 cio gratis reuersus est Hierosolyma. Erat autē
 hic rex tam stultus & incogitans, ut quamuis
 hostiliter cum Syris dissideret, illorum tamen
 deos colere non desineret, sed in eorū ceremo-
 niis, tanquam victoriā inde sibi pollicens, pie-
 tatem collocare pergeret. post cladem verò ac-
 ceptam, Assyriorum venerari cœpit numina,
 quiduis potius adoraturus, quàm verum & à
 maioribus acceptum Deum, cuius indignatio-
 ne ut tum vinceretur factum est. In tantum au-
 tem religionis contemptum prolapsus est, ut
 spoliatum prius donariis templum clauderet,
 ne illud solennibus sacrificiis honorare licet.

post has insanas impietates tandem mori-
 tur, cum vixisset annos triginta sex, & ex his
 regnasset sedecim, relicto hærede Ezecia filia.

ἔχ' ὃ τ' ὁ θεὸς χόλον ὃν εἶχεν ἐπ' ἀχάζον τὸν βασιλεῖα.
 καὶ καταμήμψατο, τῇ μὲν ἀποστασίᾳ τῇ κατ' αὐτὸν μὴ ἀρ-
 κιδόντας, ἀλλὰ πολυμήσαντας τοὺς ἐν τῇ ἰουδα φυλῇ
 καὶ βενιαμίνος συγγενεῖς ὄντας αἰχμαλωτῆσαι. συνε-
 βούλου τε αὐτοῖς ἀπολύσαι τοὺς εἰς τὴν οἰκίαν
 ἀπαυῶς ἀπειθήσαντας, καὶ τὰ θεοῦ δόκλον ὑφίξεν. ὃ ὅ
 τῷ ἰσραηλὶτῷ λαῷ εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνελθόν, ἐ-
 πισκέπτετο πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἀνό-
 ματοι τῷ δόδωκεν αὐτοῖς ἐν τῇ πολιτείᾳ, καὶ ἄλλοι μετ'
 αὐτῶν ἔειπεν, ἔλθον ἐκ τῆς πόλεως τοῖς πολίταις εἰσαγα-
 γαίν αὐτοῖς εἰς τὴν πόλιν, ἵνα μὴ πάντες ἀπολλώμεθα ἀπὸ
 τοῦ θεοῦ. μόνον γὰρ ἀπέχεσθαι τὸ πρὸς αὐτὸν ἡμῶς ἔξαμφο-
 τῶν, ὡς οἱ προσφῶνται λέγουσιν, ἀλλὰ μὴ κακότερα τοῦ-
 των ἀσθενήματα δράν. ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ στρατι-
 ται, συνεχώρησαν ἐκείνοις ποιεῖν ὃ ἐδοκεῖ συμφέρον.
 ὡς γὰρ λαβόντες αὐτοὺς οἱ προσφῶνται αὐτοῖς τοὺς αἰχμα-
 λωτοῖς, ἔλυσαν τε ἐκ τῆς οἰκίας ἡξίωσαν, καὶ δόντες ἐ-
 πόδω εἰς τὴν οἰκίαν ἀπέλυσαν ἀβελθεῖς. οὐδὲν ἦτορ
 καὶ τὰς αὐτοῖς συνελθόν, καὶ μέγας ἰεροσολύμοις
 πῆμψαντες ἐκ ἀπαυῶν τῷ ἰεροσολύμων, ἀνέστρεψαν εἰς
 σαμάρειαν.

Κεφάλαιον γ.

Ὡς καὶ πρῶτος ἱερατὴς ἐπὶ ἀσσυρίων βασιλεὺς δαμασκὸν, καὶ δι-
 φθρε μὲν αὐτῇ τὸν βασιλῆα, τοὺς δὲ ἀσσυρίους ἀσθενεῖς εἰς με-
 δίαν, ἔτι καὶ ἔτι καὶ ἐκ τῆς πόλεως εἰς δαμασκὸν.

A Χαλκὴς δὲ ὁ βασιλεὺς ταῦτα μαθὼν ἀπὸ τῶν ἰσ-
 ραηλῶν, πῆμψας πρὸς τὸν ἀσσυρίων βασιλῆα
 θυγατρασάβην, συμμαχίαν αὐτῷ ὡς πα-
 ρεχάλει πρὸς τὸν πόλεμον τὸν πρὸς τοὺς ἰσραηλῆτας,
 καὶ σύροις καὶ δαμασκηνοῖς, χεῖματα πολλὰ δώσθαι ὑ-
 παγνέμενος. ἐπεισὶ δὲ αὐτῷ καὶ λαμπερὴς δωρεά. ὃ ὅ
 τῷ πρὸς βίαν ἀφικομένῳ πρὸς αὐτὸν, ἦκε σύμμαχος
 ἀσάβην, καὶ στρατεύσας ἐπὶ τοῖς σύροις, τὴν πόλιν αὐ-
 τῷ ἐπὶ ὤρθησε. Ἐκ τῆς δαμασκὸν καὶ πρῶτος εἰλε, καὶ τὸν
 βασιλῆα ἀσάβην ἀπέκταν. τοὺς δὲ δαμασκηνοὺς ἀπώ-
 κισεν εἰς τὴν αἰὼν ἰουδαίαν, καὶ ἐκ τῆς ἰουδαίας τῶν ἀσσυρίων
 μεταστήσας πῆμα, εἰς τὴν δαμασκὸν κατέστησε. τὴν δὲ
 τῶν ἰσραηλῶν γλῶσσαν κακώσας, πολλοὺς ἀπ' αὐτῶν αἰχ-
 μαλώτους συνελάβε. ταῦτα αὐτῷ ὡς παρὰ θεοῦ τοῖς
 σύροις, ὁ βασιλεὺς ἀχάζος ἀφ' αὐτῶν τὸν χρυσόν, ὃς ἦν ἐν τοῖς
 βασιλικαῖς θησαυροῖς, καὶ τὸν ἀργυρόν, καὶ τὰ ἐν τῇ ναῷ
 τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ πᾶσις αἰὼν ἰουδαίας, τὸν βασιλῆα ἦκεν
 ἔχειν εἰς δαμασκὸν, καὶ ἔδωκεν τῶν ἀσσυρίων βασιλεῖ
 καὶ ταῖς ὁμολογίαις, καὶ πᾶσιν αὐτῷ χάριν ἔχειν ὁμολο-
 γήσας, ὑπέστρεψεν εἰς ἱερσόλυμα. ὡς δὲ οὕτως αἰὼν
 καὶ τὸν συμπίοντος ἀσσυλλόγους ἐπὶ τὸν βασιλῆα, ὡς τ'
 οὐδὲ πολυμήμερος ἀπὸ τῶν σύρων ἐπαύσατο τοὺς θεοὺς
 αὐτῶν προσκυνοῦν, ἀλλὰ διητέλει τοῖς θεοῖς σέβας
 ὡς παρεξομῶν αὐτῷ τὴν πόλιν. ἡ γὰρ τῆς ἰουδαίας
 τοὺς ἀσσυρίων ἤρξατο πῆμα, καὶ πᾶσιν εἰσέκει
 μάλλον πῆμα, ἢ τὸν παρὰ θεοῦ καὶ ἀληθινὸν θεόν, ὃς
 αὐτῷ καὶ τῆς ἰουδαίας ὀργισθὲν ἦν αἰὼν. ἐπὶ ποσούτων
 δὲ ὀλγῶν καὶ καταφρονήσεως ἦλθεν, ὡς καὶ τὸ
 λαὸν ἀποκλείσας τὸν ναόν, καὶ ταῖς ἱεροσολύμοις ἀ-
 παγορεύσας θυσίας ἐκπέσειν, καὶ ἀφελῆσαι τὴν ἀνα-
 θεμάτων αὐτῶν. ταῦτα ὡς ἐβόησαν τῷ θεῷ ἐπελάλυσεν, ἔτι
 ἀπὸ

ἀπὸ τῶν δὲ τῶν αὐτὸν καμῶν καὶ ὁ ἦν ἰσραηλιτῆς βασιλεὺς φαλαίς, ἐπεβουλόσαντες αὐτὰ φίλου πινός ὡσην τοῦ μύσματος ὅς ἑκὼν τὴν βασιλείαν ἐπ' ἔτη ἐνεία, ποτηρὸς τε λῶ, καὶ ἦν παρὲς θρόνον ὀλῶντος. στρατεύει δὲ ἐκ' αὐτὸν ὁ ἦν ἀστυριὸν βασιλεὺς σαλμανάσαρος, καὶ κρατήσας αὐτῆς, τὸν θρόνον γὰρ οὐκ ἔχον ἴσως εὐμνήσῃ καὶ συμμαχῶν ὑπήκουον ἐποίησάν, καὶ φόρους ἐπίταξεν αὐτῇ ταλῆν ἀρισμύμοις. ἔπειτα ἡ πεντάκτω τῆς βασιλείας ὡσην, ἐβασίλευσεν ἱζεκίας ἐν ἱεροσολύμοις, ἀρχίζῃ μὲν, ἐν ἀβίας ἀσπῆς τὸν γῆρας. φύσις ἡ αὐτῇ χρηστὴ καὶ δικαία καὶ θεοσεβής. οὐδὲν γὰρ ἄλλο παρ' αὐτὸν εἰς τὴν βασιλείαν παρελθόν, οὐδὲ ἀναγκασθέντες, οὐδὲ συμφορὰς αὐτῇ τε καὶ τοῖς ἀρχιερεῶσι ὑπὲρ τῆς θρησκείας ἢ θρόνον. ἀλλὰ συγκαλίπας τὸν λαόν, ἐν τοῖς ἱερεῖς καὶ τοῖς λαοῖς, ἐδημηγόρησεν ἐν αὐτοῖς λέγων, ἐκ ἀγνοήτου μὲν ὡς δὲ τὰς τῆς πατρὸς ἀμύρτιας τῆς μετὰ ὧσθαί τοις ἱερεῖς ἢ θρόνον ὅσας τιμὴν πολλὰν ἐπεμύθητε, καὶ μεγάλων χαρῶν ὁλοκαυρύντες ἐπ' αὐτῆς ἢ δόξασι, καὶ ἀπαυδῆντες ἐς αὐτὸς ἐδοκίμαζεν ἡ θεία τοῦτο τοιοῦτον ποιεῖν, ὧσθαι δὲ ὑμῖν ἔργον μακαριστὸν ὡς ἐστὶ δυνόν τὸ ἀσθεῖν, τοῦτο μὲν ἡδὴ λήθη ποιήσασθαι, καὶ θάρα δὲ αὐτοῖς ἐκ τῆς κοροῖας μασμάσθαι, τοὺς τῶν ἱερέων καὶ λαοῦ, καὶ συναλόντας οὕτως ἀδοῖξαι τὸ ἱερὸν, καὶ καθάρσας αὐτὸ ταῖς εἰς ἱεροῦ θυσίαις, ἐς τὴν ἀρχαίαν καὶ πάριον ἀνακαλίσσασθαι τιμὴν. ἔπειτα γὰρ ἢ θρόνον εὐμνήσῃ ποιήσασθαι, ἀρίστα τὴν ὀργάνω. τοῦτο εἰπόντες τῆς βασιλείας, οἱ ἱερεῖς ἀδοῖξουσιν τὸ ἱερὸν, καὶ εὐφρανόμενοι τὰ σκεῦη ἢ θροῦ, καὶ τὰ μυστήρια ἐμβαλόντες, τὰς εἰς τοὺς τῆς βωμῆς θυσίας ἐπιφέρουν. ὁλοκαυρύντας ἢ ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ὑπ' αὐτὸν χεῖρα, ἐκάλει τὸν λαόν εἰς ἱεροσολύμα τὴν ἡν ἀζύμων ἱερὸν αἶνον. πολλὴν γὰρ ἐκλελίσκει χρόνον δὲ τὰς τῆς ποροκηρύχου βασιλείων ὧσθαι. ὧσθαι καὶ ἢ παρὲς τοῦ ἰσραηλιτῆς προξενόμορος αὐτοῖς ἀφίπτας τὸν ἀπὸ βίον, ἐς τὴν ἀρχαίαν ἐπαυλῶν συνήθειαν, καὶ τὸ σέβειν τὸν θρόνον, καὶ γὰρ ἐπὶ τῆς αὐτοῖς ὧσθαι ἀρχιερεῶσι εἰς ἱεροσολύμα, τὴν ἡν ἀζύμων ἄρτον ἱερὸν, ἐν συμπαντηγύριζεν αὐτοῖς. ταῦτα δὲ ἔλεγε, ὧσθαι οὐχ ὅπως ὑπακούουσιν αὐτῇ, εἰ μὴ θάλωσι, ἢ ἐκείνων συμφέροντος ἔνεκα μαχερούς γὰρ ἔσθαι αὐτοῖς ἢ ἰσραηλιτῶν, ὧσθαι ἀρχιερέων ἢ πρίσβειν, καὶ δηλωσάντων αὐτοῖς τὰ ὧσθαι ἢ ἰδίου βασιλείας, οὐ μόνον οὐκ ἐπὶ αὐτοῖς. ἀλλὰ καὶ τοὺς πρίσβεις, ὡς ἀνὴτοις διηλῶσθαι, καὶ τοὺς προφήτας ὁμοίως ταῦτα παρανοήσας, καὶ προλόντας ἀπὸ πῶσθαι μὴ μετὰ δῆμοις πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἢ θροῦ διέπλυν. καὶ ταλαιπώρον συλλαβόντες αὐτοὺς, ἀπέκταναν. ἐν οὗτῳ μὲν τῆς αὐτοῖς ἔρκασι ὧσθαι ἀρχιερέων, ἀλλὰ καὶ χεῖρα ἡν ἀρχιερέων ἀπνοοῦντο. καὶ οὐ πρὸς τὸν ἐπὶ αὐτοῖς, πρὸς ἢ τοῖς πολέμοις αὐτοῖς ἀμυνόμενος τῆς ἀσέβειας ὁ θρόνος ἐποίησεν ὑποχρίεις. καὶ παρὲς μὲν τῆς αὐτοῖς δηλώσασθαι. πολλοὶ μὲν τοὺς ἡν μακροσπύδους φυλῆς ἐξ ἀβούλου καὶ ἰσχυροῦ πωδόντες οἱ οἱ προφῆται παρῶσθαι, ἐς εὐσέβειαν μεταβάλλοντο. καὶ οὗτοι πάντες εἰς ἱεροσολύμα πρὸς ἱζεκίαν συνήδραν ὅπως τῇ θροῦ προσπνήσωσιν. ἀρχιερέων δὲ τούτων, ὁ βασιλεὺς ἱζεκίας ἀνὰ εἰς ἱερὸν μὴ τῶν ἡν γέμων καὶ τοῦ λαοῦ πάντας, ἐθυσαν αὐτοῦ ταύρους ἐπὶ τῇ, καὶ κριοὺς τοσοῦτον

A Quo tempore etiam Phaceias Israelitarum regni cum vita amisit, casus per insidias cuiusdam ex charioribus sibi aulicis, cui nomen Oseas, qui cum regnum scelere quaesitum per annos ix. obtineret, vir fuit pessimus, nihil pietatis Deo deferens. In huc duxit exercitum Assyriorum rex Salmanasar, & quia Deum non habebat propitium, destitutum eius auxilio facile subiugauit, & praefinita tributa coegit pedere. Quarto autem anno regni huius Osee Ezechias Hierosolymis regnum adeptus est, Achaze ex Abia Hierosolymitana muliere filius. is erat ingenio bono & iusto ac pio praeditus. nam statim ab initio principatu nullam magis necessariam vel utilem tam sibi quam subditis curam existimauit, quam religionis ac diuini cultus. quamobrem aduocata populi & sacerdotum Leuitarumque concione, sic fertur ad eos verba fecisse: Ne ipsi quidem ignoratis quod propter peccata patris mei, & non redditos Deo debitos honores, in multas & magnas calamitates incidistis, quia per extremam dementiam passi estis vobis persuaderi, ut eos quos ille deos putabat coleretis. Ergo quandoquidem vestro malo didicistis quam perniciose res sit impietas, horror ut illa obliuioni tradita purificetis vos a praeteritis pollutionibus una cum sacerdotibus & Leuitis, ac tum demum conuenientes aperiatis templum, & lustratum prius expiatumque sacrificiis legitimis in pristinum honorem & reuerentiam restituat. hoc enim pacto placatum Deum & propitium habebimus. His regis monitis accensi sacerdotes templum aperiuere, & eiectione inde inquinamentis, adornatisque sacris vasis, victimas patrio ritu in altare inferunt. Rex vero dimissis per totam ditionem suam nuntiis, populum Hierosolyma ad azymorum celebritatem conuocat multo iam tempore intermissam propter impiam superiorum regum incuriam. Quin & Israelitas per nuncios hortatus est, ut relictis consuetis superstitionibus ad priscam illam pietatem & veri Dei cultum redirent. Se enim illis permittiturum ut Hierosolyma venientes azymorum festum una cum suis ciuibus celebrent. Hec autem se suadere non ut suum negotium ageret, sed ipsum utilitatis gratia, quos beatos fore, si huic consilio paruerint. Israelitae vero audito quid legati a suo rege afferrent, ad eam mentem non adhibuerunt, ut eos ludibrio habuerint, & prophetas quoque eodem cohortantes, & praemonentes quantae calamitates instarent, ni mature ad pietatem redirent, respuerint: quos postremo comprehensos necauerunt. nec his facinoribus contenti ad peiora etiam sunt prolapsi, ita ut non prius desisterent, quam ob extremam impietatem Deus ultor in potestatem hostium eos tradidit, sicut suo loco dicetur. Multi tamen de Manassitica tribu & Zabulonis atque Isacharis prophetarum monitis parates ad pietatem sunt conuersi, atque hi omnes Hierosolyma ad Ezechiam confluxerunt, ut Deum adorarent. Postquam autem ea multitudo conuenit, rex ascenso templo una cum principibus & populo, immolauit pro se tauros septem, & toride arietes, parumque hircorum numerum. & cum primum manus in

τοῖς καὶ ἰεῖοις τοσούτοις. Ὁπότε δὲ τὰς χεῖρας

capita victimarum imposuissent tam rex quā principes, sacerdotibus maſtandas reliquerūt. illi verò iugulabant, & solidas concemabant, Leuitarum corona circumſtante cum instrumentis muſicis, & diuinos hymnos canente, quemadmodum olim David eos pſallere docuerat. reliqui verò ſacerdotes accinebant buccinis. Interea populus & multitudo humi in faciem proſtrati Deum adorabant. poſt hæc ſacrificauit boues ſeptuaginta, arietes c. agnos cc. populo verò ad epulum largitus eſt boues dcc. & reliqui pecoris tria millia. Cumque omnia ritè ſacerdotes perfeciſſent, rex lætus epulabatur cum populo, agentes Deo gratias. Inſtante verò azymorum feſto, paſchale ſacrum facientes, alias deinceps victimas maſtabat per continuos dies ſeptem. populo etiam, præter eū numerum, quem ipſi maſtauerunt, taurorū duo millia, peccorum ſeptem millia rex de ſuo largitus eſt. hanc liberalitatem imitari principes mille tauros eis dederunt, & pecora mille quadringenta, nec vllum feſtum tam magnificè eſt celebra tum à Solomonis temporibus in cum vſque diem. peraſto feſto vrbeſ egreſſi totam regionem luſtrauerunt, ipſa quoque Hieroſolyma ab omni idolorum ſpurcitie munda reddiderunt. Quotidiana deinceps ſacra iuxta legem rex de ſuo fieri mādauit, & ſacerdotibus ac Leuitis à populo decimas reddi cū primitiis fructuum, vt poſſent eſſe circa diuinum cultum aſſidui. Quo factum eſt vt populus omne genus fructuum conferret Leuitis & ſacerdotib⁹: rex verò horum apothecas & promptuaria condidit, vnde ſingulis partes diſtribuerentur cum vxoribus & liberis, atque in hunc modum priſtinus cultus reſtitutus eſt. His ita cōſtitutis rex Palæſtiniſ bellum intulit, & parta victoria omnes eorum vrbes à Gitta vſque Gazam ſux ditioni adiecit. Interea rex Aſſyriorum per oratorem ei denunciat, omnem eius regionem ſe ſubiugaturū, niſi tributa, quæ priuſ pater ipſius, penderet. Ezecias verò minas eius non magni fecit, fretus Deo ſuaque pietate, ac propheta Eſaia, per quem futura cognoscebat. & hæcenus de hoc rege.

CAP. XIV.

Salmanaſar capto Iſraelitarum rege, & decem tribubus tranſlatis in Mediā, Cuthaſ in eorum regionem migrare iubet.

XV. **S**Almanaſar autem Aſſyriorum rex comperit, quòd Iſraelitarum rex miſiſſet clām legationem ad Soam Aegyptiorum regem, inuitans eum ad ſocietatem contra ipſum ineundam, iratus duxit exercitum contra Samariam, anno Oſæ regni ſeptimo, & ad receptus ab eo, poſt tertiū obſidionis annū vrbe vi cepit, anno eiufdē regis nono, Ezecie verò Hieroſolymorū regis anno ſeptimo: extinctoque funditus Iſraelitarū imperio, populum traduxit in Mediā & Perſidē,

τῆς ὡποῦ βασιλείας. οὐ διξαμῶν δὲ αὐτὸν ἔβασιλεύς, ἔτσι πολιορκήσας ἔρισιν, εἰλε κτὲ κρείτος τῶν σαμάρειαν, ἔνατον μὲν ἔτος ὡποῦ βασιλεύοντος, ἔβδωμον δὲ ἔξκαις ἔτων ἱεροσολυμιτῶν βασιλείας. καὶ τῶν ἱσραηλιτῶν ἡγεμονίαν ἀρῶν ἡφαίσει, καὶ πάντα τὸν λαὸν μετατόπισεν εἰς τὴν μεδίαν καὶ περσίαν, ἐν οἷς

A τὰς κεφαλὰς τῶν ἱερῶν αὐτοῦ δ' ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἡγεμόνες, τοῖς ἱερεῦσι καλλιερῆν ἀφῆκεν. Ἐοὶ μὲν ἔδυσον τε καὶ ὠλοκαύπυν. οἱ δὲ λαοὶ ὡς ἐμεσῶντες ἐν κίχλῳ μὲν τῶν μεσικῶν ὀργάνων, ἡδὸν ὕμνευς εἰς τὸν θεὸν, καὶ ἔψαλλον ὡς ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τοῦ δαβίδου. οἱ δὲ λοιποὶ ἱερεῖς βυχάναις ἔχοντες, ἐπιστάλπιζον τοῖς ὕμνωδοῖσιν. οὕτως δὲ γλυκοῦν, ἐπὶ πρὸς ὅσον ῥίψαντες ἑαυτοὺς, ὅτε βασιλεὺς καὶ τὸ πλῆθος περὶ σικκῶν τὸ θεῖον ἔπαιον. οὕτως μὲν βούς ἐβδωμήκοντα, χεῖροι ἑκατὸν, ἀρῆαι δὲ ἑκατόσις. τὰ πλῆθει δὲ πρὸς ὀλίγον ἔχαιε ἕως τοῦ μὲν ἔξακοσίους, τὰ δὲ λοιπὰ θρέμματα ἑξήκλια. καὶ πᾶσι μὲν οἱ ἱερεῖς ἀκολουθῶντες ἐποίησαν τὸν νόμον. οὕτως δὲ ὁ βασιλεὺς ἡδύμνος, ὀλιγάκις μὲν τῷ λαῷ, τὰ θεῶν χάριν ὁμολογῶν. ἐς αἰσῆς δὲ τῆς τῶν ἀζύμων ἰορτῆς, θύσαντες τῶν λεγομένων πάχα, τὰς ἄλλας τὸ λοιπὸν θυσίας ἐπέτρουον, ἐφ' ἡμέρας ἐπὶ τὰς δὲ πλῆθει παρὲξ ὧν ἐκαλλιέρησαν αὐτοὶ, ταύρους μὲν διχαλίους, θρέμματα δὲ ἐπὶ καχίλια ὁ βασιλεὺς ἔχαιε ἕως τοῦ δὲ αὐτὸ καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐποίησαν, χεῖροι μὲν ταύρους ἔδυσαν αὐτοῖς, θρέμματα δὲ χίλια καὶ πεσάραικοντα. καὶ ἔπειτα τὸν θεὸν ὑπὸ σολομῶντος τῷ βασιλεῖ οὐκ ἀχρεῖσαι ἡ ἰορτῇ, τότε πρὸς λαμπερὸς καὶ φιλοτίμως ἐπετέλειον. ὡς δὲ τὰ θεῶν τῶν ἰορτῶν αὐτοῖς πύρας ἔχαι, ὅτε ἔλθοντες εἰς τὴν χεῖραν ἡγίσταν αὐτῶν, καὶ τὴν πόλιν ἡ παντὸς ἐμάδα ἔχαι μιάσματος εἰδῶλον. τὰς τε καὶ καθεμερίας θυσίας ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἰδίῳ ὀπιταλεῖσθαι περὶ τὰς καὶ τὸν νόμον, καὶ τοῖς ἱερεῦσι καὶ λαῷ τὰς τὰς διχαλίας ὡς ὅτε τῷ πλῆθει δὲ δαδῶσαι, καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῶν καρπῶν, ἢ αἰετῇ θρησκείας ὡς ἀμύμων, καὶ τῆς θρησκείας ὡς ἀχρεῖσαι τῷ θεῷ. καὶ τὸ μὲν πλῆθος συνεστρέφετο παντοδαπὸν καρπὸν τοῖς ἱερεῦσι ἔτις λαοῖς. ἀποθήκας δὲ καὶ ταμίαια τέτων ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας, ἐκαστῷ δίνετο τῶν ἱερῶν καὶ λαοῖς, καὶ πᾶσι αὐτοῖς ἐγυναιξί. καὶ οὕτως πάλιν εἰς τὴν ἀρχαίαν θρησκείαν ἐπανῆλθον. ταῦτα δὲ τὸν περὶ τὴν μεδίαν θεὸν ὁ βασιλεὺς κατασκευάσας, πόλεμον ἔξωθεν πρὸς τοὺς παλαιστούς, ἔνικησας, κατέχευεν ἀπάσας τὰς ἀπὸ γῆς μέχρι γῆτις πόλεις τῶν πολεμίων. ὅς τῶν ἀσυρίων βασιλεὺς πᾶντας ἡπάει πᾶσι αὐτῶν κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν ἀρχῶν, εἰ μὴ τοὺς φόρους, ὡς ὁ πατὴρ αὐτῶν τὸ πρὸς ἐπέλει, τούτοις δὲ ποδῶν. ἔξκαις δὲ ὁ βασιλεὺς, τῶν μὲν ἀπειλῶν οὐκ ἐφρόνισεν, ἐδάρεν δὲ ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν θεὸν δυνάμει, καὶ τὰς περὶ τὴν ἰσραήλ, παρ' οὗ πᾶσι ἀκρεβῶς τὰ μέλλοντα ἐπυνθάνετο. καὶ ὡς μὲν ἡμῖν ἐπὶ τῇ περὶ τὸν θεὸν τῶν τῶν βασιλείας.

-Κεφάλαιον ιδ'.

Ὡς σαλμανάσαρς τὸν ἱσραηλιτῶν βασιλεὺς ἀπῆκεν, ἔως τὰς διχαλίας εἰς μεδίαν κατὰ τὴν μεδίαν ἔδυσεν εἰς τὴν μεδίαν κατὰ τὴν μεδίαν.

Σαλμανάσαρς δὲ ὁ τῶν ἀσυρίων βασιλεὺς, ἐπὶ τῇ γῇ αὐτῶν ὅτι ἱσραηλιτῶν βασιλεὺς ὡς εἶπεν, πᾶντας κρύφα πρὸς σῶσιν τὸν τῶν ἀσυρίων βασιλεὺς, παρεχόμενος αὐτὸν ἐπὶ συμμαχίας τῶν κατ' αὐτῶν, παρεξωδῶν, ἱσραήλ τῶν ἐπὶ τῶν σαμάρειαν ἔχει ἐβδωμον

ἐν οἷς καὶ τὸν βασιλέα ἀσὺν ζώντα ἔλαβι. καὶ μεταστήτας ἐκ ταύτης ἀλλὰ ἔσθην ὑπὸ χούθου τόπου πνός, ἐστὶ γὰρ ἐν περσίδι ποταμὸς τῆς ἔχον τοῦτομα, κατέκειντο εἰς τὴν σαμάρειαν, καὶ τὴν τῆς ἰσραηλίων ἔχον. μετόκησαν οὐκ αἱ δὲ φυλαὶ τῆς ἰσραηλίων ἐκ τῆς ἰουδαίας μὲν ἐπὶ ἀρίθμον ἐνακοσίων πεσάρακοντα ἑπτά, ἀρ' οὐ γένοιτο τὴν ἀργυπίον ἐξελθόντες ἀπ' αὐτῶν οἱ ἐσθόντες τὴν δὲ κατέχον τὴν ἔχον. ὑπὸ δὲ στρατηγούτου ἰησοῦ ἐπὶ ὀκτακοσίων. ἀρ' οὐ δὲ ὑποστάντες ὑπὸ ῥοβοάμου τῆς δαβίδου υἱοῦ τοῦ τὴν βασιλείαν ἰεροβοάμῳ παρέδωκαν, ὥς μοι καὶ πρὸ τῆς δαβίδου, ἐπὶ ἐπὶ δακρύοις πεσάρακοντα μύριας ἑπτά, ἡμέρας ἑπτά. καὶ τέλος μὲν τοῖς ἰσραηλῆσιν τοιοῦτο κατέλαβι ὡς δαβίδας τοῖς νόμοις, ὡς δακρύοις τῆς πρὸς τῆς, οἱ πρὸς τῆς ταύτην αὐτοῖς τὴν συμφορῇ, μὴ παυσαντοῖς τῆς ἀσθενείας. ἦρξε δὲ αὐτοῖς τῆς κακῆς ἡ τῆς ἰσραηλίων πρὸς ῥοβοάμον, τὸν πρῶτον δούλον ὑποδύναντες βασιλεία, ὅς ἐστι τὸ θυὸν ἐξαμύριον, ἔχον αὐτοῖς τοῦτο ἵππῳ μισσαμύριοις τὴν ἐκείνου παρονομίαν. ἀλλ' ἐκείνος μὲν ἦς ἡ δαβίδας δίκης ταύτην ὑπῆρχε. ὁ δὲ τῆς ἀσσυρίων βασιλεὺς ἐπὶ τὴν πολέμῳ τὴν τε συρίαν πᾶσαν καὶ φοινίκην. τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο τῆς βασιλείας, ἐν τοῖς τυρίων ἀρχαίοις ἀναγράφεται. ἐσράτωσε γὰρ ὅτι τυρίων βασιλεύοντος αὐτοῖς ἰουδαίῳ, μὲν τῆς τῆς καὶ μὲν τῆς, ὅς τῆς χρονικῶν πομπῆς τὴν ἀσσυρίων, καὶ τῆς τυρίων ἀρχαία μετὰ τῆς εἰς τὴν ἰουδαίαν γλῶττιαν, οὕτως ἐδύλωσε. καὶ ἰουδαίῳ ὄνομα, ἐβασιλεύον ἐπὶ τετρακόντα ἔξ. ὅτι, ὑποστάντων αὐτοῖς, ἀνατρίχας, πρὸς τῆς αὐτοῖς πάλιν. ἐπὶ τοῦτοις πέντε τοῖς ἀσσυρίων βασιλεῖς, ἐπὶ τὴν φοινίκην πολέμῳ ἀπάσαν. ὅς τῆς σπυριμῶν εἰρήνην, μὲν πάντων ἀνέχοντες ὅπου. ἀπὸ τῆς τυρίων, σιδῶν καὶ ἀρκὴ καὶ ἡ πάλαι τυρός, καὶ πολλὰ ὄνομα πόλεις, αἱ τῆς τῆς ἀσσυρίων αὐτοῖς βασιλεῖς παρέδωκαν. διὸ τυρίων οὐκ ὑποταγμένη, πάλιν ὁ βασιλεὺς ἐπ' αὐτοῖς ὑπῆρχε, φοινίκων συμπληροῦσαν αὐτοῖς ταῖς ἐξήκοντα, καὶ ὅτι καὶ οἱ ὀκτακοσίους. αἱς ὅτι πάλιν αὐτοῖς τῆς ναυσι δικάδου, τῆς καὶ τῆς ἀντιπάλαν δακρύοις, λαμβάνουσι ἀρχμαλῶντες ἀνδρας εἰς πεντακοσίους. ἐπὶ τῇ δὲ πάντων ἐν τυρίῳ πᾶσι δὲ ταῦτα. ἀνατρίχας δὲ ὁ τῆς ἀσσυρίων βασιλεὺς, κατέστησε φύλακας ὅτι τῆς ποταμοῦ, καὶ ὑδραγωγῶν οἱ δακρύοις τυρίους ἀρῶσαται. καὶ τοῦτο ἵππῳ πᾶσι γυμνοῖς, ἐκάρτησαν πίνοντες ἐκ φρενῶν ὀκτιῶν. καὶ τὰ μὲν ἐν τοῖς τυρίων ἀρχαίοις γεγραμμένα, καὶ τὰ σαλμασασάρου τοῦ ἀσσυρίων βασιλεῖς ταῦτ' ἐστίν. οἱ δὲ μαπομιδῶντες εἰς σαμάρειαν χουδαῖοι, ταῦτη γὰρ ἔχοντο μέγας διῦρο τῆς πρὸς τῆς, ὅτι τὸ ἐκ τῆς χουδαῖς καλουμένης χουδαῖς μεταγῆναι, αὕτη δὲ ἐστὶ ἐν τῇ περσίδι, καὶ ποταμὸς τοῦτ' ἔχον ὄνομα, ἔχον καὶ ἔσθην ἔσθην εἰς τὴν σπυριμῶν πομπῆς, πᾶσι δὲ ἵππῳ, καὶ πᾶσι κατὰ τὴν πάλαι αὐτοῖς σιδῶν παροξύνουσι τὸν μέγαν θυὸν εἰς ὄργην καὶ χόλον. λοιμὸς γὰρ αὐτοῖς ἐνίσκηψεν, ὑφ' οὗ φθνεῖς καὶ θνητοὶ τὸν μέγαν θυὸν, ὡς τοῦτο σπυριμῶν

A cum quo etiā Oseas rex viuis captus est. Deinde migrare iussa quadam Persica gente ex contractu qui ab amne Chutho denominatur, sedes ei designauit in agro Samariæ, cæteriæque Israelitarum regione. Migrauerunt igitur decem tribus Israelitarum ex suis sedibus post annos DCCCXLVII. ex quo maiores eorum Ægyptum egressi armis ea loca suæ ditionis fecerunt : post principatum Iesû annis octingentis. post defectionem verò à Roboamo Davidis nepote ad Hieroboamum, de qua suprâ diximus, annis CCL. mensibus septem, diebus septem. atque hic fuit finis Israelitarum, qui neque legi subditi esse voluerunt, neque prophetas audire, prænunciantes adesse pro foribus hæc calamitatem, ni ab impietate desisterent. omnium autem horum malorum initium fuit illa seditio, per quam à Roboamo defecerunt, Iesuo ipsius in locum eius rege constituto: qui contemptis diuinis legibus, & populo per suum exemplum ad eandem iniquitatem pertracto, indignationem cælestis numinis eis conciliauit, & ipse quoque meritis pœnas non effugit. Porro Assyriorum rex cum armistotam Syriam & Phœnicen peragrauit, & nomen eius in Tyriorum annalibus scriptum inuenitur. bellauit enim contra Tyrum regnante ibi Elulæo, attestante etiam Menandro, qui in suis chronicis, ex Tyriorum annalibus in græcam linguam translatis sic scribit. Is deinde qui Elulæus nominabatur, regnauit annos tringinta sex. hic deficientes Gittæos cum classe eò profectus sub imperium suum retraxit. contra quos misso exercitu Assyriorum rex Phœnicen totam inuasit: facta deinde pace, cum copiis domum reuersus est. paulo post Sidon, Arce, Palætyrus cum multis aliis oppidis à Tyriis ad Assyriorum regem defece-
E runt : & cum soli Tyrij facere eius impetrata detrectarent, reuersus est contra eos cum sexaginta nauibus, quas Phœnices instruxerunt, impositis etiam octingentis remigibus. Quibus occurrentes Tyrij cum duodecim nauibus disiecta hostili classe, quingentos ex ea captiuos abduxerunt, quo facinore non mediocrem rei naualis gloriam sibi comparauerunt. Reuertens autem rex Assyrius, custodes ad fluium & aquæ ductus disposuit, qui aquari Tyrios prohiberent: quod cum per continuos quinque annos fieret, coacti sunt effossis puteis inde se sustentare. Hæc sunt quæ in Tyriorum annalibus de Salmanasare Assyrio scripta inueniuntur. Cæterum noui Samariæ coloni Chuthæi, sic enim tum appellabantur, quod à Persidis regione Chutha, & flumine Chutho essent traducti, cum quinque gentium essent, totidem deos patrios secum attulerunt, quos ritu suo colentes Deum maximum ad indignationem irritauerunt. Exorta est enim sæua pestilentia, à qua cum popularentur, nullam inuenientes opem oraculo admoniti sunt, ut Deum maximum colerent: nam hoc illis
Ec

præsentem salutem allaturum esse. mis-
sis igitur ad regem Assyrium legatis, pe-
tierunt ut sacerdotes aliquot à captivis Israheli-
tis ad eos remitteret. quo facto legem & Dei
colendi rationem ab eis edocti diligenter eum
cœperunt colere: μόχque cessavit pestilentia,
permanéntque nunc quoque in ea religione
Chutzi vocari Hebræis, Græcis verò Samarite,
qui pro præsentī semper conditione tempo-
rum mutabiles, quoties feliciter degere Iu-
dæos viderint, cognatos se eorum appellant,
utpote à Iosepho oriundos, & hac ratione san-
guine illis coniunctos. quando verò in re-
bus aduersis eos aspiciunt; nihil ad se perti-
nere aiunt, nec illis quicquam debere beneuo-
lentia, cum ipsi ex longè remotis gentibus ad
ea loca venerint: de quo aliàs dicitur oppor-
tuniùs.

ἀλλοθιῆς ἀποφάνουσιν ἑαυτοίς. ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ οὕτως ἔξομῶν εὐχμετέρον ἔπειν.

A αὐτοῖς δὲ ἐμῶν. πῆμψαντες οὐκ ὥρως πρὸς τὴν ἀστυνὴν
βασίλειαν ὡρὸς βεῖς, εἰδόντο ἱερεῖς αὐτοῖς ὧν ἔλαβον
αἰχμαλώτων τοὺς ἰσραηλίτας πολυμήσας, ὑποσεῖ-
λιν. πῆμψαντος ἡ τὰ τὸ νόμῳ, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ
θεοῦ τοῦτον ὅσῳ διδασκόμενοι θρησκείαν αὐτὸν φι-
λοτήτως. καὶ τοῦ λοιμοῦ ἀπαρχήματα ἱπαύσαντο.
χρησμοὶ τε τοῖς αὐτοῖς ἐπὶ καὶ νῦν ἡδὲσι δεχόμενοι
σιν, οἱ καὶ μὲν τὴν ἑβραίων γλῶτταν χουδαῖοι, καὶ
ἡ τὴν ἑλλήνων σαμάρηται. οἱ ὥρως μεταβολῶν
καὶ συγχύειαν ὅταν μὲν εὖ ὁρατοῦντας βλέπωσι
τοὺς ἰουδαίους συγχύεις ἀποκαλοῦσιν, ὡς ἐξ ἰωσή-
που φυῶντες, καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκείνην τῆς ὥρως αὐ-
τοῖς ἔχοντες οἰκιστοὺς. ὅταν δὲ πλάσσαντας ἴδω-
σιν, οὐδαμῶς αὐτοῖς ὡροσῆκεν λέγουσιν, οὐδ' ἔτι
δίκαιον οὐδὲν αὐτοῖς εὐνοίας ἢ γῆμοις, ἀλλὰ μετοίκους

T A Δ E





ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ ΔΕΚΑΤΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER DECIMVS.

Κεφάλαιον α΄.

*Senacheribi Assyriorum regis expeditio Hieroso-
lymitana, & Ezecia regis oppugnatio.*

Στρατία τῷ ἀσυρίῳ βασιλεὺς συναχθεὶς εἰς ἱερουσόλυμα,
καὶ πολιορκία τῷ βασιλεὺς ἐξενεῖ.

4 Reg. 18.



Ezecia duarum tribuum regis
anno quartodecimo Senache-
ribus Assyriorum rex cū in-
structissimo exercitu cū ag-
gressus est, omnesq; vrbes vi-
cepit, quotquot sunt in Iudæ
tribu & Beniamitica. Iamque
ducturus erat Hierosolyma, cū ad illum ve-
nit legatio, imperata facturum, & tributa solu-
turum promittens. Senacheribus verò auditis
legatis decreuit omisso bello postulata regis ad-
mittere, & pollicitus est, si argenti talenta tre-
centa, auri triginta accepisset, pacatum se abi-
turum, iurciurando interposito quòd ab omni
iniuria temperaturus esset. His persuasus Eze-
cias exhaustis thesauris mittit eam pecuniam,
ratus hoste remoto posthac sine periculo se re-
gnaturum. Accepit Assyrius pecuniam, sed pa-
cta non præstitit: nam profectus ipse cum co-
piais cōtra Egyptios & Æthiopes, Rapšacē du-
cē cum duobus aliis ad cōtinuādū Hierosoly-
mitanū bellum reliquit. collegarū nomina erāt
Tharata & Anacharis. vt verò admodò mœnib.
exercitu castrametati sunt, per nunciū postula-
uerunt, vt Ezecias ad se prodiret in colloquiū.
ille q̄ sibi metueret prodire nolēs, tres intimos
amicos misit, Eliacimum procuratorem, &
Somnaxum, & Ioachūm à commentariis. hi
cū prodiiissent, ante duces constitērunt. quos
intuitus Rapšaces iussit regi suo referre hæc:
quòd magn⁹ rex Senacherib. scire vult, quo fre-
tus dominum suum refugiat, & obedire nolens
exercitū in urbē nō recipiat. an fortē Egyptiis,

A



ZEKIOY τῷ τῷ δύο φυλάδιν
βασιλεὺς, τέταρτον ἔτη καὶ δέκα-
τη ἔτος τῇ ἡγεμονίᾳ ἔχοντας, ὁ πῶν
ἀσυρίων βασιλεὺς συναχθεὶς
ὄνομα, στρατιὴν μὲν πολλὴν ὥρ-
σκειν ἐπὶ αὐτόν. καὶ πρώτος τῶν
ἀπάντας αἶρει τὰς πόλεις τὰς τῆς
ἰούδα φυλῆς, καὶ βενιαμίνους. μέλλοντος δὲ ἀρχὴν τῇ δύ-
ναμιν ὅτῃ ἱερουσόλυμα, φθάσει προεβαστάμηνος πρὸς
αὐτὴν, καὶ ὑπακούσεται, καὶ φόβον ὃν αὐτῇ τελέσῃ
ὑπακούσάμηνος. συναχθεὶς ὁ βασιλεὺς τὰ ὥρ-
σκειν, ἔγνω μὴ πολιορκεῖν, ἀλλὰ τὴν ἀξίαν πρὸς
δύναται, καὶ ἀφ᾽ ἑαυτοῦ μὲν τέλματα ξυακόσσει, χρυσὸν ὃ
ξυακόσσει λαβὼν, φίλος ἀναχωρεῖν ὡς λόγος, πρὶν δὲ
τοῖς προεβασταῖς ἐτόρκους, ἢ μὲν ἀδικήσας μὴ δὲ
αὐτὸν οὕτως ἀναστρέψῃ. ὁ δὲ ἐξ ἰούδας πεισθεὶς, καὶ κενώ-
σας τὰς θυσιασθῆναι, πᾶσι τὰ χρήματα, νομίζων ἀ-
παλλαγθῆναι τῇ πολιορκίᾳ, καὶ τῇ πόλει τῆς βασιλείας
ἀρῶντος. ὁ δὲ ἀσυρίων λαβὼν ταῦτα, πῶν μὲν ὡς λο-
γημάτων οὐδὲν ἐφρέσπειν, ἀλλὰ αὐτὴν μὲν ἐστρωσέν
ἐπὶ αἰγυπτίους, & αἰθίοπας, τὸν δὲ στρατὸν ῥαφαήλ
μὲν πολλῆς ἰσχύος σὺν καὶ δύσιν ἄλλοις πῶν ἐν τῇ κα-
τέλειπε, πορθήσοντας τὰ ἱερουσόλυμα. τέτατον ὃ τὸ ὄνο-
μα τῶν, θάρατα καὶ ἀναχάρις ὡς. ὡς δὲ ἐλθόντες πρὸς
τὴν ταχὺν ἐστρωσθῆναι, πᾶσι πάντες πρὸς τὸν ἐξ-
κίας, ἡξίου αὐτὸν ἐλθῶν εἰς λόγους. ὁ δὲ αὐτὸς μὲν ὑπὸ
δουλίας ἐπείσει, ἔτις ὃ τοῖς ἀναχωρησάτοισι φί-
λους αὐτῶν ἐξέπεμψε, τὸν τῆς βασιλείας ὁπότε οὐκ ἐ-
λαίμεν ὄνομα, καὶ σωμαῖον, καὶ ἰσάχον τὸν ὅτῃ τῶν
ὑπομημάτων. ὅτοι μὲν οὐδὲν πρὸς ἐλθόντες ἀπ-
κρὶς τῇ ἡγεμονίᾳ τῇ στρατιᾷ τῇ ἀσυρίων ἔστησαν. θαστάμηνος δὲ αὐτὴς ὁ στρατὸς ῥαφαήλ, ἐκείλδον ἀ-
παλθόντας ἐξ ἰούδας λέγειν, ὅτῃ βασιλεὺς μάλα συναχθεὶς πυνθάνη) αὐτῇ πῶν θάρρων & πυνθοῦσας φέρει
διωρότην αὐτῇ, καὶ ἀπερῶσθαι μὴ θέλει, & τὴν στρατιάν αὐτῇ ἐδύναται τῇ πόλει. ἡ δὲ τοῖς αἰγυπτίοις,
τὴν

κρὶς τῇ ἡγεμονίᾳ τῇ στρατιᾷ τῇ ἀσυρίων ἔστησαν. θαστάμηνος δὲ αὐτὴς ὁ στρατὸς ῥαφαήλ, ἐκείλδον ἀ-
παλθόντας ἐξ ἰούδας λέγειν, ὅτῃ βασιλεὺς μάλα συναχθεὶς πυνθάνη) αὐτῇ πῶν θάρρων & πυνθοῦσας φέρει
διωρότην αὐτῇ, καὶ ἀπερῶσθαι μὴ θέλει, & τὴν στρατιάν αὐτῇ ἐδύναται τῇ πόλει. ἡ δὲ τοῖς αἰγυπτίοις,
τὴν

πλὴν ἐαυτῆς στραπὶλὶ ἰλπίζων ὑπ' ἐκείνων αὐτῇ κατα-
 γωνίσασθαι· εἰ δὲ τὸ πρῶτον αὐτῇ, δηλοῦν αὐτῇ ὅτι ἄ-
 νόμος ἐστὶ καὶ ὁμοιος αἰθερόπῳ, ὃς καλῶς ἐπεριού-
 μνος τὴν λαομύρην, πρὸς τὸ καταπίσιν ἐπὶ καὶ τὴν
 χεῖρα διαπαρεῖς ἦδ' αὖτο δ' βλάβος· εἰδέναι δὲ ὅτι καὶ ἐκ-
 λήσῃ οὗτος τὴν ἐπ' αὐτὴν στραπὶλὶ πεποιήται, ὃς αὐτῇ
 κατατρέφεται καὶ τὴν ἰσραηλιτῶν βασιλείαν δίδω-
 κεν, ἵνα τὸν αὐτὴν ἑόποι, καὶ τοὺς ἀρχομύρους ὑπ' αὐτῇ
 διαφθίῃ. ταῦτα δὲ τὸν βασιλεὺς ἐβραῖσι λέγοντα, τῆς
 γὰρ γλώττης εἶχεν ἱμπύρω, ὃ ἐλὶαμμος φοβούμενος
 μὴ τὸ πλῆθος ἐπακούσαν εἰς ταρχίλιν ἱμπύτη, σὺ εἰς
 κεράζων ἦεν. σὺ εἰς δὲ ὁ στρατηγὸς τὴν ὑπόνοιαν αὐτῇ
 καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ δῖος, μιλῶν δὲ διατόρῳ τῇ φωνῇ χερ-
 μος ἀπεκρίνατο αὐτῇ ἐβραῖσι λέγων, ὅπως ἀκούσαν-
 τες τὰ τῆς βασιλείας πρῶτον καὶ πάντας τὸ συμφέρον
 ἔλκωνται ὡς δὲ δόντες αὐτοὺς ἡμῶν· δηλοῦν γὰρ αἱ τὰ λαὸν
 ὑμῶν τὴ καὶ ὁ βασιλεὺς ἰλπίσι ὡς ἀπερὸς οὐ μόνον
 ταῖς αἰτίαις, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι. εἰ δὲ διατρέψῃ, καὶ τὴν δύναμιν
 ἡμῶν ἀπώσσει νόμιζε, διὰ τοῦτο ἐν ταῖς ἐμοὶ παρῶ-
 σις ἵπτατο εἰς ἐτοιμὰς ὑμῶν παρέχον ἐτοιμὸς ἐμμοῖς
 ἰσραηλῶν ἐκβάτας δόντες, ἐμφανίσταται τὸ αὐτῇ
 δύναμιν. ἀλλ' οὐκ αὖ οὐ γὰρ ἐχάτε, τοῦτο μὴ δύναιτο
 πὶ τῷ στρατῷ βραδύνει ὡς δὲ δὲ σφαιρῇ αὐτοῖς
 τοῖς κρείττοις, καὶ λαομύροις ἡμῶν καὶ μὴ δύνανται, καὶ
 τοὶ τὸ μὲν ἐκούσιον τῆς ὡς δὲ δὲ σφαιρῇ αὐτοῖς
 δὲ ἀκούσιον πολεμικῶν ἐπὶ κίνδυνον, καὶ συμφορῶν
 αἴτιον φαίνεται. ταῦτα δὲ ἀκούσαντες ὅτι δῆμος καὶ οἱ ἄρισ-
 τοὶ τῆς στρατῶν τῆς ἀστυρίων λέγοντες, ἀπὸ γὰρ ἡλ-
 ζικίαν δὲ πρὸς ταῦτα, τὴν βασιλείαν ὑποδὲς ἐδῶτα,
 ἀμφιστάμους δὲ σάκκοις, καὶ ἡμέτερον ἀναλα-
 βὼν, τὰ παρὶν νόμῳ πιστὸν ὅτι πρῶτον πεν, τὸν θεὸν ἱ-
 κέμεν, δὲ βοηθήσῃ τῇ μηδεμίαν ἀλλῶν ἰλπίδα ἔχοντι
 σωτηρίας ὑποβόλει· πᾶν φασὶ καὶ τῇ φίλων πᾶσι δὲ τῇ
 ἱερέων πρὸς ἡσυχίαν τὸν πρῶτον τῆς, ἡξίε δὲ δὲ τῇ
 θεοῦ, καὶ πᾶσι δὲ θυσιῶν ὑπὸ τῆς κοινῆς σωτηρίας
 ὡς δὲ καλεῖν αὐτὸν, νιμωσῶν μὲν ταῖς τῇ πολεμικῶν
 ἰλπίσιν, ἰλεῖται δὲ τὸν αὐτῇ λαόν· ὃ δὲ πρῶτον τῆς ταῦτα
 ποιήσας, χρημὸς τῆς αὐτῇ θεοῦ παρὰ τῶν καὶ
 τὸν βασιλεία καὶ τοὺς πρὸ αὐτὴν φίλους, πρὸς τῶν ἀμα-
 ρητῶν τοῖς πολεμικοῖς ἡττηθέντας, ἀναχωρήσῃ ἀναδῶν,
 καὶ οὐχὶ ὑπὸ οὐ νῦν εἰς τῶν πρῶτον. τὸν γὰρ θεὸν προνοεῖν
 ὅπως διαφθαρεί. καὶ αὐτὸν γὰρ τὸν βασιλεία τὸν τῇ
 ἀστυρίων σιναχίλιν διαμῶντα τῇ ἐπὶ τὴν αἰ-
 γυπτιὸν πρῶτον, καὶ παρερχόμενον εἰς τὸν οἶκον
 ὑποβόλει σιδῶν πρῶτον. ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν
 καμρὸν καὶ γαλαφρὸς τῇ ἐξέκτα ὁ ἀστυρίων ἐπιστάτης,
 εἰ αἱ αὐτῇ μὲν αὐτὸν ἐλεῖν ὑποβόλει τὴν
 ὑπ' αὐτῇ διαφθαρεί δὲ δουλεία, ἐπὶ πολλὰ καὶ μα-
 γάλα καὶ πρῶτον. ἡ πᾶσι δὲ πανολεθρία διαφθαρεί
 αὐτὸν ὡς δὲ δὲ, εἰ μὴ τὰς πύλας αὐτοῖς ἐκὼν αὐτῇ
 ἐξέρχεται τὴν στραπὶλὶ εἰς ἐξουσίαν. ταῦτα δὲ ἀναγνοῖς,
 καταφρονεῖ δὲ τὴν ἀπὸ θεοῦ πεποιήσιν. τὰς δὲ ἐπι-
 στάτης πῶς εἰς τὸν ναὸν εἰσελθὼν καταπίσιν. πάλιν δὲ τῇ
 θεῷ τὰς αἰτίας αὐτῇ ποιήσας μὲν πρὸς τῆς πόλεως, καὶ
 τῆς ἀπάντων σωτηρίας, ἡσυχίας ὁ πρῶτον ἐπὶ αὐτῇ
 ἐφασκε γινώσκων. καὶ τῇ παρόντι καμρὸν μὴ παλιν ἐπὶ ἀστυρίων. τῇ δὲ μάλλον πάντων ἀδελφῶν
 ἢ ὑπ' αὐτῇ γινώσκων. γινώσκων μετ' εἰρήνης, καὶ τῇ ἐπὶ ἀπὸ πᾶσι καμρὸν, ἐπὶ φοβούμενους. τοῦ
 δὲ γινώσκων δὲ δὲ, καὶ ὁ τῇ ἀστυρίων βασιλεὺς διαμῶντα τῆς ἐπὶ τῇ ἀγνῶστῳ, ἐπὶ δουλείᾳ,
 Ec 3

spicans ab illis posse exercitum regium deleri.
 id quidem si speret, dubio procul cum desipere,
 & similem esse homini qui fragili arundini in-
 nititur, qua non solum non sustinetur, sed lapsus
 etiam manum transfigitur. Scire autem cum o-
 portare, quod non sine Dei voluntate facta sit
 hæc expeditio, qui sicut antè de Israelitis victo-
 riam dedit, ita nunc quoque Ezechiam cum suis
 subditis Assyriorum armis velit succumbere.
 Hæc Rhapsace Hebraicè dicente, cuius linguæ
 peritus erat, Eliacimus timens ne multitudo
 his auditis pauore consterneretur, rogavit eum
 ut loqueretur Syriacè. Ille satis intelligens quid
 alter metueret, maiore etiam voce Hebraicè re-
 spondit: debere eos audire mandata regis, & quod
 in rem ipsorum sit, deditioem facere. Satis, in-
 quit, scio quod vos & vester rex populum vana
 spe seducetes, ut resistat suadetis. quod si quid
 audetis, & putatis vos posse exercitum nostrum
 à mœnibus repellere, promptus sum vos duo-
 bus equorum millibus instruere: vos datis to-
 tidem sessoribus vires vestras ostendite. sed nõ
 potestis dare quos non habetis. Quid igitur cõ-
 statimini dedere vos validioribus, qui vos pos-
 sunt vel inuitos vi capere: maximè cum spon-
 tanea deditio tuta sit: contra cum sit à coactis,
 periculo calamitatis non careat. Hæc cum au-
 dissent ex duce tam legati quàm populus, ad re-
 gem etiam perlata sunt. Ille perculsus habitum
 regalem exiit, & saccum indutus humili spe-
 cie, ut mos est patrius, in faciem procidens Deo
 supplicat, ut cum alia spes nulla adsit, opem &
 salutem afferat. Missis etiam ad Esaiam prophe-
 tam amicis aliquot & sacerdotibus, rogavit ut
 pro communi salute precibus Deum sollicitet
 ac sacrificiis, ut frangens nimias spes hostium,
 misereatur sui populi. Paruit propheta, & mo-
 nitus oraculo iussit regem atque amicos bono
 esse animo, prædicens hostem sine prælio victum
 discessurum cum ignominia, & positurum fe-
 roces animos. Deum enim ei moliri perniciem.
 Ipsum quoque Senacheribum non succedente
 expeditione. Ægyptiaca domum reuersum, ferro
 esse interiturum. Fortè autem acciderat ut
 eodem tempore venirent ab eo literæ ad Eze-
 chiam, in quibus stultum cum dicebat, quod
 putaret se posse seruitutem effugere eius qui
 tam multas gentes perdomuerit: minabaturq;
 internecionem omnibus, nisi sponte pate-
 factis portis exercitum intra Hierosolyma re-
 ciperent. Has lectas contempsit propter fi-
 duciam quam in Deo collocauerat, & e-
 pistolam complicatam in templo reposuit.
 Iteratis deinde supplicationibus quibus vr-
 bis salus Deo commendata est, Esaias ex-
 oratum esse retulit, nec esse ea tempestate
 oppugnationem metuendam ab Assyrio. In-
 stare enim feliciora tempora, quibus securi
 possint agros suos in pace colere, & possessio-
 num suarum curam habere timentes neminẽ.
 Proecedente autem tempore Assyriorum rex
 frustrari suos conatus videns infectis rebus

ædiit ex causa tali. Multum temporis contriuit in apparanda oppugnatione Pelusij: iamque aggerem penè mœnibus æquauerat, & videbatur assultum propediem facturum, cum audiuit aduentare Tharficem regem Æthiopum, Ægyptiis laturum suppetias, & per desertum copias ducere, ut improvisus adoriatur Assyrios. Territus igitur hoc rumore Senacheribus properè inde cum suis abiit. Herodorus autem hunc contra Vulcani sacerdotem bellum gessisse dicit, ni mirum quod idem & rex esset & sacerdos. Oppugnâs, inquit, Pelusium, hac de causa obsidionem soluit. Rex Ægyptius implorauit opem suam numinis: quod exoratum magnum Arabi incodem attulit. nam & in hoc erat quod pro Assyrio scribit Arabem. Vna, inquit, nocte murum vistanta extitit, ut hostium arcus & reliqua arma corroderent: quod factum est ut exarmatus rex à Pelusio suum exercitum abduceret. Berofus autem Chaldaicarum rerum scriptor Senacheribi regis meminit: & quod apud Assyrios regnauerit, totamque Asiam atque Ægyptum bello infestauerit, his verbis narrat.

CAP. II.

Quod Assyriorum exercitus una nocte peste absumptus est, & quod rex eorum domum reuersus filiorum insidiis peritus.

Senacheribus autem ab Ægyptiaco bello reuertens offendit ibi exercitum, quæ sub Rapiacis imperio reliquerat. peste diuinitus immissa deletum, prima nocte posteaquam urbem oppugnare cœperat, absumptis cum ducibus & tribunis c. lxxv. millibus militum. qua clade territus, & de reliquis copiis sollicitus, maximis itineribus in regnum suum contedit, ad regiâ quæ Ninus dicitur. Vbi paulo post per insidias seniorum è filiis suis, Adramelechi & Sennari, vitam amisit, occisus in ipso templo Arafcæ, quem præcipuo cultu dignabatur. quibus ob parricidium à popularibus pulsus, & in Armeniam fugientibus, Assarachodas minor filius in regnum successit. Atque hic fuit huius expeditionis exitus.

CAP. III.

Ezechias ab infestatione Assyriorum liberatus cum aliquandiu vixisset in pace, decedens Manasse filio regnum reliquit.

Ezechias autem præter omnem opinionem liberatus periculo, vota pro incolumitate Deo persoluit quandoquidè manifestum erat huius solius opem hostem partim peste deletum, partim metu similis exitu ab oppugnatione urbis abstergitum. Dumque totus circa Dei cultum occupatur, paulo post in grauem morbum incidit, ita ut à medicis pro deplorato haberetur, nec amicis quidquam melius sperantibus: nec tam vite periculum angebat regem, quam quod sine liberis decedente generis successio in eo deficere videbatur, & regnum sine legitimo heredem futurum.

III.
4. Reg. 20.

δύσαν οὐδὲ οἱ φίλοι. τῇ ἡμέρᾳ ἐξέσπεντο καὶ αἰθυμία διπλή ὑπὸ τῆ βασιλείᾳ αὐτῆς τῶ ἀπαθείᾳ λογάζομην, καὶ ὅτι πολλοὶ τελευτῶν ἔφημον καταλείπων τὸν οἶκον καὶ τῶ ἀρχῇ γυναικας διαδοχῆς καίμων

ἀποστατος ἀνέχρησεν ἐπ' οἴκου, δι' αἰτίαν τοιαύτην. πολὺς αὐτῷ χρόνος ἐξέβητο πρὸς τὴν πληυσίαν πολιορκίαν, καὶ τῆ χαμῶντων ἡδὴ μετῴσθον ὄντων ἀπὸ τοῦ τοῖς τείχεσι ἡγήσθαι, καὶ ὅσον ἔπαυ μάλλοντος προσκαλεῖν αὐτοῖς, ἀκούει τὴν αἰθίοπων βασιλείᾳ θαρσαλὴ πολλῶν ἄνδρα δύναμιν ἐπὶ συμμαχίᾳ τοῖς ἀργυπείοις ἔκειν, διηγομένη ποιήσασθαι τῶν πειρῶν ὅσα ἔρηκε, καὶ ἐξείσθης εἰς τὴν ἡμέραν ἀστυρίων ἐμβαλεῖν. θρασυεὶς οὖν ὑπὸ τούτων ὁ βασιλεὺς σπινθήριος, ἐπὶ τῇ ἰερίᾳ τῇ ἡφῆστου στρατεύσασθαι ἔληχε, ὡς οὐδὲ ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ἡμέραν ἀστυρίων βασιλείᾳ ἐλθὼν ἰερίᾳ ὄντα τῇ ἡφῆστου. πολιορκῶν ἡ πῆλυσον, ἔλυσεν τῶν πολιορκίᾳ ὅσα αἰτίας τῆς αἰτίας κῆρυξεν δ' ὁ βασιλεὺς, τῇ ἀργυπείᾳ τῶν διὰ, ὡς ἡρόδοτος ὑπὸ τῆς οἰκίας, πληλὴν ἐπισκήπτει τῶν ἀράων. πλαιῖται γὰρ καὶ τὸ ἡρόδοτος οὐκ ἀστυρίων λίγων τὸν βασιλεῖα, ἀλλ' ἀράων. μὴ γὰρ πληθὺς φησὶ μὴ νύκτι τὰ τέσσα καὶ τὰ λοιπὰ ὅπλα διαφραγῶν τῇ ἀστυρίᾳ. καὶ ὅσα τῶν, μὴ ἔχοντα τὰ τέσσα τὸν βασιλεῖα, τῶν στρατῶν ἀπ' ἀγῶν ὑπὸ τῆς πηλυσίου. καὶ ἡρόδοτος μὴ οὕτως ἴσους. ἐπερὶ αὐτῶν δὲ ὁ τὰ χαλδαίων συγγραφέας, μνημονεύει τῆ βασιλείᾳ τῆ σπινθήριος, καὶ ὅτι τῇ ἀστυρίᾳ ὑπὸ τῆς, καὶ ὅτι πάση ἐπιστρατεύσας τῇ ἀστυρίᾳ καὶ τῇ ἀργυπείᾳ, λίγων οὕτως.

Κεφάλαιον β.

Ὡς ἐφάρμο τὴν ἀστυρίαν στρατῶμα λοιμῶν ἐκ μὴ νύκτι καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῇ ἀστυρίᾳ οἶκον ἐξ ἐπιβουλῆς τῇ πηλυσίᾳ ἀπιδαν.

Υποστρίψας ἡ σπινθήριος ὑπὸ τῇ ἀργυπείᾳ πολιορκίᾳ ἐπὶ τὰ ἱεροσολύμα, καταλαβὼν ἐκεῖ τὴν ὑπὸ τῆς στρατῶν ῥαφῆα δύναμιν, τῆς διου λωμῶν ἐπισκήπτει αὐτῇ τῆς στρατῶν νόστον, καὶ τῶν στρατῶν ὅσα πολιορκίας νύκτα, διαφραγῶν μνημονεύει ἀπὸ καὶ δεκά καὶ πεντακλίνοισι συνήγαγον καὶ ταξίαρχας. ὑπὸ ταύτης ἡ τῆς συμφορῆς εἰς φόβον καὶ δυνάμει ἀγωνίας καταστὰς, καὶ δύναντας ἐπὶ τῆς στρατῶν παντὶ, φόνος μὴ τῆς λοιπῆς δυνάμει εἰς τὴν αὐτῆς βασιλείᾳ εἰς τὴν νύκτι ἀποστατοῦν οὐκ ἐβόησαν. καὶ ὅσα ἐβόησαν ἐν ταύτῃ ὁλίγον χρόνον, ἐκδοφονηθῆς ὑπὸ τῆς ἀστυρίᾳ παρὰ δὴν ἀδραμαλέου καὶ σπινθήριος, τελευτῶν τῆς βίον, ἐκ ἀντιθέτη, τῇ ἰδίᾳ καὶ ἀράων λωμῶν. καὶ οἱ μὴ φυλασσόμενοι ἐπὶ τῆς φονῆς τῆς παρὰ τῆς πολιορκίας εἰς τὴν ἀστυρίαν ἀπὸ τῆς ἀστυρίᾳ, ἡ τῆς βασιλείᾳ σπινθήριος ἀστυρίᾳ. καὶ τὸ μὴ τῆς ἀστυρίᾳ στρατῶν τῆς ἐπὶ τοῖς ἱεροσολύμας τέλους, τοῖς τοῖς σπινθήριος.

Κεφάλαιον γ.

Ὡς τὸν μεταξὺ χρόνον μὴ ἐπὶ τῆς ἀστυρίᾳ ἐκείνῃς ἐπιδαν, ὅσα ἐβόησαν τῆς βασιλείᾳ μνημονεύει καὶ τῆς πηλυσίᾳ.

Εὐθείας δὲ ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τῆς ἀστυρίᾳ ἀπαλλαγῆς τῇ φόνος, χαλεπῶς σὺν ἀπαντῇ τῇ λαφύρᾳ θυσιᾳ ἐπετίετο τῇ διὰ μνημονεύει ἀλλὰ αἰτίας τῇ πολιορκίᾳ, τοῖς μὴ ἀστυρίᾳ ἀστυρίᾳ, τοῖς ἡ φόνος τῆς οἰκίας τελευτῆς ἀπαλλαγῆς ὑπὸ τῆς ἱεροσολυμῶν, ἡ τῆς συμμαχίας τῆς ἐπὶ τῇ διου. πόσις ἡ χρυσάματος ἀποδοῖ, καὶ φιλοτιμία ἐπὶ τὸν διον, μετ' οὐ πολλὸν, νόστον χαλεπῇ ἐπιπύον, ἀπὸ τῆς ἀστυρίᾳ μὴ ὑπὸ τῆς ἱεροσολυμῶν. χρυσὸν ἡ ἐπὶ αὐτῇ οὐδὲν ἀποστατοῦν οὐδὲν ἀπὸ τῆς βασιλείᾳ αὐτῆς τῶ ἀπαθείᾳ λογάζομην, καὶ ὅτι πολλοὶ τελευτῶν ἔφημον καταλείπων τὸν οἶκον καὶ τῶ ἀρχῇ γυναικας διαδοχῆς καίμων

Ec 4

*Manasses à Chaldaeorum ac Babyloniorum
rege captus, post aliquantum temporis
ab eo rursus in regnum suum
restituuntur.*

H Vius successor Manasses filius, ex matre Achiba Hierosolymitana ciue natus, omissis paternis studiis contrarium vitæ institutum tenuit, nullam impietatem prætermittens, sed per omnia iniquitates Israelitarum imitans, quos Deus propter peccata perdidit. ausus est etiam scelestus templum Dei profanare, atque adeo totam urbem & reliquam ditionem quam latè patuit. Exortus enim à Dei contemptu, in omnes quorquot erant in Hebræis iustos grafsabatur cædibus, ne prophetis quidē cruentas manus abstinens. nam & ex horum numero per singulas dies aliquem afficiebat supplicio, ut Hierosolyma inundarentur sanguinibus. His tam nefariis facinoribus concitatus Deus ad iracundiam, mittebat vnum post alium prophetam ad regem simul atque populū, per quos eandem illis comminabatur calamitates, quas propter contemptum religionis fratres ipsorum Israelitæ aliquanto antè perpeffi fuerant. At illi nolētes fidem habere illorum sermonibus, per quos moniti si paruissent, imminētia mala vitare poterant, se tandem veritatem eorum experti sunt.

V. Cum enim in eisdem perseuerarent moribus, hostem illis Deus immisit regem Chaldaeorum & Babyloniz. is misso in Iudæam exercitu, regionem totam depopulatus, Manassē quoque dolo interceptum & abductum, perpetuò pœnæ habuit obnoxium. Tum demum miser malo suo doctus admissam culpam agnouit, & ut hostem humanum ac clementem experiretur, à Deo precibus petiit. Nec Deus se præbuit inexorabilem, sed misertus exaudivit supplicem: quem post aliquantum temporis spatium Babylonius domum remissum in pristinum principatum restituit. Cæterum clementia victoris postliminio reuertus Hierosolyma, dedit operam si posset abolere priorum peccatorum etiā memoriam, mutatis moribus totus conuersus ad religionis studia. Nam & urbem lustravit, & templum consecrauit denuo: & in reliquū totus fuit in eo ut gratitudinem Deo posset approbare, & quod viueret eius retinere beneuolentiam. Idem facere populum quoque docuit, memor in quale incidisset infortuniū ob perperam administratam rempublicam. Adornato etiam altari, ex præscripto Moysis solennes obtulit super eo victimas. Restitutis in veterem statum religionis ritibus, ad munienda Hierosolyma curam transtulit, ita ut reparatis antiquis mœnibus noua illis circumdaret, & turres excitaret altissimas, suburbanasque arces cum aliis necessariis tum in primis commeatibus muniret. Adeoque in melius mutatus est, ut ex quo Deum colere cœpit, toto vitæ tēpore prædicatus sit beatissimus. Cumque vixisset annos LXVII. in viuis esse desuit, exactis in regno annis quinque & quinquaginta. Sepultus est in hortis propriis: regnum excepit

in τοῖς αὐτοῖς ὡς ἐξεδύσας. ἡ βασιλεία δὲ εἰς τὸν

Οἱ στρατεύοντες δὲ τὸν μανασσὴν οἱ χαλδαῖων καὶ βαβυλωνίων βασιλεῖς ἀχμαλώτων αὐτὸν ἔλαβον, καὶ μετὰ πολὺν χρόνον εἰς τὴν αὐτῆς βασιλείαν πάλιν ἀπέλυσαν.

Δ Ιαδὲξάμδρος ὁ τῆς βασιλείας ὁ παῖς αὐτοῦ μανασσῆς ἐκ μητρὸς ἀρεβᾶς τοῦτομα, πολίπδους γεροντὸς, ἀπερρέξει μὲν αὐτὸν τῇ τε πατρὸς ἐπιτηδεύματων, καὶ τῆς ἐναντίας ἐξάπνο, πᾶν εἶδος ποτηρίας ἐπιδιδύαμδρος ἐν τῇ ἑόρῳ, καὶ μηδὲν ἀσθεὶς ὡς ἀλειπὼν, ἀλλὰ μιμούμενος τὰς τῇ ἰσραηλὶτῇ ὡς ἀνομίας, οἱ εἰς τὸν θεὸν ἐξαμύρτανοντες ἀπώλοντο. μιῦται ὁ καὶ τὸν ναὸν ἐτόλμησε τῷ θεοῦ, καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀπάσαι. ὁ δὲ τῆς εἰς τὸν θεὸν καταφρονησεως ὁρμώμενος, πάντας ὁμοῦ τοῖς δικαίοις τοῖς ἐν τοῖς ἑβραίοις ἀπέκτεινε. ἀλλ' οὐδὲ τῇ τροφῇ ἔχει φειδῶ. καὶ τούτων δὲ πναε καὶ ἡμέραν ἀπώφαξεν, ὡς τῇ ἀματι ρεῖδαι τὰ ἱεροσόλυμα. λαβὼν οὖν ὁρμὴν ἐπὶ τοῖς οἱ θεός, πᾶσι τροφῆταις πρὸς τὴν βασιλείαν καὶ τὸ πᾶν τοῦ, δι' ὧν αὐτοῖς ἐπέλησε, τὰς αὐτὰς συμφορὰς αἷς συνέβη. ἐξέπεσεν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ ἰσραηλῖταις εἰς αὐτὸν ἐξουθενήσαντας. οἱ δὲ τοῖς μὲν λόγους οὐκ ἐκείνων παρ' ὧν ἠδύναντο καρθεῖν, τὸ μηδὲν πικραίνεσθαι κακοῦ. τοῖς δὲ ἔργοις ἑμαρτον ἀληθῆ τὰ ὡς τῇ τροφῇ. ὡς γὰρ τοῖς αὐτοῖς ἐπὶ μὲν πόλεμον ἐπ' αὐτοῖς ἐκίμει, ὡς δὲ τῇ βαβυλωνίων καὶ χαλδαίων βασιλείας, δὲ στρατὸν ἐπέμψεν εἰς τὴν ἐκδίκασιν, τὴν τε χόραν ἐληλάτισε, καὶ τὸν βασιλέα μανασσῆν, δὴ λω ληφέντα. ὁ πρὸς αὐτὸν ἀρθίντα, πρὸς τὸν ἐξουθενήσαντα πμωρίαν εἶχεν ὑποχείριον. ὁ δὲ μανασσῆς, τότε σιωεῖς ἐν οἷς κακοῖς ἐστὶ, ἐπάτην ἄπνοι εἰσὶν νομίζων, ἐδίδο τοῦ θεοῦ ὡς ἀχρὲν αὐτὸν φιλοφρονῆσαι καὶ ἐλεήμονα τὸν πολέμιον. χερίζεται δὲ τὸ τῆς ἰκεσίας ἐπακούσας ὁ θεός αὐτῷ, καὶ πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ μανασσῆς ὁπολυτὸς ὑπὸ τῇ βαβυλωνίων βασιλείας ἀσασέξῃ. γιγνόμενος δὲ εἰς τὰ ἱεροσόλυμα τῇ μὲν τροφῇ ἀμύρτημάτων πρὸς τὸν θεὸν καὶ τὴν μητέρα πατρὸς εἰ δυνατόν αὐτῷ γιγνέσθαι τὴν ψυχὴν ἐκβαλεῖν, ὡς μεταβαλὼν ὥρμησε, καὶ πᾶσιν χρῆσθαι πρὸς αὐτὸν διουσι δαμονία, καὶ τὸν ναὸν ἡγίσαι, καὶ τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ πρὸς μόνον τὸ λοιπὸν τῆς πόλεως, χεῖρ τῆς ποτηρίας ἐκίμειν τῷ θεῷ, καὶ ὡς ἀπὸ αὐτὸν διδοῖν πρὸς ὅλον τὸν βίον. ταῦτα δὲ αὐτὰ πρὸς τὸν πᾶν τοῦ ἐξουθενήσαντος, μαμαθηκῶς οἷα ὡς μικρὴν ἐχρήσατο συμφορὰν, ὡς τὴν ἐναντίαν πολιτείαν. ἐπιστάσας δὲ καὶ τὴν βωμὸν, τὰς νομίμους θυσίας ἐπιτίλει καὶ τὰς διτάξας μαυσῆς. Διοικητάμδρος δὲ τὰ πρὸς τὴν θρησκείαν ὅν δὲ ἑόπον καὶ τῆς τῇ ἱεροσολύμοις ἀσφαλείας τροφῇ. ὡς τε παλαιὰ τέχνη μετὰ πολλῆς ἐπιστάσας ἀπουδῆς, καὶ ἔτι πρὸς αὐτοῖς ἐπιβαλεῖν, αἰετῶσαι τε καὶ πύργους ὑψηλωτάτους, τὰ τε πρὸς τὴν πόλιν φερούμενα, τοῖς τ' ἄλλοις καὶ δὴ καὶ ἀπὸ πᾶν παύσαν εἰς αὐτὰ χρησίμων ὁχυρότερα ποιῆσαι. ἀμέλει δὲ τῇ πρὸς ταῦτα μεταβολῇ χρησάμενος, οὕτως τὸν ματῆξεν διηγεῖσθαι, ὡς μακαρίστους εἶναι καὶ ζηλωτὸς ἐκείνου τῷ χρόνῳ λογιστάμδρος, ἀπ' οὗ τὸν θεὸν δύσεβεν ἤρξατο. ζήσας οὖν ἐπὶ ἐξήκοντα ἔτη, κατέστρεψε τὸν βίον. βασιλεύσας ἐπὶ πέντε καὶ πενήκοντα. καὶ θάπτεται μὲν αὐτὸς ὡς αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἀμωσον. μητρὸς ἡμιλομῆς μὲν

F paternis, cum vixisset annos triginta nouē , re-
gnasset triginta vnum. Luxit cū populus mul-
tis diebus lamentis, & tristitia mortē eius pro-
sequens. Hieremias etiā epicedium ei scripsit
lugubri carmine, quod nunc quoque extare vi-
demus. hic propheta & instantem vrbi captiui-
tatem Babyloniam , & nostri etiam seculi cla-
des prædictas mandauit literis: Nec solus ille
hæc vaticinatus est multitudini, sed & prophe-
ta Hiezeziel, qui primus duos libros hoc argu-
mēto scriptos reliquit. erāt autē hi duo sacerdotā-
lis generis, quorū Hieremias vixit Hierosoly-
mis, ab anno 13. regni Iosifæ vsque dū templum
vnā cum vrbe est dirutū: cuius suo loco mentio-
nē faciemus. Porro mortuo quemadmodū di-
ximus Iosia, regnum suscepit filius eius Ioazus,

τούτοις καταφρονήσαντες τὸ πλῆθος τοῖς λόγοις ἐρρό-
σαντο πῶς καταψηφισθῆναι αὐτὴν κατασφάσσας τὸν ἱερε-
μίαν, ὃς ἀπέσπας τὰς αὐτῆς προφητείας συγγραφέα-
ν, ἡσυχάζοντος τοῦ δήμου, καὶ ἐκκλησιαζόντος ἐν τῇ
ἱερῇ μέλει ἐν αὐτῷ τοῦ πέμπτου ἔτους ἰωακίμου βασι-
λείας, ἀνέγνω τὴν βίβλον, καὶ ὡς ἔβλεπεν ἡμελλόντων
συμβῆσθαι τῇ πόλει καὶ τῇ βασιλείᾳ καὶ τοῖς ὅχλοις καὶ
σωτῆρα γίνεσθαι. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἡγούμενοι, λαμβάνουσι
παρ' αὐτῆς τὸ βιβλίον, καὶ καλεῖουσιν αὐτὸν τε καὶ τὸν
γραμματεῖα βαρούχιν ἐκποδὼν ἑαυτοῖς ποιῆσαι μή-
τισι δόλοις ὡς αὐτῶν. τὸ δὲ βιβλίον αὐτὸ, φέροντες τῇ
βασιλεῖ διδόντες. ὃ ἡ παρόντων αὐτῇ τῇ φίλῳ, ἐκεί-
λυσεν τὸν ἑαυτοῦ γραμματεῖα λαβόντα ἀναγνῶντα. ἀ-
κούσας ἡ τῇ ἐν τῇ βίβλῳ καὶ ὁρμηθεὶς ὁ βασιλεὺς,
διέβηκεν αὐτὴν καὶ βαλὼν ἐν πυρὶ ἡφαίστου. ζητηθέντας
δὲ τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν γραμματεῖα βαρούχιν ἐκεί-
λυσεν ἀβλῶναι μετὰ αὐτὸν κατασφάσσας. οὗτοι
μὲν οὕτως ἐξαφύγοντο αὐτῇ τὴν ὁρμήν.

Κεφάλαιον η'.

Ὡς ἰαβουχδονόθεος τὸν ἰωακίμον πάλιν τὸ τῇ ἀγροπλίᾳ
φρονήσαντα ἀπέκτεινεν, ἰωαχίμω δὲ τὴν πόλιν αὐ-
τῷ κατέστη βασιλεῖ.

ΜΕΤ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον στρατιωσάμενος ἐπὶ
αὐτὸν τὸν τῇ βαβυλωνίῳ βασιλεῖ διέχετα, καὶ τὸ δῖος τὸ ὄψα τῇ προφητεῖᾳ ὑπὸ τῷ προ-
φήτῳ. τούτοις οὐδὲν νομίζων πιστεύειν διὰ τὸν μηδὲ
ὑποκλίσας μηδὲ πολέμους εἰσελθόν δι' εἰς αὐτὴν,
οὐκ ἐφύλαξε τὰς πύλεις, ἀλλὰ τοὺς ἀχμαλώτους καὶ
καὶ ἄλλους ἐξαφύγοντας τῇ ἱεροσολυμιτῇ ἀπέκτεινεν μὲν
τοῦ βασιλέως ἰωακίμου, δι' ἀπαφὸν ἐκείλυσεν ῥιφύων
μετὰ τῇ πύλῃ. τὸν δὲ ὕδιν αὐτῇ ἰωαχίμω κατέστησε
βασιλεῖα τῆς γῆρας καὶ τῆς πόλεως. τοῖς δὲ ἐν ἀξιώ-
ματι ξιγίλῃς ὄντας τὸν ἀριθμὸν, αὐτοῖς ἀχμαλώ-
τους λαβὼν ἀπήγαγον εἰς βαβυλῶνα, ἐν δὲ τούτοις ἦν
ὁ προφήτης ἱερεμίας πᾶς ὢν. καὶ τέλος μὲν τοιοῦ-
τον ἰωακίμον τὸν βασιλεῖα κατέχευε, βίωσας μὲν ἔτη
ἑξ καὶ ξιγίοντα, βασιλεύσας δὲ τούτων ἑνδεκά. ὁ
δὲ ἐξαφύγετο ἀπὸ αὐτῆς τὴν βασιλείαν ἰωαχίμος, ὃς
μετὰ τὸν ῥοσὴν ὄνομα, πολίτηδες δὲ, ἐβασίλευσαν
μεῶς ἑξ ἡμέρας δέκα.

Κεφάλαιον θ'.

Ὡς μεταποίας, ἐγχεσθὲς τὸ ἰωαχίμω φερόντος ἰω-
τὴν γίνετα.

ΤΟΝ δὲ τῇ βαβυλωνίῳ βασιλεῖ, δύναντα τὴν βα-
σιλείαν ἰωαχίμω, ὡς ἐχρήμα ἔλαβε δέ. ἔ-
δυσεν γὰρ μὴ μηχανοκλήσας αὐτῇ τῆς τοῦ πατρὸς ἀπα-
ρίστας, ὑποστήσῃ τὴν γῆραν αὐτῇ. πύμψας τοῖς στρατοῦ
δύναμιν πολιορκεῖ τὸν ἰωαχίμον ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις.
ὁ δὲ φύσει χρεστὸς ὢν καὶ δίκαιος, οὐκ ἤξιον τὴν πό-
λιν ἀποδυνάευσαι δι' αὐτὸν φερόμεν. ἀλλὰ ἀπώσας
τὴν μητέρα καὶ τοὺς συγγενεῖς, ὡς ἐδίδουσι τοῖς
πεμφθεῖσιν ὑπὸ τοῦ βαβυλωνίου στρατηγοῖς ὅρκους παρ' αὐτῶν λαβὼν ὑπὸ τοῦ μηδὲν μητ' αὐτοῖς πα-
θεῖν μήτε τὴν πόλιν, οἷς οὐδὲ ἐν αὐτῇ ἦν πίστις ἐμνησθῆναι. οὐ γὰρ ἐφύλαξεν αὐτὴν τὴν βαβυλωνίαν βασιλεῖ,
ἀλλὰ τοῖς στρατηγοῖς ἐπέστειλεν ἀπαντας τοὺς ἐν τῇ πόλει λαβόντας ἀχμαλώτους ἑξ ἡμερῶν ἑξ ἡμερῶν, ἑξ ἡμερῶν ἑξ ἡμερῶν,
ἑξ ἡμερῶν ἑξ ἡμερῶν.

A atque hoc pacto lenitis animis diuersa sentien-
tium effecerunt ut reuocatis suffragiis prophe-
ta eximeretur supplicio: qui conscriptis omni-
bus suis prophetiis, ieiunanti populo & in
templum congregato, nono mense quinti an-
ni regni Ioacimi legit eum librum, continen-
tem quid templo & vrbi eiusque populo debe-
ret accidere. His auditis principes ei librum
adimunt, simulque iubent tam ipsum quam e-
ius scribam Baruchum e medio secedere, ut om-
nes lateat vbi sint: librum verò ad regem per-
tulerunt. qui presentibus amicis iussit scribam
librum sumere & legere. quo lecto iratus con-
scidit eum, & iniectum in ignem exussit: ius-
sitque Hieremiam & Baruchum ad se adduci
daturus supplicium. sed illi iam scire eius sub-
duxerant.

CAP. VIII.

C Nabuchodonosorus Ioacimum rursus Aegy-
ptiorum rebus studentem interfecit,
et Ioacimum eius filium pro
eo regem consti-
tuit.

NON multo post venientem cum exercitu
Babylonium regem excipit in vrbe, ter-
ritus prophetae prae-dictionibus. quodd enim ab
eo sibi non timeret, neque exclusit, nec ad bel-
lum se parauit. At ille receptus non seruauit fi-
dem, sed florem iuuentutis Hierosolymitanæ
vnā cum ipso rege interfecit: quem etiam in-
sepultum extra mœnia iussit proiici: & pro eo
Ioacimum filium regem vrbs & regionis
constituit. eorum verò qui in aliqua dignita-
te fuerunt, in captiuitatem abduxit Babylonem
tria millia, in quibus fuit etiam rum puer Hie-
zeciel. Hic finis fuit Ioacimi regis, qui vixit
annos triginta sex, regnauit vndecim. Succes-
sor autem eius Ioachimus, natus matre Hiero-
solymitana nomine Nosta, regnauit menses
tres, dies decem.

CAP. IX.

Babylonius mutata sententia Ioacimum obsidet,
deditumque ultro captiuium Babyl-
oniam abducit.

F Babylonium autem regem statim dedisse
regnum Ioachimo prænitiuit. Verebatur en-
nim ne memor patris per iniuriam occisi, re-
gionem ad defectionem perpelleret. Missio igitur
exercitu Hierosolymis eum obsedit. qui cum
esset natura bonus & iustus, non sustinuit peric-
litantem propter se urbem despiceret: sed ma-
trem & cognatos missis a rege ducibus tradidit
obsides, iusto in hoc cum eis fœdere, quodd nec
vrbi mali aliquid inferrent, nec ciuibus. Sed
tum quoque ne per integrum quidem annum
fides seruata est, Babylonio rege violante eam,
& mandate per literas suis ducibus, ut omnem
iuuentutem captiuam ex vrbe abducerent,

IX:
4. Reg. 24

S & quicquid inesset artificum, & viros ad se adducerent. fueruntque hi omnes decem milia numero, & octingenti triginta duo, & in his Ioachimus cum amicis ac matre, qui à rege in custodia sunt habiti.

С а р. X.

*Sedecias Hierosolymorum rex à Babylonio
constituitur.*

PRo Ioachimō autem Sedeciam eius patrū regem constituit, iurciurando astritum quòd nihil in ea regione esset nouaturus, nec iuuaturus Ægyptios. is erat annorum viginti & vnus cū principatum acciperet, natus eadem matre qua frater Ioacimus, sed iusti ac decori negligens, vt qui æquales quoque circa se haberet impios. quin & totus populus in eandem solutus est licentiam. Quamobrem sæpenumero Hieremias propheta illum adiit, obtestans vt omissis impietatibus iustitiæ curam gereret: néve aut ducibus mentem adhiberet, quòd essent mali plerique, aut falsis prophetis crederet, cum decipientibus, & pollicentibus non oppugnaturum amplius vibem Babylonium vincendumque bello petitum ab Ægyptiis. hæc enim non verè dici, nec euentura esse vnquam. Sedecias verò tantisper dum audiebat prophetam, agnoscebat cum vera dicere, & in rem suam esse si illi fidem adhibeat: sed per amicos rursus deprauabatur, & abducebatur à prophetæ consiliis in diuersum quocunque vellent. Sed & apud Babylonem Iezeciel eodem tempore vastationem templi prædicebat, cāmque prædictionem etiam Hierosolyma transiussit. quibus vaticiniis Sedecias hac potissimum de causâ noluit credere. In cæteris enim omnibus inter se concinebant, quòd & vrbs vi capietur, & Sedecias ipse captiuus abduceretur. in hoc verò discrepare videbatur Iezeciel, quòd negaret Sedeciam visurum Babylonem, cū Hieremias asscuerat, omnino futurum vt captiuum cum Babylonius rex secum abduceret. quare cū hic diuersâ dicere eos videret, ne illa quidem vera putabat in quibus consentirent: etiamsi euentus omnia vera fuisse comprobauit, sicut aliàs opportuniùs dicitur. Igitur cū per octo annos socius Babyloniorum fuisset, violato fœdere ad Ægyptios defecit, sperans si cum illis vires coniungeret, Babylonium necessario succumbere. Quo cognito Babylonius exercitum contra eum duxit: vastatâque regione, & occupatis arcibus ad ipsâ Hierosolyma oppugnanda accessit. Ægyptius autem audito in quibus angustiis esset Sedecias socius, assumpto valido exercitu Iudæam petiit, volens oblidionem soluere. At Babylonius intermissa oblidione, obuiam illi profectus, vno prælio victum tota Syria expulit. Mox verò vt obsidio soluta est, pseudoprophetæ Sedeciam deciperunt, vanum iactantes quòd à Babylonii regi eiusque subditis instaret belli periculum,

A καὶ τοὺς χρίτας, διὰ τὸ μὴ δοκεῖν ἄλλῃ περὶ αὐτῶν ἵστασθαι ὅτι πάντες, εἰς μυριάδας ὀκτακοσίου τετρακοντα δύο καὶ τὸν ἰσάχμωσ μὴ τῶς μητρὸς καὶ τῶν φίλων. πάντες κομισθέντες περὶ αὐτῶν εἶχαν ἐν φυλακῇ.

Κεφάλαιον ι'.

Ὅπως ὁ βασιλεύωντι Θεοδίκαν ὅν' ἱεροσολυμητῶν βασιλῆα
κατέστησεν.

Τὸν δὲ θυὸν τῷ ἰωακίμου σιδικίας, ἀπιδύξαι
 βασιλεία, ὅρκους παρ' αὐτῆς λαβὼν ἢ μὴν φυ-
 λαξέιν αὐτῶν τὴν χώραν καὶ μηδὲν κωπεῖσιν, μὴ
 δὲ τοῖς ἀγγυπτίοις δυνόσσειν. σιδικίας δ' ἰὼν ἔφη
 κοσι καὶ ἐνός, ὅτε τὴν ἀρχὴν παρέλαβεν, ὁμομή-
 ρισθ' μὲν ἰωακίμου τῷ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἥρ' ὃ διακέλευ
 καὶ τῷ θύοντος ἰερῶν πρῆς. καὶ γὰρ οἱ κατὰ τὴν ἡλι-
 κίαν ἦσαν ἀσθεῖς παρ' αὐτὸν, καὶ ὁ παῖς ὄχλος ἐπ'
 ὀξυουσίας ἔβριζεν ἃ ἠθέλει. διὸ καὶ ὁ περοφῆτης ἱερ-
 μίας πρὸς αὐτὸν ἐλθὼν πολλάκις ἐμψύχετο κα-
 λῶν, τὰς μὲν ἄλλας ἀσθεῖας, καὶ ὠδρανομίας
 καταλείπειν, περοεῖν δὲ τῷ διακέλευ, καὶ μήτε τοῖς
 ἡγεμόσιν, εἴ' γὰρ ἐν αὐτοῖς ποιησεύ, περοεῖν χεῖν, μη-
 δὲ τοῖς ἰερῶν περοφῆταις ἀπατῶσιν αὐτὸν πεπιστυ-
 κέναι, ὥς οὐκέτι πολέμησει τὴν πόλιν ὁ βαβυλωνί-
 ος, καὶ ὡς ἀγγυπτίοι στρατεύσουσι ἐπ' αὐτὸν καὶ
 νικήσουσι. ταῦτα γὰρ ἐπεὶ ἀληθῶς λέγειν, οὐδ' οὕτως
 ὀφείλοντα γράψαι. ὁ δὲ σιδικίας, ἐφ' ὅσον μὲν ἔκουε
 τῷ περοφῆτου ταῦτα λέγοντος, ἐπιδίδοτο αὐτοῦ καὶ συ-
 νήδην πᾶσιν ὡς ἀληθεύουσι, καὶ συμφέρεν αὐτοῦ πεπι-
 συκέναι. διεφθάρην ὃ πάλιν αὐτὸν οἱ φίλοι καὶ δῆγρον
 ὑπὸ τῷ περοφῆτου πρὸς ἄπην ἠθέλουν. περοφῆτινυσε
 δὲ ὁ ἰεζεκίηλος ἐν βαβυλωνίᾳ, τὰς μελλούσας τῷ κατ'
 συμφορέας, καὶ ἀκούσας ταῦτα ἐπημύψεν εἰς ἱεροσό-
 λυμα. τῆς δὲ περοφῆταικίας αὐτῶν σιδικίας ἠπίσθησεν,
 ἐκ τοιαύτης αἰτίας. τὰ μὲν ἄλλα πάντα συμφωνοῦν-
 τα τοῖς περοφῆταις ἀλλήλοις εἰπεῖν συνέβη, ὥς τε ἡ
 πόλις ἀλώσεται καὶ σιδικίας αὐτοῖς ἀχμυλώτως ἐ-
 ς αὐτὴν. διεφθάρην ὃ ἰεζεκίηλος εἰπὼν, οὐκ ἔβριζαι βα-
 βυλωνίᾳ τὴν σιδικίαν, τῷ ἱερμίου φάσκοντος αὐτοῦ ὅ-
 τι διδιδυρόν αὐτὸν ὁ βαβυλωνίος ἀπάξει βασιλεύει.
 καὶ ὅτι τὸ, μὴ ταυτὸν αὐτοῖς ἐκατέρωθεν λέγειν, καὶ πε-
 ρεῖ ὡς συμφωνεῖν ἐδόκειν, ὥς οὐδ' ἐκεῖνα ἀληθῶς λέ-
 γουσι γινώσκοντες, καὶ τοὶ πάντα αὐτοῦ καὶ τὰς περοφῆταικίας
 ἀπῆντησεν, ἄπην δὲ καμρότερον δηλώσω μὲν. τὴν συμ-
 μαχίαν καὶ τὴν πρὸς τοὺς βαβυλωνίους δὴν ἐπὶ ὅκτ'
 καταρχὼν, δίδουσι τὰς πρὸς αὐτοὺς πίσεις, καὶ τοῖς
 ἀγγυπτίοις περοεῖται καὶ λύσειν τοὺς βαβυλωνίους
 ἐλπίσας, ἃ μετ' ἐκεῖνον ἐγίνοντο. μεθ' ὧν δὲ τὸ ὅτι
 βαβυλωνίων βασιλεὺς, ἐστράπτυσεν ἐπ' αὐτὸν, καὶ τὴν
 χώραν κακώσας αὐτὴν, καὶ τὰ φρούρια λαβὼν, ἐπ' αὐτὴν
 ἦκε τὴν ἥρ' ἱεροσολυμιτῶν πόλιν πολιορκήσαν αὐ-
 τὴν. ὁ δὲ ἀγγυπτιος ἀκούσας ἐν οἷς ὄζειν ὁ σύμμα-
 χος αὐτοῦ σιδικίας, ἀπαλαβὼν πολλὰ δύναμιν, ἦκεν
 εἰς τὴν ἰουδαίαν ὥς λύσειν τὴν πολιορκίαν. ὁ δὲ βα-
 βυλωνίος ἀφίσταται ἥρ' ἱεροσολύμων, ἀπαντήσας δὲ

τοῖς ἀγρυπίοις, καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς τῇ μάχῃ νικᾷ, ἐξ ἑφάμην αὐτοῖς, εἰς φυγὴν ὅς ὅλης διώκει τῆς
 σειράς. ὡς δὲ ἀνέχωρησεν ὁ τῷ βαβυλωνίῳ βασιλεὺς ἀπὸ τῶν ἱεροσολύμων, ὅς πεπαισθησαν οἱ ψδδ-
 ορορῆται τὸν σελικίαν λέγοντες, οὐτὶ τὸν βαβυλωνίον αὐτὸν ἐτι πολέμησιν καὶ τοὺς ὁμοφύλους,

ἀλλὰ καὶ περ ἐν τούτοις ἐλαυνόμενοι τῷ πα-
 θῶν, τὰς ψυχὰς ἔρρωντο πρὸς τὸν πόλεμον, μή τι φέρῃς
 τὰς ἐπινοίας τῷ ἐχθρῷ καὶ τὰ μηχανήματα κατα-
 πλιττόμενοι, ἀλλ' ἀπὸ μηχανήματα παρ' ἐκείνων ἀν-
 τιπινουμένους, ὡς εἶπεν τὸν ὄλον ἀγῶνα καὶ τοῖς βαβυλωνί-
 οῖς, καὶ τοῖς ἱεροσολυμίταις, τῶς ὀξύντητος καὶ συ-
 νίσσεως, τῷ μὲν πλείον ἐν ταύτῃ δουλεύειν τὴν αἰά-
 ρισιν οἰομένῳ εἶπεν τῆς πόλεως, τῷ δὲ τὴν σωτηρίαν οὐκ
 ἐν ἀλλῶ παθόμενῳ, ἢ ἐν τῇ μη καμῶν ἀντιφύριον-
 τας οἷς μάταια τὰ τῷ ἐχθρῷ ἀπὸ μηχανήματα μη-
 χανήματα. καὶ ταῦτ' ὑπέμεναν, ὅτι μὲν οὐκ ἔκταντο
 δίκαια, ὡς οὐ διεφθάρησαν ὑπὸ τῷ λιμῷ, καὶ τῷ βε-
 λαῶ, ἀπὸ τῷ πυρὶ εἰς αὐτοὺς ἐκόντηζον οἱ πο-
 λέμοι. ἤρεθον δὲ ἡ πόλις, ἐνδεχάτω ἔτι τῆς σεδεκίου
 βασιλείας, τὴν ταύτην μὲν δὲ τῇ ἐσάτῃ ἡμέρᾳ. εἶπον
 δὲ οὐκ οἱ ἡγεμόνες τῷ βαβυλωνίῳ, οἷς ἐπίστυσεν τὴν
 πολιορκίαν ὁ βαβυλοδονόσορος, αὐτοὺς γὰρ ἐν βέλῳ θῆ-
 κέντες πόλιν. τὰ δὲ τῷ ἡγεμόνι ἐνόματα εἰς ἐ-
 πιζητήσαι γράψαι, οἱ πέντε τὰ ἱεροσολύμα πορθεύον-
 τας ὑπέταξαν, ἡερζαίαρος, ἀρέματος, ἰμεγάρ, ἡ-
 ναβάσαι, ἰχραμφεί, ἀλούσης δὲ τῆς πόλεως πε-
 ρὶ μάσπιν ὑκτα, καὶ τῷ ἡγεμόνι τῷ πολέμῳ εἰς-
 ἐλθόντων εἰς τὸ ἱερὸν, γνοὺς ὁ σεδεκίας ὁ βασιλεὺς,
 ὡς λαβὼν τὰς γυναικὰς καὶ τὰ τέκνα, καὶ τοὺς ἡ-
 γεμόνας, καὶ τοὺς φίλους, φάσκει αὐτῶν ἐκ τῆς πό-
 λεως εἰς τῆς καρπεῖας φάραγγος καὶ εἰς τῆς ἐρήμου.
 φρασπύτων δὲ τὴν το πινῶν αὐτῶν μολῶν τοῖς βαβυλωνί-
 οῖς, ὑπὸ τὸν ὄρθρον ἄρμυσιν δώκειν αὐτοῖν. κατα-
 λαβόντες δὲ οὐκ ἀπώθη ἱεροσολύμους, ἐκύλωσαν αὐ-
 τῶν. οἱ δὲ φίλοι καὶ οἱ ἡγεμόνες οἱ συμφυζόντες τῷ σεδ-
 εκίᾳ, ἐπὶ τοῖς πολέμοις ἐγγύς ὄντας εἶδον, καταλι-
 πόντες αὐτῶν διασπάρησαν, ἀλλ' ἄλλα χρόσι, καὶ σά-
 ζειν ἑαυτοὺς ἔγνω. ὡς λειφθέντα δὲ αὐτῶν σὺν
 ὀλίγοις, ζώοντες οἱ πολέμοι μὴ τῷ τέκνῳ καὶ
 τῷ γυναικῶν, ἡγεμόνι πρὸς τὸν βασιλέα. ὡς ἡγεμό-
 νιοι δὲ αὐτῶν, ὡς βαβυλοδονόσορος, ὡς ἐπὶ καὶ πα-
 ρεάσπονδον ἀποκαλεῖν ἤρξατο, καὶ ἀμνήματα τῷ πρὸς
 σελῶν, οἷς ἐποιήσας, σάζειν αὐτῶν τὴν χεῖρα ὑπο-
 χροῦμεν. ὡς εἰδὼς καὶ ἀχαισίαν, παρ' αὐτῶν μὲν λα-
 βόντι τὴν βασιλείαν, ἰακίμου γὰρ αὐτῶν οὐσαν ἀφελόμε-
 νοι ἐκείνῳ διώκων, χρησάμενος δὲ τῇ δουλείᾳ καὶ τῇ
 ὡς χρόσι. ἀλλὰ μάλας εἶπεν ὁ θεός, ὅς μισήσας σὺν
 τὸν ἔσπον, ὑποχέριον ἡμῖν ἔθηκε. χρησάμενος δὲ
 τούτοις πρὸς σεδεκίαν τοῖς λόγους, τοῖς υἱοῖς ἐκέλευ-
 σεν ὡς ἡγεμόνα καὶ τοῖς φίλοις θύσαι, αὐτῶν τὴν σεδε-
 κίου καὶ τῷ ἄλλῳ ἀχμαλώτων βλεπόντων. ἔπειτα
 τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐκκόψας τὴν σεδεκίου, δύναι ἡγεμόνι
 εἰς βαβυλῶνα. καὶ ταῦτα αὐτῶν συνέβη, ὡς ἱερμίας τὸ
 καὶ ἐξέκρινες οἱ πρὸς τῶν πρὸς τῶν αὐτῶν, ὅτι
 συλληφθεὶς ἀχθήσεται πρὸς τὸν βαβυλωνίον, καὶ λα-
 λήσῃ αὐτῶν καὶ σῶμα, καὶ ὀφείτω τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῖς
 ὀφθαλμοῖς αὐτῶν. καὶ ταῦτα μὲν ἱερμίας εἶπε. τυ-
 φλωθεὶς δὲ καὶ ἀχθεὶς εἰς βαβυλῶνα, ταῦτ' αὐτῶν οὐκ ἔ-
 δεκτοὺς ἐξέκρινες πρὸς τῶν. ταῦτα μὲν οὐκ ἡκανῶς ἐμφανίσαι
 δυνάμεθα τὴν τῶν θεοῦ φύσιν τοῖς ἀ-
 γνοῦσι εἰρήκαμ, ὅτι ποικίλη ὡς καὶ πολὺς, καὶ πάντα κατὰ
 ὡς ἀπαντὰ τὰ πταγόμενα, ἀπὸ δὲ ἡμέρας πρὸς ἡμέρας,
 τὴν τῶν αὐτῶν ἀγνοίαν καὶ ἀπίσταν, ὡς ὡς πρὸς τὸν οὐδὲν
 εἶδον τῶν ἀποδομῶν, ἀφύλακτοι δὲ τῆς συμφορῆς παρὰ τὸν
 αὐτῶν πείραν ὡς γὰρ. οἱ μὲν οὐκ ἐν τῇ διαβόδῳ γὰρ
 βαπτίσαντες, οὕτως κατὰ τὴν φύσιν.

A sed obduratis animis omnia mala perferenti-
 bus, ac ne machinis quidem hostium territi, a-
 lias contrā machinas excogitabant, ut inter se
 vtrique non viribus solum certarent, verum
 etiam artibus, dum illi his potissimum sperant
 se urbem posse capere, hi salutem suam in eo
 putant consistere, si non cessent novis com-
 mentis illorum conatus ludificari. atq; id cer-
 tamen duravit per mēses decem & octo, donec
 tandem succubēre, partim inedia victi, partim
 superne ē turribus telorū multitudine oppres-
 si. Capta est autem vrbs vndecimo anno regni
 Sedeciae, quarti mensis die nona. ceperuntque
 eam duces Babyloniorum, quibus Nabucho-
 donosorus oppugnationem commiserat, dum
 ipse apud Reblatha degeret. quod si quis requi-
 rat eorum ducum etiā nomina, sunt haec: Ner-
 gelear, Artemantus, Emegar, Nabosaris, Echa-
 ramparis. Vrbe autem capta circa mediam no-
 ctē, & ducibus ac reliquis hostibus in tem-
 plum ingressis, Sedecias rex vbi hoc sensit, as-
 sumptis vxoribus, liberis, ducibus & amicis, fur-
 gam arripuit per fauces quasdam angustas in de-
 sertū. quod cūm Babylonij cognouissent trans-
 fugarum indicio, sub auroram aggressi sunt eos
 persequi, & assecuti eos non procul à Hieri-
 chunte circumuenerunt. Amici verō & duces
 fugae comites visis ē propinquo hostibus, reli-
 cto Sedecia dissipati sunt quā quemque tulit
 spes effugij. Ipse penē desertus cum vxoribus
 ac liberis & paucis amicis in hostium potesta-
 tem deuenit, & mox ad regem perductus est.
 Quem postquam in conspectu habuit Nabu-
 chodonosorus, impium & fœdistragum vocare
 cepit, promissionum immemorem, quod regi
 seruare illam regionem esset pollicitus. expro-
 brabat etiam ingratitudinē, quod cūm à se ac-
 cepisset regnum Ioacimo fratri debitum, acce-
 pta potestate abusus esset in autorem beneficij.
 Sed magnus est, inquit, Deus qui te propter
 mores tuos pessimos in manus meas tradidit.
 His verbis cum Sedeciam increpuisset, euesti-
 gio iussit ipso & aliis captiuis inspectantibus fi-
 lios eius & amicos trucidari. Deinde ipsum ex-
 cecauit, Babylonem secum abduendum. Atq; ita
 vtriusque prophetae prædictiones, tam Hie-
 remiae quā Iezecielis, quamuis ab illo con-
 temptae, euentu non vanae fuisse comprobatae
 sunt. quod captus abduceretur ad Babylonium, &
 coram cum eo loqueretur, & oculis suis faciem
 eius videbit, Hieremias prædixit. quod vero
 cæcatus primò cum Babylonem perductus es-
 set videre eam non potuit, Iezecielis fuerat va-
 ticinium. Quae quidem ignorantibus satis de-
 clarare possunt Dei naturam, quā varia sit &
 multimoda, omnia tempestiuē disponens, &
 futura præsignificans: sicut humanæ infirmitatis
 incredulitatis insigne exemplum hic eminet,
 per quā non licuit eis futuram calamitatem
 cuitare, ut ne cauere quidem fatum inelucta-
 bile. Atq; hic fuit Dauidici generis regum exi-
 tus, qui vnus & viginti regnauerunt deinceps.

idque temporis spacium quingentos & quindecim annos continet, & menses insuper sex cum diebus decem: annumeratis viginti annis primi regis Sauli, qui fuit tribus alterius. Cæterum Babylonius post victoriam Nabuzardanem ducem misit Hierosolyma cum mandatis, ut templum spoliatum incenderet, regia quoque similiter cremata urbem à fundamentis dirueret, populum in Babyloniam traduceret. Qui cum eo peruenisset vndecimo Sedeciae regni anno, è templo vasa omnia tam aurea quam argentea sustulit, & labrum quoque illud grande quod Solomon dedicauerat. præterea columnas illas æreas cum suis capitulis, & menses aureas atque candelabra. His sublati templum incendit mensis quinti die prima, anno regni Sedeciae vndecimo, regni verò Nabuchodonosori xviii. deinde & regiam incendit, & urbem diruit. Incensum est autem templum annis ex quo extructum fuerat elapsis cccclxx. mensibus sex, & diebus decem additis. exactis à transmigratione ex Ægypto annis mclxii. mensibus sex, diebus decem. A diluvio autem vsq; ad templi deuastationem intercesserunt anni mcccccl. menses sex, dies decem. Ab Adamo item condito vsque ad hunc templi casum tria millia annorum elapsa sunt, & insuper dxxii. menses sex, dies decem. Tantus censetur annorum numerus, quo temporis spacio quid & quando gestum sit, suo quæque ordine explicauimus. Dirutis Hierosolymis, & populo migrare iussu, dux regius captiuos fecit hos: pontificem Sarcam, & qui post hunc secundum inter sacerdotes locum tenebat, Sephemam: tres præfectos custodiæ templi, eunuchum primarium regis cubicularium, cum septem aliis regis amicis: præterea scribam regium, & alios principes viros sexaginta. quos omnes vnà cum spoliis templi perduxit ad regem suum agentem tunc Reblathis, quæ est Syriæ ciuitas. Rex verò pontificem & principes in ea vrbe iussit capite plecti, reliquam captiuorum multitudinem & in his Sedeciam ipsæ Babylonem perduxit, Iosadocum etiam pontificem vinctum secum duxit, Sarcæ pontificis filium, quem modò Reblathis affectum supplicio diximus. Nunc quoniam regum genus & eorum successionem ordine recensuimus, conueniens duxi etiam pontificum enumerare nomina, qui regum tempore per continuatas successiones summum administrauerunt sacerdotium. Ergo primus omnium in templo recens à Solomone extructo pontifex fuit Sados, cui filius Achimas successit. post Achimam Azarias, & post hunc Ioram. post Ioram Ius, & deinceps Axioramus, Phideas, Sudeas, Iulus, Iothamus, Vrias, Nerias, Odeas, Saldumus, Elcias, Sarcas, Iosadocus qui captiuus Babylonem pertractus est. hi omnes quasi per manus traditum sacerdotium filij parentum successores acceperunt, continuata generis serie. Cæterum rex Babylonem reuerius,

Αντιμ. παρ. δ.

ἀρχιματ' ὁμοδ' ἔχεται τὴν πμλὴν. καὶ μὲν ἀρχιματ', ἀξείας. τοῦτου δὲ ἰάρεμος. τοῦ δὲ ἰωραμου ἴος. μετ' αὐτὸν ἀξίωρεμος. τοῦτου δὲ φιδίας, τοῦ δὲ φιδία σουδίας. τοῦ δὲ σουδία, ἰούλας. τοῦ δὲ ἰούλου, ἰώθαμος. ἰωθαμου δὲ οὐρίας. οὐρίου δὲ, τηρίας. τῷ δὲ τηρία, ὠδίας. τοῦτου δὲ σαλδοῦμος, σαλδοῦμου δὲ, ἐλκίας, ἐλκία δὲ σαρίας, τῷ δὲ ἰωσαδὸκος ὁ ἀρχιμαλωπαθὴς εἰς βαβυλῶνα. οὗτοι πάντες πῶδες ὡς παρὸς διεδίξαντο τὴν ἀρχιερωσύνην. ὡς γὰρ γινώσκουσιν εἰς βαβυλῶνα ὁ βασιλεὺς, σελ.

A εἴκοσι μὲν καὶ εἰς γινώσκουσιν, μέχρι τῆς παλαιότητος βασιλείας. ἐπὶ δὲ πάντες βασιλεῖς σπαντες, παντακτοῖα δὲ διακρίσασα, καὶ μὲν εἰς καὶ ἡμέρας δέκα, ὅς ὦν εἴκοσι τὴν ἀρχὴν κατέχον ὁ παρὸς αὐτῶν βασιλεὺς σάουλος, οὗ καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς ὑπάρχον. ὁ δὲ βαβυλωνίῳ πύμπει τὸν αὐτὸν στρατηγὸν ἰαβουζαρδάνην εἰς ἱερουσόλυμα, συλίσοντα τὸν ναὸν, πρεσβύτας δὲ καὶ κατακρήσσει αὐτὸν τὴν καὶ τὰ βασίλεια, τὴν τε πόλιν εἰς ἰδμεν κατέλιν, καὶ τὸν ναὸν εἰς τὴν βαβυλωνίαν μεταστήσει. εἰς γινώσκουσιν ὅς τῆς ἱερουσόλυμης ἐν διακρίσει τῆς σιδικίου βασιλείας, σελὰ τὴν ναὸν, καὶ βασίλειαν τὰ σιδικίου τοῦ θουρυσά τὴν καὶ ἀφ' ἑσθ' καὶ δὴ καὶ τὸν μύραν τουτήρα, ὃν σολομών ἀνέθηκεν, ἐπὶ γὰρ μὲν πύς εὐχὸς τοῦ χαλκοῦ καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, τὰς τε χρυσὰς τεραπείζας καὶ τὰς λυχνίας. βασίλειαν δὲ πᾶντα, αὐτῶν τὸν ναὸν μὲν πύμπει, τῇ νομολογίᾳ ἐν διακρίσει τῆς σιδικίου βασιλείας ὅκα καὶ διακρίσει τῆς ἰαβουζαρδάνης. ἐνέφρησε ἡ καὶ τὰ βασίλεια, καὶ τὴν πόλιν κατέσπριν ἐνέφρησε ἡ ὁ ναὸς, μὲν πτερόσσια ἐπὶ καὶ ἐβδόμηκοντα, καὶ μὲν εἰς καὶ δέκα ἡμέρας, ἀφ' οὗ καὶ παλαιότητα. τῇ δὲ ὅς ἀφ' ἑσθ' του μεταναστᾶσαι τὸ λαὸν, τὸν καὶ ἐπὶ χίλια ἐξήκοντα δύο, μὲν εἰς, ἡμέρας δέκα. τῷ δὲ κατακλυσμῷ μέχρι τῆς τῆς ναοῦ πορθείσεως, χροῖον καὶ ὁ παρὸς ἐπὶ χίλιον ἐντακοσίον, παντακτοῖα μὲν εἰς, ἡμέρας δέκα. ὅς οὗ δὲ ἐγὼ ἀνέθεκα ἀδαμος μέχρι τῆς αὐτῶν τὸν ναὸν συμβαίνει, ἐπὶ ὅτι χίλια παντακτοῖα διακρίσει, μὲν εἰς, ἡμέρας δέκα. ποσὺν τοῦ μὲν οὐκ τὸ ποσὺν τῆς ἐπὶ πλῆθος, ὅσα ἡ ἐπὶ ὅσα, καὶ ἡ ἐπὶ συμβαίνει πᾶσι διεδιλωμένοι. ὁ δὲ στρατηγὸς τῆς τῆς βαβυλωνίων βασιλείας, κατακρήσσει τὰ ἱερουσόλυμα, καὶ τὸν ναὸν μεταναστᾶσαι, ἔλθον ἀρχιμαλωπὸς τὸν ἀρχιερέα σαρίας, καὶ τὸν μετ' αὐτὸν ἱερέα σαρίας, καὶ τοὺς φυλάσσοντας τὸ ἱερὸν ἡγέμονας, ζεῖς δὲ ἡσπιν οὐκ, καὶ τὸν ὅτι τῆς πλείων δυνούχον, καὶ τοὺς φίλους τοῦ σιδικίου ἐπὶ αὐτῶν, καὶ τὸν γεαυματία αὐτῶν, καὶ ἄλλοις ἡγέμονας ἐξήκοντα. οὗ ἀπαντας, μὲν ὦν ἰούλοις σιδικίου ἐκόμενοι πρὸς τὸν βασιλεῖα εἰς ῥέβλαθα πόλιν τῆς σαρίας. ὁ δὲ βασιλεὺς, τῷ μὲν ἀρχιερέως καὶ τῆς ἡγέμονων, ἐκείλδον ἐκεί ται κεφαλὰς ὅσα.

F πμλὴν. αὐτὸς δὲ πάντας τοὺς ἀρχιμαλωπὸς καὶ τὸν σιδικίου ἡγαν εἰς βαβυλῶνα. δίσμον δὲ ἰσείγαστο καὶ ἰωσαδὸκος τὸν ἀρχιερέα, ὅτι ὦν σαρίας τοῦ ἀρχιερέως, ὃν ἀπὸ κτενερὸς ὁ βαβυλωνίῳ ἐν ῥέβλαθα πόλει τῆς σαρίας, ὡς καὶ πρεσβύτας ἡμῖν διεδίλωται. ἐπὶ δὲ τὸ γινώσκουσιν διεδίλωται τὸ τὰν βασιλείων, καὶ τίνες ἡσπιν διεδιλωμένοι καὶ τοὺς χροῖους αὐτῶν, ἀπαρχαῖον ἡγασίμω καὶ τῆς ἀρχιερέων εἰπὶν τὰ ὀνόματα. καὶ τίνες ἴσαι οἱ τὴν ἀρχιερωσύνην καταδίδωσιν ἐπὶ τοῖς βασιλεῖσι.

G παρὰ τὸ μὲν οὐκ σιδικίου ὁ ἀρχιερεὺς ἐγὼ τὸ τὸν ναοῦ, ὃν σολομών ὠκοδόμησε. μετ' αὐτὸν δὲ ὁ υἱὸς

& principatum inter Israelitas occuparet, cum sit e genere regio: securum autem fore ab insidiis, si eis permittat Ismaelem clam occidere. Vereri enim se, ne si ipse insidiis praecipatus fuerit, reliquiae Israelitarum in totum pereant, ille vero respondit se non dissimulaturum tales insidias aduersum hominem affectum a se beneficio. non enim esse verisimile eum qui in tanta inopiae necessitate nihil mali fecerit, nunc contra omne fas erga benefactorem tam ingratum esse, ut cui circumuento insidiis non posset sine scelere non succurrere, eum sua manu interimere conetur. Attamen etiam si vera essent quae deferrent, emori esse satius, quam hominem qui salutem suae fidei commisisset, opprimere. Itaque Ioannes cum ceteris frustra hoc conatus persuadere abiit. post dies inde triginta venit ad Godoliam in Masphata Ismael comitatus amicis decem: ubi inter hospitales epulas dum se comiter poculis inuitant, hospitem mero grauem & somnolentum aduertens, cum decem illis fociis adortus interfecit, nec difficile fuit ceteros conuiuas similiter affectos confodere: quibus necatis adiuuante nocturno tempore per totum oppidum grassari sunt promiscuis caedibus tam in Iudaeos quam in Babylonios milites securos & passim dormientes. sequenti vero die venerunt cum muneribus ex agris ad Godoliam circiter octoginta, omnium insciji quae acciderant. quos videns Ismael intro vocauit ad Godoliam, & introgressos clauso palatio trucidauit, cadaueraque eorum in puteum quendam, ne essent conspicua, demersit. Soli autem ex eo numero seruati sunt, qui rogauerunt ne se prius occideret, quam ei quaedam occultata in agris traderent, suppellectilem & vestes atque frumentum. quibus promissis motus, aliquot ex eis pepercit. plebem vero Masphatensem cum mulieribus & pueris abduxit: & in his etiam Sedeciae filias, quas Nabuzardanes apud Godoliam reliquerat. His perpetratis ad Ammanitarum regem profectus est. Ioannes autem cum ceteris ducibus audita Masphatensium clade, & morte Godoliae, indignissime tulerunt, & assumptis suis quisque militibus, Ismaelem hostiliter persecuti sunt, cumque apud fontem Hebronensem deprehenderunt. quibus visis captiui Ismaelis laeti, rati id quod erat auxilium sibi venire, omnes ad Ioannem transfuerunt. Ismael autem cum octo tantum comitibus ad Ammanitarum regem per fugit. Ceterum Ioannes assumptis quos Ismaeli eripuerat, cum eunuchis & mulieribus atque pueris peruenit in locum qui Mandra dicitur, ibique ea die manserunt. Voluerunt inde proficisci in Aegyptum, timentes Babylonios, ne irati propter caedem praefecti in ea regione a se constituti, in illos sequebantur.

ἤσπασαν, βοήθειαν αὐτοῖς ἦσαν ὑπολαμβάνοντες, καὶ καταλιπόντες τὴν ἀγχαλωπύσασα, πρὸς τὸν ἰωάννην ἀπεχάρησαν. ἰσμαήλεις μὲν οὐκ αὐτῶν ἀντὶ, φάσμα πρὸς τὸν ἀμμανιτῆρα βασιλέα. ὃς ἰωάννης ὡς λαβὼν οὐκ αἰέσασεν ἐκ τῆς ἰσμαήλου χειρὸς, καὶ τοὺς δυνούχους καὶ γυναῖκας καὶ ἡνῆπας, εἰς πιατῶνι μὲν ὅσον λεγόμενοι ὡς ἀγίνονται, καὶ τὴν μὲν ἡμέραν ἐκεῖνον, ἐπέμεινε αὐτάς. διεγνώκεισαν δὲ ἐκείνην ἄρα, εἰς ἀγρυπνίαν ἰλθεῖν, φοβούμενοι μή τιναῖεν αὐτοὺς οἱ βαβυλωνιοί, μετῴκισαν ἐν τῇ χεῖρ᾽ ὑπὸ γοδολία τοῦ κατασταθέντος ὑπὸ αὐτῶν ἡγεμόν, ὁρμηθέντες πεφοβούμενοι.

A ὅπως αὐτοὺς ἀρχὴν τῆς ἰσραηλιτῆς, ἣς γὰρ ἐκ τῆς ἡρώδους τῆς βασιλικῆς. ῥύεσθαι γὰρ μὲν τῆς ὀπιβουλῆς ἐλαττον αὐτὸν, ἀλλ' αὐτοῖς ἐφ' ἡκτεῖναι τὸν ἰσραηλῆα ὡς οὐδένος γνησιότητος. διδιδίκαται γὰρ ἑαυτὸν μὴ φοβέσθαι αὐτοὺς ὡς ἐκείνου, παντελὴς ἀπώλεια γήρηται τῆς ὑπαλειπομένης τῆς τῆς ἰσραηλιτῆς ἰαχύν, ἐλ' αὐτοῖς ἀπολόγῃ, καὶ ἀδρόες εἰς πεπονηδόντες, ὀπιβουλλῶν τοιαύτῃν ἐμφανίσιν. οὐ γὰρ εἰκὸς ἔστι, ὡς τῆς τηλικαύτῃν ἐρημίας. ὡς ἔχρηται μὴ ἐλαττονέτω, οὕτως ποιηθέντες ἐκ τῆς δειρατῆς αὐτῶν καὶ ἀδρόων δειρατῆς, ὡς τὸ ἰδὲν ἀδίκημα, τὸ μὴ ὡς ἄλλων ὀπιβουλλῶν αὐτῶν σῶσαι, σπουδάζει δὲ αὐτῶν, ἀντιχρῆστα ζητῶν αὐτῶν γινέσθαι. οὐ μὲν, ἀλλ' εἰ ταῦτα ἀληθῆς εἴη δοκεῖ, ἀμεινον ἴφασκεν ὑποθάνειν αὐτὸν ἀπὸ ἐκείνου μᾶλλον, ὁ καταφύγοντα πρὸς αὐτὸν ἀντιχρῆστον καὶ πισυρσας τὴν ἰδίαν σωτηρίαν, καὶ ὡς καταδύωμον αὐτῶν, ἐλαττονέτω. καὶ ὁ μὲν ἰωάννης καὶ οἱ σὺν αὐτῶν ἡγεμόνες, μὴ δυνήσονται πείσαι τὴν γοδολίαν, ἀπὸ τῆς χεῖρὸς τοῦ ἰσραηλῆος ἡμερῶν ξιάκοντα, ὡς γινέται πρὸς γοδολίαν εἰς μασφαθᾶ πόλιν ἰσμαήλους, μετ' ἀδρόων δίκη, οὐ λαμβάνει ἑαυτῶν καὶ ξενίοις ὑποδύει ἡμῶν, εἰς μέσσην πρὸς ἡγεμονίαν, φιλοφρονέου ἡμῶν τὸν ἰσραηλῆα, καὶ τοὺς σὺν αὐτῶν. διασάμνῃ ὅς οὕτως αὐτῶν ἔχοντα, καὶ βεβαπῆσιν αὐτοὺς εἰς ἀμμανίαν καὶ ὑπὸ τῆς μάθης ὁ ἰσραηλῆος, ἀπαπῆσιν καὶ τῆς δὲ καὶ φίλων, ὑποσφάττει τὴν γοδολίαν, καὶ τοὺς σὺν αὐτῶν, καὶ ἀμμανίαν εἰς συμποσίαν. καὶ μὴ τὴν τούτων ἀμμανίαν, ἐλθόντων νυκτὸς, ἀπαπῆσιν φοβέει πρὸς ἐν τῇ πόλει ἰουδαίοις, καὶ πρὸς ὑπὸ τῆς βαβυλωνίων καταλειφθέντας ἐν αὐτῇ τῆς ἑραπνοῦ. τῇ δὲ ὀπιούση μὴ δύνανται ἦσαν πρὸς γοδολίαν τῆς ἀπὸ τῆς χεῖρὸς ὀδοῦκοντα, μηδένος τὰ πρὸς αὐτὸν ἰσραηλῆος. ἰδὲν ὅς αὐτοὺς ἰσραηλῆος, εἰσώτε καλεῖ πρὸς γοδολίαν, καὶ E παρῆλθοντες, ὑποκλίσας τὴν αὐλήν, ἐφόνδον, καὶ τὰ σῶματα αὐτῶν εἰς λάκκον πρὸς βαθύν, ὡς ἀφ' αὐτῆς γήρηται, κατεπόνισε. διδιδίκαται ὅς τῆς ὀδὸς κόνοντα τούτων ἀδρόων, οἱ μὴ πρὸς τὴν ἀμμανίαν παρῆλθοντες, ὡς τὴν κακρυμμένην ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐτῶν ὡς ἀδρόων, ἐπὶ πλάττει ἐκείνας καὶ σῖτοι. ταῦτα ἀκούσας, ἐφείσατο τῆς ἀδρόων τούτων ἰσμαήλος. τὸν δὲ ἐν τῇ μασφαθᾶ λαὸν σὺν γυναῖξιν καὶ F νηπίοις ἡγχαλωπύσιν, ἐν οἷς καὶ τῆς βασιλέως σεδεκίου θυγατὸς, ἀφ' αὐτῆς ἀδρόων ὁ τῆς βαβυλωνίων στρατηγός, ὡς γοδολίαν καταλειφέναι. ταῦτα ὡς πρὸς ἀμμανίαν, ἀφικνέται πρὸς τὸν ἀμμανιτῆρα βασιλέα. ἀκούσας δὲ ἰωάννης καὶ οἱ σὺν αὐτῶν ἡγεμόνες τὰ ἐν τῇ μασφαθᾶ πεπρωγμένα ὑπὸ ἰσραηλῆος, καὶ τὸν γοδολίαν θάνατον, ἡγανάκησαν, καὶ τοὺς ἰδίους ἑκαστος ὡς λαβὼν ὀπίστας, ὥρμησαν πολεμίσοντες τὸν ἰσραηλῆα, καὶ καταλαμβάνουσιν αὐτὸν πρὸς τῇ πηγῇ ἐν χεῖρῶν. οἱ ὅς ἡγχαλωπύσιν ὑπὸ ἰσραηλῆος, τὸν ἰωάννην ἰδόντες καὶ τοὺς ἡγεμόνας, ἀδύμως διετί-

εἰ δὲ αὐτοῖς ἐκδοῖτο τὴν ὄψιν τῆς ἐνυπνίου φερέ-
 σεν τὸ σημεῖον ὑποχωρῶντων, θάνατον ἠπείλησεν
 αὐτοῖς, εἰ μὴ τὸ ὄναρ εἴποιεν. περὶ ταῦτα δὲ παύ-
 τας αὐτοῖς ἀπαρεθύνων, ποιῶναι τὸ καλῶς εἰρη-
 λογήσασθαι μὴ δυνάσθαι. θανῶν δὲ ἀκούσας
 ὅτι περὶ ταῦτα παύτας τοὺς σοφοὺς ὁ βασιλεὺς ἀ-
 ποθανεῖν, ἐν τούτοις δὲ καὶ αὐτὸν μετὰ τῶν συγγενῶν
 κινδυνώσκειν, περὶ σέσωκεν ἀειόχου τῆς τῶν ἐπὶ τῶν
 συμφορὰν βασιλείας ἀρχῆς πιστευμέ-
 νῳ. καὶ διηγεῖται παρ' αὐτῆς τῶν αἰσίων μαθὼν, δι' οὗ
 ὁ βασιλεὺς παύτας εἶπε περὶ ταῦτα ἀπαρεθύνων τοὺς
 σοφοὺς, καὶ χαλδαίους καὶ μάγους, καὶ μαθὼν τὸ
 ὅτι τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὅτι καλῶς εἰρηλο-
 γήσας τῶν αὐτῶν δηλοῦν ἐπιλεπισμῶν, φήσαν-
 τες μὴ δυνάσθαι, παρεξέμεινεν αὐτὸν, παρηγάλασ-
 σεν ἀειόχῳ, εἰσαλθόντα πρὸς τὸν βασιλεῖα, μίαν
 ἀντήσασθαι νύκτα τοῖς μάγους, καὶ ταύτῃ τῶν ἀν-
 αρίσσειν ἐπιχεῖν. ἐλπίζειν γὰρ δὲ αὐτῆς διηγεῖται τοῦ
 θεοῦ, γινώσκων τὸ ἐνύπνιον. ὁ δὲ ἀειόχης ταῦτ' ἀ-
 πώγει τῶν βασιλεῖ θανῶν ἀξίου. καὶ ὁ μὲν
 καλῶς τῶν ἀνείρεται τῶν μάγους ἐπιχεῖν, ὥς γὰρ
 τῶν ὑπάρχοντων τοῦ θανῶν. ὁ δὲ πᾶς, μετὰ τῶν
 συγγενῶν ὑποχωρήσας πρὸς αὐτοὺς, δι' ὅλης ἡμέ-
 ρης τὸν θεὸν τῆς νυκτὸς, γινώσκων, καὶ τοὺς μάγους
 καὶ τοὺς χαλδαίους, οἵς δὲ καὶ αὐτοῖς σωμαπολίδας,
 ῥύσασθαι τῆς τῆς βασιλείας ὀργῆς, ἐμφανίσματα τῶν
 ὄψιν αὐτῶν καὶ ποιήσασθαι δύνανται ὅς ὁ βασιλεὺς ἐπι-
 λέλῃσιν ὅτι τῆς ἀπελθούσης νυκτὸς, ἰδὼν καὶ τοὺς
 ὑπνοῖς. ὁ δὲ θεὸς ἄμα τοῖς τε κινδυνώοντες ἐλπί-
 σας, καὶ τὸν θανῶν τῆς σοφίας ἀγασσόμεν, τό-
 τε ὄναρ αὐτῶν γινώσκων ἐποίησεν καὶ τῶν κείων, ὥς
 αὐτῶν τὸ σημεῖον ὁ βασιλεὺς παρ' αὐτῶν μαθὼν.
 θανῶν δὲ γινώσκων τῶν θεῶν ταῦτα, περὶ ταῦτα
 αἰσάται, καὶ τοὺς ἀδελφοὺς δηλώσας, τοὺς μὲν ἀπὸ
 γινώσκων ὅτι τῶν ζῶντων καὶ πρὸς τῶν τεθνήσκων τῶν
 ὄψιν ἔχοντες, εἰς διθυμίας καὶ τὰς πρὸς τῶν βίου
 διηγεῖται ἐλπίδας. ἀγαθὴ δὲ τῶν θεῶν αὐ-
 τῶν ἔλκον λαβόντι τῆς ἡλικίας αὐτῶν, γινώσκων ἡμέ-
 ρας περὶ ταῦτα πρὸς τὸν ἀειόχου, καὶ ἄγειν αὐτὸν
 αὐτὸν ἡξίου πρὸς τὸν βασιλεῖα. δηλώσας γὰρ αὐτῶν
 βουλεύσας τὸ ἐνύπνιον, ὅφρ' ἰδὼν πρὸς τῆς παρη-
 γούσης νυκτὸς. εἰσαλθὼν γὰρ πρὸς τὸν βασιλεῖα θαν-
 ῶν, παρηγεῖτο αὐτοὺς, μὴ σφώτερον αὐτοὺς ὀδύειν
 τῶν ἄλλων χαλδαίων καὶ μάγους. ὅτι μηδενὸς ἐκεί-
 νων τὸ ὄναρ εἶναι δύναται, αὐτὸς αὐτὸ μέλλοι
 λέγειν. οὐ γὰρ κατ' ἐμπειρίαν, οὐδὲ ὅτι τῶν ὄψιν
 αὐτῶν μέλλοι ἐκπονήσας, τοῦτο γινώσκων. ἀλλ'
 ἐλπίσας ἡμᾶς φησὶν ὁ θεὸς κινδυνώοντες ἀποθανεῖν,
 διηγεῖται πρὸς τῆς ἐμαυτῶν ψυχῆς καὶ τῶν ὁμοίων,
 καὶ τὸ ὄναρ καὶ τῶν κείων αὐτῶν φανερὰ ἐποίησεν.
 οὐχ ἥττον γὰρ τῆς ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς καταδικασθῆναι ὑ-
 πό σου μὴ ζῶν λυπῆς, πρὸς τῆς σῆς αὐτῶν δόξης ἐφρον-
 τίζον, ἀδίκως οὕτως ἀδρας καὶ ταῦτα χαλεπὴ κα-
 γασθῶν, ἀποθανεῖν καλῶς αὐτοῖς, οἵς οὐδὲν μὲν ἀντιθέσθαι σοφίας ἐχόμενον περὶ ταῦτα, ὅτι καὶ ἔρ-
 γον θεοῦ, τῶν ἀπῆταις παρ' αὐτῶν. σὺ τοίνυν φροντίζοντι πρὸς τῆς, πρὸς ἀρχῆς τῆς κόσμου παντός, με-
 τὰ σὲ, κατακοιμηθέντι βουλόμεν, δηλώσας παύτας ὁ θεὸς τοὺς βασιλεύσοντας, ὅναρ ἔδειξε τοῦ-
 ὄν. ἔδειξας ὅτι αὐτῶν μέγαν ἐστὶν. οὐ τῶν μὲν καὶ παλῶν σωμαπολίδων γινώσκων, τοὺς δὲ ἄλλους
 καὶ τοὺς βραχίονας ἀργυρεῖς, τὴν δὲ γαστέρα καὶ τοὺς μηρούς, χαλκοὺς, κνήμας δὲ καὶ πόδας, σιδηροὺς.

A quod si exponeret visionem somnij, pollicen-
 tibus interpretationem, minatus est mortem
 nisi somnium etiam indicarent: & cum nega-
 rent se id posse, necari omnes imperat. Tum
 Daniel audito quoddam omnes sapientes iussisset
 occidi, & inter hos se quoque cum suis co-
 gnatis esse in periculo, adiit Ariochum regij
 præfectum satellitij: rogauitque causam cur
 ita rex statuisset in omnes sapientes & magos
 atque Chaldaeos animaduerrere: & cognito
 quod cum oblitus esset somnij, iussissetque
 eos id sibi indicare, nec illi potuissent, ad i-
 ram commotus sit, impetravit ut præfectus
 vnius noctis dilationem magis à rege peteret.
 Ipse enim sibi esse, Deum ea ipsa nocte exo-
 ratum indicaturum esse id somnium. quæ Da-
 nielis postulata cum per Ariochum regi essent
 renunciata, iussit eadem magorum differri,
 tantisper dum huius promissi fidem experire-
 tur. puer verò cum lociis digressus in suum
 cubiculum, per totam noctem supplex Deum
 precibus sollicitauit, ut rem sibi aperiret, &
 magos cum quibus & ipsi periclitarentur, ab
 ira regis eriperet, manifestata sibi visione
 quam rex præterita nocte visam elabi è me-
 moria passus sit. Deus autem & periclitan-
 tes miseratus, & Danielis sapientia delecta-
 tus, tam somnium quàm eius interpretatio-
 nem ei notam reddidit, ut hanc per eum rex
 cognosceret. Ille hac reuelatione lætus, sur-
 gens fratribus eam indicat, iam desperanti-
 bus vitam, & tantum de morte cogitantibus
 hortaturque ut tranquillo sint animo, & de
 vita melius sperare non dubitent. Cum qui-
 bus actis Deo gratis quoddam ætatem eorum ef-
 fect miseratus, Ariochum adit initio diei, ro-
 gans ut se ad regem ducat, indicaturum ei
 somnium quod proxima ante hanc nocte vi-
 derat. Ad quem ingressus primum deprecatus
 est eam opinionem, quasi ipse Chaldaeis
 & magis esset sapientior, quoddam nemine illo-
 rum valente inuenire somnium, ipse id esset
 indicaturus. non enim sua peritia, vel quoddam
 intellectu alios præcellat, id fieri: sed Deus,
 inquit, nos de vita periclitantes miseratus est:
 rogantique mihi pro mea populariumque vi-
 ta, & somnium & eius significationem ape-
 ruit. neque enim tam me sollicitum habuit
 ea tristitia, quoddam à te indigni vita essemus iu-
 dicati, quàm metus de existimatione tuæ glo-
 riæ, cum tot viros bonos & honestos necari
 iuberes, idque iniuria, quoddam non esset hu-
 mana sapientia comprehensibile quoddam man-
 dabas, solo Deo valente præstare quoddam cupes-
 res. Ergo cum hæc te cura teneret, quisnam
 post te potiturus esset orbis imperio, dormien-
 ti tibi Deus volens omnes regnatos ostend-
 ere, tale immisit somnium: videbaris tibi vi-
 dere statuam grandem stantem, cuius caput
 erat aureum, humeri ac brachia argentea,
 venter & femora ærea, crura ac pedes ferrei.

ρίπτειν δὲ αὐτὸν ἡξίουεν καὶ τὸν νόμον εἰς τὸν λάκκον
 τῆς λέοντων. ἐλπίζας δὲ ὁ δαρείος ὅτι ῥύσεται τὸ θυῶν
 αὐτὸν, καὶ οὐδὲν μὴ πάθῃ δεινὸν ὑπὸ τῆς θηρίων,
 ἐκέλευσεν αὐτὸν διθύμω φέρειν τὰ συμβαίτα, καὶ
 βληθέντος εἰς τὸν λάκκον, σφραγίσας τὸν ὅτι τῷ σο-
 μίου κείμῳ ἀπὸ θυῶας λίθων, ἀνέχρησεν. καὶ
 δι' ὅλης ἄσπετος τῆς νυκτὸς καὶ αὐπνῶ διήλθον, ἀγνο-
 ντὶν ὅτι τὸ θανόντων. μὲν ἡμέρας δὲ αἰσθάνετο τὸν
 λάκκον ἔλθῃ, καὶ σιζομένη τὴν σφραγίδα δι-
 ῶν, ἢ σημειώμενον τὸν λίθον καταλείπει, αἰσθ-
 ξας ἀεθόσῃ καλὴν τὸν θανόντων, πυρραινόμενον εἰ
 σφύεται. τὸ δὲ ἐπακούσαντος τῆς βασιλῆς, καὶ μη-
 δὲν παθεῖν εἰπόντος, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀνελκυσθῆναι
 τῷ λάκκῳ τῆς θηρίων. οἱ δὲ ἐχθροὶ θρασυμένοι τὸν
 θανόντων, μηδὲν πεποιθότες δεινόν, ὅτι μὲν τὸ θυῶν
 καὶ τὴν ταύτου φέρουσαν, οὐκ ἡξίουεν αὐτὸν σφύ-
 εσθαι. πεπληρωμένοι δὲ τοῖς λίοντας ῥοφῆς μὴ ἀ-
 ψιδεσθαι μηδὲ προσελθῆναι τῇ θανόντων νομίζοντες,
 τῷ τ' ἔλθον φέρειν τὸν βασιλῆα. ὁ δὲ μισήσας αὐ-
 τοῖς τῆς πομπῆς, ὅτι βληθέντων μὲν πολλὰ κα-
 λῶναι τοῖς λίονσι κρία, κορινθίων δὲ αὐτὸν τοῖς
 ἐχθροῖς τῷ θανόντων προσέταξεν εἰς τὸν λάκκον ἐμ-
 βληθῆναι, ὅπως εἰ ὅτι κέρει αὐτοῖς οὐ προσδίδου-
 σιν οἱ λίοντες μέθοι. σφύς δὲ ἐχθρὸς δαρείῳ τῶν
 σφραγιστῶν ὅτι βληθέντων τοῖς θηρίοις, ἔπαι τὸ θυῶν
 ἔσσωσεν τὸν θανόντων. οὐδὲν γὰρ αὐτὸν ἐφείσαντο οἱ
 λίοντες, ἀλλὰ πᾶστας διαπαράττοι ὡσαυτὲ σφύ-
 δεσθαι λιμνίστοντες καὶ τρεφῆς ἀνδρῶν. ἡρέτισε δ' αὐ-
 τοῖς οὐ τὸ πᾶν οἶμα, μὲν ἔμπεδον ἀφ' ὅτων
 κρια ἐμπλησμένοι, ἀλλ' ἢ τῶν αἰσθάνων κακία.
 δι' ὅτι καὶ τοῖς ἀνδρῶν αὐτὸν ζώοις φέρειν πομπῆς
 γήραιο, τοῦ θυῶν φεραμένου. ὅτι βληθέντων
 αὐτὸν τῶν ἐπὶ βουλόσωντων θανόντων τῶν τῶν
 ὁ βασιλῆς δαρείῳ καὶ ὅλῳ ἐπιμύει τὴν χεῖρα
 ἐπαίον τὸν θυῶν θανόντων φεραμένους, καὶ μὲν
 οὐ τὸν λίθων ὅτι ἀλῆθῃ, καὶ τὸ πᾶν κράτος ἐχθ-
 ρα. ἔχει δὲ καὶ τὸν θανόντων ἐν ὑπεραλλούσῃ τιμῇ,
 φράσας αὐτὸν ὑπερδίδας τῆς φίλων. ὅτι οὐτως ἐ-
 πίσημος καὶ λαμπερὸς ὑπὲρ δόξης τῷ θιοφίλῃς ὄναι
 θανόντων, ὡκοδόμησεν ἐν ἐκβατανοῖς τοῖς μηδικαῖς
 βαρῆν, δι' ἐπίστατον περὶ κατασκευάσματα καὶ θαυμα-
 σίας πεπονημένους. ἡ μὲν δὲ δι' ὅτι μὲν ὅτι καὶ σφύ-
 εσθαι. τοῖς δὲ ὅτι δοκῇ φεραμένους κατασκευά-
 σθαι, καὶ ὅτι αὐτῆς ἐκείνης ὅτι ἔκαστος αὐτὸν ἡμέρας
 ἵστωρ γήραιο. οὕτως νερὸν αὐτῆς καὶ ἀκμαῖον τὸ
 καλλῶν, καὶ μηδὲ μὲν γήραιο ὅτι τὸ τοσού-
 του χρόνου. πᾶσαι γὰρ καὶ τὰ κατασκευάσματα
 πεπονημένους καὶ παλαιούται, καὶ τὴν ἰχμὺ
 λυόμενα ὑπὸ τῆς ἔχθρας, καὶ τὴν ἀφ' ὅτι μὲν
 ἀνδρῶν. θάπτοι δὲ ἐν τῇ βαρῇ τοῖς τὸ μὲν
 θανόντων βασιλῆς, καὶ πεπονημένους καὶ σφύ-
 εσθαι. καὶ ταύτῃ πεπονημένους, ἰουδαῖοι ὅτι
 ἡμεῖς, καὶ τῷ γίνεσθαι μὲν τῆς σήμερον ἡμέρας.
 ἔχθροι δὲ τῶν τῶν τῶν καὶ ὁ μέγιστος θαυμασθαι-
 το ὅτι ἀκούσας, διελθὺν. ἅπαντα γὰρ αὐτὸν πα-
 ραδίδως ὡς ἐπὶ τῇ τῆς μεγίστων δι' τυχῆθαι φερα-
 μένους, καὶ ὅτι τὸν τῆς ζωῆς χρόνον πᾶν τὸ καὶ ὅτι
 σφύ-εσθαι δὲ μὲν τῶν αἰώνιον ἔχει. τὰ γὰρ βιβλία ὅσα δὲ συγγράμματα καταλείπει,

hoc ipso magis accensi ad inuidiam, inflexi-
 biles ad clementiam, postulauerunt ut iuxta
 latam legem coniceretur in leonum foueam.
 Darius autem sperans ope diuina eripiendum
 à bestiis, hortatus est eum ut præsentem casum
 æquo ferret animo: & postquam eò coniectus
 est, cum obsignasset lapidein qui ori foueæ in-
 cumbebat vice ostij, domum reuersus est:
 totamque eam noctem sine cibo & somno ex-
 egit de amici salute sollicitus. diluculo autem
 surgens ad foueam se contulit: & inuento il-
 læo signaculo quo lapidem obsignauerat, per
 apertam fenestram superne Danielein incla-
 mauit, quærens an adhuc saluus sit. Ad quam
 vocem cum ille responderet illæsum se & in-
 columem, iussit eum è fouea bestiarum ex-
 trahi. inimici verò eius videntes ei nihil ma-
 li accidisse, noluerunt hoc Dei prouidentie
 tribuere, sed causam referentes in leonum
 saturitatem, ausi sunt etiam apud regem hoc
 asserere. at ille offensus eorum malitia, iussit
 multum carniū obici leonibus, & illis iam
 saturatis inimicos Danielis in foueam conii-
 ci, ut appareat si propter saturitatem eos non
 attingat, ac tum demum euidentissimum fuit
 vatem ope diuina esse seruatum. nam nemini
 ex eis pepercerunt, sed non secus ac si fuif-
 sent famelici, & alimentis caruissent, sine
 mora eos dilaniauerunt. acuit autem ferarum
 rabiem non vexatio famis quæ iam eis exem-
 pta fuerat, sed obiectorum malitia, Deo sic
 volente, ut ne bruta quidem eam impunitam
 sinerent. Cum igitur ad hunc modum vatis
 insidiatores perissent, Darius rex per totum
 suum imperium nuncios dimisit qui Danielis
 Deum prædicarent, hunc esse solum verum
 & omnipotentem Deum asserendo. ipsum
 deinde vatem in maiore etiam quàm antè ho-
 nore habuit, primum inter amicos locum ei
 tribuens. qui cum ab omnibus Deo charus ex-
 istimaretur, & propter hanc de se opinionem
 esset illustrissimus, ædificauit apud Ecbarana
 Mediæ turrim, opus pulcherrimum, & singu-
 lari admiratione dignum, quod in hodiernum
 vsque durat, & spectantibus recentissimæ stu-
 cturæ videtur, ac si ea ipsa die qua spectatur
 esset absolutum: tantam nouitatis speciem, &
 tam integram pulchritudinem habet, nihil om-
 nino à tam longo tempore læsam, præter al-
 liorum ædificiorum consuetudinem, quæ æ-
 què atque homines vetustatis iniuriam sen-
 tiunt, nec firmitatem solum, sed etiam deco-
 rem sensim deperdunt. Mos autem durat
 vsque in præsens tempus ut in ea turri sepe-
 liantur Medorum reges & Persarum atque
 Parthorum: eiusque custodia sacerdoti Iu-
 daici generis hodièque conceditur. Quod
 autem in hoc viro præcipua dignum est ad-
 miratione, silentio non præteribimus. om-
 nis enim eximia felicitas ut prophetæ excel-
 lentissimo ei contigit, & viuenti tam apud
 reges quàm apud populum gratioso, & post
 obitum sempiternam memoriam consecuro.
 libri enim eius quos conscriptos reliquit,

καὶ ὅτι ὁ αὐτὸς ἱρημωθήσεται. ταῦτα πάντα ἐκεῖ-
 νου τοῦ διέξωτος αὐτοῦ συγγραφέας, κατέλειψεν,
 ὡς τοιοῦτο ἀναγνωσκόντας, καὶ τὰ συμβαίοντα σκο-
 πουῦντας θαυμάζειν ἐπὶ τῇ τοῦ θεοῦ πμῇ τὸν θα-
 νητοῦν, καὶ τοῖς ἐπακουσίαις ἐκ τούτων ἀείρειν πε-
 πλαισμένους, οἱ τὴν τοῦ θεοῦ ἐκβάλλουσι τοῦ
 βίου, καὶ τὸν θεοῦ ἐκ ἀξιοῦσιν ἐπιφοπλίσιν τῇ
 γράμῃ, οὐδὲ ὑπὸ τῆς μακαρίας καὶ ἀφάρτου
 τοῦ δξαμένου τῇ ὁλῳ οὐσίας κυβερνῶνται τὰ σύμ-
 παντα, ἀμειβον δὲ τῷ ἰσχύρι καὶ φερεντοῦ τὸν κόσμον
 ἀπομάκρυναι φέρεται λέγουσιν. ὅς ἐστι τῶν ἀφωσ-
 τητός ἐν τῷ βίῳ, καὶ τὰς ταῖς ἐννοιαις κυ-
 βερνῶνται κατὰ νομῆς ὁφθαλμοῦ ὑπὸ τῇ πνιμῇ,
 ἢ καὶ τὰ ἀφῃματα ἀειξενόμῃ μὴ ἔχοντα περὶ ὑπο-
 χρωμάτας συντίθεσθαι, ἅπῃ τῆς ἀφωσμένου πορεῖας
 ἀπὸ τῶν καὶ διέφθιρτο. τοῖς γὰρ φερεντοῖς
 τοῖς ὑπὸ δεινότητος, δοκῶσι μοι σφόδρα ἀληθοῦς δι-
 ξης δξαμῶνται, οἱ τῇ διὰ νομῆς ἐπὶ τῇ
 ἀφωσμένου ὑποφωτισμένοι φερενοῖαι. οὐ γὰρ ἀφῃ-
 τὰ τῶν ἐκείνου φερεντοῖαι συντίθενται, ἐκ αὐτῶν
 πσμῶν τῶν τῶν κόσμῳ δξαμῶνται ἀφῃματα ἀ-
 φωσθέντα; ἐν τῇ μὴ οὐδὲ τῶν ὡς ἐν τῇ καὶ
 διέφθιρτο, οὐτως ἔχοντα; ἐκ δὲ τῆς ἄλλως διέξω-
 βουλήσεται ἐπὶ αὐτῇ, ἀφῃ κλητοῖς ἔχοντα τῶν ἐφωσμένου.

A & quantam vastitatem illaturi essent nostris hominibus. Hæc omnia diuinitus sibi demonstrata scripto tradidit, & posteris legenda reliquit, vt videntes euentum non discrepare à prædictionibus, Daniele mirentur ob tam insignem honorem illi à Deo habitum: simulque Epicurcorum error coarguatur, qui providentiam è vita eiiciunt, & Deo regimen rerum nolunt permittere, nec credunt vniuersitatem à beata illa & immortali essentia vel B conseruari vel gubernari, sed sine rectore & curatore mundum suoapte impetu ferri assueverant. qui si ita vt illi autumant careret præside, quemadmodum naues sine gubernatoribus videmus procellis & fluctibus obrui, curûsque aurigis destitutos euerti ac confringi: ita & ipse perderetur immoderato impetu. Quamobrem dum Danielis vaticinia considero, non possum non damnare istorum inscientiam, qui Deo negant curæ esse res mortali- C um. quî enim fieri potuit vt prophetiis eius responderet euentus, si temere in mundo gererentur omnia? Verùm ego hæc ita vt inueni in literas retuli, quòd si quis mauult diuersam opinionem sequi, id per me quidem erit illi integrum.

C. tiam; qui deo regant eam res mortu-
 lium. qui enim fieri potuit vt prophetiis eius
 responderet euentus, si temere in mundo ge-
 rerentur omnia? Verum ego hæc ita vt inue-
 ni in literas retuli, quòd si quis mauult diuer-
 sam opinionem sequi, id per me quidem erit
 illi integrum.



- Ὡς κύριος ὁ πρῶτος βασιλεὺς, πρὸς ἰουδαίοις ἀπολύσας ἐκ βαβυλῶν, εἰς τὴν οἰκίαν ἐπέστρεψεν αὐτοῖς
οἰκοδομῆσαι τὸν ναὸν τοῖς αὐτοῖς χρήματα. Κεφ. α.
- Ὅτι διεκόλυσαν αὐτοὶ οἱ τῷ βασιλείῳς ἡγεμόνες κρατασχύσαντες τὸ ἱερόν, ἐμποδὼν γυμνοὶ τοὶ ἑρ-
μοῖς. Κεφ. β.
- Ὡς κύριος πάλυψαντος, χαμβύσης ὁ πᾶς αὐτὸς ὄψα λαβὼν τὴν ἡγεμονίαν, ἐκ παντὸς ἀπηγόρευσε
τοῖς ἰουδαίοις οἰκοδομῆσαι τὸν ναόν. Κεφ. γ.
- Ὅτι διεκρίθη ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως πρὸς τὸν ἐπὶ τῷ ἰουδαίῳ ἐστίν, καὶ τὸν ναὸν οἰκοδομή-
σιν. Κεφ. δ.
- Ὡς μετ' αὐτὸν ὁ πᾶς αὐτὸς ἐξέρξης, οἰκίῳς πρὸς τοὺς ἰουδαίους διετίθη. Κεφ. ε.
- Ὅτι βασιλεύοντος ἀρταξέρξου μεγάλου τῷ ἰουδαίῳ πατρὶ τὸ ἐστίν ἐκινδυνώσας δι' αἰμαίου δό-
λου. Κεφ. ς.
- Ὡς βασιλεὺς ὁ ἀρταξέρξου τῷ νατίῳ στρατηγός, πολλὰ εἰς τοὺς ἰουδαίους ἐξύβρισεν. Κεφ. ζ.
- Ὅσα ὁ μακεδόνων βασιλεὺς ἀλέξανδρος ἐπὶ τῷ ἰουδαίῳ ἀνέστη, κρατίσας τῆς ἰουδαίας. Κεφ. η.

HÆC IN VNDECIMO IOSEPHI ANTIQVITATVM

Iudaicarum libro continentur.

- Cyrus Persarum rex Iudæos Babylone dimissos pristinas sedes repetere permittit, collatâ eis in ædifica-
tionem templi pecuniâ. CAP. I.
- Regij duces & Satrapæ Iudæos ab ædificatione templi prohibent. CAP. II.
- Cyro mortuo, Cambyfes eius filius & successor Iudæos ab ædificando templo omnino prohi-
bet. CAP. III.
- Darius Hystaspis filius Persarum regnum adeptus Iudæorum gentem in honore habet, & templum æ-
dificat. CAP. IV.
- Xerxis Darij filij in Iudæorum gentem beneficia. CAP. V.
- Quomodo Artaxerxe regnante parum absuit, quin tota Iudæorum gens Amani dolo exstingueretur. CAP. VI.
- Bagothes penes quem Artaxerxis iunioris exercitus fuit imperium multis iniuriis Iudæos affi-
cit. CAP. VII.
- Quanta Alexander Macedonum rex in Iudæos beneficia contulerit. CAP. VIII.

Κεφάλαιον β'.

A

CAP. II.

Οτι Ιουδαίους διεκώλυσαν οἱ τῷ βασιλεὺς ἡγεμόνες κατα-
σκευάσαι τὸ ἱερόν, ἐμποδὼν χρημίσματα.
τοῖς ἔργοις.

*Regij duces & satrapa Iudeos ab adificatione
templi prohibent.*

II.
1. E/dr. 4.

Β Αλλοιμύων δὲ τοῖς θυμολίοις τῷ ναοῦ, καὶ περὶ
τῶν οἰκοδομῶν αὐτῆς λίαν ἐπιδουλοῦντων, τὰ
ἑξῆς ἔειπεν, καὶ μέγιστα τὸ χρυσαίων, οὗ ἐκ τῆς περ-
σίδος καὶ μηδικῆς ἀγαγὼν σαλμανασάρης ὁ τῷ Ἰσ-
σούριον βασιλεὺς κατήκτισεν ἐν σαμάρειᾳ, ὅτι τὸν τῷ
Ἰσραηλ τῷ λαὸν ἀνάστατον ἐποίησε, παρεκάλει τοὺς
σαταράπας καὶ τοὺς ἐπιμελομένους, ἐμποδίσαι τοὺς
Ιουδαίους πρὸς τὴν πόλιν τῆς πόλεως ἀνάστασιν, καὶ τῶν
τῷ ναοῦ κατασκευῶν. οἱ δὲ καὶ χρημίσματα διεφθάρκυντες
ὑπὸ αὐτῶν, ἀπημπούνησαν τοῖς χρυσαίοις τὸ πρὸς τοὺς
Ιουδαίους ἀμείβεσθαι καὶ ῥάθυμον τῆς οἰκοδομίας. κύρω
γὰρ τὸ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀγροληθῆναι πολέμοις ἄγροισιν τού-
των ὡς, καὶ στρατευσαμένους ἐπὶ μασαγάτας διδύς συ-
νέβη τιλδύτῳ τὸν βίον. καμύσου δὲ τὸ κύρω πα-
ρὸς τὴν βασιλείαν ὡς λαβόντες, οἱ ἐν σελίᾳ καὶ φοι-
νίκῃ καὶ ἀμμαίνῃ, καὶ μααβίτῃ, καὶ σαμάρειᾳ, γρά-
φουσιν ἐπιστολὴν καμύσου δηλοῦσαν ταῦτα. διὰ τοῦτο
οἱ παῖδες σου, ῥάθυμος ὁ πάντα τὰ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ γρά-
φων, καὶ σέμλιος ὁ γραμματεὺς, καὶ οἱ τῆς βουλῆς ἐν
σελίᾳ καὶ φοινίκῃ κειτὰ. γινώσκοντες δὲ βασιλεῖς, ὅτι
οἱ Ιουδαῖοι οἱ εἰς βαβυλῶνα ἀναχθέντες, ἐκλυῖναι
εἰς τὴν ἐκείνην, καὶ τῶν πόλιν ἀποστῆναι πονηρῶν
οἰκοδομῶν, καὶ τὰς ἀγροὺς αὐτῆς, ἐπισκοπᾶ ζουσί τε
τὰ τείχη καὶ τὰν ἀνιγμένην. ἴδι μὲν τοῖς τούτων
γυμνομένοις, οὔτε φόρους αὐτοῖς τελεῖν ὑπομνούσας,
οὔτε ἵνα πακούειν ἐθέλουσιν. ἀλλὰ καὶ βασιλεύσιν
ἀπειθήσονται, καὶ ἀρῶν μᾶλλον ἢ ὑπακούειν ἐθέλ-
σουσιν. ἐν τούτοις οὖν τῷ πρὸς τὸν ναὸν καὶ πρὸς
ἐκδομῶν, χαλὰς ἔδοξεν ἔχειν ἡμῖν, γράψαι σοι βα-
σιλεῦ, καὶ μὴ ὀφειδῆναι, ὅπως ἐπισκέψῃ τὰ τῷ πατρί-
ῳ σου βιβλία. εἰρήσῃς γὰρ ἐν αὐτοῖς ἀποστάτας. ὁ
τῷ βασιλεῖ ἔχοντες Ιουδαίους, καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν,
ὃ δὲ τὸ καὶ τῷ ἡρμῶν. ἔδοξε δὲ ἡμῖν καὶ τὸ
σοι δηλώσαι, ἀγροῦ μὲν ἴσως, ὅτι τῆς πόλεως οὕτως
συνοικισθείσης, καὶ τὸν κύκλον τῷ τειχῶν ἀπολαβού-
σης, ἀποκλείσται σοι ὁ ὁδὸς ἡ ἐπὶ κοίλῳ σελίᾳ καὶ
φοινίκῳ.

Κεφάλαιον γ'.

Ὡς καμύσου ὁ κύρω ἐκ πάντων ἀπερρέουσιν τοῖς Ιουδαίοις
οἰκοδομῆσαι τὸν ναόν.

Α Ναγροὺς δὲ ὁ καμύσου τὴν ἐπιστολὴν, ἐφύ-
σιν πονηρῶς ὡς, κινεῖται πρὸς τὰ διδωλόμενα,
καὶ γράφει ταῦτα λέγων. βασιλεὺς καμύσου ῥάθυμος
τῷ γράφοντι τὰ πρὸς τὸν ναόν, καὶ βελσόμενος, καὶ σ-
μαλῶ γεμμάται, καὶ τοῖς λοιποῖς τοῖς συνοικισμέ-
νοις, καὶ οἰκοῦσιν ἐν σαμάρειᾳ καὶ φοινίκῃ, ταῦτα λέγει.
ἀναγνοὺς τὰ πεμφθέντα παρ' ὑμῶν γεμμάται, ἐκ-
δόσα ἐπισκέψασθαι τὰ τῷ πρὸς τὸν ναόν βιβλία.
καὶ εἰρήσῃς ἡ πόλις ἔχουσα βασιλεύσιν αἰεὶ γυμνο-
μένη, καὶ στάσεις καὶ πολέμοις οἱ συνοικιστὲς πρὸς
ἐκδομῶν. καὶ βασιλεὺς αὐτῶν ἔργων δυνάτοις καὶ βίαις, φορολογήσας κοίλῳ σ-
ελίᾳ καὶ φοινίκῳ. ἐγὼ τοῖς πρὸς τὸν ναόν μὴ συγχωρῆναι τοῖς Ιουδαίοις ἀποκοδομῆσαι τὴν πόλιν,

H I dum templi fundamenta iaciunt, & in
hoc ædificando toti sunt, circum finiti-
mæ gentes, præcipuè Chuthæi, quibus olim è
Perside ac Media traductis Salmanasar Assy-
riorum rex in Samaria Israelitis inde sublati
nouas sedes dederat, rogabant satrapas & eos
quibus commendata erat hæc ædificatio, vt
Iudeos impedirent, quo minùs urbem ac tem-
plum instaurare valeant. Illi verò pecuniis et-
iam corrupti, vendiderunt Chuthæis suam
circa demandatum officium cessationem &
negligentiam, Cyro nesciente vtpote distra-
cto in alia negocia, qui demum Maffageticis
bello periit. Cambyse deinde in patenum
principatum succedente, ex Syria & Phœni-
ce Ammanitarumque & Moabitarum ac Sa-
maritarum regionibus redditur ei talis episto-
la. Domine, serui tui, Rathymus commenta-
riensis, & Semelius scriba, & magistratus
Phœnicæ ac Syriæ. Cognoscere te oportet
rex, quòd Iudei qui Babylonem traducti fue-
rant, in regionem nostram venerunt, & ciui-
tatem ob defectionem meritò deletam resti-
tuunt, forumque rerum venalium: reparant et-
iam mœnia & templum extruunt. quòd si ita
pergere sinantur, scito eos nec tributa persol-
uturos amplius, nec imperata facturos. op-
ponentes enim seipsos regibus imperare po-
tius quàm seruire conabuntur. Quando igitur
iam feruet templi ædificatio, visum est nostri
officij non dissimulare hoc negotium, & ad-
monere vt inspicias maiorum tuorum com-
mentarios, inuenturus in eis Iudeos regum de-
sertores & hostes, urbemque ipsorum ob hoc
crimen desolatam ac dirutam. quin hoc quo-
que admonendus es, quòd si hæc vrbs incolat-
ur denuo, mœniumque ambitum absoluat,
intercludetur tibi via in Phœnicem & cauam
Syriam.

CAP. III.

*Cambyses Iudeos ab adificando templo omni-
no prohibet.*

C Ambyes autem lecta epistola, cum esset
Calioquin etiam natus ad malitiam, graui-
ter commotus rescripsit hoc modo. Rex Cam-
byes Rathymo commentariensi, & Belsæ-
mo, & Semelio scribæ, & reliquis Samariæ
ac Phœnicæ habitatoribus hæc dicit. Lectis
quas misistis literis, iussi inspicere maiorum
meorum commentarios, vbi inuentum est vr-
bem istam semper inimicam fuisse regibus, ha-
bitatoresque eius seditiosos perpetuò studuisse
concitandis bellis & rerum nouitatibus. quòd-
que reges habuerint potentes ac violentos, qui
cōtinuis tributorum exactionibus, Phœnicem
& cauam Syriam vexauerint. Ego igitur iubeo
non permitti Iudeos urbem denuò condere,

ἰουδαίων κατεῖχον, καὶ προσέτι τὰ λαντα πνίγοντα
 εἰς τὴν οἰκοδομίαν τῆς ἱερῆς δοθῆναι, οὕτως ἡ αὐτοῖς
 ταῖς νομομορμίας θυσίας ἐπέβη, καὶ τὴν χορηγίαν
 ἔπασαν καὶ τὴν ἱερὴν σολῶν ἢ θρασυνοῦσι τὸν θεὸν
 ὅτι ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκ τῆς ἰδίας γίνεσθαι, καὶ τοῖς
 λαοῖς ταῖς ὀργάναις οἷς ὑμνοῦσι τὸν θεόν, καὶ τοῖς φύ-
 λαξι τῆς πόλεως καὶ τῇ ναῷ, προσέταξε κλήρους γῆς
 δοθῆναι, καὶ ἡ ἐκαστος εἰς ὁρισμὸν τὴν πρὸς τὴν
 βασιλείαν ἀργύριον. πέντε καὶ τὰ σάββα καὶ πάν-
 τα ὅσα κύριος πρὸς αὐτὸν ἐβλήθη ἐπὶ τῆς ἱερῆς
 ὑποκαταστάσεως, ταῦτα καὶ δαρεῖος διτάξατο. τυχὸν ἡ
 πύπων ὡς τῆ βασιλείας ὁ Ζοροβάβελος, ἐξελθὼν
 ἀπὸ τῆς βασιλείας, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, δι-
 χαριστὴν ἔρεξε τῷ θεῷ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἐπ' αὐτῇ
 νίκης, ὡς δαρεῖος παρόντος ἔλαβεν. οὐ γὰρ αὐτῶν ἀξιο-
 ῖσθαι, μὴ εὖ φησι διαποτα τυχὸν δυνάμεις. ταῦτ' οὖν
 ἐπὶ τῆς παρόντων διχαριστήσεως τῷ θεῷ, καὶ πρὸς τὰ
 μέλλοντα διδόντες αὐτὸν παρέχον ὁμοῖον, ἦκεν εἰς βαβυ-
 λῶνα. ὅτε οἱ ὁμοφύλοι διηγαλίστατο τὰ ὡς τῆ βα-
 σιλείας, οἱ ἡκούσαντες, ἐνχαριστοῦσι μὲν τῷ θεῷ πάλ-
 λιν αὐτοῖς ἐπιδοθῆναι τὴν πατρίδα γῆν. εἰς ἣν πόσιν καὶ
 κώμας ἔραπνυτο, ἐφ' ἡμέρας ἐπὶ τῇ διηγαγνὲν ἐνχαρι-
 σμοῖς, καὶ τὴν ἀνάκτησιν καὶ παλινγίσεις τῆς πατρί-
 δος ἰορτάζοντες. ἔπειτα τοῖς ἀναθεσμοῖς εἰς τὰ ἱερο-
 σόλυμα ἡγαμόνας ἐκ τῆς πατρίδος φυλὴν σὺν γυναῖ-
 καὶ τέκνοις, καὶ ὑποζυγίοις ἐπαλίσσαντο. οἱ δαρεῖος συμ-
 πίκταντες ἔως τῆς ἱεροσολύμων ὡδων μὲν χαρὰς καὶ
 εὐφροσύνης, ἀλλ' ὁμοῖοι καὶ καταλυοῦμενοι καὶ ἀποφρού-
 μενοι τοῖς κυμασμοῖς. πρὸς ταῦτα ἡ αὐτοῖς καὶ τὸ ὑ-
 πολεπτόμενον τῆς ἰουδαίων πληθύνος μὲν παιδίας, καὶ οἱ
 μὲν οὕτως ἀπῆσαν ἐξ ἐκείνης πατρίδος ἀνδρὸς ὅσους
 ὁρισμὸς. ἑμεῖς δὲ οὐκ ἐβόημε τὰ τῶν πατρίδος καταλύ-
 γινόντοια, ἵνα μὴ τὴν τῶν ἀναγνωσκόντων δόξαν
 τῆς σωματικῆς τῆς πρὸς γένεσιν ὅπου αἰσας, δυνάμε-
 νος αὐτοῖς ποιεῖν τὴν διήγησιν. τὸ ἡ κεφάλαιον
 τῶν ἀπαιρημένων ἐστὶ β'. τὴν ἡλικίαν γεγονότων, ἐκ
 τῆς ἰουδα φυλῆς καὶ βενιαμίνδος ὡς ἡμεῖς ἐβόημε.
 καὶ ἀκατακλίτοι. λεῖται ἡ τίσσαρις καὶ ἑβδόμηκοντα.
 γυναῖκων ἡ αἰαμὲς καὶ παιδίων σάματα ὡς τῆς αἰσ-
 μύρια ἐπὶ ἀκόσια τίσσαρις ὡς δύο. πέντε καὶ τὸ ὑπο-
 λωτοῖς μὲν ἦσαν ὑμνοῦντες οἱ ῥη'. πυλῶντες ἡ ῥί'. δούλοι
 δὲ ἱεροὶ τῆς β'. ἄλλοι τε πρὸς τούτοις λίγοντες μὲν τῇ
 τῶν ἱσραηλιτῶν, οὐ δυνάμενοι ἡ ἐπιδοθῆναι τὸ γένος αὐ-
 τῶν ἔν β'. ἐξελθόντες δὲ καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν ἐκ τῆς
 τιμῆς ἡ γυναικας, ὡς οὗτ' αὐτοὶ τὸ γένος ἔχον
 εἰπεῖν, οὗτ' ἐκ τῆς γυναικας τῶν λευιτῶν καὶ ἱερῶν
 ὡς ἐπῆσαν. ἦσαν δὲ ὡς φησὶ. τὸ ἡ τῶν θρασυνοῦν
 πληθύνος, εἴπατο τοῖς ἀναβάνουσιν εἰς ἱεροσόλυμα ἡ
 παλαιῶν τελακόσιοι τελακόντα ἑπτα. φάσκει ἡ καὶ
 φάσκει σμέ'. κάμηλοι ὑλὲ'. ὑποζύγια φησὶ. ἡ γυναικας
 δὲ τῆς κατεμειμμένης πληθύνος ὡς, ὁ σαλαθιῶν
 πᾶς Ζοροβάβελος, ἐκ τῆς ὑποστάσεως τοῦ δαβίδου, γυγ-
 νῶς ἐκ τῆς ἰουδα φυλῆς, καὶ ἱεροῦ ὑπὸς ἰωσεδεκίου τοῦ
 ἀρχιερέως, πρὸς τούτοις ὁ μαρδοχαῖος καὶ σερββαῖος,
 ἐκ τῆς πληθύνος κατεμειμμένης ἀρχο. τες ἦσαν, οἱ καὶ σωμα-
 τιστὸς ὡς μὲν χρυσὸς ῥ'. ἀργύριον ἡ πντακισχίλιαι.
 οὗτοι μὲν οὖν οἱ τῆς ἱερῆς καὶ λευιταὶ καὶ μέγας τὴν
 πντακὸς λαὸς τῆς ἰουδαίων, ὅσον ὡς ἐκ τῆ βαβυλωνί, κατεμειμμένης εἰς τὰ ἱεροσόλυμα. τὸ δὲ ἄλλο πληθύνος,

redderent, atque insuper talenta in fabricam
 templi conferrent. ipsis autem iuxta patrias le-
 ges sacra facere permisit, & quæ in hunc usum
 essent necessaria, sacræque vestes in quibus pō-
 tiffex & cæteri sacerdotes rem diuinam faciūt,
 de suo præberi voluit, necnon etiam organa
 quibus Leuitæ sacros hymnos accūmunt, & cu-
 stodibus vrbs atque tēpli certas terræ portio-
 nes assignari iussit, ac in singulos annos pro a-
 limentis certam pecuniam. denique de remit-
 tendis sacris vasīs, deque Iudæorum restitutio-
 ne, confirmauit omnia quæ prius Cyrus decre-
 uerat. Zorobabel autem hanc gratiā à rege con-
 secutus, quā primū egressus est regiam, sus-
 piciens in cælum gr̃as agit Deo, quod coram
 rege inter concertatores visus sit sapientior cō-
 fitens totum hoc diuini esse beneficii: pera-
 ctæque gratiarum actione, precatur ut & in
 posterum propitius esse pergeret, Babylonem
 profectus est, lætum popularibus suis nun-
 cium afferens. Quo audito primū gratias e-
 gerunt Deo pro reddita sibi patria: deinde
 ad epulas & comotationes versi, per huiusmo-
 di hilaritates continuos septem dies exegerunt
 ob receptam patriam ceu natalitiam festiuita-
 tem denuō celebrantes. deinde duces Hieroso-
 lymitanæ profectionis ex sua quemque tribu
 elegerunt comparatis & iumentis quæ vxores
 ac liberos veherent: deducētibꝫque quos Da-
 rius ad hoc ipsum miserat, genialiter viā eme-
 tiebantur hilares, personantibus omnia tibiis,
 & cymbalis perstreptentibus, prosequente per
 lusum ac læticiam & reliqua Iudæorum mul-
 titudine. nam certus numerus ē singulis cognā-
 tionibus selectus proficisceretur: quas nomi-
 natim percensere non libet, ne interrupta nar-
 rationis serie lectori tædium afferam. hoc tan-
 tū dicam compendio, fuisse pubertatē egres-
 sorum quater mille millia, & sexcenta vigin-
 ti octo millia, duntaxat ex tribu Iudæ & Benia-
 mitica. Leuitarum enim sequebantur quatuor
 millia & septuaginta. promiscuū verō multitu-
 dinis puerorum ac mulierū numerus erat qua-
 draginta millia dccxlii. præterea Leuitici ge-
 neris cantores aderant cxxviii. ianitores
 cx. sacri serui cccxxii. ad hæc qui di-
 cebant se Israelitas, nec tamen poterant appro-
 bare genus suum sexcenti quinquaginta duo.
 reiecti sunt etiam ex ordine & honore sacerdo-
 tali quotquot duxerant vxores, quarum genus
 nec ipsi indicare poterant, nec in Leuiticis &
 sacerdotalibus genealogiis inueniebatur, erant
 autem numero dxxv. Sequebatur etiam serui-
 tiorum multitudo septem millium cccxxvii.
 cantores etiam & cantatrices cxxlv. cameli
 ccccxv. iumenta dxxv. Dux autem multitu-
 dinis quam modō recēfui, fuit Salathielis filius
 Zorobabel, ex tribu Iudæ & stirpe Davidis na-
 tus, & cū eo Iesus Iosedeci pontificis filius, &
 Mardocheus ac Serebeus: hi duo tribulū suffra-
 giis adductū electi, qui etiam contulerunt in
 sumptus huius profectionis minas auri centū,
 argenti verō quinquies mille. atque in hūc mo-
 dum sacerdotes ac Leuitæ & pars quedam po-
 puli Iudæorum, qui tum apud Babylonem erat
 ad habitāda Hierosolyma sunt deducti, reliqua
 verō multitudo paulisper discedēs profecta,

Οὗτως αὐτῶν ποιησαμένων τοὺς λόγους, Ζοροβάβελος καὶ ἱεροδοῦς ὁ ἀρχιερεὺς, καὶ οἱ ἄλλοι παῖδες ἡγεμόνες τῶν Ἰσραηλιτῶν, πρὸς αὐτοὺς ἔφασκον. τῆς μὲν οἰκοδομίας αὐτοὺς ἀδυνατῶν εἶναι κοινωνεῖν, αὐτῶν προσερχόντων κατασκευάσαι τὸν ναὸν, πρὸς τὸν μὲν ὑπὸ κύρου, νυνὲς ὑπὸ δαρείου. προσκυμῶν ἢ αὐτοῖς ἐφίεσθαι, καὶ τὸ μόνον εἶναι κοινὸν εἰσελθόντα πρὸς αὐτοὺς, καὶ πασιν ἀνδράσιν ἀφικνεσθῶσι εἰς τὸ ἱερὸν σέβειν τὸν Θεόν. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ χουδαῖοι, τὴν γὰρ προσήγοράν οἱ σάμωριται ταύτῃ ἐχρυσιν, ἡναντίστησαν καὶ παύσαντες τὰς ἐργασίας. Ἰθὺν τῶν σαβαίων διηδύμω τὸν αὐτὸν τρόπον ὃν περ ἐπὶ κύρου πρῶτον, εἶτ' ἐπὶ χαμβύσου μετ' αὐτὸν, ἐπὶ χεὶν τὴν ναοῦ κατασκευάσειν, καὶ συνεδάζουσι πρὸς αὐτὴν τοὺς Ἰουδαίους ἀναβλῶν καὶ ἱερεῖς παραμαρτυσαμένοι. καὶ ἢ τὸν καθεστῶτα, ἀναβάντων εἰς ἱεροσόλυμα σισίνου καὶ τῆς συλείας καὶ φωνίκης ἐπαρχου, καὶ σαβαβαζάνου καὶ πινων ἐτέρον, ἐπὶ τοὺς ἡγεμόνας τῶν Ἰουδαίων ἐρχομένων, τίς αὐτοῖς συγκαθήσεται οὕτως οἰκοδομοῦσι τὸν ναὸν, ὡς φερόμεν αὐτὸν εἶναι μᾶλλον ἢ ἱερὸν, καὶ πῶς δύναιται τὰς σκῆπας καὶ τὰ πύργους ἀναβλέψαι. τὴν πόλιν σφόδρα ὀχυρὰ Ζοροβάβελος καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἱεροδοῦς, δούλους μὲν αὐτοῖς ἔφασαν εἶναι τῶν βασιλέων τοῦ βασιλείου τοῦ αὐτοῦ κατασκευάσαντα ὑποβασιλείᾳ αὐτῶν ἀδελφίμων, καὶ πάντας ὑποβάλλοντος ἀρετῇ, πολλὴν δ' ἔχειν χάριν. ἐπὶ ἢ τῶν πατέρων ἀσπασάντων εἰς τὸν ναὸν, ναβουχοδονόσορος ὁ βαβυλωνίων καὶ χαλδαίων βασιλεὺς, ἐλὼν τὴν πόλιν καὶ κρατὸς αὐτὴν τε καὶ τοὺς ναοὺς συλίσας ἐνέηρκε, καὶ τὸν λαὸν μεταώκησεν ἐν χιμαλῶντον, μεταρῶν εἰς βαβυλῶνα, κύριος ὁ μετ' αὐτὸν τῆς βαβυλωνίας καὶ περσίδος βασιλεὺς, ἔγραψεν οἰκοδομηθῆναι τὸν ναὸν, καὶ πάντα ὅσα μαθήσκον ἐξ αὐτῆς ναβουχοδονόσορος ἀναθήματα καὶ σκεύη, Ζοροβάβελω ᾄδου ἐμμελεῖται τῇ γαζοφυλακῇ προσέταξε κομίσαι εἰς ἱεροσόλυμα, ἐπὶ αὐτὸν εἰς τὸν ἱερὸν κατασκευάσαι τὸν ναὸν οἰκοδομηθῆναι. τὸ γὰρ ἐπὶ ταύτῃ ἐπὶ τῇ γαζοφυλακῇ ἀβασαρον κελεύσας ἀναβάντας εἰς ἱεροσόλυμα, τῆς οἰκοδομίας τῆς ναοῦ ποιήσασθαι πρῶτον. ὅς μὲν τὸ λαβεῖν ᾄδου κύρου γράμματα ᾄδου γαζοφυλακῆς, διδύς τοις δεμαλίοις καταβάλλεται. ἐπὶ αὐτοῦ τῶν χερσὶν κατασκευάζομενος μέλει καὶ τῶν δούλων, ἔχων τὴν ἐκδοχὴν κατασκευάσαι ὅτι ἀταλῆς. εἰ τοίνυν βούλεται καὶ δοκιμάζει, γράψαται ταῦτα δαρείῳ, ὅπως ἐπισκεψάμενος τὰ τῶν βασιλείων ὑπομνήματα, εὖ μὲν ἡμῶς ὡς λέγουμεν καταφωτισάμενος. Ταῦτα εἰπόντων τῶν Ζοροβάβελου καὶ τῶν ἀρχιερέων, ὁ σισίνης καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τὴν μὲν οἰκοδομίαν ἐπεχέοντες διέγνωσαν, ἕως ἃν ταῦτα δηλωθῇ δαρείῳ. ᾄδου γαζοφυλακῆς αὐτῷ πρὸς τοῦτον ἔγραψαν. τῶν δὲ Ἰουδαίων καταπεπληρότων καὶ διδόντων μὴ μεταδῶξαι τῷ βασιλεὶ πρὸς τῶν ἱεροσολύμων καὶ τῶν ναοῦ κατασκευῆς, ὅντις καὶ τὸν καθεστῶτα ἐκείνον δύο προφῆται παρ' αὐτοῖς ἀγαθοὺς καὶ ζαχαρίας, θάρρειν αὐτοὺς παρόντων, καὶ μὲν ἐκ τῶν παρῶν ὑπομνήματα δύσκολον, ὡς τῶν ταῦτα προλεγοντος αὐτοῖς. πεισύνοντες ἢ τοῖς παρόνταις, ἐπὶ ταύτῃ ἔχοντες τὴν οἰκοδομίαν, μηδὲν ἡμέραν ἀνέμεινον. δαρείος ἢ τῶν σαμαρειτῶν αὐτῷ γράψαντων, καταπορευόμενοι δὲ τῆς ἐπιστολῆς τῶν Ἰουδαίων, ὡς τὴν τε πόλιν ὀχυρῆσαι, καὶ τὸν ναὸν φρουρῆσαι προσεκοίτα μᾶλλον ἢ ἱερὰ κατασκευάζουσι, λέγοντες ἢ μὴ σιωποῖν αὐτῷ τὰ γράμματα, καὶ προσέτι τὰς ἐπιστολὰς ἐπισυνέκριναν τοῦ χαμβύσου δι' ὃν ἐκάλυπτον ἐκεῖνος οἰκοδομῆν τὸν ναὸν,

Ad quæ postulata illi de communi sententia responderunt, ad simul ædificandum admitti eos non posse, cum & prius Cyrus, & nunc Darius ipsos ædificare iussent: licere tamen eis ibi adorare. idque facere, ut uti eorum neminem, ac ne cæterarum quidem gentium quenquam cum omnibus hominibus eo venientibus templum adorandum pateat. His auditis Churæi, sic enim nos Samaritas appellamus, indignè tulerunt: & instigauerunt Syriæ gentes, ut Satrapas rogarent quemadmodum sub Cyro primū ac mox sub Cambyse, ut templi ædificationē impedirent, Iudæorumque conatus & diligentem circa hoc opus operam quoad liceret de industria remorarentur. Per idem tempus ascendit Hierosolyma Sisines Syriæ ac Phœnices præfectus, & Sarabazanes cum quibusdam aliis, rogaueruntque Iudæorum principes, cuius permissu templū sic ædificaret, ut arx potius quàm fanum existimari posset: & cur tam firmis mœnibus & porticibus urbem cinxissent. Responderunt Zorobabel & Iesus, seruos se esse Dei maximi, cui templum hoc extructum à quodā eius gentis rege fortunatissimo & in omni virtute excellentissimo per multas ætates incoluime steterit. Deinde ob maiorum suorum impietatem per Nabuchodonosorum Babyloniorum & Chaldaeorum regem expugnata & delata vrbe, temploque spoliato ac incenso, & populo in captiuitatem Babylonicam abducto, Cyrum qui Persidis & Babylonie regno potitus sit, regio diplomate mandasse templi instaurationē, & donaria vasaque per Nabuchodonosorū subblata tradidisse Zorobabeli & Mithridati erarij sui præfecto, ut ea deportaret Hierosolyma, rursumque in templum instaurationem reponeret. eiusdem enim regis mandato Abassarum missum ad eam urbem, ut daret operam ut id templum primo quoque tempore absolueretur. eū acceptis regiis literis confestim venisse, & fundamenta iecisse. atque ex eo tempore nunquam inimicas gētes inteturbare ædificationem, atque impedire destitisse. Quare si illis ita videretur, scriberent Dario, ut inspectis regiis cōmētariis manifestum fiat vera ipsos omnia dicere. His auditis Sisines & alij cum eo, noluerunt ædificationem inhibere inconsulto Dario, sed confestim ei de hac re scripserunt. Iudæis autē sollicitis & metuentibus ne regem pœniteat iussisse reparari Hierosolyma, duo prophætæ qui tum erant in populo, Aggeus & Zacharias bono animo eos esse iubebant, nec à Persis quicquam timere: quandoquidem ipsi compertam haberent super hac re Dei voluntatem: quibus credens populus assiduus erat in opere, nulla die id intermittens. Cumque Samaritæ Dario scripsissent, accusantes Iudæos quod urbem muniant, templumque arci quàm fano similis extruāt: assueuerant non esse hoc in rem regis, & ostendentes Cambyis epistolā,

per quam eam ædificationem impediuerat & vetuerat, ratus non esse rebus suis tutam aut vtilem: postquam etiam Sisinis & collegarum de eodem negotio literas accepit, iussit regios commentarios super hac re consuli: & inuentus est apud Ecbatana castrum Mediæ liber, in quo hæc scripta continebantur.

Anno primo regni sui Cyrus rex decreuit, vt templum Dei cum altari Hierosolymis ædificaretur altitudine cubitorum LX. & totidem latitudine, quod haberet ordines è lapidib' politis tres, & ligneum vnum è materie quam fert ea regio: & sumptus in hoc ex ætario regis preberentur. Sed & vasa templi quæ Nabuchodonosorus sustulerat, reddantur & reportentur Hierosolyma. Vtque cura eius negotij sit penes Abassarem Syriæ ac Phœnices præfectum ciuilemque collegas, qui abstinere quidem ipsi ab eis locis, seruos verò Dei Iudæos & corū principes sinerent templum struere: ipsi verò adiutarent eos in hoc opere de tributis suæ provincie, & ad sacrificia quoque suppeditarent, tauros, arietes, agnos, hædos, similam, oleum, vinū, & cætera quæ sacerdotes postulauerint, qui deprecaturi sint Deum pro salute regis atque Persarum. Quicumque autem contra mandatum hoc facere ausus fuerit, is vt comprehensus in crucē agatur, & facultates eius fisco addicatur. inibi etiam addita erat execratio, vt quicumque eius templi ædificationē vetare voluerit, Deus eum feriat, atque hoc modo iniquitatem eius cohibeat. Hæc cum Darius in Cyri commentariis inuenisset, rescripsit Sicini & collegis eius hoc modo: Rex Dari' Sisini magistro equitum & Sarabazani cæterisque magistratibus S. Mitto ad vos exemplar epistolæ Cyri, quam in ipsius commentariis inueni: voloque vt omnia fiant, quemadmodum in ea continentur. Valere. Ergo cognita ex his literis voluntate regis, Sisines & reliqui decreuerunt eam per omnia sequi. itaque suscepta cura sacræ fabricæ, adiuvabāt Iudæos magistratūque illorum & principes, & magnis omnium studiis proficiebat templi ædificatio iuxta mandata Cyri & Darij, prophetantibus interim Aggæo & Zacharia: absolutūque est intra septennium. Anno autem regni Darij nono, vigesimatertia die mensis vndecimi, qui nostris dicitur Adar, Macedonibus Dystrus, sacerdotes ac Leuitæ cū reliqua Israelitarum multitudine obtulerūt sacrificia pro renouata post captiuitatem pristina felicitate proque recepto nouo templo, tauros centum, arietes ducentos, agnos cccc. hircos xii. pro peccatis totidem tribuum: constitueruntque Leuitæ iuxta Moysis leges ex ordine suo ianitores per singulas portas. ædificauerant enim Iudæi porticus quoque quibus templum circuminquaue includebatur. Instante deinde azymorum festo, mense primo, qui Macedonibus est Xanthicus, nobis verò Nisan, confluit torus populus ex oppidis in urbem: celebraueruntque id festum casti ac puri vnā cum coniugibus ac liberis ritu patrio, & victimam paschalem immolantes decimaquarta lu-

A μαθὼν παρ' αὐτοῦ οὐκ ἀσφαλῆ τοῖς ἐργασίαις αὐτῶν τὴν τῶν ἱεροσολύμων ὑποκατάστασιν ἴσασθαι. ἰπὼν καὶ τὰ ὄψα τῶν σισίνης καὶ τῶν συν' αὐτῷ κομιθέντων ἀέγωνοι ῥάμματα, προσέειπεν ἐν τοῖς βασιλικαῖς ὑπομνήμασι ζητηθῆναι τὰ περὶ τοῦτον. καὶ εὐρέθη ἐν ἐκβαταῖνοις τῇ βαρεῖ τῇ ἐν μηδία βιβλίῳ, ἐν ᾧ τὰδε λεγόμενα ἔστιν. ἐν τῷ περὶ τοῦ βασιλείας ἔτους κύριος ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τὸν ναὸν οἰκοδομηθῆναι τὸν ἱεροσολύμοις, καὶ τὸ θυσιαστήριον, ὅπως μὴ πηχῶν ἑξήκοντα, εὖρος δὲ τῶν αὐτῶν, ὅρα δὲ ὁμῶν λιθίων διέξενον ξίαν, καὶ ξυλίνου δόμου ἑνὸς ἐγχερίου. καὶ τὴν ἐς ταῦτα διαπίνην ἐκ τῶν τῷ βασιλείῳ γινόμεναι διενέξατο. προσέειπε δὲ καὶ τὰ σκόλη ἅ σὺλῃσας ναβυχοδονόσορος εἰς βαβυλῶνα ἐκόμισεν, ἀποδοθῆναι τοῖς ἱεροσολύμοις. τὴν δὲ ἐπιμέλειαν τοῦτον εἶ) ἀβασαρήν τῷ ἐπαρχοῦ, καὶ τῆς συρίας τῷ καὶ φονίκῃς ἡγεμόνι, καὶ τῶν ἐπαρχῶν αὐτῶν. ὅπως αὐτοῖς μὲν ἀφίξονται τὰ τόποι. τοῖς δὲ δούλοις τῷ θεοῦ ἰουδαίοις καὶ ἡγεμόνι αὐτῶν, ἐπὶ ἑψὼσιν οἰκοδομηθῆναι τὸν ναόν, καὶ συλλαβίδαι δὲ πρὸς τὸ ἔργον διενέξατο, καὶ τῷ φόρῳ τῆς χάρας ἥς ἐπέβουπύοντο, τὴν δὲ τοῖς ἰουδαίοις εἰς θυσίας λῶρον, ταύρους καὶ κριοὺς καὶ ἀρνίους καὶ εἰσφοῖς, καὶ σαρμάλιν καὶ ἑλάμον καὶ οἶνον, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα αὐτοῖς ἐφείδε ὑπαρχοῦσιν. εὐχόμενοι δὲ ὑπὲρ σωτηρίας τῇ βασιλείῳ ἐπαρχῶν. τοῖς δὲ ὁδράβαιταις τῇ τῶν ἐπισταλμῶν, συλλαβίδαις ἐκέλευσε ἀπασταθῆναι, καὶ τὴν οὐσίαν αὐτῶν εἰς τὴν βασιλείαν καταταθῆναι κατὰ τὴν κατὰ τὴν

D ἔτατο πρὸς τοὺς τοῦ θεοῦ, ὅπως εἴπῃς ἐπιχρησθῆναι ὅρα καλῶσαι τὴν οἰκοδομίαν τῷ ναοῦ, βαλὼν αὐτὸν ὁ θεός, ἐπὶ τῇ τῆς ἀδικίας ταύτης εὐχὴν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τῷ κύριῳ δαρείῳ, αὐτῷ γράφει τὰ σισίνης, καὶ τοῖς ἐπαρχοῖς αὐτῶν τὰδε λέγων. βασιλεὺς δαρείος σισίνης τῇ ἐπιστάτῃ, καὶ σαρμάλιν καὶ τοῖς ἐπαρχοῖς αὐτῶν χαίρειν. τὸ αὐτῷ γράφον ὑμῖν τῆς ἐπιστολῆς, ἐν τοῖς ὑπομνήμασι εὐχόμενοι τῷ κύριῳ, ἀπὸ ταλα καὶ βούλομαι γινώσκειν πάντας, καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ περὶ τῆς ἐργασίας. μαθόντες οὖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὁ σισίνης καὶ οἱ συν' αὐτῷ τὴν τῇ βασιλείῳ προσάψαντες, ταύτην τὰ λοιπὰ ἀκόλουθα ποιεῖν διέταξαν. ἐπιστάτῃ οὖν αὐτῶν τῶν ἐργῶν συλλαβίδαι ὁμοῖοι τοῖς περὶ βυτίοις τῶν ἰουδαίων, καὶ τῶν γαρόντων τοῖς ἀρχουσιν καὶ ἑνὶ τοῦ πολλοῦ σωδὸν ἡ κατὰ σκευὴν τῷ ναοῦ, προσφτυνόντων ἀρχαίου καὶ ζαχαρίου, καὶ τῶν ἐργασίῳ τῷ θεοῦ καὶ μὴ βουλήσας τῆς κύρου τῇ καὶ δαρείῳ τῇ βασιλείῳ. οἰκοδομηθῆναι δὲ ἐν ἑπτὰ ἐπὶ τῷ δὲ ἐνάτῳ τῆς δαρείου βασιλείας ἔτους, εἰς ἃς καὶ τῇ μὲν ἐν ἐνδεκάτῳ, ὅς καλεῖται παρ' ἡμῶν μὴ ἀδάρ, ὅρα δὲ μακαρόν διέταξε, προσφύρουσι θυσίας οἱ τε ἱερεῖς καὶ οἱ λαῖται, καὶ τὸ ἄλλο τῶν ἰσραηλιτῶν πόλιν, ἀπασταθῆναι τῶν φροτῶν ἀρχαίων μὴ τὴν αἰχμαλωσίας καὶ τῶν ἐργῶν ἀνακαταθῆναι ἀπασταθῆναι, ταύρους ῥ'. κριοὺς ὁ'. ἀρνίους ἰ'. χιμῆρους ἰβ'. καὶ φυλῶν, ποσάται γὰρ εἰσιν αἱ τῶν ἰσραηλιτῶν φυλαί, ὑπὲρ ὧν ἡμῶν ἐκείνη. ἀπασταθῆναι τε καὶ τοῖς μακροῖς νόμοις, οἱ τε ἱερεῖς καὶ λαῖται. θυεσσοῦς ἐφ' ἐκείνου πυλῶντος. οἰκοδομηθῆσαν γὰρ οἱ ἰουδαῖοι, καὶ τὰς ἐν κύλῳ τοῦ ναοῦ σφαιρὰς τῶν ἐνδεκάτῳ ἱεροῦ. ἐξέστης δὲ τῆς τῶν ἀζύμων

G ἱερῶν, μὲν τῶν περὶ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ μακαρόντος ἑσθλαῖς ληρμαῖς, καὶ ἡμῶν νισάν, συνελθόντες πάντες ὁ λαὸς ἐν τῇ καμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἱερῶν ἡγάρων ἀγνόντων μὴ γυναικῶν καὶ τέκνων τῶν πατρῶν νόμον, καὶ τῇ

ἱερῶν, μὲν τῶν περὶ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ μακαρόντος ἑσθλαῖς ληρμαῖς, καὶ ἡμῶν νισάν, συνελθόντες πάντες ὁ λαὸς ἐν τῇ καμῶν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἱερῶν ἡγάρων ἀγνόντων μὴ γυναικῶν καὶ τέκνων τῶν πατρῶν νόμον, καὶ τῇ

[illegible]

Κεφάλαιον ε΄.

Οτι ξέρεις ὁ Δαρεῖς οὐκ αἶσας ἀπὸς τοῦ ἡμετέρου ἀπατάμεν.

Δ Αρείου δι' ταυλόηστος, ὡς λαβὼν ἑβασί-
 λειαν αὐτῆ παῖς ὁ ξέρης, ἐκληροδόμησεν αὐτῇ
 καὶ ἑωρὸς θύαν δύστέλειαι τε καὶ τιμὴν. ἅπαντα γὰρ ἀκαλ-
 τες ἰσχυαίς ἐχε φιλοπρώματα κατ' ἐκείτων ἃ ἑχασθῇ
 ἐν βαβυλωνί δίκηνος ἀνὴρ, καὶ διζης ὑπολαύον ἀγαθῆς

A na epulati sunt per continuos dies septem, nullis sumptibus parcentes, holocaustomata etiam offerentes, & agentes gratias Deo, qui eos tandem antiquæ patriæ & eius legibus ac ritibus restituerit, deflexo ad benignitatem ac clementiam regis Persici animo. atque ita summa liberalitate in re diuina vsi incoluerunt Hierosolyma, instituta ea reip. forma, quæ per optimares administratur. penes p̄sifices enim fuit summa autoritas, donec Asamoneorum gens mutato rerum statu regnum obrinuit. ante captiuitatem enim iam inde à Sauli & Dauidis tēporib. egerunt sub regibus per annos DXXXII. menses sex, dies decē. & ante hos æquē monarchæ res administrauerunt appellati iudices, qui reipub. status plus quàm quingentis annis durauit post Moyſis & Iesu imperium. Hoc igitur modo habebant se Iudæi in patriam restituti sub Cyro & Dario regibus. Samaritæ autē infensa gens & inuida, multis molestiis eos afficiebant, freti opibus, & assistentes cognati Persarum videri, quod inde essent oriundi. nam quæ iussi erant, ex tributis in sacrificia conferre grauabantur, magistris equitū interim conuiuentibus: & quacunque in re vel per se, vel per alios poterant nostram gentem ledere, nullam occasionem prætermittebant. Visum est itaque senatui populoque Hierosolymitano legationem ad regem Darium mittere, & Samaritas acculare: cuius legationis caput fuit Zorobabel, assumptis aliis quatuor collegis. Cæterum rex cognitis criminibus quæ per legatos Samaritis obiciebantur, dedit eis literas perferendas ad magistrōs equitum eius prouinciæ, & ad senatum Samaritanum, in quibus hæc continebantur. Rex Darius Tangaræ & Sambabæ magistris equitum apud Samariam, & Sadracæ ac Bobeloni reliquisque eorum conseruis. Zorobabel, Ananias, & Mardocheus Iudeorum legati accusauerunt vos, quod molesti fueritis templum ædificantibus, quodque non præbeatis impensas in sacrificia, quas me iubente præbere illis debueratis. Volo igitur

E vt lecta hac epistola præbeatis eis ex regio erario in quo tributa Samariæ seruantur, quicquid sacrificiorum vsus postulat, vt non desinentes quotidie sacrificare tam pro me, quàm pro Persarum gente deprecantur.

С А Р. V.

*Xerxis Darij filij in Iudaorum gen-
tem beneficia.*

Defuncto autem Dario successit Xerxes V. filius, sicut regni ita & pietatis pater. *1 Esd. 7.* nā hæres. nihil enim ex patris institutis circa diuinum cultum mutauit, & Iudæos summa beneuolentia profecutus est. Hoc regnante pontifex erat Ioacimus Iesufilius: apud Babylonem verò degentium Iudæorum primarius sacerdos erat Esdras;

vir iustus, & de quo optimus rumor fuit apud populum. is cum esset legum Mosaycarum peritissimus, in regis amicitiam peruenit. & cum decreuisset proficisci Hierosolyma, secumque aliquos e Babyloniis Iudæis ducere, petiit à rege cōmendatitias ad Syriæ satrapas literas, quas & impetrauit hoc modo scriptas. Rex regum Xerxes Esdræ sacerdoti, & lectori legis Dei, S. Decretum est à me & septem meis consiliariis, ut quicumque in regno meo de Israelitis & sacerdotibus eorum ac Leuitis voluerit tecum Hierosolyma petere, per meam benignitatem hoc ei liceat facere, & inuisere Iudæam iuxta Dei legem: utque Israelitarum Deo dona perferatis, quæ ego & amici vouimus. præterea facio tibi potestatem auferendi omne aurum & argentum quantumcumque populus tuus per totam Babyloniam degens offerre voluerit, quo emanatur victimæ super altare Dei vestri immolandæ: & fabricandi ex auro ac argento vasa quæcunque tu & fratres tui volueritis. Sacra quoque vasa quæ tibi dantur, Deo tuo dedicabis: & si quid aliud in hunc usum opus fuerit, pro tua prudentia fieri curabis, & de nostro filco eos sumptus facies. quin & præfectis ætarij apud Syriam & Phœnicem te commendauit, scribens eis, ut quicquid Esdras sacerdos & lector legis Dei petierit, sine mora dent. Et ut Deus propitius sit mihi & meis liberis, volo usque centum coros tritici Deo secundum legem dari. Vobis quoque magistratibus præcipio, ut à nequie sacerdotum, Leuitarum, sacrorum cantorum, ianitorum, sacrorum seruorum quicquam exigatis, neue vlla onera eis imponatis. Tu verò Esdra iuxta concessam tibi diuinitus sapientiam constitue iudices, qui per Syriam ac Phœnicem iura reddant populo legem tuam scienti: quin & nescientes doce liberè, ut quisque legem Dei vel legem regiam violauerit, mulctetur pecuniis, aut etiam dānetur capite, utpote qui non per ignorantiam, sed per contumaciam peccauerit. Vale. His literis acceptis Esdras gauisus adorauit Deum, & gratias egit, illi benignitatem regiam acceptam referendam, & illum maxime dignum cui gratiæ agantur existimans. Aduocata deinde Iudæorū concione qui apud Babylonē degebant, & perlecta epistola, ipsam quidem retinuit: exemplar verò eius in Mediam ad omnes suæ gentis homines transmisit. qui cognita regis erga Deum pietate, & erga Esdræm beneuolentia, omnes vehementer sunt letati: multi verò ex eis assumptis suis facultatibus Babylonem venerunt, cupientes reuerti Hierosolyma. reliqua Israelitarum multitudo assuetum iam domiciliū noluit relinquere. quapropter duæ tantum tribus per Asiam & Europam sub Romano degunt imperio: decem autem tribus nūc quoque ultra Euphratem sūt, infinita hominum millia, quæ vix est numero comprehendere. Cæterum ad Esdræ magnā multitudo cōuenit tā sacerdotū & Leuitarū, quā ianitorū sacrorūq. vel cantorū vel ministrorū. Ille verò omnes qui ex captiuitate in patriā reuerti volebāt ad Euphratē cōgregauit:

γνωστὴν μὴ δυνάμεναι. πρὸς ἣν ἔσδρα ἀφικνουῖται, ἱερεῖον καὶ λαοὶ τῶν, καὶ θυεργεῖον, καὶ ἱεροφύλακον, καὶ ἱεροδούλον, πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν. συναγαγόντες οὖν τοὺς ἐκ τῆς ἀρχαῖας εἰς τὸ πέραν τῆς ὁδοῦ, καὶ εἰς

A ἔσδρα. ὁ δὲ τῶν μουσέως νόμων ἱκανὸς ἐμπειρὸς ὢν, γίνεταί φίλος τοῦ βασιλεῖς ἑξέρχῃ. γνὺς ἡ ἀναβλύσας εἰς τὰ ἱεροσόλυμα, καὶ ἐπαγαγόντες πᾶσι τῶν ἐν βαβυλῶνι τυγχανόντων ἰουδαίων, παρεκάλεσε πρὸς βασιλείαν, δοῦναι αὐτῷ πρὸς τοὺς σατράπας τῆς συρίας ὑπιστάμεναι, ἀφ' ἧς αὐτοῖς γνωριθῆσεται τίς εἴη. ὁ δὲ βασιλεὺς γράφει πρὸς τοὺς σατράπας ὑπιστάμεναι τοιαῦτα. βασιλεὺς βασιλείων ἑξέρχῃ, ἔσδρα ἱερεὶς ἐκ ἀναγνώσει τῶν θεῶν νόμου

B χαίρειν. τῆς ἐμῆς φιλανθρωπίας ἔργον εἶναι νομίσας τὸ, τοὺς βελομήδους ἐκ τῆς ἱουδαίων ἔθνης, καὶ ἱερέων καὶ λαοῦ τῶν ὄντων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ, συναπαρτῆσαι εἰς τὰ ἱεροσόλυμα, τὸ πρὸς ἐξέρχῃ. καὶ ὁ βελομήδους ἀπίστα, κατὰ πρῶτον ἔδοξε μοι καὶ τοῖς ἐπὶ μέμβροις, ὅπως καὶ τῇ ἱουδαίᾳ ὑπιστάμεναι τῶν νόμων τῶν θεῶν ἀκολούθως, καὶ ἀπενέγκωσι δῶρα τοῖς ἱσραηλῶν τῶν θεῶν, ἀπὸ πρὸς ἡμῶν ἐγὼ τε καὶ οἱ φίλοι, καὶ ἀργύριον ἐκ χρυσίου ὅσον αὐτῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ βαβυλωνίᾳ ὁνομασμένοι τῶν θεῶν τὰ τοῦ πᾶσι εἰς ἱεροσόλυμα κομιθῆναι τῶν θεῶν εἰς τὰς θυσίας. πάντα τὰ ὅσα ἐβλήθη ἐκ ἀργύρου ἐκ χρυσίου κατασκευάσαι, ποιεῖν ἐξέστῃ μοι, καὶ τῶν ἀδελφῶν. καὶ τὰ διδομένα σοι ἱερεῖς σκόλη ἀειδήσῃς. καὶ ὅσον αὐτῶν ὁποῖα λαβῆς, καὶ ταῦτα πρὸς ἐξέρχῃ, τὴν εἰς αὐτὰ δαπάνην ἐκ τῆς βασιλικῆς ποιεῖν μετὰ γὰρ φυλακῆς. ἔγραψα ἡ καὶ τοῖς γαζοφύλαξι, τῆς συρίας καὶ τῆς φοινίκης, ἵνα τῶν ὑπὸ ἔσδρα τῶν ἱερέων καὶ ἀναγνώσων τῶν τῶν νόμων ὑπιστάμεναι ὑπιστάμεναι. ὁ πᾶσι ἡ μηδὲν ὁργὴν ἵνα ἐμὲ λαβῇ τὸ θεῶν ἡ τοῖς ἱεροῖς ἐκείνης, πάντα ἀξίως καὶ μετὰ τῶν πυρὸς κόρον ἐκαστὸν ὑπιστάμεναι τῶν θεῶν καὶ τὸν νόμον. καὶ ἡμῶν ἡ λέγω ὅπως τοῖς ἱεροῖς καὶ λαοῖς καὶ ἱεροφύλαξι καὶ θυεργεῖς καὶ ἱεροφύλαξι καὶ γραμματέσι τῶν ἱερέων, μήτε φόρος ὑπιστάμεναι, μήτε ἄλλο μηδὲν ὑπιστάμεναι ἢ φορτικὸν εἰς αὐτοὺς γίνῃ. καὶ σὺ ἡ ἔσδρα καὶ τὴν τῶν σοφίαν ἀπὸ διδόναι κειμέναι, ὅπως διακρίνῃς ἐν συρίᾳ ἐκ φοινίκῃ πᾶσι, τοῖς ὑπιστάμεναι σου τὸν νόμον. καὶ τοῖς ἀγροῦσι ἡ παρέξῃς αὐτοὺς μαθῆναι, ἵνα ἂν τις τῶν ὁμοειδῶν σου ὑπιστάμεναι τῶν νόμων ἡ τὸν βασιλικόν, ὑπόχρη πτωχείαν ὡς ἐκαστὸν ἀγροῖαν αὐτὸν ὑπιστάμεναι, ἀλλ' ὡς ὑπιστάμεναι μὲν, τοῖς ἀγροῖς καὶ ὑπιστάμεναι καὶ καταφρονῶν. κολασθῶν τῶν ἡ θανάτω ἡ ζημία χρηματικῇ. ἔρρωσο. λαβὼν ἡ ἔσδρα τὰ τὴν τὴν ὑπιστάμεναι, ὑπόχρη καὶ τῶν θεῶν πρὸς ἐξέρχῃ, τῆς τῆς βασιλικῆς πρὸς αὐτοὺς χρυσίου ἐκείνων αὐτοὺς ὁμοειδῶν γαζοφύλαξι, καὶ ὁ τῶν πᾶσι αὐτῶν γὰρ ἐν ἐλθῶν οἱ δίδωται. ἀναγνοὺς δὲ ἐν βαβυλῶνι τὴν ὑπιστάμεναι τοῖς αὐτοῖς παρῶν ἰουδαίοις, αὐτὴν μὲν κατὰ τὸ δὲ ἀνέγραψεν αὐτῆς, παρὰ πάντας ἐπέμψεν τοῖς ὁμοειδῆσι, τοῖς καὶ τὴν μηδὲν ὄντας. μαθόντες δὲ οὗτοι τῶν βασιλικῆς καὶ τὴν πρὸς τὸν θυεργεῖαν, καὶ τὴν πρὸς τὸν ἔσδρα δίδωται, ἀπαντες μὲν ὑπόχρησθησαν. πολλοὶ δὲ αὐτῶν καὶ τὰς κτήσεις ἀναλαβόντες, ἔλθον εἰς βαβυλῶνα, πεποιθότες τὴν εἰς τὰ ἱεροσόλυμα καὶ δοδόν. ὁ δὲ πᾶς λαὸς τῶν ἱσραηλῶν, καὶ ἡμεῖς ἐμῶν. διὸ καὶ δύο φυλάς εἶναι συμβέβηκεν ὅτι τῆς ἀσίας καὶ τῆς ἀφροῖας, ῥωμαίοις ὑπακουούσας. αἱ δὲ δίκαια φυλά, πᾶσι εἰσὶν ὑπόχρη εἰς διδόν μωραῖς ἀπενεῖ, καὶ ἀφροῖας

τῶν ἡγεμελων πιδόντων τις ἰσδαίων οἰνοχόος τῷ βασι-
 λείῳ ἀρξάξερξ, νεμίας ὄνομα, περιπατῶν πρὸς τὴν μη-
 τροπόλιν πρὸς τὸν σούσαν, ξένων πινὼν ἀπὸ μακρῆς ὁ-
 δοιπορίας εἰς τὴν πόλιν εἰσιόντων ἰσακούσας ἐβραῖσι
 πρὸς ἀλλήλους ὁμιλουμένων, περισελθὼν αὐτοῖς, ἰ-
 πυνθάνετο πόθεν εἶναι ὡδρα γυμνάσιον. ἀποκριναμένων
 δὲ ἡκύν ἐκ τῆς ἰσδαίας, πῶς αὐτῶν ἔχῃ τὸ πλῆθος, καὶ ἡ
 μητροπόλις ἱεροσόλυμα, πάλιν ἠρξάτο πυνθάνεσθαι. κα-
 κῶς δὲ ἔχον εἰπόντων, βεβλήθη δὲ αὐτῶν εἰς ἑδάφος τὰ
 τεῖχη, καὶ τὰ περίεξ ἔστην πολλὰ δαπανώμενα κακὰ τοῖς ἰσ-
 δαίαις, ἡμέρας μὲν κατὰ τριχόντων τὴν χώραν καὶ δαπανα-
 ζόντων, τὴν νυκτὶς κακῶς ἀπαρξαμένων, ὥς πολλοὶς
 ἐκ τῆς χώρας καὶ ἐξ αὐτῶν ἱεροσολύμων ἡγεμελῶν
 ἀπῆλθον, καὶ τοῖς ὁδοῖς πλήρεις οὐρίσκεισθαι κατημέραν
 νεκρῶν, ἰδὲ κρυσεὶν ὁ νεμίας, ἐλπίσας δὲ συμφορὰς τοῖς
 ὁμοφυλοῖς καὶ ἀδελφαῖς εἰς τὸν ἔσθον, ἀχρὶ τίνος εἴ-
 πειν ὡς δὲ αὐτὰ ὑπερβολὴν αὐτὰ πάχον τὸ ἔθνος ἡμῶν,
 οὕτως ἀπῆλθον πάντων καὶ λαφύρον γυμνάσιον, δα-
 τρήσαντες δὲ αὐτὰ πρὸς τὴν πόλιν ἐξ αὐτῶν ἀποδουρμέ-
 νου, περισελθὼν τις ἡγήλην αὐτῶν μέλλεν ἔσθαι κατὰ
 κλίεσθαι τὸν βασιλεῖα. δὲ αὐτῶν ὥς εἶχε μὴ ἀπολου-
 σάμενος, δακρυόσπον ἰσάδουσε τῷ βασιλεῖ τὴν ὅτι τῷ
 πότου δακρυόσπον. ὥς ἡ μὲν τὸ δειπνόν ὁ βασιλεὺς διερχό-
 μεν, καὶ ἡ δὲ αὐτῶν γυμνάσιον ἀπὸ βλάβης εἰς τὸν νε-
 μίαν, κατὰ σκευὴν παρὰ τὸν βασιλεῖα δακρυόσπον, ὡς τὴν κατηφῆς
 εἶπε ἀνέκρυσεν. ὁ δὲ τῷ θεῷ δεικνὺς χάριν πνῆ καὶ πνῆσθαι
 ὡδρα εἶναι αὐτῶν λέγοντες πῶς φησὶν ὁ βασιλεὺς δύνα-
 μαί σοι μὴ βλάπτεσθαι τοῖς τοῖς, μηδὲ τὴν ψυχὴν ἀλγύνειν,
 ὅπου τῆς πατρίδος μου ἱεροσολύμων, ἐν ἡ τὰ φοι καὶ μνή-
 ματα πορνεύων τῶν ἡμῶν εἰσὶν, ἀκούω βεβλήθησθαι καὶ τὴν
 γῆν τὰ τεῖχη, καὶ τὰς πόλεις ἐμπληροσάμενος αὐτῶν.
 ἀλλὰ χάριστά μοι πορνεύων τὸ τεῖχος ἀναγείρειν, καὶ τῷ
 ἱερῷ τὸ λοιπὸν πορνεύων καὶ μνήσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς, διδόν-
 ναι τὸ αὐτῶν τὴν δωρεὰν κατὰ δόξαν, καὶ πρὸς τοῖς σκευῶν
 πῶς κομίσαι χρῆμα, ὅπως πᾶσι τὰ αὐτῶν ἀξιώσω-
 σιν, καὶ τὰ πᾶν ὡδρα εἶναι χρῆμα, εἰς ἀπὸ βλάβης. πᾶ-
 παυσὸ δὲ φησὶν λυπεύμενος, καὶ χάρειν ἡμῶν τῷ λοιπῷ
 δακρυόσπον. ὁ μὲν οὖν νεμίας πορνεύων τῶν θεῶν, καὶ
 τῷ βασιλεῖ τῆς ὑποχρίσεως ἀναγείρειν, τὸ κατηφῆς
 τοῦ πορνεύου καὶ συγκαχυμένων, ἀπὸ βλάβης τῇ τῇ ἰ-
 πηγαλμένων ἡδονῇ. καλίστας ἡ αὐτῶν τῇ ὁποιούσῃ, δι-
 δωσιν αὐτῶν πρὸς σκευῶν ὅτι πολλὰ κομίσαι τὸν τὸ συ-
 ρίας καὶ φοινίκης καὶ σαμαρείας ἐπαρχον, ἐν ἡ πρὸς τὰς
 πᾶσι τῶν νεμίας, καὶ χορηγίας τῆς εἰς τὴν οἰκοδομίαν
 ἐπιστάλκει. γυμνάσιον οὖν ἐν βαβυλῶνι, καὶ πολλοὶς
 τὸ ὁμοφυλοῖν ἰσδαίων ἀκολουθοῦντας αὐτῶν ὡδρα
 λαβῶν, ἡκύν εἰς ἱεροσόλυμα, πᾶσι τῶν καὶ ἐκ τῶν ἱ-
 δη βασιλεύοντες ἐξέρχον. καὶ διέξας τῶν θεῶν τὰς ὁπι-
 σολῶν ἀποδίδωσι τῶν σκευῶν καὶ τοῖς ἀλλοῖς ἰσδαί-
 ον, ἐν συγκαλίστας πᾶσι τὸν λαὸν εἰς ἱεροσόλυμα,
 πᾶσι ἐν μέσῳ τῶν ἱερῶν, τοιοῦτοις ἐπομίσαιτο πρὸς αὐ-
 τοῖς λόγοις. ἀνδρες ἰουδαῖοι, τὸν μὲν θρονὸν ἡμῶν τῶν
 πατέρων ἀβραάμ, καὶ ἰσαάκ, καὶ ἰακώβ, ὡδρα
 μένοντες, καὶ δὲ τῆς ἐμείνων δικαιοσύνης, οὐκ ἔχοντες
 λείποντες τὴν ὑπερβολὴν τῶν νεμίας. ἀμέλει σκευῶν μοι
 ὡδρα τῶν βασιλείων λαβῶν ἐξέσται ὅπως ἡμῶν τὸ τεῖχος ἀναστήσῃ, ἐν τῷ λαῖμα τῶν ἱερῶν τελεσθῶν. βέλο-
 μαί δ' ὑμῶν τὴν γὰρ τοιοῦτων ἡμῶν ἱερῶν δυσμένειαν σκευῶν εἰσδύται, καὶ ὅτι πρὸς τὴν οἰκοδομίαν ἐμείνων
 ἡμῶν πρὸς τὴν φιλοτιμίαν, ἐκστήσονται καὶ πολλὰ πρὸς τὴν οἰκοδομίαν πρὸς αὐτῶν ἡμῶν ἐμπόδον,

A Ceterum quidam ex captiuis Iudæis, pincerna
 regis Xerxis, Neemias nomine, deambulans an-
 te primariam Persarum urbem Sula, cum hos-
 pites quosdam post longum iter exactum in vr-
 bem aduentantes Hebraicè inter se confabulati
 animaduertisset, accedens ad eos rogabat vnde-
 nam venirent, & audito quòd è Iudæa, rursus
 scitatus est, quomodo se haberet ille populus &
 caput eorum Hierosolyma. Quibus malè se ha-
 bere dicentibus, quòd eius mœnia diruta esset,
 & circumuicinæ gentes multa mala Iudæis in-
 ferrent, die nocteque agros excursionib. ac ra-
 pinis populâtes, & multos ex ea regione atque
 aded ex vrbe ipsa captiuos abducetes, ita vt pas-
 sim per vias reperiantur cadauera: fleuit Nec-
 mias motus populariū suorum miseriis: & su-
 blatis oculis ad cœlum, Quousque, inquit, pa-
 tieris Domine gentem nostram tantis malis op-
 pressi, vt simus præda omnium? cunctante verò
 illo apud portam & ob hæc lamentâre, & acce-
 dens quidam nunciauit ei, regem iam accubi-
 tū ire. ille confestim ita vt erat non abluta facie
 ad ministerij sui functionem properat. Rex verò
 post cœnam iam hilarior, videns Neemiam
 subtristem, rogabat quid esset in causa. tum ille
 Deum prius precatus vt suadæ gratiâ prius ver-
 bis suis adderet: Quî possum, inquit, rex alium
 vultum sumere, aut mœrorem è corde ponere,
 quando audio patriæ meæ Hierosolymorū, in
 qua exant sepulchra maiorum meorū ac mo-
 numenta, & portas incêsas esse & diffecta mœ-
 nia? Sed oro hanc vnâ gratiam mihi cōcede,
 permitte mihi vt profectus illd muros eius ex-
 truum, & quod deest ad fabricam templi sup-
 plem. At rex petitioni eius annuit, simulq. li-
 teras ad satrapas commendatitias, vt & honorē
 ei haberent, & præberet quicquid cuperet, qua-
 re desine, inquit, tristari, & posthac libes nobis
 ministra. Ibi Neemias adorato Deo, actisq. re-
 gi pro tam ampla pollicitatione gratias, abster-
 so à vultu omni mœrore, frontem exporrex-
 it præ lætitia. Sequenti verò die accitus, accepit li-
 teras regias, quas Sadæo Syrio, Phœnices, ac Sa-
 mariæ præfecto redderet: in quibus mandaba-
 tur de honore Neemiæ habendo, & de præben-
 dis ei quibus ad ædificandū opus sit. cum igitur
 Babylonē venisset, & multos à popularibus vl-
 tro se adiungentes comites assumpsisset, eadē
 peruenit Hierosolyma, anno regni Xerxis vige-
 simo quinto: & ostendens prius suis literas, Sa-
 dæo magistro equitū collegisq. eius reddidit,
 cōuocato deinde Hierosolyma vniuerso popu-
 lo, stas in medio tēpli sic eos est allocutus: Viri
 Iudæi scitis quòd Deus optimus maxim⁹ me-
 mor maiorū nostrorū Abrahami, Isaaci & Ia-
 cobi, eorūque pietatis, quaillos quodā, eadē
 nos quoq. prouidentia dignatur: & ecce illius
 fauore nūc apud regē obtinui, vt mihi permit-
 teret mœnia restituere, & quod superest ad ab-
 soluendū tēplū perficere. Quāobrè nūc ita faci-
 dū cēleo, vt quoniā non ignoratis quā infensas
 habeamus gētes vicinas, & quòd cognita vestra
 in ædificando diligētia nihil nō molietur, quo
 vestros conatus quantum in se erit impedian-

primūm forti animo sitis, & omnem fiduciam collocetis in Deo qui facile resistet illorum importunis inimicitias: deinde nec die nec noctu operis structuram intermittatis, sed omni cura id opus continuetis, quandoquidem nunc maxime tempestiuum est hoc facere. Hæc locutus continuò iussit magistratus dimetiri mœnia, & operas partiri in populum, attributo certo modo in singulos vicos & oppida: pollicitusque se quoque cū domesticis velle adiutare impigrè, cōcionē dimisit. Iudæi verò eius autoritate permoti ad opus se expediebant: quæ appellatio tū primūm illis & regioni est indita, quādo à Babylonia sunt reuersi, quia Iudæ tribus iam olim

1. Esd. 4. 6. ea loca occupauerat. Eius rei fama vbi ad Ammanitas & Moabitas Samaritasque & Syriæ Cauæ incolas perlata est, iniquissimè tulerunt, nec vñquam cessauerunt insidiari & conatus ipsorū impedire: interceptisque multis Iudæis, tentauerūt ipsum Neemiam per cōductitios sicarios tollere. crebros etiam terrores eis ingutiebant, rumores spargentes quasi magni diuersarum gentium exercitus eos essent inuasuri, ita vt parum abfuerit quin hoc metu ab incepto opere desisterent. Neemiam verò nihil horum ab instituto deterrere potuit, sed stipatus aliquot satellitibus intrepid⁹ pergebat, præ nimio studio nullum laborem sentiens. eam autē salutis propriæ curam nō ideo habuit, quòd mortē timeret, sed quia certò sciebat se extincto ciues suos non reparaturos mœnia. iussitque in postea ædificatores accinctos opus facere. & cæmetarius quidem nō sine gladio erat, similiterque qui materiam ei suggerebat: scuta verò nō longè inde in promptu esse voluit, & tubicines interuallo quingentorum passuum, vt sicubi se hostes aperuissent, signa canerent, vt populus arreptis armis resisteret, nève inermis ab hoste posset opprimi. ipse verò noctu circūquaque urbem obibat, nunquam defessus aut opere aut duritia victus & excubiis, nec cibo nec somno vtens nisi quantum postularet necessitas: atque ad hunc modū perdurauit duobus annis & tribus mēsis. fātū. n. tēporis elapsū est donec absolueretur mœnia, 28. regni Xerxis anno, mense 9. Permunita deīde vrbe Neemias & populus Deo sacrificauerūt, & 8. dies in epulis trāsegerūt. quæ res vbi Syriæ gentibus est audita, graues indignationes in eis commouit. Neemias autē videns nō satis magnā in vrbe populi frequetiā, persuasit circūquaq. vicinis sacerdotib. & Leuitis vt migraret in urbē inibi habitaturi, extructis eis de suodomiciliis: & agriculturalū plebē decimas in urbē cōferre iussit, vt esset vnde Sacerdotes ac Leuitæ viuerēt, nec auocarentur à diuino cultu ac cæremoniis: quod quidē illi perlibet fecerūt: & hoc pacto factū est vt vrbis magis frequetaretur in posterū. Post hæc & alia multa honesta & laude digna opera Neemias iā senex defūct⁹ est, vir ad virtutē & iustitiā natus, & in populares suos beneficētissimus relicto tēpiterno sui monumēto in Hierosol. mœnibus. atq. hæc sūt quæ Xerxe regnate gesta sūt.

ὁ νεμίας διατάξατο, πολυανθρωποπότεον ἢ τὴν τῆς ἱεροσολυμιτῆς πόλιν ἕως συνίεν γημένως. πολλὰ ἔτι ἀλλὰ καλὰ, καὶ ἐπαύρων ἀξία φιλοτιμησάμενος ὁ νεμίας, ἐτελεύτησεν εἰς γῆρας ἀφικόμενος. αἱ ἡρ. ἢ ἐγχετο ληστὸς τὴν φύσιν καὶ δίκην, καὶ ὅτι τοῖς ὁμοθνήεις φιλοτιμύτατος, μημείοις ἀγώνιον αὐτὸς καταλιπὼν τὰ τῆς ἱεροσολύμων τείχη. ταῦτα μὲν οὖν ὅτι ξέρξ βασιλείας ἐγχετο.

A θάρρειν μὲν καὶ θεῶν, ὡς ἔ. πρὸς τὸ ἐκείνων ἀπὸ θείας σπουδῆς, μήτε δὲ ἡμέρας μήτε νυκτὸς αὐτοῖς ἀνίεναι τὸ οἰκοδομῆσαι, ἀλλὰ πάση συνεισέσει καὶ χρομῆναι, συνίεν τὸ ἔργον, ὡς γὰρ καὶ τὰς ἰδίους ἐστὶ. ταῦτα εἰπὼν, ἐκέλευσεν διδοῦς τοῖς ἀρχόντας μετῆσθαι τὸ τεῖχος, καὶ ὁρνεῖσθαι τὴν ἐργασίαν αὐτὴν τὰς λαοὺς, καὶ κώμας καὶ πόλεις, καὶ τὸ ἐκείνοις δυνατόν. ἀπορχόμενος ἔτι αὐτὸς μὲν τῆς οἰκῆς συναλίσσει πρὸς τὸ οἰκοδομῆσαι, διέ-

B λυσεν τὸ ἐκκλησίαν, καὶ ἰερεῶσι πρὸς τὸ ἔργον παρεσκεύαζοντο. ἐκλήθησαν ἔτι τὸ ὄνομα ὅτι ἡς ἡμέρας ἀνέβησαν ἐκ βαβυλωνίως, ἀπὸ τῆς ἰδέας φυλῆς, ἡς πρὸς τὴν ἐλθούσης εἰς ἐκείνους τοὺς τόπους, αὐτοὶ τὴν ἑλθούσαν πρὸς τὴν ἐλθούσαν αὐτὸς μετέλαβον. ἀπέσαντες ἔτι τῆς τευχῶν οἰκοδομῆς ἀπὸ διδοῦναι ἀμείνῃ, ἔτι μωαβίτῃ καὶ σαμαρείταις, καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ κοίλῃ συνέειναι μετὰ τοῖς, χαλεπῶς ἔφραζον, καὶ διετίλουν ἐπιβουλὰς αὐτοῖς συνιέντες τὴν πρὸς αὐτοῖς ἐμποδίζοντας. πολλοὶ τε τῆς ἰουδαίας ἀπέκτανται, καὶ αὐτὸς ἐξήσθην τὴν νεμίαν ὁρνεῖσθαι μετὰ τοῖς πναῖς τῆς ἀλλοφύλων, ἵνα αὐτὸς ἀνέβησιν. εἰς φόβον ἔτι ἔφραζον αὐτοῖς ἐνέβαλον, καὶ φήμας αὐτοῖς διέτελλον, ὡς πολλὰν ἐπιπρατύνει αὐτοῖς μελόντων ἐθνῶν. ὅτι ὅταν ἐκταρασόμενοι, μαρὲν τὸ οἰκοδομῆσαι ἀπέστησαν. τὸ ἔτι νεμίαν, ἐδὲν τέτοιον ὅτι ἐξήσθην πρὸς αὐτοῖς τὸ ἔργον, ἀλλὰ σῆρος π φυλακῆς ἐνέειναι τὸ σῶματος ἐπιβουλή, ἀφῆκτος ὑπὸ τοῦ νεμίου, ὡς τὸ εἰς τὸ ἔργον ἐπιθυμῆσαι ἀναδιδόναι καὶ τὸ ἔλαττω-
D ρίας. ἕως τὸ συνιέναι μετὰ τοῖς πρὸς αὐτοῖς σῶματος ἐνέειναι, καὶ φοβόμενος τὸ θάνατον, ἀλλὰ πεπιστωμένος ὅτι μὲν τὸ αὐτὸ τελευτήσῃ, ἐκ τῆς αὐτοῦ τοῖς πολέταις ἀναστήσει τὰ τεῖχη. ἐκέλευσεν ἔτι ἐξῆς τοῖς οἰκοδομοῦντας ὅτι αὐτοῖς ἐνέειναι μετὰ τοῖς ἐργάζεσθαι. καὶ ὁ μὲν οἰκοδομῆσαι μάχαιρας. εἶρε, ἔ. ὅτι ὅταν ὕλην ὡς ἀποκομίζων. θυρεοὺς δὲ ἐγχετο αὐτὸς ἐκέλευσεν καὶ αὐτὸς ἀναπνεύσας ἀπὸ πνεύματος ἔφησεν ποδῶν, πορταῖς αὐτὸς ἐπιφανῶσιν οἱ πολέμοι, τὸ το σῶμα τὰς λαοὺς, ἵνα ὡπλισμένοι μετῶν, καὶ μὴ γυμνοὶ αὐτοῖς ἐπιπύσωνται. αὐτοῖς ἔτι νύκτωρ ἐπὶ τὸν πόλεως τὸ κύκλον, ἐδὲν ἡμέραν οὐδὲ τοῖς ἐργασίαις, οὐδὲ τῇ διαίτῃ καὶ τοῖς ὑπνοῖς, ἐδὲν τούτων πρὸς ἡδονῆς, ἀλλὰ πρὸς ἀνάγκην ἐγχετο. καὶ ταῦτα ὅτι ἐπὶ τὴν πάλαιαν πόλιν, ἐπὶ τῇ β. ἔ. μὲν δ. ἐν τῇ τῇ τῇ πρὸς τὸν πόλεως τοῖς ἱεροσολύμοις ἀνωκοδομήθη τὸ τεῖχος, ὅσον καὶ εἰκοσὶ τὸ ξέρξ βασιλείας ἔτει, μὲν δ. τῆς ἔτι τῆς τευχῶν λαβόντων, νεμίας καὶ τὸ πλῆθος ἐδυσαν τὰς θεῶν ὡς τὸ τοῦτων οἰκοδομῆσαι, καὶ διῆγον ὅτι ἡμέρας ἡ ἀνωκοδομῆσαι. τὰ μὲν ἐν ἰθνη τὰ ἐν τῇ συνίεν καὶ τοῖς οἰκοδομῆσαι, τὸ τῆς τευχῶν οἰκοδομῆσαι πρὸς ἔχῃ ἀνωκοδομῆσαι, ἐδυσφόρει. νεμίας ἔτι τὴν πόλιν ὅσον ἀλγαν-
E θροπυμῆναι, τὰς ἱερεῖς καὶ λαοὺς παρακάλεσε, τὰ πάλαιον ἐκκλησιάζοντας, μετὰ τοῖς εἰς τὴν πόλιν καὶ μένειν ἐν αὐτῇ, καὶ κατασκευάσαι τὰς οἰκίας αὐτοῖς ἐκ τῆς ἰδίων ἀναλωμάτων. τὸν τε γεωργουῦντα λαὸν τὰς δέκατας τῆς καρπῶν ἐκέλευσεν φέρειν εἰς ἱεροσολύμους, ἵνα ἐφῆσθαι διδωκῶς ἔχοντες οἱ ἱερεῖς καὶ λαοὶ, μὴ καταλίπωσι τὴν θρησκείαν. καὶ οἱ μὲν, ἡ δὲ οὐκ ἐπῆσαν οἱς

Οπ βασιλδοντες ἀπαξίξω, μικροῦ τῆς ἰουδαίας πᾶν
τὸ ἔθνος ἐκιδιώσουσι δι' ἀμάρ-
του δόλον.

*Quomodo Artaxerxes regnante parum absuit
quin tota Iudaeorum gens Amani
dolo extinguere-
tur.*

ΤΕΛΕΥΤΗΣΑΙΤΟ ΔΕ ΠΟΥΤΟΥ, ΤΙΝΩ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΕΙΣ
Τὸν υἱὸν κύρου ἐν ἀρταξέρξῳ ἐλλήνως καλοῦ-
σι, συνέβη μεταβῆναι. τούτου τινὲς παρῶν ἔχοντος ἡ-
γεμονίας, ἐκινδυνώσαντες τὸ τῆς ἰουδαίας γένος ἀπαι-
συν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ὑπολείδωαι. τινὲς δὲ αἰτίαν
ματ' οὐ πολὺ δηλώσαντες. ἐπύγμω γὰρ τὰ τῆς βασι-
λείας διηγήσασθαι ἑωρῶν, ὡς ἐγγυμὸν ἰουδαίας γυ-
ναῖκα, τῇ γυναικὶ οὖσαν τῇ βασιλικῇ, καὶ καὶ σῶσαι
τὸ ἔθνος ἡμῶν λέγουσι. ὧς λαβὼν γὰρ τινὲς βασι-
λείας ὁ ἀρταξέρξης, καὶ καταστῆσας ὑπὸ ἰνδίας ἀ-
ρχαίς ἀφιοπίας τῆς σατραπείας, ἐκαστὸν εἰκοσιπλῆ ἀου-
σὼν ἀρχοντας, τῶν τε τῆς βασιλείας ἔτοι, τοῖς τε
φίλοις καὶ τὰ παρῶν ἔθνη καὶ τοῖς ἡγεμόνας αὐτῶν ὑ-
ποδείξας ἄμφορος εἰς αὐτὴν πολυτελῆς, οἷον εἰκὸς ὧς βα-
σιλεὺς τῇ πλούτῳ ὧς σαυδραζομένη τινὲς ἐπιδιδῶν
ποιήσασθαι ὅτι ἡμέρας ρπ. ἔπειτα τὰ ἔθνη καὶ τοῖς
ἐκαστοῖς αὐτῶν ἐν συνούσις ὅτι ἡμέρας κατηνώχη-
σαν ἐπ' αὐτῶν. τὸ δὲ συμπόσιον καὶ αὐτοῖς τὸν τρόπον τῆ-
τον γογγυμῶν. σπυρίωνος πηξάμενος ἐν χρυσῶν
καὶ ἀργυρίων κούρων, ὕψη λίνας καὶ πορφύρας κατ'
αὐτῶν διέπτασεν, ὡς τε πολλὰς μυριάδας κατα-
κλίνεσθαι. διηκοιούτω δὲ ἐκαστὸν χρυσῶν καὶ
τοῖς δὲ λίθου πολυτελοῦς εἰς τέρψιν ἅμα καὶ θάλα-
σσοποιμῶν. περὶ τὰς δὲ καὶ τοῖς δακτύλοις μὴ
βιάζεσθαι πίνειν τὸ ποτὸν αὐτοῖς συνήκως περὶ
εὐφροσύνης, ὡς καὶ ὧς πύρσας γίνεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῇ
αὐτοῖς, καὶ περὶ δὲ βούλειται τῇ κατακλίνεσθαι ἡκα-
στὸς φιλοφροεῖσθαι. δακτύλους δὲ καὶ τῇ τινὲς χρυσῶν
παρήγμω ἐκιδῶν τῇ ἔργων ἀφιοπίας, καὶ ἰορ-
τάξεν ὡς τῆς βασιλείας αὐτῇ πολλὰς ἡμέρας. ὁ-
μῶς τὸ τῆς γυναικὸς ἡ βασιλίσσης οὐδὲν συνήκα-
ρα συμπόσιον ἐν τοῖς βασιλείας. καὶ ἐπιδιδῶν βου-
λόμενος ἐκαστοῖς ὁ βασιλεὺς, πύμνας ἐκείδωσεν
αὐτῶν εἰς τὸ συμπόσιον ἡκαστὸν καὶ τὰς γυναικας
ἀπασας ὡς ἀλλοφύλων. ἡ δὲ φυλακὴ τῆς ὧς πύ-
ρσας νόμων, οἱ τοῖς ἀλλοφύλοις βλέπεισθαι τὰς γυ-
ναῖκας ἀπαγορεύεσθαι, οὐκ ἔπορεύετο περὶ τὴν βα-
σιλείαν. καὶ πολλὰς τοῖς δυνάσταις ὑποκλίνεσθαι περὶ
αὐτῶν, οὐδὲν ἡττοῦ ἀνέμενε ὧς αὐτοῖς τὴν ἀφιο-
ξιν. ὡς εἰς ὅρην παροξυνθῆναι τὸν βασιλεῖα, λῦσαι
μὲν τὸ συμπόσιον. αἰσάντα δὲ καὶ τοῖς ἐπ' αὐτῶν παρ-
σῶν, οἱ τὴν τῆς νόμων ἐξήγησαν ἔχουσι παρ' αὐτοῖς, κα-
λίσσασθαι καταγορεῖν τὰς γυναικας καὶ λίαν, ὡς ὑ-
βριδῆναι παρ' αὐτῶν. κληθεῖσα γὰρ πολλὰς ὑπ' αὐτῇ
εἰς τὸ συμπόσιον, ὑπήκουσεν οὐδ' ἀπαξ. περὶ τὰς
δὲ οὐδὲν δηλοῦν τίνα κατ' αὐτῶν νόμοι ἐξέχουσιν. ἐνὸς
δὲ ἐξ αὐτῶν μυρταίου ὀνομαζόμενος, οἱ καὶ αὐτῶν μύ-
νη γοργύναι τινὲς ὕβριν, ἀλλὰ πᾶσι πύρσας, οἱ κα-
κινδυνεύουσαν καταφροσύνης ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἀφ-
σχετα δαχνογύναι πὶν βίον. οὐδὲ μὴ γὰρ τῇ συνοικιούτων αἰδῶς αἰδῶς ποιεῖται, ὧς αὐτῶν τὴν
τῆς βασιλίσσης ὡς φασίας περὶ τὸν κρατούμεν ἀπαιτῶν, ἔχουσα. ὧς καλὸν ὁμοῦ τινὲς ὡς
τοῖς ἐνυβρίζουσιν αὐτῇ ζημιώσαι μεγάλη ζημίαν, καὶ τὴν πομπήσαντα, δαχνογύναι τοῖς ἔθνεσι τὸ ὡς
τῆς βασιλίσσης καχυποψία, ἔδοξε τινὲς οὐδὲν ἐκβαλεῖν, καὶ διῶναι τινὲς ἐκείνης τῇ γυναικί.

ΕΟ ΜΟΡΤΥΟ REGNUM AD FILIUM EIUS CYRUM, VI
quem Græci Artaxerxen nominant, per-
uenit, quo apud Persas regnante in maximum
periculum genus Iudæorum adductum est, ne
cum vxoribus ac liberis deleteretur, ob causam
quam paulo post referemus. prius enim quæ-
dam de ipso rege dicenda sunt, qui factum sit
vt vxorem duceret Iudæam fœminam ex regio
genere natam, quam etiam nostræ gentis ser-
uatricem fuisse ferunt. Artaxerxes enim post
susceptum imperium, & constitutos ab India
vsque Æthiopiam cxxvii. satrapas, anno
regni tertio amicos & duces gentium Sufis ac-
cepit epulo sumptuosissimo, vt decebat regem
opulentum magnificos centum octoginta die-
rum apparatus ostentantem: cui plurimæ gen-
tes, & earum legati, per continuos septem dies
interfuerunt. id erat instructum in hunc mo-
dum. Tabernaculum fixit suffultum aureis &
argenteis columellis, prætextum telis linteis &
purpureis, multorum millium capax. in eo mi-
nistrabatur auxris & gemmeis poculis, ad de-
lectationem simul & miraculum factis. Man-
dauit etiam ministris, ne quem more Persarum
ad bibendum cogerent, sed arbitrato suo quen-
que appositis frui sinerent. dimissis etiam per
totam ditionem nunciis edixit vt feriati ab o-
peribus festum pro incolumitate regni diebus
aliquot agerent. Regina quoque Vaste pari
modo mulierum in regia celebrauit conui-
uium: quàm rex ostendere conuiuii cupiens
ad se accersuit, pulchritudine omnes mulie-
res superantem. illa verò volens Persarum le-
ges seruare, quæ vxores vetant ab aliis præter
domesticos conspici, non iuit ad regem: &
cum non semel ad eam eunuchos ea de causa
misisset, nihilominus in negando fuit perui-
cax. qua obstinatione mulieris offensus rex,
dimisso conuiuii septemviro illos, penes
quos apud Persas legum est interpretatio, con-
uocat: & apud eos vxorem contumaciæ ream
peragit, quoddam toties vocata ab ipso in conui-
uium, ne semel quidem paruisset: iubetque,
quid sit iuris, præferre sententiam. Quorum
vnus Muchæus cum pro sententia diceret, non
ipsi soli factam iniuriam, verumetiam Persis
omnibus, quibus periculum instet ne despe-
cti ab vxoribus inhonestam vitam degant in
posterum: quando nulla posthac maritorum
futura sit reuerentia, dum cæteræ exemplum à
reginæ superbia sumunt, nihil veritæ contra
omnipotentem regem contumaciter agere:
suaderetque tam contumacem erga ipsum mul-
tari grauissimè, idque decretum per omnes
gentes promulgari: visum est repudiari Vasten
& honorem transferri in aliam mulierem.

καὶ τοὶ μὲν δυνούχοι αἰσχυρότερον τῇ τῷ Μαρδοχαίου
 τὸ τε μὲν οὐδὲν παρέχειν ὡς αἰτίῃ τῆς σατυρίας γιγ-
 νῆσθαι, μόνον δὲ αὐτὴ τὸ ὄνομα τοῖς τὰ ὑπομήματα
 συγγραφομένοις ἐκείλδου σημειώσασθαι, καὶ περὶ
 μὲν αὐτὸν τοὺς βασιλείους, ὅντα φίλον ἀγαπηότα-
 τον τῷ βασιλεῖ. ἀμαὶ δὲ ἀμφοτέρου μὲν ὕδν, τὸ γὰρ
 δὲ ἀμαλκήτην, εἰσόντα πρὸς τὸν βασιλέα, περὶ
 κυρίου οἱ τε ξείνοι καὶ πέριστοι. ταύτην αὐτὰ τὴν π-
 μὴν ἀρταξέρξου καλέδοντος γινέσθαι. Μαρδοχαίου δὲ
 δὲ σοφίας καὶ τὸν οἰκοδεῖν αὐτὴ νόμον οὐ περὶ κυρίου
 τοῦ αἰθέρον, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀμαίης, ἐπὶ νῦν αἰνέτο
 πόθεν εἴη. μαρτὸν δὲ αὐτὸν ὄντα ἰουδαῖον, ἡγανακτήσας,
 καὶ πρὸς αὐτὸν εἶπεν. ὡς οἱ μὲν ἐλδύθεις πέριστοι,
 περὶ κυρίου αὐτὸν, εἰδὲ δὲ δούλος εἶναι, οὐκ ἀξιοῖ τὸ το-
 ποιῆναι. καὶ πικρῶς διηγήσας τὸν Μαρδοχαίου, αὐτὸν
 μὲν αἰτήσασθαι πρὸς τὸν βασιλέα, ὅπως τῷ βασιλεῖ μ-
 κρὸν ἡγήσασθαι, τὸ δὲ εἶναι αὐτὸν διήγησεν πᾶν ἀφαιρῶν,
 ὅπως φύσιν τοῖς ἰουδαίοις ἀπηχάσασθαι, ὅτι καὶ τὸ γὰρ
 τῷ ἀμαλκήτῳ εἶναι ὡς αὐτὸν, ὡς αὐτὸν διήγησεν
 περὶ αὐτοῦ οὐδὲν τῷ βασιλεῖ κατηγόρη λείγων, ἔθνος
 εἶναι πονηρὸν, διασπαρθῆναι τὸν καὶ τὸ ὡς αὐτὸν βα-
 σιλεύοντι οἰκουμένης, ἀμικτον, ἀσύμφυτον, οὐτε
 θρησκείας τῶν αὐτῶν τοῖς ἄλλοις ἔχον, οὐτε νόμους
 ἡρώδης οἰκίῳις, ἔχοντες καὶ τοῖς εἰσὶν, καὶ τοῖς ἐπι-
 τειδύμασι περὶ τῶν λαῶν καὶ ἀπασιν αἰθεράτοις. τὸ τοῦ
 εἶναι, εἰ πᾶσα δύλιος τοῖς ὑπὸ τοῖς ἀνθρώποις κατα-
 δίδασθαι, καλέδοντες περὶ τοῖς ἀπολίτοις, μηδὲ πᾶσι
 λείψανον καταλιπεῖν, μηδὲ εἰς δουλείαν πᾶν φυλα-
 χθέντων, μή τε αἰχμαλωσίας, ἵνα μὲν τοῖς μὴ ζήμιωθῇ
 τοῖς φόροις τοῖς παρ' αὐτῶν γινόμενοις, ἐκ τῆς ἰδίας οὐ-
 σίας αὐτοῖς ἐπιγυῖναι τοῖς μυριάδας δώδεκα ταλάντων
 ἀργυρίου. ὅπου αὐτὸ καλέδον. ταῦτα δὲ τὰ χρῆματα
 παρέχειν ἡδύως ἐλθόν, ἵνα δὲ τοῖς εἰρηνοδόχοις τῷ
 κρατὶ ἡ βασιλεία. ταῦτα δὲ ἀμαίου ἀξιώσας, ὁ
 βασιλεὺς καὶ τὸ ἀργύριον αὐτῷ χαρίζεται, ὅτι αἰ-
 θεράτοις ὡς ταῖς ποιεῖν αὐτοῖς ἐπὶ βούλειται. ταχὺν δὲ ὅταν
 ἐπιδύμῃ ἀμαίης, ὅπως καὶ πᾶσι ἀξιώσας ὡς
 τῷ βασιλεῖ εἰς ἀπᾶν τὰ ἔθνη πείθει τὸν τῷ
 ποῖ. βασιλεὺς μέγας ἀρταξέρξης τοῖς ἀπὸ ἰνδικῆς ὡς τῷ
 αἰθιοπίας καὶ καὶ ῥοσαξάπων ἀρχοῦσι, τὰ δὲ γράφει.
 πολλὰν ἔθνη ἀρξας, ὅτι πάσης ἡς ἐβελήσθη κρατήσας
 οἰκουμένης, καὶ μηδὲν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας ὑποφύων
 μηδὲ σκῶν εἰς τοὺς ἀρχομένους ἀγαγεῖν ἀμαρ-
 τῶν, ἀλλ' ὅπως καὶ πρὸς αὐτὸν αἰματὸν ὡς αὐτὸν καὶ
 περὶ τοῖς ἀμφοτέρω εἰρήνης καὶ ἀνομίας αὐτοῖς, ἐξῆν
 πᾶσι εἰς ἀπᾶν τὰ τοῖς ἀπολαβεῖν αὐτοῖς γινέσθαι. τὸ
 δὲ ὡς αὐτοῖς ἐνὶ καὶ δικαιοσύνη παρ' ἐμὸν τὸ πρῶ-
 τὸν μίρειν δόξης ὅτι πᾶσι ἔχοντες, ὅτι μετ' ἐμὸν διευτρε-
 δὲ πᾶσι καὶ βεβαίως εὖνοια ἀμφοτέρω, καὶ δαίμονι καὶ ὑ-
 ποδίδεσθαι μοι πᾶν τὰ πᾶσι αἰθεράτοις ἀμαρτῶν
 δυνάμεις εἶναι. καὶ τοῖς νόμοις ἀλλόκοτον. καὶ τοῖς βα-
 σιλεῦσιν αὐτοῖς ταχόν. ὅτι παρὰ τὰ μένον καὶ τοῖς εἶναι,
 ὅτι τῷ μοναρχίᾳ μουσῶν, καὶ δύνουσι τοῖς ἡμαρτίαις
 πρὸς αὐτὸν, καλέδον τοῖς ἀπολαβεῖν αὐτοῖς τὸ διευ-
 τρεῖν μου παρὸς ἀμφοτέρω, πᾶν τὰ συνελθόντι καὶ τέχναις
 ἀπολίτοις, μηδὲ μίαν φηδὲ ποιοσάμενοι, μηδὲ ἐλπίδι πᾶσι ἡ τοῖς ἐπιστάμενοις παιδίσκας ὡς αὐτοῖς
 τῷ γραμματεῖ καὶ τῷ γινέσθαι βέβαιον τῷ τετάρτῳ καὶ δεκάτῳ τῷ ἑβ' μηνὸς τῷ ἐνιστάτορι ἔτις. ὅπως οἱ πα-
 τὸν ὅτι ἡμῖν πελῆμοι, μετ' ἡμέραν ὡς αὐτὸν πᾶσι, τὸ λοιπὸν μετ' εἰρήνης ἡμῖν τὸν βίον ὡς αὐτὸν παρέχει.

A & illis in crucem suffixis, Mardochæo tunc
 quidem pro salute sua quam ei debebat præ-
 mij nihil persoluit, tantum nomen eius in
 commentarios suos referri iussit & annotari,
 ipsum verò versari in regia, receptum inter a-
 micos regis necessarios. In eam regiam quo-
 ties Aman filius Amadathis genere Amalecita
 ad regem veniebat, adorabant cum omnes tam
 Persæ quàm exteri, idque ipsius Artaxerxis ius-
 su. Mardochæo verò propter patriam institu-
 tionem non adorante hominem, ille cum hoc
 observasset, percontatus est cuius esset. & au-
 dito esse Iudæum, iratus exclamavit, rem in-
 dignam, cum ingenui Persæ adorarent eum,
 servum istum dedignari idem facere: volens-
 que pœnas de Mardochæo sumere, parum pu-
 tavit ipsum ad supplicium deposcere, nisi gen-
 tem eius uniuersam perderet, quod esset natu-
 ra Iudæis infestus: quandoquidem Amalecita-
 rum gens, ex qua ipse erat, à Iudæis victori-
 bus extincta fuerat. Igitur adito rege orsus est
 accusationem, esse gentem quandam malam,
 sparsam per uniuersum ipsius regnum, inco-
 ciabilem, abhorrentem à cæteris hominibus,
 diuersis ceremoniis & legibus vtentem, infen-
 sam & moribus & studiis reliquorum popu-
 lorum, & totius mortalium generis. Hanc gen-
 tem, inquit, si vis subditis tuis gratum facere,
 extirpabis funditus, nemine vel captiuo vel ser-
 uo superstite relicto. & ne quid inde tuis tribu-
 tis decedat, de meis bonis promitto tibi xl. ta-
 lentorum argenti millia, libenter tanta pecu-
 nia cariturus, modò regnum tuum repurgetur
 ab ista hominum colluue. Hæc Aman pos-
 cente, rex & argentum illud ei se remittere di-
 xit, & homines eos concedere, vt de illis ipse
 arbitratu suo statueret. Aman autem voto po-
 situs, confestim edictum nomine regis per o-
 mnes nationes euulgar in hanc sententiam:
 Rex magnus Artaxerxes cxxxi. Sarrapis qui
 Indiam inter & Æthiopiam prouinciis præ-
 sunt, hæc scribit. Consecutus imperium cor-
 gentium, & orbis quàm latè volui dominio
 positus, cum nihil superbum aut scuum in sub-
 ditos admitterem, sed mansueto ac miti mode-
 rare eos regimine, & pacem in primis ac iuris
 tutelam procurarem, cogitavi quomodo hæc
 bona possent eis manere perpetua. Admoni-
 tus igitur ab amico propter prudentiam & ius-
 titiam mihi semper præ cæteris honorato, &
 ob egregiam fidem secundum post me locum
 obtinente Amane, esse permixtam hominum
 generi gentem inimicam, & suis quibuscumque
 legibus vtentem à cæteris diuersis, inobedi-
 entem regibus, & deprauatam moribus ac riti-
 bus, nec monarchiam nec negocia nostra pro-
 bantem, volo ac edico, vt hos ab Amane
 mihi parentis loco habito indicatos cum vxor-
 ibus & liberis perdat, nemini eorum par-
 centes, neque miserationi plus quàm nostro
 edicto tribuentes: idque fieri iubeo decima
 tertia die duodecimi mensis præsentis anni:
 vt vna die deletis in totum nostris hostibus
 in posterum pace ac securitate frui nos liceat.

A & indulſiſſet peccatorum veniam, tum quoque eos à denunciato liberaret periculo. non enim ſua culpa ſe veniſſe in diſcrimen infamis ſupplicij, ſed ideo ſequi Amanem ira percitum, quod ſoli Deo debitum adorationis honorem à ſe non tulerit, & propter diuinarum legum reuerentiam integrè ſeruatam, vniuerſo generi moliri perniciem. Similes erant preces totius populi, rogantis Deum vt eorum ſaluti proſpiciat, & totum genus Iſraeliticum imminenti cladi eximat, quam videbantur ſibi habere præ oculis. Regina quoque ſupplicabat more patrio humi in faciem proſtrata, & amiſſa veſtitu lugubri, per triduum abdicato cibo & potu & omnibus deliciis: rogabatque miſeratus daret ei apud regem quali maxime opus eſſet facundiam, & maiorem quam vnquam antea formæ gratiam, vt modo vtroque permotus rex ad clementiam, & in ipſam fiat indulgentior, & popularibus ſuis in extremo periculo conſtitutis patrocinantem æquis oculis aſpiciat. Vtque in rege odium inimicorum inge-
neret, omniumque imminentium in eorum perniciem, ni ipſe auerrat infortunium. His precibus ſolicitata per triduum diuina miſeratione, denum mutat habitum: & ſumpto cultu qui reginam deceat, cum duabus pedeſequis, quarum altera ſuſtinebat innixam leniter, altera à tergo ſinuofam & fluentem in terram veſtem ſuinmis attollebat digitis, ad regem venit, rubore genas ſuffuſa, & maiestate mixtâ venuſtatem præferens, nec omnino à metu libera. Quem ubi conſpexit ſublimem in ſolio, inſignemque cultu diſtincto auro & gemmis ac vnionibus, horror quidam eam repente ſubiit: & forſe toruius eam ac ſubirato vultu inſpexerat: moxque attonita fluentibus membris in ſuſtinentem ad latus totam ſe reiecit. Rex autem non dubium quin voluntate Dei mutatus extimuit, & ſolicitus ne quid grauius coniugi accideret, è ſolio ſe proripuit: blandèque in vlnas exceptam reſouebat ſuaui alloquio, iubens bono animo eſſe ſecuram quod inuocata venerit. legem enim illam laram eſſe in ſubditos. ipſi verò vt regi ſociæ, licere omnia. Hæc locutus ſceptrum in manum eius inſeruit, & ceruicem eius virga permulcens aurea, legis metu omnino fecit liberam. Illa hoc pacto reſocillata: Domine, inquit, eloqui non poſſum, quid mihi repente acciderit. vt enim te conſpexi tanta maiestate verendum, continuò reſugiens interius deſecit me animus. & cum hæc verba ægrè languida & exili voce protuliſſet, magis etiam ſolicitus ſolari eam cœpit prolixius, paratum ſe quiduis gratificari pollicens, vel ſi dimidium regni ſibi depoſceret. Eſther autem hoc tantum rogauit, vt ad cœnam ſibi paratam conuiua cum Amance amico veniret.

G Quod cum annuiſſet, ambòque veniſſent,

Quod cum annuisset, amboque venissent,

ὁ μὲν οὖν ἀμαίης, ταῦτα συνεβούλευσεν, οἰόμενος
 εἰς αὐτὸν ἦκειν τίποτ' ὅ γ' βασιλεὺς ἡδύς τῇ
 παραγγελίᾳ. ἀπελθὼν φησὶ, ἔχεις γὰρ καὶ τὸν ἵππον,
 καὶ τὴν σολῶν, καὶ τὸν ἐπιπύον, ἐπιζήτησον μέρδο-
 χαῖον τὸν ἰουδαῖον, καὶ ταῦτα ἐκείνῳ δίδε, κήρυττε
 ἀπαγγέλλειν αὐτῷ τὸν ἵππον. σὺ γὰρ ἐφ' ἧς φίλος ἀγα-
 γῆς, καὶ ἰδίῳ δῶκενος ἀν' ἡμετέρας σύμβουλος ἐγγύου,
 ταῦτα δὲ αὐτῷ παρ' ἡμῶν ἔσαι σῶσαι τίμῳ τὴν ψυ-
 χήν. τοῦτον ἀκούσας ὤφρ' ἵππον ἐλπίδα, τὴν δῶ-
 ροιαν συνεχύθη, καὶ πληγαῖς ὑπὸ ἀνιχνυμένων, ἔξισιν
 ἄγων τὸν ἵππον, καὶ τὴν πορφύρεαν, καὶ τὸ χρυσοῦν πε-
 ραιαχέριον. καὶ τὸν μέρδοχαῖον δίδωμι αὐτῷ τῆς αὐλῆς,
 οὐκ ἔστιν ἐν δόμοις, ἐκείλῳ δὲ ὑποδύμενον ἐν δό-
 μοις τὴν πορφύρεαν. ὁ γὰρ οὐκ εἰδὼς τὰ λήϊα, ἀλ-
 λά χλευάζων νομίζων, ὃ χάρις πάντων ἀνθρώπων
 εἶπεν, οὕτως ἡμῶν τῆς συμφορῆς ἐπιγαλᾷ; πε-
 ροὺς δὲ ὡς ὁ βασιλεὺς αὐτῷ γέρας τίτ' ἐπὶ δειδωκώς,
 ἀπὸ τῆς στερῆας, ἡ αὐτῷ παρίχε, τοῦ τῶν ἐπι-
 βουλεύσαντας δυνούχοι ἐλίζεας, ἐν δὲ τῇ πορ-
 φύρεαν, ἡ δὲ βασιλεὺς αὐτῷ φορῶν ἐπιτίλει, καὶ περὶ-
 δίδωμι τὸν περαιοχέριον, καὶ ἐπιτίλει τὸν ἵππον, ἐν
 κύκλῳ περὶ τὴν πόλιν, ἀμαίῳ ἀπαγγέλλοντος καὶ κη-
 ρύσσοντος, ὅτι τίτ' ἔσται, ὡφρ' ἡ βασιλεία, ὅτι ἀν-
 ξη καὶ τιμῆς ἄξιον δοκίμασι. ἐπὶ δὲ ἐκπερὶ ἡλθον
 τὴν πόλιν, ὁ μὲν μέρδοχαῖος, ἔσται αὐτῷ τὸν βασι-
 λέα, ἀμαίης δὲ ὡς ἀγαθῆς αὐτῷ τὸν οὐκ ὤφρ-
 γήσεται, καὶ μὴ διακρύβῃ τῇ γυναικὶ καὶ τῆς φίλοις
 τὰ συμβεβηκότα διηγήτο. οἱ δὲ οὐκ ἔτ' ἀμυνόμενοι
 τὸν μέρδοχαῖον ἐλθον διηγήσεται, πέν γὰρ θεῶν ἐπὶ σὺ
 αὐτῷ. ταῦτα γὰρ τοῦτον ἔπ' αὐτῷ ἀλλήλους ὁμολο-
 γούν, ἡκον οἱ τῆς ἐσθλῆς δυνούχοι τὸν ἀμυνόμενον
 διηγοῖν ἐπαυδόμενοι. σαβουράδας τὸν δυνού-
 χον εἰς, ἰδὼν τὸν στυγρὸν ἐν τῇ ἀμαίῳ οἰκίᾳ πεπη-
 γότα, ὅτι μέρδοχαῖον παρὰ δακρυόσιν, καὶ πυ-
 ρὸν μὲν ὡφρ' ἵππον τῇ οἰκίᾳ ἐπὶ τὴν πόλιν ἔσται ἐ-
 τοιμασμένοι, γοῦν δὲ ὡς ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ
 διῶν, τὸν γὰρ ἀμυνόμενον μάλιστα αὐτῷ ἀντιθέσται ὡφρ'
 τῇ βασιλείᾳ αὐτῷ τιμωρίας, τότε μὲν ἡσυχίαν ἔχον.
 ὡς γὰρ ὁ βασιλεὺς μὴ τῇ ἀμυνόμενῳ δώκεται, ἡξίου τὴν
 βασιλείαν λέγειν αὐτῷ τὴν βούλειαν δωρεὰν ἐ-
 πιτυχεῖν ὡς λαμπρόν οὐκ ἔστιν ἐπὶ θυμῷ ἔχον, τὸν
 τῇ λαοῦ κίνδυνον ὑποδύρετο, καὶ αὐτῷ ἀντιθέσται ἐ-
 λείπει μὴ τῇ ἐσθλῇ ἐκείλῳ, διὸ καὶ ποιεῖται πε-
 ρὶ τοῦτον τοῦ λόγου. οὐ γὰρ ἡννοχλημένῳ αὐτῷ, εἰ
 αὐτῷ δουλείαν περὶ ἐκείλῳ αὐτῷ ἀντιθέσται
 διῶν. μάλιστα γὰρ τίποτ' ὅ γ' ἀκρίβ. παρακάλει τὸν
 τὸν ἀπαλλαγῆναι. ἐρωτήσας δὲ τῇ βασιλείᾳ ὡ-
 πὸ πῖν' ἐπὶ ταῦτα γένηται, κατηγέρει τὸν λοι-
 πὸν ἡδὲ φανερῶς ἀμαίῳ, καὶ τὸν ὄντα ποιεῖν ἐπ'
 αὐτῷ, κατηγέρει τὴν βούλειαν ἐλείπει. ταρ-
 χιδόν δὲ αὐτῷ τὸν βασιλέα, καὶ ἀπα-
 πηδύσας εἰς τοὺς κήπους ἐκ τῆς συμποσίου, τῆς
 ἐσθλῆς ὁ ἀμαίης ἡρξάτο διῶν, καὶ παρακάλει συλ-
 γῆται τῇ ἡμαρτημένῳ. σὺν ἡμῶν γὰρ αὐτῷ ἐν κακοῖς ὄν. ἐπὶ τῇ κλίτῃ αὐτῇ ἀπὸ τοῦ πινόντος, καὶ
 τὴν βασιλείαν ὡφρ' αὐτῷ, ὡς ἐσθλῶν ὁ βασιλεὺς, καὶ τὴν ὅλην ἐπὶ μάλλον παρὰ ξυ-
 θίς, εἶπεν ὁ χάρις αὐτῷ ἀντιθέσται καὶ βιάζομαι μου τὴν γυναικα ἐπιχειρεῖς, ἀμαίῳ γὰρ αὐτῷ
 τοῦτο καταπαλάσσει, καὶ μὴδὲν ἐπὶ φθίζεσθαι δυνάμενος, καὶ σαβουράδας ὁ δυνούχος παρὰ
 δὲ κατηγέρει τοῦ ἀμαίῳ, ὡς εὖρε στυγρὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας αὐτῷ παρὰ δακρυόσιν ἐπὶ μέρδοχαῖον.

A Id consuluit Aman putans hunc honorem non
 alij deberi quam sibi. Rex verò lætus: Ergo, in-
 quit, vade, & sumpto equo, veste ac torque,
 Mardochæum Iudæum quære, & sic ornatum
 equo insidentem ipse præcede, agens præco-
 nem interim. nam tu amicus es intimus, &
 consilium quod dedisti exequeris optime, de-
 betur enim honor hic meæ vitæ conservatori.
 His præter omnem spem auditis vix fuit com-
 pos animi, & cum non haberet quid aliud fa-
 ceret, exiit cum equo, purpura & torque au-
 reo: inuentumque ante aulam Mardochæum
 sacco amictum, iussit eo deposito induere pur-
 puram. Qui veritatem rei nesciens, sed illud si-
 bi putans: Scelestissime, inquit, ad cône calami-
 tati nostræ insultas? Persuassus tandem quòd
 rex hoc ei præmium pro accepta salute redde-
 ret, præque detectis eunuchorum infidiis, in-
 duit purpuram quia rex ipse uti est solitus: &
 ornatus torque, consensitque equo urbem ob-
 equitabat, præcedente Amane & clamante: Sic
 honorabitur quem rex honorare voluerit. Per-
 lustrata deinde vrbe, Mardochæus ad regem in-
 greditur. Aman verò præ pudore domum se
 contulit, & cum fletu vxori ac amicis quæ con-
 tingerant narrauit. Responderunt illi, ademptam
 iam ei omnem occasionem vindicandi in Mar-
 dochæum, quandoquidem illi manifestè Deus
 sit propitius. Hæc illis adhuc colloquentibus,
 venerunt Estheris eunuchi, Amanem sine mo-
 ra ad cœnam vocaturi: quorum vnus Sabucha-
 das visa cruce defixa in ipsius ædibus, quæ pa-
 rata erat Mardochæo, scitatisque è quodam
 famulo in quem vsum parata sit: ut cognouit
 quòd reginæ patruo, quem Aman volebat à re-
 ge ad supplicium deposcere, tunc quidem siuit. *Esth. 7.*
 Cæterum postquam rex cum Amane suauiter
 epulis acceptus, iussit reginam indicare quid-
 nam cum sibi largiri cuperet, accepturam quic-
 quid petierit: cœpit deplorare periculū sui po-
 puli, dicens se ad interitum cum tota sua gente
 deditam, & ideo nunc ea de re verba facere. Ne-
 que enim se negotia eius interpellaturū fuisse, si
 in amaram feruitutem vendi eos iussisset, quòd
 mediocrem hanc calamitatem duceret: nunc ve-
 rò orare, ut se ab imminente clade eripiat. Que-
 rente autem rege, quisnam hoc moliretur, iam
 aperte accusando in Amanem inuecta est, di-
 cens hunc, quòd pessimè erga eos affectus esset,
 autorem talis consilij. Tum rex turbatus rece-
 pit se in hortos è conuiuio: & Aman paratum
 sibi iam intelligens infortunium, cœpit apud
 reginam erratum suum agnoscere, & precari
 veniam: simulque in lectum eius procubuit.
 Interim superueniens rex, & hoc viso magis
 etiam commotus: Scelestissime, inquit, etiam
 vim vxori meæ inferre vis? Amane autem ad
 hanc vocem exterrito, & ne hircere quidem
 valente, ibi verò Sabuchadas eunuchus acce-
 dens accusabat Amanem, quòd in ædibus ei-
 us inuenisset crucem Mardochæo paratam.

τὸ μὲν τοὶ θεοὶ οὐκ ἐμέλησεν, ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς δι' αὐ-
τὴν τὴν αἰτίαν ἐδουλώθη, καὶ ὁ ναὸς ἐμαυθῆ ὑπὸ
παισίων. βασιλεὺς δ' ὁ στρατηγὸς ἀρταξέρξου γυνὴ ὁ-
πὶ ὁ ἀρχιερεὺς τῷ ἱουδαίῳ ἰωακὴν τὸν ἰδίον ἀδελφόν
ἱεροῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἐρόνδουν, δι' οὗς ἐπιστὰς τοῖς ἱου-
δαίοις, μὲν θυμὸν ἤρξατο λέγειν, ἐπολέμησεν ἐν τῷ ὑ-
ματέρῳ ναῷ φόνον ἐργάσασθαι. περὶ μὲν δ' αὐτῶν εἰς
ἐλθὼν εἰς τὸν ναὸν ἐκάλυον αὐτόν. ὃς ὅτε εἰς αὐτοὺς
ἔφη, πῶς οὐκ ἐγὼ κατεσφύραμαι εἰμὶ τῷ ἀνθρωπίνῳ
ἐν τῷ ναῷ, καὶ τοῦτο πεποισμένον τοῦ λόγου εἰς τὸν
ναὸν εἰσέρχεται. πάντῃ μὲν οὖν χρησάμενος τῇ ἐπι-
τοίᾳ βασιλεὺς, τοῖς ἱουδαίοις ἔπεισεν ἵνα ἡ αἰὶς ἡ
σοῦ τελευτῆς μετῴσθαι. κατὰ σέβαντος δ' ὁ ἰωακὴν
τὸν βίον, ὅτε δὲ ἔρχεται τὴν ἀρχιερεῶσιν ὁ υἱὸς αὐτοῦ
ἰακὼβ. ὡς δ' ἔφη τούτῳ ἀδελφὸς μενασῆς ὄνομα,
ὃ σαναβαλλέτης ὁ παμφθὴς εἰς σαναβαίαν ὑπὸ δε-
ροῦ τοῦ πατρὸς βασιλεὺς, σαβῆνης, χουδαίῳ
τὸ γένος, ὅτε δ' ἐν καὶ οἱ σαναβαίαι εἰσὶν, εἰδὼς λαμψρῶς
οὐκ ἔσθ' ὅτι παρὰ τὸν ἱεροσολύμους καὶ πολλὰ τοῖς ἀστυεῖοις
καὶ τοῖς ἐν τῇ κοίλῃ σερῖα κατοικοῦσι τοῖς ἐν αὐτῇ
βασιλεὺς ἐργάματα ἐργάζονται, ἀσμενῶς σιω-
ποῦν τὴν αὐτὴν θυγατέρα, νικασὶν χερσὶν μὲν, οἷμα-
τος τὴν ἐπιταμίαν, ὁμοῖον αὐτῷ γένος ἵσταται, πρὸς τὴν
ὑπὸ τῷ τῷ ἱουδαίῳ ἔσθ' οὖν πάντος εὐνοίας.

Κεφάλαιον η'.

Ὅσα ὁ μακάριος βασιλεὺς ἀλλόθεν ἐκ τῶν ἱουδαίων
ἀνέστη.

ΚΑΤΑ ΔΕ ΤΟΥΤΟ ΤΟ ΧΡΕΟΣ, ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ὁ τῶν
μακεδόνων βασιλεὺς ἐν αἰγύπτῳ ὑπὸ παυσά-
νιου τοῦ καρέου, ἐκ δὲ τῶν τῶν ὁρίων γένους διανομο-
τηταί, ἀπὶ δ' αὐτοῦ. ὁ δ' αὖτε τὴν
βασιλείαν ἀνέβη, καὶ ὅτε δ' αὖτε τὴν
τον, νικᾷ μὲν τῶν δ' αὖτε στρατηγῶν, ἐπὶ γ' αὖτε
συμβαλὼν αὐτοῖς. ἐπὶ δ' αὖτε τῇ λυδία, καὶ τὴν
ἰωνίαν δουλοποιήσας, καὶ τὴν χερσὶν ἐπὶ δ' αὖτε
μακρῶν, τοῖς ἐν παμφθῇ τοῖς ἐπὶ δ' αὖτε, καὶ τῶν
ἄλλοις διδόντα. οἱ δ' αὖτε ἱεροσολύμοις ἀνέβη
πρὸς, διανομοῦντας ἐπὶ τῶν ἰσθμῶν ἀρχι-
ερεῖας ἀδελφὸν ἀλλοφύλων συνοικεῖν μετὰ τῶν
ἀρχιερεῶσιν, ἵσταται οὖν πρὸς αὐτόν. ἡ γυνὴ τοῦ γὰρ
τὸν τοῦτο γάμον, ἐπὶ δ' αὖτε τοῖς ἀδελφοῖς ἐπὶ
τῶν τῶν γυναικῶν συνοικεῖν συνοικεῖν γένος
διδόντα. καὶ τῶν πρὸς τοῖς ἀλλοφύλοις αὐτοῖς κοινοῖας
ἀρχὴν τῶν ἰσθμῶν. ὑπαρξάν μὲν τοὶ καὶ τῶν πρὸς
εἰς αἰγύπτου αὐτοῖς καὶ τῶν πρὸς αἰγύπτου, τὸ πρὸς
εἰς τοῖς γάμοις πλημμελῶσιν πᾶσι καὶ ἀγαθὰ ἵ-
σταται οὐκ ἐπὶ χερσὶν. ἐκάλει οὖν τὸν μενασ-
σὴν ὅτε δ' αὖτε τῶν γυναικῶν, ἡ μὲν πρὸς τῶν
τῶν θυγατέρων. τῶν δ' αὖτε ἀρχιερεῶν ἀνακαταστήσας
τῶν λαῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν τῶν βωμῶν, πα-
ρὰ τῶν μὲν ὁ μενασῆς πρὸς τὸν πινθεῶν σαναβαλλέτην, ἔργον μὲν ἔλαβεν αὐτὴν τὴν θυγα-
τέρα νικασσῶν, τῶν μὲν τῶν ἱερῶν μαγίης οὐσίας ἐν τῷ ἔθνεϊ, καὶ τῶν γένος ἀδελφῶν, οὐ
βούλεται δὲ αὐτὴν ἔρεται. τῶν δ' αὖτε σαναβαλλέτου μὴ μόνον τηρήσει αὐτὴν τὴν ἱεροσολύμων, ἀλλ-
λα καὶ τὴν ἀρχιερεῖαν ἀπαρξάν διδάμναι καὶ τῶν ὑποχρεώσεων, καὶ πᾶσι ἀποδοί-
ξειν ὡς αὐτοῖς ἐπὶ τῶν πινθῶν, βουλομένη συνοικεῖν αὐτὴν τῇ θυγατρὶ, καὶ λέγοντες οἱ
κοδομήσαντες ναὸν ὁμοῖον ὅντα τῷ ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ἐπὶ τοῦ γαριζίν θέρει τῶν κατὰ τὴν σαναβαίαν,

A Deus certe hanc iniuriam non dissimulavit,
sed & populus hac de causa libertatem amisit,
& templum pollutum est à Persis. Nam Bago-
ses dux cognito quoddam pontifex proprium fra-
trem in templo interemisset, superueniens Iu-
dæis iratus clamitabat, Ausi estis scelesti in
templo vestro eandem perpetrare? & cum co-
natus templum ingredi arceretur: Quid, in-
quit, an me putatis impuriorem quàm cada-
uer quod iacer in templo? & his dictis ingres-
sus est: atque hac occasione per septennium ei-
us cædis pœnas à Iudæis exegit. Mortuo dein-
de Ioanne, pontificatum accepit filius eius Iad-
dus. huic quoque frater fuit Manasses nomi-
ne: cui Sanaballetes missus in Samariam à Da-
rio rege ultimo satrapa, Chuthæus genere, vn-
de & Samaritis origo est, sciens insignem esse
urbem Hierosolyma, regisque eius multa ne-
gotia tam Assyriis quàm Syris exhibuisse, li-
benter nuptam dedit filiam Nicaso, ratus con-
nubium hoc ceu vadem futuræ cum Iudæo-
rum gente amicitia.

CAP. VIII.

*Quanta Alexander Macedonum rex in Iu-
dæos beneficia consulit.*

PER IDEM TEMPUS Philippus Macedonum
rex apud Egæas oppidum à Paulania Ce-
rææ filio ex Orestarum gente insidiis inter-
ceptus perit. Eius filius Alexander paternum
regnum adeptus traiecto Hellesponto con-
gressus ad Granicum flumen cum Darij duci-
bus vicit egregiè: subacta deinde Lydia & Io-
nia, ductoque per Cariam exercitu inuasit in
Pamphyliam sicut alibi dictum est. Hierosoly-
morum autem seniores ægreferentes Iaddi pō-
tificis fratrem & quodammodo collegam du-
xissè externi generis feminam tumultuaban-
tur, rati gradum factum ad antiquandas pa-
trias leges de connubiis, atque ita fore ut pau-
latim misceantur profanis gentibus. nam &
prioris captiuitatis & malorum quæ secuta
sunt causam fuisse, quoddam contra legem
peccantes duxissent vxores non sui generis.
postulabant igitur ut Manasses aut dimitteret
vxorem, aut non amplius ad altare accederet.
Et cum pontifex quoque ab altari cum arce-
ret, profectus Manasses ad Sanaballetem focu-
rum, se quidem amare dixit filiam eius Nica-
so, nolle tamen propter eam priuari sacerdo-
tio, qui honor & gentilitius sit ipsi, & apud Iu-
dæos semper in maxima exultatione fuerit.
Ad hæc cum Sanaballetes respondisset, se illi
non sacerdotium tantum seruaturnum, sed &
pontificatum paraturum, & totius suæ prouin-
ciæ principem cum facturum, modò filiā suam
vxorem retineat: ædificaturumque templum
Hierosolymitano simile in monte Garizin, qui
imminet Samariæ reliquis montibus cellior:

VIII.

idque polliceretur ex consensu regis Darij se facturum: elatus tali spe Manallēs mansit apud socerum, putans se pontificatum dante rege consecuturum. Iam enim Sanaballetes erat senior. Cūque multi sacerdotes & Israēlitæ intricati essent eiusmodi coniugiis, non leuiter turbabatur Hierosolymorum respublica. omnes enim hi defecerunt ad Manallēm, Sanaballetes præbente eis & pecuniam & agros ad colendum & domicilia, ac modis omnibus adiutante ambitionem generi. Quo tempore Darij audio quoddam Alexander traiecit Helle-spontum, & prælio victis ad Granicum suis satrapis ulterius procederet, contractis tam pedestribus quàm equestribus copiis, decreuit Macedonibus occurrere priusquam totam Asiam sibi subiicerent. Itaque ultra Euphratem traducto exercitu, & superato Tauro monte Ciliciæ, statuit in ea prouincia hostem excipere prælio. Sanaballetes autem lætus descensu Darij, aiebat se mox præstiturum Manassī pollicita, quàm primū rex reuerteretur post victoriam, persuasum enim erat non ipsi tantum, sed & omnibus Asiaticis, ne primū quidem congressum expectaturos Macedonas, tanto inferiores numero: sed longè alius fuit euentus quàm ipsorum opinio. Rex enim collatis cum Macedonibus signis victus est, & magna exercitus parte amissa, matre etiam & vxore cum liberis in hostium potestatem reductis, fugit in Persidem. Alexander verò in Syriam veniens cepit Damascus, & occupata Sidone Tyrum quoque oppugnabat: scriptisque ad Iudeorum pontificem literis petebat auxilium, & ut forum rerum venalium præberet exercitui: & ut quæ prius Dario conferre sit solitus, nunc det Macedonibus, prælata eorum amicitia: fore enim ut illum non pœniteat. cūque pontifex nunciis respondisset, sacramento se obligatum Dario, ne arma contra eum sumeret, idque ratum fore quàm diu ille vixerit: iratus Alexander Tyri quidem oppugnationem non omisit, qua breui potiturus videbatur: minatus est tamen hac capta mox se ducturum contra pontificem, ut omnes discant, cui iusiurandum seruari oporteat. quare non parcens labori tandem Tyrum expugnauit, & constitutis in ea rebus Gazam profectus, in ea Babemefem Persici præsidij præfectum obledit. Interea Sanaballetes ratus iam adesse tempus, à Dario defecit: & assumptis octo milibus de sua prouincia, in Alexandri castra se contulit. cūque offendisset eum Tyri oppugnationem aggredientem, & suam prouinciam eius fidei commisit, & hunc pro Dario dominum libenter agnouit. à quo obuiis manibus exceptus, liberè iā quid vellet elocutus, ait se generum habere Manassē, Iaddi Iudeorum pontificis fratrem: cum sequi multos illius gentis homines, & velle in sua prouincia templum extruere. idque fore in rem ipsius regis,

ἥκε. καὶ καταλαβὼν αὐτὸν ἀρχόμενον τῆς πόλεως πολιορκίας, ὡς τὸ αὐτὸς ἀρχεὶ τόπων ἔλεγε αὐτὸν πα-
ραδιδόναι τοῦτο, καὶ διαδοῖν αὐτὸν ἔχειν ἰδίως αὐτῇ βασιλείᾳ. ἀσμένως δὲ αὐτὸν προσδι-
ξάμενος, παρὲν ἥδη πρὶν πορευομένων οὐσαναβαλλίτης αὐτῷ λόγους προσφέρει, δηλαδὴ, ὡς γαμβρὸν
μὲν ἔχει Μανασσῆν, τὴν δὲ ἰουδαίων ἀρχιερεὺς ἰαδδὴ ἀδελφόν. πολλοὶ δὲ ἄλλοι αὐτῷ συμπαρόντας τῶν
ἀμφιθεῶν θεῶν ἰερεῖς ἐν τοῖς ὑπὸ ἐκείνῳ τοποῖς ἥδη κατασκευάσαντες. τὸ δὲ ἔτι ἔτι βασιλεὶ συμφέρει,
εἰς δὲ

A ὁ τῶν ἄλλων ὄρεον ἐξῆν ὑψηλότερον, καὶ ταῦτα ποιήσθαι
ἐπὶ γαλλομέδρου μὲν τῆς βασιλείας γυναικὸς τῆ βασιλείας
ἐπαρθεὶς ταῖς ὑποχρίσιν ὁ Μανασσῆς, παρέμεινε τῷ
σαναβαλλίτῃ, τὴν ἀρχιερεὺς αὐτῷ οἰόμενος ἔξεν δι-
αρίου δόντος. καὶ γὰρ συνίδαντες τὸν σαναβαλλίτην ἥδη
πορρωτέρῳ ἔτι. πολλοὶ δὲ ἰερεῖς καὶ ἰσραηλιτῶν το-
ούτοις γάμοις ἐπιπνευμένων, κατέχον οὐ μικρὰ
παράχῃ τοῖς ἱεροσολυμίταις. ἀφίσταντο γὰρ ἀπὸ αὐτοῦ
πρὸς τὸν Μανασσῆν, τὴν σαναβαλλίτου χορηγοῦν τῷ
αὐτοῖς καὶ χεῖματα, καὶ χρεῖαι εἰς γουργίας καὶ πε-
τοήματα δαυμειζόντες, καὶ παντὶ τέρπῳ τῶν γαμ-
βρῶν συμφιλοφροῦντες. καὶ δὲ τῷ τὸν καθεὶν δι-
αρίου ἀκούσας, ὅτι τὸν ἑλλησποντον διαβάς ἀλῆξας-
θῶν, καὶ τοῖς σαξάταις αὐτῇ τῇ καὶ γενομένην μέ-
λην νικῶντας, προσετίρω χωρεῖ, στρατὸν ἰππικὸν τὸ
καὶ πεζικὸν συνέθεσεν, ἀπαντήσαι διαγνοῖς τῆς
μακεδόνων φωνῆς παρὰ αὐτοῖς ἐπιόντας κατασπί-
λαι τὴν ἀσίαν. παρακασιάμενος οὖν τὸν διφρα-
τίαν ποταμὸν, καὶ τὸν ταύρου τὸν κίλικιον ὄρεα ὑψι-
λτοῖς, εἶπε τῆς κίλικίας τοῖς πολέμοις ὡς ἐκείνῳ με-
χιστόμενος αὐτοῖς, ὅτι ἐδίχατο. ἥτις δὲ τῇ βασιλείᾳ
καταβάσας ὁ σαναβαλλίτης, διδύς ἔλεγε τῷ Μανασ-
σῇ τὰς ὑποχρίσεις τελεῖν, ὡς αὐτῷ διαρεῖν κατέσας
τῶν πολέμων ὑποσφίγη. πέπυστο γὰρ οὐκ αὐτὸς μόν-
ος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ, μηδ' εἰς χεῖρας
τῆς πέρας ἤεν τοῖς μακεδόνας δια τὸ πλῆθος. ἀ-
πίθη δὲ οὐχ ὡς προσεδύκων. συμβαλὼν γὰρ ὁ βασι-
λεὺς τοῖς μακεδόσι ἠτήθη, καὶ πολλὰ τῆς στρατίας
ὑποτίσας, ληφθέντων ἀρχιμαλῶν αὐτῇ τῆς μητρὸς
καὶ τῆς γαμβρῆς καὶ τῶν τέκνων, ἐφυγῆν εἰς πέρας.
ἀλῆξας δὲ εἰς συρίαν ὠδύσθη, δαμασκ-
κὸν αἶρε. καὶ σιδῶν κατέσας, ἐπολιόρκει τὴν
ἡζίουτι ἀποστείλας γεάμματα, πρὸς τὴν τῇ ἰου-
δαίων ἀρχιερεῖα, συμμαχίαν τε αὐτῷ πέμπειν, καὶ
ἐλθεῖν τῷ στρατεύματι ὠδύσθαι, καὶ ὅσα διαρεῖν
πρὸς τὴν ἰσραὴλ δύναι, τοῦτο δίδοναι, τὴν μα-
κεδόνων φιλίαν ἐλόμενον, οὐ γὰρ μετανοήσας ἐπὶ
τούτοις. τὴν δὲ ἀρχιερεῖα ὑποκείμενον τοῖς γεαμ-
ματόφροις ὡς ὅροις οἱ διαρεῖν δίδωκε, μὴ βα-
σταῖεν ὅσα κατ' αὐτοῦ, καὶ τούτους ἔας αὐτῇ δια-
ρεῖν ἐν τοῖς ζώσι μὴ ὠδύσθαι φέσας τῷ ἀ-
κούσας ἀλῆξας θῶν παρωξύνθη, καὶ τὴν μὲν πό-
λιν οὐκ ἔκρινε καταλιπεῖν, ὅσον οὐδὲ ποτὶ μάλλουσαν
αἶρεται. ὠδύσθησάμενος δὲ ταύτην, ἠπειλάσε
στρατεύειν ἐπὶ τὸν ἰουδαίων ἀρχιερεῖα, καὶ διδάξεν
πάντας πρὸς πῖας δὲ αὐτοῖς φυλακτῶν τοῖς ὅροις.
ὅθεν ποικίλους χησιάμενος τῇ πολιορκίᾳ, λαμ-
βαίνει τὴν πόλιν. κατασπείροντος δὲ τὰ ἐν αὐτῇ, ἰ-
πὶ τὴν γαζάων πόλιν ἦλθεν. καὶ τὴν γαζάων καὶ τὸν
ἐν αὐτῇ φερούμενον ὄνομα βαθνημήσιν, ἐπολιόρκει.
νομίσας δὲ καθεὶν ἐπιπνέοντες ἔχειν ὁ σαναβαλλίτης
τῆς ἐπιβολῆς, διαρεῖν μὲν ἀπὸ γυναικῶν οὐκ αὐ-
χιλούς τῶν ἀρχιμένων παρ' αὐτῷ, πρὸς ἀλῆξας θῶν
ἡκε. καὶ καταλαβὼν αὐτὸν ἀρχόμενον τῆς πόλεως πολιορκίας, ὡς τὸ αὐτὸς ἀρχεὶ τόπων ἔλεγε αὐτὸν πα-
ραδιδόναι τοῦτο, καὶ διαδοῖν αὐτὸν ἔχειν ἰδίως αὐτῇ βασιλείᾳ. ἀσμένως δὲ αὐτὸν προσδι-
ξάμενος, παρὲν ἥδη πρὶν πορευομένων οὐσαναβαλλίτης αὐτῷ λόγους προσφέρει, δηλαδὴ, ὡς γαμβρὸν
μὲν ἔχει Μανασσῆν, τὴν δὲ ἰουδαίων ἀρχιερεὺς ἰαδδὴ ἀδελφόν. πολλοὶ δὲ ἄλλοι αὐτῷ συμπαρόντας τῶν
ἀμφιθεῶν θεῶν ἰερεῖς ἐν τοῖς ὑπὸ ἐκείνῳ τοποῖς ἥδη κατασκευάσαντες. τὸ δὲ ἔτι ἔτι βασιλεὶ συμφέρει,
εἰς δὲ

εἰς δύο διτιρεῖσται τὴν ἰουδαίων δύναμιν, ἵνα μὴ ὁμογενῶν
 τὸ ἔθνος, μηδὲ συνεισὸς εἰς νεοτερίσθαι ποτε, χαλεπὸν ἢ τοῖς
 βασιλεῦσι, καὶ τοῖς κτ' ἐπὶ τοῖς ἀσσυρίων ἀρξάσιν·
 ἐγὼ οὖν συγγραφήσαντος ἡ ἀλεξάνδρου, πᾶσαν εἰσενεγκά-
 μιδος ἀπεδύνει, ὡς κοδομήσεν ὁ σαναβαλλέτης τὴν αἰὸν, ὃ
 ἱερεῖα τὴν μανασσῆ κατέστησε, μέγιστον γέρας ἡγήσατο·
 τοῖς ἐκ τῆς θυγατρὸς γημοσύνῃς τῆς ἑσθλῆς, μνηστῆ-
 ρος ἡ πᾶσι τῇ τύρῃ πολιορκία διελθούσων, καὶ δύο τῇ
 γάζῃ, ὁ μὲν σαναβαλλέτης σπένδαν, ὁ δὲ ἀλεξάνδρος
 ὁξυλὸν τέλει γάζας, ὅππῃ τέλει τῆς ἱεροπολυμῆς πόλιν
 ἀσβαίνειν ἰσχυράει. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἰαδδοῖς τῆς τοῦ ἀκού-
 σαι, λέω ἐν ἀγωνίᾳ καὶ δέει, πῶς ἀπαντήσῃ τοῖς μακροδύ-
 σιν ἀμνηστῶν, ὁρμηδύς τε βασιλείας ὅππῃ ἐπὶ
 τῶν ἀπιδύα, ὡς ἀγγέλας οὐκ ἰκεσίας τῶν λαῶν, ὃ
 θυσίαν μετ' αὐτῆς τῶν θεῶν ἐρεσφύρον, ἰδὺτο ὡς ἀ-
 σπίασαι τῆς ἑθνῶν, καὶ τῆς ἐπαρχομένων κινδύνων ἀπαλ-
 λῆσαι. κατὰ κομοδῆν τὴν μὲν τέλει θυσίαν ἱερημάτων
 αὐτῶν καὶ τοῖς ὑπνοῖς ὁ θεὸς διαρρεῖν, καὶ ἐφραουῶντας τὴν
 πόλιν, ἀδοίξῃ τὰς πύλας. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις λαοῖς
 ἐδοῖσιν, αὐτὸν δὲ μὲν τῶν ἱερέων ταῖς νομίμοις σολαῖς
 ποιῆσαι τέλει ὑπάντησιν, μηδὲν ἐρεσφύροντας πύλας
 δεινόν, ἐρεσφύροντας τῶν θεῶν. ἀσπασίας δὲ ἐκ τῆς ὑ-
 πνῆ, ἐχαίρει τε μαγάλως αὐτὸς, καὶ τὸ χρηματῶν αὐτῶν
 πᾶσι μεμύσας, ὃ ποιήσας ὅσα καὶ τοῖς ὑπνοῖς αὐτῶν
 παρηγάλη, τέλει τε βασιλείας παρυσίας ὁξυλὸν τοῦ
 δόμους ἡ αὐτὸν, ἐπὶ πόλιν τὴν πόλιν, ὅντα, ἐρεσφύρον μὲν τῆς
 ἱερέων καὶ τῆς πολιτικῆς πόλιν, ἱεροπορῆ καὶ ἀσπεί-
 ρεσαν τῆς ἄλλων ἱερέων ποιήσας τέλει ὑπάντησιν εἰς
 τόπον πᾶσα ἀσπείρῃ, τὴν δὲ ὄνομα τῶν μετὰ φρε-
 μῶν εἰς τέλει ἁλλωπύλιν γλῶσσας σκοπῇ σημαίνει,
 τῶν δὲ ἱεροπορῶν καὶ τὴν ναὸν ἐκείδων συνίβαιναι ἀ-
 φορᾶσαι. τῆς δὲ φοινίκων καὶ τῆς ἀκολουθουμένων χαλ-
 δαίων, ὅσα βασιλείας ἐργλῶ εἰκὸς ἐπὶ ἐφέν αὐτοῖς,
 τέλει τε πόλιν ἀσπείρῃ, καὶ τὸν ἀρχιερεῖα μετ' αἰκίας
 ὑποπείσῃ λογιζομένων, τὰ ἐκαστία τούτων ἱερημάτων. ὁ δὲ
 ἀλεξάνδρος ἐπὶ πόλιν ἰδὼν, τὸ μὲν πόλιν ἐκ τῶν
 λαοῖς ἐδοῖσιν, τοῖς δὲ ἱερεῖς ἐρεσφύροντας ἐκ τῶν βυσ-
 σῶν αὐτῶν, τὸν δὲ ἀρχιερεῖα ἐκ τῆς ἀκινδύνῃ καὶ ἀσπεί-
 ρω σολῇ, καὶ ὅππῃ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα τέλει κίβειν καὶ
 τὸ χρυσοῦν ἐπ' αὐτῆς ἔλθῃ, ὃ τὸ τῶν θεῶν ἱερημάτων
 ὄνομα, ἐρεσφύρον μόνος, προσκυμῆσε τὸ ὄνομα, καὶ τῆς
 ἀρχιερεῖας ἐρεσφύρον ἡσπασατο. τῆς δὲ ἰουδαίων παύσαν
 ὅμῃ μᾶλλον τὸν ἀλεξάνδρον ἀσπασαμένων, καὶ κυ-
 κλωσαμένων αὐτὸν, οἱ μὲν τῆς συρίας βασιλεῖς καὶ οἱ
 λοιποὶ τῶν ποιήσαντος, κατὰ πλάγησιν καὶ διεφάρσαι
 τῶν βασιλῆων τέλει δέξινον ὑπαλάμβανον. παρμυρίωνος
 ἡ μόνος προσελθόντος αὐτῶν καὶ πυθομένων, τὴν δὲ ποτε
 προσκυμῆσαν αὐτὸν ἀπᾶντων αὐτὸς προσκυμῆσε τῆς
 ἰουδαίων ἀρχιερεῖας· ὃ τὸν ἐπὶ προσκυμῆσε, τὸν δὲ θεὸν
 ἐκ τέλει ἀρχιερεσσύνης αὐτὸς τετήμηται. τῶν δὲ καὶ τῶν
 τοῖς ὑπνοῖς ἐδοῖσιν ἐκ τῶν νῦν ἡμέων, ἐκ τῶν τῆς μακρο-
 δυνίας τυγχάνων, καὶ ἐπὶ ἐμαυτὸν ἀσπείρῃ μοι
 πῶς αὐτὸς κομήσασμι τῆς ἀσίας παρεκάλειτο μὴ μέλ-
 λειν, ἀλλὰ διαρρῶντας ἀσβαίνειν. αὐτὸς δὲ ἡγήσασθαι
 μοι τῆς στρατίας, καὶ τῆς περὶ τὸν ὡς ἀσπείρῃ
 ἀρχίλῳ. ὅταν ἄλλον μὲν οὐδὲνα διασάμῃς ἐκ τῶν σολῇ, τῶν δὲ νῦν ἰδὼν καὶ τῆς καὶ τοῖς
 ὑπνοῖς ἐπὶ τῆς δέξινος τε καὶ ὡς ἀσπείρῃ, νομίζω θύα πομπῇ τέλει στρατίας πεπονημένος,
 διαρρεῖν νικῆσαι, καὶ τῆς περὶ τὸν καταλύσει δύναμιν, καὶ παύσῃ ὅσα κατὰ τοῦ ἐστὶ μοι προχωρήσει.

A si diuidatur Iudæorum potentia : ne forte de
 communi sententia rebellantes multum nego-
 tij regibus faceffant, quemadmodum soliti sunt
 Assyriis imperantibus. quod ubi impetratum
 est omni ope adnitens templum ædificauit, &
 Manassem eius sacerdotem constituit, ampli-
 fimum hunc honorem filiz suæ posteris reli-
 cturum se existimans. Septem autem mensibus
 in Tyri oppugnatione, & Gazæ duobus absump-
 ptis, Sanaballetes fato functus est: Alexander ve-
 ro expugnata Gaza Hierosolyma properè pe-
 tiit. Iaddus verò pontifex postquam hoc audi-
 uit, sollicitus hærebat inops consilij, nec inue-
 niens quomodo regem deberet excipere, iratū
 eo, quòd antea neglexisset imperata eius facere.
 Ergo indiæis populo supplicationibus, & im-
 molatis Deo victimis, ad opem eius confugit,
 illi publicam salutem commendans. Proxima
 deinde post sacrificiū nocte, in somnis ei Deus
 apparuit, iubens vt bono esset animo, & coro-
 nata vrbe portas aperiret: vtque populus in al-
 bis vestibus prodiret obuiam, ipse verò cum re-
 liquis sacerdotibus solenni cultu sui ordinis,
 securi de Dei prouidentia. Exspectatus autem
 è somno lætus ciuibz hoc oraculum indicat,
 & paratis omnibus vt in somnis præmonitus
 fuerat, regis aduentum præstolabatur : & cum
 renunciatum esset eum iam non procul ab vr-
 be abesse, progressus est cum sacerdotibz & vr-
 bana multitudine pompa quadam noua & ve-
 nerabili vsque ad locum qui dicitur Sapha, que
 vox speculam significat, quòd ibi & vrbs & tè-
 plū in prospectu sit. Et eum Phœnices ac Chal-
 dæi sperarent sibi licere quicquid iratus rex
 posset permittere, direptionem vrbs, & ponti-
 ficis exquisitum supplicium, planè contrarium
 euenit. Alexander enim vt vidit è longinquo
 candidatum populum, & sacerdotes ante agmè
 in amictu byssino, pontificemque in stola hya-
 cinthina auro distincta, riam in capite gestā-
 tem cum præfixa aurea lamina inculpta Dei
 nomine: solus ad eum accedens nomen illud a-
 dorauit, & salutauit pontificem. Iudæis autem
 omnibus vno ore Alexandrum consalutantibz,
 & in orbem cingentibus, Syriæ reges & reliqui
 obstupuerunt, vix credentes regem mentis cò-
 potem: solus Parmenio propius accedens roga-
 uit familiariter, quid ita cum ipse adoraretur
 ab omnibus, nunc adoraret Iudæorum ponti-
 ficem. At ille non hunc se adorasse respon-
 dit, sed Deo, cuius pontifex esset, honorem eū
 exhibuisse. hunc enim, inquit, vidi & antea hoc
 ipso habitu, cum adhuc essem in Diæ Mace-
 doniæ, qui me deliberantem quomodo Asiam
 possem subigere, hortatus est forti esse animo,
 & sine mora exercitum traicere. nam suo du-
 ctu portitutum me Persarum imperio. Quapro-
 pter quia nunc primùm talem habitum vidi, ag-
 noscens hunc & visionis memor quæ me ad
 hanc expeditionem impulit, puto me non sine
 numine in Darium exercitum ducere, & breui
 fore victoriæ compotem: & sublato Persarum
 imperio, cessura mihi omnia ex sententia.

Ὡς πολέμαχος ὁ λαὸς δόλωσεν ἀπάτην ὥσπερ λαβὼν τὰ ἱεροσόλυμα, καὶ τὴν ἰουδαίαν, πολλοὺς δὲ αὐτῆς εἰς ἀργυρίον κατέκνησεν. Κεφ. α.

Ὡς ὁ υἱὸς αὐτῆς πολέμαχος ὁ κληθεὶς φιλόδηλος, τοὺς ἰουδαίων νόμους εἰς τὴν ἑλλενιστὴν γλῶσσαν μετέβαλε, καὶ πολλὰς ἀρχιμετρώσας ἐπέλυσεν, ἐλαττωσάν τε ἀρχιερεῖ αὐτῆς χειρὶ μύρο, καὶ αἰσθημάτων πολλὰ ἀνέθηκε τῷ θρόνῳ. Κεφ. β.

Πῶς ἐτίμησαν οἱ τῆς αἰσῆς βασιλεῖς τὸ ἰουδαίων ἔθνος, ὅτι πολῖτας ἐποίησαν ἐν ταῖς ὑπὸ αὐτῆς κτηθείσας πόλιν. Κεφ. γ.

Ἐκ τῆς γυμνασίης ἀτυχίας ἐπανόρθωσις ὑπὸ ἰωσήπου τῷ πατρὶ κακοπαθόντι φίλῳ πρὸς πολέμαχον τὸν Ὀπιφανῆ. Κεφ. δ.

Φιλία καὶ συμμάχια λακεδαίμονιαν πρὸς ὀνίαν τὸν ἀρχιερεῖα τῆς ἰουδαίων. Κεφ. ε.

Στάσις τῆς δυναστείας ἰουδαίων πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὡς ἐπεκρίσαντο, ἀντίοχον τὸν Ὀπιφανῆ. Κεφ. ς.

Ὅτι στρατυσάμενος ἀντίοχος ἐπὶ ἱεροσόλυμα, τὴν τε πόλιν παρέλαβε, καὶ τὸ ναὸν ἐσύλησεν. Κεφ. ζ.

Ὡς ἀντίοχος κατέλυσε τοὺς παλαιούς νόμους, χρηστὰς τοὺς ἰουδαίους, μόνος ἀσσημέναις παῖς μαθητὰς κατέφροσε τῇ βασιλείᾳ, καὶ τοὺς ἀντίοχου στρατηγούς ἐτίκνησεν. Κεφ. η.

Μαθητὰς τελευτῇ, γρηγορὸν μὲν ὅτε δὴν, ὥσπερ δὲ τὸν τῆς ἀντιοχίας πρὸς τοὺς πατριῶν. Κεφ. θ.

Ὡς ἀντίοχου στρατηγὸς ἀπολλώνιος, εἰς τὴν ἰουδαίαν ἐμβαλὼν ἡγήσας ἀπείδαν. Κεφ. ι.

Ἡ σίλωνος καὶ γοργίου στρατηγία ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν καὶ ἡττα, ὅτι δὲ πρὸς τὸν στρατὸν. Κεφ. ια.

Ὅτι στρατυσάμενοι ἰούδας καὶ σίμων, ὁ μὲν ἐπὶ ἀμμοσῖτας, καὶ τὴν γαλαδίην, ὁ δὲ σίμων ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν ἐπὶ τυρῆας καὶ πολέμαχους, ἐκράτησαν αὐτῶν. Κεφ. ιβ.

Ὡς ἀντίοχος ὁ Ὀπιφανῆς ἐτελεύτησεν ἐν πύρσας. Κεφ. ιγ.

Ὡς ἀντίοχος ὁ Ὀπιφανῆς ἀπώτερος στρατυσάμενος ἐπὶ ἰουδαίους καὶ λυσίαν, καὶ νικησας ἐπελύσκει ἰούδαν εἰς τὸ ἱερὸν ἐγκλείσας. Κεφ. ιδ.

Ὅτι πολλοὺς χρόνους τῇ πολιορκίᾳ Ἰεροσόλυμα, φίλῳ κακοπαθόντι πρὸς ἰούδαν, ἀντιοχίᾳ ἀντιχρήσεν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ὁ ἀντίοχος. Κεφ. ιε.

Ὡς βακχίδης ὁ δὲ μηδὲν στρατηγὸς, ὁπλοκρατορὸς τοὺς ἰουδαίους, ἀσσημέναις πρὸς τὸν βασιλῆα. Κεφ. ις.

Ὡς νικάνωρ καὶ τὸν βακχίδην πεμφθεὶς στρατηγὸς, ἀπόλετο σὺν τῷ στρατῷ. Κεφ. ιζ.

Ὅτι πάλιν ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν βακχίδης ἐπεμφθεὶς, ἐτίκνησεν. Κεφ. ιη.

Ὡς ἰούδας διαφθάρη μερόμενος. Κεφ. ιθ.

HÆC IN DVODECIMO IOSEPHI HISTORIARVM DE

Antiquitate Iudaica libro continentur.

Ptolemæus Lagi filius dolo occupatis Hierosolymis cum reliqua Iudæa, multos inde in Ægyptum tra-

CAP. I.

Ptolemæus Philadelphus Iudæorum legem in Græcam linguam vertit, & multis eius gentis captiuis in gratiam Eleazari sacerdotis dimissis, donaria multa Deo in templo eius dedicat.

CAP. II.

Quomodo honor à regibus Asiæ Iudæorum genti habitus, & in ciuitatibus ab illis conditis ius ciuium eis concessum sit.

CAP. III.

Iosephus Tobiaz filius imminetent Iudæis calamitatem depellit, amicus Ptolemæo regi factus.

CAP. IV.

Amititia & societas Lacedæmoniorum cum Onia Pontifice Iudæorum.

CAP. V.

Iudæi seditionibus agitati, Antiochi opem inuocant.

CAP. VI.

Quemadmodum Antiochus ducto Hierosolyma exercitu, occupatæque eius urbis dominio, templum etiam spoliauerit.

CAP. VII.

Antiocho vetante Iudæos uti patriis legibus, solus Assamonæi filius Matthias regem contempsit, profligatis etiam eius ducibus.

CAP. VIII.

Matthias obit senio confectus, rerum administratione filiis relicta.

CAP. IX.

Apollonius Antiochi dux in Iudæa prælio victus occiditur.

CAP. X.

Silonis & Gorgiz contra Iudæos expeditiones & clades.

CAP. XI.

Quomodo diuulsis copiis Iudas Ammanitas, Simon verò eius frater Tyrios & Ptolemaidenses superavit.

CAP. XII.

Antiochi Epiphanis apud Persas interitus.

CAP. XIII.

Antiochus Eupator profligato Iudæorum exercitu Iudam in templo obsidet.

CAP. XIV.

Quomodo longo tempore in obsidione consumpto, Antiochus cum Iuda fœdus fecerit, & ex Iudæa discesserit.

CAP. XV.

Bachides Demetrij dux cum exercitu contra Iudæos missus infecto negotio ad suum regem reuertitur.

CAP. XVI.

Nicanor post Bachidem dux contra Iudam missus, una cum vniuerso exercitu perit.

CAP. XVII.

Bachidis denuò missi contra Iudæam victoria.

CAP. XVIII.

Quomodo Iudas prælio victus occubuerit.

CAP. XIX.



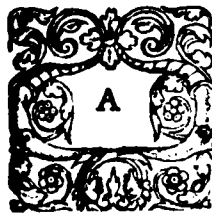
ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER DVODECIMVS.

CAP. I.

*Ptolemaei Lagi dolo occupatis Hiero-
solyms cum reliqua Iudaea, mul-
tos inde in Aegyptum
traduxit.*



Alexander Macedonum rex in suam potestatem redacto Persarum imperio, & constitutis ut iam dictum est Iudaeorum rebus, vitam finivit. Imperio vero in multos successores distracto, Antigonus Asiam occupat, Seleucus Babylonem cum vicinis gentibus, Lyfimachus Hellepontum, Macedoniam Cassander, Ptolemaeus Lagi Aegyptum. Qui dum seditionibus agitantur, & de imperio contendunt, durante longo bello, & urbes multae afflictae sunt, & habitatores earum plurimi per diuersa praeliorum certamina desiderati sunt: id quod tota Syria tum passa est sub Ptolemaeo Lagi, quem praeter meritum Sotere appellabant. Is & Hierosolyma occupauit, dolo tamen circumuecta. Ingressus enim urbem subato velut sacrorum gratia, Iudaeis nec arcentibus quod nihil hostile suspicarentur, & alioquin eum esse in ocio & quiete agentem, sine difficultate potitus dominio, acerbè eam & inclementer tractauit. Attestatur nobis Agatharchides Cnidius, qui successorum Alexandri res gestas conscripsit, superstitione nobis exprobrans, quod propter eam libertate amiserimus. Sic enim scribit: Est quæ Iudaeorum dicitur, urbem incolens magnam & bene munitam, nomine Hierosolyma. hanc passi sunt in Ptolemei potestate peruenire: & dum propter superstitionem grauantur arma sumere, grauem dominum receperunt. Et Agatharchides quidem de nostris hominibus hæc prodidit. Cæterum Ptolemaeus multos captiuos ex montano Iudæa tractu & Hierosolymorum vicinia, Samariamque & Garizin moere in Aegyptum traductos iussit sedes ibi figere: & cum Hierosolymitas pertinacissimè iurisiurandi fidem seruare cõpertum haberet ex responso quod Alexandri

πολύμων, ὅτι τὰ τῶ ὄρκου φυλακὴν καὶ τὰς πίστες

Κεφάλαιον α΄.

Ὡς Πτολεμαῖος ὁ Λάγος δέλεον καὶ ἀπάτην ἐξέλαβεν τὸ ἱεροσόλυμα καὶ τὴν Ἰουδαίαν, πολλοὺς ἐξ αὐτῆς εἰς Αἴγυπτον ἐπέστειλεν.



ΔΕΞΑΝΔΡΟΣ μὲν ὢν ὁ τῷ μακεδόνων βασιλεὺς καταλύσας τὰ παλαιὰ ἱερωνία, καὶ τὰ αἰγυπτιακά τὰ ὑποκειμένα κατέσπασεν ὁμοῦς ἔσπον, ταύτῃ δὲ βίον μεταποιούσης ἣ οἱ πολλὰς τῆς ἀρχῆς, αὐτῆτος μὲν τῆς ἀσίας ἐπικρατῆς, σέλευκος δὲ βαβυλωνίως καὶ τῇ ὁμοίᾳ ἐθελῶν, λυσίμαχος δὲ πρὸς ἑλλάσποντον διέπει, τὴν δὲ μακεδονίαν ἔχει κλέσανδρος, Πτολεμαῖος δὲ τὸν Λάγον τῶν αἰγυπτίων ἐκλήψεις καταζέοντι καὶ τῶν καὶ πρὸς ἀλλήλους φιλοπονεμένων ἡσυχίαν ἰδίαν ἀρχῆς, πόλεμοι περὶ συνήκας καὶ μακροὺς συνίστανται γινώσκαι, καὶ τὰς πόλεις καταπαθεῖν, καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν ἀγῶνι καταβάλλειν τῷ οἰκιστῇ, ὡς ἔστιν ἐν ἐκείνῃ ἀπασι τὰ πόλεμια τῷ Λάγῳ, σὺν πρὸς τὸν χρημιστόντος, τὰς ἐκείνῃ παθεῖν αὐτῇ τῇ ὁπικυόσῃ. κατὰ γὰρ ὅτι καὶ ἱεροσόλυμα, δέλεον καὶ ἀπάτην χρησιμὸς. εἰσελθὼν γὰρ σταβάτικος εἰς τὴν πόλιν ὡς θυσιάζει, μὴ τῷ Ἰουδαίῳ αὐτὸν ἀμυνόμενον, οὐδὲ γὰρ ὑπὸ νόμῳ πολέμου, καὶ ὅτι τὸ αὐτοποῖον καὶ τὴν ἡμέραν ἐν ἀρχῇ καὶ ῥαθυμία τυγχάνοντων, ὡς ἔστιν ἐκείνῃ τῆς πόλεως, καὶ πρὸς ἡμᾶς αὐτῆς. μὲντοι τῇ τῷ Λάγῳ τῶν καὶ ἀγαθαρχίδης ὁ κνίδιος, ὁ τὰς τῷ δαδῶντος ἐξείκει συγγραφεὺς, ὁνομάζων ἡμῶν διαισθημονίας, ὡς δὲ αὐτὸς καταβαλὼν τὴν ἰουδαίαν, λέγων ἕταρος. ἔστιν ἔθνος Ἰουδαίων λογόμενον, οἱ πόλιν ὀχυρὰν, καὶ μεγάλῃ ἐχόντες ἱεροσόλυμα, ταύτην ἡσυχίαν ὑπὸ Πτολεμαίῳ γημοφύλῳ, ἡ δὲ λαβὴν ἐκ δολίαντες, ἀλλὰ ὅτι τὴν ἀκροὶν διαισθημονίας, χαλεπὸν ὑπέμειναν ἔχον διασώσιν. ἀγαθαρχίδης μὲν ὢν ταῦτα ὅτι τῷ ἔθνει ἡμῶν ἀπορήματο. ὁ δὲ Πτολεμαῖος πολλὰς αἰχμαλώτους λαβὼν, ὑπὸ τοῦ ὁρῆντος Ἰουδαίας καὶ τῷ ὅτι τὰ ἱεροσόλυμα πόλιν, καὶ τὴν σταμφοίπιδος, καὶ τῷ ἐκ γαλιζίν, κατὰ πρὸς ἀπαντας εἰς αἴγυπτον ἀγαγόν. ἰνδικῶς δὲ τῆς ὑπὸ τῷ ἱερο-

δομογούτους ὑπάρχοντας, ὅς ὢν ἀπακρίναντο ἀλεξάνδρῳ,

αὐτοσ-

πρεβδυσανδρῶν πρὸς αὐτοὺς, μὴ τὸ κρατῆσαι δαρεῖν A
τῇ μάχῃ, πολλοὺς αὐτῶν εἰς τὰ φρούρια καταλόχους,
ἐ τοῖς μεταδόσιν ἐν ἀλεξάνδρεια παύσας ἰσπολί-
ταις, ὅρκους ἔλαβεν παρ' αὐτῶν, ὅπως τοῖς ἐκγόνοις τῆ πε-
ραθεμένης τὸ πῖπιν διαφυλάξωσιν, καὶ ὅλῳσι δὲ οὐδὲ τῶν
ἄλλων ἰσθαίων ἰκουσίως εἰς τὴν αἰγυπτον παρεγόντο,
τῆς τε ἀρετῆς τῶν τύπων αὐτοῦ, καὶ τῆς τῆ πολυμαίονος
φιλοπίας, περὶ σκαλομένης. ἐπεί μὲν τοῖς ἐκ-
γόνοις αὐτῶν πρὸς τοὺς σαμάρειτας, τὴν πάτριον ἀγα-
γὴν τῶν ἱερῶν ὑποσέζον, περὶ ἀρετῆς ἰσθοντο, καὶ πρὸς
ἄλληλους ἰσπολίμου. τῶν μὲν ἱεροσολυμιτῶν τὸ παρ'
αὐτοῖς ἱερὸν ἄγιον εἶναι λέγοντων, καὶ τὰς θυσίας ἐκεῖ πᾶσι
ἀξιοῦντων. τῶν δὲ σαμαρετῶν εἰς τὸ γαριζὶν ὅθεν
καλεῖσθαι.

Κεφάλαιον β.

Ὡς πολυμαίονος ὁ φιλάδελφος τοῖς ἰσθαίων νόμοις ἐν τῇ ἑλλη-
νικῇ γλῶσσῃ μεταβαλὼν, καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους ἀπύλουσιν,
καὶ ἀνὰ θυμῳ πολλὰ εὐεχόμενος τῷ θεῷ.

Εἰς φιλάδελφος καὶ κρατῆσαι αὐτὸν ἐπ' ἐπὶ ἀνδρὸς δόν-
τος περὶ ἀνδρὸς, τὸν τε νόμον ἡμίλει δόσε, καὶ τοῖς δου-
λεύοντες ἐν αἰγυπτῷ τῶν ἱεροσολυμιτῶν ἀπύλουσιν τῆς
δουλείας, ὄντας δὲ δίδωκεν μεμειάδας, ὡς αἰτίας τῆς αὐτοῦ.
δημητρίους ὁ φαληρεὺς, ὅς ἐστιν ἐπὶ τῶν βιβλιοθηκῶν τῆ
βασιλείας, ἀνεδείκνυεν εἰς δύνασιν ἐπὶ πάντα τὰ καὶ τὸ οἰ-
κουμένῳ συναγαγὴν βιβλία, καὶ συνανοῦνδρος, ἐπι-
που μένον ἀκούσας ἀνδρὸς εἶπον ὅτι ἡδὺ τῇ βασιλείας
περὶ ἀνδρὸς, μεμειάδας γὰρ ἐπὶ τῇ συλλογῇ τῶν βιβλίων
ἐπὶ φιλοκρίτως, συνηγνίζοντο. ἱερώνου δὲ αὐτὸν πο-
τὲ τῶν βιβλίων, πόσας ἦδη μεμειάδας ἔχει συναλεγ-
μένας βιβλίων, τῶν μὲν ὑπαρχόντων εἶναι εἰκοσι, ὅλ-
γου δὲ χρόνου, εἰς πενήκοντα συναθροίσαν, μεμειάδας
εἶναι ἑλθόντων αὐτῶν πολλὰ εἶναι καὶ τῶν ἱσθαίων τῶν
παρ' αὐτοῖς νομίμων συγγραμμάτων, ἀνδρὸς εἶπον καὶ
τῆς βασιλείας βιβλιοθήκης, ἀ τοῖς ἐκείνων κρατῆσαι
καὶ τῇ δαλίτῳ γαριζμῶν, πόσον αὐτοῖς ἐκ ὅλων
παρέξον εἰς τὴν ἑλληνικὴν μεταβαλόμενα γλῶσ-
σαν. δοκεῖ δὲ τῶν τῇ ἰδὸν τῇ τῶν συγγραμμά-
των ἰσθαίων ὁ κρατῆσαι αὐτῶν, καὶ τὴν φωνὴν ὁμοίαν
αὐτοῖς ἀπὸ τῆς ἰδὸν τῇ τῶν συγγραμμάτων.
οὐδὲν οὐκ ἔλαβε καλῶς καὶ ταῦτα μεμειάδας,
δύνασιν γὰρ τῆς εἰς ταῦτα χορηγίας ἀπορροῦντα, ἔχον
εἰς τὴν βιβλιοθήκην καὶ τὰ παρ' ἐκείνοις. δόξας οὐκ ὁ βα-
σιλεὺς ἀφῆκε τὸν δημητρίον φιλοπυμῶνδρον ἐπὶ τὸ
καλῶς αὐτῶν τῶν βιβλίων ὑποτίθειν, γράφει τὰ τῶν
ἰσθαίων ἀρχαῖς ταῦτα γινώσκων, ἀφῆκε δὲ πρὸς φίλους
ὡς ἐν τοῖς μεμειάδας τῶν βασιλέων, καὶ ἀνεδείκνυεν ὅτι
αὐτῶν δὲ μεμειάδας, πολλὰ μὲν καὶ πρότερον ἔχον
ἐπὶ κρατῆσαι τὸν βασιλεῖα ὅπως ἀπολύσῃ τοὺς ἰου-
δαίους, ὅσοι καὶ τὴν βασιλείαν ἦσαν αὐτῶν. καὶ τὸν δὲ
ἐπὶ τῇ δυνάμει τῇ τῶν δοκιμῶν τῆς δυνάμεως, περὶ τοῖς
ἐπὶ τούτου δαλίτῳ τοῖς ἀρχαῖς τῶν συγγραμμά-
των, συνανοῦνδρος τῶν περὶ τῆς αἰδρίας, συνανοῦν-
σταδων ἐπὶ ὅτι ἐπὶ γράφειν μέλλει τῶν βασιλέων πα-
ρακαλῶν αὐτοῖς. προσλαβὼν οὐκ καὶ τὴν τῶν προσφ-
μῶν γινώσκων ὁ ἀφῆκε, περὶ τῶν βασιλέων ἀφ-
γῶν πρὸς αὐτὸν τοιοῦτος ἐποίησε, καὶ ἡ ἀπαταμένης ἡμῶν τῶν βασιλέων ἀφῆκε, ἀλλὰ τὰ λαοὶς ἀπὸ τῆς
ἡμῶν τῶν δὲ τῶν ἰσθαίων νόμους ἐ μεταγρᾶψαι μένον, ἀλλὰ καὶ ἡμίλει δόσε διηγεῖσθαι εἰς τὸν καλῶς με-
μειάδας.

legatis post Darij cladem dederant, multa ex
eis praedia disposuit per arces: & cum eis apud
Alexandriam ius ciuitatis pari cum Macedo-
nibus conditione dedisset, sacramento omnes
deuinxit, seruaturus fidem posteris eius qui tā
multa ipsis crediderat. Non pauci praeterea re-
liquorum Iudeorum sponte in Aegyptum mi-
grauerunt, partim vbertate terrae allecti, partim
Ptolemei erga suā gentem liberalitate. Seditio-
nes tamen continuæ fuerunt inter eorum po-
steros & Samaritas, instituta patria peruicaci-
ter retinētes: pugnabantque inter se iugiter, dū
Hierosolymitani suum templum sacrosanctum
esse affirmant, & victimas à Iudeis nō alid mīt-
tendas: Samaritæ contrā in montem Garizin
cas mitti debere contendunt.

CAP. II.

C Ptolemæus Philadelphus Iudeorum legem in
Græcam linguam vertit, & multis eius gentis ca-
ptiuis dimissis, donaria multa Deo in templo eius
dedicauit.

P Oſt hunc Philadelphus assumpto Aegypti
regno, quod per annos vndequadraginta
tenuit, & legem transferri in Græcam linguam
curauit, & Hierosolymitas in Aegypto seruien-
tes liberos dimisit, numero ceterum viginti mil-
lia, idque ex huiusmodi causa. Demetrius Pha-
lereus regiarum bibliothecarum praefectus, da-
bat opera, vt, si fieri posset, omnes totius orbis
libros colligeret, coemens quosque vbiq.
audisset cognitu dignos aut cupiditati regis
gratos, cuius praecipuum erat in congerendis
codicibus studium. hic rogatus aliquando à re-
ge quā multa millia iam comparasset, ait se
iam habere circiter ducenta millia, sed breui ha-
biturum quingenta millia: praeterea compertū
sibi certis indiciis multos esse apud Iudeos, qui
leges eorum scriptas contincant, dignos cogni-
tu & bibliotheca regia: effecque scriptos ipsorum
lingua & literis, & exhibituros negotium his
qui velint eos in Græcum sermonē vertere. Vi-
deri quidem quandam cum Syrorum lingua &
charactere similitudinem, habere tamen multa
peculiaria. Nihil igitur veritate, quin & illa ex
Hebræo tradita, cum non desint sumptus, in
bibliothecam suā referat. Tum rex collaudato
Demetrii circa conquirendos libros studio, scri-
bit Iudeorum pontifici, vt curat hoc negotium
ex sententia sua confici. Interca quidam Ari-
stæus ex intimis regis amicis, & ob modestiam
admodum cauet, cum iam dudum animum ha-
beret rogare eum vt Iudeos in suo regno liber-
tati restitueret: ratus adesse iam optimā occasio-
nē supplicandi, primū cū praefectis satellitib. So-
sibio Tarétino & Andrea cōsiliū hoc cōmuni-
cat, multū obtestatus vt preces suas apud regē
quātū possūt adiut: & postquā intellexit ipsius
quoque re cordi esse, adito rege sic eū allocutus
est: Quia nō decet nos rex verū dissimulare, sed
ingenuē proloqui: cū hoc agam⁹ vt Iudeorū le-
ges non transcribantur ita, vt uerū veritatur,
quoniam honesto praetextu id facere possumus,

dum tam multi huius hominum generis in regno tuo seruiunt: Quos certè non alienum fuerit à tua bonitate ac magnificentia. liberare à præsentī miseria: quandoquidem is qui tuum gubernat imperium, earum legum autor noscitur, quantum mihi sanè de ea re inquirèri peruestigari potuit. Conditorum enim huius vniuersitatis eundem quem illi nos quoque colimus, Iouem nominantes, nimirum quod iuuet vitam omnium. Quapropter vel Deum reueritus, quem illi eximio, præ cæteris mortalibus cultu venerantur, redde eis patriam, ut in natali solo liceat eis vitam exigere. Nec est quod suspiceris rex, me vel genere vel tribu eis propinquum has preces offerre in illorum gratiam atque commodum: sed quum omnium hominum idem Deus sit opifex, & sciam illi placere beneficentiam, ideo tibi nunc supplico. Ibi rex libenti ac hilari vultu illum aspiciens, & quot tandem putas millia, quibus opus sit hoc beneficio: Tum Andreas, qui & ipse aderat, dixit esse circiter centum viginti millia. Ad hæc rex, Paruane igitur tibi Aristæ videtur hæc quam poscis liberalitas? Sosibio verò & cæteris præsentibus, dignum esse ipsius magnificentia dicentibus, pro accepto regno hanc Deo repone gratiam: lætus hoc eorum consensu iussit, ut quādo militi stipendium numerauerint, pro singulis captiuis qui apud eos sint drachmas centum viginti annumerent, atque hoc suum decretum publico edicto propositurum se est pollicitus, quo tam Aristæ petitio quàm Dei voluntas fiat confirmatior. In eo comprehendebantur non hi solum quos pater aut eius exercitus abduxerat, sed illi quoque qui vel antè vel post in seruitutem abstracti fuerant, & cum eam vindictam libertatis dicerent plusquam quadringenta talenta poscere, ne hæc quidem impendere grauatus est. Eius edicti exemplar, quo illustrior fiat regis magnanimitas, libet hoc loco adscribere. Quicumque ex militia patris nostri Syriam ac Phœnicen incurfauerunt & subacta Iudæa mancipia inde in regionem nostram eiuſque vrbes abducta diuendiderunt, atque etiam quicumque vel antè vel post diuediti sunt, hos omnes liberos volo fieri, proque singulis mancipiis centum viginti drachmas recipere, milites quidem vnà cū cætero stipendio, reliquos verò à mensariis regiis. Cenſco enim hos præter patris mei voluntatem, & præter omnem equitatem in captiuitatē abductos militum licentia, qui vastata Iudæa sui commodi causa in Ægyptum abstraxerunt hæc multitudinem. Quapropter iustitiæ respectu, & commiseratione eorum qui à potentioribus per vim opprimuntur, iubeo Iudæos omnes, qui seruitutem seruiunt, dimitti liberos, iam dicta summa heris eorum pro libertate reddita, & absque dolo malo huic nostro mandato satisfieri. Volo autem hoc edictū proponi per triduum ex quo allatum fuerit, & interim heros profiteri huiusmodi mācipiorū numerū: id enim & mihi ipsi profuturū existi-

τήν λόγῳ ἡρώδης τοῦτο ἀπαγγέλλει αὐτῷ, πολλοὶ δὲ ἰουδαῖοι ἐν τῇ τῇ βασιλείᾳ δουλοῦντες, οὗ τῇ σωτηρίᾳ μεγαλοψυχίᾳ καὶ χρηστότητι πειρῶν ἀκολούθως ἀπύλῃσιν τῆς παλαιωρίας, τὴν βασιλείαν σου διέπνυες τῷ θυμῷ τοῖς νόμοις αὐτοῖς θεῷ, καὶ τοῖς ἐμοὶ πολυπραγμότησιν μαθὼν ὑπῆρξες. τί γὰρ ἅπαντα συνησάμενος θεῷ, καὶ οὗτοι καὶ ἡμῖς σε βούλομαι, ζῶντα ἐκλαῖντες αὐτὸν ἐπιμύειν, ἀπὸ τῆς συμπαθείας ἐμφύειν τὸ ζῶν τὴν ἐκκλησίαν αὐτῷ νοήσαντας. ὅθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῖς ἐξ ἀφῆταις τὴν εἰς αὐτὸν ἐρησείας πειρασμοῖς, ἀπόδος αὐτοῖς τὴν πατρίδα, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ βίον ἀπυληφόσον. ἴσθι μὲν τοῖς ὡς βασιλεὺς, ὡς οὐτὶς γῆρας ἐρεσέσκειν αὐτοῖς, οὐτὸ ὁμόφυλος αὐτῷ ὡς ἄνθρωπος. ὅθεν αὐτῷ ἀξίον πάντων ἡ ἀνθρώπων δημοσύνημα ὄντων τῷ θεῷ, καὶ γενέσκειν αὐτὸν ἡδόμενος τοῖς ἀπαιτοῦσιν, ἐκ τούτου καὶ σὺ ἐξ ἀφῆταις ταῦτα εἰπόντος τῷ ἀριστῷ, ἀναβλέψας εἰς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς ἰδὼς καὶ μακρότητα τῆς ἐρεσέσκειν, πόσας εἶπεν ὑπολαμβάνεις τῷ ἀπολυθρομῶν ἐσθαι μυριάδας; ὑποσχεόμενος ἡ ἀνδρῶν, παρῆσται γὰρ, ἐφῆσταντος ὁλίγου πλείονας ἐσθαι τῷ ἰσχυρῷ μυριάδων. ἡ μὲν γὰρ ἀρὰ ἡμῶς εἶπεν ἀριστῷ διακεῖν αὐτοῖς, σωσθῆναι καὶ τῷ παρῆσται φησάντων ὡς ἀξίον αὐτὸν διὰ τὴν αὐτῆς μεγαλοψυχίας τῆς παρελθούσης τῆς βασιλείας τοῦ καὶ χειρὸς ποιήσασθαι. διαχρῆναι ὑπὸ αὐτῷ, ἐκείνῳ σὺν ὅταν τοῖς στρατιώταις ἀποδίδωσι τὸ μισθοφορικόν, καὶ ἡσυχάζειν τῷ παρῆσται αἰχμαλώτων καὶ βαλὼν δραχμὰς ἐκαστὸν ἑκάστοι. καὶ ὅθεν ὡς ἡγεῖται, ποροῦντα ἡρώδης ἰσχυρῶς ἐπὶ τῇ μεγάλῃ φροντίδι, καὶ τὴν ἀριστῶν προαίρεσιν βέλτερον τῷ, καὶ πορὸς τοῖς τῶν τῷ θεῷ βούλησιν. καὶ ὡς οὐ μόνον τοῖς ὑπὸ τῷ πατρὶ ἀρχόντες αὐτῷ καὶ τῆς ἐκείνου στρατίας ἀπολύειν ἐλεῖν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐρεσέσκειν ἐν τῇ βασιλείᾳ, ἐφῆσται αὐτοῖς ἐκπύσθηναι, πλείονων ἢ τῆς φροσύνης ταλάντων τῆς ἀπολυθρομῶν γῆρας ἐσθαι φάμενοι ταῦτα τὸ σωτήριον, καὶ τὸ ἀντήρπον τῷ ποροῦντα, καὶ δὴ λῶσιν τῆς τῷ βασιλεὺς μεγαλοφροσύνης ἔχοντα διαφυλάττειν, ὡς ἡ περὶ τοῦ. ὅσοι τῷ συστρατεύομενοι ἡμῶν τῷ πατρὶ, τὴν τὴν σερίαν ἡ φροντίδα ἐπὶ δραμον, καὶ τὴν ἰσχυρίαν καὶ τῶν ἀφῆταις, σὺν ταῖς λαβόντες αἰχμαλώτους, διέκριναν εἰς τὰς πόλεις ἡμῶν καὶ τὴν χῆραν, καὶ τὰ αὐτὰ ἀπημπούνησαν, τοῖς τῷ αὐτῷ ὄντας ἐν τῇ ἡμῶν βασιλείᾳ, ἐφῆσται ἐκπύσθηναι τούτοις ἀπολυθρομῶν οἱ παρῆσται αὐτοῖς ἔχοντες, ἡσυχάζειν σὺν ταῖς λαβόντες δραχμὰς καὶ, οἱ μὲν στρατιώταις μὲν καὶ τῷ ὁφειλόν, οἱ ἡ λοιποὶ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς φανέρως κομιζόμενοι τὰ λύτρα. νομίζω γὰρ αὐτοῖς καὶ ὅθεν τὴν τῷ πατρὶς προαίρεσιν καὶ ὅθεν τὸ διὰ αἰχμαλωτίαν, τὴν ἡμῶν αὐτῷ διαφυλάττειν στρατιωτικῶν αὐτῶν καὶ κακῶν. καὶ ὅθεν τὴν εἰς ἀγῶνι αὐτῷ μεταγωγῇ, πολλὰν ὠφέλειαν ἐκ τούτου τοῖς στρατιώταις γιγνέται. τὸ δὲ κερδὸς οὐ σκοπῶν καὶ τοῖς κατὰ δύναμιν τοῖς ἐρεσέσκειν ἐλεῖν, ἀπολύειν καλῶς τοῖς ἐν ταῖς οἰκτιράς ὄντας ἰουδαίους, τὸ ποροῦντα ἡρώδης κομιζόμενοι ἡσυχάζειν αὐτοῖς κατὰ λαὸν τοῖς κακῶν. ἐφῆσται ὅθεν τούτων κακουργῶν, ἀλλὰ ὑποκούειν τοῖς ποροῦντα, βούλομαι δὲ ταῖς ἐρε-

γραφαί, ἀφῆσται ὅθεν ἐκπύσθηναι ἐκ τῆς ἡμῶν ποικίλται, ποροῖ τοῖς ὑπὸ αὐτῷ ὑπάρχοντες, ὅθεν διακύντας αὐτοῖς καὶ τὰ σώματα. τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς ἡμαυτοῦ ἐρεσέσκειν ἡρώδης συμφίρειν.

ποροῦντα

ὅτι λ' ἐξαμύρην καὶ ὡριθυτῆρας αὐδρας ἐξ ὑπὸ φυλῆς
ἐκείνης, οὐκ ἐπιπόμφαμιν ἔχοντες τὸν νόμον. ἔσαι ἡ τῆς
σῆς δούσεως καὶ δικαιοσύνης τὸ μεταγγραφεῖν τὸν νό-
μον εἰς ἡμεῖς ἀποπέμψαι μὴ ἀσφαλείας ἢ κομιζόν-
των. ἔρρωσο. ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιερεὺς ἀνέγραψεν. ἰμοὶ δὲ
ἐκ ἀναγκῆς ἔδοξεν ἡμῖν τὰ ὀνόματα τῶν ἐβδωμῶν (κα-
ὡριθυτῆρας, οἱ τὸν νόμον ἐνόμιζον, ὑπὸ ἐλεαζάρου
πεμφθέντες δηλοῦν. καὶ γὰρ ταῦτα ἀπογγραμμένα ἐν
τῇ ὁπισθοῇ. τὴν μὲν ταῖς ἡμέραις ἀναθήσονται πολυτέ-
λειαν καὶ κατασκευὰς καὶ ἀνέστηλιν ὁ βασιλεὺς τῷ θεῷ,
οὐκ ἀντιπιδίον ἡγεσάμενος δηλοῦν, ὅπως ἅπαντες ἡ
τῆ βασιλείας ὅτι τὸν θεὸν φιλοτιμία, φανερὰ γίνονται. ἀ-
φθονοὺς γὰρ τὴν εἰς ταῦτα διαπύλιν χορηγῶν ὁ βασιλεὺς,
καὶ παρὰ αἱ τοῖς τεχνίταις, καὶ τὰ ἔργα ἐπιτελείωνται. οὐ-
δὲν ἀμείλιχον οὐδὲ ῥαθύμως εἰς γινώσκων ἢ κατασκευ-
ασμάτων, ὡς ἐκείνου ὡς οἶοντα, τὴν πολυτέλειαν. δι-
γνώσκω. τῆς μὲν ἰσορίας ἴσως οὐκ ἀπαυθύνει τὴν ἀ-
παργαλίαν, τὸ ἡ βασιλείας φιλόκαλον καὶ μεγαλό-
φρον, οὕτως συστήσῃ τοῖς ἐκτελεστέοις ὑπολαμβάνων.
ὡρεθὲν ἡ τὰ θεῷ τῆς ἑαυτῆς ἐκδόσεως. εἴχα μὲν ἐν
δὲ ἐννοίας ὁ βασιλεὺς, ὑπερμεγέθυνεν τοῖς μέτροις ἀπαρ-
γάταιται τὸ κατασκευάσας. ὡρεστέταξε ἡ μαθεῖν τὸ
μέγεθος τῆς ἀνακειμένης ἐν τοῖς ἐκτελεστέοις ἑαυτῆς
ζῆς, πόσον τὸ ὅτι, καὶ εἰ δύναται μείζον τοῦτο κατα-
σκευάσειν. καὶ γὰρ τὴν οὐρανὴν ἡλικίαν τῆς καὶ, καὶ
ὅτι αὐτῆς οὐδὲν κωλύει μείζονα γίνεσθαι, φήσας καὶ πε-
ταπλασίονα τῆς ὑπαρχούσης τῷ μεγέθει βούλειται
κατασκευάσαι, φοβεῖται ἡ μὴ πρὸς τὰς λειτουργίας
ἀρχεῖς δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῶν μεγέθους γίνεσθαι. βού-
λειται γὰρ οὐκ ἀνακαίεται μόνον εἰς θεῷ τὰ ἀναθήμα-
τα, ἀλλὰ πρὸς τὰς λειτουργίας ἀρχεῖς. καὶ δὲ τὸ
λογισάμενος σύμμετρον κατασκευάσαι τὴν ὡρετέραν
ἑαυτῆς, ἀλλ' οὐ δὲ ἅπαντες χρυσοῦ, τῷ μεγέθει μὲν
ἐκ ἴσου τὴν ὡρετέραν ὑπερβαλεῖν, τῇ ἡ ποικι-
λία καὶ τῇ κάλλει τῆς ὕλης. ἀξιολογότεραν κατασκευ-
άσαι. διὸς ἡ καὶ τὴν ὡρετέραν πειρομένην παντοδαπὴν
φύσιν, καὶ λαβεῖν ὅτινα ἔργων κερμάτων ἐκ τῶν ἀν-
θέτων, καὶ ὅσα καὶ ἄλλα τὴν ὡρεσιν αὐτῆς παρέχον δὲ
τὴν συνέσει, καὶ ὑποδιδάσκοντες τεχνίταις ἐκτελεῖν ταῦ-
τα κατασκευάσειν. καὶ τὰ ἀπογγραμμένα πρὸς τὴν
ἀρχιερεῖα αὐτῇ ἀπεβλήποντα ὁμοίως ἐπιπλεῖν. ὑπο-
σησάμενοι τὸν πᾶν ποιήσασθαι τὴν ἑαυτῆς, δύο μὲν
καὶ ἡμίσεις πηχῶν τὸ μήκος, ἐν δὲ τὸ ὕψος, τὸ δὲ ὕψος ἑ-
νὸς καὶ ἡμίσεις, ἐκ χρυσοῦ τὴν ὅλυν κατασκευάσαι τὸ ἔργον
ποιούμενοι, τὴν μὲν οὐκ ἐφαίμεν παλαιαίας εἰργα-
σαντο. τὰ ἡ κυματὰ σπείρα, τὴν ἀνάλυφιν ἔχοντες χρο-
νοειδῆ, τῇ ὁρείᾳ θαυμαστῶς ἐκ τῆς ἑαυτῆς μετὰ μεμ-
μημένην. ἐργάσαντο γὰρ ὅταν αὐτῶν, ἐκείνη γυνὴ τὴν αὐ-
τῆς ἐκτελέσας ἡ δὲ ἔργον, εἰς σφαιροειδῶν αὐτῆς,
μίαν καὶ μὴ δὲ φορὸν τὴν ἰδίαν αὐτῆς συμπεριφέρειται.
τῆς ἡ σφαιρῆς, τὸ μὲν ὑπὸ τὴν ἑαυτῆς καὶ καλὸν μέ-
νοισιν ἔχον τὴν ἀντέπωση. τὸ δὲ ἔξωθεν ἀντιπλήνον, ἐπὶ μέλλον τῇ κάλλει τῆς ἐργασίας καὶ ἐκτελεσ-
μένων, ὡς ὅτι καὶ θαυμάσιον ἐργάσαντο. διὸ καὶ τὴν μὲν ὑπερβολὴν ἀμφοτέρων ἢ μετὰ ὅτιαν συν-
έβαινε γίνεσθαι, καὶ μὴ μίαν γυνὴν τελεῖν οὕτως ὡς προσησάμεν πρὸς τὴν μεταγωγὴν τῆς τερα-
πέως ἐλαττοῖα βλάπτει. ἐν δὲ ἔργον τὸ δὲ ταῖς χρονοῖς τῆς ὁρείας, λίθοι πολυτάλεις ὡρετάλλοι,
περὶ τῆς χρυσῆς δὲ ἐκτελεσάντων κατελημμένοι. τὰ δὲ ἐκ πλαγίᾳ τῆς σφαιρῆς καὶ ὅτι ἀντιπλήνοντα, ὡς
ἐκ λίθου καλλίστου πεποιημένων διὰ κατασκευῆς, ῥαβδῶς τὴν ἀναγλυφὴν ἰοικόμεν πικρῶς, καὶ πρὸς
τὴν κύκλον τῆς τεραπέως ὡρετάλλοι. ὑπὸ δὲ τὴν ὡρετέραν ἀντέπωση, σφαιρῶν ὡρετάλλων οἱ τεχνίταις,

A Delegimus etiam senos per tribus presbyteros,
quos ad te cum lege misimus. tuę autem pieta-
tis erit ac iustitię, ut transcripta lege ad nos eā
tutò remittas unā cum eius deportatoribus. Be-
ne vale. Hęc sunt quę rescriptis pōtifex. super-
uacaneum autē visum ēst apponere lxx. senio-
rum nomina qui cum lege ab Eleazaro missi
sunt, licet adscripta fuerint in epistola, donario-
rum tamen quę ex Deo misit ornatum & ma-
gnificentiam silentio pręterire non possum, ut
omnibus nota fiat eius regis erga Deum pietas
ac liberalitas. abundē enim sumptus suppeditās
& pręsentia sua extimulans artifices, opera eo-
rum assidue viscēdo, nullam eis segnitie aut ne-
gligentie relinquebat occasionem: quę nūc re-
censebo singula, non quodd historię contextus
hoc admodum postulet, sed quodd digna sit quę
prędicetur regis liberalitas: primūque men-
sam conabor describere. Cupiens enim longē
maiores facere mandauit explorari eius quę
Ierosolymis erat magnitudinem, quanta
esset, & an maior posset fieri: & comperta eius
mensura, quoddque maior etiam esse posset: ait
se eius vel quincuplam magnitudinem reddi-
turum, ni vereretur, ne per hoc ad quotidiana
ministeria minus posthac esset utilis. Cupere. n.
se ea donaria non solum ad ostentationem, sed
ad usum etiam esse accommodata: itaque volens
declatere se non auri penuria vel parsimonia
parem priori facere: quodd non erat integrū ad-
dere magnitudinē, id compesauit variete orna-
tus & operis pulchritudine. cum enim esset in-
geniosus in contemplandis rerum naturis, & in
excogitandis nobis & inusitatis operibus, pro
sua sapientia pręscribebat artificibus, exigens
ne quid à pręscriptis formulis discederent. ac
primū constituto mensę modo in longitudi-
nem cubitorum duorum & semis, in latitudi-
nem unius, altitudine sesquicubitali, totum op-
us ex auro facientes loriceam ei palmum latā
circundederunt: cuius cimę versatiles sculptu-
ram habebant reticulatam indistincta imita-
tione per tria latera. om̄ enim essent triangule
per singulos angulos eadem erant figurationes
ut conuersę non alia, sed eadem specie oculis oc-
currerent. lorice verò pars interior ad mensam
vergens egregias sculpturas habebat: sed exte-
rior eius facies longē pulchrior, videlicet
quodd hę totę essent conspicuę. quin & cymę il-
lę facile & citò vertebantur, & quemuis ē tri-
bus angulis pari mensura oculis subiiciebant.
F reticulis autem illis sculprilibus insertę erant
gemmę preciose paribus interuallis distantes,
fibulis aureis per foramina comprehensę. ex-
terior autem lorice facies gemis pulchris ovali
specie distinguebatur, intercurrente densa scul-
ptura virgatū, quę per circuitū mēse voluebatur.

A non aliter quàm navis fluctibus vtrinque oppugnata, inter prosperam & adversam Antiochi fortunam iactata. Tandem victor Antiochus Iudæam suæ ditioni adiecit. Defuncto verò Philopatore, filius eius magnum exercitum duce Scopā misit in Cœlesyriam: qui & multas eius vrbes & nostram gentem vi in potestatem eius retraxit. Aliquanto autem post Antiochus ad fontes Iordanis cum Scopā prælio congressus sit superior: cùmque recepisset occupatas à Scopā vrbes Cœlesyriæ simul & Samariæ Iudæi quoque vltro deditionem fecerunt: receptumque intra mœnia eius exercitum & elephantos liberaliter aluerunt: & oppugnantibus præsidium in arce à Scopā relictum impigre auxilium tulerunt. Quamobrem Antiochus equum ducens aliquam Iudæis pro studio suarum partium referre gratiam, scripsit ad amicos suos & duces literas, testes beneficiorum quæ in ipsum contulerant, in quibus etiam significabat quomodo remunerari eos decrevit. earum exemplar subiiciam; citato prius Polybij Megalopolitæ testimonio, ex libro historiarum eius xvi. Scopas, inquit, copiarum Ptolemæi dux ad mediterranea verso impetu per hyemem Iudæorum gentem subegit. ac paulo post in eodem libro narrat quomodo victo Scopā Antiochus Baraneam, Samariam, Gadara, & Abila recepit: moxque Iudæi qui Hierosolyma & celebre eius loci templum incolunt, ad eum defecerunt: de quo cùm multa essent dicenda, ait se id in aliud tempus differre. & hæc quidem Polybius. nos autem narrationem continuabimus, inserta hic prius Antiochi epistola. Rex Antiochus Ptolemæo S. Quoniam Iudæi mox ut regionem eorum sumus ingressi studium erga nos suum declaraverunt, & in urbem suam venientes splendide exceperunt senatu obuiam progresso, exercitusque nostro & elephantis copiosè victum præbuerunt, & cum eo simul præsidium Ægyptiorum in arce expugnaverunt: visum est nobis gratiam aliquam eis reponere, & urbem eorum refondere variis calamitatibus affectam, & in pristinam frequentiam restituere, reuocatis in eam qui nunc dispersi sunt habitatoribus. ac primum decrevimus pietatis ergò præberi eis in precium pecudum inactandarum, vini, olei, thuris, argenteorum viginti millia, & ad similes secundum provincialem legem tritici medimnos mille quadringentos sexaginta, & salis medimnos trecentos septuaginta quinque, voloque ut hæc eis præbeantur ita ut mandari: & quod deest templo absoluator, siue porticus siue quid aliud ædificare opus fuerit. lignorum autem materies comporte-
tur tam ex ipsa Iudæa quàm ex aliis gentibus & ex Libano, immunis à vectigalibus: quæ
G immunitas & aliis rebus conceditur ad apparatus atque ornatum, templi pertinentibus.

A non aliter quàm navis fluctibus vtrinque oppugnata, inter prosperam & adversam Antiochi fortunam iactata. Tandem victor Antiochus Iudæam suæ ditioni adiecit. Defuncto verò Philopatore, filius eius magnum exercitum duce Scopā misit in Cœlesyriam: qui & multas eius vrbes & nostram gentem vi in potestatem eius retraxit. Aliquanto autem post Antiochus ad fontes Iordanis cum Scopā prælio congressus sit superior: cùmque recepisset occupatas à Scopā vrbes Cœlesyriæ simul & Samariæ Iudæi quoque vltro deditionem fecerunt: receptumque intra mœnia eius exercitum & elephantos liberaliter aluerunt: & oppugnantibus præsidium in arce à Scopā relictum impigre auxilium tulerunt. Quamobrem Antiochus equum ducens aliquam Iudæis pro studio suarum partium referre gratiam, scripsit ad amicos suos & duces literas, testes beneficiorum quæ in ipsum contulerant, in quibus etiam significabat quomodo remunerari eos decrevit. earum exemplar subiiciam; citato prius Polybij Megalopolitæ testimonio, ex libro historiarum eius xvi. Scopas, inquit, copiarum Ptolemæi dux ad mediterranea verso impetu per hyemem Iudæorum gentem subegit. ac paulo post in eodem libro narrat quomodo victo Scopā Antiochus Baraneam, Samariam, Gadara, & Abila recepit: mōque Iudæi qui Hierosolyma & celebre eius loci templum incolunt, ad eum defecerunt: de quo cùm multa essent dicenda, ait se id in aliud tempus differre. & hæc quidem Polybius. nos autem narrationem continuabimus, inserta hîc prius Antiochi epistola. Rex Antiochus Ptolemæo S. Quoniam Iudæi mox ut regionem eorum sumus ingressi studium erga nos suum declaraverunt, & in urbem suam venientes splendide exceperunt senatu obuiam progresso, exercitusque nostro & elephantis copiosè victum præbuerunt, & cum eo simul præsidium Ægyptiorum in arce expugnaverunt: visum est nobis gratiam aliquam eis reponere, & urbem eorum refondere variis calamitatibus affectam, & in pristinam frequentiam restituere, reuocatis in eam qui nunc dispersi sunt habitatoribus. ac primum decrevimus pietatis ergò præberi eis in precium pecudum inactandarum, vini, olei, thuris, argenteorum viginti millia, & ad similam secundum provincialem legem tritici medimnos mille quadringentos sexaginta, & salis medimnos trecentos septuagintaquinque, voloque ut hæc eis præbeantur ita ut mandari: & quod deest templo absoluator, siue porticus siue quid aliud ædificare opus fuerit. lignorum autem materies comporte-
tur tam ex ipsa Iudæa quàm ex aliis gentibus & ex Libano, immunis à vectigalibus: quæ
G immunitas & aliis rebus conceditur ad apparatus atque ornatum, templi pertinentibus.

[illegible]

Κεφάλαιον δ'.

Εκ τῆς ἡγουμένης ἀτυχίας ἐπαύρθησιν ὑπὸ ἰανόπῃ τοῦ πατρὸς,
πομπῇ αὐτοῦ φιλίας πρὸς πόλιν-
μαίον.

Ιωσηπος δ' ἴπτε, ἰδὼ μὲν ἔν τῳ ὑλαρίῳ, ὅπῃ συμ-
νόηται δὲ καὶ ἀερονοία καὶ διημεροσυνή δόξαν ἔ-
χων ὡδὴ τοῖς ἱεροσολυμίταις, τοῦτου μὲν πατρὸς, ἐκ
δὲ τῆς οἰοῦ τοῦ ἀρχιερέως ἀδελφῶν γαρονῶς, δηλω-
σάσης αὐτῷ τῆς μητρὸς τῶν τῶ ἀριστοῦ τῶ παρουν-
σίας, ἔτυχε γὰρ αὐτὸς ἀποδημῶν εἰς φιλόλαον κώμην
ἐξ ἧς ὑπῆρχεν, ἐλθὼν εἰς τῶν πόλιν, ἐπὶ πλῆτε τῶ
οἴῳ, καὶ ἀερονομῶν τῆς ἀσφαλείας τῶ πολυτῶν,
ἀλλ' εἰς κινδύνους τὸ ἔδωκε βουλομένῳ ἀεικλήσασθαι
ἄλλ' τῶν τῶ χρημάτων ἀποστέρησιν, διὰ αὐτῶν τῶ λαοῦ
τῶ ἀερονομῶν λαβὼν αὐτὸν ἔλθον, καὶ τῆς ἀρχιερε-
πικῆς πικῆς ὅλκωσιν. εἰ δὲ ἱεροπικῶς οὕτως ἔχει τῶ
χρημάτων, ὥς δὲ αὐτὰ καὶ τῶ πατρὸς καὶ κινδύ-
νους αὐτῶν ἰδὼν ὑπομῶναι, καὶ πᾶν ὅποιον κινδύνους
αὐτῶν τοῖς πολιταῖς, συνελθούσας ἀπαλύνοντα ἀρ-
τὸν βασιλείᾳ, διεισθῆναι αὐτῶν ἢ πάντων αὐτῶν ὡδὴ
χωρήσας τῶ χρημάτων ἢ μέρεσι. τῶ δὲ οἴου μὴτε
ἀρχειν ὁλοῖν ἀποκλεισθῆναι, καὶ τῶν ἀρχιερεσύν-
ῳ δὲ εἰ δυνατόν ἐπομένως ἔχον ἀποτίθειν λίαντος,
μὴτε ἀδελφῶν ἀρτὸν βασιλείᾳ, μέλει γὰρ οὐδὲν αὐτῶν ὡδὴ τούτων, εἰ ἀριστοῦ αὐτῶν ἀρτὸν τὸν
πῶ ολιγώτοις συγχωρεῖ ὡδὴ τῶ ἔδοι, ἐπηρεάσας. φήσαντος δὲ ὅτι ἔπειναι, ἀδελφῶν εἰς τὸ ἱερὸν ὁ ἰωση-
πος, καὶ συγκαλέσας τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν, μὴδὲν ταράττειται μηδὲ φοβεῖται παρ' αὐτοῖς τῶ ὁλοῖν τῶ
οἴου ὡδὴ αὐτῶν ἀμείλεια. ἀλλ' ἐν αὐτῶν τῶ ἀπὸ τῆς σπουδαιοπικῆς ἐλπίδος ἄλλοι αὐτοῖς ἔχον ἡ-
ξίου. ἀριστοῦ γὰρ αὐτὸς ἐπυγγάλλετο ἀρτὸν βασιλείᾳ, καὶ πύσιν αὐτῶν ὅτι μὴδὲν ἀδικούσιν.

A Post hæc amicitia Ptolemæo coniunctus est & fœdere, data in matrimonium Cleopatra filia, & concessa doris nomine Cœlesyria, vñ cum Phœnice, Iudæâque & Samaria: diuisiſque inter vtrumque regem vectigalibus, optimates suæ quisque patriæ exactionem eorum redimebant, & collecta quæ imperata esset pecunia, conferebant eam in regium ærarium. Per ea tempora Samaritæ rebus secundis elati, sæpe Iudæos infestabant agros vastando, & abdu-
B cendo in captiuitatem homines, maximè sub Onia pontifice. Post obitum enim Eleazari Manalès eius patruus pontificatum assumpsit, quo defuncto Onias successit in sacerdotium Simonjs Iusti filius, quem Simonem Eleazari fratrem fuisse diximus.

Is Onias pusillanimis erat, & avarus : quæ causa fuit ut tributum, quod pro populo maiores eius de suo solebant regi pendere, tanta argenti viginti non soluendo, ad iram commoverit Ptolemæum Euergetem patrem Philopatoris. Qui nullo Hierosolyma legato inculcabat Oniam quod tributum non redderet minabaturque ne faceret regionem eius militibus suis se diuisurum, & novas colonias eo deducturum. quod audientes Iudæi perterriti sunt, licet Onias perfrecta fronte hæc contemneret, nihil curans præter pecuniam.

С А Р. IIII.

*Iosephus Tobia filius imminensem Iudaei cala-
mitatem depellit, amicus Pro-
lemao regi fa-
ctus.*

Iosephus autem quidam ætate iuuenis, sed honestate, prudentia, iustitia inter Hierosolymitas celebris, Tobia patre natus è sorore Oniæ pontificis, cum indicio matris cognouisset de aduentu legati, fortè enim in Phichola marali vico aberat, veniens in urbem inuectus est in Oniam, qui non curaret securitatem publicam, sed modò pecuniis parcat, coniceret in periculum populum, à quo & reipub. administrationem & pontificalem honorem acceperat. Quod si tanto amore pecuniæ teneretur, vt propter eam sustineat & patriam & ciues in discrimen adduci, itet saltem ad regem, & precibus obtineret ab eo vel totam, vel partem aliquam eius pecuniæ. Onia verò dicente neque principatum se morari, & pontificatum etiam, modò liceat libenter se depositurum: neque iturum ad regem, quàm nihil curet hoc negotium: rogauit Iosephus num ipsi permitteret legationem publicam suscipere. Quo annuente ascendit in templum, & aduocata concione, hortatus est eos ne terreantur Oniæ sui auunculi negligentia, sed missa mæstitia meliorem securitatis spem concipiant. Scipsum enim iturum legatum ad regem, & causam eorum bona fide æturum, persuasurumque ei quoddà irascatur immeritò.

ἡ αὐτὴ ἀρετὴ τοῦτον, εἰ περισσείειν αὐτῇ πλεονεξίας τὸν
 ἥσαντος δι' ἡγερέπειν, ἀναβαλὼς εἰς τὴν ἰερὴν ὁ ἰώση-
 φας ἐτίθειται μηδὲ φοβεῖσθαι παρ' ἑωὺς τὴν δόξου τι
 συμπεριπατήρας ἐλπίδος ἀγάρτοις αὐτοὺς ἔχαιν ἡ-
 βασιλεία, καὶ πύσων αὐτὴν ὅτι μηδὲν ἀδικοῦσιν.

Tum Solymius ait non esse opus ut hac de re sit anxius, licere enim ei frui amata muliere, atque etiam uxorem eam ducere : falsus quod maluerit filiae fieri iniuriam, quam fratrem tale dedecus in se admittere. Iosephus collaudata tam fraterna beneuolentia, uxorem duxit eius filiam : ex eaque genuit quem diximus, Hyrcanum filium. Is cum annos natus tredecim adulescens adhuc generosam & prudentem prae se ferret indolem, fratrum in se concitauit odia, quod eos in omnibus videretur antecellere. Iosephus enim volens cognoscere quisnam ex his ad virtutem esset idoneus maxime, vnumquemque misit ad eos qui tum professione disciplinarum erant celebres : illi vero propter segnitiam & laborum impatientiam indocti domum reuersi sunt. Deinde minimum natu Hyrcanum cum trecentis iugis bouum misit itinere septem dierum in solitudinem, ut illic sementem faceret : sed prius subtrahtis clam loribus, quibus arator boues ad iugum solet astringere. Quod postquam peruentum est, cum non haberet lora, contempto bubulcorum consilio, suadentium aliquem ad patrem mittere qui adferret : nolensque interim expectando eorum reditum tempus perdere, commentus est quiddam veterano duce magis dignum quam id ætatis homine. Mactatis enim decem iugis carnes quidem in operarios distribuit : selectis autem tergoribus, & loribus inde factis, iuga hoc modo bubus aptauit : & hoc modo arata terra quam pater proscindi iusserat, sementemque facta, domum rediit. Pater autem reuersum exosculatus ob prudentiam & acumen ingenij, & quod excogitata auderet aggredi, ut solum germanum filium, magis etiam posthac amauit, indignè ferentibus reliquis fratribus. Interea venit quidam nuncians quod regi Ptolemæo natus sit filius : versique omnes Syriæ magnates cum subditis ad læticiam, natalem pueri celebrabant, ac deinde Alexandriam gratulatum sunt profecti magno apparatu, Iosepho ob ætatem iam grauantem domi manere coacto. pertentaui tamen filiorum animos, num quis ex his vellet eam professionem suscipere : & recusantibus cæteris, quod se negarent scire mores aulicos, quomodo versandum sit cum regibus, suadentibusque ut Hyrcanum fratrem mitteret : libenter hoc audito, statim eum aduocat : rogatque ecquid liberet, aut idoneum se putaret, qui ad regem salutarum accederet. qui cum promptè eam professionem susciperet, & modica pecunia sibi opus fore diceret : velle enim se frugaliter viuere, ut decem drachmarum millia sufficiant, admodum lætatus est filij prudentia. Deinde puer cum aliquandiu siluisset, suasisit patri ne domo quicquam munerum regi mitteret : sed ut ad procuratorem suum Alexandrinum scriberet, ut pecuniam ipsi præberet ad emendum regi : quod inueniret pulcherrimum & pretiosissimum. Ille vero ratus decem fortasse talenta impensurum in munera, & comprobato filij consilio, scripsit procuratori Arioni,

ὅς ἅπαντα τὰ ἐν ἀλεξάνδρεια χρήματα αὐτῷ δίδωμι, οὐκ ὄντα ἐλάσσον ἡμίλιον ταλάντων. ὁ γὰρ ἰώσηφτος τὰ ὑπὸ τῆς συρίας χρήματα ἔπειμπεν εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν, καὶ προσηύδατο ἐπισταμύνης καὶ ἰωδίδι τῷ βασιλεῖ τοὺς φόρους ἀπερὶ δμεῖν, ἵνα ἔσται τῷ ἀρίωνι τὸ τοιοῦτον. πρὸς οὗτο ἔπειτα ἀπαγγέλλει τὸν πατέρα καὶ λαβὼν ἐπιστάτην, εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν ὤρμησεν. ἔπειτα δὲ τὸς ἀδελφοὺς οἱ ἀδελφοὶ πᾶσι τοῖς τῷ βασιλεῖ φίλοις, ἵνα αὐτὸν ὀφθαλμοῖς ὥς ὁ ὄψαντο ἐκείνους εἰς τὴν ἀλεξάνδρειαν, ἀπέδωκε τῷ ἀρίωνι τὴν ἐπιστάτην, ἵνα ἐπιστάται αὐτῷ, πῶς βούλεται πᾶσι λαβῆναι, ἢ λαβῆναι δὲ αὐτὸν δέχεται, ἢ βραχὺ τούτων πλεον, εἰπόντος χιλίων χρημάτων, ὅπως ἐπὶ πλεονῇ αὐτῷ, ὡς ἀσπίδος ἔκαστος διηγεῖται. καὶ πᾶς ὁ πατὴρ αὐτῷ συναγάγει τὴν οὐσίαν, ὡς ποιεῖ καὶ τὰς ἐπιστάταις ἀπὸ τῶν ἐδύλου, καὶ μιμητὴν αὐτὸν ἡξίου γινώσκων τῷ γνηστῶντος. δίδωμι δὲ οὐδὲν πλεον ταλάντων δέχεται, καὶ παῦτ' εἰς δωρεὰς τῷ βασιλεῖ. παρεστῶν δὲ ὁ παῖς, εἰς δισμὰ τὸν ἀρίωνα ἐτίβαλε. τῆς δὲ ἀρίωνος συναικὸς, τὸ δὴ λωσάσης τῇ κλεισπάρει, καὶ διηγεῖται ὅπως ἐπὶ πλεονῇ τῷ πατρί, σφόδρα γὰρ ἰὼ οὐδὲν ἐν πικρῇ παρ' αὐτῇ, φανερόν τῷ βασιλεῖ τὸ τοιοῦτον ἢ κλεισπάρει. ὁ δὲ κλεισπάρει πέντε πρὸς τὸν ὕψανον, διαμύζειν ἵνα πᾶς ὑπεσταλὸς πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τῷ πατρί, ὅπως ὀφθαλμοῖς αὐτῷ, καὶ πρὸς τὸ δίδωμι τὸν οἰκονόμον. ἐλθόντα οὐδὲν αὐτῷ αὐτῷ μέλλει ἐκείλῳ. τὸν δὲ φασὶν ὑποκρινάμενον τῷ ὄψαντι τῷ βασιλεῖ λέγειν αὐτῷ, ὅτι νόμος ἐστὶ παρ' αὐτῷ καλῶν τὸν γνηστῶντα γινώσκων οὐσίας, ὅπως εἰς τὸ ἴσον ἐλθῇ καὶ οὐσίῃ τῷ πατρί. καὶ δὲ τὸν τὸν λογισμὸν, οὐδὲν αὐτὸν ἐλθόν πρὸς αὐτὸν, ἐπεμύοντα δίδωμι κομίσαι τῷ πατρί διηγεῖται γνηστῶν. τὸν δὲ οὐδὲν κομίσαι ὄψαντα αὐτῷ πρὸς τὸ δίδωμι. ὁ γὰρ ἰώσηφτος οὐδὲν, ἢ μικρὸν ἔτι πλεον δίδωμι ἢ μέγαν. αὐτὸν μὴ κομίσαι τοὺς οὐσίους, καὶ οὐ πρὸς δίδωμι ὑπὸ τῷ ἀρχιερέϊ καταφρονήσων. ταῦτ' ἀκούσας ὁ κλεισπάρει, εἰς γέλωτα ἔβη, καὶ τὴν μεγαλοφροσύνην τῷ πατρί ἐδεικνύει. μετὰ δὲ ὁ ἀρίων ὅτι τὸν ὁ βασιλεὺς διηγεῖται τὸν τρέπον, καὶ ὁ κλεισπάρει βοήθειαν ἐστὶν αὐτῷ, διὲ τὰ γέλωτα τὰ λατὰ τῷ πατρί, ἵνα δισμῷ ἀπὸ τῆς. καὶ ἔτι δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ὁ ὕψανος, ἵνα ἀσπαστο τοὺς βασιλεῖς. οἱ δὲ ἀσπίδως αὐτὸν εἶδον, καὶ φιλοφρονέως εἰσάσαντες εἰς τὴν πρὸς τὸν πατέρα τιμὴν. λαβὼν δὲ πρὸς τὸν ἐμπόρου ἐλθόν, ὡς αὐτῷ παρ' αὐτῷ πατρί, ἵνα ἵνα τὸν γέλωτα ἐπιστάται καὶ ἀκμαστοῖς, ἵνα ἵνα τὸν ταλάντου. ἵνα τὸν ἵνα παρ' αὐτῷ τῆς αὐτῷ τιμῆς ἵνα κληθῇ δὲ ἵνα ἵνα πρὸς τὸν βασιλέα, μὴ τῷ ὡς τῆς χείρας, ὑποκατακλίνεται πάντων, καταφρονήσας ὡς πᾶς ἐπὶ τὴν ἵνα ὑπὸ τῷ τῷ τόποι καὶ τὴν ἀξίαν δεικνύοντων. ἵνα δὲ ὁ ἀρχιερεὺς αὐτῷ τῷ μετὰ τὰ ὅσα, ἀπὸ τῶν γὰρ αὐτοὶ τὰς σάρκας, σαρδόντων ἐμπροσθεν τοῦ ὕψανου, ὡς πλεονῇ τὴν ὄψαντα αὐτῷ ἵνα τῷ βασιλεῖ ἀσπίδως, καὶ πρὸς τὰ σπώματα καὶ τοὺς ἐν τοῖς πόποις γέλωτας ἀπὸ δίδωμι, ὄψαντα αὐτῷ τῷ ἀρχιερέϊ παρ' αὐτῷ, ἵνα ἀσπίδως τὰ ὄψαντα αὐτῷ ὕψανος ἐν τοῦ τοῦ σόχασι ὅτι καὶ ὁ πατὴρ αὐτῷ τὴν συρίαν ἀπασαν ἐκείλῳ, ὡς αὐτῷ τὰ τὰ τῷ σαρκῇ ἐγὼ μὲν

A qui omnem ipsius pecuniam tractabat Alexandriæ, talentorum circiter tria millia. Iosephus enim pecunias in Syria collectas solebat committere, & quoribus præstitutum tempus veniret tributa regi adnumerandi, Arionem hoc iubebat facere. Ad hunc igitur acceptis à patre literis, Alexandriam proficiscitur: moxque fratres ad omnes regiones amicos scripserunt, ut eum aliquo modo perderent. B Ut verò exacto itinere Arioni epistolam reddidit, rogatus quònam talenta vellet accipere: putabat enim decem petiturum aut non multo amplius: ut respondit mille sibi opus esse. iratus procurator obiurgavit eum acriter, quòd vellet ea per luxum perdere: monēbatque ut sequeretur exemplum patris, qui eam pecuniam laboribus & temperantia parauerat. Se enim non plus quàm decem præbiturum, & ea non in alium usum quàm ut mereretur regi munera. C Ibi puer iratus Arionem coniecit in vincula. Procuratoris autem uxore reginæ hoc renunciente, & rogante ut puerum compelleret: gratiofus enim apud Cleopatram Arion fuerat: ex regina hoc rex didicit. ac mox per quendam missum ad Hyrcanum mirari se nunciat, cur ad se à patre missus, non modò in conspectum non venerit, sed procuratorem etiam patris sui vinxerit. iubebatque ut veniret, ac causam eius facti diceret. D Ille contrà regi nunciari iubet, legem esse Iudæis ne quis guaret de sacrificio, priusquàm adito templo mactasset victimas: eaque ratione nec ipsum hactenus regem saluasse, expectantem dona quæ offerret regi de parente suo bene merito. Seruum autem iure se punisse, qui mandata eius contemneret. Nihil enim differre inter maiorem & minorem dominum. Nisi enim tales dent pœnas meritas. expectandum E mox ipsi regi ut contemnatur à subditis. His auditis rex risit, miratus tam magnum in pueri animum. Arion autem postquam hoc cognovit, nihil sperans à rege præsidij, datis adolescenti mille talentis liberauit se à vinculis. Elapsis deinde tribus diebus, saluaturus reges accessit: à quibus libenti animo exceptus, & mensæ communi est adhibitus, in parentis sui gratiam. moxque clam aditis negotiatoribus, emit ab eis centum pueros formosissimos, & literarum peritissimos, talento singulos, & totidem puellas eodem præterito. tum vocatus ad conuiuium regum cum principibus, infimo loco iussus est accumbere, propter etatem posthabitus ab his quorum hoc erat officium. reliquis autem conuiuiis ossa partium absumpta carne ante Hyrcanum congerentibus, Tryphon quidam quo plurimum in conuiuiis rex delectabatur, propter scommata & facerías hominis, G rogatus à conuiuiis ad regem se verit, & Videns, inquit, domine, quantum officium ante Hyrcanum iaceat. Hinc igitur collige quòd & pater eius totam Syriam ita spoliât, quemadmodum hic ossa nudauit carnibus.

quorum grandiori Philometor cognomen inditum, minori verò Physcon. Hyrcanus autem videns præpotentem Antiochum, & veritus ne in potestatem eius redactus pœnas daret eorum quæ contra Arabas ausus fuerat, ipse sibi manus intulit: possessionem verò eius vniuersam occupauit Antiochus.

С А Р. VI.

*Judaei seditionibus agitati Antiochi opem
innocant.*

VL
I. Mach. L.

IS defuncto per idem tempus Onia pontificali, fratri eius Iesu id sacerdotium contulit, quod filius superstes etiam tum esset parvulus, de quo suo loco dicetur. Hic Iesus privatus est eo sacerdotio per regis indignationem, moxque in Oniam fratrum minimum pontificatus translatus est. Simoni enim hi tres fuerunt filij, ad quos omnes pontificatus pervenit, ut indicavimus. Caterum Iesus Iasonem se vocari maluit, sicut alter frater pro Onia Menelaus dictus est. Concitata autem per fratrem contra novum pontificem Menelaum seditione, & populo in partes scisso, Tobiae filij steterunt à Menelai partibus: maior autem populi pars factionem Iasonis sequebatur. quorum vim non sustinentes Menelaus & Tobiae filij secesserunt ad Antiochum, dicentes se velle relictis patriis institutis ac legibus, religionem regis & Græcicos ritus assumere: rogaueruntque eum ut sibi permitteret gymnasium Hierosolymis extruere. quo impetrato, adduxerunt sibi præputia, ut nudi quoque non essent Græcis dissimiles: & contemptis omnibus patriis ritibus imitabantur mores exterarum gentium. Antiochus autem domi usus fortuna prospera, expeditionem Ægyptiam tentare statuit, captus eius regionis cupidine, & contempta Ptolemæi filiorum ætate, rebus administrandis nondum idonea. Profectus igitur cum magno exercitu Pelusium, astu circumveniente Philometore Ægyptum occupat, & redacta prius in potestatem Memphi, locisque circumvicinis, ad Alexandriam duxit, & urbem & regem subiugaturus. Sed omnes eius conatus unica Romanorum denunciatione repressi sunt, ita ut iam occupata relinqueret, sicut & aliàs diximus. Nunc prolixius narrabimus de hoc rege quomodo Iudæam ac templum occupaverit, quod in prioribus commentariis brevisiter tantum perstrinximus, ut necesse sit idem aliud repetere.

ρατσούνην· καὶ τὴν καὶ βασιλεύοντα χιρσοσύνην· πτολήμαον. ἀπελευθέρη δὲ οὐ πῆς ἀλ-
 ξανδρείας μέγιστοι, ἀλλὰ καὶ πῆς ὅλης αἰγυπτοῦ, ῥωμαῖοι αὐτῇ ὡς ἀγρυπνοῦντες ἐπὶ χεῖρας τῆς χύρας,
 καὶ οὗτος ἡ δὴ πρὸς ἐν ἄλλοις διδραχμαῖς. διηγεσάμεθα δὲ καὶ μὲν πρὸς τὴν βασιλείαν,
 ὅς τινες ἰουδαῖοι ἐχέουσιν αὐτά, καὶ τὸν ναόν. ἐν γὰρ τῇ πρώτῃ μου παραγγελσίᾳ, κεφαλαιωδῶς αὐτῇ ἐ-
 πιμνηθεὶς, ἀπαγγέλλοι ἡγοσάμενον τὴν οὐκ ἀρετὴν αὐτῇ ἐπιτελεῖσθαι ὑπόφησιν.

A ὦν ὁ μὲν ἀριστὺππος φιλομήτωρ ἐκελότο, φύσας
 δὲ ὁ πατήρ. ὑπεκινῶς δὲ ὄρωι μογαίλιν φυνάμεν
 ἔχοντα τὸν αὐτόχρον, καὶ δύνους μὲ καὶ συλληφθεῖς
 ὑπ' αὐτῆς κολαδίῃ δ' ἔα τὰ περὶ τοῦ ἀεσθας αὐτῆς
 πισσεγγυμῆα, τελευτῇ τὴν βίον ἀτόχειρ αὐτῆς γα-
 νόμῳ. τὴν δ' οὐσίαν αὐτῆς πῶσαι αὐτόχρος λαμ-
 βαίνει.

D

Κεφάλαιον 5'.

Σκέπτεσθαι τὴν δυνάμειν ἐκείνην οὐκ ἀλλήλους, καὶ
ὡς ἐπεμύνητο αὐτῷ-
207.

[illegible]

Κεφαί-

Οπ' ἑρατύνει μιν· ἀπὸ τοῦ ὅτι ἱεροσόλυμα, πῶς τὴν πόλιν
παρέλαβεν, καὶ τὴν ναὸν ἐσέλησεν.

ΥΠΟΣΤΕΡΕΡΑΣ ΔΕ ΤΗΣ Αἰγύπτου ὅτε τὸ ἄλφρα ῥω-
μαίων διός ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ, ὅτι τὴν ἱε-
ροσόλυμα τῆς πόλιν ἐξέστράτευσε καὶ ἡρώδης ἐν αὐ-
τῇ ἔτει ἐκατοστῇ καὶ πεντακοστῇ καὶ τρίτῳ, μὲν
τοὺς ἀπὸ σιλωὺς βασιλεῖς, ἀμαρηνὶ λαμβάνει τὴν
πόλιν, αὐτοὶ δὲ αὐτῶν αὐτῶν τὰς πόλεις, ὅσοι τῆς ἐκείνης
περὶ αὐτοὺς ἦσαν. ἐν ἑκατοστῇ δὲ ἐστὶ τῶν ἱεροσολύ-
μων ἡρώδης, πολλοὺς ἀπέκτεινεν, τὸν ἐναντία φε-
ρουμένον. Ἐχρήματα πολλὰ συλῆσαι, ὑπὲρ πέντε εἰς
ἀπὸ χίλων. συνέβη δὲ μὲν ἔτι δύο τῶν ἐκατοστῶν ἑ-
πτακοστῇ ἑπταμῆτι, μὲν δὲ πέντε καὶ εἰ-
κάδι, εἰς καλεῖται καὶ μὲν ἡμεῖς, χασιδεύς, καὶ δὲ μα-
κεδόνες, ἀπελάθοντο, ὁλυμπιάδην γ', μὲν πολλὰς
δυναμείας ἀναβῆναι τὸν βασιλεῖα εἰς ἱεροσόλυμα, ἑ-
περσσομένην εἰρήνῃ ἀπὸ τῆς περὶ ἡρώδου τῆς
πόλεως. ἐφείσθη δὲ τότε, οὐδὲ τῶν εἰς δεξιὰ μένων
αὐτὸν, ὅτε τὸν ἐν τῇ ναῷ πλοῦτον, ἀλλ' ὑποπλεον-
ξίας, χρυσὸν γὰρ ἰσάρα πελὺς ἐν τῇ ἱερῇ, καὶ τὸν ἄλ-
λον τῶν ἀναθημάτων κόσμον πολυτελεῖσθαι, ἵνα συ-
λῶσιν τῶν, ὑπὲρ μὲν τὰς περὶ ἐκείνης αὐτῶν ἀνδρῶν
ἑκατομῶν. περὶ δὲ οὖν τὸν ναὸν ὡς καὶ τὰ σκεύη
τῆς θεοῦ βασανιστῇ, λυχνίας χρυσῆς, καὶ βωμὸν χρυ-
στον, καὶ ἑστῆσαν καὶ ταῖς θυσιάζουσιν, καὶ μὲν τῶν
καταπεπασμένων ἀποχρύμνουν, ἀπὸ τοῦ ἐκ βύσσου
καὶ κόκκου πεποιημένον, καὶ ὡς καὶ τοὺς θησαυροὺς
τοὺς ἀποκρύπτει, καὶ μὲν ὅλως ὑπολιπὼν, εἰς μέ-
γα τοὺς ἱερῶν, ἐπὶ τοῖς πέντε ἐνέβαλε. καὶ γὰρ
ταὶς καθεμερίαις θυσιῶν αὐτῶν περὶ τῶν τῶν θεῶν καὶ
τὸν νόμον, ἐκώλυον αὐτοὺς περὶ τῶν, καὶ διαρπά-
σας πᾶσαν τὴν πόλιν, τοὺς μὲν ἀπέκτεινεν, τοὺς δὲ αἰ-
χμαλώτους γυναικῶν ἅμα καὶ τέκνοι, ἔλαβεν, ὡς τῶν
ζωρηθέντων περὶ μὲν τῶν ἡρώδου τὸν ἀνδρῶν, ἐν ἱερῇ
σε δὲ αὐτῶν τὰ ἑλπίστα, καὶ καταβαλὼν τὰ τείχη,
τὴν ἐν τῇ ἑστῇ πόλιν ὡς ἐκείνην ἔκλεπεν. ἡ δὲ ὑ-
ψηλὴ καὶ ὑψηλὴ τὸ ἱερόν, καὶ ὅτε τῶν αὐτῶν ὁ-
χυρώσεως τείχεσιν ὑψηλοῖς καὶ πύργοις, περὶ αὐτῶν μα-
κεδονικὴν ἱεράτισσιν. ἱερὸν δὲ οὐδὲν ἦτορ ἐν τῇ
ἑστῇ, καὶ τῶν πέντε οἱ ἀσθεῖς καὶ πονηροὶ τὸν ἱε-
ρόν, ὅφ' ἂν πολλὰ δὲ τὰ τοὺς πολίτας συνέβη παθῆναι.
ἱεροκοδωνίως δὲ καὶ τῶν θυσιάζουσιν βωμὸν ὁ βασι-
λεὺς, οὐκ ἐπ' αὐτῇ κατέσφαξε, θυσιῶν οὐ νόμον
οὐδὲ πᾶσιον τῇ ἱερῇ θρησκείᾳ ταύτῃ ἐπιτε-
λαῖν. ἡ δὲ ἑστῇ δὲ αὐτοὺς ἀφαιρῶν τὸ περὶ τοὺς αὐτῶν
θεῶν θρησκείας, τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν νομιζομένους σέβειν,
οἰκοδομήσαντες δὲ ἐν ἑστῇ πόλιν καὶ κόμην τῶν
αὐτῶν καὶ βωμοὺς καθεστῆσαντας, ἵδμεν ἐπ' αὐτοῖς
ὡς καθεμερίαις ἐκείνοις δὲ, καὶ μὲν περὶ τῶν αὐ-
τοῦ τὰ τέκνα, κόλυσιν ἀπειλῶντας εἰς τῶν ταῦτα
ποιῶν δὲ ρεῖν. κατέστη δὲ καὶ ὁ πλοῦτος, οἱ περὶ
αὐτῶν αὐτοὺς τὰ ἐπεσταλμένα ποιῆν. καὶ πολ-
λοὶ μὲν τῶν ἱερῶν, οἱ μὲν ἐκόντες, οἱ δὲ καὶ δὲ λαμβάνοντες ἐπὶ τῇ λαμπρῇ τιμωρίᾳ, κατὰ τοῦ νόμου οἱ
ὁ βασιλεὺς διέτίτατο. οἱ δὲ δοκιμάστοι, καὶ τὰς ψυχὰς δι' ἡμέρας, οὐκ ἐφείντο αὐτῶν, τῶν δὲ παθόντων
ἐστῶν πλείονα λόγον ἔχον, ἢ τῆς τιμωρίας, ἡ δὲ πειθομένη οὐκ ἐπείλησεν αὐτοῖς. καὶ ὅτε τῶν καὶ πᾶσαν
ἡμέραν αἰχμζομένοι καὶ πικρὰς βασάνους ὑποφείντο ἀπὸ τῆς θρησκείας. καὶ γὰρ μακρόχρονοι, καὶ

*Quemadmodum Antiochus ducto Hierosoly-
ma exercitu, occupatōque eius urbis dominio, iē-
plum etiam spoliauerit.*

REUCFUS ab Ægypto quam metu Roma-
norum reliquerat rex Antiochus, ad Hie-
rosolymitarum urbem mouit exercitum: & in-
gressus eam centesimo quadagesimo tertio an-
no, ex quo primum ad Seleuci familiam Syriæ
regnum deuenerat, sine ullo negotio dominus
eius factus est, admissus apertis portis per suæ
factionis homines. quam dominationem cru-
deliter exercuit, necatis permultis qui diuersa-
rum erant partium: direptisque pecuniis & as-
portatis Antiochiam. Ea clades accidit anno se-
cundo post urbem captam, regni eius familiæ
centesimo quadagesimo quinto, vigesima-
quinta eius mensis qui Challeus, nostris dicitur,
Macedonibus Apellæus, Olympiade cen-
tesima quinquagesima tertia, quando ne his
quidem est parcitum, qui quasi pacatè venien-
ti portas aperuerant, quo maiore licentia gras-
satum est in templi diuitias: quæ cum essent
maximi precij, visæ sunt satis amplum violari
fœderis præmium. Spoliato igitur templo, &
ablatis vasis sacri ministerij, & inter cætera
candelabris aureis, altari aureo, mensaque pro-
positionis quam vocant, ac ne aulæis quidem
relictis quæ e cocco ac bysso constabant, eua-
cuatis etiam thesauris reconditis, ita vt nihil o-
mnino relinqueret, coniecit Iudæos in lu-
ctum maximum. nam & quotidiana sacra iuxta
legis præscriptum vetuit eos facere: direptæ
que tota urbe, habitatores partim necauit, par-
tim captiuos vnâ cum liberis & vxoribus ab-
duxit, usque ad decem millium numerum. In-
cendit etiam ædificiorum eius quicquid erat
pulcherrimum, & demolitus mœnia, in infe-
riore urbe arcem condidit. erat enim editiore
loco sita, ipsi templo imminens. quapropter
bene prius firmatæ mœnibus ac turribus Ma-
cedonicum præsidium imposuit. admixti ta-
men erant ex impiis Iudæis scelestissimi, à qui-
bus plurimum vexata fuit ciuitas. In templo
quoque ara posita porcos mactauit sacrificium
à Iudæorum religione alienissimum: & coge-
bat omnes abrogato veri Dei cultu, ipsius ve-
nerari numina: & oppidatim extructis tem-
plis atque altaribus, porcinas in eis quotidie
iugulare victimas. Comminatus est etiam gra-
VI.
uem pœnam, si quis liberos circumcideret,
constitutis qui mandata exigerent, atque et-
iam vi ad ea seruanda detrectantes cogere.
Et maxima quidem Iudæorum pars vel spon-
te vel metu supplicij parebat edictis regiis. qui
verò probatiores erant, & generosæ indolis,
maiorē rationem habuerunt moris patrij,
quàm pœnæ intentatæ sibi per aduersarios.
quamobrem quotidie necabantur excruciatī
tormentis crudelissimis. Flagris enim cæli &

ζαρ⁹ ο κληθεὶς αὐρὰν, καὶ ἰωνάθης ο κληθεὶς ἀσφοῖς. οὗτοι οὐδ' ὁ ματθίας ἀποδύρειτο πῆς τέκνοις τὴν κρατάσαντι ἤν' ὀραγμάπειν, καὶ τὴν τῆς πόλεως δι-
αρπαγῇ, καὶ τῇ ναοῦ τὴν σύλῳσιν, καὶ τῇ πληθύνει τὰς
συμφορὰς. ἔλεγε τε κρείττον ἀντὶς ἢ ἡσθ' ἤν' πα-
ξίωσιν νόμων ὑποθάνειν, ἢ ζῶν οὕτως ἀδύξως. ἐλ-
θόντων δὲ εἰς τὴν μεθεὶμα κώμῳ ἤν' ὑποτ' βασι-
λείῳς κρατισταμύρων ἐπὶ τῇ ποιῆν ἀναγκάζειν τοὺς
ἰουδ αἰοὺς ἀδιστάτακτο, καὶ θυεῖν τοὺς ἐκείνους καλούμε-
των ὡς ὁ βασιλὺς καλούσῃ, δὲ δὲ τὴν δόξαν, τῇ
τε δὲ τὰλλα, καὶ δὲ τὴν δὲ παμύειαν, ἀξιουμῶν τὸν
ματθίαν περὶ κρατάρχειν ἤν' θυσιῶν, κρατακολῳθῇ-
σιν γὰρ αὐτῷ καὶ τὰς πολίτας, καὶ δὲ τὴν τὴν τιμηθῆ-
σιν περὶ τῆς βασιλείας, ὁ ματθίας σὺν ἔφασκε ποιῇ-
σιν, οὐδ' εἰ τὰλλα πάντα εἴη τοῖς ἀπὸ νόμου περ-
σάγμασιν ἢ δὲ φόβοι, ἢ δὲ ἀφάρσησιν ὑπακούοι,
πρὸς τὴν ποτ' αὐτὸς μὲν τ' τέκνων ἢ πατέρων θρα-
σκείας κραταλιπῶν ὡς ἡ σιωπῇ ταντος αὐτῷ, περὶ σπλ-
θύνῃ τῇ ἰνδ' αἰῶν εἰς μέσση θυσεῖν καὶ ἀπερσ-
ταξῇ ἀπὸ νόμου, θυσεῖν οὐ ματθίας, ἀρμῳσιν ἐπ'
αὐτὸν μὲν ἤν' παμύειαν, ἐχόντων κοπίδας. καὶ αὐτοὶ τε
ἐκείνοι διέφθικε καὶ τὸν κρατάρχην τῆς βασιλείας ἀπὸ λ-
λῶν, ὅς ἐπὶ ἀνγκάζει, διεχρήσατο ματ' ὀλίγων κρα-
τωτῶν, καὶ τὸν βωμὸν κρατῶν ἀνέκραγῃ, ὅπως ζήλω-
τῆς ὅς ἤν' παξίωσιν ἰθύν, καὶ τ' τῇ θυεῖν θρησκείας, ἐπὶ
αὐτῷ φησὶν ἐμὴ. καὶ ταῦτα εἰπὼν μὲν ἤν' τέκνων εἰς τὴν
ἐρημὸν ἐξ ὁρμῳσε, κραταλιπῶν ἀπασαι τὴν αὐτῷ κτῆ-
σιν ἐν τῇ κώμῳ. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἄλλοι ποινίσαντες μὲν
ἤν' τέκνων καὶ γυναικῶν ἐφυγοῖν εἰς τὴν ἐρημὸν, καὶ ἐν
τοῖς ἀσπληαῖς διήγον. ἀκούσαντες ἡ ταῦτα οἱ τῆς βα-
σιλείας κρατῶν, καὶ τὴν δύναμιν ὅσῳ ἤν' σιωπῇ
νῶν ἐν τῇ ἀπερσθῇ ἤν' ἐπερσθῶν ἀναλαβόντες
ἐδίωξαν εἰς τὴν ἐρημὸν τοὺς ἰουδ αἰοὺς. καὶ κραταλα-
βόντες, τὸ μὲν φράτον αὐτοὺς ἐπιχείρωμα πείθειν,
μετανοήσαντας ἀρῇσιν ταῖς συμφείρεται, καὶ μὴ
περσάγῃ ἀντὶς ἀνγκῶν ὡς τε αὐτοὺς χρῆσιν πο-
λείας νόμων. μὴ περσθῇ κρατῶν ἡ τοὺς λόγους, ἀλλὰ
ταῦτα πᾶσι φερῇσιν, συμβάλλουσιν αὐτοῖς εἰς μάχῳ
σαββάτων ἡμέρα. ὅς ὡς εἶχον οὕτως ἐν τοῖς ἀσπληαῖς
αὐτοὺς κρατῇ φλῆξαν, ἐπὶ ἀμυνομύροις, ἀλλ' ἐπὶ τὰς
ἐπὶ δὲ ἐμφορῇσιν. τῇ ἡ ἀμύνομῳ δὲ τὴν ἡμέ-
ραν ἀπὸ χρονο, μὴ δὲ ἐν κρατῇς ἀνγκῇσιν τὴν τῇ
σαββάτῳ πμὴν διελήσωντες. ἀργῶν γὰρ ἡμῖν ἐν αὐτῷ
νόμῳ ὅς ἐστιν ἀπὸ θανόν μὲν οὐκ σιωπῇσιν καὶ τέκ-
νοις συμπενηγῶντες τοῖς ἀσπληαῖς, ὡς χῆλοι πολλοὶ ἡ
καὶ δὲ κρατῇσιν, τῇ ματθίᾳ περσθῇσιν, καὶ ἐκεί-
νοι ἀργῶν ἀπὸ διελήσιν. ὁ δὲ καὶ σαββάτοις ἀντὶς ἐ-
δίδασκε μάχῳ λῆγων, ὡς εἰ μὴ ποιήσουσι τῇ το φ-
λατῇσιν μὲν τὸ νόμῳ, αὐτοὺς ἐσονται πολλοὶ μὲν, ἤν'
μὲν ἐχρῶν κρατ' ἐκείνῳ τὴν ἡμέραν αὐτοὺς περσ-
βαλλόντων, αὐτῶν δὲ οὐκ ἀμυνομύρων. καλούσῃ τῇ
μὴ δὲ, οὕτως ἀμῳχρῇ πᾶντας ὑπολείδω. ταῦτ' εἰ-
πὼν, ἐπὶ σπλ αὐτοὺς, καὶ ἄλλῃ δυνῶν μὲν παρ' ἡμῖν, ἐ-
ναμν πολλῇν ἀντὶς αὐτὸν ματθίαν, τοὺς τε βωμοὺς κρα-
τῇ ὑποχρῆεις ἐδυνήθη. πολλοὶ γὰρ δὲ δὲ ἀνγκῇσιν δι-
ατῇ τῇ μὴ μὲν, ἐκείνους ἀντὶς ἀντὶς, τῇ δὲ τῇ
κρατῇσιν εἰς νόμον, περσθῇσιν τῇ πμὴσιν, καὶ ἀντὶς

A zarus qui & Auran, Ionathas qui & Aphus vocabatur. Is Matthias sarcpenumero questus est apud filios de tam afflicto rerum statu, direptione vrbis, deprædatione templi cæterisque calamitatibus, aiebatque præstare mori eos pro patriis legibus, quam sic ingloriè vivere. Cumque venissent in eum vicum in hoc à rege constituti, vt Iudæos ad mandata eius cogèrent: & postularent vt Matthias cæteris autoritate potior, ad exemplum aliorum primus profana sacra faceret, ostentantes à rege præmia: negavit se hoc facturum, etiam si omnes gentes Antiochi imperata facerent: ac ne liberis quidem ipsius persuaderi vt patriam religionem deferant. Vt verò silente eo Iudæus quidam in medium progressus cœpit immolare iuxta mandatum regium, non amplius ferens indignitatem rei, irruit in eum cum suis filiis armatus gladiis: nec solum eum trucidauit, sed etiam Apellem regium ducem cum suis militibus, qui volebant plebem eam cogere: dirutaque ara exclamauit: Si cui est cordi religionis incolumitas, me sequatur. Et cū dicto comitantibus filiis in desertum se contulit, relictis in vico facultatibus. Id imitata plebs reliqua, & ipsi cum familiis in idem desertum profugerunt, ibique viuebant in specubus. Quo audito duces regij, prælidio Hierosolymitanæ arcis assumpto, Iudæos in desertum persecuti sunt. quos assecuti, primum verbis persuadere conati sunt vt ab incepto desisterent, & admittentes rectius consilium, non imposerent sibi necessitatem sœuendi hostiliter: & cū nihil proficerent apud obstinatos, aggressi sunt eos die sabbati, & ita vt erant in speluncis exusserunt, non repugnantes, ac ne aditus quidem speluncarum obturantes. Etenim propter religionem diei repugnare nolabant, ac ne in aduersitatibus quidem violare honorem sabbati, quando lex iubet feriari ab omni opere. Itaque perierunt cum vxoribus & liberis suffocati in speluncis circiter mille. multi etiam elapsi adiunxerunt se Matthiæ, eumque principem sibi elegerunt. At ille docuit eos, pugnandum etiam sabbatis, aut si ita pergant ipsos sibi futuros exitio, hostibus eam occasionem obseruantibus, & non nisi sabbato illos aggredientibus. atque ita fore vt vel sine certamine omnes facile opprimantur. Hæc locutus persuasit eis: & in hodiernum vsq; mos hic permanet, vt si ita necessitas postulet, pugnet etiam sabbatis. Collecta igitur circa se non contemnenda manu, & altaria diruit, & prolapso in impietatem quotquot adipisci potuit trucidauit. confluabant enim ad eum quos antè metus per circumuicinas gentes sparserat. pueros etiam iussit circumcidere, qui hætenus veriti fuerant, expulsis qui ad hoc vt verarent constituti erant ab Antiocho. Exacto autem anno post principatum morbo correptus conuocatis ad se liberis: Equidem, inquit, filij, si fa-

ὡς ἀμαρτητὴν γοργίου στρατιωτῶν ἡ Τημερίων, ὅτε
 ἐρίψας ἀνείρεται τὰ σκύλα. πολλὰ δὲ χρυσὸν καὶ
 ἄργυρον καὶ πορφύρεα καὶ ὑάκινθον λαβαὶν, εἰς τὴν
 οἰκίαν ὑπέστρεψε, χεῖρας, καὶ ὑμῶν τὸν θεὸν ἐπὶ
 τοῖς κατασκευαμένοις. οὐ μὲν γὰρ αὐτοῖς ἡ ῥί-
 κη πρὸς τὴν ἐλδοθεῖαν συμβάλλειτο. λυσίας
 δὲ συγχυθεὶς ἐπὶ τῇ τῇ ἐκπεμφθέντων ἑτῇ, τῇ
 ἐχθροῦ ἵτε μολάσας ἀδρόν ἐπιλέκτων συνα-
 θεσίαις ἐξ, καὶ πενταχιλίου λαβὼν ἰππέας
 ἐτίθει εἰς τὴν ἰουδαίαν. καὶ ἀβαβὰς εἰς τὴν ὁ-
 ρεσίαν ἐν βιθσοῦρις καὶ μετὰ τῆς ἰουδαίας ἐστρατο-
 δόσατο. ἀπώπτεσι δὲ μετὰ μυρίων ἰουδαίαι, καὶ
 τὸ πλῆθος ἰδὼν τῇ πολέμῳ, σύμμετρον ἴσθαι
 τὸν θεὸν δι' ἐχθρῶν, συμβαλὼν τοῖς περὶ μέ-
 ρειν τῇ πολέμῳ, νικᾷ τοὺς, καὶ φωνάσας αὐτῶν
 ὡς πενταχιλίου, τοῖς λοιποῖς ἡ ἐπὶ φοβῶ. ἀ-
 μέλει γεταπὸντας ὁ λυσίας τὸ φρόνημα τῇ ἰουδαί-
 ῳ, ὡς ἱπομῶς εἰσι πλῆθος εἰ μὴ ζήσουσιν ἐλδο-
 θεῖν, καὶ δίστας αὐτῶν τὴν ἀπόγνωσιν ὡς ἰχθῶν,
 ἀπαλθὼν τὴν λοιπὴν δυνάμειν ὑπέστρεψεν εἰς ἀ-
 πόχειαν, καὶ δίστασεν ἐκείνους ὁλοθῶν, καὶ ὁλο-
 σάμενος ἐξ ὅσων μετὰ μείζονος στρατῶ εἰς τὴν ἰου-
 δαίαν ἐμβαλεῖν. ποσά τας οὐκ ἡ Τημερίων ἦδη
 τῇ ἀπόχου τῇ βασιλείᾳ στρατηγῶν, ὁ ἰουδαίαι ἐκ-
 κλησιάτας ἔλεγε μετὰ πολλὰς ῥήκας αἰὲς ὁ θεὸς αὐ-
 τοῖς ἰδούκει, ἀπαλθὼν δὲ εἰς ἱερσόλυμα, καὶ τὸν
 ναὸν καταείρας, ὅτις νομοσυνάει θυσίας περὶ-
 φέρειν. ὡς δὲ ὁλοθῶν ἐξ ὅσων μετὰ τῇ πλῆ-
 θους εἰς ἱερσόλυμα, καὶ τὸν ναὸν ἱερῶν ὄρε, καὶ
 καταπεπρωσμέναις τὰς πύλας, καὶ φυτὰς ἐξ τῆς
 ἐρημίας αὐτόματα ἐν τῇ ἱερῇ βιβλασηκότα, θρη-
 νεῖν ἤρξατο μετὰ τῇ ἰδούκει, ἐπὶ τῇ ὁλοθῶν τῇ ναοῦ
 συγχυθεὶς. ἐπιλεξάμενος δὲ πᾶς τῇ αὐτῇ στρα-
 τῶν, περὶ τῆς τούτοις ἐκπολεμῶν τῶν τῆς
 ἀφ' ὧν φυλάττονται, ὅσων αὐτῶν τὸν ναὸν αὐτῇ
 ἀγρίοι. καὶ τῆς δὲ ἐπιμελῶς αὐτοῖς, εἰσπρόμους
 καὶ κατὰ σάββατον, λυγρίαι, τεράπιζαι, βωμὸν, ἐκ χρυ-
 σοῦ πεποιημένα. ἀπώπτεσι δὲ καὶ τὰς ἐπὶ πύλας μα-
 τῇ τῇ θυρῶν, καὶ τὰς θυρας αὐταῖς ἐπίθηκας. κα-
 θελὼν δὲ καὶ τὴν θυρεαστήριον, καὶ τὸν ἐκ λίθων συμ-
 μίκτων ἀκαθάρτους, οὐ λαοπομπῶν ἐκ σιδή-
 ρου. πύμπλη δὲ καὶ ἐκείνῃ τῇ χρυσαίου μένους, ὅν
 οἱ μακαδόνες ἀπώπτεσι καλοῦσι. ἦσαν τε φάται ἐπὶ
 τῆς λυγρίας, καὶ ἰθυμίας ἐπὶ τῇ βωμοῦ, καὶ ἀφ-
 τοῖς τῶν τεράπιζαι ἐπίθηκας, καὶ ὁλοκαύτως
 ἐπὶ τῇ καὶ τῇ θυρεαστήριον. ἐπὶ τῇ δὲ αὐτὰ κατὰ
 τὴν ἡμέραν ἐκείνην γένετο καὶ ἡ καὶ μετὰ-
 πρὸς αὐτῇ ἡ ἁγία θρησκεία, εἰς ἐξέρχον καὶ κοι-
 νὴν συνήθειαν μετὰ ἑπὶ τῇ τῇ. τὸν γὰρ ναὸν ἱερ-
 μῶντα ὡς ἀπόχου ὁλοκαύτως ποιοῦν ἑπὶ συν-
 βηθείᾳ. ἔπει γὰρ πύμπλη καὶ πρὸς ἀφ' ὧν καὶ
 ἐκείνῃ τῇ ἀπώπτεσι μένους, ἡ καὶ θυρεαστήριον δὲ ἱερῶν
 ἡ καὶ ῥ' καὶ ἡ ἔπει, ὁλοκαύτως ῥ' καὶ ἡ καὶ δὲ. τὴν
 δὲ ἱερῶν τῇ ναοῦ συνήθειαν γένετο καὶ τὴν δυνά-
 μεν περὶ τῇ, περὶ ὅ καὶ ἡ γένετο καὶ ὁλοκαύτως αὐτῇ. ἰόρτα-
 ζι δὲ ἰουδαίαι μετὰ τῇ πολλῇ ἀπώπτεσι τῇ καὶ τὸν ναὸν θυσίας ἐφ' ἡμέρας ἡ, μηδὲν ἀπολύτως ἡ δὲ
 τῇς εἰδῶ, ἀλλὰ πολυτάλῃς ἡ καὶ λαμπρῶς τῇς θυσίας κατὰ ὁλοκαύτως αὐτοῖς, ὅμοιους δὲ καὶ ψαλμοῖς

A sine certamine victor, tum demum permisit
 suos ad prædam discurrete: ditatusque cum
 suis reperto plurimo auro & argento, hyacin-
 thoque & purpura incolumem reduxit exer-
 citum, laudans Deum autorem eius victoriæ;
 quæ haud exiguum momentum ad futuram li-
 bertatem eis attulit. Lysias autem sequenti an-
 no ad abolendam ignominiam nouum exerci-
 tum parauit: contraque leuissimorum mi-
 litum sexaginta millibus, & adiunctis quin-
 que millibus equitum, Iudæam ingressus, na-
 tana eius ascendit, & ad Bethsura vicum castra
 posuit. Huic Iudas occurrit cum decem millia-
 bus: & cum videret hostem longè præstare
 numero, voris pro victoria factis, Deo fictus
 primam aciem aggreditur tanto impetu, vt eis
 quinque millia stereret: quo factò reliquis
 tantum terrorem incussit, vt Lysias animad-
 uertens eis certò statutum aut mori aut in li-
 bertatem se asserere, veritus magis desperatio-
 nem eorum quàm vires; copias Antiochiam
 reduceret: vbi mercenarios conducens, & ma-
 iores vires colligens, parabat se vt ad primam
 opportunitatem bello Iudæos repeteret. To-
 ties igitur profligatis Antiochi ducibus, Iu-
 das persuasit suis; vt quandoquidem tam mul-
 tas victorias Deus concesserat, ascenderet Hiero-
 solyma, & lustrato templo iactarent solen-
 nes victimas: vbi cum inuénisset templum de-
 sertum, & portas eius incensas, & in arsis vir-
 gula enata propter solitudinem, lamentari
 cum suis cœpit ob tantam deformitatem. de-
 stinata deinde copiarum parte ad arcis oppu-
 gnationem, ipse interim repurgare templum
 aggressus est: quod postquam accuratè factum
 est, intulit in illud vasa noua, candelabrum;
 mensam, & altare incensorum ex auro fabre-
 facta omnia. addidit & vela foribus oppandi
 solita, ac postremò fores quoque appoluit. Di-
 ruto etiam holocaustorum altari quod profa-
 natum fuerat, nouum ex collariciis faxis im-
 politis construxit. Vigesima autem & quinta
 mensis Challei, quem Appellum Macedones
 nominant, accenderunt lumina in candelabris,
 & suffutur fecerunt in altari, & panes su-
 pra mensam proposuerunt: & in nouo altari
 holocausta immolauerunt: idque accidit
 eadem die qua ante triênium sacra eorum pro-
 fanata fuerant. integro enim triênio deser-
 tum fuit templum post factam ab Antiochò
 profanationem. ea enim incidit in annum cen-
 tesimum quadragesimum quintum, & diem
 Apellei mensis vigesimum quintum, in Olym-
 piadem c l i i i. renouatum est autem eadem
 die c x l v i i i. anno, Olympiade c l i i i i. prædi-
 xerat autem eam desolationem propheta Da-
 niel ante anno c c c c v i i i. disertè dicens à Ma-
 cedonibus profanandum. Celebravit autem
 Iudas recepti templi festiuitatem per dies octo
 sacrificans, in quibus nullum honestæ volu-
 ptatis genus omissum est, sed populo quidem
 sumptuosum ac splendidum epulum est exhi-
 bitum, in Dei verò laudem hymnis & canticis

[illegible]

A cum fratre Ionathathrium dierum iter emen-
si, accepti sunt à Nabathæis pacificè: quorum
indicio competerunt, quòd multi ex ipsorum
fratribus in extremo essent periculo, obfessi ab
hoste in castellis & oppidis Galaditicis: mo-
niturque vt properè illis succurrerent per deser-
tum illuc festinauerunt. In eo itinere Bara-
sam oppidum oppugnare adorti, vi ceperunt:
cælisque ad vnum puberibus, tecta igni sub-
iecto concremauerunt. Cùmque interim nox
appeteret, nihilominus Iudas iter continua-
uit vsque castellum, in quo Iudæos obsideri
acceperat. quòd cùm manè peruenisset, offendit
hoitem iam scalas & machinas admouere mor-
nibus: iussuque tubicine canere, & cohorta-
tus suos vt bonam ac fidelem operam præsta-
rent periclitantibus fratribus, diuisis trifariam
copiis oppugnatores à tergo aggreditur. Ti-
mothei verò milites cognito Maccabæum ad-
esse, cuius virtutem & felicitatem iam antè suo
periculo didicerant, sine mora cœperunt fû-
gere: ex quibus ad octo millia cecidère, Iu-
dæis acriter insequentibus. Inde ad Mallen bar-
barorum urbem flexo itinere, eaque expugna-
ta mares omnes neci tradidit, ædificia incen-
dio sunt consumpta. Eodem impetu & Cha-
spoma & Bosora cum aliis Galaditicæ regionis
oppidis euerfa sunt. Aliquandò post Timotheus
contractis numerosis copiis, & inter cæteros
D auxiliares conductâ manu Arabum, trans tor-
rentem eastra posuit contra oppidum Rafam.
ibi hortatus est suos milites vt strenuè pugna-
rent, arcerentque Iudæos à torrentis transitu.
in hoc enim sitam victoriam, Iudæis futuris
superioribus si transire potuerint. Iudas au-
tem audito quòd Timotheus paratus esset ad
prælium, properè contra cum duxit exerci-
tum: traiectoque torrente adortus hostes, par-
tim resistentes prostrauit, partim in fugâ com-
pulsit, armis etiam passim abiectis. horum non-
nulli celeritate pedum salutem consecuti sunt,
quidam verò in fanum quod Carnain dicunt
refugientes, tutos se ibi fore sperauerunt. At
Iudas & oppidum id occupauit, & incenso
templo hostium alios flammis, alios ferro per-
didit. His rebus feliciter gestis, & contractis
è tota regione Galaditica Iudæis, vnâ cum v-
xoribus & liberis ac facultatibus in Iudæam
eos traducebat. In eo itinere cùm venisset ad
F Ephronem oppidum, per quod necessariò
transcundum erat, nisi retrorsum reueriti mal-
let, misit ad oppidanos rogans vi pateface-
rent sibi transitum. nam obstructis portis
viam interruperant. quòd cùm ab Ephroni-
tis impetrare non posset, cohortatus suos, co-
rona oppugnauit mœnia: & diem ac noctem
ibi remoratus vi cepit oppidum: occisisque o-
mnibus viribus per incensâ cineres traduxit

[illegible]

λίττω. ὁς ἀγαθὸς ὢν αὐτὸν ὑποθιναῖν λίγχι τὸν αὐτίο-
 ρον, βελησέν· ὅτε ἐν πύρρασι ἀρτίμυδις ἱερὴν συλῆ-
 σαι. τὸ γὰρ μεκίσι ποιῆσαι τὸ ἔργον βελοδυσάμυμον, ἐκ
 ἐσι πτωχείας ἀξιον. εἰδὶ ὅχ' ἔτι το πολυβίῳ δοκεῖ χα-
 ῤασρέψαι πὴν βίον αὐτίορον οὕτως, πολὺ παθινώπερον
 ὅχ' ἔτι τὴν ἱεροσυλίαν τὴν ἐν ἱεροσολύμοις ναοῦ τελο-
 ῖσσαι τὸν βίον. ἀλλὰ ὧδε μὲν τοῦτο οὐ δέχεσθαι, μὲν
 τὴν ὑποτὶ μεγαλοπολίτε λερομνίῳ ἀπίω, ὧδε
 τὴν ὑφ' ἡμῶν ἀληθῶς νομίζουσιν.

Κεφάλαιον ιδ'.

. Ως ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐλάλῃς νικησας, ὑπολιθίσκει τοὺς
ἐν τῷ ἔθνει ἐγκαίαια.

Ο ἀπόροχος κερὶ τὴν πάλαιαν καλίσαν φίλιπ-
 πον ἐν αὐτῇ ἐτάξατο, ὃ βασιλείας αὐτὸν ἐπ' ἔξο-
 πον κατέστησεν. καὶ δοὺς αὐτῷ τὸ δῶδ' ἄρμα καὶ τὴν σ-
 ληνὴν καὶ τὸν δακτύλιον, ἀποτόχω τῷ πατρὶ αὐτοῦ ταύ-
 τε ἐκείλ' ὅσ' ἐκομίσαντα δοῦναι, διηδίδευσεν αὐτῷ
 τῆς ἀστροφῆς, καὶ τῇσιν αὐτῷ βασιλείας ἐκείναις. C
 ἀπέθανε δὲ ἀπόροχος ὃ καὶ μὲρ ἔτει. λυσίας ὃ αὐτῷ
 τὸν θάνατον δηλώσας τῷ πληθεῖ, τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀ-
 πόροχον, αὐτὸς γὰρ εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν, ὅπου δ' ἐκνεύει
 βασιλεία, καλίσας αὐτὸν ἀπαύρατον δὲ τέττω τῷ
 ἡμερῶς ἐν τῇ ἄκρᾳ τῇ ἱεροσολύμων φρουρῇ καὶ φυ-
 γαδὲς τῇ ἐκδ' αἰῶν, πολλὰ τοῖς ἰουδαίοις εἰργάσαστο.
 τοῖς γὰρ ἀδαβάνοις εἰς τὸ ἱερὸν θύσας βουλομένων,
 ἐξαίφνης ἐκ' ἐξοχῶν οἱ φρουρῇ, διέφθειραν. ἐπὶ D
 κειτο γὰρ τῷ ἱερῷ ἡ ἄκρα. τούτων οὐδ' συμβαίνοντα
 αὐτοῖς, ἰουδαῖς ἐξελεῖν δειγνὴν τὴν φρουρῶν, καὶ
 συναγαγὼν τὸν λαὸν ἄπαντας, τοῖς ἐν τῇ ἄκρᾳ καρτε-
 ρος ἐπολιόρκει. ἔτι δ' ἐν τῷ τῆς ἀρχῆς τοῖς ἀπὸ
 σελώκου ῥ' καὶ ἱ. κατασκάδας οὐκ μηχανήματα
 καὶ χύματα ἐγείρας φιλοπόνως περὶ τὴν τῆς
 ἀκρῆς ἀρέσιν. πολλοὶ δὲ τῷ ἐν αὐτῇ φυγαδῶν νύ-
 κτωρ ἐξεληθόντες εἰς τὴν χώραν, καὶ πᾶσι τῇ ἐμοίᾳ
 καὶ ἀσπείδῃ συναγαγόντες, ἦκον πρὸς ἀπόροχον τὸν E
 βασιλεῖα, οὐκ ἀξιούμην ἐαυτοῖς ὑποφύλασθαι διὰ
 παχυντὰς ὑπὸ τῇ ὀμοφύλῳ, καὶ ταύτ' ὑπομύρον-
 τας δὲ τὸν πατέρα αὐτοῦ, τὴν μὲν πᾶσι αὐτῶν
 καταλείψαντας θρησκείαν, ὡς δὲ περὶ ταῦτα ταύ-
 τῳ ποιοῦμένων. καὶ δι' αὐτοῦ οὐδ' ὑπὸ ἰουδα καὶ
 τῇ σὺν αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν ἀφείλῃ, καὶ τοῖς
 φρουρῇ τοῖς ὑπὸ τῇ βασιλείᾳ κραταυθέντας, εἰ
 μὴ τις παρ' αὐτοῦ κοίθεια πεμφθεῖν. ταῦτ' ἀκούσας
 ὁ παῖς ἀπόροχος, ὠρμήθη, καὶ τοῖς ἡγεμόνας καὶ φί-
 λους μεταπεμψάμενος, ἐκείλ' ὅσ' ἐκομίσαντα συν-
 ἀγαγὼν, καὶ ἐκ τῆς βασιλείας τοῖς στρατόσιν ἡλι-
 κίαν ἔχοντας. καὶ συνήχθη στρατὸς περὶ αὐτὸν, ὡς
 δέκα μυριάδεις. ἱππεῖς δὲ δισμύριοι. ἐλφοντες δὲ
 β' καὶ λ'. ταῦτην οὐκ ἀλαβῶν τὴν δύναμιν, ἐξ ὠρ-
 μισιν ἐκ τῆς ἀποχῆς μετὰ λυσίας πάσης τῆς στρα-
 τῆς ἔχοντες τὴν ἡγεμονίαν. καὶ ὡς ἀφ' ἡμέρας
 εἰς τὴν ἰδουμαίαν, ἐκείθεν εἰς βιθσυρῶν ἀδαβάνει
 πόλιν, σφόδρα ὄχυνται καὶ δυσάλωτοι, καὶ πε-
 ρικαδίσας ἐπολιόρκει τὴν πόλιν. ἰχυρὸς δὲ αὐτῷ
 γινώσκων τῇ βιθσυρῶν, καὶ τὴν ὡς ἀφ' ἡμέρας
 τῇ μηχανημάτων ἐμποροῦνται, ἐπεξήλθον γὰρ αὐ-
 τῷ, ἡρόντες ἐξίβητο πολλὴν δὲ τὴν πολιορκίαν ἰου-
 δαῖς δὲ τὴν ἰφοδὸν τῇ βασιλείᾳ ἀκούσας, ἀφίσταται

A litanum. qui vir aliqui probus, ait hunc Antiochum perisse, quod conatus sit Dianę templi thesauros ac donaria diripere. voluisse enim tantum, ac non etiam perfecisse sacrilegium, non videtur res digna supplicio. quod si hæc causa Polybio digna videtur, cur Antiochus deberet capire pœnas persolvere, multò verisimilius est ob exhaustum sacrilegiis Microsolymitanum templum acceleratum esse eius interitum. Si quis tamen magis probat Polybij sententiam, cum eo nunc non libet contendere.

C A P. XIII.

*Antiochus Eupator profligato Iudaorum
exercitu Iudam in templo obsidet.*

Ceterum Antiochus prius quam extremum suum diem obiret, accitum se vnum ex purpuratis suis amicis Philippum gubernatorem regni constituit: traditque ei diademate regiaque stola & anulo, iussit hæc Antiocho filio suo perlata reddere, multum obtestans ut educationis curam haberet, & regnum ei seruaret, vsque dum per ætatem ipse administrationi fieret idoneus. Defunctus est autem Antiochus anno centesimo quadagesimo nono. XIII. Lysias autem postea quam populo indicauit regis obitum, filium eius Antiochum sub sua tutela tum positum regem constituit, imposito illi Eupatoris cognomine. Interea qui Hierosolymitanæ arcis præsidium tenebant Macedones cum Iudæorum perfugis, multa Iudæis inferebant incommoda. Excurrentes enim in eos qui sacrorum causa templum adibant: conficiebāt eos non magno negotio, quod arx ipsi templo esset supra verticem. Quamobrem Iudas necesse habuit, oppugnare id præsidium, aduocatis ad id totius populi viribus. Annus autem is agebatur centesimus quinquagesimus, ex quo primum ad Seleucum imperium earum regionum peruenerat. Fabricatis igitur machinis, & extructis aggeribus, totus incumbere huic operi. multi tamen perfugarum noctu elapsi, adiunctis sibi similibus impiis, venerunt ad Antiochum, postulantes ne se in extremum periculum à suis tribulibus redactos despiceret: maxime cum patris ipsius auctoritatem secuti, in eam necessitatem adducti sint, dum malunt patrios ritus quam regia mandata contemnere. Nunc verò periculum esse ne Iudas arcem cum præsidio vi capiat, nisi ipse maturè suis opem afferat, His auditis Antiochus puer iratus est, accersitisque amicis & ducibus, iussit eos mercenarium parare militem, & per totam suam dirionem delectus habere, ita ut breui confectus sit exercitus peditum circiter centum millium, equitum verò viginti millia, atque insuper duo & triginta elephantum. Cum his copiis egressus est Antiochiam commissa Lysie administratione vniuersi exercitus: & progressus vsque Idumæam. inde ascendit ad oppidum Bethsura, bene munitum & expugnatum non facile. Bethsuranis autem fortiter resistentibus, & admotas machinas per excursiones igne concremantibus, multum temporis contritum est in hoc obsidio. Iudas autem cognito regis aduentu, omnia

oppugnatione regi cum copiis obuiam profectus castra posuit circa fauces quasdam dictas Bethzacharia, distans ab hoste septuaginta stadiis. At rex relictis Bethsuris, exercitum duxit ad eas fauces ubi Iudas castra metauerat: & quam primum dies illuxit, aciem ceu pugnaturus iussit ire compositam. Cumque non posset elephantos explicare per aciei latitudinem propter locorum angustias, iussit ut unus post alium incederent, attributis qui stiparent singulos mille peditibus, & equitibus quingentis. Beluis autem imposita erant celsa propugnacula instructa sagittariis. reliquum autem exercitum ab utroque latere iussit montes ascendere, praepositis ex amicorum cohorte ducibus. atque ita sublato militari clamore hostem aggreditur, micans aureis & aereis clypeis, ita ut fulgore eorum coruscarent omnia. clamore autem reboabat quicquid erat in circuitu motum. nec tamen Iudas tali aspectu est territus, sed excepto fortiter impetu hostium, circiter D C. ex eis occidit, qui primi ad manus venerant. Ceterum Eleazarus eius frater, quem Auranem vocabant, conspicatus excellentem elephantum ornatum phaleris regiis, & ratus in eo regem inuchi, vasto animo in eum fecit impetum. & occisis multis prius quam ad eum penetraret, ceteris vero metu cedentibus, succedens sub eius ventrem, confodit beluam, & ipse simul pondere eius illabentis oppressus est: atque ita non tamen inultus interiit generose inter acervos hostilium cadauerum. Iudas autem animaduertens hostem tanto superiorem numero, Hierosolyma se recepit, volens arcem iterum oppugnatione aggredi. Antiochus vero parte exercitus amissa ad oppugnanda Bethsura, cum reliquo venit Hierosolyma. Bethsuritae territi apparatu regio, maxime cum commeatu eos deficeret, deditionem fecerunt, pacti prius ut hostis à se iniuriam omnem abstineat: quod quidem à rege non nisi salute tenus seruatum est: alioqui nudis eiectis oppidanis, suorum praesidium ibi constituit. Sed apud Hierosolyma per multum tempus cum tenuit templi obsidio, quod fortiter à Iudaeis defensum est. nullam enim eis rex intentauit machinam, quam non illi contrariis machinationibus eluderent. tantum laborabatur victus penuria, quod fruges veteres absumpserant, & annus inciderat septimus, per quem fructus non colliguntur, quod cum cessare ab agricultura lex nostra iubeat, nec permittat tum vel arare terram, vel ferere. quo factum est ut multi se clam subducerent propter inopiam, ut penes paucos templi tutela remanserit. Ceterum rex & Lysias imperator cognito quod Philippus usurpato sibi regno aduentaret è Perside, decreuerunt soluta obsidione illi occurrere, celantes tamen quantum fieri poterat id consilium, tam militem quam duces reliquos. Quapropter dissimulato aduentu Philippi, iussit rex Lysiam ut alloqueretur duces & milites, dicens oppugnationem eam non esse modici temporis, quod locus esset munitissimus, & com-

αφ' ὧν, ὅτι τὸ φίλιππον ὁρμῶν. ἡ μὲν τῶν ποιήσων φαιρὸν τοῖς στρατιώταις καὶ τοῖς ἡγεμόσιν ἐγνώσαν, ἀλλ' ἐκείλους τὸ λυσίας ὁ βασιλεὺς, ἀπὸ τοῦ καὶ τοῖς ἡγεμόσιν ἐν κοινῇ δὲ λαλῆσθαι, μηδὲν μὲν τῷ θεῷ φιλίππου ἐφαίνοντα, τὸ πολιορκίαν δὲ πρὸς ἡγεμονίαν τῇ γῆν ἐκείνην, καὶ τὴν ὀχυρότητα τῆς πόλεως, ὅτι

μὲν τὸ τῶν ἀκρῶν πολιορκεῖν. ἀπαντήσας δὲ τῷ βασιλεῖ, ἐλάλῃαι στρατοπέδον ἐπὶ τῷ στρατῷ, ὃν πρὶν τὸ πάρεξ ἀκαρία λεγομένη, σταδίου ἀπέχοντι τῷ πολέμῳ. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁρμήσας ἀπὸ τῆς βεθοσύρας, ἡγάγετο δυνάμειν ἐπὶ τὰς ἐκεῖ, καὶ τὸ ἰεὺς στρατοπέδον. αὐτὸς ἡμέρα δὲ πρὸς μάχην διέταξε τῶν στρατιῶν. τοὺς μὲν οὖν ἐλέφοντας ἐποίησεν ἀλλήλοισι ἐπιστῆσαι. ὁ δὲ τῶν περὶ τοὺς ἐλέφοντας, οὐ δυνάμενοι αὐτῶν ἐπὶ πλάτος περὶ τοὺς ἐλέφοντας, εἰς δὲ κίχλιν ἐλίσσαντο. ἐκείνου, συμπαρήσαντες οἱ μὲν χίλιοι, ἵππεες δὲ πεντακόσιοι. ἔφρον δὲ οἱ ἐλέφαντες, πύργους τε ὑψηλοὺς καὶ τοξεύτας. τῶν δὲ λοιπῶν δυνάμειν ἐκείνην ἐποίησεν ἀσπασθῆναι ἐπὶ τὰ ὄρη, τοὺς δὲ τοῖς αὐτοῖς τοῖς ἐλέφασιν. ἐκείνου δὲ ἀσπασθῆναι τὴν στρατιάν, τοῖς βέλλαι τοῖς πολεμίοις, συμνόσας τὰς τε χυσὰς καὶ χαλκὰς ἀσπίδας, ὥς τε αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ἀφίεσθαι λαοφρονίαν. συνεπλήκει δὲ τὰ ὄρη κεκαργῶν αὐτῶν. ταῦτα ὁρῶν ὁ ἰεὺς ἐκείνου, καὶ τὴν πλάτην, διέταξε μὲν δὲ χυρῶν τοὺς πολεμίους, τὸν περὶ τοὺς ἐλέφοντας ἀσπασθῆναι. ἐλίσσαντο δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ὃν αὐτῶν ἐκείνου, ἰδὼν τὸ ὑψηλὸν τῶν ἐλεφάντων ὅπως μὲν ὄντα ἐξέβασιλικοῖς, καὶ τοῖς ἐπ' αὐτῶν τὸν βασιλέα ἐπὶ, παρεβάλλετο σφόδρα. ἐκείνου δὲ αὐτῶν ὁρμήσας. καὶ πολλοὺς μὲν τῶν ἐπὶ τοὺς ἐλέφοντας κτείναν, τοὺς ἄλλους διεκίδασκεν. ὑποδύς δὲ ὑπὸ τῶν γαστέρας καὶ πλῆθους, ἀπέκτεινε τὸν ἐλέφοντα. ὁ δὲ ἐπὶ τῶν περὶ τοὺς ἐλέφοντας, ἐκείνου τὸν ἀσπασθῆναι. καὶ οἱ μὲν ὑψύς, πολλοὺς τῶν ἐπὶ τοὺς ἐλέφοντας ἀπώλεσας, τὸν ἰεὺς τούτῳ τὸν εἶον κατέσπευεν. ὁ δὲ ἰεὺς ὄντας τῶν τῶν πολεμίων ἰχμὺ ἀπὸ τοῦ ὄντος εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ πολιορκίαν παρεκάλειτο. ἀπὸ τοῦ δὲ, τὸ μὲν τῆς στρατῆς εἰς βεθοσύραν ἐπεμψεν, πολέμῳ αὐτῶν, τῶν δὲ λοιπῶν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἡκαὶ ἐπὶ τὰ ἱεροσόλυμα. οἱ μὲν οὖν ἐπιπορεύονται τῶν ἰχμὺ κατὰ πλάγους, καὶ ἀσπασθῆναι βλέποντες τὰ ἐπὶ τῇ πόλει, ὡς ἐκείνου αὐτοῖς, ὅρκους λαβόντες ὡς τὸ μηδὲν πείσεσθαι τὸν πόλιν, ἀλλὰ μὲν αὐτοῖς οὐδὲν διέθηκεν, ἡ μόνον γυμνασίαν ἐξέβαλε, φρουρὰν δὲ κατέστησεν ἐπὶ τῇ πόλει. πολλὰ δὲ χρόνον τὸ ἱεὺς πολιορκεῖν τὸ ἐν ἱεροσολύμοις περὶ τοῦ ἰεῖος, καὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἀμμουδιῶν. πρὸς ἐκείνου γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐπ' αὐτοῖς ἐσησε μηχανήματα, καὶ κείνοι πάλιν ἀντιμνησάντο. ἔσθον δὲ αὐτῶν ἐπὶ τοῖς πόλεσι, τὸ μὲν δὲ τὸ ἀπὸ τῶν μὲν καρπῶν, τῆς δὲ γῆς ἐκείνου τῶν ἐπὶ τῇ γῆν, ἀλλὰ δὲ τὸ ἐπὶ τὸν ἐβδόμον ἔτος καὶ τὸ νόμον τῶν ἡμῶν ἀργὴν ἐπὶ τῶν γῶν, ἀσπασθῆναι μὲν καὶ. πολλοὶ τοῖς ἐπὶ τῶν πολιορκουμένων ἀπεδίδρασκον δὲ τὴν τῶν ἀσπασθῆναι ὡς ὀλίγοις ἐν τῇ πόλει κατὰ λειψῆσαι. καὶ τοῖς μὲν πολιορκουμένοις ἐν τῇ πόλει, τοιαῦτα συνεβλήθησαν. ὁ δὲ τὸν πόλεμον, λυσίας δὲ ὁ στρατηγός, καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς φίλιππον αὐτοῖς ἀπὸ τῆς περὶ τοῦ ἰεῖος ἐδήλωσεν, καὶ τὰ τῶν πόλεως εἰς αὐτὸν κατὰ σκευάξιν, ἔχον μὲν ὡς τὸ τῶν πολιορκίαν τῆς πόλεως.

τὰ τῶν ἑοφῆς αὐτοῖς ἥδη ἐπιλαλοῖται, καὶ ὡς πολλὰ
δι' ἐκτασῆσά τῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ παραγμάτων, καὶ
ὡς δοκεῖ πολὺ κρεῖττον εἶναι ἀπονοδὰς ποιησαμένους
πρὸς τοὺς πολιορκημένους, καὶ φιλίαν πρὸς ὅλον αὐ-
τῷ τὸ ἔθνος, ἐπὶ τῇ φαντασίᾳ αὐτοῖς χεῖρτα τοῖς πατρίοις
νόμοις ὧν ἀπαρκεῖται ὅτι ἐπολεμώθησαν, χωρεῖν ἐπὶ
τὰ ῥήματα. ταῦτα τῷ λυσίου φήσαντες, ἤρσαν τὸ τε
ἐξείδεσθαι καὶ ἡγήμενες τῇ γνώμῃ.

Κεφάλαιον ιε'.

Ὅτι πολλοὶ χρόνοι τῇ πολιτείᾳ τοῦ βασιλέως, φιλίαν ποιού-
μενος πρὸς ἰουδαίαν, ἐν ᾗ ἑπὶ αὐτὸν ἀρχήσῃ ἐν
τῇ ἰουδαίᾳ ὁ ἀπίστορος.

ΚΑΙ πάλιν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἰουδαίον καὶ
τοῦ σὺν αὐτῷ πολιορκημένους, εἰρηνεύει τὴν ἐ-
πιτήδευσιν, καὶ συγχωρεῖν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆ-
μας ζῶν. οἱ δὲ, ἀσμένως δεξάμενοι τοὺς λόγους
λαβόντες ὅρκους τὸ καὶ πείσεις, ὅτι ἡλθον ἐν τῇ ἱερῇ·
εἰσελθόντες δὲ ἀπὸ τοῦ εἰς αὐτὸν, καὶ διασάμενοι ὁ-
χυρὸν οὕτως τὸ χωρεῖν, παρέβη τοὺς ὅρκους, καὶ κα-
λῶς ἐκ τῶν δυνάμεων ὤρμασαν, καὶ ἐπὶ τὸν τείχος
εἰς ἑξάμετρα καὶ ταῦτα ποιήσας, ἀνέστρεψεν εἰς ἀπό-
χειαν, ἱππάρχον οὕτως τὸν ἀρχιερεῖα, ὅς καὶ ἐμύ-
νηται ἐκ αὐτοῦ. λυσίας γὰρ συνελθὼν λαοὶ τῇ βασι-
λεῖ, τὸν ἐμύνηται ἀνελθόν, εἰ βούλεται τοῖς ἱεροῖς
ἡρεμεῖν, καὶ μηδὲν ἐνοχλεῖν αὐτῷ. τῷ τὸν γὰρ ἀφ' ἧς
κακῶν πέποιθε αὐτὸς τὸν πατέρα τοῦ ἰουδαίου αὐ-
ταγχεῖται τῷ πατρίῳ θρησκείᾳ καταλιπεῖν. πέ-
ρας οὖν τὸν ἐμύνηται ὁ βασιλεὺς εἰς βίβρους τῆς
συρίας διέφθειρεν, ἀρχιερατῶσαντα μὲν ἐπὶ πο-
νηρὸν δὲ γυναικῶν καὶ ἀσβῆ, καὶ ἵνα αὐτὸς ἀρχῇ,
τὸ ἔθνος ἀταγχεῖται ὡς ἐβλέπειν τοῖς ἰδίῳι νόμοις.
ἀρχιερεὺς δὲ ἱερῶς μετατὴν τῷ ἐμύνηται θάνατον
ἐλαβεν ὁ καὶ ἱάκειν κληθεὶς ὁ δὲ βασιλεὺς ἀ-
πίστορος, ὡς ἦδη τὸν φίλιππον κρατύνει τῷ παρα-
γμάτων, ἐπολιέει πρὸς αὐτόν, καὶ λαβὼν αὐτὸν
ὑποχέων ἀπὸ κτείνων. ὁ δὲ τῷ ἀρχιερεὶ ὑὸς ὄντας,
ὃν πρὸς πολεμῶν ἐπὶ πᾶσι ταλάνισαντες ἀφίεδον
τῷ πατρὶ, ἰδὼν ὅτι τὸν θῶρον αὐτῷ ἐμύνηται ὁ βα-
σιλεὺς ἀνελθόν, τῷ ἀρχιερεὶ σπύλον ἀλάττω δίδω-
καν οὐκ ὄντι τῆς ἀρχιερείας γῆρας, ἀλλ' ὑπὲρ λυσίου
πεισθεὶς μεταδίδωκε τῷ πρὶν ὅτι ταύτης ὁ οἰκίας
εἰς ἱεροὺς οἶκον, φάσκει πρὸς πολεμῶν τὸν αἰνέειν
βασιλείᾳ καὶ τιμῇς ἀξιοῦντες ὑπὸ τῷ αὐτῷ καὶ ἱε-
ρακὸς αὐτῷ κληροδοτῆσαι, λαμβάνει τὸν ἀξιώσας ἐν
τῷ νόμῳ τῇ ἡλιπολίτῃ. ἐν ᾧ καὶ ὁμοῖοι τῷ ἐν ἱε-
ροῖς οἰκῇ ἀποδομῶντες ἱερῶν. καὶ τούτων μὲν οὕτως
κατέπερσεν ἡμῖν ἔσα διήκων.

Κεφάλαιον ις'.

Ὅτι βασιλεὺς ὁ δεινὸς τοῦ στρατοῦ ἐπὶ στρατιωτικῇ τοῖς
ἰουδαίοις, ἀφ' ἑκτατοῦ ἀνέστρεψεν πρὸς
τὴν βασιλείαν.

ΥΠὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον φεγγὸν δεινὸς τῷ
ρώμης ὁ σιλάκου υἱός, καὶ καταλαβόμενος τῆς
συρίας τετραπολιν, ἐπὶ τῇ πόλει μὲν αὐτῇ δὲ δεινῷ.
συναγαγὼν δὲ πᾶς πρὸς αὐτόν μεθοδόχους εἰς
τῷ βασιλείᾳ εἰσῆλθαι. πάντων δὲ αὐτὸν ἡδύως
πρὸς διχομύρων καὶ ὡς διδόντων αὐτοῖς, συλλαβόντες δὲ καὶ ἀπίστοροι τὸν βασιλεῖα καὶ λυσίας, ζῶ-
ντας ἀνέχουσιν αὐτῷ. καὶ οὕτως μὲν πελάσαντες ὡς ἐχρήμα δεινὸς τοῦ διφθέρησαι, βασιλεύσαντες

A meatus eos iam deficerent, & auocarent mul-
ta regni negotia quæ opus esset regem com-
ponere. Itaque præstare fœdus & amicitiam
cum hac gente facere, & sinere eos uti patriis
legibus, quibus priuari se non sustinentes re-
bellauerant, atque ita redituros esse in suam
quemque patriam. Quæ sententia per Lysiam
apud exercitum expolita, communi omnium
suffragio comprobata est.

B

C A P. XV.

Antiochus omissa oppugnatione cum Iuda fœ-
dus facit & amicitiam.

TVM rex misso caduceatore pacem Iudæ
ac cæteris obsecris denunciat, liberta-
temque viuendi propriis legibus. Illi verò li-
benter hæc audientes, accepta in hoc fide
& iureiurando interposito, exiuerunt ἐ tem-
plo. At Antiochus cum ingressus vidisset lo-
cum egregie munitum, violato sacramento
iussit suum exercitum, ut solo equaret murum
quo templum seprum fuerat: & hoc facto re-
uersus est Antiochiam, ducens secum Oniam
pontificem, qui Menelaus dicebatur alio no-
mine. Lysias enim regi consuluit, ut cum inter-
ficet: si veller Iudæos quiescere, & ipse liber
esse ab eorum molestationibus. hunc enim esse
malorum omnium autorem & principium,
qui persuasisset eius patri, ut Iudæos ab institu-
tis patriis deficere cogeret. Rex igitur Mene-
laum missum in Bercam Syriæ necauit, post
exactum in pontificatu decennium, hominem
malum & impium, qui ut sibi principatum ad-
strueret, totam gentem à religione deficere
compulit. ei successit in pontificatum Alcimus,
Iacimus alio dictus nomine. Cæterum Antio-
chus cum offendisset Philippum iam occupas-
se tyrannidem, bello victum, & in potestatem
suam redactum affecit supplicio. Filium autem
pontificis Onias, quem diximus orbatum patre
adhuc puerum, videmus quod rex interfecto ip-
sius patruo sacerdotium Alcimo dedisset, ni-
hil pertinenti ad cognationem pontificum, Ly-
sia suadente ut transferret eum honorem in al-
iam familiam, fugit ad Egypti regem Ptole-
mæum: apud quem & uxorem eius Cleopa-
tram in precio habitus, impetrauit ab eis lo-
cum in præfectura Heliopolitana, in quo tem-
plum Hierosolymitano simile extruxerit, de
quo alias dicemus tempestiuus.

F

C A P. XVI.

Bacchides Demetrii dux cum exercitu contra
Iudæos missus, infecto negotio ad suum regem re-
uertitur.

Eodem tempore Demetrius Seleuci filius à XV.
Roma profugus Tripolim occupat in Sy-
ria: assumptoque diademate, & contractis quot-
quot potuit militibus mercenariis regnum in-
uadit: cumque certatim ad eum populi defi-
cerent, excipientes eum obuiis manibus, et-
iam Antiochum regem & Lysiam compre-
hensos viuos ad eum perduxerunt: qui mox
iussu Demetrii necati sunt, post exactum regni

i. Mach. 7.

Antiochi annum alterum, sicut & in aliis commentariis diximus. Ad nouum regem confluxerunt multi Iudeorum ob impietatem profugii, & cum eis Alcimus pontifex: accusabantque totam gentem, præcipue Iudam cum fratribus, quod post interfectos omnes amicos & fautores regis, se quoque ciecissent e patria: metu coactos solum vertere: postulabantque ut ex amicis quempiam eò mitteret, qui cognosceret quanta per Iudam patrata fuerint. at ille iratus mittit eò Bacchidem amicum regis Antiochi Epiphanis, virum strenuum, cui tum Mesopotamiæ præfectura credita fuerat: & commendato illi Alcimo, traditque exercitu, iubet ut Iudam & cum sequentes internecione delect. Ille profectus Antiochia cum his copiis, postquam peruenit in Iudæam, misit ad Iam & fratres, inuitans eos ad pacem & amicitiam. Volabat enim dolo eum circumuenire. Sed ille noluit ei se credere, quod videret adesse exercitum, quem putabat adductum belli potius quam pacis gratia. Quidam tamen e populo credentes his quæ Bacchides per præconem denunciauerat, & nihil sibi timentes ab Alcimo propter communem patriam, ad eos se contulerunt. & accepto ab utroque iurciurando, nihil mali passuros nec se nec eiusdem factionis homines, eorum fidei se commiserunt, Bacchides autem non seruata fide sexaginta interfectis ex eo numero, cæteros cautiore iam factos deterruit, quo minus ad eum accederent. itaque amoto exercitu à Hierosolymis postquam peruenit ad vicum Bethzetho, comprehendit multos perfugas, & quosdam e populo, & occisis omnibus iussit eius regionis homines parere Alcimo, ad cuius præsidium relicta sub eo parte exercitus, Antiochiam ad regem Demetrium reuersus est. Alcimus autem volens principatum sibi constabillire, & intelligens ad hanc rem opus esse popularium beneuolentia, comiter ac blandè appellabat omnes, & loquendo singulis ad gratiam, breui numerosam manum adiunxit ad priorem quam antè habuerat. horum plerique erant impij & profugi, quorum opera & ministeriis vtendo regionem obibat, occidens eos qui erant Iudæ partium, quotquot in suam potestatem redigere poterat. at Iudas animaduertens tantopere creuisse illis potentiam, & multos probos ac pios homines extinctos eius violentia, ipse quoque obibat regionem, interficiens quotquot in manus eius venirent e studiosis Alcimi. Qui videns se viribus imparem, quo posset diutius resistere, decreuit confugere ad auxilium & opes regis Demetrii. Profectus igitur Antiochiam sollicitabat contra Iudam illius animum, accusans quod plurimas ab eo passus esset iniurias, plures etiā passurus, nisi maturè misso illuc exercitu, vir audax & facinorosus pœnas debitas lucret.

φθαιρε τοὺς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ φρονουῦντας. βλέπων δὲ αὐτὸν ὁ ἄλκιμος ἀντίχρην τῷ ἰουδα μὴ δυνάμενον, ἀλλ' ἡττώμενον αὐτῷ πῶς ἰχέος, ἐπὶ τὴν ὥρην δημηγρίῃ τῇ βασιλείᾳ συμμοχλῆαι ἔγνω ἑαπαύει. ὥρην γυρόμενον οὐδὲ εἰς ἀπόχρῃαι, παρεξέμνη αὐτὸν ἐπὶ τὸν ἰουδαίαν, κατηγόρει αὐς πολλὰ ἡμῶν ὑπὸ αὐτῷ πόντοι κακῶ. πλείων δὲ γυρόιτ' αὐτῷ εἰ μὴ περὶ καταληφθεῖν, καὶ δὴ δίκην, δυνάμειος ἰχέος αὐτὸν ὑποκαλέσθης.

A αὐτόχρου ἐπὶ β', καθὼς ἡδηπου καὶ ἐν ἄλλοις διδῆ-
λωται. συστραφεῖντες ὃ πρὸς αὐτὸν πολλοὶ τῷ ἰου-
δαίῳ πονηρῶ καὶ φονεῶν, καὶ μὴ αὐτῶν ἄλκιμος
ὁ ἀρχιερεὺς, κατηγόρει αὐτῷ ἐθνοὺς παντὸς, καὶ τῷ
ἰουδαίῳ καὶ τῷ ἀδελφῶν αὐτῶν, λίχοντες ὡς τοὺς φίλους
αὐτῶ πάντας ἀπέκτειναν, καὶ ὅσοι τὰ ἐκείνου φρο-
νουῦντες καὶ ἀντιμέστοντες αὐτὸν ὑπῆρχον ἐν τῇ βασι-
λείᾳ, τούτοις ἀπολωλέκασι, αὐτῷ τῇ οἰκίᾳ
γῆς ἐκλαβόντες, ἀλλοθίαις ἐπὶ ἡλυσας πεποιήκασι.
B ἀξιουμένους πύμψαντα τῷ ἰουδαίῳ πινὰ φίλων, γὰρ ἡ
δὲ αὐτῶ τὰ ὑπὸ τῷ ὄρει τὸν ἰουδαίαν τοπολημῆα. ὁ
δὲ δημηγρεῖ παρεξέμνη ἐκπέμπει βακχίδην
φίλον αὐτοχρου τῷ ἐπιφραοῦς βασιλείᾳς ἀδελφῶν χη-
ρὸν, καὶ τὴν μεσοποταμίαν ἀπάσαν πνίψαι δυνάμε-
νον, καὶ αὐτῶν δυνάμειν, καὶ τὸν ἀρχιερεῖα ὥρην δέμει-
ν αὐτῶ ἄλκιμον, ἐντειλάμενον αὐτῷ κτείνειν ἰε-
ρεῖς καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ. ὁξορμήσας δὲ ὑπὸ τῆς ἀπο-
C χρίας ὁ βακχίδης μὲν τῆς δυνάμεως, καὶ ὥρην γυ-
ρόμενον εἰς τὴν ἰουδαίαν, ἐπύμψας πρὸς τὸν ἰου-
δαίαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν ὡς φίλους καὶ εἰρήνης
ἐχθροὺς αὐτῶν. ὁδὸν γὰρ αὐτὸν ἐβούλετο λαβεῖν. ὁ δὲ
ἐκὼν ἐπὶ δύνει. ἴδω γὰρ ὅτι μὲν στρατὸς παρῆσθαι το-
σαύτης, μὴ ὅσης ἐπιπόλεμον πῆς, ἀλλ' οὐκ ἐπ' ἐι-
ρήνῃ ἐρχοῖ. πνίψας μὲν τοὺς ἰερεῖς καὶ τὸν δῆμον πρὸς
ἐχθροὺς οἷς ὁ βακχίδης ἐπακρυάσας, καὶ νομί-
D σαις οὐδὲν αὐτοῖς ὑπὸ ἀλκιμου πείσασθαι δει-
νὸν ὄντ' ὁμοφύλου, πρὸς αὐτοὺς ἀνέχωρησαν. καὶ
λαβόντες ὄρκους παρ' ἀμφοτέρων, μήτε αὐτοῖς τὴν πα-
τρίαν, μήτε τοὺς ἐκ τῆς αὐτῆς ὄντας στρατῶντας,
ἐπὶς εἶναι αὐτοῖς ἐκείνοις. ὁ δὲ βακχίδης ὀλιγωρή-
σας τῷ ὄρκῳ, ἔξ μὲν αὐτῶν ἀπέκτεινεν. τοὺς δὲ ἄλ-
λους, ὅσοι δυνάμενον πρὸς αὐτὸν ἀνέχωρῃν, ἀπέ-
σπεψε, τοὺς πρῶτους τὴν πίσιν μὴ φυλάξαι. ἐπεὶ δὲ
ἐκ τῷ ἰεροσολύμοι ἀπλῶν, κατὰ κάμην ἐπὶ ἡ-
E θῶν λεγομένην ἐχρῆτο, πύμψας συλλαμβάνει πολ-
λοὺς τῷ αὐτομολοῦντων καὶ πᾶσι τῷ λαῷ, καὶ πάν-
τας ἀποκτείνει πρὸς ταξὶ τοῖς ἐν τῇ χώρα πῆσιν,
ὑπακοίην ἄλκιμῳ καὶ μὲν στρατὸς πνίψας ἔχρη-
ρῃ τὴν χώραν αὐτῶν καταλιπὼν αὐτὸν, εἰς ἀπό-
χρῃαι πρὸς τὸν βασιλεῖα δημηγρεῖν ὑπῆρχον. ἄλκι-
μῳ δὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῶ βουλόμενον ἐβλαψάσα-
ται, καὶ σὺν τοῖς ὅτι κατασκάδας δύνειν τὸ πλῆ-
F θῶν ἀσφαλίσειν ἀρξεί, χηρῶν ἀπαντας ὑπῆρχον
τοῖς ἰουδαίῳ. καὶ πρὸς ἰδούλῳ ἐχρῆτο καὶ χῆρῳ εὐμ-
λῶν, ταχὺ δὲ μάλα χῆρῳ πολλῶν καὶ δυνάμει
ἀντιμέστον. τούτων δὲ ἦσαν οἱ πλείους ἐκ τῷ ἀσι-
βῶν καὶ πρυγὰ δυνάμειν, οἷς ὑπῆρχοντες καὶ στρα-
πῶντας χῆρῳ, ἐπῆρχον τὴν χώραν, καὶ ὅσους
ἐν αὐτῇ τὰ ἰουδα φρονουῦντας δέισαν, ἐφόνδυν. ὁ-
ρῶν δὲ τὸν ἄλκιμον ἡδη μῆζαν ὁ ἰουδαίος γυρόμενον,
καὶ πολλοὺς διεφθαρμένους τῷ ἀγῶνι καὶ ὁσίῳ τῷ
ἐθνῶν, καὶ αὐτὸς ἐπιπορόμενον τὴν χώραν, διέ-

Ὡς νικᾶτωρ μὲν τὸν βασιλεὺς πεμφθεὶς στρατηγός, ἀπώ-
λειτο σὺν τῇ στρατῷ.

*Nicanor post Bacchidem dux contra Iudam
missus una cum uniuerso exercitu in-
ternecone perijt.*

[illegible]

Demetrius verò ne suis quidem rebus tu-
rum existimans, si ita Iudæ vires auge-
ri sineret, Nicanorem mittit, amicorum cha-
rissimum simul & fidissimum: qui etiam Ro-
ma fugienti comes fuerat: attributoque quan-
tum latis contra Iudam putabat exercitu, ius-
sit nemini parcendo cum ea gente bellum ge-
rere. Is profectus Hierosolyma, & primum
dissimulans hostem, decrevit specie pacificato-
ris dolo Iudam inuicere. aciebat enim nihil
esse causæ cur belli subire deberent aleam. pa-
ratum se illi cauere iureiurando sanctissimo, si
quid fortè periculi metuat. In hoc enim tan-
tum se venisse cum amicorum comiratu, ut
mentem sui regis ei notam faceret, quam pro-
pensus sit in fauorem Iudaici generis. hac le-
gatione persuasi fratres, nihil amplius hostile
suspicati, data vicissim & accepta fide excepe-
runt eum hospitaliter cum toto exercitu. Cum-
que post primam salutationem colloqueretur
cum Iuda familiariter, signum quoddam suis
dedit ut eum comprehenderent. Ille maturè
intellectis insidiis propetè ad suos refugit: &
detecto iam dolo ad apertam vim uterque se
vertit. Commisso deinde prælio prope vicum
Capharsalamam, inferior inde discedens Iudas
in Hierosolymitanam arcem impulsus est.
Reuertenti deinde præter templum Nicanori
sacerdotes facti sunt obuiam, ostentantes victi-
mas, quas se dicebant oblaturos Deo pro salu-
te regis Demetrii. at Macedo ne à cōiuciis
quidem in Deum temperans, minatus est nisi
populus Iudam sibi traderet, breui se reuersu-
rum, & in templum ipsum sœuiturum, ita ut ad
solum vsque id diruat, atque cum his minis re-
liquit Hierosolymam. at sacerdotes tali denun-
tiatione mœsti cum lacrymis Deo supplicaue-
runt, ut sacratam sibi ædem vnà cum suis cul-
toribus tutaretur ab hostium iniuria. Nicanor
verò egressus Hierosolyma castris locum opta-
uit apud vicum Bethoron, vbi se cū eo coniunxit
alia manus recēs rū è Syria veniēs. Iudas quoq;
castra posuit ad aliū vicū nomine Adaso, trigin-
ta modò stadiis distantē ab hostibus, habēs cir-
ca se nō plus mille militum. hos cohortatus ne
terreantur hostiū multitudine, neve cogitēt cū
quā multīs decernerēt, sed quales ipsi, & pto
quolibet præmiis cōtenderent, iussit forti animo
hostem aggredi & pugnam capessere. itaq; edi-
to acri certamine, multi ceciderūt ex hostibus,
& inter cæteros Nicanor & ducis & militis
strenui perfusus officio. quo iacētē ne cætera
quidem acies substitit amplius, sed amisso duce
verterunt terga, arma iactantes quo expeditiūs
fugerēt. Iudas verò impigrè cū suis persequens
sequiebat cēdib⁹: & tuba significabat vicinis op-
pidis & vicis victoriā: mōxque vndique armā-
ti prosilientes, profligatis inconditè ruētib⁹, oc-

- Ὡς ἰωνάθης ἀδελφὸς αἰ ἰούδα, πλὴν τῆς αὐτοῦ, τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν. Κεφ. α.
 Ὡς πολέμους βασιλεύοντες ἀνέλασαν φίλους ποιησάμενοι πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς χώρας. Κεφ. β.
 Ὡς ἀνέλασαν δὲ οὗτοι ἐπιφανεῖς ἀπὸ τοῦ ἰούδα, ἐξέλιγαν πόλεμον πρὸς δημήτριον. Κεφ. γ.
 Ὡς δημήτριος πρὸς βασιλέα ἀνέλασε, ποιῆται συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν πολλὰς δωρησά-
 μενος. Κεφ. δ.
 Ὡς ἀνέλασαν δὲ ταῦτα ἀκούσας καὶ ἰσχυρὰ ἐπὶ τῶν δημητρίου, καὶ ἀποδείξας ἰωνάθην ἀρχιερέα, συ-
 μαχίαν ἔπεισεν αὐτὸν. Κεφ. ε.
 Ἡ οὖν φίλια πρὸς τὸν φιλομήτορα πτολεμαῖον, καὶ ὡς ἐκδομένης τὸν οὖν καλούμενον τὰν πρὸς τὸν
 ἐν ἱεροσολύμοις ὄντα. Κεφ. ς.
 Ὡς ἀνέλασαν δὲ ἀποδείκναι δημήτριον, σφόδρα ἐπίμνηται ἰωνάθην. Κεφ. ζ.
 Ὡς δημήτριος ὁ δημητρίου παῖς πλὴν τῶν εἰς τὴν συνέλευσιν ἀπὸ κρήνης καὶ πολέμους τὸν ἀνέλασαν πρὸς
 κρατήρας, αὐτὸς ἐβασίλευσε φίλους πρὸς ἰωνάθην ποιησάμενος. Κεφ. η.
 Ὡς ἔφυγον ὁ ἀπαμειβόμενος πολέμους δημήτριον, ἀπὸ τοῦ τῶν ἀνέλασαν πρὸς τὴν βασιλείαν,
 ποιησάμενος καὶ αὐτὸς σύμμαχον ἰωνάθην. Κεφ. θ.
 Ὡς δημήτριος ἐπὶ τὴν πόλιν αἰχμαλώτου ληφθέντος ὁ ἔφυγον, παρεσθόντες τὸν ἰωνάθην, καὶ δὲ λαβὼν
 αὐτὸν ἀπέκτεινε, καὶ πόλεμον ἐξήνεκε πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ σίμωνα. Κεφ. ι.
 Ὡς σίμωνι τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ τὴν στρατείαν ἐνεχείρισεν τὸ ἔθνος, καὶ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ ἀρχιερέα. Κεφ. ια.
 Ὡς ὁ σίμων ἐπολιόρησεν ἐν δώροις ἔφυγον σύμμαχοι γυνάμους ἀπὸ τοῦ τῶν δημητρίου ἀδελφῶν, τῶν
 καὶ δὲ σέβει δὲ πλεονάζει. Κεφ. ιβ.
 Ὡς ἔφυγον ἀπαμειβόμενος, ἀπὸ τοῦ ἐπὶ τὴν πόλιν σίμωνι, καὶ καὶ δὲ αὐτὸν τὸν στρατὸν αὐτοῦ νικήσας, τῶν
 δαίμων ἐξέβαλεν. Κεφ. ιγ.
 Ὡς ἐπὶ τὴν γαμψὴν πτολεμαίου ἐν συμποσίῳ δολοφονηθεὶς ὁ σίμων ἀπέθανεν. Κεφ. ιδ.
 Ὡς πτολεμαῖος τὴν ἀρχὴν ἐπιχείρησε καταχεῖν, καὶ πρὸς ὑπερβόλῃς τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν. Κεφ. ιε.
 Ὡς στρατὸς ἀνέλασε ἐπὶ ὑπερβόλῃς ἀπὸ τοῦ ὁ δὲ σέβει, καὶ πρὸς αὐτὸν τὴν ἱεροσολυμίτῃ πόλιν, δι-
 λυσεν τὴν πολιορκίαν, λαβὼν τῶν ὑπερβόλῃς τὰ πάντα τὰ, καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτὸν καὶ φίλους δέμους. Κεφ. ις.
 Τραχυνὸς στρατεία ἐπὶ συνέλευσιν. Κεφ. ιζ.
 Ὡς ἀπὸ τοῦ ὁ κυζικηνὸς ἐλθὼν βοηθήσας τοῖς συμμάχοις ἡ τῆς δὲ δόξης διέφυγε. Κεφ. ιη.

HÆC IOSEPHI DECIMOTERTIO ANTIQVITATVM
 Iudaicarum libro continetur.

- Jonathas defuncto fratri suo Iudæ in principatu succedit. CAP. 1.
 Jonathas fessum bello Bacchidem compellit, inito cum Iudæis fœdere exercitum abducere. CAP. 2.
 Alexander filius Antiochi Epiphanis regem Demetrium bello aggreditur. CAP. 3.
 Demetrius missa legatione ad Ionatham multis muneribus eum ad amicitiam suam pertrahit. CAP. 4.
 Alexander maioribus quàm Demetrius pollicitationibus, & delato Pontificatu Ionatham in partes suas
 traducit. CAP. 5.
 Onias in amicitiam à Ptolemæo Philometore receptus templum Oniz dictum ad Hierosolymitani si-
 militudinem ædificat. CAP. 6.
 Quòd Alexander post mortem Demetrii Ionatham in summo honore habuit. CAP. 7.
 Demetrius Demetrii filius cùm è Creta in Syriam traiecisset, devicto Alexandro & occupato regno, in
 fœdus & amicitiam Ionatham recipit. CAP. 8.
 Tryphon Apamenus post devictum Demetrium Antiocho Alexandri filio regnum asserit, recepto in
 amicitiam Ionatha. CAP. 9.
 Demetrio à Parthis capto Tryphon fœdus violat, & Ionatha dolo capto atque interfecto Simoni eius
 fratri bellum infert. CAP. 10.
 Quòd Simoni Iudæorum gens & Pontificatum simul & copiarum imperium detulit. CAP. 11.
 Simon Tryphonem in Dora compulsum oppugnat, inito cum Antiocho, cui Pius cognomen erat, fœ-
 dere. CAP. 12.
 Postquam Tryphon interfectus esset, bello inter Antiochum & Simonem orto, Cendebeus dux regius
 è Iudæa profugatur. CAP. 13.
 Quòd Simon à genero suo Ptolemæo in convivio per dolum occisus est. CAP. 14.
 Quomodo frustratis Ptolemæi conatibus, Hyrcanus principatu potitus est. CAP. 15.
 Quòd Antiochus cognomento Pius, ducto contra Hyrcanum exercitu, & obsessis Hierosolymis placa-
 tus ccc. talentis fœdus cum eo iniit. CAP. 16.
 Hyrcani expeditio in Syriam. CAP. 17.
 Quòd Antiochus Gyzicenus Samaritis auxilium ferens victus aufugit. CAP. 18.
 Οπ

Οπ' ὧν λαβὼν ἀριστόβουλος τὴν ἀρχὴν, ὅτε δὴ μετὰ τὸν πρώτον ἐπιτίθηται.
 Αλεξάνδρου τῷ ἰουδαίων βασιλείᾳ στρατεία.
 Πτολεμαίου τῷ λαβύρου πρὸς αὐτὸν μάχη καὶ νίκη.
 Ως στρατὸς ἀμύρος δὴ μὴ ξίφος ὁ δὲ χαλκὸς ἐπὶ ἀλγίστων, ἐκράτησεν αὐτὸν.
 Ἀντόχου τῷ διονύσου λεγόμενου, στρατεία ἐπὶ ἰουδαίᾳ, καὶ ὡς ἐκράτησεν τὴν μάχην.
 Ως μὲν τὴν ἀλεξάνδρου πελοπόννησον ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀλεξάνδρα, τὴν βασιλείαν κατέχει.

Κεφ. ιδ
 Κεφ. κ
 Κεφ. κθ
 Κεφ. κβ
 Κεφ. κγ
 Κεφ. κδ

Quodd Aristobulus primus diadema sibi imposuit.
 Alexandri Iudæorum regis res gestæ.
 Ptolemæi Lathuri de Alexandro victoria.
 Demetrius Eucærus Alexandrum prælio superat.
 Antiochi Dionysij in Iudæam expeditio.
 Alexandro mortuo vxor Alexandra in regnum succedit.

CAP. 19.
 CAP. 20.
 CAP. 21.
 CAP. 22.
 CAP. 23.
 CAP. 24.



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ- ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI- QVITATVM IYDAICARVM LIBER DECIMVSTERTIVS.

Κεφάλαιον α΄.

Ως ἰωσήφης μετὰ τὸν ἀδελφὸν ἰούδα καὶ ἡγεμονίαν παρέλαβεν.

CAP. I.



ΙΝΙ μὲν οὖν ἔσπευτο τὸ ἔργον ἰου-
δαίων ἔθνος καταδεδωσμένον
αὐτὸ ἔργῳ μακεδόνων ἀεχθήσας
τὴν ἰουδαίαν, καὶ δι' ὅσων καὶ
πληθύνει ἀγώνων ὁ στρατηγὸς αὐ-
τοῦ ἰούδα, ἀπέθανεν ὡς
αὐτὸν μαχόμενος, ἐν τῇ περὶ πάντας βίβλῳ διδ-
λῶκαυμ. καὶ ὅτε τὴν πελοπόννησον ἰούδα πάλιν ὅσον ἦν
ἔργῳ ἀσθενὴ καὶ ὡς ἀβελόκτων τὴν πατρίον πολιτείαν,
ἐπεφύη τοῖς ἰουδαίοις, καὶ πανταχόθεν αὐτοῖς ἀμ-
βλῶν ἐκείνου. συνελάμβανεν ὅτε τὴν τούτων πονηρίαν καὶ
λιμὸς τὴν χώραν καταλαβὼν. ὡς πολλοὶ δὲ τὴν
σφαίρην ἔργῳ ἀγαγόντων, καὶ τὸ μὴ διώκεται τοῖς παρ-
εμποτέροις ἀπὸ τοῦ λιμὸς καὶ ἔργῳ ἰούδα δὲ τοῖς ἀ-
πὸ τοῦ λιμὸς πρὸς τοῖς μακεδόνας, βασιλεὺς
ὅτε ἰουδαίαν τοῖς ἀπὸ πάντας τῆς πατρίδος συνεθέσας,
καὶ τὸν κοινὸν βίον περιηρημένοι συνεθέσας, πύ-
τοις ἐπεφύησε τὴν τῆς χώρας ἐπιμέλειαν. οἱ δὲ συλ-
λαμβάνοντες τοῖς ἰουδαίοις φίλοις, καὶ τὰ ἐκείνου φρο-
νοῦντας, τὴν βασιλείαν παρέδωσαν. ὅτε, βασιανίζων
πρῶτος αὐτοῖς, καὶ πρὸς ἡδονὴν αἰκίζόμενος, ἔπειθε
οὕτως διέφθαρ. πάντες ὅτε συμφορὰς τοῖς ἰουδαίοις
πληθύνης ἡμοιωμένης, ἡλικίας δὲ ἥσαν πεπρωμέ-
τοι μὲν τὴν ἐκ βαβυλῶνος ἐπάνοδον, οἱ δὲ λειφθέν-

Jonathas defuncto fratri suo Iuda in princi-
pali succedit.



VENARMODVM liberta-
tem à Maccedonibus op-
pressam populus Iudæo-
rum denuo receperit, &
quo pacto dux & propu-
gnator eorum Iudas post
multa exhausta certamina
postremo prælio fuerit occisus, in præcedenti
libro satis declarauimus. Post eius obitum
quotquot Iudæorum à pietate descuerant, re-
sumptis animis infestant reliquos populares:
ita vt accedente etiam fame, quæ tum fortè re-
gionem eam totam occupauerat, multi non
ferentes geminatum infortunium, hinc à pe-
nuria, inde ab aduersariis ingruens, coacti sint
adiungere se factioni Macedonicæ. Bacchides
autem conuocatis ad se Iudæorum desertori-
bus, qui religioni patriæ profanos ritus præ-
tulerant, his administrationem regionis com-
misit: qui comprehensis Iudæ amicis & fau-
toribus, Bacchidæ eos tradiderunt. & is tor-
tos primùm cruciatósque ad libitum, postre-
mò omnes ad vnum enecabat. In hac tanta ca-
lamitate cõstituti Iudæi, quantum post captiuitatē
Babylonicā nunquā experti fuerant: quosquos

erant reliqui ex Iudæ sociis, veriti gentis interitum adiuerunt Ionatham eius fratrem, rogabantque ut germani æmulus fieret, qui ad extremum halitum libertatem propugnans præclaris conatibus sit immortalis: nec sineret totam gentem sine præside venire in extremum salutis periculum. Tum Ionathas paratum se vel ad mortem obrulit pro tutela populi, & visus dignus qui Iudæ fratri suo succederet, communibus Iudæorum suffragiis administrande militiæ præfectus est. Quo comperto Bacchides veritus ne Ionathas quoque multum negotiorum exhibeat regi & Macedonibus, quemadmodum antè Iudas fecerat, decrevit eum dolo tollere: sed hoc eius propolitus nec ipsum nec Simonem fratrem latuit. quamobrem maturè moniti assumpta sociorum manu in desertum vrbi vicinum celeriter refugerunt: & cum venissent ad aquam quæ dicitur lacus Asphar, ibi morabantur. Porò Bacchides sentiens costimere & in desertis illis latitare, duxit contra eos omnes suas copias, & positis ultra Iordanem castris confluentem illuc militem recipiebat. Ionathas autem cognito illius aduentu, misit fratrem suum Ioannem Gaddin ad Nabathæos Arabas, ut apud eos impedimenta deponeret, donec armis cū Bacchide decerneret. erant enim amici. sed in itinere inuasērunt eum Medabenses Amarzi filij, direptisque impedimentis & quicquid secum deferrebat, comprehensum interfecerunt cum omnibus sociis: cuius facinoris paulò pòst pœnas dederunt eius fratribus, sicut suo loco dicitur. Bacchides autem cognito quòd Ionathas castra haberet in Iordanis palustribus, sabbato illum aggressus est, ratus non repugnaturum propter religionem diei. at ille cohortatus socios, & ostenso periculo quòd nisi viri essent, non possent euadere, clausi à tergo amne, à fronte hostibus: votisque Deo factis pro victoria, impigrè hostem aggreditur: & prostratis non paucis, videns ipsum Bacchidem in se ruere, ferire eum conatus est. sed cum ille cautè ictum declinasset, Ionathas cum sociis desilientes commiserunt se flumini, & in oppositam ripam enatarunt, hostibus non ausis traicere, sed ad Hierosolymitanam arcem reuerrentibus, desideratis ex eorum numero fermè duobus millibus. post eum conflictum Macedo communiuit aliquot oppida, Hierichuntem, Emmauntem, Bethoron, Bethellam, Thannatham, Pharathonem, Tochoam, Gazara, additis mœnibus & turribus, ut impositis in eas prædiis, res Iudæorum inde infestaret excursionibus: sed nihil æquè ut Hierosolymitanam arcem muniit, in qua acceptos à Iudæorum primatibus filios obsides inclusit, ut ibi custodirentur. Eodem tempore nunciatum est Ionathæ & Simoni fratribus, quòd Amarzi filij celebraturi essent nuptias, & adducturi sponsā ab

[illegible]

γαβαθὰ πόλει, θυγατέρα πνὶς οὐσαν ἤν' ἐπιφωάν
 ὤφθ' τοῖς ἀραφί. μέλλει ὅ γ' αὖτις ὤφθ' απομῆν' τῆς
 κόρης λαμφοῦ καὶ πολυτελῆ. οἱ ὅτε δὲ τὸν ἰωνάθην
 καὶ σίμωνα, κρηρὸν ἐπιπιδότα ὄν εἰς τὴν ἐκδοκίαν
 τὰ δὲ λῶν νομίσαντες αὐτοῖς ὤφθ' ἀφ' αὐτῶν, καὶ λήψαντες
 τὴν ὤφθ' ἰωάνη δίκην παρ' αὐτῶν, ἐπὶ πολλῆς ὄξυ-
 σίας ὑπολαβόντες, ὄξ' ἀρμυσσας εἰς μεδάβαν, καὶ τοὺς
 ἐχθροὺς ἐν τῷ ὄρῳ λυχρῶντες ἔμενον. ὡς ὅτε εἶδον αὐτοὺς
 ἄγοντας τὴν παρθένον, καὶ τὸν θυμῖον, ἔφίλων συν-
 αὐτοῖς οἷον εἰκὸς ἐν γάμοις ὄχλον, ἀπαπηδύσαντες ἐκ
 τῆς ἐκδοκῆς ἀπέκτειναν ἅπαντας, καὶ τὸν κόσμον καὶ τὴν
 ἀλλήν ὅσην τότε εἶπετο λεία τοῖς ἀθεοφοῖς λαβόντες
 ὑπὲρ ἑλάν. Ἐμμελὶς μὲν ὤφθ' ἰωάνης τὰ δὲ λῶν
 ὤφθ' ἤν' ἡνὲν ἀμύρ' αὐτοῦ, τοιαύτην ἀπέλαβον. αὐτοὶ τε
 γὰρ οἱ οἱ στυγερὸν μὲν φιλῶν καὶ γυναικας αὐτῶν
 καὶ τέκνα διηρθάρησαν, ὄντες ὅτι σίμων μὲν οὐδὲ καὶ
 ἰωνάθης εἰς τὰ ἔλη τ' ποταμοῦ ὑποσπίσαντες, αὐτοὶ δὲ
 κατ' ἐλάν. βακχίδης ὅ τ' ἡνὲν ἀφ' αὐτῶν ἀπασαν φεουρῶς
 ἀσφαλιστὰς μὲν, ὑπὲρ ἑλάν πρὸς τὸν βασιλῆα. Ἐτό-
 τε μὲν ἐπ' ἔτι δύο τὰ ἤν' ἡνὲν ἀφ' αὐτῶν ἡρέμιστο φράξιμα-
 τα. οἱ ὅτε φρυγῆς καὶ οἱ ἀπείεις, ὄντες τὸν ἰωνάθην
 ἔτι σὺν αὐτῷ καὶ πολλῆς ἀδίας ἐν ὄξ' ἔχοντες
 τῇ χόρῳ δὲ τὴν εἰρήνην, πέμπουσι πρὸς δημήτριον
 πρὸς βασιλῆα ὤφθ' ἀφ' αὐτῶν, ὅπως εἴλω βακχίδην
 ἐπὶ τὴν ἰωνάθου σύλληψιν. ἐδύλου γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τῶν
 ἑσσυμένων, καὶ νυκτὶ μὲν μὴ πρὸς δοκίμῃ αὐτοῖς ἐπι-
 πτόντας, ὅπως τινεὶν ἅπαντας. τὴν δὲ βασιλῆος ἐκπέμ-
 ψαντος τὸν βακχίδην ἡρώμεν. ὅτε ἐν τῇ ἰουδαίᾳ,
 πᾶσι ἐγρᾶψεν τοῖς φίλοις καὶ ἰσθ' αἰοῖς ἔσμεν ἑσμεν,
 συλλαβὴν αὐτῶν τὸν ἰωνάθην. ἀπεδύοντων ὅ πάντων
 καὶ μὴ δύναμιν κρηρῶν τὴν ἰωνάθου, ἐφυλάττει
 γὰρ τὴν ἐπιβελὴν ἡδὲ μὲν, ὁ βακχίδης ὄρμητις τοῖς
 φρυγῶν, ὡς ἔδωκεν αὐτῶν τὴν καὶ τὸν βασιλῆα,
 πρὸς τὴν αὐτῶν τοῖς ἡσμεν συλλαβὴν, ἀπὸ τῆς
 νιν. ὅτε ἰωνάθης σὺν τὰ δὲ λῶν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ εἰς
 βηθούλαν ἀναχωρεῖ, καὶ μετὰ τὴν ἐρήμω, φο-
 βητοῖς τὸν βακχίδην. καὶ οἰκοδομήσας πύργους, καὶ
 τείχη περιβαλόμενος, αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἀσφαλῶς πεφου-
 ρημένον. βακχίδης ὅ τ' αὐτῶν ἀκούσας, τὴν τε μεθ' ἑ-
 αὐτῆς σραπαὶ ἄγων, καὶ ἤν' ἰουδ' αἰὼν τοῖς συμμέτοισι
 ὤφθ' ἀφ' αὐτῶν, ἐπὶ τὸν ἰωνάθην ἦκε, καὶ περὶ βαλὼν
 αὐτῶν τοῖς ὀχυρώμασιν, ἐπὶ πολλὰς αὐτῶν ἡμέρας ἐπο-
 λιορκεῖ. ὅτε πρὸς τὴν ἀπεδύον πολιορκίας οὐκ ἐδί-
 δωκεν, ἀλλὰ κρηρῶς ἀπὸ τῆς, σίμωνα μὲν τ' ἀδελ-
 φὸν ἐν τῇ πύλῃ κατελθόντα, τὴν βακχίδην πολεμήσου-
 ῶν. λαθροδὲ αὐτὸς εἰς τὴν χόρῳ ἐξήλθεν, ἔσμεν
 γαλῶν χόρῳ πολλῶν ὤφθ' ἤν' αὐτῶν φεουρῶν,
 νυκτὸς ἐπιπύλῃ τῇ βακχίδου σραποκίδω. καὶ συ-
 χροὺς αὐτῶν δὲ φουρῶν φραγῶν ἔσμεν τὰ δὲ λῶν σίμωνι
 γίνετο τοῖς ἐχθροῖς ἐπιπτόν. καὶ γὰρ οἱ αὐτῶν ἀφ' αὐτῶν
 ὡς αὐτῶν κρηρῶν, ἐπὶ τῶν αὐτῶν, καὶ τὰ τε μη-
 χανήματα τὰς πρὸς τὴν πολιορκίαν ἐκέρησεν τὴν με-
 κεδόνων, ἔσμεν αὐτῶν ἡρώμεν. διὰ σάμῃος
 δὲ αὐτὸν ὁ βακχίδης ὑπὸ τῆς ἐχθρῶν ἀπ' εἰλημμέ-
 νων, καὶ τοὺς μὲν ἔσμεν αὐτῶν, τοὺς δὲ ὅπῃ πρὸς
 τοῖς ἐκέρησεν, τὰ παρ' ἐλπίδας ἀποβάτην τὴν πολιορκίας
 τοὺς φρυγῶν, ὁ μετὰ πέμψαντο ὤφθ' τὴν βασιλῆος
 ἐκέρησεν τὴν πολιορκίαν ἀφ' αὐτῶν, εἰς τὴν οἰκίαν ὑπὸ

A oppido Gabatha, filiam illustris cuiusdam inter Arabas: eamque puellam traducendam cum pompa sumptuosa & splendida. Fratres autem existimantes opportunissimum ad vindictam tempus sibi oblatum, & facile viuros se iniuriam fratri illatam, versus Medabam properauerunt; & insidiis in monte collocatis expectabant eorum transitum. Ut vero in conspectum venit sponsus cum virgine & amicorum comitatu, ut fieri solet in nuptiis, coorti ex insidiis omnes ad vnum interfecerunt, & cum ornamentis ceteraque præda reuersi sunt vori compotes, & egregie vlti germani interitum de Amaraei filius. ceciderunt enim hi non soli, sed cum vxoribus, libetis & amicis, vsque ad quadringentorum numerum. Atque ita Simon cum Ionatha in palustria Iordanis reuersi, illic commorabantur. Bacchides autem per totam Iudæam præsidiis dispositis, ad regem suum reuersus est: quo tempore per integrum biennium status rerum Iudaicarum fuit pacatior. Transfugæ autem & vulgus impiorum hominum videntes Ionatham & eius factionem securè versari in Iudæa propter tranquillitatem temporum, per nuncios sollicitauerunt Demetrium, ut Bacchide misso Ionatham in potestatem suam redigeret. fore enim hoc perfacile, & vniæ nocte posse omnes eius milites insperato incursum opprimi. qui ubi iussu regis in Iudæam peruenit, ad omnes eius regionis amicos suos & auxiliares scripsit, darent operam ut comprehenderetur Ionathas. Cumque omnium insidiis appetere, nec tamen quicquam proficerent: cautus enim erat, ut qui dolum præsenferat: iratus Macedo transfugis, putantque & se & regem ab eis haberi ludibrio, interfecit ex eis quinquaginta præcipuos. Ionathas autem cum fratre & suorum manu metu secessit in vicum Bethlagam, qui in deserto situs est: cumque munivit mœnibus & turribus, ut tutum haberet receptaculum. quo audito Bacchides cum totis suis copiis, adiunctisque Iudæorum suæ factionis auxiliis contra eum profectus est: & aggressus oppugnare munitiones, per aliquot dies in eo conatu perstitit. at ille nihil territus restitit acriter: relictoque ad oppidi tutelam Simone fratre clam egressus, & collectis in vicina regione suæ factionis hominibus, noctu in Bacchidis castra intruit; & multis trucidatis effecit ut frater aduentum suum cognosceret. quàm primum enim tumultum sensit in castris hostium, eruptione facta incendit eorum machinas, cæde etiam non mediocri edita. Bacchides vero videns se à fronte ac tergo inuasum ab hostibus, re inopinata consternatus, ob insperatum obsidionis exitum, vix fuit compos animi. totam autem indignationem effudit in transfugas ut impostores, quorum opera missus à rege fuerat, vnum cogitans quomodo ex dignitate sua & regis obsidioni sine imposito, exercitum sine ignominia posset reducere.

καὶ ἐμὸις, εἰς ἀθυμίαν ἄμα καὶ παρεχὸν τῆς ὀφ-
 συλχυθείς. τὸν μὲν ποιεῖ ἰσθ' οὐτῶν θυμῶν, εἰς
 αὐτὸν, ἐπέσκηψεν, ὡς ὀξυπατεκότας. ἐβούλετο δὲ
 περιστρέφειν.

*Ionathas fessam bello Bacchidem compellit,
inito cum Iudaeis federe exerci-
tum abducere.*

Qua eius voluntate cognita Ionathas, mi-
sit ad eum nuncios, petens societatem
& amicitiam inter se & eum fieri, captiuis v-
trinque redditis. Id Bacchides ratus sibi hono-
rificum, & oblatam occasionem qua posset
non inglorius obsidionem solvere, amicitiam
cum Ionatha iniit, iureiurando interpolito,
neutrum arma moturum in alterum: redditif-
que & receptis captiuis, Antiochiam ad suum
regem reuersus est: nec vnquam posthac Iu-
dæam cum exercitu repetiit. Ionathas verò
hanc securitatem nactus, & degēs apud Mach-
mam oppidum, administrationi rerum & iuri
populis reddendo operam impendit, & seuerè
animaduertens in religionis patriæ desertores,
repurgabat suam gentem ab huiusmodi con-
tagionibus.

CAP. III.

*Alexander filius Antiochi Epiphanis regem
Demetrium bello aggreditur.*

ANno autem sexagesimo supra cētesimum
Alexander Antiochi Epiphanis filius ve-
niens in Syriam Ptolemaidem occupauit, pro-
ditione militum qui eam tenebant prælidio,
morèsq; Demetrii oderant, vt parum comis
& superbi admodum. Inclusus enim in regiam
quoddam castellum munitum quatuor turri-
bus, non procul situm ab Antiochia, neminem
admittebat: & omīssa reipublicæ cura debebat
in ocio per segniticem, vnde grauiora etiam o-
dia contra eum exorta sunt, sicut alibi à nobis
dictum est. Audito igitur quòd Alexander oc-
cupasset Ptolemaidem, cum omnibus copiis
contra eum profectus est.

CAP. IV.

*Demetrius missa legatione ad Ionatham mul-
tis muneribus eum ad amicitiam
suam pertrahit.*

Misit etiam legatos ad Ionatham, inuitans
eum ad societatem & amicitiam, præ-
uenire Alexandrum cupiens, ne fortè ille prior
impetraret illius auxilium, idque eo facilius,
quòd odia inter se & Ionatham intercesserant:
cui mandabat vt haberet delectum militum,
& arma pararet reciperetque Iudæorum obsi-
des, quos Bacchides in Hierosolymitanam ar-
cem incluserat. Talis cōditio cum offerretur à
Demetrio, Ionathas venit Hierosolyma, & legit
regias literas audire tā populo quā arcis præsi-
dio. quib. lectis impij & transfugæ qui in arce
erāt, vehemēter sunt territi, quòd rex Ionathæ
& exercitū colligere permetteret, & obsides re-
cipere: quos suis quemque parentibus resti-
tuit. Atque ita Ionathas Hierosolymis habita-
bat, suo arbitratu multa in ea vrbe reparans.
nam & mœnia eius iussit saxo quadrato extrui,
quo firmiora essent contra assaultus hostium.
Quod vbi senserunt qui dispersi erant per præ-
sidia, omnes reliquis illis receperunt se Antio-

Κεφάλαιον β'.

Ὡς ἰωνάθης παλιμίας βακχίδω, ἐν ἀγχοσι φιλίαν ποιῶν-
μνοι πρὸς αὐτὸν ἀπλῶς ἐν τῇ χώρᾳ.

ΜΑΘΩΝ Δ' Αὐτὸς τὴν ὁμόνοιαν ἰωνάθης, πρὸς -
αὐτὸν πρὸς αὐτὸν πρὸς φιλίας καὶ συμμυ-
χίας, ὅπως ὑποδῶσιν ἀλλήλοις οὐκ εὐλήθωσιν ἀχμα-
λῶτοις ἐκείνοι. νομίσαις ὅ τούτων δ' ὁρεπεύσαν ὁ
βακχίδης τὴν ἀναχέρησιν, ἀπὸ δ' ὅς πρὸς τὴν ἰωνά-
θην φιλίαν, καὶ ὡμῶς αὐτὴν στρατὸν ἐπ' αὐτὴν ἀλλή-
λων. καὶ τοὺς τῶν ἀχμαλῶτων, ὑποδῶσι, καὶ τοὺς ἰδίους
κομισάμενος, ἐπέστειλε εἰς ἀντιόχειαν πρὸς τὸν βα-
σιλέα, καὶ μὴ τούτων τὴν ἀναχέρησιν, ἐκ τῆς εἰς τὴν ἰε-
ροσολύμην. ὁ δ' ἰωνάθης (αὐτῆς τῆς ἀδίας λαβό-
μενος, καὶ ποιήμενος ἐν μαχμαῖ πόλιν τὴν δίαρται, αὐ-
τόν τῶν ὁχλοῦ διείπει τὰ ὁράματα, καὶ τοὺς ποτηρῆς
καὶ ἀσβεῖς κολάζει, ἐκείνην οὕτως ὑπὸ τούτων
τὸ ἐδίω.

Κεφάλαιον γ'.

Ὅπ' ἀλέξανδρος ὁ τῷ ὀφθαλμῷ ἐξήντηκα πῆλμας
πρὸς δημίτριον.

ΕΤΕΙ Δ' ΕΞΗΚΟΣΤΑΙ ΚΑΙ ΕΚΑΤΟΣ Θ' ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Τὸν
ἀντιόχου ὁ ὀφθαλμῷ ἐξήντηκα πῆλμας πρὸς τὸν
συμβῆναι καταλαβὼν τὸν ὀλιμῶν, ἐκ πρὸς οὐσίας τῆς
ἐξ οὐσίας ἐστὶν αὐτῶν. ἀπὸ τῶν δ' ἐστὶν πρὸς τὸν δη-
μῖτριον ὅς τῶν ἰερῶν αὐτῶν καὶ τὸ δούσι τὰ
τῶν. ὑποκλίσας δ' αὐτὸν εἰς τὴν ἀντιόχειαν πρὸς τὴν
ἀντιόχειαν, ἐκ τῶν αὐτῶν οὐκ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀντιόχειαν
αὐτῶν, οὐδὲν αὐτῶν εἰς ἀντιόχειαν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁράματα ῥά-
θυρος καὶ ὁλίγους, ὅθεν αὐτῶν καὶ πολλὸν τὸ
ὡς τῶν ἰερῶν αὐτῶν μῶς ἐξήντηκα, καὶ τῶν ὁδῶν
καὶ ἐν ἀλλοῖς δὲ δηλώματα. γινώσκοντες οὐκ ἐν τῷ
λεμῶν τὸν ἀλέξανδρον ἀκούσας ὁ δημίτριος, ὁ γινώ-
σκων ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἐπ' αὐτόν.

Κεφάλαιον δ'.

Ὡς δημίτριος πρὸς βενουάμην πρὸς ἰωνάθην, πεινῶν συμ-
μαχίαν πρὸς αὐτὸν πολλοὺς ὁμοσῶν.

ΕΠΙΜΕΤΕ Δ' ΚΑΙ ΠΡΟΣ ἰωνάθην πρὸς βενουάμην
συμμαχίας καὶ ἀντίας. φθάσας δ' τὸν ἀλέ-
ξανδρον διέγνω, καὶ πρὸς ἀντιόχειαν ἐκείνην αὐτῶν,
καὶ τὴν παρ' αὐτῶν βοήθειαν. τὸ δ' ποιεῖ, φοβηθεὶς
μὴ μνηστανέσας ὁ ἰωνάθης, αὐτῶν τῶν ἰερῶν σιω-
πῶντα πρὸς τὸν οὐκ αὐτῶν σιωπῶντα
δύναμιν, καὶ πρὸς ἀντιόχειαν ὅπλα, καὶ τοὺς ὁ-
μήρους οὐκ τῶν ἰουδαίων ἐκείνην βακχίδης ἐν τῇ
ἀκρᾷ τῆς ἰεροσολύμην, ὑπολαβὼν τούτων οὐκ αὐ-
τῶν τῶν ἰερῶν δημίτριον πρὸς ἀντιόχειαν, ὁ ἰωνάθης
πρὸς ἀντιόχειαν εἰς τὴν ἰεροσολύμην, τὴν ὁδοῦ
ἀντιόχειαν τῷ βασιλείᾳ, ἀκούοντες τῶν λαοῦ καὶ τῶν
φρουρεῶν τῶν ἀντιόχειαν. ἀναγινώσκοντες δ'
τούτων, οἱ ἀσβεῖς καὶ θυγάδες ἐκ τῆς ἀντιόχειαν
λίαν ἰδοῦσιν, ὅτι τῶν ὁδοῦ ἰωνάθης τῷ βασιλείᾳ
ἐστὶν ἀντιόχειαν καὶ τοὺς ὁμήρους ὑπολαβὼν. ὁ δ'
τῶν γινώσκων ἐκ τῶν ἰδίων ἀπὸ δακ. καὶ οὕτως ὡς
ἰωνάθης ἐν ἰεροσολύμοις τὴν μονὴν ἐποίητο, καὶ ἰδὼν
τὰ καὶ τὴν πόλιν, καὶ πρὸς τὴν αὐτῶν βύλησιν κατα-
σκαδύζων ἔκασον. ἐκείλῳ δ' οἰκοδομηθῆναι καὶ τὰ
τείχη τῆς πόλεως ἐκ λίθων τετραγώνων, ὡς αὐτῶν
τοὺς πολέμους ἀσφαλίσαι. ταῦτα δ' ὁρῶντες οἱ τῶν
φρουρῶν τῶν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ φύλας, ἐκλιπόντες αὐτὰ
πάντες

πάντες ἐφυγον εἰς ἀπόχειαν, πᾶσι δὲ τῷ ἐν Βεθσούρα A
πόλει, καὶ τῷ ἐν τῇ ἀκρᾷ τῇ ἱεροσολύμων. οὗτοι γὰρ ἡ
πλείων μοῖρα τῶν ἀσθεῶν ἰουδαίων καὶ πεφύργτων ἦ-
σαν, καὶ οὗτοι τὰς φρουράς οὐκ ἐγκατέλιπον.

Κεφάλαιον εἰ.

Ὡς ἀλέξανδρος ταῦτ' ἀκούσας ἐκ τῶν βασιλέων τὰ πρὸς τὴν
ἐκείνου καὶ ἐπορεύσας ἰωνάθην ἀρχιερέα, συμμαχεῖν ἐπέστη αὐτῷ.

ΓΝΟΥΣ ὁ ἀλέξανδρος τὰς περὶ τὸν ἀποχέσθαι αἰετοῦ
σταθὸς δημήτριος πρὸς ἰωνάθην, καὶ εἰδὼς καὶ τὴν B
ἀδελφείαν αὐτῆς, καὶ ὅπως διέσθηκε πολὺ μὲν τοῦ μακα-
δόνα, καὶ πάλιν οἷα πεπονθὼς αὐτὸς εἶναι τὸν δημη-
τρίου καὶ βασιλίδου τῆς στρατηγῶν αὐτῆς, συμμαχεῖν ἐκ
αὐτῶν ἰωνάθου ἀμείνων πρὸς τοὺς φίλους ἔλαβεν ἐν
τῷ παρόντι κηρυχθῆναι πρὸς τοὺς πολεμίους ὅτι ἐν ἀ-
δελφείᾳ, καὶ μὴ οἰκείᾳ ἔχῃ πρὸς δημήτριον, πολλὰ
πεπονθὼς ὑπὸ αὐτῶν κακῶν καὶ πειποιηθείς. οἱ τοιγαυτοῦν
δοκεῖ φίλον ποιῆσθαι αὐτὸν καὶ δημήτριον, καὶ ὅτι
ἐκ ἀλλοτρίᾳ χρησιμότητι πρὸς αὐτὸν ὅτι τὸν C
συμμαχεῖν. ὁ δὲ ἐν αὐτῷ, καὶ τοῖς φίλοις πέμπειν
πρὸς τὸν ἰωνάθην, γράφει τοιαύτην ἐπιστολήν. βασι-
λέως ἀλέξανδρος ἰωνάθῃ τῷ ἀδελφῷ χαίρει. τὴν μὲν
ἀδελφείαν σου καὶ πᾶσαν ἀκροαμένην πάλαι, καὶ οὗτοι
πεπόμεθα πρὸς σὲ καὶ φιλίας καὶ συμμαχίας.
χρὲς τοῦ μὲν δὲ σὲ σήμερον ἀρχιερέα τῷ ἰουδῶν, καὶ
φίλοις ἐμὸν καλεῖσθαι ἀπὸ πάλαι, καὶ σὲ καὶ δωρεάς,
σολῶν πορφυρῶν καὶ σέφανον χρύσειον, καὶ ὡς καλὰ D
πυγμαλίωντα ὑφ' ἡμῶν, ὁμοίον γίνεσθαι καὶ ἡμῶν. διὲ δὲ
μυρὸς ἡ τῶν ἐπιστολῶν ὁ ἰωνάθης, ἐν δὲ τῇ ὑμῶν τῶν
ἀρχιερατικῶν σολῶν, τῆς σκηνωπορίας ἐκείνης καὶ
τῆς τῆς ἀρετῆς, καὶ τὴν ἀδελφὸν αὐτῆς ἰσχυρῶς ἀποθάνειν. καὶ
γὰρ οὐδὲ μὴ τὸν τὸν χρόνον ἀρχιερέως τῆς ἐκείνης.
συνάγει δὲ δύναμιν πολλήν, καὶ πολλοὺς ὅπλων ἔχει
καὶ. δημήτριον δὲ ταῦτα ἐλύπησε μεθόντα, καὶ τῆς
βραδυπῆτος ἰαυτὸν ἐποίησεν ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν ἰωνά-
θην, ἀλλ' ἐκείνην καταλίπει καὶ ἐν τῷ. γράφει
τοῖσι καὶ αὐτοῖς ἐπιστολήν τῇ ἰωνάθῃ καὶ τῇ δὴ μὲν
δηλοῦσαν ταῦτα. βασιλέως δημήτριος, ἰωνάθῃ καὶ τῇ
ἐν τῷ ἰουδῶν χαίρει. ἐπειδὴ διετηρήσατε τὴν πρὸς
ἡμῶν φιλίαν, καὶ πειράσατε ὑμᾶς τοὺς ἐμὸς ἐχθροὺς
οὐ πειράσατε, καὶ ταῦτα μὲν ὑμῶν ἐπαύσατο πᾶ-
σαν, καὶ ὡς καλὰ τῷ τοῖς αὐτοῖς ἐπιμύσειν, ἀπολη-
ψομένης ἀμοιβῆς παρ' ἡμῶν καὶ χάριτας. τοὺς γὰρ F
πλείους ὑμῶν ἀνήσαν τῷ φόρῳ καὶ τῷ στυγερῶν
αἰσῶν πλείους τοὺς πρὸς ἐμὸν βασιλῆα ἐμὸν καὶ τὸ
ὑμῶν ἀφίμῃ τοὺς φόρους οὗτοι αἰεὶ παρέχεται. πρὸς τῶ-
ν καὶ πάλιν ὑμῶν χάριζομαι τῷ ἀλφειῶν, καὶ τῷ τε-
φάων οὗτοι πρὸς τὴν ἡμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐμῶν τῶν
καρπῶν καὶ τῶν ἡμῶν τῶν ἐξυλίνων καρπῶν τὸν γρόμιον
ἐμὸν μὲν ὑμῶν ἀφίμῃ, ἀπὸ τῆς σήμερον ἡμέρας.
καὶ ὡς καφάλης ἐκείνης ὁ δὲ μοι δίδωσθαι τῷ ἐν
τῇ ἐκείνῃ κατοικοῦντων, καὶ τῷ ἐμῶν τοπαρχῶν τῶν
ἐν τῇ ἐκείνῃ πρὸς τὴν ἡμῶν, σαμάρειας ἐκ γαλιλαίας
καὶ περσίας, τοῦ περὶ ὡς καὶ ὑμῶν ἀπὸ τῶν καὶ οὗτοι
τὸν ἀπὸ τῶν χρόνων. καὶ τῶν ἱεροσολύμων πόλιν ἱε-
ρῶν καὶ ἀσθεῶν ἐν βούλομαι, καὶ ἐκδοῦσθαι ὡς τῷ
ὅσον αὐτῆς ἀπὸ τῆς δεκάτης καὶ τῷ τῶν. τῶν δὲ
ἀκρῶν ἐπὶ τῶν τῶν ἀρχιερέων ὑμῶν ἰωνάθῃ, οὗτοι δὲ αὐτὸς δοκιμάσει τοὺς καὶ φίλους, τοῦτον δὲ

chiam, exceptis solis qui Bethsuram tenebant
& arcem Hierosolymis. nam horum maxima
pars constabat ex Iudæis religionis desertori-
bus, & ideo præ metu non sustinuerunt præsi-
dia relinquere.

C A P. V.

*Alexander maioribus quàm Demetrius poli-
tationibus & delato pontificem
Jonathan in partes suas
tradidit.*

ALEXANDER autem cognito quid Deme- III
trius Ionathæ promiserit, nec ignorans
viri fortitudinem, & quomodo se gesserit
contra Macedonas, tum qualiter vexatus sit à
Demetrio eiusque duce Bacchide, apud ami-
cos dictitabar, non posse se eo tempore com-
modiorem socium inuenire quàm Ionatham:
qui & virtute sit eximia, & peculiare odij cau-
sas contra Demetrium habeat, quod datis vi-
cissim & acceptis cladibus exacerbarum fue-
rat. Itaque si idem ipsis videatur, adesse occa-
sionem inuitandi hominem ad amicitiam. cum-
que id purpuratis quoque suis probari anim-
aduerteret, scripsit talem epistolam. Rex Ale-
xander Ionathæ fratri S. Quia iam dudum au-
diuimus de fide tua simul & fortitudine, mitti-
mus ad te qui de societate agant, & amicitia: &
nostro suffragio hodie te pontificem Iudæo-
rum constituimus, & in amicorum nostrorum
numerum ascribimus. mitto etiam tibi mune-
ra, stolam purpuream, & coronam auream;
& rogo ut sic honoratus à nobis, non cedas
nobis mutua beneuolentia. His literis acce-
pris Ionathas pontificiam stolam induit, in
ipso scenopægiæ festo, post quadriennium ex-
actum à Iudææ fratris obitu, cum vacasset inte-
rim sacerdotium: moxque contraxit exerci-
tum, & fabricauit magnum armorum nume-
rum. Demetrius verò hoc cognito multum do-
luit, & damnans suam cunctationem, quòd
non præueniens æmulum, eblanditus sit Iona-
thæ fœdera, sed elabi sibi hanc occasionem, &
ab Alexandro arripui passus sit. Scripsit tamen
etiam ipse pontifici & populo in hanc senten-
tiam. Rex Demetrius Ionathæ & Iudæorum
genti salutem. Quoniam seruastis nostra fœ-
dera, & sollicitantibus vos inimicis nostris non
accessistis, equidem laudo vestram fidem, hor-
torque ut constantes sitis in ea, dignam perce-
pturi à nobis gratiam. Remittam enim vobis
maximam tributorum partem: & iam nunc re-
mitto quæ pendebatis tam mihi, quàm his
qui me præcesserunt regibus: insuperque salis
precium & aurum coronarium. & tertiam se-
minis, dimidiâque partem fructus arborei
solitam mihi cedere, ab hodierno in posterum
vobis remitto: simulque quod in singula capi-
ta pendebatur ab his qui Iudæam incolunt, &
tres attributas ei toparchias, Samariam, Gali-
læam, & Perzæam, vobis concedo in perpetuum.
Et Hierosolymitanam urbem sacram
esse volo, & ius asyli habere, immunemque esse
cum suis finibus à tributis atque decimis. Ar-
cem etiam eius permitto pontifici vestro Iona-
thæ, ut quos ipse fidos & amicos probauerit, in

præsidio eius constitnat. Eos quoque Iudæos A qui iure belli capti seruitutem in nostra ditione seruiant, in pristinam libertatem restituo, ac ne iumenta quidem ad angarias adigi permitto. Sabbatis item & festis solennibus, & tribus diebus ea præcedentibus immunitatem concedo. Eodem modo Iudæos qui in meditatione habitant, liberos, & sine molestia degere volo: & quicumque ex eis mecum militare voluerint permitto, duntaxat vsque triginta millium numerum: idque ea conditione stipendiorum, qua cæteros meos milites. Habebo etiam eos in præsidiis & in meo satellitio, & principes eorum in aulicorum meorum numero. Permitto etiam ut patriis utantur legibus & ipsi & tres attributæ eis præfecturæ: utque pontifici curæ sit, ne quis Iudæus aliud templum præter Hierosolymitanum religionis ergo adcat. Præterea do in singulos annos ex meis rationibus in sumptus sacrificiorum quindecim millia siclorum argenti, & quod pecuniæ superfuerit vestrum esse iubeo. & decem illa drachmarum millia, quæ de templo accipiebant reges, sacerdotibus atque ministris templi remitto, ad quos ea pertinere compertum mihi est. Quicumque etiam confugerint in templum Hierosolymitanum, sanumque contiguum, siue ob debitam regi pecuniam, siue alia de causa, immunes sint ab omni vexatione, tam ipsi quam eorum facultates. Permitto etiam ut reparetur templum, & operum sumptus de meis pecuniis fieri iubeo: sicut & mœnia & turres altas equæ de meo volo ædificari. tum si quæ sunt loca per Iudæam apta ad struendas artes, imponendæque præsidia, & hæc meo sumptu muniantur. Atque hæc fuerunt literæ ac pollicitationes Demetrii. Alexander autem rex magnis copiis contra-ctis tam è mercenario milite, quam eo qui in Syria defecerat à Demetrio, omnes in hostem duxit, collarisque signis sinistrum cornu Demetrii oppositam sibi aciem terga cœgit vertere: hærentesque diu fugientium vestigiis etiam castra eorum diripuerunt. at dextrum cornu in quo rex ipse pugnabat, compulsus est loco cedere: & reliquis effusus fugientibus, Demetrius fortiter decertans alios hostium occidit, alios non sustinentes ipsius impetum persequens, abreptus est in cœnum quoddam profundum & transitu difficile: vbi prolapsus equo, omni effugio destitutus, ab accurrentibus oppressus est. Circundatum enim corona confixerunt iaculis, at ille etiam pedes generosè repugnabat, donec crebris vulneribus confectus succubuit. Hic fuit finis Demetrii post exactum regni annum vndecimum, sicut in aliis commentariis iam antè demonstraui.

CAP. VI.

De templo Dei ab Onia edificato.

IIII. **O**Nias aut pōtificis Onia filius, qui profugus Alexandriæ degebat apud Ptolemæum Philometorē, ut iā ante diximus, vidēs Iudæam

O Δὲ οὖν τῷ ἀρχιερεὶ ἡδὲ ὁμῶν μὲν δὲ ὦν τῷ πατρὶ, ὅς ἐν ἀλιξασθῆναι φυγὼν παρὰ τὸν Πτολεμαῖον τὸν ἐπικρατοῦντα φιλομήτορα διήλθον, ὡς καὶ παρὰ τὸν εἰρηκαμὲν δίδων τὴν ἰουδαίαν

αὐτῇ φησὶ καταστῆσαι ἵνα φυλάσων ὑμῖν αὐτὴν. καὶ ἰουδαίαν ὅπως ἀρχιμαλακῶντας καὶ δ' ἄλλοις οἰτας ἐν τῇ ἐμετέρᾳ, ἀφίμω ἰλδοθῆναι. καὶ δ' ἄλλοι μὲν δὲ ἀγλαυέδω ταῖς ἰουδαίαν ὑπερβύμα. τὰ δ' ὅτι βαβυλῶν καὶ ἰορτὴ ἀπασι, καὶ ἔτις αἱ παρὰ τὴν ἰορτὴν ἡμέραι, ἔσονται ἀπλῆς. τὸ αὐτὸν ἔσονται καὶ τοῖς ἐν τῇ ἐμετῇ κατοικοῦντας ἰουδαίους ἰλδοθῆναι καὶ ἀνιπηρεῖσαι ἀφίμω, καὶ τοῖς στρατιώταις μετ' ἐμοῦ βασιλεύουσιν ἐπιβίβω, καὶ μέλει ἱστομενίων ἐξίστω τῷ. τῷ δ' αὖτε ὅποι, αἱ ἀπίωσι πύξον. ὡς καὶ πὲρ ἐμὴν σράττωμα μετὰ λαμβάνει. καταστῆσαι δ' αὐτῶν, οὐκ ἔστιν εἰς τὰ φρεσίν, παρὰ ὅτι καὶ πᾶσι φυλάξει τὸ σῶμα περὶ ἡγίας. ὅπως ὅτι πεισθῶν ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἀλλοί. ἐπὶ ἔτι δὲ τοῖς πατρίοις χρεῖται νόμοις καὶ τοῖς φυλάσσειν, καὶ τοῖς ἔτις τοῖς πατρίοις ἐν τῇ ἰουδαίᾳ νόμοις, ὑποπῶσται βύλομα. καὶ τὰ ἀρχιερεὶ ἐπιμελῆς ἐστίν, ἵνα μὲν εἰς ἰουδαίαν ἀλλοίχη ἐπὶ παρὰ σκυμνῶν, ἡ μόνον τὸ ἐν ἱεροσολύμοις. δίδωμι δὲ ἐν τῷ ἐμῷ εἰς τὴν διαπάνω τῷ θυσιῶν κατ' ἑτοῖς μυριάδας ἐσίν. τὰ δ' ἐπελευσθέντα τῷ χρηματῶν ὑμῶν περὶ ἐπὶ βούλομαι. τὰς δ' μυρίας δραχμὰς, αἱ ἐλάμβανον ἐκ τῶν ἱερῶν οἱ βασιλεῖς, ὑμῖν ἀφίμω, ὅπως τὸ παρὰ σκῆπτρον αὐτὰς τοῖς ἱερῶν πᾶσι λαμπυροῦσι τὰ ἱερὰ. καὶ ὅσοι δὲ αὐφύωσιν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ ἐν ἱεροσολύμοις, καὶ εἰς τὰ ὑπὲρ αὐτὰς χρηματίζοντα, ἡ βασιλικὴ ὀφείλοντες χρημάτα, ἡ δὲ ἀλλοί ἀπὸ τοῦ λαλοῦσιν οὐ ποῖ, ἐπὶ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν, σῶμα ἔστω. ἐπὶ ἔτι δὲ καὶ ἀκαρνίζειν τὸ ἱερὸν καὶ οἰκοδομῆναι, ὅπως εἰς τὰ ταῦτα διαπάνης ἐκ τῶν ἐμῶν γινόμενης, καὶ τὰ τέλη ὅτι συλῶνται τὰ πόλεως οἰκοδομῆσθαι, καὶ πύργους ὑψηλοῦς ἐγείρειν, καὶ ταῦτα ἐκ τῶν ἐμῶν αἰσῶνται. εἰ δὲ πᾶσι ἐπελευσθῶν ἐστὶ σκεπῆναι τῇ ἰουδαίᾳ χώρα ὅπως ἐπὶ, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐμῶν κατασκάδαται. ταῦτα ὑπαρχοῦντος καὶ χαλκὸς ἐξ ἡμῶν ἐξαίρει δημηγῆσι τοῖς ἰουδαίοις. ἀλλ' ἐξαίρει ὅτι ὁ βασιλεὺς δύναμιν μεγάλαν συναγαγὼν μαθοφόρον, καὶ τῶν παρὰ σκῆπτρον ἐκ τῆς συρείας αὐτὰς στρατῶν, ἐπὶ τὴν δημηγῆσι ἰσράτιν. ἐμὴν γῆν ὑμῶν, πὲρ δὲ δῶν μόνον κλέσας τῷ δημηγῆσι, ἔτι δὲ τοῖς ἐρατοῖς εἰς φυγὴν, ἐπὶ δὲ ἔτι δὲ ἀρχὴ πολλῶν, κατὰ τὴν συχρῶν αὐτῶν καὶ διαρπάζει τὸ στρατὸν πᾶσι. τὸ δὲ δίδωμι οὐ συνίσταται ἐπὶ τὸν δημηγῆσι, ἡ τὰ ταῦτα. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐφυγον. δημηγῆσι δὲ γῆναιως μαχόμενος, οὐκ ἐλίσσει μὲν αἰσῶν τῶν πολέμων, δίδωμι ὅτι τοῖς ἄλλοις, εἰς τὴν αἰσῶν, εἰς τὴν βαβυλῶν καὶ δυσχερόντων. ἐπὶ συνίσταται πᾶσι τοῖς αὐτῶν τῷ ἱερῶν, μὴ δὲ αὐτῶν δὲ ἀφύωσιν αἰσῶν. τὸ δὲ συμβεβηκός ἐπὶ αὐτὸν ἰδόντες οἱ πολέμοι αἰσῶνται, καὶ κυκλωσάμενοι τὸν δημηγῆσι, πάντες ἰσῶν αὐτὸν ἡκόντων. ὁ δὲ, πᾶσι δὲ ὡς, γῆναιως ἀπὸ μαχόμενος, καὶ πολλὰ τῶν φάσματα λαβὼν πολλὰ, ἐπὶ μὲν αὐτὸν ἐν δυνάμει κατέπεσε. καὶ τέλος μὲν τοιοῦτο τὸν δημηγῆσι κατέπεσε, ἐπὶ βασιλεύσαντα ἰαί, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις διδελώκαμεν.

Κεφάλαιον ε'.

Ἡ οὖν φίλια πρὸς τὸν φιλομήτορα Πτολεμαῖον, ἐπὶ ὅτι ἐκείνην τὴν ἰσῶν καλούμενον γὰρ.

Ἡ οὖν φίλια πρὸς τὸν φιλομήτορα Πτολεμαῖον, ἐπὶ ὅτι ἐκείνην τὴν ἰσῶν καλούμενον γὰρ.

[illegible]

A vastaram à Macedonibus corumque regibus, & sibi æternam memoriam parare volens, decreuit à rege Ptolemæo & regina Cleopatra per literas petere, vt sibi liceat in Ægypto instar illius Hierosolymitani, templum ædificare, & in eo Leuitas & sacerdotes ex suo genere constituere. Hoc autem consilium cepit fictus maximè prophetæ Esaiæ varicinio, qui ante sexcentos amplius annos prænuñciarat fore omnino vt templum aliquando Deo maximo ædificaretur in Ægypto, idque hominis Iudæi opera. Hoc igitur oraculo excitatus scribit Ptolemæo & Cleopatraz talem epistolam. Dum in bello strenuam vobis operam nauans cum Deo, varias regiones obirem, animaduerti apud Cœlesyriam & Phœnicen & Leontopolim, quæ est in præfectura Heliopolitana, aliisque in locis Iudæos præter decorum habere templa, & ideo male inter eos conuenire: quod & Ægyptiis vsu venit, propter multitudinem templorum & diuersitatem religionum. Et quia locum idoneum inueni apud castrum quod agrestis Bubastis dicitur, plenum varia materia sacrisque animalibus, rogo vt mihi permittatis templum, quod illic est nulli sacratum numini, iamque collapsum repurgare, & aliud loco eius Deo maximo extruere ad Hierosolymitani illius similitudinem, pari etiam modo & mensura, pro salute tua & reginz atque liberorum vestrorum: vt Iudæi qui Ægyptum incolunt illuc conuenientes, quo magis alent mutuam cõcordiam, eo accommodatiores fiant tuis vñibus. Nam & Esaias vates prædixit, quod erit domino Deo sacrarium in Ægypto, & alia multa de eo loco cecinit. His Oniæ literis acceptis, rex & soror eius ac coniux Cleopatra declarauerunt suam pietatem per epistolam quam ei rescripserunt. Nam peccatum hoc & præuarcationem legis à se in Oniæ caput reiecerunt: sic enim rescriptum habet. Rex Ptolemæus & regina Cleopatra Oniæ gaudium. Legimus tuas literas in quibus postulas, vt tibi permittamus illud apud Leontopolim præfecturæ Heliopolitanz collapsum templum repurgare, quod vocatur agrestis Bubastis: quod sanè miramur, si poterit acceptum esse Deo templum statutum in impuro loco & pleno animalibus. Sed quoniam ais prophetam Esaiam iam olim hoc prædixisse, permittimus tibi hoc quatenus potest salua legis obseruatione fieri, ne videamur per hoc peccare in Dominum. Onias igitur impetrato loco, extruxit ibi templum & altare Deo ad Hierosolymitani similitudinem, sed minus & non paræquè opulentum. Mensuram verò eius & vasa nunc non libet repetere, commemorata iam antè in septimo belli & captiuitatis Iudaicæ volumine. Nec defuerunt Oniæ similes ipsius Leuitæ sacerdotes, qui illic diuinum cultum frequentarent & instaurarent ceremonias. Sed de hoc templo hætenus. Apud Alexandriam verò inter Iudæos & Samaritas, qui sub Alexandro magno Garizitani templi religionè induxerunt, seditio est exorta de sacris ipsorū, ita vt res ad regis cognitionè

Ipse verò suis mandauit vt obiectis scutis exciperent tela immissa ab equitibus. qui cum hoc fecissent, exhausti sunt telis equites, nec tamen quenquam laeserunt. non enim penetrabant ad corpora, sed obiecta scutorum ceu testudine, densitate eorum facile repellebantur, & cadebant irrita. Vbi verò iaculando à mane vsque post meridiem lassatum hostem animaduertit Simon, phalangem aggreditur, & vsus egregia suorum opera hostem coegit fugere. quo viso equites, ne ipsi quidem locum suum tenuerunt: sed fessi diutina iaculatione, & videtes nihil amplius spei situm in peditibus, nullo ordine confusi fugiebant, dissipati per totam planiciem. Ionathas autem victos Azotum vsque persequens, multis caesis reliquos desperata salute in templum Dagonis, quod est in ea vrbe, compulit. qua capta eodem impetu, & ipsam & circumuicinos vicos incendit. ac ne Dagonis quidem religione deterritus, & fanum ipsius & quotquot eò confugerant concremauit. fuitque numerus tam eorum qui exusti sunt, quam qui ceciderunt in praelio, octo millia hominum. Deuicto igitur hoc exercitu, ab Azoto profectus ad Ascalonem admouit copias. & cum extra urbem castra posuissent, prodierunt ad eum Ascalonitæ cum hospitalibus muneribus. quibus acceptis, & collaudata eorum voluntate, reuerlus est illinc Hierosolyma, multam secum ducens prædam, quam abegit deuictis hostibus. Caterùm Alexander audito quoddam victus esset dux eius Apollonius, simulabat se lætum, quandoquidem ille præter animi sui sententiam aggressus esset Ionatham, amicū & socium: & misit ei virtutis ergo fibulam auream, quod gestamen solis cognatis regis concedebatur, & Accaronis toparchiā ei possidendam in perpetuum addixit. Per idem tempus Ptolemæus Philometor cum navalibus & terrestribus copiis venit in Syriā, Alexandro genero laturus auxilium, alacriter excipientibus ipsius iussu ciuitatibus vsque Azorum, vbi obrundebatur querimoniis deplorantium Dagonis templi incendium: accusabantque populariter Ionatham autorem eius iniuriæ, qui & agros eorum vastasset ferro ac flammis, & plurimos ciuium dedisset exitio, Ptolemæo penè dissimulanter audiente eorum querimonias. Ionathas verò apud Ioppen ei occurrit, exceptus & muneribus & omni honoris genere. deinde cum vsque Eleutherum fluiuium regem deduxisset, reuersus est Hierosolyma. postquam autem Ptolemaidem peruenit, minimum abfuit quin oppressus sit Ptolemæus, Alexandri insidiis per Ammonium eius amicum appetitus. quibus detectis scripsit Alexandro, deposcens Ammonium ad supplicium, quod meritum aiebat, propter struclas sibi insidias. qui cum non dederetur, intellexit ipsum Alexandrum earum fuisse autorem, & cœpit cum magno odio prosequi.

αὐτὸν ὥς τὸ ἐλδοῦν κταυρῶν ποταμῶν, πάλιν ὑπέστρεψεν εἰς ἱεροσόλυμα. γυμνοῦντο δὲ ἐν πόλει καὶ διὰ πᾶσαι πόλεις ποροδοκίαι μικρῆ διφθέρῃ πτολεμαῖος ἐπιβουλεύει ὑπ' ἀλεξάνδρου δι' αἰμωνίας, ὅς ἐστι γὰρ αὐτῶν φίλος. ὁ ποταμὸς ἦν ἐπιβουλῆς γυμνοῦντος, πτολεμαῖος γράφει τῷ ἀλεξάνδρῳ, πρὸς κάλασιν ὅθεν τ' αἰμωνίων ἐπιβουλεύει, λέγων πρὸς αὐτὸν, καὶ δίκην δέχεσθαι αὐτὸν ἀξίων ὑποχέειν. ἐκ ἐπιδοκῆν δὲ τὸ ἀλεξάνδρου, σιωπῆς ἐκείνου ἐν τὸν ἐπιβουλεύονται, χαλεπῶς πρὸς αὐτὸν διετίθη.

A αὐτὸς ὅτε σὺ αὐτῶν ποροδοκίαι ποροδοκίαι τοῖς ὀπλοῖς, ὅπο δὲ χροὶ τὰ βίβλην τὰ ὄψα τῶν ἰππέων, καὶ οἱ μὲν ἐποίησαν τὸ καλῶς εἶναι. οἱ δὲ τὸν πολεμίων ἰππεὺς, ἐπ' αὐτοὺς ἀφ' ὧν τὰ βίβλην μέλει καὶ ὅθεν ἐκείνη διετίθη, καὶ αὐτοὺς ἐβλάπτον. καὶ δὲ δι' ἐκείνους τῶν σωματίων τὰ βαλλομένων, συμπεραίνονται ὅτι τὰς ἀσπίδας σιμωνοῦντο καὶ πικρότερος ἐπαφίοντο, ῥαδίως ἐκέρχεται, καὶ ἀποκτείνονται ἐφ' ἑαυτοῖς. ὡς ὅτι παρείδοντο ἀπὸ ποταμῶν δ' εἰλησθε ὅτι ἀποκτείνονται εἰς αὐτοὺς οἱ πολεμιοὶ, τοῖς αἰμασιν καὶ κακότητι αὐτοῦ, συμβόλῃ τῇ φάλαγγι, καὶ ποροδοκίαι χρησιμῶν πολλῇ τῇ στρατιᾷ αὐτῶν, ἔπειτα τοῖς ἐχθροῖς εἰς φυγὴν. διασπείροντο δὲ τοῖς ποταμοῖς φεύγοντας οἱ ἰππεῖς, καὶ αὐτοὶ μὲν οὖν, ἀλλὰ παρὲς τοὺς ὄντας αὐτοὺς δὲ τὸ μέλει δ' εἰλησθε μέλει, καὶ ὅτι τῶν ποταμῶν ἐλπίδος αὐτοῖς ἀπολωλείας, ἀκούσματος καὶ σιμωνοῦ καὶ ἐφ' ὅσον, ὡς ἐξαχθὶς αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ δαμασκού, ἀποκτείνονται τὸν ποταμῶν. διότι αὐτοὶ ἰωνάθης μέλει τῆς ἀζώτου, καὶ πολλοὺς ἀμαρτῶν ἀποκτείνοντας τῆς σπηλαίας ἠγάγεον ἐπὶ τὸν τὸν δαμόντος ναὸν καταφυγῶν, ὅς ἐν ἀζώτῳ λαβὼν δι' ὅς ἐκ παλαιότητος ἰωνάθης τὴν πόλιν, αὐτῶν τὸ ἐκέρχεται, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν καμῶν. ἀπὸ γὰρ ὅτι οὐδὲ τὸ δαμόντος ἱερὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκέρχεται καὶ τοὺς εἰς αὐτὸ συμφορησάτους διέφθειρε. καὶ ὅτι πᾶν πλῆθος τῶν ἐν τῇ μάχῃ παύσαντων καὶ καταφλέγοντων ἐν τῇ ἱερᾷ τῇ πολεμίων, ἥσαν ὁ κατακτείνονται. κρατήσας δὲ τοσούτης δυνάμεως, ἀφ' ὧν ἀπὸ τῆς ἀζώτου εἰς ἀσκαλὸν αὐτῶν ἐλθόντες, καὶ καταπρατοῦντο ἀπὸ τοῦ εἶναι τῆς πόλεως αὐτῶν, ποροδοκίαι εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν οἱ ἀσκαλωνῖται, ἐξ ὧν ποροδοκίαι αὐτῶν καὶ τῶν ποταμῶν. ὅτι, ἀπὸ δι' ἐκείνους αὐτοὺς ποροδοκίαις, αἰσθῆται ἐκείνην εἰς ἱεροσόλυμα, πολλὰ ἰπποκταυρῶν λείας, καὶ ἔλασεν ἐκείνην νικησας τοὺς πολεμιοὺς. ἀλεξάνδρου δὲ ἀκούσας ἠττημένους τὸν αὐτὸν στρατηγὸν ἀπολαύοντων, ποροδοκίαι τὸ χαίρειν ὅτι αὐτῶν τῶν αὐτῶν γυναικῶν σιωπῆσαι ἰωνάθης, φίλος ὄντων καὶ συμμάχων, καὶ πᾶσαι πρὸς ἰωνάθην μὲν τὸν αὐτῶν, καὶ γὰρ καὶ πᾶς διδόντες, πόρπῃ χροῦσας ὡς εἶδος ἐστὶ διδόντες τοῖς τὸ βασιλεῖον συγχοῖσι, καὶ τὴν ἀκροαθῆναι καὶ τὸν τοπαρχῆα αὐτῆς, εἰς κληρονομίαν ἐπιτίθει. ὑπὸ δὲ τῶν τὸν ποταμῶν καὶ βασιλεῖος πτολεμαῖος ὁ φιλομήτωρ, ναυπηγῶν ἄγων δύναμις, καὶ πᾶσι εἰς συνέαν ἦκε, συμμάχων ἀλεξάνδρου. γαμβρὸς γὰρ αὐτῶν αὐτῶν, καὶ πᾶσαι ποροδοκίαι αἱ πόλεις αὐτῶν ἀλεξάνδρου καλῶσαντο. ἐκ δὲ χροῦσας παρὶ περὶ ἑὸς ἀζώτου πόλεως, ἐκ δὲ πάντας καταβόου αὐτῶν πρὸς τὸ ἐκέρχεται ἱερὸν αὐτῶν δαμόντος. καταγόμενοι τὸ ἰωνάθου τὸ ἀφαισταντο, καὶ τῶν χροῦσας πυρπολίσαντο, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀποκτείναντες. καὶ πτολεμαῖος μὲν ταῦτα ἀκούσας ἠσυχασεν. ἰωνάθης δὲ εἰς ἰόππην ἀπαντήσας πτολεμαῖον, ἐξ ὧν τὸ λαμπερὸν παρ' αὐτῶν τυγχάνει, καὶ πᾶς ἀπάσης. ἐπειτα ποροδοκίαις καὶ διὰ πᾶσαι πόλεις ποροδοκίαι μικρῆ διφθέρῃ πτολεμαῖος ἐπιβουλεύει ὑπ' ἀλεξάνδρου δι' αἰμωνίας, ὅς ἐστι γὰρ αὐτῶν φίλος. ὁ ποταμὸς ἦν ἐπιβουλῆς γυμνοῦντος, πτολεμαῖος γράφει τῷ ἀλεξάνδρῳ, πρὸς κάλασιν ὅθεν τ' αἰμωνίων ἐπιβουλεύει, λέγων πρὸς αὐτὸν, καὶ δίκην δέχεσθαι αὐτὸν ἀξίων ὑποχέειν. ἐκ ἐπιδοκῆν δὲ τὸ ἀλεξάνδρου, σιωπῆς ἐκείνου ἐν τὸν ἐπιβουλεύονται, χαλεπῶς πρὸς αὐτὸν διετίθη.

milites, oblitus & auxilij & affinitatis, quæ per Cleopatraz nuptias recens intercesserat. Illi vero petrosi hominis ingratitudinem receperunt sc Alexandria, elephantis tamen in eius potestate relictis. Interim Ionathas pontifex coactis è tota Iudæa copiis, aggressus est oppugnare arcem Hierosolymis & Macedonicum præsidium, cum desertoribus religionis qui eò confugerant. Hi primùm contemnebant conatus Ionathæ, quoddam satis fiderent loci munitionibus: tandem nocte aliquot scelesti elapsi perueniunt ad Demetrium, arcis oppugnationem nuntiantes. Qui iratus mouit exercitum ex Antiochia contra Ionatham: cumque peruenisset usque Ptolemaidem, acciuit eum ad se per literas. Ille non intermissa oppugnatione, cum senioribus populi & sacerdotibus aurum, argentum, vestem, aliâque xenia deferens venit ad Demetrium, & hac munificentia mitigauit regis animum: tractatusque honorificè, confirmatus est in pontificatu, quemadmodum à superioribus regibus. Accusatoribus autem eius transfugis fidem non habuit: verumetiam rogatus ut pro Iudæa vniuersâ tribusque attributis ei toparchiis, Samaria, Ioppe, & Galilæa, trecenta tantum talenta penderentur, concessit per diploma tale. Rex Demetrius Ionathæ fratri & Iudæorum gèti gaudium. Exemplum epistolæ quam scripsimus Latheni parenti nostro, misimus ad vos ut scireris: Rex Demetrius Latheni patri gaudium. Genti Iudæorum amicis nostris & iura amicitiz seruantibus, decreui beneuolentiæ gratiam referre. quapropter tres præfecturas, Apherimam, Lyddam, Romatham cum suis finibus, Samaritis ademptas ad Iudæam attribuo: & remitto quicquid solebant ante me reges accipere à sacrificantibus Hierosolymis, aliâque tributa pro fructu terræ atque arborum: præterea salinarum vectigal & aurum coronarium: neque quicquam horum exigitur in posterum. Cura igitur ut huius scripti exemplar mittatur ad Ionatham, & deducatur in illustri aliquo loco templi sanctissimi. Hactenus diploma. Porro Demetrius videns ditionem suam pacatam, & nihil timendum periculi, dimisit exercitum, & stipendia militum minuit, solis exteris mercedem soluens, quos secum è Creta aliisque insulis collectos adduxerat. quamobrem odium sibi concitauit apud proprium militem, cui ipse nihil numerabat, solito ab aliis ante eum regibus etiam pacis tempore stipendium accipere, ut hoc pacto alacriores fierent, ad subeunda quoties opus esset pericula.

ἔτι δὲ γραφέντα ταῦτ' ἰὼν. ὁρῶν ὁ δὲ Δημήτριος εἰρηνικὸν οὐκ εἶναι, καὶ μηδὲν αἰνέοντα, καὶ μὴδὲν αἰνέοντα, καὶ μὴδὲν αἰνέοντα. καὶ τὸν μισθὸν αὐτῶν ἐμείψατο. καὶ μόνοις τούτων ἐχρήσατο τῆς ξηρολογηθῶσιν, οἱ συναίεοντες ἐκ κρήνης αὐτῆς, καὶ ἐκ τῆς ἄλλων κρήνης. ἐχθρὰ γὰρ αὐτῶν καὶ μίσος ἐκ τούτου γίνεται, ὥστε τῶν στρατιωτῶν, οἷς αὐτὸς μισθὸν οὐκ ἔτι παροῖχεν. οἱ δὲ αὐτῶν βασιλεὺς καὶ ἐπ' εἰρηνικῆς χρησάμενος αὐτοῖς ὁμοίως διατίθεται, ἵν' ἀντιοιῶνται ἑχθροῖς καὶ ἐν τοῖς ἑσπέραις αὐτῶν ἀγῶσιν ἐν δυνάμει ποτὶ τοὺς ἐχθρούς.

A στρατιωτῶν, τὰ συμμοχλίας ἐκλαθόντες, καὶ ὅτι πᾶν θυρὸς ἦν αὐτῶν, καὶ δὲ τὸν τ' κλειπάρας γάμον συγγενῆς. οἱ δὲ ἐν στρατίᾳ, φέρουσιν αὐτὴ τὴν ποτινείαν εἰς ἀλεξάνδρειαν, ἥντι δὲ ἐλεφάντων δημύτειον ἐγχεατὴς γίνεται. ἰωνάθης δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀπάσης τῆς ἰουδαίας στρατὸν συναγαγὼν, πρὸς βαλὼν ἐπιλόρκει τὴν ἐν ἱεροσολύμοις ἀκρὰν, ἔχουσαν μακεδονικὰ φρουράν, καὶ τῶν ἀσπίδων πινὰ καὶ τὰ πεφύργωτον τὴν πᾶτερον σιμὴθειας. οὗτοι δὲ τὸ μὲν φράτον κατὰ φρόνου ὡς ἰωνάθης ἐμνηστὰς ὡς τὴν αἰρήσαν, πεπιστυκότας τῇ ὀχυρότητι τῆ χειρὸς. νυκτὸς δὲ πῆλιν ἐν αὐτῇ ποτινείᾳ ἐξελθόντες, ἤκουσαν πρὸς δημύτειον, καὶ τὴν πολιορκίαν αὐτῆς τῆς ἀκρὰς ἐμείψον. ὁ δὲ τοῖς ἡγεγεμένους παρεξυμνεῖς, ἀπαλαβὼν τὴν δύναμιν, ἦλθεν ἐκ τῆς ἀποχέρας ἐπὶ τὸν ἰωνάθην. γηρόμηνος δὲ ἐν πολιορκίᾳ, γράφει καλῶν αὐτὸν ἀφ' ὧν πρὸς αὐτὸν εἰς πόλιν.

C ματῖδε. ὁ δὲ ἐν τῇ πολιορκίᾳ, οὐκ ἔπαυσεν. τοῖς δὲ πρὸς βυτῆρας τὴν λαοῦ ἀπαλαβὼν καὶ τοῖς ἰσρέε, καὶ χρυσὸν καὶ ἀργύρον καὶ ἰσθῆτα, καὶ πλῆθος ἑσθίων κομίζων, ἦκε πρὸς τὸν δημύτειον. καὶ τοῖς τοῖς δωρησάμενος αὐτοῖς, διεπαρίει τὴν ὀργὴν τῆ βασιλείας. καὶ πικρὸς ὑπ' αὐτῆς, λαμβάνει ἐσθῆτα ἑχθρὸν τὴν ἀρχιερεὺς αὐτῶν, καὶ τῶν ὡς τῶν πρὸς αὐτῆς βασιλείᾳ ἐκίκατο. κατὰ φρόνου δὲ αὐτῆς τῶν φυχάτων, ὁ δημύτειος οὐκ ἐπίστευσεν. ἀλλὰ καὶ ὡς κατέστη αὐτὸν ὅπως ἔσθ' τῆς ἰουδαίας ἀπάσης, καὶ τῶν τριῶν τοπαρχῶν, σαμάρειας καὶ ἰσθῆρας καὶ γαλιλαίας, τριῶν τῶν τῶν διδῶσι, καὶ ὡς πάντων ἐπιστολὰς αἱ ἀφ' αὐτῶν τὸν τρόπον τῶν. βασιλεὺς δημύτειος ἰωνάθῃ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν ἰουδαίων ἔδνει χάριν. τὸ ἀντιγραφὸν τῆς ἐπιστολῆς ἥς ἔγραψα λαθόνει τῶν συγγενῶν ἡμῶν, ἀπιστὰ καὶ ἡμῶν ἵν' εἰδῆται. βασιλεὺς δημύτειος λαθόνει τῶν πατέρων χάριν. τῶν ἰουδαίων ἔδνει ὅτι φίλος, καὶ τὰ δέχεσθαι τὰ πρὸς ἡμᾶς φυλάττονται, τῆς δυνάμεις ἔχοντα χάριν ὡς ἀχρῶν. καὶ τοῖς ἑσθῆς ἡμῶν ἀφαιρεῖται, καὶ λυδία, καὶ ῥωμαῖα, οἱ τῇ ἰουδαίᾳ προσετίθησαν ὑπὸ τῆς σαμάρειας, καὶ τὰ πρὸς κυρῶντα τοῖς τοῖς, ἔτι τὰ ὡς ὡς τῶν θυόντων ἐν ἱεροσολύμοις ἐλάμβανον οἱ πρὸς ἡμῶν βασιλεὺς, καὶ ὅσα ὑπὸ τῶν στρατιῶν τῆς γῆς καὶ τῶν φυτῶν, καὶ τὰ πᾶσα τὰ πρὸς ἡμῶν ὑμῖν, καὶ τὰς λίμνας τῶν ἀλῶν, καὶ τοῖς κομίζουσιν ὑμῖν σφαίρας, ἀφίημι αὐτοῖς. καὶ οὐδὲν ὡς ἀφαιρεῖται τούτων ὑπὸ τῆς νύκτος, οὐδὲ εἰς τὸν ὅτιοντα χρόνον. φέρουσιν οὐκ ἵνα τούτων ἀντιγραφὸν γῆνται, καὶ δοθῇ ἰωνάθῃ, καὶ ἐν ὅτιοντα τόπῳ τῆς ἀγῶν ἱερῶν πᾶσι. τὰ

Ὡς τῶνδ' ὁ δ' ἀπαμείβετο χαταπολεμένους δημιῖταιον, ἀπὸ χῶ
 πρὸ ἀλεξάνδρου ἣν παρέδωκε πῶ βασιλείᾳ, πεισιπύχῳ ὃ ἔ-
 πας σύμμαχον ἰωάννην.

*Tryphon Apamennus post denictum Demetrium
Antiocho Alexandri filio regnum asse-
rit, recepto in amicitiam
Ionatha.*

ΑΜέλει ταύτῳ νοήσας ἡ δύσνοια τῆς εραπῆς
 πρὸς δημήτριον ἀλεξάνδρου πῆς στρατηγός, ἀπα-
 μύς τὸ γένος, διόδοτος δὲ ξύφων ὀπικληθεὶς, ὡς α-
 γίνετ' ἀρχαῖς ἔρεται πρὸς μάχῃ τὸν ἀλεξάνδρου
 υἱὸν ἀπίστον. καὶ δηλώσας αὐτῷ τὴν δύσμενοιαν τῷ τῷ
 στρατῷ μακρῶν πρὸς δημήτριον, ἔπειθεν αὐτῷ δὲ νῦν τῷ
 ἀπίστον. βασιλείᾳ γὰρ αὐτὸν ποιήσας, καὶ τῷ ἀρχὴν
 αὐτῷ τῇ πατρὸς ἀποκαταστήσας. ὃ γὰρ τὸ μὲν φερόμεν,
 αὐτῷ ἔχον ὑπὲρ ἀπείρας. ὕστερον ὃ πολλὰ χροῖον πρὸς
 λιπαρίσας τῆς ξύφωντος ἐκινῆσθαι τῷ πρὸς αἰρεσι-
 οῖς ἀξύφων παρελάθει. καὶ τὰ μὲν περὶ τοῦτου τῆς
 ἀρχῆς ἐν τοῖς τοῖς ἐπὶ ἡρώδῃ. ὁ δὲ ἀρχιερέως ἰωνάδης ἐπ-
 ἔχον βυθόμυρος τοῖς ἐν τῇ ἀρχῇ τῇ ἰεροσολύμων
 καὶ τοῖς ἰουδαίων φυλάδας. ὁ ἀσθεὶς, ὁ τοῖς ἐν ἀπεί-
 τοῖς ἐν τῇ χώρᾳ φερούσι, πύμψας πρὸς δημήτριον
 ὡς καὶ πρὸς αὐτὸς παρελάθει τοῖς ἐν τοῖς ὀχυρώ-
 μασι τῷ ἰουδαίας ἐκβαλεῖν. ὁ δὲ οὐ ταῦτα μόνοι αὐτῷ
 παρέξεν, ἀλλὰ ὁ μετὰ τούτων ὑπαρχόντ' ἡμῶν τὸν ἐν
 χερσὶ πόλεμον. τίς τὸ γὰρ ἀρχαῖς. ἔτι δὲ αὐτὸν καὶ
 συμμαχίαν πύμψας δηλὸν ἀποστήσας τῷ δυνάμει
 αὐτῷ. καὶ ἰωνάδης μὲν ξιγίλους ὀπικλῆς ἀνδρὸς στρα-
 τώτας, ἔπειτα ἀποχρῆς ἡ μισοῦντες τὸν δημήτριον
 ὡς αὐτὸν πεπνυμένον ὑπὲρ αὐτῷ κακῶς, ἀπὸ χερσὶ μύροι
 δὲ αὐτῷ ὁ δὲ τὸν πατέρα δημήτριον, πολλὰ εἰς αὐ-
 τοῖς ὁρᾶσθαι τῷ, καὶ ἐν ἐπὶ τῷ λαβὼν κατ' ὃν
 ἐπὶ τῷ αὐτῷ. νοήσας τὸν δὲ συμμαχίαν παρῶσαν
 ὡς ἰωνάδης τῷ δημητρίῳ, ὁ συμμαχῆσθαι τὸν
 πολλὴν ἀντιπρὸς δυνάμει ἐν μὴ φθάσας τὸν πρὸς αὐτῷ
 λαβὼν αὐτὸν, ἀπὸ πάντας τὰ ὅπλα, καὶ ὡς αὐτὸς
 τοῖς βασιλείοις αὐτῷ ὁρᾶν πολιορκίας, καὶ τὰς ὁρᾶ-
 σεις ὁρᾶσθαι, ἔχοντι χερσὶ αὐτῷ τὸν βασιλείαν.
 ὃ γὰρ τὸν δυνάμει ὁρᾶν τῷ ἀποχρῆς ἐκ πολλοῦ μύροι
 πρὸς αὐτὸν καὶ ἐν ὅλοις ὄντας, ὡς λαβὼν τοῖς μύ-
 ροις, καὶ τοῖς πύμψας ὑπὲρ ἰωνάδου ἰουδαίας,
 συμβάλλει τοῖς ἀποχρῆσι. ὁ δὲ αὐτῷ ὑπὲρ αὐτῷ, πολ-
 λαὶ γὰρ ἦσαν μυριάδες ἑτάται. ἐλπίοντες ὃ τὸν
 ἀποχρῆς κερταύτας ἰουδαίῳ, ἐπὶ τὰς εἰρας τῷ
 βασιλείων ἀσθεὶς, ἐκείνῳ ἔβαλλον τοῖς ἀπο-
 χρῆσι. καὶ τὸ μὲν αὐτῷ τὸ πᾶσι ὑπὲρ αὐτῷ ὄντας πύ-
 ρωτάται ὁρᾶν τὸ ὕψος, πύμψας δὲ αὐτῷ κακῶς ὁρᾶν
 τὸ αὐτῷ μάχῃ, τῷ συμφέρι αὐτοῖς οἰκίαν ἀπὸ-
 σσᾶν. ὁ ταύτας μὲν δὲ τῷ πύρρῃ καὶ ἡ γὰρ ὁρᾶν ἐφ'
 ὅλῳ ὁρᾶν αὐτῷ πόλιν, πυκνὰ τῷ οἰκίαν ὄντας,
 καὶ τὰ πύμψας ἐκ ξύλων ὁρᾶν μύροι, πᾶσαι αὐ-
 τῷ ἐπὶ αὐτῷ. οἱ δὲ ἀποχρῆς μὴ δυνάμει βοηθῆσαι
 μηδὲ κερταύτας τὸ πρὸς, εἰς φυγὴν ἔραπῃσας. τῷ γὰρ
 ἰουδαίῳ ἀπὸ δυνάμει ἐπὶ δυνάμει ὁρᾶν αὐτῷ, ὁ
 τῷ αὐτῷ δυνάμει τὸν τῷ πύμψας, ὡς αὐτῷ ὁρᾶν
 βῆ γὰρ αὐτῷ τῷ δυνάμει. ὃ γὰρ βασιλῆς ὁρᾶν τοῖς ἀ-
 ποχρῆσι, ὡς αὐτῷ τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας ἰσοποδ-
 κῶτας, καὶ ὁρᾶν τὸ μὲν κερταύτας, δὲ ἄλλων αὐ-
 τῷ ἀπὸ κερταύτας, ὡς αὐτῷ αὐτῷ ἰεῖν τὰς παντοπύ-
 ας τοῖς τῷ πύμψας, κατὰ πύμψας τῷ εἰσι. δυνάμει
 αὐτῷ, καὶ οἱ ἀπὸ αὐτῷ ἰεῖν γὰρ αὐτῷ δυνάμει.

E Am alienationem militum à Demetrio animaduertens quidam ex Alexandri ducibus genere Apamenus, Diodotus cognomine Tryphon, venit ad Malchum Arabem, qui educabat Alexandri filium Antiochum: & cum indicasset ei quàm infensi essent Demetrio milites, suavit ut sibi Antiochum traderet. effecturum enim se, ut is receptus potiretur paterno imperio. At ille primum difficilem se præbebat, quòd non satis ei fideret: tandem Tryphon euicit assiduis precibus. Interea Ionathas pontifex volens tollere Hierosolymitanæ arcis præsidium, & impios transfugas, reliquosque qui arces tenebant in ea regione, legatione cum muneribus missa ad Demetrium, rogabat eum ut præsidia de Iudææ castellis eiiceret. Qui non hac tantum in re, sed maiora etiam gratificaturum se ei pollicitus est, quàm primum leuatus esset præsentì bello, per cuius negocia non liceret nunc id facere. postulabat etiam ut pro iure amicitie mitteret auxilia, quandoquidem sui milites ad hostem deficerent: moxque tria millia delectorum militum Ionathas ad regem misit. Cæterum Antiochenes exosum habentes Demetrium, tam propter ipsius quàm propter paternas iniurias, cupiebant eum per occasionem aggredi: videntemque auxilium ei venisse à Ionatha, & considerantes breui augendas eius vires nisi matuè præuenirent, correptis armis circumsteterunt regiam velut expugnaturi, & intercepto exitu conabantur illum in potestatem suam redigere. Qui videns populum armatum hostiliter se impetere, assumpto mercenario milite & Iudæis auxiliariis, conflixit cum Antiochenibus, & superatus numero, compulsus est cedere. Tum Iudæi receperunt se in tectum regie, & è superiore loco missilibus feriebant populum: quod cum turd facerent propter loci eminentiam, facile repulerunt eum à proximis ædibus: & mox iniecto in eas igne, incendiū totam urbem peruagarum est propter densitatem ædificiorum, quæ tota fere constabant è materia lignea. Antiochenes ved non valentes ædibus flagrantibus succurrere, in fugam se verterunt. Tum Iudæi de vno lecto in aliud transilientes, miris modis eos inestabantur. Rex autem animaduertens Antiochenos occupatos in eripiendis liberis & vxoribus, & idèd intermisisse prælium, per diuersos angiportus eos aggressus, multis occisis reliquos coegit abiectis armis deditionem facere: & concessa audacis venia, seditionem compescuit, donatosque Iudæos præda quam ex direptionibus parauerant, & collaudatos quasi autores eius victorie remisit ad Ionatham

non sine præclaro virtutis eorum testimonio. postea tamen ingratus apparuit, & non seruauit pollicita, bellum etiam minatus, nisi redderet tributa omnia quæ Iudæorum gens solita est prioribus regibus pendere. Fecissetque etiam ni impeditus esset à Tryphone, coactus apparatus contra Ionatham factum in illum potius vertere. reuersus enim ex Arabia in Syriam cum Antiocho etiam tum adolescente, diadema eius capiti imposuit: & deficientibus ad se omnibus militibus, qui fraudati stipendiis fuerant, aperto bello Demetrium adortus est: & vno prælio factus superior, tum elephantos, tum Antiochenam urbem illi ademit, compulso in Ciliciam cedere. Tum Antiochus adolescens missis literis & legatis ad Ionatham, socium & amicum cum nominat, & pontificatum ei confirmat, concessis & quatuor præfecturis, quæ Iudæorum regioni attributæ fuerant. Ad hæc aurea vasa & pocula vestemque purpuream & ius vtendi misit ei, nec non fibulam auream, cooptato inter amicos primarios. Simonem etiam eius fratrem militibus, quantum eorum esset Tyrium inter & Ægyptum præposuit. Ionathas verò lætus tot collatis in se per Antiochum beneficiis atque honoribus, & ipse suos legatos ad eum simul & Tryphonem misit, amicum se & socium professus, gesturumque vñ bellum contra communem hostem Demetrium, multa de eius ingratitudine questus, quod pro beneficio iniuriam sibi reposuisset. cum igitur permissum esset ei ab Antiocho, collectis etiam à Syria & Phœnice militibus bellum contra Demetrii duces gerere, confestim profectus est ad vicinas vrbes & oppida: à quibus honorifice exceptus, nullis tamen adiutus est militibus. & cum Ascalonem venisset: hic quoque ab oppidanis cum muneribus ei occursum est: quos & ipsos hortatus est, quemadmodum alias vrbes Cœlesyriæ, vt à Demetrio deficerent ad Antiochum, & pro acceptis iniuriis pœnas ab eo repeterent. esse enim multas causas, cur ad hoc consentire debeant. quibus persuasis vt polliceretur auxilia, ad Gazzos peruenit, vt hos quoque conciliaret Antiocho. hos præter spem inuenit portas sibi clausisse, nolentes deserto Demetrio parti aduersæ se coniungere. quare Ionathas irritatus est, vt & agros vastaret, & urbem conaretur vi capere: reliquæque ad eius obsidionem parte exercitus, cum reliqua manu in vicos læuiebat incendiis. Tum Gazzi videntes præsentem calamitatem ab hoste, nec vllum interrim auxilium à Demetrio, & spem quoque incertam propter locorum distantiam, satius existimauerunt illo omisso necessitati suæ consulere: & missis ad Ionatham nunciis recepti sunt in societatem atque amicitiam. Aliquando enim homines non nisi suo malo docti intelligunt quid sit vtile, cum deberent sapere ante acceptum incommodum, & vltro potius

δημητρίου βοήθειαν αὐτοῖς γινομένην, ἀλλὰ τὸ μὲν λυποῦν ἦν παρὸν, τὸ δὲ ὠφελῆσον μακρὸν ἔτι, καὶ ἄδελφον εἰς ὧρα γῆραι, σὺ δὲ οὐκ ἐκείναι εἶναι αὐτῶν ἀφ' ὧν τις ὧρα μὲν ἐκείνο διαπραπείναι. πύμψαντες ἔτι πρὸς τὸ ἰωνάθην, φιλίαι τε ὠμολόγησαν ἐσυμμάχου. οἱ μὲν γὰρ ἀθροιστοὶ πρὸς πείρας τὸ δὲ φανερὸν συνίστατο τὸ συμφέρον. ἀλλ' ὅταν ἐπὶ τῇ κακῇ γῆμοι τυγχάνωσι, τότε γνωσιμαχίσαντες ἂ μὴ δ' ὅλως βλαβεί-

A μὲν τυχεῖν αὐτῶν τῆς συμμάχου. ὕστερον δὲ ἰωνηρὲς εἰς αὐτὸν ἐγχείσῃ, καὶ τὰς ὑποχέουσας διελύσαστο, καὶ πόλεμον ἡπείλυσεν εἰ μὴ τοῖς φόροις αὐτῶν πάντας ὑποδώσῃ, οὐδ' ὠφείλει τὸ τῷ ἰουδαίων ἔθνη ὑπὸ τῷ πρώτῳ βασιλείῳ. καὶ ταῦτα ἐποίησεν αὐτῶν, εἰ μὴ εὐφρον αὐτὸν ἐπέχῃ, καὶ τὴν ἐπὶ τὴν ἰωνάθην αὐτῶν ὧρα μὲν αὐτῶν ἀπαιτήσασθαι εἰς τὰς ὧρας αὐτῶν φροντίδας. ὑποσφίνας γὰρ ἐκ τῆς ἀρεβίας εἰς τὴν σειράν μὲν τῇ παιδὸς ἀπόχου, μετὰ μὲν δὲ τῷ ὧρῃ τῆς ἡλικίας, ὧρῃ τῇ θῆσιν αὐτῶν τὸ δὲ δῆμα. C πρὸς χωρήσαντος τῆς στρατοῦ πεινῆς, ὁ κατὰ λείπῃ τὸν δημητρίον δὲ τὸ μὴ τυχεῖν μισθῶν, πτόλμων ἐκφέρει πρὸς τὸν δημητρίον. καὶ συμβαλὼν αὐτῶν, κρατῇ τῇ μάχῃ, καὶ τοῖς τ' ἐλίσφατας, καὶ τὴν τῷ ἀποχῶν πόλιν λαμβάνει. δημητρίος μὲν ἐν ἡττηθείς, ἀνέχρησεν εἰς κίλικον. ὁ δὲ πῶς ἀπόχος πύμψας πρὸς ἰωνάθην πρὸς βδοῦτας, καὶ μετὰ μὲν C φίλοι τε καὶ σύμμαχοι αὐτὸν ποιεῖται, καὶ τὴν ἀρχιερωσύνην ἐξέβαλεν, καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν παρεχόμενον, ὅτι τὴν χάριν τῷ ἰουδαίων πρὸς ἐπὶ θῆσιν. ἐπὶ γὰρ μὴ σκεδὴν χρεῖσται καὶ ἐκπύματα, καὶ πορφυρῶν ἰδιώταις χρῆσται ποταμοῖς ἐπὶ τῇ πύργῳ ἀπὸς ἡλίου. καὶ πόρπη δὲ αὐτὸν δωρεῇ χρεῖσται, καὶ τῷ πρώτῳ αὐτῶν καλεῖσθαι φίλων. τὴν ἀδελφὸν δὲ αὐτῶν σίμωνα, στρατηγὸν τῆς στρατίας ὑπὸ τῆς κλίματος τῆς τυρίων, ὥς τῆς ἀγνῆς οὐ καδίσησιν ἰωνάθης ὅ τούτοις παρ' ἀπόχου γαγγυμῆτοισι εἰς αὐτὸν ἡδύς, πύμψας πρὸς αὐτὸν τὴν καὶ εὐφρονα πρὸς βδοῦτας, ἐπὶ τῇ φίλος ὠμολόγη καὶ σύμμαχος, καὶ πολυμήσθῃ σὺν αὐτῶν πρὸς δημητρίον, διδάσκων ὡς οὐδὲ αὐτῶν χρεῖσται ὑπὸ δῶν, πολλὰ παρ' αὐτῶν χρεῖσται ἐν οἷς ἰδίῳ τυχεῖν, ἀλλὰ πρὸς δὲ δικήσθῃ αὐτῶν ὡς δὲ πᾶσι. συλχερήσαντος οὐκ ἀπόχου δυνάμει αὐτῶν συναγαγόντι πολλῶν ἐκ τῆς σειράς E φοινίκης τοῖς δημητρίῳ πολυμήσθῃ στρατηγῶς, δέθῃ ὥρμησεν εἰς τὰς πόλεις. καὶ ὅλα μὲν αὐτῶν ἐξεδέχοντο, στρατῶν δὲ οὐκ ἔδωσαν. ὧρῃ γῆμοι δὲ ἐκείνῃ εἰς ἀσκαλὼνα πόλιν, καὶ τῷ ἀσκαλῶνι τῷ φιλοπύμψας αὐτῶν μὲν δέχον ὑπαντιστάντων, αὐτοῖς τε τοῖς παρὲν αὐτῶν, καὶ τῷ ἐν τῇ κοίλῃ σειράς πόλιν ἐκείνην, ὑπὸ τῆς δημητρίου, πρὸς δὲ ὧρῃ αὐτῶν χωρῶν αὐτῶν ὅ πολυμήσθῃ πρὸς αὐτῶν ὧρῃ δημητρίου δὲ κίλῳ λαμβάνει ὡς ἀμάρτοι ποτὶ εἰς αὐτοῖς. F ὧρῃ δὲ αὐτῶν βελομήτας ταῦτα φρονεῖν, πολλὰς ἀγίας. πύσας δὲ ὠμολόγησθαι πρὸς τὸν ἀπόχου συμμάχῃν τὰς πόλεις εἰς γὰρ παρὲν αὐτῶν, πρὸς αὐτῶν μὲν καὶ τὴν ὧρῃ τούτων δὲ ὧρῃ ἀπόχου. πολὺ δὲ ὧρῃ τῆς πρὸς δόκας τοῖς γὰρ αὐτοῖς ἀλλοτρίωται ἐχόντας. ἀπὸ κίλῳ γὰρ αὐτῶν τὰς πόλεις, καὶ τὸν δημητρίον ἐκ καταλιπόντες, ἐκ ἡγεῖσθαι ἀπόχου πρὸς χωρήσθαι. τὸ το παρὲν αὐτῶν εἰς πολιορκίαν τὸν ἰωνάθην καὶ τῆς χάρας τὴν κίλῳ. μέγας γὰρ τῆς στρατῶν ὧρῃ καδίσας τῇ γὰρ, τῇ λοιπῇ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπὶ αὐτῶν δὲ ὧρῃ καὶ ἐπὶ πύργῳ. ταῦτα δὲ πᾶσιν αὐτοῖς ὧρῃ οἱ γὰρ αὐτοῖς, καὶ μηδὲ μὲν ὧρῃ

οἷμς ἔτιως ἔχον ὡς καὶ δὴ τῆς νυκτὸς εἰ δυνάσκει μὴ -
 χρησομένοισι, ὥστε μὴ λαθεῖν αὐτῶν τὸ πρὸς ἑαίρεσθαι.
 οἱ ὅτε δὴ μετὰ τὸν στρατηγὸν, πυθόμενοι τὸν ἰωνάδην
 ἐγνωκότα, οὐκ ἔτι τὴν γυνάμην ἦσαν ὕμεις, ἀλλ'
 ἐπείραττον αὐτοῖς τὸ καταφύγεσθαι τοῖς ἐχθροῖς γέγο-
 νεναι, καὶ μηδὲν προσδοκῶντας αὐτῶν ἐπιπλε-
 τήσθαι ἐτέρῳ, τῆς ἐπιβουλῆς διημέρηται. ἐκ γὰρ
 τῆς φανεροῦς ἀπειροδυνάμειας, οὐκ ἐνόμιζον εἶναι
 τοῖς ἰωνάδου ἀξιόμαχοι φυγῆναι οὐδ' ἐβουλόσαν-
 το, καὶ πρὸς αὐτοὺς πολλὰ, ὡς αὐτοὶ ὁρῶντες οἱ πο-
 λέμοι μὲν αὐτοῖς ὑπολαμβάνουσιν ἀνιχέμεσθαι.
 ὁ δὲ ἰωνάδης ἰδὼν τὸν προσμύξας αὐτῶν τῶν στρα-
 τῶν, καὶ καταλαβὼν ἔρμιον αὐτὸν, συνειὶς ὅτι πε-
 φάσκειν εἰδὼκεν. οὐ μὲντοι φθάσει καταλαβεῖν. ἡ-
 δὴ γὰρ τὸν ἐλπίσαντα ἀπεβόηκεν ποταμὸν, ἦσαν ἐν
 ἀσφαλείῃ. ποιησάμενοι οὐδ' ἐκείθεν τὴν ὑποσφ-
 φίλιν πρὸς ἀραβίαν, καὶ πολέμους τοὺς ναβαταί-
 ους, καὶ πολλὰ αὐτῶν λείαν ἀπαλάσας καὶ λαβὼν
 ἀγχιμαλώτους, ἐλθὼν εἰς δευσοπὸν ἐκείνῃ παρὰ τὴν
 ὁδοῦ. ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ οἰμῶν ὁ ἀδελφὸς
 αὐτοῦ τὴν ἰουδαίαν ἀπασαν ἐπὶ λῆναι, καὶ τὴν τα-
 λασίην ἕως ἀσκάλων, ἡσπαλίσατο, φρουρίους,
 καὶ ποιήσας ταῦτα καὶ τοῖς οἰκοδομήσας καὶ τῆς
 φυλακῆς ὄχρυν, ἦλθεν εἰς ἰοπῆλιν, καὶ καταλαβὼν
 αὐτὴν, εἰσῆγαγε μαγάλιν φρουρίαν. ἦκου-
 σι γὰρ τοῖς ἰοπῆλιν βουλομένοι τοῖς δημοκρίτου
 στρατηγῶν ὡς αὐτοὺς τὴν πόλιν. ταῦτ' οὐδ' οἰο-
 κησάμενοι ὅτι οἰμῶν καὶ ἰωνάδης, ἦλθον εἰς ἱερ-
 οσόλυμα. συναγαγὼν δὲ τὸν λαὸν ἅπαντ' εἰς τὸ ἱε-
 ρὸν ἰωνάδης, συμβουλόετο τῷ ἱεροσολύμων ἐπι-
 σκόδασαι τῇ γῇ, καὶ τὸ καταρρησθὲν τῶν ἐν τῇ ἱε-
 ρῇ ἀφελῆσθαι, πάλιν ἀναστῆσαι, καὶ πύργους ὑψη-
 λούς ἐξοχυρῶσαι τὰ ἐν αὐτῇ. πρὸς τοὺς δὲ καὶ
 μισοὺς τῆς πόλεως ἄλλοι τε καὶ οἰκοδομησάμενοι,
 ὑποφράξας τοῖς ἐν τῇ ἀκρᾷ φρουρίῃ τὴν πόλιν, καὶ
 τῆς ἀπορίας αὐτοῖς τῷ σπῆναι τῶν ἀποκλείσθαι τὸν
 τρέπον. ἔπειτα μὲν καὶ τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρούρια ποιῆ-
 σαι πολὺ τῆς ὑπαρχούσης αὐτοῖς ἀσφαλείας ἔχουσιν
 τῆς δὲ γνώμης δοκιμασθείσης καὶ τῶν πόλεων
 καταλαβὼν ἔχειν, αὐτὸς μὲν τὰ καὶ τὴν πόλιν ἀποδομῆ-
 σίμωσα δὲ τὰ κατὰ τὴν χώραν ἐξέπεμψεν ἀσφαλι-
 σάμενοι. ὁ δὲ δημότερος ἀβασίς, εἰς τὴν μαυσοπο-
 ταμίαν ἦκε, ταύτην βουλόμενος καὶ τὴν βαβυλώ-
 να καταλαβεῖν, καὶ τῷ αὐτῷ σατραπατῇ ἐγκαταστή-
 σαι τὸν ἐν τῇ πόλει ποιῆσαι τὰς ὁλῆς τῆς βασιλείας
 ἀφορμὰς. καὶ γὰρ οἱ αὐτοὶ κατακοιῶντες ἐλλῆνες
 καὶ μακεδόνες, συνελθόντες ἐπορεύοντο πρὸς αὐτὸν,
 οἱ πρὸς αὐτοῖς ἀφίκοιτο ὡς αὐτοὶ μὲν αὐτοῖς ὑ-
 παρχοῦμενοι, συγκαταπολεμήσθαι ὅσονταί τινι βασιλείᾳ. ταύτης ἐπαρθείς τῆς ἐλπίσιν ἀρ-
 μήσει πρὸς αὐτοὺς, οἱ καταστρέψαντο τοὺς παρῶντες, καὶ γῆραιτο αὐτῶν δυνάμεις, τὸν ἑυφωνα πολέμους
 διηγῶν, καὶ τὴν συνέλκεσθαι βαλὼν. διζαμένον δὲ αὐτὸν πρὸς τὴν γῆρα, συναγαγὼν δυνάμεις
 ἐπολέμησεν πρὸς τὸν ἀρσάκην, καὶ τὴν στρατὸν ἀπασαν ἀπὸ βαλὼν, αὐτὸς ζῶν ἐλπίσθη, καὶ τῶν καὶ
 ἄλλοις διδύλωται.

A sum parato esse animo, etiam si noctu pugnare
 opus sit, ne quid eos hostium conatus falleret.
 Demetrii vero duces ut sentire Ionatham præ-
 monitum habebant inopes consilij, hoc ipso
 turbati, quod viderent sibi nihil successurum
 ab insidiis, nec aperto Marte pares se Ionathæ
 futuros ducerent. Deceuerunt igitur abire,
 & relictis multis per tota castra ignibus, quo
 magis hostem fallerent, noctu discesserunt.
 At Ionathas mane castra adortus, postquam
 deprehendit inania, cepit fugientes persequi,
 sed frustra. Iam enim transgressi fluvium E-
 leutherum in tuta loca se receperant. Flexo igitur
 in Arabiam itinere, & Nabathæis vastatis,
 abactaque præda & captiuis abductis, Damas-
 cum veniens, illic omnia vendidit. Per
 idem tempus & frater eius Simon obscundo
 totam Iudæam & Palæstinam usque Ascalo-
 nem, opportuna loca firmabat præsidij, at-
 que ita communita regione armis & ædificiis,
 Ioppen contendit: eique occupatæ validum
 imposuit præsidium, quod intellexerat Iop-
 penses velle Demetrio dedere suum oppidum.
 His igitur ad hunc modum dispositis, Iona-
 thas & Simon reuersi sunt Hierosolyma. Ibi
 pontifex aduocata in templum concione po-
 puli, suasis ut reficerent vrbs mœnia, & mu-
 rum quo templum septum fuerat rursum refi-
 cerent, turribusque altis additis munitiorem
 redderent. utque alium murum excitarent in-
 ter arcem & urbem, atque hoc pacto exclude-
 rent eos qui arcem custodiebant, & ad com-
 meatuum penuriam eos adducerent. præter-
 ea ut arces hinc inde per regionem dispositas,
 additis nouis munitionibus firmiores etiam
 ac tutiores facerent. Qua sententia compro-
 bata suffragiis populi, ipse assumpta tibi mu-
 niendæ vrbs cura, Simoni ut idem in cæteris
 Iudææ locis curaret, dedit negotium. Cæ-
 terum Demetrius traiecto flumine peruenit
 in Mesopotamiam, volens hanc & Babylo-
 nem simul occupare, ut poritus superiori-
 bus satrapiis, sedem belli ibi constitueret. vo-
 cabatur enim per crebras legationes ab eorum
 locorum Græcis atque Macedonibus, polli-
 centibus deditionem si veniret, atque etiam
 contra Parthorum regem Arsacem auxilia. Qua
 spe accensus properauit ad illos, cogitans si res
 aduersus Parthos cessissent prosperè, facile se
 inde exturbaturum Tryphonem e regno Syriæ.
 ut verò magna alacritate exceptus est ab eius
 regionis hominibus, collecto valido exercitu
 bellum Arsaci intulit, & superatus prælio, amif-
 soque exercitu, ipse viuis in potestate hostium
 venit, sicut aliàs narrauimus.

F

λύσῃ, μετ' αὐτῆς δὲ καὶ τοῖς παῖδας ἐκδώσῃ τῇ
ἰσθῆτος ὡς ἄνθρωπος αὐτὸς ταῖς ἐλθοῦσιν θανάτου γυμνασίῃς,

Pp

ἐκλόφους, φερούς ἐν αὐτῇ καταστάσει. ταῦτα
λέγων πείθῃ τὸ πλῆθος ὡς χραιὸν αὐτῶν τὰ ἀμφοτέρω-
ρα, Ἐ πάντες φεροσβαλόντες, καθήκον τὸ ὄρος, Ἐ μήτε
ἡμέρας μήτε νυκτὸς ὑπὸ λυομένοι τῷ ἔργῳ, τελειν
αὐτὸ τοῖς πᾶσι ἔπεισιν κατῆλθον εἰς ἕδαφος καὶ πι-
θιὴν λειότητα. Ἐ τὸ λοιπὸν ὅς ἔειχεν αὐτοὶ τὸ ἱερόν, τῆς
ἡμέρας καὶ τῷ ὄρει ἐφ' ᾧ ἡ ἀσκησιμὴν. καὶ τὰ βῆθ
ἐμῶν. Ὁ φεραχθέντα, τῆτον εἶχε τὸν ὄρον.

Κεφάλαιον ΙΒ΄.

Ως ο σίμων ἐπελόμενος ἐν δόξαις τρυφῶνα, σύμμαχος ἡρώ-
δου ἀπόχρηται ὡς ἐκεῖ.

ΜΕΤ' οὐ πολὺ ἢ ἡ αἰχμαλωσίας τῆς Δημητρίας, τῆς ἀλεξάνδρου υἱὸς ἀπὸ χρόνου, ὅς ἐστις ἐπικληθῆς, ξίφωσι διέφθικεν ἐπὶ τῷ πόντῳ αὐτῆς πύσασα βασιλεύσαντι. καὶ τὸν μὲν, ὡς χειρὶς ἐμὸς ὅπου δῆλ' ὁ δὴ γὰρ, τοὺς δὲ φίλους καὶ τοὺς οἰκειοτάτους ἐλπίσας περὶ τοὺς στρατώτας, ἐπαγγαλλόμενος ἀπὸ τοῖς χρήματα πολλὰ δῶκεν εἰς βασιλείαν χειροτονήσουσιν αὐτὸν, Δημητρίον μὲν ὑπὸ πατρῶν αἰχμάλωτον γενομένην μιλύων, τὸν δὲ ἀδελφὸν αὐτῆς ἀπὸ χρόνου παρελθόντα εἰς τὴν ἀρχὴν πολλὰ ποίησεν αὐτοῖς κατὰ τῆς ἀποστασίας αἰμυλόμενοι. οἱ δὲ ἐλπίσαστες δι' ὁδοῦ ἐκ τῆς ξύφωσις δοθησομένης βασιλείας, ὅπου δ' ἐκινύσῃ αὐτὸν ἀρχοῦντα. γηρόμενος ἢ ἤν' ἑταγγαλῶν ἐγχεσθῆς ὁ ξύφωσις, διὰ δ' ἐξέτις αὐτῆς φύσιν οὐσα ποιησάν. ἰδιώτης μὲν γὰρ ὢν, ἐπαρξάμενος τὸ πλῆθος, καὶ μεξίστατα ὑπεκρίνετο, διελιάζων αὐτὸν τοῦτο εἰς ἀπὸ ἐδούλει. τὴν δὲ βασιλείαν λαβὼν, ἀποδύσας τὴν ὑπόκρισιν, καὶ ὁ ἀληθὴς ξύφωσις. τοὺς οὖν ἐχθροὺς δὲ ταῦτα ἐποίητο κρείττωτας. τὸ μὲν γὰρ στρατωτικὸν αὐτῷ μυστὸν ἀφίστατο περὶ κλειπαῖται τὴν Δημητρίου γυναικα, τότε ἐν σελδκείᾳ μὲν ἤν' ἔκκειν ἐγκλεισμένη. ἀλωμένη ἢ ἐκ ἀπὸ χρόνου τῆς Δημητρίας ἀδελφῆς, ὅς ἐπακαλεῖτο σωτῆρ, καὶ μεθ' αὐτῆς αὐτὸν πόλιος διχομηνίας δὲ ξύφωνα, πύμπει περὶ αὐτὸν κλειπαῖται, καλῶσα περὶ αὐτῆς ἐπὶ τὴν γαίαν καὶ βασιλείαν. ἐκάλει δὲ τὸν ἀπὸ χρόνου ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰχθὺς αὐτῷ καὶ πᾶσαι ἡμέραι αὐξομένης, ὥρμησε πολικῆσιν τῆς ξύφωνα. ἐκράπτας αὐτῷ τῆς μάχης, τῆς αὐτοῦ ἐξέβαλεν εἰς τὴν φοβήσασθαι δῶκεν. αἶμα τῆς αὐτοῦ, εἰς τὴν δῶκεν φέρειον πύσας αὐτῷ ἐπὶ τοῦτο, ἀμα μὲν ἤν' φίλων αὐτῷ αἰσπείσασται, ἀμα ἢ ἐκ τῆς πόλιν διδόντων πᾶν ἐκ τῆς σελδκείας τῆς ξύφωσις διόστα. γηρόμενος ἢ ἐκ τῆς σελδκείας ὁ ἀπὸ χρόνου, καὶ τῆς ἰ

Κεφάλαιον ιγ'.

Ὡς πύφον· αἰμαρὶν· ἀπὸλον ἐπολήμωσι σήμεν, ἢ
 ἡν δ' αἶων τῷ σφατηρὶ αὐτῶν νεκρὸς τῆς ἰουδαίας ἔξιβαλεν.

O δ' αὖτις ἔρχεται πλεονεξίας ἐφελκυστίζων, λήθην τ' ἐν στήθεσιν ἀναθήσει· ταῖς χρυαῖς ὑπηρετηθέντων ἐπιποιήσει, κλύει μύθησαντα καὶ διδάσκουσά τε φίλων, οὔ τι φέρει δόλως πόρον θεοῦ.

C A P. XII.

B *Simon Tryphonem in Dora compulsum oppugnat, iniso cum Antiocho cui Pius cognomen erat, fœdere.*

NON multo autem post quàm Demetrii X. 1. Mach. 15.
Nus captus est, Alexandri filius cognomi-
ne Deus à Tryphone est necatus, anno quarto
postquam eius tutelam susceperat: sparsioque
rumore, quod in eo exercendum se esset extin-
ctus, per intimos amicos sollicitauit milites
magnis pollicitationibus, vt sibi regnū defer-
rent, captum à Parthis Demetrium dictitans,
Antiochum fratrem si potiretur imperio, vlti-
orem fore defectionis qua fratrem eius deserue-
runt, illi adducti in spem maximam, quasi di-
tandi hoc principe, imperiū ei continuo de-
ferunt. Tum verò adeptus iam concupitā po-
terestatem, non amplius dissimulare prauum in-
genium valuit, quod priuatus tegere conatus
est, quo magis animos hominū sibi concilia-
ret. quàm priuū enim rex declaratus est, ab-
que persona Tryphonē agere cœpit, id quod
aduersariorum partibus non mediocriter pro-
fuit. Milites enim perterriti eius mores, defecerūt
ad Cleopatram vxorē Demetrii, quē tū in Seleu-
ciā cū liberis se incluserat. Et cū Demetrii frater
Antiochus cognomine Soter oberraret, nec ab
vlla vrbe reciperetur metu Tryphonis, misit ad
eum Cleopatra, coniugium suum & regnum
ei offerens. fecit autem hoc partim amicorum
suasū, partim quoddā timeret, ne quidam Seleu-
censes urbem Tryphoni traderent. Quo post.
quam venit Antiochus affluente ad eum quo-
tidie multitudine, & crescentibus viribus, bel-
lum Tryphoni intulit: quem praelio victum
eiecit ē superiore Syria, & vsque Phœnicem
persequens compulsum in Doram castrum
munitissimum obsidione cinxit. Misit etiam
legatos ad Simonem Iudæorum pontificem,
qui de amicitia & societate agerent, qui & po-
stulata eius libenter admisit, & mox misso
commeatu ac pecuniis ad oppugnātes Doram
milites, Antiochum ira demeruit, vt inter in-
timos amicos ab eo reciperetur. at Tryphon e-
lapsus ē Dora cum perfugisset Apamiam, vrbe
vi capta interfectus est, triennio postquam re-
gno potitus fuerat.

C A P. XIII.

*Bello inter Antiochum & Simonem orto, Cen-
debans dux regius à Iudæa profligatur.*

CAETERVM Antiochus ob innatam a- XII:
Cuaritiam beneficiorum immemor tra-
ditis amico Cendebeo copiis, misit cum
vt vastata Iudea Simonem in potestatem

posita erat mœnibus, soluta est obsidio. Cæterum Hyrcanus aperto monumento Davidis, qui olim regum omnium fuerat ditissimus, tria millia talentorum inde protulit: quibus pecuniis fectus, primus omnium cœpit externum militem alere: & inito cum rege fœdere, exceptum in vrbe cum exercitu tractauit liberalissimè: quin & profectum in expeditionem Parthicam secutus est vnà cum auxiliis. Testis est nobis Nicolaus Damascenus sic scribens: Antiochus erecto trophæo ad Lycum fluium, vbi Indatem Parthorum ducem profligauerat, hæsit ibi per biduum ad præces Hyrcani Iudæi, quodd in id tempus fortè quædam Iudæorum festiuitas incurrerat, per quam non licebat eis iter facere. Et verum est quod ille scripsit: nam Pentecoste instabat post sabbatum, quo tempore nostris iter facere nefas habetur. Deinde cum Arsace Partho Antiochus signa contulit. quo prælio victus, & vitam simul amisit & exercitum. Syrorum autem regnum frater eius recepit Demetrius, dimissus ab Arsace quo tempore Parthorum regionem inuaserat Antiochus, sicut iam antè in aliis commentariis diximus.

CAP. XVII.

Hyrcani expeditio in Syriam.

XV. Cæterum Hyrcanus audita morte Antiochi, confestim ad vrbes Syriæ duxit exercitum, rarus id quod erat, inuenturum se eas vacuas propugnatoribus. Medabam igitur non sine labore sexto demum mense vi cepit: deinde Samegam cum vicinis oppidis, & insuper Sicima atque Garizim cum gente Chuthæorum, quæ accolebat templum instar Hierosolymitani extructum, permissu Alexandri à Sannaballere duce in gratiam generi ipsius Manassis, qui fuerat frater Iaddi pontificis, vt antè dictum est. incidit autem huius templi desolatio post annum ducentesium. Hyrcanus vero etiam Idumææ vrbes cepit, Adora & Marissam, subiugatisque omnibus Idumæis edixit vt circumciderentur, nisi mallerent è propriis pelli sedibus. at illi amore patriæ admiserunt & circumcisionem & reliquam iuxta Iudaicos ritus viuendi formulam: atque ex eo primum tempore inter Iudæos censerì cœpti sunt. Cæterum Hyrcanus pontifex renouaturus cum Romanis amicitiam, misit legatos ad senatum: vbi recitatis eius literis, amicitia impetrata est his conditionibus. Fanius Marci filius Pr. indixit senatui in campum octauo Idus Februarias, præsentè Lucio Manlio Lucij filio Mentina, & Caio Sempronio Caij filio Faleria, propter eas res quas legati retulerunt, Simon Dosithæi, Apollonius Alexandri, Diodorus Iasonis, viri honesti ac probi, missi à populo Iudæorum: qui etiam egerunt de amicitia & societate, quæ eis intercedit cum populo Romano, & de negotiis publicis, vt Ioppe & portus, Gazaraque & fontes atque vrbes reliquæ per Antiochum ablatae præter senatus decretum, restituantur hæc omnia. nève mi-

δημοσίαν φραγμένην, ὅπως ἔῃ ἡ πόλις καὶ λιμὲν καὶ γὰρ ἄρα, καὶ πηγά, ἔδρας πόλεως ἀποτὶ ἄλλας καὶ χύρας πολὺ μῆλ' ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ ὄρους τὸ πῶς συγκλήτου δόγμα, ταῦτα ὅπως ἐκαστὸν, ἡ καὶ τὸν στρα-

A ἀπὸ τοῦ ἑὸς πολὺ ἀρχαία λύσας ἀνεχώρησεν. ὕρκανος δὲ τὸν δαβίδου τάφον ἀνοίξας, ἐς πλούτους τοὺς πώποτε βασιλεῖς ὑπερέβαλλε, ἔτι χίλια ὠρὶ τάλαντα ἔξεκόμεσεν, ὁρμώμενος δὲ ὑπὲρ τούτων φράτος ἰουδαίων ξυνοβόρῃ ἤρξατο. γὰρ δὲ δὴ ἀπὸ καὶ πρὸς ἀπὸ τοῦ φιλίας καὶ συμμαχίας, καὶ διὰ ἁλώμενος αὐτὸν οἷς ἔῃ πόλιν, ἀφ' ὧν καὶ πάντα τῇ στρατῷ, καὶ φιλατῶν παρὶ χεῖ. καὶ ποιοῦμεν ὅτι πᾶσι αὐτῷ στρατῷ συνῆλθον ὕρκανος. μετὰ τὸν δὲ τούτων ἡμῶν ἔστι καὶ νικολάου ὁ διαμαρτυρῶν ὅπως ἴσμεν. ἔδοξα μὲν δὲ τῆς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὅτι τῇ λύσας ποταμῷ, νικήσας ἰνδάλω τὸν πᾶσαν στρατηγὸν, αὐτὸν δὲ ἴσμεν ἡμέρας δύο. διηδόντος ὕρκανος τοῦ τῷ ἰουδαίου ὄντος πινάτορ τὴν πᾶσαν, ἐν ἧ τῶν ἰουδαίους οὐκ ἔνι ὁρμῇ ὡς οὐδ' αὖτις. καὶ ταῦτα μὲν οὐ ψεύδεται λέγων. ἐπίση δὲ ἡ πωτικὴ ἰορτὴ μὲν τὸ σάββατον. οὐκ ἔστι δὲ ἡμῶν οὐτὸν ἐν τῷ σάββατον, οὐτὸν ἐν τῇ ἰορτῇ ἐδ' ἔνι. συμβαλὼν δὲ ἀπὸ τοῦ ἀρσάκη τῷ πατρὶ, πάλιν δὲ τῇ στρατῷ ἀπὸ βαλὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ λυταί. τῶν δὲ τῷ ὕρκανος βασιλείας ὁ ἀδελφὸς ἀπὸ τοῦ ἀρσάκη δὴ καὶ τῷ, ἀρσάκου αὐτὸν ἐκ τῆς αἰχμῶν σίας ἀπολύσαντος, καὶ δὲ οἱ χροῖον ἀπὸ τοῦ οἷς τῶν παρδύτῳ ἐν βαλὼν, καὶ πρὸς τῶν ἐν ἀλλοῖς διδύλωται.

Κεφάλαιον ιζ'.

Υρκανὸς στρατῷ ἐν σείαν.

D Yρκανὸς δὲ ἀκούσας τῆς ἀπὸ τοῦ θανάτου, ἐκ τῆς δὴ τῶν ἐν σείαν πόλεως ἐξ ἰσραὴλ ὄντων, οἰόμενος αὐτὰς ἀρεῖν ὅπως ἢ ἐρήμους τῇ μαχίμων καὶ ῥύεσθαι δύναμει. μετὰ τὸν μὲν ἦν πολλὰ τῇ στρατῷ αὐτῷ παλαπορηθείσης ἑ' μὲν ἔλπετο ἔπειτα καὶ συμμαχίαν, καὶ τὰ πλεονάζοντα αὐτῆς ἀρεῖν, σίμωκα τὸ πρὸς τούτοις καὶ γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ ἡρώς, ὅπως ἔπειτα ἔκαστος τῶν ἐν ἰεροσολύμοις ἰερῶν γὰρ ὄντων, ἐν ἀλλ' ἐκαστὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ ἵδμεν σαναβαλλίτη τῷ στρατῷ ὄντος τὸν γὰρ μὲν μαρτυρῶν τὸν ἰαδὸν τὸν ἀρχιερέως ἀδελφόν, καὶ πρὸς τῶν διδύλων αὐτῷ. συνίβη δὲ ἰαδὸν τῶν ἱερῶν ἡμῶν καὶ ἔπειτα σ'. ὕρκανος δὲ καὶ τῇ ἰδουμαίας ἀρεῖ πόλεις ἀδύρα, καὶ μετὰ τὰ καὶ ἀπὸ τῶν τοῖς ἰδουμαίοις ὑποχρεῖται ποιοῦμεν, ἐπὶ τῷ ἑαυτοῖς ὁρῶν ἐν τῇ χύρα ἐν πρὸς τῶν τῶν ἀδύρα καὶ τῶν ἰδουμαίους τῶν καὶ χύρα. οἱ δὲ πρὸς τῷ πατρὶ γὰρ καὶ τῷ ἀδελφῷ καὶ ἄλλῳ τῷ βίου διαταῖς ὑπὸ μνηστῶν τῶν ἀπὸ τῶν ἰουδαίους ποσὶν αὐτῶν. καὶ ἐκ τῶν χρόνος ὑπῆρχεν, ὅτι ἔπειτα τῶν ἰουδαίους. ὕρκανος δὲ ὁ ἀρχιερέως ἀναστὰς αὐτῶν τῶν ῥωμαίους φιλίας βουλομένη, πᾶσι πρὸς αὐτὴν φρασίαν. καὶ ἡ σύγκλητος διὰ τὴν πᾶσαν αὐτῇ γράμματα ποιεῖ πρὸς αὐτὸν φιλίας τούτῳ τῷ ἑαυτοῦ. φασὶν μάρκου υἱὸς στρατηγὸς βουλομένη συνήγαγε πρὸς ἐκ τῶν ἐν φεβρουαρίαν ἐν κομπί, παρὸν τὸν λουκίαν μνηστῆν λουκίαν υἱὸν μνηστῆρα, καὶ γὰρ σὺν πρὸς τῶν γὰρ ἡμῶν φεβρουαρίαν, πρὸς τῶν ἰερῶν σίμωκα δδοσιδίου, καὶ ὑπολλώντος ἀλλ' ἀδύρα, καὶ δὸς αὐτῶν ἰαδόντος, ἀδύρα καὶ καὶ γὰρ τῶν, πρὸς τῶν ὑπὸ δὴ μνηστῶν ἰουδαίων, οἱ καὶ διηλὶ χροῖον πρὸς φιλίας τῇ ὑπῆρχον τούτοις καὶ συμμαχίας πρὸς ῥωμαίους, καὶ τῷ

πώτας

xvii

A in Heliopolitana præfectura ædificauerat Hierosolymitano simile, vt aliàs diximus. ex horum sententia regina gerebat omnia, sicut & Strabo Cappadox testatur his verbis: Plerique enim qui priùs nobiscum venerunt in Cyprum, quive post à Cleopatra illò missi sunt, confestim deficiebant ad Ptolemæum. soli verò ex Oniæ factione Iudæi constanter manserunt in officio, eo quòd ciues eorum Chelcias & Ananias apud reginam essent in precio. Hęc Strabo. Hyrcano autem apud Iudæos felicitas inuidiam peperit. sed præcipuè Pharisæorum secta malè ei volebat, de qua suprà mentionem fecimus tanta autem eorum auctoritas est apud populum, vt etiamsi regi obloquantur aut pontifici, fidem tamen eis vulgus habeat. Horum discipulus & Hyrcanus fuerat, in primis charus huic hominum generi. quos cum aliquando vocasset ad conuiuium, & accepisset comiter, postquam animaduertit eos exhilaratos, sic illos artatus est: Scire eos suam voluntatem, quòd nihil magis cuperet quàm iustus esse & omnia iuxta Dei placita facere, quemadmodum & ipsi doceant. attamen si quid in ipso desiderarent, & aliqua in re à iustitiæ præscriptis aberrarent deprehenderent, officij illorum esse vt admonitione corrigant, cum verò omnes eius virtutem comprobarent, vehementer gauisus est eorum testimonio. tandem vnus e conuiuiis Elazarus, vir malus & seditiosus: Quandoquidem, inquit, ais te cupere audire veritatem, si vis esse iustus, abdica te pontificatu, & contentus esto principatu populi. Illo verò causam rogante cur ita hoc postularet: Quia, inquit, audiuius à natu grandioribus, matrem tuam captiuam fuisse, regnante Antiocho Epiphane. Falsus autem erat is rumor, & ideo grauiter his verbis Hyrcanus offensus est, nec minùs Pharisæi ceteri. Tum Ionathas quidam è Sadducæorum secta, quæ est Pharisæis contraria, præcipuus Hyrcani amicus, dicebat de communi Pharisæorum sententia conuiuiatù Eleazarum: quod si dubium videatur, manifestum fore interrogatis illis qua pœna hominem dignum censcant. Quod postquam Hyrcanus rogauit, dicens ex pronunciata ab illis sententia se cogniturum an ex eorum consensu factum sit sibi conuiuium, & illi satis putarunt si vinculis castigaretur & verberibus, quòd iniquum videretur capite hominem plecti ob maledictionem, & alioqui hoc genus clemens sit in animaduersionibus vehementer exacerbatus est, quasi iam compertum haberet eos esse autores opprobriatæ sibi generis infamiae. Nec destitit Ionathas furenti calcar addere, intantum vt deseretis Pharisæis ad Sadducæos deficeret, & abrogatis illorum constitutionibus earum obseruatores pœnis afficeret: atque hinc factum est vt ipse & eius filij parum gratiosi apud vulgum fuerint: quemadmodum aliàs opportuniùs dicitur. Nunc enim indicandum est, quòd multas constitutionum à maioribus per manus acceptas Pharisæi tradiderint populo, quæ non sunt scriptæ inter leges Mosaicæ: & ideo

σαι βούλομαι, ὅτι νόμιμα πολλά πρὸς παρέδωσαν
αἰσθητῶς ἐν ταῖς μευσίαις νόμοις, καὶ διὰ τὸ

καὶ πρὸς ταῖς αὐτοῦ μὲν ἀπιδεῖναι μηδὲν αἰτί-
 νειν δὲ τὸν αἰτήγονα αἰὶ ὀπίσσω πρὸς αὐτὸν εἰ-
 σίοι. πάλιν μὲν τοὶ πρὸς τὸν αἰτήγονα αὐτὸς αὐ-
 πλον αὐτὸν ἄξιον ἦκεν. ἡ δὲ βασίλισσα καὶ συνεπι-
 βουλεύοντες αὐτῇ κατ' αἰτήγονα, πείθουσι τὸν παμ-
 φθόντα τὰ ἐναρτία λέγειν, ὡς ἀδελφὸς ἀκούσας ὅτι
 κατασκευάζει ὅπλα ἑκοσμὸν πολέμου, ὥστε γινέ-
 σθαι πρὸς αὐτὸν ὥστε καλεῖ ὀπίσσω μὲν, ὅπως ἦδη
 τὴν κατασκευὴν ὅτι αἰτήγονος μηδὲν ὑπειδέμενος
 κακοῦργον, ἀλλὰ παρὸν τῇ ὥστ' αὐτὸν ἀδελφὸν ὡς
 ὡς ἔχει ἐνδεδωμένον τὴν παροπλίαν ὥστε γινέ-
 σθαι πρὸς τὸν ἀριστοβουλὸν ὅτι διδίδωμι αὐτῇ τὰ ὅπλα.
 γυμνὸν δ' αὐτὸν καὶ τὸν ἀπιδεῖναι καλοῦμεν πύρ-
 ρον ἑσπερίαν ἀφ' ὧν ἐστὶν σφόδρα τὴν παροπλίαν,
 ὅπως κτείνουσι οἱ σωματοφύλακες. διέδ' ἔτι γὰρ μὲν ὁ
 πότου θάνατος ὅτι μηδὲν φθάνει μήτε ὡς βολῆς ἰχυ-
 ρότερον, μηδὲ ὅτι μᾶλλον δυνάσται καὶ φυσικὴν οἰκὸ-
 πητα δαίτησιν ἢ ταῦτα τὰ πάθη. μέγιστα δὲ αὐτῇ
 θαυμάσιον καὶ ἰούδα πᾶσι, ἵσταντο μὲν τὸ γῆρας, οὐ-
 δὲ ποτε ὅτι οἱ πρὸς αὐτὴν ὡς ἀδελφὸν αὐτὸν τὰ ληθῆς.
 ὅτι ἰδὼν τὸν αἰτήγονα παρὸν τὰ ἱερὰ ἀνέβησεν
 ἐν τοῖς ἐταίροις αὐτῇ καὶ γνωρίμοις, οἱ δὲ διασκευάσας
 εἰς αὐτὴν πρὸς αὐτὴν τὰ μέλλοντα παρὲν μὲν, ὡς ἀπα-
 θῆναι αὐτῇ καλὸν διεψύδα μὲν ἑσπερίαν αἰτήγονου,
 ὅτι σήμερον τῇ θηξέσθαι πρὸς αὐτὴν ἐν τῇ καλοῦμεν
 ἀπιδεῖναι πύρρῳ πρὸν τὰ ὅρα, καὶ ὡς αὐτὴν ἐπιδί-
 ουσ ἀπιδεῖναι νῦν καὶ ὅπου φονεὺς ὡς πρὸς αὐ-
 τὸν, τῆς ὅτι ἡμέρας ἦδη τὴν παρὸντος ἡνυσμένου, ὡς αὐ-
 τῇ κινδυνεύειν τὸ μαντεύματα ψεύδεις ἔστι. ταῦτ' οὐδὲ
 λέγοντες αὐτῇ καὶ καταφρονέουσιν, ἀλλὰ ἄλλοι τῇ θηξέ-
 σθαι αἰτήγονα ἐν τῇ ὑπογίῳ, ὅτι αὐτὸν ἀπιδεῖναι πύρ-
 ρος ἐκαλεῖτο, ὁ μόνον τῇ ὥστ' αὐτὴν καλεῖται. τὸν
 μὲν οὐδὲ μαντεῖν, τὴν δὲ διασκευάσας. ἀριστοβουλὸν δὲ
 τῆς ἀδελφοφονίας δι' οὗ ἐσπῆλθε μετανοία, καὶ νό-
 σος ἐπ' αὐτῇ, τῆς ἀφ' ὧν ὑπὸ τῇ μίστῃ κακὰ
 αὐτῆς, ὡς ὡς ἀπιδεῖναι αὐτῇ ὑπὸ ἀκρίτου τῆς ὁ-
 δυνῆς ὡς ἐπὶ αὐτῇ αὐτὴν ἀφ' ὧν ὡς ἀπιδεῖναι αὐτῇ
 τῆς παρὸντος καὶ δαμνέοντος οἰμα πρὸς αὐτὴν εἰς τὸν αὐ-
 τὸν τόπον οὐ σφαγῆτος αἰτήγονου αὐτῆς ἐπὶ τῇ αἰ-
 ματος ἐκείνου συνεβῆναι ἔτι κομίζων, ὁλίσθη ὡς ὡς
 καὶ γυμνὸν ὅτι βόης ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
 ὡς ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἐκείνου ἐπὶ τῇ αἰμα, ἀκούσας ἀρισ-
 τολόου, ὅτι αἰτῆσαι ἐπὶ τῇ καὶ μὴ ληθῆσαι, ἐπὶ μὲν
 λὸν ἐπιδεῖναι μαθεῖν, οὐδὲ ὡς ἀπιδεῖναι αὐτῇ ὑπονοῖν-
 ται ἐν τοῖς τοιούτοις ἔτι χεῖρα τὰ σιγῶμενα. ὡς δὲ
 ἀπιδεῖναι καὶ βιαζομένου τῆς φάβοις, τὰ ληθῆς
 εἰπον, ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
 τῇ σιγῶμενος πολλὰ δάκρυα, βύθιον δὲ αὐτομάτως
 οὐκ ἄρ' εἶπε λήθη ἐπὶ ἀσπίδι οὐτὴ καὶ μαρτῆς
 πολὺ μᾶλλον τὸν θῆτον ἡμᾶλλον, ἀλλὰ μὴ ταχὺ ποιῆ
 συγγνώμης φόρου μεταλήψαι. καὶ μὲν τῇ ὡς ὡς ὡς ὡς
 ὡς αὐτῇ αὐτῇ ὑπὸ φειλομένου ἀδελφὸν καὶ
 μηδὲς κατέβη δαίμονες. πῶς δὲ ἡ ἀθροῦς αὐτὴν ταύ-
 τῇ ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς ὡς
 καὶ τῆς μαρτυρήσας; ταῦτ' εἰπὼν ἐπαποθνήσκου
 τῆς λήθῃς, βασίλισσας ἐν αὐτῇ, καὶ μαρτῆς μὲν
 φιλέλλω. πολλὰ δὲ ἀνιγνέσας τὴν παρὸντος, καὶ πολλὰ αὐτῇ τῆς
 καὶ αἰσθάνεται πρὸς αὐτὴν τὴν ἐν οἰκωμένῃς ἐν βούλῃ μὲν ἐν τῇ
 καὶ αἰσθάνεται πρὸς αὐτὴν τὴν ἐν οἰκωμένῃς ἐν βούλῃ μὲν ἐν τῇ

A mandavitque ut si quidem sine armis frater
 veniret, nemo cum attingeret: quod si armatus
 adveniret, ut trucidaretur, praeiussit tamen ad
 eum qui rogaret, ut inermis, veniat. At regina
 & reliqui insidiatores, persuaserunt nuncio ut
 contraria diceret, audisse fratrem quod arma-
 turam eximiam sibi comparasset, cupereque
 ita armatum contemplari. Antigonus verò
 nihil mali suspicans, & frater fratris benevo-
 lentia, ita ut erat cum tota armatura venit ad
 B Aristobulum, contemplandum se praebiturus.
 cumque pervenisset ad turrim Stratonis, qua
 valde obscurus erat transitus, à satellitibus in-
 terfectus est. Huius autem casus facile ostendit
 quantum possint livor & calumnia, & quam
 sint efficaces ad subvertendam etiam natura-
 lem benevolentiam. Sed illud maximè admira-
 tu dignum est, quod Iudas quidam, cuius prae-
 dictiones nunquam fefellerunt, vaticinatus
 est. Is cum videret Antigonum accedentem ad
 templum, apud discipulos, qui cum ob hanc
 C scientiam affectabantur, exclamavit: poenitere
 se iam vitæ, quandoquidem eius vanitatem
 coargueret incolumis Antigonus, quem ea die
 apud Stratonis turrim moriturum prædixerat;
 quoniam locus ille abesset D c. stadiis & diei
 pars maior exacta esset: atque ita periculum ef-
 fice ne mentiatum suum oraculum. Ad hunc mo-
 dum sollicito nunciatur Antigonum cæsum
 ad cellam subterraneam turris, quæ & ipsa
 Stratonis vocabatur, sicut & illa maritima quæ
 post Cæsarea nominata est, quæ ambiguitas
 vatem perturbauerat. Aristobulum autem
 continuo coepit fraternæ necis poenitentia: quæ
 res morbum eius aggravavit, dum factum
 suum continenter detestaretur, ita ut postremo
 crescentibus doloribus sanguinem vomeret,
 eum quidam è ministris efferens, diuina opi-
 nor ita volente providentia, prolapsus in eo ip-
 so loco effudit, qui Antigoni cædis cruenta
 E habebat vestigia. quo facto ingens eorum qui
 viderant clamor exoritur, quasi data opera
 puer illic effudisset sanguinem, ita ut clamoris
 causam sciscitaretur Aristobulus, omnib. au-
 tem dicere tergiuersantibus, tanto magis con-
 tendebat cognoscere, quod natura ita compa-
 ratum sit, ut suspecta nobis sint quæ dissimu-
 lantur silentio, tandem ubi minis ac terroribus
 expressit ut faterentur veritatem, conscientia
 graviter ictus animū, plurimas effudit lacry-
 mas, & gemitum eximo pectore ducens. Ergo
 non latet Deum, inquit, meum impium ac sce-
 leratum facinus, quædò tam cito reposcor pœ-
 nas cognati sanguinis, ò corpus impudens,
 quousque retinebis animam, quam materni si-
 mul ac fraterni manes flagitant: cur non semel
 eam reddis, ne sic per partes opus sit libare
 meum sanguinem, atque ita parentare oppressis
 per nefas & parricidium, vix ea factus erat cum
 exalavit animam, vno tantum anno in regno
 exacto, cognominatus Philellen, id est Græco-
 rum argator, post auctam multis beneficiis
 patriam, illato bello Iturææ, magnæque eius
 parte attributa ad Iudææ limites: cuius habita-
 tores cōminatione exilij coegit circuncisionē

ὡς λαβὼν ἀντιπήγ τῷ δημητρίῳ. τέτω δ' ἦσαν ἱπ-
 πείς μὲν ξιγίλοι, πύων δ' ἑμυρίαδες δ' πολλὰ μὲν ἐν
 ἱπαστέροις ἐπεσθῆναι, τὰ μὲν ὑποσησῆται τοῖς μισθοφόροις
 αἱ ὄντας ἐλλυλαίαι περὶ ἑμῶν, τῷ δ' οὐκ ἐπὶ δημητρίῳ
 ἰσοδαίους. μηδὲ τῶν δ' πύων δ' ὑποσησῆται, ἀλλ' εἰς μά-
 χην συμβαλόντων, νικᾷ δημητρίος, καὶ ὑποσησῆται
 μὲν οἱ ἀλεξάνδρου μισθοφόροι πάντες, πῖσι δ' αὖτε
 καὶ ἀνδρείας ἐπιδόξιν πομπῶν πολλοὶ καὶ τῷ δη-
 μιτρίῳ στρατιωτῶν. φερόντος δ' ἀλεξάνδρου εἰς τὰ ὄρη,
 κατ' οἶκτον δ' μετὰ βολῆς συλλέγονται παρ' αὐτοῦ ἰου-
 δαῖοι ἐξαχιλίοι. καὶ τότε μὲν δόσας, ὑπερ-
 ρεῖ δημητρίος. μετὰ δὲ ταῦτα ἰσοδαῖοι ἐπο-
 λεύουσι ἀλεξάνδρῳ, καὶ νικᾷ μὲν, πολλοὶ ἀπὸ νη-
 σκον ἐν ταῖς μάχασι. κατὰ κλείσας δ' τὰς δυνατα-
 τῶν αὐτῶν ἐν ἐσθῶνι πόλιν, ἐπολιόκει. λαβὼν δ' τὴν
 πόλιν, καὶ ἡρώδης εἰσελάττει αὐτῶν, ἀπὸ γὰρ εἰς ἐ-
 ροσύλμα, καὶ πάντων ὡμότερον ἔργον ἔδρασαν. ἐξ ὧν
 ἡρώδης δ' ἐν ἀπόπῳ μὲν τῷ παλλακίδων, ἀναστυρό-
 σαι ἐπεσθῆναι αὐτῶν ὡς ὧ. τὰς δ' αὖτε αὐτῶν καὶ
 τὰς γυναικας ἐπὶ ζώντων, ὡς αὖτε ἐκείνων ὄφεις ἐ-
 πὶ σφατῇ, ὡς μὲν ὡς ἡδὲ ἀπὸ ἀνθρώπων ἀνελόντες, ἀλλ' οὐκ
 ὡς ἀνθρώπων ταύτην εἰσεσθῆναι ὡς τὴν δίκην,
 εἰ καὶ τὰ μέγιστα ὅσα μὲν εἰκὸς ἐταλαπωρήθη τοῖς
 πόλεσι αὐτῶν πολέμοις, καὶ εἰς τοῦτο ἡλθε κινδύνου
 ψυχῆς τε περὶ καὶ βασιλείας, οὐκ ἀρκούντων ἀγνοί-
 εσθαι καὶ ὅσας αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ ἀλλοφύλοις ἐπαρῶνται,
 καὶ τὸ τελευτῶν εἰς τὸ ἀνάγκης ἀγόντων, ὡς τὸ μὲν
 κατὰ σφίσι γὰρ ἐν μωαβίτι καὶ γαλααδίτι καὶ τὰ
 ἐν αὐτῇ χωρίᾳ τῷ ἀράβων τῷ βασιλεῖ ὡς ἀδυνάτου,
 ὅπως αὖ μὴ ξυμβαῖν σφίσι εἰς τὸν κατ' αὐτὰ πόλεμον,
 ἀλλὰ τε μυρία εἰς ὕβριν αὐτῶν καὶ ἐπὶ ἐξῆς ἐπεξάσαν.
 ἀλλ' οὐκ οὐκ ἐπὶ τῇ δόξῃ δόξαν ταῦτα δρᾶσαι, ὥστε
 δὲ τὴν τῆς ὡμότητος ὡς ἐσθῆναι, ἐπὶ κληθῆναι αὐτῶν
 ὡς τῷ ἰουδαίῳ, θρακίῳ. οἱ δ' αὖτε στρατιῶται
 αὐτῶν τὸ πλεονεξόντες ἐπὶ ὀκταχιλίοις, φέρονται
 νυκτός, καὶ παρ' ὅν ἐξ ἡρώδης ἀλεξάνδρος, ἦσαν ἐν τῇ
 φυγῇ. καὶ εἰδὲ μὲν ἀπὸ ἡρώδης τῆς ἐν τούτων τα-
 ραχῆς, μὲν πᾶσι τὸ λοιπὸν ἡρώδης ἐβασίλευσε. δη-
 μιτρίος δ' ἐν τῷ ἰουδαίῳ ἀπελθὼν εἰς βιβρόσια, ἐπο-
 λιοῦκε τὴν ἀδελφὸν αὐτοῦ φίλιππον, ὅταν αὐτῶν πε-
 ζὼν μὲν ὑπὲρ, χελίων δ' ἐπὶ τῶν. σφάττει δ' ὁ τῆς
 βιβρόσιας τυραννὸς φίλιππον συμμαχῶν, ζῆλον τὸν ἀρά-
 βων φύλαρχον ἐπικαλεῖτο, ἐμδεδάττω τὴν σινά-
 κην, τὸν παρδισίον ὑπαρχον. ὡς ἀφικόμενος μὲν πολ-
 λῆς δυνάμει καὶ πολιορκουμένων δημητρίον ἐπὶ τῇ
 χερσαίᾳ, εἰς ὅ τῶν τε τοξόμοι καὶ τῇ δὲ τῇ
 σιμῶντες αὐτῶν, ὑπὸ ἀρχαῖς τοῖς αὐτοῦ σφάττει
 ὡς ἀδυνάτου. λαφύρα γὰρ ἦσαν τὰ ἐν τῇ χερσὶ καὶ
 τῇ δημητρίῳ ὡς ἀλεξάνδρος, τὸν μὲν, τῷ μισθιδάτῃ
 τῷ τότε βασιλεύοντι παρῶν, ἐπὶ μὲν τῷ δ' αὖτε
 χελίων ὅσους ἀρχμαλώτους ἐπὶ σιμῶν, τούτοις ἐπὶ
 κατὰ τῶν ἀποχρῶν ἀπὸ δόξης. μισθιδάτῃ δ' ὁ τῷ
 παρῶν βασιλεὺς τὸν δημητρίον ἐξαι ἐν τῇ τῇ
 πύσῃ, μέχρι νόσῳ κατὰ σφίσι δημητρίος τὸν βίον. φί-
 λιππος δ' ὡς μὲν ὡς μὲν, ἐπὶ ἀπόχρῃσι ἰλίων, καὶ κατὰ τὸν αὐτῶν, ἐβασίλευσε ὡς σφίσι.

A occurrit. habebat autem ille equitum tria mil-
 lia, peditum verò quadraginta. Itaque multa
 utrinque tentata sunt, dum hic mercenarios
 utpote Græcos ad defectionem sollicitat: ille
 verò stantes cum Demetrio Iudæos. Sed quia
 neuter his artibus quicquam proficiebat, post-
 quam visum est armis decernere, victoria fuit
 penes Demetrium: in quo prælio miles Ale-
 xandri conductitius ad unum cæsus est; nau-
 ta prius forti ac fideli opera. Sed & ex Deme-
 trianis multi desiderati sunt. Ceterum postquàm
 Alexander ad montes perfugit, miserati eius
 fortunam confluxerunt ad eum circiter sex
 millia, quorum metu Demetrius retrò abiit.
 Post hæc Iudæi propriis viribus bellum gesse-
 runt adversus Alexandrum, sed semper victi
 multos amittebant è suorum numero. tandem
 potentissimos eorum compulsos in Bethoma
 oppugnauit, & capto oppido redactos in po-
 testatem abduxit Hierosolyma, ubi facinus cõ-
 misit longè immanissimum. epulans enim cū
 pallacis excelso loco, vnde prospectus pate-
 bat, ad decc. iussit suffigi crucibus: in conspe-
 ctu adhuc viuentium iugulauit vxores eorum
 & liberos, pœnas exigens pro acceptis iniuriis,
 quæ tamen inhumaniores fuerunt, licet sepe
 ab inimicis afflictus, in extremum vitæ & re-
 gni periculum adductus fuerit dum non con-
 tenti propriis eum impugnare viribus, exter-
 na etiam auxilia conciunt: & postremo in eam
 necessitatem eum compellunt, ut quæ loca in
 Moabitica & Galaditica regione subegerat, re-
 stitueret Arabibus, ne & ipsi arma sua adversus
 eum cum inimicis coniungerent: præter alia
 quæ in eius contumeliam gesta sunt innume-
 rata. Iniqua tamen fuit talis animaduersio, ita
 ut propter hanc crudelitatem Thracidæ cogno-
 men apud Iudæos inuenerit. Ceterum aduer-
 sariorum exercitus ad octo millium numerum
 noctu in tutum euaserunt: & toto tempore
 quo vixit Alexander, egerunt in exilio: at-
 que ita demum liberatus à tumultibus, se-
 cure administravit regnum in posterum. De-
 metrius autem relicta Iudæa profectus Be-
 rœam, Philippum fratrem suum oppugnauit
 in ea, habens secum decem millia peditum, &
 mille equites. Straton verò Berœæ tyrannus &
 Philippi socius Zizum principem Arabum ex-
 ciuit, & Mithridatem Sinarem præfectum Par-
 thorum, qui postquam venerunt cum magno
 exercitu, Demetrii castra oppugnauerunt, &
 tam siti quàm missilium telorum multitudine
 deditionem cum suis facere coegerunt: abdu-
 ctæque ex ea regione præda maxima, Deme-
 trium captiuium ad Mitridatem Parthorum
 regem miserunt. Antiochenfes verò quotquot
 in castris inuenti sunt, gratis dimissos redire
 Antiochiam passi sunt. Parthus verò rex De-
 metrium apud se in omni honore habuit, do-
 nec ibi morbo absumptus est. at Philippus post
 hanc pugnam statim profectus Antiochiam,
 totius Syriæ regno potitus est.

Antiochi Dionysii in Iudæam expeditio.

XXI.

DEinde Antiochus cognomine Dionysus, frater ipsius, Damascus principatum ambiens peruenit, & ibi rerum potitus rex factus est, qui cum exercitum duxisset contra Arabas, Philippus eius frater hoc audito Damascus aduolat: & cum opera Milefij arcis præfecti, vrbe Damascenorum potitus esset, per ingratitudinem non remunerauit eum, quod vellet videri terrore urbem, non prodicione cepisse. quapropter suspectus ei redditus, rursus Damascus amittit, progressum enim in circum animi gratia Milefius excludit, & urbem seruauit Antiocho. at ille auditis de Philippo rumoribus, confestim rediit ex Arabia: moxque duxit in Iudæam exercitum octo millium peditum, & equitum octingentorum. Cuius inuasionem Alexander metuens, fossam profundam duxit à Caparsabe, quæ nunc Antipatris dicitur, vsque ad Ioppensem mare, qua solum patebat accessus: excitatoque muro, & per interualla castellis ligneis per c. l. stadia, præstolabatur Antiochum. at ille omnibus his incensis traduxit hac exercitum in Arabiam. & cum Arabs primum cõfisset, deinde cum x. equitum millibus apparuisset, occurrēs ei Antiochus, præliatus est acriter, iamque de victoria certus occisus est, dum alterū suorum cornu laborans vult in integrum restituere. post eius casum exercitus refugit in vicum Cana, vbi maxima eius pars fame absumpta est. Post hunc Cœlesyriæ regnum Aretas adipiscitur, vocatus ad imperium à Damascenis propter odium, quo persequiebantur Ptolemæum Menæum. Is quoque in Iudæam profectus cum exercitu, deuicto Alexandro apud Adida, certis conditionibus reduxit suos vnde venerat. Alexander verò ad Dion oppidum admo- nit, eoque vi capto, ad Eilat inde duxit, vbi erant Zenonis res preciosissimæ: & primum triplici muro eum locum circumdedit, dein expugnato oppido ad Caulanam duxit & Seleuciam: & subactis his quoque, redegit in suā potestatem vallem quæ Antiochi dicitur, & castellam Gamala. Obiectisque multis criminibus Demetrio locorum eorum domino principatu suo illum exiit, & tertio demum huius expeditionis anno domum reduxit exercitum, magna alacritate Iudæis eum ob res prosperè gestas excipientibus. Per hæc tempora iam & Syrorum & Idumæorum & Phœni- eum vrbes tenebant Iudæi, ad mare Stratonis turrim, Appoloniā, Ioppen, Iamniā, Azotū, Gazam, Anthedonā, Raphiam, Rhinocuram, in mediterraneis per Idumæā regionem Adora & Marissam, totāq; Samariam & montes Carmelum ac Itabyrium. ad hæc Scythopolim, Gada- ra, Gaulanitidem, Seleuciam, Gabala, & Moabiticas vrbes, Eschonen, Medabam, Lempam, Otonas, Telithonē, Zaram, Aulonē Ciliciū, Pellam, hanc vltimā diruerunt, quod incolæ recusarent Iudaicos ritus recipere pos- sidebant & alia Syriæ non obscura opida, quæ imperio suo nouiter adiecerant. Post hæc Ale-

ξαν. ταύτην δὲ κατέσκαψαν, οὐχ ὑποχωρομένων τῶν εὐνοικουμένων εἰς τὰ πάτρια τῶν ἰουδαίων ἱερὰ μετα-
 Calidam. ἄλλας τε πόλεις προστιύσας τῆς συνείας, αἱ ἦσαν κατισεραμμένα. μετὰ δὲ ταῦτα ἀλέ-
 ξανδρος

Αντίοχου τοῦ Διονύσου στρατὸς ἐπὶ ἰουδαίαν.

Eπειτα ἀντίοχος ὁ κληθεὶς Διονύσος, ἀδελφὸς ἐν
 φιλίππου, τῆς ἀρχῆς ἀντιπαυμένους εἰς δαμα-
 σκὸν ὤδων, καὶ τῶν ἐκεῖ στρατηγούντων ἐλευθερίας
 γυμνῶν ἐβασίλευσεν. ἐκστρατεύσας δὲ αὐτὸς ἐπὶ
 τοὺς ἀράβας, φίλππος ὁ ἀδελφὸς ταῦτα ἀκούσας,
 ἐπὶ δαμασκὸν ἦλθε. μνηστὴς δὲ ὅς κατὰ λέλειπτο τῆς
 ἀκρας φύλαξ, καὶ τῶν δαμασκηνῶν ὤδων αὐτῶν
 τὴν πόλιν, ἀχάριστος εἰς αὐτὴν γυμνῶν, καὶ μηδὲν ἐν
 ἑλπίσιν εἰδέσθαι αὐτὸν ὤδων, ἀλλὰ τὰ παρ' αὐτῶν
 φόβῳ βουλευσὶς δοκῶν ὤδων λαβεῖν τὴν πόλιν ἢ τῇ
 χάριτι τῇ μνηστῇ, διωρομήδης αὐτὴν εἰς ἑχρὴν ὑπα-
 πάλαιτο, καὶ πάλιν ἐκπέπειθε τὸν δαμασκῶν. ὁ δὲ οὐκ ἔμελλεν
 εἰς ἱπποδρομὸν, ἀπέκλεισεν ὁ μνηστὴς, καὶ
 τὴν δαμασκὸν ἀντίοχον διεξέλαξεν. ὁ δὲ ἀκούσας τὰ
 ἐκεῖ τὸν φίλππον ὑπεσπείλει ἐκ τῆς ἀραβίας. στρατὸς
 δὲ δι' οὗ, ἔλθων ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν ὁπάτας μὲν ἀν-
 ταγχιλοῖς, ἵπτοι δὲ σὺν δίοις δὲ ἀλέξανδρος τὴν
 ἑχρὸν αὐτῶν, πέφρον ὁρῶντι βαθεῖαν, δὸς τῆς χαλκα-
 ρεῖας κατὰ τὴν ἀμῶν, ἢ νῦν ἀντιπαρὶς καλεῖται, ἀ-
 χρὶ τῆς εἰς ἰσχυρὴν θαλάσσης, ἢ καὶ μόνον ἐν ἑχρῇ
 χον. τοῖς τοῖς ἐχρῇ καὶ πύργους ἀσθενέας ἐκλίνουσι,
 καὶ μεσοπύργου, ἐπὶ τοῖς τοῖς, τὸν ἀντίοχον ἐξεδίχα-
 ν. ὁ δὲ ταῦτα πᾶσι ἐμφορήσας, διαβίβας ταύτην τὴν
 διασπῶν ἐπὶ τὴν ἀραβίαν. ἀναχωροῦντος δὲ τῆς ἀρα-
 βίας τὰ ἐκεῖ, ἔπειτα μὲν μετὰ ἱπποκῶν ἐξέστης
 ἐκπαρσέντος ὑπαρτίσας τοῖς τοῖς ἀντίοχος, καρτερὸς ἐ-
 μέχρητο. καὶ δὲ νικῶν ἀπέναντι ὤδων ἐκλίνων τὰ πο-
 νουῶν μέρει. ποσὶς δὲ ἀντίοχου; καὶ τὸ στρατὸν
 μετὰ τοῖς εἰς τὸν ἀκρόμην, ὅθεν τὸ πλεῖστον αὐτῶν λα-
 μαρ φεύσας. βασιλεὺς δὲ μετὰ ταῦτα τῆς καίλης
 συνέεισε ἀρτίως, κληθεὶς εἰς τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τῶν τῶν
 δαμασκῶν ἔχοντων, δὲ τὸ πρὸς πόλεμῶν τὸν μνη-
 στῶν μῆτος. στρατὸς δὲ ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν ἰουδαίαν,
 καὶ ἐκεῖ αὖθις ὤδων καὶ μάχη νικῶντας ἀλέξανδρον
 ἐπὶ σινοθήκης ἀνέχοντες ἐκ τῆς ἰουδαίας. ἀλέξαν-
 δρος δὲ ἔλθοντας αὐτοὺς ἐπὶ δὴν πόλιν, αἶρει ταύτην.
 καὶ στρατὸν ἐκεῖ ἔσας, οὐ τὰ πλεῖστον ἄξια ζῆλον
 σινοθήκης ἐκ. καὶ εἰς μὲν ἐκεῖθεν ἀλλὰ τεύχεσι τὸ
 χροῖον. μάχη δὲ λαβὼν τὴν πόλιν, ἐπὶ γαύλας καὶ
 σινοθήκης ἐξέμεινα. ὤδων λαβὼν δὲ καὶ ταῦτα,
 προσεῖλε καὶ τὴν ἀντίοχον λογομήδην φάραγα καὶ
 γάμματα τὸ φερόμεν. ἐκλαβὼν δὲ δημηφίον πολλὰ τὰ
 τῶν τοῖς ἀρτίως, ἐκείνου αὐτὸν, καὶ εἰδὼν ἡδὴ
 πεπληροσπῶς ἔως τῆς στρατίας εἰς τὴν οἰκίαν ὑπε-
 σπείλει, προσδύμους αὐτὸν τῶν ἰουδαίων δὲ τὴν δι-
 ωρομήν ἀντιπαρὶς. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡδὴ τῶν ἐν-
 εον καὶ ἰουδαίων καὶ φοβίαν, πόλεις ἔχον ἰουδαῖοι.
 ὅθεν θαλάσσης μὲν στρατὸς πύργον, ὑπολλωνίαν,
 ἰσχυρὴν, ἰαμῶν, ἄλκων, γάζαν, ἀντιπαρὶς, βαρβίαν,
 ῥινοκούραν. ἐν δὲ τῇ μεσογείᾳ καὶ τὴν ἰσχυρὴν, ἀδω-
 ραν, ἐμῶν, καὶ σαρματίαν. καρμῆλιν ὅθεν, καὶ τὸ ἰ-
 σχυρὸν ὅθεν, σκυθόπολιν, γάμματα, γαυλάς, σι-
 νοθήκης, γάμματα, μωαβίτας ἰσχυρὸν, μῆδων, λαμ-
 βᾶ, ὁρῶντας, ταλῖθων, ζαρά, κιλίκιον αὐλάνα, πέλ-
 λαν. ταύτην δὲ κατέσκαψαν, οὐχ ὑποχωρομένων τῶν εὐνοικουμένων εἰς τὰ πάτρια τῶν ἰουδαίων ἱερὰ μετα-
 Calidam. ἄλλας τε πόλεις προστιύσας τῆς συνείας, αἱ ἦσαν κατισεραμμένα. μετὰ δὲ ταῦτα ἀλέ-
 ξανδρος

Ξαυδρος ὁ βασιλεὺς, ἐν μέθῃς εἰς νόσον καὶ ἀπὸ πόνου, καὶ τρεῖς ἔτη τεταρτάτῃ πυρετῇ συχναῖς, οὐκ ἀπὸ σπληνὸς ἔως εἰς τοὺς πότους ἐξυμναλῶντες, ἀπὸ θανάτου εἰς τοὺς γαστρικῶν ὁρίων, πολιορκεῖν βασιβᾶ φρουρεῖν πέραν τῆς ἰορδάνου. ὁρῶσα δὲ αὐτὸν ἡ βασίλισσα πρὸς τὸ πλῆθος ὄντα, καὶ μηδὲν ὑπογράφοντα μικρῇ σπηλαίᾳ ἐλπίδα, κλαίονσα καὶ κοπιώμενη, τῶς μαλλύουσιν ἐρημίαις αὐτὴν τὴν καὶ τοὺς παῖδας ὑποδύρετο, καὶ τῇ καταλείπει οὕτως ἐμὲ τε καὶ τὰ τέκνα παρ' ἀλλήλων βοηθείας δέοντα πρὸς αὐτὸν ἔλγε, καὶ αὐτὴ εἰδὼς πῶς δέχεται πρὸς τὸ δυσιδιώτερον τὸ ἔθνος. ὁ δὲ συνιστοῦν αὐτῇ, πύθεται μὲν οἷς ὑποθήσεται, πρὸς τὸ τὴν βασιλείαν ἀσφαλῶς κατέχει μετὰ τῇ τίκτων. κρύψαι δὲ τὴν θάνατον αὐτῆς πρὸς τοὺς στρατιώτας, ἔως αὐτὴ ἐξέλθῃ τὸ χωρίον. ἔπειτα ὡς ἀνίκηση λαμπερῶς εἰς τὰ ἱεροσολύμα ὄψα γυμνῇ, τοῖς φαισκάσις ἐξουσίαν πρὸς ὄψα εἶναι. τοῦτοις γὰρ ἐπαρμούτας ἀπὸ τῆς αὐτῆς πύθης, δύνανται κατὰσθαι αὐτῇ τὸ ἔθνος. δύναται δὲ πολὺ ὄψα τοῖς ἰουδαίοις τοῦτοις ἔφασκε, βλάψαι τε μισοῦντας, καὶ φίλους δὲ καὶ ἐχθρούς ἀφελῆσαι. μέγιστα γὰρ πισυνέδεται ὄψα τῶν πλῆθους ἀπὸ αὐτῆς καὶ φθονήσας, πᾶσι λαλοῦν λίγιστον, αὐτὸν δὲ πρὸς αὐτὴν τῶν δὲ ἔθους ἔλγε, ὑβριζόντας παρ' αὐτῆς. οὐ τίνων εἶπεν ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις γυμνῇ, μετὰ πύθης μὲν τοῖς πρὸς αὐτὴν ὁπλίσθασα ὅτι τὸ σῶμα τὸ μὲν ἐκείνο, ὅπως μοι βέλων γυμνῇ καὶ πολλὰς ἀξιοπιστίας ὁπλίσθασα. εἴτε καὶ ὑβριζόντας ἀπὸ φάμεν θλίβουσιν ὅτι νεκρὸν, ὡς πολλὰ πεπονητόν ἐστις ἐμὲ, εἴτ' ἄλλω πρὸς κατ' ὄργην αἰκίας τῶν σῶματι πρὸς αὐτὴν βέλων. ὁ μὲν δὲ ἔθους ὁ ἐκείνων γυμνῇ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ δὲ πρὸς αὐτὴν ὕπαρχον. αὐτὰ οὐ πρὸς αὐτὴν ἐπὸς, ἐγὼ τε λαμπερῶς ἀξιοπύθης πρὸς αὐτὴν κηδεύει, ὡς ἀπὸ τὸν ἐκ σπληνὸς καὶ τὸ ὄψα ποιῶν με κακῶς τὸν νεκρὸν δὲ θάνατον θλίβουσιν. οὐ γὰρ βέλων ἀρξέας. αὐτὰ ὄψα πύθης τῇ γυναικὶ πλῆθος βασιλεύσας ἐπὶ τῇ καὶ βίωσας δὲ ἐνὸς δόιτος.

Κεφάλαιον καὶ.

Ὡς καὶ τὸ ἀλεξάνδρου πλεονεχὲς ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀλεξάνδρα τὴν βασιλείαν κατέχει.

Η Δὲ ἀλεξάνδρα τὸ φρουρεῖον ἐξελθὼσα, καὶ τὰς φρουράς ὑποθήσας, τοῖς τε φαισκάσις διελίχθη, καὶ πάντας ἐπὶ ἐκείνοις θύμην, τὰ ἀπὸ τῆς νεκρῆς καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας, τῆς μὲν ὄργης αὐτοῖς τῆς πρὸς ἀλεξάνδρον ἔπαυσεν. δύνανται δὲ ἐποίησε καὶ φίλους. οἱ δὲ εἰς τὸ πλῆθος παρελθόντες, ἐδημηγόρουν, τὰς πρὸς αὐτὴν ἀλεξάνδρα δημηγόροι, καὶ ὅτι εἰς αὐτὴν ὑποδύρετο βασιλεὺς, καὶ τὸν δῆμον εἰς πᾶντος, καὶ τὴν αὐτῆς κατὰφασιν ἐξελθόντων τοῖς ἐπαρμούτας, ὡς τε καὶ λαμπερότερον ἢ πρὸς τῇ βασιλείᾳ, αὐτὴν ἐκείνουσαν. δύο μὲντοι υἱοὶ ἀλεξάνδρος κατέλειπον, ὑρκανὸν καὶ αἰρισόβουλον, τὴν δὲ βασιλείαν εἰς τὴν ἀλεξάνδραν διέδωκε. τῇ δὲ παῖδων, ὑρκανὸς δὲ ἀδελφὸς πρὸς αὐτὴν διαπείν, καὶ βίον ἡσυχον μάλλον ἡσυχίας. ὁ δὲ νεώτερος αἰρισόβουλος, δραστήριος τε καὶ καὶ θαρσαλέος. ἐστὶν γὰρ μὲν οὐδὲν ὑπὸ τῶν πλῆθους ἡ γυνή, δὲ τὸ δοκεῖν, ἐφ' οἷς ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐξήμερτε, συγκαταστήσας. ἡ δὲ, ἀρχαία μὲν ὑποδύρετον ὑρκανόν, δὲ τὴν ἡλικίαν, πολὺ μὲντοι πλεονεχὲς τὸ ἀσφαγεῖν αὐτὴν, καὶ πάντα τοῖς φαισκάσις ὁπλίσθαι.

A xander ex temulentia morbo contracto, & triennio integro quartana laborans, nec tamen abstinens à castrensibus officiis, tandem exhaustis viribus fato concessit in Gerasenorum finibus, obsidens Ragaba castellum quod ultra Iordanem situm est. Quem videns regina iam morti vicinum, & nullam salutis spem præ se ferentem, flens & seipsam plangens, suam simul & liberorum desolationem lamentabatur: Cui me, inquit, & hos filios relinquis, alio no indigentes auxilio? præcipue cum nō ignores quā infensus sit tibi totus populus. Tum ille consuluit ei ut suis monitis pareat, si velit securè cum filiis regnum obtinere. primum ut apud milites celet suam mortem, tantisper dū castellum illud capiat. deinde postquā victrix magnificè Hierosolyma reuerſa fuerit. Pharisæis nonnihil licentiæ permittat. hos enim pro habito sibi honore laudaturos cam, & commendaturos apud populum. posse enim plurimum apud Iudæos, siue exosum aliquem cupiant lædere, siue amicum iuuare. Valde enim his fidem habere vulgus, etiam si per inuidiam de quopiam malè loquantur, nec se ob aliam causam incurrisse totius gentis odium, quā quia hoc genus offenderit. Ergo, inquit, ubi Hierosolyma petueneris, accersitis eorum primoribus, ostende illis meum corpus, & verbis quā proximè veritatem simulatis, permittite ut eo utantur arbitrato suo, siue in sepulto & proieccto cadaveri velint illudere propter antiquas iniurias, siue alio quolibet modo in id sequere: & pollicere nihil te nisi ex illorum sententia gesturam in administrando imperio, his verbis si apud eos vſa fueris, & mihi magnificentior quā à te sepultura continget, contentis illis permittis potestate, & tu securè dominaberis, post hæc monita uxori data moritur, anno regni sui xxvii. vitæ verò vndequinquagesimo.

CAP. XXIII.

Alexandro mortua vxor Alexandra in regnum succedit.

ALEXANDRA vero capto castello iuxta mariti monita Pharisæos allocuta est, & omnia illorum arbitrij faciens, quæ ad cadaver vel ad regnum pertinerent, ex infensis beneuolos eos sibi reddidit: tum illi progressi ad plebem concionabantur, res gestas Alexandri celebrantes, & regem iustum se amississe conquerentes, populum ad eum luctum ac mœsticiam prouocauerunt, ut nullum antehac regē funerauerint sumptuosius. Cæterum Alexander duos quidem reliquit filios, Hyrcanum & Aristobulum, regni tamen administrationem Alexandræ testamento reliquit. è filiis autem Hyrcanus erat rebus administrandis parum idoneus, & amator otij: minor verò natu Aristobulus audax & industrius. sed mulier gratiosa erat apud populum, eo quod semper vſa sit ægrè tulisse ea, quæ maritus præter officium faceret. illius consilio pontificatus Hyrcanæ obuenerit, non tam ætatis prærogatiua, quā propter innatam segnitiam: alioqui ex Pharisæorum sententia permittis reginæ gere-

XXII.

bantur omnia : quibus etiam plebs parere iussa est : & si quid constitutionum Hyrcanus focer abrogauerat quas Pharisei iuxta maiorum traditiones induxerant, id totum sancitum est denuo. Nomen igitur regni erat penes reginā, penes Phariseos verò administratio. nam hi & exulibus redditum, & victis solutionem procurabant. quædam tamen etiam per se prouidebat mulier & magnum mercede conductorum militum alebat numerum, virisque suas ita augebat ut terrori esset circumuicinis tyrānis & obsides ab eis acciperet. Et quod ad reliqua attinet, quicta erat eius ditio, soli Pharisei turbas excitabant, incitantes reginam ut necaret illos qui Alexandro autores fuerunt sumendi de d c c. simul viris supplicij: mōxq; vnum ex his iugulat Diogenem, deinde alium post alium donec potentiores conuenientes in regiam, & cum his Aristobulus præ se frēs non placere sibi quæ fierent, & si occasio daretur non permissurus tantam licentiam matri, commemorabant ei quantis rebus gestis & quantis exhaustis periculis fidem suam domino approbauerint, quodque hac de causa magnis præmiis eos dignatus sit: rogabantque eam ne omnino in contrarium spes suas venteret. nunc enim qui periculum ab hostibus euasissent, domi ab inimicis maculati more pecudum, nemine opem ferente. aiebantque si quidem cōtēti sint iam occisis aduersarij propter innatum affectum quo dominos prosequantur, patienter se laturos hanc calamitatē. quod si illi sœuire pergerent, petebant sibi dari discedendi veniam, neque enim nisi ipsius reginæ permissu quæsituros sibi incolumitatem, alioqui laturos ut ibidem in ipsa interficiantur regia. Sed turpe esse tum sibi, tum reginæ, si illa dissimulante à mariti inimicis venteretur. nihil enim libentius auditurum Arcetam Arabem & reliquos tyrannos, quàm si ipsa se priuaret talibus viris, quorum illis olim vel nomen auditum terrori fuerit. quod si ne hoc quidem velit concedere, & malit indulgere Phariseorum cupiditatibus, saltem per castella se distribueret. se enim quandoquidem fortuna ita persequatur Alexandri familiares, contentos esse in humili statu vitæ reliquum exigere. Hæc & alia multa cum dicerent, & ad miserationem tam cæcorum quàm periclitantium manes Alexandri inuocarent, omnibus circumstantibus commoræ sunt lacrymæ: sed maximè Aristobulus mentem suam declarabat, multis verbis matrem corripiciens. Verùm illi sibi ipsi causa fuerunt horum malorum, qui sœminæ ambitione imperande præter æquum commiserunt regi habenas, quasi verò deessent posteris. Tum illa inops melioris consilij, custodiam castellorum eis credidit, exceptis Hyrcania, Alexandrio & Machærunte, in quibus res sibi charissimas recondiderat. Nec multo post Aristobulum filium cum exercitu misit versus Damascum, contra Ptolemæum Mennæum, qui grauis erat vbi vicinus. Sed ille nulla re memorabili gesta domū rediit. Per idē tēpus nūciatū est, Tigranē Armeniorū regē cū d. militū millibus inuassisse Syriā, & breui in Iudæam esse venturū. ea fama nō immeritō imbecillitatis eis tūc subiecit, quæ dicitur tūc Iudæam

ποιεῖν, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐκέλευσε, καθαρὰ καὶ εἶπε ἡ καὶ τῶν νομίμων ὑρκανὸς ὁ πᾶν θεὸς αὐτὸ κατέλυσε, ὡς εἰσπνεύσαν οἱ φαρισαῖοι καὶ τὴν παρῶσαν ὡς ἀδυσιν, τὸ πάλιν ἀποκατέστησε. τὸ μὲν οὖν ὄνομα δ' βασιλείας εἶχεν αὐτῇ, τὴν δὲ δύναμιν οἱ φαρισαῖοι. καὶ γὰρ φυλάδας οὗτοι κατέχον, καὶ δισμάτας ἔλυσον, καὶ καθάποξ οὐδὲν διαποτῆρ δίδεσκον. ἐποίητο μὲν τοῦ καὶ ἡ γυνὴ τῆς βασιλείας ὁρόνοια. καὶ πολὺ μωροφεικὸν συνίστησι, καὶ τὴν ἰδίαν δύναμιν ἀπὸ δ' ἐξελείονα, ὡς καταπλήξῃ τὴν πύλιν τυράννης, καὶ λαβεῖν ὁμπερ αὐτῶν. ἡρέμει ἡ ἡ χώρα πάντα παρὰ τῶν φαρισαίων. οὗτοι γὰρ ἐπὶ τὰ ῥῆτα τὴν βασιλείαν, πειθόντες ὡς κτείνουσι τοὺς ἀλλεξάνδρου ὡς ἀνίσταντας ἀνελκύν τοὺς ὡς εἶτα αὐτοὶ τοῦτον ἵνα σφάτῳσι δι' ἡμέραν, καὶ μετ' αὐτῶν ἄλλοις ἐπ' ἄλλοις, ἕως οἱ δυνατοὶ παρελθόντες εἰς τὸ βασίλειον, καὶ μετ' αὐτῶν ἀριστοβούλους, εὐκαὶ γὰρ τοὺς γινόμενους δυσαναχέτῃ, καὶ δῆλος ἡ καθάπεξ εἰ ἀφορμῆς γίνετο μὴ ὅτι φέρον τῇ μητρὶ, ἀντιμνησκον ὅσα κατὰ τὰς αὐτῶν τοὺς κινδύνους, δι' ὧν τὸ σφῆσι βίβαν τῆς πίστεως, ὡς πῦρ διασώτῃ ἐπὶ δίδεσκον, ἀντὶ ὧν ὑπὸ αὐτῶν μίστῳ ἡ ζωὴ σῶται. καὶ ἐδόντο μὴ ἄλλοι τῶν πόντος ἑμπαλιν εἶναι σφῆσι τὰς ἐλπίδας. ἀπορρογόντες γὰρ τὸ ἐκ πολεμίων κίνδυνον, ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑπὸ ἐχθρῶν δίκην ἐσοκλήματων κτείνουσι καὶ ἐμμεμαῖς τιμωρίας ἔσσης. ἔλεγον τε, ὡς εἰ μὲν ἀντιμνησκόντες ἀντιμνησκόντες οἱ ἀντίδικοι, ὅσα τὸ ὡς πῦρ διασώτῃ γνήσιον μετ' ὧς οἱ σφῆσι τὰ ξυμβάτα. εἰ δ' αὖ μάλλον ταῦτα μετ' ὧς, ἡ τὸ μάλισα μὲν δοθῆναι σφῆσι ἀπαλλαγῇ. καὶ γὰρ ἂν ὑπομῖναι χωρὶς αὐτῆς πορείσασθαι πτωχέριον, ἀλλ' ἀσπύζον ἐπὶ σκοπῶντες ὡς τοὺς βασιλείους ὡς καὶ συγγινώσκοντες αὐτοὺς. ἀγχοῦ τε εἶναι σφῆσι καὶ τῇ βασιλείᾳ εἰ ὡς αὐτῆς ἀμαλυνόμενοι, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τὰ ἀνδρὸς ἐκδιχθῆναι. ἀντὶ πάντος γὰρ ἂν τιμωρεσθαι ἀρίστην τε πὸν ἀράδα, καὶ τοὺς μεταρχαί, εἰ ἀποξενολογήσασθαι τοσοῦτοι ἀνδρες, οἷς ἦν τάχα φερεκῶδες καὶ τοῦτομα ὡς ἀκουστέον. εἰ δὲ μὴ, τὸ γὰρ δίδεσκον, εἰ τοὺς φαρισαῖους αὐτῇ περὶ τῆς ἐγνωσας, κατὰ τὰς ἐκαστον αὐτῶν ἐν τοῖς φερεκῶδες. εἰ γὰρ ὡς δὲ δ' αἰμῶν τῆς ἐνέμωσιν τῶν ἀλλεξάνδρου οἰκῶν, αὐτοὺς γὰρ μὲν ἂν ἀποδίδεσκαι καὶ ἐκ ταπεινῶν ἀχρηματῶν βιοτῶντες. πολλὰ δὲ λεγόντων αὐτῶν, καὶ εἰς οἶκον τῶν τῶν ἐνέωσαν, καὶ τῶν κινδύνων οἱ πῦρ ἀλλεξάνδρου δ' αἰμῶνας ὅτι καλουμένων, ἀποντες οἱ ὡς ἐσώσαντες ὡς ὡς εἰς δακρυα. μάλισα δὲ ἀριστοβούλους ὅπως ἐχοι γινώμην ἰδέσθαι, πολλὰ δὲ τῇ μητρὶ κακίζον. ἀλλὰ γὰρ ἐκείνοι μὲν αὐτοὶ σφῆσι αὐτοῖς τῶν συμφορῶν ἐγγίνοντο, καὶ φιλαρχίαν ἐκλευσαν καὶ γυναικὶ ὡς τὸ εἶκος βασιλεύειν γυναικὶ ἕνεκα μὴ οἷσσις ὅτι φέροντες. ἡ δὲ, οὐκ ἔχουσα ὅτι φερεκῶδες μὴ τῶν ὡς περὶ, τὴν φυλακὴν τῶν χωρίων σφῆσι ὅτι περὶ, ὅτι μὴ ἐρχανίας καὶ ἀλλεξάνδρου, καὶ μαχαίρας αὐτοῦ, ἵνα τὰ πλείους ἀξία ἡ αὐτῇ. καὶ μετ' ἐκ πολὺ πῦρ ἂν ἀριστοβούλους, μὴ σφῆσι εἰς ἐπὶ τῇ δαμασκῶν, καὶ πολέμας τῶν ὡς αὐτοῦ τῶν λεγόμενων, ὅς ἐστιν ἡ πόλις γινώσκον. ἀλλ' ὁ μὲν οὐδὲν ἐργασάμενος σπουδῆς ἀξίον ἐπὶ σφῆσι. κατὰ δὲ τῶν πῦρ καὶ ὡς ἀγγέλλεται τῶν τῶν τῶν ἀνδρῶν βασιλείας, ἀμα κυρία σφῆσι τῶν ἀφ' ὧν μὲν. τὸ ὡς αὐτοῦ εἶκος ἐφ' ὧς τὴν βασιλείαν καὶ

semper enim presentibus magis quam futuris intentis, & omnia post habendo moderatæ gubernationi, neque ab honestate neque à iustitia deduci voluit. Familia tamen eius in tale incurrit infortunium, ut potentiam quam sibi multis sudoribus & periculis parauerat, propter huius non muliebres cupiditates paulo post amiserit: quia & cum inimicis familiae suae sensisse videtur, & rempublicam orbasse praesidibus: quin & post obitum eius ex reliquiis malæ ipsius administrationis, multæ turbellæ originem duxerunt in domo regia, attamen quam diu rebus praefuit, gentem in pace continuit. atque hic fuit regum Alexandria reginæ exitus.

τὸ δὲ πλεονεκτήσιον ἀξιοῦσα τῷ μάλλοντος, καὶ πάντας δυνάμεις πειράσασθαι ἡγεστῶς ἀρχὴν, ὅτι καλῶς, ὅτι δικαίως ἐνίκησε τὴν τύχην ἐπιτελείτω. εἰς τοῦτον τὸν οἶκον ἀτυχίας τὰ φερόμενα φερίσσει, ὥστε ἢ μὴ πλείστον κινδύνον εἰς ταλαιπωρίαν φερακτίστατο δυνάσκειν, ὅτι θυμὸς ἢ μὴ φροσκόπων γυναικῶν χρόνους ἐ πολλοῖς ὕστερον ἀφαιρῶνται, τοῖς μὲν δυσμενέως ἔχουσιν ὅτι τὸ γένος αὐτῶν τὴν αὐτῆς γυναικὶ φερίσσει, τὴν δὲ ἀρχὴν ἐκείνην τῷ φερίσσει μὲν ποικιλιῶν καὶ συμφορῶν ὅτι εἰς πολλὰ καὶ ἄσπεκτος ὅτι ὡς ζῶσα ἐπολιτεύσαστο καὶ μὴ τὴν πλάνην τὸ βασίλειον. ἢ μὲν ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὴν ἀρχὴν, εἰς εἰρήνην τὸ ἔθνος διαφύλαξεν. τὰ μὲν ὅτι φερίσσει ἀλλὰ φερίσσει, τὸ δὲ ἔχον τέλος.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΤΕΤΑΡΤΩ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΩ
λόγῳ τῷ Ἰωσήφῳ ἱστορῶν τῆς ἰουδαϊκῆς ἀρχαιολογίας.

- Αριστοβούλου καὶ ὑρκανῶ φερίσσει τὴν βασιλείαν πόλεμος, καὶ ὡς συμβαίνει τῆς βασιλείας μὲν ἀριστοβούλου, ὑρκανῶν δὲ ἱστορῶν. Κεφ. α.
- Περὶ ἀντιπάτρου καὶ γένους αὐτοῦ, καὶ πᾶσι τοῖς ὅσοις λαμβανόμενα καὶ δυνάμει ἀμὰ τοῖς πασι φερίσσει, καὶ ὑρκανῶ φερίσσει ἀρχὴν τῆς ἀρχῆς βασιλείας. Κεφ. β.
- Ὡς ἀριστοβούλος μάχην ἠτήσας συνδράκει ὅτι ἱεροσόλυμα. Κεφ. γ.
- Τρηκῶν καὶ ἀριστοβούλου φερίσσει σκαύρεν φερίσσει συμμαχίας. Κεφ. δ.
- Ὡς ἀριστοβούλος καὶ ὑρκανὸς φερίσσει πομπήν ἡλθον φερίσσει τὴν βασιλείαν δικαιολογούντες. Κεφ. ε.
- Ὡς πομπῆς στρατηγὸς χρησάμενος τὰ φερίσσει παρίλαβεν. Κεφ. ς.
- Ὡς ἱεροσόλυμα τὰς πόλεις ἀπεκλείσας τοῖς Ῥωμαίοις. Κεφ. ζ.
- Ὡς πομπῆς αἰρεῖ καὶ κρατῶν τὸ ἱερόν, καὶ τὴν πόλιν, καὶ φερίσσει τὴν διοικήσας αὐτῇ. Κεφ. η.
- Ὅτι σκαύρε στρατεύσαντες ὅτι πύλαι βασιλείας ὡς τῆς ἀρχῆς, ἀντίπατρος πύθει τὴν ἀρχὴν συμμαχίας φερίσσει αὐτὸν ποιῶνται. Κεφ. θ.
- Ὡς ἀλλήλων φερίσσει γαβίνος κρατῶν τὴν μάχην εἰς φερίσσει καὶ ἀπεκλείσας πολιορκεῖται. Κεφ. ι.
- Ὡς φερίσσει ἐκ Ῥώμης ἀριστοβούλου εἰς ἱερὸν ἀμὰ λαβὼν γαβίνος ἀχμάλωτον πάλιν ἀνίστηται εἰς Ῥώμην. Κεφ. ια.
- Κράτος καὶ ὅτι παρῶν στρατῶν εἰς τὴν ἱερὴν ἀνάστασιν, ὅτι οὐλοῖς τῆς ἱερῆς χρημάτων. Κεφ. ιβ.
- Φυγὴ πομπῆς εἰς ἡπειρὸν καὶ σκίππος εἰς συρίαν ὄφεις. Κεφ. ιγ.
- Καίσαρος ἐπὶ ἀγυῶν στρατῶν, ὅτι ἱερὸν αὐτοῦ συνιμάχισαν. Κεφ. ιδ.
- Αντιπάτρου ἀριστίας καὶ φιλίας φερίσσει κράτος. Κεφ. ιε.

HÆC CONTINENTVR IN IOSEPHI LIBRO DECI
mo quarto Antiquitatum Iudaicarum.

- Post contentionem de regno inter Aristobulum & Hyrcanum, conuentum est ut Aristobulus regnaret: Hyrcanus priuatam vitam degeret. CAP. I.
- Antipatri genus, & quomodo claritatem ac potentiam sibi & suis liberis parauerit: & fuga Hyrcani ad Aretam regem Arabum. CAP. II.
- Aristobulus praelio victus compellitur Hierosolyma. CAP. III.
- Hyrcani & Aristobuli legationes à Scauro petentes auxilium. CAP. IV.
- Quomodo Hyrcanus & Aristobulus apud Pompeium de regno disceptauerint. CAP. V.
- Quo stratagemate Pompeius castella occupauerit. CAP. VI.
- Hierosolymitani portas Romanis claudunt. CAP. VII.
- Pompeius templum cum inferiore urbis parte vi expugnat. CAP. VIII.
- Scaurus bello aggressus Aretam, fœdus Antipatri suasu cum eo ferit. CAP. IX.
- Alexander à Gabinio victus in quodam castello oppugnatur. CAP. X.
- Aristobulus Romæ vinculis elapsus, rursus in Iudæa captus, à Gabinio Romam remittitur. CAP. XI.
- Crassi contra Parthos ducentis per Iudæam iter & sacrilegium. CAP. XII.
- Pompeij in Epirum, & Scipionis in Syriam aduentus. CAP. XIII.
- Cæsaris in Ægyptum expeditio, & quam fideli Iudæorum opera adiutus sit. CAP. XIV.
- Antipatri res gestæ, & cum Cæsare amicitia. CAP. XV.

- Καίσαρες ὑπιστολαὶ καὶ δόματα συγκαλῆσαι αὐτὸν εἰς τὸν Ἰουδαίου φίλοι. Κεφ. ις.
- Οπαιτῆμα τῶν τοῖς πατρὶσι Ἡροδῶνι καὶ τῇ γαλιλαίᾳ κερύοντα, φασιλέην δὲ ἐπὶ τῇ ἱεροσολύμων. καὶ
ὡς οὕτως κερύοντα μέγαν καὶ ἐνδοξον τὸν Ἡροδῶνι ἐπέστη. Κεφ. ιζ.
- Ὡς χάριτος πῶς Ἰουδαίῳ ἐκείνῳ, καὶ πάλαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ. Κεφ. ιη.
- Ὡς μέγας δὴ βασιλεὺς αὐτῷ πατρὶσι καὶ αὐτῷ φέρει. Κεφ. ιθ.
- Ὡς Ἡροδῶνι ἐπὶ τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ χάρις καὶ μέγαν ἐνδοξον. Κεφ. κ.
- Ὡς αὐτῷ τὸν ἀριστοβούλου βοηδοῦμεν ὡς τῇ τυχῇ τυχάνου Ἡροδῶνι ἀπαντήσας ἐρίπει το καὶ
τῇ ἱουδαίᾳ ἐκείνῳ. Κεφ. κα.
- Οπαιτῆμα ἐν βιθυνίᾳ ὡς Ἡροδῶνι πολλοὺς χρημάτων ἐνδοξον αὐτῷ, ὡς τῇ τυχῇ καὶ κερύοντα
αὐτῷ βιθυνίᾳ οὐκ ἐδέξατο. Κεφ. κβ.
- Παῖς αὐτοῦ εἰς συρία ὡς Ἡροδῶνι καὶ φασιλέην κερύοντα. Κεφ. κγ.
- Στρατεία παρὶν εἰς συρία, καὶ ὡς τὸν ἀριστοβούλου ὡς αὐτῷ εἰς τὴν βασιλείαν κερύοντα. Κεφ. κδ.
- Ὡς οἱ παῖδες ὡς καὶ φασιλέην ἀρχαίους ἐλάβον. Κεφ. κε.
- Ὡς Ἡροδῶνι εἰς τὴν ἱουδαίαν ὡς Ἡροδῶνι καὶ φασιλέην ἀρχαίους ἐλάβον. Κεφ. κς.
- Εκ τοῖς Ἡροδῶνι ὡς ὡς καὶ ὡς αὐτῷ. Κεφ. κζ.
- Παῖς ὡς οὐκ καὶ Ἡροδῶνι αὐτῷ ἀριστοβούλου. Κεφ. κη.

- Cæsaris literæ, & senatusconsulta de Iudeorum amicitia. CAP. XVI.
- Antipater ex filiis suis Herodi Galilææ, Phasaclo Hierosolymorum regimē committit: & quoddam Sextus CAP. XVII.
- Cæsar Herodem magnum ac illustrem reddidit. CAP. XVIII.
- Cassius afflictis Iudeis insuper octingenta talenta ab eis exigit. CAP. XIX.
- Malichus per insidias Antipatrum veneno tollit. CAP. XX.
- Herodes iussu Cassij Malichum dolo interficit. CAP. XXI.
- Antigonum Aristobuli filium auxilio Tyriorum tyranni patrum regnum repetentem, Herodes pro- CAP. XXII.
- digatum ē Iudæa pellit. CAP. XXIII.
- Herodes in Bithynia occurrens Antonio, pecuniis eum sibi conciliat, quo factum est, ut ille accusato- CAP. XXIV.
- res eius non admiserit. CAP. XXV.
- Antonius in Syriam provinciam veniens Herodem cum Phasaclo tetraarchas constituit. CAP. XXVI.
- Parthi Antigonum Aristobuli filium in regnum reducant. CAP. XXVII.
- Parthi Hyrcanum & Phasacium captivos adducunt. CAP. XXVIII.
- Herodes Romæ à Senatu Iudææ rex declaratur. CAP. XXIX.
- Herodis ex Italia navigatio & pugna adversus Antigonum. CAP. XXX.
- Antigonus à Scio & Herode opprimitur. CAP. XXXI.



ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER DECIMVSQVARTVS.

C A P. I.

A

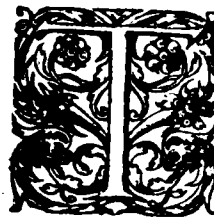
Κεφάλαιον α΄.

*Post contentionem de regno inter fratres commen-
tum est ut Aristobulus regnaret, Hyrcanus
privatam vitam degeret.*

Αριστοβούλου ἡ ὑρκανὸς περὶ τῆς βασιλείας πάλεμος, ὃς ὡς
συμβαίνει ἐκεῖνα βασιλεύει μὴ ἀριστοβούλου,
ὕμνητον ἢ ἰδιωτικόν.



DE Alexandræ reginæ rebus
& obitu in præcedenti vo-
lumine diximus, nunc quæ
deinceps consecuta sunt,
dicturi sumus, nihil magis
studentes quàm ne quid
vel per ignorantiam vel
per obliuionem prætermittamus. Nam qui hi-
storiam & rerum propter antiquitatem obscu-
rarum expositionem scribere se profitentur,
debent quidem non negligere orationis cul-
tura, & elegantem compositionem, tum quic-
quid lectioni gratiam conciliat, & adimit tæ-
dium: sed præcipua cura impendenda est veri-
tatis studio, ne suam fidem sequentes fallant
& inducant in errorem aliquem. Cùm igitur
pontificatum accepisset Hyrcanus anno tertio
septimæ & septuagesimæ supra centesimam
Olympiadis, Q. Hortensio, Q. Metello Cretico
Coss. statim bellum ei Aristobulus intulit: &
commisso ad Hierichuntem prælio, multi ex
eius militibus ad fratrem transfugerunt. quo
facto Hyrcanus in arcem confugit. in quam
custodiendi filij & vxor Aristobuli à matre e-
ius depositi fuerant, ut antè diximus. reliqui
etiam eius factionis homines cùm victoris
metu intra septum fani se recepissent, breui de-
ditionem fecerunt. Cæptum est deinde agi in-
ter fratres de pacis conditionibus, in quibus
obtinuit Aristobulus ut regnaret, & fratrem
sineret in otio frui quæ illi obuenerant facul-
tatibus, & priuatam vitam agere. Hoc fœdus
ictum est in ipso templo, & data acceptaque
fide, iunctisque dexteris sancitum: & post mu-
tuos complexus in conspectu populi factos
digressi sunt, alter in regiam, alter priuatus in
ædes Aristobuli.



BA μὲν οὖν ὧς ἀλεξάνδραν τῆς
βασιλείας καὶ τὸν θάνατον αὐτῆς,
ἐν τῇ προηγουμένη ἡμῶν βίβλῳ δε-
δηλώσαμεν. καὶ ὅτι τοῖς ἀπόλοι-
ται καὶ τῶν ὡς οὐκ ἔστιν ἐν τῇ πόλει, οὐκ
ἀλλὰ πρὸς, ἢ τῇ μηδὲν ὡς ἀλε-
ξανδρῇ ἀναγινώσκονται ἢ δὲ ἀγνοοῦν ἢ δὲ ἀγνοοῦν τῆς
μνήμης, ἀπομνημονεύουσι. τὴν γὰρ ἰστορίαν καὶ τὴν μνή-
σιν τῶν ἀπομνημονεύουσι τοῖς πολλοῖς ἀναγινώσκονται δὲ τῶν
ἀρχαίων τῶν ἀπομνημονεύουσι καὶ τῶν ἐπισημίων καὶ ἀλλοῖς, ὅσοι
δὲ τὰ ἐξ ἑκείνου τῶν ἀπομνημονεύουσι καὶ τῶν ἐπισημίων ἀπομ-
νήσιν, καὶ ὅσα πρὸς τοὺς συμβαλλομένους κόσμον τῶν λόγων
τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἐκείνῳ, ὡς καὶ ἡμεῖς πρὸς, καὶ ἡ-
δοκίμῃ τῇ ἐμπειρίᾳ ὡς ἀναγινώσκονται. πάντων ἡ μάλ-
λον, τῆς ἀρετῆς τοῖς συγγραφεῖς συγχαίρειν δεῖ, καὶ
τῇ ταλάντῳ λίαν τοῖς ἀνδράσι ἐκείνοις αὐτοῖς, περὶ τῶν
αὐτοῖς μέλλουσιν. ἀρξάμενοι τοῦ πάλαι ἀρχιεπιστοπίας
ὕρκανου τῶν γὰρ ἔπειτα τῆς καὶ ὁ πρὸς τῶν ὀλυμπια-
δῶν, ὑπερβύσσοντος ῥωμαίων καὶ τοῦ ὀρτοπίου, καὶ καὶ
τοῦ μεταλλοῦ, ὅς δὲ καὶ κρητικὸς ἐπικρατεῖτο, πόλε-
μος δὲ τῶν ἐκείνων πρὸς αὐτὸν ἀριστοβούλος, καὶ τῆς
μάχης αὐτῆς ἡμῶν πρὸς ἱεροκλῆν, πολλοὶ τῶν
στρατηγῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μετῴκισαν, οὐ
γνοῦντες, φάσκει πρὸς τὴν ἀρετὴν ὕρκανος, ἐν τῇ
συνέβασιν κατεῖργεναι τὴν ἀριστοβούλου γυναικα, καὶ
τοὺς παῖδας αὐτῆς ἐκ τῆς μητρὸς κατὰς ποσειδίονα
καὶ τοὺς ἀντιστασίαντες δὲ κατὰ θυμὸν εἰς τὴν
τῇ ἱερῇ περιβολῇ, αἶρει φρασβαλῶν. καὶ λόγους
πομπῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὧς συμβαίνει, κα-
ταλύεται τὴν ἔχουσαν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὴ ἀρισ-
τοβούλου, αὐτὸν δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
διδάσκει τὴν ὑπερβύσσον αὐτῆς κτῆσι. τὰ οὗτα δὲ τῆς ἐν
τῇ ἱερῇ συνδύμῳ, καὶ ὅσοι καὶ διξίαντες περὶ τῶν
μῶν τῶν ὀμολογίας, καὶ κατὰ τὰς ἀρετὰς τῶν πάλαι πρὸς ὁρμήντος ἀλλήλους, ἀνταρῶνται ὁ μὲν, εἰς τὰ
βασιλεία, ὕρκανος ὡς ἰδιώτης, εἰς τὴν οἰκίαν τῇ ἀριστοβούλου.

Agalla, Arthone, Zozra, Oronx, Marissa, Ryda, Lusa, Oryba.

Α ἀγάλλα, ἀρθώνη, ζόζαρα, ὀρωνίαι, μαρίσσα, ρύδδα, λούσα, ὀρυβα.

CAP. III.

Aristobulus praelio victus compellitur Hierosolyma.

Κεφάλαιον γ'.

ὡς ἀριστόβουλος μάχη ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἐπὶ ἱερουσόλυμα.

TAlibus promissis permotus Aretas expeditionem suscepit contra Aristobulum, ducens quinquaginta millia pedestris simul & equestris exercitus, moxque vicit praelio. post eam victoriam multis ad Hyrcanum transfugientibus, desolatus Aristobulus confugit Hierosolyma. Arabs autem adducto secum toto exercitu, oppugnabat eum in templo adiuuante Hyrcanum etiam populo, solis sacerdotibus non deferentibus Aristobulum. sed Aretas ad motis tam Iudæorum quam Arabum exercitibus acriter oppugnationi instabat. Dum hæc ita geruntur instante azimorum festo quod Pascha vocamus, optimates Iudæorum relicta sua regione fugerunt in Ægyptum. Quidam autem Onias vir iustus & Deo carus, qui aliquando siccitatis tempore impetraverat piis precibus pluuiam, tunc in latebras se abdedit. ciuile bellum præsentens, huc in castra adductum Iudæi rogabant, ut quemadmodum olim sterilitati attulerat remedium, ita tunc deuocueret diris Aristobulum, & quotquot eius factionem sequebantur: id cum diu recusansungeretur à turba, stans in medio eorum sic precatur est: Deus vniuersi huius mundi rex, quoniam & hi qui mecum stant tuus sunt populus, & qui oppugnantur tui sacerdotes sunt, precor ut neque hos contra illos, neque illos contra hos, orantes exaudias. Post hæc vota circumsteterunt cum quidam ex Iudæis viri perdiri, & obruerentur lapidibus, quam crudelitatem Deus vltus est continuo, cædisque Oniaz pœnas exegit in hunc modum. Dum Aristobulus oppugnatur cum sacerdotibus, superuenit Pascha, in quo festo nobis mos est multis Deum honorare sacrificiis. quibus quia carebant obsecrati, rogauerunt suos tribules ut accepta quantam postularent pecunia, victimarum copiam sibi facerent. illis verò pactis mille drachmas in singula capita, & representari sibi iubentibus, Aristobulus & sacerdotes libenter id fecerunt, & per funem è muro demiserunt precium. at illi accepta pecunia non reddiderunt victimas: sed eo progressi sunt impictaris, ut non seruata fide hominibus, Deum etiam fraudarent debitis honoribus. sacerdotes autem quibus per pactorum speciem illudum fuit, obtulerunt Deum ut pœnas de tribulibus suis sumeret: nec dilata est vindicta: sed procella vehemens immissa fecit per totam eam regionem magnam vastationem fructuum, ita ut tritici modius veniret drachmis quindecim.

μυριάων. ὁ δὲ οὐκ ἀνέβλεπε τῶν πικρῶν, ἀλλὰ πτωχεύειν καὶ βίαιον ἔκαστον ἔκαστον αὐτοῦ ἐξωνεῖν δραχμῶν ἐκάστην.

TΟῦΤΩΝ ΔΙΑΤΕΤΕΙΝ Τῶν ὑποχρίσαντων ἡγεμονίαν, ἀρέτας ἐξετάδωσεν ἐπὶ τὸν ἀριστόβουλον, μετὰ ἑμυριάδων ἱπποτέρων ἄμα καὶ πύλων στρατῶν, καὶ ἐπὶ τῇ μάχῃ. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἰσχυρῶν πρὸς ὑπερτον αὐτομολήσαντων, μετὰ τοῦ ἀριστόβουλου, ἔφυγον εἰς ἱερουσόλυμα. ὃς δὲ τῶν ἀράβων βασιλεὺς πᾶσαν τὴν στρατὸν ἀγάγων, καὶ περὶ βαλὼν τῶν ἱερῶν τὸν ἀριστόβουλον ἐπολιόρκει, περὶ τοῦ αἰνίου καὶ τῶν ὑπερτον, καὶ συμπολιορκουμένων αὐτῶν, μόνον δὲ τῶν ἱερῶν ἀριστοτέλῳ περὶ τοῦ αἰνίου. ὁ μὲν οὖν ἀρέτας ἐξῆς βαλλόμενος τὰς στρατῶν τῶν ἀράβων καὶ τῶν ἰουδαίων, ἡγεμονίαν ἐπέκειτο τῇ πολιορκίᾳ. τούτων δὲ ἡγεμονίαν καὶ τὸν περὶ τῶν ἀράβων ἐορτῆς καὶ φάσμα λεγόμενον, οἱ δοκίμοι τῶν ἰουδαίων ἐκλιπόντες τὴν γῆν, εἰς αἴγυπτον ἔφυγον. ὁ δὲ περὶ οὐνοῦ, δὲ καὶ αὐτῶν καὶ διοφίλης, ὃς αὐτομολῆσαι ποτὶ οὐσας ἤνευτο τῶν θυμῶν αὐτῶν, καὶ ἡγεμονίαν ἐπέκειτο ὁ θεὸς ὕψος, ἐκρυψε αὐτὸν ὅπως τῶν γῆς ὁρᾶν ἐκλιπόντων. ἀναχρῆστα δὲ εἰς τὴν στρατῶν τῶν ἰουδαίων, ἡξίωσαν ὡς ἔπαυσεν τῶν αὐτομολῶν δὲ ἀνέμους, τὴν οὐρανὸν ἀρετὰς ἀρετῶν ἀριστοβούλου καὶ τῶν συστσιαστῶν αὐτῶν ἐπὶ τῇ πόλει. ἐπεὶ δὲ ἀντιλέγων καὶ ἀντιπύλων ἐβλάστη ὑπὸ τῷ πύλῳ, πᾶς μέσος αὐτῶν εἶπεν. ὁ θεὸς βασιλεὺς τῶν ὀλων, ἐπεὶ οἱ μετ' ἐμοῦ καὶ ἐστὶν οὗς δὲ ἡμεῖς ἐστὶν, καὶ οἱ πολιορκούμενοι δὲ ἱερῶν, δίομαι μὴ περὶ τῶν πύλων ἐκείνους ἀποῦσαι, μὴ ἐκείνους αὐτοὶ ἀντιπύλων εἰς τέλος ἀγάγων. καὶ τὸν μὲν ταῦτα δὲ ἀνέμους ἀντιπύλων οἱ ποτὶ τῶν ἰουδαίων ἐκπύλῳσαν. ὁ δὲ θεὸς ταύτης αὐτῶν ἀντιπύλων ἐπὶ μαρήσαντο τῶν ἀντιπύλων, καὶ δὲ καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐν ἡμέρᾳ οὐρανὸν τῶν πύλων, πολιορκουμένων γὰρ τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ἀριστοβούλου, συνέβη τῶν ἰερῶν ὅπως τῶν πύλων καὶ τοῦ αἰνίου φάσμα, καὶ τῶν ἰερῶν ἡμῶν πολλὰ θύειν τῶν θυμῶν. ἀπορροῦντες δὲ θυμῶν οἱ ἀρετῶν ἀριστοβούλου, ἡξίωσαν αὐτοῖς τοῦ αἰνίου ἀντιπύλων ἀντιπύλων, καὶ ἡμεῖς λαβόντες ἀπὸ τῶν θυμῶν ὅσα θύουσιν. τῶν δὲ, εἰ βούλοντα λαβὼν χεῖρας ἀρετῶν ὑπὸ ἐκείνους κεφαλὰς περὶ βαλὼν ἐκλιπόντων, περὶ τοῦ αἰνίου ἀριστοβούλου καὶ οἱ ἱερῶν ἐπέστησαν, καὶ ὅπως τῶν τοῦ αἰνίου καὶ τοῦ αἰνίου, ἐκρυψε αὐτοῖς τὰς χεῖρας. ἀρετῶν λαβόντες, οὐκ ἀντιπύλων τὰ θυμῶν, ἀλλ' εἰς τὴν πόλιν ἀντιπύλων εἰς τὴν πόλιν τὰς πύλων καὶ πᾶσι καὶ ὅπως εἰς τὸν θεὸν τὰς πύλων θυοῦν μὴ ἀντιπύλων τῶν θυμῶν. ἀντιπύλων ἀντιπύλων δὲ οἱ ἱερῶν, ἡξίωσαν τῶν θυμῶν, δὲ καὶ αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ἀντιπύλων τῶν θυμῶν. ἀντιπύλων ἀντιπύλων δὲ οἱ ἱερῶν, ἡξίωσαν τῶν θυμῶν, δὲ καὶ αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ἀντιπύλων τῶν θυμῶν.

Κεφάλαιον δ'.

*Alexander à Gabinio villus, in quodam ca-
stello oppugnatur.*

X. **A** Liquanto autem post Alexandro Aristobuli filio Iudæam incursionibus vexante, imperator Gabinus à Roma venit in Syriam. is & alia multa memoratu digna gessit, & contra Alexandrum expeditionem suscepit, Hyrcano iam non valente ei resistere, & de muris Hierosolymorum reficiendis cogitante, quos Pompeius deiecerat. sed ab hoc conatu per Romanos cohibitus est. At Alexander peruagando regionem multos Iudæos armauit: collectisque propter decem armatorum millibus, & mille quingentis equitibus, munitionibus firmavit Alexandrium castellum iuxta Coceas situm, & Machæruntem in finibus Arabū. contra eum venit Gabinus, præmissis M. Antonio cum aliis ducibus. atque ita Romani cōiuncti cum Iudæis in officio manentibus, quorum duces erant Pitholaus & Malichus, assumpsis etiam Antipatri auxiliis, occurrerunt Alexandro, sequente cum reliquo exercitu Gabinio. tum ille recepit se propius Hierosolyma, vbi conferto prælio Romani occiderunt hostium circiter tria millia: nec pauciores capti sunt. tum Gabinus veniens ad Alexandriū inuicabat conclusos ad pacem, veniam præteritorum pollicendo. & cum multi hostium extra castellum stationem haberent, Romani eos adorti sunt, vbi multis cælis egregiam operam nauauit M. Antonius. Itaque Gabini⁹ relicta ad oppugnationem parte exercitus, ipse reliquam Iudæam perlustrabat: & quotquot inueniebat vrbes dirutas, ædificari iubebat, atque hoc pacto instauratæ sunt, Samaria, Azotus, Scythopolis, Antedon, Raphia, Dora, Marissa, Gaza, & aliæ non paucæ: idque mandante Gabinio, quarum posthac habitatio tuta permansit, cum antè longo tempore desertæ fuissent.

XI. His ita per regionem dispositis, reuertitur ad Alexandrium: & cum intenderetur oppugnatione, per legatos veniam petiit Alexander, offerens castella Hyrcaniam & Machæruntem, & postremo Alexandrium: quæ Gabinus diruit. Cumque Alexandri mater ad eum venisset, quæ Romanis fauebat, marito eius & reliquis liberis Romæ asseruatis, impetrauit ab eo quicquid petiit. moxque dispositis eius rebus, deduxit Hyrcanum Hierosolyma, curaturum templum, & suum sacerdotium. deinde constitutis quinque iuridicis conuentibus, in totidem æquales partes totam prouinciā distribuit: ita vt alij iure peterent Hierosolyma, alij Gadara, Amathuntem alij: quarti verò Hiericuntem, quinti Saphoram, quod est Galilææ oppidum, sicque liberati dominis sub optima gubernatione degebant.

ταῦθ' ἀπὸρ ἡξίου. καὶ διοικησάμενος τὰ πρὸς αὐτὴν, ὕψιστον κατήγχε εἰς ἱεροσόλυμα, χάσσειτα τὴν τῆς ἱερῆς ἐπιμέλειαν. πάντι δὲ συνείδησι κατὰ στήθεας εἰς ἴσας μοίρας διένειμε τὸ ἔθνος. καὶ ἰπολιτῶν τοὶ οἱ μὲν ἐν ἱεροσολύμοις, οἱ δὲ ἐν γαδάρει, οἱ δὲ ἐν ἀμαθουῶνι, τέταρτοι δὲ ἦσαν οἱ ἐν ἱερικουῶνι, καὶ τὸ πέμπτον ἐν σαφύροις τῆς ἰουδαίας. καὶ οἱ μὲν ἀπηλλαγμένοι τῆς δυναστείας, ἐν ἀριστοκρατείᾳ διήγον.

Ὡς ἀλέξανδρος ὑπὸ γαβίνου κρατηθεὶς τῇ μάχῃ εἰς φερέν πη κατακλιθεὶς πολιορκεῖται.

X. **Π**ρὶν δὲ ὕστερον ἀλεξάνδρου τέλει ἰουδαίας καταξέχοντο τῇ ἀριστοβούλου πατρὶς, στρατηγὸς γαβίνος ἐκ ρώμης εἰς συρίαν ἔκεν, ὃς ἄλλα τε λόγου ἄξια διηγεῖσθαι, καὶ ἐπὶ ἀλέξανδρον ἱεροσόλυμον μὲν ὕψιστον πρὸς τὴν ἐκείνου ρώμην ἀντίχειν δυναμίδου, ἀλλ' ἀνταρῆσθαι ἤδη, καὶ τὸ τῆς ἱεροσολύμων τείχος ἐπιχειροῦντος ὅπου εἶλε πομπήν. ἀλλὰ τούτου μὲν αὐτὸν ἐπὶ χον οἱ ἐνταῦθα ρωμαῖοι. φερέν δὲ ἐν κύκλῳ τὴν χάσαν, πολλοὶ ἀπὸ τῆς ἰουδαίας, καὶ συνείλαξε ταχὺ μυρίους μὲν ὀπλίτας, πεντακοσίους δὲ πρὸς τοῖς χιλοῖς ἰπασί, ἀλεξάνδρειόν τε ἀγύρου, τὸ πρὸς τῆς πορείας ἔρυμα, καὶ μαχαροῦντα πρὸς τοῖς ἀραβίοις ὄρισιν. ἔρχεται οὖν ὁ αὐτὸς γαβίνος, μέγιστοι αὐτῶν προπύμας συν' ἄλλοις ἡγεμόσιν. οἱ δὲ ἐπὶ σταντες ρωμαίων τοῖς ἐπολέμοις καὶ συν' αὐτοῖς τοῖς ὑπηκόοις ἰουδαίου, ὡς περὶ δόξα. ἡ γὰρ καὶ μέλιχος, προσλαβόντες δὲ καὶ πρὸς αὐτὰς ἐταχέον ὑπὸ πύλων ἀλεξάνδρου, ἡκολούθει δὲ καὶ γαβίνος. συν' αὐτοῖς μὲν ἔρχεται, καὶ ἀπὸ χειρὸς μὲν ἔχουσιν ἱεροσολύμων ἀλεξάνδρου. συμποσύντων δὲ ἀλλήλους ἐκεί, καὶ μάχης γηροῦνης, κτείνουσι μὲν οἱ ρωμαῖοι τῆς πολέμου πρὸς τειχιόλους, ζώοντες δὲ, οὐκ ἐλάττω. ἐν τούτῳ γαβίνος ἐπὶ τὸ ἀλεξάνδρου ἐλθὼν, προσκαλεῖτο τοὺς ἐνδον εἰς διαλύσεως, συζητῶσιν δὲ τῆς πρὸς αὐτοὺς ἡγεμονίας ὁμοθυμῶν. στρατηγὸς δὲ μὲν δὲ πολλὰν πρὸς τῇ ἐρύμασθαι πολέμου, ἐφ' οὗς ἀνίσταν οἱ ρωμαῖοι, μέγιστος αὐτῶν ἐπὶ φανὸς ἀγωνισάμενος, καὶ πολλοὺς ἀποκτείνας, ἔδοξε καὶ δυνάται. γαβίνος μὲν οὖν μέγας τῆς στρατῆς ἐνταῦθα καταλιπὼν, ὡς αἱ ἐκπολιορκηθῶν τὸ χεῖρον, αὐτὸς ἐπὶ τὴν ἀλλήν ἰουδαίαν ἔει, καὶ ὅσας γὰρ ἐν τῇ γαβίνου καθηρημένας τῆς πόλεως, κτίσιν περιεκαλύπτο, καὶ ἀνεκτίσθαι σαρμαίρας καὶ ἄλλων. καὶ συν' αὐτοῖς, καὶ ἡθελῶν, καὶ ραφία, καὶ δόξα, μέγιστος αὐτὸς καὶ γὰρ, καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα. τῆς δὲ ἀντιθέσεως πρὸς αὐτοὺς οἱ γαβίνος προσέταττο, βιβάνος οἰκιστῆναι συνίβασι τότε τὰς πόλεις, πολλὰν χρόνον ἐρήμοις γηροῦνης. ταῦτα δὲ διαπραξάμενος κατὰ τὴν χάσαν ἐπένεισιν εἰς τὸ ἀλεξάνδρειον. καὶ τὴν πολιορκίαν αὐτὴν κατεῖλεν εἰς ἡμέρας ἑξήκοντα. πρὸς αὐτὸν ἀλέξανδρος. συγγινώσκων τὸ αὐτὸ τῆς ἡγεμονίας δυνάμει, καὶ ὡς ἀδιδόξως τῆς ἐρυμίας ὑπεκρίναι τὸ καὶ μαχαροῦντα, ὕστερον δὲ καὶ ἀλεξάνδρειον, καὶ ταῦτα μὲν γαβίνος κατέσκαψε τῆς ἀλεξάνδρου δὲ μητρὸς πρὸς αὐτὸν ἐλθόντος, ἡ ἐφ' οὗ τὰ ρωμαῖοι, τὴν αὐτὸς αὐτῆς καὶ τῆς ἀλλήλων τέλει ἐν ρώμῃ ἐχόμενοι, συνιχάρησαν αὐτῇ.

Ὡς οὖν τὰ ἐκ Ῥώμης ἀεισέβουλοι εἰς ἰουδαίαν λαβὼν γαβ-
 νίου ἀρχιμαχὸν πάλιν ἀπέστειλαν εἰς Ῥώμην.

ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ δὲ ὁ Ἰερουσαλήμτος ἐκ Ῥώμης εἰς τὴν ἰου-
 δαίαν, καὶ τὸ ἀλεξάνδρειον ὅπου ἡνιεύσιν κα-
 τὰ καὶ μὲν οὐκ ἀτακτοῦντες ἀποκαταστάσαντες, πύμ-
 πει γαβίνου πρὸς αὐτὸν στρατιώτας καὶ ἑταίρους,
 οὐσέιναι τε καὶ ἀπένειον καὶ σκευαίλιον, καλύπον-
 τας τὸ τὸ χεῖρον αὐτὸν καταχεῖν, καὶ συλληφόμε-
 νους αὐτοῖς. πολλοὶ δὲ ἀριστοβούλου τῷ ἰουδαίῳ κα-
 τὰ τὴν παλαιὰν δίκην ἀποστέλλουσιν, καὶ δὴ καὶ
 νεώτεροις χαίροντες ἀποστέλλουσιν. περὶ δὲ λαοῦ
 τῶν ὑποστράτητος ἐν ἱεροσολύμοις ὡν, ματὰ χιλίων
 ἢ το μύριασι πρὸς αὐτὸν, πολλοὶ δὲ τῷ πρὸς διμύ-
 νων ἦσαν ἀπὸ πλοῖ. διηγεῖται δὲ εἰς μαχημένους
 ἀπαίσις αὐτῶν ἀριστοβούλου, τοῦτους μὲν ἀπὸ λυσ-
 σάνους ὄντας, οὐ γὰρ ἐγίνοντο αὐτῶν χρησίμοι πρὸς τὰ
 ἔργα, τοὺς δὲ ὡπλισμένους πρὸς ὁπταχιλίους ὄν-
 τας ἀπαλάσας ὡχρεῖτο. καὶ πρὸς πρὸς αὐτοῖς τῷ
 Ῥωμαίων καρτερός, ἥττωται καὶ ἡ μάχη γηραιῶν οὐ
 ἰουδαίῳ. καὶ πρὸς αὐτῶν ἀγνοῦντες ἰουδαίῳ, βίαια μα-
 νων τοῦ τῷ πολέμῳ, εἰς φυγὴν εἰσπύονται. καὶ φοι-
 οῦντα μὲν αὐτῶν εἰς πανταχιλίους, οἱ δὲ λοιποὶ σκε-
 δωδέντες, οἱ δὲ ἰουδαίῳ σπύζον αὐτοὺς ἐπὶ ἑσπέρῳ.
 χιλίων μὲν τοῖς πλείοσις ἔχον ἀριστοβούλου εἰς μα-
 χημένους διέφυγε, ὡχρεῖτο τε τὸ χεῖρον, καὶ πρὸς
 πρὸς κακῶς οὐδὲν ἥττω ἐλπίδ' ἀγαθῆς εἶχε. οὐδὲ
 οἱ ἡμίρας ἀπὸ τῆς πολιορκίας, καὶ πολλὰ ῥα-
 ματα λαβὼν, ἀρχιμαχὸς μὲν ἀπὸ τῆς πύ-
 λος, οἱ δὲ καὶ σκευαίλιον ἐκ Ῥώμης αὐτῶν πρὸς γα-
 βίνου ἀγρευ. καὶ τοιαύτη μὲν ἀριστοβούλου χρησά-
 μινος τυχή, πάλιν εἰς Ῥώμην ἀπαπέμψεται, καὶ δι-
 σπύζον αὐτοῖς κατέχευτο. βασιλεύσας μὲν καὶ ἀρχιμα-
 χὸς τῶν ἰουδαίων, καὶ μὲν αὐτῶν, ἀπὸ δὲ λαοῦ πρὸς καὶ μα-
 χημένους γηραιῶν. τὰ μὲν τοῖς τέσσασι αὐτῶν ἀπὸ
 ἡ σύγκλητος, γαβίνου γράψαντος τῷ ὑποχέειν τῇ
 μητρὶ ὁ Ἰερουσαλήμτος τὰ ἑρμῶτα, καὶ τὸ μὲν εἰς τὴν ἰου-
 δαίαν ἐπαίρχεται. γαβίνου δὲ ὅτι παρ' αὐτοῦ στρα-
 τείοντι, καὶ τὸν δι' ὅσον πρὸς αὐτῶν μὲν ἀπὸ τῶν
 εἰς αἴτιον ὑποστράτητος, καὶ τῶν πρὸς αὐτῶν πρὸς αὐτῶν
 ἀπὸ τῶν καὶ ταῦτα μὲν καὶ ἐν ἀλλοῖς διδύλω. γαβίνου
 μὲν τοῖς καὶ τὴν στρατιάν ὑπὸ ὅφ' ὕψιστον ἐστὶν αὐτῶν, ἀπὸ
 πρὸς ὑπερίστανται οἱ καὶ ὅπλα καὶ χεῖματα, καὶ τοὺς
 ὑπὸ πρὸς αὐτῶν τῷ ἰουδαίῳ ὅτι αὐτῶν πρὸς αὐτῶν
 καὶ συμμάχοις ἐποίησε, φύλακας ὄντας τῷ εἰς
 τὴν ἀγνοῦν ἐμβολῶν. ἐπαίρχεται δὲ ἐκ τῆς ἀγνοῦ-
 πρὸς κατὰ λαμβάνει τὴν συνέλιν σπύζον καὶ πρὸς αὐτῶν
 νοσῶν. οὐ γὰρ ἀριστοβούλου πρὸς ἀλεξάνδρου παρ-
 ὠδῶν ὅτι ὑπὸ πρὸς αὐτῶν ὅτι τὴν ἀρχὴν κατὰ βίαν,
 πολλοὺς μὲν τῷ ἰουδαίῳ ἀπένειον. στρατὸς δὲ
 μὲν αὐτῶν τὴν χεῖρον ἐπαρξάμενος, ἔχτειν πάντας
 ὄντας ὅτι τῶν τῷ Ῥωμαίων, εἰς τὸ πρὸς τὸ καλὸν
 μὲν γαβίνου σύμφυγος, ὅτι πρὸς αὐτῶν πολιορ-
 κῶν. οὐδὲ γαβίνου τοιαύτη καὶ τὴν συνέλιν κατὰ λα-
 βὼν, ἀπὸ πρὸς αὐτῶν, οὐ μὲν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτῶν
 νοσῶντας, εἰ παύσαι δυνάμειν τῆς ἀπὸ πρὸς αὐτῶν
 αὐτοῖς, καὶ πρὸς αὐτῶν πρὸς αὐτῶν νοσῶν ἐπαίρχεται.
 γὰρ τὸ τῶν δέσπον, ὅτι ἀλεξάνδρου ἐκ ἡδονῆς κατὰ χεῖν. στρατὸς γὰρ ὅτι ὅτι ἔχον μὲν αὐτῶν ἰουδαίων.

Aristobulus Roma vinculis elapsus, rursus in Iudaea captus à Gabinio, Romam remissus.

Ceterum cum Aristobulus Roma profu- XII.
 gus, reuersus esset in Iudæam: & conarc-
 tur Alexandrium recens dirutum denuò mu-
 nire, Gabinius misit eò milites ducibus Sisen-
 na, Antonio, & Seruilio, qui cum locum occu-
 pari non sinerent, & darent operam vt ipsum
 comprehenderent. nam multi Iudæorum ad
 eum propter nominis celebritatem confue-
 bant, nouarum rerum auidi: siquidem & Pi-
 tholaus Hierosolymorum præfectus cum mil-
 le armatis ad eum transfugit, alioqui in eo cõ-
 fluxu multi fuere non satis armis instructi. A-
 ristobulus verò volens occupare Machærun-
 tem, tales dimisit vt inutiles ad moliendum a-
 liquid, assumptisque tantum armatorum octo
 millibus, illuc contendit. quos affecuti Roma-
 ni vicerunt egregiè. quamuis enim repugnan-
 tes aliquantisper, impressione facta coegerunt
 terga vertere, occisis eorum circiter quinque
 millibus. reliqui verò dissipati, vt quisque
 potuit salutem sibi quaesierunt. Aristobu-
 lus tamen plus mille secum trahens perfugit
 Machæruntem: muniebatque id castrum, &
 quamuis rebus afflictis, bene sperare non de-
 stitit. Sed non ultra biduum sustinere potuit
 oppugnationem, & multis acceptis vulnerib'
 captiuus cum Antigono filio, qui ei fugæ co-
 mes fuerat, ad Gabinium adductus est. atque i-
 ta reflante fortuna rursus remissus Romam,
 in vinculis est habitus, postquam regno & pō-
 tificatu potitus est annis tribus cum dimidio,
 vir in ea dignitate magnificus & magnanim'.
 Liberos tamen eius dimisit senatus, cū ex Ga-
 binij literis cognouisset, promissum hoc eorū
 matri, dum castella traderet: qui mox in Iudæā
 reuersi sunt. Porro Gabinio paranti expeditio-
 nem in Parthos, & iam Euphratem traicien-
 ti, mutata sententia visum est Ptolemaeum in
 Ægyptum reducere, sicut aliàs indicatum est.
 In hac quoque expeditione ab Antipatro ad-
 iutus est frumento, armis & pecuniis: & illius
 consilio Iudæi qui Pelusium accolunt, ceu cu-
 stodes Ægypti aditus, in societatem pertracti
 sunt. Ceterum reuersus ex Ægypto, deprehendit
 Syriam laborare dissidiis & tumultibus. A-
 ristobuli enim filius Alexander, denud inuaso
 per vim principatu, multos Iudæorum ad de-
 fectionem impulit. collectoque magno exerci-
 tu regionem obeundo, intericiebat Romanos
 quotquot adipisci potuit, reliquos in montem
 Garizim compullos obsedit. Gabinius verò
 hoc in statu Syriam offendens, Antipatrum
 propter notam viri prudentiam præmittit ad
 tumultuatores, si forte posset ad sanio-
 rem mentem reductis persuadere vt meliora se-
 quantur consilia: quod ille sedulo fecit, & mul-
 tos reduxit ad officiū. Alexandro verò potiri nō
 potuit. is. n. habes secū xxx. Iudæorum millia,

ausus est occurrere Gabinio, & collatis signis decernere ad montem Itabyrium: quo prælio desiderata sunt ex acie Iudæica x. millia. Tum victor constitutis Hierosolymitanis rebus ex Antipatri sententia, contra Nabathæos profectus, hos quoque profligat vno prælio. nobiles etiam Parthos Mithridatem & Orfanem ad se profugos remisit, spatio rumore quod affugissent in patriam: tantisque rebus gestis Romam reuertens Crasso prouinciam tradidit. De his autem Pompeij & Gabinij contra Iudæos expeditionibus scribit Nicolaus Damascenus & Strabo Cappadox, nihil ab altero discrepans.

CAP. XII.

Crassi contra Parthos ducentis per Iudæam iter, & sacrilegium.

XIII. **C**RASSUS autem expeditionem contra Parthos parans in Iudæam peruenit, & pecuniam sacram quam Pompeius non attigerat, duo millia talentorum abstulit, totoque reliquo auro, cuius summa accedebat ad octo talentorum millia, templum spoliavit. Tulit etiam trabem ex auro solidam, trecentas minas pendentem. Mina autem apud nos cõstat duabus libris cum dimidia. Hanc trabem ei tradidit sacerdos sacri thesauri custos Eleazarus, non præ malitia (nam erat vir bonus & iustus) sed cum concreditam haberet aulæorum templi custodiam, ex hac trabe pendentium, quorum admiranda pulchritudo erat & apparatus preciosissimus: videretque Crassum totum esse in colligendo auro, timens omnibus templi ornamentis, trabem hanc redemptionem pro omnibus ei dedit: cum prius eum iureiurando obstrinxisset, nihil aliud loco moturum, contentum eo quod ipse traderet, æstimatum plurimis aureorum in millibus. Hæc trabs inferta erat trabi cauz lignæ, quod cæteris omnibus ignotum solus sciebat Eleazarus. Crassus tamen & hanc pro reliquo templi auro accepit, & mox violato iureiurando totum quantum intus erat egressit. Nec est mirandum tantas diuitias in nostro templo fuisse, cuius Deum cum omnes vbique terrarum Iudæi venerentur ac colant, tam ex Europa quam ex Asia longo tempore huc eas contulerant. Nec ad iactationem conficta est prædicta summa, nec caret testibus: sed cum alij multi, tū Strabo Cappadox attestatur nobis his verbis: Mithridates autem misit in Coum insulam qui afferrent sibi inde pecuniam, quam Cleopatra regina ibi depoluerat, & Iudæorum octingenta talenta. Nobis autem nulla est publica pecunia, præter hanc Deo sacram: & facis apparet, quod hanc Iudæi ex Asia in Coum deportauerant metu belli Mithridatici. Non est enim verisimile, eos qui Iudæam habitabant, habentes urbem aded munitā & templū, pecunias in Coum misisse. Sed nec Alexandrinos Iudæos hoc fecisse est credibile, quibus nihil erat à Mithridate periculi. Idē Strabo alibi testatur Syllā quo tempore in Græciam traiecit, gesturus bellum cōtra Mithridatem & Lucullum, misisse Cyrenē

A ἀπὸ τῆς γαβινίῃ καὶ συμβαλὼν ἡ τῆς αὐτοῦ αὐτῶν μυρίων περὶ τὸ ἰταβύριον ὄρος. κατασησάμενος δὲ γαβίνιος τὰ κατὰ τὴν ἱεροσολυμίταιν πόλιν, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ θύλων, ἐπὶ ναβαθαίοις ἐρχεται. καὶ κρατῇ μὲν τοῦτοι τῇ μάχῃ. παρδων ὃ μὴ ἐλθὼν καὶ ὁρσάντων φυγάδας πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας, πρὸς πύλαι, καὶ ὃ λόγῳ ἀπὸ δρασσαν αὐτοῦ. καὶ γαβινίῳ μὲν, ἐργα μεγάλα καὶ λεμπερὰ κατὰ τὴν στρατίαν δράσας, ἀπὸ τῆς εἰς ῥώμην, κρατῶν τῶν αὐτοῦ τὸ ἀρχικὸν περὶ δὲ τὸ πομπηῖον ἔλαβεν ἡ στρατὸς ἐπὶ ἰουδαίῳ, γράφει νικόλαος ὁ δαμασκηνὸς ἔλαβεν ὁ κρατῶν ὁ δὲ οὐδὲν ἐπὶ τοῦ κρατῶν λείπον.

Κεφάλαιον ιβ'.

Κράσῳ κατὰ τὴν πόλιν τῆς ἱερῆς στρατὸν εἰς τὴν ἰουδαίαν ἐλάσας, ἔλαβεν τὸν ἱερὸν

χρημάτων.

C **Κ**ΡΑΨΟΣ δὲ ἐπὶ παρδων μύλλων στρατὸν ἦκεν εἰς τὴν ἰουδαίαν. ἔλαβεν τὰ κατὰ τὴν ἱερῆν πόλιν, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ θύλων, ἐπὶ ναβαθαίοις ἐρχεται. καὶ κρατῇ μὲν τοῦτοι τῇ μάχῃ. παρδων ὃ μὴ ἐλθὼν καὶ ὁρσάντων φυγάδας πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας, πρὸς πύλαι, καὶ ὃ λόγῳ ἀπὸ δρασσαν αὐτοῦ. καὶ γαβινίῳ μὲν, ἐργα μεγάλα καὶ λεμπερὰ κατὰ τὴν στρατίαν δράσας, ἀπὸ τῆς εἰς ῥώμην, κρατῶν τῶν αὐτοῦ τὸ ἀρχικὸν περὶ δὲ τὸ πομπηῖον ἔλαβεν ἡ στρατὸς ἐπὶ ἰουδαίῳ, γράφει νικόλαος ὁ δαμασκηνὸς ἔλαβεν ὁ κρατῶν ὁ δὲ οὐδὲν ἐπὶ τοῦ κρατῶν λείπον.

D **Κ**ΡΑΨΟΣ δὲ ἐπὶ παρδων μύλλων στρατὸν ἦκεν εἰς τὴν ἰουδαίαν. ἔλαβεν τὰ κατὰ τὴν ἱερῆν πόλιν, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ θύλων, ἐπὶ ναβαθαίοις ἐρχεται. καὶ κρατῇ μὲν τοῦτοι τῇ μάχῃ. παρδων ὃ μὴ ἐλθὼν καὶ ὁρσάντων φυγάδας πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας, πρὸς πύλαι, καὶ ὃ λόγῳ ἀπὸ δρασσαν αὐτοῦ. καὶ γαβινίῳ μὲν, ἐργα μεγάλα καὶ λεμπερὰ κατὰ τὴν στρατίαν δράσας, ἀπὸ τῆς εἰς ῥώμην, κρατῶν τῶν αὐτοῦ τὸ ἀρχικὸν περὶ δὲ τὸ πομπηῖον ἔλαβεν ἡ στρατὸς ἐπὶ ἰουδαίῳ, γράφει νικόλαος ὁ δαμασκηνὸς ἔλαβεν ὁ κρατῶν ὁ δὲ οὐδὲν ἐπὶ τοῦ κρατῶν λείπον.

E **Κ**ΡΑΨΟΣ δὲ ἐπὶ παρδων μύλλων στρατὸν ἦκεν εἰς τὴν ἰουδαίαν. ἔλαβεν τὰ κατὰ τὴν ἱερῆν πόλιν, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ θύλων, ἐπὶ ναβαθαίοις ἐρχεται. καὶ κρατῇ μὲν τοῦτοι τῇ μάχῃ. παρδων ὃ μὴ ἐλθὼν καὶ ὁρσάντων φυγάδας πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας, πρὸς πύλαι, καὶ ὃ λόγῳ ἀπὸ δρασσαν αὐτοῦ. καὶ γαβινίῳ μὲν, ἐργα μεγάλα καὶ λεμπερὰ κατὰ τὴν στρατίαν δράσας, ἀπὸ τῆς εἰς ῥώμην, κρατῶν τῶν αὐτοῦ τὸ ἀρχικὸν περὶ δὲ τὸ πομπηῖον ἔλαβεν ἡ στρατὸς ἐπὶ ἰουδαίῳ, γράφει νικόλαος ὁ δαμασκηνὸς ἔλαβεν ὁ κρατῶν ὁ δὲ οὐδὲν ἐπὶ τοῦ κρατῶν λείπον.

F **Κ**ΡΑΨΟΣ δὲ ἐπὶ παρδων μύλλων στρατὸν ἦκεν εἰς τὴν ἰουδαίαν. ἔλαβεν τὰ κατὰ τὴν ἱερῆν πόλιν, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ θύλων, ἐπὶ ναβαθαίοις ἐρχεται. καὶ κρατῇ μὲν τοῦτοι τῇ μάχῃ. παρδων ὃ μὴ ἐλθὼν καὶ ὁρσάντων φυγάδας πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας, πρὸς πύλαι, καὶ ὃ λόγῳ ἀπὸ δρασσαν αὐτοῦ. καὶ γαβινίῳ μὲν, ἐργα μεγάλα καὶ λεμπερὰ κατὰ τὴν στρατίαν δράσας, ἀπὸ τῆς εἰς ῥώμην, κρατῶν τῶν αὐτοῦ τὸ ἀρχικὸν περὶ δὲ τὸ πομπηῖον ἔλαβεν ἡ στρατὸς ἐπὶ ἰουδαίῳ, γράφει νικόλαος ὁ δαμασκηνὸς ἔλαβεν ὁ κρατῶν ὁ δὲ οὐδὲν ἐπὶ τοῦ κρατῶν λείπον.

G **Κ**ΡΑΨΟΣ δὲ ἐπὶ παρδων μύλλων στρατὸν ἦκεν εἰς τὴν ἰουδαίαν. ἔλαβεν τὰ κατὰ τὴν ἱερῆν πόλιν, ὡς καὶ ἀπὸ τῆς αὐτοῦ θύλων, ἐπὶ ναβαθαίοις ἐρχεται. καὶ κρατῇ μὲν τοῦτοι τῇ μάχῃ. παρδων ὃ μὴ ἐλθὼν καὶ ὁρσάντων φυγάδας πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας, πρὸς πύλαι, καὶ ὃ λόγῳ ἀπὸ δρασσαν αὐτοῦ. καὶ γαβινίῳ μὲν, ἐργα μεγάλα καὶ λεμπερὰ κατὰ τὴν στρατίαν δράσας, ἀπὸ τῆς εἰς ῥώμην, κρατῶν τῶν αὐτοῦ τὸ ἀρχικὸν περὶ δὲ τὸ πομπηῖον ἔλαβεν ἡ στρατὸς ἐπὶ ἰουδαίῳ, γράφει νικόλαος ὁ δαμασκηνὸς ἔλαβεν ὁ κρατῶν ὁ δὲ οὐδὲν ἐπὶ τοῦ κρατῶν λείπον.

ὅτι ποιῶν, μηδὲν μὴ ἐλθὼν δὲ δεινός. μὴ τυρεῖ καὶ ἐπὶ τῷ τῷ πρὸς αὐτὸν ὁ στρατὸν, ὅτι κατὰ τὸν κρατῶν λείπον εἰς τὴν ἰουδαίαν πολέμῳ μὴ ἐλθὼν καὶ λείπον τῷ πρὸς αὐτὸν ὁ στρατὸν, ὅτι κατὰ τὸν κρατῶν λείπον

eo quodd aliquando contra Romanos rebella- uerat, & hic quidem apud Antiochiam affe- ctus est supplicio. fratres verò eius ad se rece- pit Ptolemæus Mennæus dynasta Chalcidis, quæ sita est in monte Libano. nam misso Phi- lippione filio Ascalonem ad uxorem Aristo- buli, iussit eam cum eo mittere ad se Antigo- num filium & filias, quarum alterius Alexan- dræ amore captus Philippio duxit eam coniugem. deinde verò occiso prius eò Ptolemæus ipse duxit Alexandram, & germanorum eius curam habere non destitit.

CAP. XIII.

Cæsaris in Aegyptum expeditio, & quàm fideli Iudæorum opera adiutus sit.

XVI.

Post Pompej autem obitum & victoriam Cæsaris, bellum ei gerenti in Aegypto mul- tis in rebus vsui fuit Antipater Iudæorum gu- bernator, idque mandato Hyrcani. Mithridate enim Pergameno adducente auxilia, nec va- lente transire per Pelusium, & circa Ascalonē hærente, Antipater ei se adiunxit cum armatis Iudæorum tribus millibus, egitque cum Ara- bum primatibus ut & ipsi venirent auxilio, eiusque potissimum opera è tota Syria auxilia contracta sunt. nam certatim opem tulerunt Cæsari Iamblichus dynasta & Ptolemæus eius filius & Tholomæus Sohemī filius Libanum montem incolens, & vrbes penè vniuersæ. Mi- thridates verò motis è Syria castris peruenit Pelusium, & non receptus ab eius loci homi- nib. urbem oppugnauit. Vbi præcipuam ope- ram nauauit Antipater, primūque deiecta quadam muri parte, aditum cæteris irrumpen- tibus in urbem aperuit. & Pelusium quidem sic captum est. Antipatrum autem & Mithri- datem præperantes ad Cæsarem transitu acce- bant Iudæi Aegyptij, qui regionem quæ Oniz dicitur incolunt. Hos Antipater ut tribules in partes suas traduxit, maximè cum ostendisset Hyrcani pontificis literas. in quibus rogaban- tur, ut amicos se præberent Cæsari, eumque com meatibus iuuarent & rebus exercitui ne- cessariis. Qui mori autoritate Antipatri ac pontificis libenter paruerunt. quod vbi audi- uerunt qui Memphim accolunt, & ipsi Mi- thridatem accersuerunt, & ille eò profectus hos quoque adiunxit suis partibus.

CAP. XV.

Antipatris gesta & cum Cæsare amicitia.

Postquam autem ventum est ad Delta quod vocant, confligit cum hoste circa locum qui Castra Iudæorum dicitur. Curabat autem dextrum cornu Mithridates, sinistrum Antipa- ter. In ea pugna Mithridatis cornu inclinatum est, videbaturque cladem accepturum, nisi matu- re præter fluminis ripam accurrens cum suis Antipater, qui iam aduersarios profligauerat, exemptis sociis periculo, Aegyptios iam vin- centes coegisset terga vertere: qui ad eò fu- gientibus insitit, ut castra quoque hostium caperet: aduocato etiam in prædæ partem Mithridate, quem infectando hostem longè à tergo reliquerat. Is ex suis ostingētos deside-

αἶξαι, πῶς τοι μὲν ἐλάττω ἐκάλει πλοῖον ἐν τῇ Ἰσοπῇ ἔχοντα. ἔπειτα δὲ τούτων μὲν ὅτι ἀπακοσίους, τῶν

A αἰαπισαμένον τὸν ναυίστην ἐπὶ τοῖς τὸ φρούριον εἰς ῥωμαίοις ἐξημυδιμένοις, τῶν πλείους διηχρήσασθαι. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἐν ἀποχρίσει ταλάντων, τοὺς δὲ ἀδελ- φοὺς αὐτῶν πολέμους ὁ μὲν αὐτοῦ παρέλαβε, δύνα- σάων χαλκίδος τῆς ὑπὸ τῶν λιβαίων ὄρει, καὶ πέμ- ψας τὸν υἱὸν φιλιππίωνα εἰς ἀσκάλωνα, ὃς δὲ τὴν ἀ- βυσθούλου γυναικα, ἐκείλῳσιν αὐτῶν συναποστέλ- λειν τὸν υἱὸν ἀπὸ τῶν, καὶ τὰς θυγατέρας, ὡς τὸ ἐ- ρας ἀλεξάνδρας ἐραστὴς φιλιππίων ἀγῆ) γυναι- κα. μὴ δὲ ταῦτα ἀγῆσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ πολέμους ὁ γαμῖται τὴν ἀλεξάνδραν, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς ὁρτοίαι ποιούμενος διατίλει.

Κεφάλαιον ιδ'.

καὶ ἐπεὶ ἀγῆσιν τὰς τρεῖς, ὡς ἰουδαῖοι αὐτῶν συναμύχου.

Mετὰ δὲ τὸν πομπῆς θάνατον καὶ τὴν νίκην τὴν ἐπ' αὐτῶν καὶ σαρκεὶ πολέμους καὶ αἵματιον εἰς πολλὰ χηρίσμον αὐτὸν παρέχει ἀντίπατρος ὁ τ' ἰου- δαίων ἐπὶ μελητικῆς εἰς ἐστολῆς ὕψους, μὲν ἐλάττω καὶ τῶν πορκαμψῶν κομίζοντα ἐπικυρεῖν καὶ ἀδυνά- τως ἔχοντα εἰς πηλοῦσι ποιήσασθαι τὴν πορείαν, ὅτε δὲ ἀσκάλωνα εἰσέλθουσιν, ἔκκεν ἀντίπατρος ἄγων ἰουδαίων ὁπίστας ἑλιχίλους, εἰς ἀραβίας τε συμμέχου ἐλθόντων ἐπερὰ μισθώσαστο τοὺς ἐν τῇ, καὶ δὲ αὐτοὶ οἱ καὶ τὴν στείαν ἀπαιτῆς ἐπικουρεῖν, ἀπολείπειται τῆς ὑπὸ χηρίστος περὶ θυμῶν καὶ θύλων, ἀμβολιχὸς τοὺς δὲ ὑ- γείας καὶ πολέμους ὁ υἱὸς αὐτῶν, καὶ θολομαῖος ὁ σοφ- μου λίβανον ἔρος οἰκῶν, αἵματι πλείους χηρίστος ἀπασα. μὲν ἐλάττω καὶ ἀρας ἐκ στείαν εἰς πηλοῦσιν ἐφικνέ- ται, καὶ μὴ διηχρήσιν αὐτὸν τῶν ἀντιπατρῶν ἐπὶ ἐλάττω- και τὴν πύλιν, ἡ δὲ εἰς ἀντίπατρος, καὶ φρούριον κατὰ- στέας τὴν τείχος ὅθεν εἰς πηλοῦσιν παρὶ χηρίστος ἐλ- λους εἰς τὴν πόλιν. καὶ τὸ μὲν πηλοῦσιν οὕτως εἴχον. τοὺς δὲ ὅτε ἀντίπατρος καὶ μὲν ἐλάττω ἀπὸντας περὶ καὶ σαρκε, δικαίλουν οἱ ἰουδαῖοι ἀγῆσιν ὑπὸ τῶν, οἱ τὸν οἶον λεγομένον χηρίστος κατοικοῦντες. πῶς δὲ καὶ τούτοις τὰ αὐτῶν φρουρίων καὶ τὸ ὁμόφυλον ἀντίπα- τρος, καὶ μάλιστα ἐπὶ ἐλάττω αὐτοῖς τὰς ὕψους τῶν ἀρχιερέων ἐπιστολῆς, ἐν αἷς αὐτοῖς φίλους ἐπὶ καὶ σαρ- ρος παρὶ χηρίστος, καὶ ἐξεία καὶ πάντα τὰ ἐπὶ ἐλάττω χηρίστος τῶν φρουρίων καὶ οἱ μὲν αἰς ἐλάττω τὸν ἀντίπα- τρος καὶ τὸν ἀρχιερέα συναγῆσθαι ὁπῆκουον. τούτοις δὲ περὶ θυμῶν ἀκούσαντας οἱ ὅτε μὲν αὐτοῖς, ἐκάλουν καὶ αὐτοὶ τὸν μὲν ἐλάττω περὶ αὐτοῖς, καὶ καὶ ἄλλους ἐλ- θόντων καὶ τούτοις ἐπὶ ἐλάττω.

Κεφάλαιον ιε'.

ἀντιπατρῶν ἀρίστια, ἐφίλια σαρκε καὶ σαρκε.

Eπὶ δὲ τὸ καλὸν μὲν δὲ λτα αἰς ἡδὴ παρελη- λυθεί, συμβάλλει τοῖς πολέμοις ὅτε τὸ καλὸν μὲν ἰουδαίων φρούριον. εἴχα δὲ, τὸ μὲν ἐλάττω κα- ρας μὲν ἐλάττω, τὸ δὲ ἀντίπατρος, ἀντίπατρος, συμπα- σῶνται ὅς μὲν καὶ τῶν τῶν μὲν ἐλάττω καὶ σαρκε, καὶ πῶς δὲ ἀντίπατρος τὰ δὲ ἐλάττω, εἰ μὴ ὅτε τὴν ἡτόνα τῶν ποταμῶν σαρκε τοῖς οἰκείοις σαρκε αὐτῶν πατρός ὅτε δὲ ἰουδαίων νικητικῶς ἡδὴ τοῖς πολέμοις, τὸν μὲν ῥύσται, εἰ πῶς δὲ εἰς φουρίων τοῖς νικητικῶς αἵμα- πῶς. ἀρῶν δὲ αὐτῶν καὶ τὸ φρούριον, ἐπὶ μελητικῆς τῇ δι-

ἦν δὲ ἀντιπάτρως πωτήκοντα. μιν δὲ αὖτε ἑὸν
 τὰν ὅπως ἐλθὲν καὶ αὐτὸν τῆς νίκης αὐτοῖς ἀμα καὶ τῆς
 σωτηρίας αἰὶν τὸν ἀντιπάτρων ὀνομαζόντων, ὥς τε τὸν
 καὶ αὐτὸν τότε μὲν ἐπαμεινὼν αὐτὸν, καὶ ἔπειτα δὲ αὖτε
 πάλιν τὸν πόλεμον εἰς τὰ κινδυνώδιστα τὰ ἀντιπα-
 τρῶν, καὶ δὴ καὶ ἐκείνῃ σπουδῇ ὡς αὐτὸν τὰς ἀγωνίας αὐτῶν.
 καταλύσας μὲν οὖν καὶ αὐτὸν μὲν ἡρόδοτος τὸν πόλεμον, καὶ
 εἰς συνέλευσιν ἀποπλύσας, ἐπικρατὸς μεγάλως, ὑπερβα-
 λὸν δὲ ἀρχιερατικῶν βεβαιώσας, ἀντιπάτρως δὲ πολι-
 τεῖαν ἐν Ῥώμῃ δοῦς ἐν ἀτέλειαν πᾶσι τοῖς. λέγεται δὲ
 ὑπὸ πολλῶν ὑπερβαλὸν ταύτης κοινωνήσας τῆς στραπίας,
 ἐκείνῃ εἰς ἀγρυπνίαν. μὲν οὖν δὲ αὐτοῦ τῶν λόγων, σπρά-
 βων ὁ καὶ παρὰ δὲ λέγεται δὲ ἀσπίδος ὀνόματος ἔστας, μὲν
 ἢ τὸν μινδιδάτῃ ἐκβαλλέντῃ εἰς τὴν αἰγυπτον, καὶ
 ὑπερβαλὸν τὴν τῆς ἰουδαίων ἀρχιερίαν. ὁ δὲ αὐτὸς ἐκείνῃ
 σπράβων καὶ ἐν ἑτέρῳ πάλιν ἐκείνῃ ὑπερβαλὸν ὀνόματος
 λεγόμενος τὸν μινδιδάτῃ ἐκβαλλέντῃ μόνον, κλη-
 θήντα δὲ εἰς ἀσπιδόνα ἀντιπάτρων, ὑπὸ αὐτῶν τὸν τῆς
 ἰουδαίας ἐπιμηνητὴν ἱερατικῆς αὐτῶν στραπίας συμ-
 μετὰ σπουδῆς, καὶ τοὺς ἄλλους δυνάστας πορρῶν, ἐκείνῃ
 κοινωνήσας ἢ τῆς στραπίας, καὶ ὑπερβαλὸν τὸν ἀρχιερα-
 τῶν. αὐτὰ μὲν σπράβων φησὶν. ἐκείνῃ ἢ καὶ ἀντιπάτρως
 ἀριστοβόλου τότε πορρῶν καὶ αὐτῶν, τὴν τε πατρὸς
 ἐκείνῃ τὴν τύχην, καὶ αὖτε δὲ αὐτοῖς ἀποθνήσκον φαρμα-
 κοῖς ἀναρρεῖν ἀριστοβόλος, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν κτε-
 ναντος πελίκης σκυπῶντος. ἐκείνῃ τε λαβὼν οἶκτον
 αὐτῶν τῆς ἀρχῆς ἐκείνῃ μινδιδάτῃ. ὑπερβαλὸν δὲ ἐπὶ τοῖς
 καὶ ἀντιπάτρως καταγέρει βίαιως ἐκείνῃ μινδιδάτῃ
 ἐκείνῃ, καὶ αὖτε αὐτὸν ὡς ἀνομιήσας. παρρῶν δὲ ἀντι-
 πατρὸς ἀπὸ λυγίτου μὲν ὑπὸ ὧν ἑώρα κατ' αὐτῶν τὴν
 καταγέρειαν ἡγεμονίαν, νεωτερίζας δὲ ἀπέρειν πρὸς
 πορρῶν τὸν ἀντιπρῶτον καὶ στασιώδεις, ὥστε τε πονήσας αὐ-
 τὸς καὶ σκυπῶντος ὑπερβαλὸν δὴ τὸν τῆς στραπίας
 μασι, ποιήσαντος τοὺς λόγους, ὧν αὐτὸς μὲν μὲν. δι-
 κῶς δὲ ἐκείνῃ ἀριστοβόλον μιν εἰς Ῥώμην ἀναρρε-
 σον γερωνεῖν πολέμοι ἀεὶ καὶ μινδιδάτῃ δύνουσι ἐκείνῃ
 ἑώρα Ῥωμαίοις. τὴν δὲ ἀδελφὸν αὐτῶν καταγέρειν δὴ
 λησείας ὑπὸ σκυπῶντος τυχεῖν ὧν ἀξίος μὲν, ἀλλ' ἢ καὶ
 βίαν καὶ ἀδικίαν τὸ παρρῶν τὸ δρᾶσαντος. τοῦτος ἀν-
 τιπάτρως πορρῶν μινδιδάτῃ τοὺς λόγους, καὶ αὐτὸν ὑπερβαλὸν
 μινδιδάτῃ ἀρχιερίαν, ἀντιπάτρως δὲ δίδωσι δυν-
 αστείαν, μὲν αὐτὸς πορρῶνται, τῆς αὐτῶν πορρῶν
 ἀμεινός τὴν κρίσιν, ὅπως πορρῶν αὐτὸν ἀποδίδειν τῆς
 ἰουδαίας.

Κεφάλαιον ις'.

Καί τῃς ἐπιστολαῖς ἐδόγηται συγκαλεῖσθαι τῆς αὐτῆς
 ἰουδαίας φίλους.

Εἰς Πιτρίπῃ δὲ καὶ ὑπερβαλὸν τὰ τῆς πατρίδος ἀνα-
 σπᾶσαι τῇ, ταύτῃ αἰτησάμενος τὴν χάριν.
 ἑώρα δὲ ἐπὶ πομπῇ καταβαλόντος. καὶ τὸ δὴ
 ἐκείνῃ τῆς ὑπάτης εἰς Ῥώμην, ἀναρρεῖν ἐν τῇ κατα-
 γέρει καὶ τὸν ἡγεμόνα ὑπὸ τῆς συγκαλεῖν δόγμα τὸ
 τὸν ἡγεμόνα τῶν τῶν ἀδελφῶν ἀδελφῶν ἀδελφῶν ὑπὸ στρα-
 τῆς, σκυπῶντος τὴν συγκαλεῖν ἐκείνῃ δὴ κα-
 βρίας ἐν τῇ ὁμοιοῖαι ναρρῶντος τῇ δόγματι,
 παρρῶν, δὲ ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν, ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν
 καὶ ἀδελφῶν ἀντιπρῶτον, καὶ ἀδελφῶν ἀντιπρῶτον, ἰουδαίων ἀντιπρῶτον ἀνδρῶν ἀντιπρῶτον καὶ ἀντιπρῶτον
 S

A Antipater non plus quinquaginta. Mithridates
 verò de his Cæsarem per literas certiorē red-
 didit, ingenuè fallus Antipatrum & salutis si-
 bi causam fuisse & victoriæ: ita ut Cæsar & tunc
 eum collaudaverit, & postea toto eo bello in
 rebus periculosis eius fortis opera usus sit:
 in quibus certaminib⁹ etiam vulnera accepit.
 Quamobrem finito tandem bello classe deue-
 ctus in Syriam Cæsar, magnos honores contu-
 lit, tum in Hyrcanum quem confirmavit in
 pontificatu, tum in Antipatrum quem civita-
 te Romana & immunitate donavit. Nonnulli
 verò aiunt Hyrcanum ipsum huic expeditioni
 interfuisse, & in Ægyptum venisse. Attestatur
 mihi Strabo Cappadox, ex autoritate Asinij sic
 scribens: postquam Mithridates Ægyptum in-
 uasit, & cum eo Hyrcan⁹ Iudæorum pontifex.
 Idem Strabo alibi ex autoritate Hypsicratis sic
 scribens: Mithridatē primò solum venisse, ac-
 citum deinde ab eo Aíscalonem gubernatorem
 Iudææ Antipatrum tria millia militum ei ad-
 iunxisse, & eiusdem hortatu cæteros dynastas
 sociā arma contulisse. in hisque Hyrcanum pō-
 tificem. Hæc Strabo. Eodem tempore etiam
 Antigonus Aristobuli filius ad Cæsarē veniēs,
 questus est de patris infortunio, quod pro-
 pter ipsum veneno extinctus esset Aristobul⁹,
 & frater suus à Scipione securi percussus. ro-
 gabatque ut sui miseretur, patris principatu
 eiecti. Præterea Hyrcanū accusabat & An-
 tipatrum, quod per vim principatum gētis ge-
 rerent, nec abstinere ab ipsius iniuriis. Anti-
 pater verò causam suam egit diluens obiecta
 crimina: Antigonumque seditionis & novarū
 rerum studiosum esse coarguit. commemorā-
 bat etiam quantum proximo bello laborasset
 pro Cæsare, ipsum verborum suorum testem
 adducens. Aristobulum autem meritis Romā
 victum pertractum, perpetuum hostem & i-
 nimum popul. Romani. Fratrem verò huius
 conuictum latrocinij debitas pœnas Scipioni
 dedisse: & non per iniuriam oppressum. Tum
 Cæsar oratione Antipatri motus, Hyrcanum
 pontificem declaravit, Antipatro dynastiam
 quamcunque ipse optaret obrulit, & procura-
 torem insuper Iudææ declaravit.

C A P. XVI.

Cæsaris litera & senatusconsulta de Iudæo-
 rum amicitia.

H Yrcano verò etiam patriæ mœnia resti-
 tuere permisit, roganti hanc gratiam iac-
 ebant enim usque ad id tempus, ex quo à Pō-
 peio fuerant diruta. deditque hæc de re in urbē
 literas ad consules, ut decretum hoc scribere-
 tur in Capitolio: cuius senatusconsulti exem-
 plum sic habet: L. Valerius L. F. Præfuit ad sen-
 atum idib⁹ Decembribus in æde Concordiæ.
 præsentē L. Coponio L. F. & C. Papirio
 Quirino, de his quæ Alexander Iasonis, Nu-
 menius Antiochi, Alexander Dorothæi,
 legati Iudæorum, viri optimi & socij nostri

ἡρώδου τὴν ἐν τῇ συνειδήσει δίκην εἰς ἄλλην ἡμέραν
 ἀνέβλεπε. καὶ πάλιν κρύφα πρὸς ἡρώδη συνελ-
 λουσιν αὐτῶν οὐρανὸν καὶ τὴν πόλιν. οὕτως γὰρ τὸ κινδύ-
 νος ὁφείδετο καὶ ὁ μὲν ἀνέχοντο εἰς διαμαρτυρίαν αἰ-
 φώδων τὴν βασιλείαν καὶ ὁ δὲ γυναικίαν πρὸς σὺν τὴν
 καίσαρα, καὶ τὰ κατὰ αὐτὴν ἀσφαλιστά μύθοι, οὕτως ἐ-
 χον, ὡς εἰ καὶ τὸ πάλιν εἰς τὸ συνελθόν ἐπὶ δίκην ἐχ-
 ῶν πακουσὸς μύθος. ἡγενομένου δὲ οἱ ἐν τῇ συνειδήσει, καὶ
 τὸν ὑπάρχον ἐπὶ φρόντο διδάσκον, ὅτι πάντα ταῦτα εἴη
 κατὰ αὐτῶν. τὸν δὲ οὐκ ἐλθόντα μὲν, πρὸς τὸν δὲ ὑ-
 δὲν ἔχον ὑπὸ ἀσφαλείας καὶ αἰσίας. σὺν τὴν γὰρ πῶ-
 σαντ' ἡρώδην ἐρετίζον τῆς καίλας συρίας, καὶ
 μάταιον δὲ αὐτῶν τὸ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος καὶ ἐπὶ τῷ
 μὴ ἐρετίζεσθαι ἡρώδης ἐπὶ αὐτοῖς. οὐ πολὺ δὲ τοῦ-
 του τῷ θανάτῳ ἐβλάπτετο, ἀλλ' ἦ καὶ ἔχον ὁ ἡρώδης
 ἐρετίζον ἐπὶ αὐτῶν, ὅρμητο μὲν τῆς δίκης αὐτῶν καὶ
 τὴν κληθῆναι πρὸς τὸ λῶρον ὑποχρεῖται ἐπὶ συνειδήσει
 δικαίως δὲ αὐτῶν πρὸς βαλεῖν τοῖς ἱεροσολύ-
 μοις ὑπακούσαντες, ὅτι πατὴρ αὐτῶν πατερός καὶ ἀ-
 δελφός, καὶ τὴν ὁρμὴν αὐτῶν καταπαύσαντες καὶ
 ὁφείδετο αἰσίου, ἐργάζοντο ἐν χειρὶ μὲν καὶ κατα-
 πλέξεσθαι δὲ ἀπὸ τῆς μόνον, καὶ χρῆσθαι πρὸς
 τὴν ἐρετίζον τὸν ὁφείδετο αὐτῶν εἰς τὸ παρὰ τὸν
 τὸ ἀξίωμα. ἡξίου τὸν πρὸς τὴν κληθῆναι τὸν δὲ δίκην
 ἐλθόντα ἀνακλίνοντα, μεμνημένον καὶ τὸ ἀφίστατο, καὶ
 χρεῖται αὐτῶν εἰδέναι, καὶ μὴ πρὸς μὲν τὸ συνελθόν
 πρὸς ἀπαντῶν, πρὸς δὲ τῆς σωτηρίας ἀχρεῖται.
 λογίζονται δὲ ὡς εἰ καὶ πολέμου ῥοπῆς βραβείον τὸ
 θάνατον, πλεονεξία τῆς ἐρετίζας τὸ ἀδελφόν. διὸ καὶ τὴν
 νίκην μὴ πάντα πρὸς δοκῶν μάλλοντα πολέμου βα-
 σιλεῖ καὶ συνελθόν, καὶ πολλὰ μὲν ἀποργήσαντες,
 μὴ δὲ χαλκῶν ὡς τὸν εἰργασμῶν, πρὸς δὲ ὡς
 ἐργασίαν ὅλα ποιητοῦ συμβούλους, ἀλλὰ μὴ δὲ αὐ-
 τῶν, ὑπόνοιαν αὐτῶν καὶ σιωπῶντος πρὸς παρὰ
 χημῶν. πείθεται τοῖς ἡρώδης, ὑπολαβὼν εἰς
 τὰς ἐλπίδας ὑποχέτω αὐτῶν καὶ τὴν ἰχμὺν ἐπὶ δὲ
 ξαδῶν τῇ ἐξοίᾳ μόνον. καὶ πάλιν καὶ τὴν ἰουδαί-
 ας οὕτως ἔχον. ὁ δὲ καίσαρ διελθὼν εἰς Ῥώμην, ἐ-
 τοίμοις καὶ πλεονεξία ἀφελὼν πολέμου συνπίπτει καὶ
 πρὸς τὴν. πάλιν δὲ ὑπάρχον πρὸς αὐτῶν παρὰ
 λαὶ βαβαίως αὐτῶν τὴν πρὸς αὐτῶν φιλίαν καὶ συμ-
 μαχίαν. ἐδόξε δὲ ἀγαγεῖν τὴν μὲν πρὸς αὐτῶν
 τὰς γοημίας Ῥωμαίους καὶ τοῖς αὐτοκράτορσιν αὐ-
 τῶν πρὸς καὶ συμμάχους πρὸς τὸ ἐξοίᾳ ἡρώδης, ἵνα
 μὴ λαοπάτη τοῖς ἄλλοις ἀπαντῶν, ὅτι καὶ οἱ τῆς ἀ-
 σίας καὶ τῆς ἀφροσύνης βασιλεῖς ὅλα ἀποκλίνοντες ἔχον ἡ-
 μάς, τὴν πρὸς αὐτῶν ἡρώδης καὶ τὴν πρὸς ἀγαπή-
 σαντες. ἐπεὶ δὲ πολλοὶ ὅλα τὴν πρὸς ἡμᾶς δυσμέ-
 νους ἀπὸ τῶν τῶν πρὸς αὐτῶν καὶ μακαρίων αὐ-
 τοκράτορσιν πρὸς ἡμᾶς, καὶ μὴ καὶ τὴν πρὸς παντὶ χοῦ
 μὴ δὲ τὸ πρὸς δημοσίαις ἀπὸ καὶ τῶν πρὸς, ἀλλὰ παρὰ
 ἡμῶν τὴν αὐτῶν καὶ πρὸς ἄλλοις τῶν βαβαίων, πρὸς
 δὲ τὰ ὑπὸ Ῥωμαίων δὲ μὲν καὶ ἔστιν αὐτῶν πρὸς τὴν
 γὰρ δημοσίαις αὐτῶν τῶν πρὸς τῶν πόλεων, καὶ ἐπὶ νῦν
 ἐν τῇ κατεπὸ λῶν, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς ἀγαθῆς καὶ χαλκῆς οὐ μὲν ἀλλὰ καίσαρ ἰούλιος τῶν ἐν ἀξί-
 ας ἰουδαίους, πρὸς αὐτῶν καὶ τὴν ἰουδαίαν, ὅτι ἀξίως αὐτῶν πολλοὶ εἰσὶν ἐν τῇ πρὸς αὐτῶν καὶ
 τὴν πρὸς αὐτῶν. ὁφείδετο αὐτῶν τὴν πρὸς αὐτῶν καὶ τὴν πρὸς αὐτῶν καὶ τὴν πρὸς αὐτῶν καὶ τὴν πρὸς αὐτῶν
 πρὸς τὸ ὑπάρχον καὶ τὸ εἶδος ἡρώδης ἰούλιος καίσαρ αὐτοκράτορ καὶ ἀρχιερέας δικτάτωρ τὸ δυνάστην,
 σφ 3

A ad damnandum Herodem, rem in sequentem
 diem distulit, & clam eum admonuit, ut fuga
 sibi consuleret. non enim esse remedium aliud.
 atque ita ille secessit Damascus quasi regem
 fugiens: cumque conuenisset Sex. Cæsarem, &
 res suas in tuto collocasset, palam præ se tulit
 quoddam non esset compariturus si denuò citare-
 tur ad iudices. Illi verò indignabantur, & cona-
 bantur Hyrcanum docere, quoddam in ipsius per-
 niciem hæc omnia tenderent: qui non ignora-
 bat quidem eos vera monere, sed nihil expedi-
 re poterat per ignaviam & amentiam. Cæte-
 rum cum Sex. Cæsar accepta pecunia Herodē
 præfecisset Cæleſyriæ, vehementer timuit ne
 ille contra se duceret. nec eum sua fecellit opi-
 nio. Iratus enim quoddam iussus sit causam dicere,
 veniebat cum exercitu: sed patris ac fratris oc-
 cursu & precibus cohibitus est quo minus in-
 uaderet Hierosolyma, placantium eum & ro-
 gantium, ut terruisse contentus, se ipsa læ-
 deret neminem, neque ulterius aduersus autoxē
 suæ dignitatis procederet. Debere etiam eum
 non tam meminisse quoddam citatus sit, quàm
 quoddam absolutus etiam, & gratiam habere, quoddam
 nihil triste passus abierit incolumis. Cogitan-
 dum quoque quàm periculosa sit belli alca, &
 quoddam Deus arbitrato suo his vel illis annuat
 victoriam: atque eo minus tum eam esse spe-
 randam, quando non solum contra regem suū
 & altorem bellum moueat, verum etiam bene-
 meritum: ipse nulla affectus iniuria: nā si quid
 illi nunc obiiciat, non ipsius esse culpam, sed
 consultorum non bonorum, qui ei opinionem
 crudelitatis concilient. Paruit his monitis
 Herodes, ratus sufficere sibi ad futuras spes
 quoddam potentiam genti declarauerit, atque eo
 tum in statu res fuerunt Iudaicæ. Cæterum XIX.
 Cæsar Romam reuersus expeditionem para-
 bat in Africam contra Scipionem, Catonem.
 tum Hyrcanus per legatos eum rogauit, ut cō-
 firmaret cœptā societatem & amicitiam. Nūc
 videtur mihi operæ precium percurrere omnes
 honores genti nostræ à Roman. Imp. habitos,
 & inita cum eis fœdera, ut vniuersis notum sit,
 quoddam tam ab Europæ quàm ab Asiæ regibus
 obseruati fuerimus propter fidem ac fortitu-
 dinem. Quoniam autem multi nos odio ha-
 bentes non credunt de nobis Persicarum vel
 Macedonicarum rerum scriptoribus, quoddam
 ea monumenta non ita peruulgata sint, apud
 nostrates seruata & alios quosdam barba-
 ros, certè Romanorum decretis contradicere
 non poterunt. nam hæc & publicè dedi-
 cata sunt in vrbibus atque etiam in Capi-
 lio, & columnis insculpta sunt æreis. Quin
 & Iul. Cæsar apud Alexandriam attestatus est
 Iudæis inscriptione columnæ æræ, quoddam A-
 lexandrinæ ciuitatis ius habeant. quare his ar-
 gumentis vñsus sum. apponam etiam sena-
 tusconsulta & decreta Iulij Cæsaris, quæ ad
 Hyrcanum & nostram gentem attinent. C.
 Iulius Cæsar, Imp. & pont. max. dictator iterū,

decreuit è medio tollere. corruptoque pincer-
na Hyrcani, apud quem ambo epulabantur,
veneno necauit hominem, & assumpta arma-
torum manu suscepit ciuitatis gubernacula.
Ceterum postquam Herodi ac Phasaelo inno-
tuerunt structæ in parentem insidiæ, indi-
gnantibus illis Malichus strenuè pernegauit
omnia. atque hic fuit finis Antipatri, viri iusti
ac pij, & patriæ amantissimi. Ex filiis autem
alter Herodes confestim volebat patris mor-
tem vlcisci, & cum exercitu aggredi Mali-
chum: sed Phasaelo grandiori magis placuit
dolo circumuenire hominem, ne videretur ci-
uile bellum incipere. itaque accepta Malichi
satisfactione simulauit se credere, non esse il-
lum paternæ necis conscium: seque vertit ad
excolendum monumentum quod patri struxe-
rat. Interim Herodes veniens Samariam, cùmq;
nimis afflictam offendens, refouere eam cœpit,
& iura reddendo controuersias ciuium diri-
mere. non multo autem pòst instante Hiero-
solymsis festo, & ipse venit in urbem cum mi-
litibus: quem Malichus metuens Hyrcano sua-
sit ne cum intrare permitteret: id quod Hyrcanus
fecit, nefas esse sanctis populi ceremoniis
profanam turbam superinducere. at Herodes
contempta obnuntiatione noctu urbem in-
gressus est, & Malichum vehementer perter-
ruit. at ille solitarum artium non immemor,
palam lacrymabundus conquerebatur de An-
tipatri tanquam amici interitu, clàm verò pa-
rabat sibi latellitium. quare visum est Herodis
amicis simulationem hanc non coarguere, sed
ad vitandam suspicionē vicissim comiter tra-
ctare Malichum.

CAP. XX.

Herodes iussu Cassij Malichum dolo interficit.

Atramen Cassio de patris obitu significa-
uit per literas: & ille qui non ignorabat
mores Malichi, rescripsit vt vlcisceretur par-
tis iniuriam: clàm etiam mandauit Tribunis
apud Tyrum agentibus, vt adessent Herodis ius-
tis conatibus. Cùmque capta à Cassio Laodi-
cia, simul ad eum iter facerent afferentes coro-
nas & pecuniam, Herodes expectabat daturum
esse illic pœnas Malichum. at ille circa Tyrum
Phœnices suspicione concepta, maiora moliri
cogitauit: & quia filius eius obses in ea vrbe
seruabatur, decreuit eam ingredi, & furtim illū
in Iudæam abducere: & occupato contra An-
tonium Cassio, gente ad defectionem concita-
ta, sibi ipsi principatum eius acquirere. Sed cō-
filiis eius fortuna aspirare noluit, & Herodes
homo callidus intellecto eius proposito, præ-
misso famulo quasi ad parandam cœnam, quia
comites omnes inuitauerat, re autem vera ad
tribunos, iussit eos Malicho cum pugionibus
occurrere. illi verò egressi, & nacti eum pro-
pe urbem in littore, confoderunt hominem:
quo facto Hyrcanus aded est attonitus vt ob-
mutuerit. tandem egre ad se reuersus per-
contabatur Herodem quid hoc rei esset, &
quis interfecisset Malichum. & audito factum

αἰδρα. ὑγκανός μὲν οὐδ', ὅπ' ἐκπλήξως τῇ γαργιότος εἰς ἀφωσιναι ἔτραπῃ. μύλις δὲ αἰνεῖται, ἵππων
δαίντο τῇ αἰνῇ τὸν ἡρώδην, πὶ ποτ' εἴη τὸ γογγυμῆμον καὶ τις ὁ μάλιχου ἀνηρηκός; εἰσπύονται ἡ
τῷ το

ἀποδὸν ἱποῖτο. καὶ πῖσας ἀργυρίῳ τὸν ὑγκανόν
οἰοχρόν; παρ' ὃ ἐκὰς περὶ εἰσιδόντο, φαρμάκῳ κτερί-
ναι τὸν αἰδρα, καὶ ὁπλίτας ἔχοντες ἡνέπιζεν τὰ καὶ τὴν
πόλιν. γινόντων δὲ τὴν δὴ βουλήν τὴν κατὰ πα-
τρὸς ἡρώδου καὶ φασαήλου, καὶ χαλεπὸς ἐχόντων,
ἡνέπειτο πάντα ὁ μάλιχος, καὶ ἔξαριθ' ἑλὼ τὸ φοῖτον.
καὶ ἀντίπατρον μὲν δὲ συμβία καὶ διαμοσυνή διενε-
κὼν, καὶ τῇ αἰνῇ τὴν πατρίδα αὐτοῦ δὲ, τῷ τὸν ἐπὶ δὲ-
παισι τὸν τρέπον. τῷ δὲ πατρίδην αὐτὴν ἡρώδης μὲν δὲ-
θὺς ἔγνω πτωρεῖν τῷ πατρὶ, μετὰ στρατὸς δὲ πὶ μάλ-
ιχου ἔλθον. φασαήλου δὲ τῷ φασαβυτέρῳ δὲ λφ
μάλιχον εἰδὼς αἰνῇ τῇ αἰνῇ τῇ αἰνῇ, μὴ πολέμου κα-
τάρχειν νομιδῶσιν ἐμφυλίου. τὴν τε οὐδ' ἀπολογίαν
μάλιχου περὶ δὲ χεῖρας, καὶ πτωρεῖν ὑποκρίνεται,
μὴ δὲν αὐτὸν αἰνῇ τὸν ἀντίπατρον κακουργῶσαι δαίνα-
τοι, τὰ φων δὲ ἐκός μιν τῷ πατρὶ, καὶ αἰνῇ τῇ αἰνῇ
ἡρώδης εἰς σαρμάξην καὶ καταλαβὼν αὐτὴν κατὰ
καμῆδην, ἀεχτὰ τε καὶ τὰ εἰσὶν διέλυσε τοῖς αἰθρώ-
ποις. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐστῆς τῆς ἐν ἱεροσολύμοις
εἰρητῆς αἰνῇ τῇ αἰνῇ τῇ αἰνῇ, ἵππων ὑγκανόν μὴ δὲ πτωρεῖν
καὶ δαίνας μάλιχος, ἵππων ὑγκανόν μὴ δὲ πτωρεῖν
αὐτὴν εἰσιδόντων καὶ πτωρεῖν μὲν ὑγκανόν, περὶ δὲ ληται
δὲ αἰνῇ τῇ αἰνῇ τῇ αἰνῇ, τὸ μὴ δὲν ὄχλον ἀλλοδα-
πὸν ἀγρόντορος εἰσὶν δὲ χεῖρας καὶ πτωρεῖν. ὁ δὲ ληται ἡ φρε-
τίσας ἡρώδης τῷ αἰνῇ τῇ αἰνῇ, ὑγκανόν εἰσπύει εἰς τὸν πό-
λιν, καὶ φρενὸς μὲν ἑλὼ τῷ μάλιχῳ, ὁ δὲ σὺν αἰνῇ τῇ
ὑπεκρίσθη, ἀλλ' ἐδάκρυε τὸ ἀντίπατρον καὶ αἰνῇ τῇ αἰνῇ
φασαήλου, ὡς φίλος, κρύφα δὲ φασαήλου τὸ σῶματος ἐ-
ποιεῖτο. εἰδὼς δὲ καὶ τοῖς αἰνῇ τῇ αἰνῇ μὴ ἀπὸ λήγειν
αὐτὴν τὴν φρεσποῖσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς εἰς τὸ αὐτο-
πῶν, ἀπὸ φιλοφροσύνης τὸν μάλιχον.

Κεφάλαιον κ'.

Ὡς ἡρώδης ἀντιλάττει αὐτὸν ἡρώδου τὸν μάλιχον
ἐδολοφόνειν.

EΚασίῳ μὲν τοῖς αἰνῇ τῇ αἰνῇ τῇ αἰνῇ τῇ αἰνῇ
δὴς ἐπίσταται. καὶ αἰνῇ τῇ αἰνῇ εἰδὼς εἰς τὸν
τρέπον μάλιχον, ἀντιπῖς εἰσι πτωρεῖν τῷ πατρὶ,
καὶ λατρεῖ αἰνῇ τῇ αἰνῇ περὶ τοῖς ἐν τῷ ἡλιάρ-
χοις καλῶν αὐτοῖς συμπεράττειν ἡρώδην, δὲ πτωρεῖν
μάλιχον περὶ εἰν. ὡς δὲ λατρεῖ αἰνῇ τῇ αἰνῇ, ἡρώδης
περὶ αὐτὸν ἀπὸ τῆς κοινῆς, σαρμάξην τὸ αὐτὸν καὶ χεῖ-
ματα κομίζοντας, ἡρώδης μὲν περὶ εἰν δὲ πτωρεῖν
τὸν μάλιχον πτωρεῖν εἰν καὶ γυμῆμον. ὁ δὲ αἰνῇ τῇ
εἰν τῆς φρενίχης ὑπεκρίσθη τὸ περὶ εἰν, μετὰ τῶν
ἐφίππει. καὶ τῷ πατρίδην αὐτὴν ὁ μὲν δὲ πτωρεῖν
παρὸν εἰς τὴν πόλιν, ἔγνω τῷ τὸν τὸ ὑπεκρί-
σαι, καὶ εἰς τὴν ἰουδαίαν ἀπαίρειν, αὐτὸν δὲ πτωρεῖν
ἐπ' αὐτῶν κατὰ τὸ εἰν, τὸ εἰν δὲ πτωρεῖν, αὐτὸν τὴν
ἀρχὴν κατὰ εἰν. τοῖς δὲ βουδὲ μὲν, ὅτι δὲ μὲν
αὐτὸν περὶ εἰν, καὶ δὲ πτωρεῖν ὡς ἡρώδης, τὴν περὶ εἰν
αὐτὴν κατὰ εἰν, περὶ εἰν πτωρεῖν, περὶ εἰν τῷ μὲν
δὲ πτωρεῖν ἐπὶ δὲ πτωρεῖν, καὶ γὰρ εἰν αὐτὸν
τοῖς ἀπὸ τῆς περὶ εἰν, τῆς δὲ ἀπὸ τῆς περὶ εἰν, περὶ εἰν
ἡλιάρχοις, ὅτι εἰν τῷ μάλιχῳ πτωρεῖν μετὰ εἰ-
φιδῶν. ὁ δὲ ὅτι εἰν, καὶ πτωρεῖν τῆς πόλιν
αὐτὴν αἰνῇ τῇ αἰνῇ, κατὰ εἰν τῷ

ἐνταύρου παρῶν δὲ τῶν χρόνων αὐτῶν ὑμῶν κατέχον λί-
 γνόντων, εἰς τοὺς ἐνέδωκε, καὶ τῶν ἐναυτομένων ἡμῶν ἐπι-
 κροῦσιν, ἐπεὶ τὸν αὐτὸν τῆς ἡγεμονίας πόλεμον ἀν-
 διέξαμεθα, καὶ τῶν ἀσθενῶν καὶ δεικνύον ποιμένων
 παρῶν ἡμῶν ἀμαρτὰς τοῖς μὴτε χάριτος ἀπομνημο-
 νεύσαντας, μὴτε ὀφείλους φυλάξαντες, βύλομαι καὶ τὴν
 ἀπ' ὑμῶν εἰρηλίαν τοῖς συμμέτοχοις ἡμῶν ὑπαρῶν. καὶ
 ὅσα ὡς τῶν ἡμετέρων ἐλάβετε ἀνταγωνιστῶν, μὴ
 συγχωρεῖν, ἀλλὰ ταῦτ' ἀποδοῦναι τοῖς ἀφαιρημένοις.
 ἔτι γὰρ ἐπαρχίας ἐκένων ὑμῶν ἔτι στρατοπέδων τῆς
 συγκλήτου δούσης ἐλάβετε, ἀλλὰ βία καθαρπάσαν-
 τες, ἐχάρισαντο βιάως τοῖς παρῶν ἀπὸ δικαίου χρησι-
 μοῖς αὐτοῖς ἡγεμονίοις. δὴ μὲν αὐτῶν οὐδὲ διδόντων
 τοῖς συμμέτοχοις τοῖς ἡμετέροις ὁσάποτ' ἔχον ἀξί-
 μῳ ἀκωλύτως διακροῦν, καὶ ὑμῶν εἴ ποτε χάρις
 ὑρχαν ὄντα τῶν ἐνταύρου ἐκδίδων, παρὸς μᾶς ἡμετέρας
 ἡ γὰρ ἡγεμονίας πόλεμον ἐ συγχωρημένοις ἐπαρ-
 οῦν, ἐπὶ βίῳ τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν ἔχον, ἀποδοῦναι
 αὐτοῖς, βιάσαντο αὐτοῖς μηδὲμίαν παροφείρεν ὅτι τῶν
 ἀδυνάτων αὐτοῖς ποιεῖν τῶν ἰδίων διασώζον. εἰ δὲ ποτε
 ἔχον παρὸς αὐτὸν διακροῦν, ὅταν ἐλθῶν ἐπὶ τοῖς
 τοῖς ποιῶν, ὅς ἐστι αὐτῶν ταύτην χρησάμεν, ἡμῶν ἔχοντα τοῖς
 συμμέτοχοις ὁμοίως τοῖς κέρμασι φυλασσόντων. Μάρ-
 κος ἀντώνιος αὐτοκράτωρ τυρίων ἀρχοῦσι βελή δῆ-
 μο χαίρειν. διὰ τὰς ἐμὴν ἀπίστελκα παρὸς ὑμῶν αὐτῶν
 ἐ βύλομαι ὑμῶν φρονησάμεν, ἐν αὐτὸν εἰς τὰς δημο-
 σίας ἐνταύρου διὰ τοῖς κέρμασι βωμολοκῶν καὶ ἐλ-
 ληνικοῖς, καὶ ἐν τῶν ἐπὶ φανισάτω ἔχον αὐτὸν γα-
 ραμμῶν, ὅπως ὑπὸ πάντων ἀναγνωσάμεν δι-
 πύοντα. Μάρκος ἀντώνιος αὐτοκράτωρ, τυρίων ἀν-
 δρῶν καταστάντων αὐτῶν τῶν δημοσίων παροφείρεν
 εἶπεν. ἐπὶ γὰρ ἡγεμονίας, ταύτην τῇ παρῶν ἀλλο-
 γίαν ἐπαρχίαν κατεχομένην ὑπὸ στρατοπέδων καὶ
 συμμέτοχοις ὄντας διήρπασε, καὶ ἐξεπολιόρμησε τὸν ἐ-
 κδίδων ἐνταύρου, φίλον ὑπαρῶν τῶν ῥωμαίων δῆμον,
 τὴν ἀπονοῖαν τὴν ἐκένων τοῖς ὅπλοις κρατήσαντες,
 διὰ τὰς κέρμασι καὶ κέρμασιν ἐπαρῶν ὑμῶν τὰ ὑπὸ
 αὐτῶν διεργασμένα, ὥς τε ἀποκροῦντα διδόναι ταῦτα
 τοῖς συμμέτοχοις ἡμῶν. καὶ ὅσα ἐπαρῶν ἐκδίδων, ἢ τοῖς
 σάμασι ἢ πτήσις, ταῦτα ἀφαιρῶν, τὰ μὲν σάματα
 ἐκδίδων, ὡς ἐκτὸς ἀρχῆς, ἢ δὲ πτήσις, τοῖς παρῶν
 τῶν κυρίως. τὸν δὲ ὑπὸ ὑπακούσαντα τῶν ἐμῶν δι-
 κροῦν, δὴ μὲν συστήσαντα βύλομαι. καὶ ἀλλὰ, πῶ-
 τε καὶ τὴν τῶν παρῶν ἀξίαν μολῶν με ὑπεξελ-
 θῶν τὸν ὑπὸ ὑπακούσαντα. τὸ δὲ αὐτὸ τῶν καὶ σιδω-
 νίους καὶ ἀποχρῶσι καὶ ἀραβίοις ἔχοντα. παρῶν ἐ-
 κδίδων οὐκ καὶ ταῦτα ἐκδίδων, ταμίεια ἡγεμονίας
 ἢς φάμεν ῥωμαίοις ποιῶντα ἐπὶ ἀπονοῖας ὑπὸ τῶν ἡ-
 μετέρων ἰδίων.

Κεφάλαιον γ'.

Πῶς ἀντώνιος εἰς Συρίαν ἐξελθὼν ἡρώδη καὶ φα-
 σάκον τετραρχίας ἐπέστη.

Μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Συρίαν ἀνταίνων ἐξελθὼν ἡρώ-
 δης, κλοπαῖα αὐτῶν κιλίκων ἐκτελέσας, δι-
 κροῦν αὐτὸν ἐκτελέσας. καὶ δὲ πάλιν ἐκδίδων ἐ-
 κτελέσας οἱ δυνατοὶ αὐτοῖς, ἐκτελέσας παρὸς αὐτὸν κατεργασάμεντες ἐκδίδων, καὶ τῶν αὐτῶν παρὸς αὐτὸν, παρὸς αὐτὸν
 οἱ σφοδρῶν αὐτῶν τοῖς δυνατοῖς λίγαν ἀντίλεγε δὲ αὐτοῖς μασαλαῖς ἐκτὸς τῶν ναύσικων, παρὸντος καὶ ὑρχαν,
 Τ

A Renunciatum est mihi Ephesi ab Hyrcani po-
 tificis ac ethnarchæ legatis, agros ipsorum di-
 tionis vos occupasse, idque factum quo tem-
 pore nostri aduersarij tenuerunt eam prouin-
 ciam. Quoniam igitur pro imperio bello sus-
 cepto, iustitiæ pietatiq[ue] prospicientes vindic-
 cauimus in ingratos ac perfidos, volo etiã vo-
 bis pacem esse cum nostris sociis; & quicquid
 ab aduersariis nostris accepistis, habere vos
 non permittimus, sed iubemus vos prioribus
 dominis reddere. nemo enim eorum neque
 prouinciam à Senatu accepit, neque exerci-
 tum, sed quæ per vim corripuerunt, largiti
 sunt ministris suæ violentiæ, quando igitur il-
 li meritas pœnas dederunt, æquum censumus
 vt socij nostri ea quæ antè habuerunt, nemine
 vetante, retineant: vósque si quos Hyrcani Iu-
 dæorum ethnarchæ agros, postquam C. Cas-
 sius bellum illicitum in nostra prouincia mo-
 uit, occupastis, eos reddatis: nèc vllam vim
 interponatis quo minus ad pristinos dominos
 redeant, quòd si aliquid iuris in eos prætendi-
 tis, quàm primùm ad ea loca venero, integrum
 vobis erit ius vestrum repetere, id quod etiam
 sociis nostris per æquè integrum seruabimus.
 M. Antonius imperator Tyrïorum magistra-
 tibus s. p. q. Salutem. Edictum meum ad
 vos misi, quod volo curetis referri in publi-
 cas tabulas literis Græcis & Latinis: & in lo-
 co aliquo conspicuo proponi, vt legi possit ab
 omnibus. M. Antonius Imper. ac triumphator di-
 xit: Quoniam C. Cassius hoc perturbato re-
 rum statu alienam prouinciam & militem
 præsidarium inuasit, & sociorum nostrorum
 facultates diripuit, & vastauit Iudæorum gen-
 tem amicam populo Rom. insolentia eius ar-
 mis nostris perdomita, iudiciis atque edictis
 quæ ille perpetravit corrigimus, vt ablata re-
 stituantur nostris sociis. & siue corpora Iudæo-
 rum siue bona diuendita sint, illa in libertatem
 hæc ad pristinos reuertetur dominos. qui verbò
 contra edictum hoc nostrum fecerit, pœnas
 daturus est: & qui inobedientiæ conuicti fue-
 rint, in eos pro rei dignitate animaduertere
 curabimus. Eodem ferè exemplo Sidoniis, An-
 tiochenis & Aradiis scripsit: visumque est
 hoc loco etiam hæc inferere, argumento futu-
 ra quanta prouidentia nos dignatus sit Roma-
 nus populus:

C A P. XXIII.

Antonius in Syriam prouinciam veniens He-
 rodem cum Phasaelo tetrarchas
 constituit.

P OSt hæc autem in Syriam aduentante An-
 tonio, Cleopatra in Cilicia facta illi obuiã,
 amoribus suis eum implicuit: quo tempore
 rursum centum è Iudæorum gente potentissi-
 mi venerunt ad eum vt accusarent Herodem
 vnã cū suis, electo ad hoc eloquētissimo quoq[ue]
 è suo numero. Iuuenè autè causã defendendam
 Messala suscepit, assistente sibi etiam Hyrcano,

Ως κρῶδες εἰς πλὴν ῥώμην ὁ ἄνθρωπος ἀπεδείχθη ὑπὸ τῆς
συγχλήτου βασιλείας τῆς ἰουδαίας.

*Herodes Roma à senatu Indae rex
declaratur.*

[illegible]

Antonium verò mutarè Herodis fortunæ commiseratio subiit, reputantem quoddam ab illo fastigio deuoluantur homines, non mediocriter mouente cum paterni hospitij memoria, tum pecunia quam Herodes pollicebatur, si eius ope rex fieret, quem admodum ante potestatem tetrachæ consecutus fuerat, sed præcipuè huc impellebat odium Antigoni, quem quoddam pro turbulento haberet ac Romanis infestissimo, ad iuuandum Herodem erat propensior. Cæsar quoque partim propter Antipatri militiam in Ægypto cum patre ipsius toleratam, & hospiciij ius ac reliquâ beneuolentiam, partim ut Antonio gratificaretur, quem valde studiosum Herodis sciebat, ad dignitatem ipsius tuendam & conatus promouendos erat paratissimus, conuocatoque senatu Messala ac deinde Atratinus, commendarunt productum Herodem, tam patris quàm ipsius beneficia & studium Romani nominis commemorantes: simulque accusauerunt & hostem declarauerunt Antigonom, non solum ob vetera crimina, verum etiam quoddam contemptis Romanis à Parthis accepisset imperium. quibus rebus cum senatus esset offensus, tum Antonius eum docuit quoddam etiam ad Parthicum bellum plurimum conducere regnare Herodem: idque mox omnium suffragiis approbatum est. Quo insignius fuit Antonij erga illum studium, non solum quia præter ipsam regnum ei parauit: nunquam enim putabat Romanos hoc sibi concessuros, solitos hunc honorem regio seruare generi: & ided coniugis suæ fratri id petiturus erat Alexandro, nepoti ex patre Aristobuli, ex matre Hyrcani: sed etiam quia intra septem dies insperata felicitate ornatum dimisit ex Italia. Hunc adolescentem postea Herodes interfecit, ut suo loco indicabimus. Cæterum dimisso senatu, Antonius & Cæsar medium habentes Herodem exiuerunt, consulibus cæterisque magistratibus deducenribus, ascenderuntque in Capitolium sacra ibi facturi, & senatusconsulta deposituri: & nouus rex primo regni sui die conuiuio acceptus est ab Antonio. atque hoc pacto ille regium fastigium adeptus est CLXXXIII. Olympiade, C. Domitio Caluino iterum, C. Asinio Pollione Coss. Tota autem eius absentia tempore Antigonus familiam eius oppugnabat in Masada, abundantem quidem cætero cominatu, sed laborantem aquarum inopia, ita ut hac de causa Iosephus frater cum ducentis familiaribus ad Arabas inde fugere decreuerit. Audierat enim Malchum iam pœnitere, quoddam parum officiosus in Herodem fuisset. id consilium mutauit imbre noctu de cælo demisso. cisternis enim aqua repletis, non amplius fuga opus habuit: sed haud secus quàm diuina ope hac difficultate leuati, magno animo excurrabant, & conferentes manus cum Antigoniæ, modò

apertè, modò clàm multos trucidabant. Inter-
ea Ventidius Romanorum dux, missus vt Par-
thos è Syria pelleret, post illorum abscessum in
Iudæam venit, eo prætextu, quasi Iosepho laturus
auxilium: sed re vtrâ hoc consilio, vt pecuniam
extorqueret ab Antigono. Positis igitur
castris prope Hierosolyma, satis magnam pecuniam
vim exegit ab eo. Quo facto ipse quidè
cum maiore copiarum parte recessit: ne tamen
fraus deprehenderetur, Silonem cum quadam
militum parte ibi reliquit: quem & ipsū placandum
habuit Antigonus, ne quid interim molestus
esset, dum Parthi, vt ipse sepebat, succurrerent.

CAP. XXVII.

Herodis ex Italia nauigatio & pugna aduersus Antigonom.

X XIV. **I**nterim Herodes ex Italia reuersus Prolemaidem, collectis non mediocribus copiis tum ex conductio, tum ex suæ gentis milite, properabat per Galilæam contra Antigonom, adiutus à Silone ac Ventidio, ad quos Gellius ab Antonio missus fuerat cum mandatis, vt Herodem in suum regnum deducerent: quamuis Ventidius tum forcè distinebatur componendis ciuitatum tumultibus quos irruptio Parthorum excitauerat, Silo verò in Iudæa erat, sed pecunia corruptus ab Antigono. At tamen Herodis vltius procedentis copiarum augebantur indies, & tota Galilæa paucis exceptis stabat ab eius partibus. ducenti autem ei versus Masadam, quod necesse esset seruare cognationem in eo castello obsessam, impedimento fuit Ioppe: quâ occupatam ab hoste opus erat primùm capere, ne quàm hostilem munitionem à tergo relinqueret petiturus Hierosolyma. qua occasione arrepta Silo mouit exercitum: quem cum Iudæi persequerentur, Herodes cum modica manu eis occurrit, & Iudæis profigitatis Silonem ægrè repugnantem seruauit. Capta deinde Ioppe properauit Masadam ad liberandos obsidione domesticos. Ex indigenis autem alij propter paternam amicitiam illi se adiungebant. alij propter ipsius gloriam, nonnulli quod amborum deuincti essent beneficiis: sed maxima pars ob spes quas de confirmato iam rege conceperant. Augebatur autem valde exercitus, cui Antigonus in transitu locis opportunis struebat insidias, & tamen nihil aut parum hostem lædebat his artibus. nam Herodes receptis è Masada domesticis, & capto Resfa castello, petebat Hierosolyma, sequentibus Silonis militibus: & multis Hierosolymitanis eius potentia perterritis. Cumque ad Occidentalem vrbs tractum castra posuisset, qui hac parte dispositi erant custodes, sagittis cum impetebant, & missilibus deinde quibusdam cateruatim excurrentibus & stationes hostium infestantibus, Herodes caduceatorem clarigare iussit circa mœnia, se bono publico venisse & ad salutem vrbs, ne apertorum quidem inimicorum retaliaturum iniurias, sed etiam inimicissimorum in se peccata oblivioni traditurū. ad hæc Antigonus ita respondēbat verso sermone ad Silonē ac Rom. milites,

Δὲ ἀντιγόνε, πρὸς τὸ ὑπὸ τῷ Ἡρώδῃ κηρυχθέντι λόγοντος, πρὸς τὸ σίλωνα καὶ τὸ ῥωμαίων στρατόμαχος ὡς ὧν,

A μὲν φανερὰς, τοῖς ἡγεγεμένους, πολλὰς αὐτῷ διέφθισαν. καὶ τὸν τῷ βεντιδίου ὁ ῥωμαίων στρατηγός, πρὸς τοῖς ἐκ Συρίας ὡς ἔπαρθε ἀείρων, μετ' ἐκείνους εἰς ἱερουσαλὴμ παρέλαβε, καὶ λέγων αὐτῷ ἰωσήφου συμμάχου, τὸ δὲ ὅλον ἦν αὐτῷ στρατηγία, καὶ ἡμεῖς παρ' αὐτοῖς λαβεῖν. εἰς τὰ ἱερουσαλὴμ στρατοπεδούμενος, ἀποχρῶντος ἡγήρετο τὸ ἀντιγονον, καὶ αὐτὸς μὲν ἀνέχρησεν σὺν τῇ πλείονι δυνάμει. ἵνα δὲ μὴ καταφροσνῇ τὸ τέλος, σίλωνα μὲν μέγας πρὸς στρατοῦ κατέλυπεν. ὃν καὶ αὐτὸν ἐπελάττειν ἀντιγονος, ὅπως μὴ δὲ ἐνοχλήσῃ, προσδοκῶν καὶ πάλιν αὐτῷ παρδοῦν ἐπαμύνειν

Κεφάλαιον κζ'.

Εκ τοῦ Ἡρώδου ὑπὸ ῥώμης ἐμάρχετο ἀντιγονον.

C **Η**ρώδης δὲ ἐκ Ἰταλίας ἤδη καταπλεούσας εἰς τὴν πολιορκίαν, καὶ συναρμολογῶν δυνάμειν ἐκ ὀλίγων ἑστῶν τὰ ἄλλα καὶ ὁμοφύλων, ἤλαυνε δὲ τὴν γαλιλαίαν ἐκ τῆς ἀντιγονον. συλλαμβάνον δὲ αὐτῷ, σίλωνα καὶ βεντιδίου, πεδιοντοῦ. ὑπὸ δὲ τῇ συγκατάσει Ἡρώδῃ, τὴν πεμφομένην ὑπ' αὐτοῖν. βεντιδίου μὲν οὐκ ἐτύχευε τὰς παραχρῆς τὰς δὲ παρθεῖς ἐκ τῆς πόλεως οὐσας καὶ τὰς μὲν, σίλων δὲ ἐκ ἱερουσαλὴμ, καὶ ἡμεῖς παρ' αὐτοῖς διεφθαρμένοι. Ἡρώδης μὲν τοὺς προσείοντι καὶ πᾶσαν ἡμέραν δυνάμειν ἔνθατο, καὶ πᾶσαν γαλιλαίαν, πλεονὸν ὀλίγων αὐτῷ προσέειπε. ὡς μὲν δὲ αὐτῷ ἐπὶ τοῖς ἐκ μασιδίας, ἀναστὰς καὶ τὸ σῶσαι τοὺς ἐκ τῆς περὶ ῥώμης πολιορκουμένης συγγενῆς ὄντας, ἐμποδὼν ἰόππην ἔειπε. πολιορκίαν καὶ οὐκ αὐτῷ, ἐχρῆτο δὲ εἰς τὴν πόλιν, ὅπως μὴ δὲ ἐνοχλήσῃ καὶ τὸν τοῖς ἐχθροῖς ἔρμα, καὶ οὐκ ἐκ τῆς ἱερουσαλὴμ. ποιοσάμενος ἡμεῖς σίλων. ταύτῃ προσέειπε τῇς ἀπαρτάσεως, ἐκ τῆς ἱερουσαλὴμ διακόντων αὐτὸν, Ἡρώδης μετ' ὀλίγων εἶρους ἐπέειπε. καὶ ἔπειτα μὲν τοῖς ἱερουσαλῶν, σίλωνα ἡ σὺ ζεῖ κακῶς ἀμυνόμενον. ἐλὼν ἡμεῖς τὴν ἰόππην, ἔσονται ῥυσόμενοι τοῖς ἐκ μασιδίας οἰκείοις. καὶ δὲ ἐπὶ χερσίν, οἱ μὲν αὐτῷ δὲ τὴν παρθεῖαν προσεχόμενοι φίλοι, οἱ δὲ τὴν αὐτῷ δόξαν. ἄλλοι δὲ καὶ ἀμοιβῶν τῇ παρ' ἀμοιβῆσιν διερμίστας. οἱ πλείους δὲ δὲ τὰς ἐλπίδας, καὶ ἐπὶ βασιλεὺς ἐβόων τὴν λαοὶν ἔχον. ἔθροισεν δὲ ἡ δυνάμει βαρεῖα, ἐπεὶ ἐν τῇ ἀντιγονος τῇ παρδοῦν τοῖς ἐπὶ τῇ πόλει τοῖς ἐκ ἐλπίδας καὶ λόγους καταλάμβανει. καὶ κατὰ τὰς ἐλπίδας ἐκ τούτου τοῖς πολιορκίαις ἡ μὲν πάντας ἐβόων. Ἡρώδης δὲ τοῖς ἐκ μασιδίας οἰκείοις ἐπαλαβῶν, καὶ ῥήσας τὸ φερόμενον, καὶ πρὸς τὰ ἱερουσαλὴμ, σὺν ἔπειτα δὲ αὐτῷ τὸ καὶ σίλων. στρατοπεδόν, καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως τὴν ἰόππην καταπλεούσας. στρατοπεδούσας μὲν δὲ καὶ τὸ πρὸς δύσιν τῆς πόλεως κλίμα, οἱ καὶ τὰς τεταγμένους φύλακας, ἐπέειπεν τῇ καὶ ἡκόντων πρὸς αὐτὸν. εἰσὼν δὲ καὶ τῇ εἰσὼν ἐκ τῆς πόλεως, καὶ τοῖς προσεταγμένοις οἱς χρεῖς ἔρχομενοι, Ἡρώδης τὸ φερόμενον ἐκείλῃ κηρύσσειν ἐπὶ τὴν πόλιν, ὡς ἐκ τῆς ἀγαθῆς τῇ παρθεῖ τῇ δυνάμει καὶ σωτηρίᾳ τῆς πόλεως, μὴ δὲ μὴ δὲ τοῖς φανερῶν τῶν ἐχθρῶν μηχανισμῶν, ἀλλὰ παρὲς καὶ τοῖς δὲ προσεταῖς ἀμυνταῖς τῶν ἐκ τῆς ἀμυνταῖς. τὴν δὲ

[illegible]

A eos tamen conatus impediuit nox interueniens, multique rege per præconem pollicente veniâ deditionem fecerunt. Sequenti verò luce eodè vñ sunt oppugnationis genere, magis etiam ex arcis exeundo & pugnando in foribus, & subiecto igne antra incendendo. inerat enim intus multa materies. Senex autem quidam deprehensus intus cum vxore ac septem filiis, rogatus ab eis vt se fugere hostem permetteret, stans ante ostium, primùm quemq; exeuntem iugulabat, donec ad vnum omnes confecit, & vxorem vltimam: deinde præcipitatis cadaueribus, postremò seipsum superiecit, mortem seruituti præferens. primò tamen in obscuritatem Herodis multa eiecit conuitia, licet rex & specula quadam dextram porrigeret, & polliceretur veniam. Speluncæ igitur omnes hoc modo expugnatz sunt. Rex autem Ptolemæo præposito ei regioni, in Samariam profectus est cum sexcentis equitibus, & tribus millibus peditum, vt armis cum Antigono rem decerneret. Sed Ptolemæo sua præfectura non bene cessit: nam inuasus ab his qui & antè Galilæam turbauerant, interfectus est. quo factò receperunt se in paludes & loca inaccessibilia, totum eum tractum rapinis infestantes & excursionibus. Herodes autem reuersus pœnas ab eis exegit latrocinij: & ex defectoribus alios mox interfecit, alios refugiētes in loca munita expugnatos supplicio tradidit, & arces ipsas diruit: **D** atque ita sublati rerum nouarum autoribus, ciuitates centum talēris multauit. Interea cæso in pugna Pacoro, & Parthis profligatis, Vētidius Herodi in auxilium mittit Machæram cum duabus legionibus & mille equitibus, iubente hoc Antonio. Ille vocatus ab Antigono & pecuniis corruptus, inuito Herode ad eum se contulit, tanquam inspecturus eius negotia. At Antigonus suspectum habens eius aduentum, non admisit hominem, sed per **E** funditores glandibus impetiturum arcuit, saris declarans suum animum. ille tum demum Herodem bene monuisse, & se non obtemperantem errasse intelligens, in Emauntem urbem se recepit: & in eo itinere quotquot Iudæorum ad manus ei venerunt, interfecit nullo amici aut hostis discrimine, iratus ob ea quæ sibi acciderant. quo factò rex exacerbatus petebat Samariam. nam decreuerat ea de causa adire Antonium, aliis sibi opus dictitans, quàm his qui se magis quàm hostem læderent. alioqui sufficere vel seipsum ad opprimendum Antigonum. Machæra verò consecutus eum rogabat vt maneret: aut si certum esset pergere, saltem Iosephum fratrem sibi attribueret, gerenti bellum contra Antigonum. Itaque reconciliatus Machæra multum roganti, relicto ibi Iosepho cum exercitu, præcepit ei ne rem totam in discrimen adduceret, néve cum Machæra contenderet. Ipse verò properauit ad Antonium oppugnantem Samosaram sitam ad Euphratē fluiuium, ducens auxiliares tam pedites quàm equites. postquam autem peruenit Antiochiā,

πάρησις μὴ ὑποκινῶν ὡδύην, μηδὲ τῆς μαχαρῆς
ἀνι. δι' πολιορκίᾳ σαμῶσάτα τὸ πρὸς τῆς ἀφ' ὧν
ἀπὸ πλεονείας ὁρᾷ οὐρανὸς δι' ἐκ ἀπ' ἡγῆται,

[illegible]

A & cuniculis obuiis agebant alios cuniculos, vt nonnunquam sub terra manus confererent, vtentēque desperatione pro fortitudine ad extremum perdurabant, idque obsessi à tam numerofo exercitu, ipsi fame simul laborantes & inopia. nam in sabbaticum annum incidērat oppugnatio. Tandem euaserunt in mœnia primū leuissimi viginti milites, deinde Sosij centurio. captus est enim primus murus die quadragesima, secundus verò quindecima: & quadam porticus circa templum exustæ sunt quas Herodes Antigonum incendisse calumniabatur, volens in eum concitare inuidiam populi. Capta verò exteriore templi parte & ima vrbe, Iudæi ad interiora templi & superiorem urbem refugerunt: timentēque ne à Romanis impedirentur mactare Deo quotidianas victimas, per legatos petierunt vt has tantū sinerentur introducere. Rex verò annuit, sperans remissa tandem obstinatione cessuros. Vt verò spem suam frustratam vidit pertinaciter pro Antigoni regno contendētibz, totis viribus adortus urbem expugnauit: mōxque omnia repleta sunt cædibus, Romanis longa oppugnatione exacerbatis, Herodianis Iudæis conantibus aduersam factionem extirpare funditus: eratque continua cædes per angiporitus & domos, ne religione quidem templi tuente supplices. non ætati ulli parcebatur, non sexui, ne imbelli quidem: & quamuis obstante rege, & precibus intercedente, nemo tamen temperabat à manibus, sed veluti furore perciti sæuebant nullo ætatis discrimine. Antigonus quoque neque veteris neque recentis suæ fortunæ ratione satis habita descendit è turri, Sosioque ad genua procidit. & ille nihil miseratus mutata eius fortunam insultauit homini Antigonom appellans. non tamen incustoditum reliquit tanquam fœminam, sed vincto custodes addidit. Cæterū Herodes deuictis hostibus, non minus negotij habuit in cōpescendis alienigenarum auxiliis. ruebant enim multitudo conductitiorum ad viscendum non fanum solū, sed inimum etiam adytum. Rex verò alios precibus, alios minis, nonnullos & armis reprimebat, molestiorem clade victoriam existimans, si quid eorum quæ videri fas non est, veniret in conspectum profanæ multitudinis. Prohibebat etiam rapinas per urbem fieri, identidem Sosium rogitans, solitudinisne se regem Romani facturi essent, exhausta vrbe rapinis simul ac cædibus: exigūmque dicens sibi videri tantæ ciuium cædis precium, etiam si totius orbis dominium conringeret. Illo verò referente pro expugnatione vrbs direptionem meritò permitti militari, promissit se de suo mercedem numerarurum singulis. atque ita redempta ciuitate ab vltiore vexatione, promissa persoluit. Liberaliter enim militibus, & pro portione ducibus, Sosio verò etiam regiē dedit munera, ita vt omnes bene nummati discederent. Ea clades Hierosolymorum incidit in consularum M. Agrippæ & Canidij Galli, cLXXXV.

ἀπὸ τῶν χρημάτων δὲ πορευομένης. τί το πᾶσι τοῖς
ἡμέτεροις ἀγρίοις, καὶ παντοῖα γάρ ἐστιν ἡ ρηθὶς

Olympiade, mense tertio, feriis quibus solenne fit ieiunium, tanquam recurrente in idem temporis monumentum illata Iudæis à Pompeio calamitate. Nam & ab illo eadem die urbs capta fuerat ante annos vigintiseptem. Solius autem consecrata Deo corona aurea profectus est Hierosolymis, Antigonum vincitum ducens ad Antonium. Herodes autem veritus ne alseruatus Antigonus, & Romam perductus ab Antonio, apud senatum iure secum contenderet, docens se regio natum sanguine, Herodem verò plebecium, & quod si ipse propter offensum Rom. pop. indignus esset qui regneret, certè filiis eius infontibus regnum debeat: hæc inquam timens multis pecuniis induxit Antonium ut Antigonum tolleretur. quo facto tum demum Herodes metu liberatus est. atque ita Assamonzæ principatus defuit post annum centesimum vigesimum sextum: quæ domus illustris fuit, & celebrata propter continuatum in ea gente honorem sacerdotij, facinoræque maiorum egregia, quibus propugnauerunt Iudæorum rempublicam. Verum hæc familia intestinis seditionibus agitata amisit imperium. Administratio autem rerum peruenit ad Herodem Antipatri filium, plebeio natum genere, & subiecto regibus. Atque hunc Assamonzorum exitum à maioribus traditum accepimus.

A Ὀλυμπιάδης, τῆς γ' μὲν, τῇ ἑορτῇ τῆς νηστείας, ὡς περ ἐκ περὶ τῆς τῆς γῆμομένης ἐπὶ πομπῆς τοῖς Ἰουδαίοις συμφερέας, καὶ γὰρ ὑπ' ἐκείνου τῇ αὐτῇ ἐάλασαν ἡμέρα, μὲν ἦν κζ'. σὺσι δὲ χρυσουμένω ἀντιγόνῳ τῷ πατρὶ στέφανον, αὐτὸς δὲ ἐκ τῆς ἱεροσολύμων ἀντιγόνου ἀγῶν δισμώτῳ αὐτῶν. δίδας δὲ ἱεροδῶς, μη φυλαχθεὶς ἀντιγόνῳ ὑπ' αὐτῶν, καὶ κομισθεὶς εἰς ῥώμην ὑπ' αὐτῶν διαμαρτυρομένη πρὸς τὴν σύγκλητον, ἐπὶ δὲ ἐκείνῳ αὐτὸν μὲν ἐκ βασιλείων, ἱεροδῶν δὲ ἐκ τῆς αὐτῆς, καὶ ὅτι περὶ αὐτῶν βασιλεύειν τοῖς παῖδας δὲ τὸ γένος, εἰ καὶ αὐτὸς εἰς ῥώμην εἰσὶν ἐπὶ τῶν τεσσάρων φοβούμενος, πολλοῖς χρημασι πείθει τὸν ἀντιγόνου ἀντιγόνου. οὐ γὰρ νομίζοντες, τὸ δὲ αὐτῶν ἱεροδῶς ἀπαλλάσσεται. πάλιν δὲ οὐτως ἢ τὴν ἀσσυρίαν ἀρχή, μεταὶ τῆς ρχς. οἷα λαμπερὸς οὖν ἦν, καὶ δόξαμος γῆμοις ἐνέει καὶ τῆς ἱεροσολύμων πμῆς, ὅν τ' ὑπὸ τῷ ἑθ' οἱ γονεῖς αὐτῶν διασπείρουσιν. ἀλλ' οὐτοὶ μὲν δὲ τὴν πρὸς ἀλλήλους εἰσιν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ βασιλῆων. μετὰ βίη δὲ εἰς ἱεροδῶν τὸν ἀντιγόνου, οἰκίας οὐκ ἀμνηστίας, καὶ γῆμοις ἰδωπκοῦ, καὶ ὑπακούοντος τοῖς βασιλεῦσι. καὶ πῶς μὲν τὸ τέλος τῆς ἀσσυρίαν γῆμοις παρελθόντων.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙ ΕΝ ΤΩ ΠΕΝΤΕ ΚΑΙ ΔΕΚΑΤΩ ΛΟΓΩ
τῷ Ἰωσήφου ἱεροδῶν τ' Ἰουδαίων ἀρχαρχίας.

- Ὡς ἀφ' ἧς τῆς ἱεροσολύμων πόλεως ὑπὸ σοσίονος ἱεροδῶν, ἀντιγόνῳ μὲν ἀντιγόνου ἐπιλείποντα ἐκπολεῖται, ἱεροδῶς δὲ μὲν τῷ ἐκείνου φίλῳ πρῶτος ἱεροσολύμων ἱπποκράτης ἀντιγόνου ἐκείνου, καὶ τὴν πόλιν ἡγεύεσθαι.
- Ὁν ἑξοκὸν ὑρεῖται, πρῶτος βασιλεὺς Ἰουδαίων καὶ ἀρχιερεὺς, ἀφ' ἧς ὑπὸ τῷ πατρὶ βασιλεύει ἀρσάκου, πρὸς ἱεροδῶν ὑπὸ τῆς αὐτοῦ.
- Ὡς ἱεροδῶς ἀρσάκου τὸν τ' γυναικὸς μετὰ μὲν ἀδελφὸν ἀρχιερεὺς καταστήσας, μετ' οὐ πολὺ δὲ φθαρῶναι παρὶς αὐτοῦ.
- Ὡς κλειπόμενος τῇ τῷ Ἰουδαίων καὶ ἀρσάκου ἐκπολεῖται βασιλεία, μετὰ λαβὴν αὐτῶν ἰχθυον παρ' αὐτοῦ.
- Κλειπόμενος εἰς τὴν Ἰουδαίαν παρὸς αὐτοῦ.
- Ὡς ἱεροδῶς ἐκπολεῖται ἀρσάκου, καὶ ὅτι καὶ αὐτῶν ὑπὸ καὶ πρὸς ἐν τῇ κατ' ἀκτίον νικᾶται μετὰ καὶ.
- Περὶ τῆς γῆμοις οἱ σμῦ κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, καὶ τῆς φθορᾶς τῇ ἀντιγόνου καὶ βοσκημάτων.
- Λόγῳ ἱεροδῶν πρὸς τοῖς Ἰουδαίοις ἀντιγόνου πρὸς τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἰστὴν γῆμοις.

HÆC IN IOSEPHI DECIMOQVINTO ANTIQVITATVM
Iudaicarum libro continentur.

Expugnatis à Sosio & Herode Hierosolymis Antigonus ab Antonio securi percussitur, Herodes verò xlv. ex primatibus Hierosolymitanis de factione Antigoni interimmit, & civibus pecuniam extorquet.

Quomodo Hyrcanus antea Iudæorum rex & Pontifex à Parthis dimissus ad Herodem reuersus est.

Herodes Aristobulum coniugis suæ Mariammæ fratrem Pontificem declaratum non multò post necandum curauit.

Cleopatra Iudæorum & Arabum regnis inhians partem eorum ab Antonio impetrare conatur.

Cleopatræ Reginæ in Iudæam aduentus.

Herodes bellum Arcæ infert, quo tempore Antonius à Cæsare Asiatico prælio victus est.

De terræ motu qui Iudæam, multis hominum & pecorum millibus peremptis, afflixit.

Herodis concio ad exercitum aduersus casibus territum.

CAP. V.

CAP. VI.

CAP. VII.

CAP. VIII.

Ως

Ως αὐτὸν κλέψαν ἡρώδης ἀπέκτεινεν, καὶ τὸν νεκρὸν ἐπέφθαιρεν ὑπερβαλόν.

Κεφ. 9.

Ως ἡρώδης ἔχον ἐν τῷ παλάτιῳ τὴν βασιλείαν.

Κεφ. 10.

Ως ἐπαυλῶν φιλίππου ἀποβόλῃς παρεξέστη τὴν γυναῖκα μηδὲν ἀποκτείναν.

Κεφ. 11.

Περὶ τοῦ λιμοῦ κατὰ τὴν ἰουδαίαν καὶ σαρδίαν γεγενότος, καὶ ὡς δίδωσι τὰ πλῆθη καὶ τὰς πόλεις ἡρώδης.

Κεφ. 12.

Κτίσις χειμαρῶν.

Κεφ. 13.

Ως καθελάτῃ ἐν ἱερουζολύμοις τὸν ἀρχιερεὶν εὐδοκίαν ἄλλον ἀνέστησι.

Κεφ. 14.

Herodes ad Cæsarem, necessariò profecturus Hyrcanum interficit.

CAP. IX.

Quomodo Herodes regnum etiam à Cæsare obtinuit.

CAP. X.

Herodes reuersus Mariammem calumniis oppressam interficit.

CAP. XI.

De fame quæ Iudæam & Syriam afflixit, & quomodo Herodes multis ciuitatibus saluti fuit.

CAP. XII.

Cæsaræ conditus.

CAP. XIII.

Herodes nouum templum Hierosolymis ædificat.

CAP. XIV.

Vu 3



παλαίσται. ἤρδον γὰρ οὐδ' αὖτε ἡμεῖς ἠδύνατο ἰου-
 δαῖοι. μὴ τυρῆ δὲ κρυπτοὺς λόγους σπράβων ὁ καταπαύει
 λέγων οὕτως. ἀπείριος μὲν ἀνέστηνον τὸν ἰουδαίων ἐ-
 χθρούτα εἰς ἀπόχρημα παλαίσει, καὶ ἔδοξε μὲν ὅτι
 ἀπώτερος ῥωμαίων βασιλεία παλαίσται, οὐκ οἶσθε ἔ-
 πειροβόποι μεταστῆναι ἀπὸ τῶν γυναικῶν τῶν ἰουδαί-
 ων ὡς τε διέξασθαι τὸν αὐτὸν ἐκείνου κατὰ τὴν ἐκείνου
 ἐξωδίνω. οὐδὲ γὰρ βίωσιν ἱεροὶ βασιλεία ἀπὸ τῶν αἰα-
 γορδίων ὑπέμειναν, οὕτως μέγα πῖφρονου καὶ τῶ
 ἀπώτερος βασιλείας. τὴν οὐκ ἀπείριος ἐνόμισε μειώσθαι
 τῆς ἀπὸ τῶν ἐκείνου, μειώσθαι γὰρ ἀπὸ τῶν ἐκείνου
 μῖσος. ταῦτα μὲν ὁ σπράβων. καταχότος γὰρ τῶν βα-
 σιλείας ἐξωδίνω, πυθόμενοι ὅτι ἀρχιερεῖς,
 καὶ ὁ καὶ παρθεῖς ἀρχιερεῖς, ἀφικνεῖται ἀπὸ τῶν
 ἐξωδίνω τῶν ἀρχιερεῖς ἀπολυθῆς ἐξωδίνω τοῦτο
 βαρζαφάρης καὶ πάκορος οἱ τῶν παρθεῖς στρατηγῶν, λα-
 βόντες ἀρχιερεῖς, ἀρχιερεῖς τῶν ἀρχιερεῖς γὰρ
 ἐκείνου ἐκείνου βασιλεία, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἡρώδου φα-
 σαῖνοι, εἰς παρθεῖς ἀνέστη. ὁ φασιπλος μὲν οὐ φέ-
 ρον τῶν ἐκ τῶν ἀπὸ τῶν ἀρχιερεῖς, πάσης δὲ ζωῆς
 ἐκείνου τὸν καὶ διέξας ἡρώδους ἀνέστη, ἀπὸ τῶν
 ἐκείνου γὰρ φασιπλος, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν ἀρχιερεῖς.

Κεφάλαιον β'.

Οὐ γάρ ποτε ὑμεῖς ἀφ' αὐτοῦ ἐπὶ πάλιν τοῦ ἀποδείξαι
ὑμῖν.

[illegible]

A eum securi percutere, vix enim Iudæi contineri poterant in officio. Testis est Strabo sic scribens. Antonius Antigonum Iudæum perductum Antiochiam securi subiecit : Romanorumque primus affecit regem hoc supplicio, rarus non aliter posse adduci Iudæos ut Herodem pro illo regem constitutum admitterent. nam ne tormentis quidem adigi poterant ut appellatione regis eum dignarentur: tanta apud eos fuit prioris regis existimatio.

B quare visum est ignominiosa morte obscurare eius memoriam, & lenire publicum Herodis odium. Hæc Strabo. Hyrcanus autem pontifex captivus apud Parthos cognito quod Herodes regnum assecutus sit, reuersus est ad eum, in hunc modum dimissus. Barzapharnes & Pacorus Parthorum duces, Hyrcanum qui primò pontifex, deinde rex fuit, & fratrem Herodis Phasælum, captiuos abduxerāt: quorum Phasælus non ferens captiuitatis dedecus, & turpitudinis honestam mortem præferens, seipse interfecit, sicut suprà diximus.

C A P. II.

*Quomodo Hyrcanus à Parthis dimissus ad
Herodem reversus est.*

Hyrcanum autem ad se perductum Phraa-
tes Parthorum rex propter claritatem
D generis comiter habuit : & vinculis solutum
permisit Babylone degere , vbi magna erat Iu-
dæorum frequentia. hi non aliter quàm ponti-
fici ac regi Hyrcano honorem habebant , nec
hi solùm , sed quantum Iudæorum ultra Eu-
phratem habitati : ita vt non admodum præsen-
tis fortunæ pœniteret hominem. Sed postquàm
rescivit Herodem ad regiam dignitatem eue-
ctum , ad nouas se spes transtulit , naturam su-
am amans , & gratiam ab eis expectans , quod
E aliquando de capite periclitantem seruasset in
iudicio. Cœpit igitur de protectione consul-
tare cum Iudæis , officij causa inuisere illum
solitis : qui tamen vt maneret ei suadebant ,
commemorantes obsequia sua & honores
quos exhiberent non aliter quàm vel regi vel
pontifici : imò ne in patria quidem talem di-
gnitatem eum obtinere posse , propter corpus
mutilatum ab Antigono. nec reges solere me-
minisse accepti in priuata vita beneficij , quan-
doquidem mores cum fortuna sint mutabiles.
P nec tamen his monitis Hyrcano potuerunt
eximere patriæ desiderium. Herodes quoque
ei scripsit , rogaret Phraatem & eius regni Iu-
dæos , ne sibi inuiderent communem cum ge-
nero futuram potestatem , nunc enim adesse
tempus referendæ suo quondam & alicui &
seruatori gratiæ. Simulque etiam ad ipsum
Phraatem legatum misit Saramallam cū mul-
tis muneribus , eblanditurum ne obstares cu-
pienti referre gratiam homini de se optimè
G merito. Nec tamen re vera hoc agebat : sed quia
ipse grauis esset princeps , cauens mutationis
occasionem , quærebat Hyrcanum in potesta-
tem suam redigere , aut etiam omnino tollere :

πλοσηξίας, διότις αὐτοῖς αὖθ' ὦν ἤξια τὴν κοίλῃ
 συνέαι, καὶ δὲ τῆς παρηγορησάτωος ὁμοῦ καὶ ὑπο-
 σκευασαμένης τὰς ἐντυξεις, αὖ ἡσθ' τῆς ἰουδαίας
 ἵποειτο. τί τῶν τῶν γραμμάτων ἀπνηχέονται, ἵπαυ-
 σαντο μὲν ἐκείνης τῆς ὁμῆς, καὶ αὖς ὑπολωλότες ἔχον
 περὶ τοῦ ἐν τῇ τῶν ῥωμαίων. ἡ μὲν ἔλαθον αὐτῶν ἡ
 ποροήρισις, ἀλλ' ἵποι ὡς ἀπὸ τῆς ὁ βασιλῆος
 αὐτῶν ἐπὶ πόλεις εἰς τὴν ἰουδαίαν ὑπερβύων,
 διότι μὲν ἦτο ἀδελφὴ σταλῶν, καὶ ἡ μητὴρ αὐτῆς
 τὴν δέχοιτο, καὶ ἔχον οἱ αὖτ' ἐν τῇ ἀδελφῇ ἀνδρῶν, ἀπε-
 στήμεναι. ἡ δὲ σταλῶν καὶ αὐτὴ ἀνδρὸς ἰωσήπου λό-
 γοι εἶπεν, ἐν δὲ ἔλαθον ποῦσε, καὶ τῇ μαριάμμῃ συ-
 γγρόμῃ, δέχεται. ἔλαθον δὲ ταῦτα χαλεπῶς ἔχου-
 σα πρὸς αὐτὴν ἐκ πλῆστος, ὅτι καὶ τὰς δὲ ποροῦς
 φρονήματι χρῶμεν μάλιστα, τὴν ἐκείνων ἐκαστοῦ
 ἐκ δὲ συγγένειας. ἡ δὲ ποροῦς αὖτ' εἶπε, καὶ λίαν ἐρε-
 τικῶς πρὸς τὴν μαριάμμην ἔχον, διότι μὲν ὅσον
 τὰ ἔλαθον, καὶ τὴν ζήλοισιν ἐκ ἔφρον. ὅτι ποροῦ
 μῆκος δὲ, τὴν μὲν ποροῦς τὴν ποῦσιν δὲ πρὸς ἐρε-
 τῶν, συντόνῳ τῶν πόλιν, καὶ τῶν ζήλων παροξυσμῶν,
 ἰδοὺ τὴν μαριάμμην ἀνέκρινεν ἡσθ' τῇ πρὸς τὸν ἰω-
 σήπου. ὑπομνήσας δὲ ἐκείνης, καὶ πᾶσ' ὅσα μὲν
 αὐτῇ πρὸς, ποροῦν, εἰς ὑπολογίαν καταλογισμένης,
 ἀνέκρινεν καὶ μαρτὴν ὁ βασιλῆος, καὶ μετέβαιον ἐκ
 τῆς ὁρῆς, ἡ δὲ ποροῦς τῆς πρὸς τὴν ζήλων φιλοσοφ-
 ρίας, αὖς ὑπολογισάται πρὸς ὦν ἰδοὺ ἀκούσας πεπ-
 συκέναι, καὶ πρὸς τῆς κοσμοτύπῃς αὐτῇ πολλῶν ὡ-
 μολόγησεν αὐτὸς τὸ ὅπως ἔχει σοφῆς, καὶ αὐτοῖς
 πρὸς αὐτὴν ἀνωμολόγησεν. καὶ τέλος, ὡς ἐν τοῖς ἐρε-
 τικῶς φιλῶν, ποροῦ πρὸς εἰς δάκρυα μὲν πολλῆς συμ-
 φῆς ἱμπεφυκῶς ἀλλήλοισι. αὖ δὲ μετὰ τὴν τὴν βασι-
 λῆος ἀπεσυμμένη, καὶ ἐπὶ τὴν αὐτὴν δέχεται ἔλκοντος,
 καὶ φιλομῶντος εἶπεν ἡ μαριάμμη, τὸ καὶ τὴν ἐν τῇ
 πρὸς τὴν χαλεπῶν ὑπ' αὐτοῖς, καὶ μὲν σωμαπολῆσαι
 τὴν ὑπὸ τοῖς αἰτίαις τοῦτο ποροῦσόντος τὴν λόγον, πε-
 ρεπαθῆσας ὁ βασιλῆος, διότι μὲν ἐκ τῆς χρεῖν αὐ-
 τὴν ἀφῆκεν, ἰδοὺ δὲ, καὶ τῇ αὐτῇ χρεῖν αὐτὸς ἰδρά-
 τιστο, πρὸς αὐτὴν φάμεν ἔχον τῆς τῆς ἰωσήπου πρὸς
 αὐτὴν κοσμοτύπῃς λόγον. ἡ γὰρ αὖ ὅσον ἐκ τῆς
 δῖαν ἡκούσεν, μὲν μαρτὴς αὐτοῖς πρὸς ἐκ τῆς
 μῆκος. οὕτως δὲ ἔχον, ἀλλοῦ μὲν ἀπὸ τῆς τὴν
 πρὸς. ἡ καὶ μὲν δὲ πρὸς αὐτὴν ἔρεπ, ταῦτ' αὐτὴν
 μὲν τὴν ὁμῶν ἐκαστοῦ, αὐτὴ δὲ χαλεπῶς
 ὁμῶν καὶ δυνατῶς. τὸν μὲν τοιῶσπον ἐπὶ εἰς
 ὅσον ἔλαθον δὲ χαλεπῶς ποροῦσας, καὶ τὴν
 ἀλλοῦ ἀνδρῶν ὡς ἀπὸ τῆς ὡς ποροῦ, δῖαν ἐφύλατ-
 τει. ἐν δὲ τοῦτο καὶ τὰ πρὸς τὴν συνέαι ὡς ποροῦ
 ἔχον, ἐκ ἀνέκρινεν τῆς καλοπῆρας τὸν ἀντὶν μὲν πρὸς
 ἐπὶ τῆς ποροῦ. ὡς ποροῦ γὰρ ἀφαιρέμῃ μὲν ἔχον
 τὰς δυνατῆς αὐτῇ διδοῖν, καὶ πλείον ἔχον
 ἐκ τῆς ἰουδαίας πρὸς αὐτὴν ἐκαστοῦ, φύσι δὲ
 πλοσηξία χαλεπῶς, ὡς ποροῦ αὐτὴν ἔλαθον, τὸν
 μὲν ἀδελφόν, ὡς τὴν βασιλείαν ἡ δὲ ἡμπεσμένη,
 ποροῦσας ποροῦ, ἡ ἡ ποροῦ ἔχον, τὸ δὲ ἀδελ-
 φὸν ἀπὸ τῆς ἰουδαίας, ἐν ἐφῖσῳ πρὸς τὸ δὲ ἀπὸ
 μῆκος ὑποκρίνεται δὲ ἀντὶν χρῆματι μὲν γὰρ ἡ ποροῦ
 εἶπεν μόνον ἔλαθον, καὶ ναοὶ καὶ τὰ ποροῦ παρηνόμῃσιν, ἡ
 ναοὶ τὸ ἐν αὐτῇ κόσμῳ, ὡς ἐκαστοῦ, μὲν πρὸς τὸν τὸ ἀπὸ

A quando Antonius pro eius postulatis Cœlesyriam ei concessisset, hac conditione, ne posthac Iudæam peteret, & ut molesta esse desineret: His literis redditis voluntas confugiendi ad Romanos euanuit. non tamen latuit id consilium, sed quàm primùm deducto aliquârîsper Antonio contra Parthos eunte, Herodes in Iudæâ reuersus est, statim soror Salome & eius mater indicauerunt quid Alexandra cum suis voluerit. nec hoc contenta Salome etiam maritum suum Iosephum criminata est, Mariamnes consuetudinem obiiciens. hoc autem fecit propter similitudinem veterem, quod regina elati animi fœmina inter muliebres cōtentiones exprobraret ei obscuritatem generis. Porro Herodes qui semper ardentem amauit Mariamnen coniugem, statim perturbatus est, non ferens zelotypiæ stimulos. ægrè tamen se continens, ne à recta ratione transuersum raperetur insanis affectibus, seorsim Mariamnen percunctatus est, ecquid haberet cum Iosepho commercij. illa verò pernegante factum cum deierationibus, & quicquid insons fœmina posset in defensionem adducente, rex paulatim assentiendo placari se sinebat victus amore vxorio, ita ut postremò veniam peteret, quòd temerè fidem habuisset rumoribus: agebaturque ei gratias pro seruata pudicitia, suum vicissim amorem cōmmemorans tandem ut mōs est amantium prorumpentibus lacrymis ruunt in complexus muruos. cum tamen nondum vxori amoris sui fidem faceret, tantòque magis conaretur id efficere: tum illa, Non est, inquit, amanti mandare si quid humanitus accidat, vxorem innoxiam addi fari comitem. Hoc verbo rex velut ictus præ dolore confestim eam è complexu dimisit: vociferabaturque cappillos sibi lacerans, tenere se manifestò deprehensam constupratam à Iosepho coniugem. nunquam enim proditurum fuisse data sibi priuatim ac secreto mandata, nisi obstricta mutuum fide per stupri consuetudinem, atque ita parum absuit quin eam interficeret. Sed amore victus licet ægrè cohibuit se tamen. Veruntamen Iosephum ne in conspectum quidem admissum iussit interimi, & Alexandram ut malorum omnium causam, vineam coniecit in custodiam.

Interea turbabantur res Syriæ, Cleopatra nō
F deficiente in omnes incitare Antonium: quem
horrabatur vt auferens cuique suam dynastiam
ipsi contribueret : multúmque apud eum po-
terat irretitum suis amoribus. cúque natura
esset alieni appetens, nihil sibi putabat illicit-
tum. primò fratrem cui debebatur regni suc-
cessio, veneno sustulit, agentem annum xv.
deinde Arsinoen sororem suam Ephesi in tem-
plo Dianæ supplicem, interfecit per Anto-
nium. Pecuniarum etiam vbicunque spes af-
fulgeret, neque templum, neque sepulchrum,
neque asylū vllū vnquā violare dubitauit, mo-
dò ad illá redirét spolia quæ sita vel sacrilegio,
G miscebátq; sacra profanis, fas nefas, vt augere-

tur lucris vel iniquissimis. ad summam nihil satis erat mulieri sumptuosæ & voluptatibus deditæ, cuius cupiditates vix totius orbis expleri possent opibus. quamobrem & Antonium continuo sollicitabat, ut aliis ablata ipsi largiretur: & ingressa cum illo Syriam, statim cogitavit quomodo eam possessionem suam faceret. Nam Lysaniam Ptolemæi filium interfecit, causata eum studere rebus Parthicis. flagitabat etiam ab Antonio Iudæam simul & Arabiam sibi dari, ademptas suis regibus. Verum ille erat quidem addo deditus ei mulieri, ut non illecebris solum, sed etiam beneficiis eius captus videretur: puduit tamen eum tam insignis iniustitiæ, ne videretur ad procacis fœminæ nutum libenter peccare etiam in rebus maximis. ne igitur illi negando eam contristeret, vel imperata illius omnia faciens videretur mortalium omnium nequissimus, partes de vtriusque regione ablatas ei largitus est: ad hæc vrbes quotquot sunt intra fluuium Eleutherum vsque Ægyptum: præter Tyrum & Sidonem, quas iam inde à maiorum ætate sciebat liberas, quamuis has quoque illa multis precibus impetrare conata fuerat.

CAP. V.

Cleopatra regina in Iudæam adveniens.

HÆc affecuta Cleopatra, & Antonium in Armeniam cum exercitu profectum vsque Euphratem profecta, reuertitur: obiterque adita Apamia & Damascus, etiam Iudæam ei libuit inuifere: vbi excepta ab Herode, concessa sibi Arabiæ partem & Hierichuntini agri reditus ei locauit. Is & balsamum fert, quod vnguentorum longè preciosissimum ibi tantum prouenit, & eximiarum palmularum vim maximam. per hæc negotia contracta maiore cum rege familiaritate concubitus eius appetiit, mulier natura intemperans, & dedita libidini, ac fortè etiam amore tacta nonnihil: quamuis verisimile sit per stuprum quæsitam occasionem fruendis insidiis. Sed illa amorè prætexebat. Herodes autem iam antè ei parum amicus, quod nosset infestam ex æquo omnibus: tum verò etiam abhorrens tam prostratam impudentiam, & reiecturus si petulantius pergeret, renuit. deinde cum amicis consultauit, num habens eam in sua potestate deberet occidere. sic enim multis molestiis leuare possent eos quibus vel hæcenus infensa fuerit, vel in posterum futura sit. quin & ipsi Antonio id fore vtile, quandoquidem nec illi fida futura sit, si in quam temporum difficultatem delapsus opera eius opus habeat. Huc procliuiorè cohibuerunt amici, indignum censentes, hominem in magnis versantè negotiis in manifestum se periculum coniicere, & obsecrantes ne quid ageret temerè. non enim hoc laturum Antonium, quantumuis ei hoc approbatur vtile. quin hoc ipso augendum eius desiderium, quod per vim atque insidias amisisse eam videbitur. nec superesse vel mediocre excusationem, quin mulier sit omnium eius ætatis lōgè

τῇ δ' ἀδικοῦσας πλεονεξία. τὸ δ' ὄλον ἡδὲν αὐτάρκας
ἢ γυναικὶ πολυτελεῖ καὶ δ' ἐλδομένη τ' ἐπιθυμίας, μὴ
καὶ τὰ πάντα πρὸς τ' ἐπινοίας ἐσθλὴν ὦν ἰατροδικαίει.
ὅξ' αὐτὰ καὶ τὸν ἀντιόνιον ἐπηγχεῖ αἰεὶ τῇ ἄλλων ἀ-
φαιρουμένων αὐτῇ χαρίζεσθαι, καὶ δὲ βῆσται σὺν ἐκρί-
νω τῷ σὺν εἰσὶ πινόμε κατὰ μετὰ ποιεῖσθαι. λυσανίαν
μὲν τὸν πτολεμαίου παρθεῖς ἀπασσάμενη τοῖς πρὸς
Γμασι ἐπαγγέλλειν. ἤτοι δὲ παρ' ἀντιονίου τῷ
τῶν ἰουδαίων, καὶ τῷ ἀράδων ἀξιούσῃ τοῖς βασιλεῦ-
οντας αὐτὸν ἀφελίδαι. πρὸ δ' ἀντιονίῳ τὸ μὲν ὄλον
ἡττάσθαι σὺν εἰσὶν ἐπὶ γυναικός, ὡς μὴ μόνον ἐκ τῆς
ὁμιλίας, ἀλλὰ καὶ φαρμάκοις δοκῶν, ὑπακούειν εἰς
ὅτι αὐτὴ ἐκείνη θάλοι. τὸ μὲν τοῖς ἀφαιρούσας τῆς ἀδικίας
ὁξέδυσσάμεν, μὴ μὲν τοῦτον κατὰ κορον γυνεῖς μόνον,
ὅτι μαγίστοις ἐμὲρταίνεν. ἰ' οὐαὶ μὴτ' ἀρὶν δὲ παρτα-
πασι, μὴ δὲ ὅσα πρὸς τὰ τῶν ἐκείνη δὲ πρὸς ἀμύμων
ἐκφασσεσθαι δόξῃ κακός, μὴ δὲ χέρας ἐκαστέρου παρ-
λόμμος, τοῦτοις αὐτῶν ἐδωρήσασθαι. δὲ δὲ τῶν καὶ τῶν
ἐν τῶν ἐλδομένην ποταμοῦ πόλεις ἀρχεῖς ἀγ' ὑπὲρ κα-
εἰς τύρῃ καὶ σιδῶνος, ἐκ πρὸς γόνων εἰδὼς ἐλδομένης,
πολλὰ λιπαροῦσας αὐτῇ δόσθαι.

Κεφάλαιον εἰ.

Κλεοπάτρας εἰς τὴν ἰουδαίαν παρουσίαν.

Τούτων ἡ κλεοπάτρα τυχεύουσα, καὶ ὡς πρὸς πύλα-
στα μίχρως ἀφαιρουμένη ἀντιόνιον, ἡ ἀρμύρια
πραττόμενος, ἀνίστηται, καὶ γίνετ' ἡδὲν ἐκ ἀπαμίας
καὶ δὲ μαγιστῶν, πρὸς τὴν δὲ καὶ εἰς τῶν ἐκείνων ἡρώ-
δου σὺν τυχεύοντος αὐτῇ, καὶ τῆς τοῦ ἀραδίας τῆς δόσθαι-
τα, καὶ τῶν πρὸς τῶν περὶ τοῦτον πρὸς τὸν ἡρώδου
μυθώσασθαι. φέρει δὲ ἡ χέρας τὸ βάλασμεν, ὅτι
μυθώσασθαι τῇ ἐκείνῃ, καὶ ὡς μόνον φέρειται, πῶς
φοῖτα πολλὰ καὶ ἐκείνῃ. ἐκ τούτοις οὖσα, καὶ πρὸς
αὐτῆς σὺν τῇ δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, δὲ
πρὸς τῇ εἰς σὺν τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν βασιλεῖ, φέρει
αὐτῇ καλῶς τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς
τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι
πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν
ἡρώδου γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου
γονομίας, τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρὸς τὸν ἡρώδου γονομίας,
τῇ εἰς τὴν δόσθαι πρ

[illegible]

A in occidendis legatis fortem, cum virtute gerenda res est, semper fugacem. His verbis Iudæorum animi non mediocriter accensi sunt ad prælium. Herodes autem sacris de more peractis, properè duxit eos vltra Iordanem contra Arabas: metatúsque castra non procul hostibus, decrevit castellum intra utrosque situm occupare: commodum sibi id ratus, siue pugnandum esset, siue castra in tutiorem locum transferenda. cùmque idem esset Arabum quoque consilium, circa eum locum certamè contractum est. ac primùm telis velitati eminus; deinde manus conferunt, vtrinque nonnullis cadentibus, donec Arabes victi discesserunt. Ea pugna Iudæis tantum momentum ad bene sperandum fuit, vt quia hostes certamen detrectabant, ausi sint vallum eorum diuellere ipsa castra expugnaturi. arque ira coacti processerunt non satis bene structa acie, ne tantillum quidem alacritatis aut spei ad pugnam afferentes: cōseruerunt tamen manus vel quia plures numero, vel quia necesse erat lacessenti hosti resistere. post diuicinum igitur conflictum non paucis vtrinque cæsis, tandem Arabes in fugam versi sunt. Tanta autem strages impulsis semel edebatur, vt non solum hostium gladiis conficerentur, sed præ impetu fugientis inconditæ multitudinis alij procularentur, alij suis ipsorum telis se induerent, itaque quinque millia desiderata sunt. cætera turba refugit quidam intra castra, sed nulla certa salutis spe, non tam commeatus quàm aquæ penuria. Porro Iudæi quia non potuerunt vnà cum fugientibus irrumpere, obsidione eos cinxerunt, & auxilii aditus, & fugam obsessis intercludendo. In hac rerum difficultate Arabes legatos ad Herodem miserunt, primùm pacem petentes, deinde quia sitis urgebat, præsentī necessitati remedium. At ille non legatos, non pecuniam pro captiuis, nihil denique æquum admittebat, enixè cupiens facinorum in suos patrum pœnas ab eis exigere. Itaq; coacti siti inter alia mala prægrauante, progressi præbuerunt se vinciendos, & in captiuitatem abigendos, ita vt intra quintam diem capri sint ad quatuor millia. Sexta verò omnes reliqui de creuerunt prodire, & hostem aggredi, vel certam cladem malentes, quàm paulatim ignominiosè opprimi. Quæ sententia postquàm placuit, eruperunt è castris, sed parum idonei ad prælium, fractis tā viribus quàm animis, propter extremum infortunium mortem in luctu reputantes. Quare primo conflictu circiter septem millia ceciderunt: domitæque per hanc cladem gentis ferocia, in Herodis, quem suo malo bellatorem egregium experti sunt clientelam se dederunt.

δι' ἑαυτῶν τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας, ἢ Ἐλουδαίων ὅσοι
 τὰς ἐκείνης φρονούσι, δύναμιν ἢ πύμλην ἢ μὴ ἀσφα-
 λείας αὐτοῖς κομίσασθαι, καὶ πρὸς μηδὲν ἐνδεήσῃ ὡς
 ἡξίει. ὡς δὲ καὶ ταύτην ἡρώδης ἐδίξαστο ἢ ἑπιστολῶν,
 μεταπέμπτει τὸν ὕρκανόν, καὶ ὧς ἴδ' ἡγεμονίαν
 αὐτῶν συνθηκῶν πρὸς τὸν μάλχον ἀίκεται. ἀρνη-
 σάμεν δὲ, τὰς ἑπιστολὰς διίξας τῶν συνθηκῶν,
 διεχειρίσαστο τὸν αἶδρα. ταῦτα δὲ γράφοντες ἡμεῖς
 ὡς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι τοῖς ἑβραϊστί, ἡρώδης πε-
 ρείχετο. τοῖς δ' ἄλλοις, οὐ καὶ ταῦτα συμφωνεῖ. τὸν γὰρ
 ἡρώδην οὐκ ἔστι τοιοῦτος δοκῶν, ἀλλ' ἑπιβουλῆς
 πολλῶν ὕρκανόν τιν' αἰτίαν ἰπαγαγόντα, καὶ ἢ αὐτὸν
 τρέπον ἀποκτείνειν. γράφουσι γὰρ οὕτως. ἐν συμποσίῳ
 πρὸς μηδὲν ὑποψίας ἐνεδιδόντα, λόγον ὕρκανόν ποσο-
 φέρειν, εἴ πως ἑπιστολὰς ἔδωκε τῷ μάλχῳ λαβεῖν.
 καὶ τὸν μὲν, ὁμοιωσάμενος ποσοφιστῶν, γράμ-
 ματα κομίσασθαι. τὸν δὲ εἰ καὶ πᾶσι δωρεὰν εἰλη-
 φώς εἴη, πάλιν ἐπείρεται; τὴν δὲ, μηδὲν πλέον ἢ κτη-
 νῶν αἰσθαπνικῶν τίσασθαι πέμψαντες αὐτῶν λαβεῖν,
 εἰς αἰτίαν τὸ τοιοῦτον ἰπναφίροντα δωροδοκίας καὶ
 ποσοφιστίας, ἀπαγαγὼν ποσοφιστῶν τὸν αἶδρα. πε-
 μήεια δὲ τῷ μηδὲν ἀμύνηται τοιοῦτον τέλει πε-
 πονῶν, καταλογίζονται τὴν ἐπιείκειαν τῷ τρέπον, καὶ
 τὸ μηδὲν ἐν νότῃ τρέφουσιν ἢ ποσοφιστίας ἐπὶ δὲ εἶναι
 πεποιθείς, μηδὲν ὅτι τὴν βασιλείαν αὐτὸς εἶχεν, ἀλ-
 λά καὶ ταύτην τὰ πάντα ἴδ' καὶ τὴν διοίκησιν, ἀν-
 τιστάμενος ὧς καὶ χωρὶς αὐτοῦ. τὸ δὲ πλείον μὲν ἢ αὐ-
 τῶν ὡς ἐν γένει ἐστὶν, καὶ τοῦτα δὲ μετὰ πάσης
 ἀσφαλείας τὸν ἡρώδην ἐπίστατο. ἡγεβήκει δὲ καὶ
 τὸν ὀφειλόμενον, τοῖς ἐν τῇ πόλει τιμωρῶν αὐτὸν, κα-
 ταλιπὼν ὅλους, ἐπὶ ἐκείνων τε ἡγεμονίαν ἐγχει-
 ρεῖν καὶ χρησιμότερον ἀπιδεῖν πάντων ἀπιδανότα-
 τος, καὶ οὐ πρὸς τῆς ἐκείνου φύσεως, ἀλλὰ ταῦτα
 σκηψὶν ἡρώδης ἡγεμονίαν. ἴστω μὲν τὸ τέλος ὕρκανόν συν-
 ἔπεισε τῷ βίῳ, ποικίλως καὶ πολυτρόποις χρησάμενός τε
 ἐν τῇ ζωῇ τυχῶν, δι' οὗ μὲν ἐν ἀρχῇ βασιλευσούσης
 αὐτῆς τῆς μητρὸς ἀλεξάνδρας, ἀρχιερέως καταστὰς τῷ
 ἱερῶν ἐθνοῦ, ἐπιστῆναι τὴν τιμὴν κατὰ τὴν ὧσα-
 λαβὼν τὴν βασιλείαν ἀποθανύσης ἢ μητρὸς αὐτοῦ,
 ἢ ταύτην κατὰ τὴν γ' ἡλικίαν, ἐκπύπτε μὲν ὑπὸ ἀρι-
 στοβόλου τῷ ἀδελφῷ. κατὰ γὰρ δὲ αὐτῆς ὑπὸ πομ-
 πίου. καὶ πάσας τὰς τιμὰς ἀπολαβὼν, ἐπὶ μὲν διέ-
 λισεν ἐν αὐτοῖς. ἀφαιρῶν δὲ τὸ δ' αὐτὸν ὑπὸ ἀν-
 τιστῆρος, καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὧσα παρδὸς ἀχμα-
 λωτῶν ἐγχεῖτο. καὶ κτείνων εἰς τὴν οἰκίαν ἰπναφίοντος ἡρώ-
 νος, ὅς τε τῶν ἡρώδου ποσοφιστῶν ἐλπίδας. ὡς
 οὐδὲν αὐτῶν καὶ ποσοφιστίας ἀπώτα, πολυπραγνία
 βίῳ χρησάμενός τε συχερίσκει δὲ ὡς ποσοφιστῶν
 μὲν ἐν γὰρ τῷ τῷ οὐκ ἀξίου τυχεῖν. δοκῶν γὰρ ἐπι-
 κλῆς καὶ μέτερος ἐν πᾶσι γινώσκων. καὶ τὰ πάντα τῆς
 ἀρχῆς, ὑπὸ διοικητῶν ἄρχων, οὐ πολυπραγμων, οὐ
 δὲ δεινὸς ὡς βασιλείας ἐπίσταται. ἀντιπαρῶν τε καὶ
 ἡρώδης μάλιστα τῷ δὲ ποσοφιστῶν ἐγχεῖτο, ὅς τε τὴν ἐπι-
 στήμην τὴν ἐκείνου. καὶ τὸ πᾶν οὐτε δίκαιον, οὐ-
 τε δὲ σέβας ὅς αὐτῶν δόξα τοιοῦτον τέλος. ὃ γὰρ
 δὴς ὡς καὶ τὸν ὕρκανόν ἐκποδὼν ἰποκρίσας ἀπιδανόν
 πρὸς καὶ σαρα, καὶ μηδὲν ἐλπίσαι πρὸς τὴν αὐτῆς ποσοφιστίας
 ἀπιδανόν φίλως, ἐποπτον μὲν ἔχοντες ἀλεξάνδραν, μὲν τῇ καὶ
 σινοπιδανὸν τὸ πλείονος ἀπερὶσθη καὶ σι-

A & familiam recipere, atque etiam omnes illius
 factionis Iudæos : missurumque instructam
 manum quæ eos tuto deducere valeat, & vo-
 luntati eius obsecuturum per omnia. Post-
 quam autem etiam hanc epistolam Herodes
 accepit, accito Hyrcano, rogavit eum, ecquid
 haberet cum Malcho fœderis. quo inficiente;
 prolatis in consistorio literis; occidi eum im-
 peravit. Atque hæc ita in ipsius Herodis com-
 mentariis scripta habentur : nam ab aliis tra-
 duntur aliter, videlicet non ob hoc crimen,
 sed quasi regi insidiatum, necatum esse. Scri-
 bunt enim sic: In quodam conuiuio dissimu-
 lata suspitione quæsiuisse ex Hyrcano, num
 quas literas à Malcho accepisset. respondisse
 illum, accepisse quidem, sed nihil præter offi-
 ciosam salutationem continentes. Alterum
 amplius interrogasse, num quod etiam munus
 accepisset. cùmque respondisset, nihil præter
 quatuor iumenta quibus vectaretur : regem
 traxisse hoc in crimen corruptelæ ac proditio-
 nis, mōxque hominem duci iussisse. Infonem
 autem perisse argumentum afferunt mitissi-
 mum ipsius ingenium, ut qui ne iuuenis qui-
 dem vnquam vllam temeritatis aut audaciæ
 significationem dederit, ac ne tum quidem
 cùm ipse principatu potiretur : sed tum quo-
 que pleraque omnia ex Antipatri administra-
 uerit sententia. Tunc verò iam octogesimum
 annum excefferat, sciebatque opes Herodis
 in tuto esse : Euphrate etiam traiecto, relictis-
 que qui trans eum annem in summo hono-
 re habuerant, in patriam postliminio rediit,
 ut sub illius potestate viveret, quo minus ve-
 rissimile est eum molitum facinus à sua natu-
 ra alienissimum, confictaque videntur hæc ab
 Herode omnia. Hic finis fuit Hyrcani post va-
 riam fortunam qua tota vita circumactus est.
 nam viuente etiam tum matre Alexandra pon-
 tiffex Iudæorum creatus, per nouem annos eum
 honorem obtinuit: cui defunctæ cùm in regnū
 successisset, elapsis tribus mensib. ab Aristobu-
 lo fratre pulsus est, ac deinde Pōpeij ope resti-
 tutus. receptisq; omnibus honoribus quadra-
 ginta annos in eis exegit. deinde iterum ab An-
 tigono pulsus, & mutilato corpore, captiuus a-
 pud Parthos vixit. vnde aliquāto post domum
 reuersus, quamuis multa sibi de Herode pol-
 liceretur, nihil tamen eorū consecutus est
 post tantam fortunæ varietatem: & quod om-
 nium est maximè miserabile, ut modò dixi-
 mus, in extrema senectute indigno sine ab-
 sumptus est. Fuit enim æqui amantissimus
 & perpetua modestia, imperiūque maxi-
 ma ex parte per alios administrabat, amore
 otij, & imperitiæ sibi conscius. Antipater cer-
 tē atque Herodes huius bonitate ad tantas o-
 pes prouecti sunt : pro quibus meritis con-
 tra ius ac fas occisus est. Cæterum Hero-
 des Hyrcano sublato ad Cæsarem properans,
 & nihil boni de se sperans propter amicitiam
 Antonij, suspectam habebat Alexandram;
 ne vsa hac temporis opportunitate ad defe-
 ctionem cōcitaret populum, & intestinis sedi-

καὶ τὸ τε δῖον παλιν ἀποκαθίστησι αὐτῶν, καὶ
 πορφυρέῃσι μὲν ἐν τῷ αὐτῷ αὐτῶν ἡ
 πρῶτη ἐν τῷ αὐτῷ αὐτῶν φανερὰ, δὲ πάσης ἡ
 πρῶτης, πορφυρέῃσι ὅτι κατὰ δὲ γράφειν, ἀπὸ
 πορφυρέῃσι τὰ πορφυρέῃσι μοναρχίας αὐτῶν συλλα-
 βίδαι τὸν ἡρώδην. τοσαύτης ἀποδοχῆς ἀξιωμακοῦ
 καὶ παρ' ἐλπίδας ὄραν αὐτῶν παλιν ὅτι ὑπαρχῆς βί-
 βαιοτέρῃσι τῶν βασιλείαν, ὅσῃ καὶ σαρκοῦ καὶ δό-
 γματι ῥωμαίων, ὅπῃ ἐκείνῃ αὐτῶν πορφυρέῃσι τὸ βί-
 βαιον ἐπεσφραγίσαντο, παρ' ἐπὶ μὲν ἐπὶ αἰγύ-
 πτου καὶ σαρκοῦ δωρησάμενος ὡς δὲ αὐτῶν αὐτῶν
 καὶ τοῖς φίλοις, καὶ πᾶσι ἐμφανῶς μεγαλοψυχῶς.
 ἡτεῖτο δὲ καὶ τῶν αὐτῶν σιωπῶν ἀλλήλων, ὡς
 μὲν δὲ αὐτῶν πᾶσι. ἀλλὰ τούτου μὲν οὐκ ἔτυ-
 χαν, ἔρχομαι πορφυρέῃσι μὲν καὶ σαρκοῦ. ἡτεῖτο δὲ
 παλιν εἰς τὴν ἰουδαίαν πλεῖον τε τιμῇ καὶ παρρη-
 σίᾳ, καὶ τοῖς τὰ ἐναυτία πορφυρέῃσι ἐκπληξῆν
 παρ' ἐπὶ, ὡς αὐτῶν λαμπερότερον ἐκ τῶν κινδύνων
 κατ' ἐμὲ μὲν τὸ τοῦ πορφυρέῃσι μὲν. ὁ δὲ
 μὲν οὐδ' αὐτῶν τῶν ὑποδοχῶν ἐγχεῖν καὶ σαρκοῦ ἀπὸ
 σιγῆς εἰς αἰγύπτιον εἰσβαλὼν μάλιστα. καὶ περ-
 δὲ παρ' αὐτῶν, δὲ καὶ μὲν αὐτῶν ἐκ τῶν οὐρανῶν πα-
 ση τιμῇ βασιλικῇ, παρ' ἐπὶ δὲ καὶ τῶν σαρκοῦ
 ἐξῆς καὶ τῶν ἐκπληξῆν ἀφ' ὧν, καὶ τοῖς δύνου-
 σάσις ἐκπληξῆν, τὰς τε διωκτικὰς ἐκπληξῆν
 σιωπῶν αὐτῶν, καὶ διχόμοις αὐτῶν καὶ φίλους
 αὐτῶν ὅτι καὶ πᾶσι εἰς πολυτέλειαν καὶ πολυ-
 τῶν ὑπηρεσίας ἡγεμονίας. παρ' ἐπὶ δὲ καὶ τῶν αὐ-
 τῶν διχόμοις, τῶν τῶν ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ
 ὡς μήτε οἶνον, μήτε ὕδατος, ὅ καὶ μάλιστα τῶν ἐπὶ
 σαρκοῦ, ὑπερβύδων. αὐτῶν γὰρ μὲν καὶ σαρκοῦ τα-
 λαντοῖς ὡς ἐδωρήσαντο, καὶ παρ' ἐπὶ αὐτῶν ἐπὶ
 τοῖς αὐτῶν ὅτι τῶν βασιλείας ἡς ἔτυχε παρ' αὐτῶν
 καὶ λαμπερότερον τὰ κατὰ τὰς ὑποδοχῆς ἐκπληξῆν
 τοῦ αὐτῶν καὶ μάλιστα εἰς πᾶσι δύνουσι καὶ πορ-
 φυρέῃσι ἐκπληξῆν καὶ πλεῖον ὡς ἐπὶ τῇ χρείᾳ τῇ
 καὶ τοῦ τοῦ μεγαλοψυχῶν ἀρμόσας. ὅ καὶ παλιν ἐπὶ
 νύκτι αὐτῶν αἰγύπτου τῶν αὐτῶν οὐδὲν τὰς ὑπε-
 ρισίας ἡτῶν ἐφαίν.

Κεφάλαιον ια'.

Ὡς ἡρώδης ἡγεμονίας ἐκπληξῆν τῶν γυναικῶν μαρ-
 τύριον ἀποκτείνει.

Τὸς μὲν τοὺς γυναικῶν ἐκ τῇ βασιλείᾳ, τῶν
 καὶ μὲν αὐτῶν τῶν οὐρανῶν κατὰ μὲν αὐτῶν καὶ
 καὶ τοῖς ἐχούσας τῶν γυναικῶν μὲν αὐτῶν καὶ τῶν
 καὶ τοῖς ἐχούσας τῶν οὐρανῶν ἀλλήλων. οἰκιστῶν γὰρ ὅσοι
 καὶ ὑποπτοὶ ἐκ εἰς ἀσφάλειαν τῶν συμπτῶν εἰς ἐκεί-
 νο κατὰ τῶν τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ὡς εἰς πορφυρέῃσι, μὲν
 οὐδὲν μήτε τῶν ἀλλῶν μὲν αὐτῶν ἐχούσας ἔχειν, κα-
 λπῶς ἔφασκε. ἡτεῖτο μάλιστα τὸν μὲν ἐχούσας τῇ
 βασιλείᾳ, ὑποκρίσιν ἀλλῶν καὶ πορφυρέῃσι τὸ συμπτ-
 ρον αὐτῶν ὑποκρίσιν ἀπὸ τῶν ὑποκρίσιν. ἡτεῖτο γὰρ
 τῶν μὲν εἰς ἀσφάλειαν τῇ δὲ οὐδὲν ἐκπληξῆν τῇ
 σιωπῶν δὲ αὐτῶν ἐκπληξῆν. καὶ τὰς ἡγεμονίας αὐτῶν
 εἰς τοῖς αὐτῶν αὐτῶν, ὡς τῇ δὲ ἐκπληξῆν
 αὐτῶν πορφυρέῃσι καὶ μάλιστα τὸν σίμω, ἐκπληξῆν τὸ
 παρ' ἐπὶ αὐτῶν. σίμω δὲ καὶ μάλιστα τὰς ἀρχὰς πρὸς αὐτῶν,
 οὐδὲν δὲ ἡρώδης ἐκπληξῆν παρ' αὐτῶν. ὡς τῇ καὶ
 αὐτῶν ἀπαρτίσιν τῇ γυναικῶν ἐκπληξῆν αὐτῶν, ἡτεῖτο καὶ
 μάλιστα τὸν σίμω καὶ τὸν σίμω καὶ τὸν σίμω καὶ τὸν σίμω

A Quare diademate restituto hortatus eum, ut ad-
 minus suam quam, quondam Antonij amici-
 tiam coleret, in summo honore habuit, addens
 scripsisse Capidium, quantum apud monarchas
 fauore Herodis adiutus sit. Ergo ubi prater spe
 acceptum se vidit Caesari, & ope eius denuo
 confirmatum in regno, senatusconsulto quo-
 que per illum impetrato, deduxit eum in Ae-
 gyptum, donatum plurimis muneribus, qui-
 bus etiam amicos eius sibi conciliauit, & ani-
 mi declarauit magnitudinem. Conatus est etiam
 Alexandro Antonij amico impetrare veniam,
 quod tamen non potuit, quia Caesar animadu-
 uersum se in illum iurauerat. Reuersus dein-
 de in Iudaeam auctus honore ac potestate, om-
 nes qui contra expectauerant attonitos reddi-
 dit, quasi Dei benignitate semper illustrior &
 periculis euaderet. Mox igitur parauit se ad
 excipiendum redeuntem ex Aegypto Caesarem,
 qui postquam venit, omni regia magnificen-
 tia eum accepit apud Ptolemaidem: exercitui
 quoque omnem hospitalitatem exhibuit, &
 retum ad victum accommodarum copiam.
 C quo factum est ut in intimam familiaritatem
 reciperetur, una obsequiare solitus dum tra-
 ducuntur copiae, tractansque eum ipsum tum
 amicos ministerio virorum c. l. ditissimo &
 sumptuosissimo cultu insignium. quin & squa-
 lida ac inaquosa loca traſeuntibus nihil deesse
 passus est, non vinum, non aquam, qua miles
 D tum magis etiam delectabatur. Ipsum quidem
 Caesarem talentis d. c. c. c. donauit: adeoque
 satisfactum est omnibus, ut luculentius etiam
 quam pro eius rogni facultatibus tractatos se
 faterentur. quo magis amicitiae promptaeque
 ad benemerendum voluntatis fidem fecit, & v-
 sus opportunitate temporis egregiam opinio-
 nem magnanimitatis sibi parauit. rursumque
 ab Aegypto redeuntes alios Romanorum pri-
 mates tot officiis profecutus est, ut nemini
 E mortalium hac parte cederet.

CAP. XI.

Herodes Mariamnen calumniis oppressam in-
 terficit.

S Ed cum primum in regnum reuersus est,
 Spectantem familiam iauenit, insensam-
 que sibi vxorem Mariamnen & socrum Ale-
 xandram. tunc enim, id quod non immerito
 suspicabatur, non securitatis causa se in id ca-
 stellum conclusas, sed quasi in carcerem, ita
 ut nec suis nec alienis bonis frui possent, eger-
 rimè ferebant. Mariamne quoque matrum
 simulare amorem credebat, quod ei bonum
 esset atque commodum. sed nihil molestius
 ferebat, quam quod ne illo quidem defuncto
 spes relinquebatur ipsam fore superstitem: nec
 vnquam excidebant mandata olim Iosepho
 data, ita ut omnibus modis demereri conare-
 tur custodes, praecipue Sohemum, non ignara in-
 G luminitate sua sita in ei' manib'. ille vero princi-
 pio fid' erat, non discedes ab Herodis praeſcrip-
 to: deinde munusculis ac blanditiis mulibribus
 paulatim mollitus est: postremo effutit omnia

οὐδὲν δὲ ἡρώδης ἐκπληξῆν παρ' αὐτῶν. ὡς τῇ καὶ
 αὐτῶν ἀπαρτίσιν τῇ γυναικῶν ἐκπληξῆν αὐτῶν, ἡτεῖτο καὶ
 μάλιστα τὸν σίμω καὶ τὸν σίμω καὶ τὸν σίμω καὶ τὸν σίμω

λίσσας γὰρ ἀπὸ καὶ ἵππων καὶ σὺν ἡρώδῃ, ἐπὶ τῆς πόλεως
 λίσσας γὰρ ἀπὸ καὶ ἀνθηδονῆς καὶ ἰσπάλου, καὶ στρατο-
 νος πύργον. ἐπιτυχὸν δὲ καὶ τοῦτον λαμφορότε-
 ρος ἦν. καὶ τὸν μὲν ἡρώδης, παρέπιμψεν ἐπ' ἀντιο-
 χείας. αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῆς πόλεως ὅσον ὥστε τὰς πόλεις
 αὐτὰς δὲ τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς πόλεως ὅσον ὥστε τὰς πόλεις
 νίαν, τοσοῦτον ἔκαμψεν τοῖς οἰκείοις καὶ μέγιστα πρὸς
 τὸν γάμον, ἐν ᾧ καὶ μέγιστον ἀντυχὲν ἰδοὺ
 πρὸς τὸν γάμον. ἔπειτα γὰρ ἡρώδης ἐλάττω τῆς ἰσορρο-
 νων ἐπιπύοντι μὲν τῇ δικαίᾳ τῆς ἡρώδης. ἡ δὲ, τὸ
 μὲν ἄλλο σὺν τῇ πόλει καὶ τῇ πόλει αὐτὴν ἦν, ἐν ᾧ καὶ
 γυναικείον οὐκ ἐχρῆστον ἐκ φύσεως, ἰκανῶς μὲν ἐν
 εὐφροσύνᾳ διδουλωμένῳ δὲ τὴν ἐπιθυμίαν. Ἐπὶ τὸ βα-
 σιλικὸν δὲ κρατὶν ἄλλων αὐτῆς ἐσυγκρατολογί-
 μῳ τῇ κηρῇ, πολλὰς μὲν ὑβριστικὰς αὐτῇ πρὸς
 νιέθη, καὶ τὴν ἐκείνης ἐξ ἑρηνόμοιο ἐρεῖν ἐκρε-
 πῶς καὶ μεζόνως. ἀπαρσένον δὲ τῶν μητέρων ἔτι
 ἀδελφὴν, ἐπὶ δυσθυμίᾳ διηχλιδάξεν καὶ κακῶς ἔλεγον,
 ὥς ἡδυστάσιν ἐν ταῖς γυναιξίν ἐστι καὶ μῖσος ἀπαισένον,
 ἐν δὲ τῇ πόλει καὶ δὲ βολὰς μεζόνως. ἡ τὴν ὑποψία
 φορμὴν παρέτεινεν ἐν αὐτῇ μῆκος, ἐξ ἧς ὡς ἡρώδης
 ἡρώδης ὑπερφορεῖ. τέλειον μὲν τοι ποροικονομ-
 μῳ ἐκπλεῖον ὅτι ἐρράγη, τοιαύτης ἀπορίας ἐκ-
 γρηγορήσας. καὶ τὸν οὐκ ἐκπλεῖον ὁ βασιλικὸς ἀπαρσένον
 ἀπὸ μισσημερίας ἦτορ, ἐκάλει τὴν μετρίμῳ ὑπο-
 φιλοσοφίᾳ ἧς αὐτὴν αὐτὴν ἔχον. ἡ δὲ, ἐισπλῶ
 μῳ, ἐμὲν καὶ κατεκλίσθη, ἀπὸ δὲ τῆς ἐκπλεῖον
 σα καὶ πρὸς τὸν ἡρώδην, τὸν τὴν πατέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν
 αὐτῆς ὡς ἀπαισένον. χαλεπῶς δὲ ἐκείνη τὴν ὑβρίν ἐν ἡρώ-
 χος, καὶ γὰρ ὁ τὸς εἰς πρὸς τὴν ἐκπλεῖον, τὴν ἡρώδης
 ἀδελφὴν μεζόνως ἡ τὴν βασιλικὴν ἀδελφὴν σαλῶν
 παρσένον ἐκπλεῖον τὸν ἀνιόντον ἐκπλεῖον,
 κελδύουσα λίαν ὡς πύξιν ἡρώδης φίλτρον αὐτῇ
 συγκρατολόγῳ τῇ βασιλείᾳ. καὶ τὴν ἡρώδην καὶ πύ-
 ξιναι τῇ πόλει τῇ πόλει, λίαν ὅτι φάρμακον μὲν ἐκ-
 νῆς ἐχρῆστο, αὐτῇ δὲ δὲ κακοῦ τῇ ἡρώδης
 μὴ κηρῇ τῇ πόλει τὸ φίλτρον, τὸν λόγον ἀρῶν ἔαν,
 ἐδὲνα γὰρ αὐτῇ κινδύνον φέρειν. τοιαύτῃ πρὸς τὸν
 ἡρώδην κατ' ἐκείνην τὸν κηρῇ εἰσπλεῖ δὲ καλῶ-
 μῳ. ὁ δὲ πύξιν αὐτῇ καὶ μὲν ἀπαισένον εἰσπλεῖ,
 δὲ καὶ μὲν αὐτῇ τὴν ἡρώδην παρσένον λίαν,
 ἀπαισένον δὲ φίλτρον αὐτῇ δίδου. πρὸς τὸν δὲ
 κηρῇ τῇ πόλει, τὸ φίλτρον ἔλεγον ἐπὶ φάρμακον ὑπο-
 ἐκείνης δίδου, ἐπὶ τὴν δύναμιν, αὐτὸς οὐκ εἶδεν,
 διὸ καὶ πρὸς τὴν πόλιν, τῇ ἀσφαλείᾳ αὐτῇ καὶ
 τῇ βασιλείᾳ διηχλιδάξεν. τοιαύτῃ ἀκούσας ὁ ἡρώδης λό-
 γον, ἔπρὸς τὴν κακῶς δὲ καλῶς, ἐπὶ μέλλον ἡρώ-
 θίαν, τὸν δὲ καὶ ὅς ἡ πόλιν τῇ ἡρώδης πιστότατος ἐβα-
 σίαν τῇ πόλει φάρμακον, γινώσκων ὡς καλῶς ἐκείνη
 ἐδὲνα τὸν μὲν ἔτι μεζόνως ἐπὶ ἐλαττόν τὴν πρὸς τὴν
 γυναικῶς δὲ ἐν ταῖς ἀνιόνταις ὁ ἀνιόντος, ἐδὲν μὲν
 ὡς ἐκείνη ἐκαστὴν λίαν εἶχε, τὸ μὲν τῇ πόλει γυναι-
 κὸς ἐχρῆστο εἰς αὐτὸν ἐπὶ γυναικῶς, δὲ τῇ πόλει ὅς ὁ
 σῶμα αὐτῇ φέρειν. ταῦτα δ' ἐπὶ λείοντος μῶς ἐκ-
 σῶς ὁ βασιλικὸς ἐκ αὐτῇ ἐπὶ σῶμα πιστότατον ὅτι τὸν
 ἄλλον χρόνον αὐτῇ τὴν τῇ βασιλείᾳ κατὰ πρὸς τὴν
 τὰς ἐκπλεῖον, ἐμὲν καὶ πρὸς τὴν πρὸς τὴν πόλιν τῇ πόλει
 λῶσιν ἐκπλεῖον συλλεόντας, τῇ δὲ γυναικῇ, κηρῇ ἀπὸ τῆς πό-
 λιν, καὶ τῇ πόλει

A Hippon, & Samariam; in maritimis Gazam;
 Anthedonem, Ioppen, Stratonisque turrim;
 quæ illi non mediocris fuit ad regium splen-
 dore accessio. Deducto deinde vltq; Antiochiâ
 Cæsare, in regnum reuersus senlit fortunam
 quàm foris propitiam, tam domi aduersam;
 maximè quod ad coniugium attinet, qua par-
 te sibi antè videbatur felicissimus. Flagrabat e-
 nim legitimo coniugis Mariamnes amore quâ
 qui ardentissimè, ne illis quidem exceptis, de
 B quibus à scriptoribus proditur. ea scemina cæ-
 tera pudica & inuiolatæ fidei; innatam habe-
 bat muliebrem quandam motositatem, impro-
 bius illudens obnoxij mariti patientiæ; ita vt
 non habita regiæ potentie ratione, non raro
 contumeliosius eum tractaret, quam tamen
 ille dissimulanter & moderatè ferebat, licet
 solitam apertè & forori eius & matri expro-
 brare humilitatem generis. quæ causa fuit im-
 placabilis inter eas mulieres odij, atque etiâ
 C calumniarum quoties daretur occasio: exquæ
 suspiciones paulatim crescètes durauerunt in-
 tegrum annum post Herodis à Cæsare redi-
 tum, tandem diu præmeditatū odium in hunc
 modum erupit. cū meridiano tempore quic-
 tis causa in cubiculum se rex contulisset, pro
 coniugali affectu Mariamnen accersit. hæc
 autem introgressa quidem est, sed vnâ cubare
 noluit, rogantem contemnens, & insuper
 patris ac fratris sui necem opprobrians. quo in-
 D dignè ferente, & vix ab inferendis mulieri
 manibus temperante, postquam ex strepitu
 commotiorem eum sensit soror, submittit
 iam dudum subornatum pincernâ, qui indica-
 ret sollicitam se à Mariamne vt ei operam cō-
 modaret in propinando regi amatorio poculo:
 & si amplius sciscitaretur qualenam id esset,
 diceret pharmacum penes ipsam esse, à se re-
 quisitum tantum ministerium. quodd si rex
 E mentione amarij nihil moueretur, tūc &
 ipse sileret. nihil enim illi fore periculi. hæc
 prædictum illo ipso temporis articulo in-
 tromittit ad eum alloquendum. atque is com-
 posito vultu ingreditur, & quasi rem valde
 seriam afferens, ait se largitione à Mariamne
 sollicitatum, vt amatorium regi misceret. quò
 audito cū ille perturbaretur, ait pharma-
 cum quoddam sibi oblatum, cuius ipse vim
 ignoret: ideòque id renunciare, quodd hoc
 & regi & sibi rutilius existimet. Ad hæc ver-
 F ba Herodes, iam antè satis commotus, cū
 magis etiam exasperatus esset, eunuchum Ma-
 riamnes fidissimum tormentis examinauit;
 sciens quodd sine illo nihil nec magnum nec
 paruum tentatum sit. qui cruciatus non fe-
 rens ad interrogata quidem nihil respondit;
 hoc tantum prodidit, offensam esse mulie-
 rem propter ea quæ Sohemus indicauerat. ad-
 huc eo loquente exclamat rex, Sohemum &
 sibi antehac & regno fidissimum non fuisse
 hæc proditurum, nisi aliquid commercij
 G secretioris inter ipsos intercessisset. mōxque
 Sohemum comprehensum imperat interfici;
 vxorem verò causam suam iubet agere aduo-
 cato intimorū amicorū cōsilio, accusationē

λοιμώδης νόσος, ἥ ἐ τ' ὄχλων καὶ τῶν φίλων τὰς πλείους
 καὶ ἐμπρωτάτως διέφθικε, καὶ παρέχον ἀπασι ὑπονο-
 ῖται καὶ μῆνιν τὸ τοιοῦτον συνεμύηναι, διὰ τὴν γὰρ γυν-
 αμὲν ὡς θανούσαν ἐπὶ τῇ μύριάμμῃ. χεῖρον οὖν δι-
 ήθη καὶ τὰ τ' αὐτῶν τὴ βασιλείᾳ, καὶ τέλος εἰς τὰς ἐρημίας
 αὐτ' ἐδίωκε, καὶ πρὸς ἀσθενήσας παύτως ἐναδὴ-
 μοναὶ, οὐκ ἐφθι πλείους διενέκειν ἡμέρας, καὶ περὶ
 πλεονόσῳ δυχερετατὴ φλόγῳσε γδ' ἦν καὶ πύσας τ' ἰνίαι,
 καὶ τ' ὄχλοις ὡς ἀλλοτρίᾳ. τῶν δ' ἐκαστὸν ἀμύτων οὐ-
 δὲν ὅτι ἐπὶ ὡς ἐφίλει ἐξήνουν, ἀλλ' ἐναντιούμηναι
 τέλος εἰς ὑπογῶσιν ἤ γδ' οἱ τ' αὐτῶν ἦσαν ἰατροί,
 τὰ μὲν οἷς αὐτοὶ πρὸς φρεσὶν ἐκοιμήσαντο, ἐδὲν ὑπη-
 κοῦσης τ' νόσῳ, τὰ καὶ τὴ βασιλείᾳ οὐκ ἔχοντος ἀλ-
 λως, καὶ τὸ ἐκείνου τ' ἀρρώστιας διατάξις, πάνθ'
 οἷς ἐκείνος ἐπὶ πρῶτῃ παρίχεν ἡξίου, τὸ δὲ σελπι-
 στωθείας ἐπὶ ἐξουσία τῆς διαίτης ἀπαθύντης τῇ τυ-
 χῇ. καὶ καὶ οὗτος μὲν ἐπὶ συμφορᾷ τῇ κληδείᾳ σιβαστῇ
 τὴν τὸν τρέπον ἐνοσηλεύτο. ὅτε αὐτὸν δὲ ἐπὶ
 τοῖς ἱεροσολύμοις ἀλὲξ ἀδρά, καὶ πυθονίῃ τὰ κατ'
 αὐτὸν, ἱερουδαίου τῶν αὐτῶν τὴν πόλιν φρουρίων ἐγ-
 κρατῆς γυναικὸς. δυο δὲ καὶ αὐτὸν καὶ τῆς πόλεως,
 ἔπειτα δὲ τ' ἱεροῦ, καὶ τοῦτον οἱ κρατῆτες, ὑποχέριον
 τὸ πᾶν ἐθνὸς ἐχρήμασι. τὰς μὲν γὰρ θυσιὰς οὐκ αὐτὸν
 τῶν οἷον τὴ γυναικὸς, τὸ καὶ αὐτὰ συμπελῆν οὐδὲν
 ἱεροδαίων δυνάτον, τὰ καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ὡς ἀλλοτρίᾳ
 σάντων ἢ τ' ἐρησκεῖαι καὶ εἰς τὸν θῖον εἰσάγει συμ-
 φλῆν. τοῖς ἔνθα τούτων τ' φυλακτῶν ἀλὲξ ἀδρά
 πρὸς τὴν ἐκείνου τὸν λόγον, ὡς δὲ αὐτὸν ἐπὶ ἐξ ἡρώ-
 δης ὡς ἀλλοτρίᾳ καὶ οἱ, καὶ φθιτῆς ἐκείνου μεταλ-
 λαξίαι. ἔπειτα αὐτὸν ἀπαμειβόμενος τῶν ἀλλοτρίων.
 ῥωσθέντι μὲν γὰρ οὐδὲν ἀσφαλίσαντος τῶν οἰκίων ὅτε
 τῶν τοῦτον τὸν λόγον αὐτῆς οὐκ ἐπὶ πρῶτῃ ἡμέ-
 ρῃ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἑμπερὶν χρόνον πρὸς ὄντας, ἐπὶ
 μὲν αὐτὸν ἐπὶ τὸν δὲ δέχεται, μὲν τὴν ἀλὲξ ἀ-
 δρας καὶ τῶν μὲν οἷον ὑπολαμβάνειν ζῶντα τὸν ἡ-
 ρώδην ἀπαμειβόμενος. φίλοι γὰρ αὐτὸν ἦσαν, εἰς δὲ αὐ-
 τῶν καὶ αὐτὸς τὴ βασιλείᾳ ἀρχαῖος καὶ. ἀπὸ οὗ οὐκ
 ἐξήγαγεν πύμψαντες ἐκείνου τὴν γυναικὴ τῆς ἀλ-
 ξάνδρας. ὁ δὲ τὸ μὲν οὐδὲν ἀπαμειβόμενος ἀποκτεῖ-
 ναι πρὸς τὰς. αὐτὸς δὲ μὲν καὶ σὺν κακοπαθείᾳ
 ἀπαμειβόμενος τὸν νόσον, χαλεπῶς καὶ ψυχῇ καὶ σώματι
 κακοπαθόμενος ὅσον πρὸς τὸ δυνάμενον, καὶ πᾶσι
 τῶν αἰτίων ἐπὶ μορτίῳ εἰς τιμωρίαν τῶν ὑποπτόν-
 των ἐχρήτο. φρονέει δὲ καὶ τοὺς ἀπαμειβόμενος αὐ-
 τῶν φίλοις κοσμοβαρον καὶ λυσίμαχον, καὶ τὴν γὰρ
 ἀπαμειβόμενος ἀπαμειβόμενος, ἐπὶ δὲ δυνάμενον ἐξ αἰτίας τοι-
 αῦται. κοσμοβαρος καὶ ὅτε μὲν ἰδουμαῖος, ἀξιώματι
 τῶν ἀπαμειβόμενος ἀπαμειβόμενος, ἐπὶ πρὸς τὸν ἱεροῦ
 τῶν κορβί. θῖον ἦ τὸν ἰδουμαῖον νομίζον. ὅτε γὰρ
 τὸν πολλοὺς αὐτὸν εἰς τὰ ἱεροδαίων ἐπὶ καὶ νόμῳ με-
 ταμειβόμενος, ἡρώδης τὴν βασιλείαν ὡς ἀλλοτρίαν, ἀφ-
 ῥοντα τὸ ἰδουμαῖον καὶ γὰρ ἐπὶ δυνάμενον τὸν κοσμο-
 βαρον, καὶ δὲ δυνάμενον αὐτὸν τὸν ἀπαμειβόμενος ἀπαμει-
 βόμενος τὸν εἰληφότα πρὸς τὸν αὐτὸν, ὡς ἐπὶ
 ἀπαμειβόμενος κοσμοβαρος ἦ τούτων τυχὼν ἀπαμειβόμενος καὶ ὡς
 ἐπὶ δυνάμενον αὐτὸν καλὸν ἡνὲν ἀπαμειβόμενος, ἀπαμειβόμενος
 τὸν ἰδουμαῖον καὶ γὰρ ἐπὶ δυνάμενον ὡς ἀπαμειβόμενος
 ἐκείνου πρὸς τὸν γὰρ ἐπὶ δυνάμενον ἀπαμειβόμενος παρ'
 αὐτῶν τὴν γὰρ ἐπὶ δυνάμενον αὐτὸν γὰρ ἐπὶ δυνάμενον
 ἐκείνου πρὸς τὸν γὰρ ἐπὶ δυνάμενον ἀπαμειβόμενος παρ'
 αὐτῶν τὴν γὰρ ἐπὶ δυνάμενον αὐτὸν γὰρ ἐπὶ δυνάμενον

pestilentia, quæ & plebis & purpuratorum
 maiorem partem abstulit, omnibus irato Deo
 hanc immillam interpretantibus propter in-
 iustum reginæ supplicium. ita aucta regis æ-
 gritudine postremo in solitudines se abdidit
 prætextu venationis, ubi afflictaans se intra
 paucos dies gravem morbum contraxit. Is erat
 inflammatio & dolor cervicis, mente etiam
 mora non nihil. nec remedia quicquam prode-
 rant, sed cum exacerbare potius malum vi-
 detentur, res minimùm a se desperatione ab-
 fuit. itaque medici partim propter morbi con-
 tumaciam, partim quia in tanta difficultate
 non erat libera diætæ electio, permittebant
 ei quicquid appeteret: in incertum eventum
 salutem fortunæ committentes. quo sic apud
 Samariam, nunc Sebasten, decumbente, A-
 lexandra habitans tum Hierosolymis, re co-
 gnita conata est vrbis arces in suam potesta-
 tem redigere, alteram templo contiguam, al-
 teram in ipsa vrbe sitam. nam qui has obrinēt,
 totam gentem habent obnoxiam: quia nec si-
 ne his sacrificia quotidiana possunt peragi, ne-
 que Iudæi sine sacrificiis degere, quibus vira-
 citius contemnatur quàm religio. præfectos igitur
 tentat, ut sibi & genitis ex Herode ac fi-
 lia pueris eas traderent, ne fortè illo defuncto
 occuparentur ab aliis quodd si contingat eum
 sanitatem recipere, interim a nemine tutius
 eas servari quàm a domesticis. Hæc sollicita-
 tio non est æquis auribus accepta, sed cum es-
 sent alioquin etiam fidi, tum eo magis mane-
 bant in officio, quodd & Alexandram oderant,
 nec fas putabant desperare de salute principis:
 amici enim erant veteres, vnus etiam nepos
 regis, Achiabus nomine. quare continuo per
 nuncios de Alexandra significauerunt. ille si-
 ne mora eam iussit interfici: superatoque tan-
 dè morbo relictis & corporis vitibus & ani-
 mi sic effectus est, ut quauis ex causa ad ex-
 diendum esset propensissimus. quamobrem ne
 ab intimis quiddè amicis sanguinarias manus
 abstinuit, Costobaro videlicet, Lysimacho,
 Antipatro cognomine Gadia, & Dositheo;
 occasione arrepta huiusmodi. Erat Costoba-
 rus vnus inter primates Idumæorū, penes cu-
 ius maiores olim fuerat sacerdotium Coze nu-
 minis, quod tum religiosè ab ea gente cole-
 batur, priusquam sub Hyrcani principatu
 Iudaicos ritus acciperet. hunc Herodes quàm
 primùm regnum adeptus est, Idumææ ac Ga-
 zæ præposuit, data in matrimonium Salome
 sua sorore, cuius maritum Iosephum interfe-
 cerat, ut iam dictum est. ea felicitate præter
 spem oblata inflatus ille, paulatim ad tantam
 insolentiam progressus est, ut regis imperata
 detrectaret, indignum ratus Idumæos sequi
 hominibus quorum sacra & religionem acce-
 perant: misitque legationem ad Cleopatram,
 docens Idumæam semper maioribus eius re-
 ginæ paruisse. proinde nunc quoque impetrā-
 dā esse regionem ab Antonio. Se enim paratū

ἐν ἀνποχρίᾳ τῆς συρίας ἐκλείπει τὸν βίον. καὶ σαρ δὲ
 καὶ τὴν τοῦτου μοῖραν ἐκ ὀλίγην ἔσαν, ἡρόδη δὲ
 δῶκεν, ὃ μεταξὺ τῶν ἑσχατῶν καὶ τῆς γαλιλαίας ἦν,
 ἐλαθάν καὶ παπιάδα καὶ τὴν περὶ ἧς ἔχουσιν. ἐγκατα-
 μένουσι δὲ αὐτὸν καὶ τοῖς ἐπιτροπείοις τῆς συρίας, ὑ-
 πταγμένοι μὲν τῆς ἐκείνου γνώμης τὰ πάντα ποιεῖν. τό-
 τε σιμωνὸν εἰς τὸ φρονήλῃν ἀντυχίας, ὡς τε δύο
 τούτων τὴν ῥωμαίων ἀρχὴν διέπαιον, ποσὴν δὲ τὸ
 μέγεθος ἔσαν, καίσαρος καὶ ματ' αὐτὸν ἀγρίππας,
 καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν δύναμις, καὶ σαρ μὲν ἔδωκεν ματ'
 ἀγρίππας ἡρόδου προετίμησεν, ἀγρίππας δὲ μὲν
 καίσαρος. ποσάυτης δὲ ἐχόμενος παρήσσιας, τὸ μὲν
 ἀδελφεῷ φερύα ὧσα καίσαρος ἡγήσατο τῶν ἁρ-
 χίας, αὐτὸς δ' αὖτε ἐκ τῆς βασιλείας, ἡρόδοδον
 ῥ' ἄλῃαν, ὡς εἰπέ παλαι, τὰ κατ' ἐκείνου ἀσφα-
 λῶς ἔχον, καὶ μὴ τοῖς ἡγεῖσιν αὐτῶν κρατεῖν. καίσαρος δὲ
 ἐπὶ θαλάτῃ ἐποπτεύων, ὡς ἐπαινεῖται, ἐν τῇ ζευο-
 δάου ἐδεκακλίετο τὸν αὐτῶν ναὸν ἐγείρει πύλας λα-
 κῆς, πηλοῖον τῶν πάντων κελυμνῶν. ἀνέλαον ἐν ὅρει
 περικαλλές ἐστιν, ὑπὸ αὐτῶν δὲ γῆς ὀλίγημα καὶ βά-
 θος ἀπερρώγος ἀφαντον, ὕδατος ἀνήντου πλάτος. κα-
 θύπερ δὲ δ' ὅρος παμμέγεθες. ὑπὸ δὲ τὸ ἀνέ-
 λαον ἀνατέλλουσιν αἱ πηγαὶ τῆς ἰορδάνης ποταμῶν. τοῦ-
 τος ἐπισημνότερον ὄντα τὸν τόπον, καὶ τὰ νῦν ὅσον
 κόσμους ὃν ἀφίερον καίσαρος. τότε καὶ τὸ τρι-
 τον μέρος ἀφῆκε τῶν πόρων τοῖς ἐν τῇ βασιλείᾳ, πρὸς
 φασιν μὲν ὡς ἀναλάβειν ἐκ τῆς ἀφορίας, τὸ δὲ πλεον
 περικταμένος ἔχοντας δυσμανῶς. καὶ γὰρ τὴν ὕψι-
 ζαντῶν τῶν τοιούτων ἐπὶ τῇ δὲ μάλιστα ὡς ἐν λυομέ-
 νης αὐτοῖς τῆς δύσεως, καὶ μεταπηδόντων τῶν
 ἐδῶν, χαλεπὸς ἔφασκεν, καὶ λόγος δὲ πάντων ἐγένετο
 παρεξυμνῶν αὐτῶν καὶ ταπεινῶν. ὁ δὲ καὶ πρὸς
 πρὸ τοιούτων πολλὰν ἐπιμέλειαν ἐπέηκεν, ἀφαιρού-
 μενος μὲν τὰς δὲ κερίας, ἐπὶ τὰς δὲ αἰετῶν
 πρὸς τοῖς πόσι. ἡ δὲ ἔτι σιμωνὸς ἐφημῆται τοῖς
 ὧσα τὴν πόλιν, ὅτι κοινῶν ἐπιτάτου καὶ δόξης,
 ἀλλ' ἐπιτήρητο πάντα, καὶ χαλεπὸν τῶν φερόμενων
 ἦσαν αἱ κολῶσες. πολλοὶ τε καὶ φανερὸς καὶ λεηλο-
 τῶς, εἰς τὸ φερόμενον ἀναγόμενοι τὴν ὕψιαν ἐπε-
 δινύοντο. καὶ τῇ πόλει, καὶ ταῖς ὁδοποιίαις ἡ-
 σαν οἱ τοῖς σιμωνίταις εἰς ταυτὸν ἐπισκοποῦντες. ἡ-
 δη δὲ φασιν ἐπὶ αὐτὸν ἀμελεῖν τοῦτον τὸ μέρος,
 ἀλλὰ πολλάκις ἰδούτου ἡμέρα λαμβάνοντα καὶ ἀμύ-
 νουσαι νύκτωρ εἰς τοῖς ὅχλοις, καὶ πρὸς αὐτῶν ἡ
 ἔχουσιν οἱ ὧσα τῆς ἀρχῆς λαμβάνοντες. τοῖς μὲν οὖν πα-
 τῶσιν ὧσα ἀνδραγαθίᾳ, πρὸς τὸ μὴ συμπα-
 ρεφύεσθαι τοῖς ἐπὶ τῇ δὲ μάλιστα, πάντας ἐπὶ τῇ
 ῥόποις, τὸ δὲ ἄλλο πλεον, ὅπως ἔξιν πρὸς τὴν
 πᾶσι ὑπαγείναι, καὶ σιμωνὸν ἔχουσιν αὐτῶν ἐν ὁμο-
 τῇ τὴν δύναμις ἡ μὲν δὲ ἀφελῶς ἐπὶ τὴν ἀρχὴν
 ἐμολογῶν. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ, καὶ διεσπῶν καὶ δίδω,
 εἰκοι οἷς ἔξιν. τοῖς δὲ φερόμετος μεταποικιμῶν
 καὶ ἀναγόμενος ἐπὶ τῇ κραταιᾳ καὶ ἐξιδῶν, πᾶσι
 οἱ ῥόποις ἐκποδὼν ἐπαιετο. σιμωνὸν δὲ καὶ τοῖς πε-
 ρὶ πολλῶνα τὸν φαρμακὸν καὶ σαμῶν καὶ τῶν ἐκείνων
 σιμωνδῶν τῶν πλεον οἱ μὲν. οἱ δὲ
 οὐτε σιμωνέουσαι, οὐδ' ὁμοῖως τοῖς ἀρνησάμενοις ἐμολογῶνται,
 ἐπὶ τῆς δὲ τὸν πολλῶνα τυ-
 χόντες. ἀφῆλθον ἡ τῶν τῶν ἀνείκων καὶ οἱ παρ' ὧν
 ἐσάντο καὶ ἐμολογῶν. ἡ δὲ τῶν δὲ τῶν
 τῇ παρ' ἑλλήνων ὑπὸ πυθαγόρου καὶ ἀδιδυμῶν. ὧσα
 τῶν μὲν οὖν ἐν ἄλλοις σιμωνέουσαι διέξιν-
 μι. τοῖς δὲ ἐσάντο ἀφ' ὧν αἰτίας ἐπὶ τῶν μὲν
 ἐπὶ αὐτοῖς, ἡ καὶ τὴν θνητὴν φύσιν, ἐπὶ αὐτοῖς,
 Ζζ

A Syriæ periit. Cæsar verò & huius portionem;
 sanè non contemnendam, donauit Herodi: quo-
 sita Galilzæam inter & Trachonein, complecti-
 tur Vlacham, Paneadem, & agros finitimos:
 adiunxit eum deinde rectoribus Syriæ, man-
 dauitque vt omnia ex eius sententia fieret. De-
 nique eò tum felicitatis prouectus est Herodes
 vt cum in toto quàm latè pater Romano im-
 perio duo essent omnium potentissimi Cæsar
 & Agrippa, Cæsar post Agrippam nemini
 maiorem quàm illi honorem haberet, Agrip-
 pa item post Cæsarem nemini. qua mutua be-
 neuolentia fretus Pheroræ suo fratri terrar-
 chiam impetravit, de suo regno decisis cen-
 tum talentorum redditibus, vt etiam si quid
 fatale sibi accideret, in tuto essent res illius;
 neque subiiceretur Herodis filiorum imperio.
 Deducto inde ad mare Cæsare in regnum re-
 uersus, in terra Zenodori elegantissimum ei
 templum construxit è marmore candido, pro-
 pæ Panium quod vocant. id spelunca est in
 monte amœnissima, eique subiecta in im-
 mensum hians terræ deuexitas, plena aquis
 stagnantibus, ei mons valde magnus immi-
 neret. sub spelunca autem scatent fontes Iorda-
 nis fluminis. hunc locum alioquin etiam
 celebrem ornauit templo extructo in honore
 Cæsaris. Tunc etiam tertiam tributorum par-
 tem remisit regni sui subditis, prætextu quidè
 vt post sterilitatem se reficerent, re autem ve-
 ta vt placaret eorum animos, offensos talibus
 regis operibus, quæ videbantur planè ad re-
 ligionis & bonorum morum perniciem ten-
 dere: vt omnium iactabatur sermonibus. cui
 rei & aliud ille remedium attulit, occasiones
 turbularum auferens, & iubens sua quemque
 agere negotia; vetitis per urbem conuenticu-
 lis & frequentioribus conuiuiis, appositisque
 etiam speculatoribus; & grauissimis pœnis
 qui contrà facerent propolis. nam multi clā
 & propalā abducebantur in castellum Hyrcaniam,
 ibique dabant supplicium: & dispo-
 siti erant tam in vrbe quàm per itinera qui ob-
 seruarent conuenientes cuiuscūque rei gratia;
 adeò enim hanc curam non negligebat, vt sæ-
 pe ipse plebeio cultu noctu misceret se vul-
 go, & experiretur quid de se sentiret popu-
 lus: & quocumque pertinaciter improbarent
 eius studia, in omnes inclementer animad-
 uertebar: reliquam verò multitudinem sacra-
 Fmento obstringebat, iusiurandum exigens
 quodd nō discessuri essent à fide & officio. atq;
 ita maior pars metu cedebat & obsecunda-
 bar: qui verò liberius stomachabantur & cogi
 se indignabantur, eos quocunq; pacto poterat
 tollebar de medio. Requisiuit etiam iusiuran-
 dum à Pollionis Pharisei Samearūque sectato-
 ribus plerisq;: quod cum nō impetrasset, non
 tamen in eos vt in cæteros tales seuit; Pollio-
 nis reuerentia. remisit etiam hanc necessita-
 tem his qui Essæi apud nos vocantur, ge-
 nus hominum Pythagoreis Græcorum non
 absimile, de quibus alibi narraui prolixius.

χεῖρας καὶ πόλεις, ὅσας ἐν αὐτῇ καὶ τοῖς ἐπηκλήτοις ἐργά-
 ραίης κόσμῳ τῶν καλλίστων, τὸ γένος ἡμῶν νύξιν ἔσται ἡμῶν,
 ὡς εἰργάμενοι δοκῶν λίγην εἰδέναι. τὸ δὲ τὸ ἐπιχρηστικῶς
 ἢς τοῦ ἐπιχρηστικῶν βούλομαι, πάντες δὲ σκεῖναι καὶ
 καλλίστον ἐφ' ἡμῶν γένεσθαι νῦν ἐκφαίει. τὸ γὰρ ναὸν τὸν
 ὡκοδόμηται μὲρ τῶν μεγίστων θεῶν πατέρες ἡμέτεροι,
 μὴ τὸ ἐκ βαβυλωνίων αἰετασιν. ἐπεὶ δὲ αὐτῶν πρὸς
 τὸ μέγεθος εἰς ὕψος ἐξήκοντα πηχέας. ποσὶν γὰρ ἑκα-
 εῖχον ὁ θεὸς ἐκεῖνος ὅν σολομὼν αἰωκοδόμησεν. καὶ
 μηδὲν ἀμείλιχον δὲ σκεῖναι τὸν πατέρα καταγνώσκω. γέ-
 ρονε γὰρ ἐπὶ ἐκείνους ἐλάττω ὁ ναὸς, ἀλλὰ ταῦτα καὶ
 κῦρος καὶ δαρείος ὁ ὑστάτος, τὰ μέγιστα τὸν δὲ σκεῖναι
 ὄντας. οἱς ἐκεῖνοι καὶ τοῖς ἐποχότοις δουλεύσαντες, καὶ
 μετ' ἐκείνους μεταδόντες, ἐκ ἔχον δι' ἀρχαίαν τὸν θε-
 ον τὸν δὲ σκεῖναι ἀρχέτυπον εἰς ταῦτ' ἀναγαλὴν μέγα-
 ρος. ἐπεὶ δὲ νῦν ἐγὼ ἡμῶν ἀρχαίαν θεῶν βελύσσει, περὶ
 ἣ καὶ μήκας εἰρήνης, καὶ πῶς χρημάτων, καὶ μέγεθος
 πρὸς δὲ τὸ μέγεθος, φίλοι καὶ διδύμοι οἱ πάντων
 ὡς ἔπος εἰπὼν καταγνώσκω. ῥωμαῖοι, πρὸς ὅσῳ τὸ πα-
 ρημῆναι αἰάκη καὶ δαλείαν τὸν πρὸς ὅσῳ γένος δι-
 ορθωμένος, ταύτης ὅσῳ ἔσται τὸν θεῶν τὸν ἀπὸ τῶν ἐν τῷ
 τῶν δὲ τὸ βασιλείας δὲ σκεῖναι. ὁ μὲν ἡρώδης ταῦτ' εἰ-
 πων, ὅς ἐστιν ἡ τὸν πολλοῖς ὁ λόγος ὡς δὲ δὲ
 εἰμυσίων. καὶ τὸ μὲν τὸν δὲ σκεῖναι ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῶν
 τῶν δὲ σκεῖναι ἡ μὲν φάσας καὶ ταῦτα τὸν πᾶν ἔργον,
 ἐκ ἑκατέρωθεν πρὸς τὸν ἀρχαίαν τὸν πρὸς ὅσῳ. ὅτι
 κινδυνος αὐτοῖς μέγιστον ἐφ' ὅσον, καὶ δυνατὸν γένεσθαι ἐδ-
 κῆ τὸ μέγεθος τὸν ἐπιχρηστικῶν. ἔσται δὲ αὐτῶν ὁ γένος
 παρεστῶντες ὁ βασιλείας, καὶ πρὸς ὅσῳ καταγνώσκω φά-
 ρμος τὸν νεὸν τὸν πάντων αὐτῶν τὸν εἰς τὸν σκεῖναι παρ-
 ούσας μέγιστον. καὶ ταῦτα πρὸς τὸν οὐκ ἐφ' ὅσον. κα-
 λίας γὰρ δὲ σκεῖναι ἀμείλιχον, αἰετασιν τῶν λίθων,
 ἐργάτας ἡ μείζονας τοῖς ἐπιχρηστικῶν ἐπιχρηστικῶν ἀμο-
 νος, καὶ ἱερῶν τὸν ἀριθμὸν, καὶ λίθους ἱερῶν ἀντιστά-
 νος σολῶν, καὶ τοῖς μὲν διδύμοις οἰκοδόμοις, ἡ τῶν ἡ-
 τῶν τῶν, ἡ πᾶσι τὸν κατασκευῶν, ἀπὸ τῶν αὐτῶν πρὸς
 δύμους πρὸς ὅσῳ μέγιστον. αὐτῶν ἡ τὸν ἀρχαίαν
 δυνατὸν, καὶ καὶ ταῦτα ἀμείλιχον ἡ τῶν αὐτῶν τὸν ναὸν
 ἡ γένος. μήκας μὲν ὅσον πηχέων, τὸ δὲ ὕψος καὶ πρὸς
 οὐκ ἐφ' ὅσον συνεζήσαντων τὸν δυνατὸν ὑπὲρ. καὶ τὸ
 μὲν καὶ τοῖς νέστοις καὶ πρὸς ὅσον ἐπὶ τῶν ἀρχαίαν. ὡ-
 κοδόμησθαι ἡ ὁ ναὸς, ἐκ λίθων μὲν, λαοῦν τὸν καὶ κα-
 τῶν τὸ μέγεθος ἐκείνων πρὸς ὅσον καὶ πηχέων ἐπὶ μῆ-
 κος, ἡ ὕψος. εὐρὺς ἡ πρὸς ὅσον καὶ πᾶσι αὐτῶν καὶ
 τὸ βασιλικῆς σοφίας, τὸ μὲν ὅσον ἐπὶ τῶν ταπινότατον,
 ὑψιλότατον ἡ τὸ μέγιστον, ὡς πρὸς ὅσον ἐκ πολλῶν
 σκεῖναι ἡ τὸν καὶ χεῖρας τοῖς μέγιστον, μάλλον δὲ εἰ-
 πων καὶ ἐπὶ τῶν οἰκόντων ἡ πρὸς ὅσον τῶν γένος. δύμους
 ἡ ἐπὶ τῶν εἰσοδῶν σκεῖναι τῶν πρὸς ὅσον, ἡ ἐκείνων
 τῶν ναῶν, ποικίλοις ἐμπασίμοις κακός μιν, τὰ μὲν
 πρὸς ἀλευργῆς, κίονας δὲ ἐνυφασμένους. καὶ δύμους
 δὲ αὐτῶν πρὸς τῶν γένος, ἀμείλιχον διέττατο
 χρυσῶν, τοῖς βόφει ἀπὸ τῶν γένος ἐχρυσά, ταῦτα καὶ τὸ
 μέγιστον καὶ τῶν τῶν τῶν ἡ δὲ σκεῖναι, ὅσον ἐκ πολυτε-
 λείας τῶν ὕλων τὸν κατασκευῶν. πρὸς ὅσον
 ἡ καὶ σοφίας μεγίστης τὸν ναὸν ἀπαντα πρὸς τῶν ἀνα-
 λογῶν ἐπιχρηστικῶν, καὶ ταῖς δαπάναις τῶν πρὸς ὅσον
 τὸν ναὸν. ἀμείλιχον δὲ ἡσται μέγιστον τείχεα, αὐτὸ δὲ τὸ
 τῶν γένος, ἡ γένος, ἡ γένος, ἡ γένος, ἡ γένος, ἡ γένος,
 πρὸς ὅσον, αἰάτης, ἡ γένος πρὸς τῶν ἀνῶν μέγιστον
 τῶν πᾶσι καὶ πρὸς ὅσον τῶν πᾶσι καὶ πρὸς ὅσον τῶν πᾶσι
 καὶ πρὸς ὅσον τῶν πᾶσι καὶ πρὸς ὅσον τῶν πᾶσι καὶ πρὸς ὅσον

A vel vrbes vel alia ædificia quibus tum Iudæam
 ipsam, tum alias huic contributas regiones exco-
 luimus: sed illud potius vobis nunc proponamus,
 quod maximè vel ad religionis cultum, vel ad re-
 gionis ornatum attinet. Templo huic quod postli-
 minio reuerſi à captiuitate Babylonica patres
 nostri instaurauerunt, defunt ad priscam altitudi-
 nem sexaginta cubita. tanto enim celsius erat ve-
 tus illud Solomonis ædificium. nec hoc culpa
 maiorum nostrorum accidit, per quos non stetit
 quin par illi pristinae structura surgeret: sed hæc
 mensuram præscripserunt Cyrus & Darius Hy-
 staspis filius: sub quorum imperio, quia illi tum vi-
 xerunt, sicut postea Macedonum, non potuerunt
 assequi primum illud pietatis archetypum. Nunc
 quoniam Deo volente ego rerum potior, cui
 otium, pecunia prompta, magni reditus suppe-
 runt, & quod maximum est, Romanorum or-
 bis dominorum amicitia, dabo operam, ut quod
 maiores sub alieno nutu viuientes non satis
 accurauerunt supplere, & quicquid deest ad ho-
 norem Dei, memor acceptorum beneficiorum, gra-
 tæ ac pietate persoluam. Hac tam inopinata oratio-
 ne omnium animi sunt attoniti, quod supra
 sperare polliceri videretur: &angebatur magna so-
 licitudine, ne fortè demolitus vetus ædificium,
 nouum non posset absolvere. quare periculosum
 videbatur consilium, & conatus perdifficilis.
 Quod ubi animaduertit rex, iussit eos bono a-
 nimo esse. mansurum enim vetus templum integrum,
 nec demoliendum tantisper dum omnis materia co-
 pareretur, quæ sit ad futuram fabricam necessa-
 ria. neque eos fefellit. Mille enim plaustra para-
 uit quæ lapides conueheret: & ex omni artificum
 copia peritissimos selegit ad decem millia, & in-
 super mille sacerdotes stolis sacerdotalibus. suo
 sumptu vestitos, partim cæmetariæ, partim li-
 gnariæ fabricæ non imperitos: hosque omnes ad-
 hibuit operi, materia iam ante conuecta. Sublatis
 deinde veteribus fundamentis, & nouis repoli-
 tis, desuper templum extruebat, longitudine cem-
 tum cubitorum, altitudine totidem & viginti
 amplius. qui viginti cubiti aliquantulum post fide-
 ribus fundamentis decesserunt, ceterum denud ad-
 dere decreuerunt nostri Neronis temporibus. Co-
 stabat autem structura è lapidibus candidis fir-
 missimis, magnitudine viginti quinque cubitorum
 in longum, octo in altum, latitudine vero cubitorum
 duodecim. habebatque basilicæ similitudinem,
 hinc & inde humilior, media sui parte excel-
 sum, à multis stadiis conspicuum, maximè ex ad-
 uerso habitantibus aut aduersatibus. Ianua verò
 penè ipsi templo par, & superliminare aulæ
 variegatis ornabatur, floribus purpureis distin-
 ctis, & habebat columnas intextas, sub quarum
 capitibus vitis expandebatur aurea dependen-
 tibus botryonibus, mirandum sanè opus tam
 manus quam materiarum precio. Cinxit etià totum
 templum amplissimis porticibus, quæ respo-
 derent reliquæ magnificentiarum, & priores illas pul-
 chritudine vincerent. harum duæ validis mu-
 ris fulciebantur, opere vel in primis memo-
 rabili. Tumulus erat petricosus, arduus à ver-
 tice solum versus Orientalem vrbes latus resupinus.

A portas habebat: harum ab vna transitus erat in regiam per vallem in medio interiectam: duæ ferebant in suburbia, postrema in urbem, gradibus multis vsq; Imam vallem dispositis, & inde aliis sursum per accliuæ tendentibus: Vrbs enim sita erat è regione templi, theatri-
li specie, toto australi tractu in profundam vallem desinens. Quarum autem latus meridianum etiam ipsum habebat portam ab utroque angulo æquè distantem, & triplicem porticum basilicam lōgitudine ab Orientali valle ad Occidentalem pertinentem. Nec enim vltetius poterat. Ibi pectaculum erat, si vllum alium sub sole, memorabile. Nam quum vallis in immensum dehisceret, ita vt calligarent despicientium oculi, desuper extructa erat præalta porticus: cuius tecto conscenso si quis vtramque altitudinem coniunctam cōtemplaretur, absque vertigine id non poterat, visu deficiente ob nimiam profunditatem, priusquam ad imum pertingeret. In eius porticibus stabāt paribus interuallis quatuor columnarum ordines, quorum quattuor intertextum habebat lapideum parietem. Crassitudo autem cuiusque columnæ, quantam possent tres homines confertis inter se completi brachiis: longitudo vigintiseptem pedum, subiecta spiræ duplici. Numerus vniuersarum fuit centum sexagintaduobus, capitellis sculptis opere Corinthio pulchris vsque ad miraculum. His quaternis ordinib. fiunt per interualla ternę porticus, ita vt in vno quoque latere duę pariles, triginta pedum latitudinis, plus quinquaginta altitudinis, stadij longitudine, claudant inter se mediam, cuius latitudo sesquialtera, altitudo verò duplicata, tanto superabat vtranque. Earum lacunaria lignea, sculpturata figuris variis. Mediæ verò connexitas alius surgebat, excitato super epistylia pariete lapideo politissimo, columnis insertis distincto, mirabili artificio commissuris oculos fallentibus. Atque hoc modo se habebat primus ambitus. Interius verò non longo interstitio secundus, paucis gradibus scanisilis septum habebat lapideum, cū inscriptione quæ vetaret transgredi alienigenam, sub interminatione pœnæ capitis. hoc interitus septum tam austrino quàm septentrionali latere patebat ternis ianuis equidistantibus, ab Oriēte verò vna magna, per quam intrarent casti vnà cum vxoribus. Interiora autem fani mulieribus nefas erat ingredi. Tertium verò spatium intimum, solis sacerdotibus accessibile. In eo templum erat & ante illud altare, in quo hostias immolare Deo soliti. Herodes autem interiora à quib. profani lege arcebantur non ausus ingredi, per sacerdotes curabat fabricam intimarum porticum: absolutoque octo annis reliquo ædificio, tandem etiam templum ipsum eorundē sacerdotum opera sesquiāno perfecit. Quo factō ingens gaudiū exortum est in populo, omnibus gratias agentibus Deo pro tam celeriter finito opere, & regi pro accurato tam alacriter negotio fausta ominantibus, & instaurationem templi magna festiuitate concelebrantibus. Ibi rex trecentos boues Deo mactauit,

· ὁ δὲ βασιλεὺς, Ξιακασίους ἔδουσε τῇ θιγῆσει;

& alij pro suis quisque facultatibus tantum victimarum, quantum vix comprehendi possit numero, fallente veram æstimationem earum multitudine. Incidit enim in hanc celebritatem absolutæ templi fabricæ etiam natalis regni, quem Herodes anniuersaria hilaritate solius est colere, vt hoc pacto conduplicaretur lætitia publica. Cæterum rex inter alia templi opera etiam cryptam fecit subterraneam, ab Antonia ferentem ad Orientalem portam templi, cui turræ etiam imposuit, in eum vsum vt occultè illuc posset ascendere, si quid per tumultum contra regem vellet nouare populus. Fertur toto tempore quo templum struebatur nunquam interdium pluuisse, noctu tantum imbribus descendentibus ne interromperetur ædificatio: eaque fama quasi per manus tradita ad nos peruenit à maioribus. nec est veri absimile, si quis diuinam prouidentiam respiciat. Ex de templo instaurato hætenus.

καὶ τῶν ἄλλων οἱ καὶ δυνάμει, ὧν οὐχ οἶον τὸ ἑρμῶ-
μον ἐπὶ πῶν. ἐμφανὲς γὰρ τὸ δυνάμει πρὸς ἀλήθειαν
εἰπεῖν. συνελθόντες γὰρ τῇ θεωροσύνῃ τῷ θεῷ τὸν
ναὸν ἔργον, ὅτι τὴν ἡμέραν πρὸ βασιλεὺς ὁ ἀρχὴς αὐτῶν
ἔδοξε εἰσπελόντες, οἱς πάντων ἐλθόντων, καὶ ἀξιωματικῶν
δι' ἀμφοτέρων ἑορτῶν γινώσκοντες. κατεπαύσατο δὲ ὁ κρυπτή
διώρυξ πρὸ βασιλεὺς, φέρονται μὲν ὅτι τῆς ἀποστολῆς
μέχρι τῆς ἰσχυρῆς ἡμέρας τῆς ἀποτολμῆς ὄψεσθαι, ἐφ'
ἧς αὐτῶν ὁ πύργος κατεσπίλασεν, ὥστε ἔχοντες τῶν ἐπι-
στατῶν οἱς αὐτὸν αἰσίουσιν, πῶς ἐκ τῆς δυνάμει νωτορῆσθαι
ὅτι τῆς βασιλευσιν φυλαττομένου. λέγει δὲ, κατ' ἐκεί-
νοισιν καὶ οἱ κοδωνοὶ τῆς ναοῦ, καὶ μὲν ἡμέρας
οὐχ ὅσον ἡ τῆς νύκτος, γινώσκοντες τοὺς ὁμοῦς ὡς καὶ πο-
λύσας τὸ ἔργον. καὶ τῶν τῶν λόγων οἱ πατέρες ἡμῶν
παρίδμενται, καὶ εἰσι ἀπίστοι, οἱ καὶ πρὸς ταὶ ἄλλας
ὁμοῦς τῆς ἐμφανείας τῆς διου. καὶ μὲν οὖν θεῶν τὸν
ναὸν, ὅτι κατεσπίλασεν τῶν τῶν ἑορτῶν.

T A Δ E



- Οἱ ἔργον ἀλὲξάνδρου καὶ ἀριστόβουλος ὑπὸ ῥώμης ὑπέστησαν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ὡς σπαλίμην καὶ φε-
ρόρας οἱ τὸ βασιλείᾳς ἀδελφοὶ ἔκατ' αὐτῶν διαβολαῖς ἐχρήσθησαν. Κεφ. α.
- Ὡς γυναικας δὲ τὰς αὐτῆς ἀλὲξάνδρου, ἡρώδης πρὸς ἀγρίππας ἐξέπελυσεν. Κεφ. β.
- Ὡς ἡρώδης τὸ δόγμα ἐξέπελυσεν πρὸς ἀγρίππας, αἰς τὸν ῥάπορον. Κεφ. γ.
- Εὐταξίᾳ τῷ καὶ ἰωνίᾳ ἐκδίδειν ἀγρίππα παρὸντος ἡρώδου, αὐτῶν δὲ ἡ πόλις τοῖς ἑλλήναις. Κεφ. δ.
- Ὡς ἀγρίππας ἐβουλόμην μὲν αὐτοῖς τοῖς νόμοις ἡρώδης δι' εἰς ἰουδαίαν ὑπέστησαν. Κεφ. ε.
- Ὡς ἰσασιάνη τὰ αὐτῆς τῶν οἰκίας ἡρώδης, πρὸς μὲν αὐτῶν, ἀντίπατρον τὸν πρὸς βύτατον ὑόν, χαλεπῶς δὲ
τῷ αὐτῆς ἀλὲξάνδρου φερόντων τῶν ἑλλήνων. Κεφ. ς.
- Ὡς ἀντίπατρον διατίθειτο ἐν ῥώμῃ, τοῖς αὐτῆς ἀλὲξάνδρου ἡρώδης ἀγωνίᾳ καὶ σαρῶ αὐτῶν κατὰ
ζόρῃ. Κεφ. ζ.
- Ἀλὲξάνδρου ὑπονομία ἐπὶ καὶ σαρῶ καὶ διαλλαγαὶ πρὸς τὸν πατέρα. Κεφ. η.
- Ὡς ἀγωνίᾳ ἡγάγα πτωτατικαῖς ἡρώδης ἐπὶ καὶ σαρῶ καὶ πύση. Κεφ. θ.
- Πρὸς βύτατον τῷ ὑπὸ κυρίῳ καὶ αἰσῶς ἰουδαίαν, αἰς καὶ σαρῶ αὐτῶν ἡ πόλις τοῖς ἑλλήναις, καὶ ἀντίπατρον
ἐπιστολῇ καὶ καὶ σαρῶ καὶ ἀγρίππας ἐχρήσθησαν ὑπὸ αὐτῶν τὰς πόλεις. Κεφ. ι.
- Ὡς ἀντίπατρον χρημάτων ἡρώδης, κατὰ τὴν εἰς τὸν δαδὶ καὶ τὰρον. Κεφ. ια.
- Ὡς ἀρχαῖα καὶ ὁ καὶ σαρῶ βασιλείᾳς, ἀλὲξάνδρου τῷ πατρὶ διήλλαξεν. Κεφ. ιβ.
- Ἀποστολῆς δὲ ἡρώδου βασιλείᾳς τῷ τὸν ῥάχωνα οἰκουμένων. Κεφ. ιγ.
- Στρατεία ἡρώδου εἰς τῶν ἀραβίων. Κεφ. ιδ.
- Ὡς κατὰ ζόρῃ σὺν λαῷ καὶ ἀρῶν ἐπὶ καὶ σαρῶ, ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς πᾶς εἰς τῶν ἀραβίων τὴν ἐκδοῦ.
Κεφ. ιε.
- Διαβολαὶ ἀρκαλίου καὶ τῷ πατρὶ πρὸς ἡρώδου. Κεφ. ις.
- Ὡς καὶ σαρῶς ἐξουσίαν δέειτο, ἐν βρυτάνῃ τῷ σινιδρίῳ κατὰ ζόρῃ τῷ πατρὶ ἡρώδης, καὶ δα-
ιατῶ τῷ νιανίκων. Κεφ. ιζ.

HÆC IN IOSEPHI DECIMOSEXTO ANTIQVITATVM
Iudaicarum libro continentur.

Alexander & Aristobulus ad patrem Roma reuerſi Salomes ac Pheroxæ calumniis appetuntur.

CAP. I.

Quomodo Herodes vxores filijs suis dederit, & ad Agrippam nauigarit.

CAP. II.

Herodes rursus ad Agrippam nauigat Bosporum petens.

CAP. III.

Ionici Iudæi Gentiles apud Agrippam præſente Herode accusant.

CAP. IV.

Agrippa priuilegia Iudæis concessa confirmat, Herodes verò in Iudæam reuertitur.

CAP. V.

Diffidium domesticum inter Herodem & filios, dum is Antipatrum maximum natu filium honoribus
euehit, & filij Mariamnes contumeliam grauiter ferunt.

CAP. VI.

Antipatro Romæ degente Herodes Alexandrum & fratrem adductos ad Cæsarem accusat.

CAP. VII.

Alexandri defensio & cum parente reconciliatio.

CAP. VIII.

Herodes quinquennale certamen ob absoluram Cæsaream celebrat.

CAP. IX.

Iudæorum Cyrenensium & Asiaticorum ad Cæsarem legatio aduersus Gentiles, & Cæsaris ad Agrip-
pæ rescripta ad ciuitates.

CAP. X.

Herodes opus habens pecunia sepulchrum Davidis subiit.

CAP. XI.

Archelaus Cappadocum rex Alexandrum patri reconciliat.

CAP. XII.

Trachonitarum defectio.

CAP. XIII.

Expeditio Herodis in Arabiam.

CAP. XIV.

Syllæus Herodem accusat apud Cæsarem ob impressionem in Arabiam factam.

CAP. XV.

Euryclis calumnie contra Herodis filios.

CAP. XVI.

Concessa Herodi à Cæsare in filios potestate, accusantur à patre in concilio apud Berytum & morte
afficiuntur.

CAP. XVII.



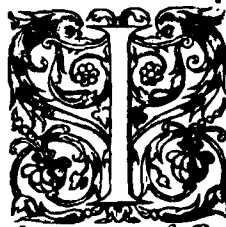
ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ ΙΟΥΔΑΙ-
ΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΛΟΓΟΣ ΕΚΚΑΙΔΕΚΑΤΟΣ.

FLAVII IOSEPHI ANTI-
QVITATVM IVDAICARVM
LIBER DECIMVSSEXTVS.

CAP. I.

*Alexander & Aristobulus ad patrem reuersi,
Salomes ac Pherora calumniis
appetuntur.*



ΝΤΕΡ ceteras reipubli-
cæ curas ad se pertinere
existimans rex etiam pri-
uatas iniurias tam in vrbe
quàm in agris compesce-
re, nouam legē tulit prio-
rib. dissimilem, quam ipse
sancit, vt perfossores parietum liceret vendere
in seruitutem extra regni terminos: quod vi-
debatur non tam ad pœnam maleficorum ten-
dere, quàm ad dissolutionem patriarum con-
suetudinem. Seruire enim apud exteros, & di-
uersam viuendi rationem habentes, & cogi ad
faciendum quicquid illis imperare libuerit, re-
ligionem magis lædebat, quàm ipsos conui-
ctos sceleris. Quæ de re satis cautus erat in pri-
stinis legum sanctionibus: videlicet furē qua-
druplum reddere: quodd si non sit soluendo,
vendi, non tamen exteris, nec in seruitutem
perpetuam, sed vindicandum in libertatem an-
no septimo. Quamobrem sic vulgò interpre-
tabantur, nouam illam legem iniquam pœ-
nam statuere, & tyrannicum quiddam magis
quàm regium sapere, non sine contemptu in-
ueterati iam moris publici: traducebaturque
hoc nomine rex omnium criminationibus in-
uidiosissimis. Per idem tēpus nauigauit in Ita-
liam, salutatum Cæsare, & ad inuiscendos Ro-
mæ suos liberos. Ibi Cæsar humanissimè tra-
ctato filios reducidos domum reddidit, satis
fæ instructos disciplinis liberalibus. Qui post-
quam reuersi sunt in patriam, statim excepti
sunt magnis studiis multitudinis, quodd essent
conspicui cum statura, tum multis ornamen-
tis animi, & modis omnibus regium quiddam
præ se ferrent ipsa specie. Mouerunt hæc ad in-
uidiam Salomē sororem regis, ceterosq; quo-
rum calumniis Mariamne oppressa fuerat, me-
tuentes suæ potentix, quū viderent nō defore
victores materni interit. Hinc igitur occasione

ἰδόντων, σαλώμη τε τῇ τῇ βασιλῆως ἀδελφῇ, καὶ τοῖς μηρίαμυλῳ ἡ δαβόλῳις κατηγωνισμένοις. οὕτω γὰρ
φοβὸς δυνάμει δύνει, οἱ μὴ δίκην δώσιν ἢ εἰς τὴν μητίεα τὴν ἐκείνων ὠχρητομηδύντων. ἢ αὐτὴν οὐκ
ταύτῃ

Κεφάλαιον α'.

Οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ αὐτοῦ αἰετοῦλοιοι ἀπὸ ρώμης ὑπέστειλαν
πρὸς τὸν πατέρα καὶ ὡς παλῶμι εἰσέρχονται ταῖς κατ' αὐτῶν δαβό-
λῳις ἔχοντες.



ΝΔΕ τῇ διοικήσει τ' ὅλων προ-
βλεπὼν ἰσχυρὰς ὁ βασιλεὺς
ταῖς καὶ μέγας ἀδικίας ἀστυλῆας
τῇ πρὸς τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν
ἀμύρτωτο μὲν, τίθησιν νόμους
δὲν ἐκόντες τοῖς πρώτοις, οἱ κα-
τὰ τοὺς ἐβραίου, τοῖς τε γὰρ καὶ ὑποδιδόντες ἐπ'
ἐξαρχῇ τῆς βασιλείας, ὅπως μὴ οὐκ εἰς πτωχείαν
μόνον ἢ παρὸντων φορτικόν, ἀλλὰ καὶ κατὰ λυσιν
ἐπείρῃ τῇ πατρίων ἰδόντων. τὸ γὰρ ἀλλοφύλοις καὶ
μὴ τὴν αὐτὴν ἔχουσιν διαγινώσκοντες τὴν δουλείαν, καὶ
βιάζονται πάντες ὅσα προσηύχονται ἐπ' αὐτῶν ἐκεί-
νοι ποιοῦν, ἀμύρτωτα πρὸς τὴν θρησκείαν μὴ, οὐ κό-
λασις ἢ ἀλλοφύλων, πεφυλαγμένης ἐν τοῖς πρώ-
τοις τῶν ποιῶντων πτωχείας. ἐκείνου γὰρ οἱ νόμοι πε-
τεπλάσιοι καταβαλὼν τὸν κλέπτῃ, οὐκ ἔχοντες
δὲν προσηύχονται μὴ, ἀλλ' οὕτως τῶν ἀλλοφύλων,
οὐδὲ ὡς τὸ διλωκὴν τὴν δουλείαν ὑπομένειν. ἰδὲ
γὰρ ἀφείδωκα μετὰ ἑξαίτια. τὸ δὲ ὡς πρὸς ὡρίων τῶ-
ν χαλεπὴν καὶ πλεονέκον γένεσθαι τὴν κέλε-
σιν, ὑποθησάμενος ἰδοὺς μέγας, οὐ βασιλικῶς, ἀλ-
λὰ τυραννικῶς αὐτῇ, καὶ πρὸς τὰ κοινὰ τῇ ἀρχῇ
μένων ὀλιγώχως δύναι τὴν πτωχείαν τετραπλάσιον.
ταῦτα μὲν οὐκ κατὰ ἐμοῦ ὅτι τῇ κοινῇ τρέπου γ-
νόμῳ, μέγας μὴ ἢ δαβόλῳις, καὶ τῶν ἐπ' αὐτῇ
δυσνοιῶν. ἐν δὲ τούτῳ τῇ καμνῇ, καὶ τὸν εἰς τὴν ἰτα-
λίας πλοῦν ἐποίησεν, καὶ σὺν τῇ στυγερῇ ὁρμη-
θῆναι, καὶ διδάσκει τοὺς παῖδας ἐν τῇ ρώμῃ δαβόλῳις-
τας. καὶ σὺν τῇ τῇ ἀλλὰ, φιλοφρόνως αὐτῶν ἰδὲ ἔα-
τω, καὶ τοῖς παῖδας ὡς ἡδὴ τελειωθέντας ἐν τοῖς μα-
θήμασιν, ἀπὸ δωκαν ἄρην εἰς τὴν οἰκίαν. ὡς δὲ ἦσαν
ὑπὸ τῇ ἰταλίας, αὐτοὶ δὲ πρὸς τὰ μετὰ τὴν ἰταλίαν
μὴ, καὶ πρὸς τοὺς πᾶσιν ἐγγράμμοις, τῇ τῇ μαθήσει
πρὸς αὐτοὺς ψυχῆς κοσμήματα, καὶ βασιλικῇ καὶ ταῖς
μορφαῖς ἀξιώματις ἐκ ὑποδιδόντες. ἐπὶ φθονοῖ τ' ἀδελ-
φῶν

ταύτην ὑπόπτον τῇ δόξῃ, εἰς τὴν κατ' ἐκείνων δόξαν
ἀλλὰ μετ' ὅσον λογιζομένων οὐ καθ' ἡδονὰς συνεί-
ναι τῷ πατρὶ, δὴ τὸν τ' ἑμῶς θάνατον, ὡς μὴ ὅσον
εἶδ' ὁ καὶν ἐπὶ ταύτην συνείναι τῷ τ' ἐκείνης φονεῖ.
ταῦτα γὰρ τῆς ἀληθείας ἀλλης αἰτίας φέροντες,
κακοῦ ἐδυνάστω, καὶ τῆς δυνάσεως εἰς εἶχον εἰς τοὺς
παῖδας ἀφαιρῆναι. οὐδὲ γὰρ πρὸς αὐτὸν ἀντιπερὶ
ζον, ἀλλ' εἰς τὸ λοιπὸν πλῆθος ἐσκέμνοντο τοὺς τοι-
οῦτους λόγους, ὥς ὅτι πρὸς ἑαυτὸν ἀναφερομένων
ὑποκατασκευάζειτο μῖσος οὐδὲ αὐτῇ τῇ φύσιν ἡρόν
νικῶμενον.

Κεφάλαιον Ε΄.

Ὡς γυναικὲς δὲ τοῖς περὶ ἀλεξάνδρου ἡρώδης πρὸς ἀγεί-
του ἐξέπλευσε.

ΕΝ μὲν τοι τῷ τότε πάσης ὑποψίας ἔδωκεν
μακρόν χρόνον ὁ βασιλεὺς τῇ τῇ γαμήλικῃ
φιλοσοφίᾳ, καὶ πικρῆς ἥς ἐδὲ μετὰ δίδου, καὶ γυναι-
κας ἐν ἡλικίᾳ γαμοῦσιν, ἐξέδυνεν ἀριστοβούλου
τῷ σαλαμῆνι θυγατρί, βερνίκῳ, ἀλεξάνδρου δὲ
τῷ ἀρχαίου τῷ καπαδόκου βασιλείῳ γλαφύ-
ραν. ταῦτα διοικῶντες ἐπειδὴ καὶ μαρκοὶ ἀγρίπ-
παι ἐπύθοντο καταπαύσασθαι τὰ ἐν ἰταλίᾳ
εἰς τὸν αἰῶνα, ἐπειχθεὶς πρὸς αὐτὸν, ἤξιον εἶς τὸ
τῷ βασιλεῖ αὐτὸν παρελθεῖν, καὶ τυχὼν ὅτι ἐδὲ
ἐξέδωκεν ἑξόνου, καὶ φίλου. καὶ κείνῳ μὲν ἔξας λι-
παραὶ ἐγκειμένους ἦσαν εἰς τὸν ἰσθμὸν. ἡρώδης δὲ
οὐδὲν ἀριστίας ἀπέλειπον, εἰς τὰς νεοκτίσεις πό-
λεων ὑποδιδόμενῳ αὐτὸν, καὶ μετ' αὐτὸν τὰς κα-
τασκευὰς ἐπιδεικνύς, πᾶσαι δὲ λαοὶ δεικνύσας, καὶ
πολυτελείας ἐξ ἀλλήλων αὐτῶν καὶ τοῖς φίλοις, εἰ-
πε τῇ συβαστῇ, καὶ καίσαρ ἐπὶ τὴν λιμῆνάν τιν'
ὅτι αὐτὸν κατασκευάσμενον, καὶ τοῖς ἐρμυσσιν, ἃ
πολλὰς δαπάνας ἐξωκοδόμησεν, τότε ἀλεξάνδρου
καὶ ἡρώδου, καὶ τῷ ὑπερβασίᾳ. ἦν δὲ καὶ εἰς τὸν
πόλιν τῷ ἱεροσολυμίτῳ, ὅταν ἦν τῷ τῷ δήμου
πρωτὸς ἐν ἱερῶν δὲ σολῇ, καὶ διχομύου τὴν ἀδρα-
συνὴν ἀφαιρῶν. ἀγρίππας δὲ τῷ δεινῷ ἡρώδῃ ἐκασί-
μῳ κατέδυσεν, εἰς αὐτὸν τὸν δὲ μόνον οὐδὲν ἦν με-
γίστων πλήθει λιπόμενον. αὐτὸς δὲ ὅσον ἐπὶ τῷ κατ'
ἡδονῇ καὶ ἵππῳ πλείους ἐπιμαίνας ἡμέρας δὴ τὴν κα-
ρὸν ἐπέτατο τὸν γὰρ πλοῦν ἐπιβαίνοντος τῷ χειμῶνος,
οὐκ ἐνόμιζεν ἀσφαλὴ κομίζομεν τὰν ὥς αἰσά-
κης εἰς τὸν ἰσθμὸν. ἔκρινεν ὡς οὐδ' ἀπέπλει, πολ-
λαὶς αὐτὸν δωρεῖς ἐπεμνήστος ἡρώδου, καὶ σὺν αὐτῷ
τοῖς ἐπιστημοτάταις.

Κεφάλαιον ς'.

Ὡς ἡρώδης τὸ δι' ἡμέρας ἐξέπλευσε πρὸς τὸν ἀγρίππαι.

Οὐδὲ βασιλεὺς χειμῶνας ἐν τοῖς οἰκίαις, ἔα-
ρ' ὅτι ἐπείγετο συνελθεῖν αὐτῷ, τῷ εἰς ὁσπρεσιν εἰ-
δὼς ἑσπέραις πρὸς ἡμῶν. καὶ πλοῦσαι δὴ ῥόδου,
καὶ καὶ πρὸς ἑλίου πρὸς λίσβον, οἰόμενος ἐκεῖ κατα-
λῆψαι τὴν ἀγρίππαν. ἐκεῖ γὰρ αὐτὸν ἀπολαύσας πρὸς
μα βέβαιον εἶργον τὴν ἀγρίππην τῷ ἡρώδῃ. ὁ δὲ ἐπιδί-
ξιν ἡμέρας πλείους ἐν τῇ χερσὶ. ἔ πολλοὶ μὲν τῷ
πρὸς ὁπότε αὐτὸν διεξοίμενον ἀνελθόντες βασιλεὺς δωρεῖς. αὐτὸς δὲ τὴν πόλιν εἰδὼν πεπρωμένην
τοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ μεθελθόντος πολίμεν καθαιρεθῆσαν, οὐκ ὡς τὰ ἄλλα δὴ μέγιστος καὶ μέλλος αἰσ-
εῖται ῥάδιον ἔσθαι, καὶ μετὰ τοῦ αὐτοῦ μόνον ἐπαρξέσθαι, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν εἰδὼς τὸν αὐτοῦ
πλείους τῷ κατασκευάσμενον, ἐν τῷ αὐτῷ μὴ πρὸς ἑλίου, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἡρώδῃ, ὅταν ἡρώδης τῇ πόλει

Ancipra, illos quoque calumniis appetunt, di-
cuntantes parum iucundam eis esse patris con-
suetudinem, memoria supplicij de genitrice
sumpti, quasi auersantibus pollutum materno
sanguine. Videbant enim calumniatores
esse causam, & hac una via expugnare se
posse & abolere paternam benevolentiam.
Nec hæc ad ipsum regem perferebant, conten-
ti in vulgum tales rumores spargere quibus
tandem ad illum perlatis, facile diuinabatur exo-
riturum tantum odium, ut ne naturalibus qui-
dem vinceretur affectibus.

CAP. II.

Herodes dat Alexandro & Aristobulo con-
iuges.

SEd cum nondum frigescente paterna pieta-
te, rex nihil mali suspicans in eo quo par-
erat honore illos habuit, & quod iam essent a-
dulti, uxores eis coniunxit, Aristobulo Salo-
mes filiam Bernicæ, Alexandro Archelai Cap-
padocum regis filiam Glaphyram. Post hæc II.
audito quod Marcus Agrippa ex Italia redi-
set in Asiam, profectus illo inuitavit eum in
regnum suum, ut venire dignaretur ad ami-
cum & hospitem: quo impetrato, nihil præter-
misit quod illi voluptatem afferre posse crede-
ret, excipiens eum in recens conditis vrbibus,
& ostendens ædificia, ad hæc omne genus de-
liciarum & magnificentie tam ipsi quam ami-
cis exhibens, apud Sebasten & Cæsariensem
portum, & in extructis à se arcibus, Alexan-
drio, Herodio, Hyrcania. In urbem quoque
Hierosolymitanam eum perduxit, occurren-
tibus populariter omnibus amictu & cultu
festiuo cum faustis acclamationibus. Agrippa
autem Deo hecatombe immolata populo epu-
lum præbuit: & quamvis libenter ibi diutius
fuisset commoratus, appetente tamen hyeme
tempestatum metu maturius abnauigauit in
Ioniam, una cum amicis maximis honoratus
muneribus.

CAP. III.

Herodes ad Agrippam nauigat.

REx autem exacta domi hyeme, instante
vere rursus ad illum properauit, audito
quod cum exercitu Bosporum peteret: facta-
que præter Rhodum ac Coum nauigatione,
Lesbum petit, ratus se ibi cum inuenturum.
Sed repulsus aduersis Boreæ flaribus, aliquot
diebus apud Chium hæsit: vbi & priuatim
multos salutatum venientes regiis honorauit
muneribus: & quum animaduertisset porti-
cum vrbis dirutam bello Mithridatico iacentē
adhuc, quod propter inopiam reparari non
posset ad pristinam pulchritudinem & ampli-
tudinē, tantum pecuniarum contulit in
eius fabricam, quantum abundē ad absoluen-
dam sufficeret, hortatus ut quā primū veterē

ἐν τῇ χάρισιν καὶ παρρησίᾳ. τυχόντες γὰρ πλεονέκτησιν οἷοι
 ἦν αὐτοὶ πολλάκις, τὸ μὴ τὰς χάριτας ἀφαιρῆσθαι δι'
 ὑμῶν αἰτνῆτες τῇ δίδωκότων, καὶ ταῦτα εἰληφότες
 μὲν αὐταὶ ὡς τούτων, οἷς μόνοις δίδονται δυνά-
 μεις, ἀφαιρούμενοι δὲ ὑπὸ οὐδενὸς κρείττονος, ἀλλ'
 οὐδ' ἴσμεν ἔχειν αὐτοῖς ἀρχομένους ὁμοίως ὑμῶν ἴστασθαι.
 καὶ τοιγαυθα ἐν μεγάλῃ ἡξιώθησαν, ἵπταμένους ὅτι τῇ τε-
 τυχηκότων, ὅτι τοσούτων παρέχον αὐτοῖς ἀξίους, εἴτε
 μικρὸν ἢ ἄρδον μὴ καὶ ταῦτα βεβαιού τοις δίδωκό-
 τας. εἴγε μὲν ἐμπειρῶν ὄντες καὶ πρὸς ἐπὶ πρὶν
 ἡρώμενοι ἰουδαίοις, εὐδελον ὡς ἐπὶ ἃ ἀδικοῦσι τοῖς
 εἰληφότας, εἰ μὴ νομίζοιεν ἀγαθοὺς, οἷς οἱ κρείττοι
 ἐμπετύησαν ἐν τῇ καὶ τοιαῦτα δίδωκεναι, καὶ τοῖς
 δίδωκότας ἐν τὰς χάριτας αὐτῶν ἀβεβαιοὺς ἀξιοῦ-
 σι γνέσθαι. εἰς αὐτοῖς ἔρετο δύο τούτων διὰ τούτων
 ἐθέλοντες αὐτὰ ἀφαιρῆσθαι, τὸ ζῆλον, ἢ τὰ πάτρια ἔθνη,
 τὰς πομπὰς, τὰς θυσίας, τὰς ἑορτὰς, αἱ τοῖς νομι-
 ζομένοις πρὸς τούτοις, εὐοίῃ δὲ ὅτι πάντα μέγα-
 λον ἐκρίνοντο παθεῖν, ἢ καταλύσασθαι τῇ πατρίᾳ.
 καὶ γὰρ τοῖς πολλοῖς οἱ πολλοὶ δὲ ταῦτα ἀφαιρούται,
 φυλαττόμενοι μὴ ὡς ἀβελήν αὐτὰ, καὶ τὸ εὐδελον
 νῆα, καὶ τὸ συμπᾶν τῇ ἀποθέσει γένος δι' ὑμῶν
 ἔχοντες τὴν μετ' ἑμῶν, πρὸς ἔξοδον καὶ χάριτας καὶ
 εἰκεῖα πινόμεν ἄρδον, καὶ δαξίμω. τὸ δὲ μὲν οὐκ αὐ-
 τοῖς παθεῖν ἰσχυροὶ βιάζονται ὁρᾶν κατ' ἄλλων,
 ὡς περ οὐχ ὁμοίως ἀσθενεῖς, εἴτε τῇ οἰκίᾳ εἰς θυ-
 οῖς ἀμελοῦν, εἴτε τὰ οἰκία ποῖν ἀσπίδος κατα-
 λούοντο. τὸ δὲ ἔπειτα ἡδὴ σκαπόμενον. ἔστι τις δὲ μὲν
 ἢ πόλις ἢ κοινὸν ἔθνος ἀποθέσει, οἷς οὐ μέγιστον ἀ-
 γασθὸν πέφικεν ἢ πρὸς τὰς ὑμῶν ἀρχῆς, καὶ
 τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος; ἰσχυροὶ δὲ αὐτοῖς ἀνέχουσιν τὰς
 ἐν τῇ ἑσθίᾳ χάριτας; οὐδὲ οὐδὲ μαγνόμενος. οὐδὲ
 γὰρ εἰσὶν οἱ μὴ μετέχοντες αὐτῶν ἰδίᾳ καὶ κοινῇ. καὶ μὲν
 οὐδὲ πνεύς ὡς ὑμῶν ἐσθίᾳ ἀφαιρούμενοι, βίβαντες οὐδὲ
 αὐτοῖς οὐδὲν ὡς δι' ὑμῶν ἔχουσιν ὑπολείποντες. καὶ τοῖς
 ταῖς μὲν τούτων χάριτας, οὐδὲ μετ' ἑσθίᾳ δυνάτον ὅστις.
 εἰ γὰρ ἐκλογίσαντο τὴν πᾶσαν βασιλείαν, καὶ τὴν νυνὶ
 ἀρχὴν πολλὰν ὄντων ὅσα πρὸς δι' ἀμφοτέρω αὐτοῖς
 ἐπέδωκεν, εἴτε κατὰ πάντων ἀρκεῖ τὸ μικρὸν δύναμις,
 ἀλλὰ ἐλθέτω φάινεται. τὰ δὲ ἡμέτερα, καὶ λα-
 οῦς πρὸς τὴν πᾶσαν οὐκ ἔστιν ἐπιφθόνος. δι' ὑμῶν γὰρ καὶ
 μετ' ἑσθίᾳ δι' τυχόντων, καὶ τούτου μόνον μετ' ἑσθίᾳ ἡ-
 ξιώθησαν ἀκαλύπτως τὴν πατρίδα ἀσθενεῖας δαξέ-
 λαι, ὅτι καὶ αὐτὸ δόξαι οὐκ ἐπιφθόνον, καὶ
 πρὸς τῇ συγχωροῦντων ὅτι. τὸ γὰρ θεῖον αἰετὶ χαίρει π-
 μῶμενον, χαίρει τοῖς ἐπιφθόνουσι πμῶν. ἰσχυρὸν τὸ τῇ
 ἡμετέρῃ, ἀπὸ θεοῦ μὲν οὐδὲν ὅστις, ἀσθενεῖς ὅτι πᾶν-
 τα, καὶ τῇ σωζούσῃ διαπορεύσῃ συγχωροῦντων. καὶ
 εἴτε ἀποκρυπνόμενα τὰ ὡς ἀγέλαστα, οἷς ἡρώμε-
 να πρὸς τὸ εἶον πρὸς ἡμᾶς τὸ εὐσεβείας, καὶ τῇ ἀ-
 θεοπίνων ἐπιφθόνος ἀμῶν, τῇ τὸ εὐσεβείας τῇ ὑμῶν
 αἰετὶ τῇ μετ' ἑσθίᾳ τῇ ἡμετέρῃ ἰσχυρὸν καὶ νόμον, με-
 λίστην ἀσθενεῖς ἀλλὰ πνός, ὅτι τούτων ἀξιοῦντες ὅτι ὡς
 εὐχ' ἀμῶν ἀσθενεῖας. καλὰ μὲν οὐκ αὐτὸς ἐξέταξεν τὸ καὶ
 καὶ αὐτὰ τὰ ἔθνη, παλαιὰ ὅτι ἡμῶν καὶ μὴ πᾶσι δοκεῖ,
 ὡς αὐτῶν καὶ τῇ τῇ γένος πμῶν τὸ δύναμις ἀσθενεῖας ὅτι τοῖς
 ὁμοίως παρ' ἡμῶν, καὶ δαξέτω τῇ. τούτων ἡμᾶς ἀφαιρῶν κατ' ἐπὶ πρὶν, καὶ
 φέρεται ἐπὶ πρὶν, διαπορεύσῃ, καὶ φανερὸς ἰσχυροῦς, τῇ τῇ ἐπιφθόνος, ὅτι ἑορτὴ ἀγῶντος ἐπιφθόνος

A impetrandi quæ petimus adest fiducia. Neque enim aliud postulamus, quàm quod iam antè vestra beneficentia concessum est: quòdque hi nobis adimere conantur, qui æquè ac nos vestro subiecti sunt imperio: Atqui si magnum est vestrum beneficium, digni sumus qui id retineamus, hoc ipso quòd nos dignos eo iudicastis. sin paruum, turpe fuerit, ne parua quidem vos posse concedere. Quamobrem factis apparet nobis illatam iniuriam ad vos quoque pertinere, quorum isti & iudicia contemnere non verentur, & gratiam irritam reddere. Quòd si ipso aliquis interroget, malintne vita carere, an patriis institutis, pompis, sacrificiis, festiuitatibus, quibus honores deorum suorum concelebrant: sat scio quiduis potius passuros quàm diuelli à patriis ritibus. Nam & bella pro religionibus vindicandis sæpenumero suscipiuntur, & huius (qua per vos fruimur) tranquillitatis ac felicitatis hoc maximum habetur præmium, quod cuique licet suo more viuere, & pietatem colere. Quod igitur ipsi nullo pacto sustinuerint, hoc aliis inferre conantur: quasi verò non perinde sit, vel tuam vel alienam pietatem impedire ac lædere. Quin & aliud consideremus. Estne vlla gens aut ciuitas aut populus, qui non summam suæ felicitatis in vestro principatu & Romana potentia collocet? èt ne qui vestram gratiam velit esse irrità?

D Nemo sanè, qui modò sapiat. Nemo enim est, cuius id vel priuatim vel publicè non referat. Atqui isti dum vestra nobis beneficia conantur auferre, ne sibi quidem ipsis vllum ius saluum relinquunt, eorum quæ vestra benignitas concessit, quæ tamen sunt inæstimabilia. Quale enim vel illud est, quòd quum multæ aliæ gentes regibus pateant, hi sub tutela Romanorum principum in libertate felicissimam vitam exigunt? Nostræ autem res, etiamsi nemo sit molestus, nullam tamen merentur inuidiam. Cætera enim communi cum reliquis vestris subditis felicitate fruentes, nihil nobis eximium poscimus, nisi vt liceat patriam pietatem colere: quod nec per seipsum est inuidendum & permittentibus etiam conducibile. Nam Deus & cultores suos semper amat, & eos qui talem cultum non prohibent. Quid enim est in nostris ritibus quo quisquam merito offendi debeat? imò quid non coniunctum cum omni pietate ac iustitia? Neque enim celamus præcepta vitæ quæ sequimur, aut studia quæ exercemus: sed septimo quoque die ab omnibus aliis negotiis vacantes, perdiscendis legibus operam damus, iudicantes hanc disciplinam plurimum conferre corrigendis moribus. Hi ritus nostri cum per se quoque in disquisitionem vocati, nihil habeant reprehensibile, nunc vetustate etiam, contra quam multi opinantur, consecrati sunt: vt non possit non esse religio, tot sæculis sancita deferere. Hæ sunt iniuriæ quas isti nobis per vim inferunt, Deo dicatam pecuniam per sacrilegium diripientes, immunibus tributa imponentes, festis dieb' ad lites & negotia

G

At illi & ingenuos ciues se approbauerunt, &
sine cuiusquam iniuria patris legibus viuere:

C A P. V.

Herodes in Indeam revertitur.

Quamobrem Agrippa intellecto quod vim parerentur, sic respondit: se non solum propter Herodem amicum illis gratificari paratum, sed etiam quia æquum postulare videantur, quare etiam si plura petissent, concessurum se fuisse quicquid saluis populi Rom. commodis concedi posset: nunc quia id tantum postulent, ut quæ prius concessa sint rata maneant, confirmaturum se populi Romani beneficium, & daturum operam ne quis illis molestus sit amplius, iuxta instituta patriæ viventibus. Hæc locutus dimisit conuentum. Tum Herodes assurgens ei gratias egit omnium nomine. Deinde post mutuos complexus vale dicto à Lesbo digressi sunt. Rex igitur paucis post diebus secunda navigatione vius Cæsaream appulit, & inde Hierosolyma petiit: ibi aduocata in concionem tam vrbana multitudo, quam reliquis Iudæis qui tum fortè aderant, rationem eis suæ peregrinationis exposuit, & impetratam immunitatem Iudæis per Asiā degentibus. Commemorauit deinde quârum felicitatis eis suus principatus attulisset, dum ipse nihil magis curaret, quam ne quid deesset subditis: & quomagis eos exhilararet, professus est quartam tributorum partem se remittere. Illi verò simul oratione, simulque munificentia regis delinicti, cum maxima lætitia discesserunt, omnia fausta regi comprecantur.

САР. VI.

E *Domesticum dissidium inter Herodem
& filios.*

Interim domesticum diffidium indies au-
gebatur, Salome tanquam hæreditario odio
adolescentes prosequente, atque ex præterito
facinore quo matrem eorum opprimerat, an-
daciam assumente, & hoc agente ne quis su-
peresset; qui posset vlcisci mortem immeritæ.
Nec deerat occasio, quoddam adolescentes non
optimè erga patrem affecti viderentur, par-
tim memoria materni interitus, partim domi-
nandi cupidine. Rursum igitur vetera mala
renouabantur, his in Salomen ac Pheroram
conuitia iactantibus illis vicissim odia & in-
sidias contra adolescentes exercètib; & cum
esset odium mutuum, non erat tamen simile:
dum hi vel propter genus & mores ingenuos,
vel propter ætatis imperitiam procaci lingua
iram non dissimulant: illi contra maleuolè ac
astutè calumniis viam præstruunt, prouocan-
tes adolescentum ferociam, quam mox erant
apud patrem eorum in suspicionem vocaturis
voluntatem vindicandi maternam necem vel
propria manu non deesse illis, hoc argumento
colligentes, quoddam nec puderet eos talis matris,
& iniuste interfectâ cōcederēt. Iamq; fabula erat

A22

τὰ ποιῶντα λέγειν ὑπαγόμενοι. Ἐπὶ οὖτοι πολυπερ-
στῶπως καὶ πιστῶς ἀλλήλοις σωμαζωνίζομένων, ἔτι καὶ
μῆλλον αἱ ὡς ἴπ' μειραίων ἀγορεύει περὶ ἑαυ-
τοῦ καὶ γὰρ τὰ δάκρυα πολλὰ καὶ ὡς ἐπ' ἡρώων ὡς ἡ-
τιμάζοντο, ἔτι καὶ ὑπὲρ ἀνέκλειπται, ἔτι τὸν πατέρα φα-
νερῶς ἡδὴ περὶ τοῦ φίλου οὐ δέχομαι ἐλπίσαι ἐπι-
τῆς ἑαυτοῦ. ἀπερ' ἀπαντα κακοῦτος ἔστω ἴπ' ὡς ἔτι ἡ ἀ-
ντιπαῖον καὶ σφυλακτοῦ ἡμῶν, καὶ μεζούως περὶ τὸν
ἡ ἑαυτοῦ ὡς ἡ γαλλοῦ ἡμῶν, περὶ ὡς ἡ οὐ μὴ ἑαυ-
τοῦ γὰρ ἡμῶν τὴν ἡ οἰκίαν ἑαυτοῦ. ἀνέκλειπται γὰρ ὁ βα-
σιλεὺς τῶν ἡ βασιλείας, καὶ ταπεινὸν βασιλεὺς ἡμῶν, καὶ
ἐκ τῆς ἡμῶν καὶ μεζούως αἱ περὶ τὸν ἡμῶν ἀντιπαῖον
παρ' ἡμῶν καὶ τέλος ἡ ἡμῶν, ἐπ' ὡς ἡμῶν τὸν ἡμῶν
μητίαν. καὶ οὖτοι πολλὰ καὶ γὰρ ὡς ἡμῶν αὐτῶν καὶ
ἡμῶν συνίσησιν ἀντιπαῖον. ἀντιπαῖον ἡμῶν οὐκ ἀντιπαῖον
εἰς τὸν ἡμῶν, καὶ τὸν ἡμῶν οὐκ ἀντιπαῖον τῶν ἀντιπαῖον,
δικαίαν γὰρ ἡμῶν, πλάσας ὡς τῶν ἡμῶν, ἔτι
συντιγνῶν ἡμῶν τὸν ἀντιπαῖον ἡμῶν, καὶ
παρ' ἡμῶν εἰς ἡμῶν αὐτῶν καὶ πολλὰ ὡς ἡμῶν,
καὶ οὖτοι φίλον ἡμῶν, ὡς τῶν ἡμῶν πάντα δοκῶν ἐπ'
ἐκείνῳ, καὶ ἀντιπαῖον πᾶσι καὶ τῶν ἀρχῶν τὰ
μεράκια.

Κεφάλαιον ζ.

Ὡς ἀποπάτησον διατριβήν σου ἐν ῥώμῃ, καὶ περὶ ἀλλήλων σου ἡ-
ρώδης ἄγων ὅτι χαίσεις αὐτῇ καὶ τῇ ὁρῇ σου.

[illegible]

A captabant : cūmq; per multas easq; inter se
fidas personas hæc ageretur fabula , adolescen-
tes magis etiam quā antè occasionem illis
præbebant. nā & lacrymæ sæpe eis prorumpē-
bant , non ferentibus iniurias ac contumelias ,
& matrem interdum inuocabant , patrēq;
iam apertè vt parum æquum amicis incul-
bant. quæ omnia malitiosè ab Antipatri con-
iuratis obseruabantur , mōxq; affingentes
etiam nonnihil Herodi renuntiabant , foun-
tes domesticum dissidium. Rex enim ægrè hæc
ferens , & volens humiliare Mariamnes filios ,
maioribus semper Antipatrum augebat ho-
noribus : cuius precibus postremò victus , ma-
trem eius in regiam induxit. Cæsari etiam sæ-
pè pro eo scribens , priuatim hunc diligentius
commendabat : & cū nauigaret ad salutun-
dum Agrippam , post decennalem administra-
tionem Asia decessurum , solum ex filiis Anti-
patrum secum duxit : quem ei cum multis mu-
neribus tradidit Romam ducendum , & reci-
piendum in Cæsaris amicitiam : vt iam vide-
rentur omnia per hunc agi , protrusis à princi-
patu adolescentibus.

CAP. VII.

Antipatro Roma degente Herodes Alexandrum & fratrem adductos ad Caesarem accusat.

Etro profuit ad honorem & primatum inter regios liberos. Illustri enim factus est Romæ, paternis literis commendatus amicis omnibus. Vnum molestè ferebat, quòd non poterat fratres continuis vexare calumniis, & vehebatur ne patris animus mutatus, æquiores se præberet erga Mariamnes filios. Hæc assidue cogitans non desisteat à proposito: & absens quoque per literas exacerbabat patrem in eos, quasi de incolumitate ipsius sollicitus, sed reuera ad speratam regni successionem malis artibus viam sibi præmuniens: donec ad tantam iram Herodem perduxit, ut inimicus esset adolescentibus. Sed cum repugnaret huic affectui, timeretque ne quid per iram ageret temerè, decreuit Romam nauigare, & ibi filios accusare apud Cæsarem, ne propter indignationem videretur parum pius erga filios. quò postquam peruenit, non inuentum ibi Cæsarem Aquilicam vsque persecutus est: & cum venisset in colloquium, rogassetque ut de infortunio suo vellet cognoscere, adductos coram filios accusauit insolentiae tentatique veneficii, conquerens eò processisse illorum odia, ut per immane facinus paterno regno potiri cuperent: cum sibi per Cæsarem libera potestas permessa sit relinquendi cum successorem, qui in pietate erga patrem sit constantior. illos verò etiamsi principatus non accedat, contentos esse patris exitio, idque etiam cum suæ vitæ periculo querere: tam immane ac scelestum odium inueteratum esse in eorū animis. Eā calamitatem diu toleratam nunc demum se cogi

G illos verò etiamsi p̄ncipatus non accedat, cō-
tentos esse patris exitio, idque etiam cum suæ
vitæ periculo querere: tam immane ac sceleratū
odium inuenerat esse in eorū animis. Eā cala-
mitatem diu toleratam nunc demum se cogi

καὶ παρ' ἡμῶν μετ' αὐτὴν ὑποδ' ἰκνύων βασιλείας ἡμέ-
ραι, θεωρῶντες ἡμῶν ἀνέπαυροι, εἴπω καὶ τοὺς ἐκ μέγιστης
ἀλγέας ἀσφραγίσαντες, καὶ ἀριστοβόλους. ὃν δὲ πρὸ πάντων
ὑποδ' ἔπειν εἰς αὐτὴν ἀξίως, καὶ βασιλεία καὶ δικαίωσιν
αὐτῶν τε δαμῶν, μή τε γῆρας ὡς ἡλικιωμένοι, ἐκ δὲ
τῶν χρόνων τὸ πρὸς ἀρχὴν ἐμπειροτάτους ἔχοντες, αὐτοὺς
τοὺς ἄλλους ὅσοι τῶν ἀνθρώπων ἐλαττέμενον, ἀδυνατοὶ
καὶ βασιλείας κερταῖν, καὶ πᾶσι δὲ ἀρχαίς, καὶ τῇ ἡγε-
μονίᾳ καὶ τῇ στρατιωτικῇ, εἰς πρὸς ὅσα βλάπτουσιν αὐ-
τοὺς, ἀποτρέποντες ἔφη τὴν βίον ἔχειν, καὶ πᾶσι ἀφορμὴν
εἰς ἀμφοτέρωθεν ἀλλήλων ὅσων τε καὶ εἰπὼν, ἀφίενται
πρὸς ἀνακλινοῖσι τοῖς πλείους ἡμῶν ἀρετῇ διειλεγμένοι,
ἐνίοις δὲ αὐχὲν ἡρώδης. ὃν δὲ ὑπὸ τῇ ἐμίλλῃ καὶ ἡβῇ
ἐλπίδων ἀν' ἐλπίδι καὶ τῶν παλαιῶν, ἐκαστὸν πολλὰ,
καὶ ἰσχυτάτων ἐφίμμενα.

Κεφάλαιον θ'.

Ὡς ἀγαθὸν ἦν αὖτε πανταποικιοῦς ἡρώδης ἀπὸ χρημα-
 τείας κτίει.

Περὶ δὲ τὸν χρόνον τῶτον, συνιπλίμως ἔλαβεν ἡ
καρσάρεια στέασι τὸν ὠκεὸς, δεκάτω μὲν
εἰς τοὺς τέλους ἐλθούσης αὐτῇ ἡ ἑλὴς κατασκύβει,
ἐκπυσοῦσιν ἡ τῆς περὶ τοῦ ὄρους εἰς ὅσον καὶ εἰκαστοί
ἔπος τῆς ἀρχῆς, ὡς ὀλυμπιάδος δ' ὀλίγας ἐστὶν
ποσὶς τοὺς τῆς ἐκείνου. ὡς οὐκ ὀλίγας τοὺς τῆς κα-
τασκύβει μείζων ἰορτῇ, καὶ ὡς κατασκύβει πολυτελεί-
αται. κατὰ γὰρ μὲν γὰρ ἀγῶνα μουσικῆς καὶ γυμνα-
σίων ἀθλημάτων. παρεσκύβαται δὲ πολὺ πλείους με-
ρομάχων καὶ θριγῶν, ἵππων τε δρόμων, καὶ τὰ πολυ-
τελέστερα ἥντι τῇ ῥώμῃ καὶ παρ' ἄλλοις ποσὶν ὀπι-
τηδύματων. αἰετῶν δὲ καὶ τῶν τῇ ἀγῶνα καί-
σαρι, καὶ παντασπερὶ δε παρεσκύβασαν ὡς αὐτῶν
τῶν. ὁ δὲ αὐτῇ πάντων τῶν εἰς τὰ πλείω κατασκύ-
βει, ὅπῃ τῇ οἰκίᾳ διέπτεται τῶν φιλοπονημάτων
ἐπικοσμήν. ἰδίᾳ δὲ καὶ ἡ γυνὴ καίσαρος ἰουλίᾳ, καὶ
πολλὰ ἥντι καὶ πολυτελείων ἀπείριστα, ὡς μη-
δὲ ὑπερβαίνει τὰ πάντα σωτηριώματα, ταλάντων πεν-
τακοσίων. σμελὲς δὲ εἰς τῶν πύλων ἄχων πλείω-
ν καὶ θριγῶν, καὶ περὶ τῆς αὐτῆς αὐτῆς οἱ δὲ οἱ
δὲ αὐτῆς ἐκπύοντο δὲ ἐργασίας, ἀποντας ἐξελίξαι
κατασκύβει, καὶ ἑκαστὴς καὶ διὰ μὲν ἰορ-
τῆς τῆς πανηγύρεως ἐκ μὲν τῆς ἡμέρας ἐχούσης τὰς
ὅπῃ τῇ θριαμβῶν ψυχασίας, ἐκ δὲ τῆς νυκτὸς
ταῖς ὑπερβαίνει, καὶ τῶν εἰς τὸ πολυτελείων, ὡς
ἐπὶ τῶν γυναικῶν τῶν μεγαλοψυχῶν αὐτῶν. εἰς πόν-
τοι γὰρ ἀπὸ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἐκείνων, ἐφίλονται τῶν ἥντι
τῇ γυναικῶν ἐκπύοντο ἐκ τῆς ὑπερβαίνει. καὶ φαν-
τασίων τῆς καίσαρος καὶ ἀγῶνα καὶ πολλὰς εἰπεῖν, ὡς
ὅσοι οἱ τὰ τῆς ἀρχῆς ἡρώδης τῆς οὐσης ἐκ αὐτῆς με-
γαλοψυχῆς, ἄξιον γὰρ ἐστὶ καὶ συνέας ἀπάσας, καὶ
ἐκ γυναικῶν τῶν βασιλείας ἔχουσιν. μετὰ δὲ τῶν παν-
τοῦν τῶν, καὶ τὰς ἰορτὰς, πάλιν ἄλλω ἀν-
τιπρὸς ἐκ τῆς περὶ τῆς λεγομένης ἐκφασαβῆ, τὸν
μὲν τε ἐκπύοντας τῶν πάλιν καὶ τῶν καλλίστων
ὅσοι αὐτῶν τῆς περὶ τῆς ἐκπύοντας ἐκπύοντας
κατασκύβει, ἐκφασαβῆ τῆς ἐκπύοντας, καὶ κατὰ γὰρ τῆς

A nunciāns filios post se regnāturos. primūm Antipatrum, deinde ex Mariamne natos Alexandrum & Aristobulum. Interim debere omnes se vnum respicere, & pro rege habere atque domino, non obstante senectute, quæ ad regendum propter longam experientiam magis est idonea, præsertim non deficientibus aliis facultatibus quibus & subditi in officio continentur, & liberi. milites quoque cum suis ducibus si se vnum respiciant, felicem vitam acturos absque ullis perturbationibus. His peroratis dimisit concionem, quibusdam rectè visus dixisse, quibusdam secius. iniecta enim æmulatione inter filios, res omnino spectare ad aliquam mutationem videbantur.

С А Р. IX.

*Herodes quinquennale certamen ob absolutam
Caesaream celebrat.*

C **P** Er idem tempus perfecta est *Cæsarea*, deci-
mo anno postquam ædificari coepa est, re-
gni verò anno v l i i. supra vigesimum, *Olym-*
piade centesima nonagesima secunda, in eius
dedicatione magna fuit celebritas, & appa-
tus facti sunt sumptuosissimi. exciti omni sunt
ad certamen artifices musici, & athletæ gym-
nicorum certaminum. ad hæc gladiatorum ac
ferarū comparatus magnus numerus, & quic-
quid huius generis in precio est tam Romæ
D quàm apud gentes cæteras. Consociatum
est autem hoc quoque certamen *Cæsari*, in-
staurandum per singula quinquennia. Hunc
omnem apparatus rex suo sumptu magna am-
bitione vnde cunq; curauit conuochi, multa in
hoc conferente etiam vxore *Cæsaris* *Julia*, &
mittente permulta preciosa ex *Italia*, vt om-
nibus computaris sumptus ad n. talenta acco-
deret. Congregata igitur ingenti multitudine
spectaculorum gratia, legationes quæ à di-
uersis populis mittebantur ob accepta benefi-
cia, omnes excepit diuersortis & mensis &
continuis hilaritatibus dum hominum fre-
quentia spectaculis se totos dies oblectat, no-
ctu verò conuiujs & ostentatione magnifi-
centiæ, cum insigni laude magnanimitatis re-
giæ. in omnibus enim studebat vt postero-
ra quæque maiorem admirationem sui face-
rent: ferrurque ipsum sæpe *Cæsarem* & *Agrip-*
pam dixisse, quòd maior quàm pro præsentii
F ditione esset *Herodis* magnanimitas, qui di-
gnus videretur totius *Syriæ* atque *Ægypti* im-
perio. Post hanc celebritatem & festos dies
aliud oppidū extruxit in capō qui dicitur *Ca-*
pharsaba, electo ad hoc agro aquoso & plātis
idoneo, amne circumfluente ipsum oppidū, &
luco circumdante pulcherrimarū arborū. hæc à
suo patre *Antipatro* denominauit *Antipatrida*.
deinde castellū matrē suā nomine refectens su-
pra *Hierichuntem* condidit, cui *Cyprum* vo-
cabulū imposuit, communito egregiè, & in-
G structo amicis domicilijs. nec fratresni affectus

Ἰσχυρο ἀμείνις δomiciliis. nec fr̄acini affr̄ct̄

pa Ephesiorum magistratibus senatui & pop. A
S. Pecuniarum sacrarum quæ Hierosolyma mitti solet
more patrio, procuracionem ac tutelam penes
Iudæos esse volo in Asia : & si quis sacram Iu-
dæorum pecuniam furatus ad asyla confuge-
rit, eum inde abstractum dedi ad poenam Iu-
dæis quo iure abstrahuntur sacrilegi. Syllano
etiam magistratui scripsit, ne Iudæis sabbatis
cogantur ad præstanda vadimonia. M. Agrip-
pa Cyrenæorum magistratibus & senatui S.
Iudæi Cyrenenses, pro quibus iam Augustus B
scripsit Flavio Libyæ præfidi, aliisque eius
prouinciæ magistratibus non esse vetandos
mittere ex more sacram pecuniam Hierosoly-
ma:conquesti sunt nunc apud me, vexari se im-
proborum quorundam sycophantiis, & vetari
hoc facere prætextu quorundam tributorum
quæ tamen non debentur. Hos ego suo iuri
suisque moribus relinqui iubeo. & si qua in
vrbe pecunia sacra intercepta est, eam per de-
lectos ad hoc idoneos Iudæis restitui. C. Nor-
banus Flaccus procos. Sardinorum magistra-
tibus Sal. Cæsar mihi scripsit, iubere se ne-
minem Iudæorum vetari iuxta patrium more
collectas pecunias Hierosolyma mittere. qua-
re ego quoque vobis scribo de hac re, ne
vos lateat tam mea voluntas quam Cæsaris.
Nec aliter Iul. Antonius procos. rescripsit. E-
phesiorum magistratibus senatui ac pop. S. A-
siam habitantes Iudæi Febr. Idib. reddenti mihi
ius apud Ephesum indicauerunt, Cæsarem
Aug. & Agrippam concessisse sibi vti patriis
legibus & moribus, primitiasque suo quem-
que arbitratu pietatis ergo conferre, deportan-
das absque impedimento ad templum Dei ma-
ximi : rogaueruntque vt ab illis concessa meo
consensu rata habeam. Quare scire vos volo,
me quoque iuxta Cæsaris & Agrippæ decreta
permittere, vt quicquid volunt iuxta patrium
morem nemine prohibente faciant. Hæc de-
creta in hoc apposuimus, vt quoniã scripta no-
stra in Græcorum manus peruentura sunt, o-
stendere eis iam inde maiorum ætate hunc ho-
norem nobis habitum, ne prohiberemur per
potestates publicas vti patriis moribus, imò
illorum consensu, religione concessa Deum
coleremus. quæ quidem eo crebrius inculco,
vt flectam gentes exteras, & odium nostri, cuius
nullam rationem habent idoneam, eorum
animis eximam. nam moribus nulla gens ei-
dem vtitur perpetuò, sed oppidatim ferè in
his fit mutatio. Iustitia verò omnibus homini-
bus ex æquo comperit, res vtilissima tam Græ-
cis quam barbaris, cuius maxima in nostris
legibus habetur ratio, nòsque omnibus mo-
dò eas inuiolatas seruemus, caros ac amicos
potest reddere. quomobrem rogatos omnes
volumus, vt non tam nos ob diuersum vitæ
genus horreant, quam complectantur ob vir-
tutis studia. Hæc enim communis est omni-
bus & sine hac non potest humana vita con-
sistere. nunc ad historiarum contextum redeo.

ἀπεργάζονται. διὸ καὶ ταῦτα παρ' ἐκείνων ἡμῖν ἀπαμνηστέον, καὶ δέον οὐκ εἶναι τῇ διαφορᾷ τῇ ἐπιτηδεύμα-
ται οἰσθῆναι τὸ ἀλλότριον, ἀλλ' εἶναι τὰς τοῦ θεοῦ καταρχαίας ἐπιτηδεύσεις ἔχειν. τὸ τοῦ κοινὸν ἅπαντι, καὶ
μόνον ἑαυτὸν διασώζον τὸν τῷ ἀθεοπῶν βίον. ἐπαίξιμ δὲ ἐπὶ ταῖς συνήχῃ τῆς ἰσορίας.

παρ' ἐφεσίων ἀρχουσιν, βουλῇ, δύνει, χαίρειν. τῷ εἰς τὸ
ἱερὸν τὸ ἐν ἱεροσολύμοις ἀναφερομένων ἱερῶν χρημά-
ται, τὸ ἐπιμελέσθαι, & φυλακὴν, βούλομαι τοῖς ἐν ἀσίᾳ
ἰουδαίοις ποιῆσθαι καὶ τὰ παρ' ἡμῶν. τοῖς τε κλείουσιν
ἱερὰ χρημάτα τῷ ἰουδαίῳ καταφύζοντες, καὶ εἰς τὰς
ἀσουλίας βούλομαι ἀποσπᾶσθαι, & τὰς διδόναι τοῖς
ἰουδαίοις, ὡς δὲ καὶ ἀποσπᾶνται οἱ ἱερεῖς. ἔγρα-
ψεν δὲ καὶ σιλουανὸς τῷ στρατηγῷ, ἵνα σάββασιν μη-
δεὶς ἀναγκάζῃ ἰουδαίον, ἐγγυῖαι ὁμοιωθῇ. Μαρ-
κῶ ἀγρίππας κυρηνάων ἀρχουσιν, βουλῇ, χαί-
ρειν. οἱ ἐν κυρηνῇ ἰουδαῖοι ὑπὸ ὧν ἡδὴ ὁ σεβαστὸς ἐ-
πισκεψάμενος τὸ ἐν λιβύῃ στρατηγὸν τὸ ὄντα φλάσιον,
καὶ τοῖς τοῖς ἄλλοις τοῖς ἐπὶ παρ' ἡμῶν ἐπιμελόμενοις
ἵνα ἀπεκλυῶνται ἀπὸ μνηστῆρας τὰ ἱερὰ χρημάτα
εἰς ἱεροσολύμα, ὡς ὅτιν αὐτοῖς παρ' ἡμῶν, ἐν τυχόν μοι
νυν ὡς ὑποπῶν συγκοῦμαι τῷ ἐπιτηδεύοντι, καὶ ὡς ἐν
περὶ τῶν τιλῶν μὴ ὀφείλω μὲν κωλύοντες. οἱς ἀπο-
καθίσταται καὶ μηδεὶς ἐξ ὧν ἐνοχλοῦσθαι, καὶ ἐπὶ
πῶν ἱερὰ χρημάτα ἀφῆλνται τῷ πόλει τοῖς εἰς
ταῦτα ἀποκαταμύνοις, καὶ ταῦτα διορθώσας τοῖς
ἐκείνους ἰουδαίοις κελύειν. Γαίῳ ἰορβαῖος φλάσιος ἀ-
θύπατος σαρδανῶν ἀρχουσιν χαίρειν. καὶ σαρμοὶ ἐ-
γραψεν κελύειν μὴ κωλύσθαι τοῖς ἰουδαίοις, ὅσοι ἀ-
σπῶν καὶ τὸ παρ' ἡμῶν αὐτοῖς ἐξ ὧν συναγαγόντες χρη-
μάτα, ἀπὸ μνηστῆρας εἰς ἱεροσολύμα ἔγραψα οὐδ' ὅμως
ἵν' ἐκείνους ὅτι καὶ σαρ καὶ γὰρ οὕτως ἐπὶ τοῖς ἱερῶν
οὐδὲν ἦτορ καὶ ἰούλιος ἀπὸ τοῦ ἀθύπατος ἔγραψεν.
ἐφεσίων ἀρχουσιν, βουλῇ, δύνει, χαίρειν. οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ
κατοικοῦντες ἰουδαῖοι ἰδοὺς φεβρουαρίους διημεροδ-
τῆν μοι ἐν ἐφῆσιν ὑπὲρ ἐξ ὧν καὶ σαρὰ τοῖς σεβαστοῖς
καὶ ἀγρίππας συγκοῦσθαι αὐτοῖς χρηστὰς τοῖς ἰδι-
οῖς νόμοις καὶ ἐθέσιν, ἀπαρχὰς τε ἀξέχαστος αὐτῶν ἐκ
τῆς ἰδίας φεβρουαρίου ἀποσπᾶσθαι ἐκείνους τοῖς
ἐξ ὧν ἀποκαταμύνοις συκοφαντοῦσθαι, καὶ ἐν ἀποδο-
σῶν. ἡ τοῦ τε ὅπως καὶ γὰρ ὁμοίως τοῖς ὑποτῶν σεβα-
στου καὶ ἀγρίππας διδόνται τῶν ἐμὲν γὰρ ὁμοίως ἐβα-
σσω. ὅμως οὐδ' βούλομαι, εἰδέναι ἐν τοῖς τῶν σεβαστοῦ
καὶ ἀγρίππας βουλήμασιν, συνιστῆσαι αὐτοῖς χρη-
στὰ καὶ ποιῆναι καὶ τὰ παρ' ἡμῶν καὶ ἐμποδισμὸν. ταῦ-
τα μὲν οὐδ' παρ' ἐμὲν ἐξ ἀνάγκης, ἐπειδὴ μέλ-
λουσιν αἱ τῷ ἡμετέρῳ περὶ ἀναγραφῆς τὸ πλεον
εἰς τοῖς ἄλλοις ἰσχύει, δεικνύει αὐτοῖς ὅτι πάσης π-
μῆς αὐτῶν ἐπιτηδεύοντες, οὐδὲν τῷ παρ' ἡμῶν ἐκω-
λύθη μὲν ὑποτῶν ἀρχόντων περὶ τῶν, ἀλλὰ καὶ σω-
ερτοὶς μεθ' ἡμῶν τῆς θρησκείας ἔχοντες καὶ τῷ εἰς
πῶν ἐξ ὧν τοῖς ποιοῦμαι ὅτι πολλάκις αὐτῶν τῶν μνη-
μῶν ἐπιτηδεύοντες τὰ γῆν, καὶ τὰς ἐμπεφυκυῖας
ἀπορίσιν ἡμῶν τε καὶ ἐκείνων μίσους ἀπ' αἰτίας ὅτις ἐξαφῶ-
μῶν. ἐθέσιν μὲν γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἡμῶν, ὅτις αὐτοῖς
αἱ χρηστὰ καὶ πόλεις, ἐπὶ ὅπῃ πολλὰς ἐξνομήσας τῆς
διαφορῆς. τὸ δὲ καὶ ὅτι πᾶσιν ἀθεοπῶν ὁμοίως ἐπι-
τηδεύειν λυσιτελεῖσθαι, οἱ ἄλλοις τε καὶ βαρβαροῖς
οὐ πλείονοι παρ' ἡμῶν νόμοι λόγον ἔχοντες ἀπασιν ἡ-
μῶν οἱ καὶ περὶ ἐμὲν οὐδὲν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ φίλους

σιωπῆς· ὃ δὲ ἀπαυλοῦσιν εἰ τύχῃ αὐτοὶ ποτὶ τῆς ἀρ-
 χῆς, τὰς μὲν ἐκ τῶν ἄλλων γυναικῶν παύσαις ἡρώδης
 γελοιοῦντες, κομπορραματαῖς καταστήσιν. ἀμύροσ' ὃ δ'
 οὐ· τοιαῦτα γὰρ ἔχεται τὸν νῦν ὀπιμαλὲς αὐτῶν, καὶ πρὸς
 παύσαις ἰσχυροῦσιν αὐτοῖς. τὰς δὲ γυναῖκας εἰ ποτὶ καὶ
 παύσαις εἶδον τῆς μηδ' ὡς κόσμου ματαίηφας, αὐτὴ
 τῆς παρέρουσης ἀβρότητας, ἀπειλεῖν ὡς εἶχον ἡμ-
 φιστάμην καθυρροῦνται, μηδὲ τὸν ἥλιον βλέπουσαι.
 ταῦτ' εὐθὺς ἀπηγγέλλειτο δὲ τῆς σαλαμῆς τῶν βα-
 σιλεὶ καὶ κείνος ἤκουσεν μὲν ἀρχαῖως, ἐπειρᾶτο ὃ διορ-
 δοῦν. ἐπακούτο δὲ ταῖς ὑποψίαις, καὶ χέρον αἰ γι-
 νόμενος ἀπασιν κ' ἵππων ὀπίσθην. ἔπειτα ἀλλὰ τό-
 τε μὲν ὀπιμαλὲς τοῖς πασι δόλοισι καὶ μὲν ἴσως
 οὐ· τὸν κατὰ ἡμέραν, τὰς δὲ εἰς πολὺ χέρον πρὸς
 ἑσπέρην. ὃ δὲ φερόμενος ἰλθὼν ὡς τὸν ἀλεξάνδρον,
 ἐχόντα τὴν ἀρχαίαν θυγατέρα γλαφύρου ὡς ἐδήλω-
 σαι, σαλαμῆς ἐφ' ἡγερούσης ἀκηκοέναι, τὸν ἡρώδην
 ἠτίησθαι τῆς γλαφύρου ἔσθης, καὶ δυνάστητος
 αὐτῶν τὴν ὀπιμαλίαν (ἦ). τὸ ἔπειτα ἀκού-
 σαις, ὑπὸ τοῦ νότου, καὶ ζήλοισι καὶ ἐκκατά. καὶ τὰ
 κ' τὴν ἡμέραν εἰς τὴν παύσαις γινόμενα παρ' ἡρώδου,
 πολλὰς δὲ ἦσαν αἱ τοιαῦται φιλοφροσύνης, ἐπὶ τῷ
 χέρον ἐλάμβανεν ὃς ὑπονοῶν δὲ τὸν ἐμπροσθέντα λό-
 γον. ἔπειτα ἀπασιν τὴν τὴν ὀπίσθην τὴν φερόμενος,
 ἀλλὰ ἰλθὼν πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἡμεῖς τὰ ὑπὸ
 τὴν φερόμενος ἡρώδην μὲν διακρίνων. ἡρώδης δὲ πολὺ
 μάλλον ἐμπροσθέντος γινόμενος, καὶ τοσούτοις αἰσχύνη
 τῆς δόξης ἐφ' ἡσυχίαν ὄντος, ἐπειρᾶτο, καὶ πολ-
 λὰς μὲν ὡδύρατο τὴν πενήτιαν τὴν οἰκίαν, αἷς εἰς πύργους
 γινόμενος, οἷον τυχεῖν. μετὰ ταῦτα ὃ δὲ φερόμενος, καὶ
 πρὸς τὴν δόξαν, καὶ αὐτῶν ἡμεῖς, εἰς τὸ τῶν ἀμύ-
 ρων καὶ πενήτιαν ἡλθες ἀρχαῖας, ὡς τοιαῦτα μὲν ὡς
 ἡμεῖς νοῶσαι, τοιαῦτα δὲ λαλῆσαι· ἔχοντες τὴν φερό-
 μενος ὡς ἐβλάστησαι· ἐσχασμένους, τὰς οὐκ αἰσ-
 χύντας τὰ παρὰ πρὸς τὴν φερόμενος, ἐπὶ τὴν καὶ φερόμενος
 αὐτῶν ποιημένος τὴν μὲν ἀπὸ τῆς φερόμενος ὡς αἰ
 μόνον ἀπασιν ἐτυχεῖ ὡς πρὸς τὴν φερόμενος τὴν
 πατέρα μὲν πύργους δὲ τοιαῦται ὑποψίαι· πύργους ὃ λό-
 γον εἰς τὴν φερόμενος ὡς φερόμενος ἐμβάλλειν αὐτῶν
 οὐκ αἰς καὶ γελοιοῦσιν· τὴν δὲ σοὶ βέλτεται, τὸ μὲν ἔπειτα
 τὴν αὐτῶν, καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτῶν, πρὸς μὲν τὴν καὶ ἡμεῖς
 ἐβλάστησαι, οὐκ αἰς ὑποψίαις, ἐπειρᾶτο, τὰς τῶν φερό-
 μενος αἰς τὴν φερόμενος καὶ νοῶσαι, καὶ ἐβλάστησαι· ἔπειτα
 φερόμενος εἰς ἀπασιν καὶ ἀδελφόν ἡμεῖς. ὃ σοὶ μὲν ἡ συν-
 ὡδῆσις αὐτῶν συζητήσιν, εἰς ὃν φερόμενος αἰς τὰς ἡμεῖς, μὲν
 ἀμύρομος καὶ ἀξίας καὶ φερόμενος ἀπασιν ἡ τυχὼν εἰ-
 σὶν δόξα καὶ οὐκ αἰς μὲν ὁ βασιλεὺς φερόμενος ὃ ἡμεῖς
 αὐτῶν τὴν φερόμενος ἀλλὰ, σαλαμῆς ἐφ' αὐτῶν συν-
 ὡδῆσαι, καὶ παρ' οὐκ αἰς (ἦ). τὰς λόγους ἡ ὡς μόνον ἡμεῖς
 ἐτυχεῖν ὃ παρὰ πρὸς τὴν φερόμενος αἰς τὴν φερόμενος,
 αἰς τὴν φερόμενος, ὃ ὃ δὲ φερόμενος ὡς ἀπασιν ὡς μὲν
 ἀπασιν αὐτῶν τὴν φερόμενος, καὶ πᾶσι ἡ φερόμενος δὲ τὴν
 οὐκ αἰς μὲν ἡμεῖς πρὸς τὸν φερόμενος αἰς φερόμενος
 τοῖς ἀπασιν, ὃ δὲ τὴν φερόμενος καὶ μάλλον ὀπι-
 μαλὲς. μὲν ὃ αὐτῶν τὴν φερόμενος τὸν ἀδελφόν ἐμ-
 βαλῆναι ὡς ἡμεῖς γυναικας, λαμβάνειν δὲ θυγατέρας τῶν
 βασιλεῶν, οὐκ αἰς ὑπ' οὐκ αἰς μαματῶν. τοιαῦτα λε-
 γομενος καὶ πολλὰς μὲν ὀπιμαλὲς τὴν φερόμενος, πολ-
 λὰς δὲ τυχεῖν τὰς φερόμενος, ἡ μὲν ὡς ἡμεῖς πρὸς

A minarenturque si principatui ipsi contingeret, reliquarum regis vxorum filios scribas se facturos in oppidulis. ad hoc enim conducibilem illis fore literaturam, cui tum darent operam. vxores etiam regias si quando viderent matris ornamenta vsurpare, pro præsentibus deliciis vestituros se ciliciis, inclusas vbi ne solem quidem liceat aspicere. Hæc mox Salome regi renunciabat: quæ ille tametsi permolestè ferret, emendare tamen

B malebat quàm punire. maximè autem exasperabatur suspitionibus & indices seipso peior, omnibus omnium rumoribus credebat. atamen tunc obiurgatione filios castigasse contentus, & illorum respõsione placatus aliquantisper quieuit. Sed mox malum recruduit. Pheroras enim Alexandrum conuenit maritum, vt diximus, Glaphyræ Archelai filix: atque se audisse ex Salome, Herodem ardentè amare Glaphyram: nec posse hunc affectum excutere.

C hoc audito iuuenis zelotypus vehementer excaudit: & quicquid honoris ac comitatus Herodes mulieri exhibebat in gratiam filij, quod quidem ferè quotidianum erat, in peiorem partem interpretabatur, suspitione concepta ex his quæ audierat. neque diutius potuit eam indignationem concoquere, sed adito patre cum lacrymis ei sermonem Pheroræ aperit, quamobrem illè magis adhuc turbatus est, non ferens insimulari se falso tam turpis criminis, multa quærens de suorum malitia, à quibus pro beneficiis talem reportaret gratiã. Moxq; accersitum Pheroram adortus iurgio: Pessime, inquit, omnium mortalium, cõne ingratitudinis prolapsus es, vt talia de nobis vel dicas vel cogites? nõne deprehendo tuum propositum, quodd non conuiuitio tenus hæc dixisti filio, sed vt insidias & veneficia hoc pacto in caput meum strueres? Quis enim, nisi bono aliquo genio ductus vt iste filius, pateret

E tur patrem suspectum impunè ferre talem iniuriam? Vtrum tibi videris sermonem in animum, an in dextram gladium inseruisse, quo parentem conficeret? aut quid tibi voluisti, cū & ipsam oderis, in me tantum calumniando simulans benevolentiam, & ea dicens quæ salua pietate ne cogitari quidem poterant, apage te hinc post tam peruersum erga fratrem benemeritum animum. Et tu quidem quoad vixeris tua conscientia frueris: ego verò dabo operam

F vt sim meis melior, neque dignas pœnas exigens, & maioribus quàm digni sint beneficia eos prosequens. Sic stomachante rege Pheroras cū in manifesto crimine deprehensus teneretur, Salomes ait hoc esse commentum, & ab ea prima hos sermones perfectos esse. Quo audito illa (nam fortè aderat) compositò ad verborum fidem vultu exclamat, non esse hæc sua, & omnes hoc vnum agere vt eã inuisam regi faciant, & de medio tollant Herodis

G amantiissimam, & præcauentem ipsius pericula. nunc verò etiã maioribus se appeti insidiis. solam enim autorè fuisse fratri, vt abiecta quæ se oblectabat muliercula filiã regis duceret, & hæc esse causã odij. hæc illa loquente, simulque capillos sibi vellente, & pectus plangente, species quidem negatæ erat verisimilis, sed mala mœ-

[illegible]

A à turpibus initiis progressæ vsque ad calamitates tristissimas. Erant in deliciis Herodis propter formam eunuchi tres, vnus à poculis, alter ab epulis, tertius cubicularius, quorum opera etiam in scrijs regni negotijs vti est solitus. hos quidam ad regem detulit corruptos esse ab Alexandro filio accepta magna vi pecuniæ: & quæstionibus examinati ecquid cum illo habuissent consuetudinis, rem falsi sunt: præterea nullius tentati contra patrem facinoris se esse confcios, ad mortis deinde acrioribus tormentis, victi necessitate; ministris magis magisque in gratiam Antipatri sœuientibus adiunt Alexandrum innatum cōtra patrem odium alere: hortatūque eos vt Herodem desererent iam inutilem, facientēque fucum ætati, & senium dissimulantem tincto capillicio. quin potius sibi adhiberent animū potituro vel inuito patre regno debito, expectarētque breui dignitatem primariam. iam enim non tantū generis prærogatiuam sibi suffragari, sed instructa etiam ad inuadendam dominationem omnia statutos pro se multos duces militum multos amicos regios, paratos quiduis vel agere vel pati in ipsius gratia. His auditis Herodem totum ira & timor occupat; quoddam filij verba & contumeliosa viderentur, & minacia: vtroque igitur exacerbatus verebatur ne quid grauius contra se constatum esset; quā vti eodem temporis momento posset cauere & occurrere. quā obrem non ausus palā inquirere: per dimissos clancularios rem gerebat, omnes suspectos iuxta habens atque inuisos; & in suspicionibus etiam de immeritis securitatem suam collocans: quarum aded nullus erat finis, vt quo quisque ei coniunctior esset, eo magis timeretur, vt tanto ad nocendum potērior. Cæteros cum quibus ei nulla intercedebat familiaritas, vel nominari à delatore fas erat, moxque ad suam securitatem pertinere putabat illorū interitus. Postremò etiam domestici anxij de incolumitate propria in seipsos versi sunt, tutissimos rati qui alios præcuires calumnijs, certissimūque hoc ad salutem remedium: qui mox voti compotes hoc ipso aliorum in se conciebant inuidiam, videbanturque merito retaliandi, & sic accipiēdi, vt ipsi tractassent alios. tamque etiam priuatas similitates hoc modo exercebant: moxque deprehensi eadem pariebantur; occasione contra inimicos vtentes pro laqueo, quo paulò post ipsi comprehendebantur. Rex enim velox erat ad pœnitentiam, eo quoddam multos non conuictos tolleret: quod tamen non in hoc proderat ne similia posthac faceret, sed contentus erat delatores eorum pari multasse supplicio. Tantum erat tunc in aula regia perturbationum ac formidinum. Multis etiam intimis amicis denunciauit ne vel in conspectum suum venirent, vel intra limina palatij, maximè his qui fiducia meritorum hæctenus ei reuertendi fuerant. Andromacho enim & Gemello veteribus amicis, & qui plurimum regē tam legationibus quā consilijs iuuerant, filiosque eius instituerant, & maiorem cæteris habebāt fiduciam;

μυθολογίαν τὸν βασιλεὺς πάρειται τῇ πατρὶς ἡρῆ, ὅθεν
 κατὰ ῥωμαίων φίλιν. τῇ δὲ αὐτῇ, καὶ φάρμακον ἐν
 ἀσκάλοις ὠδυσσεύσας μύρον. τούτοις ἐπὶ δόσει ἡ-
 ἐρώδης, καὶ πνα ὠδυσσεύσας τῆς ποροπτείας εἰλη-
 φειν ἐν τοῖς κακοῖς, ὑπὸ τῇ χειρὶ καὶ κολακίᾳ ὠδυσ-
 καὶ τὸ μὲν φάρμακον δι' οὗ ἐπαυδοκίᾳ ζητεῖν
 οὐχ ὀρέσθη. τὴν δὲ ὑπερβολὴν τῇ κακῶν ἀνέ-
 ξανδρῶ ἐκ σιλοεικίας ἐπαρρώσας θέλων, εἰς μὲν
 ἀφῆκεν οὐκ ἐξάπειτο ματῆς δὲ τὴν ποροπτείας τῇ
 πατρὶς ἀμύρῃ μείζονι, τάχα δὲ καὶ διὰ τοῦτου δι-
 στυπῆται βουλόμην τὸ πρὸς τὰς διαβολαῖς ἔπι-
 μοι, οἷον ἦκεν δὲ εἰς ἐν τῇ πενυδίας κακοῦ ἀν-
 τὸν, καὶ πᾶσαι τὴν βασιλείαν ποροπτείας. χάμ-
 ματα γὰρ γράψας ἐν βιβλοῖς τίττωσιν ἀπὸς φλιν. ὡς
 οὐδὲν διὰ βασιλείαν, οὐδὲ πρὸς τὴν χωρεῖν. γρη-
 ὄντων γὰρ τὴν ἐπιβουλήν, καὶ ταύτης συλλαμβάνειν
 τὴν τε φερόσαν, καὶ πρὸς πιστοτάτους αὐτῇ τῇ φίλων.
 σελώμην δὲ καὶ νύκτωρ ἐπὶ σελήνουσαν ἀκοπὴν μι-
 γλώσας, καὶ πᾶν τὰς ἐπὶ ταῦτον ἦκεν, τὴν δὲ τὸν ἐκείνου
 ἐκποδὴν ποιησάμενος, ἀδελφὴν δὲ αἰὲ ποροπτείας
 ἔχον. ἐν τούτοις καὶ πολυεὲς διεβίβλητο, καὶ σπάν-
 νιος οἱ πιστοτάτοι τῇ βασιλείᾳ καὶ πρὸς εἰκασιπύρ λυτ-
 τας πρὸς ἐμπιστοσύνης κατ' ἀλλήλων οἱ παρ' ἀφίλῳ
 τοιθεῖοντο, μήτ' ὅπου λόγους, μήτ' ἐλπίχον τὸπον, ὡς
 ἀληθείας ἔχοντων, ἀλλ' αἰνιγματῆς ἀκρίβης πρὸς εἰς
 ἀπαίτας ἀπαλίας καὶ τὴν μὲν δεσμός, τὴν δὲ θάνατος, τῇ
 δὲ τὸ ταῦτα μάλιστα ἐπὶ αὐτοῖς ὁδοῦ ἐμάνων, ἡσυχία
 καὶ κατηφεία τὸ βασιλεῖον ἀπὸ κάσας τῆς πορώτης δι-
 δαμοσίας καὶ χαλεπὸς ὡς ἡρώδης πρὸς ὁ βίος ἐν τετα-
 ραμένῳ, καὶ τὸ μηδὲν πιστεύειν μέγα δὲ ποροπτείας
 κολακίᾳ ἔχοντι. πολλὰ καὶ γοῦν ὡς ἐπαυδοκίαν
 αὐτῇ τὴν ὕδον, ἡ καὶ ἐπιφύρη παρὲς τὰ διὰ φαντασίας ἐ-
 λείβανεν. ὅπως ἡ ψυχὴ καὶ νύκτα, καὶ ἡμέρας πρὸς τῇ
 τῷ γυμνασίῳ, τὰς δὲ αἰματῶς ἀπὸ κατὰς καὶ ἀγροίας
 οὐκ ἦτον καὶ τὰ μὲν αὐτῇ ἐκείνου εἶχε οὕτως.

Κεφάλαιον ιβ'.

Ως ἀρχία θ' ὁ κττοπαδοκῶν βασιλεὺς ἀνέξανδρον τῆς
πατρὸς διήλλαξε.

Αρχαῖα δὲ ὁ ἱεὺς κατασκευῶν βασιλεύς ὡς
ἐπύθετο τὰ κτὶ τὸν ἡρώδη, ἀγωνιῶν τὴν ἑσθ
τῆς θυγατρὸς, καὶ τὴν νεαρίσκειν, καὶ συμμαχῶν ἐπὶ δρι
φίλῳ, τῆς ἐπὶ τοσούτῃ ταλαρχῆς, ἵκανον οὐκ ἐπὶ παρέρ
γῳ θάμβος τὰ ἀσέγγεστα. καὶ καταλαβὼν οὕτως
ἔχοντα, τὸ μὲν ἔπιπμα, ἢ φῶμα, ἡμιότις τὴν ἀσέγγεστα
ἀπὸ τῆς πλείους ἀνείκειν εἰς τὸν ἀσέγγεστα. φιλο
νεικήσῃν γὰρ καὶ κακομήμον, καὶ μάλλον ἔπιπμα
ἀπὸ δίδουτα πλείονος ὀργῆς ἀπὸ πλεονήσιας. μαθήει
δὲ τὰξιν ἐτίσσει τὴν ἐπὶ ἀνόρθωσιν ἱεὺς ἐπὶ χημέ
ων, ὀργίζομεν τῇ νεαρίσκειν, καὶ κείνῳ ἔπιπμα
λίγων, τῇ μηδὲν ἐπὶ ἀσέγγεστα ἐργάσασθαι. τὴν
τα γάμον ἔχουσιν ἔφη ἀπὸ τῶν ἀλλόξων, καὶ
μηδὲ αὐτῆς θυγατρὸς φέρεσθαι διπλῶς ἐπὶ συμε
δῆα πούτῳ οὐ καταμύουσι. ποιούτου δὲ ὅτι οὐ
κτὶ ἀσέγγεστα ὡς ὁ ἡρώδης ἔπειτα, τὸ δὲ πλείον ἑσθ
ἀπὸ τῆς πλείους ἔπιπμα ἐκινουμένου, μετῴπῃν ὁ βα
σιλεύς τῆς χαλεπότητος, καὶ λαβὼν ἐπὶ τῇ διπλῶς
δικαίῃ τὰ πλεονήσια πεποικῆται, καὶ μὲν εἰς τὸ
φροσῆται, ὅτι μὲν ἀπὸ τῶν πλείους τὰς τῇ νεαρίσκειν

A indicaturum de quibusdam contra illum conspirationibus quādo pater societati Romanorum prætulerit Mithridatis Parthorum regis amicitiam. addidit habere eum venenum quod apud Ascalonem paratum sit. His auditis Herodes credidit, consonantibus eum in calamitate adulatoribus, quodd non temere quidquam faceret. venenum tamen summa cura quæsitum nusquam inuentum est. Cæterum Alexander oppressus malis ad eum non cessit, neque inficiatus est, ut patrem exasperaret amplius: siue volens pudescere facilitatem eius ad credendum calumniis: siue ut, si forte crederet, inuolueret eum cum tota regia magnis calamitatibus. Quatuor enim libellos à se conscriptos ei misit, negans opus esse tormentis pluribus. Structas enim intidias, participesque eorum esse Pheroram & amicorum fidelissimos. Quin & Salomen obrepentem noctu cum inuito se esse congressam, omnesque cōtendere, ut illo sublato operatam assequerentur licentiam. eiusdem conspirationis arguebantur & Ptolemæus & Sapinnius, præ cæcis regi fidelissimi. nec aliter quàm rabie quadam occupati in se inuicem efferebantur homines pridem amicissimi, non defensione, non coactione expectata tantisper dum veritas patreret, iudicium præueniente supplicio. alij vinciebantur alij necabantur; alij nihil lætius expectantes moras ipsas quàm repræsentationem malorum ægrius ferebant: ingensque mœror actorum fœdabat pristinam felicitatem regiz. Ne Herodæ quidem ipsum vitæ in tali perturbatione nō tædere poterat, cui quodd nemini se auderet credere pro tormento erat futuri exitus expectatio: sæpèque illi obuersabatur irruens gladio stricto filius, noctes atque dies nihil aliud volutanti, ut iam minimè abesset ab infania.

CAP. XII.

E *Archelaus Cappadocum rex Alexandrum
patri reconciliat.*

D Vm ita Herodes animo angitur, Arche-IX:
laus Cappadocum rex de filia, & iuvene
genero sollicitus, tum amici quoque vicē mi-
serās inuoluti tam perplexis & turbatis nego-
tiis, officij sui putauit protectionem ad eum
suscipere, Quem vbi sicut audierat affectum
inuenit, importunam rem putauit, siobiurgar-
et ac temeritatis & nimiae credulitatis argue-
ret. fore enim vt ille ex aduerso contendens
& excusate se studens, exacerbaretur amplius.
Quapropter aliam rationem commentus est
qua res affectas componeret, indignatione ver-
sa in iuuenem, asserens regem nihil præter q-
quitatem, sed omnia recte fecisse. Se quoque
ditempturum illud cōiugium, ac ne filiz qui-
dem parsurum, si sceleris conscia non fecisset
indiciū. Tū Herodes vbi præter opinionē vidit
hominē pro se leso tam grauitè excādescere,
asperitate remissa, & factū suū iusta cōstimatoria
volēs expendere, paulatim ad paternum affe-
ctus rediit. Iamque viroque flexo ad misericor-
diam, quoties aliquis obiecta à iuvene crimina
refelleret, ad irā cōmouebatur rex: postquā verò

καὶ παρὸς ἀπομείναντο πένθος. οἱ αὐτοὶ δὲ ἦν ἐν αὐτοῖς
 ἡ βασιλεὺς εἰς ὅργην ἐκπαρὰ τὸ μέτρον. ἐπειδὴ δὲ
 Bbb 3

παραστάς ἐπορεύσας, χαλεπῶς δ' ἔχων αὐτὸς τῷ
ἀδικημάτων, ἀνελθὼν δ' ἐπαχύνει τὰς οἰκίας αὐτῶν
ἐπισφραξεν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ κείνοι καὶ πολλοὶ πρὸς ὄργαν
ὡς ἐκπορεύσας, ὄντος αὐτοῦ καὶ νόμου πάντα ῥόπον
ἐπέβησαν, τὰς δ' οἰκίας φοινῆς, ἀνυπομνήτως δ' ἡρώ-
δης πᾶσαν ἀγορὴν καὶ φέροντες διετέλουν. ἐκείνος δ' ἀν-
έλγας τὸν Τύττον τοῖς καίσαρος ἡγεμόσι πατρὶν
καὶ οὐλομένη, τὴν δὲ καλῶς περὶ ληστὰς ἐξεί-
που μὲν, ὅθεν ἐπὶ καὶ πολλοὶ ἰχυροὶ ἔχοντες, πολλὰς
μὲν ἐγίνοντο, πάντα δ' ἐτάρατ' ὅτι πανταχοῦ, τῆς ἡρώ-
δου βασιλείας, καὶ αὐτὴ καίμας πορευομένη, καὶ τοῖς
λαμδαρομύου τῷ αὐθρόπῳ ἐπισφράττειν, ὡς εἶ-
πολὶ μὲν τὴν ἀδικίαν ἐκνήεν. ἰσχυρόντων γὰρ ἡδὴ
τῶν χλίοις, ἐφ' οἷς ἀνελθὼν ἡρώδης, τοῖς τε λη-
στὰς ἐξήτει, καὶ καὶ ὁ δὲ συλλαίου ἀνείσας ἐπύ-
χε· ὁ δὲ δὲ τὰ πάντα ἐξήκοντα, παρκαύσας αὐτῶν τῶν
παραστάς ἀπολαβὴν ἤϊεν. σύλλαρος δὲ τὸν μὲν ὁ-
δοῦν παρυσάμην, αὐτὸς δ' ἀπῆκε διόικειν, τοῖς
τε ληστὰς ἐξαρτος ὡς μὲν καὶ τὴν ἀράβιαν εἶ, καὶ τῶν
τῷ χερματῶν αὐθρόπῳ, τῶν δὲ ἐπὶ τῷ σατορίνου
καὶ οὐλομένη τῷ συρίας ἐπισπατοῦνται, ἐγίνοντο λῃ-
στοί. τέλος δ' ἐπὶ τῷ δὲ ἐκείνων ἐπὶ τῷ ἡμερῶν ἐξεί-
κοντα, τὰ τε χερματὰ τὸν ἡρώδην ἀπολαβὴν, καὶ τοῖς
ἀλλήλων ἐπὶ ἐκείνῳ τῇ βασιλείᾳ, καὶ τῶν μὲν ἡρώ-
δης, τῷ ἀράβων οὐδὲς εἰρήνην τὸ σὺν ὅλῳ, οὐτὶ ἐπ' ἀ-
δικίας, οὐτὶ κατ' ἄλλοις ῥόπον. οἱ δὲ ἀράβας, καὶ ἰσχυ-
ροὺς τοῖς ληστὰς παρὰ τοῖς ἔχον.

Κεφάλαιον ιθ'.

Στρατὴν ἡρώδου εἰς τὴν ἀράβιαν.

Ἰσχυρόντων δ' ὁ παραστάς ὁ σύλλαρος, οὐδὲν
τῷ διακρίναι πειστικῶς, εἰς ῥώμην ἀίρ' ἔχων
ῥυσία δὲ τῷ χερματῶν, καὶ τῷ παρ' ἐκείνοις ληστῶν
ἡρώδης ἐποίητο, καὶ τῷ τῷ σατορίνου καὶ οὐλομένην,
ἐπὶ τῷ πόντῳ ἀγνωμονοῦντας ἐπέβησαν. στρατὸν δὲ
ἔχων, πρὸς τὴν εἰς τὴν ἀράβιαν, τεσσάρων ἡμερῶν
ἐπὶ τῷ σταθμοῦ ἐχένυσας. καὶ τῷ μὲν ὅλῳ τῷ φερύμῳ
τῷ τοῖς ληστὰς ἔχοντες, ἀφ' ὧν ὁ ἐξ ἐφόδου πάντας αὐ-
τοῖς, κατὰ κράτος δὲ τὸν χεῖρον, ῥαγεπὶ ἀνελθὼν.
τῷ δ' ἄλλων οὐδὲν ἐλύπησιν. ἐκδοθέντων δ' τῷ
ἀράβων ἡγεμόνι νακίβη, μέγιστον γινέ. καὶ τῷ ὁλί-
στοι μὲν ἡρώδου, γάλαχος δ' ὁ τῷ ἀράβων στρατηγός, ὁ
τῷ εἰκοσι πέντε τῷ σὺν αὐτῶν πέντε οὐσι. οἱ δ' ἄλλοι,
πρὸς τὸν τῷ ἐξέποντο. ποσειδῶν δὲ τὸν τῷ, τῷ
λίους ἰδουμαίων ἐπὶ τῷ ἐπαχύνοντι κατὰ κράτος, ἔργῳ
ληστὰς τοῖς ἐκεί. καὶ τῷ τούτων τοῖς ἡγεμόσι ἐπαμ-
πῶ τῷ φοινίκῃ οὐσι, ὅπου δὲ τῷ δὲ τῷ μὲν πλείον ὡς
ἀγνωμονοῦντας ἐπέβησαν ἰδοὺ τοῖς ἀράβας αὐτῶν
πέντε κατὰ. πάντα μὲν οὐκ ἐκείνοι πολυπραγμο-
νοῦντες, ἀνελθόντες οὐκ ἀνελθόντες.

Κεφάλαιον ιθ'.

Ὡς σύλλαρος ὁ ἀφ' ἐπὶ τῷ πόντῳ ἡρώδου κατὰ κράτος.

Ἄγλαος δ' ἐπὶ τῷ κατὰ κράτος, εἰς ῥώμην
τῷ πρὸς τῷ μὲν ἀνελθόντες, εἰς μάλιστα ὡς εἰκός
ἔκαστος τῷ γάλαχος ἀνελθόντες, ὅθεν μὲν πρὸς τῷ
τῷ τῷ γάλαχος εἶ, καὶ τῷ πρὸς τῷ τῷ αὐθρόπῳ
πρὸς τῷ, ὡς ἡκούσιν, δὲ τῷ μετακρίνονται μέ-
λας ἰδοὺ καὶ παρὰ τῷ, ἰσχυρὸς ὡς αὐτῶν, ὅπου
λίμνην τῷ τῷ ἀράβας ἐπὶ τῷ κατὰ κράτος, καὶ τῷ

A nec tamen iniuriam acceptam concoqueret,
perlustrato Trachone interfecit illorum do-
mesticos. quo facto illi irritiores, maxime
quod legem haberent quæ iuberet domestico-
rum eandem inultam non sinere, contempto
periculo totam Herodis ditionem agendo &
ferendo perpetuis vexabant incursionibus. Tū
rex ad præfides à Cæsare missos Saturninū &
Volumnium rem detulit, latrones deposcens
ad supplicium. illi hoc audito maiore manu
B se communitæ, perturbare omnia repentinis
insultibus, agros simul & vicos populari, in-
gulare quotquot in manus eorum inciderent,
ut bello quàm latrocinio res esset similior. iā
enim usque ad mille accreuerant. Quare He-
rodes & latrones sibi dedi postulabat, & mu-
tuum creditum repetebat, exacto iam præsti-
tuto tempore, sexaginta illa talenta quæ O-
bodæ per Syllæum commodaerat. Syllæus
verò qui detruso à regimine Oboda ipse ad-
ministrabat omnia, inficiabatur eos latrones
C esse in Arabia, & pecuniam differebat redde-
re, de qua disceptabatur apud Saturninum &
Volumnium Syriæ præfides. Tandem illis au-
toribus convenit, ut intra triginta dierum spa-
tium & debitum redderetur, & ex utroque re-
gno restituerentur perfugæ. Sed apud Herodē
prorsus nemo Arabum inuentus vel ob male-
ficio, vel quacunque de causa profugus: ve-
rùm Arabes conuicti sunt latrones ad se reci-
D pere.

CAP. XIII.

Expediit Herodis in Arabiam.

Cæterum postquam aduenit præstitutus
terminus, Syllæus nolens stare conven-
tis Romam profectus est: Herodes verò exe-
quebatur restitutionem pecuniarum ac latro-
num, Saturnino & Volumnio permittentibus
ei contumaces armis persequi: collectoque
E exercitu inuasit Arabiam, septem mansiones
emenfus triduo. cumque peruenisset ad castel-
lum in quo se latrones continebāt, primo im-
petu id cepit: ipsamque munitionem nomine
Ræptæ diruit nullo alio damno dato regionis
incolis. Et cum in auxilium eorū procurrisset
dux Arabum Nacebus, commissum est præliū,
in quo pauci ex Herodianis, Arabum verò vi-
ginti quinque cum ipso duce ceciderunt: reli-
qui in fugam compulsi sunt. Hoc modo latro-
nes vltus Idumæorum tria millia in Trachonē
deduxit, ut coacerent ibi latrocinia: & ad
F duces Romanos agentes in Phœnicia dedit li-
teras, quibus eos certiores fecit, quod in con-
tumaces tantum Arabas concessit ab eis iure
usus sit, nihilque egerit præterea: idque ipso-
rum inquisitione postea verum compertum
est.

CAP. XV.

Syllæus Herodem accusat apud Cæsarem.

Sed aliter Romam properatis nunciis Syl-
læo relatum est, suo more exaggerantibus
omnia. is iam antè insinuat in noticiam
Cæsaris, fortè tum circa palatium obuersans,
his auditis confestim mutata veste attratus cum
adiit, denarrâsque bello afflicta sit Arabia, totūque

[illegible]

A bet, & seorsum quemque quid contra patrem moliri sint scripto prodere. hoc iussu facere scripserunt, insidias quidem nec parasse se, nec cogitasse, sed conatos fugere, quod non posset amplius ad hunc modum suspecti & solliciti vivere. Eodem tempore cum venisset à Cappadocia ab Archelao legatus Mela vnus è dynastarum illius numero, volēs Herodes declarare eius malvolentiam, acciuis ad se Alexandrum è vinculis: & rursū interrogauit de fuga, quānam & quomodo decrouissent discodere. Ad Archelauū, ille respōdit, pollicium quod inde Romam mitteret. Ceterum contra patrem nihil durius aut parum pictari conueniēs sommachinatos esse, neque quicquam veritatis inesse confictis aduersariorum criminatiōib. cupiuisse etiam vt Tyrānus cum sociis examinaretur castius: sed illis appropieram mortem per Antipatrum, quē admixtis suis vulgum in eos concitauerit. His dictis rex iussit & ipsum & Melam duci ad Glaphyram Archelai filiam, vt interrogaretur num ignorasset paratas Herodi insidias. quō vt ventum est, continuō mulier vinctura conspicata maritum, caput sibi plangens, & prae miseratione attonita clare ingemuit. iuxta quoque manantibus lacrymis, quā adorant miserabili hoc spectaculo stantū, dū nihil mandatorum poterant vel dicere vel facere. Tandem Ptolemæo, cui commissus erat iuuenis, iubente dicere, num & vxor fuerit consilij conscia: quī potuit, inquit, non esse, carior mihi vita, & patens liberorum communium: ad hæc illa exclamauit, nullius mali se esse consciam. quod si id aliquid ad salutem eius conferat, paratam se mortui vel in suam perniciem, & nihil omnino negaturam. Tum Alexander, impiū quidem, sicut suspicantur quos minime oportuit, nihil nec ego cogitauit, nec tu es conscia: sed quod ad Archelauū abire, & inde Romam, decrouimus. Hoc & illa facente, Herodes ratus conuictum à se Archelauū malevolentia, dedit Olympo & Volumnio literas, iussit vt inter nauigandum appellerent ad Eleusam oppidum Ciliæ, & Archelao scripta de his redderent. & post expositulationē quod filiis conatus fuisset particeps, Romā inde nauigare pergerent. & si inuenerint à Nicolao placatum Cæsarē, redderent ei literas, & argumenta quę ad conuincendos iuuenes scripta miscebantur. Agitur Archelauus pro se attulit, voluisse quidem excipere iuuenes, quod id & ipsi & patri eorum putaret vtile, ne quid ob suspiciones & dissidia durius in eos statueret: nō tamen missurum fuisse ad Cæsarē, nec confirmaturū eos in malevolentia: Romā autem delati inuenerunt iam Herodī reconciliatū Cæsarē, etque literas reddiderūt. Nā Nicolai legatio ad hūc modū se habuit. Quāprimū Romā venit & in palatiū, præter ea mandata quę habebat, Syllau accusandū suscepit. animaduertit enim dissidere inter se

filios quidem, quos adducere in concilium noluit, in Platane vico Sidoniorum detinuit, non longè ab vrbe: vt posset eos si vocarentur sistere. ipse verd solus introgressus, coram concessum c. l. virorum, vsus est accusatione non tam propter infortunium & necessitatem miserabili, quàm patri parum decora. Vehemens enim erat, & in coarguendo crimine hæsitans non satis se explicabar, multàque furoris ac feritatis præferebat indicia. nec probationes exhibebat cognitoribus, sed aduocatos sibi eos adiungebat indecorè pater contra filios, literasque ab ipsis scriptas legebat: in quibus nihil insidiarum aut impietatis inerat, sed tantùm de incunda fuga concilium, & conuitia signa offensi animi. ad quæ postquam ille peruenit vociferabatur quasi in confessis inludiis: remque exaggerabat deicrans mox se malle quàm audire talia. Postquàm dicens sibi & à natura & à Cæsare potestatem in eos datam, addidit etiam patriam legem ita iubere: vt si cui accusato parentes manus imponant capiti, necesse habeant circumstantes saxis eum ferire, atque in hunc modum interficere. quod cum sibi promptum sit in patria & suo regno facere, tamen expectare se illorum quoque calculos. Venire se tamen ad eos non tam vt iudicent filios in manifestissima culpa deprehensos, quàm vt per occasionem indignationi iustæ parentis suum addant suffragium, & exemplum edant ad posteros, non oportere tales insidias negligi. Hæc locuto rege, & iuuenibus ne ad dicendam quidem causam adductis, qui erant in consilio videntes rem eò deuenisse, vt nulla sit spes reconciliationis & gratiæ, potestatem eius confirmauerunt. Et primus Saturninus vir consularis, multisque defunctus honoribus, protulit sententiam moderatam circumstantiis: damnare se quidem Herodis filios, non tamen censere interficiendos, quod & ipse filios habeat, & Herodem præteritis infortuniis hoc maximum nolit adicere. Post illum ipsius tres filij, qui legati patris erant, eandem sententiam tulerunt. Contrà Volumnius capitè plectendos pronunciat, qui tam impij erga parentem fuerint: quem deinceps maior pars secuta est, vt omnino viderentur addicti ad supplicium. Moxque inde Herodes Tyrum eos secum duxit: quod cum Nicolaus appulisset à Roma veniens, rex prius expositis quæ apud Berytum acta fuerant, percontatus est quid Romæ amici sentirent de eius filiis. Ille respondit videri consilia iuuenum impia, coniiciendosque victos in carcerem. deinde pensitato diligentius negotio, si ita videatur, occidendos, ne putetur plus iræ quàm rationi tribuere. sin contrarium placeat, absolvendos, ne aliquid committatur immedicabile. eam esse Romæ plerorumque amicorum sententiam. Tum rex diu multumque tacitus secum cogitauit, & illum secum nauigare iussit. Postquam autem Cæsaream vêtum est, mox omnes fuerunt de filiis solliciti, euentum expectantes. valde enim metuebant ne propter inueteratum

[illegible]

δι' ἣν ἐδὶν ἔτι ὅξ' ἐφόδε & βία παύειν ἐδύνατο. τὸ δὲ
 ἀποκτείναντα χυλὸν, καὶ πρὸς ἡδονὴν τῶ νικῶντος αὐτὸν
 παύου, ἀπεδείκνυτο τιμωρίαν αὐτοῦ. ὃ δὲ ἡλι-
 κίας ἐπ' οὐδ' οὐκ οὐδὲν τοσοῦτον ὅξ' ἡμῶν. ἢ γὰρ μὴ
 παρὰ λῆξιν, καὶ τὸ χροῖον συγγνώμην οὐκ αὐτῶν πᾶσι φέ-
 ρει. ταχὺ μὲν γὰρ ἐκπλεχθήτω καὶ πεποιημένον χωρὶς
 ὅσων πρὸς τὸν αὐτὸν παύει & δουλοῦς, ἀλλὰ ἀείσι μ-
 βῶνται. ἐν δὲ τῇ αἰσίοτι & πολλὰς μὲν ὁρμηδύνει, πολ-
 λάκις μὲν ἡσυχάζει, τὸ πολὺ δὲ αὐτὸν ὅς' ὑποστῇται & ὁρ-
 ᾶται, φονέας καὶ δυσμετακινήτους ψυχῆς ἀπὸ
 τῶν χροίων. ἐδύνατο δὲ καὶ τοὺς αἰσίοτις ἐκ ἀποδόμους
 οὐδὲ τῶν ἀεισίων οὐκ ἐδύνατο φιλαίους, ἐφ' οἷς τὸ
 μὲν δὲ καὶ ἐλπίδι συμπαθεῖς τοὺς ἀπολλυ-
 μένους, τὸ δὲ ὡμὸν ἄριστον ἔστω, τὸ μὲν δὲ ἐκείνους φερετα-
 μένους. δι' ἡμῶν δὲ αὐτῶν ἐξ ἧς ἀφ' ἡμῶν μὲν.

A positis ne apertam quidem vim, aded non insi-
 dias extrinsecere debuerat. nunc tam citò eos
 occidere impotentis affectus gratia, quid aliud
 est quàm argumentum impiæ licentiæ : ma-
 xime cum esset ea ætate, in quam excu-
 satio ignorantiz vel imperitiæ non competit;
 neque enim mora & dilatio facit eum excusa-
 tiorem. Minus enim peccatum erat, attoni-
 tum nouo aliquo casu, irritatum esse ad atro-
 cius facinus. post longas verò cunctationes &
 deliberationes, postremò tale quippiam aggre-
 di & perpetrare, sanguinarij animi est & ob-
 stinari in deterius: qualem sibi esse etiam post-
 ea declarauit, nec reliquis parcens qui antè
 videbantur carissimi. qui tamen minus mise-
 rabiles erant, quòd meritò perirent, tamen sæ-
 uitiam arguebant similem, nec ab illorū tem-
 perantem sibi cædibus, qua de re dicturi sumus
 in sequentibus.

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΕΠΤΑΚΑΙΔΕΚΑΤΩ ΛΟΓΩ ΤΩΝ
 Ιωσήπου ἱστορίῳ τῷ ἰουδαϊκῷ ἀρχιμονοχίας.

Περὶ τῆς ἀντιπατρὸς τῆς Ἡρώδους κακοποιίας.
 Περὶ Ζαμαρίου ἰουδαίου ἐν βαβυλωνίῳ.
 Εἰς τὴν ἀντιπατρίδα καὶ τὴν Ἡρώδου.
 Ὡς Ἡρώδης ἐπέμψεν τὸν ἀντιπατρίδα πρὸς τὸν
 Τελόμην τὸν φερέοντα.
 Κατηγορία τῆς γυναικὸς φερέοντος πρὸς τὸν ἀντιπατρίδα φερέοντα, ὡς ἀντιπατρίδα φερέοντα, καὶ ὡς Ἡ-
 ρώδης ἐγὼ τὴν ἀντιπατρίδα ἐκβαλῶ.
 Ὡς ἀντιπατρίδα κατηγοροῦσα τὸν ἀντιπατρίδα.
 Περὶ τῆς Ἡρώδους νόσου, καὶ τῆς αἰτίας τῆς ἰατρικῆς.
 Αἰτιατὸν τῆς ἀντιπατρὸς.
 Ἡρώδου τὸν δὲ τὸν ἀντιπατρίδα ἐκβαλῶ.
 Ὡς ὁ λαὸς ἐκτίσας πρὸς τὸν ἀντιπατρίδα.
 Στάσις ἰουδαίων πρὸς τοὺς σαβίτους, καὶ ὡς οὐκ ἔστιν αὐτῶν ἐκλόγητος.
 Ὡς καὶ αὐτὸς τὸν Ἡρώδου δαδῆας βαβυλωνίῳ ἰοῦσι φυλάξαι τὴν ἡμέραν αὐτῶν τὴν δὲ Ἡρώδου.
 Περὶ τῆς ἀντιπατρὸς ἀφ' ἧς.
 Ὡς ἀντιπατρίδα πάλιν κατηγοροῦσα τὸν ἀντιπατρίδα βίβλου.

Κεφ. α.
 Κεφ. β.
 Κεφ. γ.
 Κεφ. δ.
 Κεφ. ε.
 Κεφ. ς.
 Κεφ. ζ.
 Κεφ. η.
 Κεφ. θ.
 Κεφ. ι.
 Κεφ. ια.
 Κεφ. ιβ.
 Κεφ. ιγ.
 Κεφ. ιδ.
 Κεφ. ιε.

HÆC IN IOSEPHI DECIMOSEPTIMO ANTIQVITATVM
 Iudaicarum libro continentur.

De Antipatri Herodis filij malitia.

De Zamari Iudæo Babylonico.

Antipatri contra Herodem insidiaz.

Herodes Antipatrum mittit ad Cæsarem.

Pheroræ obitus.

Pheroræ vxor accusatur veneficij à libertis Pheroræ, & Herodes cognoscit Antipatri insidias.

CAP. VI.

Antipater capitis damnatus in vincula coniicitur.

Herodis morbus & Iudæorum seditio.

Antipatri exitium.

Herodis mors, testamentum, & funeratio.

Populus seditionem mouet contra Archelaum.

Seditio Iudæorum contra Sabinum, & quomodo Varus autores eius punit.

Cæsar Herodis testamentum confirmat.

De Pseudalexandro.

Archelaus isærum accusatus Viennam relegatus est.

CAP. I.
 CAP. II.
 CAP. III.
 CAP. IV.
 CAP. V.
 CAP. VII.
 CAP. VIII.
 CAP. IX.
 CAP. X.
 CAP. XI.
 CAP. XII.
 CAP. XIII.
 CAP. XIV.
 CAP. XV.

αὐτὸν ἀφικόμενον, ὅρῳ σου τὴν ἀπορία, καὶ αὐ-
τὸν ἐχρᾶ, ἐπεκράδῃ τῇ δόξῃ, καὶ μετακαταστάσας
μα, ὡς γύμνασιον, ἀεικλῶσέ με ἀντίπατρον. ὅτι
πατρὶ μὲν τῷ ἐαυτῷ, ἀδελφῷ δὲ τῷ ἐμῷ, θανάσιμον
τὸ γινώμενον συνδύος καὶ φάρμακον ὁ δόξῃ σου τοῦ
τῇ πεπορευμένης. νῦν οὐδὲ ἐπὶ δὴ ὅτι ἀδελφὸς ἐδὶν
μὲν τῇ ἢ πεπορευμένης ἐχρᾶτο αὐτῷ ἐμῷ ὑπαιφάνῳ πᾶσι,
ἐμὲ τε ἐλπίς καὶ εἰς μακρὴν ἀπέστανται τὴν βίαν, φέρε μὴ
γινώμενον ἀδελφοκτόνον ἀποπαισμάχον πεπορευμένης τοῦ
ἐμαυτῷ, τὸ φάρμακον, καὶ τὸ ἐμῷ βλάπτειν, κομί-
σασθαι τὴν ἐδὶν εἰς ἀδελφὸς ἀφάσσειν τὴν ἀνδρὸς
τὰς ἐπιτολὰς καὶ τὸ μὲν πλεῖστον καύσασθαι. φάρμα-
κου τυχεῖν, ὑπολείπεται διόλιγον, ἵνα εἰ φερεται
μεταστάντος ἀφίπτοι κακῶς αὐτῷ ὁ βασιλεὺς, με-
δίσταται δόξῃ σου ποικίλῃ τῇ ἀσχετῇ. ταῦτα εἰ-
πούσα, τότε φάρμακον καὶ τὴν πυξίδα εἰς τὸ μέ-
σον παρέχῃ. καὶ ἀδελφὸς δὲ ἀντίπατρον ἔταρος καὶ μη-
τὴρ αὐτῆς, ἀσχετῇ τε καὶ βασιλῶν σφοδρότητι, (αὐ-
τῇ ἔλθον, καὶ ἐγὼ ἐλθὼν τὴν πυξίδα. κατηργεῖτο ἡ
καὶ τὴν ἀρχιερέως ἡ θυγάτηρ, γυνὴ δὲ βασιλῆως, ὡς
πάντων ὅσων ἱστωρ γινώσκῃ, κρύπτειν πεπορευμένης
αὐτῇ. καὶ δὲ τὰς ἡρώδης ἐκείλῃ τὴν ὄψιν αὐτῆς,
καὶ τὴν ὡς αὐτῆς ὄψιν αὐτῆς τῇ δόξῃ σου εἰς ὁ βασι-
λεὺς μὲν αὐτὸν καὶ τὸν πεπορευμένην τὴν ἀρχιερέως αὐτῆς
ἀφάσσειν σίμωνα τὸν βασιλῆος. κατὰ δὲ μεταστάν-
τον θυγατρὸς ἐπεστυμμένην γῆραι. ἐν τούτῳ δὲ καὶ
βασιλεὺς ἐκ ῥώμης ἀπαλῶντος ἀντιπατρίαν παρὰ,
καὶ βασιλῆος, ἀφίπτοι φάρμακον κομίζων, δι-
σῇ τῇ αὐτῇ μητρί καὶ φερεται, ὡς εἰ τὸ πεπορευ-
μένη ἀφίπτοι βασιλῆος, τούτῳ γυνὴ μετακαταστάσας
αὐτῇ. ἀφίπτοι καὶ γράμματα ὡς τῇ ἐκ ῥώμης φι-
λων τῇ ἡρώδῃ, καὶ ὑπαρχεῖν ἀντιπατρίαν, ὅτι κατη-
ργεῖται ἀρχιερέως καὶ φιλόπαις συγκοίμῃ, ὡς δὲ τῇ
δὲ ἀλλοίῃ τῇ πατρίαν ὅτι σφαγῇ τῇ αὐτῇ ἀρι-
στειλὸν καὶ ἀλῆκαρον, δὲ οὐκ οὐδὲ καὶ αὐτῷ λαμ-
βάνον. ἡ δὲ γυνὴ καὶ ἐκαλοῦντο ὑπὸ φάρμακον, ὡς
ἐφ' ἐτέρῃς, ἀλλ' ὅτι καὶ κακῶς πεπορευμένης ἀφίπτοι
τῆς κλήσεως αὐτῇ γινώσκῃ. ταῦτα δὲ μακάριον με-
δίστων οἱ φίλοι τῇ ἀντιπατρίαν συνίπτοι. γράφει
δὲ καὶ αὐτὸς ἀντιπατρίαν τῇ πατρίαν αὐτῇ ὅτι
μερίστας τῇ αὐτῇ, καὶ παντελῶς ἀπαλλάσσει φα-
σκειν αὐτῇ μερίστας, τῇ δὲ λόγον τῇ ἡλικίᾳ τὴν
ἀφίπτοι ποικίλῃ. αὐτὸς δὲ δὲ ὡς αὐτῇ ὡς ἀφίπτοι
ἡ γυνὴ, καὶ αὐτῇ διαπατρίαν τῇ ἀφίπτοι ἀνδρῶν
ἐγὼ δὲ, καὶ αὐτῇ ἀφίπτοι τὰς ἀφίπτοι ὡς ἀφίπτοι
καὶ αὐτῇ κακῶς πεπορευμένης ἀφίπτοι ἐπὶ, οὐδὲν
αὐτῇ δὲ ὡς ἀφίπτοι ἀφίπτοι δὲ ὡς ἀφίπτοι καὶ φυ-
λακῇ τῇ ὡς, καὶ αὐτῇ ἀφίπτοι τὸ πεπορευ-
μένη ἀφίπτοι. ὡς δὲ ὡς ἀφίπτοι καὶ αὐτῇ τῇ αὐτῇ,
περίστας τῇ ἀφίπτοι ἀφίπτοι κατὰ.

ἑρμῆς.

ὡς ἀφίπτοι καὶ κατὰ τῇ ἀφίπτοι ἀφίπτοι.

Ἡρώδης δὲ ἀντιπατρίαν γυναικὸς πεπορευ-
μένης αὐ-
τὸν ὡς τὰ πάντα ὅτι καὶ ἀφίπτοι ἀφίπτοι
τῇ ἀφίπτοι ἐκ τῇ, ὅτι ἀφίπτοι τὴν ὡς
ἀφίπτοι κατὰ μὴ βασιλῆος εἰς τὴν ὡς, καὶ αὐτῇ ἀφίπτοι

A cum & curandum venisti, morus ille, & ad
pietatem flexus tua benevolentia, me accita,
ὁ vxor, inquit, circunuenit me Antipater, dum
pestiferis consiliis & veneficis ministeriis suū
patrem meum fratrem appetit. Nunc igitur
quandoquidem in germano nihil pietati, qua
hactenus erga me vltus est video decedere, &
mihi instare vitæ terminum; age ne fratri-
dali animo manes maiorum contaminem, me
inspectante venenum illud exure. tum se sine
B mora prolatum iuxta viri mandatum concre-
masse, paulo seruato vt si post mariti mortem
rex eam tractare veller durius, possit ei neces-
sitati occurrere. Hæc elocuta venenum quo-
que vnâ cum pyxide in medium protulit. Post
hæc alter Antiphili frater & communis eo-
rum mater per tormenta idem fateri coacti
sunt, pyxidem etiam agnoscendo. Accula-
batur autem etiam pontificis filia regis vxor,
quasi secretorum horum omnium participes,
C sed conscienciam diffimulans. quapropter &
ipsam rex abiecit, & filium eius è testamen-
to deleuit, vbi successor destinatus fuerat. So-
cero quoque Simoni Boethi filio sacerdotio
priuato surrogauit Matthiam Theophili fi-
lium Hierosolimitani genere. Interim Româ
venit Bathyllus libertus Antipatri, & subie-
ctus quæstionibus factus est attulisse se vene-
num quod daret patroni sui matri & Pherore,
vt si prius illud parum fuisset efficax, hoc pos-
D teriore Herodem aggredierentur. Simulque
venerunt ad regem ab amicis Romæ degenti-
bus literæ, instinctu Antipatri scriptæ, in qui-
bus Archelaus & Philippus accusabatur, quodd
crebrò crimen patris refricarent de cæde Ale-
xandri ac Aristobuli, miserarenturque fatum
germanorum innocentium, iam enim & ipsi
reuocabantur in patriam, non ob aliud quam
vt euocati fratrum interitus accessio fierent.
hæc autem amici in Antipatri gratiam facie-
E bant, magnis ab eo corrupti mercedibus: qui
etiam per se patri scripsit de adolescentibus,
quasi eos excusâs, & verba eorum ætati impu-
tans. Ipse interim decertabat contra Syllæum,
& primatum colebat amicitias, comparatis
vatis ornamentis ducentorum talentorum
prelio. Mirum autem est, quodd cum per se-
ptem menses ante eius reditum tam multa cõ-
tra eum in ludæam mora sint, nihil eorum
ad eius notitiam perlatum sit. In causa erat
F partim diligens itinerum obseruatio, & via-
rum custodia: partim populare hominum in
Antipatrum odium. nemo enim erat qui suo
periculo illius incolumitatem vellet quærere.

CAP. VII.

*Antipater capitis damnatus in vincula
coniciuntur.*

G Cæterum Herodes ad Antipatri litteras, VI.
quibus significarat rebus ex sententia per-
actis breui se reditum in patriam, dissimulata
ira insidiosè rescripsit, properaret ne quid sibi
per eius absentiâ quod nollet accidere. Simulq;

ἡδονῇ τε τὸν θάνατον οἶσιν, καὶ τιμωρίαν ἑαυτῶν
ἐπιβάνους, ὅθεν τὸ μὴ ἐπ' ἀδίκους ἔργους, ἀλλὰ φι-
λίας τῷ δόσθου μέλλει συνείσθαι τὸ ἐφομιλῆσαι
αὐτῶν. καὶ οἱ υἱοὶ ταῦτα πάντες ἔλαβον οὐδὲν ἐλλείπον-
σιν. τῇ πόλει δὲ ἡ πόλις ἦν ἡ πόλις, καὶ οἱ υἱοὶ ἡ πόλις
ἔργον ποιεῖν οὐκ ἀπεδέχοντο. βασιλεὺς δὲ αὐτοὺς
καταδύνας, ὅθεν ἐπὶ μὲν εἰς ἱερουσόταν, καλέσας ἱε-
ραίων τοὺς ἐν πόλει. καὶ ὡς ἀνέστησαν, ὅθεν ἐκκλη-
σιάσας εἰς τὸ αὐτὸ διατρεῖν ἐπὶ κληιδίου καί μιν
ἀδυναμία τῷ ἑαυτοῦ, ἡ πόλις ἀγωνισθῆναι τε ἐφ' ὅσον ἀπ-
εισῆσαν ἐπ' αὐτοὺς γαργυρῶν ἀνελθόντες, καὶ ἡ πόλις
τὴν κατασκόπῳ ὡς μεγάλοις τέλει τοὺς αὐτοὺς γυμνο-
το, μὴ δυνάμεντες εἶτα εἰς ἑαυτὸν εἰκοστήν τε ἡ πόλις
σαμωναίου ἐν οἷς ἐβασίλευον τοῖον δὲ π ἐπὶ τιμῇ
πορεύει τῷ θιού. κοσμήσας δὲ καὶ ἀναστρέψας ἀξιο-
λόγους. αὐτὸν δὲ ἐλπίδα μὲν αὐτῶν γυμνάσαι καὶ μετὰ
θάνατον καταλείψει τὴν μνήμην τῶν αὐτῶν καὶ δι-
κλῆσαι. κατὰ δὲ αὐτῶν, διότι μὴ δὲ ζῶντα ὑβρίζον
ὑπόχοντο εἰς αὐτὸν, ἀλλ' ἡ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις
ὑβρίζει ἡ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις
ἡ πόλις. καὶ κατὰ αὐτῶν ὑβρίζοντα: τὴν ποιεῖν, λόγῳ
μὲν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ θείᾳ δὲ ἡ πόλις ὅθεν ὅθεν ὅθεν
ἡ πόλις. οἱ δὲ ὅθεν τὴν ὁμότητα αὐτῶν μὴ δὲ
καὶ κατὰ αὐτῶν ὅθεν ἀρξίως εἰς πορεύονται τιμωρίας,
οὐτε γὰρ μὴ ἔφασκεν αὐτὰ πορεύονται τῇ αὐτῶν, φά-
νεται τε αὐτοὺς οὐκ ἀπὸ λαγυμένων κολάσας αὐτὰ
ἡ πόλις. οἱ δὲ τοὺς μὲν ἄλλους πορεύονται ἡ πόλις. ματθίας
δὲ τὸν ἀρχιερέα παύσας ἡ πόλις ὡς αἶπον ἡ πόλις
τοῦτον γαργυρῶν, κατὰ δὲ ἡ πόλις ἀρχιερέα, ἀλλὰ
φὸν γυναικὸς τῆς αὐτῆς. ἐπὶ δὲ τῇ ματθίου τοῦτου ἡ
πορεύονται, συμβαίνει καὶ ἡ πόλις ἀρχιερέα κατὰ τὴν
πορεύονται μίαν ἡ πόλις, ἡ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις. αἶ-
πια δὲ ὅθεν ἡ πόλις. ὁ ματθίας ἡ πόλις ἐν νυκτὶ τῇ
φειδῶν εἰς ἡ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις, ὅθεν ὅθεν ὅθεν
ἡ πόλις ὡς μὴ ἡ πόλις γυναικὶ. καὶ ὅθεν τὴν οὐ δυναμένη ἡ
πορεύονται, ἡ πόλις ὁ τὸν ἡ πόλις συνεισέσται αὐτῶν
συγγυῆς ὡς. ἡ πόλις δὲ, τὸν τε ματθίαν ἐπιπαύκει
τῆς ἀρχιερεωςίας, καὶ τὸν ἡ πόλις ματθίαν ὅς ἐστι γάρ-
κλειτὸν εἶσιν καὶ ἀδελφὸς ἐν τῇ πόλις ἡ πόλις ἡ πόλις
ζῶντας. καὶ ἡ πόλις δὲ τῇ αὐτῇ νυκτὶ ὅθεν ἡ πόλις. ἡ
πορεύονται δὲ μερίζοντας ἡ πόλις ἐν πικραίνετο, δὴ τὴν
πορεύονται ἐν πορεύονται τοῦ θιού. πῦρ μὲν
γὰρ καὶ τὸν ἡ πόλις, οὐδὲ πολλὰ ἡ πόλις τοὺς ἐπὶ
φωμῶν τοὺς φειδῶν, ὅθεν τὴν τοὺς ἐν τοὺς πορεύονται
πῦρ τὴν ἡ πόλις. ἐπὶ δὲ τῇ πόλις δὲ τῇ πόλις
τὴν ἡ πόλις αὐτῶν. οἱ γὰρ ἡ πόλις οὐχ ὑπογυγνῶν. καὶ
ἐλπίδας τῇ πόλις ἐν πορεύονται καὶ μέγιστα τοῦ καίρου δει-
νὰ ἀλγηδόνες. καὶ φλέγμα ὑγρὸν πορεύονται πορεύονται
καὶ διαγῆς. ὡς ἀποκρίσας δὲ καὶ πορεύονται τὴν πόλις
καὶ πορεύονται. καὶ μὲν καὶ τοῦ αἰσίου σῆψας σκώληκας
ἐμπούσας πιδύματα δὲ ὅθεν ἡ πόλις ἡ πόλις καὶ αὐτῇ λίσας
ἀνδρὸς ἀλγηδόνες τε τῶν ἀποθού, καὶ τῶν πυκνῶν τοῦ
αἵματος. ἡ πόλις ἡ πόλις τε πορεύονται ἡ πόλις ἡ πόλις
οὐχ ὑπογυγνῶν πορεύονται ἡ πόλις. ἐλπίδας οὐδὲν ὑπο-
γυγνῶν πορεύονται, καὶ οἱ ταῦτα πορεύονται πορεύονται
πορεύονται, πορεύονται πολλὰ διασκόβει ταῦτα ὁ θιός εἰς
πορεύονται ὡς. ἡ πόλις βασιλεὺς. καὶ πῦρ δὲ μερίζοντας ἡ πόλις
πορεύονται ὡς. ἡ πόλις βασιλεὺς. καὶ πῦρ δὲ μερίζοντας ἡ πόλις
πορεύονται ὡς. ἡ πόλις βασιλεὺς. καὶ πῦρ δὲ μερίζοντας ἡ πόλις

A nec recusamus mortem ac supplicium quod-
cunque nobis intuleris, conficij nos non ob
maleficium, sed pietatis causa hæc perferi. Hæc
illi non minorem animo quàm verbis præfe-
rentes fortitudinem, æquè tum ad constanter
patiendum alacres, atque antè ad fortiter agen-
dum fuerant. Eos rex victos misit Hierichun-
tem: moxque accitis iudeorum primoribus in
concionem eorum lectica ob imbecillitatem
delatus, cœpit commemorare labores suos ex-
haustos pro republica, tum instauratum tem-
plum impendiis ingentibus, quale opus per
CXXV. annos nemo Asamonæorum regum
ad honorem Dei valuisset perficere. nec extru-
ctum id tantùm à se, verùm etiam ornatum
votivis muneribus ac donariis templo dignif-
simis. ob hæc facta sperasse se vel post obi-
tum sempiternam, & memoriam, & gloriam.
nunc proh nefas viuo etiam ac superstiti pro
beneficiis reponi iniuriam: & medio die in-
spectante multitudine sua dona factata vio-
lariac detrahi: quæ iniuria licet in ipsum in-
tentata, re tamen vera ad Deum magis perti-
neat, cuius sacra compilata sint. Tum hono-
ratioribus quiqueveriti crudelitatem eius, ne
fortè efferatus in se quoque graviùs animadu-
erteret, negauerunt hæc facta ex ipsorum
sententia, viderique sibi, admissam esse rem di-
gnam supplicio. Ille in cæteros mitior, Mat-
thiæ pontifici ademit sacerdotium, quasi non
D alieno ab hoc consilio, eique successorem de-
dit fratrem vxoris suæ Ioazarum. Huius Mat-
thiæ pontificatu accidit etiam alium pontifi-
cem ad vnam diem substitui, qua iudei popu-
lariter ieiunium celebrant. Nam Matthias ea
nocte quæ præcedebat diem ieiunij, visus est
sibi per somnum cum vxore congredi: & cum
ob hoc ad rem diuinam faciendam non esset
idoneus, Iosephus Ellemi filius adiutor vica-
rius propter cognationem ei datus est. Cæte-
rum Herodes post multatum Matthiam sa-
cerdotio, alterum Matthiam seditionis au-
torem eiusque socios viuos exussit: in quam
noctem etiam defectus lunæ incidit. Regi ve-
IX. rò morbus factus est grauior, pœnam impie-
tatis exigente numine. lento enim calore tor-
rebatur, qui non tam externo tactu deprehen-
deretur, quàm intus popularetur viscera. ad-
erat & vehemens voracitas, cui necesse esset
continuo cibos suggerere: simulque vexabatur
intestinatorum exulceratione & colicis passio-
nibus. pedes tumebant phlegmate humido &
pellucido, similiterque inguina. ipsa quo-
que verenda putrefacta scatebant vermiculis,
accedente fœda nec minus molesta tentigine,
non sine fœtore grauissimo. super hæc omnia
neruorum contractione laborabat & difficul-
tate anhelitus. Quamobrem constans erat in-
ter viros diuinos & fatidicos opinio, regē lætè
tot modis pietatis Deo pœnas expendere. Qui
tamen grauiùs affligeretur, quàm vt videretur
posse morbo perferendo sufficere, tamen eua-
surum se sperabat, accersendis medicis inten-
tus, & medicamentis conquirendis vndique.

profectus etiam ultra Iordanem fluvium, calidis aquis se fouebat apud Calliroen, quæ præter vim medicam poru quoque iucundæ sunt. Hæ aquæ in lacum bituminis feracem effluunt. ibi de medicorum consilio immisus, fouendus in refectum oleo solium, visus est illis iam agere animam. quare exorta comploratione familiarium excitatus & ad se reuersus, nullamque amplius salutis spem superesse intelligens, donarium militibus quinquagenas drachmas iussit distribui: magna deinde liberalitate vsus in duces atque amicos, rursû Hierichuntem reuersus est: vbi atra bile prægrauante eò immanitatis prolapsus est, vt facinus animo conciperet longè atrocissimum. Nam cum è tota ditione nobiliores Iudæorum ad eum conuenissent, euocati minaci edicto pœnam capitis intentante non parentibus, infensus ex æquo siue fontibus seu innoxiiis, vniuersos conclusit in circo. accita deinde Salome sorore maritoque eius Alexa, ait instare sibi terminum vitæ, succumbenti tantis doloribus: quod quidem ferendum esse, quando iuxta communem mortalium sortem accideret. illud permolestum esse, si carendum sit extremo honore luctus, qui debeatur regibus. nõ enim ignoram sibi esse Iudæorum mentem, quodd optatam suam mortem lætis accepturi sunt animis, quandoquidem vel à viuente etiã tum non abstinuissent contumelias: sed illorum esse officij, lætamen aliquod præsentis huius doloris decernere. nam si assensum consilio suo præbeant, fore suum funus longè quã aliorum regum honoratius, & manibus suis gratius, omnibus per totam ditionem non fictæ lugentibus. Ergo quamprimùm viderint se exhalasse animam, debere eos clausam Circo nobilium multitudinem cingere militibus, ignorantibus etiam tum suum obitum, non prius vulgandum quàm mādaturum executi sint, iubere deinde vt circumuentos vnà omnes iaculis configerent. Quibus hoc modo cæsis duplicem se eis habiturum gratiam, vel quodd mandatorum fuerint memores, vel quodd obitum suum publico luctu honorauerint. Hæc ille cum lacrymis lamentabundus cognatos per mutuam fidem ac beneuolentiam perque omnia sacra obtestabatur, ne se extremo hoc honore fraudatum vellent, eis contra pollicentibus daturos se operam vt cuncta iuxta ipsius mandatum fierent. Nunc sanè etiam si quis præteritã eius in cognatos sœuitiam tribuere vellet pro incolumitate & securitate sollicitudini, ex hac certè nouissima eius voluntate deprehendere potest, quàm inhumano animo præditus fuerit: quandoquidem iam iam è vita discessurus curabat vt ex singulis familiaribus vno aliquo sublato, totam gentem in luctum & carissimorum desiderium coniiceret, nec læsus à quoquam eorum, nec valens eis quicquam obicere: cum hi quibus vllum est virtutis studium, etiam inimicis tali suo tempore odia remittere soleant.

ὡς τὸ ἐπὶ τοῖς ἐγκλήμασι κατηργείας αὐτὸν γυμνῶντες, εὐαδόντων οἷς ἀποσπείσιν ἀρετῆς καὶ ἀρετῆς τοῖς ἐν δίκῃ ἐχθροῖς γιγνόντας τοῖσι δὲ κακοῖς τὰ μίση κατὰ τὴν δίκαν.

A ποταμόν τι περάσας ἰορδαίνῳ, θερμοῖς τοῖς κατὰ καλλιερίῳ αὐτὸν παρίδδου, ἅπτερ σὺν τῇ ἐς πάντ' ἀρετῇ καὶ πότμῳ ὄσιν. ἔξεισι δὲ τὸ ὕδωρ τῷ ἐν λίμνῳ τῷ ἀσφαλτοφόρῳ λεγομένῳ. κἀνταῦθα τοῖς ἰατροῖς δοκῆσαν ὡς τε ἀναθάλασσει αὐτὸν, καὶ θαλάσῃ ἐν πύλῳ ἐλαίου πλείον, δόξαν μεταστάντος ἐκποιήσιν αὐτοῖς. ἤν δὲ οἰκατῆρ οἰκωγῇ χρωμένῳ ἀεινεύκων, καὶ μηδ' ἰὺ πῖνα ἀμφὶ τῷ σπασμομάτου ἐλπίδα ἔχων, τοῖς στραπῶτασι ἀπὸ πεντήκοντα δραχμῶν ἐκείνῳ καλῶς ἐνιενθῆναι. πολλὰ δὲ καὶ τοῖς ἡμέτεροι αὐτὸν ἐφίλοις τοῖς αὐτῷ ἰδωρίτο, καὶ παρὼν αὐτοῖς ἐπὶ ἰσχυροῦς. μάλα γὰρ τὴν χολὴν αὐτὸν ἔρξ' ἐπὶ πᾶσι ἐξαργυρήσας, ὡς τε δὲ τελευτῇ, ἀεὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἐπαινεῖν. ἀφικομένων τε στρατῶν καὶ αὐτῷ ἐν δαίμον ἀδρῶν πάντος τῷ ἔθνῳ ὅπου ποτ' ἀξιολόγων, πολλοὶ δὲ ἐγγόντο ὡς τῷ πάντος ἔθνῳ κατακεκλημμένου, καὶ πάντων ἀπερσασμένων τῷ ἔθνῳ καὶ τοῖς, εἰς δὲ θάνατον ἰὺ ἀνακείμενα τοῖς ἀλογήτοις τ' ἐθελῶν, ἐμμενομένου πᾶσι τῷ βασιλείῳ ὁμοίως τοῖς τῷ αὐτοῖς ἐπαρχαῖσι αἰτίαι, συλλέξας αὐτοῖς πάντας ἐν τῷ ἰσχυροῦς. τῷ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῖς σπλάχνῳ καὶ τὸν ἀδρῶν αὐτοῖς ἀλεξῶν μεταπέμψας, τὴν ἔξωθεν μὲν, ἐπὶ ἰσχυροῦς, ἐπὶ ποσὶν δὲ τῷ ἀλγυρήσων αὐτὸν ἀειχρυσῶν. καὶ τὸ δὲ μὲν οἷόν τε καὶ πᾶσι φίλοι ὄντα γράειν. ὁλοφύρῳ δὲ ἀσπείρον καὶ πένθος ἐν δὲ ὅποιον ἐπὶ βασιλεῖ ἀπερσαστο αὐτῷ, μέλῃσι αὐτοῖς λυπηρὸν ἔσθ'. οὐ γὰρ ἐποσκοποῦν τίς ἰουδαίων ἔχνοιαν, ὡς δὲ καὶ αὐτοῖς καὶ πάντων καὶ χρεῖσιν ὁ θάνατος αὐτοῖς, ὅς τε καὶ ἔσθ' ἐπὶ ἀποσπείρον ἐπὶ γάλα καὶ ὄσιν τῷ αὐτοῖς ἀποσπείρον μὲν. ἔργον δὲ ἅπα ἐκείνῳ ἔσθ', κοῦφισι τὰ αὐτοῖς ψηφισαδῶν τῷ ἐπὶ τοῖσι δὲ ἀλγυρῶν. τὰ αὐτὰ γὰρ δὲ φερόμεν δὲ τῇ αὐτοῖς μὴ ἀπειπαμμένων μέγαν αὐτοῖς τὸν ἐπιτάφιον γήμειναι, καὶ ὅτι οὐδ' ἀλλων βασιλέων, καὶ πένθος ὅς τε ἔθνῳ ἀπαντος ἐκ ψυχῆς ὁλοφύρῳ ἐπὶ παρὶς καὶ γάλαπ αὐτοῖς. ἐπὶ οὐδ' ἀποσπείρον τῷ ψυχῇ ἀφείκας αὐτὸν, πορρῶσας τῷ ἰσχυροῦς τὸ στρατωτικὸν ἀγροῦς ἐπὶ τὸν θάνατον αὐτοῖς, μὴ γὰρ ἀρετέρον ἐν τοῖς πολλοῖς ἐξενεγκῆν ἢ τὰ δὲ ἀρετῇ, καλῶς ἐν ἀποσπείρον τοῖς ἐκπερσασμένων καὶ πάντας τῷ αὐτοῖς ἀειχρυσῶν τὸν τέρπον διχρόν αὐτὸν οὐχ ἀμείνισαντας τῷ ἀφρονοῦντος, κυρῶν τῷ ἐπὶ ἀπείκας αὐτοῖς μάλλον ἰσχυρῶν, καὶ τῷ πένθῳ ἀξιολόγῳ τῷ ἐπὶ αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν μὲν ἀκρύως ποτὶ αὐτοῖς, καὶ τῷ συγγυροῖς τῷ αὐτοῖς αὐτοῖς καὶ πᾶσι τοῦ θύου ἀποσπείρον, ἐπὶ αὐτοῖς μὴ ἢ καλῶς ἀξίαν. καὶ αὐτοῖς ὁμοῦς αὐτοῖς ἀφείκας. κατὰ τὸν δὲ αὐτοῖς τῷ ἔθνῳ αὐτοῖς τοῦ ἀφείκας, καὶ ὅτι τὰ ἀφείκας ἤρεσκον, ὡς ὑπὸ τοῦ φιλοζωῶν ἀφείκας τὰ ἐν τοῖς συγγυροῖς ἀφείκας, ἐκ γὰρ τῷ ἀφείκας οὐδὲν ἀφείκας ἐσφαιρμένῳ, εἰς καὶ ἀπὸν τοῦ βίου ἀφείκας εἰς ὡς ἐν πένθῳ καὶ ἐρημίᾳ τῷ φιλοζωῶν τὸ πᾶν κατὰ τὸν ἔθνος, ἐπὶ αὐτοῖς ἐκείνῳ καλῶς ἀφείκας, μηδὲν ἀφείκας μὴ τε ἐν αὐτοῖς ἀφείκας, καὶ αὐτοῖς ἀφείκας.

[illegible]

Κατάλογος:

Πρώτου τελευτή, ὅτε θύει καὶ πέφει.

[illegible]

D Vm hæc mandata cognatis dat, superueniunt à Roma literæ, à legatis missis ad Cæsarem: quarum summa erat, Acmen ab irato Cæsare occisam esse; propter locatam Antipatro operam: ipsumque Antipatrum relinqui arbitrio & regis & patris: siue in exilium vellent eum pellerè, siue capite plectere.

B His auditis Herodes paululū recreatus est voluptate nunciij pœnæ Acmen, & permissæ sibi potestatis liberè statuendi de filio: mox repetitur graui dolore, cibi tamen avidus, malum simul & cultellum poposcit. Solebat enim & antea per se repurgatum paulatim incidendo comedere. tunc verò circumspiciebat ferire se ipsum cupiens: perpetrassèque facinus, ni Achiabus nepos idum præueniens clamore sublato cohibuisset eius dexteram: mórque denud luctus cum trepidatione ac tumultu occupauit palatium, quasi rege iam agente animam: quem strepitum ubi perleussit Antipater, rarus patrem verè vitam finisse, spem cœcepit fore vt solutus vinculis sine difficultate regnum acciperet, corpisque cum custode carceris de missione agere, multa & in præsens & in futurum post acquisitam potestatem pollicens. ille verò adco non parauit, vt mox conatus eius regi renunciaret, vtque sollicitatus ab eo ostentato præmio. Tum Herodes qui iam antè malè affectus erat ega filium, postquam audiuit custodem carceris, exclamans præ indignatione: & caput libimet verberans, quamuis morti proximus erexit se in cubitum, iussitque vnum è satellitio sine mora eum occidere, & corpus obscuro condi in castello Hyrcanio.

CAP. X.

Herodis mors, testamentum et funeratio.

Deinde murata voluntate mutavit etiam testamentum. Antipatram enim quæ prioribus tabulis regni successorem destinaverat, Galilææ simul ac Perææ tetrarchiam constituit. regnum verò Archelæo largitus, Trachoniticam, Gauloniticam, Bataniam, & Paneada regiones tetrarchiæ nomine assignavit Philippo filio, germano fratri Archelæi, Iamniæ autem, Axotum & Phasaelidæ Salomæ sorori suæ attribuit, & argenti signati quingenta millia. habita est & cæterorum cognatorum ratio. abundèque prospectum singulis legenda pecunia & redditibus annuis. Cæsari quoque legavit argenti signati ceteris cetera millia, præterque sua vasa tam aurea quàm argentea, magnamque vasis præciosæ numerum. Inter hæc Cæsaris uxori, & quibusdā amicis quinqueagies cetera millia. His ita ordinatis quinta die postquam Antipatram filium occidit, vita decessit. post detrusam regno Antigoni anno trigesimo quarto, ex quo autem à Romanis rex declaratus est anno x x x v i l v i i i omnes

ἐπειδὴ ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ βασιλεύσει μετ' ἐμὲ ἀδελφεὸς
ἔσται ὑποδάδου μου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μου

memores, dum inimicos lædere cupiūt. & cū multi ad eos à rege mitterentur, qui partim ipsius nomine, partim ex sua persona verbis sedarent turbidos, neminē audire sustinebāt, sed ad maiorem irā accendebātur, ausuri aliquid si maior accessisset numerus. Cūque festum instaret quo patriū Iudæis est vesci nō fermentatis panibus (Pascha vocant, monumentum veteris ex Ægypto effugij, quo summa alacritate maiorem solito populus macat victimarum numerum, & infinita turba, nonnullique etiam extra regionis terminos habitantes confluunt religionis gratia) seditiosi deploratores legis doctorum Iudæ ac Matthiæ conglobati in templo permanebant, non deficiente victu quem illos non pudebat mendicatio quærere. Tum Archelaus veritus ne ad grauius aliquid eorum insolentia procederet, mittit tribunum cū cohorte, qui compescerent homines, priusquā cetera turba huius furoris inficeretur contagio. & si quorum emineret in concienda seditione ferocia, illos vt ad se adducerent. In hos turbatores illi clamoribus & hortatibus plebem exasperauerunt, & ferientes saxis plebsque occiderunt: tribunus cum paucis effugerunt saucij. quo perpetrato rursum sacris operati sunt. Archelaus portò de rerum summa periclitari sibi visus est, ni plebis impetum illum retunderet. itaque totum exercitum in eos immittit, simulque equites, qui & aduenas prohiberent occupantibus templum succurrere, & quotquot ex eis peditum euasissent, iam in tuto se existimantes ferro exciperent. ab his equitibus ad tria millia virorum cæsa sunt, reliqui fuga se in proximos montes receperunt. Archelaus autem per præconem edixit, vt omnes in sua discederent. illi metus grauioris mali festiuitate relicta abierunt, quamuis audaces & sine disciplina homines. Tum Archelaus ad mare descendit vnā cum matre sua, ducens secum Nicolaum & Ptolemæum, multosque ex amicis alios, & familia & regno cōmissis Philippi fratris sui fidei. Simul etiam profecta est Salome Herodis soror, ducens secum suam progeniem. alij quoque ex cognatis sequebantur multi, quasi collaboraturi pro paranda regia dignitate Archelao, re autem vera obnixuri ei potius, & præcipuè perpetratum in templo facinus incusaturi. Cū hoc comitatu eunti occurrit apud Cæsaream Sabinus procurator Cæsaris in Syria, in Iudæam properans ad afferuandam Herodis pecuniam, quem Varus commodum interueniens retinuit: aderat enim ab Archelao accersitus per Ptolemæum, ita ille in præsidis gratiam neque arces occupauit in Iudæa, neque thesauros obsignauit regio, omnia relinquens in potestate Archelai, tantisper donec Cæsar de his aliquid statueret: & hæc pollicitus mansit Cæsareæ. Sed postquam alter Romam nauigauit,

XIV.

καὶ οὕτως ἐπὶ τῷ ἐν Συρίᾳ στρατοῦ, εἰς ἰουδαίαν ὡρμημένος ἐπὶ φυλακῇ τῷ ἡρώδου χρηματίσας, καὶ αὐτὸν τῆς ἐπὶ τοῖς δόμοις ἔχειν ὁ οὐαρος παρελθὼν. ὁ δὲ τὸ πτολεμαίου ματαίημα πῶς ὑπὸ ἀρχαίου παρῶν. καὶ οὐδὲρ σαβίνος χειρίζομενος, οὐτε τὰς ἀκρας ὅσαι γε ἐν τοῖς ἰουδαίοις ἦσαν παρὰ λαβὴν, οὐτε τοὺς θησαυροὺς κατασημειώσας, εἴα δι' ἔχον ἀρχαίου μέχρι καὶ ἀφ' ὧν δέξιντο πρὸς αὐτοῦ, καὶ ἔμεινεν ἐν τῇ καμαρῇ, τῇ ὑποχούμενος. ἐπεὶ δὲ ἐκπλεῖ μὲν ἐπὶ τῷ ῥώμης ἀρχαίου, οὐδὲρ

A ὑπὸ αὐτῷ, περὶ δὲ τῶν ἀμαθῶν, καὶ ἔπειτα ὑποπὶ δι-
 θύνῃ ὑπερβολῆς αὐτῷ χρονοδότης τῆς ὥσθ' ἡμέρας ἡ-
 θυνῆς ἐκ τῆς πτωχότητος τοῦ ἐχθροῦ δουλοῦτος
 αὐτοῖς. πολλὰ δὲ ὑπὸ ἀρχαίου πτωχομένων οἱ δὲ ἄλ-
 λ' ἔχουσιν αὐτοῖς, τῷ δὲ οὐχ ὑπὸ ἐκείνου. γνώμη δὲ τῇ
 αὐτῷ δοκεῖν περιόντων ὅπως εἰς τὸ πτωχὸν πρὸς κα-
 τήσονται αὐτοῖς, οὐδὲν ἔτι λυέσθαι τοῖς ἐπὶ. ἀνέ-
 στας τε ἡ λίσσας ὀργὴν χρονοδότην. φανερὸν δὲ ἦσαν ἐπὶ
 μέγα αὐξήσαντες τῶν γὰρ πλῆθος ἐπισυβρυχό-
 τ' αὐτοῖς. ἐκείνης δὲ κατὰ τὸν δὲ τὸν κατὰ τὸν ὅρ-
 τος ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἄλ' ἔχουσιν περὶ τῶν πατέρων, (φά-
 σκα δὲ ἡ ἐρητὴ καλεῖται, ὑπομνημα ὅσα τῆς ἐξ ἀ-
 γνῆτος ἀπέρχονται αὐτῷ χρονοδότης, καὶ θύουσιν αὐ-
 τῷ πτωχότητος, πλῆθος τὸ μείων ὡς οὐκ ἄλλ' κα-
 τὰ πῶς ἐν αὐτοῖς νόμιμον, κατεῖται δὲ πλῆθος
 ἀνέριθμητον ἐκ τῆς χάριτος, ἥδη δὲ καὶ ἐκ τῆς ὑπερ-
 ρίας ἐπὶ θρησκείᾳ τῷ θεῷ) καὶ οἱ ἰουδαῖοι αὐτοῖς
 πρὸς τὸν ἰουδαῖον καὶ ματθίαν ἐξηγητὰς τῶν νόμων ὁ-
 δουμένους, συστάντες ἐν τῇ ἰερῇ τρωφῇς νύπορτα
 τοῖς σπασίωτας οὐκ ἐν μετ' ἀγαθῶν μεταστῆναι αὐ-
 τοῖς. καὶ δέσας ἀρχαίου μηκέτι δ' ἐνὸν βλαστήσῃ
 αὐτῷ τῇ ὑποπείᾳ, πῶς περὶ αὐτοῦ τὸ ὅλον τῷ χρίσ-
 τῷ τε τῷ ὁρμῶν τῷ ἐκείνου κατὰ τὸν πᾶν-
 τα ὁμιλοῦν τῷ μαριώδους αὐτῶν μὴ πλῆθος κατὰ τὸν ὅλον
 καὶ εἰ πῶς δὲ δηλοῖ πολλοὶ τῷ ἄλλων κατὰ τὸν ὅλον.
 D πτωχότητος τῷ σπασίωται, ἔσ' αὐτὸν ἀγαθῶν. ἐπὶ
 νύποτος οἱ σπασίωται τῷ ἐξηγητῷ, καὶ τὸ πλῆθος ἐξ ἀ-
 γνῆτος, βοῇ καὶ δὲ καλεῖται σπασίωται. ὡρμη-
 σάν τε ἐπὶ τοῖς ἐκείνων, καὶ ὡρμησάντες κατὰ
 λαδούσι τοῖς πλείους αὐτῶν. ὁλίγοι δὲ πῶς καὶ ὁ χ-
 λίαρχος τραυματίας διέφυγον. καὶ τοῖς ὡρμησάντες
 πτωχότητος δὲ χρονοδότης αὐτοῖς ἡ θυσία ἡ. ἀρχαίου
 δὲ ἀπορροὶ ἐδύκει σπασίωται τὰ πάντα, μὴ οὐκ ἀν-
 κέσθαι τῶν ἐπὶ τοῖς δὲ ὁρμῶν τῆς πλῆθους. ἐκ-
 πέμψει δὲ πᾶν τὸ στρατόπεδον, καὶ τοῖς ἰπποῖς οἱ
 τοῖς δὲ αὐτοῖς ὁρμησάντες καλεῖται τοῖς κατὰ τὸ ἰε-
 ρὸν βοηθῆναι, καὶ τοῖς ἐκείνων τῶν πᾶν τῶν πᾶν δὲ
 χρονοδότης ἀνελθόντες ἡ ἀσφαλείᾳ ἡδη πιστευόμενος.
 καὶ εἰς μὲν τῶν ἰουδαίων ἀφ' ὧν ἐκτείναν οἱ ἰπποῖς. τὸ
 δὲ λοιπὸν ὡς τὸ ἐπὶ ὅρη τὰ πλῆθος ἰόντες. ἐκέρυσσε
 δι' ἀρχαίου ἀναχωρεῖν ἐπὶ τὰ αὐτῶν πᾶσιν. οἱ δὲ
 ἀπῆσαν τῶν ἰουδαίων κατὰ τὸν ὅλον, φέβω κακοῦ
 F μείζοντος, καὶ περὶ τρωφῆς ὅσους δὲ τὸ ἀπαίδει-
 τον. ἀρχαίου δὲ ἐπὶ θαλάσσης κατεῖται μετὰ τῆς
 μητρὸς, νικόλαος καὶ πτολεμαῖον, καὶ πολλοὺς τῷ
 φίλων ἰπαρμόν, φιλίππω τὰ δὲ λαφύρα τὰ πάντα
 ἔφθας κατὰ τὸν ὅλον τῶν οἴκου καὶ τῆς ἀρχῆς. σιωπῶντες
 δι' αὐτῶν καὶ σαλαμὴν ἡρώδου ἀδελφῇ τῶν ἰουδαίων ἀ-
 γνῆτος τῶν αὐτῶν. πολλοὶ δὲ τῷ συγγενῇ, λόγους
 μὲν ὡς σιωπῶντος ἰουδαίου τῷ ἀρχαίου ἐπὶ κτήσας
 βασιλείας, ἔργω δὲ ἀπῆσαν οἱ, καὶ μέγιστα πρὸς
 τῷ πτωχότητος ἐν τῇ ἰερῇ ποιησόμενοι κατὰ τὸν ὅλον.
 ὑποπείπει δὲ ἐν καμαρῇ τὸν ἀρχαίου σαβίνου

G

[illegible]

A alter versus Antiochiam profectus est; ipse Hierosolyma petiit; & occupauit regiam. accitis deinde præfectis artium, & regis procuratoribus, rationes reposcebat ab eis & arces sibi committi postulabat. Præfecti tamen non discesserunt à mandatis Archelai, sed omnia seruabant in ipsius aduentum integra, prætexentes ea se seruare Cæsari. Eodem tempore etiam Antipas Herodis filius Romam nauigat, parandi sibi regni spe, ad quam excitatus erat per

B Salomen, quasi Archelao præferendus, eo quod prioribus testamenti tabulis successor regni destinatus fuerit, quæ validiores deberent esse quàm illæ scriptæ postcrius. Ducebat autem secum matrem suam, & fratrem Nicolai Ptolemæum, inter amicos olim Herodis præcipuum, & tunc suis fauentem partibus: sed maximè illum ad affectandum regnum mouit Irenæus orator, vir eloquens, & diu versatus in regii negotiis. quapropter suadentibus quibusdam ut fratri cederet natu grandiori, & hæredi regni scripto in testamenti paterni tabulis, noluit patere huic consilio. qui postquam Romam peruenit, omnes cognati ad eum defecerunt, non tam ipsius amore, quàm Archelai odio, libertatem maximè cupientes; & degere sub Romano præside: quod si parum succederet, commodiorem sperantes Antipam quàm Archelau, studebāt illius partibus. quin & Sabinus scripsit Cæsari literas, in quibus accusabatur Archelaus. at ille per Ptolemæum Cæsari libellum obrulit; continentem ius suum & testamentum patris, simulque rationes pecuniarum Herodis obsignatas cum ipso anulo, atque ita euentum expectabat. qui perlectis his omnibus, Varsque ac Sabini literis, tum quantum pecuniarum esset ac annuorum reddituum, præterea quæ Antipás sibi regnum vindicans scripserat, amicos in consilium aduocat, & in his Caium Agrippæ & Iuliz filiz suæ filium, iam à se adoptatum, primum ei locum in consistorio tribuens: moxque potestatem facit dicere volentibus de præsenti negotio. Ibi tum primus orôritur Antipater Salomes filius, vir facundissimus & infensissimus Archelao, dicens eum per ludibriū nunc de regno agere, cuius potestatem iam dudum inuasisset non expectato assensu Cæsaris, dum festo die tam multos interimeret: qui etiam si essent hanc pœnam promeriti, eius tamen exigendæ ius seruandum fuisse potestati legitimæ, non ipsi usurpandum, siue regi cum iniuria Cæsaris, cuius contempsisset suffragiū, siue priuato, quod peius esset etiam. quare immeritū nunc eum ab ipso hunc sperare calculum, quem iam quārum in se fuit, ferendi eius iure priuauit. Ad hæc obiiciebat ei mutatos autoritate propria quosdam duces militiæ: quodque sedisset in regio solio, & tanquam rex quasdam causas determinasset, annuissetque postulatis populi, denique nihil non fecisset quod per Cæsarem confirmatus posset facere:

πᾶσι τοῖς ἐν βασιλῇ ἤντι κατηγόρου. οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ οὐ
 μετα γυναικὸς τῆς αὐτῆς γογγυμένον ἀγία τῆ ἀδ-
 κείν ὑπάρχει. οὐ τῇ φύσιν τοιούτως αὐτὰ γαροτότα
 ποιησάτω, ἀλλὰ τῷ βλάψῃ αὐτὸν δοκῇ ἀρχέλαον.
 τοσούτοι αὐτοῖς ἔτι βουλήν τῇ ὑβρισεύσθαι εἰς ἀ-
 δρα συγγῆν, καὶ πατρὸς μὲν δειργάτιον, συνηθεὶ δὲ
 αὐτοῖς καὶ δὲ πάντες οἰκίαις πεπολιτὺς αὐτῶν. τὰς γὰρ
 μὲν δὲ ἀδελφὰς ὑπὸ τῆς σφραγίδος τῆς γαροτότας
 βασιλῆως, καὶ κυρωτέρας τῆς γαροτότας πρὸς
 τερον, δὲ τὸ καίσαρα διαπύλιν τῆς ὁδοῦ καταλ-
 φθαι πρὸς τὴν κρείσιν τῆς ἐν αὐταῖς γαροτότας.
 μιμήσθαι τὴν οὐδαμῶς καίσαρα τὴν ὑβριν αὐτῶν,
 αἱ τῆς ἡρώδου παντοίας ἀπειλάς αὐτῶν, παρ' ὅν ἔτι
 καὶ ἐν δυνάμει, τὰ πάντα ἐπὶ ὑβριν γυναικὸς ἐπι-
 γοῖτο αὐτῆς, οὐδ' αὖτ' ἔτι πρὸς τὴν συγγῆν τοιούτων
 γαροτότων. οὐκοῦν καίσαρα τὴν αὐτῶν ὑπὸ αὐτῶν πε-
 πολιμένου τὰ πάντα καὶ φίλου καὶ συμμέλους κατα-
 λύσῃ τὰς ἀδελφὰς, ἐπὶ πῖσιν τῇ αὐτῇ γαροτότα-
 τας. οὐδὲ μιμήσθαι καίσαρα τὴν ἐκείνων, τὴν καί-
 σαρος ἀρετὴν καὶ πῖσιν, πρὸς ἀπάσαις τὴν οἰκου-
 μένῃ αὐτοῦ διασῶν γυναικῶν, καὶ μανίας καὶ λογισ-
 μῶν ἐκείνου κατακρίνειν αὐτῶν βασιλῆως, ἢ μὲν
 ἀρχαῖς τὴν ἀδελφὴν καταλαλοῦντος, πῖσιν δὲ τῇ
 αὐτῇ πρὸς ἀδελφῶν. οὐτε ἀμύρταιν ἡρώδην πο-
 τὲν πρὸς κρείσιν τῆς ἀδελφῆς, σφραγισμένη κατηγμένη
 ἐπὶ τῇ καίσαρος γυναικὶ τὰ πάντα ποιῶσαι. καὶ νικώ-
 λωος μὲν οὐδὲ διελευσέν, καταπαύσῃ τὸ λόγον καίσαρος
 δὲ ἀρχέλαον πρὸς αὐτῶν πρὸς τὰ γένετα,
 φιλοφρονῶν τὴν αἰσθησάμενος ἀξιώσασθαι τῇ τῆς βα-
 σιλῆως. πολλὰ τὴν ἀπίσταν ἔσθαι γυναικὸς τῆς αὐτῆς
 οἰκ' ἀλλὰ πρὸς ἑαυτὴν, ἀλλ' ὅπου αὐτὴ δὲ ἀδελφὴ ὑπὸ
 γαροτότων, καὶ ἀρχέλαον συνηθεῖν. οὐ μὲν τοιγαυταῦτα
 οὐδὲν, ὡς αἰσθῶν ὡς ἀδελφὴ καὶ γυναικὶ ἐπὶ
 ἀδελφῶν ἀρχέλαον ἔτι. καὶ ἀρχέλαος τῆς αὐτῆς γυναι-
 κὸς ἐκοπύετο καὶ αὐτὴ ἔτι ἀρχέλαος τῆς βασιλῆως
 εἰς κυρωσίν, εἴτε κοινῶν αὐτῶν ποιῶσαι παντὶ τῷ
 ἡρώδου γῆν, καὶ ταῦτα πάντα πολλὰς ἐπικουρίας
 ποιοῦν.

Κεφάλαιον ιβ'.

Στάσις Ἰουδαίων πρὸς αὐτοῖς, ὡς οὐ αὐτοῖς τοῦ αἰτίου
 αὐτῶν ἐκείνων.

Πρότερον δὲ ἢ κυρωσίν πᾶσι τοῖς γυναικῶν μὲν-
 δάκῃ τῇ ἀρχέλαος μητρί, ὅσῳ τελευτῇ, καὶ
 ὡς αὐτὴ τῇ συγγῇ σφραγιστῇ παρὴν γαροτότας τῇ
 Ἰουδαίῳ ὑποτάσσῃ ἀρξαμένη. τὸ ἀρχέλαον μετα-
 τὸν Ἰεροσολύμων ἐξορύξῃ τὸ πᾶν ἔθνος, καὶ οὐαρὸν αὐ-
 τῶν, ἐπεὶ παρὼν, τοῖς αἰτίοις τῆς κινήσεως τιμωρίαν
 ἀεὶ βάλων, καὶ τῇ παλαιοῦ τῆς γένεως ἐπὶ τῇ σφραγί-
 σι μὲν πολλὰς γυναικῶν, ἐπὶ αἰτοχίας τῇ αἰσθῶν
 γυνὴν ἐποιεῖτο, τὰς μὲν ἐν σφραγίδι ἐν Ἰεροσολύμοις λει-
 πόμενον, τὴν Ἰουδαίῳ ποτιεργασίαν ἐπὶ τῇ σφραγίδι
 τας. οὐ μὲν ἐπὶ τῇ γαροτότῃ οὐδὲν ἐπὶ παύλῃ τοῦ μὴ ὑ-
 στασιάζοντος αὐτῶν. ὅτι γὰρ οὐαρὸν ἀπῆκε, καὶ σα-
 βῖν ἐπὶ τῇ σφραγίδι τοῦ καίσαρος ὑπομείνας αὐτῶν
 δι' ἐκείνων τοῖς Ἰουδαίοις καταπύει, σφραγίς
 τῇ καταλειμμένη πιστεύων ὡς καὶ ἀεὶ αὐτοῖς αὐτῶν, καὶ τῇ παλαιοῦ. πολλοὶ γὰρ ὁπίσθας δρυ-
 φόροις, ἔχοντες αὐτοῖς ἐπὶ τῇ γαροτότῃ, καὶ ἐκταρασάν ἐπὶ ὑποτάσῃ. τὰς τε γὰρ ἀρχὰς ἐκείνων
 τὸ ὡς ἀρχέλαος, καὶ τῇ βασιλικῇ γυναικῶν ἐπὶ ἑαυτῇ πρὸς αὐτῶν ὡς ἀρχέλαος καὶ
 ἑαυτῇ

laum accusauerant, in eos ipsos accusatores
 referebat, dicens nihil horum nisi ex illorum
 sententia gestum, nec ea tam iniusta esse, quam
 ipsi videri velint, dum per hoc aliquid Ar-
 chelao noceant. Tantam illis ineffe cupidi-
 nem laededi cognatum hominem, cum de pa-
 tre benemeritum, tum ipsos omnibus semper
 profecutum officiis. Testamentum certè à re-
 ge mentis compote esse scriptum, & postero-
 res semper potiores esse tabulas, has verò tan-
 to magis, quòd Cæsari rerū domino autorita-
 tem confirmandi relinquunt. Nec Cæsarem
 iniquitatem istorum imitaturum, qui cum
 maximis ab Herode viuo affecti sint beneficiis:
 nunc extremam eius voluntatem violare co-
 nentur: quin potius viri amici ac socij, & om-
 nia fidei suæ permittentis: testamentum ratum
 habiturum. multum enim interesse debere in-
 ter horum malitiam, & Cæsaris virtutem at-
 que fidem toti orbi cognitam. quapropter non
 iudicaturum parum sanæ mentis decretum ei-
 us, qui probo filio successionem reliquerit,
 & insuper ad ipsius fidem confugerit: quando-
 quidem verisimile non sit in deligendo succe-
 sse errasse, qui tam prudenter sententiæ Cæ-
 saris subiecisset omnia. In hunc modum Ni-
 colaus quoque dicendi finem fecit. Tum Cæ-
 sar Archelaum ad genua sibi accidentem ere-
 xit humanissimè, dignum esse regno pronun-
 cians: præ se ferens nihil se facturum, nisi
 testamento præscriptum & Archelao ipsi
 commodum: vidensque hac promissione con-
 firmatum in spe iuuenem, nihil tum amplius
 super ea re statuit. Et dimisso concilio so-
 lus secum disiciebat, vñne regnum ratum
 faceret, an commune fineret Herodis gene-
 ri, præsertim cum omnes eius ope indignant.

CAP. XII.

*E Seditio Iudæorum contra Sabinum, & quomodo
 Varus autores eius punxit.*

Sed priusquam quicquam certi de hac re
 determinatum sit, Marthæ Archelai ma-
 ter morbo vitam finiit, & à Varo Syriæ præ-
 side venerunt literæ defectionem Iudæorum
 significantes. Nam discessum inde Archelai
 sequuti sunt magni in ea gente tumultus, ad
 quos compescendos cum Varus venisset, auto-
 ribus eius motus affectis supplicio, & maxi-
 ma ex parte seditione compressa, reuertens
 Antiochiam, legionem vnam reliquit Hiero-
 solymis, vt Iudæis mouandarum rerum facul-
 tatem præriperet. nec tamen quicquam hac
 ratione profecit. Quamprimùm enim Varus
 abiit, Sabinus Cæsaris procurator ibi subsistēs
 vexabat Iudæos, fructus relictis illic copiis, &
 parem se iam putans populo. nam armatis
 multis satellitibus, contra Iudæos his vtebatur
 molestans eos, & ad defectionē irritans: vt qui
 & arces occupare conaretur, & violētās pecu-
 niæ regis scrutationes faceret, priuati lucri &

prædæ cupidine. Igitur instante pentecoste, si-
 cut nos vocamus celebratam quandam pa-
 triam, confluerunt vndique multa millia nō
 solum religionis gratia, verumetiam indignè
 ferentes Sabini intemperias, nec tantum ex
 Iudæa grauius offensa, sed è Galilæa quoque
 ac Idumæa, tum à Hierichunte, & trans Ior-
 danem sitis oppidis, omnes cupientes pœnas
 à Sabino expetere. partitque trifariam hoc
 modo castra faciunt. pars vna Circum occu-
 pat. reliquarum duarum altera templum à Se-
 ptentrionali & Orientali regione circumfider.
 ab Occidentali altera quâ sita erat domus regia
 Ita inclusos vndique Romanos oppugnare et-
 tiam parabant. Tum Sabinus territus audacia
 hominum: quibus decretum esset aut mori,
 aut vincere, statim ad Varum misit literas,
 hortans vt properet, relictamque legionem
 præsentî periculo eripiat, alioqui breui con-
 trucidandam. ipse consensu castelli turre
 celsissima, quæ in honorem Herodis fratris à
 Parthis extincti Phasaclus appellabatur, manu
 Romanis innuebat vt in Iudæos eruptionem
 facerent: & cum ne amicis quidem se auderet
 committere, postulabat vt alij propter eius a-
 uaritiâ moris periculò se obicerent. qui
 postquam progredi ausi sunt, conflictus fuit
 acerrimus. & quamuis strenuè milites rem-
 gerent, non tamen frangebantur Iudæorum
 animi, licet multis cadentibus, sed circum-
 ducta suorum parte ascenderunt porticus, quæ
 erant in extimo templi ambitu: vnde in ad-
 uersarios pugnantes vel mittebant, vel fun-
 dis intorquebant lapides, non tantum adiu-
 tores suorum, sed spectatores etiam totius
 prælij. quin & sagittarij è superiore loco
 impetebant expositos iâctibus, nec valentes
 contrâ missilibus ad se pertingere, còque faci-
 lius vincebant. atque hæc pugnæ conditio diu
 durauit. deinde Romani indignitate rei mo-
 ri, ignem clam subiiciunt porticibus: qui mul-
 tis accendentibus & fomenta aggerentibus
 breui ad tectum emicuit: eius materies quòd
 esset pice ac cera ob inurationem peruncta,
 facile correpta est incendio, quo lacunaria il-
 la preciosa & magnifica absumpta sunt, &
 quotquot illuc ascenderant improuiso perie-
 runt exitio. pars enim cum tecto ruente v-
 nâ præcipitati sunt, pars à circumstantibus
 telis confusi: nonnulli desperatione salutis
 & vi mali attoniti, aut in flammâ sese dede-
 runt, aut suismet gladiis confecti sunt. quòd
 si aliqui refugientes quâ ascenderant in tutum
 se recipere volebant, hos omnes Romani
 contrucidauerunt, quòd inermibus nihil pro-
 desset ferocia, ita vt ne vnus quidem ex his
 qui tectum ascenderant incolumis euaderet.
 Tum Romani quâ se incendium remisit alij
 ab alijs protulsi, penetrauerunt ad sacræ pecu-
 niæ conditorium, cuius bona pars furto

[illegible]

Θυρεωδιζ αὐτῶν διερχομένης, ἐν ᾧ μετρίῃ τυχεῖν δυνη-
 θήσῃ, ἢ τὰ ἄλλα οἰκφειμένους. τὸν δὲ διόισαι τὰ μὴ οὐχ
 ἡρώδου γνηθῆναι πεισυνόει τοῦτος, οὐδὲν εἰς ἀναβολὰς,
 ἀλλ' ἐκ τ' ὀξείας ἐπέβη ἐπὶ τῶν ἰθὺν τ' ὀξυτοίαν αὐτῶν,
 καὶ ταῦτα μεδίοντα τέλειον κρατυνόμενοι ἡγαμονίαν,
 ὅθεν τὸ ἐπὶ καίσαρι δ' ἔβαινε, καὶ μετ' αὐτὸν ἔβησαν οἱ καὶ
 ὡς ἔδειξεν αὐτῶν τ' ἡ εἰς αὐτοὺς ἀρετὴ πειθῆναι τοῖς ἀρχι-
 σινομένοις μετρίως καὶ δυνάμει, ἢ χρησάμενοι αὐτοὺς
 αὐτοῖς, ὅπου τ' ἐν ὁρώτοις ἐποδείχθησαν, ὡς ἔδειξεν,
 ἐπὶ ταῖς πολιταῖς, καὶ τῶν διεφθαρμένων ὁμοφύλων
 ἀνδρῶν σφαγῇ ἐν τῇ τε μένει πομπῇ αὐτοῖς. πῶς οὐκ
 αὐτῶν δὴ δὴ καὶ μὴ μόνον χρῆσασθαι κατ' αὐτῶν, ὡς ἐν τῇ
 λοιπῇ ὁμότητι, καὶ ἐκκλησίᾳ τ' ἀντιπαύσεως καὶ ἀντιπα-
 ρίας ἐπὶ τῇ ἀρχῇ, ὡς ὁμοφύλων; ὡς ἢ καὶ ἄλλων
 αὐτοῖς ἡ ἀξίωσεν, βασιλείας καὶ τοιαῦτα ἀρχῶν ἀπὸ
 λαοῦ, ὡς ὁμοφύλων ἢ συρίων γαυροτάτας, ὡς ὁμοφύλων
 τοῖς ἐκείνους παμπληθεῖς στρατηγῶν. φανερόν ἐστιν αὐτῶν
 γὰρ ἔτι καὶ ἄλλων ἐκαστῶν ἐκείνων καὶ κατωτέρω
 τὰ πολλὰ ὡς ὁμοφύλων. ἔτι ἢ ὡς αὐτῶν μετρίως
 ἐν τυχεῖς οἱ ἐπὶ τῇ σπονδῇ αὐτοῖς. τοιαῦτα ἢ ἡμεῖς
 αἰώνων εἰρηκότων, νικολάου τῆς τῆς βασιλείας ἀπὸ
 λαοῦ, ἢ ἐκκλησίαν, ἡρώδου μὲν, ὅθεν τὸ παρ' οἱ ἐξ ἡρώ-
 του τυχεῖς ἀκταγῶντων. καὶ γὰρ οὐκ ἐκκλησίαν ἔχον-
 τας ἐπὶ μετρίως, ἢ ὡς ἔδειξεν τοῖς πτωχικοῖς λαοῖς δυ-
 ναμῶν, ἐπὶ νεκρῶν ἀκταγῶντων συνπείθων. τὰ ἢ ὡς
 ἀρχαῖον ὡς ἔδειξεν τῇ ἐκείνων ἀντιπαύσῃ. οἱ οὐκ
 γὰρ αὐτοὶ ὡς ἔδειξεν ὡς ἔδειξεν τοῖς νόμοις, καὶ σφαγῆς
 ἀρξάμενοι ἡμεῖς καὶ οὐκ ἐκείνους ὡς ὁμοφύλων, αὐτοῖς
 ἀμεινῶς γηροφύλων ἐκκλησίαν. ἐκκλησίαν ἢ κατωτέρω
 ποίτας αὐτοῖς, καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἡμεῖς αὐτοῖς ὡς
 πεισυνόει δὴ καὶ τὸ νόμοις, ὡς ἢ ὡς αὐτοῖς
 καὶ ταῦτα μὲν οὐκ ἐκκλησίαν.

Κεφάλαιον ιγ'.

Ως ἔπειτα τὰς ἡρώδου δαδῆτας βεβαίαις ἐποίησαν, φυλάξας
τοὺς υἱοὺς αὐτῆς τῶν δαδῶν χλῆ.

[illegible]

A *luctu publico*, libenter gratificaturis & in cæteris ad cõciliandam sibi eius beneuolentiam. At illum quasi timeret ne non videretur germana parentis sui soboles, sine dilatione declarasse popularibus quid de se sentiendum sit; idque priusquam confirmatus esset in potentia, cum totum negotium etiam tum penderet ex arbitrio Cæsaris, editumque mox subditis futuræ virtutis ac modestiæ & æquitatis specimen, dum tria millia suæ tribus ciuium

B Deo in ipso templo pro victimis iugulat. An non igitur omnes iustissimo illum prosequi odio, qui post tam crudele facinus, adhuc seditionis reos se conetur peragere, & ius regni sibi vindicet? Postremo summa postulatorum hæc fuit, vt mutata reipub. forma posthac sine regibus agerent, & contributi prouinciæ Syriæ, Romanis parerent potestatibus. Sic enim fore perspicuum, vtrum seditionibus delectentur, & rerum nouationibus, an obedire sciant præsidibus legitimis.

C His peroratis à legatis Iudæorum, Nicolaus utrique patrocিনatus est, dicens Herodem quidem quoad vixerit nunquam fuisse accusatum, nec esse æquum eos qui si iustam viuentis accusationem attulissent, castigationem eius sperare poterant, nunc defuncti manes criminibus lacescere. Quæ verò obiciantur Archelao, ipsorum imputanda esse violentæ contumaciæ: qui cum affectassent res non concessas legibus, & pacatores ferro ac saxis aggressi essent, nunc vitio verterent eisdem rationibus se esse cohibitos. Versa deinde in accusatores criminatione, aiebat eos libenter agitari seditionibus, quod nesciant parere legibus, esseque gentem omnium peruicacissimam. Hæc Nicolaus.

САР. XIII.

Cesar Herodis confirmat testamentum.

Cæſar verò his auditis dimiſit concilium. Paucis deinde diebus Archelaum non regem declarat, ſed dimidia parte ditionis quæ Herodis fuerat ei conceſſa ethnarcham eum conſtituit, regnum quoque pollicitus, quàm primùm ille ſe tali honore dignum redderet. Alterum dimidium partitus eſt in alios duos Herodis filios, Philippum, & Antipam eum qui cum Archelao de toto regnò contenderat.

F Huic tranſammana regio ceſſit cum Galilæa, & cc. talenta annua. Batanæa verò cum Trachonitide, & Auranitis eum parte quadam Zenodori (ut vocant) domus obſigat Philippo, & centum talenta annui redditus. Archelao verò Iudæa & Idumæa, præterque has Samaria, cui ex autoritate Cæſaris tributorum quarta pars remiſſa eſt, eò quòd cæteris tumultuantibus ſoli quieti manerant in officio. In eius ditione comprehendebantur vrbes, Stratonis turris, Sebaſte, Ioppe, Hieroſolyma. nam Gazam, Gadara & Hippon græcanici inſtituti vrbes Cæſar ob id ſeparatas à regni terminis Syriæ contribuit. Dc. autem talenta quotannis redibant è ſua ditione ad Archelaum. atque hoc fuit Herodis filiorum patrimonium.

ὅτι πάντες ὑπὸ τοῖς ἡγεμόσιν ἡμεῖς τῇ κατασκευῇ παρῶν.

Salome autem præter legatas à fratre vrbes
Iamniam, Azotum & Phasæclida, argentique
signati quingenta millia, Cæsar largitus est
in Ascalone palatium: percipiebátque ex sub-
iectis sibi locis sexaginta talenta annua, habi-
tans in ditione Archelai. reddita sunt etiam
cæteris regis cognatis legata, ita vt testamento
cauerat. Dux deinde eius filix virgines præter
relictæ sibi à patre, accepêre ex Cæsaris munifi-
centia ducena quinquagena signati argenti
millia, & elocatz sunt Pheroræ filiis. imò to-
tum etiam regis legatum mille quingentorum
talentorum estimatione cessit ipsius filiis, pau-
cis aliquot vasis sibi retentis, non tam ob pre-
cium charis, quàm ob amici memoriam.

C A P. XIII

De Pseudalexandro.

XVIII. **H**is ita ordinatis per Cæsarem, iuueni-
ne apud quendam Romani ciuis libertum,
adoptauit semetipsum in Herodis familiam,
per occasionem similitudinis, qua referebat
Alexandri ab illo extincti effigiem, attestanti-
bus omnium quotquot vtrunque viderant
oculis: atque hac via grassari cœpit ad regium
fastigium. itaque ascito tribuli quodam frau-
dis socio, qui totius regię rerum gnarus, alio-
quin etiam astutus erat, & natus ad excitan-
das turbas egregias, illius institutione finge-
bat se Alexandrum illum Herodis filium, mor-
ti subtractum cuiusdam beneficio, cui deman-
dandum sit eius interficiendi negotium. suppo-
sitis enim necis ipsorum vicariis, & se crep-
tum & fratrem Aristobulum. His nugis infla-
tus, aliis quoque non desinebat fucum facere:
cũque Cretam appulisset, quotquot Iudæo-
rum venerant in eius colloquium, omnibus
rem persuasit, & auctus ab eis pecunia, traie-
cit in Melum insulam vbi magnam pecunię
vim quęsiuit prętextu regię prosapię. Et iam
sperans recepturum se paternum principatũ,
remuneraturũque beneficos, Romam pro-
perat suis hospitibus deducenribus. cũque
ad nauigasset Puteolos, ibi quoque à deceptis
Iudæis simul fauore exceptus est, concurren-
tibus tanquam ad regem qui Herodi vel ho-
spiti iure coniuncti, vel aliquo erant obstri-
cti beneficio. in causã fuit hominum natura
rumorum auida, pręsertim conciliante formę
similitudine. nam etiam illis qui valde fami-
liares Alexandro fuerant, persuasum erat hunc
ipsum esse, non alium, idque aliis non dubi-
tabant asseuerare iureiurãdo interposito. Quod
postquam Romam perlatum est, vniuersa Iudæo-
rum illic agentium multitudo profe-
cta est obuiam, tam insperatam salutem ad
Dei referentes gratiam, & publico applausu
propter maternum genus excipientes homi-
nem lætica gestatum per vias. nihil enim ei
ad regium cultum deerat, suppeditantibus
sumptum hospitibus: affluentẽque certa-
tim multitudine, acclamabatur faustis omina-
tionib. vt fieri solet in re pręter spẽ incolumi.

A σπαλάμη ἣ φέρει οἱς ὁ ἀδελφὸς ἐν ταῖς δεξιῇ καὶ
 ὑπερίκει, ἰαμυρία δὲ λυταῦτα καὶ ἀζωτο, καὶ φα-
 σανλὶς, καὶ ἀργυρίου ἐπισήμου μυριάδες πεντή-
 κοντα, καὶ σαρ χαρίζεται καὶ τὴν ἐν ἀσκάλων βα-
 σίλειον οἰκισιν. λυ δὲ καὶ ταῦτα φέρουσιν ἐν πάν-
 των, τὰ πάντα ἐξήκοιτα ἐπ' ἑτοῖς, καὶ αὐτῆς οὐκ ἔστι λυ
 ἐν τῇ ἀρχαίου ἀρχῇ. κομίζονται δὲ καὶ οἱ λοιποὶ τῇ
 βασιλείᾳ συγγενεῖς ὅποσα αἱ δεξιῇ διηγήσαντο.
 B ὧστε δὲ αὐτὴ θυγατέρα παρθένος ἦεν ὁ πατὴρ
 κατέλυσε, καὶ σαρ ἐκείνη ἀδελφὴ ἐπὶ τῇ μυριάδων
 αὐτὰ πάντα καὶ ἑκοσι ἀργυρίου ἐπισήμου, ἐκ συνήκειαν
 αὐτῆς ταῖς φιλίαις ἦεν. χαρίζεται ἣ καὶ ὅποσα αὐτὴ
 καταλείπει τοῖς παισὶ τῇ βασιλείᾳ, ὅσα πεντακο-
 σίων ταλάντων καὶ χιλίων, ὀλίγα ἔτι σκεῦος ὑπεξελ-
 ῶμος, ἔχοντα μεγάλῃ τέλει αἰς μνήμη τῇ βασιλείᾳ
 αὐτῇ καὶ σαρ ἀδελφῇ.

Κεφάλαιον ιδ'.

Περί ψευδοπαραδόξων.

[illegible]

ἑορταῖς ἡ δὲ φημι, καὶ ὁ πόσις εἰς τοὺς αὐτοὺς παρ' ἐλπίδα συνδυῖσι συντυγχάνει· οὐδὲν ὅτι οὐκ ἐπιδράσιντο.

[illegible]

Κεφάλαιον 6.

Ὡς ἀρχαῖα πάλιν κατηργηθὺς ἔχειται εἰς βίαν αἰ.

Αρχαίως δὲ τὴν ἰθαρχίαν ὠνόμαζον, ἐπὶ
 εἰς ἑαυταὶ ἀρκεῖνται, ἰσάζοντο τὸν βουδῶ
 ἀρχιμόμος τὴν ἀρχιεπισκοπὴν, ὅτι κελεύει συστήναι τοῖς
 καταστάσι, ἰσάζοντο τὸν ἐκείνου ἔποικο καταστάσι ἀδελ-
 φόν. ἀποκοδομῇ δὲ καὶ τὸ ἐν ἐκτερωπῇ βασιλεὺς
 ἐκτερωπῆς, ἥτις τε ὑδάτων ὅποσα κενεὴν τὴν κα-
 μίλῳ ὀφείλει ὁππρῖοντα, ὅς ἡμυσίας ἀπέρηται ἐπα-
 γωγὴν αὐτῇ ποιέμενος τῇ πιδίᾳ φοιῆξεν ἐκ αὐτῇ
 περὶ τῶν καμίων. καμίων δὲ κτίσις, ἀρχαίως δὲ ὅμοιος
 αὐτῇ τίθεται, καὶ τῇ παρῆς ὠνόμαστον ποιέμενο-
 ς, γλαφίον μὲν τὴν ἀρχαίαν θυγατέρα, ἀλε-
 ξάνδρῳ δὲ τῇ ἀδελφῇ γαμίστῳ θυγατρὶ μὲν ὅς ἔστι
 καὶ τὴν αὐτῇ, ἀπώμοτον δὲ ἑαυτοῖς γαμίστῳ
 ἀδελφῇ ἀγαστῇ, γαμίδι ὁφείβει δὲ ἐπὶ ὁ ἰσάζων
 ἐν τῇ ἐκτερωπῇ, ὅτι κελεύει καταστάσι αὐτῇ ἑαυτοῖς
 καταστάσι ἥτις ἀδελφῇ ἀδελφῇ ἔστι ἑαυτοῖς, καὶ σὺν μαρτυ-
 ρατῇ ἐστὶν αὐτῇ ἐπὶ κατὰ τὸν, καὶ μετὰ ἐπὶ τῇ

A Id ubi allatum est ad Cæsarem, nolebat fidem habere nuncio, quodd sciret Herodem non facile potuisse decipi in re tam seria: non nihil tamen spe motus, Celadum vnum è suis libertis familiariter olim versatum cum adolescentibus illis mittit, iussu ut Alexandrum in conspectum suum adduceret: quod ille fecit, nihil in dignoscendo aliis sagacior. Non tamen imponi potuit Cæsari, quodd non tanta esset similitudo ut etiam prudenter considerantes falleret. B Pseudalexander enim & manus habebat duratas opere, & corporis illa gratia carebat, quæ solet bene natis & educatis contingere, quodd ipse non vixisset in tantis deliciis. Postquam igitur animaduertit conspirasse in mendacia præceptorem atque discipulum, & ex composito loquentibus adesse fiduciam, petcontabatur quid factum esset simul erepto Aristobulo, aut curnam ille non venisset, ut una cum fratre ius tam præclaris natalibus debitum reposceret: Responsum est in Cypro eum mansisse, metu periculorum quibus mare nauigantes expositi sunt: ut si quid ipsis contigisset durius non omnino Mariamnes genus intercideret, sed superesset saltem Aristobulus. Hæc illo asseuerante, simulque continente auctore huius fabulæ, Cæsar seducto adolescente: Tibi, inquit, si non me quoque coneris fallere, merces erit impunitas quod ad tuam salutem attinet: nunc age drcito quisnam sis, & quis te ad hæc audenda impulerit. neque enim istius ætatis est tam infidiosa malitia. Ibi ille, cum non posset aliud, totum commentum indicat, quibus modis, & à quo sit compositum. Cæsar autem Pseudalexandrum, ut pollicita seruasset, in remigum ordinem allegit, quodd esset valido corpore: doctorem verd eius affecit supplicio. cæterum Meliis abundè magna multa fuit, quæ in fictitium Alexandrum frustra impenderant: atque ita cœptum Pseudalexandri E temerarium turpis consecutus est exitus.

Cap. XV.

*Archelaus iterum accusatus Viennam
relegatus est.*

Cæterum Archelaus iam ethnarcha in Iu-
dæam reuersus, Ioazar Boëthi filio pon-
tificatum abrogat, insimulato quoddam seditionis
consenserit: eamque dignitatem in Eleazarum
illius fratrem collocat. apud Hierichuntem
deinde regiam magnificè reficit; aquarum quib-
us Neara vicus inuabatur; dimidio deriuato
in palmetum recens à se in subiecto campo
construit: nouum etiam vicum conditum à se
denominauit Archelaida: & contempto more
patrio, Glaphyram Archelai regis filiam, o-
lim Alexandri fratris sui coniungit; & li-
berorum ex illo susceptorum matrem, du-
xit: quamuis Iudæi lege veteritur fratrum u-
xores ducere. Nec Eleazarus diu sacerdotio
potitus est, subrogato in viuientis locum Ie-
su Sia filio. Decimo autem principatus Ar-
chelai anno primates tam Iudzorum quàm
Samaritarum non ferentes eius tyrannidem,
detulerunt eum ad Cæsarem; maximè cum
scirent eum contra ipsius mandatum fecisse,
καὶ παρὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ βασιλέως ἀρξάμενος, ὡς
καὶ ἐπὶ ἐξουσίᾳ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, καὶ τῶν ἑσθλῶν
ἔργων αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ τῇ ἐντολῇ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ;
FFF

ὅτω ἡ ἀπιστεῖται τὰ τοιαῦτα, γινώσκεις ὁ δὲ ἀνὴρ
κάλυμμα οὐκ ἔχει, καὶ τὸ πρὸς ἀρετὴν αὐτοῦ πορευ-
θεὶς, ὡς ἡ ἀρχαία χάρις ὑποτασσέτω πορρωτη-
ταίῃ τῇ σύρῳ, πύμπεται κυρλίῳ, ὑπὸ κηρύσματος
αὐτοῦ ἐπαπλῶς, ὑποτασσόμενος τὰ ἐν συνείδει, καὶ τὸν
ἀρχαίαν ὑποτασσόμενος οἴκῳ.

A Cui verò hæc videntur incredibilia, fruatur
opinione sua, & alijs non obstrepat qui talibus
excitantur ad virtutis studia Cæterum ditione
Archelai contributa Syriæ, missus est illò à Cæ-
sare vir consularis Quirinius, qui censum
ageret per Syriam; & ipsius Archelai domum
venderet.

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΟΚΤΩΚΑΙΔΕΚΑΤΩ ΛΟΓΩ ΤΩΝ
Ιωσήπου ἱστορίῳ ἐν ἰουδαϊκῇ ἀρχαιολογίᾳ.

Ὡς κυρλίῳ ὑπὸ κηρύσματος ἐπέμψθη πικητὴς συνείδει, καὶ ὑποτασσόμενος τὸν ἀρχαίαν οὐσίαν.
μεταπιστεύσης τῆς ἰουδαίας ἐκ βασιλείας εἰς ἐπαρχίαν. καὶ ὡς κοπώνιος ἐκ τῆς ἰππικῆς τάγματός;
ἐπέμψθη ἐπαρχὸς ἰουδαίας. καὶ πρὸς ἰουδαίαν καὶ γαλιλαίαν.

Κεφ. α.

Τίνες αἱρέσεις, καὶ ὅποια ὥσθ' ἰουδαίοις φιλοσόφων, καὶ τίνες οἱ νόμοι.

Κεφ. β.

Ὡς ἡρώδης, καὶ φίλιππος οἱ τετράρχαι, πόλεις ἐκτίσαν εἰς πύλιν κηρύσματος.

Κεφ. γ.

Ὡς πόντιος πλάτος ἡ δόξα πρὸς αὐτὸν εἰσπείχεται εἰς ἱεροσόλυμα, πορρωτάτης κηρύσματος, γινώσκεις δὲ ὁ λαός, ἐστὶ-
σίουσιν πρὸς αὐτὸν, ἄλλοι δὲ ἐκκρίνουν αὐτὸς ὑπὸ ἱεροσολύμων εἰς καμάρειαν.

Κεφ. δ.

Τὰ συμβαίνοντα ἰουδαίοις ἐν Ῥώμῃ, καὶ πρὸς πλάτον.

Κεφ. ε.

Οὐκ ὀλίγαι ἀνάβασεις εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ ὡς πείριος κηρύσας ἔγραψεν αὐτῷ ἀρταβάνῳ ἡδὺ τῷ παρῶν
πείσματόν τε αὐτῷ πύμπαι, πρὸς ἀρίστην δὲ πολέμῳ.

Κεφ. ς.

Πόλεμος ἡρώδου καὶ τετράρχου πρὸς ἀρίστην καὶ τῷ ἀρταβάνῳ βασιλείᾳ, ἐκ τῆς.

Κεφ. ζ.

Ἀπόλοιτο ἀγρίππα καὶ βασιλείας εἰς Ῥώμῃ πρὸς πείριον καίσαρα, καὶ ὡς κατηγορηθὴς εἰδὶθῇ, καὶ ἐν τῷ
πονίῳ ἰλὺθῇ ὑπὸ γαίου μὴ τῷ πείριου τελευτήσῃ.

Κεφ. η.

Ὡς ἡρώδης τετράρχης ἀνάβας εἰς Ῥώμῃ, κατηγορηθὴς ὑπὸ ἀγρίππα, ὡς ὡρίσθη, καὶ ὡς τῷ τετράρχῃ
αὐτῷ ἐδωρίσθη καὶ ἀγρίππα.

Κεφ. θ.

Στάσις τῇ ἐν ἀλεξάνδρῃ ἰουδαίων, καὶ ἐλλήνων, ἐκ περιβόας ἀφ' ἐκείνων πρὸς γαίον.

Κεφ. ι.

Ὡς γαίος, πύμπαι πρὸς αὐτοὺς ἡγεμόνα εἰς συνείδει, δοὺς ἐν ὅλῳ συναγαγόντα δύναμιν, πολέμῳ ἰου-
δαίοις, ἐὰν μὴ θέλωσι διέξωσθαι αὐτῷ καὶ ἀδριανῷ.

Κεφ. ια.

Τὰ συμβαίνοντα τοῖς ἐν βαβυλῶνι ἰουδαίοις, δι' ἀσπείρον καὶ ἀνιχθῶν τοῖς ἀδελφοῖς.

Κεφ. ιβ.

HÆC IN IOSEPHI DECIMO OCTAVO ANTIQVITATVM Iudaicarum libro continentur.

Quirinius mittitur ad censendam Syriam & Iudæam, tum vt Archelai facultates in potestatem suam
redigeret. ac Iudæa in formam prouinciæ redacta venit Coponius vir equestris ordinis, vt eam tan-
quam procurator Cæsaris administraret: vbi etiam de Iuda Galilæa.

CAP. I.

Quæ & quot sectæ fuerint apud Iudæos, & quæ cuiusque dogmata.

CAP. II.

Vrbes ab Herode & Philippo tetrarchis in honorem Cæsaris conditæ.

CAP. III.

Vt populus tumultuatus sit propter clam illatam Hierosolyma à Pontio Pilato Cæsaris imagines;
quoad Cæsarem à Hierosolymis deportatæ sunt.

CAP. IV.

Quid Iudæis Romæ degentibus acciderit, & de Pilato.

CAP. V.

Vitellij aduentus Hierosolyma, & quomodo à Tiberio mandata accepit, vt impetratis ab Artabano ob-
sidibus bellum contra Aretam susciperet.

CAP. VI.

Herodis bellum quo ab Areta rege Arabum superatus est.

CAP. VII.

Nauigatio Agrippæ ad Tiberium, & quomodo accusatus victus sit, vtque post excessum Tiberij à
Caio eius successore solutus est.

CAP. VIII.

Quomodo Herodes tetrarchia cum Romam profectus esset, accusatus ab Agrippa in exilium missus fue-
rit, & eius tetrarchiam Caius Agrippæ donauerit.

CAP. IX.

Iudæorum & Græcorum apud Alexandriam seditio, & vtriusque partis ad Caium legatio.

CAP. X.

Caius in Syriam legatum mittit Petronium iussu Iudæis bellum inferre, nisi malint recipere ipsius
statuam.

CAP. XI.

Quo in statu res Iudæorum fuerint apud Babylonem, & de Asinæo & Anikeo fratribus.

CAP. XII.

αἱ δὲ οὖν ἐκείνην κρύφα εἰς ἱερὸς ὄλυσμα ἐλθόντες
 ἐξήρριψεν αὐθροπύων ὄσων ἐν ταῖς σοφίαις ποιούν-
 ται. καὶ δὲ παρὶς τῷ ἱερῷ ἤρξαντο, μὴ φοβούμενοι
 ὅτι τοιοῦτοι νομίζοντες, τὰς ἀλλὰ δὲ φυλακῆς
 μεζόνως ἦγον τὸ ἱερὸν. καὶ κατανοήσαντες οὐ πο-
 λὺ εἰς ῥάβδον ἐπαυχαίοντο, δὲ δὲ δὲ αὐτῶν τῶν
 ἀρχῶν ἐξήρριψαν, μέγας αὐτοῖς βουχός, ἐφ' οὗ καὶ
 σαλῶν τῇ βασιλείᾳ ἡρώδου ἀδελφῇ μεταστῆσαι
 ἰουλίᾳ ἱαμνιά τῃ καταλείπει, καὶ τὴν τοπαρχίαν
 πᾶσαν, τὴν τε ἐν τῇ πεδίῳ φασαλίᾳ, καὶ ἀρ-
 χολογίᾳ, ἐνταυθα ποιεῖται πλείους φύλους, καὶ καρ-
 πὸς αὐτῶν ἀείρει. δὲ δὲ δὲ καὶ τὸν αὐτῶν
 ῥοῦφον, ἐφ' οὗ δὲ καὶ τὴν δὲ καὶ καὶ, δὲ δὲ δὲ
 αὐτῶν ῥοῦφον αὐτοκράτορα γυμνάσει, ἐπὶ δὲ καὶ
 παντὶ τῇ ἀρχῇ ἐστὶ, πρὸς οἷς μὲν ἐστὶ, ἡμέ-
 ραι δυοῖν πλείους, τοῦτον δὲ αὐτῶν τῇ χρόνῳ πᾶσα-
 ροπαλῆστα ἐστὶ σωφρῆστὴς αὐτῶν, βιβάσας ἐπὶ ἐπὶ
 καὶ ἐβδμήκοντα. δὲ δὲ δὲ καὶ τῇ καὶ τῇ
 ἡγεμονίᾳ, πλείους νείκει, τῆς γυναικὸς αὐτῆς ἰου-
 λίας υἱὸς αὐτῆς. πλείους ἐστὶ ἡδὲ αὐτοκράτορα, καὶ πλείους
 καὶ αὐτῶν παρὲν ἰουδαίοις ἐπαρχος δὲ δὲ δὲ
 αὐτοῦ ῥοῦφον οὐκ αὐτῶν γράτος, δὲ πᾶσαι ἡγε-
 νῶν αὐτοῖς ἰσχυροῖς ἀρχιερέα ἀποφάνει τὸν τῇ φα-
 βί. καὶ τῇτον δὲ καὶ οὐ πολὺ μεταστῆσαι ἐλάττω-
 ρον τὸν αὐτοῦ τῇ ἀρχιερείᾳ υἱὸν, ἀποδύκνυσιν ἀρ-
 χιερέα. ἐνταυθα δὲ δὲ γυμνάσει, καὶ τῇτον πᾶσαι,
 σιωπῇ τῇ καμῖδου τὴν ἀρχιερεῶν αὐτῶν
 ὄντων. οὐ πλείους καὶ τῇ δὲ ἐνταυθα τὴν πᾶσαι ἡχο-
 νη δὲ δὲ δὲ, καὶ ἰσχυροῖς ὁ καὶ ἰσχυροῖς, δὲ δὲ δὲ
 ἡδὲ αὐτῶν καὶ γράτος μὲν ταῦτα ἐλάττω εἰς ῥά-
 βδον ἐπαυχαίοντο, ἐνταυθα ἐστὶ δὲ δὲ ἐν ἰουδαίᾳ.
 πᾶσι δὲ πλείους, δὲ δὲ δὲ αὐτῶν ἡδὲ ἡρώδης δὲ
 ὁ τῇ ἀρχῇ, ἐπὶ μέγα γὰρ τῇ τῇ φιλαίας ἐπα-
 ρχῶν, ἀποδύκνυσιν πόλιν ἐπὶ τῇ αὐτῶν αὐτῶν ἐπα-
 ρχῶν, τοῖς κατὰ τῆς ἐπὶ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ λί-
 μνῃ τῇ ἡγεμονίᾳ ἐπὶ. ἡδὲ δὲ οὐκ ἀποδύκνυσιν ἐπὶ
 ἐν καμῖδ, ἀμμοῦς ὄνομα αὐτῇ. σύγκλυσις δὲ ἐπὶ
 σῶν, οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ τῇ γαλιλαίᾳ, καὶ ὅσοι μὲν ἐν
 τῇ ἀπ' αὐτῶν γῆς, ἀπαρχαῖοι, καὶ πρὸς βίαν ἐν
 τῇ κατὰ τῆς ἀρχιερείᾳ, πᾶσι δὲ καὶ τῇ ἐν τῇ.
 ἐπὶ δὲ αὐτῶν σιωπῇ καὶ τοῖς πανταχόθεν
 ἐπὶ σιωπῇ αὐτῶν ἀπὸ τῆς, ἐπὶ δὲ οὐκ ἡδὲ
 σιωπῇ ἐλθόντες, πολλὰ τῇ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ πολ-
 λῶν ἐλθόντες, καὶ δὲ δὲ δὲ, ἀπαρχαῖοι τῇ
 μὴ ἀποδύκνυσιν τὴν πόλιν ἐπὶ τῆς, κατὰ τῆς τῇ
 οὐκ ὀλίγον τῆς αὐτῶν καὶ γῆς ἀπὸ τῆς, οὐκ ὀλίγον
 ἐπὶ τῆς τῇ οὐκ ὀλίγον ὄντα, καὶ ἀπὸ τῇ ἰουδαίᾳ
 πατρίδος, δὲ τῇ μὴ μῆσιν ἀπὸ τῇ τῇ ἡδὲ
 ἀπὸ τῆς τῇ πᾶσαι πᾶσαι γῆς δὲ δὲ δὲ
 δὲ ἐπὶ ἐπὶ ἡμέρας ἐπὶ τῇ οὐκ ὀλίγον εἰς ἀρχιερείᾳ
 ἡμῶν τὸ τῇ. πολλὰ δὲ καὶ πρὸς τῇ οὐκ ὀλίγον
 αὐτῶν βασιλείᾳ κατὰ τῇ τῇ χρόνῳ, ἐπὶ τῇ αὐ-
 τῶν γῆς ἀπὸ πρὸς τῇ τῇ ἡδὲ, καὶ τοῖς αὐτῶν
 αὐτῶν. πρὸς τῇ αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπὸ τῇ ἡδὲ, ἰταλικὴ πατρίδα, ἀπὸ τῇ ἀπὸ τῇ, τῇ
 ἐπὶ ἰουλίᾳ καὶ σῶν κατὰ ἀπὸ τῇ ἀπὸ τῇ, τῇ ἀπὸ τῇ ἀπὸ τῇ ἀπὸ τῇ. κατὰ τῇ
 γῆς δὲ τῇ πολλὰ τῇ ἀπὸ τῇ, πρὸς τῇ χρόνῳ, καὶ πᾶσι αὐτῇ τῇ πρὸς τῇ γῆς ἀπὸ τῇ
 τῇ τῇ αὐτῶν ἀπὸ τῇ ἀπὸ τῇ καὶ πᾶσι. ἡδὲ ἐπὶ πᾶσι οὐκ εἰποι πᾶσι τῇ βασιλείᾳ γῆς ἀπὸ τῇ,
 F ff 4

A Samaritani quidā clam ingressi Hierosolyma,
 sparserunt ossa humana per porticus & per to-
 tam templam: quo factum est, ut posthac
 sacerdotes solito diligentiores custodias age-
 rent. Paulo post Coponius Romam reuer-
 titur, successore accepto M. Ambiuio: cuius
 tēpore Salome Herodis regis soror vita dece-
 dens Iuliz Iamnam cum sua toparchia reli-
 quit, & sitam in campo Phasaelidem, Arche-
 laidemque plurimis palmeris confitam, quo-
 rum fructus est præstantissimus. Huic succes-
 sit Annius Rufus, quo præside Cæsar fero
 functus est, qui secundus fuit Romanorum
 Imperator, præfuitque reipublicæ annos quin-
 quaginta septem, sex mensibus amplius & die-
 bus duobus: in quo numero quatuordecim
 sunt anni, quibus Antonius ei fuit imperij
 socius & particeps. Vixit autem annos septua-
 ginta septem: Et Tiberius Nero priuignus suc-
 cessit, Iuliz filius, Romanorum Imperator
 tertius; à quo quintus Iudæorum præles mis-
 sus est in Annij Rufi locum Valerius Gratus.
 Hic adempto Anano sacerdotio Ismaelem Fa-
 bi filium iussit esse pontificem: quo pauld post
 deiecto, in Eleazarum Anani pontificis filium
 eum honorem transtulit. Elapso deinde anno
 & hunc redegit in ordinem, & Simoni Ca-
 mithi filio pontificatum tribuit. hic quoque
 anno in hac dignitate exacto, iussus est eam
 cedere Iosepho, qui cognominabatur Caia-
 phas. His ita gestis, Gratus Romam reperit,
 in Iudæa exactis annis vndecim: cui deinde
 Pontius Pilatus successor missus est. Herodes
 porro tetrarcha receptus in amicitiam Tibe-
 rij, de ipsius nomine urbem à se conditam vo-
 cavit Tiberiada, electo ad hoc optimo agro Ga-
 lilææ in ora lacus Genesarethici, vnde non lō-
 gē apud Emmauntein vicum sunt aquæ cali-
 dæ. hæc partim à conuenis, partim à Galilæis
 habitata est, quorum nonnulli eō migrare co-
 acti sunt, quidam etiam è nobilitate sedes illic
 sibi optauerunt. quōque maior esset frequen-
 tia, recepti sunt ad incolendum etiam tenuis-
 simi quique vndecunque confluentes, & in
 his aliquot quos non satis constabat esse libe-
 ros. hos magnis immunitatibus ac beneficiis
 persecutus astrinxit ad habitandum, alij do-
 mos, alij agros argitus, quo minus horrent
 ædificatam præter ritum patrium in solo mul-
 tis sepulchris refæcto, cum iuxta nostras leges
 ad septem dies impurus habeatur, qui in tali-
 bus locis habitet. Eodem tempore Phraates
 Parthorū rex per insidias sublatu est à Phraa-
 tace filio, huiusmodi de causa. Phraates habens
 legitimos liberos, ancillā Italici generis Thet-
 musam nomine, inter cætera dona à Cæsare
 missa, primū in concubinarum numero ha-
 buit. procedente deinde tempore obitæpfa
 præcellenti mulieris forma, suscepto iam ex ea
 Phraatace filio, legitimo thoro eam sibi cōiū-
 xit. Quæ cum quicquid vellet regi persuaderet,

cogitans filio suo Parthorum regnum adue-
re, intellexit nihil se effecturam, nisi ablega-
rentur legitimi Phraatis filij. Persuasit igitur
marito, ut Romam eos obsides mitteret: quod
illis sine cunctatione faciendum fuit, patre
voluntati Thermusæ tam obnoxio. Interea
Phraataces solus domi ad regnum educaba-
tur: qui tædiosum ratus expectare dum à pa-
tre decedente principatum acciperet, cum ma-
tre contra eum conspiravit, cum qua creditus
est etiam stupri habere consuetudinem. Ergo
parricidio simul & incesto exosus populari-
bus, prius quàm confirmaret suas opes per tu-
multum pulsus interiit. Tum verò nobilissimi
Parthorum animaduertentes non posse sine
rege consistere ipsorum rempublicam, nec ta-
men volentes, eligere alienum ab Arsacida-
rum sanguine, putantēsq; satis esse semel vio-
latam regiam maiestatem Italicæ mulieris li-
bidinibus, Herodem per legatos acciuerunt. Is
erat quidem regij generis, sed inuisus multi-
tudiui propter nimiam crudelitatem, quodd in-
tractabilis esset, & ad iram pronissimus. hunc
coniurati aliquot interfecerunt, ut quidam
tradunt, in conuiuio. solent enim perpetuò
gestare gladios. Ut verò à pluribus fertur, in
venatione occisus est. Legatione deinde missa
Romam, petierunt regem vnum ex obsidibus,
prælatūque est Vonones cæteris fratribus. Vi-
debatur enim capax eius fortunæ, quam ei duo
maxima in terris offerebant imperia, exter-
num simul & domesticum. Sed breui pœni-
tencia subiit barbaros, natura mutabiles, & in-
dignitatem impatientissimos. dedignabantur
enim facere imperata mancipiij, sic vocantes
obsidē, & hac appellatione exaggerantes igno-
miniam. non enim belli iure sibi regem impos-
situm, sed quod turpius sit, per pacis contume-
liam. mōxque vocant Artabanum in Media
regnantem, Arsacidam genere. ille paruit li-
benter, & præsto fuit cum exercitu. cui cum
occurrisset Vonones, primum manente etiam
tum in officio vulgo Parthorū, prælio victus
Artabanus retro in Mediam repulsus est. Sed
paulo post instauratus copiis Vononē ausum
confligere vicit egregiè, ita ut cum paucis
equitibus in Seleuciam confugeret, Artaba-
nus autem magna cæde grassatus in profliga-
tos barbaros, & clade attonitos, in Ctesiphon-
tem se recepit cum victoricibus copiis. Ille igitur
hoc modo regnum adeptus est. Vonones
autem refugit in Armeniam, & à principio
quidem affectauit eius regionis dominium,
missis Romam legatis super hoc negotio. Ut
verò repulsam passus est à Tiberio, pertæso
ignauitiam hominis & moro Parthi commina-
tionibus bellum iam intentatis: destitutus om-
ni spe regnandi, quodd potentiores Arme-
niorum Niphatem accolentes sequeretur fa-
ctionem Artabani: Silano Syriæ præsidē se
dedit. is respectu educationis quæ illi Romæ
contrigerat, hominem apud se asseruauit in Sy-
ria. Armenis autem Orodem vnum è suis filiis
Artabanus regē imposuit. Per idē tēpus cū An-
tiochus quoq; Comagenæ rex fato concessisset,

τῆς συνέας στρατηγὸς καὶ καὶνός μὲν καὶ αἰδῶ τῆς ἐν Ῥώμῃ κομίδης ἐν συνέᾳ παρεστῶτος ἤτο. τὴν δὲ ἀρ-
χὴν αὐτοῦ δὲ δὴν ἀρτάβανος, ἐν τῇ αὐτῇ παύδων. ἐπιδότησεν ὃ τῆς κομμάγλης ἀπὸ τοῦ
δὲ ἐστῆ-

A καὶ ἀπὸ δὲ οὗτος τῆς αὐτῇ παύδων ἡγεμὴν
τίαν, ἐώρεα μὴ ἀλλὰ ὡς ἡγεμονίᾳ μὴ ἀποσπῶντος αὐτῇ
μνηστῆρσις τῆς γνησίᾳ φερατῆ παύδων. περὶ δὲ ἐν
αὐτῇ ἐκπύμπην εἰς Ῥώμην ἐφ' ὁμηρείαν τοῖς γνησίοις
παύδας. καὶ ἔπει μὲν οὐ γὰρ αὐτῇ περὶ δὲ πορρὶ φερατῆ
τοῖς δὲ σμύρῃσις ἐπὶ τῇ μισσην, ἐπὶ δὲ Ῥώμῃς ἐξέπεμ-
ποτο. φερατῆς ὃ μόνος ἐπὶ τοῖς φερατῆσις ἐφ' ὁ-
μῆρος, δὲ ἴδον ἡγετο καὶ αὐτῇ χροῖον φερατῆς διδόντες
B ἀρτῇ λαμβάνειν. αὐτῇ ἐπὶ τῇ οὐλῇ τῇ παύδων συμ-
φερατῆς δὲ μὴ φερατῆς, ὡς δὲ οὐτῇσις δὲ γὰρ. καὶ δὲ ἀμφό-
τερα μισσην, οὐδὲν ἔσται, ὡς δὲ παύδοις τὸ μῆ-
ρος, τῇ μὴ φερατῆς τῇ μισσην τῇ ὑπεκλῶν, ἐπὶ τῇ φε-
ρατῆς φερατῆς ὃ φερατῆς μῆρος, ἐξέπεμπε τῇ φε-
ρατῆς, καὶ οὐτῇσις ὑπεκλῶν. συμφερατῆς τῇ ὃ ἡγεμὴν
ταῖς παύδων, ὡς ἀποσπῶντος τοῖς μὲν ἀμῆχανος πολι-
τῶν, οἱ δὲ βασιλῶντος ἐπὶ φερατῆς τῇ ἀρταβ-
δων, καὶ δὲ ἐπὶ τῇ ἀρτῇ τῇ μισσην, ἀπὸ τῇ ὃ πολλὰς,
C καὶ μῆρος τῇ φερατῆς τῇ βασιλῆας ἐπὶ τῇ γα-
μῇ τῇ ἰταλικῇς παλλακίδος καὶ ἡγεμὴν, ὡς δὲ τῇ
ἐκάλου φερατῆς τῇσις. καὶ δὲ καὶ ἀλλὰ μὲν ἐπὶ
φερατῆς τῇσις τῇσις, καὶ ὑπεκλῶν καὶ ὑπεκλῶν
ἀμῆχανος, πάντες γὰρ τῇσις, καὶ συμφερατῆς εἰς ὁ-
γῶν. ἐπὶ δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ τῇσις τῇσις
D ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
E τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
F ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς, ὡς δὲ καὶ
ἀλλὰ τῇσις. τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις
ἀποκτείνουσιν, ὡς μὲν ἐπὶ φερατῆς, ἐπὶ φερατῆς
πῆρας, μαχαλοφορεῖν γὰρ ὅτις ἀπασι. ὡς ὃ τῇσις
κατῆχει λόγος εἰς φερατῆς φερατῆς. φερατῆς
τῇσις δὲ εἰς Ῥώμην, ἡτοιμῶν βασιλῆας τῇσις
φερατῆς, ὡς δὲ τῇσις τῇσις τῇσις, καὶ ἀπὸ δὲ οὐ μῆ-
ρος τῇσις τῇσις τῇσις τῇσις φερατῆς,

διέσκηκε ὃ τὸ πλῆθος πρὸς τῆς γραμίμου, καὶ περιεβό-
ησαν ἀφ' ἑκατέρου μέρους, οἱ μὲν δυνάμει μεταβάλλει
τὸ ἄμικρον εἰς πολίτεια εἰς ἐπαρχίαν ἀξιοῦσας, τὸ πλῆ-
θος δὲ βασιλεύει καὶ τὰ πάτρια καὶ ψευδεῖς ἢ σύγ-
κλητος γερμανικὸν πέμπει διορθώσαντα καὶ καὶ τὴν
ἀνατολίαν, πρὸς μακεδονίαν αὐτὴ τῆς σύχνης ἀνασ-
τασίαν τὴν θανάτου καὶ γὰρ γινώσκουσιν καὶ ἀνατολίαν, καὶ
πάντα διορθώσας, ἀνῆρθη φαρμακὸν ὑπὸ πίστεως,
χρῶντι ἐν ἀλλοις διδόντων).

Κεφάλαιον δ΄.

Στάσις ἰουδαίων πρὸς πόντον πλάταν.

[illegible]

A contentio nata est inter plebeios & nobiles; his regnum in provinciam formam redigi postulanti- bus, plebe contra cupiente sub rege, ut ante vivere: quapropter Germanicus ex s. c. ad res Orientis componendas missus est, for- tuna occasionem querente illius exitio. post redactam enim in meliorem statum Syriam, Pisonis opera veneno sublatu- s est, sicut dic- tur aliàs.

CAP. III.

B *Indacrum contra Pontium Pilatum seditio.*

Cæterum Pilatus ludææ præses à Cæsarea v.
Hierosolyma traducto in hyberna milite,
signa cum effigie Cæsaris in urbem intulit
ad legis nostræ contumeliam, qua cautum
est ne habeamus huiusmodi effigies. & idcirco
qui ante hunc fuere præsides, cum signis aliter
insignitis solebant urbem ingredi. primus
Pilatus ignavis omnibus noctu illatas effigies
Hierosolymis statuit. quod ubi cognitum est
ciuibus, magno agmine petierunt Cæsaream,
ubi per multos dies supplices orauerunt præsidem,
ut transferret illas imagines aliò. Pilato
verò pernegante se facturum quod coniunctum
esset cum iniuria Cæsaris cum ludæi precari
non desinerent, sexto post die iussit clam
in armis esse militibus, sedit pro tribunali in
stadio, captata loci opportunitate, quòd apertis-
simus esset insidiis. ibi compellatur iterum de
eodem negotio, signum dat militibus, ut eos
circumueniant, mortem minitans, nisi quàm
primum quiescerent, & suam quisque domum
discederent. at illi procidentes humi, & exteros
præbentes iugulos, manifestè præ se
ferebant, vita sibi cariorum esse obseruationem
legis patriæ. Tum Pilatus admiratus tam
constans legum studium, continuo reportauit
cas imagines Cæsaream à Hierosolymis.
deinde aquæ ductum struere aggressus est ex sacro
æuario, inducturus aquas Hierosolyma. à
ducentesimo stadio. id ægerimè tulit populus
& congregati per cætus numerosos vsque ad
multa hominum millia, vociferationibus conabatur
eum detertere à proposito, nonnulli
verò ita ut sit apud inconditam multitudinem,
etiam conuictis lacessabant præsidem. at ille
milites sub populari habitu clam armatos sustibus
iussit reliquam multitudinem corona cingere:
& quamprimum vulgus cepit iacere conuita,
dedit illis signum ex composito: illi supra
quàm mandatum erat vsi sunt sustibus, tumultuatores
& quietos cadentes nullo discrimine. Ibi tam
inclementer accepti inermes ab instructis, pars
occisi sunt, pars discesserunt saucij: atque hoc
modo compressa est seditio.

Eodem tempore fuit Iesus, vir sapiens, si ta-
men virum cum fas est dicere. Erat enim mi-
rabiliū operum patrator, & doctor eorum
qui libēter vera suscipiūt: plurimōsq; tā de Ju-
dæis quā de gētib; sectatores habuit. Christus
hic erat: quē accusatū à nostræ gentis principi-
bus, Pilatus cū addidisset cruci, nihilominus

ὅτι οὐκ ἐθέλω ἐργασίαν ποιῆσαι, ἀλλ' ἵκεαι ἐν
 οὐρανοῖς, πολλοὶ δὲ ἐγγύς μου ἐστῆσαν. ὁ
 παρ' ἡμῶν, εὐφραδὴς ἔστιν ἡμετέρας παύσεως, οὐκ

καὶ ἀρμενίαν παρῶσασθαι, μὴ δὲ πλείονα χακου-
 ρῇ. πιστεύει δὲ τῇ φιλίᾳ μόνως ὁμήρου αὐτῷ διδο-
 μένῳ, μέγιστα δὲ τὸ ἀρταβάνου υἱός. ταῦτα δὲ γρα-
 φὼν πείρετος πρὸς τὸν εὐτέλλιον, μεγάλαις δόσεσι
 χρημάτων πείθει καὶ τὸν ἰβήρον καὶ τὸν ἀλανὸν βασι-
 λεία πολέμῳ ἀρταβάνου μὴδὲν ἐπιδιδάσκει. οἱ δὲ αὐτοὶ
 μὲν ἀντιχοὶ ἀλάνης δὲ διέδδον αὐτοῖς διδόντες ὅσα τῆς
 αὐτῆς καὶ τὰς θυεῖς τῆς κραυγῆς ἀνοίξαντες, ἰπτά-
 ρουσι τῶν ἀρταβάνου. καὶ ἦτο ἀρμενία ἀσκήριτο αὐτοῖς,
 καὶ πλειθυίας πολέμῳ τῆς παρθυαίων γῆς, οἷα περ-
 τοῦ τῆς δὲ ἐκτείνοντο ἀνδρῶν, αἰάσαντά τε ἑὸν αὐτῶν
 τὰ πάντα, καὶ τὴν βασιλείαν οὗτος ἐκτείνων τῶν μα-
 ρῶν ἵπτοι μὲν πολλὰν στρατὸν ἐμμελίων. καὶ αὐτὸν τὸν
 πατὴρα ἀρταβάνου εὐτέλλιοις πομπῇ χρημάτων εἰς
 τε συγγενεῖς καὶ φίλους ἐκείνης γῆρουμένη, ἐμμελῶσι μὲν
 κτηνὴν ὅσα τῶν τὰ δῶρα εὐληφόντων. αἰδανόμορος ὅ
 τὸν δὲ πειλὼν ὁ ἀρταβάνος ἀνυκτον ἔσαν, ὅσα τὸ ὑπὸ
 πολλῶν καὶ τῶν περὶ τὸν αἰδανόμον παυτοῦσαν δὴ αἰεί-
 δειν τὴν δὲ πύργους ἐλθόν, καὶ νομίζων καὶ ὅποσον αὐτῷ
 κραταρὸς συνεστήσει, καὶ τὸ δὲ ἡδὴ ἐφθαρμένον δὲ
 ὄδῳ τὴν δὲ οὐκ ἔστιν ἀποδοῦναι, ἢ πύργους αὐτῷ γε-
 νομένης ματατίθεσθαι πρὸς τοὺς περὶ τὴν κραταρὸς, δὲ
 τῶν αὐτῶν σαφῶς ἔστιν αὐτῶν καὶ πολλὰ μὲν ταῦ-
 τα στρατῶν ἀπὸ εἰσόδου δαδόντες καὶ σακῶν, καὶ πολέμους
 τοὺς αἰδανόμονας κατὰ τὴν τὴν ἀρχήν. ταῦτα ἀκούσας ὁ
 πείρετος, ἢ εἰς φιλίαν αὐτῷ γῆρουμένη πρὸς τὸν ἀρτα-
 βάνον, ἐπὶ δὲ καὶ κείνος περὶ κλητῶν, ἀσμενὸς ἐδύχετο
 τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, δὲ τὸν δὲ περὶ τὴν παρῶσαν, ὅτι
 ἀρταβάνος, καὶ ὁ εὐτέλλιος. καὶ ζήλῳ τὴν ποταμὸν
 γῆρουμένης, καὶ τὸ μισαίματον τῆς γαφίρας ἀλλήλους
 ὑπὸντιάζον μὲν φυλακῆς ἐκτείνοντες τῆς περὶ αὐτῶν. καὶ
 λόγον αὐτοῖς συμβεβαπτικῶν γῆρουμένης, ἢ ἐφθῆς ὁ πε-
 ραρχῆς ἐστῶσι αὐτοῖς, καὶ μισόν τὸν πῶρον σπυρίδα
 ἐπισπυρίδαμος τῶν πῶρον πολυτελῶν. καὶ ἀρταβάνος μὲν
 ἢ πολὺ πῶρον πείρετος ἐκτείνον δαρεῖον τὸν υἱὸν μὲν
 πολλὰν δῶρον, ὅτι οἱ καὶ αὐτῶν ἰπτάπηχυν τὸ μέγε-
 θος, ἐκτείνον τὸ γῆρος, ἐκτείνον ὄνομα, ὅσα μὲν τὸ
 μέγεθος, γῆρας ἐκτείνοντο. δὲ τῶν τοῦ εὐτέλλιος μὲν
 ἐπὶ ἀντοχίας ἦεν, ἀρταβάνος δὲ δὲ τῆς βαβυλωνίας.
 ἢ ἐφθῆς δὲ βαβυλωνίος δὲ αὐτῶν περὶ τὴν γῆρουμένη πῶρον
 καὶ σπυρίδαμος τῶν οὐκ ἐκτείνον τῆς λήψης, ἐκτείνον γαμμά-
 τος τὰ πάντα ἀκρεῖας γαμμάς εἰς ἐκτείνον, καὶ
 μὲν ὑπολεπτόμορος δὲ μὲν ὑπὸ τῶν πῶρον. πρὸς
 εὐτέλλιος δὲ ἐκτείνοντο δὲ πῶρον, καὶ τὴν καὶ σπυρί-
 δας ἐκτείνοντο πρὸς αὐτῶν δὲ δὲ αὐτῶν γῆρου-
 μεν, πρὸς τῶν πῶρον αὐτῶν ἢ ἐφθῆς πρὸς τῶν πῶρον,
 ταρταρῆς ὁ εὐτέλλιος μεγάλως, καὶ πῶρον τῶν πῶρον
 μείζονας ἢ ἐκτείνοντο ὑπολεπτόμορος, ἀδελφὸν τὴν
 ἐπὶ αὐτοῖς ἐκτείνον ὄνομα, μὲν δὲ καὶ μὲν τῶν γαμ-
 τῶν ἀρχῶν παρτελεφόντες. τότε δὲ καὶ φίλῳ πρὸς ἐφθῆ-
 δου δὲ μὲν ἀδελφός, ταρταρῆς πῶρον βίον, ἐκτείνον μὲν
 ἐκτείνον τῆς πείρετος ἀρχῆς, ὑπολεπτόμορος ὅ αὐτῶν ἰπτά
 καὶ ἐκτείνον τῆς ἐκτείνοντος καὶ γαυλανίτιδος, καὶ
 βαβυλωνίαν εἶθες πρὸς αὐτοῖς. μὲν δὲ ὅτι οἱ ἔχον
 ἐκτείνον τὸν ἐκτείνον καὶ ἀποδοῦναι. διακταν μὲν γὰρ τὸ πῶρον
 ἐπὶ αὐτῶν σπυρίδαμος τῶν ἐκτείνον, ἐκτείνον εἰς ὅτι
 τῆς ὑπαντιάζον ἐκτείνον αὐτῶν ἐκτείνον, ἐκτείνον εἰς
 ἀναβολῆς, ἀλλὰ ἐκτείνον ὅτι οἱ ἐκτείνον ἐκτείνον
 καὶ τῶν ἐκτείνον, ἐκτείνον ἐκτείνον, ἐκτείνον τῶν
 ἀλάνης, ἐκτείνον τῶν ἀλάνης ἐκτείνον

A occupata Armenia, maiora damna inferret im-
 perio. Quam amicitiam ita demum ratam fore;
 si ille obsides traderet, maximè si regium fi-
 lium. His ad Vitellium scriptis, simul Hiberor-
 um & Alanorum reges magnis præmiis soli-
 citavit ad inferendum quamprimum bellum
 Artabano. Et Hiberi ipsi quidem quieverunt;
 sed Alanis transitum dederunt per suam regio-
 nem, & patefactis portis Calpiis immiserunt
 eos in regnum Artabani. Quo facto & Arme-
 niam denudè Parthi amiserunt, & peruadente
 totam eorum ditionem bello, nobilissimi qui-
 que eius gentis ceciderunt vnà cum regis filio
 & multis popularium millibus, regioque to-
 ta hac incursione vastata est. Vitellius etiam
 pecunia corruptis aliquot amicis & cognatis
 regis ipsum Artabanum conabatur occidere:
 Ille intellecta fraude, nec inueniēs remedium,
 quod ab optimaribus immineret periculum;
 habensque suspectos & eos qui in fide mane-
 bant, quasi benevolentiam fingerent prima
 quaque occasione transituri in partes aduersas;
 fuga se ad sarrapias superiores seruauit incolu-
 mem. Vbi ex Dahis ac Sacis contracto ma-
 gno exercitu: & debellatis inimicis, restitutus
 est in imperium. His auditis Tiberius petiit a-
 micitiam Artabani, & assentiente illo, conue-
 nerunt ad Euphratem rex & Vitellius: vbi in
 medio pontis sibi occurrerunt, cum suo quisq;
 satellitio. Post quàm autem de fœdere conue-
 nit, Herodes tetrarcha vtrunque excepit con-
 uiuiο, tabernaculo magno sumptu cœcto in
 medio fluminis: nec multo post Artabanus mi-
 sit Tiberio filium Darium obsidentem cum
 multis muneribus, inter quæ etiam virum sta-
 tura cubitorum quinque genere ludæum, E-
 leazarum nomine: qui propter vastitatem gi-
 gas cognominatus est. Post hæc Vitellius An-
 tiochiam rediit, Artabanus in Babyloniam.
 Tum Herodes volens primus nunciare Cæsari
 de impetratis obsidibus, omnibus diligen-
 ter perscriptis misit ad eum tabellarios, nihil
 amplius relinquens significandum per con-
 sulare præsidem. quare superuenientibus
 Vitellij literis, Cæsar rescripsit, omnia sibi
 iam antè esse cognita ex Herodis nuntiis. Quo
 ille grauiter offensus, & factum in deterio-
 rem partem accipiens, iram celabat in pectore,
 donec ad Caium peruenit rerum regimen.
 Tunc etiam Philippus Herodis frater diem IX
 suum obiit, anno Tiberij principatus vigesi-
 mo, quum ipse præfuisset triginta septem annis
 Trachonitidi & Gaulanitidi, ac Baranæ, vir
 perpetuò modestus, & amator quietis ac orij.
 Degebat enim semper in sua ditione. Quoties
 domo progrediretur, iter faciebat cum paucis
 selectis comitibus, subsequente sella in qua se-
 dens solitus est iura reddere: & si quis ex oc-
 cursu opem eius inuocaret, sine dilatione
 mox ibi sella posita residens causam cognosce-
 bat, aut fontem damnaturus, aut absolutorus

ἰσχυροὶ σὺμβλητῇ ἐπέειν πορεύονται, πολὺ κρείτ-
 τον ἢ γὰρ ὅτι πρὶν πινώμενοι ἔξ αὐτῶν γινώσκονται, πορευ-
 βῶν ἀνελθόν, τὴν μεταβολὴν γινώσκοντες μὴ εἰς τὰ πο-
 ῖματα ἐμπροσθεν μετανοήσιν. καὶ ὁ μὲν ὑποφύλαξ ἡρώ-
 δου, δούσιμος εἰς τὴν μαχηρῶν τα πικρῶν, τὸ πο-
 ρευόμενος πορεύεται, ταύτην κτήνεται. τοῖς δὲ ἰουδαί-
 οῖς δὲ αὐτῷ πικρῶν τῇ ἐκείνου πὸν ὁλεθρὸν ὅτι τῷ
 στρατῷ μαχὴν γινώσκονται, τὴν τοῦ ἡρώδου ἡρώδης ἡ δόλον-
 τος οὐκ ἐπὶ ληθῇ ὡς ἔδειξεν ἀσάμηνος ὡς εἰς πόλεμον
 πὸν πορεύεται ἀπὸ τῶν ταύματων ὅπου τῷ, ὅσοι τε πο-
 αὐτὰ φέροι καὶ ἰπποεῖς συμμαχοῦντες ἐκ τῆς ὑπο-
 μαχῶν βασιλείᾳ ἀγρόμενος ὅτι τῆς πύρας ἡ πύρα-
 το, καὶ ἔχει πτολεμαῖδα. ὡς μὲν δὲ αὐτῷ ἔξ τῆς
 ἰουδαίων ἀγῶν πὸν στρατὸν, ὑπαντάσαντες αὐτοῖς οἱ
 πορεύονται, παρηγόρητο ἔξ τῆς χάριτος ὅδον. οὐ γὰρ αὐτοῖς
 εἶναι πικρῶν, ὡς ἔδειξεν εἰκόνας εἰς αὐτῶν φερόμε-
 νας, πολλὰς δὲ ἔτι σημαίας ὁπλησμένων. καὶ πε-
 ραίετο μετὰ βαλὲν τῆς γυναικὸς τὸ ὅτι ποιούτοισι πο-
 ρευόμενοι, καὶ ἔξ τῆς μεγάλου πύρου καλῶς αὐ-
 χωρεῖν τὸ στρατοπέδον, ἀπὸ τῆς μετὰ ἡρώδου τῆς τε-
 ξάρου, καὶ τῷ οἴλῳ, εἰς ἱεροσόλυμα αἰεῖ, δύστην
 τῷ θεῷ ἰορῆς πατρὸς τοῖς ἰουδαίοις ἐπιστημῆς. εἰς
 αὐτὸν ἀπαντῶν καὶ διελθὼν ὑπὸ τῇ τῷ ἰουδαίῳ πλῆ-
 θους δὲ πορεύεται, ἔξ τῆς ἡμέρας ταύτης ἔξτελει
 ποιεῖ, ἐν αἷς ἰονάθην τὴν ἀρχιερωσύνην ἀφελόμενος,
 ἐργασίῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτῷ θεοφίλῳ. τῇ τετάρτῃ δὲ
 καὶ γερμασίῳ αὐτῷ ὡς ἔδειξεν ἀσάμηνος ἀδελφῷ τῷ
 πρίστειν τελευτῶν, ὅρμισεν τῷ πλῆθει ἑαυ-
 νοῖα τῇ γαίῳ. αἰετῶν δὲ καὶ τὸ στρατὸν μαχὴν τῷ
 οἰκίᾳ ἐκείνου χύμασθοντος, πόλεμον ἐκφύγειν ἐκ ἐθ-
 ούσιος δυνάμεως, ἔξ τῆς εἰς γαίῳ μεταπεπλη-
 νῶν τὰ πορεύματα. εἰς γὰρ τὸ δὲ τὸν ἀπὸ τῶν οἰκισ-
 πησάμενοι πορεύεται τῷ ἀγῶνι τῷ οὐκ ἐπὶ ληθῇ στρα-
 τῷ τῷ φαίῳ, μηχανῶν ἐκ ἐθῶν τῷ στρατῷ τῷ πύ-
 ρας εἰσόδου. τεθνήσκοντες γὰρ τῷ ἡρώδῳ, ἢ τὸν πολέμῳ
 καλῶσαντες, ἢ τὸν γυναικὸς τῇ ἐκείνου ὡς μὲν δὲ
 κοινοῖς, ἢ ἑὸν ἐν γυναικὶ τῇ ὡς ἔδειξεν τῷ στρατῷ μα-
 τος. καὶ οὐκ ἐπὶ ληθῇ, ἢ ἀποχρῆσθαι ἀν-
 γέλῳ παρὰ δὲ ὁ ἀριστοβόλου ἡς ἐν αὐτῷ πορεύεται
 ἢ τελευτῶν πρίστειν, ὅτι ῥώμης αἰετοῖς πορεύεται
 ὡς τῷ αὐτοκράτορι δυνάμεως πρὸς αὐτῷ ὡς
 γινώσκοντες. ἐλθόμενος οὖν εἰσὶν ὅτι μακρότερον πο-
 τεῖ ἡρώδου, καὶ γινώσκονται αὐτῷ ὡς ἐκείνου, ἅμα αὐτῷ, καὶ
 ἔξ τῆς αὐτοῦ τῇ ἰσορῇ πὸν πορεύεται αὐτῷ λόγῳ, ἅμα
 δὲ καὶ ὡς ἔδειξεν ἔχει τὸν τοῦ τοῦ, ὡς οὐδὲν ὡς ἐπὶ
 πλῆθος, οὐδὲ ἄλλῃ τῆς ἀλλῇ τῇ ἐν αὐτοῖς ὅτι τε-
 τολύμενοι, ἔξ τῆς τῷ πορεύεται τῷ οἰκίᾳ, εἰς γὰρ
 ἐν τῷ ἐκείνου τῷ ἡρώδου, σπυρίων καὶ ὁλίγων, πολ-
 λὰ δὲ ἦσαν, ἔξ τῆς ταύτης τοῖς ἡρώδου ὑπογῶνους.
 φέροι δὲ αὐτῷ πικρῶν σπυρίων τοῦ ἀδελφῷ πρὸς
 γινώσκοντες, τὸ τῷ δυνάμει αὐτῷ μαχόμενοι. ἅμα δὲ, καὶ πὸν
 ἀγῶν πρὸς διηγήσασθαι θαύματος ἀξιώτατον γο-
 γησάμενοι, ὅς ἐκ πάντων ἰδιώτων, ὡς ἔδειξεν πρὸς αὐ-
 τῷ αὐτοῦ αὐτῷ, ὅτι ποσὶν δὲ πρὸς αὐτῷ δυνάμει.
 εἰρηται μὲν οὐκ καὶ πορεύεται πορεύεται αὐτῷ, λεγόμενῃ δὲ μοι καὶ νῦν ἀνελθόν. ἡρώδης τῷ μεγάλῳ θυγατρίῃ
 ἐκ μαρτιάμης τῇ ὡς ἔδειξεν θυγατρί, γινώσκοντες δὲ οὐκ ἐπὶ ληθῇ μὲν ἢ ἰσορῇ, ἢ γινώσκοντες φασαίῳ τῷ αὐτῷ αὐ-
 φασαίῳ πικρῶν ὅτι, φασαίῳ ἀδελφῷ διδωκότος αὐτῷ τῷ πατρὸς. καὶ πορεύεται αὐτῷ αὐτῷ
 αὐτῷ ἡρώδης πικρῶν τῷ ἀδελφῷ σαλώμης, καὶ φασαίῳ μὲν ἐκ σαλαμῶν γινώσκοντες ἢ πικρῶν, αὐτῷ αὐτῷ

nihil non facturi ex eius consilio, iudicavit sa-
 tius esse prius quam noui aliquid exoriretur;
 illum tollere, quam rebus turbatis seram po-
 nitentiam agere. itaque vinculum missum in
 Macheruntem supra dictam, illic occidi im-
 perat. quod factum sequuta est Iudeorum exi-
 stitatio; ab irato Deo perditum esse Hero-
 dis exercitum.

Vitellius autem ad bellum paratus Arabi- X
 cum, absumptis duabus legionibus, & leuis
 B armaturæ, atque equitum auxiliis missis à so-
 ciis regibus properans versus Petram peruenit
 Ptolemaidem. Quumque vellet per Iudæam
 exercitum ducere, occurrerunt eius regionis
 principes, deprecantes transitum. Neque enim
 patrios ritus permittere, ut inferatur villæ ima-
 gines, quales Romana signa habebant plera-
 que. Quorum precibus flexus mutauit senten-
 tiam de itinere proposito: missosq; per magnū
 campum exercitu, ipse cum Herode tetrarcha
 C & amicis ascendit Hierosolyma, sacrificaturus
 Deo in festiuitate quæ tum instabat publica:
 Quò postquam vêtum est, honore summo ex-
 ceptus à populo, hæsit ibi triduo: & interim à
 Ionatha in fratrem eius Theophilum pontifi-
 catum transtulit. Quarta autem die literis ac-
 ceptis de obitu Tiberij, populum sacramen-
 to adiecit in fidem Caij noui principis: reuo-
 catasque ex itinere copias in hyberna dimisit,
 omisso bello propter delatum in alium Im-
 perium. Ferunt Aretam accepto expeditionis
 Vitellij nuncio collegisse ex auguriis, im-
 possibile esse ad Petram peruenire illum ex-
 ercitu. Vnum enim è ducibus prius mori-
 turum, vel qui bellum pareret, vel cuius iussu
 pareretur, vel eum contra quem mouendum
 sit. Vitellius Antiochiam repetiit. Agrippa au-
 tem Aristobuli filius ante vnum annum Ro-
 mam venerat, ut propter negotia quædam
 conueniret Cæsarem. Sed prius quam de hoc
 dicam, explicabo Herodis progeniē, vel quòd
 E ad præsentem narrationem id pertineat: vel
 quo magis appareat, quantum valeat diuina
 prouidentia, quandoquidem absque pietate
 nihil prodest nec numerosa soboles, nec vlla
 humana potentia, ut licet videre in Herode,
 cuius intra centum annos tam copiosa proles,
 exceptis paucis periit: quod sanè exemplo
 potest esse hominibus ad retundendam inso-
 lentiam: simulque in primis videtur memo-
 F rabile, quomodo Agrippa ex priuata fortu-
 na, præter omnium quibus notus erat opi-
 nionem, ad tantam potentiam peruectus sit.
 Et quamuis iam antè de ea re facta sit mentio,
 dicemus tamen hîc quoque diligentius. Hero-
 di magno ex Mariamne Hyrcani filis natæ
 sunt duæ filiæ. harum altera Salampso nomi-
 ne nupsit Phasaelo regis ex fratre Phasaelo
 nepoti, idque ex ipsius patris auctoritate: al-
 tera verò dicta Cyprus Antipatro, & ipsi ne-
 poti Herodis ex sorore Salome. Phasaelus è
 G Salampso genuit quinque liberos Antipatrum,

Herodem, Alexandrum, & filias Alexandram ac Cypron, quæ nupsit Agrippæ Aristobuli filio. Alexandram verò duxit Timius Cyprius vir nobilis, in quo matrimonio absque liberis defuncta est. Cypros Agrippæ duos filios peperit, tres filias, Bernicen, Mariamnen, Drusillam. filij verò Agrippæ & Drusus dicti sunt: quorum Drusus ante pubertatis annos obiit. Cum horum patre etiam reliqui germani educabantur apud auum, Herodes & Aristobulus, simulque Bernice: hi nepotes Herodis magni ex filio, Bernice verò neptis è Salome sorore & Costobaro nata est. Orbat enim erant infantes adhuc patre Aristobulo, quem vnà cum Alexandro ab Herode occisum diximus. Postquam autem per ætatem maturuerunt, Herodes hic Agrippæ frater duxit Mariamnem filiam Olympiadis Herodis regis filie, prognatam ex Iosepho qui regis frater fuerat: & ex ea suscepit Aristobulum. Tertio fratri Agrippæ Aristobulo nupsit Iotape Sampsigerami Emsenorum regis filia, ex quibus nata est filia surda, & ipsa Iotape nomine. & hi quidem ex tribus fratribus sunt progeniti. Herodias verò soror eorum nupsit Herodi magni Herodis filio, quem susceperat à Mariamne filia Simonis pontificis, ex quibus prognata est Salome: postquam natam Herodias in contemptum legis patriæ denuò nupsit Herodi mariti germano eodem patre genito, relicto priore adhuc superstite. Is fuit Galilæorum tetrarcha. Salome autem filia Philippo nupsit Herodis filio tetrarchiam habenti Trachonitidis. Quo sine liberis defuncto Aristobulus eam duxit filius Herodis, eius qui Agrippæ fuit frater. Ex hoc posteriore matrimonio nati sunt filij tres, Herodes, Agrippa, Aristobulus, atque hæc est Phasæli & Salampsonis progenies. Cypros autem Antipatro filiam Cypro peperit, quam duxit Alexas Selcius, Alexæ filius, & ex ea filiam item Cypron genuit. Herodes autem & Alexander, quos dixi fuisse fratres Antipatri, sine prole discesserunt. Cæterum Alexander Herodis regis filius qui à patre necatus est, Alexandrum & Tigranem filios suscepit è Glaphyra Atchelai Cappadocum regis filia. ex his Tigranes apud Armenos regnans cum apud Romanos delatus esset, sine liberis obiit, Alexander autem Tigranem fratri cognominem filium habuit, qui Armenis per Neronem rex imposuit, Alexandrum filium genuit. hic Antiochi Comagenorum regis filiam duxit Iotapen, & Lefidis in Cilicia rex à Vespasiano constitutus est. Progenies autem Alexandri ab initio ab institutis patris ad religionem Græcorum desciuit. Reliquæ autem Herodis regis filie nulla relicta prole è vita excesserunt. Percensitis igitur Herodis posteris qui ad Agrippæ regni tempora pertigerunt, superest vt narremus quibus ille fortunis iactatus, postremo ad maximam dignitatem ac potentiam euascerit.

XII.

καταλειξάμεν ὅταν, ἐν ᾧ χρόνῳ ἀγρίππας ὁ μέγας τὴν βασιλείαν παρέλαβεν, ταύτων τὸ μὲν ἦν ἡμεῖς περὶ ἀδελφῶν, διότι μὴ λατρεῖν ὁπόσαι τε ἀγρίππας πύχαι συνέλθουσι, ἃς τε αὐτῶν δὲ ἀδελφῶν ποιησάμενοι, ἐπὶ μέγιστον ἀξιώματις τε ἄμεινον καὶ δυνάμει.

A Ἡρώδης, ἀλ' ἐξ αὐτοῦ, θυγατέρας ἡ ἀλ' ἐξ αὐτοῦ καὶ κύ-
προς καὶ ἀγρίππας γαμῶν, ὁ ἀριστοβούλου ἀλ' ἐξ αὐτοῦ
ἡ γαμῶν μὲν ἡμίος κύπριος, αὐτὸς τῷ ἀξιοθῶντι, παρ'
ὧ δὴ καὶ ἀπικτος τοῦ αὐτοῦ. κύπρος δὲ ἐξ ἀγρίππας
μὲν, ἀρσενος γένεταί δύο, θυγατέρας δὲ ἔχει, βερνίκη,
μαριάμνη, δρουσίλλα. ἀγρίππας δὲ καὶ δρουσὺς τοὺς
ἀρσενος ὀνόματα, ὧν ὁ δρουσὺς περὶ ἡδυσσὺ τοῦ αὐτοῦ.
τῶ δὲ πατρὶ τούτων ἀγρίππας ἐξέφειτο μὲν καὶ ἐτίθει
ἀδελφῶν, Ἡρώδης τὴν καὶ ἀριστοβούλου, καὶ βερνίκη. καὶ
οἱ δὲ παῖδες Ἡρώδου, τὴν ἡίος τὴν μεγάλην. ἡ δὲ βερνί-
κη κοσσοβάρι καὶ σαλώμης πύχης τῆς Ἡρώδου ἀδελ-
φῆς. τούτοις ἀριστοβούλος ὑπὸ τοῦ θιήσας λιπὼν ὑπὸ
πατρὸς οὐκ ἀλ' ἐξ αὐτοῦ τῶ ἀδελφῶν καὶ πατρὸς οὐκ ἀλ' ἐξ
αὐτοῦ. ἡδυσσὺς δὲ ἀρσενος Ἡρώδης μὲν ἔχει ὅτι αὐ-
γρίππας ἡίος μαριάμνης θυγατέρας ἐλυμπιάδης τῆς
Ἡρώδου βασιλῆως θυγατέρας, καὶ ἰωσῆπου, ἀδελφῶν δὲ
ἔχει τὴν βασιλῆως. ἔχει δὲ αὐτῆς ἡίος ἀριστοβούλου.
C ὁ δὲ ἔστις τῶ ἀγρίππου ἀδελφῶν ἀριστοβούλος, γαμῶν
ἰωτάπῳ σαμψίγερμῳ θυγατέρας ἡ ἰωσῆ βα-
σιλῆως. θυγάτηρ δὲ αὐτοῖς γένεταί καὶ ἡ, ὄνομα καὶ τῇ-
δὲ ἰωτάπη. καὶ ταῦτα μὲν τῶ ἀρσενος τέκνα. Ἡρώδης
δὲ αὐτῶν ἡ ἀδελφῆ, γένεταί Ἡρώδης ἡ Ἡρώδου τὴν μεγά-
λου παιδί, ὅς γένεταί ἐκ μαριάμνης τῆς τῆ σίμων-
ος τῆ ἀρχιερέως, καὶ αὐτοῖς σαλώμην γένεταί, μὲν
ἡς ταῖς γοναῖς Ἡρώδης ὅτι συγχίσι φρονήσασα τῶ
D πατρὶ, Ἡρώδης γαμῶν τοῦ αὐτοῦ τῶ ὁμοπατρὶ
ἀδελφῶν ἔχει τῶν ζώντων, τὴν δὲ γαλιλαίαν τε-
τάρχην ἔχει ὅτι. ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτῆς σαλώμην, φι-
λίππου γαμῶν Ἡρώδου παιδί τῶ τῆ ἀρχῆς τῆς τε-
τάρχης τῶ. καὶ ἀπαιδὸς τοῦ αὐτοῦ, ἀριστοβού-
λος αὐτῶν ἔχει τῶ Ἡρώδου πύχης τῶ ἀγρίππου ἀδελ-
φῶν. πύχης δὲ τῶ Ἡρώδου αὐτοῦ, ἔχει, Ἡρώδης, ἀγρίπ-
πας. ἀριστοβούλος. τῶ μὲν δὲ τῶ φασαλείου, καὶ σαμ-
ψίγερμῶν ἔστι ἡ ἰω. κύπρος δὲ ἐξ ἀπαιδὸς θυγατέρας
E γένεταί κύπρος, καὶ αὐτῶν ἀλ' ἐξ αὐτοῦ γαμῶν ἡ
ἀλ' ἐξ αὐτοῦ. καὶ αὐτῆς θυγάτηρ καὶ κύπρος. Ἡρώδης δὲ καὶ
ἀλ' ἐξ αὐτοῦ οἱ ἀδελφῶν ἰφῶν ἀπαιδὸς, ἀπικτος
τοῦ αὐτοῦ. ἀλ' ἐξ αὐτοῦ δὲ τῶ Ἡρώδου παιδί ἡ βα-
σιλῆως τῶ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀπαιδὸς ἀλ' ἐξ αὐτοῦ
καὶ ἡγερέως ἡ γένεταί ἡίος ἐκ τῆ ἀρχιερέως ἡ κατ-
παδουκῶν βασιλῆως θυγατέρας καὶ ἡ γένεταί μὲν βα-
σιλῆως ἀπαιδὸς καὶ ἡγερέως αὐτῆς ἐπὶ ῥωμαῖς ἡγε-
ρέως, ἀπαιδὸς τοῦ αὐτοῦ. ἀλ' ἐξ αὐτοῦ δὲ ἡγερέως οὐκ
F ἡγερέως τῶ ἀδελφῶν γένεταί πύχης, ἡ βασιλῆως ἀπαιδὸς
ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἐκπαιδὸς, ἡίος τε ἀλ' ἐξ αὐτοῦ αὐτῶν
γένεταί. γαμῶν δὲ ἔχει ἀπαιδὸς τοῦ κομμενῆ βα-
σιλῆως θυγατέρας ἰωτάπῳ, ἡίος δὲ τῆς ἐκ κυλι-
κίης οὐκ ἀπαιδὸς αὐτοῦ ἰωτάπη βασιλῆως. καὶ τῶ μὲν ἀ-
λ' ἐξ αὐτοῦ ἡίος, δὲ οὐκ ἀπαιδὸς τῶ ἰωτάπη τῶ θυγα-
τέρας ὅς ἐστις τῶ ἰωτάπη ἐπὶ ῥωμαῖς ἡγερέως καὶ ἀ-
παιδὸς αὐτοῦ τῶ ἰωτάπη. ταῖς δὲ ἀπαιδὸς θυ-
γατέρας Ἡρώδου τῶ βασιλῆως ἀπαιδὸς τοῦ αὐτοῦ
αὐτῶν. τῶ δὲ ἡγερέως Ἡρώδου ὑπογόνων, οἱ

magnam pecuniam : qui mox paratus fuit omnia pro Damascenis facere. Aristobulus autem quia pactos de pecunia senserat, fratrem apud Flaccum detulit. Et facta inquisitione, ac deprehenso crimine, Agrippa excidit amicitia præsidis : rursusque ad extremam egestatem relapsus venit Ptolemaida, & quod non habere unde aliàs viveret, decrevit navigare in Italiam. Sed cum deesset pecunia, iussit Marfyam suum libertum ut quavis arte à fœneratoribus eam sumeret. Ille Protum Bernices Agrippæ matris libertum, qui defunctæ patronæ testamento in Antonia clientelam venerat, rogat ut accepta fide sub syngrapha daret mutuum. Alter iam antè debere sibi non nihil Agrippam asseuerans, extorsit à Marfyæ syngrapham viginti millium drachmarum Atticarum, detractis sibi de ea summa duobus millibus & quingentis, ed facilius, quod non poterat Agrippa aliter facere. Recepta igitur pecunia profectus Anthedonem, & ibi naucm nactus, parabat se itineri. Id ubi comperit Herennius Capito procurator Iamniæ, misit ed milites exacturos argenti trecenta millia, quorum debitor Cæsaris fisco factus est dum adhuc Romæ ageret : atque ita imposita est illi manendi necessitas. & tunc quidem facturum se iussa simulat : sed quamprimum nox tertris incubuit, præcis navis retinaculis navigat Alexandriam. Ibi ab Alexandro Alabarcha poposcit mutuum ducenta argenti millia. Ille non ipsi se mutuatuum professus est, sed Cypro, coniugalem amorem in ea demiratus & virtutes cæteras, fideiussit mulier. & mox Alexander quinque talentis repræsentatis Alexandriæ, reliquam summam exhibiturum se promisit Puteolis, profusione Agrippæ veritus. Ita Cypros expedita maritima navigatione in Italiam, ipsa cum liberis in Iudæam itinere pedestri reuersa est. Cæterum Agrippa postquam Puteolos appulit, scripsit ad Tiberium Cæsarem degentem Capreis, venisse se officij causa significans, & potestatem accedendi eam insulam postulans. Tiberius nil cunctatus humanissimè rescripsit, gratulans ei reditum ad Capreas incolumem. Nec minore alacritate præsentem excepit & amplexu & hospitio. Postridie Cæsar receptis literis ab Herennio, quod Agrippa trecentis millibus mutuum sumptis, nec ad constitutum tempus persolucus, de reddendo admonitus, fuga se è subiectis ipsius procuratori locis proripiens, exigendi facultatem ademit, agrè tulit : mandavitque cubiculariis non prius admitti hominem quam persoluto debito. Ille nequaquam ira Cæsaris atonitus, ab Antonia Germanici & Claudij postea principis matre petiit mutuum trecenta millia, ne periclitaretur de amicitia Cæsaris, quæ memor Bernices huius matris consuetudinis, familiariter enim ea fuerat vsa, simulq; educatum fuisse ipsum cum suo Claudio,

[illegible]

A præbuit ei pecuniam illam : & reddito debito , nemine prohibente fruebatur amicitia principis: adeoque conciliatus est Cæsari, ut is nepotem suum commendaret Agrippæ , mandaretque ut progredientem semper comitaretur officij gratia. hoc beneficio deinctus & deditus Antoniaë , cepit Caium nepotem eius colere , gratosum apud omnes & honoratum ob parentis memoriam. Erat ibi forte Allus Samaritanus libertus Cæsaris, ab eo mutatus decies centena millia, debitum Antoniaë reddidit : reliquum materiam habuit demerendi Caium officiosus. A quo receptus in in- XIII. ritam amicitiam , quodam die dum vnâ gestatur incidit in confabulationem de Tiberio : & quia soli erant , precatus est Tiberio , ut quam primû principatus locum Caio digniori cederet. has voces excepit Eutychus , libertus Agrippæ , & auriga : ac tum quidem siluit. Intimulatus deinde à patrono quasi vestem ei furto subduxisset , sicut re vera subduxerat , & ex fuga retractus , cum perductus esset ad Sisonem vrbi præfectum, rogatus fugæ causam , ait se habere secreta quædam quæ cuperet indicare Cæsari, ad salutem ipsius pertinentia : quapropter victus missus est Capreas. huc Tiberius more suo detinebat in vinculis, quod esset cunctator, si quis vnquam alius aut rex aut tyrannus. nam neque legationes sine mora admittebat , & præsidibus prouinciarum vel procuratoribus successorem nõ mittebat , nisi mortuis. Proinde victos quoque neglegebat audire, moræ hanc rationem reddens amicis sciuntibus : legatos quidem ided admitti tardius , ne illis cito dimissis alij denud creati redeant, atque ita obreatur continuè excipiendis & dimittendis legationibus. Potestates autem semel constitutas ided sine re, ut parcarur subditis. cum enim natura omnis magistratus ad avaritiam sit pronior, eternum cui nullus certus sit præstitutus terminus, eo magis ad rapinam sollicitare homines. itaque si diutius eo fruuntur, exatiatos lucris segniores ad rapiendum fieri. quod si successor imminet, non suffecturos eorum auiditati prouinciales , dum decessor tanto magis spoliatur , quanto minus temporis ad hoc faciendum sibi puerat reliquum. Verbatumque hac similitudine : Consauciati cuiusdam vulnera muscæ agminatim ingruentes operuerant, cum quidam forte tortuna præteriens miseratus est, putans languidiorem, quam ut illas posset arceret , accedensque propius parabat eas depellere. orante autem saucio ut sic cum fineret, quæsiuit alter causam cur ita liberari ab hac molestia negligeret. tum ille : imò his abactis maiorè molestiam mihi faceres : nam hæ iam saturatæ sanguine remiserunt nonnihil. quod si recentes accederent , & famelicæ , me iam antè pessimè affectum facile perderent. quare se quoque aiebat hac ratione providere subditis, multorū rapacitate vctatis,

A plurimum profuit, cum apud ceteros, tum maxime apud militarem multitudinem, quæ propius dignitate tuenda nullum periculum non aditura videbatur. at Tiberius cum Euodum iussisset in crastinum summo mane filios adducere, precatus est deos patrios, ut manifestum aliquo indicio designarent futurum successorem in imperio, cupiens quidem id nepoti ex filio relinquere, sed non ausus rem tam arduam tentare inconsultis numinibus. Itaque augurium concepit, cum sibi successurum, qui sequenti mane prior ad salutandum se venerit. quare pædagogum nepotis præmonuit, ut mox prima hora adolescentem adduceret, ratus Deum huic principatum annuere. sed aliter visum est cœlesti numini. nam cum Imperator hæc volutans diluculo iussisset Euodum eum è filiis introuocare qui prior aduenisset, egressus ille Caium offendit pro cubiculi foribus. nam Tiberius auri propositi ignarus ientaculo remoratus est. Tum Euodus, vocat te, inquit, pater: simulque introducit iuuenem. Quo viso Imperator cogitare cepit diuinam prouidentiam, per quam sibi adempta sit potestas statuendi quæ decreuerat: sentiensque diuersum cordi esse superis, non tam suam voluntatem irritam doluit, quam vicem infelicis nepotis, cui nō satis esset principatum adimi, nisi etiam incolumitas in ultimum discrimen veniat: quandoquidem alio potentiore futuro, parum eum tutatura videbatur sanguinis propinquitas in æmulatione potentiz, altero non ante securum putante suum principatum, quam si insidiis præoccuparet alterum. erat enim Mathematicorum quoque disciplinis addictior, iuxta quorum consilia in tota vita pleræque agere solitus. nam & Galbam olim venientem conspicatus versus ad intimos quosdā amicos, En, inquit, virum, futurum aliquando Romanorum principem. In summa nemo Cæsarem vnquam tantam fidem habuit diuinationibus, non vanas expertus aliquoties. Tunc quoque magno mœrore affectus est ob id quod acciderat, non secus ac si nepotem iam extinctum cerneret: seque ipsum culpabat, qui confugisset ad huiusmodi omina. cum enim liceret ei securo è vita excedere, nunc corruptam sibi hanc felicitatem præscientia futuri carissimorum infortunij. Itaque quamuis turbatus inopinata principatus sui successione, inuitus & reclamante animo sic Caium alloquitur: Fili, etiamsi Tiberius propiore consanguinitate me contingat, tamen cum meum de te iudicium, tum verò deorum immortalium suffragium secutus, tibi in manus trado Romanum imperium. rogo autem ut hoc adeptus non sis immemor beneuolentiz nostræ, qui tibi sum tantæ felicitatis autor: & quā poteris gratiam mihi referas, amore cōplectendo fratrem Tiberium: quandoquidem mihi nihil

[illegible]

Κεφάλαιον ιή.

Ως πρώτης τετραρχίας ἐξαρτάται.

Η Ρωδίας δὲ ἡ ἀδελφὴ τῆς ἀρχέπικας συνοικοῦσα
ἐξέσθη, τετραρχίης δὲ ὄντις ὡς γαλιλαίας, καὶ
παραίας, φθόνῳ τὰ δὲ τῶν τῶν ὄξυσαν ἐδίχετο, ὅρθη-
σα ἐν πολὺ μαίζονι ἀξιώματι γαληνημῶν ἀνδρῶς
τῆς αὐτῆς, δὲ τὸ φυχῇ μὲν τότε ποιήσασθαι τῶν
ἐξέσθον, δὲ αὐτῶν τὰ χρεῖα μὴ διπλάμιον, κἀδοθὼν
δὲ μετ' ἀξιώματος, καὶ ἔτις πολλῆς τῆς δὲ δαίμονος.
ἐλυπῆτο δὲ καὶ βαριῶς ἔφευγαν τῇ ἐπὶ τοῦτον μετα-
βολῇ, καὶ μέγιστα ὅποτε διασάμτο μὲν τῇ εἰσώπῳ
ὡδισμῶν τῆς βασιλείας ἐπικροτῆται τοῖς πᾶσι
σι, ἐπικροτῆται ἐκ ἐνέχου τῶν διςυρίαν τῆς φθόνου,
ἀλλὰ τὸν ἀνδρα ὄξῃαν, καλόνεσα ἐπὶ τῆς ῥώμης
πολεῖν ἐπὶ μετῆς τῆς ἰσταν. ἐν δὲ ἀνεκτὸν ἔῃ φησὶ τὸ
ζῶν, εἰ ἀρχέπικας ἀριστοῦ μὲν ὑὸς ὢν, θανεῖν
ὑπὸ τῶν πατρὸς κατηγνῶσται, πνία δὲ δὲ πόρῳ
συνῶν, ὡς τελίως αὐτῇ ἐπικροτῆται τὰ ἀρχαῖα
πᾶσι πᾶσι πᾶσι ἐπικροτῆται βασιλίδες, αὐτὸς δὲ
λοῦντος αὐτὸν ἐπὶ μεταποσὶ τῆς ἰσταν, κατῆζοντο ἀν

A & accuratius in posterum custodiri eum imperat: totamque eam noctem in his malis Agrippa exegit. postera vero die rumor de Tiberij morte increbuit, palam id iactantibus hominibus, quibusdam etiam sacra hac de causa facientibus: moxque allatae sunt à Caio binæ literæ, alteræ, quibus senatui significabat successisse se in defuncti imperium: alteræ ad Pisonem vrbi præfectum, idem indicantes, mandantesque vt Agrippam è castris dimissum restitueret in id quod antè habitauerat domicilium. quapropter bono animo vixit postea: nam licet custodiretur, tamen suo victitabat arbitrio. Cæterum Caius Romam reuersus, Tiberij simul corpus referens, more solenni funus celebrauit sumptuosissimè: & cū vellet Agrippam eadem die solutum dimittere, monitu Antoniae supersedit: non quòd ea malè vellet homini, sed negabat decoram hanc festinationem, ne videretur hoc odio Tiberij facere, si confestim solueret què ille vincerat. elapsis tamen non multis diebus, accersitum ad se domum tonderi, vestemque mutare præcipit. imposito deinde in eius caput diademate, tetrarchiæ quæ Philippi fuerat, regem constituit, adiecta Lysaniæ quoque tetrarchia; & pro ferrea catena dedit auream pari pondere: in ludæam autem Marullum misit præsidem. Altero deinde anno principatus Caij Cæsaris Agrippa petiit veniam nauigandi in suum regnum ordinandi eius gratia, reuersurum se hoc pacto pollicitus. Quod vbi imperator annuit, præter omnium spem rex apparuit, insigni exemplo quanta sit in rebus humanis fortunæ potentia, reputatione præfæcis felicitatis & egestatis pristinae. & alij quidam beatum prædicabant, qui spes suas secutus esset pertinaciter, alij vix credebant raram felicitatem hominis.

САР. IX.

Quomodo Herodes tetrarcha in exilium missus est:

Herodias autem Agrippæ soror, nupta Herodi tetrarchæ Galiliæ atque Perææ, inuidebat fratri hanc potentiam, quem in cel-
siore quàm maritum cerneret fastigio: vrebatur
eam nimirum, quòd qui profugerat non va-
lens debita dissoluere, tum reuersus erat au-
Fctus dignitate ac fortuna tam splendida: hanc-
que mutationem iniquissimo ferebat animo,
præsertim quoties illum videret ornatum re-
giis insignibus per turbas inuchi: adeoque
non poterat imperare suis affectionibus, vt
maritum assiduus horratibus ad similia speran-
da, & suscepta transmarina peregrinatione apud
urbem ambienda erigeret: negas sibi vitam fer-
rendâ diuti, si Agrippa Aristobuli à patre sup-
plicio traditi filius, & ob extremâ inopiâ metu
Gcreditorum profugus, reuersus regno fruatur: ipse
verò fili⁹ regis, & à cognatis ad regnū inuita-
t⁹, per desidiâ nihil tale affectaret, priuata vita
cōtēt⁹. Atqui marite mi, inquit, si tibi antehac

H h h

[illegible]

A non solum meritis, sed cupiditatibus etiam abunde satisfactum est. ibi Caius attonitus hominis modestia, magis vrgere cepit, ut vellet uti sua beneficentia, nihil non polliceri perseuerans. Tum Agrippa: Quandoquidem domine liberalitatem tuam tam benignè mihi offers, equidem petam, sed nihil quod ad diuitias attingat, quibus iam per tuam gratiam abundo. illud potius postulabo, quod impetratum & pietatis opinionem, & perpetuum fauorem numinis tibi conciliet. Mihi quoque gloriosum erit, si post innumeras alias hanc vnam etiam mihi feceris gratiam. Rogo igitur, ut mandatum reuoces, quod Petronio dedisti, de statua in Iudæorum templo ponenda. hæc ille velut aleam iaciens, non ingnarus quantum subesset periculum, quodque capitale esset placitis Caii contradicere. Imperator autem simul officiosa liberalitate delinitus, simul pudendam vanitatem ducens, si coram tot testibus ultro ad petendum prouocato, repente mutatus denegasset gratiam: suspiciens etiam virtutem hominis, qui pluris faceret pietatem, suæque gentis tranquillitatem, quam incrementum dominationis, aut reditum, fecit eum voti compotem. Scripsit igitur Petronio, collaudans eius industriam in comparando exercitu, & in exequendis mandatis, quæ acceperat. quod autem ad statuum attineat, si quidem dedicata sit & posita, sinendam esse. sin minus, non esse cur in negotio plus laboris capiat: sed debere eum soluto exercitu reuerti ad intermissa officia. remissum enim esse hoc Iudæis in Agrippæ gratiam, cui tantum honoris à se haberi, ut non possit voluntati eius contradicere. In hunc modum Caius scripsit Petronio, priusquam ad defectionem spectare Iudæos cognosceret. allatis postea de rebellionem rumoribus: indignè ferens gentis audaciam, & contemptum imperij, homo omni dedecori obnoxius, nullamque rationem honestatis habens, & imperu iracundiae quouis abripi solitus, quem refranare nunquam studuit, imò ad felicitatem suam pertinere putans, si quam maximè affectioni huic indulgeret, denud scribit eidem in hanc sententiam: Quoniam plus apud te valuerunt Iudæorum munera, quam mea mandata, quibus neglectis omnia illis gratificatus es, reme iudicem facio quid de teipso statuere debeas, si semel indignationem meam meritis. Volo enim te exemplum fieri & præsentibus & posteris, nullo modo irrita habenda mandata imperatoria. Hæc epistola missa quidem est ad præsidem, non tamen Cæsare viuo reddita, qui perseferebant tardius nauigantibus: ita ut prius ille alias acceperit literas. nunciantes de Caii exitio. Deus enim non fuit immemor Petronij, & periculorum quæ propter ipsius honorem atque Iudæorum religionem subiit: sed amoris à reipub. habentis Caio propter impiè affectatos diuinos honores, tanto maior habita est illi gratia tã à Romanis quã à prouincialibus.

maximo fauore præcipuis senatoribus eum A
prosequantibus, in quos potissimum Caius
debaçchari est solitus. Is extinctus est non mul-
to postquam Petronio scripserat illam mortis
denunciatricem epistolam. Causam autem
propter quam Caius sublatu8 est, & quemad-
modum comparatæ sunt in eum insidiæ, pro-
cedente stilo significabimus. cæterùm Petro-
nio priùs redditæ sunt literæ de cæde impera-
toris, ac tum demum superuenerunt illæ,
quibus iubebatur mortē sibi consciscere, quæ
lætatus fortuito tyranni interitu, admira-
tus est Dei prouidentiam, qui sine dilatione
mercedem habiti sibi honoris persoluerit, &
Iudæis præsentem opem attulerit. Et ille qui-
dem miro hoc modo euasit mortis periculum.

CAP. XII.

Quo in statu res Iudeorum apud Babylonem fuerint, & de Asinao ac Anilao fratribus.

XVI.

Inciderunt in ea tempora graues motus Iudæorum apud Mesopotamiam ac Babyloniam habitantium, cædésque & calamitates quales nusquam memorantur in superioribus narrationibus, de quibus accuratè tractaturus, causas etiam ab origine repetam. Neerda dicitur vrbs Babylonix, frequens populo, & agro fertili, qui tantam multitudinem possit alere, ad hæc non patet hostiū assultibus, cincta fluëtis Euphratis & firmissimis. mœnibus eidē flumini est & Nisibis apposita: quare Iudæi freti locorum natura, sacrum didrachma quod Deo ex more solent offerre, cæteramque vortiuam pecuniam, in his vrbibus deponebant tanquam in communi ærario, inde suo tempore transmittendam Hierosolyma: quæ deinde à multis hominum illd deducebatur, metuentium latrocinia Parthorum quorum ditioni tum suberat Babylonia. Ex his Iudæis erant Asinæus & Anihæus fratres. Neerdeneses patria, orbatī patre, & à matre ad textrini opificium adhibiti, quod non indecorum habetur illis gentibus, vbi & viri exercent lanificium. hos officinæ magister, apud quem artem didicerant, quodd seriùs aliquando ad operandum accessissent, castigauit verberibus. illi credentes se affectos iniuria, detractis armis quæ seruabantur in eius domus pãriete, contulerunt se in quendam locum vbi fluuius scinditur, vberem pascuis, & frugum fertilem, cæterorũque fructuum, qui reponũtur in hyemem. ad eos mox confluxit iuuenum quisq; egentissimus, quorum armis stipari pro ducibus se gerebant, nemine cohibente maleficia. cū enim facti esset inexpugnabiles, & arcem sibi construxissent, dimissis exactoribus tributa colligebant ab accolis, certum videlicet pecoris numerum, & quantum in alimenta eorum sat erat, promittentes amicitiam morem sibi gerentibus, & propugnationem contra externam vim si qua ingrueret: contra occisionem gregum ac pastorũ, si detrectarent

παισιν πρὸς τοὺς ἡμίσητας φέρεται πρὸς τοὺς καλῶντας καταβάλλοντες τὴν βοσκημάτων, ἡ ἀρκούσα δὲ τρώ-
φῃ γίνεται, πρὸς τοὺς φιλίας τε καὶ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ἄλλων τὴν ἀλλοτρίαν ποτὶν πολεμίων, σφαγὰς
δὲ τὴν ποιμνίων ἀπεκτείνουσιν. οἱ δὲ, οὐ γὰρ ἡμεῖς ἐξ ὧν ταῦτα ποιῶν, ἡκιστα ποιοῦμεν, καὶ τὴν καταβάλλοντες ἐκείνων
οὐκ

μέγιστα δι' ὅποσον τ' βελῆς ἀρῶται ἀξιόματι δὲ
 τὸ εἰς ἐκείνοις ἀκράτῳ τῇ ὀργῇ ἡρεσθῆναι τὸν γαῖον, καὶ τε-
 λαδίᾳ μὲν ἢ μὴ πολὺν χρόνον, ἢ ἡράτῃ καὶ παρῶν
 τῶν ὅτι τὸ θῆεν ἀκακισμῶν ἔκτιστο. Τῶν δ' ἀ-
 τῶν ἐξ ἧς τελαδίᾳ, καὶ τ' ἑπὶ βελῆς τὸν χρόνον ἀφῆκε-
 σομαι περὶ τὸν καὶ λόγον. παρῶν δ' ἀφῆκεται μὲν
 ἀπὸ τῶν ἡρεσθῶν καὶ γαῖον τῶν τελαδῶν ἑπὶ
 σολῆ, μετ' οὐ πολὺ δὲ ἡ καλῶν καὶ αὐτὸν τελαδῶν
 ἀπὸ γὰρ. καὶ ἡ δὲ τῇ συμπερίᾳ τῆς ὁλῆς, ὅς
 τὸν γαῖον ἡρεσθῶν, καὶ τῆς θῆς τὸν ἀφῆκεται ἐξ-
 ἡρεσθῶν, οὐδὲν εἰς ἀκακισμῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐξ ἧς
 αὐτὸν ἀπὸ τῆς τῆς εἰς τὸν γαῖον, καὶ βοήθειας τῆς
 ἰουδαίας σαρκεῖας ἀφῆκεται ἀπὸ τῶν καὶ παρῶν
 οὐδὲν μὴ ἀπὸ τῶν καὶ, ἀπὸ τῶν καὶ ἀπὸ τῶν
 θῆς.

Κεφάλαιον ιβ'.

Τὰ συζαῖτα τοῖς ἐν βασιλευσὶν ἰουδαίοις δι' ἀποστόλων καὶ ἀπο-
C λωῶν τοῦ ἀδελφοῦ.

ΓΙσταται ὁ θεὸς ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ, ἡ μέλιται
 τῶν βαβυλωνίαις οἰκουμένης ἰουδαίου, συμφορὰ
 δ' ἐστὶν, καὶ οὐδὲ μίαις ἢς πνθ' ἐλθόντων, φόνθ' τε αὐ-
 τῶν πολλῶν, καὶ ὅποσος οὐχ ἰσθητὴν ἔχει. θεὸς
 ὦν δὴ τὰ πάντα ἐπ' ἀκρίβειαν διηγήσατο, καὶ
 διήσομαι, καὶ τὰς ἀφ' αὐτῶν αὐτοῖς τὸ πάθος συνεί-
 τυχαν. καρδίᾳ τῆς βαβυλωνίας ὅτι πόλις, ἄλλως τε
 πολυανδρῶσα, καὶ χεῖρας ἀγαθῶν καὶ πολλῶν ἔ-
 χουσα, καὶ αὐτῶν ἄλλοις ἀγαθοῖς, καὶ ἀνθρώπων αἰά-
 πλους. ἐστὶ ὅτι καὶ πολεμίοις οὐκ ἐμβολοῦς, θεοδότης
 τῶν δόφροντων πᾶσαν ἐν τῇ αὐτῇ ὑπολαμβάνοντες,
 καὶ κατασκευαῖς τεχνῶν. ἐστὶ δὲ καὶ ἰσχυρὰ πόλις κα-
 τὰ τὸν αὐτὸν τῷ ποταμῷ θεῖον ῥοῶν, ὅθεν ἰουδαῖοι τῇ
 φύσει τῶν χειρῶν πεπιστευκότες, τότε δὲ δραβμον τῶν
 θεῶν καταβάλλει ἐχθροὺς πάντας ταύτης κατατί-
 θεντο, καὶ ὅποσα ἄλλα αἰσθητά. ἰσχυρὰ δὲ ὡς
 E περ ταμείῳ τῶν δὲ ταῖς πόλεσιν. ἐν τῷ δὲ ἐπὶ
 ἰεροσολύμων αἰετὶς ἐπέβη ἡ καὶ ἐξ, πολλὰ τε μυριά-
 δες ἀνθρώπων τῶν κοινῶν τῶν χρημάτων παρι-
 λήμειον, διδοῦναι τὰς παρ' οὐραῖαι ἀρπαγὰς, ὑπο-
 λούσης ἐκείνης τῆς βαβυλωνίας. ἡ ἦσαν γὰρ ἀσπίς
 καὶ ἀνταρτία, κερδαίνει μὲν τὸ γῆρ, ἀλλήλων δὲ ἀ-
 δελφοί. καὶ αὐτοῖς, πᾶσι δὲ ἦσαν ὀφθανοί, ἡ με-
 τὰ τοὺς ποταμούς ἐστὶν μαθήσεις ποιήσας οὐκ ὄντος
 F ἀποποιῶν τοῖς ἐπὶ χειρῶν, ὡς τε τοῖς ἀσπρά ταλα-
 σιουργεῖν παρ' αὐτοῖς. τούτοις ὁ τοῖς ἔργοις ἐφιστάς,
 καὶ ἑμαυτοῦ κίσει παρ' αὐτοῖς, βραδυνῶντα ἐπὶ κα-
 λίσας τῆς ἀφίξεως, ἐκλόασιν πληγῆς. οἱ δὲ ἐφ' ὑβρὶ
 εἶναι διέχευον λογιζόμενοι, κατασπᾶσαντες τῶν δ-
 πλων πολλὰ ὅποσα ἦν τῆς οἰκίας φυλασσόμενα, ἔ-
 χοντο ἐκ τῆς χειρὸς ἐξέρρηξεν ἡν ποταμῷ ποιοῦμε-
 νον, νομῆς δὲ ἀγαθῆς ὡς ἔχοντες πεφυκός, καὶ χι-
 λῶν ὅποσοι εἰς τὴν χειρῶν ὑποτίθοντο. σπυρίσιν τε
 G ὡς αὐτοῖς τῶν καὶ οἱ ὑποφύονται, καὶ τούτοις τοῖς
 ἐπὶ τοῖς φεγγαῖς, ἑσπερινῶν τε ἦσαν, καὶ τῶν κα-
 κῶν ἡ γὰρ οὐκ οὐκ ἐκωλύοντο εἶναι. περιελθόντες γὰρ ἐπὶ
 τὸ ἄμφοι, καὶ κατασκευάσαντες ἀκρόπολιν, διέ-
 ντες καταβάλλειν τῶν βοσκομένων, ἡ ἀρκούσας ἐπὶ ἔο-
 ρας, καὶ ἄμυναι τῶν ἀλλὰ χόρην ποτὶν πολεμίων, σφαγὰς
 καὶ ταῦτα ποιῶν, κερδαίνει, καὶ τῶν περιβάτων ἐξελλόν
 ὅπο-

[illegible]

A imperata facere. quapropter necessitate coacti mittebant eis quantumcunque poscerent. quò factum est, vt aucta eorum potentia, validi essent ad incursum quoslibet, nemòque vicinorum auderet eos offendere, aut armis cum illis congregi: adeò vt ad Parthorum quoque regem rumor hæc derulerit. Satrapa autem Babylonæ postquã hæc audiuit, volens crescens adhuc malum opprimere, priusquam maius aliquod inde proueniret incòmodum, collecto quantum poterat è Parthis ac Babylonii exercitu, properauit contra eos, cupiens ex improviso opprimere: obsecrãque palude suos iussit aliquantisper quiescere. postridie verò ludæis sabbaticas ferias otio publico celebrantibus, ratus non ausurum hostem incertamen descendere, sed nullo negotio victos se abducturum, paulatim procedebat, vt derepente in eos irrueret. Asinæus verò qui tum fortè positis prope se armis cum sociis desidebat in otio: Viri, inquit, hinnitus equorum mihi aures perculit, non qualis est passim pascuntium, sed qui scissorem tergo vehant: nam & frænorum sonitum sentio, vereor ne circumuenti simus ab hostibus. sed procurrat aliquis speculatur, qui nobis quid imminet cerò renunciet. optarim autem vana esse, quæ diximus. mòxque quidam profecti visum, celeriter redeunt, non falsam suspicionem fuisse referentes: adesse vi-
D tores acceptæ iniuriæ. ex insidiis se obrutos equitatu copioso velut pecora: ac ad repugnandum quidem paratos, vetante propter ferias patria consuetudine. at Asinæus longè aliter quàm speculatori videbatur statuit, non concedendam censens hanc voluptatem hostibus, vt per otium in se grassarentur cædibus: quin potius virtutis & præsentis necessitatis memores coniti debere, vt si ita fors ferat, non inulti pereant: primusque correptis armis suo exemplo ad similem exciuit audaciã,
E ad conserendas cum hoste manus eos animans. & quia contempnim veniebant rem factam se habere purantes, multis cæsis reliquos coegit terga vertere. Eius pugnæ postquam ad Parthorum regem fama peruenit, admiratus fratrum audaciam, concupiuit eorum aspectum & colloquium: confestimque ad eos misit fidissimum è satellitibus qui hæc verba illis referat: Regem Artabanum tametsi iniuriam eorum violentia in suo regno acceperit, indignationem tamen virtuti ipsorum remittere, misissèque se qui fide data impunitatem & securitatem itinerum eis offerret ipsius nomine, quòd amicitiam eorum cuperet, ne fraude omni & insidiis, paratam esse regis munificentiam, foreque vt hac sua virtute posthac rege fauente vtantur meliùs. Tum Asinæus ipse quidem protectionem distulit, fratrem verò Anilæum misit cū quibus potuit muneribus. Iuit ille ad regem, & faciliè admissus est. Artabanus autem videns Anilæum solū venisse, rogauit curnā domi reliquisset Asinæum,

cognitōque metu illum se continere intra palutria : per patrios deos deicrauit , nihil eos se læsurum in fidem venientes : idque porrecta iuueni dextra fanciit , quod apud barbaros conuenturos certissimum est argumentum fiduciæ . nam post datam dextram apud eos nec fallere fas est , nec diffidere , cessantibus omnino suspicionibus . Tum quoque Artabanus hoc pacto remisit Anilæum , persuasurum fratri , vt simul veniat . Hoc autem agebat rex volens conciliatis sibi his fratribus per Iudæorum virtutem illas satrapias continere in officio , quæ videbantur ad defectionem spectare occupato rege alibi . Verebatur enim ne dum ipse rebelles perdomat , Asinæus auctis apud Babyloniam viribus , siue volentibus prouincialibus , siue inuitis non temperaret à maleficiis . Hoc igitur consilio illum accersit . Asinæus verò facile à fratre in eam sententiam inductus est , præsertim commemorante quàm luculenter erga ipsos rex affectus sit , quodque ad firmandam fidem iusiurandum interposuerit . quare primo quoque tempore ad Artabanū ambo perueniunt . ille perlubenter eos excepit , in primis miratus generosum Asinæi animum , quod videret breui statuta hominem , & primo aspectu contemnenda specie quasi nullius præcij , apud amicos dicatans , nihil esse in tantillo corpore , quod tam vasto animo respondeat , & inter epulas ostensum magistro militum D

Abdagasi prædicauit , denarrans quanta fortitudine bella gerere soleat . Is cum rogasset , vt bona regis venia liceret illum interficere , pœnāsque tot maleficiorum de eo sumere , quibus Parthos læserat : negauit se hoc permitturum in hominem qui se credidisset suæ fidei , data dextra confirmatæ & iureiurando adhibito . Quod si , inquit , vir bellicosus haberi vis , nihil opus habes meo perituro ad abolendam Parthorum ignominiam : sed redeuntem aggressus per vim absque meo consensu opprime . Mane deinde accito Asinæo : Tempus tibi est , inquit , iuuenis domum reuerti , ne diutius hic ducum in te odia prouoces , qui te fortassis etiam me inuito conarentur interficere . commendo autem tibi terram Babyloniam , vt eam tua cura tutam à latrociniiis & illæsam custodias . mihi vicissim cordi erit tua incolumitas , quandoquidem tuum caput non dubitasti meæ fidei committere . hæc locutus , datis mox muneribus Asinæum dimittit . ille domum reuersus castella partim noua condidit , partim quæ prius habuerat firmavit munitionibus : breuique in tantum auctus est , quantum ante cum nemo alius , à talibus exorsus initiis : nec contentus honoribus Babyloniorum , à Parthorum quoque obseruabatur ducibus , qui in vicinas prouincias mittebantur cum impe-

A ἵπαι δὲ πωλυθάπται αὐτὸν δίσταντα ἐν τῇ ἐλπί
ὑπομένειν . ὁ δὲ , τοῖς τε παλαιῶν θεοῖς ἐπαμύνοτο ,
μηδὲν κινεῖν δράσειν αὐτοῖς , πῖσι τῇ αὐτῇ περὶ
χωρηκίας , καὶ τὴν διζίαν ἐδίδου , ὅπερ μέγιστον
ᾧδ' ἅπασιν τοῖς ἐκείνῃ βαρβαροῖς ᾧδ' ἅπασιν τοῖς
παρσίν γίνεται τοῖς ὁμιλοῦσιν . οὐ γὰρ ἀφ' ὧν αὐτὸς
διζίαν ὑπὸ αὐτῆς δόσεως γήμορμος , οὐδὲ πιστεύει
ἐνδιδάσθην εἰ τοιαῖς ἀσφαλείαις δόσεως γήμορμος , πα-
ρὰ τῇ ἐν ὑποψίᾳ ἀδικίᾳ καὶ δικηκότητι . καὶ ἀρτά-
B βου μὲν ταῦτα περὶ αὐτοῦ , ἐκπύμπει τὸν αἰ-
λαῶν , περὶ οὖτοι τὸν ἀδελφὸν ἐπαμύνοτο . ἴσθασιν
δὲ ταῦτα ὁ βασιλεὺς , χηρὶ τὸν ἐν σόμῳ τῇ ἀρι-
τῇ ἰουδαίων ἀδελφῶν εἰς φιλίαν κτίσασθαι τῇ ἐκεί-
νου σατραπεσίᾳ , ἐν δόσεως τε οὐσῶν καὶ ὁμοίᾳ
τοῦ δόσησθοντος μέλλων ἐλάσθην ἐπ' αὐτοῖς . ἐδ-
δὲ γὰρ μὴ καὶ περὶ χηρῶν πολέμῳ τῷ ἐκείνῳ κα-
τὰ χηρῶν τῷ ἀδικηκότητι , ἀξιοῦσιν ἐπὶ μάχῃ οἱ
C περὶ τὸν ἀσπῶν καὶ τὴν βαβυλωνίαν , ἥτις γε σ-
τήσαντες ἐπ' ἀπερὶ τῇ αὐτῇ , ἡ καὶ τοῦ του γε ἀ-
τυχότις τοῦ κακῶσαι μεζόνως οὐ δέμαρτοις . ὁ
μὲν δὲ ταῦτα ὁμοίᾳ ἐκπύμπει . ἐδὲ ἀνιλαῖν ,
πιθανὸς ἐπ' αὐτῷ ἀδελφῷ , τὴν τε ἄλλαν περὶ δόμῳ
διηγεῖται τοῦ βασιλείου , καὶ ὅρκιον τὸ γήμορ-
μοι . ὡς τε δὲ ἡπείροτο ὡς τὸν ἀρτάβασον , ὁ δὲ ἡ-
δονῇ αὐτοῖς διζίαν ᾧδ' ἅπασιν γήμορμοις , ἐπαμύ-
τε τὸν ἀσπῶν τοῦ ἐν τῇ περὶ αὐτοῦ ἀφ' ὧν αὐτὸς
D περὶ παντελὲς ὄντα ὁφθῆναι βεβαίως τε καὶ τοῖς τῷ
πρώτῳ ὁφθῆναι σπουδαῖσι διωκῶν καταφρονῶντα
ἀφορμῆς , ὡς οὐδὲν κείνοισιν αὐτὸν , φησὶ τε περὶ
τοῖς φίλοις , ὡς μέγιστον πάντα ᾧδ' ἅπασιν παρ-
τοῦ τὴν ψυχῇ τοῦ σώματος . ᾧδ' ἅπασιν δὲ οἱ
ἐν τὸν ἀσπῶν ἀβδαγῶν τῇ αὐτῇ σκατοπιδαρ-
χῶν , τότε θύομα ὁμοίᾳ , καὶ τὴν πᾶσαν ἀρι-
τῇ καὶ εἰς πόλεμον . τοῦ δὲ ἀβδαγῶν καλῶσι-
E ὅς συγχέρημα αὐτῷ γήμορμος κτείναντα αὐτὸν ποι-
νὴν ὁμοίᾳ ἐπ' ὧν ὕβρις εἰς τὴν παρδουῶν
ἀρχῇ , ἀλλ' οὐκ ἂν εἴπῃ ὁ βασιλεὺς συγχέρημα
διδοῖν ἐπ' ἀνδρὶ πῖσι τῇ εἰς ἐμὲ τῷ ἀδικηκότητι ,
καὶ περὶ διζίαν τε πύμψας , καὶ διὰ ἑρκοῖς πι-
θανὸς γήμορμος ἀποδοῖσαι . οἱ δὲ αὐτὸν τυγχάνειν τῷ
πολέμῳ ἀγασθῆναι , μηδὲν ὁμοίᾳ χηρὶ τὸν ἐμῆς
παρδουῶν ἐκδίκη τὴν ἀρχῇ περὶ βεβαίως μὲν ,
ἐπαναχωρεῖν γὰρ ἐπὶ τῷ περὶ αὐτοῦ περὶ
F τῇ περὶ σῆ , καὶ μετ' ἀγροῖας τῆς ἐμῆς . ἴσθασιν
δὲ μετακαλέσας τὸν ἀσπῶν , ὡς σου φησὶν , ἀνε-
νία , χηρὴν ἐπὶ τῷ σαυτῇ , καὶ μὴ κλείοσι τῇ ἐνδ-
δὲ σκατοπιδαρχῇ τὴν ὁργῇ ἐρεδίσθαι , ἐπὶ χηρῇ σου
τῇ σφαγῇ , καὶ διζῇ γήμορμος τῆς ἐμῆς . ᾧδ' ἅ-
καταθήκῃ δὲ σοι δίδωμι τὴν βαβυλωνίαν γῆν ,
ἀλγῆς δὲ τῇ , καὶ ἀπαθῇ κακῶν ἐσθῆναι ὑπὸ τῇ
σῶν φροντίδῃ . ἀξίον δὲ μοι τυγχάνειν σου χη-
σῶν ἀντιπλήκῃ σοι ᾧδ' ἅπασιν τὴν ἐμαυτῇ πῖ-
σι , οὐκ ἐπὶ κούφοις , ἀλλ' ἐπὶ τοῖς εἰς σκατοπιδαρ-
χῇ

κημορμοῖς . ταῦτα εἰπὼν , καὶ δῶρα δίδει ὁπλίᾳ . ἐκπύμπει τὸν ἀσπῶν . ὁ δὲ εἰς τὴν οἰ-
κίαν ᾧδ' ἅπασιν , περὶ κατασπῆζει , καὶ ὅποσα περὶ αὐτοῦ ἐκχέου , μέγας τε ἐν ὁλί-
γῳ ἐργάζει , καὶ ὅποσα οὐκ ἄλλῃ τῇ περὶ αὐτοῦ ἐκ χηρῆς ἀφορμῆς ἀφαιδῶν περὶ αὐτοῦ ἐν
πολεμῷ γηρόντων , παρδουῶν τε αὐτὸν ἐνδεδόκον οἱ ταῦτα καταπυμπόλμοι σκατοπιδαρ-
χῇ καὶ τῇ κατ' αὐτὸν ἔσθῃ ἀρι-τῇ ἢ ἐκ βαβυλωνίων περὶ οὖσα πῖσι . ἡ δὲ ἐν ἀξιώματι καὶ δυνάμει
πάντα

ΤΑ ΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΩ ΕΝΝΕΑΚΑΙΔΕΚΑΤΩ ΛΟΓΩ

ἡ ἱστορία τοῦ ἱσχυροῦ καὶ τοῦ ἰουδαίου ἀρχαγοργίου.

Ὡς γὰρ ἐπὶ τὴν ἐκείνην ἡμέραν ἡ πόλις ἡρώδης.

Ὡς κλαυθίου ὁ δὲ αὐτὸς βίαιως ἐπὶ τὴν στρατιωτικὴν ἀρχὴν παρέλαβεν.

Στάσις δὲ βουλῆς, καὶ τοῦ δήμου.

Ὡς κλαυθίου καὶ σαρδάνοι διδόνον ἀγρίππᾳ τὴν πατρῴαν αὐτῆς βασιλείαν ἡπείρου, αἰγυπτίας, καὶ λυσανίου περσίας, καὶ περσῶν μακρῶν καὶ ἡμερῶν ἐν ἀλεξάνδρειᾳ καὶ τῇ ἐν ἰουδαίᾳ, καὶ ἐν πάσῃ αὐτῇ ἀρχῇ.

Απόλλος ἀγρίππᾳ τοῦ βασιλέως εἰς ἰουδαίαν.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ποντοφίλου καὶ τοῦ στρατηγικοῦ πρὸς δωρίταν ἰουδαίων.

Περὶ τῆς ἀγρίππας φράσεων ἀρχῆς καὶ τελευτῆς.

Κεφ. α.

Κεφ. β.

Κεφ. γ.

Κεφ. δ.

Κεφ. ε.

Κεφ. ς.

Κεφ. ζ.

HÆC IN IOSEPHI DECIMONONO ANTIQVITATVM

Iudaicarum libro continentur.

Quomodo Caius Imperator à Cassio Charea ex insidiis cæsus est.

Quomodo Claudius Caij patruus coactus à militibus principatum acceperit.

Diffidium inter Senatum & plebem.

Quomodo Claudius Agrippæ paternum regnum reddidit additâ Lysaniæ Tetrarchia; & edicta eius in Iudæorum gratiam, qui Alexandriæ aut alibi in imperij orbe habitabant.

Agrippæ in Iudæam reditus.

Epistola Pub. Petronij Syriæ præsidis ad Doritas pro Iudæis scripta.

Agrippæ gesta usque ad ipsius obitum.

CAP. I.

CAP. II.

CAP. III.

CAP. IV.

CAP. V.

CAP. VI.

CAP. VII.



[illegible]

A sublati legibus, & omnibus imminente à
Caio pernicie, & dignus sum opinor vel te iu-
dice cui credatur hoc ministerium, quando
& tibi eadem probari video. Tum Minucia-
nus sic animatum sentiens complexus homi-
nem collaudatum hortatus est vt pergeret, ap-
precatus vt superi conatus eius ratos habeant:
atque ita mutuū confirmati diuersi abeunt.
Ferunt hoc consilium quodam omine fuisse
firmatum. Nam ingrediente curiam Chærea,
B vox cuiusdam è turba audita est, iubens eum,
diis iuantibus, destinata perficere. & pri-
mò suspicatus est rem ab aliquo è coniuratis
proditam: deinde intellexit incitari se aut à
quopiam conscio, aut voce Dei, cui curæ sunt
res mortalium. Iamque multi participes
insidiarum armati aderant & senatores & e-
quites, simulque militum quotquot erant con-
scij. nemo enim erat qui non putaret necem
Caij pertinere ad salutem publicam, & iæo
C pro se quisque dabant operam ne quis in hoc
facinore cæteris virtute cederet, cunctis
tam verbis quàm opere in exitium tyranni
conspirantibus. Nam & Callistus his se ad-
iunxit Caij libertus: qui vnus plurimum a-
pud eum poterat, socius quodammodo ty-
rannidis, & formidatus omnibus, abun-
dânque pecuniis quas ex munere corrupte-
lis parauerat: vtebatur quæ immo dicè hac po-
tentia, suspectum nihilominus habens princi-
pem, cuius ingenium norat implacabile, & in
semel destinatis peritax. ipsi autem inter a-
lias periculi causas hæc erat non postrema,
quod esset pecuniosus nimis. quare ad Clau-
dium clam descisciebat, colens eum quod spe-
raret successurum in imperium, & iam tum
obsequiis captans eius gratiam, quo tandem
apud illum quoque esset in precio. nam &
iactauit apud eum, iussu se vt veneno ipsum
tolleret, & hætenus semper commentum
D differendi causas innumeras. Videtur autem
mihi hoc finxisse in gratiam Claudij. nec enim
ille si patrum necare voluisset, tulisset excu-
sationes Callisti: & liberto cessanti impera-
ta facere mox repræsentarum fuisset meritum
præmium. Claudius tamen qui diuino quo-
dam fauore Caij furorem euasit gratiam Cal-
listo persuasus habuit pro nunquam accepto
beneficio: Cæterum Chæreæ conatus differe-
bantur indies consciorum quorundam segni-
cie. nam ipse inuitus cunctabatur, omne tem-
pus patrandò huic facinori opportunum iu-
dicans. etenim aggrediendi ascendentem in
Capitolium ad mactandas pro filia salute vi-
ctimas sæpe dabatur occasio: vel præcipitandi
in forum è fastigio basilicæ, numos inde au-
reos & argenteos spargentem populo: vel op-
primendi celebrantem arcana sacra quæ ipse
instituerat. nam ipse Caius incautus erat pro-
pter securitatem, licet versaretur inter con-
tinuè præparatos ad insidias. Itaque inter suos
G iactabat Chærea, si putarent illū à diis seruari,

καὶ ὁποῦα πῆς λοιποῖς εἴη περὶ ἐργασίᾳ τῇ χαίρειν Α
γνώμῃ τε καὶ ἀρετῇ θεωρεῖσθαι, καὶ πᾶσι τῶν χρίστων. Ε
γαίης μὲν τοῦτω ῥόπῳ χρησάμενος ὁ πολυτῆς ὑπὸ
τῷ πολλῷ τῶν ξαυμάτων ὑποψυχθεὶς ἐκιντο. οἱ δὲ ὡσεὶ
τὸν χαίρειν, ἐπεὶ δὴ κατεύραστο αὐτοῖς ἡ δὲ γαίης, ὁδοῦ
μὲν τοσαύτας ἰόντες σάβζεν αὐτὴς ἀμύχανον εἶδον,
ὡσεὶ τε τῶν γεγονότων. καὶ γὰρ μικρὸν ἔτι τὸν αὐτοκρά-
τορα ἀνελκόντι τὸ κινδυνώμα ὑπὸ τῇ ἀνοίας τῷ δὴ-
μῳ τιμώμενον, καὶ ὅσα θεωροφιλῇ, καὶ τῶν στρατιωτῶν μὴ Β
ἀναιμῶν τι ποιοσάντων τῶν ἐξήτησαν αὐτῆς, ἄλλως τε σι-
ναῖ ὡσὺν τῶν ὁδῶν καθ' αἶψα ἐπεσῆσαν τὸ ἔργον, ὁ μα-
γάρου πληθύνει ἐμφορῆσαντος αὐταῖς τῆς διεσπῆρας, Ε
ὁποῦσι τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ φυλακῇ τῇ αὐτοκράτορος
ἐκέννη παρῆσαν τῶν ἡμέραν. ὁδοῦ τε ἐπέρας χωρὺν-
τες, παρῆσαν εἰς τὴν φαρμακικὴν μὲν οἰκίαν τῷ γαίης πα-
τρὸς, ὃν τότε ἀνέκηκασαν. συνημύλην ἢ ἐκέννη, δὲ τὸ ἐν
τῷ βασιλεὺς ὄν, ἐπ' οἰκοδομίαις ἐκείνου τῶν ἐν τῇ γε-
μοῖα γεγονότων ἀσκητῶν ὑπὸ μέρεσι οὐόματι τῶν οἰ- C
κοδομησάντων ἢ καὶ τῇ μερῶν οἰκίστασι ἀρξάντων,
τῶν ἰππομικῶν ὡς ἀρξάντων. καὶ δὲ ἐκπεσόντες ἐκ τῆς
πληθύνει τῶν ἔφοδον, ἐν ἀδύα τὸ παρὸν ἦσαν, λαμβά-
νοντες ἀμύλῳ κακοῦ τῷ αὐτοκράτορα παρὰ ληφότος.
πρώτης ἢ εἰς τοὺς γερμανοὺς ἢ ἀφῆσαν ἀφίκατο τῆς
γαίης τῶν πῆς. δορυφόροι δὲ ἦσαν αὐτοῖς ὁμῶν μοι τῶν
ἐπὶ ἀφ' ἑ κατέλθον, τὸ καλὸν πᾶσι παρεχόμενοι
αὐτῶν. θυμῷ ἢ χρίστων πᾶσι ἐκ τῶν αὐτοῖς ἀνίον ἐπ-
ισαν ἐπὶ τοῖς βαρβάρων, δὲ τῇ ὑποδύας λογισμῶν ἐπὶ
ἐπὶ ἀφῆσαν τῶν περὶ μὲν, ῥωμαλίοι τε τοῖς σπῆμασι, καὶ
ἐπὶ πρῶτον ἀμύλῳ συνιόντες τοῖς πολέμασι, καὶ ὁρμίστα-
σι μεγάλῃ κατὰ δουλικῶς ἐπὶ αὐτῶν πυθόμενοι τῷ γαίης
τῶν σφαγῶν, καὶ ὡς ἀλγῆσαντες δὲ τὸ μὴ ἀρετῇ κεί-
νῃ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ συμφέρειν τῶν αὐτῶν, μάλ-
ιστα δὲ αὐτοῖς θεωροφιλῆς ἔτι γαίης δόσει χρημάτων
τὸ ὄντιν αὐτῶν πᾶσι μὲν, ἀσασάνμοι τὰ ἐξῆς (θεω-
ροφίᾳ ἢ αὐτῶν, σπῆσαν) χαλάρῃ, καὶ δὲ ἀρετῇ καὶ γη-
μοῖα τῶν θεωροφίᾳ, μονομάχος γὰρ ἔτι, ἰχθυὶ ἢ σπῆ-
τος τῶν ἐπὶ τοῖς πῆσι ἀρχῇ) διέξῆσαν ὁ
ἐκείας ἀνελκόντων τοῖς σφαγῆς τῷ κείστας, ἀσπῆ-
σαντε κρεμνίσαν αὐτοῖς, δὲ τὸ πρῶτον ὡς ἀπῆσαν,
ὡς τῶν σπῆσι μάλιστα τὸ ἀμύλῳ τῶν θυμῶν, ὡς μοι
ἀλγῆσαν πρῶτον, καὶ ἐπ' ἀγαθῶν τῶν συντηγῶν ἀ-
πῆσαν τῷ γεγονότος, δυνάστες τῶν πῆσι ὑπᾶν πᾶσι,
τῶν γημοῖα τῶν τῶν πολυτῶν. καὶ πολλοὺς αὐτοκρά-
τορας παρεχόμενος τῶν θεωροφίᾳ, καὶ μὲν ἀφῆσαν
αὐτῶν τῶν ἀξίωσαν ἰχθυὶ πρῶτον ἀφῆσαν τὸ
ἐξῆς τῶν πρῶτον ἐπῆσαν συμπαλαί, φανερὸς τε
ἔτι ἐκ ἀφῆσαν πῆσι ἐξόμενος, μῆτις δὲ ὡς ἀφῆσαν
πολλοὺς τῶν ἐπῆσαν μὲν, πῆσαν ὑπὸ πᾶσι ξαυ-
μάτων. ἔτιος ἢ ἀντίος τῶν ἐκ τῆς βελῆς συνὸν γῆς
καὶ τῶν τοῖς γερμανοῖς κατὰ πῆσι πῆσι πῆσι
πῆσαν, ὑπὸ δὲ φιλοδοξίας, καὶ ἡδονῆς τῷ αὐτο-
κράτῃ τῶν γαίης καὶ μὲν, μῆτις ἐπῆσαν πῆσι αὐτῶν,
πῆσι γὰρ πῆσι τῷ ἀντίος, ἐκ μὲν μοι φησὶν ἐλῆσαν,
καὶ μὴ ἀφῆσαν, πῆσι πῆσι πῆσι πῆσι πῆσι, καὶ πῆσι
δορυμῶν δὲ τῆς οἰκίας, πῆσι πῆσι αὐτῶν ἐκ μὲν πῆσι
πῆσι πῆσι, καὶ ἐπὶ τοῖς πῆσι ὁμοῖος, τῶν τε ἀφῆσαν καὶ
ἢ τὸ δὲ πῆσι ἐπὶ ἀφῆσαν ὁ λόγος ὡς ὁ γαίης τῶν πῆσι,
γῆμοις τὸν ἀφῆσαν αὐτῶν, καὶ πῆσι πολλοὺς ἡγεμόνους

& à sociis perpetratum est, ipsius prudentiæ, industriæ atque virtuti, acceptum ferendum est. Sic Catus finit multis confossus vulneribus. Quo interfecto, Chærea cum sociis recipere se quæ venerant, videbat impossibile: siue attoniti magnitudine facinoris, quod non leue esset periculum occidisse imperatorem gratiosum apud insanam multitudinem, paratis ad vitionem militibus: siue quod angustæ erant viæ ubi parrata est cædes, & refertæ famulis ac custodibus, qui omnes ea die præsto erant ad officium. proinde per aliam viam contrulerunt se ad ædes Germanici, cuius filium Caium tum necauerant. hæc fuerunt contiguæ palatio: quod ita vnum erat, vt tamen exculum esset ædificiis per partes à singulis imperatoribus, quorum appellationem retinebant. iamque elapsi è turba satis turi erant pro tempore, tantisper dum in occulto esset casus Cæsaris. primi autem Germani censerunt eius interitum, cohors satellitiæ ex ea gente lectorum ad principis custodiâ: homines natura lætundi, vt quivis alij barbari, quod plerunque quid fiat non intelligant, robusti corpore & primos hostium impetus excipere soliti, & magnum ad victoriam momentum afferre in quamcunque partem incubuerint. hi cognita morte Caij vehementer indoluerunt, non ipsius virtutibus remmetientes, sed suis commodis, quod graciosus apud illos fuerat crebris largitionibus benevolentiam eorû sibi cõparas: moxq; duce Sabino (is non sua, aut maiorum virtute, vt qui gladiator fuerat, sed insigni robore ad tribunatû prouectus est) strictis gladiis discurrabant per domos scrutabundi ubinam lateret interfectores Cæsaris: & primùm forrè oblatum Asprenatẽ frustatim lacerauerunt, eû cuius togam cruore victimæ respersam diximus, infausto sanè auspicio. post hunc Norbanum nacti sunt ciuem nobilissimum, & genus ducetẽ à multis imperatoribus: qui nihil apud furẽs fieri suâ dignitatẽ videt, homo validus extorfit gladiũ relictũ ei, qui primus se inuaserat: videbatũq; non inultus moriturus, ni circumdatus multorũ simul obrueretur ictibus. tertius è senatoribus Anteiis cũ paucis mala fortuna sicut priores in Germanos incidit, pertractus è cupidine visendi Caij cadaueris, quem vehementer oderat. eius enim patrem eodem nomine appellatum non contentus egisse in exiliũ, occidit postremò missis illò militibus. pascobat igitur oculos gratissimo spectaculo: verũ audito rumulu latebras queritans, non effugit Germanorum diligentem perquisitionem, per iram fontes iuxta atque infontes trucidantium. & illi quidem tali fato absumpti sunt: ceterũ postquam in theatrum rumor de morte Caij perlatus est, plus demirationis inducit quàm fidei. quidam enim etsi perlibet interitũ eius acciperet, quem iamdudum optauerant, præ timore tamen credere nõ audebat.

kkk

A' in spectatores consulerent : quandoquidem hoc ipsum quamuis furentibus immanè videbatur, circumlata cæsorum cum Asprenate capita, & in ara deposita, quorum aspectu nihil miserabilius visum est spectatoribus, dignitatem eorum & infelicitatem reputantibus, & de se quoq; sollicitis, quòd incerti essent etiamnum an omnino periculum euaserint. itaque etiam qui iustissimis odiis Caium prosequerantur, non tamen sincerum capiebant gaudium, timentes ne auctarium eius cædis fierent, nulla certa spe ostendente se miseris. Tandem Aruntius homo gratiofus, qui vocalis erat utpote præco rerum venalium, paraucratque sibi ex eo quæstu diuitias ingentes cum pari potentia, theatrum ingreditur habitu quàm maximè ad luctum composito. quamuis enim infensissimus esset Caio, tamen urgente præfenti discrimine ad dissimulandam lætitiã, præferens insignia mœroris omnia;

C quibus uti mos est in carissimorum desiderio, nunciat eius mortem, non passus multitudinem diutius ignorare quæ acciderant. deinde cœpit reuocare Germanorum imperum. simulque tribuni iubebant gladios recondere, significantes imperatoris interitum : quæ quidem certissima salus fuit constipatæ in theatro multitudinis, & eorum qui quomodocumque inciderent in Germanos : qui si aliquam spem incolumitatis illius habuissent, à nullo abstinuissent maleficio. adedò illum diligebant, ut suarum animarum iactura redemptam salutem eius cuperent, nullo respectu calamitatis reipublicæ. itaque tum demum cognita eius morte, cohibuerunt imperum quo in vindictam ruebatur, vel quòd iam non amplius erat tempus declarandæ beneuolentiæ, aut referendæ gratiæ, vel quia timebant non impunè sibi fore tantam violentiam, senatu in se animaduersuro si fortè ad eum rediret rerum regimen. Sic

E tandem Germanorum rabies sedata est, post Caij cædem paulo antè excita. Cæterùm Chærea, qui valde timebat Minuciano, ne periret in furentes Germanos incidens, singulos militum prensabat, de eo rogitans, precibûsque commendans eis salutem hominis: quo factum est, vt ille vnà cum Clemente ad eum perductus collaudarit tam egregium facinus, testatus id esse e republica, eique senatus nomine gratias egerit, quòd nec in deliberando consilium, nec in peragendo animus illi defuerit: dicens hanc esse naturam tyrannidis, vt elata breui voluptate ex impotentis & iniquæ dominationis licentia, infelicem sortitur vitæ exitum vt inuisa bonis omnibus: quòd & Caio tunc accidisse, qui iam tum ante conspirationem innitam legum cõtemptu, & non ferendis iniuriis etiam amicissimos à se alienauerit, à quibus nunc peremptus videatur, cum reuera ipse sibi exitij causa fuerit. Iamque & in

G theatro spectatores tumultuabûdi cõsurrexerant,

A' in spectatores consulerent : quandoquidem hoc ipsum quamuis furentibus immanè videbatur, circumlata cæsorum cum Asprenate capita, & in ara deposita, quorum aspectu nihil miserabilius visum est spectatoribus, dignitatem eorum & infelicitatem reputantibus, & de se quoq; sollicitis, quodd incerti essent etiamnum an omnino periculum euaserint. itaque etiam qui iustissimis odiis Caium prosequerantur, non tamen sincerum capiebant gaudium, timentes ne auctarium eius cædis fierent, nulla certa spe ostendente se miseris. Tandem Aruntius homo gratiofus, qui vocalis erat utpote præco rerum venalium, paraucratque sibi ex eo quæstu diuitias ingentes cum pari potentia, theatrum ingreditur habitu quàm maximè ad luctum composito. quamuis enim infensissimus esset Caio, tamen urgente præfenti discrimine ad dissimulandam lætitiã, præferens insignia mæroris omnia;

C quibus uti mos est in carissimorum desiderio, nunciat eius mortem, non passus multitudinem diutius ignorare quæ acciderant. deinde cæpit reuocare Germanorum imperum. simulque tribuni iubebant gladios recondere, significantes imperatoris interitum : quæ quidem certissima salus fuit constipatæ in theatro multitudinis, & eorum qui quomodocumque inciderent in Germanos : qui si aliquam spem incolumitatis illius habuissent, à nullo abstinuissent maleficio. adedò illum diligebant, ut suarum animarum iactura redemptam salutem eius cuperent, nullo respectu calamitatis reipublicæ. itaque tum demum cognita eius morte, cohibuerunt imperum quo in vindictam ruebatur, vel quodd iam non amplius erat tempus declarandæ beneuolentiæ, aut referendæ gratiæ, vel quia timebant non impunè sibi fore tantam violentiam, senatu in se animaduersuro si fortè ad eum rediret rerum regimen. Sic

E tandem Germanorum rabies sedata est, post Caij cædem paulo antè excita. Cæterùm Chærea, qui valde timebat Minuciano, ne periret in furentes Germanos incidens, singulos militum prensabat, de eo rogitans, precibûsque commendans eis salutem hominis: quo factum est, vt ille vnâ cum Clemente ad eum perductus collaudarit tam egregium facinus, testatus id esse e republica, eique senatus nomine gratias egerit, quodd nec in deliberando consilium, nec in peragendo animus illi defuerit: dicens hanc esse naturam tyrannidis, vt elata breui voluptate ex impotentis & iniquæ dominationis licentia, infelicem sortitur vitæ exitum vt inuisa bonis omnibus: quodd & Caio tunc accidisse, qui iam tum ante conspirationem innitam legum cõtemptu, & non ferendis iniuriis etiam amicissimos à se alienauerit, à quibus nunc peremptus videatur, cum reuera ipse sibi exitij causa fuerit. Iamque & in

G theatro spectatores tumultuabûdi cõsurrexerant,

[illegible]

[illegible]

A erit mancipiorum præter omnem opinionem liberatorum colluuiis intractabilis, quos ne gladium quidem satis scientes stringere opponemus viris exercitatissimis. quamobrem mihi, placet mitti ad Claudium qui ei deponere principatum suadeant, & ad eam legationem meipsum offero. hæc ubi persuasit cum aliis aliquot mittitur, & Claudio seorsum trepidationem senatus indicat: autorque fuit, ut responderet sicut decet ad summam potestatem euectum principem. Respondit igitur, mirum non videri quod senatus ægrè ferat subesse vnius arbitrio, expertus aliquot principum sequitiam. nunc verò degustaturum eum etiam æquam ac moderatam dominationem, quæ nomen quidem principatus habeat, sed reuera omnia gerat de communi sententia. quare non esset cur de eius fide dubitent, quem in varia temporum conditione nunquam ab honesto discessisse suis ipsi oculis viderint. cum his mandatis legati dimissi sunt: moxque concionem apud prætorianos habuit, sacramento adactos ut in fide maneant, viritumque diuise quina drachmarum millia. sub diluculum autem Coss. senatum vocauerunt in Capitolini Iouis ædem: quorum alij delituerunt in vrbē, ne irent: alij rus maturè sunt profecti, præuidentes quoniam res euasura esset, oprantesque tutam seruitutem cum otio potius quàm ancipitem aleam reparandæ dignitatis pristinæ. contuenerunt tamen centum non amplius, quibus consultantibus de præsentī negotio, repente clamor militum pro foribus stantium tollitur, vnum Imperatorem à senatu creati postulantium, ne quod detrimentum pariatur imperium communicatum pluribus. & suam quidem sententiam proferebant de vni alicui committendo imperio, in illorum autem potestate sinebant delectum eius qui videretur principatu dignior: quod senatui valde incommodum accidit, in locum speratæ libertatis succedente metu à Claudio. nec tamen deerant qui affectarent rerum fastigium, propter nobilitatem generis, affinitatemve coniunctam cum Cæsaribus. nam M. Minucianus vir cum primis clarus, & in matrimonio habens sororem Caij Iuliam, seipsum offerebat, Consulibus aliam ex alia causationem necessitentibus. Valerium etiam Asiaticum alter Minucianus interfector Caij cohibuit: fuissetque cædes quanta vix vnquam aliàs edita, si quis permissus fuisset cum Claudio de principatu contendere. præsto enim erat gladiatorum non contemnendus numerus, & cohortes vigilum, cum magna manu remigum vltro confluentium. quapropter multi metu ab ambiendo sunt deterriti, quod vel sibiipsis timerent, vel populo. Deinde appetente iam die Chærea cum sociis aderant allocuturi milites: quos illi cum viderent manū silentium innuere, concionari non passi sunt, omnibus vnum imperatorem, idque sine dilatione poscentibus.

၄၁ နိမ္မိတကော ဂမ္ဘေ ခုနုလေ, ဝိမုခိ ဝုဏ္ဏိတိ နိဗ္ဗာနံ
 ဝိဝိဓံ ခုနုတေလ ခုနုလေ နိမ္မိတေ, နုပိ နုပိတေ, နုပိ
 နုပိတေ နုပိ နုပိတေ. နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ
 နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ နိမ္မိတံ

[illegible]

Κεφάλαιον 5'.

Ἐπιστὰς ἡ περὶ τῶν ἀποστόλων ἐπιστολὴ ἡ πρώτη.

[illegible]

reuerfus est: & quamprimum peruenit Hiero-
solyra, totius sacrificia persoluit; nihil om-
mittens eorum quæ lege præscripta sunt. vnde
& multos Nazarcos tonderi mandauit: & ca-
tenam auream à Caio donatam pondere parem
illi fctæ quæ regias manus vinxerat, monti-
mentum aduersæ fortunæ mutata in prospe-
ram suspendit in sacrario supra gazophylaciū;
quæ doceret spectatores & sublimia posse cor-
ruere, & Deum valere illa erigere denud. om-
nes enim admonebantur per hanc consecratā
catenam, quodd Agrippa leui de causa priuatus
dignitate sit victus; pauloque post compedi-
bus solutus splendidiorē quā antè princi-
patum adeptus sit: eam esse naturam rerum hu-
manarum omnium, vt cellissima quæque pro-
labantur facili, rursumque inclinata testituan-
tur in pristinum fastigium. Ritè igitur voris
Deo redditis Agrippa Theophilum Anani fi-
lium submonuit à summo sacerdotio, & Boethij
filium Simochem cognomine Cantharam in
eius locum substituit. erant autem Simoni
fratres duo, & Boethus pater, cuius filiam
Herodes rex vxorem duxerat; sicut diximus.
idem igitur quod fratres & pater sacerdo-
tium Simon adeptus est: quemadmodum
olim sub imperio Macedonum idem contigit
tribus filiis Simonis pontificis, eius qui
Onia patre prognatus est, vt supra memini-
mus. Constituto deinde pontificatu rex
Hierosolymitis beneuolentiæ gratiam re-
tulit, remissō eis tributo quod soliti erant
in singulas ædes pendere, decorum putans si
non pateretur se vinci amore mutuo. Magistrū
autem præfecit toti suæ militiæ Silam, quem
multorum & difficilium laborum indiuiduum
socium habuerat. Paulo post Doritæ quidam
iuuenes natura temerarij religionis specie po-
suerunt in Iudæorum synagoga statuam Cæsa-
ri, quod Agrippam vehementer commouit ad
iracundiā, quodd ea res perditum iret instituta
patriæ. Quare sine mora ad Petronium Syriæ
præsidē profectus questus est de Doritarū auda-
cia: qui & ipse non minus egrè ferens hoc faci-
nus vt impium, nouatoribus illis asperius scri-
psit in hanc fermē sententiam.

CAP. VI.

Epistola Petronij ad Doricum pro Iudeis scripta:

Publius Petronius, legatus Tiberij Claudij Cæs. Aug. Germanici, magistratibus Doriensium. Quoniam tam audax est quorundam vestrum insolentia, ut etiam contra edictum Claudij Cæs. Aug. Germanici, quod Iudæi permittuntur suis legibus vivere, synagogam eorum profanauerint, illata Cæsaris statua, quod religioni ipsorum non est licitum, arque hoc facto non Iudæorum tantum pietas læsa est, sed numen etiam Cæsaris, cui rectius in proprio templo statua poneretur quam in alieno, maxime in synagoga, cum iustum sit & imperatoris iudicio comprobatum, ut sui quisque loci sit dominus: ne mea decreta commemorem possit

ἡ τὴν φύσιν διακρινούσας ὡς ἐκαστον τῶν ἰσθίων τῶν ποταμῶν
ἀλλὰ καὶ καὶ τοῦτο μνημονεύειν γὰρ οὐκ ὀφείλειται τὸ τῆς

κῆμοι πολλὰ διζίω. τίταιν ἢ τὸ πλεονάζον, ὃν ἡδισ- A
 μος ἐδούλει, διὸ προσάναται ὁ βασιλεὺς ἐδύχατο τὸ ἀξί-
 μιδόντων παρρησίαν τῶν δόξων, ὅς ἡδύατο γὰρ αἱ τ' ἀδούξων
 χροῖται καὶ ἀμνηστὶς. ἀνὴρ δὲ ὁ δεινέως ἀπὸ ἀρλῆσε
 προσέειπεν. τίλος γοῦν ἀντιδίσσε σφόδρα ὁ σίλας τῷ
 βασιλεῖ, ὃς ὅσον, καὶ κείνος ὁρίη πλέον, ἢ λογισμὸς δι-
 δρῆς, αἱ δ' ἰππαρχίας μένοι μετῆσσε τὸ σίλαν, ἀλλὰ καὶ
 παρὶδωκε διδυσόμενον εἰς τὴν ἐκείνου παρῖδα πέμ-
 ψας. χροῖται ὃ τὸν θυμὸν ἡμελύνθη, ὃ λογισμὸς εἰλι-
 κρῆναι τὴν ἀρετὴν τῶν δόξων, καὶ ἐν ἰφθαλμοῖς λαμβά-
 νων, ὅσους ὡς ἐκείνου πόνοις ἐκείνος ἀνέτλη. ἡμέρῃς ἐν
 ἑορταῖς αὐτῷ γυμνῶν, ὅτε πᾶσι ὡς ἦρχαν ἀφρο-
 σμαί, καὶ δίσσαντο δάλας, τὸ σίλαν ἀνέκλειψεν ὡς ἀντι-
 χα συνίσσον αὐτῷ γυμνόμενον. τῷ δὲ ἰφθαλμὸς ἐλδυσίαις
 ὡν, ἐδούκει προσέλαφον διζίω αἱ τῶν δόξων, οὐκ
 ἀπακρύπτειτο πρὸς τοὺς μαπόντας αὐτὸν λέγων, ὅτι
 ποία ὁ βασιλεὺς τιμῇ ἀνακαλεῖ με, τίλῃ μὲν μικρὴν
 ἀπολαυδμήν, οὐδὲ γὰρ τὰ παρῖδα μοι γίγεται εἰς
 αὐτὸν δύναται ἐπὶ πρῶτον, ἀπὸ δὲ διδύσας. ἡ πα-
 παὺδης ἰομικῆς με τ' παρρησίας, ἡ δὲ πῶς ποῖον σιω-
 δῶτος ἔχον βοήσεται μετὰ ἄλλων ὅσων αὐτὸν ὄξελευσά-
 μιν δεικνύσας, ὡς ἐκείνου πόνοις, ἐκείνου χαλεπὸς
 σιωπῆς τὴν καὶ τιμῇ, ὡν γίγεται ἡγευμένη διζίω,
 καὶ ὁπόσοις εἰρηκτέ. οὐκ ἐγὼ ποτε τούτων λήσομαι.
 τίχα καὶ μοι τίλῃ τῆς ἀριστίας σιωποῖσται μινίλιν,
 καὶ μεταστῶσα τῆς σαρκὸς ἡ ψυχῇ. ταῦτα αἰετῶν, D
 καὶ διζίω τῷ τῷ βασιλεῖ λέγειν. ὁ δὲ ὡς αἰετῶν ἐ-
 κε ἀνακαλεῖται, πάλιν ἔασεν ἐν φρεσὶ. τὰ δὲ τῷ ἰ-
 εροσολύμων τείχε, τὰ πρὸς τίλῃ καὶ τῷ νόοντα πό-
 λιν, δημοσίαις ἀχέουσι δαπάναις, τίλῃ μὲν, δύναται
 εἰς πᾶσι, τίλῃ δὲ εἰς ὅσους ὄξελεται. καὶ ὄξελεται
 τῷ ταῦτα πᾶσις ἀφροσύνης κρῖναι βίαις, εἰ μὴ
 μέρῃς ὁ τῆς συρίας ἡγευμένη κλαυδίῳ καίσται δὲ
 χαλεπῶν ἐδύλῳ τὸ προσέλαφον. καὶ ἰαντι-
 μὸν πᾶσι καλῶς ἐπὶ δίσας, ἐπὶ δὲ ἀντι-
 πα μὲν ἀμνηστὶς πᾶσι δὲ τῆς τείχεος ὄξελεται
 ὡς πᾶσι. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν οὐκ ἐκείνου πόνοις δὲ ὁ βασι-
 λεὺς οὕτως διζίω τῷ τῷ δαπάναις, καὶ μετὰ
 φροσύνης ἔθνη φιλόπονος, καὶ πολλοὺς ἀφροσύνης δαπα-
 νήματα πᾶσις αὐτὸν εἰς ὅσους ἀφροσύνης, ἡ δὲ μὲν
 χαλεπῶν καὶ τῷ βίου ἐν δὲ φροσύνης καίσται, καὶ
 οὐδὲν ἡγευμένη τῷ πρὸς αὐτῷ βασιλεῖ τὸν τείχεος συμ-
 φροσύνης. ἐκείνου γὰρ ποτὶ τῷ ἡδύς ὅτι τιμῇ
 καὶ τῷ, καὶ τῷ τῷ ἀπὸ τῶν πόνοις ἀπὸ μὲν τῷ ἡ-
 λῶσι πλέον, ἢ ἰουδαίοις οἰκείως ἔχον ὁμογενοῦς
 ἀλλοφύλων γὰρ τοὶ πόλοις ἐστὶν ὡς ὁμογενοῦς
 βαλῶν, διζίω τῷ ἄλλοις κατασκευαίς, ἐκείνου
 νοοῖς ἀφροσύνης, σαρκὸς ἀφροσύνης. ἀλλ' ἰουδαίῳ οὐδὲ μὲν
 πᾶσι, οὐδὲ ὁλίγῃς ἐπὶ τῷ τῷ ὄξελεται, οὐδὲ δὲ τῷ
 ἀφροσύνης μινίλιν δὲ πᾶσι. πρὸς δὲ τῷ τῷ ἀφροσύνης,
 ὃ πρὸς πᾶσι τὸ δαπάναις ὁμοῖοι. πᾶσι ἀφροσύνης
 αὐτῷ φιλανθρωπός, καὶ κείνοις ἐν δὲ τῷ τῷ τῷ
 φιλόπονος, πᾶσι ἐκείνοις ἀφροσύνης χροῖται, καὶ
 συμπαθῆς μετὰ ἄλλοις γοῦν αὐτῷ δαπάναις, ὃ σιω-
 πῆς ἐν τῷ τῷ ἰεροσολύμων τῷ καὶ τῷ τῷ τῷ
 ἐπὶ τῷ τῷ πᾶσις γοῦν αὐτὸν ἡγευμένη ἀφροσύνης, οὐδὲ ἡμέ-
 ρῃς πρὸς δὲ αὐτῷ τῷ νόμῳ χροῖται δὲ τῷ
 οἰας. καὶ δὲ τῷ τῷ τῷ ἰεροσολύμων αὐτῷ ὅτι χαλεπῶν

exhausted memorans. quæ cum sine modo re-
 peteret, opprobriare videbatur, ita ut rex tan-
 dem offenderetur immodica libertate homi-
 nis. iniucunda enim est temporis ingloriæ acti
 memoria, & stultum est indefinenter expro-
 brare debitum. postremo in tantum exaspera-
 tus est regis animus, ut iræ plus quàm rationi
 tribuens non contentus sit ademisse illi præ-
 fecturam, verumetiam vincum in ipsius pa-
 triam adseruandum miserit. Elapso deinde ali-
 quanto tempore lenita iam ira, & ratione de-
 factata in consilium adhibita, reputauit quan-
 tum laborum vir ille pro se pertulisset: cum-
 que natalem suum celebraret, omnibus occu-
 patis circa hilaritates, ac epulas accersuit Si-
 lam, ut mox interesse vellet regio conuiuii. il-
 le ut erat moribus ingenuis non dissimulauit
 indignationē cuius iustam causam habere vi-
 debatur, vocantibus se respondens, ad quem
 honorem me rex reuocat, paulò post eo priua-
 turus? neque enim prius beneuolentiæ præ-
 mium mihi diuturnum esse passus est, sed spo-
 liauit eo me affectum contumelia. nisi fortè
 putat linguam mihi posthac fore minus libe-
 ram: imò fretus conscientia nunquam cla-
 mare desinam ē quantis eum eripuerim cala-
 mitatibus, quantum laborum tulerim, ut il-
 li incolumitatem & honores parerem: pro
 quibus officiis nunc præmium retuli vincula
 & obscurum carcerem. ego certè horum nun-
 quam obliuiscar, sed etiam apud manes ma-
 nebit mihi huius iniuriæ memoria. Hæc ille
 vociferabatur, iubens, ut eadem regi refer-
 rent. qui cum videret immedicabilem, reli-
 quit eum in custodia. Conuersus autem ad
 Hierosolymorum curam, multos nouæ quæ
 vocatur ciuitatis permuniit sumptu publico,
 latioresque & altiores quàm antè fuerant red-
 didit: & fecisset aduersus omnem humanam
 vim inexpugnabiles, ni Marcus Syriæ præfex
 Claudio Cæli significasset eam rem per literas:
 qui suspicatus molituros aliquid noui, dili-
 genter scripsit Agrippæ, ut à munienda urbe
 desisteret: atque ille mox paruit. Erat autem is
 rex adeò natus ad liberalitatem ac beneficiti-
 um demerendos populos, ut magnis sumptibus pa-
 raret sibi celebritatem nominis, pro magna
 voluptate ducens quæsitam munificentia glo-
 riam, longè aliud quàm Herodes, qui antè
 eum regnauerat. ille enim malitiosus erat ac
 præclius ad sæuitiam: & propter mutuum
 odium manifestè præferens erga Græcos ma-
 iorem quàm erga Iudæos beneuolentiam: ut
 qui externas vrbes ornaret pecuniarū largitio-
 nibus, alias balnea & theatra, alias templa &
 porticus extruens: Iudæorum autem nullum
 oppidum ornatum aliquo dignatus est memora-
 bili: nec vlla liberalitate profectus est. Agrip-
 pa contrà mitissimo fuit ingenio, in externos
 omnes ex æquo beneficus, liberalis & huma-
 nus, in suæ gentis homines benignus, &
 promptus ad iuuandos præ cæteris in aduer-
 sitatibus, quapropter libenter & continquē
 degebat Hierosolymis, institutorum ac ri-
 tum patriæ seruator religiosissimus. purus
 enim erat à contaminamentis omnibus, nec
 vlla dies ei præteribat absq; sacrificio. Accidit
 aliquādo, ut quidā Hierosolymita legisperitus

nomine Simon aduocata concione per regis absentiam agentis cum Cæsare, criminaretur illum, ut impurum & arcendum templi aditu, quod non nisi dignis pateat. id ubi præfectus vrbis illi significauit: per lites confestim accersit hominem: à quo fortè fortuna repertus in theatro, assidere sibi cum iussit. moxque sedata voce & placidè, Dic mihi, inquit, quid tibi non probatur ex his quæ facimus? qui cum nihil haberet quod diceret, precatus est veniam. tum rex citius quam quicquam opinaretur reconciliatus est, clementiam magis quam iram decere reges existimans, & lenitatem animi magis quam celsitudinem. itaque illum dimisit non sine munere. inter alias autem multas eximiiis ornamentis honorauit ciuitatem Berytiam, magnis sumptibus extructo ibi theatro pulcherrimo, simulque æquè magnifico amphitheatro, & ad hæc balneis ac porticibus, nullis parcens impendiis modò absolutam operibus pulchritudinem adderet. dedicatio quoque horum celebrata est splendidissimè, exhibitis in theatro spectaculis, & musicorum omne genus certaminibus, aliisque voluptatum varietate: in amphitheatrum verò ad ostentandam magnificentiam inductis plurimis gladiatorum paribus. volens deinde spectatores oblectare etiam cateruatim commissis pugnatoribus, ex maleficis in hoc destinatis duas cohortes fecit septingentorum quamque hominum, ut illis per imaginem belli decernentibus, pœna noxiorum in pacis voluptatem verteret. atque ita omnes mutuis absumpti sunt vulneribus. Post hæc apud Berytum peracta migravit in urbem Galilææ Tiberiada. suscipiebatur autem ab aliis regibus: venitque ad eum Antiochus Comagenæ rex, Emelinorum Sampligeranus, Corys qui regnabat in minore Armenia, Polemónque Ponti regulus: & præter hos Herodes frater rex Chalcidis. hos omnes summa hospitalitate excipiebat, ostendens per hoc animi sui magnitudinem, ne videretur indignus, qui expeteretur à tot regibus, quibus adhuc apud eum morantibus Marsus Syriæ præses superuenit. Seruus igitur debitam Romanis reuerentiam vsque ad septimum lapidem illi obuiam processit: quod quidem simultatis cum Marso initium factum est, dum eodem cum hospitibus curru vectus, suspectam præfidi cederet, tantam regū concordiam. ratus enim id non esse è republica, per idoneos nuncios mandauit singulis, ut sine mora discederent: qua re Agrippa vehementer offensus est. Marsū quidem hac de causa exosum habuit. Matthiæ verò adempto pontificatu successorem dedit Elioneum Cithzi filium. Idemque tertium Iudææ totius regni annum exegerat, cum peruenit in urbem Cæsaream, quæ prius Stratonis turris dicta est: ubi solennes ludos celebrauit pro salute Cæsaris: ad quam festiuitatem magna

VIII.

πινεὶ πέμπων ἐπὶ πολλοὺς ὅτι τὰ αὐτῆς δίχα μολλίστως ἀπὸ ῥαββί. ταῦτα ἀγρίως ἀπαρτὶς ὁρμή-
 ρητο. καὶ μέγιστον μὲν ἐκ τούτου ὀργισθεὶς ἔχει. τὴν ἀρχιερεσιν δὲ ματθίαν ἀφαιρῶν, αὐτὸν αὐτῆς
 κρείττωσιν ἀρχιερεῖς ἀλκινοὺς τὸν τῷ πατρὶος παῖδα. ἔπειτα δὲ ἔπος αὐτῆς βασιλεύσῃ τῆς ἑλκ. ἰουδαίας
 ἀποκρίσας, καὶ παρὲν εἰς πάλιν ἐρησάσαν, ἢ ἀρτίως ἐρεῖται. πύργος ἐκαστὸς. στυπτεῖται δὲ
 ἐν ταύτῃ θωριάς εἰς τὴν κρίσεως πάλιν αὐτῆς τῆς ἐκείνου στυπτεῖται ἰορτέως πινε ταύτην ὅτι στυπτεῖται,
 καὶ

A ὁμοειδὲς ἐν δοκῶν πὰ νόμιμα, σήμερον ἡδ' ὄνομα τέ-
 τω, πλὴθος εἰς ἐκκλησίαν ἀλίσαι, πηλὴν ἢ ἑβ. βασι-
 λείας εἰς ἐρησάσαν ἐκ δὲ δημηκότος, ἐτόλμησεν αὐτῆς
 κατὰ πῶν, αἷς οὐχ ὅσον εἶπ. διπλάσις δὲ ἀδ' ἐργασίῃ
 ναοῦ τῆς εἰσόδου ποροσκόσης τοῖς ὀργήσι. δηλοῦ-
 ται μὲν δὲ ἔχει γραμμάτων ὑπὸ τῆς ἐρετῆς πό-
 λως τὰ βασιλεῖς δημηγοροῦσαι σίμων ταῦτα.
 μεταπύμπεται δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς, καὶ καθε-
 ζετο γὰρ ἐν τῷ διαβῶν τότε καθεδύμενος παρ' αὐτὸν
 ἐκείλῳ, ἡρέμα τε καὶ ὁρῶς, ἐπὶ μὲν, φησὶν, τὸ τῷ
 ἐν διαβῶν γινώσκοντι ἐν ὁρῶν; ὁ δὲ εἰπὼν ἔχων
 οὐδὲν, τυχὼν ἐδύτο συνομίας. ἀλλὰ βασιλεὺς αὐτὸν
 ἢ ποροσκόσης πρὸς διπλάσιον, τὴν ποροσκόσην κεί-
 νων βασιλικῶν ὁρῆς, καὶ ὁρῶν ἐν δὲ τῶν με-
 γίστοις θυμῷ πλὴν ὁρῶν. ἢ σίμωντα γυν, καὶ
 δωρεὰς πρὸς ἀξιώσαι, ἀπὸ πέμψας. πολλοὺς ἢ κα-
 τακρύπτει πολλὰ βρυτίους ἐξαρτίας ἐπίμησιν. ἐν-
 αῖρον γὰρ αὐτοῖς κατὰ πῶν, πολυτελείας τε καὶ καλ-
 λαι πολλὰν ὀργήν, ἀμφιδύατον δὲ πολλὰν ἀδύ-
 λωμῶν, βαλάντια πορὸς τοῦτοις, καὶ σοῦς ἐν οὐδὲν
 τῷ ἔργῳ ἐνότητι ἀπαινημένῳ, ἢ τὸ καλῶν ἀδύ-
 κησαι, ἢ τὸ μέγιστος. ἐπὶ δὲ φεύδουσα δὲ αὐτῶν τὴν
 καθεδύμενον μεγιστοῦ, ἐν τῷ διαβῶν ἀδύ-
 λείας ὁρῶν, πᾶν δὲ ὅσα μουσικῆς ἔργα ὁρῶν,
 καὶ ποιίλης ποιητῆς τέρψας, ἐν δὲ τῷ ἀμφιδύα-
 τῷ πλὴν μὲν μοιόμαχον, τὴν αὐτῆς δὲ στυπτεῖ μεγισ-
 τοῖς. ἐν δὲ καὶ τὴν κατὰ πῶν αἰπτάται βου-
 ληδὴς ὁρῶν τῷ θυμῷ τέρψας, ἐπὶ ἀποσείας
 αἰδρας ἐπὶ ἀποσείας μεγιστοῦ στυπτεῖ, κακοῦρ-
 ρος ὅσους ἔχει ἀποτάξας εἰς τὴν δὲ τὴν πορῶν,
 ἴνα καὶ μὲν κολασθῇ, τὸ πολέμου δὲ ἔργον ὁρῶν
 τέρψας ἐρῶς. τοῦτοις μὲν δὲ πάντας στυπτεῖται-
 ρον. ἐν βρυτίῃ δὲ τέρψας τὰ ποροσκόσην, μετὰ δὲ
 δὴ εἰς πβελία πόλιν τῆς γαλιλαίας. ἡ δὲ ἀρῶ
 τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσι ἐβίβλετο. ἢ καὶ γυνὴ παρ'
 αὐτῇ κομμάτης βασιλεῖς αἰτίος, ἀμύσων στυ-
 πτεῖται, καὶ κόπυς, τῆς μεγιστῆς ἀμύσας ἐπὶ ὁρῶν
 στυπτεῖται, καὶ πολέμου τὴν πότον κακῶν δυνά-
 τῶν. ἢ ὁρῶν τὴν, ἐπὶ ἀδύλῳς ἡδ' αὐτῆς, ἢ ῥα δὲ τῆς
 γαλιλαίας. ὁμῶς δὲ πᾶσι καὶ τὰς ὑποδύας, καὶ
 φιλοφροσύνης ὡς μέγιστον ὁρῶν ποροσκόσης ὁ-
 ψος, καὶ ὁρῶν τὸ γὰρ δοκῶν διπλάσις τῆς τῆ βασιλεί-
 ως ποροσκόσης τὴν μετὰ. ἀλλὰ γὰρ τούτων ὁρῶν
 ὁρῶν ἐν παρ' αὐτῆς μέγιστος ὁ τῆς στυπτεῖς ἡγεμῶν
 παρὶ γυν. πορὸς ῥωμῶν οὐδ' πμπτῶν πορῶν, ὁρῶν
 ἀπὸ τῶν αὐτῆς πόλως ἀπὸ τῶν στυπτεῖς
 ἐπὶ αὐτῶν, πορῶν ὁ βασιλεὺς. τοῦτο δὲ ἀρῶ ἡμελ-
 λει τῆς πορὸς μέγιστον ἀρχὴν ὁρῶν ὁρῶν, συγ-
 καθεδύμενον ὅτι τῆς ἀπῶν, ἀπὸ γαλιλαίας τοῖς
 ἀρῶν βασιλείας. μέγιστον δὲ ἢ τούτων ἐμῶν καὶ μέ-
 γιστον τοσούτῳ πορὸς ἀρῶν, ὁρῶν δὲ πορῶν
 φέρει οὐχ ὑποκατασθῶν ῥωμῶν δυνάστεων τού-
 των συμφορήσων. δὴ δὲ οὐδ' ἐκείνῳ τῷ ὁρῶν

F

Στάσις φιλαδελφῶν ἐπὶ τοῖς ἐν τῇ περαίᾳ κατοικοῦντας Ἰουδαίους. καὶ πάλιν ἡμεῖς ἐπὶ τῆς. Κεφ. α.
Οἱ Ἰόπποι ἐλθόντες τῇ ἀφ' ἑβραίων βασιλῆς, καὶ οἱ πύθεις ἀπὸ τῆς μονέβας καὶ ἰζάτης, καὶ τὸ πᾶν γένος αὐτῶν
ἐξήλασαν τὰ Ἰουδαίων ἱόν.

Ὡς πάλιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν Ἰουδαίων τοῖς υἱοῖς Ἰούδα καὶ γαλαθαῖν πύθεις ἀπατῆρας ἐπὶ
λαοῖς.

Ὡς ἐπὶ τούτοις πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τὸ ἑρὸν ἀπέστητο.

Στάσις Ἰουδαίων ἐπὶ συμφορῆς.

Περὶ τῶν τῶν φύλικος ἀρχαίων.

Περὶ ποταμῶν φῆσαι ἐπὶ τῶν ποταμῶν, καὶ πάλιν τῶν σικαρίων.

Περὶ ἀλβίνου ἐπὶ τῶν ποταμῶν.

Ὡς φράσεις ἐλθόντες ἀλβίνου ἀφ' ἑβραίων ποταμῶν διέδραμε τοῖς Ἰουδαίοις καὶ πάλιν, ὡς ἀγαγόντες ἀπὸ τοῖς ἰφθ-
πῶν χειρῶν.

HÆC IN IOSEPHI VICESIMO ANTIQVITATVM

Iudaicarum libro continentur.

Contentio Philadelphensium aduersus Iudæos trans amnem Iordanem habitantes. deq̃ue sacra stola sa-
cerdotali.

CAP. I.

Quomodo Helena Adiabenorum regina, & eius filij Monobazus & Isates, atque horum cognati re-
ligionem Iudaicam complexi sunt.

CAP. II.

Quomodo Tiberius Alexander procurator Iudææ filios Iudæ Galilæi puniit.

CAP. III.

Quomodo plurimi Iudæorum circa templum oppressi sunt.

CAP. IV.

Seditio inter Samaritas & Iudæos orta.

CAP. V.

Gesta Felicis Iudææ præfidi.

CAP. VI.

De procuratore Porcio Festo, & de sicariis.

CAP. VII.

De procuratore Albino.

CAP. VIII.

Quomodo Florus Albini successor tantis Iudæos affecerit iniuriis, ut coacti sint arma sumere. CAP. IX.



τοις ἀποστολῇς. παρ' αὐτῶν τ' ἰερεὶν σολήνην ὑπὸ τ' αὐτῶν
 ἔχουσιν ἔχρησταις ἡ θεομελίαι, ὥς αὐτὸν οὐκ ἔστι
 ταῦτα κλαυδίος ὑποκρίνειν. οἱ δ' ἐπὶ τῇ ψῆφῳ αὐτοῖς ἰ-
 φασιν ὑποστῆλαι τοὺς ὑπερβείους ἐν λαβοῖν τοὺς πῦ-
 ρας ὁμηροδουσίας. ὑπακουσάντων ἡ τοίμωις ἐκείνων
 καὶ δύνανται, ἔξ ἐπιμνησθῆσαι οἱ ὑπερβείους. ὡς δ' ἄλλοι
 ὦν ἡ εἰς τὸ ῥώμην αὐτῶν, γνοὺς ὁ νεώτερος ἀγρίππας
 ὁ τ' ἐπὶ τῇ σολήνῃ πᾶσι, καθ' ἣν ἡκούσιν αὐτῶν, ἐν τῇ
 χαρῇ ἡ δὲ ὡς κλαυδίῳ καίσται, καὶ οὗτος καὶ ὑπερβεί-
 ον ἐποίησιν, ὡς δ' ἄλλοι τὸ καίσαρα συγχωρήσας τοῖς
 ἰουδαίοις ἀπὸρ ἡ ἰουδαίᾳ τοῖς ἰερεῶν σολῆς, καὶ φά-
 ρω τοῖς τούτων ὑποστῆλαι. καλίστας δὲ κλαυδίῳ
 τοὺς ὑπερβείους, ἔφη ταῦτα συγχωρεῖν, καὶ ἐκείνους
 αὐτοῖς ἀγρίππας χαίρειν εἰδέναι, ὡς αὐτὸν ἐκείνους ποιεῖ
 ἀγρίππας. ἐπὶ τῇ τῶν ὑποκρίσεσι, τοιαύτῳ ἐπὶ σολ-
 ῆνῃ ἴδωκε. κλαυδίῳ καίσαρ γερμανικός δημῶν χι-
 κῆς ἔχουσιν, τὸ πᾶσι τοῖς ὑπατοῖς ὑποδιδόντων, ὡς
 πρὸς τὰς αὐτῶν ἐκείνους, τὸ δὲ καὶ πατέρων πατέρων
 ἰερεῶν σολῆνῃ ἀρχοῦσι, βουλήν, δὲ μὴ, ἰουδαίων παντὶ
 ἔθνεϊ χαίρειν. ἀγρίππας τὸ ἐμὸν, ὃν ἐγὼ ἐθνήκα, καὶ ἔ-
 χω αὐτὸ ἐμὸν καὶ ὁ σὺ ἐκείνους ὄντας, ὑπερβείους
 μοι τοὺς ὑπερβείους ὑπερβείους ἀγρίππας τοῖς ἰερεῶν
 ποιεῖν τὸ ἐθνος ὑμῶν κηδεμονίαν, καὶ ἀγρίππας μὴ
 αὐτοῖς αὐτοῖς καὶ φιλοτίμως τῶν ἰερεῶν ἰδόντας, καὶ τὸν
 σῶμας τοῖς τῶν ἔχουσιν ὑμῶν, ὡς συγχωρεῖν, κα-
 ῖντος ὁ καίσαρ καὶ μοι πρὸς τὰς οὐκ ἐπὶ τῇ σολῇ
 σολῇ. συγχωρεῖν δὲ τῇ γυναικὶ ταύτῃ ὑπερβείους
 τὸ ἐμὸν καὶ ὁ σὺ ἐκείνους, καὶ τὸ βούλειαν ἐκείνους καὶ τὰ
 πάντα ὁμοκρίσει. ἔπειτα εἰδὼς ὅτι, καὶ αὐτὸν βα-
 σιλεὺς ἡρώδης, καὶ ἀριστοβούλῳ πρὸς τῶν, ὡς τῶν
 ὑπερβείους ἐμὸν καὶ ὁ σὺ ἐκείνους, καὶ τῶν ὡς ἡμῶν
 σολῇ αὐτοῖς, πάντων καίσαρ ταῦτα ποιήσας,
 ὑπερβείους ἐστὶ μοι πρὸς τὰς διὰ φιλίας καίσαρ οὖν
 οὖν καὶ μοι πρὸς. ἔχραψα δὲ τοῖς τούτων, καὶ κα-
 τὰ φάσιν τῇ ἐμῇ ἐπὶ τῇ σολῇ. οἱ τὰ γράμματα
 ποιεῖν τοὺς κορινθίους καίσαρ, ὡς φωνὴν ἐκείνους,
 ὡς ὡς τὰς τῶν αὐτοῖς, ὡς αὐτοῖς. ἔχραψα ὑπερ-
 βείους καίσαρ δὲ ἐπὶ ὑπάρχοντος ῥούφου, καὶ πομ-
 πῶν σολῇ αὐτοῖς. ἡ σολῇ δὲ καὶ ἡρώδης ὁ ἀδελ-
 φός. καὶ ἀγρίππας τοῦ ἐπὶ τῇ σολῇ, καίσαρ δὲ
 δὲ τῶν ἀρχῶν κατὰ τὸν χρόνον ἐκείνους πρὸς τῶν
 σολῇ, καίσαρ δὲ καίσαρ τῶν ἔχουσιν τοῦ ἰουδαίου, καὶ
 τῇ ἰερεῶν καίσαρ, καὶ τῶν τῇ ἀρχιερέων καίσαρ
 ποιεῖν. πάντων τῇ ἰσχύειν, ὡς ἐκείνους τῇ πᾶσι τοῖς
 ὑπερβείους αὐτῇ παρμενιστῇ ἔχουσιν μὴ τῇ τοῦ
 πολεμίου τῇ σολῇ. καὶ δὲ ὁ ἡρώδης, μαθήσασθαι τῇ
 ἀρχιερέων τῇ ἐπὶ τῇ σολῇ καίσαρ καίσαρ, ὡς ὡς
 καὶ τῇ τῇ καίσαρ αὐτῇ ἐκείνους τῶν ὡς ὡς τῇ
 πρὸς ὡς ὡς ὡς.

Κεφάλαιον β'.

Οὐ γὰρ οὐκ ἐλόντων αὐτῶν βασιλεὺς ἐν οἷς πάντες αὐτοὶ
ἐξέλασαν τὰ ἰουδαίων ἱερεῖς.

[illegible]

A qui ab eo petant sacræ stolæ seruandæ ius: de-
inde, vt expectetur super ea postulatione re-
scriptum illius. Responsum est permissuros,
vt legati mittantur, si priùs darentur obsides.
Quumque promptè liberos suos dedissent, le-
gati profecti sunt. Qui postquam Romam per-
uenerunt, Agrippa iunior defuncti filius, qui
tum fortè apud Claudium agebat, vt diximus,
cognito qua de causa venissent, rogauit Cæsa-
rem, vt Iudæis sacræ stolæ custodiam peten-
tibus annuere dignetur: & Fado super eo ne-
gocio scribere. Tum Cæsar vocatis ad se le-
gatis, ait se hoc eis concedere, iubens, vt
Agrippæ gratiam habeant. hoc enim se illius
donare precibus, cui responso talem episto-
lam addidit: Claudius Cæsar Germanicus trib.
pot. v. Cos. designatus 1111. Imp. x p p.
Hierosolymitanorum magistratibus, senatui
& populo, totique Iudæorum genti salutem.
C Quoniam Agrippa alumnus meus piissimus,
quem ego domi educo, adduxit ad me vestros
legatos, gratias agentes, quodd sedulo genti
vestræ prouideam, rogantésque enixè, vt pon-
tificalem stolam & coronam vobis seruare li-
ceat, concedo quod petitis, quemadmodum
antè vir optimus & mihi carissimus Vitellius
concesserat: vestræque voluntati annuo pri-
mùm motus pietate propria, & quia placet
quemque religiosum esse more suæ patriæ:
D deinde, vt gratificet Herodi regi & iuniori
Aristobulo, quos & mihi deuotissimos noui,
& vestri studiosissimos, meritòque illorum
amicitiâ plurimi facio. Scripsi autem de hæc
& Cuspio Fado procuratori meo per Cor-
nelium Ceronis: Tryphonem Theudionis,
Dorotheum Nathanaelis: & Ioannem Ioan-
nis filium. Datæ quarto Calendas Iulias, Rufo
& Pompeio Syluano Cos. Eodem tempore &
Herodes dynasta Chalcidis, defuncti Agrippæ
E frater, petiit à Cæsare potestatem in templum
& sacrum ærarium, iusque eligendorum sum-
morum pontificum: impetrauitque hæc om-
nia, ita vt etiam posteris eius idem ius manse-
rit vsque ad belli Iudaici exitum. Ipse Herodes
Canthara in ordinem redactò, Iosepho Cane
summum pontificatum contulit.

С А Р. II.

F *Quomodo Helena Adiabenenorum regina,
& eius filij religionem Iudaicam
complexi sint.*

PER idem tempus Adiabenorum regina Helena, & Izates eius filius, ad religionem Iudæorum se transtulerunt propter causam talem. Monobazus Adiabenorum rex, cognomine Bazcos, sororis amore captus, in uxorem ductam gravidā reddidit. Accidit deinde, ut vnā accubans, & manū reclinatam habens in vxoris uterū, vocē quādam sibi videretur audire, iubēre, ut manū à vētre tolleret, neque premeret

τὸ δαδῆμα καὶ δοῦσα τὴν σηματοῖν τῷ πατρὶ
δακτύλιον, τὴν τε σάμψιν ὀνομαζομένην παρ' αὐ-
τοῖς, διακύνει τοῦτοίς τὴν βασιλείαν παρήναι μᾶλ-
λ' αὐτῇ ἀδελφῇ πρεσβυίᾳ. ἥ καὶ δὲ εἶδεν ταχέως ἀκού-
σας τὴν τῷ πατρὶ τολούτῃ, καὶ δαδῆχεται τὸν ἀ-
δελφὸν μονόβαζον ἱερειῶν τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. καθ'
ὅν δὲ καμρὸν ὁ ἱζάτης ἐν τῇ ἀσπίδι χεῖρας διέβρι-
νεν, ἰσχυρῶς πρὸς ἐμπροσθεν αἰαίας ὄνομα, πρὸς τὰς γυ-
νῆκας εἰπὼν τῷ βασιλεῖ, ἐδίδασκεν αὐτὰς τὴν
θεὸν ὁσεῖν, ὡς ἰσχυροῖς παῖδων αὐτοῦ. καὶ δὴ δι' αὐ-
τῆς εἰς γυναικὶν ἀφικόμενος τῷ ἱζάτῃ, κακῶν ὁ-
μοίως συνανέπεισε. μετακλιθεὶς τε ὑπὸ τῷ πα-
τρὶ, εἰς τὴν ἀδελφὴν συνῆλθε καὶ πολλὰ
ὑπακούσας δέειν. συμβεβῆκει δὲ καὶ τὴν ἐλένην
ὁμοίως ἐφ' ἐτέρῳ πνὸς ἰσχυρῶς διδάσκειν, εἰς
τὴν ἐκείνων μετακομίσασθαι νόμους. ὁ δὲ ἱζάτης ὡς
παρὰ λαβὴν τὴν βασιλείαν ἀφικόμενος εἰς τὴν ἀδελ-
φὴν, καὶ θρασυμῶς τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ τοῖς ἄλλοις
συγγενεῖς διδιδόμενος, ἐδουχάρηεν τῷ γερουσίῳ. καὶ
τὸ μὲν ἀνελθὼν ἡ φυλακίτην διδιδόμενος ἀσεβὲς ἡρώ-
δης, τὸ δὲ μνηστικακοῦντος ἔχον συν' αὐτῷ μὴ δε-
διδόμενος σφαλερὸν εἶναι νομίζων, τοῖς μὲν ὁμιλούσων
ταῖς καὶ τῶν εἰς τὴν ῥώμην ἐξέπεμψε κλαυθῶ
χρῆσαι, τοῖς δὲ, πρὸς ἀρταβάνην τὴν πόλιν ἐφ'
ὁμοίως προφάσισιν ἀπέστειλε. πυθόμενος δὲ τὴν μη-
τέρα τὴν ἑαυτῇ πᾶν χεῖρην τοῖς ἰσχυροῖς ἔδωκεν,
ἰσχυρῶς καὶ αὐτὸς εἰς ἐκείνην μεταπήδησεν. νομί-
ζων τε μὴ αὐτῇ βεβαίως ἰσχυρῶς, εἰ μὴ ἀσεβήσου-
το, πρὸς τὴν αὐτῇ ἑταίρος. μαρτυροῦσα δὲ ἡ μήτηρ κω-
λύειν ἐπὶ τῷ, ὅπως αὐτῇ κίνδυνον ἔχουσα βα-
σιλείᾳ γένηται, καὶ καταστήσῃ εἰς πολλὰ δυσμάρτυ-
ρας τοῖς ὑπηκόοις μαρτυροῦν, ὅτι ἔχον ἐπιθυμῶν καὶ
ἀλλοτρίων αὐτοῖς ἔδωκεν. ἐκ αὐτῆς δὲ βασιλεύον-
τος αὐτῇ ἰσχυρῶς. καὶ ἡ μὲν ταῦτα ἐλεῖν, καὶ τῶν
ἐκείνων. ὁ δὲ εἰς τὸν ἀσπίδι τοῖς λόγους ἀνέφρα-
νεν. τῷ δὲ τῇ μητρὶ συμφασκόντος, καὶ συναπυλίσαν-
τος εἰ μὴ πᾶσι καταλπεῖν αὐτὸν ἄπεισε. διδιδ-
όμενος γὰρ ἔλεγε μὴ τῷ ἀσεβήματος ἐκείνου πᾶσι γη-
ροῖς κινδυνεύσει τιμωρίαν ὑποχρῆναι, ὡς αὐτὸς
αἶψα τούτων, καὶ διδάσκαλος τῷ βασιλεῖ ἀπο-
πῆν ἔργων γηρόμηνος. δυνάμην δὲ αὐτὸν, ἔφη καὶ
χεῖρας τῆς ἀσεβήσεως τὸ θεὸν σέβειν, εἴγε πᾶντας κέ-
κεκα ἡλάρων τὰ παῖδια τῇ ἰσχυρῶν. τῷ δὲ πυ-
ρρῶν τῷ ἀσεβήματι. συγγνώμην δὲ ἔχον αὐ-
τῇ καὶ τὸν θεὸν φέροντος, μὴ πρὸς τὸ ἔργον δι-
ατάξαι, καὶ τὸν ἐκ τῇ ὑπηκόων φόβον, ἐπὶ τῇ
μὲν τούτου τῷ λόγῳ ὁ βασιλεὺς. καὶ τῷ αὐτῷ
δὲ, τὴν γὰρ ἐπιθυμῶν ἐκ ἐξελθῆναι πᾶσι πα-
σιν, ἰσχυρῶς πρὸς ἐκείνην καὶ τῆς γαλιλαίας ἀφικόμενος
ἐλπίδαρος ὄνομα, πᾶν δὲ τὰ παῖδια δοκῶν ἀκεί-
νης εἶναι, πρὸς τὴν ἀσεβήσαντα πρὸς τὴν πόλιν. ἐπεὶ γὰρ εἰς-
ἦλθεν ἀσπιδόμηνος αὐτὸν, καὶ κατέλαβεν τὸν μη-
τρῶν νόμον ἀναγνώσκοντα, λαμβάνων, εἶπεν, ὦ βα-
σιλεῦ, τὰ μέγιστα τῶν νόμων, καὶ δὲ αὐτῇ τὸν
θεὸν ἀδικῶν. εἰ γὰρ γνώσκων σε θεὸν μόνον αὐτοῦ,
ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν ἀσεβήσαντα πᾶσι πα-
σιν. μᾶλ' αὖτε πᾶσι ἀσεβήσαντες, ἀλλ' εἰ μὴ τὸν θεὸν τῶν νόμων ἀνέγνως, ἢ εἰδὼς πρὸς τὴν ἀσεβή-
σαντα, γὰρ ἀνέγνως. ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἐκ τῆς ἀσεβήσεως τῇ πρὸς τὴν πόλιν, μεταστὰς ὁ εἰς ἑτέρον οἴκημα
M m m

diademate, & dato patris anulo signatorio, si-
múlque sampsera, vt ipsi vocant: iussitque eum
administrare rempub. donec frater veniat. Is
autem celeriter venit audito patris obitu, & vl-
trò cedenti Monobazo fratri in principatum
successit. Cæterum eo tempore quo Izates apud
Spasini castrum agebat, Iudæus quidam mer-
cator Ananias nomine, familiaritatem nactus
regiarum mulierum, docebat eas veri Dei cul-
tum ritu Iudaico. per has deinde cum Izatæ in-
notuisset, ipsum quoque in eandem opinio-
nem traducit: accitumque à patre in Adiabe-
nam comitatus est magnis precibus pertra-
ctus. fortè autem acciderat, vt etiam Hele-
na ab alio quodam Iudæo instituta leges diui-
nitus traditas complecteretur. Izates porro no-
uus rex postquam in Adiabenam reuersus of-
fendit fratres & cognatos in vinculis, tulit id
ægerime. & cum occidere hos aut victos ser-
uare vetaret pietas, contrà affectos iniuria di-
mittere parum tutum videretur, nequando de
vindicta cogitarent: partem eorum vnà cum
propriis filiis Romam ad Claudium Cæsarem
misit, partem ad Arrabanum Parthum, futu-
ros vtrouque obsides. cognito deinde quodd
mater multum delectaretur Iudæorum mori-
bus, dedit operam, vt & ipse ad eam religio-
nem transiret. cumque existimaret se non esse
perfectum Iudæum, nisi circumcideretur, pa-
ratus erat, & hoc facere: quod postquam ma-
ter rescivit, conabatur impedire, periculosum
esse dictitans. multum enim eam rem à re-
ge alienaturam subditorum animos, si eum ad
externos ritus desiscere cognoscerent: neque
villo pacto laturos Iudæum in regio solio. sic
illa aliquantisper cupiditatem eius retinuit.
rex autem cum Anania contulit consilium, qui
marris sententiam comprobans, minatus est se
cum relicturum nisi ab hoc proposito desiste-
ret. timere enim se ne si occulta proferrentur
E in vulgus, ipse arriperetur daturus pœnas, vt
author omnium, qui non docenda regem do-
cuerit. Licere autem ei etiam absque circum-
cisione Deum piè colere, si Iudæorum insti-
tuta placeant. in hoc enim magis sitam re-
ligionem quàm in circumfione corporis: da-
turumque Deum veniam, si necessitate coa-
ctus signaculum id omitteret, metu ne qua
exoriatur subditorum defectio. his verbis tum
regi persuasit quod voluit. Aliquanto au-
tem post, nondum enim omnino hæc cupi-
ditas exciderat, alius quidam Iudæus è Galilæa
profectus, Elcazarus nomine, legis valde peri-
tus habitus, eum ad rem perficiendam impu-
lim ad salutandum enim regem admissus, cum
eum offendisset legentem sacra Moylis vo-
lumenta: Nescis, inquit, ô rex, quantam
iniuriam legi & per hanc Deo facias. nec enim
satis est decreta eius nosse, sed præstat impe-
rata eius facere. Quàm diu manebis incircum-
citus? si nondum legisti legem circumcidi iu-
bentem, nunc certè lege, vt scias quanta sit im-
pietas hanc omittere. His auditis rex nō distu-
lit negotium, sed secedens in aliud cubiculum,

ἰκέτων αὐτῷ παρεστῶτα τ' ἀρταβάβω, κατεπείθησαν
 ὑπὸ τ' ἰπῶν, καὶ θάρσυσαν εἶπαι ὃ βασιλεῦ, μηδὲ σε
 συγχέτω τὸ παρὲν ὡς ἀήκεστοι ταχέως γὰρ ἔσται τ' ἁ-
 πη: ἡμεῖς βολὰν φίλον ἢ καὶ σύμμαχον δέησας κρείτ-
 τω τ' ἐλπίδου. ἢ γὰρ εἰς τ' παρῶν σε καταστήσει βασι-
 λείαν πάλιν, ἢ τ' ἐμῆς ἐκρήτομαι. ταῦτα εἰπὼν, ἀνέβι-
 βαζεν ἐπὶ τ' ἵπῳ: ἀρταβάβω, παρείπατο ἢ αὐτὸς πα-
 ζός, πικρὴν ἀποδέχων ταυτηνί, ὡς αἱ μεῖζον βασιλεῖ.
 θρασυμῆτος ἢ ὁ ἀρταβάβης, βαρύνει πικρὰ, καὶ τὴν ἰφθ-
 σῶσαν αὐτῷ τύχην καὶ πικρὴν ἵπῳ μόταρον καταβήσας,
 μὴ ἐκείνου πάλιν ἀνέβη, καὶ περὶ τοῦ μύθου. ὁ δὲ
 σκεδασίς, ἐπὶ τὴν ἵππον ἦλτο, καὶ ἀγανὲς αὐτὸν εἰς
 τὰ βασιλεία, πᾶσαν πικρὰν ἀπένειμει, ὥς τε σιω-
 πῆς καὶ τῶς σκεδασίς ἐσθλῆς περὶ τακτικῆς,
 οὐκ εἰς τὸ παρὲν αὐτῷ τῆς τύχης ἀποβλήσκει, ἀλλ'
 εἰς τὸ περὶ τοῦ ἀξίωμα, καὶ πλοῦτος διδούει ὡς
 ποιῶν τὰς ἀθροῦσας αἱ μεταβολαὶ τῆς τύχης. γὰρ
 φησι περὶ πικρῶν, πείθων αὐτοὺς τὸν ἀρτα-
 βάβω ὑποδείξασθαι, πῶς περὶ τῶν τῶν πικ-
 ρῶν ἀμνηστίας δεξιὰ καὶ ὄρεαι, καὶ μισθ-
 οῦσας τὴν αὐτῇ. τῶν δὲ παρῶν δέξασθαι αὐτὸν αὐτὸν
 δεῖται οὐκ ἀρνούμενον, μὴ δυνάσθαι δὲ ληρόντων
 δεῖται τὸν ἀρχὴν ἐτέρῳ πιστευκέαι. κίναμο δὲ
 ὡς οὐκ ἀρτὰ ἀρετῆς, καὶ δυνάμει μὴ σῆσις
 αὐτοῦ ἐκ τούτου καταβῆ. μετὰ τὴν τὴν περὶ
 αὐτοῦ ὁ κίναμος ταύτην, αὐτὸς γὰρ περὶ ἀρ-
 ταβάβης, περὶ τῶν γὰρ αὐτῷ, καὶ φύσιν δὲ ὡς καλὸς
 καὶ ἀγαθός, ὡς καλὸν αὐτῷ πιστεύεται ὡς ἀ-
 γνῶσθαι τὴν ἀρχὴν ἀποληψόμενος τὴν αὐτῇ. καὶ
 ὁ ἀρταβάβης πεινῶντας παρῶν. ὑπὸ τὰ δὲ αὐτὸν ὁ
 κίναμος, καὶ περὶ αὐτοῦ, βασιλεία περὶ ἀρ-
 τὰβῶντας ἀρετῆς αὐτῷ τῇ καφαλῇ τὸ δὲ δῆμος
 ἀρετῶν τῆς αὐτῇ. καὶ ἀρταβάβης εὐτὸν δὲ ἰζάτου
 πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστηται, περὶ τῶν αὐτῷ
 ἀρετῶν, δεῖται τοῦ μαγιστῆρος. οὐκ ἐγὼ τὸν κίναμον
 μὴ εἰς αὐτὸν ἀρετῶν, ἀλλὰ διὰ τὴν τὸν ἰζά-
 τῶν τῇ μαγιστῆρος πικρῶν παρῶν. τὴν τε γὰρ πᾶσαν
 ὁρῶν ἐπὶ τῇ αὐτῇ περὶ τῶν καλῶν κλίτης κα-
 τὰ τὴν ἀρετῶν ὅτι γὰρ καὶ σπουδαῖον τῶν παρῶν
 βασιλείων. ἔδοξε ἢ καὶ ἡσυχίαν πολλὴν αὐτῷ ἀγαθὴν τῇ
 ἀρετῇ βασιλείας ἀποπνεύμενος. ἰσιβίς δὲ ὅτι
 διοματῇ τῇ, καὶ ἐκ αὐτῇ περὶ τῶν μακαρίων ἐκτίσται-
 το πόλιν αὐτῷ καὶ ἡν μὴ δυνάσθαι περὶ τῶν ἀρετῶν. ταύ-
 τας μὲν δὲ τῇ πικρῇ ἐκ τῆς ἀρετῆς τῇ παρῶν βασι-
 λείας ἐπικύβη. μὴ πολὺν ἢ γένον, ἀρταβάβης τ' ἀδ-
 τῇ, τ' βασιλείας περὶ παρῶν ἀρετῶν κατὰ τὴν αὐτῇ. ὅτι
 δὲ περὶ ἰζάτης ἀφικόμενος, ἐπὶ τῇ αὐτῇ μὴ ἄλλων
 περὶ ῥωμαίων πόλεμον ἐκφύγει, συστὰς δὲ καὶ συμ-
 μαχίας ἐπικύβη, οὐ μὴ ἐπὶ τῇ αὐτῇ ὡς ἰζάτης, τ' ῥω-
 μάων δυνάμει τ' ἐκ τῇ ἀρετῇ αὐτοῦ, ἀδυνάτου αὐτῷ
 ἐπικύβη. ἐπὶ δὲ περὶ τῶν πικρῶν πᾶσι μὲν τὸν
 ἀρετῶν ὅτι, τὴν ἡλικίαν νέου, γὰρ τῇ παρῶν ἡμῶν
 περὶ τῇ, καὶ παρῶν ἀρετῶν κατὰ τὴν αὐτῇ, τὴν
 περὶ τῇ περὶ τῇ αὐτῇ τὸν ὅτι ὡς περὶ τῇ, ἀ-
 ρετῶν ὡς, καὶ τὸν οὐκ ἀρετῶν ἐκάλει, σιωπῶν
 διαγνώμενος τὰς ῥωμαίων δυνάμεις τ' καὶ περὶ τῇ, δεῖται
 περὶ τῇ οὐκ ἀρετῶν αὐτὸν φοβήσθαι, καὶ παρῶν ἐπικύβη-
 τα τ' ἐπὶ αὐτοῦ ἐπικύβη. περὶ τῇ τῇ ὅτι τῇ αὐτῇ ὁ παρῶν, πόλεμον δὲ οὐκ ἀρετῶν κατὰ τὴν αὐτῇ.

A astare supplicem Artabanum, ab equo defi-
 liit, & Bono, inquit, animo esto rex, nec
 turberis praesenti calamitate quasi immedica-
 bili. breui enim finem habebit tua moestitia:
 inueniesque amicum & socium meliorem,
 quam fortè sperasti haecenus. aut enim te in
 Parthorum regnum restituum, aut meum ti-
 bi cedam. Hæc loquutus imposito in equum
 Artabano, ipse eum comitabatur pedibus,
 maiori regi hunc honorem exhibens. Id Par-
 thus rex tulit permolestè, iuravitque per fu-
 turam suam fortunam ac dignitatem, descen-
 surum se, nisi ille rursus ascenderet, & præ-
 cederet. Tum alter morem ei gesturus in e-
 quum insiliit, & perducto in suam regiam om-
 nem honorem habuit, in concessibus ac
 conuiujs honoratiorem locum ei cedens, ha-
 bita ratione non praesentis eius status, sed di-
 gnitatis pristinae, repuransque eadem posse cui-
 us mortalium accidere. Scripsit etiam ad Par-
 thos suadens, ut suum regem reciperent, fidem
 suam interponens non fore eum iniuriarum
 memorem. paratus & iurciurando omnem il-
 lis dubitationem eximere. Parthi vero non re-
 cusabant eum recipere, sed posse se negabant,
 quod iam principatum dedissent alteri, nomi-
 ne Cinnamo. periculum enim esse, ne altero
 renocato omnia flagrarent bellis civilibus.
 Cinnamus autem voluntate procerum cogni-
 ta, cum esset alumnus Artabani, & alioqui
 honesto ingenio praeditus, scribit ei, ut ac-
 cepta à se fide reuerteretur, recepturus amif-
 sum dignitatis fastigium: à quo ille persuasus
 rediit. Cinnamus autem obuiam profectus,
 adorato & regis appellatione salutato diadema
 suo capiti detractum imposuit. Sic Artaba-
 nus Izatae opera in regnum suum restitutus est,
 vnde eiectus fuerat à magnatibus. Nec fuit
 beneficiorum immemor, sed affectit Izatem
 maximis, qui apud ipsos habentur honoribus.
 nam & tiaram rectam ei gestare permi-
 sit, & in aureo lecto cubare, quæ honoris
 insignia concessa sunt solis Parthorum regi-
 bus. donauitque ei regionem magnam ac bo-
 nam, ademptam ditioni regum Armeniæ, cui
 nomen est Nisibis: in ea olim Macedones
 condiderant urbem Antiochiam, Mygdo-
 niam cognomine. atque hos honores Izatae
 accepit à Parthorum rege præmium. Non
 multo post Artabanus moriens regnum re-
 liquit Vardani suo filio: hic ad Izatem
 profectus, suavit ei, ut vellet sibi belli aduer-
 sus Romanos gerendi esse socius, quod ta-
 men impetrare non potuit. Adiabenus enim
 non ignorans quanta esset Romanorum for-
 tuna ac potentia, censebat illum tentare im-
 possibilia. Ad hæc quia quinque adolescentes
 filios miserat, ut linguam nostram & disci-
 plinas diligenter discerent, simulque ma-
 trem adoraturum in templo, sicut diximus,
 segnior erat, & Vardanem quoque conaba-
 tur deducere à proposito, continenter de-
 narrans ei Romanorum gesta & poten-
 tiam, ratus se hoc modo absterriturum
 eum à laceffendi eos cupidine. Parthus au-
 tem his offensus continuo bellum indixit Izatæ,

A. frētūsq; huius auxilio liberos & vxores in munitissimum quoddam castellum deposuit, frumentum autem in arces: quo factō fœnum omne flammis corruptū & pabulum: atque ita pręparatus expectabat aduentum hostium. Cūq; Parthus numerosas equitum atque peditum secum properē trahens copias opitione citius venisset, posuissetq; castra ad fluvium qui Adiabenam à Media dirimit: Izates quoque non longē inde castra metatus est, habens circa se equitum sex milia. in ea castra Vologesus pręmisit nuncium, qui hosti indicaret quantis ipse stiparetur copiis, contractis ē toto imperio quā latē patet Bactra inter & Euphratem fluvium. minabaturq; daturum cum pœnas ingratitude nis erga dominos: ac ne Deum quidem quem coleter, posse eum ē suis manibus eripere. Hęc referente nuncio, Izates respondit, scire quidem se nullo modo conferendum esse Parthorum viribus, nec tamen ignorare Deum esse longē potentiorē vniuersis mortalibus. atque ita dimisso nuncio supplex humi ante Deum procidit; cinere caput tūtpatus, & indicto sibi vnā cum vxore ac liberis ieiunio, his precibus Deum inuocans: Si non frustra me dominator domine tuę bonitati dedidi; rēque merito solum & primum habeo dominum, veni in auxilium, non tam me defensurus ab hostibus, quā illorum repressurus audaciam, qui nefaria lingua immanes vocēs non horruerunt iactare contra tuam potentiam. Sic implorantem & lamentatē exaudiuit Deus: illaq; ipsa nocte Vologesus receptis literis, significantibus Daharum & Sacarum validam manum contempta regis absentia populari regionem Parthicā, infecto negotio retrorsum cum exercitu abiit: ita vt euidenter appareret Izatem tum seruatum diuina prouidentia. Non multo autem post exatō ætatis anno quinto supra quinquagesimum, regni vigesimoquarto, superstitionibus quatuor liberis masculis, successionem tamen regni reliquit fratri Monobazo, referens ei gratiam bona fide seruati sibi absenti principatus olim post communis patris obitum. Mater porrō Helena mortem eius compertatū tulit grauitē, vt par erat orbatam amantissimo filio: magnā tamen consolationem habuit, cū audiret successisse suū maiorem natū filium, ad quem conueniendum sine mora profecta est: reuersaq; in Adiabenam, nō multo tempore Izatē superuixit. Monobazus autem ossa eius & fratris sui misit Hierosolyma, condenda in extructis ab ipsa pyramidibus tribus numero, tertio ab vrbe Hierosolymitana stadio diffitis. Sed quæ Monobazus regni sui tempore gesserit, dicemus postea. Fado porrō procuratore apud Iudæam IIII. præstigiator quidam nomine Theudas peripuasit magnæ vulgi multitudini, vt assumptis suis facultatibus sequerentur se ad Iordanem fluvium. prophetam enim se iactabat, pollicēs

ο βασιλευς, δεσποτα κτλ. & ο ζυγος γαβριελ εωραξεν ανθρωπος της αυτης θυρωρας ονοματι, παρισ & πλησεν δε αυτου ποταμον αυτου. ωραφης γαρ ελθου εγ, και

[illegible]

Κεφάλαιον ε΄.

Στάσεις ἰνδάλων πρὸς σαμαρείας.

ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΥ ΣΑΜΠΡΕΪΤΑΙΣ ΠΡΟΣ ΙΟΥΔΑΙΟΥΣ ΕΧΘΡΟΙΣ
 ΑΨΤΑΝ ΤΟΙ ΑΥΤΗΝ. ΕΪΘΟΣ ΛΩ ΤΟΥΣ ΓΑΛΙΛΑΙΟΙΣ ΕΝ ΤΑΙΣ
 ΕΟΡΤΑΙΣ ΕΙΣ ΤΙΝΩ ΙΕΡΩ ΠΟΛΙΝ ΤΩΝ ΑΓΓΛΟΜΑΘΕΥΣΕΩΣ, Ο ΟΥΝ
 ΕΞ ΤΗΣ ΣΑΜΠΡΕΪΩΝ ΧΩΡΑΣ, ΚΑΙ ΤΟΤΕ ΚΑΘΙΣΘΟΝ ΑΝ-
 ΤΙΣ ΚΑΜΠΕΣ ΤΗΣ ΤΑΙΣ ΛΕΥΚΟΜΑΘΕΥΣΕΩΣ, ΣΑΜΠΡΕΪΑΣ ΔΕ ΚΑΙ
 ΤΩ ΜΕΓΑΛΩ ΠΑΤΡΙΩ ΤΗΝ ΣΥΝΑΨΑΝΤΕΣ ΜΕΓΑΛΩ, ΠΟΛ-
 ΛΟΙΣ ΑΥΤΩΝ ΑΝΑΓΕΝΟΝΤΕΣ ΠΥΛΩΜΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΕΧΟΝΤΑ ΤΩ
 ΓΑΛΙΛΑΙΩΝ ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ, ΠΡΟΣ ΚΟΥΜΑΝΟΝ ΑΦΙΚΟΝΤΟ, ΚΑΙ
 ΠΑΡΕΚΛΕΙΝ ΑΝΤΙ ΜΕΤΕΙΝΑΙ ΤΩ ΑΓΓΛΟΜΑΘΕΥΣΕΩΣ ΤΟ ΦΟΒΟΝ. Ο ΚΑΙ
 ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΡΟΕΙΔΕΝ ΤΩ ΣΑΜΠΡΕΪΩΝ, ΩΛΙΓΟΜΕΝΩΝ Α-
 ΝΑΝΑΚΤΕΣΑΝΤΕΣ ΔΕ ΕΝ ΤΗ ΤΟΥΤΩ ΓΑΛΙΛΑΙΩ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ
 ΤΩ ΙΟΥΔΑΙΩΝ ΕΠΕΙΘΟΝ ΕΦ' ΟΠΛΑ ΧΩΡΗΣΑΙ, ΚΑΙ ΤΗΣ Ε-
 ΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΑΝΤΙΧΡΕΩΣ. ΟΥΔΕΙΑΝ ΚΑΙ ΚΑΘ' ΑΥΤΩ
 ΕΝΩ ΠΑΡΕΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΕΙ, ΤΩ ΕΦ' ΟΥΡΕΙ ΔΕ ΠΑΝΤΑ ΠΑΝΤΑ
 ΑΦΟΡΟΝΤΟΙ. ΤΩ ΔΕ ΕΝ ΤΕΛΕΙ ΚΑΤΑΠΡΟΕΙΝΕΝ ΑΝΤΙ ΤΗΣ
 ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΚΑΙ ΠΕΙΘΕΝ ΤΩ ΚΟΥΜΑΝΟΝ ΕΠΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΩΝ
 ΔΙ' ΕΚΑΣ ΕΙΣ ΤΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΟΜΑΘΕΥΣΕΩΣ, ΕΚΕΙΝΟΙΣ ΜΕΝ
 ΑΝ ΤΕΛΕΥΣΕΩΣ ΑΝΑΓΕΝΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΟΠΛΑ ΚΑΙ ΒΟΗΘΩΝ ΕΙΛΕ-
 ΖΟΝΤΟ ΤΩΝ ΤΩ ΕΙΡΗΝΗΣ ΤΩΝ ΑΓΓΛΟΜΑΘΕΥΣΕΩΣ ΑΝΤΙΣ. ΛΗΨΗΣ ΔΕ ΟΥΚ
 ΛΩ ΕΙΤΗ ΠΟΛΛΑ ΤΩΝ ΑΓΓΛΟΜΑΘΕΥΣΕΩΣ ΕΝ ΟΡΕ ΠΑΡΟΝΤΕΣ, ΚΑΙ
 ΜΕΝ ΠΝΑΙ ΤΩ ΣΑΜΠΡΕΪΩΝ ΕΜΠΡΟΣΩΠΟΝΤΕΣ ΔΙΑΡΠΑΖΟΥΣΙ.

κούμαν· ἡ δὲ ἀφ' ἧς ἐκ αὐτὸν ἀφικομένης, ἀλαλαδὼν τινὶ ἡμῶν σφασσησθὲν εἰλῶν, καὶ πιζῶν τὰς αἰσθη-
τάγματα, καὶ τὰ σαμύρεταις καθοπλίσαι, ὡς ἔλθῃ ὅτι τοῖς ἰουδαίοις, καὶ συλλαβὼν πολλοὺς ἐκ αὐτῶν
ἀπὸ τῆς πλείους ἡ ζῶντας ἔλαβεν. οἱ δὲ ἀφ' οὗ καὶ πάλιν καὶ ἄλλοις ἡμῶν ἐρεσουλμῶν, ὡς εἰδὼς οἶον

A cum armis conuenire in Antoniam castellum templo imminens, vt suprà docuimus. vulgaris autem multitudo viso aduentu militum territa, cœpit magno impetu fugere. & cùm essent angusti viarum exitus, rati à tergo hostem insequi, comprimebant se inuicem se inter fugiendum, & conculcabant in angustiis, ita vt perirent plurimi. viginti enim millia extinctorum illo tumultu numerata sunt: versaque in luctum festa lætitia, omnes sacrificiorum & precationum obliti, dederunt se lamentis ac ciuiatibus: tantam cladem intulit vnus militis impudentia. Vix hic luctus desierat, cùm aliud malum accidit. Quidam enim qui ex illa turba fugientes euaserant, in publica via centesimo ab vrbe stadio Stephanum Cæsaris seruum iter facientem aggressi sunt latrocinio, omnesque eius diripuerunt sarcinas. quo audito Cumanus confestim cômisit milites, iussos vt vicos loco propinquos diriperent. in hac populatione miles quidam libros Mosaicos in quodam vico inuentos protulit, eosque lacerauit in conspectu omnium, multis debaccatus & in legem & in gentem totam conuitiis. Hoc vbi ad Iudæos perlatum est, facto concursu agmine magno petunt Cæsarem, in quem tum Cumanus agebat, supplicantes vt non suam, sed læsi numinis vlcisceretur iniuriam. Tum præses veritus defectionem populi, de amicorum consilio militem illum violatorem legis securi feriit, atque hoc modo tumultum iam repululantem sedauit.

C A P. V.

Seditio Samaritanas inter & Indeos orta.

Post hæc inter Samaritanas & Iudæos oritur VII. diffidium iniitiis talibus. Mos erat Galilæis per dies festos Hierosolyma petentibus iter facere per Samariam. Aliquando igitur cùm transirent vicum Samaritarum dirionis, qui Nais dicitur, in Magno campo situs, commissâ inter viatores & vicanos pugna multi Galilæorum desiderati sunt. Id indignè ferentes eorum primates Iudæos ad arma conciuerunt, hortantes vt se in libertatem afferrent. Seruitutem enim etiam per se molestam, tum verò fieri intolerabilem, si cum subditorum iniuriis coniuncta sit. Cùmque magistratus lenire eos conarentur, pollicerenturque se Cumano persuasuros, vt pœnas de cædis autoribus sumeret: vulgus contemptis pacificatoribus, arma corripit, ascito in auxilium Eleazaro Dinæi filio. Is ex professio latro multis iam annis in montibus errans vicus Samaritanorum incendiis & rapinis vastauerat. At Cumanus cognitis quæ gesta fuerant, assumit Sebastenorum alam, & quatuor cohortes peditum: armatisque etiam Samaritanis contra Iudæos proficiscitur: quos assecutus multos perimit, plures viuos captos abducit. Tum verò Hierosolymitanorum primi genere atq; honoribus, vt viderût ad quædam

[illegible]

Κεφάλαιον ή.
Περί αλγίνε διαΐτου.

Πῦμπυ δὲ χαῖσιν ἀλβινοῖς εἰς τὴν ἐκδομίαν ἔπαρχον, φέσιν τὴν πλεονεξίαν πυθόμενοι. ὁ δὲ βασιλεὺς, ἀφείλετο μὲν τὸν ἰώσηπον τὴν ἡγεμονίαν, τῇ δὲ ἀγῶνι παιδί, καὶ αὐτῇ ἀνέ-
σθαι λεγομένη τὴν ἡγεμονίαν τῆς ἀρχῆς ἰδοὺκα, τῶτον ἔφασι τὸν κρισιν ἔσται ἄνθρωποι, ἀνταρξάται οὐκ ἔστι.

Non

A donec initium belli conflatum est. Cùm autem venisset in Iudæam Festus, offendit totam afflictam à larronibus vicos passim populantibus, quorum ferocissimi appellati sicarii. tunc ad maximum numerum excreuerant, videntes gladiolis instar acinacis Perfici, incuruis, quales sicas Romani nominant, vnde larronibus ipsis cognomen est inditum, multorum cæde infamibus: qui, vt iam dictum est, festis diebus admixti turbæ vndique in urbem confluenti religionis gratia, nullo negotio quotquot colibuissest tollebant de medio. aliquando etiam armati inuadebant inimicorum vicos, direptorūque tradebant incendio. Festus autem equestres & pedestres copias misit contra quendam impostorem magum, qui homines post se trahebat in solitudinem, deceptos vanis promissis, quasi ope eius incolumes euasuri essent à malis omnibus, hi vniuersi vnà cum seductore ab immixtis militibus oppressi sunt. Eo-
X V.
C dem tempore Agrippa rex extruxit insigni amplitudine domum prope porticum in regia Hierosolymitana, quæ Assamonæorum fuerat, sitam in edito loco, vnde amoenissimus prospectus patebat contemplari urbem volentibus, cuius voluptatis rex cupidus è cubiculo spectabat quicquid circa templum fieret. id vbi viderunt Hierosolymitani proceres, tulerunt indignissimè. neq; enim leges nostræ concedunt spectari quid agatur in templo, præsertim sacrificia. quamobrem altum parietem excitauerunt supra exhedram, quæ erat in interiore templo versa ad solem occidentum. hæc non solum regij triclinij prospectum arcebat opposita, verum etiam occidentalis extra templum sitæ porticus, vbi festis diebus Romani stationes habebant ad templi custodiam. quo facto tam rex offensus est quàm Festus præses prouinciæ, qui etiam iussit parietem dirui. ciues autem rogauerunt, vt liceret sibi legatos ea de re ad Neronem mittere, negâtes se posse viuere, si quid demoliretur de templi ædificiis. quo impetrato miserunt ad imperatorem decem ciues eximios, & Ismaëlem summum pontificem, & Chelciam custodem sacrificiarij. Qui audita legatione non solum ignouit, sed permisit etiam sic manere parietem, gratificarus in hoc vxori suæ Poppæ piæ feminae, quæ pro Iudæis deprecatrix fuerat: quæ decem illos viros redire permisit, Chelciam verò & Ismaëlem apud se detinuit tantamquam obsides. Id postquam Agrippa rescieuit, pontificatum detulit Iosepho cognomine Cabi, Simonis quondam summi pontificis filio.

C A P. VIII.
De procuratore Albino.

Cæsar autem de Festi morte accepto nuncio Albinum in Iudæam misit præsidem. Rex vero Iosepho iussu priuatam vitam agere, sacerdotium eius dedit Anani filio, & ipsi vocato Anano eodem quo pater nomine. Seniores istū Ananū aiunt fuisse omnium felicissimū,

[illegible]

A ei populo, & oleum viritum distribuit: totamque eam urbem ornauit statuis passim dispositis atque expressis ad antiqua clatorum artificum archetypa imaginibus: & omnia penè sui regni ornamenta in eam ciuitatem transtulit: vnde magnam sibi apud subditos parauit inuidiam, quòd suos spolians externam urbem excoleret. eodem rege iubente Iesus Gamalielis filius in summo pontificatu successit Iesu Damnei filio non libenter sibi cedenti, vnde natum est inter vtrumque dissidium. ascitis enim globis audacium iuuenum sæpè à consuetis prorumpabant ad lapides. Sed inter alioseminabat Ananias ex amplis facultatibus largitione plurimos sibi concilians. Costobarus quoque & Saulus suam quisque circa se manum habebat sceleratorum hominum, orti genere regio, & propter Agrippæ cognationem fauorabiles, alioqui violenti & ad spoliandos infirmiores promptissimi. atque ex illo maxime tempore labare cœpit nostra respublica & indies in deterius ruere. Porro Albinus audito Gessium Florum sibi successurum venire, videri volens gratificatus Hierosolymitanis ciuibus, productis vinetis, quotquot erant in manifestè capitali culpa iussit interiri: reliquos, qui leuioribus de causis coniecti erant in vincula, reductos in carcerem pecuniis multatos dimittebat alium post alium. atque in hunc modum vacuato vinetis carcere Iudæa repleta est latronibus. Interea Leuiticæ tribus homines quorum erat sacros hymnos in templo canere, adito rege induxerunt eum precibus, vt aduocato concilio decerneret eis vsum stolæ lineæ, quæ tum solis erat concessa sacerdotibus. hanc enim nouationem pertinere ad perpetuam ipsius regni memoriam. neque frustra fuit eorum postulario. Rex enim de concilij sententia permisit hymnorum cantoribus, vt deposito priore habitu, lineum, vt voluerunt sumerent. Aliam etià eiusdè tribus partem addictam templi ministeriis, ipsorum precibus motus permisit sacros hymnos canendos ediscere: quæ omnia fiebant contra instituta legis patriæ, nunquam violatæ absque piaculo. Iam absolutum erat & templi ædificium. Populus igitur cùm videret esse in otio circiter octodecim opificum millia, solitorum hæcenus in templo ex operatum mercedibus victum querere, nolensque sacram pecuniam repositam habere, nequando præda Romanis fieret, simulque opificibus inde prouisum cupiens: quòd vel vna hora operato statim merces repræsentaretur: suasis regi, vt Orientalem instauraret porticum. ea templi extrema claudebat profundæ valli & angustæ imminens, ac proinde subnixâ muro quadringentos alto cubitos, saxi constructo quadratis valde candidis: eratque cuiusque saxi longitudo cubitorum viginti, sex verb altitudo: opus Solominis regis, qui primus integrum templum condidit. Rex autem cuius curæ Claudius Cæs. fabricam templi commiserat, reputans, quodcunque opus demoliri facile, reparari difficile, maxime talem porticum egentem & tempore longo & pecuniis plurimis, non annuit populi precibus: sed urbem candido saxo consternere si liberet non

Nnn 4

[illegible]

A constituerent: de quo templo super aliis diximus. Iacimus autem triennio in pontificatu exacto mortuus neminem successorem habuit, sed per septennium sine pontifice mansit citi-
 B tas. Dein postquam Asamonzorum familia principatus nostrae gentis est crederis, rebel-
 lantes Macedonibus Ionatham creauerunt sum-
 mum pontificem, qui septennio toto praefuit. quo per insidias Tryphonis sublato e viuis, fra-
 C ter eius Simon obtinuit id sacerdotium. cui dolo generi oppresso inter epulas, filius Hyrcanus in honore successit. cum cum per vnum & triginta annos gessisset, iam decrepitis suc-
 cessori Iudae reliquit suo filio, qui alio nomi-
 ne Aristobulus est dictus. huic frater haeres fuit tam regni quam sacerdotij, postquam il-
 le sumptum primum diademate vnum an-
 num utraque dignitate potitus est. Is nomine Alexander & ipse regnum coniungens ponti-
 D ficatui cum vigintiseptem annis praefuisset re-
 bus Iudaicis. moriens Alexandrae uxori per-
 misit deligendi pontificis arbitrium. illa Hyrcano id addixit, exactoque in regia potesta-
 te nouennio e viuis excessit: quo toto tem-
 pore Hyrcanus eius filius pontificatum tenuit. nam post matris obitum Aristobulus frater
 moto bello victum pontificem ad priuatam
 vitam redegit, & sibi ipse regnum simul vsut-
 pavit ac sacerdotium: exactisque in utraque di-
 E gnitate tribus annis, & totidem mensibus, cum
 superueniens Pompeius vi cepisset Hierosoly-
 ma, a victore victus Romam missus est cum
 liberis: & Hyrcanus restitutus in pontificatum,
 principatum quoque suae gentis accepit, sed
 absque diademate: praeterque priores illos no-
 uem, per alios xiiii. annos summum sacerdo-
 F tium obtinuit. Post quos cōpletos Barzaphar-
 nes & Pacorus dynastae Parthorum traiecto
 Euphrate bellum Hyrcano inferunt, eoque vi-
 uo abducto Aristobuli filium Antigōnum re-
 gem constituunt, qui post tres annos & tori-
 dem menses expugnatus ab Herode & Sosio,
 apud Antiochiam iussu Antonij dedit suppli-
 cium. Herodes autem accepto a Romanis re-
 gno non amplius ex Asamonzō genere crea-
 uit pontifices, sed cum honorem quibusuis ex
 sacerdotum ordine concessit etiam obscuris,
 absque vno Aristobulo. hunc enim Hyrcani
 a Parthis capti nepotem, & Mariamnes suae
 F vxoris fratrem, ob fauorem populi, & Hyrcani
 aui memoriam summo sacerdotio dignatus
 est. deinde veritus ne omnes in illū essent pro-
 pensiores, apud Hierichuntē arte necauit
 natantem in piscina, vt supra diximus: neque
 postea vlli ex Asamonzorum posteritate hoc
 sacerdotium committere voluit, idem fecit
 in ordinandis pontificibus Archelaus eius fi-
 lius: & Romani, qui post illum cum potestate
 praefuerunt prouinciā. Sunt igitur, qui ab
 G Herodis principatu vsque in diem qua templū
 & vrbs incendente Tito conflagrauit pontifi-
 catum gesserunt, in vniuersum numero viginti
 octo: temporisque eorū sacerdotij centū anni, &
 septē in super: quorū aliqui sub Herode fuerūt,
 ἡ δὲ ἱερεὶα, ἀρχαὶ αὐτῆς τε ὁ παῖς αὐτῆς, καὶ ἡ μήτηρ τῆς
 αὐτῆς καὶ ἡ ἀδελφή αὐτῆς, ἀρχαὶ αὐτῆς διὰ τὴν πόλιν
 αὐτῆς ἐπαρτίλυσαν, οἱ πατέρες αὐτῆς αὐτῆς
 αὐτῆς ἐπαρτίλυσαν, οἱ πατέρες αὐτῆς αὐτῆς

& Archelao eius filio: defunctis autem his A penes optimates fuit respublica, collocatis in eius fastigio pontificibus: de quibus hactenus dixisse sufficit.

CAP. IX.

Quomodo Florus Albini successor tantis Iudeos affecerit iniuriis, ut coacti sint arma sumere.

Gessius autem Florus Albino successor à Nerone missus plurimis Iudeos repleuit calamitatibus. is Glazomenus erat genere, adduxitque secum Cleopatram coniugem non minus improbam, per quam, ut Poppeæ Augustæ amicam, Iudææ administrationem impetraverat: ad id verò potestate violenter abusus est, ut Albinum Iudæi desiderarent quasi beneficium. nam ille quantum poterat clam erat malus & nocens: Florus contra quasi ad ostentandam missus malitiam, publice traducebat nostræ gentis iniurias, nihil sibi ad summam in rapinis & suppliciis iniquitatem reliquum faciens. erat enim inflexibilis ad misericordiam, nullis unquam luctis satiablis, vnde cunctis parua æquè captans ac magna, ut etiam latronum esset particeps. multi enim illum quæstum exercebant de incolumitate, quam ab eo redimebant decisis prædæ partibus: adeoque nullus erat iniuriarum, vel modus, vel finis, ut miseri Iudæi non ferentes rapacem latronum insolentiam cogerentur laribus relictis & patriis ceremoniis, ad externos fugere, iudicantes ubiuis etiam apud Barbaros se vivere posse commodius. Et quid multis verbis opus est? Bellum contra Romanos suscipere solus Florus nos compulit, malens semel uniuersos quàm paulatim perdere. Itaque secundo anno postquam is venit procurator in prouinciam, duodecimo verò Neronis imperij, bellum id cæptum est: quo tempore quanta vel coacti fecimus, vel perpeffi sustinimus, exactè cognoscere poterunt, qui dignabuntur legere libros à nobis conscriptos de bello Iudaico. atque hic dicendi finem faciam de antiquitatibus, quas belli argumentum sequitur. Præsentis autem operis textus continet totum illud tempus inter primam creationem hominis & annum Neronis principis duodecimum: quæque per tot secula Iudæis, vel in Ægypto obuenerunt, vel in Palæstina cæteraque Syria, tum quas clades ab Assyriis & Babyloniis accepimus, quòve modo tractati simus à Persis & Macedonibus, & postremo à Romano populo. his enim omnibus accuratè descriptis, etiam pontificum successiones recensuimus, continuatas per annum duo millia. pari diligentia regum quæque res ordine tradidimus, & status reipublicæ monarchiarumque potentiam, per omnia secuti auctoritatem factorum voluminum, ita ut à principio sumus polliciti. ausimque addere quod nemo alius scriptor Iudæus, externusve potuisset hoc argumentum tanta fide Græcis hominibus proderet. ego enim tribulium meorum confessione disciplinas egregiè calleo,

ηδυνήθη διδόντας, μήτε Ιουδαίος, μήτε αλλόφυλος, τὴν πραγματείαν ταύτην οὕτως ἀκριβῶς εἰς ἑλληνικαὶ ἐξαρτάται. ἔγω γὰρ ἀνθρώπων καὶ θεῶν ἱστορίαν πλείστον αὐτῶν καὶ τὴν ἐπιχειρήσαντων παιδείαν διαφύρειν, καὶ τὴν

καὶ ἐπὶ ἀρχαῖς καὶ παλαιῇ καὶ τῇ τοῦτον τῆς λαοῦ, ἀεισχεσθῆναι μὴν καὶ ἡ πολιτεία, τὴν δὲ θεωροῦσιν τὴν ἔθνοισι οἱ ἀρχιερεῖς παρίστανται. καὶ μὴ οὐκ ἔστιν ἀρχιερέων ἱκανὰ ταῦτα.

Κεφάλαιον θ'.

Ὡς φλάωρος ὁ ἀλβίνου διάδοχος τοσαῦτα διέθηκε τοῖς Ἰουδαίοις, ὥς ἀναγκάσαι αὐτοὺς ἐπὶ ὅπλα χωρῆσαι.

Γρασιῶ δὲ φλάωρος ὁ πεμφθεὶς ἀλβίνου διάδοχος ὑπὸ νέρωνος πολλὰν ἀέπληστον κακῶν ἰουδαίοις, κλαζομένῳ δὲ καὶ τὸ ἄλλο ἐδίδετο ἐπὶ τὴν κλειοπατρῶν γυναικα, δι' ἣν φίλῳ οὐσαν πομπῆας τῆς νέρωνος γυναικὸς, καὶ πορνεία μηδὲν αὐτῇ διαφύεσθαι τῆς ἀρχῆς ἐπὶ τυχεῖ. οὕτως ἔδει τὴν ἐξουσίαν ἐλθεῖν κακὸς, καὶ βίαιος, ὥς τε διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς κακῶν, ἀλβίνου ἐπὶ ἡνίκου ὡς ἀεργέτην ἰουδαίῳ. ἐκείνος γὰρ ἐπεκέρυπτο τὴν πορνείαν, καὶ τὴν μὴ πάντα καταφωρῶν ἐπὶ θεωροῦν. γάστῳ γὰρ φλάωρος καὶ παρ' αὐτῶν ἐπὶ τὴν πορνείαν πεμφθεὶς, τὰς εἰς τὸ ἔθνος ὑμῶν ὡς ἀνομίας ἐπομπῶν, μήτε ἀπαρχῆς ὡς ἀλιπὸν μηδὲν ἰσχύον, μήτε ἀδίκου κολάσεως. καὶ γὰρ ἀπὸ τῆς πορνείας ἑλκός, πάντες δὲ κέρδοις ἀπληστοί, ὡς καὶ μὴ τὰ πλείστα τῶν ὀλίγων διέφερον, ἀλλὰ καὶ ληστῶν ἐκοινωνήσαν. ἀδελφὸς γὰρ οἱ πολλοὶ τὸ τοῦ πορνείας, ἐξείγνοι παρ' ἐκείνῳ τὴν σωτηρίαν ἐπὶ τοῖς μέρεσιν ἔχον παπιστευκότας, καὶ τὸ μὲν οὐκ ἐκ τῆς ἀλλοθι δυνάστεως ἰουδαίῳ, καὶ δυνάμει τὰς ὑπὸ τῆς ληστῶν γυναικῶν πορνείας ὑπομένειν, ἡναγκάζοντο τῶν ἰσχυρῶν ἐξουσίαν ἡδὲ τῶν φλόων ἀπαντες, ὡς κρεῖττον ὅπου δὴ ποτὶ ὡς τοῖς ἀλλοφύλοις κατοικήσαντας. ἐπὶ δὲ πλείων λέγειν: τὸν γὰρ πορνείας ῥωμαῖοις πόλεμον ὁ καταναγκάσας ἡμᾶς ἀρᾶσαι, φλάωρος καὶ, κρεῖττον ἡγοῦμεν ὁ ἀθρόος, ἡ καὶ ὀλίγων ἀπολέσθαι, καὶ δὲ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ πόλεμος, δυνάμει μὴ ἔτι τῆς ἐπιτροπῆς φλάωρος, διωδικάτω δὲ τῆς νέρωνος ἀρχῆς. ἀλλ' ἔστα μὲν δρᾶν ἡ ἀναγκάσθη, ἡ παρ' αὐτῶν ὑπὸ μείναι μὲν, ἀκριβῶς γινώσκοντες παρ' αὐτοῖς βουλομένων ἐντυχεῖν τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ τῆς ἰουδαϊκῆς πόλεμον βίβλους γεγραμμένας. πάντα ταῦτα ἐν ταῖς μοι τὰ τῆς ἀρχαιογραφίας μὴ καὶ τὴν πόλεμον ἡρξάμενον γράφειν. καὶ εἰχὲν δὲ αὐτῇ, τὴν δὲ πορνείας γυναικῶν ἀθρόου ὡς ἀθρόον, μὲν ἔτους διωδικάτω τῆς νέρωνος ἡγεμονίας, τῶν ἡμῶν συμβεβηκότων τοῖς ἰουδαίοις κατὰ τὴν τὴν ἀρχὴν, καὶ συρίαν, καὶ παλαιστίνην, ὅσα τὴν περὶ τὴν αὐτὴν ὑπὸ ἀσσύρων, καὶ βαβυλωνίων, ἡ τὰ τὴν πόλεμον καὶ μακεδόνες διατάσσοντες ἡμᾶς, καὶ μετ' ἐκείνοις ῥωμαῖοι. πάντες γὰρ οὐμαί, καὶ ἀκριβῶς σωτηρία καὶ, τηρήσαντες τὴν πόλεμον, καὶ τὴν τῶν ἀρχιερέων ἀναγραφῶν, τῶν ἐν διηγήσει ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἀπὸ αὐτῆς ἀποποιήσας, καὶ τὴν καὶ τοῖς βασιλεῖς διαδοχῆν, τὰς πορνείας αὐτῶν καὶ τὰς πολιτείας ἀπαργάλλων, μοναρχῶντες δυναστείας, ὡς αἱ ἱερὰ βίβλοι καὶ πάντων ἔχουσι τὴν ἀναγραφῶν. ἐδίδετο γὰρ ποιῆσαι ἐν ἀρχῇ ἐπὶ τῶν γυναικῶν τῆς ἰστορίας. λέγω δὲ διαρρήσας ἡδὲ διὰ τὴν τῶν πορνείας σωτηρίαν, ὅτι μηδὲν αὐτῶν ἐπὶ τῶν

καὶ τῶν ἑλληνικῶν δι' γραμμάτων ἐποιοῦντα μετὰ
 χάριν, τὴν γραμματικὴν ἰμπειρίαν ἀνὰ λαβὴν, τὴν δὲ
 ὡς ἔστιν ἀποφθεῖν ἀκρίβειαν, παρ' οὗτος ἐκάλυψε συνή-
 θεια. παρ' ἡμῖν γὰρ οὐκ ἐκείνοις ἀποδίχοντες πολ-
 λαὶ ἐθελῶν δὲ λακτοὶ ἐκμαθόνται, δὲ τὸ κοινὸν ἐπὶ
 νομίζον τὸ ἐπὶ πιδόμα, τὸ μόνον, οὐκ ἐλδοθῆσαν
 τοῖς τυχοῦσι, ἀλλὰ καὶ τῶν οἰκιστῶν διέδοσαν, μόνον δὲ
 σοφίαν μὲν τυροῦσι, τοῖς τὰ νόμιμα σαφὲς ἐπισταμέ-
 νοις, καὶ τὴν ἱερὴν γραμμάτων δύναμις ἐρμηνεύσαν
 διωαμύοις. δὲ τὸ πολλὰν πονησάντων ὡς τὴν
 ἀσκησιν ταύτην, μόνον τινὲς δύο, ἡ δὲ ἑξῆς, κατὰ τὸν
 καὶ τῶν πόων τὴν ἐπιχειρήσας δι' οὗς ἐλθοῖν. ἵστας δὲ
 ἐκ αὐτῶν φθονοὶ γήροισι, ὡς καὶ γήροισι τοῦ μὲν, καὶ ὡς
 τῶν καὶ τὸν βίον ἀεὶ ζῶντων βραχέα διεξελθόντων, ὡς ἐχόντων
 ζῶνται, ἡ τοῖς ἐλθόντων, ἡ τοῖς μὲν τυροῦσινται. ἐπὶ
 ταῦτοις δὲ κατὰ τὴν τὴν ἀρχαιολογίαν, εἰδὼς μὲν
 εἶκοσι ὡς εἰλημύλιν, ἐξ δὲ μυριάσι εἶχον. καὶ τὸ
 δι' οὗ ἐπὶ τῇ καὶ ὡς εἰδομύλιν, ὑπομνήσας πάλιν, τὸ
 πο πολέμου, καὶ τῶν συμβεβηκότων ἡμῖν, μόνον τῆς νῦν
 ἐρετώσης ἡμέρας, ἡ τις ἐπὶ τῇ σκαμνίστου μὲν ἔποιε
 τῆς δουλοπαροῦ καὶ σπας ἀρχῆς, μὲν δὲ ἀπὸ γήρως
 πονηκοῦ καὶ ἐκ του, ἀπορήματα δὲ συγγραψας, καὶ
 τὰς ἡμετέρας διέξας τῶν ἰουδαίων, ἐπὶ τὰς αἰσθησι βί-
 βλοισι ὡς τοῦ, καὶ τῆς οὐσίας αὐτῆς, καὶ ὡς τῶν νό-
 μων δὲ κατ' αὐτὴν τὰ μὲν ἐξῆσαν ἡμῖν ποιῆν, τὰ δὲ κακὰ λυταί.

A Græcicæ quoque literaturæ non sine profe-
 ctu dedi operam, quamvis exquisitam pro-
 nunciandi rationem assequi per patriam con-
 suetudinem nō licuit. nostri enim homines nō
 suspiciunt eos, qui multas perdidicerunt lin-
 guas, quod studium profanum apud eos habe-
 tur & seruis commune cum ingenuis. solos
 autem sapientes suo suffragio pronuntiant, qui
 legis & sacrarum literarum tantam assecuti sūt
 peritiam, ut eas etiam interpretari valeant. qua
 in re cū multi collocarint operam, vix vni
 successit atque alteri, quibus mox dignum præ-
 mium contigit. Fortassis autem nulla invidia
 prohibet etiam de meo genere, gestisque per
 totam vitam rebus pauca exponere, dum ad-
 huc supersunt, qui vel attestari possunt, vel
 coarguere: atque ita concludetur harum an-
 tiquitatum tractatio comprehensa viginti vo-
 luminibus, versuum verò sexaginta millibus.
 Quod si Deus concesserit, compendio rursū
 referam belli casus, & quæ nobis in præsentem
 usque diem euenerunt, quæ incidit in deci-
 mum tertium annum principatus Domitiani
 Cæsaris, ætatis verò meæ sextum & quinquag-
 gesimum. Promisi etiam scripturum me qua-
 tuor libros de Iudæorum opinionibus, & quas
 de Deo eiusque essentia, & de legibus, quare
 per eas liceat nobis facere, alia non liceat.



Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.



R E R V M O M N I V M

A P V D I O S E P H V M M E M O R A B I -

L I V M I N D E X S E C V N D V M

A L P H A B E T I O R D I N E M

Numerus paginam , litera locum paginae designat.



Aaron Moysi in Aegyptum redeunti occurrit Pagina 61.e	pontificatus 241.f	Accaron non potuit capi ab Hebraeis 46.a
Aaroni sacerdotii confertur 87.g	quomodo a Davide ultus, eius domus sacerdotio priuatur 254.b	Achabus Amarihi filius regnum patrum maiorem contaminat id sceleribus quam antecessores sui 285. e
confirmatur 108.g	Abibalus rex Iromi pater Tyriorum rex 1043.e.1043.a	agnoscit suum fratrem & penitet 289. e. cedit Adadi filio bellum inferenti 290.c. eundem vincit 291.e
eius filij quatuor 88.a	abigza Nabali vxor Dauidem commotum placat 201.b	occiditur 295.d
quomodo purificatus 89.b	abilamarodachus Nabuchodonosori filius in paternum regnum succedit & Ioachim e vinculis eximit 350. c	ipsius liberorum capita praeceduntur 310.c
filij eius duo seniores dum offerunt, exiit, ibid.d	abimelechi Bethlemiz in Moabiticam terram cum suis profectio 163.c	achar furtum committit 137.e
virga eius floret, & profert amygdala 208.e. moritur 110. c. primus fuit pontifex 700.a	abimelechus Gedeonis nothus, fratres legitimos occidit, & imperium arripit 155.g	plectitur 138.e
Abaneth qualis zona 84.d	vrbe & tribu pellitur 156.c	achaz quinti ex fratribus Machabaei immania supplicia, eiusque insignis tolerantia 1095. a
Abaris mons 132.d	Sicimas captas solo aequat 157.b	achazes Iothami filius regnum patrum arripit, idolis filium holocausta offert, belloque impetitus, magnam patitur stragem 321. d
Abassar a Cyro praefectus restituendo templo Hierosolymis 365.d	occiditur a muliere ibid.d	Assyriorum regis auxilio vlscitur Syros, stultus & impius moritur 322.d
Abdastartus rex Tyriorum Belesartro patri successit 1043.c	abimelechus Palastinae rex Saram concupiscit 21.a	achiab Herodis nepos aui vim prohibet 599.b
eius mors ibid.	abironi cum suis terra dehiscit 107. c	impetitur a 1000. militibus dimissis 607.d
Abdemon Tyrius adolescens problematum dissoluendorum peritus 268. a. & 1043.b	abisace puella calcfacit senem Dauidem 246.g	Herodem manum sibi inferentem prohibet 773.e
Abdonis principatus Hebrorum 159.b	ambit eam vxorem Adonias 253	militibus tumultuantibus resistit 607. d
Abel quid significet, occiditur a fratre 6.d	abisaeus Ioabi frater, vir fortis 212.c	achias pontifex 181.a
Abelmachza vrbs 241.c	336.f. cum fratre Sabaeum persequitur 238.e	achias propheta Hieroboamo regnum & alia vaticinatur 274.b. 280.c
Abemerigus Isae suam filiam dat vxorem 684.c	vindicat regem ab interitu, occiso Acimone 242.c	achilaus princeps commentariensium 241.f
Abenerus praefectus exercitus 183.b	abrahamus quando natus 15.c	achimanus Berzellai filius apud Dauidem manet 237.f
194.b. Ieobothum Sauli filium constituit regem 212.c	Lorum nepotem adoptat 15.g	achimias Dauidi victoriam nunciat 235.b
pugnat contra Ioabum ibidem. transfert regnum ad Dauidem 213.f	e Chaldaea migrat in Chanaanem, & Dei verum cultum instituit ibid.	achimelechus pontifex Dauidem comitatu iuuat 196.b. accitrus ad Saulu occiditur cum omni sua familia 196.f
ab Ioabo fraudulenter occiditur 235.a	hinc in Aegyptum proficiscitur, ubi vxorem sinit esse sororem suam 16. f. Aegyptius disciplinas instituit 17. c. Assyrios vincit 18. c	achitrophel a Dauide ad Abesalomum deficit 119.d. male consulto domino suo 231.c. propter spretum consilium relinquit Abesalomum, & se suspendit 233.a
Abersecudi ex fratribus Machabaei supplicia crudelissima, tolerantiaque eius 1093.d	decimas dat Melchisedeco, & promittitur ei filius a Deo 18. e	acmes Iuliz famulae dolus 595.b. 771.d
Abesalomus Ammonem fratrem iugulat 227.d	genuit Ismahelem ex Agare 19.d	armon gigas Dauidem occisurus ab Absaro perimitur 242.c
fugit in Gesura, unde a patre reconciliato reuocatur, item forma eius & caesaries qualis. tum quomodo Ioabi tractaret 228.	hospitatur angelos tres ibid.	acusilaus Argius quo tempore historiam condere inceperit, & in quibus Mesiodum corrigat 1034.g
popularem auram captat & regnum 229.c. cum patris concubinis rem habet 231.d. cogit magnum exercitum contra patrem 233.c. pendens in arbore interimitur 234.c	migrat in Gerara 21.a	adadus Azaelis filius paternum in regnum succedit, quo ab Ioa Israelitarum rege priuatur 316.a
Abias Arabum rex praelio victus sibi ipse manum infert 688.e	a Deo tentatur 22.e	adadus Syriae & Damasci rex cum Dauide confligens vincitur 221. f
Abias Solomonis filius quomodo se gesserit in administratione principatus 173.b	monumentum sibi & posteris comparat 24.b	
Abiatharus Abimelechi filius seruatus a Sauli fratribus 196.f. confirmatur ei	ducit Chaturam vxorem, suscipit liberos ibid. c	
	Isaco quaerit vxorem ibid. e	
	moritur 26.b	
	eius arma contra Pharaonem 918.g	
	abrahami domicilium, vicus 16.d	
	abesalomon tyrannidis Manabemi adiutor 813.2	
	abesalomus patruus, & socer Aristobuli captus 474.f	

INDEX

- Adadi huius posterii dicti reges Syriz,
sicut Aegypti reges. Ptolemæi 222.
a
adadus tertius Samariam vastat ibid.
adadus Syrus Achabo bellum inferens
cedentem ab eodem vincitur 290.
291. & recipitur in gratiam 292.c
Ioramio insidians & Elizeum capere
conatus frustratur 302.c
bello aggreditur Ioramum 302.c
fugatur a deo 305.a
præfocatur ab Azæle 306.d
adamæ creatio, & quid ea vox signifi-
cet 5.a
lapsus & multa 5.c
eius soboles, posteritas & mors 6.d
adar mensis 132.c. 366.c. 381.f
424.a
adar mensis dies xiii. & xv. cur festi Iu-
dæis 382.b
aderus Syriam occupat, & rex eius effi-
citur 273.f
adoma quid significet 36.b
adomus dictus Esau ibid.
adoni quid significet 145.c
adonias Davidis filius regnum pater-
num affectat 247.a
fugit ad asylum, & veniam commissi a
patre impetrat 248.d
salutat matrem Solomonis, & Abi-
saces connubium ambiens occiditur
254.b
adonibezecus capitur ac truncatur ma-
nibus & pedibus, sicut ipse alios reges
mutilauerat 145.c
adorianus quaestor tributorum ordina-
tur 241.c
lapidibus obruitur 275.c
adulterij suspecta quomodo purgetur
95.a
adramalechus Senacheribi filius patri-
cidæ 330.c
adrazarus Sophenorum rex a Davide vi-
ctus 222.c
Aegyptius vates seductor Iudzorum
695.f
Aegyptij, populus qualis 13.f
54.b
Aegyptius quis astronomiam & arithme-
ticam primus tradiderit 17.c
non licere eis greges curare 52.
f. cur quintam fructuum portionem
regibus pendant 59.c
pugnant cum Aethiopibus 57.f
Hebræos insequuntur 66.a
quare Babylonem abducti 345.c
eorum antiquissima rerum memora-
bilium traditio 1034.b. 1035.f
testimonium de Iudzis 1039.c
1050.g. quid eis Græcorum commer-
cium conciliavit 1038.d
sexaginta millia Iudzorum pereme-
runt 992.c per totum
Aegyptiis gratificari volentes verita-
tem de gestis Iudzorum corrumpere
1051.c
Aegyptiorum dii descripti 1054.c. 1065
servitus 1068.c
eorum mali mores taxati 1065
Aegyptius nemo regum aut imperato-
rum ius civitatis largitus est ibi-
dem
Aegyptum mare totum portub. caret
894.b
Aegyptum fames occupat 44.c.
53.a
Aegypti regina Solomonem inuifit
270.a
Aegypti descriptio 807.f.
895.g
Aegyptus unde nomen acceperit
1045.f
Aelius Gallus dux auxiliariorum ab
Herode missorum Cæsari 539.
b
Aemilius Lucundus a Iudzis occisus
820.f
Aemilius Regulus Corduben. 653.
c
Aeneas, qui Aretas postea dictus, Ara-
bum rex constituitur 572.c
Aeoles populus 13.c
Aerariæ quis inuentor 7.d
Aeris genus auro preciosius 221.d
Acinaces Persicus, qualis 657.
a
Acta, petra, Sampsonis habitatio
161.c
Aeternus fronto magister duarum
legionum Alexandrinarum 956.
f
Aethiopes, populus 13.f
bello Aegyptios infestant 57.f
quomodo a Mose victi 58.d
Aethiopes ab Aegyptiis circumfisionē
accepisse 279.f
Agaris insolentia ob conceptum infan-
tem punitur 19.c
ablegaram vnā cum filio consolatur
angelus 22.b
Agatharchides historicus 1050.b
Aggeus propheta 365.f. 366.c
Agur Nabathæi facinus 935.b
Agrorum terminos quis primus fixerit
7.c
Agriculatorum quis inuenerit ibid.
Agrippæ Aristobuli filij soboles 618.
a. varia fortuna 629. vsque
637
M. Agrippæ in Iudæos benevolentia
398.d
Agrippa in Asiam mittitur 540.a
ab Herode magnifice exceptus epulæ
præbet populo 549.d
eius in Iudæos studium 562.b
584.c
Agrippa rex Herodem apud C. Caligu-
lam accusat 638.c
accusati tetrarchias ac bona conse-
quitur 638.f
conuiuio sumptuosissimo Cæsarem
excipit 642.c
Iudæos reconciliat Caio 643.b
hortatur Claudium ad retinendum
principatum 670.d
terguerfator bilinguis ibid.
quæ beneficia a Claudio Cæsare acce-
pit 733.d
eius in Iudæam reditus 674.f
Silam victum adseruat 677.b
reliquis eius gesta vsque mortem 677.
678. 679. 680. & 793. 795. 796. 801. 803.
804. 810. 811. 815. 816. 817. 832. 833. 864. 893.
906. 907. 913
Agrippa filius Agrippæ 679.f
impetrat pontificis stolæ custodiam
Iudzis 683.b. Chalcidi praeficitur
690.d Claudio autor vt Iudzorum
causam legitime cognoscat 693.a
Chalcidem aufert ei Cæsar, & multis
aliis toparchis donat ibid. b. nuptias
ibid.
Galilææ parte donatur a Nerone 694.
f. domum extruit 697.c. Neroniada
nominat & munificus est 698.g
Magdala certat capere 1007. venit
Tyrum cum Vespasiano 1030.b
Agrippæ regni fines qui 832.f
Agrippina Claudij Cæs. vxor 692. g. ma-
ritum veneficio tollit ibid. filium Ne-
ronem imperio praeficit 694.b
Agrippinum a quo conditum 746.c
Anan inuadunt Hebræi, & fugantur
137.d. capitur & succenditur 138.d
Alabarchæ magistratus 693.f
Alanorum nationis descriptio 985.a
irruptio in Mediam & Armeniam
ibid.
albinus Iudææ præfides 694.f
Iudæam latronibus explet 699.c
Iudæam latronibus explet 699.c
malus 702.b
albinus Rom. præfectus Iesum Anan. fi-
lium misere multatum dimittit 961.
c
albi procuratoris directiones & in-
stituta 121. per totum
alimus in pontificatum succedit alius
Iacimus dictus 431.c
profugit ad Demetrium ibid. perit
424.b
alexander alabarcha mutuat pecuniam
Agrippæ 630.d
Vide infra Alexander Lyfimachus
alexander Antiochi Epiphani filius bel-
lo aggreditur Demetrium 430.c.
vincit 432.c
Ionathæ amicitiam ambit 430.c
Ionatham in summo honore habet
435.a. Ptolemæo Philometori hostis
factus occiditur 437.f
alexander Aristobuli filius Iudæam in se-
ditione a Gabinio vincitur 476.c
rebellans Romanos quotquot potest
interficit 477.f
Hircano bellum infert 731.c
cum Gabinio pugnat 733.a
securi percutitur 733.f
alexandri fictitij actus & fallaciae 783.d
Vide Pseudalexander
alexander Herodis filius Roma reuersus
ducit vxorem 549.c
accusatus a patre causam dicit, & recon-
ciliatur 555. 556. 557.
calumniis oppressus conuicitur in vin-
cula a patre 562.f
reconciliatur patri per socrum 569.f
iterum calumniis urgetur ab Euryde
aliisque 573. 574
& in carcerem detruditur ibid. accu-
satus a patre Beryti, damnatur 578.f
strangulatur 580.b
alexander Herodis filius veneficij accu-
satur a patre 751.c
iterum accusatur 751.d
& in vincula conuicitur 756.b
accusatur 759.g
strangulatur 761.i
eius soboles 762.b
alexandri Herodis filij posterii in maiore
armenia regnauerunt 793.g
alexander Iannæus Hircani filius, rex
factus fratrem insidiantem interi-
mit 456.c
circumuenit astu Ptolemæum Labu-
rum, a quo postea vincitur 457.g
iterum belligeratur contra eum 458.c
præliatur cum suis 460.c
cum Demetrio Eucæro ibid.
immanitatis causa Thracides dictus
aliaque gesta & mors 463. 464. 713. 714.
715. 716.
alexander Lyfimachus Alabarcha solus
vinculis a Claudio 673.c
eius diuitiæ quantæ 690.b
alexander rex primus Machærunta ædifi-
cauit 980.c
quo tempore mortuus 1048.d
eius morte Iudæi Aegyptum & Phœ-
nicem translati 1049.b
alexander philippi filius patri in regno
succedens quas tulerit victorias 383.d
Damascum & Tyrum capit atque
Græcam 384.d
pontificem Iadadum veneratur, &
Hierosolymis deo immolat, &
Iudzis quæcunque postularant con-
cessit 385.c. 816.b
eo mor-

IN IOSEPHVM.

eo mortuo quomodo regna eius occupata	386.f	amatius constituitur rex	284.f	ananius pontifex cum Ezechia fratre, & pontificibus aliis in cloacis latuit propter seditionem ibid. cum fratre interficitur	ibid. e
Alexander Tiberij pater portam templi supra Corinthiam crassiori auro & argento perfudit	917.b	obit diem suum, relicto principatus successore Achabo filio	285.b	ananius anani filius pontificatum requirit, & Iacobum lapidat	698.b
Alexander Veles rex	417.f	amatus Abesoloni copiis praeficitur	253.c	anani senioris felicitas	ib. a
Alexander Zebinus Demetrii victi locotex constitutus foederatur Hyrcano	451.d	de, cui gratulari regni restitutionem	236.c	ananius Ienathae filius Cestio portas prodere voluit	819.g
in bello cadit	ibid.	constituitur praefectus exercitus	238.d	ananius Iudaeorum dux victus Romanam mittitur	691.e
Alexander Alexandri Iammal vxor quomodo a mortuo marito instructa regnum seruat & administrat	463.b	occiditur a Iabo	238.f	ananius pontifex cum Hierosolymis bello contra Romanos se praeparat	828.f
morbus eius & mors	465.b	amathias filius Iosif regis Iudae, vir bonus & pius patri in regnum succedit	315.b.316.c	apparatum belli rursus amittere noluit	819.a
Alexandra Hyrcani filia, vxor Alexandri Aristobuli, infensa Herodi	512.b	paternae necis auctores tollit, amalecitas, Idumaeos & Gabelitas praelio vincit, & ad idola deficit	316.c	militres contra Simonem Giorge mittit	ibid. o
513.b		inreparatur a propheta	317.a	ananius pontifex, eiusque gesta 872. & 874 875. per totum.	
Alexandra Phasaeli filia	627.g	minatur Ioz regi, & praelio victus capitur interficiturque	317.b	anani mors Hierosolymae excidij principium 881.g. eiusque virtutes celebratae	ibid.
628.a		amathias sacerdos	298.a	ananius Sethi filius pontifex constituitur	618.c. eo praeatur
Alexandria plus singulis mensibus quam Hierosolyma toto anno pendit Romanis	807.g	amathus, Amathaz	11.d	ananius Simonis satellites ad Titum profugit	965.c
in diebus quatuor mensium annonam ministrat	808.a	amathus castrum ad Iordanem	459.	anarabarchas, pontifex Hebr.	84.b
Alexandria ciuitas post Romanam maxima	903.b	ambitio quantum malum	215.b. per totum	anaxagorae Clazomenij mors	1079.f
Alexandriae portus descriptio	894.c	M. Ambivius praeficitur Iudae	619.	anchus rex Oniz	195.c. 203.b
urbis situs descriptus	807.g	a		exercitum ducit in Hebraeos	203.f. 205.d
Alexandrinorum seditio contra Iudaeos	816.b	amenophis regni terminus	141.b	andromacho amicitiam renunciat Herodes	567.g
Alexandrini Vespasianum pro imperatore prompti agnoscunt	894	amelles regni terminus	ibid.	andronicus Messalam filius orator	414.a
Alexandrinorum fortitudo & praestantia in oppugnatione Hierosolymae	922.e	amias, Achaz. fil. bello superatus a Zacharia trucidatur	311.f	angelus, quale nomen	522.b
Alexandrini quamdiu cesserint Iudaeorum solennitatibus	1065	aminsadabus Leuita	171.c	angelos cum mulieribus coisse	8.c
Alexandrini seditionis auctores, Apionis similes	ibid.	ammanus, Ammanitaz	-21.a	anilzi & Afiozi Neerdenisium facinorosa	645. 646. 647. 648. 649. per totum
Alexandrium arx	472.f. 476.c	Hebraeorum genti bellum inferentes male excipiuntur	157.f	anini vnde certissimum argumentum colligatur	199.e
Alexas duxit Salomonem vxorem	583.b	158.d		anna Helcanis vxor	765.b
123.f		ammanitarum contumelia in Dauidem	123.f	annibae sediciosus plectitur	681.c
Iubetur ab Herode nobiles Iudaeos se defuncto occidere	598.d	& quae de eis ultio accepta	224.f	annius Minutianus	613.c. 616. 671.c
pie agit	600.b	excinduntur	228.b	annius Rufus Iudae praeficitur	619.b
Alis, Alisai	13.c	amonanitz & Moabitaz socij mutuo sese occidunt	298.c	annus magnus quotannis conflat	11.c
Alisfragmuthosis rex contra pastores gerit bellum	1040.d	ammanus exusta	781.b	anni septimi, quinquagesimi seu Iobeli remissio	96.b
Aliturus minorum actor	999.d	ammanus thermaz sanandis corporibus idonez	864.b	anni quot ab exitu Israelis ex aegypto usque ad templi Solomonis extruentionem	700.d
Alus Samarita, libertus Neronis	631.	vide & Emmaus		antej interitus	661.f
a		ammonius infidiator Ptolemae Philometoris occisus	437.a	anthedo, postea Agrippias dicta	459.
athemus prae timore obliguit	744.	amnon sororem Thamaram stuprat	228.g	antigonus Asiam occupat mortuo Alexandro	383.a
c		occiditur a fratre Abesalomo	227.d	antigonus aristobuli filius cum patre transfugiens capitur	417.d
amalecitz gens	74.b	amorzi cum suis regibus deleti	11.d.	accusat Caesarem Hyrcanum & Antipatrum	481.d
amalecitz bellum Israelitis inferunt & vincuntur	75.d	qui eorum ditionis termini	ibid.	paternum regnum affectans profligatur	491.d
amalecitz Hebraeos subigunt	153.d.	amoris regio duabus & dimidiis tribubus conceditur	118.a	reducitur in regnum per Parthes	494.c. amputat Hyrcano auriculas
d. eorum rex captus & occisus	155.a	amosus Manassis filius regno paterno substituitur, quod propter impietatem non diu tenens occiditur	333.a	497.c. accusatur Romae, & placat pecuniis hostem	499.c
amalecitas quanto deus odio sit persecutus, & quomodo Saulus eos extirparet	184.b	anelus constituitur pontifex ab Herode	212.b	quomodo ab Herode oppugnatus sit	500.c
David cecidit eos	207.f	honore priuatur	513.a	& inde quomodo expugnatus & irrifusus a Sofio	507.c
amalecus nothus Aliphaz filius	36.c	restituitur ei	511.a	antonius Herodis pecuniis corruptus eum occidit	508.b. 510.c. per totum.
amalecitis regio	ibid.	ananius Masbali pontifex cum quiddecim aliis crudeliter necatur	938.f	antipatru & Hyrcanum accusat	724.g.
amanus quanto in honore apud Artaxerxem habitus, & quantum in Iudaeos propter Mardochaeum concepit odium	375.a	anania mercator Iudaeus regias mulieres Iudaicam religionem docet	685.a	vincitur ab Herode	729.d. rex constituitur
consuluit contra seipsum	378.b	anania Nebedzi fil. pontificatum accipit	690.d	721.d. quam insolens ex vicia viciae factus	738.d. dat se vincendum
in crucem Mardochaeo paratam suffollitur	380.a	vinctus mittitur Romam	692.e	Sofio	741.d. securi percussus
& filij eius	382.a	anania nominatur Sedrachas	346.	f	
amarzi filij quomodo Ioannem Gadidem interfecerunt, & quas eius cadis penas dederunt	428.c	a			
amarantes Moyses pater & Aaronis, deum invocans ut Hebraeos redimat exauditur	55.b	anania Oniz filius copiis Cleopatrae praeficitur	412.g. 458.d		
amaranus sediciosus exulat	682.c	anania Pharisaeus Iosepho se opponit	1013.f		
amarinus constituitur rex	284.f	ananiae pontificis liberalitas, eiusque seruorum iniquitas	698.d.		
		699.b. ipsius filius capitur a sicariis	698.e		
		ananiae pontificis domus incenditur	811.d		

INDEX

Antigonus Hyrcani fil. Samariz obli-	A-vice	450.b	dium ex ea deturbatum	811.f
dioni praeficitur	Seleucum Grypi vincit	460.a	antonia turris ab Herode condita	444.f
quomodo a fratre & cur occisus	antiochus Grypus qui & Philometor		624.d.746.d	
712.c	Demetrii Nicanoris fil. Alexandrum		antonie fundamenta subuersa	991
antiochia Mygdonia vrbis	Zebinam bello occidit, & regnum Sy-		c	
antiochia, Syriz metropolis	riz occupat & Heracleonis infidiis		M. Antonij decreta pro Iudzis 488. per	
c	occisus	451.d	totum	
antiocheni Demetrium eiecsum reci-	antiochus, Agrippa & Sohemus Vesp-		M. Antonius, dux Ro.	476.c
piunt	fiano in auxilium miserunt bina mil-		in Asiam proficiscitur, & Herodem	
antiocheni soli cum Sidonis & Apa-	lia pedum, & sagittarios equites mil-		defendit	491.g.729.c
menis pepercerunt Iudzis cohabitato-	le	834.f	amore Cleopatre captus Herodem, &	
ribus suis	antipas Herodis fil. constituitur tetrar-		Phasaesum tetrarchas constituit	494.a
815.c	cha	599.c	ad regium fastigium eandem promo-	
antiochenium odium in Iudzos 398.	affectat regnum	603.a	uer	499.d
c	portionem paterni regni acquirit		ab eodem pecuniis corruptus Anti-	
antiochenium petitiones apud Titum	611.c		gonum e medio tollit	508.b.510.c
976.c	antipas pro Antipatro fratre rex con-		M. Antonius donatur ab Herode	510.c
antiochus antiochi Grypi filius victus	stituitur testamento	771.f	homo impurus	512.c
& occisus ab Antiocho Cyziceni fi-	tetrarcha instituitur	773.g	Herodi nimium indulget	516.d
lio	antipas pater Antipatri Idumze prae-		multa indecore agit in gratiam Cleo-	
459.f	fectus ab Alexandro	469.b	patre	518.b
antiochus Antiochi Cyziceni filius su-	antipas regij generis vir comprehensus		subigit Armeniam	519.b
perat Antiochum Grypi, & superatur	custodia traditur	871.g	vincitur apud Actium a Cesare	524.a
inde ab Eucro & Philippo fratribus	occiditur	872.	occisus 524. c. qualem operam Gabi-	
ibidem. 460.	antipater Herodis fil. a patre vocatur		nio prestitit	721.g
antiochus Aspendius ab Hyrcani filiis	domum	554.d	Herodem exulem regno Iud. prae-	
victus	honoribus augetur	555.b	734. b. propter Cleopatram multa fa-	
antiochus Comagenae rex	fratres crebris calumniis infestat ibid.		cit indecore	742.a
678.d	568.c.574.c		Antonius centurio a Iotapatenis infidiis	
antiochus Cyzicenus cum fratre Antio-	malicia eius	582.per totum.	interemptus	850.d
cho Grypo belligeratur	eius in patrem infidia	585.a.587.588	Antonius praefectus alic. equitum contra	
vincitur ab Hyrcano	capitis damnatus vincitur	590.d	Romanos	831.b
452.g	occiditur	599.d	eius gesta	ibid.
occiditur a Grypi filio Seleuco	ab Herode patre pellitur ciuitate	749.	Antonius Primus e Mesia contra Vitel-	
460.b	fratribus infidiatur	751.d	lium cum legione tertia properat	
antiochus deus Alexandri fil. adolescens	prodigit	762.b	901.f. eius gesta	ib.
rex coronatur & amicitiam cum Io-	fratrum occisorum liberis etiam male		Vitellium interficit	893.d
natha init	vult, & conspirat contra patrem	762.c	in conflictu cum Vitellianis quatuor	
440.a	veneno eum tollere conatur	766.c	millia & quingentos amisit	902.c
trucidatur a Tryphone suo tutore	aliis duobus fratribus calumnias struit		Romanam properat	ibid.
447.b	767.c. causam dicit 769.770.per totum.		Antonius Silo Taricheas missus cum	
antiochus Dionysius Antiochi Grypi	occiditur	773.f	duobus millibus sagittariorum	899.
fil. Damasci regno potitus quid ges-	antipater Idumaeus Hyrcanum in re-		d	
serit	gnum restituit	717.f.718.per totum.	Aod. vide Iodes	
462.a	aliquae eius gesta	722.	Apachae regni termini	1049.b
eius cum Alexandro & Arabibus bel-	visque	727	Apania obfidione liberata	727.c
lum	antipater accusatus, declaratur prae-		Apellae mensis	370.a.409.b
715.c	fectus Iudae a Iulio Cae. & Hieroso-		Aphrica vnde sic denominata	246
antiochus Epiphanes Seleuci fil. & eius	lymorum muros reficit, & filius suis		Aphri & Aethiopes quantum	309.f
gesta contr. Iudzos	praefecturas attribuit	725.c	pendant Romanis	807.c
407.g	antipater qui prius Antipas, quomodo		Apion Alexandrinorum legatus contra	
visque 419.975. ad Elymaida via-	se suosque euexit, & Aristobulum		Iudzos	649.f
418.e	regno eiecerit	469.c	Apion grammaticus res Aegyptiacas	
commissa regni cura Philippo mo-	Scaurum comitatu iuuat	475.f	conscriptit	1060.b
ritur	eius autoritas, vxor & liberi	479.d	eius portentosa mendacia de Iudis	
49.b	qualem operam nauarit Caesari, alia-		& tota vita taxata	ibidem. 1061.
per totum, aliaque eius gesta	que eius gesta	ibidem. & 480	1062.per totum. & eius calumniae &	
1087.	dynasta & procurator Iudae consti-		mendacia confutata	1063.1064.
1088.1089.1090	tuitur a Caesare	481.e	per totum. propheta factus fabulam	
antiochi Epiphanis cum Ptolemaeo Sex-	suos liberos ad gubernacula prouehit	483.b	tragicam de Iudis impudentissime	
to contentio propter Syriam, & in Iu-	antipater Salomes fil. accusat Archelasi		tingit	1065.1066.1067.per to-
dzam irruptio sua	777.d		tum.	
708.d	antipater Samarita Antipatri Herodis fi-		Apobaterion locus	102
antiochus Epiphanes quomodo cepe-	lij procurator	588.d	Apochis regni termini	1049.b
rit Hierosolymam	veneficium apparatus Herodi indicat		Apollodoti Gazazorum ducis prae-	
924.c	766.b		lium cum Iamazo, & mors	459.
antiochus Eupator Antiochi Epiphanis	antipatris ciuitas aedificatur	559.	c	
fil. rex constituitur	f		Apollonius Antiochi dux, a Iuda Mac-	
419.c	antiphilus cum suo fratre venenum		chabzo victus occiditur	413.b
Bethsaris expugnat	apparunt in Herodis interitum		Apollonius Datus praefectus Alexandri	
420.d	588.f		filij Antiochi Epiph.	435.c
Philippum tutorem regnum inua-	antiquitatum libri xx. quod tempus		vincitur a Ionatha	436.b
dentem occidit	complectantur, & quas historias		Apollonij Molonis mendacia de Iudis	
421.d	702.c		1065.1069.1077.	
captus a Demetrio trucidatur	antonia Drusi maioris vxor Germanici		Aponius senator sauciatur	672
421.g	& Claudij mater Agrippae dat mutuo		c	
antioch. Eupator Antiochi Epiph. fil.	pecuniam	630.f	Asanes Iudis praeficitur	559.a
quomodo Iudzam affluerit	eius fauor in Agrippam	634.c	Aquila aurea supra portam posita dei-	
709.	eius prudentia	637.b	citur	596.b.772.c
c	antoniz aedificij Herodiani descriptio	919.c	Aquila quare Romanorum insigne	
antiochi magni bellum cum Ptole-	antonia porticus incensa, & prae-		838.b	
maeo Philopatore, & beneficia in Iu-			Aquila Caligulae intersector	669.
dzos			p	
398.e				
dat filiam Ptolemaeo vxorem				
401.				
a				
Antiochi Pharaonis loci nomen				
716.				
a				
antiochus Seleuci nepos Deus cogno-				
minatus				
398.e				
antioch. Soter, etiam Pius dictus frater				
Demetrii rex natus Tryphonem per-				
sequitur & interficit				
447.f				
Simonem Matthiae in amicitiam				
receptum conatur subigere, sed infe-				
liciter				
448.a				
oppugnat Hyrcanum Hierosolymis,				
& cognominatur Pius				
449.				
per totum regno & vita priuatur ab				

IN IOSEPHVM.

Ara tabernaculi, & Arula suffumigato- ria	81.f	Scauro multatur ccc. talentis	721.c	Cleopatraz	742.c
arabia, confinis Iudææ	469.c	Areas Perceus Roma auxiliatur	609.a	Artabazes Tigranis filius captus	319. b
arabes qua ætate infantes suos circum- cidant	21.f	argolicæ historiæ scriptores discrepan- tes	1034.f	Artaxerxes regnum paternum accipiens quale conuiuium instruxerit	373. b. accusat uxorem & diuertit ab ea ibi- dem. ducit aliam nomine Esthe- ram
arabes qua ætate infantes suos circum- cidant	21.f	ariphanes Græcus historicus Iudæorum mentionem facit	1091.a	374. b. Amanen in summo hebreo honore 375. a. eundem cruci sufficit	380. b. Iudæos periclitantes liberat ibid.
arabes Hebræos subigunt 153. d. ab ipsis rursus ceduntur	155.a	arietis instrumenti bellici descriptio	843.e	artaxas Tigranis filius regno non diu potitus pellitur	519.b
arabum prælium cum Herode	319. f	ariochus Nabuchodonosori factitum præfectus	347.a	artemisius mensis	259.c
arabum Iudæam deuastantium semitia	609. c	Arion procurator Iosephi Tobiz fil. 4. 5.		artorius quemadmodum ex incendio per Lucium commilitonem seruatus sit	95. b
arabum gesta in Iudæa post mortem Herodis	781.b	Aristæus Iudæorum negotium agit apud Protolæzum Philadelphum	389. f	arucus Arcen condidit	14. d
arabes Iudæorum transfugarum viscera parefaciunt, aurumque eximunt	939.f	aristocratiæ esse optimam administr.	123.b	arudæus, Aradus insula	ibid.
aramus aramæi	15.a	aristotelis apud Clearchum verba de Iudæis	1048.a	aruncius præco reuendit Germanorum militum imperium	663.b
arami liberi quibus gentibus appellationem indiderunt	ibidem	arius centurio confusus	608. d. 780. c	arus vicus	609. c
aranes vbi mortuus	ibid. d	aristobuli odium erga fratrem Agrip- pam	730. a	arum loci nomen	195. g
arasci templum	330. c	aristobulus Agrippæ frater, Iudæorum causam agit apud Petronium	640. per totum	asamonæorum gens Iudæorum reip. sta- tum mutauit	367. b
arbelæ vicus	1022. f	aristobulus Aristobuli fil. adolescens pulcherrimus	514. d. ab Herode consti- tuitur pontifex, & occiditur ab eodem	Asamonis montis Galilææ situs	818. c
arbori interdicitur quæ vis indita fuerit	5. c	aristobulus Alexandri Iamæ fil. gene- rosus	463. f. quomodo adsecutus sit regnum	asanus abiaz filius regnum paternum ac- cipit	182. c. eius pieras, & bel- lum cum Zarzo Aethiopum re- ge ac victoria ibidem, mors
arca Noe	8. c	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asalon capitur	146. a
aræz Noe reliquæ vbi seruentur	684. c	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asalon Iudæis semper inuisa	831. a. eius situs
aræz tabernaculi forma	82. f	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	ascalonitæ quingentos & duo millia Iu- dæorum apud se habitantium interfe- cerunt	815. d
arca in potestatem hostium venit	168. d. quætorum malorum his fuerit autem ad quos peruenit, & quomodo Hebræis reddita	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	ascalonitis quantum incommodi arca attulerit	169. c
arca transfertur Hierosolymam in tem- plum Salomonis	263. b	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	aschanes eunuchus præpositus Hebræo- rum nobilium curæ obsequitur Da- nieli	346. b
arcades de antiquitate gloriantes, post Athenienses literis eruditi	1035. d	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	aschanaxes aschanaxi	13. c
arce, alio nomine Arctips, ciuitas	81. a	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asernatiuitas 30. g. filij	52. d
arce, quæ nunc Petra, ciuitas	110. b	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	aseriaram fors in Chanana	141. a
archelais vicus conditur	613. f	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asie quingentas ciuitates vni rectori, & consuli Romano parere	806. b
archelaidis palmeta	619. a	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asineus & Anilæus Neerdenes graffa- tores quomodo cum Artabano ami- ciam ineunt	645. 646. 647. 648. 649. per totum
archelaus Cappadocum rex	549. c.	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asongaber, loci nomen	169. f
558. f. Herodem ad sanam mentem re- ducit	569. g. eius prudentia	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asorus ciuitas	151. c
archelaus Herodis filius à patre re- gno præfectus ipse funus curat	508. c. populo se accommodat, & in- cidit in seditionem	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asofra, buccina	97. b
accusatur apud Augustum	60. c	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asperforium tabernaculi	81. a
ethnarcha non rex confirmatur ab Augusto	611. e. Glaphyram fratris defuncti uxorem ducit	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asphaltites lacus	18. a. 773. a
accusatur apud Augustum & re- legatur Viennam Galliæ	614. a	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asphaltites lacus repletus cadauer. 890.	
784. b. venduntur eius bona	68. c	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asphaltites lacus Tiberiensis natura con- trarius	891. b. eius descriptio
a fratre falsè calumniatur	767. d	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asphælacus	428. b
rex constituitur	773. g. in seditionem incidit	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	asprenæis prodigium & interitus	661. d
775. 776. 781. quod non rebellasset quarta tributorum parte leuatus	783. a. eius reditus quan- ti	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	assamonæi principatus quando defierit	908. b
archelaus Magdari ad Titum profugit	956. c	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	assamonæorum familiæ quando & quan- dum principatus Iudæorum concess.	701. a
Archibis, sexti ex fratribus Machabæi immania supplicia, eiusque cum in- igni tolerantia sermones	1035. rper totum	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	assaracodas Senacheribi filius patri succedit in regnum	330. c
Aræta Arabum rex fugientem Hyrcæ- num recipit hospitem, oppugnationem Aristobuli cogitur intermittere	469. e. 470. b. cum Scauro fœdus init	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	assaron quantum contineat	83. d
471. f		Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	assiræ regni termini	1046. b
Aræta qui antea Aeneas constituitur A- rabum rex	572. c. confirmatur	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	assuras, Assyrii	14. f
Aræta Cæsæsyriæ regnum adipiscitur	472. d. 716. a. cum Herode bellatur	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	assyriorum imperium quando dissolu- tum fuerit	331. c
626. b. & Iudææ infert bellum	716. a. a	Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	astabari populus	14. b
		Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	astapus fluuius	58. f
		Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	astartes templum	209. a
		Aræta liberatur per Scaurum	471. c. quale domum Pompeio mis- sit, & controuersiam cum fratre apud eundem disceptauerit	astatis rex Tynorum, eiusque successio- res enumerati	1043. a

INDEX.

- Astoborra fluvius 58.f
 astronomiz qui primi inventores 8.a
 Athenienses quando & quemadmodum Romanis subiecti 405.d
 atheniensibus nulla cura fuit historiz conscribendz 1035.c
 athenienses religiosissimi crediti 1068.c. scriptis legibus vivebantur 1072.b
 Athenio legatus Ptolemzi Evergetis ad Iudzos 402.d
 Athenio dux Cleopatrz, Herodem repellit iam victorem 742.f
 athrongus vel athronges pastor regni affectat 608.b.780.c
 auaris vrbs Aegyptia 140.a.&c.
 1052.g
 augusti Cæsaris in Iudzos beneficia 562.d. in Herodem odium & Areram 572.b. reditus cum utroque in gratiam 577.d. confirmat testamentum Herodis 611.c. in Italiam proficiscitur 729.e
 augusti mores, & quot annis imperavit 619.b
 aulæ regiz descriptio elegans 914.e
 aulicæ deliciz quæ 237.f
 aurea terra, regio 269.g.271.a
 Azazel ab Adado cum muneribus mittitur ad Elisæum, vnde se regem futurum cognoscit 306.b. contra Israelitas belligeratur & Hierosolymitanos, à quo pacem redimit loasus rex 373.f moritur 376.a
 Azarias propheta vaticinatur Asani agmini 223.c
 azarias compellatur Abdenago 346.a
 azizus Emesenorum rex Agrippæ iunioris sororem duxit 693.b
 azorum pestis propter arcam detentam inuadit 269.b
 azotum captum & concrematum 436.b
 azymorum festiuitas restauratur 323.d
 azymorum festiuitatis institutio 65.d. 93.b
- B**
- Baaras loci, & herbarum descriptio 981.a
 Babæ liberi occiduntur ab Herode 532.f
 babel quid significet 12.c
 babylon locus cur sit dictus ibidem
 babylonis exstructio 65.c
 babylon in Cyri potestatem venit 352.a
 babylonica captiuitas quando & quomodo acciderit 336.337.338.339.340.341.per totum.
 babylonica turris institutio 12.a. & quanta fuerit 12.b
 babylonij Iudzos persequuntur 649.c
 babyloniorum antiquissima rerum memorabilium traditio 1035.f
 bacca vicus 833.g
 bacchides dux Demetrii contra Iudam Machabæum mittitur frustra 421.f. mittitur iterum ac cum Iuda confligens vincit 424.f.425.d. adigitur ad pacem cum Ionatha in eundam 430.b
 bacchidis scruitia in Iudzos, & eius interitus 709.a
 bactriani populus 15.a
 badus qualis mensura 259.a
 Bæonis regni termini 1040.b
 Bagoas eunuchus 586.b
 bagoses copiarum Artaxerxis imperator quomodo Iudzos ob homicidium in templo factum traſtarit 583.a
 bagothous & Theodestes eunuchi conſurant necem Artaxerxis, & plerumque 374.f
 bathales Ammanitarum rex 343.g
 baiz, oppidulum Campaniæ, vbi & calidæ 638.d
 bal quis deus fuerit 311.b. sacerdotes eius vniuerſi ſublatis ibidem. ædes ipsius à fundamentis diruitur 311.d
 balachus Moabitum rex Balamum ad Israelitas execrandum mittit 112.d
 baladas Babyloniorum rex amicitiam cum Ezechia inire cupit 331.c
 balamus vates contra Dei mandatum profectus ab afina compellatur 112.f. bene precatur his quos execrari volebat 113. per totum malum conſilium dat Madiantis 114.e
 balsamum vbi nascitur 270.f
 balsamum vbi proueniat 473.b
 balthasar Nabonidel dictus arripit regnum Babylonicum 350.e. ipse cum ſuo regno in Cyri Perſarum regis potestatem venit 352.a
 occidit Adoniam 254.b
 banaias ſatellitibus præponitur 241.f
 vnus fortium Davidis 243.f
 banaias Salomonis copis præficiuntur 254.f
 banaothas & Thammus occiſores laboſthi ſupplicio afficiuntur 256.e
 barachas autor Israelitis vt captiuos Iudzos & Beniamitas dimittant 321.b
 Baracus Hebræos in libertatem vindicat 172.e
 barasa expugnata concremata 417.c
 baruchus Neri fil. Hieremiæ prophete ſcriba 337.a. liberatur à carcere 343.c
 baris caſtellum, poſtea Antonia 717.c
 baris mons 10.b
 barzaphanes Parthorum ſatrapa Syriam obtinet 494.d.730.c
 baſanes Hieroboam totam familiam ſuſtulit 282.e. regnum occupat ibidem
 baſanæ impietas à Gimone propheta grauiter carpitur, ſed fruſtra, regnumque ab hoſtibus infeſtatum tueri non valens moritur, Elano filio ſucceſſore relicto 283.f
 Baſſus addit ſe Caſſio 727.c
 batanæ, Trachonis & Auranitidis, partiumque quarundam domus Zenonis centum talenta reditus erant 782.g.&783.a
 bathuel Nachoris filius 15.f
 bathyllus Antipatri libertus venenum hero adfert 767.b
 batibij dictum 639.c
 beelſephon ciuitas 65.c
 begabri Idumææ vicus 890.e
 becaſtartus rex Tyriorum Hiramopatri ſucceſſit 1043.c
 belli leges 129.e
 beniaminis natiuitas & nominis ratio 34.c. filij decem 52.b
 beniamitarum ſors in Cananæa 141.c
 beniamitæ poſt Ieſu ducis mortē quieti & agriculturæ ſtudent 146.b
 beniamitarum fortitudo & pericia militaris 148. c. cædes omnium vſque ad ſexcentos viros 149.a
 quomodo ea tribus reſtituta 149.d
 berenice, locus 269.f
 bernice Agrippæ filia 628.a. 673.e
 bernice Coſtobari filia 628.b
 bernice Polemoni nubit 653.e
 bernice Salomes filia datur nuptum Arriſtobulo Herodis filio 549.c. ſic exoſa Glaphyræ 564. b. datur alij maruo 762.a
 bernices ſupplicatio ante tribunal Flori, & eius vitæ pericula 801.c
 bernice & Iudæ ad Cæſium de Flori geſtis reculerunt 803.b
 berotha ciuitas 139.b
 berſus Chaldæus de aſtronomia & Chaldæorum philoſophia Græcè ſcripſit 1043. g. eius hſtoriz verba & compendium de Iudæis 1044. a. Græcos ſcriptores taxauit ibidem
 berſabe, ciuitas 288.d
 berſabe puteus 21.d
 berytus domicilium Romanorum 576.c
 berytus Phœnices colonia Romanorum 972.e
 berytus quomodo ab Agrippa exornata 678.b
 berzellæus quantis beneficiis iuuerit Dauidem regno pulſum 233. b. quam gratiam ei obtulerit rex 237.c
 beſarra oppidum 1007.e
 beſelel arehiteus 88.e.98.e
 beſemmathe vxor Eſau 28.b
 beſthalagavicus 429.b
 beſthel quid ſignificet 28.g
 beſthenabem vicus 889.a
 beſthleem toparchia 890.d
 beſthmaus vicus 1003.e
 beſthora locus 139.f
 beſthſabes forma Dauidem ad adulterium pellicit 235.b
 beſthſamavicus 170.g
 beſthſamitarum prophani lxx. arcam contingentes moriuntur 171.b
 beſthſana, quæ Scythopolis 418.a
 beſthſana, ciuitas 141.g
 beſthſuritarum deditio 420.d
 beſtza capta & prædara 222.c
 bezedel vicus cum turri inexpugnabili 32.a
 bezethæ collis deſcriptio 919.g
 biblia quot annorum hſtoriam completantur 2.f
 bithynos, Cappadoces, Pamphylios, Lydos & Cilices Romanis tributa pendere 806.c
 boicæus Agrippæ legatus à Iudæis vulneratus effugit 819.d
 borcoes vicus 832.e
 bouis cornupete noxa quomodo vindicanda 112.d
 boz columna veſtibili templi 261.b
 bozus quomodo Ruthem acceperit norem 163.e.164.a
 britannicus Clau. Cæsaris filius 644.a
 britannic. Claudij ex Meſſalina f. Neroni priuigno in imperio poſthabitus 796.b
 britanni quomodo & quando Romanis ſubiugati 805.g.807.b
 broccus trib. plebis 670.b
 buccinarum excogitatio & vſus 97.b
 burrus præfectus prætorianorum militum 694.b
- C**
- Cabrothaba locus 98.a
 Cadmus Mileſius quo tempore hſtoriam conſcribere inceperit 1034.c
 Caducea-

I N I O S E P H V M.

Caduceatores sacros esse & inuolabiles 322.a	designatur Cēsar à Tiberio 635.f	ciendas curat 666.d
cacilius Bassus occiso Sexto Cēsa- re prouinciam occupat 488.f	occiso Tiberio fratre opprimitur & ipse 636.b. Herodem cum coniu- ge mittit in exilium 638.g	chalamas Syrorum transeuphraten- sium rex 224.d
cacilius Bassus Sex. Cēsa-rem interficit & copias eius occupat 727.a	quali fuerit ingenio 641.b. 641.c	chalebo donatur pars agri Hebronis 145.g
Cæcinnus ab Antonio Primo rerum ge- starum nuncius ad Vespasianum mit- titur 902. c	Iudæis bellum illatum reuocatur à Petronio & Agrippa 643.a	chaldæi, populus 14.g
cæcinnus de prodicione cogitat, & cum milite ad Antonium transfugit 902. a	moritur ibid.f. eius in omnes sequi- tia, & diuini honoris vendicatio, iusta- næque tum coniuratio in ipsum, & eius interitus 652. vsque 660	chaldæorum consensus cum sacris literis 1046.d
cædes ciuitas 140.b	callimander ab Hyrcano victus interit 452.e	chamis patris irrisor 14. c
cænopolis & forum quod vocatur ma- gistrarium à Cestio incensum 819.f	callistus Caligulæ libertus 657. c	chananzus, chanaan 14. a
cæron regio amoni fetax 614. c	calumniarum quanta vis 713. c	chananzorum terræ præstantia 58. c
cæsar Iudæorum & Archelai conuen- tum diremit 781. f	cambyles Cyri filius patri in regno suc- cedit, & Iudæos à templi & vrbis cō- dificatione prohibet, moritur 359.a 360.b	charetis mors apud Gamalam 867.d
Archelao ethæarchiam seu mediam regni partem dedit ibidem.	campus regius, loci nomen 18. d	charithiaris ciuitas 171. c
eius promissio Archelao facta ibid.	cana, loci nomen 519. f	chaseus mensis 409. b. 415. c
reliquam regni dimidiam partem in duas tetrarchias diuisit ibid. g	canauius Galilææ 1005. b	chebronis ciuitatis antiquitas 891. d
cæsar quæ Salomæ largitus sit 783. b	cana seu Canatha 742. c	chelcias Oniz fil. copiis Cleopatæ præfector 452. g. moritur 458. c
cæsar quas ciuitates Iudæorum regno auulsas Syriæ adiecerit ibid.	canathensis ibid. f	cherubeis quid sit 83. a
cæsaribus liberalitas in duas filias Herodis virgines ibid.	candelabrum tabernaculi 83. e	cherubinorum descriptio 283. c
cæsar falsum Alexandrum deprehendit ibid. f. eum remigum numero inferit 784. b	capernaum fons, Nili vena esse creditus 861. c	chetim quid Hebræis significet 13. d
cæsares vocatos imperatores Rom. 269. b	capharsaba, campi nomen 519. f	chetimus, & Chetima insula ibid.
cæsarea conditur 746. c. 747. g	caphartophan Idumææ vicus 890. e	chetomene qualis vestitus 84. c
cæsarea Philippi dicitur Neronis 698. f	capito centurio à Floro præmissus ad Hierosolymitanos 800. c	cheton quid significet ibid.
cæsarea Iudææ maxima ciuitas 854. f	capitolij templum à militibus dreptis donariis incenditur 907. d	chettæi populus 14. d
cæsaria templa 747. a	cappadoces populus 13. b	chiramus operarius insignis 260. g
cæsariensium contumeliæ in mortuum Agrippam 680. a	carmeli montis situs 852. f	Christus & christiani 612. g. 623. a
cæsarienses contra Iudæos apud Nero- nem victores 799. b	caræ, Mesopotamiæ ciuitas 15. e	chusar hes Assyriorum rex Hebræos sibi subiicit 150. c
cæsarienses omnes Iudæos apud se ha- bitantes trucidant 813. f	carthagenensium originis & fati descri- ptio 807. d	chusus, chusæi 14. a
cæsennius Gallus duodecimæ legionis duxtor à Cestio in Galilæam missus 818. b. duo millia Galilæorum cædit ibid. d	carus, deliciæ Herodis 586. b	chusus amicus Davidis constantissimus quomodo se gesserit apud Abesalo- mum 230. c
cæsennius Petrus rector Syriæ 974. a	casander occupat Macedoniam mortuo Alexandro 388. a	cilla ciuitas 198. b
cæsennius Petrus Antiochum regem Co- magenes apud Vespasianum defe- ctionis accusat 983. f	caspiæ portæ 653. 654. 655	cillanos à Palæstinis bello vexatos Da- uid iuuat ibid.
bellum mouet contra eum 984. a	caspius Chærea 673. a	cinchares idem quod talentum 83. e
vinculum Romam à Cilicia mittit ibid. c	caspius quæ gesserit in Iudæa 479. e	cinnys, instrumentum musicum 243. a
cæloniz iugulatur cum filia magnanimi- tas 667. c	caspius Longinus Syriæ præses 544. d	cinyra fabula 659. d
caiaphas constituitur pontifex 619. c	caspius Iulio Cæsi. interfecto Syriam pe- tit & quid gesserit 727. 728.	circenses ludi 654. b
caia quid significet, sacrificat, iugulat fratrem, totus malus, multa inuenit 6. d. eius posterum 7. f	caspius per totum. occiditur 673. a	circumcisionis prima institutio 19. e.
caius Agrippæ & Iuliz fil. Augusti ado- ptiuus 603. e	caspius quæ gesserit in Iudæa 479. e	cirus Saulis pater 174. e
caius Cæsar Agrippam vinculis soluit, & tetrarchia Philippi tradita, regem appellauit 790. c	caspius affligit Iudæos 489. b	citharæ quis inuentor 7. d
ei etiam Herodis tetrarchiam addidit ibid. d	caspius Longinus Syriæ præses 544. d	cluitatem quis primus instituerit 7. c
caij vxor & filia occisæ 666. d	caspius Iulio Cæsi. interfecto Syriam pe- tit & quid gesserit 727. 728.	claudius à militibus constituitur Cæf. 664. d
eius ingenium & mores 666. e	caspius per totum. occiditur 673. a	claudius Agrippam ad senatum legatum mittit 792. d
caius Cæsar Deum se vocari voluit 790. d	caspius affligit Iudæos 489. b	Cl. Romæ contra Samaritas pronun- cias tres eorum nobilissimos interfici iussit 795. g
Petronium ob statuas in templo lo- candas, Hierosolymam misit ibid. c	caspius Longinus Syriæ præses 544. d	claudius quandiu imperium admini- strauerit 796. a. Agrippinæ vxoris Ne- ronem priuignum in imperium coo- perauerat ibid.
caij literæ ad Petronium 792. b	caspius Iulio Cæsi. interfecto Syriam pe- tit & quid gesserit 727. 728.	clearchus peripateticus Aristotelem præceptorem suum de Iudæis narra- tem inducit 1047. e
caius per dolum interemptus, quanto tempore imperauerit ibid. c	caspius affligit Iudæos 489. b	clemens præfect. vrbis cohortium 655. c.
calebas explorator Chananæ 99. a	caspius Longinus Syriæ præses 544. d	Cleopatra Antiochi filia nubit Ptole- mæo Philopatori 401. a
calidæ ad Brias 638. e	caspius Iulio Cæsi. interfecto Syriam pe- tit & quid gesserit 727. 728.	cleopatra Flori vxor 701. b
calidæ ad Emmauntem 619. d	caspius affligit Iudæos 489. b	cleopatra Ptolemæi Epiphanis filio da- tur nuptum Antiocho 401. a
calidæ apud Callirhoen 598. a	caspius Iulio Cæsi. interfecto Syriam pe- tit & quid gesserit 727. 728.	cleopatra Ptolemæi Philometoris filia ducitur vxor ab Alexandro Antio- chi, qui & Demetrius dictus 434. e
caligo tabernaculi qualis fuerit 88. g	caspius affligit Iudæos 489. b	cleopatra Marc. Antonium in sui amo- rem pertrahit 493. f. 729. f. Ma- tiamnem cum filio ad se vocat, & Antonium contra Herodem inci- tat 513. vsque 645. 742. d. 988. d. con- tra omnes omnis opibus inhians 517. f. 742. a. Herodem ad stuprum so- licitat 518. d. occiditur 524. e.
C. Caligula constituitur Cæsar 627. c	caspius affligit Iudæos 489. b	clitus Tiberienus altera manu multa- tur 1012. a. 828. e
C. Caligula Germanici fil. 634. e	caspius affligit Iudæos 489. b	cluius 659. c.

INDEX

colossus Caesaris 747.g
comagenensium ciuilis contentio 620.g
621.a
conimeatus centum annorum qua de
causa in Meliada incorruptus manse-
rit 988.c
conon Græcus Iudeorum mentionem
facit 1051.a
conuallis laudationis 198.f
conuentus ciuium quæ utilitas 121.d
coponius ludæis præbentur 616.b. 618.g
coponius procurator constitutus, Ar-
chelai finibus in prouinciam redactis
784.g
corban iuramenti explicatio 1047.a
corban, quomodo se liberent 109.c
coreæ, loci nomen 718.c
cores seditionem contra Moysen & Aa-
ronem excitat 75.f
dar eius pœnas 107.f
Cornelius Faustus Syllæ filius qualem
se præstiterit in expugnatione templi
474.c
corona triplex pontificis 86.a
correi, locus 172.d
corus mensura qualis 100.b. 136.f
costobarus Idumæq; Gazæ præfectus ab
Herode, lucro intentus, repudiatur ab
uxore 132.b. eius violentia 699.b
costobarus & Saulus fratres vnâ cum
Philippo ad Cæsium transfugiunt
821.g.
coturnices ubi copiosè inueniantur 72.
c
cotrys Armeniæ rex 678.d
crassus in Parthos proficiscens Hieroso-
lymitanum templum spoliatur periturus
478.c. cum omnibus suis copiis perit
479.c
crassus in Syriæ prouinciam Gabinio suc-
cedens quid gesserit 723.b
cretenses moribus, non verbis erudie-
bantur 1072.a
ctesiphon, vrbs 650.b
cumanus Iudeq; præses constituitur 690.
d. 794.a. & quid sub eo Iudeis acci-
derit ibid. & 691. f. & 692.a. accusa-
tur à Iudeis ibidem. exulat 693.a.
791.g
cuspius Eadus Iudeorum regno præfici-
tur 680.d. seditiosos pugit 681.a.
690.a
cydoecia Tyrionum vicus 869.e
cyprus insula 13.d
cyprus præsidij locus in finibus Hiero-
chuntis 816.a
cypros Herodis filia 627.f. alia Phasæ-
li filia 628.a
cyprus, castellum 559.f. & 748.b
cypris Antipatri vxor 723.d
cyrenæi, Marmaridæ & terribiles Syr-
res quemadmodum Romanis subdi-
ti 807.d
cyrus Persarum rex Babylonem & re-
gem eius capit 352.a
cyrus Iudeis Hierosolyma repetere per-
mittit, templumque restituere, ac va-
sa templi eis reddit, multaq; præ-
stat beneficia 357.d. 358.a. 365.d.
perit 359.b

D

Dabaritani vxorem Ptolemæi regij
procuratoris inuadunt 1008.c
Dacchari herbe descriptio 86.a
dagon, arx 448.d
dagon præcipitatus 169.a
dagonis templum exustum 416.e
dalale meretrix Sampsonis 162.b
dalmatas bellicosissimos sub vna tan-
tum legione Romanorum quietem a-
gere 806.d

damascus à quo condita 15.a
damascus impio Dauidis subiicitur
222.b
damascus à Metello & Lollio capta est
471.a
damascenorum in Iudeos seueritas 1000.c.
822.a. 992.d
dana oppidum 150.d. 276.b
daneus Argiuorum antiquiss. 1041.g
Daniel vocatur Balthasar, & cupit du-
rius viuere propter valetudinem &
studia 346.a. insomnia diuina videt
246.f. regi somnia interpretatur 347.
f. 348.a. Balthasaris visionem in pa-
riete explicat 351.d.
abducitur à Dario in Mediam & con-
stituitur summus satrapa 352.b
insidias paritur, sed insidiatores eius
luunt pœnam 353.f. 353.a
apud Ecbatana turrim ædificat ibid. e
quàm carus Deo fuerit, & quantum
ceteros prophetas superauerit 353.e.
314. 315.
Danielis prophetia 415.f
danitarum fors 142.a
danitæ à Chananiis sedes mutare coa-
cti 150.b
daneus, fons Iordanis 18.b
daneus nascitur 30.f
filij eius 52.c
darabitta vicus 2023.c
darius Artabani filius Neroni obses mis-
sus 625.d
Darius Astyagis filius imperium Baby-
loniorum vastat, & Danielem abdu-
ctum constituit satrapam, quem in-
uitus postea leonibus obicit 352.b
353.a. hostes Danielis iisdem obicit,
& deum eis prædicat ibid.
Darius equitum præfectus sub Agrippa
810.g
darius Hytaspis filius rex Persarum
creatur, questionem proponit que-
nam omnium rerum fortissima aut
potentissima 360.b. & f.
comonitus vero à Zorobabele Iu-
dæos libertati instituit, & immunita-
ti, vrbemque & templum restituere
promittit & iuuat 262.e. 367.d
mortuus successorem filium Xerxem
relinquit ibid. f
dathan cum vniuersa sua familia terra
dehiscit 107.c
dauid filius Ieffai 164.c
dauid qualis, & quomodo rex à Samue-
le vnctus propheta, & Saulo furioso
hymnos occidit ad citharam 186.c
187.a. eius magnanimitas 188.b
victoria de Goliatho 189.c
amatur à Sauli filia, & sexcenta ho-
stium capita Saulo adfert & filiam e-
ius vxorem ducit 190.c
socerum fugit 191. 192. 193. per totum.
spiculo ab eo petitur 192.a
accepto Goliathi gladio fugit in Ge-
tam, & insanum se fugit 195.c
fugit inde aliò atque aliò ibid.
Cillanis auxiliatur ac iterum Sau-
lum effugit 198. 199. 101. per totum.
cum Saulum occidere potuisset no-
luit 199.c. reconciliatur Saulo 200.a
Nabali defuncti vxorem ducit 202.a
Amalecitas prædatur 203.d
iungit se Ancho contra Hebræos
207.f. 206.c. abducuntur ei ambæ
vxores captæ 207.b
Palæstinos cædit & vxores recuperat
207.c. Sauli interfectorem suppli-
cio afficit, & epitaphia ipsi ac Iona-
thæ conscribit 211.d
rex vnus tribus declaratur, & cum
Abnero pugnat 212.a
eius filij 23.d

Abnero federe iungitur & amicitia
214.c. interfectum luget 215.d. re-
gnum in vniuersum ei confertur 217.
a. dominorum suorum occisores punit
211.d. 246.g. quantæ copiarum cum in
Hobsonem conuenerit 217.a. Iebu-
saos illudentes capit 217.a. amicitia
cum Iramo parat, & Hierosoly-
ma ciuitatem Dauidis appellat 218.c.
Palæstinos superat, & arcam Hieroso-
lyman transfert 219. per totum. Palæ-
stinos frangit & Moabitæ adraza-
rûmque Sophenorum regem 211.d.
Thaznonem in amicitiam recipit, Idu-
mæam subigit, & officia distribuit 222.
e. 241.e. Ionathæ posteros beneficiis
afficit 223.b. legati eius iniuria à Naasæ
afficiuntur, Syri, Mesopotamici, Am-
maniti deperduntur 223.e. 224.e
Buthsaben adulteram facit & ducit
xorem, Vitiâque interficiendum cu-
rat 225.b. per totum. Ammanus ex-
ciudit 228.b. à filiis molestatur 227.c.
per totum. Abesalomum filium re-
gem salutatum fugit 229.e
patienter audit conuiciantem Semei
230.c. fugiens benigniter excipitur
ab optimatibus regionis trans Iorda-
nem 233.b. prior filium aggreditur
233.d. occisum luget 245.c. agnoscit ho-
stibus, & recipit regnum, salutar
rex 236. 237. 238. per totum. decem tri-
bus ab eo deficiunt auctore Sabao 238.
c. Palæstinos vltimo fundit, hymnos
ac musicam instituit 242.f
fortissimi viri ipsius qui 243. per to-
tum. populum recensendo deum of-
fendit 244.b. è tribus malis indige-
dis pestem eligit, & Oromæ arcam
emittit 244.e. 245.c. templi extruendi
locus ei indicatur, ad quod opifices
& materiam comparat, filiumque in-
struit Salomonem quomodo se de-
beat gerere nactus imperium ibid. a
246.b. aliosus calefacit se Abisæ
accubitu 246.g. Solomonem con-
firmat regem, officiaque distribuit
tribus, tum templi vasorumque de-
scriptionem tradit 248. 249.a
per totum. Dauidis principium alacri-
tas in contribuendo ad templi fabri-
cam 250.b. quid sub morte Solomo-
ni commiserit 250.g. 311.a
expirat ac sepelitur, maximusq; cum
eo thesaurus 351.c
Dauidici generis regum finis, & quot
eorum fuerint 241.g
Debora prophetissa 152.d
Decine datæ 18.e. 18.f. 109.a
Decius Mændus, quantum insanierit in
Paulinam 622.b
Delatoribus quid præmij fuerit apud C.
Caligulam 662.b
Demetrius Demetrii filius amicitium
cum Ionatha inuit 436.d. Alexandrum
vincit 437.e
Demetrius Eucerus Antiochi Grypi fi-
lius rex apud Damascus constituitur,
& Alexandrum Ianæum superat 440.
b. 461.a. contra fratrem pugnant ca-
ptiuus ducitur ad Parthos ibid.
Alexandrum prælio superat 715.a
Demetrius Gadarenfis libertus Pompeij
475.b.
Demetrius Nicanor rex 437.g
clementer agit cum Ionatha Iudæi-
que 438.b. vincitur à Tryphone 440.d.
capitur à Parthis 443.f
dimittitur, & in regnum restituitur
ab Arfæe 450.c. vincitur, capitur &
occiditur 451.d
Demetrius Phalereus quomodo biblio-
thecam Ptolemæi Philadelpho com-
parauerit

IN IOSEPHVM

parauit 389. d. legem Iudæorum transcribendam curauerit	391. b	draconis leges de suppliciis antiquissi.	103. c	eliazimus Ioachini filius in pontifica-	370. f	
demetrio Phalereo in historia Iudæo- rum venia concedenda. quod Hebrai- ce nescuerit	101. b	druma Gedeonis concubina	135. f	elias propheta tempore Achabi quæ prænu- ciauerit & gesserit	285. c. 286. a. 287. 288. 289. 298. 299. per op- tum. exemptus ex hominibus 300. b	
demetrius Seleuci filius regnum Syriæ occupat, Antiochumque & Lyfiam occidit	421. f	drusilla Agippæ filia	628. a	eliaz epistolâ ad Ioramum Iosaphati fi- lium sceleratum regem	307. b	
Iudam occidit in prælio	425. c	drusus Agippæ filius	628. a	elienus Cithzi filius pontificatum ac- cepit	678. f	
Ionathæ amicitiam ambit	430. c	drusus Neronis filius	629. a. 634. c	elis pontifex princeps Hebræorum	163. c	
occiditur	432. f	drusus turris	538. g	elij eius scelerati	165. a	
dei castra, locus	32. c	drymos loci nomen	730. c	exitum suum cognoscit	166. a	
peus Galilæorum clades Romanis do- nabat	848. b	dysurus mensis	171. c. 366. c. 381. f	ipsum & filiorum mors	166. d. & f.	
peus Iudæis omnem viam salutis ad in- teritum venterat	940. d	E				
dei decretum contra omnes Iudæorum genus	992. a	Butius decadarchus sub Vespasia- no 839. e. Gamalz occisus	865. c	elisæus prophetæ donum accepit, & E- liam comitatur	289. a	
dei definitio apud Moſen	107. 3. f	Ecdippon locus	731. b	varicunatur & aquam suppeditat Iora- mo Achabi filio	301. a	
destra porrecta quid apud barbaros si- gnificet	646. a	Edom, vide Adomus		viduam à debitis liberat	302. d	
diagoras Melius in mortis periculo ver- ſatus propter Athenienſes	1079. f	Edraus dux militum Ionathæ	293. c	Ioramio infidias Syiorum indicat & Adadum capere ipsum volentem elu- dit	302. d. 303. a	
didō foror Pygmalionis regis Tyriorum in Africa Carthaginem ædificauit	1043. e	Eglon Moabitum rex qui Hebræos ſubiugarat, ab Iode interficitur	351. f	famis tempore vilitatem annuonæ prænu- ciat	304. d	
diebus ſingulis quid Deus condiderit	4. b	Ela eapra & habitatores eius extincti à Syriæ rege	321. c	Adad mortem indicat	ibid. e	
diglyph, quid ſignificet	5. c	Elanus Balanz filius altero regni anno occiditur, vna omnis ejus ſoboles col- litur per Zupnarem	284. d. & e	Ieam vngit regem Iſraelitarum	308. b	
diluuij vniuerſalis deſcriptio	9. c	Elcana Iudæ copiarum dux captus	321. f	Ioaſus Ioaſæ filius ad ſe ægrotum ve- nientem conſolat	316. e	
dina Iacobi filia	31. b	Elcias Magnus, legatus Iud.	640. f	vita deſungitur	315. g	
ſupratur, quapropter Sicimite vniuer- ſi trucidantur	33. c. 34. a	Eleazarus pontifex	2. d	cadaver occiſi à latronibus in ipſius monumentum iniectum reuixit	316. a	
Diodotus Tryphon Apamenus, vide Try.		Eleazarus M. yſis filius	61. c			
Diogenes Alexandri amiciff. à Phariſæis interficitur	716. f	Eleazarus Aaronis filius	107. g	elymus, elymi	14. f	
dionyſius Tripolitanus ſecuri percuſſus	471. g	ſit pontif.	110. c	emau zona ſacerdotilis	84. e	
diophantus notarius ſcleratus	574. e	eleazarus pont. moritur	145. b	Emmaus concremata	609. c	
diſciplinæ militaris exemplum pulcher- rimum	823. e	eleazarus Dodeiz filius vnus fortium Davidis	243. b	emipus vicus, Vide etiam Ammaus.		
diſciplinæ à Chaldeis ad Aegyptios. ab his ad Græcos eſſe deductas	17. c	eleazar. quidam arreptitiorum medicus	258. a	engaddi à ſcariis inuadiunt	887. f	
diſſimilium communione etiam na- tura horrere	123. f	eleazarus Auranes Manthæ filius	410. g.	eniachin tribus ſacra	879. f	
dius in hiſtoria Phœnicum integerrimus	1042. d	411. a. fortiter ab elephantæ conſoſſo opprimuntur	429. c	enochi mors nemini cognita	9. d	
dius menſis	9. a	eleazarus phariſæus homo ſeditioſus conuſciatur Hyrcano	453. d	enofa ciuitas	7. c	
doecus mularum nutritor	195. b	eleazarus quomodo pontificatum ade- ptus	392. a	epaphroditus	2. b	
occidit Abimelechum pontif.	196. f	eleazarus theſauri templi cuſtos quo- modo pactus cum Craſſo	478. d	ephodes veſtitus	85. b	
doſeſus nobilitate potens à Gadareni- bus interficitur	888. f	eleazarus Anani fil. pontifex conſtitui- tur vnus tantum anni	619. c	ephorus hiſtoricus Gallos & Miſpanos priuſus ignorauit	1039. a	
P. Dolabellæ decreta pro Iudæis	488. c	eleazarus Boethi pontifex conſtituitur	613. e. priuatur pontific.	ephorus Hellanicum in plurimis offen- dit mendacem	1034. g	
pomitianus cum multis Romanorum ſaluus euadit	902. e	eleazarus gigas, quàm vaſto fuerit cor- pore	625. d	ephremes Iosephi filius	44. d	
à Mutiano productus populo rector inſinuat	903. a	eleazari Afamonæi filij fortitudo & mors	709. c	ephremes in numerum Iacobi filio- rum adoptatur pro patre Iosepho	53. c	
domitiano Germani ſubiiciuntur & Gal- li	975. f	eleaz. Dinzi, latro	691. f. 695. a. 795. a. 796. d			
domitianus in triumpho Veſpaſiani & Titi eis adequitabat	979. d	eleazarus ſeditioſus exulat	682. c	ephremi pars quæ ceſſerit	141. f	
domitius Aenobarbus	694. a	eleazarus Ananiæ pontificis filius, Ro- mani belli ſeminarium fuit	809. g	ephremiz Gedeoni bellum inferre conantes placantur	155. d	
domitius Aenobarbi filius	ibid.	reiecit Caſaris hoſtias	ibid.	ephremis tribus quomodo Bethleem proditiōe ceperit	146. c	
domitius Nero conſalutatur Imperator	694. b. fratrem, matrem, vxorem, vi- roſque illuſtriſſ. trucidat	eleaz Semgificinus memorabile	844. d	epicrates pecunia corruptus Scythopo- lim cum aliis aliquot ciuitatibus Iu- dæis prodit	452. c	
Cæſareæ excludit Iudæos	696. f	eleaz. duo ſocij contra Manaſhemum	812. c	epicuriſſorum error refutatur	315. b	
domitij Neronis vxor à marito occiditur	694. c	eleazari Simonis filij ſcriptio	904. c.	epiphania, ciuitas	14. d	
domitij Sabini fortitudo	926. b	901. e		epiphanes & Callinicus filij regis Antio- chi Caſſennio Peto pugna forti obpi- untur	984. e	
dora Phœnices vrbs	1000. c	eleaz. Simonis Gioræ ſocij mors	895. a	à Vologeſo Parthorum rege magnifi- ce excipiuntur ib. e. Romam ad Ve- ſpaſianum veniunt	985. a	
dora ciuitatis ſitus	1067. b	eleazarus ſcariorum princeps Maſſa- dam obtinet	985. c	epomidis deſcriptio	85. f	
doras Hieroſolymitanus pontificem pe- rimunt	695. b	eius ad ſuos oratio	989. f	epulæ ſerales Iudæorum	775. a	
doris mater Antipatri Herodis filij accu- ſatur veneficij, & quomodo ſe geſſerit	188. d. 766. b	altera oratio de immortalitate ani- mæ.	990. g. 991. 992. per totum	equum Romanorum arma	836. d	
doritarum in Iudæos inſolentia	675. f	elephantis quomodo pugnatum ſub An- tiocho Eupatore	419. f	equus Modius Varo ſuccedit	1003. a	
porotheus lxx. interpretibus additur	396. f	eleuſa oppidum. Sebaſte dictum	558. f	crebinthonicus vicus	937. b	
poſicheus Hyrcanum & Alexandram Herodi prodit	524. f	eleutherus fluuius	742. b	erica prætorianorum Achazæ præſectus occiditur	321. f	
		eleutheri equites	731. b	ſaias prodigium Ezechie regi exhibet	331. c. obiurgat eundem propter theſauros Babylonis monſtratos	331. d
		eliabus archiepiſ.	78. b. 28. c	ſaiæ prophetiam cognouiſſe & credi- diſſe Cyrum regem	377. c	
		eliacius pontif. ſub Ioſa rege	333. f	ſaiæ vaticinium de præuatum	996. c	
		eliacimus Iofæ fil. antea Ioaſimus di- ctus accepit regnum paternum, ſed tributarium iam factum Aegyptiis	336. a. etiam Babylonis tributum co- gitur pendere	ſai naſcuntur 26. d. vxores	27. a	
		occiditur	337. d			

INDEX.

circumuenitur à fratre	ibid. d	quomodo multandi	126. e	galli centurionis facinus apud Gamalam	865. e
iratus fratri reconciliatur	32. f	filiorum Israelis iura	121.	gallos sub mille & ducentis militibus	629. f
partitur cum fratre habitationem, vocaturque Adomus	36. a	Flaccus Syrix prætes	629. f	seruire quibus penè plures habuerint ciuitates	806. g
Esdrae Iudæorum apud Babylonem de gentium pontifex, à Xerxe quæ & quanta impetrauerit	367. f. 368. a	Flavius Iosephus. vide Iosephus		gamala filius Iesu	873. b
quomodo populum mundauerit, & legem ei prælegerit, ac rempublic. reformati mortuique sit	368. 369. 370 per totum.	Flavius Sylua in administratione Iudææ		gamal. ciuitas rebellat	863. a
Elcon puerus	26. g	Basso succedit	985. d	cuius situs	ibid. & 864. b
Esther puella quali fuerit forma	374. b	contra Massadæm militem mouet ibid. & 986. g.		excisa	868. b
ducitur vxor Artaxerxi, & coronatur regina	ibidem.	Massadam occupat & præsidium imponit, cum exercitu ad Cæsarem redit	994. g	gamalensium fides in Romanos	1000. f
Iudæorum cladem futuram cognoscens regi indicat	379. e	florus, sylua	219. c	gamalensium cum Romanis acres confictus	864. 865. 866. per tot.
impetrat Iudæis vitam	380. b	florus templi thesauris frustra inhiat, à cuius expugnatione depellitur	802. g	gamalensium cades à Romanis	867. c
Essen, vestis qualis	81. c. 90. b	flori nouus dolus & auaricia in oppressione Hierosolymorum	802. f	ganges fluius	5. c
Essenorum secta	617. c. 786. 787. per totum. eorum mirabilis constantia, & virtus in bello cum Romanis	mendacium apud Cestium	803. per totum. vide Gessius	garizin mons	383. g
757. e. opinio de animæ diuinitate ibid. g. aliud eorum & diuersum collegium	788. d	fortes vere qui	206. c	Gaulanitis regio deficit ab Agrippa	1015. a
Ethæus Githæus Dauidis sectator præficitur exercitui	233. d	fortunatus Agrippæ libertus Romam missus à suo patre	638. c	Gazam nequeunt capere Israelitæ	146. a
Eua quid significet	5. b	fratris vxorem ducere prohibitum	613. f	gazæ à samne obsessi caprique	459. e
eus lapfus	5. e	fratres veri, quos & interitus ipse sociavit	1097. a	gazara Palæstinæ vrbs à Salomone edificata	268. d
Euzi populus	14. d	frontonis gesta in custodia	968. b	Gedeon quomodo Hebræos seguunt exemerit	154. 155. per totum.
Euaratus Couis	760. a	Fructus intemptatus & præmaturus	123. d	quot filios habuerit	155. f
Eucmerus Græcus Iudæorum mentionem facit	1051. a	furi centurionis animositas	720. b	german vici situs	794. f
Euilas, Euilæ	14. b	furum pœna	127. e	gemello renunciat amicitiam Herod.	567. g. 568. a
Euodius Neronis libertus	635. a			Genesar lacus descriptus	619. d.
Napolemo Græco in historia Iudæorum venia concedenda quod Hebraicè nesciuerit	1051. b			869. d. eiusdem nominis descripta ibid.	
euphrates, fluius	5. c			gentium enumeratio quæ Romano imperio subduntur	805. 806
eurycles Lacedæmonius impostor maximus Herodem circumuenit, & domum eius subuertit	573. f. 758. e. 759. f			Gentium qui verenda Iudæorum more circunciderunt, enumeratio	1047. a
eutychnus Agrippæ libertus & auriga in vinculis detentus	631. b			gentibus singulis quomodo à suis autoribus nomina sunt indita	12. f. 13. 14. per totum
aperit Neroni maleuolentiam Agrippæ	633. a			geon fluius, & quid significet	5. d
eutychnus, auriga Caij Cæs.	672. a			geraseni quomodo se erga Iudæos cohabitatores suos gesserint	85. f
excecantis aliquem pœna	118. e			gergesæ, populus	14. d
ezechielis prophetia	335. f			germanicus veneno sublatus	621. a
ezechas Achazæ filius regnum obtinet patrum Hierosolymis religionem collapsam restituit	323. per tot.			germanicus qualibus moribus	634. b
Palæstinis bello viarit	ibid.			germanicus Claudij Cæs. frater	694. a
à Senacheribo oppugnatur	328. a			germanus augur vinctus Agrippæ vindicta vaticinatur	633. f
in summam adæus desperationem Esaiam implorat	329. d			germanus qualis gens	661. c
posteritatem à Deo exorat	331. a			germanorum descriptio	807. a
monitur	ibid. f			eos octo tantum legionibus Romanorum domitos	ibid.
ezechias latronum princeps interficitur	725. f			germanorum agmina & bellum civile ab Antonio primo & Mutiano sedantur	853. d
				Germani Capitolij collem occupant	902. e
				germani viribus corporum laudati	962. g
				germanorum magna ex parte defectio à Romanis	975. b
				defectionis causæ	ibid.
				gerfus Moysis filius	61. e
				gessius Florus Iudææ procurator quomodo Iudæos ad arma contra Romanos capeffenda compulerit	702. d
				& quam malus fuerit vir	ibid.
				gessij Flori procuratoris qui Albino successit, crudelitas, impudentia & verfuria	798. d
				auaritia apud Cæsarienses	759. d
				noua crudelitas in Hierosolymitanos	801. a. Vide etiam Florus
				getheris Arani filius	15. d
				geruli populus	14. b
				gigantum reliquæ in He' rone	14. 5. f
				gigantum posteritas à quibus perdomata	17. f
				gimon propheta Basani quæ mala ipsum manebant vaticinatur	243. f
				gingæ vicus	833. d
				Giscala Galil. oppidulum indomitum	868. c

IN IOSEPHVM.

oiscala succenditur & diruitur 1001.e
 giscala a Iosephi milibus diripitur,
 pradaque popularibus conceditur
 828. per totum
 giscalorum status 1001.d
 glaphyra Archelai Cappadocum regis
 filia nubit Alexandro Herodis fil.
 549. c. odio prosequitur Salothem
 564. b. occiso marito remittitur ad
 patrem cum dote 583. c
 nubit Archelao Herodis filio, Ale-
 xandri fratri 613. f
 item Iubae 614. d
 eius somnium & mors ibid. e
 gobolitis regio 36. d
 godolias Acani filius praeficitur reliquiis
 Hierosolymorum 343. a
 humanior tractat Iudeos profugos ib.
 eiusdem pietas, sed illi noxia 344. a
 occiditur ibid.
 goliathi Gittai statura & insolentia
 187. e. interitus 189. c
 gomori, Gomarenes 13. a
 gorgias a Iuda Machabeo victus 414. e
 vincit Iosephum Zachariae 418. b
 gorion filius Iosephi, & Simon Gama-
 lielis contra libertatis corruptores
 hortantur & concionantur 873. a
 occiditur 885.
 gotarzes Parthorum rex 688. a
 gotholia Achabi filia, vxor Ioram Hiero-
 solymorum regis 306. g
 Davidis familiam quantum potest
 tollit & regnum administrat 311. g.
 312. a. & regno & vita priuatur ope-
 ra Ioadi 312. per tot. & 313. a
 graecorum & Iudeorum dissidium 649. c
 graecis turpissimum visum Iudeis infe-
 riores fore 797. f
 graecos bisternis fascibus Romanorum
 obedire 806. a
 graecorum omnia nova & heri nuper-
 que facta 1034. a
 eorum regiones innumerae corru-
 ptiones inuadere rerum memoriam
 delentes, ibidem. Sera cognitio lite-
 rarum ibidem.
 philosophi primi Aegyptiorum Chal-
 dzorumque discipuli 1034. e
 graeci posteriores Tinaeum in plurimis
 mendacem ostendunt ibid. g
 graecis ab initio nulla cura fuit historiae
 conscribendae 1035. b
 graecorum historicorum elegans descri-
 ptio 1034. 1035. 1036. 1037. per tot.
 graecorum leges antiquissimi qui
 1070. c
 graecorum dii descripti 1077. & seqq.
 per totum. eorum leges poetas
 potestatem dederunt ut quos vellent
 deos introducerent, rhetoribus vero ut
 decreta de reb. publicis, quae vellent
 conscriberent ibid.
 grado apud Aegyptios ante Moysen nun-
 quam visa 64. b
 graepie cognata Isatae regis Adiabeno-
 rum aulam regiam Hierosolymis edi-
 ficauit 897. e
 gratus militum praefectus, Simonem He-
 rodis filium obruncat 608. a
 suis succurrit 608. e. 780. b
 grauidam calce percutiens quomodo
 placentibus 128. a
 gymnasia Herodis 748. e

H

H Ai vide Aina
 Heberus Hebræorum auctor 15. a
 hebræorum declinationis forma ibid.
 hebræorum nullus regnante Salomone
 seruire opus faciebat 169. e
 hebraei bis ultra Euphratem ducti capti-

ui 345. d
 hebron expugnatur, & conceditur Aui-
 tis 145. f
 hebronis oppidi antiquitas 17. d
 h. catasus Auerita 1048. b. 1050. a
 hecatombæon mensis 110. c
 hecatontomachi Alexandri Iamne 457. f
 hellanicus ab Asusilao de genealogiis
 multum discrepat 1034. g
 helcanes Leuita & eius vxores ac liberi
 169. b
 helena Adiabenorum regina transit ad
 religionem Iudaicam 683. f
 eius monumentum Hierosolymis
 913. c
 helanæ Monobazi regis matris regia
 Hierosolymis 920. e
 Helias. vide Elias
 heliopolis 53. a
 helonis principatus Hebr. 159. b
 heniochi Romanis subiecti 806. b
 heoron, arca tabernaculi 82. f
 Herennius Capito procurator Iamne
 630. c
 hermeus qui & Danaus denominatus
 1052. d
 hermippus Graecus historicus diligen-
 tissimus 1046. e
 hermogenes Graecus Iudeorum men-
 tionem facit 1051. a
 herodes Agrippæ frater, rex Chalcidi-
 dis 679. f
 moritur 690. d
 Herodes Antipatri filius 479. d
 Hierosolymorum dux constituitur,
 Ezechimæque cum aliis praedonibus
 afficit supplicio 483. b
 infantum ob eandem exosus dicit cau-
 sam 484. b
 praeficitur Celsisrye 485. b
 Romanorum beneuolentiam captat
 & assequitur 489. c
 Malchum trucidat 490. f
 Antigoni Aristobuli profligat 491. d
 vxores & liberos sibi parat, ac M. An-
 tonium corrumpit ibid. e. & 492. a
 accusatus tetrarcha constituitur 494. a
 strenue pugnat ibidem.
 elabitur ex hostium insidiis 496. b
 difficilibus professionibus exercetur
 vsque Romam 498. d
 rex Iudæ a senatu Roman. declara-
 tur 499. c
 ex Italia nauigat, & pugnat contra
 Antigonom 499. 500
 prodigiose seruatus bis 505. c. & f
 Hierosolyma expugnat, & Antigo-
 num capit 507. c
 Antonio donat 508. a
 Aristobulum pontificem occidit 513. e
 a Cleopatra ad stuprum sollicitatur 518. e
 bellum Arcæ infert 519. d
 concio ad milites 521. b
 Hyrcanum occidit 525. a
 quomodo amicitiam Antonij excu-
 sarit apud Cæsarem, & regnum ab
 eo obtinuerit 526. d
 Mariamnem vxorem interficit & ma-
 gnifice donatur a Cæsare 529. a. 530. b
 necata a se vxorem Iugur miris mo-
 dis 530. c
 effertur ad eandem amicorum quo-
 rumcunque & ad omnia mala incli-
 nat 531. d. 532. a
 arces in suam tutelam extruit 535. a
 fami virgenti succurrit 536. b
 quomodo subditos in officio conti-
 nuerit 537. g
 Cæsarem condiderit, & a Cæsare sit
 muneratus 539. b. 540. 541
 salutem Agrippam 540. b
 extruit templum Cæsari, & tributo-

rum partem subditis remittit, & con-
 uenticula populi prohibet, & Essenos
 magnificat 541. b
 templum nouum ædificat Hierosoly-
 mis sumtuosis. 543. e
 legem statuit de furibus nouam 543. a
 nauigat ad Cæs. & reductis Roma li-
 beris dat vxores, Agrippamque hono-
 rat 548. 549
 quartam tributorum partem suis re-
 mittit 555. d
 ipsius familia domesticis agitur dis-
 sidis 554. c
 filios suos apud Cæs. accusat 555. f
 quinquennale certamen celebrat, ar-
 ces condit 559. c
 multaque alia 561. b
 qualis ingenij, ibid. pecuniis defur-
 tus Davidis sepulchrum recludit 563.
 b. omnes coniunctos habet suspectos
 565. 566. 567. 568. 569. a Syllao inique
 accusatur apud Cæsarem 572. a
 accusat filios apud consilium Beryten-
 se 578. a
 strangulat 580. b
 liberis ipsorum prospicit 583. f
 quas ipse vxores habuerit & sobo-
 lein ib. 627. f
 Antipatrum damnatum in vincula
 coniecit 595. e
 morbo correptus testamentum confi-
 cit 595. f
 morbus qualis fuerit 597. e
 sub mortem liberalissimus & crude-
 lis. 598. b
 vim sibi conatur inferre, & Antipatrum
 iubet occidi 599. d
 testamento mutato moritur ac fune-
 rat 600. c
 testamento eius confirmato quantum
 filius ipsius patrimonium superfue-
 rit 611. e
 praeficitur Galilææ, & strenue agit
 725. f. accusatur Hyrcano a maleuo-
 lis 726. b
 vindicat patris mortem 728. e
 eius vxoris 729. b
 accusatur ib. e
 quomodo se gesserit in pugna contra
 Antigonom & Parthos 730. f.
 731. 732. ædificat & multis premittit
 malis 733. f
 Romam nauigans iacturam facit ib. e.
 rex Iud. constituitur 734. b
 Antigonom expugnat & latrones 735.
 a. & seq. fratris mortem vlciscitur 738. f
 in grauius incidit pericula 739. b
 Syros & Arabes vincit 742. e
 conciliat sibi Iulium Cæs. 745. b
 ædificat, amicos ac parentes honori-
 bus afficit 746. 747. 748. & seqq.
 athletam & venatorem agit ac bella-
 torem 749. d
 dissidet cum filiis duob. & vxore 749.
 f. 750. 751. conciliatur filiis 751. g
 iterum dissidet cum ipsis 755. c
 accusat filios apud Cæs. & Beryti 760.
 c. occidit 761. f. 793. g
 occisorum liberis prospicit 762. c
 quot vxores & liberos habuerit 764. a
 eius domus iterum conturbatur dissi-
 diis 763. e
 Pheroram extrudit 764. f
 accusat filium Antipatrum 770. a
 morbo corripitur lethali 771. g. 772. a
 crudelitas eius & mors 773. c
 quomodo Romanum adduxerit exer-
 citum 930. b
 instaurat ciuitates 980. e. 988. e
 Herodes Herodis fil Iuliana condit 618. f
 retrarcha fit, ibid. e. recipitur in ami-
 citiam Neronis 619. d
 quomodo perierit 620. c

INDEX

- Vitellij iram in se concitat 625.e
bello ab Areta superatur 626.e
Herodiadis amore capitur 626.b
vixoris importunitate in exilium de-
truditur 628.g
quali fuerit ingenio 677.f
herodes Herodis fil. Tiberiadem & Iu-
liopolim condidit 789.b
à Caio Cæsare ob auaritiā incre-
pitus, in Hispaniam cum vxore fu-
git 790.d
quando decesserit & quos liberos re-
liquerit 793.f
herodias Agrippæ soror, Herodis iunio-
ris vxor 626.b
odio prosequuta fratrem se suūque
maritum in exilium coniecit 638.g.
649.a. eius exprobrationes & stimu-
li 790.c
herodion conditur 497.b. 732. 748.c
Herodotum cuncti mendacem ostendunt
1035. a. Romanorum non me-
minisse 1038.g
herodorus erroris argutus 279.a
herodorus Halicarnassensis Iudeorū gen-
tem non ignorauit 1047.a
heroum oppidum 52. d
hesiodus ab Acusilao in quā magnis
corrigatur 1034.g
hetran prædium 271. a
hezarbunis dux captus 155. b
hieremie prophete vaticinium & epia-
dion Iosif conscriptum 335.f. & seqq.
damnatur, iterum absoluitur 336.f
aufugit 337.b
hieremias in carcerem coniectus tor-
quetur 339. e
in cœnosum puteum præfocandus
demittitur, verum rursus liberatur,
339. f. non vult proficisci Babylonem
343. b. donatur magnis munerib. &
alia eius gesta ibid. c
hieremias consulens Ioanni Careæ ab-
ducitur ab eo in Aegyptum, vbi Aegy-
ptiis captiuitatem indicat 345. c
eius vaticinia celebrata 929. e
hierichus vrbs 112. a
excinditur, & restaurator ipsius diris
deuouetur 137. b
hierichus desolata 890. f
eius agri descriptio ibid. g
hierichontis fons ex pestilenti & infru-
gifero saluberrimus, & feracissimus ab
Heliſeo factus 891. d
hierichuntij agri bonitas 141. c. 473. b.
518. d
hieroboamus Nabathej filius vaticinio
cognoscens se futurum regem popu-
lum ad defectionem sollicitat, effugit
Solomonis iram 274. c
decem tribuum rex eligitur & Sici-
mis habitat 276. a
duasque vitulas aureas facit, & tem-
pla ibidem b
brachium eius apoplexia tangitur,
& inde à pseudopropheta seduci-
tur 277. g. 278. a
filio suo egrotante quid responsi acce-
perit à propheta 280. b
contra Abiam ducit exercitum 281. a
vincitur ac moritur relicto regni suc-
cessore Nadabo 282. c
familia eius cuncta tollitur ibid. e
hieroboamus Iosif filius regnum Israelit-
arum excipit 316. b
Syriam suo regno licet impius adiicit
ibidem. moritur Zacharia filio here-
de relicto 318. f
hieronymus historicus Iudeorum 1050. f
hierosolymæ rex cum vicinis regibus oc-
ciditur 139. f
hierosolyma oppugnatur, inferiorēque
parte capitur 145. f
hierosolyma ciuitas Dauidis dicta, &
quomodo exedificata 218. b
hierosolymorum thesauri auferuntur,
mœnia ad trecentorum cubitorum
spacium diruuntur per Ioram 317. e
hierosolymorum captiuitatem qui pro-
phetæ prædixerint 335. f
hierosolymorum captiuitas, direptio, &
à fundamentis vastatio 342. per to-
tum
hierosolyma capitur ab Antiocho Epi-
phane, templūque eius spoliarur
& prophanatur 409. a
restituatur tam vrbs quā templum
415. d
hierosolyma & templum à Pompeio ex-
pugnata 473. e
hierosolyma diripitur à Parthis 497. d
hierosolyma eiusque templum cur deus
auerſatur 695. d
hierosolyma ad summum felicitatis e-
uasisse fastigium, & ad extremam esse
deiecta miseria 707. d
expugnantur ab Antiocho Epipha-
ne 709. c
à Pompeio magno capiuntur 819. d
diripiuntur à Parthis 732. g
oppugnantur ab Herode 742. a. per
totum
hierosolyma Iudææ vmbilicus, eiusque
firus 883. g
descriptio 912. e. per totum &
1049. c
hierosolyma bello, dominatione, sedi-
tione laborat 887. g
hierosolyma quando & quoties capta
vastata 869. c
quando in ea templum ædificatum
ibid. e. eius origo & finis ibid. f
hierosolyma non idem voce Iudaica
quod Græca significat 1059. d
hierosolymitanis fame laborantibus suc-
currit Helena 686.
hierosolymitanorum supplicatio 795. f
hierosolymitani officiose Agrippæ, &
Politiano obuiam progressi 803. e
hierosolymitanorum & Romanorum
seditio 811. a
hierosolymitanorum ludus publicus
813. e
hierosolymitanorum turbæ & indigna-
tiones propter Iosephum 856. d
hierosolymitanorum miserabilis clades,
& fuga ad Vespasianum 886. d. e
hierosolymitani prima aggreſſione su-
periores 907. f
in legionē decimam excurrunt 909. a
eorum insidiæ contra Romanos 911. b
seditiones perpetuæ 920. d. per tot.
conflictus cum Romanis 920. d. & seq.
pugnant circa machinas Romano-
rum 922. b
valde terrentur 926. e
eorum pertinacia 928. e
aurum deglutiant 931. e
crudeliter afficiuntur 932. a
Romanos inuitos ad suum excidium
coegere 933. b
hierosolymitanorum calamitas, & cla-
des miserissima 932. 933
pertinacia crudelis 928. e
conflictus 535. e
fames 937. d
profugia ad Romanos 939. e
eorum qui transfugerunt, vna ro-
ste viscera duorum millium patefacta
sunt 940. a
famis incrementum horribile 941. c
hierosolymitanorum quā multa mil-
lia paucis diebus per vnam portam
elata 941. a
egenorum quot millia portis cie-
cta ibidem. b
conflictus cum Romanis circa aggeres
943. c. pugna magna & ferox 946. d
mendacia inter seditiosos 949. c
pertinacia infana ibid. pugna circa
custodias 950. d
pugna circa templum 952. d
dolus contra Romanos 953. b
fames 954. b. pugna circa porticum
956. a. circa templum 459. e
strages & fuga incenso templo 459. a
sex millia in porticum confugiunt, &
que saluari ex propheta falso seducun-
tur 459. g. 960. a
plurimi confugiunt ad Titum 966. b
infinita multitudo venit ibid. strages
crudelissima, incendium, fames, capi-
uitasque 967. 968. per totum
Hierosolymitani soli quanta bonitas
141. e
hiezeielis prophetia 335. f. 338. e
hin. mensura qualis 82. d
hippeni Iudeos suos cohabitatores male
tractant 85. d
hippici turris descriptio 914. d
hippodromos locus 773. c
hiramus Tyriorum rex, Salomonis quod
ad templum Hierosolymis consulens
1042. c. multatus quod Salomoni pro-
posita ænigmata soluere non poterit
ibid. f. eius gesta ibid.
Vide etiam Iromus
hispani quando & quemadmodum Ro-
manis subditi 806. g
historia apud Barbaros solennior quam
Græcos 1038. b
historiæ scriptori quæ curanda 468. b
historiæ veritatem à Iudæis honorari, à
Græcis verò negligi 707. a
historiæ veræ quod iudicium 1054. e
historiarum scriptoribus non idem scopos
1. in principio
historicus mendax quantum à falsario in-
strumentorum differat 1024. e
historicus quis laude dignus 706. f
historici quod officium 1024. f
holocaustoma sacrificium cur dictum 91.
2
homeri poemate nullum vetustius 1034. d
quomodo conseruatum ibid.
homicidarum inuitorum asyla 118. d
homicidij incerti inquisitio qualis sit
112. f. 113. a
hominis creatio 42
hominis ætatis quis terminus præscripsit
8. c. 15. e
homines quando degenerare à virtutibus
ad vitia coeperint 72
hominum cōmercia quibus vitanda 942
hominum ingenium quā sit malū 1054
homonœa, loci nomen 1024. e
hortos pensiles à Nabuchodonosoro æ-
structos 302
hospitij reuerentia 202. 147. d
hyc vocis significatio 1040. e
hyoscyami descriptio 86. b
hyperberetæ mensis 92. c. 263. b. 286.
b
hyrcanium vicus 742. d
hyrcanus Alexandri Iannæi filius consti-
tuitur pontifex 76. d
fœderatur fratri, & ociosam vitam de-
git 448. d. & 717. d
cur ignauus habitus & fugerit ad A-
retam 469. d
Scauri amicitiam frustra ambit 471. b
disceptat apud Pompeium cum fra-
tre 472. a
redditur ei pontificatus 475. a. 481.
e. honoratur ab exteris genti-
bus 482. d
honoribus ab Iulio Cæs. afficitur 486.
a. capitur & amputantur auriculæ
eius 497. e. 732. e
à Par-

IN IOSEPHVM.

a Partho dimissus ad Hircanum reuer-
 nitur, a quo perdit tractatum 521. per
 521. a
 occiditur tan dem ab eodem. 522. a.
 719. f
 quale fortuna per eamem via fuerit
 agitatus ibid.
 Hyrcanus primus eius nominis pater f
 644. d
 Hyrcanus quemodo a Proteasphoro forosio
 tractatus & Antiocho. sperare, tam
 gesta ipsius 719. f
 eius felicitas 712. b
 nepos fit pontifex 710. a. 724. f
 pontificatus confirmatus & regnum
 datus ludae 710. f
 Hyrcanus Iosephi Tobiae filius adole-
 scens ingeniosus. 404. 409. 404. per
 totum
 eius gesta & mors 407. d
 Hyrcanus Simonis Mathias filius effi-
 git Proteasphori infidias, & principatu
 potitur 418. e
 oppugnatur ab Antiocho Socere 449. a
 pacem ab eo redimitur. valentis. De-
 tulitque thesaurum tribus milibus
 talentorum iramissit 449. g. 450. a
 verba ab hostibus ablata recuperat,
 pacemque cum Rom. init 450. d
 Samaritiam obsidet & medius collit,
 cumque eos colloquitur 451. per to-
 tum. eius felicitas & mors 454. a
 somnium de filii quale aliquando
 habuerit 456. b

I Abimelech Hebraeorum opprimis, oppri-
mitur quo ipse 579. a
labia ciuitas, & labienorum ad-
itum in Sanlum & filias eius opti-
nas 209. b
labius ciuitas capta, & omnes eius in-
habitantes cum pueris & c. & uirgines 149. b
Iachus, columna vestibuli templi 161. b
Iacimus, uide Aklisus
Iacimus Zamari filius eques 384. f
Iacobi filij Ihesu natiuitas 26. d
præcipit fratri benedictionem pater-
nam 27. d
fugit fratris iram 28. b
descenti uisio offertur ibid.
de nuptiis celebrat
uisiones terrarum 30. e
aufugit à socore 31. c
restitit cum fratre in gratiam 32. f
luctatur cum spectre 33. b
Iacobo uocatur Ihsael ibid.
defodit Rahani Deo 34. b
Iacobus pater tuus fratre huius edificauit
paternam 36. a
opulentiæ eius & felicitas 37. a
Iosaphum hugo 39. e
mixta filios frumentum in Aegypti
44. f. proficiscitur ipse etiam cum o-
mnium familia 51. d
moriatur 53. d
Iacobus & Simon Iudæ Galilæi filij a-
guntur in concilio 60. c
Iacobus frater Christi lapidatur 69. b
Iacobi, rectoris Iduæorum prodigio
894. g. 895. a
Iacobi septuaginta ex fratribus Machabæi
supplicia & constantia 1096. b
Iaddus filius Ioannis pontifex parus lo-
co fr. 33. b. Alexandro magno negat
forum uenaliu rerum 384. d. placat
mundum & impetrat quod uult 387. c
moriatur 388. g
Iadon propheta Microboanti idololatriæ
obiurgat 378. c. discerpitur à leone
377. e

Label, vide Iale
 Iairus Galadene, princeps Hebræorum
 157. c
 Iale, sythrem occidit 152. b
 Ialus custos thesaurorum Dauidia 110. c
 Iapix regni termini 1040. d
 Iannæus Alexander, quare Alexander
 Iapha vicus 1046. d
 Iapha magnitudo 843. a
 Iaphesius filius Noë 15. d
 eius soboles quatuor, & quibus genti-
 bus nomina dederit 12. f. 13. a
 Iaphthes accitur ad principatum Iuda-
 eorum 157. a
 videtur filium Isaac deo mactat. ibi
 dem. c
 Iar, mensis 259. c
 Iardan vicus 833. f
 Iaron, alias Iesus, Onig post filium pon-
 tificis fratri extorquet 108. c
 Iaron vt pontifex continuatur quantum
 numerari Antiocha 1027. g
 Iauanes Iapheri filius 13. a
 Iazarus posthacum primarius 618. c
 Iaxiel propheta vaticinatur Iosaphato
 298. c
 Iazoron urbs spoliata & congregata per
 Iudam Macchabæum 416. c
 Iberi, populus 13. b
 Ihes serpentibus infecta 58. d
 Ihes scelus & supplicium 612. 613
 Idumea vnde dicta 36. a
 Iduidi subdita 222. f
 eius tumultus 779. g
 Idumæi, quomodo circumcissionem &
 religionem admissina 450. c
 Idumæorum nationis descriptio 877
 viginti millia cum ducibus quatuor
 Hierosolymam veniunt ibid. g
 seditio & tumultus 880. g
 Idumæi cum viginti quinque milibus
 contra Simonem Gioran 894. f
 Iosabab Salomonis pecunias prædatur
 897. a. ad Timon supplices veniunt
 126. g. scelera eorum facta repe-
 tit 980. a
 Iobabus Sobi filius obliuiscitur regem
 agnoscit regem 216. b
 occiditur per insidias 216. c
 sepelitur honorifice à Davide 216. g
 Iobus filius populi 14. d
 Iobusorum ludibrium in Dauidem
 male ipis cessat 217. f
 Iochonias, vide Iechimus. nam hinc
 minus fuit
 Iephthe, vide Iaphthes
 Iessala urbs 218. c
 Iessas filius Obedæ 164. c
 Iessai filij qui 186. c
 Iesus Christus describitur 611. f
 Iesus Anani filius prædixit Hierosolymæ
 excidium 561. a
 Iesus Damæzi filius fit pontifex 698. c
 Iesur Gamalielis filius fit pontifex
 499. a
 Iesus dictus Onig frater pontificem ho-
 noratus, & mox eo priuatus 408. b
 Iesus Naueci filius exercitus præbatur,
 & vincit Amalecitas 71. a
 Chananeæ explorationem indicat
 suis commilationibus, & tentis æd-
 dixit animum 99. a
 Moyses cum sibi successorem desi-
 gnat 118. c
 prædicit, quæ gesturus erat 191. c
 Chananeam explorat 194. b
 Iordanem cum exercitu superat 131. f
 Hierichuntem sine labore capit 136. d
 & Ainam excindit 138. d
 Gabonensis fœderatur, ephraim quæ-
 que reges 159. b
 reges Libani viros expugnat 140. c
 munus ciuitates ibid. terram videt

ria quaeritam diuinit tribuere 141. a
totum. precipit eis ve reliquias Chana-
neorum tollant 142. c
moxitur 144. f. 145. g
Iesus Phabai filius pontificatu priuatur
57. d
Iesu pontifici ad audiendam Hierosolymitanam oratio 878. 879. per totum
mors 882. e
eius virgines celebratae 883. b
Iesu Saphir filij facinora 1003. e. & 1008.
1009. 1010. 1011. per totum
Iesus Sapphaz filius 822. d
Iesus Thebuthi Gaudes Tizio. sacra do-
naria tradit 966. c
Iesus Tobia. filius. quid gesserit. 827. 828.
860. per totum
Iesus Amasis fil. Banaatham expugnat. &
iungitur rex Israelitarum 308. b
Iezababam & omnem Achabi & O-
choziz cognationem tollit 310. a
Bali. super dore exarpas 311. d
condempnor & ipse auminis moritur
1042. filio successore relicto 313. f
Ieus propheta arguit Iosaphatum 197.
2
Iezababam quam mala mulier 285. d
mynana filia iseritum 288. c
Nabathum curat lapidibus obruen-
dum 289. d
precipitata de turri ab equitibus pro-
culcatur 310. a
Ily. ager qualis 31. b
Immutandi qui Moyfi 84. c
Impedimentoque custodibus aequae ac
pugnantibus paridem perueniendam 107.
528. a
Imperatoris Romae. semper honores
& ornauerunt templum Hierosolymi-
tatum 980. e
Impetij Romani fines quousque 848. f.
837. b
Indorum mortis descriptio eorumque 992.
6
Ipius maximaque 122. d
Ipsam debere subijci 127. f
Inquisitionis vniuersalis descriptio 8. c
Iphicium Athenorum puerus 122.
Abenerum turpiter occidit 214. 215. a
exercitui prophetae Davidis 222. f
Syros vincit 224. c
Davidis nomine belligeratur fortiter
225. 226. per totum
Ingenitum promissum fugit 228. b
Abesalomum interimit 224. c
Davidem Abesalomum ingenitum in-
terit 228. d
praefectus primarij 228. d
Amasam interficit & Sababum perfe-
quitur. caputque ipsius ad regem per-
fert. & refectur pristinam prefe-
cturam 228. f. 229. e
populum censet 224. b
occidit 224. c
Quid quomodo Gortholiam regno spo-
liat & perdidit. Isaacumque regno pre-
ficio 312. a. 313. b
fludet templo restaurando & mari-
tue 314. a
oachabiz astutias & quid significet
167. a
ocimus Iesu filius pontifex 367. f
oachimus Ieremi fil. in regnum pater-
num constituitur 337. d
abducitur in captiuitatem Babylo-
nem 318. d
liberatus e vinculis regie praefectur
310. c
ocimus Iosia. vocatur Eliacimus. accipit
regnum patris tributarium Aegyptiis fa-
ctum 336. a
tributarius ocimus in Babyloem 336. d
occidit 337. d

INDEX

- Ioacimus pontifex mortuus 370.g
 Ioannes, alias Hyrcanus. vide Hurc-
 nes
 Ioathus. Ananiz filius Gophnitiz &
 Acrabateng regionum rector designa-
 tus 822.e
 Ioannes Afamonzi fil. occisus 710.b
 Ioannis Baptiste interitus 626.f
 Ioannes Caraz filius dux profugorum
 Hierosolymitanorum fideliter consu-
 lit Godoliz 343.g
 Ismaelem Godoliz interfectoris per-
 sequitur 344.c
 confuſit Hieremiam, & ipsum in Ae-
 gyptum abiecit 345.a
 Ioannes dux militum Ionathaz 293.c
 Ioannes Effaus Tamnam missus, ut co-
 parchiam adm. instraret 822.e
 Ioannes Gadois Matthiaz fil. 410.g
 Medabensibus Amaram occiditur
 428.c
 Ioannes Idumcorum dux ab Arabe quo-
 dam sagitta occisus 912.g
 Ioannes Iudaz fil. in pontificatu succedit
 patri, & fratrem in templo occidit
 382.e
 moritur 383.b
 Ionathaz ac Iudaz fratris Ioannis inte-
 ritum vindicat 382.e
 Bacebideum adigit ad ineundum se-
 cum amicitiam 430.a
 eius amicitiam tam Demetrius quam
 Alexander Antiochi Epiphanis am-
 biunt 430.e. 431.b
 Alexandro quam fuerit gratus 434.f
 vincit Apollonium Dauum 436.b
 amicus fit Demetrio Nicanori 438.b
 sociat se Antiocho Alexandri contra
 Demetrium 440.a
 deseruit a suis, tamen vincit, & reno-
 uat foedera 440.f
 capitur per prodicionem 444.d
 occiditur ibid.g
 Ioannis Levi filij Giscalensis facinora
 1001.1003.1004.1005.1006.1013.1014.
 1016. per totum Giscalam Iosephi ius-
 su mrocinxit 823.b
 eius proditio & doli varij 824.a
 dolus nouus 826.b
 fuga cum mille Syris fugitiuis 827.a
 ad defectionem incitat 828.d
 Titum fallere conabatur 829.d
 Hierosolymam fugit 829.f
 eius excusatio apud Hierosolymita-
 nos 870.f
 Hierosolymitanis exitij causa 876.a
 malitia, crudelitas & gesta 887.897.
 898.920.923.925.931.932.933.936.940.
 943. & seqq.
 Ioannis Leuitaz conflictus 905.a
 Ioannis pontificis monumentum 920.f
 Ioas seu Ioazes Ioazaz fil. patris regno
 potitur 316.a
 moriens regnum filio Hieroboamo
 relinquit ibid.b
 b. contemnit Amasias minas, quem ca-
 pit in pugna 317.c
 perit ibid.f
 Ioasus Ochozaz filius quomodo a Goo-
 liz sagitta seruatus, & rex constitu-
 tus 312.a
 a religione deficit & legibus 314.d
 Zachariam Ioadi filium in ipso tem-
 plo lapidat ibid.e
 a grofians occiditur 315.a
 Ioazarus dux missus contra Iosephum
 Matthiaz filium 827.c
 Ioazarus Iosepho inuidet 1013.c
 Ioazarus priuatur pontificatu 618.e
 Ioazas Ieu filius regnum paternum as-
 sequitur 313.g.315.b
 Dei beneficio liberatus moritur 315.d
 Ioazus Iosiz fil. regnum paternum ca-
 pit, vir impius captiuus in Aegyptum
 abducitur & moritur 335.g.
 336.a
 Iobacchus torrens 33.b.111.d
 Iobel fil. Lamechi 7.d
 Iobelus quid significet 96.c
 Iobeli anni remissio & libertas ibid.
 Iochabel mater Moyſis 55.f
 Iodes a Moabitibus oppressos Hebræos li-
 bertati restituit 151.d
 Iohel Samuelis fil. quomodo se in prin-
 cipatu gesserit 175.a
 Ionas propheta vaticinatur Hieroboa-
 mo Amasiz filio 318.a
 quomodo ad Nininitas missus sit, &
 in mare proiectus ac a ceto haustus
 post triduum viuus in terram reuomi-
 tus 318.c
 Ionis vade sic dicta 13.a
 Ionici Iudaz apud Agrippam queruntur
 Gentilium iniurias 550.e
 Ionum in Iudæos odium 398.d
 Ionatas Anani fil.
 pontificatum oblatum respuit ibid.
 & eius gesta 797.d
 Ionathas Afamonzi fil. Antiochi Epiph.
 filio reconciliatur, capitur a Trypho-
 ne & occiditur 710.c
 Ionathas Sauli filius castrum Palastinu-
 rum expugnat 179.c
 hostes vnicuique tantum armigero comi-
 tatus aggreditur 181.c
 animositas & honestas 181.f
 amor in Dauidem 191.c.193.c
 foedus cum eo 193.f
 cadit in pugna contra Palestinos 208.c
 eius posteri quo honore a Dauide af-
 fecti 213.b
 Ionathaz cuiusdam Sadducei cum Phari-
 saeis contentio 453.f
 Ionathas homo vilis. promouet ad singu-
 lare certamen Romanos 592.e
 Pudentem equitem Romanum inter-
 ficit, & a Prisco centurione sagitta
 transfigitur ibid. & 953.a
 Ionathas Matthiaz fil. 411.a
 defuncto fratri Iudaz succedit imperij
 administratione 428.a
 Ionathas Pharisæus 1013.f
 insidiatur Iosepho, seruatur 1018.
 1019. iterum insidiatur eidem 1020.
 1021.
 Ionathas pontif. perimitur 695.c
 Ionathas pontifex primus Massadam
 ædificauit, & nomen id imposuit
 987.d
 Ionathas qui alias Ionadab, socius Am-
 monis 228.d
 solatur Dauidem 227.f
 Ionathas Samz fil. sternit virum & rex cu-
 bitorum 242.f
 Ionathas scariozum princeps circa Cy-
 renen 996.c
 eius supplicium 997.d
 Ioppe a Cestij militibus capta, direpta
 & incensa 818.a
 bis a Romanis funditus excisa 855.g
 eius situs descriptus ibid.c
 Ioppensium interfectorum quot millia
 818.a
 Ioramus Achabi fil. in regnum pater-
 num succedit 100.a
 Moabitis expugnat 301.d
 monitus ab Elizeo cauet Syrorum
 insidias 303.c
 fame urgente Elisæum iubet inter-
 fici, cuius mandati cum mox peni-
 tet 304.b
 liberatur ab obsidione Adadi 305.a
 in oppugnatione Ramathaz sagitta
 vulneratur 308.a
 occiditur ab Iea, & cadaver eius in a-
 grum Nabothi proiecitur 309.c
 Ioramus Iosephati fil. succedit in re-
 gnum paternum 302.a
 fratres & amicos paternos occidit 306.f
 deficiunt ab eo Idumæi alique gen-
 tes aliquot 307.a
 cognoscit suum fatum ab Elia, & mor-
 tuus tractatur pro merito 307.f
 Iordanis refertus mortuis 890.a
 Iordanis fontes & cursus 861.a
 Iosabetha Ochozaz soror germana
 quomodo Iosum seruauit 311.g.
 312.a
 Iosadochus pontifex Babylonem victus
 ducitur 342.e
 eximitur vinculis 343.a
 Iosaphatus a commentariis Dauidis
 222.g
 Iosaphatus Asani fil. in regnum paternum
 succedit 285.c
 praefidia vrbis. suis imponit, & colla-
 psam religionem restituit 293.a
 quoniam habuerit exercitus paruos
 293.c. increparur ab Ieu propheta, pie-
 ra emque ac iustitiam colit 297.a
 Ammanitarum & Moabitarum citra sangui-
 nem vineit 298.e
 cum Ioramo bellum infert Moabi-
 tis 300.d
 moritur 301.f
 Iosephus Antipatri filius 724.d
 oppugnat ab Antigono 499.f
 quomodo perierit 504.e
 arcem non satis continens 506.b
 Iosephus Salomes maritus Herodis mun-
 datorum proditor occiditur 770.f
 Iosephus Cabeus pontifex 697.f
 priuatur munere ib.
 Iosephus Caiaphas. quare Caiaphas
 Iosephus Canai vel Camyda pontifi-
 cum acquirat 681.e
 eo priuatur 690.c
 Iosephi Dalzi fatum miserabile 459.e
 Iosephus Elieani filius 591.d
 Iosephus & Iesus pontifices cum aliis
 multis ad Romanos profugunt 949.
 2
 Iosephus Gorionis filius belli dux contra
 Cestium 822.e
 Iosephus Herodis nepos occidit Var-
 609.e
 Iosephus Itaburij montis planiciem ma-
 ro circumdedit 866.f
 interfecit Gamale 867.c
 Iosepho Matthiaz filio quæ causa fuerit
 Antiquitatum Iudaicarum, & Belli Iu-
 daici historiarum descriptionis 1.c
 suam historiam veracem affirmat &
 incorruptam 563.c
 ipsius genus, filij. institutio & doctrina,
 profectio Romam 98
 naufragium passus a Poppea benigni-
 ter donatur, & mittitur legatus in Gi-
 liliam 999.d
 committitur ea ipsius tutela 1003.b
 in quibus versatus sit periculis 1004.
 1005. bello necessaria comparat, & op-
 pida expugnat ibid.
 Ioannis insidias effugit & Iesu laro-
 num principis 1005.f
 ignoscit capto Iesu, & cum Ebatio bel-
 lum gerit 1007.a
 insidias, calumnia variis petitis es-
 cit 1008.1009.1010. per totum
 deficiunt Tiberienſes cohibet 101.
 d. ciuitates munit 1013.a
 insidias patitur, & somnio consolatur
 1014.e
 astutia eius in cognoscendis insi-
 diis 1016.a
 Ioannis consilij contra ipsum quomo-
 do occiderit 1017.c
 Ionatham insidiatorem seruat, &
 legatos mittit Hierosolyma 1011.c
 in se

IN IOSEPHVM.

in salutis discrimen incidit	1019. f	ptus	ibidem	Israhel inhumaniter tractantur ab Aegyptiis, necantur, & grauibz laboribus atteruntur	94. f.
accusatur à Tiberienſibus & irridetur, eorūque urbem cepit	1013. 1014.	ſolutus vinculis cum Tito ad obſidionem Hieroſolymorum proſectus ibidem		labor augetur	62. d.
Simonem & Ionatham Hieroſolyma mittit	1024. b	Iosephus belli hitoriam primum Vespasiano & Tito obſtat, ut ſibi teſtes eſſent	1037. q	quantus eorum ex Aegypto migrantium numerus	61. d
calumnias falſi hitorici depellit ibidem f. hitoriam ſua veritatem adſtruit	1016. f	Agrippæ regi eam dedit	ibid.	tranſcunt mare rubrum	67. d
ſephoritas ſeruat	1017. f	Antiquitatis librus ex ſacris literis interpretatus eſt	1038. a	armis Aegyptiorum ſe muniunt	68. c
Tiberiada ſeruat, & ſephorim capit, & proſtigatur à Romanis	1018. per totum.	Iosephus Simonis filius toparchiam adminiſtrat	822. c	obmurmurant Moysi	71. d
in pugna contra Silam prolabitur cum equo	1019. f	Iosephus Tobiz filius quomodo Ptolemaeum Euergeten reconciliat Iudæis	402. b	cornuicibus paſcuntur mannaq;	72. c
captus honorifice tractatur à Vespasiano Titoque, & captiuorum multos liberat, falſoque accusatur	1030. e	ſeſtium eius reſponſum	401. c	ab Amalecitis prelio inſiſtat	74. b
uxores ducit, & liberos procreat	1031. f	uxores & liberi	403. c	collatio ad tabernaculi ſtructuram	77. g.
qua diligencia quōque ordine bellum Iudaicum conſcripſit	705. 706. 707. 708. per totum	Iosephus Zachariæ fil. præficiunt præſidio Hieroſolymorum	416. f	ſeditionibus agitantur & puniuntur	97. c. 98. a
Iosephus Matthiæ filius veriusque Galilææ rector deſignatus	812. c	vincitur à Gorgia	418. b	negatur eiſing: eſſus in Chananzam	99. d
eius ſingularis induſtria	ibid.	Iosias Amafiſ filius patri in regnum ſuccedit, optimam rempub. & veram religionem inſtituit ſublatis idolorum aris & ſacerdotibus	333. 334. per totum moritur		
dolo Ioannis Giſcalai ſubito oppreſſus	821. b	Iosue. vide Ieſus	335. e	Israhelita inſcio Moysi cum Chananzis pugnantes vincuntur	25. a
geſta contra Romanos	834. c	Iothamus Oziz filius vie pius, patri in regno ſuccedit, Ammonitiſque tribus pendere cogit	310. e	quæ eis triginta octo annis in deſerto obuenerint	109. 110.
aduentu Vespasiani in Tiberiada confugit	838. f	filio Achaze ſuccellere reſecto decedit	321. c	quales milites fuerunt	110. f.
primariis Hieroſolymis è Tiberiade de rationibus belli ſcribit	839. b	Iothanes Gedeonis filius parabolis ad Hebræos loquitur contra Abimelechum	46. a	Amorzos extingunt	111. per tot.
Iotapæneis auxilio venit	839. 840. 841. 842. per totum.	Iotape Samſigerami regis filia	618. c	à Madianorum puelis ſeducuntur	114. f
eius machina excogitata contra arietis ictus	844. a	Iotapæ ſitus deſcriptus	840. c	eos excindunt	117. c.
fortis facta	846. 847. per tot.	Iotapæ exſidium Hieroſolymæ numerum quali luctu urbem repleuit	846. a	Hierichuntem cecidit	136. g
quomodo è catenis liberatus per Titum & Vespasianum	991. b	Iotapæneis conſtitutus acereum Romanis	839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. per tot. calamitas miſerabilis	118. d.	
eius prolixæ oratio ad Hieroſolymitanos	927. 928. 929. 930. per totum.	Iotapæneis cuiusdam capeti à Vespasiano. conſtantia	849. f	in deſerto	136. g
in deditione in puteo deſitoscit	840. f	Vespasiano produntur	ibid.	partuntur Chananeim, & quiſque in ſuam ſortem mittit	141. d.
eius ſocij ipſum perſequuntur ibid.	840. f	demum expugnantur ibid.	ibid.	ſe propter iram in ripa Iordanis extitit	143. c.
eius oratio philoſophica ad ſpicios	842. a.	quor millia occiſa & capta	850. e	quomodo ſe geſſerint poſt Ieſus mortem	145. e.
eius ſocij cum ipſo cedes multas fortiuntur	853. e	Ious menſis	110. c	omniſſo bello agriculturæ dant operam	146. c
eum altero ſortem euadit	ibid.	Iozarus conſtituitur pontifex	597. d	eorum prelium cum Beniamitis	148. c
ad Vespasianum ducitur	ibid.	priuatur eo	613. e	Chuſarthaſſyriorum regi ſubiiciuntur octo annis	150. e.
variſinatur Vespasiano imperium Romanum	854. c	Iramus amicitiam cum Dauide inicit	603. b	à Moabitibus ſubugantur, à Iode libertati reſtituntur	151. c.
ſerine exanimatur	939. e	Irenæus orator	603. b	iterum à Iabino opprimuntur	152. c.
eius mater occiſum credens cruciatur animo	ibid.	Iris quid deſignet	112. a	per Deboram redimuntur	ibid.
eius mater occiſum credens cruciatur animo	ibid.	Iromi cum Solomonæ amicitia & mutua eorum beneficentia	258. b. 259. a	ab Amalecitis & Madianitis ſeptem annis miſere tractantur	153. d
curato vulnere ruſus murum circueit hortando	939. e	quibus donis fuit remuneratus à Solomonæ	267. d	reſtituuntur libertati per Gedeonem	154. f.
mandata Titi Ioanni Hebræicè nunciat	948. a	Iſacus naſcitur & circumciditur	21. c	ſub Abimelecho male habentur	156. d
eidem loquitur	949. per tot.	ducitur ſcrificandus	23. a	iam ab Ammanitis, ſed per Iaphthem liberantur	158. d
pro reliquis ciuitatis fruſtra obſecrat	965. b	dicie vxorem	26. a	exduntur à Paſtiniſ & fugantur	166. b
Iosephus Medicaſter defectionis autor	1012. f	naſcuntur ei gemini	26. d	vindicanur in libertatem à Samuele	171. d
Iosephi filij Iacobi natiuitas	31. b	Abimelecho exoſus reconciliatur, & ſodit putros	27. a	male tractati ab Ammanitis liberantur	178. a
fratribus cur exoſus	37. c	fallitur ab vxore ibid. c.	14. e	exduntur à Paſtiniſ	208. b
venditur in Aegyptum	39. c	Iſacharis ſors	141. g	ciuili bello laborant	212
ſolicitatur ad ſupremum à domina	40. a	Iboſeth. vide Ieboſthus		Israhel quor annis poſt Ieſum nequeſcunt Chananeos ex Hieroſolymis eiicere	218. e
ſomnia explicat	42. a. 43. d	Iſeremth locus	97. e	Reliqua ipſorum geſta ſub régibus comprehenduntur. Ezechiam regem reſtituere religionem conantem condemnant, & prophetas occidunt	323. f
è vinculis liberatur	43. c	Iſiacorum ſcelus & ſupplicium	622. a	transſeruntur in Mediā & Perſidem, & quo tempore id factum	324. g
præficiunt Aegypto, nominatur Pſonromphanecus	44. c	Iſidis ſtatua & templum tollitur	623. c		
fratres capit	ibidem	Iſmael Fabi filius pontificatu vix dum naſto exiuit	619. c	Itaburius mons	14. g
& miris exagitat modis	45. 46. per totum.	Iſmaelis Abrahami filij natiuitas & circumciſio	19. d.	ſirus	866. f
cognoscendum ſe ipſis exhibet	50. d	Arabum autor eſt	21. f	Italia balla ciuilia	896. d
pau aduentanti occurrit	52. d	ducit vxorem, gignit fil. x. j.	22. c	h. h. i. e. ſeu Hirennes concubina Ptolemæi	1064
moritur, & oſſa eius in Chananzam tranſferuntur	1085. g	Iſmael Phabzi filius conſtituitur pontifex	656. c	Phyſconis ſobrietas	1064
Iosephus apud Vespasianum accusatur	997. c.	Iſin. el regij generis Iudæus Godoliam interficit	344. b.	Libamari domus priuatur ſacerdotio	254. c
quinque millium annorum hitoriam Græco ſermone contexuit	1033. a.	etiam aliorum hominum fecerit præter Maſphatenses abductos	ibid.	Ithobal Tyriorum ac Sidoniorum rex	31. d
eius hitorie certitudo	1037. c	Iſrael quid ſignificet	33. c	Ithal & eius inuenta	7. d
dux ipſe Galilæorum à Romanis captus				Iuſtas Heberi filius quos liberos habuerit	15. b
				Iucundus Herodis ſatelles ſabò accusatus torquetur	574. b
				Iudea latronibus expletur	658. d
				Iudeæ regio vbi præſtantiffima	719. b
				Iudeæ deſcriptio	833. d
				Iudeæ nulla pars erat quæ non vnâ cum Hieroſolymis interiret	888. c
				Iudæus viuis captus, Titi iuſſu crucifiſgitur pro muro Hieroſolymæ	993. d

INDEX

Iudæi quando primum cœperint appellari 371. b
Iudæis permittitur à Cyro redire Hierosolyma, & templum ibi ædificare iterum 357. b
 impediuntur ab ædificando 360. a
 à Dario Hytaspis filio liberi & immunes facti iuvantur in urbis & templi restauratione, & quot eorum Hierosolyma reuerſi ſint 262. f
 quando templum abſoluerint 366. c
 eorum reip. quæ forma fuerit & quomodo mutata ibidem
 duas tribus Hierosolyma redire volentes per Aſiam & Europam degere, reliquas verò decem ultra Euphratem effe 368. f
 armari laborant 372. d
 in ſummam calamitatem per Amannem deveniunt 376. a
 quomodo à Baſe tractati 382. f
 quomodo ab Alexandro Magno 385. d
 quomodo ſub Ptolemæo Philadelpho 392. b
 & inde quomodo ab Aſiæ regibus aliſque honorati 397. 398
 miſere ab Antiocho Epiphane tractari 408. f
 viſque 419
 ſub Demetrio 422. a
 cum Romanis primum ſœdus incunt 424. c. ſumma calamitate conſtituti poſt Iudæ caſum 425. c
 quando primum Romanis ſubditi 475. c. quibus honoribus & beneficiis ab iſdem affecti 485. e
Iudæorum cum Samaritis contentio propter templum 433. g. 434. a
Iudæorum ſectæ quot 442. d
Iudæi quàm ſint religioſi 474. b
Iudæorum Cyrenenſium & Aſiaticorum legatio ad Cæſ. propter Græcorum moleſtiam 561. d
Iudæi ſeditionem excitant 596. 601. 604
 605. 606. 607. 608. per totum
Iudæorum conſtantia pro tuendis legibus 621. b. 640. a
Iudæorum miſeriz ſub Felici 695. a
Iudæorum & Græcorum apud Alexandriam ſeditio 649. c
Iudæi malè à Babiloniis tractati Seleuciam migrant 649. c
Iudæorum & Philadelphienſium diſſidium 682. a
Iudæorum 10000. à ſciſis contrita 691. a
 eorum & alia clades ibidem
Iudæorum cum Syris diſſidium 695. g
Iudæorum pontificatus & principatus ſucceſſio & mutatio 700. c
Iudæorum epulæ feræles 775. a
Iudæorum contra Archelaum accuſatio & petitiio 781. f
Iudæi Petronio ſupplicant 791. b
Iudæorum tumultus ſub Cumano & calimitas 794. a
Iudæorum & Syrorum ſeditio circa Cæſaream 797. d
Iudæorum ſub Albino Hieroſolymis ſeditio 798. b
 alia ſub Floro Cæſareæ 799. b
Iudæorum diſperſio in totum 809. d
Iudæi legatos ad Florum & ad Agrippam regem mittunt 810. f
Iudæorum contentio cum Romanis ibidem
Iudæi contra Iudæos in Scythopoli 814. d
Iudæorum Alexandriæ occiſorum quinquaginta millia 817. b
Iudæorum & Romanorum ſtrages in ſcenopegii Hieroſolymæ 818. c
Iudæorum victoria inſignis contra Ceſium 810. f
 947. a
 vnde elari facti 830. e
Iudæi à Romanis proſigantur 831. d
 848. c
Iudæorum clades ab Idumæis facta 882. b
Iudæorum circa ſepulturam cura ibid. f
Iudæorum in Maſſada immane facinus 994. b
Iudæorum apud Alexandriam & Thebas interitus 995. d
Iudæorum genus vetuſtiſſimum ex origine domeſtica 1032. a
Iudæorum cura conſcribendæ hiſtoriæ 1036. a
Iudæorum cur rara mentio in Græciſ hiſtoriis 1033. c. 1038. b
 eorum apud antiquiſſimos nomina 1040. g. eorum egreſſus ex Aegypto mille annis ante Iliacum bellum 1042. a
Iudæorum magnanimitas & clementia in quo conſiſtat 188. c
 eorum leges optimæ 1080. f
 omnes populi eorum æmuli ibid.
Iudæorum fides & auxilia contra Aegyptios Rôm. præſtituta 1064
 merita Auguſti Cæſ. epistolis comprobantur ibidem
Iudæorum integritatis teſtimonia ab Alexandro, Ptolemæis omnibus & ſenatu Romano, imperatoribusque maximis facta 1064. 1065
Iudan Amaſiz regis mater 316. c
Iudas, Iudæi 14. b
Iudæ portio in terra Chanaan 141. c
Iudæ natiuitas 30. f
 conſilium de fratris cæde vitanda 39. b
 homo vehemens 46. d
 filij tres 52. b
Iudæ tribus geſta poſt Ieſu mortem 145. c
Iudam inter xij. fratres principatum obtinuiffe 249. c
Iudas Aſamoniz filius quid contra Antiochum vtrunque fecerit, & quomodo religionem inſtauravit ac perierit 709. c
Iudas Caſpæi, vir ſtrenuus 441. d
Iudas Eliſibi fil. in pontificatum patri ſuccedit 382. c
Iudas Eſſæus propheta 713. c
Iudas Ezechiæ latronis filius Archelai regnum affectat 607. d
 tumultum excitat 780. a
Iudas Gaulanites Galilæus ſeditionem inter Iudæos concitat 616. c
 eius ſecta 617. b
Iudas Iairi latenter inter Romanorum manus effugit 983. d
Iudas Iudæ filius præfectus Simonis cum decem contubernaliſibus deliberat murum tradere Romanis 938. g
Iudas Macchabæus 410. g
 Patri in adminiſtratione ſuccedit 412. d. Apollonium & Seronem præfectos ſuperat & occidit ibid. e
 Gorgiam & Nicanorem vincit 414. c
 itidem Lyſiam 415. b
 templum purgat & inſtaurat ibid. d
 vicinos moleſtos domat magnis ſtragibus 416. b
 Nicanorem cum ſuis copiis delet 423. f. creatur pontifex, & tæderatur Romanis 424. b
 cadit 425. c
Iudas Sepphorzi ſophiſta 772. b
Iudas vates 455. b
Iudæi ſtatus quis 178. c
Iulia vxor Cæſ. Auguſti 559. d
Iuliz Auguſti quid ab Herode legatum 559. f
Iuliani centurionis fortitudo & farum 947. a
Iulius Cæſar Pompeium fugat, & bellum cum Aegyp̃iis gerit 479. f
 amicus & beuchicus eſt in Iudæos 482. a. parat expeditionem contra Scipionem & Catonem 485. d
 occiditur 489. a
Iulij Cæſ. magnificencia, & liberalitas in Herodem 526. f. ſeqq.
 vincit M. Antonium 524. a
 occidit eum cum Cleopatra 528. e
Iulius Capella 1000. f
Iulius Lupus Cæſoniam cum filia interficit 667. c
 interficitur & ipſe 973. b
Iupiter Olympius 651. e
 Iuriſiurandi modus 24. f
Izatz regis filij & fratres Titio ſupplicant 964. d
 L
Labanus Batuelis filius 15. f
 dolose cum Iacobo agit 30. c
 perſequitur fugientem generum 31. d
Labofardachus Niglaſaris filius in paternum regnum ſuccedit 350. d
Lacedæmoniorum amicitia cum Onia pontifice 407. b
Lacedæmonij eum Iudæis ſocietatem & ſœdus faciunt 442. b
Lacedæmonij quando & quænam modo Romanis ſubditi 805. e
Lamechus, pater liberorum LXXVII. 7. d
Largius Lepidas decimæ legionis præpoſitus 956. f
Latopolis 65. c
Latronum colluuiis Hieroſolymis 871. c. 872. eorum ſæcra 872. e
Latronum turba in Iudæa 694. f. 695. f. 999. f
L. Lentuli decretum pro Iudæis 488. c
Lepid. à Caligula occiſus 653. f. 656. c
Leproſi quatuor Syrorum caſtra virgente inedia inuadunt 304. f
Leproſorum conditio 944. c
 & quod alibi ſint in precio ibid. e
Leuces loci deſcriptio 988. f
Leuſ, militum præfectus 1033. b
Leuſ natiuitas 30. e
 viſciſcitur ſororis ſtuprum 34. f
 filij ipſius tres 51. f
Leuſas traditur 813. g
 occiditur 874. a
Leuiz vxor quàm nefandè à Gaboniz tractata 147. c
Leuiz eius prudentia ibid. e
Leuitarum numerus 97. a
Leuitis ac ſacerdotibus ciuitates cum ſuo agro, & decimæ adſcribuntur 108. g. 109. g
 earum ciuitatum nomina 142. c
Leuiz vſum veſtis lineæ impetrant 699. d
Leuitica tribus deo dicatur, cui tabernaculi cura committitur 94. a
Lex Moysi cur à poetis aut prophæis hiſtoricis non tractata 391. e. 397. c
Legis & præceptorum Dei pulcherrima explicatio 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. per totum
Legis nomen apud Græcos olim non fuiſſe 1070. d
Leges Moysi ad mores pietatæque pertinentes 121. a. 122. a
Liz & Rachelis æmulatio 30. e
Libri duo & viginti apud Iudæos chronici 10

IN IOSEPHVM.

Lybia dicitur Aphrica	24. d	etſque descriptio	891. a	M. Anton. Iulian. procurator Iudææ	956. f
Libys, Libya	14. a	Magog & Magogæ populi	13. a	Mardocheus dux Iudæorum Babylone	
Linguarum multarum cognationem cur		Magus Aegyptius pseudopropheta scri-	787. a	deducendorum Hierosolyma 363. f.	
Iudæi non magis faciant	703. a	ginta milia hominum seduxit	787. a	367. d	
longius cur prius homines	11. b	cum paucis fugit	ibid. d	Mardocheus Estheræ parricidæ	374. b
longi nuntius a Iudæis occisus 810. f		Magi & latrones ueniam Iudæos afflue-	787. c	regi infidias prodiit	374. g
longini equitus Romani forte factum	984. c	runt	787. c	Iudæorum calamitatem Estheræ in-	
Longini iuuenis Romani facinus	913. f	Magorum turba in Iudæa	694. g	dicat	376. c
Locus adeptus ab Abrahamo	15. g	Malchus exactionum collector pro Caf-	691. e	afficitur summo honore	379. b
capitius abducitur	18. a	ſio	717. d	Amanis potestatem & bona accipit	380. b
ſeruat de occidendo Sodomitarum 20. d		novas res molitur & venena tollit	ibid.	Mare rubrum Iudæis tranſitum conceſ-	
ſilio cum patre cocunt	ibid. f	Antipatrum	ibid.	ſiſſe, & Pamphylum Macedonibus	62. e. 68. b
Loci vxor in ſalia ſtatam verſa	ibid.	lu. r. p. 225	737. e. 738. a	Magæ vas templi cur ſic dictum	261. b
Lucilius Baſius legatus Herodum ca-		Malichi Arabum regis perfidia	424. a	& quam fuerit capax, cuiusque vius	ibid.
ſellum capit	980. b	733. b		Macono Græciæ Samaria	285. a
Maſſabazæ quoque	983. a	Malchus Arabiæ rex Veſpaſiano in auxi-		Mareſa vrbs	283. a
larem Syluam oppugnat	983. b	lium miſit quinque milia pedum, e-		Mariæ Eleazaræ filie facinus horrendum	985. a
Lucius Aemius Gerſam capit, & mille		quies mille	834. f	comedentis filium	618. a
iuuenem inſectis	899. a	Malichus Iudæorum dux	731. a	Mariamne Alexandri Anſiboli & Ale-	
Luctus tempus	116. d	auxiliatur Gabiæ contra Alexan-		xandriæ filia, vxor Herodis	512. b
Ludæi, Ludi	15. a	drum Lannem	476. c	occiditur à marito	530. b
Ludi Circenſes	614. b	Antipatrum veneno tollit	490	Mariamne Alexandriæ filia, vxor Herodis	719. d
humorum ſeſſuitas, & eius inſectio	44. e	interſicitur	ibid. f	Antipatri	719. d
Lupus Alexandriæ rector ad Veſpaſia-		Malchæ vxor Herodis moritur	778. e	eius inſolentia in maritum	750. a
nium ſcribit de ſeditione Iudæorum		Malorum hominum mos	994. b	occiditur	750. g
994. e. ſcriptum Oniz ablatis do-		Man vox interrogatus	73. e	Mariamne ab Archelao marito tranſit	
naris claudis	ibid.	Manachæ veſtis qualis	84. b	in thorum Demetrii Alexandrini	693. f
luſtrandi populum modus	109. g. 110. a	Manahem Eſſenus Herodem puerum		Marſus Syriæ præſicitur	676. e
luſtrationis ſubſtantiali modus	88. e	ſchola frequenter ſalutem regem	543. a	deſert Agrippæ Claudiæ Cæſ. 677. d	
lyda ciuitas à Ceſtio euſa	218. e	Manahem Iudæ Galiliæ fil. Maſſadæ		excipitur ab Agrippa, cui 673. f	
lydi olim Ludi dicti	15. a	inuadit	811. g. 812. a	Mariæ Agrippæ ſoror	56. b
lyſianus Ptolemæo Mennæ patri ſuc-		velut rex Hieroſolymam redit, &	ibid.	moritur	109. f
ceſſit in regnum	490. d	princeps ſeditionis fit	ibid.	Mariæ turreſis deſcriptio	914. g
interſicitur a Cleopatra	919. a	interſicitur	813. a	Mariæ turreſis deſcriptio	914. g
lyſianus Parthos in Iudæos incitat	750. c	Manahem occiſo Seleſno regem ſi-		Mariæ ciuitas deuaſtatur	734. d
lyſie committit Antiochus Epiphanes		bi vindicat & Thapſenſes excindit, ac		Marſonæ, mare	9. a
ſuum ſuum, & bellum contra Iudæos	413. d	poſt à Phyllopoſto redempta moritur	320. b	Marſus Syriæ præſicitur	676. e
lyſias vincitur à Iuda Macchabæo	415. b	Manafſes Iosephi filius	44. d. 52. b	deſert Agrippæ Claudiæ Cæſ. 677. d	
occiditur à Demetrio	421. g	Manafſes in numerum Iacobi filiorum		excipitur ab Agrippa, cui 673. f	
lyſianus frater ſuum occidit, & Ga-		adoptatur	53. c	Marſus Agrippæ liberſus	650. b
zæ prodiit	459. c	conſecratur loco Leni	94. f	Tiberij mortem pauſa ſuo nun-	
lyſimachus Helleſpontum occupat mor-		Manafſis pars dimidia Chananeæ	141. d	ciz	636. d
tuo Alexandro	388. a	Manafſis Ezechie filius regum pater-		Marthæ Archelai mater moritur	605. e
lyſimachi portenſa de Iudæis menda-		nium aſſequitur, impiiſſimus, & pro-		Marthæ præſes Iudææ conſtituitur	637. c
cia conſutata	1058. 1059. 1060. 1061	phetarum occiſor captus à Babylo-		Maſſabazæ quid	84. a
1069. 1070. 1077. per totum		niorum rege tandem in principatum		Maſſadæ caſtelli deſcriptio	287. f
		reſtituitur, & pietati ſtudet prioribus		Maſſadæ caſtelli ſitus deſcript. 986. g. 987.	
		mutatis moribus	32. per tot.	a. commentus & apparatus qui decem	
		moritur relicto ſucceſſore regni filio	312. g	millibus virorum ſufficerent	988. c
		Manafſes Ioannis pont. fil. ducit vxorem		Maſſaemphithes palus	84. e
		Sanaballus filiam Hicæ vocatam	384. b	Malpharis ciuitas, & quid ſignificet	171. g.
		Manafſes fit pontifex	401. b	Marſias Aſamonæ filius occidit Bac-	
		Manafſes trans Iordanem miſſus, vt to-		chidem, & ducem expellit Iudæa, ac	
		perichiam adminiſtraret	812. c	moritur	709. b
		Mandra, locus	344. f	Maſſabazæ Balis ſacerdos trucidatur	213. b
		Mane, quæ diei pars	4. c	Maſſias Azariæ fit pontifex	674. e
		Manethon Aegyptius hiſtoricus	1039. d	priatur ſacerdotio	678. f
		eius hiſtoriæ compendium	1039. 1040	Maſſias Apſaloni, vir ſtratus	441. d
		1041. per totum		Maſſias Ioannis filius ſacro propheta	
		Manethon antiquitatem Iudæorum con-		ſequitur, veramque religionem fortiter	
		firmat	1043. a	tuetur	410. g. 411. per totum
		AEgyptiacam hiſtoriam ſe ex ſa-		inſtruit filijs moritur	421. d
		cris literis interpretaturum profeſ-		Matthias Margaloti ſeditionem mo-	
		ſus	1052. a	uet	596. a
		eius hiſtoria emendata	ibidem. &	exeritur viuis	597. e
		1054. a		Matthias Margali ſophiſta	773. b
		manethonis mendacia conſutata	1053.	Matthias pontifex mittitur vt Simonem	
		1054. 1055. 1056. 1057. 1061. per tot.		Oluz Hieroſolymam introducat	
		manna quælibet cibis	72. g	808. a	
		Manneus Lazari ad Titum proſegit	941. a	Matthias Theopoli conſtituitur pōtēfex	
		manoches Zelotypus Sampſonis pater		589. c. priatur eo munere	597. c
		angelum excipit	160. a	Matthie Boethi mors crudeliſſima	918. e
		mar locus cur ſic vocatus	70. c	Maxilla, locus	161. g. 162. a
		mar quid ſignificet	163. e	manæa ciuitas	16. b
		M. Agrippa. vide Agrippa			
		marcus Alexandri Alabarchæ fil.	673. c		
		M. Antonius. quæſte Antopius			

INDEX

vique
exhortatur Iesum vt in Chanaan
exercitum ducat 131.8
nube circumdatus disparuit 132.d
lugetur triginta diebus à populo ibi-
dem f
Moyſes fabuloſe dicitur fuiſſe lepro-
ſus 84.d
vir admirandus 99.f
moſes quinque librorum ſcopus 1036.f
moſes apud manethonem prius Oſar-
phus ſacerdos Oſireos dei Heliopoli-
tani dictus 1053.g. 1054.g
moſes Aegyptiſ vir diuinitus habitus 1056
d. eius tempora quibus vixi deſcri-
pta ibid.
eius virtus & geſta 1070. 1071. per
torum
moſollani Iudæi nobile factum 1049.f
muchus fert ſententiã contra Vaſten
regem 373.f
multorum potentia 361.f
mundi & vniuerſorum creatio 4.b
mundum providentia dei regi 351.a
mundus quomodo Paulinam conſpira-
rit 621.f
murus trigintanovem ſtadiorum cum
tredecim caſtellis circum Hieroſo-
lymam triduo ædificatus 977.
b
muſicorum inſtrumentorum Davidis re-
gis deſcriptio 142.g
mutiani & cæterorum rectorum periuo-
aes 857.g
mutianus Romam ingreditur cum ex-
citu 902.g

N

Naaſis vxor Abimelechi Bethle-
mitæ & quid ſignificet 164.e
quomodo Ruthem inſtituerit 164.b
Naafes Ammonitarum rex Hebræos cre-
deliter tractans à Saulo occiditur
178.b
Naafes iunior Ammonitarum rex in-
iuria afficit Davidis legatos 223.f
Nabæotes Nabææ regio 22.c
Nabalus vecors & malus conuiuium
Dauidi 200.g
quid ſignificet 201.c
moritur ibid.
Nabla, inſtrumentum muſicum 241.a
nabrodes, qualis vir 11. E. 14.b
nabuchodonoforus rex Babylonis be-
lo inſeſtat Nechaum Aegypti ægem
355.d
Ioachim occidit, & Hieroſolymita-
norum præſtantiffimos Babylonem
abducit 337.d
duces eius qui urbem Hieroſolyma
ceperunt 341.b
quomodo captum Sedeciam tradi-
rit 142.e
Hieroſolyma penitus excindenda, &
templum ſpoliandum, populomque
Babylonem traducedum curat 342.a
Goſien Syriam ac Aegyptum perdo-
mat 344.c
iudeoſi nobilium quorundam pueros
inſtituit & caſtrat ibid.f
ſon-nium, cuius erat obliſus, vult ſi-
bi indicari & explicari, quod facit Da-
niel 346. f. mortuus 349. c. geſtorum
eius repetitio 350. d. poſteriorum eius
finis 351.a
Nabuthus propter negatum regi fundi
lapidibus obruitur 289.d
Nabuzaraanes mittitur Hieroſolyma ad
templum ſpoliandum 342.a
Nacebus Arabum dux caſſus 571.e
Nachores Serugi filius 25. c. quot habue-
rit liberos ibid.
Nada-

IN IOSEPHVM.

4

INDEX

- denuo redintegrant bellum, sed infeliciter 191. g
Cillanorum agrum inuadunt 197. g
Sauli ditionem inuadunt 199. a
eum cum filio occidunt 208. e
Palatium David superat 219. c
penitus subigit 221. c
Pallas Nerouus libertus 696. f
palmarum fructus praestantia 619. a
palmira vrbs 268. f
pamphylum mare M. cedonibus transfertum praebuisse 68. b
panes propositionis 83. d. 93. f
panium, locus 541. c. 746. g
panis pulchritudo naturalis Agrippae diuitiis accurata 860. g
pannychis concubina 757. g
paphlagonibus populus 13. c
papius tribunus 655. c
pappus Antigoni dux quid contra Herodem gesserit 505. d. 739. c
occiditur 740. b
paradiis descriptio 5. b
paricidium quam graue sit crimen 193. c
parthi Antigoni reducant in regnum Hyrcanumque cum Phasaelo captiuos abducunt 494. c. 496. a
Hierosolyma diripiunt 497. c
profligantur 503. d
parthorum mutabilitas 619. f
parthi Armeniam bello amittunt 625. b
phasae institutio & celebratio 65. a. 93. a
136. b. 602. a
phasii castrum 15. a
patris causa nihil non faciendum 106. a
paulina quomodo a Mundo constuprata 612. f
paulinus Lupo in administratione Alexandriae succedit 996. d
templum Oniae penitus spoliat, & inaccessum facit ibid.
paulianus Cerae fil. Philippi Macedoniae interfectus 983. c
peccata vnde maxime nascantur 184. e
peccatoribus olim omnis barbarorum possessio constabat 60. b
pecuniam publicam nullam esse Iudeis, quam sacram illorum templi 478. f
pecuniam votiuam ubi deposuerint Iudei 644. d
pedanios legatus 760. e
pedanij equitus forte factum 952. a
pelusium vrbs 184. c. 894. b
pelusium capitur 480. d. 714. c
pentecostes festiuitate Iudaeos nec non facere 450. b
pentecoste vnde dicta 778. g
peraz regionis descriptio 833. c
percutus in rixa quomodo vindicandus 128. a
persae populus 14. f
persarum mos in bibendo 373. d
persarum lex de vxoribus ibid. e
Persarum contra Graecos expeditio 1034. c.
contra Aegyptios 1068. b
persae in Asia regnauerunt 1038. f
persarum reuolunt scriptores probatissimi inter se discordant 1031. a
pestis quam saeva inuaserit Davidis regnum propter recensitum populum 244. f
petrophes liberaliter tractat Iosephum 39. f
petilius Cerealis proconsul Germanos ad sobrietatem coegit 977. c
petra magna, locus 191. g
petra, quae olim Arce, ciuitas 110. b
petra, quae Receme 117. e
petronius Aegypti praefectus Herodem iuuat famis tempore 536. c
petronius praefectus Syriae constituitur 649. f
gratificatur Iudaeis cum suo periculo 641. d
petronij epistola ad Doritiam pro Iudaeis 675. f
petronij aduentus terribilis ex Antiochia in Iudaeam 790. e
petronius Iudaeos adhortatur ad Caesaris statuas recipiendas 791. c
phaceias Manaemi filius, patri in regnum & crudelitatem succedit, trucidatur 320. d
phaceias Romelii fil. vir impius, regnum Israelitarum occupat ibid.
Achazem oppugnat 321. d
phalec quid significet 15. b
phalegus Heberi filius ibid.
phanisus Samuelis filius e iure abstinens ad pontificatum 872. f
phanasus pontifex a seditionis constituitur 760. b
phanuelli cur sic dictus 33. c
pharaones cur Aegyptiorum reges dicantur, & quando sic appellari desierunt 268. f
pharaonis Aegypti rex Abrahami coniugem concupiscit 17. a
pharaonis duritas & malitia in Hebraeos 61. 62. 63. 64. 65. per totum dimissus insequitur 65. f
cum omni exercitu deletus 67. f
pharaz filij duo 52. b
phari insulae descriptio 894. c
pharizorum secta 442. d
auctoritas 453. b. 463. c
pharizorum secta qualis 585. f
pharisei 617. c
pharizorum existimatio 716. e
& quomodo se gesserint regnante Alexandria ibid.
pharmuthi mensis 64. g
pharnaces patrem Mithridatem Pontis regem occidit 473. b
phasaelus Antipatri fil. 723. d
praeficitur militibus 725. e
superat Felicem 729. a
accusatur a Iudaeis ibid. e
circumuenitur a Pacoro 730. g
occidit sese 732. c
phasaelus ciuitas 748. c
phasaelus, ciuitas & oppidum 56. a. 606. b
748. b. 779. b. 914. c
pheroe Antipatri filio committitur cura commensurus 502. c
donatur ei caput pappi praefectum 506. a
assequitur tetrarchiam 54. b
Herodis filiam vniam respuit uxorem ducere 564. b
alteram eius ducit ibid.
pheroe Antipatri fil. Herodem fratrem accusat ipsius filio 565. b
Salomen accusat Herodi 565. f
diffidet fidei cum Antipatro patris filio 585. c
moritur, & vxor eius accusatur veneficij 587. d
pheroe Antipatri filius 723. d
quid gesserit 736. f
odit Herodis filios 754. g
accusatur Salomen 755. c
seipsum prodit & reconciliatur Herodi 757. g
restituitur ab eodem & moritur 764. f
pheroe vxoris insolentia 751. e
phiala lacus 800. f
philadelphenseum cum Iudaeis d. sinuum 682. b
Philippus Ptolemei Minnei filius 723. g
Philippus Amyntae filius caesus 659. d
Philippus Antiochi Gypsi fil. Syriae partem imperans Antiochum Cyzicenum superat 419. g. 400. a
cum fratre Demetrio pugnat totius Syriae dominus constituitur 461. f
Philippus Archelaei frater, quomobrem a Varo Romanum praemissus 782. a
Philippus Herodis filius constituitur tetrarcha 599. f
succurrit fratri Archelao 610. b
portionem regni paterni consequitur 611. c
calamniatur a fratre Antipatro 767. c
Philippo Herodis filio quae regiones cesserint 782. g
Caesarem ad Iordanis fontes & Iuliam dem condidit 789. b
Philippus Herodis frater moritur, & quam honestus fuerit vir 655. f
Philippus Iacimi filius Agrippae copiarum praefectus 541. f
Philippus Iacimi filius Agrippae praefectus 1001. f
quomodo in periculis seruatus, eiusque gesta 1003. a. 1012. d
filij eius duos in excidio Gamaleae uatit 868. b
Philippi Macedoniae interitus 313. d
Philippo vni amicorum committit Antiochus Epiphanes regnum & Iuliam telam 419. b
regnum affectans afficitur supplicio 421. d
Philistinus, Philistini 14. c
Philo Iudaeorum legatus a Caligula repulsus 649. c
Philo historicus 1011. b
Philosophus tria genera apud Iudaeos 784. g
Philosophi apud Indos Calani, apud Syros Iudaei dicuntur 1047. g
Philosophorum de Deo discordes sententiae 1072. f
Philostephanus Ptolemei Lathuri dux 457. g
Philostatus historicus 1045. b
Phineas sacre pecuniae custos 966. d
Phineas Zambriam occidit, & exercitui contra Madianitas praeficitur 1061. 17. c
Phineas domus sacerdotio donatus 24. c
Phineas filius Elis pontificis malus 54. f
Phineas legatur ad Rubelitas & Gaditas cum reliqua dimidia tria 143. c. succedit patri in pontificatum 145. b
Phison fluius, & quid significet 5. c
Phoebus Agrippae legatus a Iudaeis interemptus 861. f
Phoenicibus pecuniae amor Graecorum commercium fecit 1031. e
Phoenicum antiquissima rerum memorabilium traditio 1031. g
testimonium de Iudaeis 1039. c. 1041. 1043. per totum
Phoenicum historiae 1046. a
Phora quid significet 5. c
Phraates Parthorum rex humanitas tractat Hyrcanum 501. d
a suo filio occisus 619. f
Phraates Phraatis filius parentem occidit & matri miscetur, exul perit 610. a
Phrurza festi dies 332. d
Phryges populus 13. c
Phures, Phuri 11. g
Physcon Ptolemei Epiphanis filius 488. a
Palatus a Tiberio in Iudaeam missus 789. c
Caesaris

IN IOSEPHVM.

Cæsaris imagines Hierosolymæ intulit ibid. quæ cum Iudæis Cæsareæ egerit ibid. Hierosolymis statuas iterum aufert ibid. f. Iudæorum tumultus propter Cæsaris imagines 789. c. tum. I. us alius ob Corban thesaurum sacrum ibid. f. Pileus pontificis qualis 86. a. Pinca ligna ex terra aurea 271. a. Piso legatus Pompeij 473. f. Pistus nobilis defectionis à Romanis auctor 1000 f. 1009. c. Pitholaus Hierosolymorum præfectus 476. c. 713. c. transfugit ad Aristobulum 477. b. occiditur à Cassio 479. d. Placidi & Iosephi velitationes circa Ptolemaida 1015. c. Placidus tribunus in exercitu Vespasiani 834. b. in Galilæam maximam multitudinem occidit 87. d. à Iotapata repulsus aufugit ibid. quomodo Itaburium montem occuparet 866. g. gesta contra Gadarenenses 888. d. Platane, vicus sydoniorum 706. f. Plato veritatem de deo profert tenuit 1071. f. 1076. d. Moysen imitatus 1079. b. Plinthes situs 824. b. Plitiorum apud Dracos secta 618. b. Polemon, Pontifex regulus 676. d. Polemon circumcissionem admittit & Beroicem ducit uxorem 693. e. Polutianus tribunus cur à Cassio Hierosolymam missus 803. c. eius oratio & gesta ibid. Pollio Pharisæus Herodiamicus 310. b. 541. f. Polybius Megalopolitanus historicus 1065. Polycrates Lacedæmoniorum nobilitatem sedare tentavit 1051. c. Pompeius qualibus muneribus honoratus, & quæ gesserit 471. c. eius virtus 474. g. Pompeius Magnus Hyrcani & Aristobuli causam cognoscit 718. d. Hierosolyma capit 719. c. 720. b. Pompeius cos. 672. a. Pompeij malitia in oppugnandis Iudæis 808. d. Pondera quis inuenerit 7. c. Pontificis connubium & puritas 95. c. Pontificis ornatus qualis 84. b. Pontificis summi qualis electio 1073. c. Pontificis Hierosolymis qua fraude creati sint 82. c. Pontificum & sacerdotum dissidium 690. c. Pontificum iniquitas 898. d. origo, & qui ad eam dignitatem admittantur, quæque fuerint ab Aarone vsque ad finem belli Iudæorum cum Romanis 700. a. 701. Pontificum templi Solomonis enumeratio 342. f. Pontificatus quando primus ad plebeios translatus 475. d. Pontificum solere perpetuum esse 513. c. Pontificum stolæ custodia apud quos fuerit 624. c. Pontificum stolæ custodia repetitur a Faddo 682. d. Pontius Pilatus Iudææ præfides 619. d. Iudæos afficit contumeliis 621. b. 623. g. accusatur à Iudæis & redit Romam 624. a. Popedius 654. f. Poppæa Neronis uxor 697. c. 699. d. Porcius festus Iudææ procurator, & quæ

sub eo sint gesta 696. c. quæze festus Possidani mendacia de Iudæis 1065. Prætoriani milites 668. d. Prætorij in castris Romæ descriptio 835. c. Prædium qua hora faciunt Iudæi sabbato 1020. d. Principes singuli dedicato tabernaculo quid donarint 90. d. Priscus centurio Ionathan Iuxum 11. gitta transfixit 913. a. Priscus scilicet Legionis dux à Iudæis occisus 820. f. Procymatium unde dictum, & quomodo extractum 538. f. Procymia 7. 7. c. Prodigia excidium Hierosolymæ præcedentia 960. c. Propheta & pontificibus solis potestas data historice condenda 1036. a. Prophetico spiritu ubi multi sint correpti 192. f. Profucha, domus preceationis 1020. c. Protagoras ab Atheniensibus vix mortem effugit 109. f. Proudencia dei mundi & omnia regnat 315. a. Pseudalexandri gesta 612. c. quomodo deprehensus ab Augusto & rex factus 613. d. vide etiam Alexander falsus Pseudopropheta Hieroboami seductor 277. b. Ptolemæus Agrippæ & Bernices procurator à Ioanne Giscalco spoliatus 824. f. Ptolemæus Epiph. moritur 407. g. Ptolemæus Euergetes Philopatoris filius quomodo ab Onia irritatus 401. b. & iterum reconciliatus ei per Iosephum 402. c. Ptolemæi Euergetis gesta post captam totam Syriam 1064. b. Ptolemæus Galilææ ab Herode præfectus interficitur 503. c. Ptolemæus Herodis procurator 564. a. Ptolemæus Lagi Soter dictus Alexandro mortuo Aegyptum occupat & Hierosolymam 388. a. traduci Iudæos in Aegyptum 388. d. eius pugna cum Demetrio circa Gazam 1048. c. irruptio in Hierosolymam die sabbati 1050. d. liberalitas & benevolentia erga Iudæos 1064. b. Ptolemæus Lathurus Ptolemæi Philometoris & Cleopatraz filius auxiliatur Samaritis 452. d. dissidens cum matre regno priuatur 452. g. 456. obsidet Ptolemaidē 457. d. Asochim oppidum capit, Alexandrumque Laginum vincit, & quantæ eius scintilla 458. a. Ptolemæus Ménézus quomodo se à supplicio apud Pompeium redemerit 471. g. 472. a. Ptolemæus Menezus Damascus bello vexat 464. g. Aristobuli coniugem & liberos quomodo tractarit 450. a. moritur 494. d. Ptolemæus Minnæ filius 716. a. Ptolemæus Philadelphus I. Iudæos in Aegypto seruientes liberos dimittit, & legem Moysis in linguam Græcam magnis muneribus transferendam curauit 389. vsque 397. Ptolemæus Philometor Ptolemæi Epiphani 408. a. f. occurrit suo genero Alexandro seu Demetrio 436. c. duobus diadematis coronatur simul, vincitque Alexandrum, & moritur 436. c.

Ptolemæi Philometoris & Cleopatraz vxoris liberalitas erga Iudæos 1064. c. Ptolemæus Philopator 398. g. moritur 407. g. Ptolemæi Physconis immanis crudelitas & inuitia 1064. d. poenitentia ibid. Ptolemæus Simonis Asanoni generi socerum occidit, & alia scelerata committit 710. f. quomodo oppugnantem Hyrcanum cluserit, cuius maurem & fratres interfecit 418. e. Ptolemæi dicti Aegypti reges 222. a. Ptol. unde Alexandri reges dicti 269. a. Ptolemæus bis expugnata 458. c. f. Ptolemaidis situs descriptus 790. f. Ptolemæus duo millia Iudæorum apud se habitantium interfecit 815. d. Ptolemaidenses Iuda Macchabæo victi 416. f. Puellarum hæreditas 115. a. Pueri scientis astutia & fallacia contra Romanos 961. b. Puerperarum purificationis tempus 95. a. Purgatio post coitum cum vxore 94. d. Purificationis leges 94. a. Puteoli urbs 612. c. Putei bituminis 18. a. Putiphares, vide Petephres Pythagoras Samius æmulus Iudæorum scripta 1046. f. multas Iudæorum leges transulit in suam philosophiam ibid. Pythagoræ & aliorum stoicorum de diuina natura sententia 1071. c. Pythium templum ædificatur 560. b.

Q

Q Vadrigæ solis sublatæ à Iosia 334. g. Quercus Mambre 20. a. Quercus Ogi 19. b. Quinquagesimi anni remissio 96. b. Quintilæ fortitudo 655. a. Quintilius Varus Syriæ præfectus 602. c. cognoscit causam Anipatri 590. vsque 594. & inde sediciosos Iudæos expugnat 609. b. Quirinus ab Augusto mittitur ad censendam Iudæam & Syriam 610. b.

R

R Abatha ciuitas 111. f. Rabatha capta diripitur 228. b. Rachabe speculatores Hebræorum tueretur à vi Chananæorum, & securitatem ab hostibus impetrat 135. a. incolumitatem promissam recipit, & munifice donatur 137. a. Rachelis pulchritudo 29. b. æmulatio erga sororem 30. f. mariti complexum sorori vendit, fueratur idola patris 31. a. eius astutia 32. d. mors ex partu 34. c. Ragau Heberit filius 15. c. Raguel, qui & Ierhiegæus, sacerdos, filiam suam Moysi adoptato tradidit uxorem 60. a. Moysi ob victoriam gratulatur, & consilium daret distribuendorum officiorum 97. c. Ramatha ciuitas 105. b. Ra. facis Senacheribi copiarum præfecti insolentia 328. c. ipse cum exercitu dimittitur deletus 330. d. Rasis Damascus rex Achacem bello perit 311. d. quem mox Syrorum rex impugnat ib. & occidit 321. d. Rebekka Rachelis filia, f. petitur in con-

INDEX

nubium Isaco	24.c	Ruth mirabilis magnitudinis in regia	nascitur 227. g.	infruit eum poter
parit geminos	26.d	Machabæus descripta	246.b	contineatur rex 248.a. quomo-
fallit maritum	27.c	Ruthes amor erga socrum suam, & eius	981.a	do regnum nactus se de hostibus se
Receme vrbs quæ al'as Petra	27.e	fortuna	163.f. 164.a	vitus 254.b. regis Aegypti filiam ducit
Recemus rex	ibid.			uxorem 255.c. petit a deo & accepit
Repudiij libellum mittere maritis non v-	512.d			pietatem ibid. e. controuersiam mu-
xoribus ex lege permiffum	512.d			lierum duarum diiudicat 250.d. topz-
Rex quis & qualis sit	123.b			chas quos habuerit & quantas diui-
Regis potentia	361.c			tias sapientiamque ac philosophiam
Regum imperium quamdiu durauerit	367.b			256. f. coniurationes & incantationes
apud Iudæos	367.b			composuit
Regum virgines præcipue quæ	251.d			eius cum Iromo amicitia & mater
Regibus non licet esse ignauis	206.d			excedendæ petitio & concessio 258. 159.
Regibus subditi quæ fiant	173.g			per totum. templum cum vasis quo-
Rhægias populus	13.c			modo extruxerit & a cælo tranfule-
Rhinocolura	732.f			rit 259. vique 266. somnium vide: &
Rhiphates, Rhipharzi	13.c			regiam extruit cum domo regis 265.
Rhos petra	149.c			g. 266. quibus donis remuneraverit
Roboamus Solomoni in regnum fucce-	274.f			Iromum
dit, infolens in populum	275.f			Hierosolyma muris & turribus instaurat
decem tribus regni amittit	278.b			ingentes thesauros ex Aurca tæta &
quot & quas vrbes condiderit	278.b			aliunde accipit
item arma comparauit, foederibusque	ibid.			quali satellitio supatus inaccessit ibi g.
suum auxit regnum, & ductis xvij. v-	279.d			quanta opulencia Hierosolyma auge-
xoribus liberos gignit, adque impieta-	ibid.			deficit a pietate, ac ducit uxores & c.
tem deficit	279.d			& concubinas c c c
dedit urbem Susaco	ibid.f			prædicator ei filium ipsius penam pro
pro aureis scutis amissis creta substituit	ibid.f			se daturum ibi. multis hostibus a deo
& moritur	ibid.f			excitatus infestatur
Roma sub Vespasiano creuit & floruit	971.a			moitur Roboamo successore regni
971.a				reliquo
Romanorum in Iudæos beneficia	398.c			quo tempore ædificauit templum
Romani quibus honorib. & beneficiis	485.e. &			Hierosolymis
Iudæos affecerint	inde			Salpadiis filiarum hereditatis ips
				Salus regis gesta
Romanorum diffidium inter se	427.b			Salus Libani, aula Salomonis
Romani Germanos captiuos vbiq; cie-	807.a			Samaras propheta Hieroboamo minis-
cunduxere	809.f			tur
Romani in præsidio Massadz interfeciti	820.a			Samaras vir iustus accusat Herodem, &
a Iudæis	821.f			vaticinatur Iudæis mala immuna-
Romanorum stratagemas in oppugnan-	834.e			ria
do templum	835.e			Samaræi populus
Roman. quot millia a Iudæis caesa	835.a			Samaræ quæ Mareone vade dicta
Romanorum quantum fuerit exercitus	835.a			Samaræ ab Hycano expugnata solo-
contra Iudæos	835.a			quatur
ipforum castrorum descriptio	835.a			Samaræ vrbs. vide Sebaste
Romanorum industria in seruis dome-	835.a			Samaræ regionis descriptio
sticis instituendis	835.a			& quid a Iudæis discrepet
disciplina militaris	835.a			Samaræ qui ante Chutzæi
Romani omnia, præter Giscalam, cepe-	835.a			Samaritarum odium in Iudæos
runt	835.a			accusantur apud Darium
Romani muro Hierosolymæ potiuntur,	835.a			Samaræ Iudæos infestant
eiusque partem maximam diruunt	835.a			Iudæos se esse negant agentis felici-
cum Iudæis acriter configunt ibid.	835.a			ter
& 615. d.				
alterum murum capiunt	835.a			
Romanos sancta Iudæorum reuereri	835.a			
927. f. per legem Iudæorum multa de	835.a			
suis moribus derogasse	835.a			
illacrymasse incendio Hierosolymæ	835.a			
933. c. ab incendio defendunt	835.a			
Hierosolymam capi desperant	835.a			
Romani intra xxi. dies aggeres extruunt	835.a			
941. c. pugnant cum Iudæis circa ag-	835.a			
geres	835.a			
Antoniam magna pugna obtinent	835.a			
846. c. circa custodias pugnam atro-	835.a			
cem instaurant	835.a			
Romanorum notitia sero ad Græcos per-	835.a			
uenit	835.a			
Romæ, Romæ	835.a			
Rooboth puteus	835.a			
Rubelitz & Gadditz altare construunt	835.a			
super ripa Iordanis	835.a			
Rubelus, alias Ruben nascitur	835.a			
eius pietas in fratrem Iosephum	835.a			
sa ac fratres proditiōis infimulato-	835.a			
excusat	835.a			
eius filij quatuor	835.a			
Rubrius Gallus Sarmatas superat	835.a			
Rufus magister equitum	835.a			
Rufus præf. eius militum Archelaj	835.a			
607. b				

IN IOSEPHVM.

Sanaballeres Drij præfectus dæ filiam soam Nicaso vxorem Manassi fratri laddi pont. 383.b deficit a Dario . Manassi templum & sacerdotium cōfert. moriturque 384.e	711.g Sebasteni, equitum ala sub Cumano 795.a	Serebatu dux Iudzorum Babylonem deducendorum Hierosolyma. 363.g
Sanctum, quæ tabernaculi pars 82.a Sanctum Sanctorum ibid.	Sebastenorum contumeliæ ia mortuum Agrippam 680.a	Serpentis inuidia, & quomodo Euam se- duxerit 5.d multatio 6.c
Sanagarus princeps Hebræorum 151.b Sanguis eius in eradicatur 11.2.94.b	Sebast. portus 768.d à quo sic dictus 590.c	Serpentes volucres Aegypti 58.c
Sapha, loci nomen 385.d Saphaous scriba 383.g	Sedecias ioachimi patruus rex constituitur 338.b. eruditur ab Hieremia & E- zechiele, sed frustra ibid. c. expugnata vrbe capitur cum vxoribus & liberis, crudeliſſetque tractatur 341.c. moritur 343.a	Serugus Ragai filius 15.c
Saphora oppidum 476.g Sapientes qui Iudzis 763.a	sedecias pseudopropheta cornib. ferreis sibi apatis quid Achabo vaticinatus sit 294.g	Sethon qui & Aegyptus denominatus 1052.c
Sappho vicius 781.b Sara Aranis filia 15.d	sehon rex negato Hebræis transitu, præ- lio vincitur & occiditur 111.a	Sethus filius Adami 7. f. eius filij quales, & quas artes inuenerint ibid.
Sara Abrahamo marito famulam addu- cit proles procreandæ gratia 19.b nunciatur ei partus sterili ibid.	seianus Neronis insidiis occiditur 632.d Seir quid significet 632.d	Sextus Cæsar præses Syriæ 483.d. 725.g interficitur a Cæcilio Basso 488.f
expellit Agarem cum puero moritur 24.b	seleene, alias Cleopatra, Syriæ regina Ti- granem offendit 465.a	Sextus Cerealis quintæ legionis præpo- situs 956.f
Sarabazanes 365.b. 366.d Saramalla Syrus Phasaelo insidias indi- cat 731.d	seleennarus Senacheribi filius patris in- terfector 330.e	Sica qualis gladius, & Sicarij vnde dicti 697.a eorum impia facinora 698.e
Sarepta oppidum 285.f Sareptanæ viduæ fiducia 225.g. 226.a	selesmus Iabess filius Zachariam Hiero- boami occidit, & regnū occupat, quod trigesima post die amittit interfector 320.b	Sicarij Hierosolymis palam latrocinan- tur 597.c eorum frans ib.
Sardonyches xilæum vestitu pont. 90.a quibus inscripta sunt nomina filiorū Iacobi, in Essene 85.d quæ virtus eis insit & quando cessarit 90.b	seleucia vrbs à quo condita & denomi- nata 649.e	Sicarij in Massada crudelitas 887.f
Sarmatz Istrum transgressi præsidium Romanum & Fonteium Agrippam in- terficiunt 976.a proximas regiones totas peruassant ibid.	seleucus Antiochi Grypi filius patri suc- cedens cum patruo Antiocho Cyzice- no belligeratur eumque decat 459.g vincitur ab Antiocho Pio, & in Cilicia cum amicis concrematur 460.a	Sicella loci nomen 202.b donatur Dauidi à Saulo 203.d diripitur & incenditur ab Amalecitis 207.a
Satum quantum capiat 305.g Satorninus legatus 760.e. 761.b	seleucus Afæ rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Sicima vrbs 33.e Sicima caput Samaritarum 386.c
Saurinnus Syriæ præses 571.c eius sententias in filios Herodis 572.d	seleucus Babylonem mortuo Alexan- dro occupat 388.a	Sicimæ capte & solæ æquata 157.a Sicimitarum exitium ib.
Saulus asinus patris quærens à Samue- le rex constituitur 175.c. 176.f quàm decora fuerit statua 174.e vincit Ammonitas 178.a	seleucus Nicanor quos honores & bene- ficia Iudzis exhibuerit 398.b	Sicimitarum parati Saulus 184.c Sicimæ quid petierant ab Alexandro Magno 386.d
Palestinos superat, & aram extruit 181. f. quot liberos habuerit 183.b Amalecitas delet, & regi parens pec- cat 185.a regno exiit 186.a	seleucus Soter Antiochi magni fil. 406.f semechonicus lacus descriptio 863.b semeis conuiciatur Dauidi 230.e. eidem gratulari victoriam & regnum 236.d occiditur 235.b	Siculus numus qualis 88.c Sideralis scientiæ quis inuentor 8.a Sidonius, & Sidon vrbs 14.c Sidonij materiam præstant Iudzis ad templi ædificium 364.c
numine priuatur, & fit demoniacus 186.g. 187.a, commouetur contra Da- uidem 189.c. insidiatur vitæ ipsius 190. a. 192.a. Dauidi reconciliatur 200.a consulti ventrilocuam 204.c fortitudo eius 205.g. 206.a cadit vna cum suis filiis in prælio 208. f. ipsius progenies datur ad supplicium Gabaonitis 212.a eius violentia 699.b	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Signi dandi auctoritas penes quos Romæ 666.c
Scaurus Hyrcanum in societatem reci- pit, & obsidione liberat 471.c cum Areta fœdus init 475.f in Syriam præses missus 718.a pecuniis corrumpitur ibid. Aretam multat 721.c	seleucus Afæ rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Sila militib. Agrippæ præfector 675. d offendit Agrippam 676.f occiditur 679.f
Scenæ, locus 33.c Scipio Alexandrum Aristobuli percutit securi 479.g	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Sila Tiberienſium dux 1005.c. 1019.f Silas Iosepho de insidiis & perfidia Ioan- næ Giscaleni scribit 826.c
Scopas dux Ptolemæi Epiphanis 399.a Scopi loci descriptio 908.d	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Silo dux Roma. exercitus 500.2. 734.e corruptus deprehenditur 500.c. 735.d
Scythæ populus 13. a. à Græcis qui Pon- tum nauigant cogniti 1034.f. Ana- charſim à Græcia redeuntem quare interfecerint 1080.a	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Silus vrbs 140.d
Scythopolis ciuitas 141.g Scythopolis ciuitas Decapoleos maxima 8.6. g	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Simeonis natiuitas 30.e vindex ingenium, filij sex 52.a Simeoni quæ terræ portio cesserit 141.e Simeonidis tribus facta post Iesum mortuum 145.c
Scythopolitarum immanitas 1000.b Scythopolitæ Iudzorum tredecim mil- lia perfidiosis interficiunt 814.f	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Simonis Afamonæ filij gesta 710.d Simon Boethi filius ponufex constitui- tur 537.c priuatur sacerdotio 589.c
Scythopolitarum clades enarrata 992.c Sebas fil. Ili, vnus forquum Dauidis 243.e	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Simon Camithi annuum pontificatum administat 619.c
Sebastæ conditur 476. f. eolum dicta Saina- ria 452.b. 531.b. expugnata & diru-	seleucus rex opes Iudzorum sacer- dotio auxit 1087.a	Simon Canthara constituitur pontif. 675. c. priuatur eo 676.c

INDEX

Simon Iustus pontifex 392.a.401.b
407.d. eius filij tres, omnes pontifices
408.c
Simon Mar hes Matthæi fil. 410.g
strenuè iuvat fratrem Ionatham
429.a. & f
Simon Matthiz Ioannis filius præficitur
exercitui, mittitur auxilio Galilæis &
hostes vincit 416.e
Simon quidam Effenus Archelai som-
niorum interpres 784.e
Simon: filij Cathlæ oratio ad pontifi-
ces 88..b
Simonis Sauli filij & totius familiz lux
fatum miserabile 814.f
Simonias vicus 1007.c
Sina mons 60.b.91.e
Sinus mons 288.d
Sisur populus 14.d
Sis, nomen cliui, & quid significet 298.e
Sisa Davidis fit Scriba 212.g
Sisines Syriz ac Phœnices præfect. 358.c
conatur templi ædificium inhibere
359.c
Sobacchis Chetthrus strenuè pugnans
contra gigantes victoriam reportat
242.d
Socratis mors & mortis causæ 1079.e
Sodomitarum felicitas, reges & prælia
cum Assyriis 17.c
excidium ipsorum 20.c
Sodomiticæ terræ descriptio 892.f
Sogana Arabum vicus 1019.c
Sogaue & Seleucia rebellant 863.b
eorum frus ibid.
Soheanus Iurzus Herodis mandata v-
xori eius aperit 527.g
interficitur 529.g
Sphenus rex Bmesæ contra Antiochum
584.a
Solonia mater nobilis septem puero-
rum 1095.f
eius animosa oratio ad Iacobum filium
natum minimum 1096.c
Solomonæ marris Macchabæorum lau-
des 1097.1098. & seqq. eius immania
supplicia & insignis toleran. 1099. 1100
Solyma quæ Hierosolyma 18.d.2-8.d
Somnia cur deus immittat 43.g
Sophacæ vade dicti 24.c
Sophara regio 269.f
Sophistæ concitant tumultum 772.a
Solus provinciam cum exercitu ab An-
tonio accipit 504.d. Antigoni
supplicem factum irridet & victum
custodit 507.d
Hierosolymis discedit 508.a
quomodo se gesserit in expugnandis
Hierosolymis 740.d
Spadones abominandos 129.b
Spasini castrum 684.b.685.a
Speluncæ Galilææ quomodo expugnatz
ab Herode 502.d
Speluncæ latronum quales fuerint 736.g
Stola pontificia quando fuerit deprom-
pta & a quibus custodiat 544.c
Stratonis turris, postea Cæsaria 555.a
695.g.696.a
ædificatur 558.c
Stratopedum munimentum incensum
811.d
Subditi quomodo contineantur in offi-
cio 537.g
Supplicandi mos apud Syros 292.b
Susa scribis præficitur 241.f
Sulacis Aegyptiorum rex Hierosolyma
spoliatur 222.c
contra Roboamum ducit exercitum
279.b Hierosolymam in deditionem
accipit, templumq; spoliatur ac thesau-
ros Solomonis aufert 279.d
& quomodo imbelles nocuerit
ibid.

Syllæus ambitio Salomones connubio
frustratur 566.e
latronibus Trachonitis auxiliatur, &
creditam pecuniam Herodi reddere
non vult 570.f.571.d
defect Cæsari Herodem 571.g.572.a
accusatur apud eundem per Nicolaum,
& damatur capitis 576.b.577.b
iterum accusatur 586.g.587.a
Syllæus procurator Obodæ 755.c
Syene puteus 26.g
Syria subditur Davidis imperio 212.b
Iudæos apud se habitantes occidit
992.d
Syrus Mesopotamiz rex vincitur 224.c
Syri populus 5.a
Iudæorum ciuitates vastant 813.g
Syrorum cædes 817.g
Syrorum cum Græcis dissidium & re-
conciliatio 649.g.650.a
Syrorum cum Iudæis dissidium 696.a
Syrorum vici & ciuitates enumeratz quæ
à Iudæis vastabantur 813.g
Syrorum auaritia & crudelitas 940.a
Syfæres dux labini exercitus quomodo
occidit 153.b

T

Tabernaculi vasorum descrip. 82
83
Tabernaculi institutio & constructio 98.e
eius interpretatio 84.f
illustratio 88.c
Tabernaculo dedicato quæ dona princi-
pes singuli contulerint 90.d
Tabernaculi perfectionis modus 96.g
Tabernaculorum festiuitas 92.d
Talentum quot minas contineat 82.e
Tanis Aegypti vrbs 17.d
Tarichearum situs 857.f
Tarichearum incolæ quingenti & sex
millia ceciderunt 862.b
Teglapthallasar Assyriorum rex quomo-
do Israelitas tractauit 320.e
auxiliatur Achazæ contra Syros
322.d
Tempestatis horrendæ descriptio 881.
a
Templum in Garizin extructum 383.f.
386.f
Templum Chuthgorum Garizin quan-
do desolatum 450.d
Templi structurz apparatus 259.a
exordium & tota cum vasis descriptio
259.c.260.261.262. per totum
templo absoluto inferitur arca 263.c
Templum Solomonis spoliatum & con-
crematum quando 342.a
Templum Hieros. instauratur 364.f
365.d. spoliatur & prophanatur ab
Antiocho 409.c
restituitur & repurgatur à Iuda Mac-
chabæo 415.d
Templi Hierosolymitani descriptio
915.f.916.917.918. per totum
Templi incensi fatalis dies 957.d
causa & principium ibid.
tempus à prima constructione per
Solomonem vsque ad excidium 958.g
Templi Hierosolymis constructio & sa-
crorum ratio exposita 1066.
ianuarum descriptio 1067.c
Tephthæi Garfensis facinus 935.b
Terebiathi circa Chebron miraculosa
antiquitas 895.e
Terentius Rufus rector militiz à Ti-
to relictus 972.b
Terminos terræ non mouendos 113.c
Terra vera, qualis 4.d
Terræ motus ingens in Iudæa
220.e
Terræ Oniz 224.c

Testes qui sunt, qui minas 122.e
Tettis falsi pœna ibid.
Thadæmora vrbs 168.f
Thæno Amathenorum rex cum Dauide
amicit amicit 212.d
Thamæus occiditur 284.g
Thamara Davidis filia, Abesalomige-
mana 218.f
stupratur à fratre Amnone 212.g
Thamina & Thamnitæ 160.e
Thamna oppidum 147.b
toparchia 890.d
Tharbis Aethiopum regis filia Moyse
nubir 59.b
Tharrus Nachori fil. Abrahami pater
15.c. migrat Carthas ibidem moritur
ibid.
Tharices Aethiopum rex 330.a
Tharsus, Tharsenses 126.
Tharsus Ciliciz vrbs ib.
Thaumastus Cæsaris seruus 633.d
oblatus Agrippæ aquæ quam grauius
accepit ibid.
Theatri Rom. descriptio 659.b
Thebetus mensis 370.a
Thecoa vicus 1071.b.1074.g
Thella vicus 82.g
Themosis regis gesta 1040.e
Theodectes poeta cur glaucomatæ in-
festatus 397.d
Theodorus Zenonis filius impediens
Ianni duxit 459.b
Theodori contra Alexandrum Hyrcani
gesta 714.b
Theodosius orator supplicio additus 434.
c
Theodorus Græcus non obiter Iudeo-
rum mentionem facit 1051.a
Theophilus Asani fit pontifex 612.c
submouetur pontificatu 677.b
Theophilus Græcus Iudæorum men-
tionem facit 1051.a
Theophrastus Iudæorum & Tyriorum
meminit 1046.g
Theopompus Atheniensium nobilis-
simum sedare tentauit 1051.c
Theopompus cur mente motus 301.c
Thermusa Phœacis ancilla, & vxor ma-
la 649.f
Thermuris, regis filij Moyse educit
56.d. adoptat eum 57.b
Theudas prestigator seducit Iudæorum
vulgus 689.f
Theudio Antipatri auunculus 766.c
Theudio Doridis frater 582.e
Thiras, & Thires populus 15.b
Thobelus & eius inuenta 7.d
Thobelus, Thobelus populus 15.b
Thobiz filij Antiocho Epiphani tiores
vrbs Hierosolymorum expugnando-
rum 708.e
Tholomæus latronum princeps plebi-
tur 682.e
Thracæ populus 14.b
Thracæ asperimos Rom. subditos 804.e
Thracæ propter vicinitatem Græcis ce-
gati 1031.f
Thucydides in multis tanquam fallax
accusatur 1035.b
Thuri, mensis 243.b
Thygrammes, Thygrammæi 13.e
Tiberias vrbs 1023.c
à quo condita & nominata 619.d
Tiberiadis seditio & sectæ tres 1000.e
Tiberiaz iterum rebellauit Iosepho, &
iterum recuperatur 827.e
Tiberienfis Vespasiano se dedidit 399.d
Tiberienfis lacus Asphaltiti natura con-
trarius 891.b
Tiberienfium defectio quomodo prohi-
bita 1011.c
Tiberienfibus spoliatis præda redditur
828.f

Tiberius

IN IOSEPHVM.

Tiberius Alexander Iudzæ præfici-
tus, ac Iudz Galilææ filios crucifigit
690 b
Tiberius Alexander à Claudio procura-
tor missus 793.f
præcipuus exercitus rector apud Ti-
rum 907.a.956.e
Tib. Claudius. vide Claudius
Tiberius Drusi filius, Tiberij Neronis
nepos, occiditur 636.b
Tiberius Nero Cæsar constituitur 619.
b. Iñacos & Iden supplicio affi-
cit 623.b
petit amicitiam Artabani 625.c
quantus fuerit cunctator 631.c
morbo correptus designat successo-
rem 634.e
mathematicorum studiosissimus
635.d
moritur ibid.
Tiberij imperium quanto tempore ste-
terit 790.b
Tigranes Armeniorum rex quid gesserit
464.g
Tigris fluius 5.c
Timagenes Græcorum Iudaicarum
scriptor 1065
Timaus rex Aegypti 1039.e
Timidius deserit Popedium Caio 654.f
Timotheus Ammanita pugnat contra
Iudam Macchabæum sepèque vinci-
tur 416.e
Tirithaba vicus 623.f
Tiridates Armeniz rex 688.a
Tiro, veteranus miles Herodem hone-
stè monens occiditur 761.e
Titus frigidus quintæ decimæ legionis
præpositus 956.f
Titus imperator semper miseratus Iu-
dæos 706.c
cum exercitu Alexandriam peruenit
834.e
ob famam patris vulnerati perturbat-
ur, & perturbatione iterum liberatur
845.a
Titus Vespasiani filius Iapham expugnat
848. a
Iocapatam capit 949.g
item Gischalam 870.f
Taricheas excindit 861.d
Gamalam ingreditur, Ioannem Leui
persequitur 870.b
proficiscitur ab Alexandria Cæsa-
ream 903.d
eius expeditio contra Hierosolyma &
exploratio vrbs 904.b
vrhem acriter 907.908. & seqq. 920.
921.922.923
fortitudo eius & prudentia cum mi-
sericordia 924.925.921.f. & seqq.
muros vrbs oppugnat & expugnat
925.f.926
captiuis manus amputat 933.934.a
pugnat fortiter 936.a
periclitatur ibid.
eius gesta & virtutes 936.937. per to-
tum. 944. vsque 954.955. f. vsque 960.
962 vsque 977.988.989.
Titus Syriz præses reconciliatur Arche-
lao 570.d
Toparchiz Iudzæ ordine enumeratæ
83.g
Tormentorum bellicorum vis mirabi-
lia, descriptio 845.b
Trabs ex solido auro in templo Hieroso-
lymitano 478.c
Trachonitæ bis deficientes ab Herode,
rediguntur sub imperium 558.e
Trachonitis regio 15.a
Trachonitidis latrocinia & quomodo ab
Herode sublata 539.d
Traianus decimæ legionis rector contra
Iapham ciuitatem a Vespasiano missus

848.a. Tiberiadē missus viciuim ani-
mos experiretur 857.e
ad Titum Taricheas missus 859.c
cunctis trans Iordanem deuictis se Ve-
spasiano iungit 890.f
Trebellius Maximus 666.b
Troglodytarum foemina gregum eutami
gerunt 59.f
Troianarum rerum notatio 1034.c
Tryphonis, scurræ dictum in Hyrcanum
405.g
Trypho tonfor garrulitatis pœnas luit
579.f.761.d
Tymius Cyprius 622.a
Tyrannidis natura 665.b
Tyrannus, Herodis stipator falso accusa-
tur 574.759.d
Tyrannus & Priscus præfecti castrorum
cum pluribus equitum magistris à
Floro pecunia corrupti 819.f
Tyridates rex Armeniz fermè in acie ab
Alanis captus effugit 985.c
Tyriorum in re nauali peritia, & pugna
contra Assyrios 325.e
Tyrij Iudæos apud se habitantes partim
vinctos custodiæ tradunt, partim tru-
cidant 815.d
Tyriorum publicæ literæ & historiz
1042.b
Tyronis libertas in loquendo quanto i-
psi malo fuerit 579.e
Tyrus, ædificium Hyrcani filij Iosephi
407.c
Tyrus quando condita 259.e

V

Valerianus Decadarchus Tiberia-
dem missus à Vespasiano vt po-
pulum conciliaret 857.c
Valerius Asiaticus 660.a.671.e
eius generosum dictum 664.b
Valerius Gratus Iudzæ præficitur 619.c
Vardanes Artabani filius Parthorum rex
bellum Izatz indicit occiditurque
687.g.688.a
Varus Syriz præses 768.g.776.f.777.d
quid gesserit in Iudæa 780.f
Varus Agrippæ minoris regiz præfectus
eiusque malitia 1002.a
Vari procuratoris Agrippæ perfidia &
crudelitas in legatos Batanzorum
815.g
Vasse regina vxor Artaxerxis 373.d
incidit in regis indignationem & re-
pudiatur 374.a
Velum tabernaculi & templi 81.g.82.a
Veneficiorum pœna 128.b
Venditius dux Rom. quomodo se gesse-
rit in bello contra Antigonom 500.a
734.e
Ventriloquorum varicinia qualia 204.c
Veranius trib. plebis 670.b
Veritatis potètia omnium summa 262.c
Vespasiani & Titi erga Iudæos animi
quales 398.c
Vespasianus cum Agrippa in Iudæam
venit 1030.a
Vespasiani imperatoris laudes, & expe-
ditio in Syriam 830.b
Sephoris auxiliatur 834.b
gesta eius in Iudæa passim habentur
837.838. vsque 845. 850.851.852. 853. 854.
855.856.857.858 & 860.861. vsque 870.
& 885. vsque 902.
Vespera, quæ dici pars 4.c
Victimæ salutare 90.e
Victimæ sint integre 96.a
Vicinus in Galilæa minimus, supra quin-
decim millia colonorum habet 813.b
Vindex cum optimatibus Galliz a Ne-
rone deficit 890.b
Vini potentia 360.g

Viræ humanæ terminus 2.e.15.e
Vitellius Syriz præses Iudæis impetrat
rursus stolæ pontificis custodiam 544.
d.624.f. beneficium est in Iudæos 624.c
exiit prouincia 649.f
Vitellij pugna circa capitolium 893.d.
902.d. mors ibid.
Vitellij victoria apud Bebricum con-
tra Othonem 896.d
Vitellius cum exercitu ex Germania
Romam proficiscitur ibid.
Vitellius Cæcinnam cum magna manu
Antonio Prime obuiam mittit 901.f.
exercitus totus deletus 902.b
Vitri apud Memnonis sepulchrum na-
tura miraculosa 791.a
Volumnius, Syriz præses 571.a
eius sententia in Herodis filios 578.e.
761.a
Vologesus Parthorum rex 688.a
Tito auream coronam mittit ob de-
uictos Iudæos 976.f
Vonones Parthorum regnum consequi-
tur 620.c
amittit ibid.
Vna dies, pro, prima dies 4.c
Vra, Chaldæorum vrbs 15.d
Vriz virtus, & quomodo à Dauide peri-
culis fuerit obiectus vt occideretur
225.c
Vrbem quis primus condiderit, & insti-
tuerit 7.b
Vses Damasci conditor 15.a
Vxores plures permittere Iudæorum le-
ges 583.d
Vxores quando, & quales ducendæ 125.a

X

Xaloth vicus 831.g
Xanthicus mensis 9. a. 64. g.
93. a
Xerxes Darij filius paterni regni hæres
in Iudæos beneficium, quicquid petie-
runt Hsdas & Neemias gentis suæ
nomine concedit 367. f. 368.369. 370.
371.372. per totum. ei mortuo succedit
filius Artaxerxes 372.a

Z

Zabadi magistratus 198.a
Zabelus dyasta 437.f
Zabulonis natiuitas 31. b. filij
Zabulon ciuitas Galilææ a Cestio dire-
pta & incensa 817.e
Zabulonitarum fors 141.g
Zacharias Hieroboami filius patri in re-
gnum succedit 318.f
sexto regni mense occiditur 320.b
Zacharias Ioadi pont. filius in ipso tem-
plo lapidibus obruitur 314.c.824.c
Zacharias propheta 365.f
Zacharias supremus Israelitarum dux
Amiam Achazæ filium superatum
trucidat 321.f
Zamarex Elanum regem cum vniuersa
familia tollit, & se regem constituit,
quo regno septem diebus potius se-
ipsum exurit 284.e
Zambrias alienigenæ se miscet & Moy-
si obloquens occiditur à Phinice 116.f
Zarzus Aethiopum rex Afano bellum
inferens vincitur 283.b
Zaraza Amanis vxor mali consilij mari-
to auctor 378.b
Zebis dux caprus 155.b
Zelozæ cum Idumæis plebem mactant
853.d
Zelozæ infidiis vxorem Simonis Gioræ
rapiunt 896.a
metu percussæ eam remittunt ibi-
dem c.
Zelotarum dominatio causa excidit Hie-
rosolymitani 904.b
Zelotarum scelerata facta repetita
986.e

INDEX IN IOSEPHVM.

Zelotæ infidiis vxorem Simonis Gioræ capiunt	896.a	Zenon Coryia Philadelphensium tyrannus	448.g.711.d	Zor rufulum	20f
ante percussam remittunt ibidem c		Zenodorus Trachonitarum præfectus, latrociniorum fautor, ditione priuatur	539.d	Zopyrion Græcus non obiter Iudeorum mentionem facit	103.1
Zelotarum dominatio, causa: exsidiij Hierosolymitani	904.b	Ziphoni Davidem Saulo prodere conantur	198.c	Zorobabel soluta quaestione Darium voti commonescit	361.e
Zelotarum scelerata repetita c. eorum innumera supplicia ibidem	986.	Zenapostificis qualis	84.f	reducit Hieroselyma dimissos a Dario ludæos, eisque patrocinatur	363.c
				princeps ludæorum captiuorum	38.d.363.f

FINIS.

